BREVIARIUM

ROMANUM,

BREVIARIUM

ROMANUM.

VENIT PARISIIS

APUD BIBLIOPOLAS CATHOLICOS,

LITURGIÆ ROMANÆ EDITORES,

GAUME FRATRES, via dicta *Cassette*, 4.
ADRIANUM LE CLERE ET SOC., via dicta *Cassette*, 29.
JACOBUM LECOFFRE ET SOC., via dicta *du Vieux-Colombier*, 29.
J. LEROUX ET JOUBY, *via dicta des Grands-Augustins*, 7.
LE HUBY, via dicta *de Seine*, 53.
BEDELET, via dicta *des Grands-Augustins*, 20.
DEVARENNE, via dicta *du Faubourg-Saint-Honoré*, 14.
L. F. HIVERT, ad ripam Sequanæ, vulgo *Quai des Augustins*, 33.
L. MAISON, via dicta *Christine*, 3.
CAMUS, via dicta *Cassette*, 20.

EX TYPIS ADRIANI LE CLERE ET SOC.,
SS. DD. PAPÆ ET DD. ARCHIEPISCOPI PARISIENSIS TYPOGRAPHORUM,
via dicta Cassette, 29.

BREVIARIUM
ROMANUM,

EX DECRETO SS. CONCILII TRIDENTINI RESTITUTUM,

S. PII V PONTIFICIS MAXIMI

JUSSU EDITUM,

CLEMENTIS VIII ET URBANI VIII

AUCTORITATE RECOGNITUM,

CUM OFFICIIS SANCTORUM

NOVISSIME PER SUMMOS PONTIFICES USQUE AD HANC DIEM CONCESSIS.

PARS HIEMALIS.

PARISIIS,

SUMPTIBUS SOCIETATIS BIBLIOPOLARUM CATHOLICORUM

LITURGIÆ ROMANÆ EDITORUM.

M DCCC LIII.

PIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI,

AD PERPETUAM REI MEMORIAM.

Quod a Nobis postulat ratio pastoralis officii, in eam curam incumbimus, ut omnes quantum Deo adjutore fieri poterit, sacri Tridentini Concilii decreta exequantur : ac multo id etiam impensius faciendum intelligimus, cum ea quæ in mores inducenda sunt, maxime Dei gloriam, ac debitum Ecclesiasticarum personarum officium complectuntur. Quo in genere existimamus in primis numerandas esse sacras preces, laudes, et gratias Deo persolvendas, quæ Romano Breviario continentur. Quæ divini Officii formula pie olim ac sapienter a summis Pontificibus, præsertim Gelasio ac Gregorio primis constituta, a Gregorio autem septimo reformata, cum diuturnitate temporis ab antiqua institutione deflexisset ; necessaria visa res est, quæ ad pristinam orandi regulam conformata revocaretur. Alii enim præclaram veteris Breviarii constitutionem, multis locis mutilatam, alii incertis et alienis quibusdam commutatam, deformarunt : plurimi specie Officii commodioris allecti, ad brevitatem novi Breviarii, a Francisco Quignonio tituli sanctæ Crucis in Jerusalem Presbytero Cardinale compositi, confugerunt. Quin etiam in provincias paulatim irrepserat prava illa consuetudo, ut Episcopi in Ecclesiis quæ ab initio communiter cum ceteris veteri Romano more Horas Canonicas dicere ac psallere consuevissent, privatum sibi quisque Breviarium conficerent, et illam communionem uni Deo, una et eadem formula preces et laudes adhibendi, dissimillimo inter se, ac pene cujusque Episcopatus proprio Officio discerperent. Hinc illa tam multis in locis divini cultus perturbatio : hinc summa in Clero ignoratio cæremoniarum ac rituum Ecclesiasticorum, ut innumerabiles Ecclesiarum Ministri, in suo munere indecore, non sine magna piorum offensione, versarentur. Hanc nimirum orandi varietatem gravissime ferens fel. mem. Paulus Papa quartus emendare constituerat. Itaque provisione adhibita, ne ulla in posterum novi Breviarii licentia permitteretur, totam rationem

dicendi ac psallendi Horas Canonicas ad pristinum morem et institutum redigendam suscepit. Sed eo postea, nondum iis quæ egregie inchoaverat perfectis, de vita decedente, cum a piæ mem. Pio Papa quarto Tridentinum Concilium, antea varie intermissum, revocatum esset, Patres in illa salutari reformatione ab eodem Concilio constituta, Breviarium ex ipsius Pauli Papæ ratione restituere cogitarunt. Itaque quidquid ab eo in sacro opere collectum, elaboratumque fuerat, Concilii Patribus Tridentum a prædicto Pio Papa missum est. Ubi cum doctis quibusdam et piis viris a Concilio datum esset negotium, ut ad reliquam cogitationem, Breviarii quoque curam adjungerent, instante jam conclusione Concilii, tota res ad auctoritatem judiciumque Romani Pontificis ex decreto ejusdem Concilii relata est : qui illis ipsis Patribus ad id munus delectis, Romam vocatis, nonnullisque in Urbe idoneis viris ad eum numerum adjunctis, rem perficiendam curavit. Verum eo etiam viam universæ carnis ingresso, Nos, ita divina disponente clementia, licet immerito ad Apostolatus apicem assumpti, cum sacrum opus, adhibitis etiam ad id aliis peritis viris, maxime urgeremus, magna in Nos Dei benignitate (sic enim accipimus) Romanum hoc Breviarium vidimus absolutum. Cujus ratione dispositionis, ab illis ipsis qui negotio præpositi fuerant, non semel cognita, cum intelligeremus eos in rei confectione ab antiquis Breviariis nobilium Urbis Ecclesiarum, ac Nostræ Vaticanæ bibliothecæ, non discessisse, gravesque præterea aliquot eo in genere scriptores secutos esse, ac deinde remotis iis quæ aliena et incerta essent, de propria summa veteris divini Officii nihil omisisse : opus probavimus, et Romæ imprimi, impressumque divulgari jussimus. Itaque ut divini hujus Operis effectus re ipsa consequatur, auctoritate præsentium, tollimus in primis et abolemus Breviarium novum a Francisco Cardinale prædicto editum, et in quacumque Ecclesia, Monasterio, Conventu, Ordine, Militia, et loco virorum et mulierum, etiam exempto, tam a primæva institutione, quam aliter ab hac Sede permissum : Ac etiam abolemus quæcumque alia Breviaria, vel antiquiora, vel quovis privilegio munita, vel ab Episcopis in suis Diœcesibus pervulgata, omnemque illorum usum de omnibus orbis Ecclesiis, Monasteriis, Conventibus, Militiis, Ordinibus, et locis virorum et mulierum, etiam exemptis, in quibus alias Officium divinum Romanæ Ecclesiæ ritu dici consuevit, aut debet : illis tamen exceptis, quæ

ab ipsa prima institutione, a Sede Apostolica approbata, vel consuetudine, quæ, vel ipsa institutio, ducentos annos antecedat, aliis certis Breviariis usa fuisse constiterit : quibus ut inveteratum illud jus dicendi et psallendi suum Officium non adimimus, sic eisdem, si forte hoc Nostrum, quod modo pervulgatum est, magis placeat, dummodo Episcopus, et universum Capitulum in eo consentiant, ut id in Choro dicere et psallere possint, permittimus. Omnes vero, et quascumque Apostolicas et alias permissiones ac consuetudines, et statuta etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel alia firmitate munita, necnon privilegia, licentias, et indulta precandi et psallendi, tam in Choro, quam extra illum, more et ritu Breviariorum sic suppressorum, prædictis Ecclesiis, Monasteriis, Conventibus, Militiis, Ordinibus, et locis, necnon S. R. E. Cardinalibus, Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, et aliis Ecclesiarum Prælatis, ceterisque omnibus et singulis personis Ecclesiasticis sæcularibus et regularibus, utriusque sexus, quacumque causa concessa, approbata, et innovata, quibuscumque concepta formulis, ac decretis, et clausulis roborata, omnino revocamus : volumusque illa omnia vim et effectum de cetero non habere. Omni itaque alio usu quibuslibet, ut dictum est, interdicto, hoc Nostrum Breviarium, ac precandi psallendique formulam in omnibus universi orbis Ecclesiis, Monasteriis, Ordinibus, et locis etiam exemptis, in quibus Officium ex more et ritu dictæ Romanæ Ecclesiæ dici debet, aut consuevit, salva prædicta institutione, vel consuetudine prædictos ducentos annos superante, præcipimus observari. Statuentes Breviarium ipsum nullo umquam tempore vel totum, vel ex parte mutandum, vel ei aliquid addendum, vel omnino detrahendum esse : ac quoscumque, qui Horas Canonicas ex more et ritu ipsius Romanæ Ecclesiæ, jure vel consuetudine dicere vel psallere debent, propositis pœnis per Canonicas sanctiones constitutis in eos, qui divinum Officium quotidie non dixerint, ad dicendum et psallendum posthac in perpetuum Horas ipsas diurnas et nocturnas, ex hujus Romani Breviarii præscripto et ratione omnino teneri : neminemque ex iis, quibus hoc dicendi psallendique munus necessario impositum est, nisi hac sola formula satisfacere posse. Jubemus igitur, omnes et singulos Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, Abbates, et ceteros Ecclesiarum Prælatos, ut omissis quæ sic suppressimus et abolevimus, ceteris omnibus etiam privatim per eos consti-

tutis, Breviarium hoc in suis quisque Ecclesiis, Monasteriis, Conventibus, Ordinibus, Militiis, Diœcesibus, et locis prædictis, introducant: et tam ipsi, quam ceteri omnes presbyteri, et clerici, sæculares et regulares, utriusque sexus, nec non milites et exempti, quibus Officium dicendi et psallendi quomodocumque, sicut prædicitur, injunctum est, ut ex hujus nostri Breviarii formula, tam in Choro, quam extra illum, dicere et psallere procurent. Quod vero in Rubricis Nostri hujus Officii præscribitur, quibus diebus Officium beatæ Mariæ semper Virginis, et Defunctorum, item Septem Psalmos Pœnitentiales, et Graduales dici ac psalli oporteat : Nos propter varia hujus vitæ negotia, multorum occupationibus indulgentes, peccati quidem periculum ab ea præscriptione removendum duximus; verum debito providentiæ pastoralis admoniti, omnes vehementer in Domino cohortamur, ut remissionem Nostram, quantum fieri poterit, sua devotione ac diligentia præcurrentes, illis etiam precibus, suffragiis, et laudibus, suæ et aliorum saluti consulere studeant. Atque ut fidelium voluntas ac studium magis etiam ad salutarem hanc consuetudinem incitetur, de omnipotentis Dei misericordia, beatorumque Petri et Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus, qui illis ipsis diebus, in Rubricis præfinitis, beatæ Mariæ, vel Defunctorum Officium dixerint, toties centum dies, qui vero Septem Psalmos, vel Graduales, quinquaginta, de injuncta ipsis pœnitentia relaxamus. Hoc autem concedimus sine præjudicio sanctæ consuetudinis illarum Ecclesiarum, in quibus Officium parvum beatæ Mariæ semper Virginis in Choro dici consueverat, ita ut in prædictis Ecclesiis servetur ipsa laudabilis et sancta consuetudo celebrandi more solito prædictum Officium. Ceterum, ut præsentes litteræ omnibus plenius innotescant, mandamus illas ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, et Cancellariæ Apostolicæ, et in acie Campi Floræ publicari, earumque exemplar de more affigi. Volumusque, et Apostolica auctoritate decernimus, quod post hujusmodi publicationem, qui in Romana Curia sunt præsentes, statim lapso mense : reliqui vero, qui intra montes, tribus : et qui ultra ubique locorum degunt, sex mensibus excursis, vel cum primum venalium hujus Breviarii voluminum facultatem habuerint, ad precandum et psallendum juxta illius ritum, tam in Choro, quam extra illum, maneant obligati. Ipsarum autem litterarum exempla manu Notarii publici, et sigillo alicujus Prælati

Ecclesiastici, aut illius curiæ obsignata, vel etiam ipsis voluminibus absque prædicto, vel alio quopiam adminiculo Romæ impressa, eamdem ubique locorum fidem faciant, quam ipsæ præsentes, si essent exhibitæ vel ostensæ. Sed ut Breviarium ipsum ubique inviolatum et incorruptum habeatur : prohibemus, ne alibi usquam in toto orbe, sine Nostra, vel specialis ad id Commissarii Apostolici, in singulis Christiani orbis regnis et provinciis deputandi, expressa licentia imprimatur, proponatur, vel recipiatur. Quoscumque vero, qui illud secus impresserint, proposuerint vel receperint, excommunicationis sententia eo ipso innodamus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostræ ablationis, abolitionis, permissionis, revocationis, jussionis, præcepti, statuti, indulti, mandati, decreti, relaxationis, cohortationis, prohibitionis, innodationis, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri et Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Domin. MDLXVIII, septimo Idus Julii, Pontificatus Nostri anno tertio.

M. Dat.

Cæs. Glorierius.

H. Cumyn.

Anno a Nativitate Domini millesimo quingentesimo sexagesimo octavo, Indictione undecima, die vero decimaquinta mensis Julii, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, et D. N. D. Pii divina providentia Papæ quinti anno tertio retroscriptæ litteræ Apostolicæ lectæ, affixæ et publicatæ fuerunt ad valvas Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, Cancellariæ Apostolicæ, et in acie Campi Floræ, dimissis ibidem præsentibus litteris per aliquantulum temporis spatium, ut moris est, affixis, et deinde amotis per nos Julium Parinum et Joannem Bornotum prælibati SS. D. N. Papæ Cursores.

Antonius Clerici, *Magister Cursorum.*

CLEMENS PAPA VIII,

AD PERPETUAM REI MEMORIAM.

Cum in Ecclesia Catholica a Christo Domino nostro sub uno capite, ejus in terris Vicario instituta, unio, et earum rerum quæ ad Dei gloriam, et debitum Ecclesiasticarum personarum officium spectant, conformatio semper conservanda sit, tum præcipue illa communio uni Deo, una et eadem formula preces adhibendi, quæ Romano Breviario continetur, perpetuo retinenda est, ut Deus in Ecclesia per universum orbem diffusa, uno et eodem orandi et psallendi ordine a Christi fidelibus semper laudetur, et invocetur. Quamobrem ex decreto Sacri Concil. Trident. fel. rec. Pius Papa V, prædecessor noster pie ac sapienter admodum varietatem illam Breviariorum, quæ in singulis Ecclesiis fere diversa habebantur, nonnullis tantum exceptis sustulit, ac ipsum Breviarium restituit, et Romæ accuratissime imprimi et promulgari curavit : quod ut integrum, inviolatumque ab omnibus haberetur, debita provisione adhibita, inter alia statuit, ne ullo umquam tempore totum, vel ex parte mutaretur, aut illi aliquid adderetur, vel omnino detraheretur, sub pœnis in ejusdem constitutione contentis. Cum vero progressu temporis, Typographorum negligentia et incuria, et nimia aliorum etiam, ea quæ ad ipsos non pertinent, temere sibi assumentium, audacia, ac licentia, multi errores in illud irrepserint : ac tum in sacra Scriptura et Lectionibus Patrum, tum in vitis Sanctorum, et Rubricis, aliisque locis, sine Nostra, et Romanorum Pontificum prædecessorum Nostrorum auctoritate, pro cujusque arbitrio pleraque addita et immutata fuerint, ita ut nulla jam reperiantur Breviaria, quæ a prima editione ejusdem Pii in multis non discrepent, atque dissentiant, et aliqua recognitione indigeant : Nos, qui pro Pastorali Nostra sollicitudine in eam curam præcipue incumbimus, ut ea quæ a prædecessoribus Nostris sancte ac pie instituta sunt, perpetuo integra et inviolata conserventur : quæ vero hominum culpa immutata sunt atque corrupta, et quæ recognitionem exigunt, in pristinum statum restituantur, et reformentur : mandavimus nonnullis piis et eruditis viris, quorum consultatione et opera in hujusmodi rebus fre-

quenter utimur, ut idem Breviarium nova adhibita diligentia accuratius inspicerent, atque examinarent, et ea quæ depravata esse, et recognitione indigere animadverterent, pro sua doctrina et pietate restituerent. Quod cum ab iis exacte ac profecto non mediocri cum emolumento præstitum sit, ita ut ex superiori illo incommodo per occasionem non parum utilitatis provenerit; Nos illud in Nostra typographia Vaticana quam emendatissime imprimi, ac divulgari jussimus. Ut autem illius usus in omnibus Christiani orbis partibus, perpetuis futuris temporibus conservetur, ipsum Breviarium in alma Urbe Nostra in eadem Typographia tantum, et non alibi imprimi posse decernimus; extra Urbem vero juxta exemplar in dicta Typographia nunc editum, et non aliter, hac lege imprimi posse permittimus, ut nimirum Typographis quibuscumque illud imprimere volentibus, id facere liceat, requisita tamen prius et in scriptis obtenta dilectorum filiorum Inquisitorum hæreticæ pravitatis in iis locis, in quibus fuerint, ubi vero non fuerint, Ordinariorum locorum licentia: alioquin si absque hujusmodi licentia dictum Breviarium sub quacumque forma de cetero ipsi imprimere, aut Bibliopolæ vendere præsumpserint, Typographi, et Bibliopolæ extra Statum Nostrum Ecclesiasticum existentes excommunicationis latæ sententiæ pœnæ subjaceant, a qua nisi a Romano Pontifice, præterquam in mortis articulo constituti, absolvi nequeant; in alma vero Urbe, ac reliquo Statu Ecclesiastico commorantes, quingentorum ducatorum auri de Camera, ac amissionis librorum, et typorum omnium Cameræ prædictæ applicandorum pœnas absque alia declaratione irremissibiliter incurrant eo ipso. Et nihilominus eorumdem Breviariorum per eos de cetero absque hujusmodi licentia imprimendorum, aut vendendorum usum ubique locorum, et gentium sub eisdem pœnis perpetuo interdicimus, et prohibemus. Ipsi autem Inquisitores, seu Ordinarii locorum, antequam hujusmodi licentiam concedant, Breviaria ab ipsis Typographis imprimenda, et postquam impressa fuerint, cum hoc Breviario auctoritate Nostra recognito, et nunc impresso, diligentissime conferant, nec in illis aliquid addi, vel detrahi permittant, et in ipsa licentia originali de collatione facta, et quod omnino concordent, manu propria attestentur, cujus licentiæ copia initio, vel in calce cujusque Breviarii semper imprimatur : quod si secus fecerint, Inquisitores videlicet privationis suorum officiorum, ac inhabilitatis ad illa, et alia

in posterum obtinenda; Antistites vero et Ordinarii locorum suspensionis a divinis, ac interdicti ab ingressu Ecclesiæ; eorum vero Vicarii privationis similiter officiorum, et beneficiorum suorum, et inhabilitatis ad illa, et alia in posterum obtinenda, ac præterea excommunicationis absque alia declaratione, ut præfertur, pœnas incurrant eo ipso. Ceterum pauperum Clericorum, et aliarum personarum Ecclesiasticarum, ac Typographorum, et Bibliopolarum quorumcumque indemnitatis ex benignitate Apostolica rationem habentes, eisdem Breviaria hactenus impressa penes se habentibus, ut ea retinere, et illis uti, eaque vendere respective possint, similiter permittimus, et indulgemus. Non obstantibus licentiis, indultis, et privilegiis quibuscumque Typographis hactenus per Nos, seu Romanos Pontifices prædecessores Nostros Breviarium prædictum Pii V imprimendi concessis, quæ per præsentes expresse revocamus, et revocata esse volumus, necnon constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis generalibus, et specialibus, in contrarium præmissorum quomodocumque concessis, confirmatis et approbatis, quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, et expressa mentio habenda esset, tenores hujusmodi præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut præsentium Nostrarum litterarum exemplaribus etiam in ipsis Breviariis impressis, vel manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides habeatur, quæ ipsis præsentibus haberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Datum Romæ apud sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris die x Maii MDCII, Pontificatus Nostri Anno undecimo.

M. Vestrius Barbianus.

URBANUS PAPA VIII,

AD PERPETUAM REI MEMORIAM.

DIVINAM Psalmodiam sponsæ consolantis in hoc exilio absentiam suam a sponso cœlesti, decet esse non habentem rugam, neque maculam: quippe cum sit ejus Hymnodiæ filia, quæ canitur assidue ante Sedem Dei et Agni, ut illi similior prodeat, nihil, quantum fieri potest, præferre debet, quod psallentium animos, Deo ac divinis rebus, ut convenit attentos, avocare alio ac distrahere possit: qualia sunt, si quæ interdum in sententiis aut verbis occurrant non tam apte concinneque disposita, ut tantum tantique obsequii ac ministerii opus exigeret. Quæ causæ quondam impulere summos Pontifices prædecessores Nostros felicis memoriæ Pium hujusce nominis Quintum, ut Breviarium Romanum incertis per eam ætatem legibus vagum, certa stataque orandi methodo inligaret, et Clementem VIII, ut illud ipsum lapsu temporis, ac Typographorum incuria depravatum, decori pristino restituere. Nos quoque in eamdem cogitationem traxere, et sollicitudo Nostra erga res sacras, quas primam et optimam partem muneris Nostri censemus, et piorum doctorumque virorum judicia et vota, conquerentium in eo contineri non pauca, quæ sive a primo nitore institutionis excidissent, sive inchoata potius quam perfecta forent ab aliis, certe a Nobis supremam imponi manum desiderarent. Nos itaque huic rei sedulam operam navavimus, et jussu Nostro aliquot eruditi et sapientes viri suam serio curam contulerunt, quorum diligentia studioque perfectum opus est, quod gratum omnibus, Deoque et sanctæ Ecclesiæ honorificum fore speramus : siquidem in eo Hymni (paucis exceptis) qui non metro, sed soluta oratione, aut etiam rhythmo constant, vel emendatioribus codicibus adhibitis, vel aliqua facta mutatione ad carminis et latinitatis leges, ubi fieri potuit, revocati; ubi vero non potuit, de integro conditi sunt : eadem tamen, quoad licuit, servata sententia. Restituta in Psalmis et Canticis interpunctio editionis Vulgatæ, et canentium commoditati, ob quam eadem interpunctio mutata interdum fuerat, additis Astericis consultum. Patrum Sermones et Homiliæ collatæ cum pluribus impressis editionibus, et veteribus manuscriptis, ita multa suppleta, multa

emendata atque correcta. Sanctorum Historiæ ex priscis, et probatis auctoribus recognitæ. Rubricæ detractis nonnullis, quibusdam adjectis, clarius et commodius explicatæ. Denique omnia magno et longo labore diligenter accurateque ita disposita et expolita, ut quod erat in votis, ad optatum exitum perductum sit. Cum igitur tanta tamque exacta doctorum hominum industria, ne plane in irritum recidat, requirat Typographorum fidem, mandavimus dilecto filio Andreæ Brogiotto, Typographiæ Nostræ Apostolicæ Præfecto, procurationem hujus Breviarii in lucem primo edendi; quod exemplar, qui posthac Romanum Breviarium impresserint, sequi omnes teneantur. Extra Urbem vero nemini licere volumus idem Breviarium in posterum typis excudere, aut evulgare, nisi facultate in scriptis accepta ab Inquisitoribus hæreticæ pravitatis, siquidem inibi fuerint, sin minus, ab locorum Ordinariis. Quod si quis quacumque forma contra præscriptam, Breviarium Romanum aut Typographus impresserit, aut impressum Bibliopola vendiderit, extra ditionem Nostram Ecclesiasticam excommunicationis latæ sententiæ pœnæ subjaceat, a qua nisi a Romano Pontifice (præterquam in mortis articulo constitutus) absolvi nequeat; in alma vero Urbe, ac reliquo Statu Ecclesiastico commorantes quingentorum ducatorum auri de Camera, ac amissionis librorum, et typorum omnium eidem Cameræ applicandorum pœnas, absque alia declaratione irremissibiliter incurrant; et nihilominus Breviaria sine prædicta facultate impressa, aut evulgata, eo ipso prohibita censeantur. Inquisitores vero, locorumque Ordinarii facultatem hujusmodi non prius concedant, quam Breviarium tam ante quam post impressionem cum hoc ipso exemplari, auctoritate Nostra vulgato, diligenter contulerint, et nihil in iis additum detractumque cognoverint. In ipsa autem facultate, cujus exemplum in fine aut initio cujusque Breviarii impressum semper addatur, mentionem manu propria faciant absolutæ hujusmodi collationis, repertæque inter utrumque Breviarium conformitatis, sub pœna Inquisitoribus privationis suorum officiorum, ac inhabilitatis ad illa, et alia in posterum obtinenda; Ordinariis vero locorum suspensionis a divinis, ac interdicti ab ingressu Ecclesiæ; eorum vero Vicariis privationis officiorum et beneficiorum suorum, et inhabilitatis ad illa, et alia in posterum obtinenda, necnon excommunicationis absque alia declaratione incurrendæ. Sub iisdem etiam prohibitionibus et pœnis comprehendi intendimus et volumus ea omnia,

quæ a Breviario Romano ortum habent, sive ex parte, sive in totum; cujusmodi sunt Missalia, Diurna, Officia parva beatæ Virginis, Officia majoris Hebdomadæ, et id genus alia, quæ deinceps non imprimantur, nisi prævia illorum, et cujuslibet ipsorum in dicta Typographia per eumdem Andream impressione, ut omnino cum Breviario de mandato Nostro edito concordent. Injungimus autem Nuntiis Nostris ubique locorum degentibus, ut huic negotio diligenter invigilent, cunctaque ad præscriptum hujus voluntatis Nostræ confici curent. Nolumus tamen his litteris Breviaria, et alia prædicta, quæ impressa sunt hactenus, prohiberi, sed indemnitati omnium consulentes, tam Typographis et Bibliopolis vendere, quam Ecclesiis, Clericis, aliisque retinere, atque iis uti Apostolica benignitate permittimus et indulgemus. Non obstantibus licentiis, indultis et privilegiis Breviaria imprimendi quibuscumque Typographis per Nos, seu Romanos Pontifices prædecessores Nostros hucusque concessis, quæ per præsentes expresse revocamus, et revocata esse volumus; necnon constitutionibus, et ordinationibus generalibus, et specialibus in contrarium præmissorum quomodocumque editis, confirmatis, et approbatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica et expressa mentio habenda esset, tenores hujusmodi præsentibus pro expressis habentes hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut præsentium litterarum Nostrarum exemplaribus, etiam in ipsis Breviariis impressis, vel manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ vel ostensæ.

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die vigesima quinta Januarii, MDCXXXI, Pontificatus Nostri Anno octavo.

M. A. Maraldus. J. Savenier.

EX DECRETORUM REGISTRO
SACRÆ RITUUM CONGREGATIONIS.

HÆC AD BREVIARIUM ROMANUM ATTINENT.

SACRA Rituum Congregatio declaravit et decrevit, non potuisse post Bullam S. Pii V de Breviario Romano, neque posse locorum Ordinarios, tam Sæculares quam Regulares, addere Kalendariis, etiam propriis, Sanctorum Officia, nisi ea dumtaxat, quæ Breviarii Romani Rubricis, vel sacræ Rituum Congregationis, seu Sedis Apostolicæ licentia conceduntur : neque propria auctoritate, quovis prætextu, mutare ritum, qui habetur in Kalendario Romano, seu Rubricis Breviarii, in altiorem ritum; neque extendere concessa Officia de loco ad locum.

Item vetuit et prohibuit celebrari per totam Civitatem vel Diœcesim, etiam de cujuscumque Ordinarii auctoritate, Festum cum Officio, eo quod in loco adsit Ecclesia Parochialis, vel Regularis, vel Abbatialis, aut aliqua Reliquia; sed tantum in ipsius Sancti Ecclesia titulari, seu ubi asservatur corpus, aut insignis Reliquia, et non alibi.

Insignes autem Reliquias declaravit esse caput, brachium, crus, aut illam partem corporis, in qua passus est Martyr, modo sit integra, et non parva, et legitime ab Ordinariis approbata.

De Sanctis Episcopis locorum, Martyribus, Civibus, et aliis, Festis, de quibus in Kalendario Romano, seu Rubricis Breviarii nihil habetur, uti etiam de Beatis nondum canonizatis; nihil propria auctoritate constituatur, sed omnino consulatur sacra Rituum Congregatio.

Decretum quoque nuper editum super electione Sanctorum in Patronos, et impressum, omnino servetur.

Et hæc omnia decrevit, statuit, et mandavit innovando pœnas Constitutionis S. Pii V respective.

Facta demum relatione horum Decretorum SS. D. N. Urbano Papæ VIII, ea laudavit et approbavit, atque ab omnibus ubique sub prædictis pœnis servari præcepit; nec non in novis Breviariis de mandato Sanctitatis suæ imprimendis apponi jussit.

Loco † Sigilli.

T. TEGRIMIUS, *Episcopus Assisien. Secr.*

EJUSDEM PRO SANCTIS AD LIBITUM.

EADEM Sac. Rit. Congreg. habita die 2 Decembris 1673, statuit ex mandato Clementis X, Festa Sanctorum ad libitum in posterum non esse transferenda, si eorum festivitas incidat in diem Dominicum, vel aliquem diem Festorum mobilium, sed tunc illo anno eorum Officia esse omittenda. Quod ipsum postea Innocentius Papa XI, in Congreg. habita 24 Januarii 1682, generali decreto confirmavit, et extendit insuper etiam ad Octavas et Natalitia Sanctorum, de præcepto in aliqua Religione vel Diœcesi, ex indulto Apostolico recitanda. Ita ut ne quidem dictis Festis vel Octavis Festa ad libitum tunc incidentia possint recitari, sed omitti prorsus debeant.

Permisit tamen, ut Festum translatum quod alias eo die celebrandum foret, in alium diem non impeditum transferatur : item ut eodem die omitti possit Officium semel per hebdomadam aut mensem recitandum ex indulto Apostolico, ut ita locus sit celebrando Officio ad libitum.

EJUSDEM PRO SANCTIS IN MARTYROLOGIO NON DESCRIPTIS.

OFFICIA Sanctorum ratione Corporis, seu insignis Reliquiæ recitanda, ex Decr. S. R. Congr. 11 Augusti 1691, intelligi debere de Sanctis dumtaxat in Martyrologio Romano descriptis, et dummodo constet de identitate Corporis, seu Reliquiæ insignis illiusmet Sancti qui reperitur in Martyrologio Romano descriptus : de ceteris autem Sanctis in prædicto Martyrologio non descriptis, aut quibus a Sancta Sede non fuerit specialiter concessum, Officia recitari, et Missas celebrari vetuerunt, non obstante quod ipsorum Corpora, vel insignes Reliquiæ in Ecclesiis asserventur ; quibus tamen ab Ordinariis locorum approbatis debitam Fidelium venerationem (prout hactenus servatum est) exhibendam esse censuerunt, sed absque Officio et Missa, sub pœnis de non satisfaciendo præcepto recitandi Officium, aliisque in Constitutione S. Pii conte[illegible]is, die 11 Augusti 1691. Et Sanctissimus approbavit die [illegible] Octobris ejusdem anni 1691.

Loco † Sigilli.

I. VALLEMANUS, *S. R. C. S*[illegible].

DECRETA GENERALIA CIRCA RUBRICAS.

CUM Sacrorum Rituum Congregationi demisse supplicatum fuerit sequentia dubia declarare,

Primum. An, cum multis Congregationibus, Religionibus, sive Ecclesiis, vel Nationibus concessum sit a Sancta Sede Apostolica, ut semel, vel pluries in singulis hebdomadis, vel mensibus celebrentur varia Officia per Annum, V. G. de Sanctissimo Sacramento, vel de Sanctis in diebus non impeditis aliquo Festo duplici, vel semiduplici, liceat ejusmodi Officia facere etiam in diebus Sanctæ Quadragesimæ, Adventus, Vigiliarum, et Quatuor Temporum, etiam si de his diebus nulla sit facta specialis mentio in aliquibus Officiorum concessionibus?

Secundum. An dies impeditus Festo duplici, vel semiduplici pro dictis Officiis recitandis, intelligantur etiam dies, in quibus ponendum est Officium de Festo duplici, vel semiduplici translato, quemadmodum dicitur responsum fuisse olim a Sacra Congregatione: Quod scilicet Festum duplex vel semiduplex etiam translatum necnon dies Octavæ sit dies impeditus respectu talium Officiorum?

Tertium. An Regulares absque speciali privilegio, sed sola communicatione privilegiorum aliarum Religionum possint addere nomen Sancti Fundatoris in Litaniis, et Confiteor, itemque recitare Officia et Missas concessa aliis Religionibus?

Sacrorum Rituum eadem Congregatio ad relationem Eminentissimi et Reverendissimi Domini Card. Colloredo respondit :

Ad primum Negative, et hujusmodi indulta non habere locum in Feriis Adventus, Quadragesimæ, Quatuor Temporum, Vigiliarum, sive cum jejunio, sive absque jejunio, nec in Feria secunda Rogationum, nec in illa Feria, in qua secundum Rubricas sit reponendum Officium Dominicæ.

Ad secundum Affirmative.

Ad tertium Negative in omnibus.

Et ita declaravit, ac servari voluit. Ac insuper ut Declarationes, seu Decreta prædicta omnibus innotescant, typis ea imprimi mandavit. Die 20 *Martii* 1706.

G. Card. CARPINEUS.

Loco ✝ Sigilli.

B. INGHIRAMI, *Sac. Rit. Congr. Secr.*

LICENTIA ET APPROBATIO ORDINARII.

MARIA-DOMINICUS-AUGUSTUS SIBOUR, miseratione divina et sanctæ Sedis Apostolicæ gratia, Archiepiscopus Parisiensis.

Dilectis Nobis Bibliopolis catholicis, Liturgiæ Romanæ editoribus, licentiam dedimus typis mandandi ADRIANI LE CLERE et Soc., summi Pontificis et Archiepiscopatus nostri typographorum, BREVIARIUM ROMANUM juxta exemplar Romæ typis excusum, anno 1848, et a S. Rituum Congr. revisum, et legitime approbatum; et in eodem apponi permisimus Officia PATROCINII S. JOSEPHI, B. M. Sponsi, pro Dominica tertia post Pascha, et PRETIOSISSIMI SANGUINIS D. N. J. C., pro Dominica prima Julii, eaque ex eodem exemplari Romano, inter Officia celebranda in aliquibus locis, desumpta; item indicari permisimus pro Festo VISITATIONIS B. M. V. ritum Duplicis secundæ classis; insuper inseri additionem ad Lect. VI Officii S. Hilarii Pictav. Episc. et Confessoris, cum qualitate Doctoris, et ritu Duplici; quæ omnia fuere inde a prædicta editione Romana, a SS. PIO IX, Pont. Max. universæ Ecclesiæ concessa; tandem, extra ordinem aliorum Officiorum, addi Officia, sive ex Editione Romana, sive ex aliis probatis Editionibus excerpta, et pro aliquibus locis indulta.

Cumque Nobis constet, per Presbyteros a Nobis deputatos, Breviarium in-32, ut vocant, impensis prædictorum Bibliopolarum typis ADRIANI LE CLERE, in quatuor partes excusum, diligenti collatione facta, cum suo originali concordare,

illud approbavimus, illiusque evulgandi licentiam dedimus, prout per præsentes approbamus, et licentiam damus.

In quorum fidem hasce, signo sigilloque nostris, et Secretarii Archiepiscopatus nostri subscriptione munitas, expediri jussimus, Parisiis, die vigesima quarta Junii, anno millesimo octingentesimo quinquagesimo tertio.

Loco ✝ Sigilli.

✝ MARIA-DOMINICUS-AUGUSTUS,
Archiepiscopus Parisiensis.

De Mandato Illustr. et Rev. Archiepiscopi,
COQUAND, *Can. hon. Secret. gen.*

DE ANNO ET EJUS PARTIBUS.

ANNUS menses habet duodecim, hebdomadas duas et quinquaginta, et diem unum; dies vero trecentos sexaginta quinque, et fere sex horas : tanto enim temporis intervallo Sol Zodiacum perlustrat. Quater autem sex horæ singulis quaternis annis diem constituunt : hinc annus ille intercalaris, Bissextus, vel Bissextilis dicitur.

De anni correctione, ejusque necessitate, ac Kalendario Gregoriano.

QUOD dictum est, Annum continere trecentos et sexaginta quinque dies, et fere sex horas, intelligendum est sex horas non esse integras, cum ad earum complementum aliqua minuta deficiant.

Ex quorum minutorum neglectu progressum est, ac si annus ultra dies 365 contineret integras sex horas; et factum est, ut munita, quæ ultra debitam quantitatem annis singulis tribuebantur, tractu temporis ita excreverint, ut invicem juncta constituerint dies decem : qui causam dederunt, ut Æquinoctium vernum sedem suam mutaverit.

Cui malo occurrens Gregorius XIII, non solum Æquinoctium vernum restituit in pristinam sedem, a qua jam a Concilio Nicæno, decem circiter diebus in anno correctionis 1582, præcedendo recesserat, quod a Concilio ad xij Kalendas Aprilis fuerat constitutum, et xiv Lunam Paschalem suo in loco reposuit; sed viam quoque tradidit, et rationem, qua cavetur, ut in posterum et Æquinoctium vernum et xiv Luna Paschalis a propriis sedibus numquam removerentur.

Ut enim Æquinoctium vernum ad xij Kalendas Aprilis restitueretur, statuit, ut dicti decem dies in mense Octobris ipsius anni 1582 eximerentur; ut post quartam diem Octobris sancto Francisco sacram, sequens dies non esset quinta, sed decima quinta Octobris. Et ita error, qui in præteritum tot annorum circulis irrepserat, in momento temporis fuit correctus.

Ut autem in posterum idem error vitaretur, ne a xij Kalendis Aprilis Æquinoctium vernum recederet, statuit idem Gregorius Bissextum quarto quoque anno (uti mos est) continuari debere, præterquam in centesimis annis; qui quamvis Bissextiles antea semper fuerint, qualem etiam esse voluit annum 1600, anno correctionis proximum, post eum tamen qui dein-

eps consequerentur, centesimi, non omnes Bissextiles essent, sed in quadringentis quibusque annis primi quique tres centesimi sine Bissexto transigerentur; quartus vero quisque centesimus esset Bissextilis; ita ut annus 1700, 1800, 1900, Bissextiles non sint, anno vero 2000, more consueto dies Bissextus intercaletur, Februario dies 29 continente; idemque ordo intermittendi intercalandique Bissextum diem in quadringentis quibusque annis perpetuo conservaretur.

Quatuor Tempora.

Quatuor Tempora celebrantur quarta et sexta Feria ac Sabbato post tertiam Dominicam Advent., post primam Dominicam Quadrages., post Dominicam Pentecostes, post Festum Exaltationis sanctæ Crucis.

Nuptiæ quando celebrari non possint juxta Decretum Tridentini Concilii.

A Dominica prima Adventus usque in diem Epiphaniæ, et a Feria quarta Cinerum usque in Oct. Paschatis inclusive, sancta Synodus solemnitates Nuptiarum prohibet. In aliis vero temporibus Nuptias solemniter celebrari permittit.

De Cyclo decennovennali Aurei Numeri.

Cyclus decennovennalis Aurei numeri est revolutio numeri 19 annorum ab 1 usque ad 19, qua revolutione peracta, iterum ad unitatem reditur. Verbi gratia: Anno 1577 numerus cycli decennovennalis, qui dicitur Aureus, est 1; anno sequenti 1578 est 2, et ita deinceps in sequentibus annis, uno semper amplius usque ad 19, qui Aureus numerus cadet in annum 1595, post quem iterum ad unitatem redeundum est, ita ut anno 1596 Aureus numerus sit rursus 1, et anno 1597 sit 2, etc.

Igitur ut Aureus numerus quolibet anno proposito inveniatur, composita est sequens tabella Aureorum numerorum, cujus usus incipit ab anno 1582 inclusive, duratque in perpetuum. Ex ea enim Aureus numerus cujuslibet anni post annum 1582 reperietur hoc modo.

6.	7.	8.	9.	11.	12.
15.	16.	17.	19.	1.	2.
13.		14.			
3.	4.	5.			

Anno 1582 tribuatur primus numerus tabellæ, qui est 6, secundus autem, qui est 7, sequenti anno 1583, et ita

deinceps in infinitum, donec ad annum, cujus Aureum numerum quæris, perveniatur, redeundo ad principium tabellæ, quotiescumque eam percurreris. Nam numerus, in quem annus propositus cadit, dabit Aureum numerum quæsitum.

Modus brevi cognoscendi Aureum numerum cujusque Anni.

Numero anni de quo quæris, adde unicam unitatem 1 : Exempli gratia : 1710 adde 1. summam inde conflatam divide per 19 ; quod superest, erit Aureus numerus ipsius anni ; si nihil superest, erit Aureus numerus 19.

De Epactis, et Noviluniis.

EPACTA nihil aliud est, quam numerus dierum, quibus annus Solaris communis dierum 365 annum communem Lunarem dierum 354 superat : ita ut Epacta primi anni sit 11, cum hoc numero annus Solaris communis Lunarem annum communem excedat ; atque adeo sequenti anno Novilunia contingant 11 diebus prius quam anno primo. Ex quo fit, Epactam secundi anni esse 22; cum eo anno rursum annus Solaris Lunarem annum superet 11 diebus, qui additi ad 11 dies primi anni, efficiunt 22; ac proinde, finito hoc anno, Novilunia contingere 22 diebus prius quam primo anno : Epactam autem tertii anni esse 3, quia si rursus 11 dies ad 22 adjiciantur, efficietur numerus 33, a quo si rejiciantur 30 dies, qui unam Lunationem Embolismalem constituunt, relinquentur 3, atque ita deinceps. Progrediuntur enim Epactæ omnes per continuum augmentum 11 dierum, abjectis tamen 30, quando rejici possunt. Solum quando perventum erit ad ultimam Epactam Aureo numero 19 respondentem, quæ est 29, adduntur 12, ut abjectis 30, ex composito numero 41, habeatur rursus Epacta 11, ut in principio. Quod ideo fit, ut ultima Lunatio Embolismica, currente Aureo numero 19, sit tantum 29 dierum. Si enim 30 dies contineret, ut aliæ sex Lunationes Embolismicæ, non redirent Novilunia post 19 annos Solares ad eosdem dies, sed versus calcem mensium prolaberentur, contingerentque uno die tardius quam ante 19 annos. De qua re plura invenies in libro novæ rationis restituendi Kalendarii Romani. Sunt autem novendecim Epactæ, quot et Aurei numeri, respondebantque ipsis Aureis numeris ante Kalendarii correctionem eo modo, quo in hac tabella dispositæ sunt.

Tabella Epactarum respondentium Aureis numeris ante Kalendarii correctionem.

Aur. num.	1.	2.	3.	4.		
Epactæ.	xj.	xxij.	iij.	xiv.		
5.	6.	7.	8.	9.	10.	
xxv.	vj.	xvij.	xxviij.	ix.	xx.	
11.	12.	13.	14.	15.	16.	
j.	xij.	xxiij.	iv.	xv.	xxvj.	
17.	18.	19.				
vij.	xviij.	xxix.				

Quia vero cyclus decennovennalis Aurei numeri imperfectus est, cum Novilunia post 19 annos Solares non præcise ad eadem loca redeant, ut dictum est, imperfectus etiam erit hic cyclus 19 Epactarum. Quamobrem ita emendatus est, ut in posterum loco Aurei numeri, et dictarum 19 Epactarum, utamur 30 numeris Epactalibus ab 1 usque ad 30 ordine progredientibus, quamvis ultima Epacta, sive quæ ordine est trigesima, notata numero non sit, sed signo hoc *, propterea quod nulla Epacta esse possit 30. Variis autem temporibus ex his 30 Epactis respondent decem et novem Aureis numeris variæ decem et novem Epactæ, prout Solaris anni, ac Lunaris æquatio exposcit : quæ quidem decem et novem Epactæ progrediuntur, ut olim, per eumdem numerum 11, adduntur que semper 12 illi Epactæ, quæ respondet Aureo numero 19, ut habeatur sequens Epacta respondens Aureo numero 1, ob rationem paulo ante dictam. Id quod sequens tabella perspicuum faciet, quæ continet Aureos numeros, et Epactas inter se respondentes ab anno 1582 usque ad annum 1700 exclusive. Quamvis autem vulgares Epactæ mutentur in Martio, re ipsa tamen in principio anni mutandæ sunt, una cum Aureo numero, in cujus locum hæ nostræ Epactæ succedunt.

Tabella Epactarum respondentium Aureis numeris ab Idibus Octobris anni correctionis 1582 (*detractis prius decem diebus*) *usque ad annum* 1700 *exclusive.*

Aur. num.	6.	7.	8.	9.		
Epactæ.	xxvj.	vij.	xviij.	xxix.		
10.	11.	12.	13.	14	15.	
x.	xxj.	ij.	xiij.	xxiv.	v.	
16.	17.	18.	19.	1.	2.	
xvj.	xxvij.	viij.	xix.	j.	xij.	
3.	4.	5.				
xxiij.	iv.	xv.				

Itaque si Epacta quocumque anno proposito invenienda sit, quærendus est Aureus numerus illius anni in superiori ordine illius tabellæ, quæ illi tempori, in quo

propositus annus continetur, congruit. Mox enim sub Aureo numero in interiori ordine tabellæ reperietur Epacta anni propositi, vel certe hoc signum *. Ubi ergo illa Epacta vel signum * in Kalendario inventum fuerit, eo die Novilunium fiet. Invenietur autem Aureus numerus vel ex antecedente Canone, vel ex tabella Epactarum proposito tempori congruente, tribuendo primum Aureum numerum illius tabellæ illi anno, a quo usus tabellæ incipit, et secundum Aureum numerum sequenti anno, etc. Eodem modo reperietur Epacta sine Aureo numero, si prima Epacta tabellæ tribuatur illi anno, a quo ejus usus incipit, et secunda Epacta sequenti anno, etc.

Exemplum : Anno correctionis 1582, Aureus numerus est 6, nempe primus primæ tabellæ, cujus usus incipit ab Idibus Octobris dicti anni 1582, detractis prius x diebus. Erit ergo tunc Epacta xxvj quæ sub Aureo numero 6 collocatur, fietque Novilunium die 27 Octobris, et 26 Novembris, et 25 Decembris. Item anno 1583 jam correcto, Aureus numerus est 7, cui in eadem tabella supposita est Epacta vij, quæ toto eo anno in Kalendario Novilunia indicabit : ut in Januario die 24, in Februario die 22, in Martio die 24, etc.

Tabella litterarum Dominicalium ab Idibus Octobris anni correctionis 1582 (*detractis prius* x *diebus*) *usque ad annum* 1700 *exclusive.*

c b	A g	f e d	c b	A g f	e d	c b A	
g f	e d c	b A	g f e	d c	b A g	f e	d

Usus hujus tabellæ hic est : Anno correctionis 1582 post Idus Octobris (detractis prius x diebus) tribuatur littera c, primæ cellulæ, et sequenti anno 1583 littera b, secundæ, et anno 1584 dentur litteræ A g, tertiæ cellulæ, et sic deinceps aliis annis ordine aliæ cellulæ tribuantur, donec ad annum propositum perventum sit, redeundo ad principium tabellæ, quotiescumque eam percurreris : nam cellula, in quam annus propositus cadet, dummodo minor sit quam annus 1700, dabit litteram Dominicalem propositi anni. Quæ si unica occurrerit, annus erit communis : si vero duplex, Bissextilis : et tunc superior littera Dominicam diem ostendet in Kalendario a principio anni usque ad Festum S. Mathiæ Apostoli : inferior autem ab hoc Festo usque ad finem anni.

Exempli gratia : Sit invenienda littera Dominicalis anno 1587. Numera ab anno 1582, quem tribue primæ litteræ c, usque ad annum 1587,

tribuendo singulis cellulis singulos annos (computando geminas litteras quascumque superiorem et inferiorem, pro una cellula) cadetque annus 1587 in litteram d, quæ sextum locum in tabella occupat. Est ergo toto eo anno littera Dominicalis d, annusque communis est, cum littera simplex occurrat. Rursus sit investiganda littera Dominicalis anno 1616. Numera ab anno 1582, ut dictum est, usque ad annum 1616, redeundo ad principium tabellæ, postquam eam percurreris, perveniesque ad duas hasce litteras c b, septimo loco positas. Est ergo annus ille Bissextilis, cum duplex littera occurrat, superiorque littera c, Dominicam diem indicabit a principio anni illius usque ad Festum S. Mathiæ, inferior autem b, in reliquâ parte anni.

Alia Tabella Epactarum respondentium Aureis numeris ab anno 1700 *inclusive, usque ad annum* 1900 *exclusive.*

Aur. num.	10.	11.	12	13
Epactæ.	ix.	xx.	j.	xij.

14.	15.	16.	17.	18.	19.
xxiij.	iv.	xv.	xxvj.	vij.	xviij.
1.	2.	3.	4.	5.	6.
*	xj.	xxij.	iij.	xiv	xxv.
7.	8.	9.			
vj.	xvij.	xxviij.			

Ad tollendam dubitationem de usu hujus novæ tabulæ Epactarum, ostendemus rem exemplis. Anno 1700 tribuatur Epacta ix quæ sub Aureo numero 10 collocatur : fietque Novilunium 22 Januarii, 20 Februarii, 22 Martii. Item anno 1701 tribuatur Epacta xx sub Aureo numero 11 collocata, quæ toto eo anno in Kalendario Novilunia monstrabit : ut in Januario die 11, in Februario die 9, in Martio die 11. Et sic deinceps per ordinem annis progredientibus, redeundo ad principium Tabellæ, quotiescumque eam percurreris. Rursus anno 1710, Epacta non signatur numero, sed hoc signo *, quod collocatur sub Aureo numero 1, et in Kalendario toto eo anno Novilunia indicabit, nimirum in Januario die 1 et 31, in Martio (nam in Februario nullum tunc Novilunium, cum in eo signum hoc * non reperiatur) die 1 et 31, in Aprili die 29, etc.

Alia Tabella litterarum Dominicalium ab anno 1700 *inclusive, usque ad annum* 1900 *exclusive.*

d c	bAg	f e	dcb	A g	fed	c b
Agf	e d	cbA	g f	edc	b A	gfe

Usus hujus Tabellæ talis est : Anno 1700 tribuatur unica littera inferior c, primæ

cellulæ, relicta littera d superiori, quia annus ille 1700 non est Bissextilis, sed communis, et littera d fuit Dominicalis præcedenti anno 1699. Anno sequenti 1701 tribuatur littera b, secundæ cellulæ, etc. Item anno 1704 tribuantur geminæ litteræ f e, quintæ cellulæ, et sic deinceps aliis annis per ordinem aliæ cellulæ tribuantur, donec ad annum propositum pervenias, redeundo ad principium Tabellæ, quotiescumque eam percurreris : nam cellula, in quam annus propositus cadet, dummodo minor sit quam annus 1900, dabit litteram Dominicalem propositi anni : quæ si unica occurrerit, annus erit communis ; si vero duplex, Bissextilis : et tunc superior littera Dominicam diem indicabit in Kalendario a principio anni, usque ad Festum S. Mathiæ Apostoli, inferior autem ab hoc Festo, usque ad finem anni.

De Indictione.

INDICTIO est revolutio 15 annorum, ab 1 usque ad 15, qua revolutione peracta, iterum reditur ad unitatem, initiumque sumit quilibet annus hujus cycli a Januario in Bullis Pontificiis. Et quoniam Indictionum frequens usus est in Diplomatibus, et scripturis publicis, facile annum Indictionis currentem quolibet anno proposito inveniemus ex sequenti tabella, cujus usus perpetuus est, initium tamen sumit ab anno correctionis 1582.

Tabella Indictionis ab Anno correctionis 1582.

10.	11.	12.	13.		14.	15.	1.
2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.

Nam si anno 1582 tribuas primum numerum, qui est 10, et sequenti anno 1583 secundum numerum, qui est 11, et sic deinceps usque ad annum propositum, redeundo ad principium tabellæ, quotiescumque eam percurreris, cadet annus propositus in Indictionem, quæ quæritur.

DE FESTIS MOBILIBUS.

QUONIAM ex decreto sacri Concilii Nicæni Pascha, ex quo reliqua Festa mobilia pendent, celebrari debet die Dominico, qui proxime succedit xiv Lunæ primi mensis, (is vero apud Hebræos vocatur primus mensis, cujus xiv Luna vel cadit in diem verni Æquinoctii, quod die 21 mensis Martii contingit vel propius ipsum sequitur) efficitur, ut si Epacta cujusvis anni inveniatur, et ab ea in Kalendario notata inter diem octavum Martii inclusive, et quintum Aprilis inclusive (hujus

enim Epactæ xiv Luna cadit vel in diem Æquinoctii verni, id est, in diem 21 Martii, vel eum propius sequitur,) numerentur inclusive deorsum versus dies quatuordecim; proximus dies Dominicus diem hunc xiv sequens (ne cum Judæis conveniamus, si forte dies xiv Lunæ caderet in diem Dominicum) sit dies Paschæ.

Exemplum : Anno 1605, Epacta est x et littera Dominicalis b. Et quoniam invenimus Epactam x inter diem 8 Martii, et 5 Aprilis inclusive positam esse e regione diei 21 Martii, a quo inclusive si deorsum versus numerentur 14 dies, inveniemus xiv Lunam die 3 Aprilis, quæ est Dominica, cum e regione illius sit littera Dominicalis b. Ne igitur cum Judæis conveniamus, qui Pascha celebrant die xiv Lunæ, sumenda est littera Dominicalis b, quæ sequitur xiv Lunam, nempe ea quæ e regione diei 10 Aprilis collocatur : atque eo anno Pascha celebrandum erit die 10 Aprilis. Item anno 1604, Epacta est xxix et duplex littera Dominicalis d c, cum annus ille sit Bissextilis. Si igitur ab Epacta xxix quæ e regione diei 1 Aprilis ponitur inter diem 8 Martii, et 5 Aprilis inclusive, numerentur dies 14, cadet xiv Luna in diem 14 Aprilis. Et quia tunc currit posterior littera Dominicalis, nempe c, quæ post diem 14 Aprilis, id est, post xiv Lunam collocata est e regione diei 18 Aprilis, celebrabitur eo anno Pascha die 18 Aprilis.

Ceterum ut facilius omnia Festa mobilia inveniantur, compositæ sunt duæ sequentes tabulæ Paschales, una antiqua, et nova altera. Ex antiqua ita Festa mobilia reperientur. In latere sinistro tabulæ accipiatur Epacta currens, et in linea litterarum Dominicalium sumatur littera Dominicalis currens infra tamen Epactam currentem, ita ut si littera Dominicalis currens reperiatur e regione Epactæ currentis, assumenda sit eadem littera Dominicalis proxime inferior. Nam e regione hujus litteræ Dominicalis omnia Festa mobilia continentur.

Exemplum : Anno 1606, Epacta est xxj et littera Dominicalis A. Si igitur in tabula antiqua sumatur littera Dominicalis A, quæ primo infra Epactam xxj occurrit, reperietur e regione hujus litteræ Dominica Septuagesimæ die 22 Januarii, dies Cinerum 8 Februarii, Pascha 26 Martii, Ascensio Domini 4 Maii, Pentecostes 14 Maii, et Festum Corporis Christi 25 Maii. Dominicæ autem inter Pentecosten, et Adventum eo anno erunt 28, et Adventus celebrabitur die 3 Decembris : et sic de ceteris. Item anno 1605, Epacta est x et littera Dominicalis b, quæ in tabula repe-

ritur e regione Epactæ x. Quare sumenda est alia littera b, quæ proxime infra Epactam invenitur, e regione cujus invenies Septuagesimam die 6 Febr., diem Cinerum 23 Febr., Pascha 10 Aprilis, etc.

Notandum autem est, quod quemadmodum in anno communi, cadente littera Dominicali e regione Epactæ in tabula antiqua, sumitur eadem littera proxima infra Epactam, ut diximus : ita quoque in anno Bissextili, si alterutra duarum litterarum Dominicalium tunc currentium e regione Epactæ reperiatur, assumendæ sunt aliæ duæ similes litteræ proxime inferiores, ut Festa mobilia inveniantur.

Ex tabula vero Paschali nova ita eadem Festa mobilia reperientur. In cellula litteræ Dominicalis currentis quæratur Epacta currens : nam e directo omnia Festa mobilia deprehendentur ; ut anno 1609 in cellula litteræ Dominicalis d, tunc currentis e regione Epactæ xxiv quæ eodem anno currit, habetur Septuagesima die 15 Februarii, dies Cinerum 4 Martii, Pascha 19 Aprilis, etc.

Sed sive antiqua, sive nova tabula Paschali utamur, invenienda sunt omnia Festa mobilia in annis Bissextilibus per litteram Dominicalem posteriorem, quæ nimirum currit post Festum sancti Mathiæ Apostoli, ne scilicet ambigamus, utra duarum litterarum pro hoc, aut illo Festo indagando accipienda sit : ita tamen, ut Septuagesimæ, et diei Cinerum inventæ in Januario aut Februario addatur unus dies. Quod ideo fit, quia ante diem S. Mathiæ currit prior littera Dominicalis, quæ in Kalendario posteriorem semper sequitur : post Festum autem S. Mathiæ in Februario, licet posterior littera currat, additur tamen tunc dies intercalaris, ita ut dies 24 Februarii dicatur 25, et dies 25, dicatur 26, etc. Quod si dies Cinerum cadat in Martium, nihil addendum est, quia tunc et littera posterior currit, et dies mensis propriis numeris respondent, cum dies intercalaris Februario sit additus. Imo nisi per posteriorem litteram investigarentur, non inveniretur recte Septuagesima in anno Bissextili currente Epacta xxiv vel xxv, et littera Dominicali d c, ut in secundo ac tertio exemplo perspicuum fiet pro annis 4088, et 3784. Exempli gratia : Anno 2096 Bissextili, Epacta erit v, et litteræ Dominicales A g. Si igitur per posteriorem litteram, quæ est g, Festa mobilia investigentur, reperietur Septuages. die 11 Febr. et dies Cinerum 28 Febr. Si autem addatur unus dies, cadet Septuagesima in diem 12 Febr. quæ est Dominica, et dies Cinerum in diem 29 Febr. quæ est Fe-

ria iv. Pascha autem, et reliqua Festa in eos dies cadent qui in tabula expressi sunt. Item anno 4088 Bissextili, Epacta erit xxiv, et litteræ Dominicales d c. Si igitur per litteram c, quæ posterior est, inquirantur Festa mobilia, invenietur Septuagesima die 21 Febr. et si addatur unus dies, cadet in diem 22 Febr. quæ est Dominica. Dies autem Cinerum cadet in diem 10 Martii : quare nihil additur, etc. Rursus anno 3784 Bissextili, Epacta erit xxv, et litteræ Dominicales d c. Ergo iterum per posteriorem c, reperietur Septuag. die 21 Februarii, hoc est addita 1 die 22. Quod si per priorem litteram d, in utroque horum duorum annorum agendum esset, nihil efficeretur, cum infra Epactas xxiv et xxv, littera d, indicet Septuages. die 15 Februarii, quod falsum esset cum eo anno posterior littera c, Pascha offerat die 25 Aprilis, ac proinde Septuages. die 22 Februarii celebranda sit, ut liquido constat, si a die Paschæ, Dominicæ retro numerentur usque ad Septuagesimam.

In priori porro tabula Paschali antiqua reformata, Epactis ad sinistram præposuimus Aureos numeros eodem ordine, quo ante emendationem Kalendarii collocari solebant, ut ex iis Festa mobilia invenirentur. Hoc autem idcirco a nobis factum est, ut Pascha, ceteraque Festa mobilia, a Concilio Nicæno usque ad annum 1582, quilibet indagare possit. Eodem autem prorsus artificio, ex Aureis numeris ita distributis Festa mobilia eruuntur, quo ex Epactis. Sit enim explorandum, exempli causa, quando Festa hæc celebrata fuerint anno 1450. Quoniam eo anno Aureus numerus fuit 7 et littera Dominicalis d, si Aureus numerus 7 in sinistro latere accipiatur, et prima littera d, infra eum occurrens, reperietur e regione hujus litteræ d, Septuagesima die 1 Februarii, dies Cinerum 18 Februarii, Pascha die 5 Aprilis, etc.

Adventus Domini celebratur semper die Dominico, qui propinquior est Festo S. Andreæ Apostoli, nempe a die 27 Nov. inclusive, usque ad diem 3 Decembris inclusive; ita ut littera Domin. currens, quæ reperitur in Kalendario a die 27 Nov. usque ad diem 3 Dec., indicet Dominicam Adventus. Ut verbi gratia, si littera Dominicalis est g, Dom. Advent. cadet in diem 2 Dec.; quia ibi est littera g, in Kalendario, etc.

Ad finem tandem tabularum Paschalium apposita est tabula temporaria multorum annorum, e regione quorum omnia Festa mobilia inveniuntur, quæ quidem tabula ex tabulis Paschalibus excerpta est, ex quibus infinitæ aliæ erui possunt pro quibuscumque annis.

TABULA PASCHALIS

ANTIQUA REFORMATA.

Aur. Num.		*Cycl. Epact.*	*Litteræ Dom.*	*Septuagesim.*	*Dies Cinerum.*	*Pascha.*	*Ascensio.*	*Pentecostes.*	*Corp. Christi.*	*Dom. p. Pent.*	*Dom. I Adv.*
16		xxiij		Jan.	Feb.	Mar	Ap.	Maii	Maii		
5		xxij	d	18	4	22	30	10	21	28	29 Nov
		xxj	e	19	5	23	1 Ma	11	22	28	30
13		xx	f	20	6	24	2	12	23	28	1 Dec
2		xix	g	21	7	25	3	13	24	28	2
		xviij	A	22	8	26	4	14	25	28	3
10		xvij	b	23	9	27	5	15	26	27	27 Nov
		xvj	c	24	10	28	6	16	27	27	28
18		xv	d	25	11	29	7	17	28	27	29
7		xiv	e	26	12	30	8	18	29	27	30
		xiij	f	27	13	31	9	19	30	27	1 Dec
15		xij	g	28	14	1 Ap	10	20	31	27	2
4		xj	A	29	15	2	11	21	1 Ju	27	3
		x	b	30	16	3	12	22	2	26	27 Nov
12		ix	c	31	17	4	13	23	3	26	28
1		viij	d	1Feb.	18	5	14	24	4	26	29
		vij	e	2	19	6	15	25	5	26	30
9		vj	f	3	20	7	16	26	6	26	1 Dec
		v	g	4	21	8	17	27	7	26	2
17		iv	A	5	22	9	18	28	8	26	3
6		iij	b	6	23	10	19	29	9	25	27 Nov
		ij	c	7	24	11	20	30	10	25	28
14		j	d	8	25	12	21	31	11	25	29
3		*	e	9	26	13	22	1 Ju	12	25	30
		xxix	f	10	27	14	23	2	13	25	1 Dec
11		xxviij	g	11	28	15	24	3	14	25	2
		xxvij	A	12	1 Ma	16	25	4	15	25	3
19	25	xxvj	b	13	2	17	26	5	16	24	27 Nov
8	xxv	xxiv	c	14	3	18	27	6	17	24	28
			d	15	4	19	28	7	18	24	29
			e	16	5	20	29	8	19	24	30
			f	17	6	21	30	9	20	24	1 Dec
			g	18	7	22	31	10	21	24	2
			A	19	8	23	1 Ju	11	22	24	3
			b	20	9	24	2	12	23	23	27Nov
			c	21	10	25	3	13	24	23	28

TABULA PASCHALIS

Litteræ Dom.	*Cyclus Epactarum.*	*Septuagesimæ.*	*Dies Ciner.*
D	23.	18 Jan.	4 Febr.
	22. 21. 20. 19. 18. 17. 16.	25 Jan.	11 Febr.
	15. 14. 13. 12. 11. 10. 9.	1 Febr.	18 Febr.
	8. 7. 6. 5. 4. 3. 2.	8 Febr.	25 Febr.
	1. * 29. 28. 27. 26. xxv. 25. 24.	15 Febr.	4 Mart.
E	23. 22.	19 Jan.	5 Febr.
	21. 20. 19. 18. 17. 16. 15.	26 Jan.	12 Febr.
	14. 13. 12. 11. 10. 9. 8.	2 Febr.	19 Febr.
	7. 6. 5. 4. 3. 2. 1.	9 Febr.	26 Febr.
	* 29. 28. 27. 26. xxv. 25. 24.	16 Febr.	5 Mart.
F	23. 22. 21.	20 Jan.	6 Febr.
	20. 19. 18. 17. 16. 15. 14.	27 Jan.	13 Febr.
	13. 12. 11. 10. 9. 8. 7.	3 Febr.	20 Febr.
	6. 5. 4. 3. 2. 1. *	10 Febr.	27 Febr.
	29. 28. 27. 26. xxv. 25. 24.	17 Febr.	6 Mart.
G	23. 22. 21. 20.	21 Jan.	7 Febr.
	19. 18. 17. 16. 15. 14. 13.	28 Jan.	14 Febr.
	12. 11. 10. 9. 8. 7. 6.	4 Febr.	21 Febr.
	5. 4. 3. 2. 1. * 29.	11 Febr.	28 Febr.
	28. 27. 26. xxv. 25. 24.	18 Febr.	7 Mart.
A	23. 22. 21. 20. 19.	22 Jan.	8 Febr.
	18. 17. 16. 15. 14. 13. 12.	19 Jan.	15 Febr.
	11. 10. 9. 8. 7. 6. 5.	5 Febr.	22 Febr.
	4. 3. 2. 1. *. 29. 28.	12 Febr.	1 Mart.
	27. 26. xxv. 25. 24.	19 Febr.	8 Mart.
B	23. 22. 21. 20. 19. 18.	23 Jan.	9 Febr.
	17. 16. 15. 14. 13. 12. 11.	30 Jan.	16 Febr.
	10. 9. 8. 7. 6. 5. 4.	6 Febr.	23 Febr.
	3. 2. 1. * 29. 28. 27.	13 Febr.	2 Mart.
	26. xxv. 25. 24.	20 Febr.	9 Mart.
C	23. 22. 21. 20. 19. 18. 17.	24 Jan.	10 Febr.
	16. 15. 14. 13. 12. 11. 10.	31 Jan.	17 Febr.
	9. 8. 7. 6. 5. 4. 3.	7 Febr.	24 Febr.
	2. 1. * 29. 28. 27. 26. xxv.	14 Febr.	3 Mart.
	25. 24.	21 Febr.	10 Mart.

NOVA REFORMATA.

Pascha.	*Ascensio.*	*Penteco-stes.*	*Corpus Christi.*	*Dom. p. Pent.*	*Dom. I Advent.*
22 Mart.	30 Apr.	10 Maii	21 Maii	28	29 Nov.
29 Mart.	7 Maii	17 Maii	28 Maii	27	29
5 Apr.	14 Maii	24 Maii	4 Junii	26	29
12 Apr.	21 Maii	31 Maii	11 Junii	25	29
19 Apr.	28 Maii	7 Junii	18 Junii	24	29
23 Mart.	1 Maii	11 Maii	22 Maii	28	30 Nov.
30 Mart.	8 Maii	18 Maii	29 Maii	27	30
6 Apr.	15 Maii	25 Maii	5 Junii	26	30
13 Apr.	22 Maii	1 Junii	12 Junii	25	30
20 Apr.	29 Maii	8 Junii	19 Junii	24	30
24 Apr.	2 Maii	12 Maii	23 Maii	28	1 Dec.
31 Mart.	9 Maii	19 Maii	30 Maii	27	1
7 Apr.	16 Maii	26 Maii	6 Junii	26	1
14 Apr.	23 Maii	2 Junii	13 Junii	25	1
21 Apr.	30 Maii	9 Junii	20 Junii	24	1
25 Mart.	3 Maii	13 Maii	24 Maii	28	2 Dec.
1 Apr.	10 Maii	20 Maii	31 Maii	27	2
8 Apr.	17 Maii	27 Maii	7 Junii	26	2
15 Apr.	24 Maii	3 Junii	14 Junii	25	2
22 Apr.	31 Maii	10 Junii	21 Junii	24	2
26 Mart.	4 Maii	14 Maii	25 Maii	28	3 Dec.
2 Apr.	11 Maii	21 Maii	1 Junii	27	3
9 Apr.	18 Maii	28 Maii	8 Junii	26	3
16 Apr.	25 Maii	4 Junii	15 Junii	25	3
23 Apr.	1 Junii	11 Junii	22 Junii	24	3
27 Mart.	5 Maii	15 Maii	26 Maii	27	27 Nov.
3 Apr.	12 Maii	22 Maii	2 Junii	26	27
10 Apr.	19 Maii	29 Maii	9 Junii	25	27
17 Apr.	26 Maii	5 Junii	16 Junii	24	27
24 Apr.	2 Junii	12 Junii	23 Junii	23	27
28 Mart.	6 Maii	16 Maii	27 Maii	27	28 Nov.
4 Apr.	13 Maii	23 Maii	3 Junii	26	28
11 Apr.	20 Maii	30 Maii	10 Junii	25	28
18 Apr.	27 Maii	6 Junii	17 Junii	24	28
25 Apr.	3 Junii	13 Junii	24 Junii	23	28

TABELLA TEMPORARIA

Anni Domini.	*Littera Dom.*	*Aur. num.*	*Epactæ.*	*Septuag.*	*Dies Cinerum.*	*Pascha.*
1853	b	11	xx	23 Jan.	9 Febr.	27 Mart.
1854	A	12	j	12 Febr.	1 Mart.	16 Apr.
1855	g	13	xij	4 Febr.	21 Febr.	8 Apr.
1856	f e	14	xxiij	20 Jan.	6 Febr.	23 Mart.
1857	d	15	iv	8 Febr.	25 Febr.	12 Apr.
1858	c	16	xv	31 Jan.	17 Febr.	4 Apr.
1859	b	17	xxvj	28 Febr.	9 Mart.	24 Apr.
1860	A g	18	vij	5 Febr.	22 Febr.	8 Apr.
1861	f	19	xviij	27 Jan.	13 Febr.	31 Mart.
1862	e	1	*	16 Febr.	5 Mart.	20 Apr.
1863	d	2	xj	1 Febr.	18 Febr.	5 Apr.
1864	c b	3	xxij	24 Jan.	10 Febr.	27 Mart.
1865	A	4	iij	12 Febr.	1 Mart.	16 Apr.
1866	g	5	xiv	28 Jan.	14 Febr.	1 Apr.
1867	f	6	xxv	17 Febr.	6 Mart.	21 Apr.
1868	e d	7	vj	9 Febr.	26 Febr.	12 Apr.
1869	c	8	xvij	24 Jan.	10 Febr.	28 Mart.
1870	b	9	xxviij	13 Febr.	2 Mart.	17 Apr.
1871	A	10	ix	5 Febr.	22 Febr.	9 Apr.
1872	g f	11	xx	28 Jan.	14 Febr.	31 Mart.
1873	e	12	j	9 Febr.	26 Febr.	13 Apr.
1874	d	13	xij	1 Febr.	18 Febr.	5 Apr.
1875	c	14	xxiij	24 Jan.	10 Febr.	28 Mart.
1876	b A	15	iv	13 Febr.	1 Mart.	16 Apr.
1877	g	16	xv	28 Jan.	14 Febr.	1 Apr.
1878	f	17	xxvj	17 Febr.	6 Mart.	21 Apr.
1879	e	18	vij	9 Febr.	26 Febr.	15 Apr.
1880	d c	19	xviij	25 Jan.	11 Febr.	28 Mart.
1881	b	1	*	13 Febr.	2 Mart.	17 Apr.
1882	A	2	xj	5 Febr.	22 Febr.	9 Apr.
1883	g	3	xxij	21 Jan.	7 Febr.	25 Mart.
1884	f e	4	iij	10 Febr.	27 Febr.	13 Apr.
1885	d	5	xiv	1 Febr.	18 Febr.	5 Apr.
1886	c	6	xxv	21 Febr.	11 Mart.	25 Apr.
1887	b	7	vj	6 Febr.	23 Febr.	10 Apr.

FESTORUM MOBILIUM.

Anni Domini.	*Ascensio.*	*Pentecost.*	*Corpus Christi.*	*Indict.*	*Dom. post Pent.*	*I Dominica Advent.*
1853	5 Maii	15 Maii	26 Maii	11	27	27 Nov.
1854	25 Maii	4 Junii	15 Junii	12	25	3 Dec.
1855	17 Maii	27 Maii	7 Junii	13	26	2 Dec.
1856	31 Maii	11 Junii	22 Junii	14	28	30 Nov.
1857	21 Maii	31 Maii	11 Junii	15	25	29 Nov.
1858	13 Maii	23 Maii	3 Junii	1	26	28 Nov.
1859	2 Junii	12 Junii	23 Junii	2	23	27 Nov.
1860	17 Maii	27 Maii	7 Junii	3	26	2 Dec.
1861	9 Maii	19 Maii	30 Maii	4	27	1 Dec.
1862	29 Maii	8 Junii	19 Junii	5	24	30 Nov.
1863	14 Maii	24 Maii	4 Junii	6	26	29 Nov.
1864	5 Maii	15 Maii	26 Maii	7	27	27 Nov.
1865	25 Maii	4 Junii	15 Junii	8	25	3 Dec.
1866	10 Maii	20 Maii	31 Maii	9	27	2 Dec.
1867	30 Maii	9 Junii	20 Junii	10	24	1 Dec.
1868	21 Maii	31 Maii	11 Junii	11	25	29 Nov.
1869	6 Maii	16 Maii	27 Maii	12	27	28 Nov.
1870	26 Maii	5 Junii	16 Junii	13	24	27 Nov.
1871	18 Maii	28 Maii	8 Junii	14	26	3 Dec.
1872	9 Maii	19 Maii	30 Maii	15	27	1 Dec.
1873	22 Maii	1 Junii	12 Junii	1	25	30 Nov.
1874	14 Maii	24 Maii	4 Junii	2	26	29 Nov.
1875	6 Maii	16 Maii	27 Maii	3	27	28 Nov.
1876	25 Maii	4 Junii	15 Junii	4	25	3 Dec.
1877	10 Maii	20 Maii	31 Maii	5	27	2 Dec.
1878	30 Maii	9 Junii	20 Junii	6	24	1 Dec.
1879	22 Maii	1 Junii	12 Junii	7	25	30 Nov.
1880	6 Maii	16 Maii	27 Maii	8	27	28 Nov.
1881	26 Maii	5 Junii	16 Junii	9	24	27 Nov.
1882	18 Maii	28 Maii	8 Junii	10	26	3 Dec.
1883	3 Maii	13 Maii	24 Maii	11	28	2 Dec.
1884	22 Maii	1 Junii	12 Junii	12	25	30 Nov.
1885	14 Maii	24 Maii	4 Junii	13	26	29 Nov.
1886	3 Junii	13 Junii	24 Junii	14	23	28 Nov.
1887	19 Maii	29 Maii	9 Junii	15	25	27 Nov.

JANUARIUS.

Cyclus Epact.	Littera Dom.	Dies mensis.		
xxix	A	*Kal.*	1	Circumcisio Domini, *duplex* 2 cl.
*	b	iv	2	Octava S. Stephani, *dupl.*
xxviij	c	iij	3	Oct. S. Joannis, Ap., *dupl.*
xxvij	d	*Prid.*	4	Oct. SS. Innocentium, *dupl.*
xxvj	e	*Non.*	5	Vigilia Epiphaniæ, *semid.* Com. S. Telesphori, P. M.
25, xxv	f	viij	6	EPIPHANIA DOMINI, *dupl.* 1 cl.
xxiv	g	vij	7	De Octava Epiphaniæ.
xxiij	A	vj	8	De Octava.
xxij	b	v	9	De Octava.
xxj	c	iv	10	De Octava.
xx	d	iij	11	De Oct. Com. S. Hygini, P.M.
xix	e	*Prid.*	12	De Octava.
xviij	f	*Idib.*	13	Octava Epiphaniæ, *dupl.* * Dom. II post Epiphaniam. Festum SS. Nominis Jesu, *dupl.* 2 cl.
xvij	g	xix	14	Hilarii, Ep. C. et Doct., *dupl.* Com. S. Felicis, Pr. et M.
xvj	A	xviij	15	Pauli, primi Eremitæ, *dupl.* Com. S. Mauri, Abb.
xv	b	xvij	16	Marcelli, Papæ et M., *semid.*
xiv	c	xvj	17	Antonii, Abbatis, *dupl.*
xiij	d	xv	18	Cathedra S. Petri Rom., *dupl. maj.* Com. S. Priscæ, Virg. et Mart.
xij	e	xiv	19	Canuti, Regis et M., *sem. ad lib.* Com. SS. Marii, etc.
xj	f	xiij	20	Fabiani et Seb., Mart., *dupl.*
x	g	xij	21	Agnetis, Virg. et M., *dupl.*
ix	A	xj	22	Vincentii et Anastasii, M., *semid.*
viij	b	x	23	Raymundi de Pennafort, C., *semid.* Com. S. Emerentianæ, Virg. et Mart.
vij	c	ix	24	Timothei, Ep. et M., *semid.*
vj	d	viij	25	Conversio S. Pauli, *dupl. maj.*
v	e	vij	26	Polycarpi, Ep. et M., *semid.*
iv	f	vj	27	Joannis Chrysostomi, Ep. Conf. et Doct., *dupl.*
iij	g	v	28	Agnetis, secundo.
ij	A	iv	29	Francisci Sal., Ep. et C., *d.*
j	b	iij	30	Martinæ, V. et M., *semid.*
*	c	*Prid.*	31	Petri Nolasci, Conf., *dupl.*

FEBRUARIUS.

Cyclus Epact.	Littera Dom.	Dies mensis.		
xxix	d	*Kal.*	1	Ignatii, Ep. et Mart., *semid.*
xxviij	e	iv	2	PURIFICATIO B. M. V., *dupl.* 2 cl.
xxvij	f	iij	3	Blasii, Episc. et Mart.
25, xxv	g	*Prid.*	4	Andreæ Corsini, Episc. et Conf., *dupl.*
xxv, xxiv	A	*Non.*	5	Agathæ, Virg. et M., *dupl.*
xxiij	b	viij	6	Dorotheæ, Virg. et Mart.
xxij	c	vij	7	Romualdi, Abbatis, *dupl.*
xxj	d	vj	8	Joannis de Matha, Conf., *dupl.*
xx	e	v	9	Appolloniæ, Virg. et Mart.
xix	f	iv	10	Scholasticæ, Virg., *dupl.*
xviij	g	iij	11	
xvij	A	*Prid.*	12	
xvj	b	*Idib.*	13	
xv	c	xvj	14	Valentini, Presb. et Mart.
xiv	d	xv	15	Faustini et Jovitæ, Mart.
xiij	e	xiv	16	
xij	f	xiij	17	
xj	g	xij	18	Simeonis, Episc. et Mart.
x	A	xj	19	
ix	b	x	20	
viij	c	ix	21	
vij	d	viij	22	CATHEDRA S. PETRI ANTIOCHIÆ, *dupl. maj.*
vj	e	vij	23	Petri Damiani, Ep. Conf. et Doct., *dupl.* Com. Vig.
v	f	vj	24	MATHIÆ, APOST., *dupl.* 2 cl.
iv	g	v	25	
iij	A	iv	26	
ij	b	iij	27	
j	c	*Prid.*	28	

In anno bissextili Februarius est dierum 29, *et Festum S. Mathiæ celebratur* 25 *Februarii, et bis dicitur* Sexto Kalendas, *id est die* 24 *et die* 25 ; *et littera Dominicalis, quæ assumpta fuit in mense Januario, mutabitur in præcedentem : ut, si in Januario Littera Dominicalis fuerit A, mutatur in præcedentem, quæ est* g, *etc., et Littera* f *bis servit* 24 *et* 25.

MARTIUS.

Cyclus Epact.	Littera Dom.		Dies mensis.	
*	d	*Kal.*	1	
xxix	e	vj	2	
xxviij	f	v	3	
xxvij	g	iv	4	Casimiri, C.. *semid.* Com. S. Lucii, P. et Mart.
xxvj	A	iij	5	
25, xxv	b	*Prid.*	6	
xxiv	c	*Non.*	7	Thomæ de Aquino, Conf. et Doct., *dupl.* Com. SS. Perpetuæ et Felicitatis, Mart.
xxiij	d	viij	8	Joannis de Deo, Conf., *dupl.*
xxij	e	vij	9	Franciscæ, Viduæ, *dupl.*
xxj	f	vj	10	Quadraginta Mart., *semid.*
xx	g	v	11	
xix	A	iv	12	Gregorii, Papæ, Conf. et Doct., *dupl.* * Feria VI post Dom. Passionis. FESTUM SEPTEM DOLORUM B. M. V., *dupl. maj.*
xviij	b	iij	13	
xvij	c	*Prid.*	14	
xvj	d	*Idib.*	15	
xv	e	xvij	16	
xiv	f	xvj	17	Patritii, Ep. et Conf., *semid.*
xiij	g	xv	18	
xij	A	xiv	19	JOSEPH, CONF., *dupl.* 2 cl.
xj	b	xiij	20	
x	c	xij	21	Benedicti, Abbatis, *dupl.*
ix	d	xj	22	
viij	e	x	23	
vij	f	ix	24	
vj	g	viij	25	ANNUNTIAT. B. M. V., *dupl.* 2 cl.
v	A	vij	26	
iv	b	vj	27	
iij	c	v	28	
ij	d	iv	29	
j	e	iij	30	
*	f	*Prid.*	31	

APRILIS.

Cyclus Epact.	Littera Dom.		Dies mensis.	
xxix	g	*Kal.*	1	
xxviij	A	iv	2	Francisci de Paula, C., *dupl.*
xxvij	b	iij	3	
25, xxvj	c	*Prid.*	4	Isidori, Ep. et Conf., *dupl.*
xxv, xxiv	d	*Non.*	5	Vincentii Ferrerii, Conf., *dupl.*
xxiij	e	viij	6	
xxij	f	vij	7	
xxj	g	vj	8	
xx	A	v	9	
xix	b	iv	10	
xviij	c	iij	11	Leonis, P., C. et Doct., *dupl.*
xvij	d	*Prid.*	12	
				* Dom. III post Pascha. FESTUM PATROCINII S. JOSEPH, *dupl.* 2 cl.
xvj	e	*Idib.*	13	Hermenegildi, Mart., *semid.*
xv	f	xviij	14	Tiburtii, Valeriani et Maximi, Mart.
xiv	g	xvij	15	
xiij	A	xvj	16	
xij	b	xv	17	Aniceti, Papæ et Mart.
xj	c	xiv	18	
x	d	xiij	19	
ix	e	xij	20	
viij	f	xj	21	Anselmi, Ep. Conf. et Doct., *dupl.*
vij	g	x	22	Soteris et Caii, Pont. et M., *semid.*
vj	A	ix	23	Georgii, Mart., *semid.*
v	b	viij	24	Fidelis a Sigmaringa, Mart., *dupl.*
iv	c	vij	25	MARCI, EVANG., *dupl.* 2 cl.
iij	d	vj	26	Cleti et Marcellini, Pont. et Mart., *semid.*
ij	e	v	27	
j	f	iv	28	Vitalis, Mart.
*	g	iij	29	Petri, Mart., *dupl.*
xxix	A	*Prid.*	30	Catharinæ Senensis, Virg., *dupl.*

MAIUS.

Cyclus Epact.	Littera Dom.		Dies mensis.	
xxviij	b	*Kal.*	1	PHILIPPI ET JACOBI, APOST., *dupl.* 2 cl.
xxvij	c	vj	2	Athanasii, Ep. et C., *dupl.*
xxvj	d	v	3	INV. S. CRUCIS, *dupl.* 2 cl. Com. SS. Alexandri, etc., M., ac Juvenalis, Ep. et C.
25, xxv	e	iv	4	Monicæ, Viduæ, *dupl.*
xxiv	f	iij	5	Pii V, Papæ et Conf., *dupl.*
xxiij	g	*Prid.*	6	JOANNIS ANTE PORTAM LATINAM, *dupl. maj.*
xxij	A	*Non.*	7	Stanislai, Ep. et M., *dupl.*
xxj	b	viij	8	APPARITIO S. MICHAELIS ARCHANGELI, *dupl. maj.*
xx	c	vij	9	Gregorii Nazianzeni, Ep., Conf. et Doct., *dupl.*
xix	d	vj	10	Antonini, Ep. et C., *dupl.* Com. SS. Gordiani, etc., M.
xviij	e	v	11	
xvij	f	iv	12	Nerei, Achillei, Domitillæ, Virg., atque Pancratii, Mart., *semid.*
xvj	g	iij	13	
xv	A	*Prid.*	14	Bonifacii, Mart.
xiv	b	*Idib.*	15	
xiij	c	xvij	16	Ubaldi, Ep. et Conf., *semid.*
xij	d	xvj	17	Paschalis Baylon, C., *dupl.*
xj	e	xv	18	Venantii, Mart., *dupl.*
x	f	xiv	19	Petri Cœl., Papæ et C., *dupl.* Com. S. Pudentianæ, Virg.
ix	g	xiij	20	Bernardini Senensis, Conf., *semid.*
viij	A	xij	21	
vij	b	xj	22	
vj	c	x	23	
v	d	ix	24	
iv	e	viij	25	Gregorii VII, Papæ et Conf., *dupl.* Com. S. Urbani, Papæ et Mart.
iij	f	vij	26	Philippi Nerii, Conf., *dupl.* Com. S. Eleutherii, P. M.
ij	g	vj	27	Mariæ Magdalenæ de Pazzis, Virg., *semid.* Com. S. Joannis, Papæ et Mart.
j	A	v	28	
*	b	iv	29	
xxix	c	iij	30	Felicis, Papæ et Mart.
xxviij	d	*Prid.*	31	Petronillæ, Virg.

JUNIUS.

Cyclus Epact.	Littera Dom.		Dies mensis.	
xxvij	c	*Kal.*	1	
25, xxvj	f	iv	2	Marcellini, Petri, atque Erasmi, Mart.
xxv, xxiv	g	iij	3	
xxiij	A	*Prid.*	4	Fr. Caracciolo, Conf., *dupl.*
xxij	b	*Non.*	5	
xxj	c	viij	6	Norberti, Ep. et Conf., *dupl.*
xx	d	vij	7	
xix	e	vj	8	
xviij	f	v	9	Primi et Feliciani, Mart.
xvij	g	iv	10	Margaritæ, Reg. Scot., *sem.*
xvj	A	iij	11	BARNABÆ, AP., *dupl. maj.*
xv	b	*Prid.*	12	Joan. a S. Facundo, C., *dupl.* Com. SS. Basilidis, etc.
xiv	c	*Idib.*	13	Antonii de Padua, C., *dupl.*
xiij	d	xviij	14	Basilii Magni, Ep. C. et D., *dupl.*
xij	e	xvij	15	Viti, Modesti atque Crescentiæ, Mart.
xj	f	xvj	16	
x	g	xv	17	
ix	A	xiv	18	Marci et Marcelliani, Mart.
viij	b	xiij	19	Julianæ de Falconeriis, Virg. *dupl.* Com. SS. Gervasii et Protasii, Mart.
vij	c	xij	20	Silverii, Papæ et Mart.
vj	d	xj	21	Aloysii Gonzagæ, C., *dupl.*
v	e	x	22	Paulini, Ep. et Conf.
iv	f	ix	23	Vigilia.
iij	g	viij	24	NATIVITAS S. JOANNIS BAPTISTÆ, *dupl.* 1 cl.
ij	A	vij	25	Gulielmi, Abb., *dupl.* Com. Oct.
j	b	vj	26	Joannis et Pauli, M., *dupl.* Com. Oct.
*	c	v	27	De Oct. Nativ. S. Joannis.
xxix	d	iv	28	Leonis, Papæ et C., *semid.* Com. Oct. et Vigil.
xxviij	e	iij	29	PETRI ET PAULI, APOST., *dupl.* 1 cl.
xxvij	f	*Prid.*	30	Com. S. Pauli, Ap., *dupl.* cum Com. Oct. S. Joannis.

JULIUS.

Cyclus Epact.	Littera Dom.	Dies mensis.		
				* Dom. I Julii. FEST. PRET. SANG. D. N. J. C., *d.* 2. cl.
xxvj	g	*Kal.*	1	Oct. S. J. Baptistæ, *dupl.* Com. Oct. Apost.
25, xxv	A	vj	2	VISITATIO B. M. V., *d.* 2 cl. Com. Oct. Apost. et SS. Processi et Martiniani, M.
xxiv	b	v	3	De Octava.
xxiij	c	iv	4	De Octava.
xxij	d	iij	5	De Octava.
xxj	e	*Prid.*	6	Oct. Ap. Petri et Pauli, *dupl.*
xx	f	*Non.*	7	
xix	g	viij	8	Elisabeth, R. Port., *semid.*
xviij	A	vij	9	
xvij	b	vj	10	Septem Fratr. et SS. Rufinæ ac Secundæ, Mart., *semid.*
xvj	c	v	11	Pii, Papæ et Mart.
xv	d	iv	12	Joannis Gualb., Abb., *dupl.* Com. SS. Naboris, etc., M.
xiv	e	iij	13	Anacleti, Papæ et M., *semid.*
xiij	f	*Prid.*	14	Bonavent., Ep. C. et D., *dupl.*
xij	g	*Idib.*	15	Henrici, Imperat. C., *semid.*
xj	A	xvij	16	B. V. MARIÆ DE MONTE CARMELO, *dupl. maj.*
x	b	xvj	17	Alexii, Conf., *semid.*
ix	c	xv	18	Camilli de Lellis, C., *dupl.* Com. S. Symphorosæ cum 7 filiis, Mart.
viij	d	xiv	19	Vincentii a Paulo, C., *dupl.*
vij	e	xiij	20	Hieronymi Æmiliani, C., *d.* Com. S. Margaritæ, V. M.
vj	f	xij	21	Praxedis, Virg.
v	g	xj	22	Mariæ Magdalenæ, *dupl.*
iv	A	x	23	Apollinaris, Ep. et M., *dupl.* Com. S. Liborii, Ep. et C.
iij	b	ix	24	Vigil. et Com. S. Christinæ, Virg. et Mart.
ij	c	viij	25	JACOBI, APOST., *dupl.* 2 cl. Com. S. Christophori, M.
j	d	vij	26	ANNÆ, MATRIS B. M., *d. m.*
*	e	vj	27	Pantaleonis, Mart.
xxix	f	v	28	Nazarii, Celsi, M., Victoris, Papæ et M., ac Innocentii, Papæ et C., *semid.*
xxviij	g	iv	29	Marthæ, V., *sem.* Com. SS. Felicis, Simplicii, etc., M.
xxvij	A	iij	30	Abdon et Sennen, Mart.
25. xxvj	b	*Prid.*	31	Ignatii, Conf., *dupl.*

AUGUSTUS.

Cyclus Epact.	Littera Dom.		Dies mensis.	
xxv,xxiv	c	*Kal.*	1	Petri ad Vincula, *dupl. maj.* Com. SS. Machab., M.
xxiij	d	iv	2	Alph. Mariæ de Lig., Ep. et C., *dupl.* Com. S. Stephani, Papæ et Mart.
xxij	e	iij	3	Inv. S. Steph.. Prot., *semid.*
xxj	f	*Prid.*	4	Dominici, Conf., *dupl.*
xx	g	*Non.*	5	Dedic. S. M. ad Niv., *d. m.*
xix	A	viij	6	Transfig. Dom., *dupl.maj.* Com. SS. Xysti, etc., M.
xviij	b	vij	7	Cajetani Thienæi, C., *dupl.* Com. S. Donati, Ep. et M.
xvij	c	vj	8	Cyriaci, Largi, et Smaragdi, Mart., *semid.*
xvj	d	v	9	Vigilia. Com. S. Romani, M.
xv	e	iv	10	Laurentii, M., *dupl.* 2 cl.
xiv	f	iij	11	De Oct. Com. SS. Tiburtii et Susannæ, Mart.
xiij	g	*Prid.*	12	Claræ, V., *dupl.* Com. Oct.
xij	A	*Idib.*	13	De Oct. Com. SS. Hippolyti et Cassiani, Mart.
xj	b	xix	14	De Oct. Com. Vig., et S. Eusebii, Conf.
x	c	xviij	15	ASSUM. B. M. V., *dupl.* 1 cl. *Dom. inf. Oct. Assumpt. Fest. S. Joach., C., *d. m.*
ix	d	xvij	16	Hyacint., C., *d.* Com. Oct.
viij	e	xvj	17	Octava S. Laurentii, *dupl.* Com. Oct. Assumpt.
vij	f	xv	18	De Oct. Com. S. Agapiti, M.
vj	g	xiv	19	De Octava.
v	A	xiij	20	Bernardi, C. D., *d.* Com. Oct.
iv	b	xij	21	J. Franc., *dupl.* Com. Oct.
iij	c	xj	22	Oct. Ass. B. M., *dupl.* Com. SS. Timothei, etc., Mart.
ij	d	x	23	Philippi Ben., C., *d.* Com. V.
j	e	ix	24	Barth. Ap., *d.* 2 cl. *Rom.* 25.
*	f	viij	25	Ludov., R. F., C., *s. Rom.* 26.
xxix	g	vij	26	Zephirini, Papæ et Mart.
xxviij	A	vj	27	Josep. Calasanctii, C., *dupl.*
xxvij	b	v	28	Augustini, Ep., C. et D., *d.* Com. S. Hermetis, Mart.
xxvj	c	iv	29	Decoll. S. J. Bapt., *dupl. maj.* Com. S. Sabinæ, M.
xxv	d	iij	30	Rosæ, Virg. Limanæ, *dupl.* Com. SS. Felicis, etc., M.
xxiv	e	*Prid.*	31	Raymundi Nonnati, C., *dup.*

SEPTEMBER.

Cyclus Epact.	Littera Dom.		Dies mensis.	
xxiij	f	*Kal.*	1	Ægidii, Abb. Com. 12 Frat.
xxij	g	iv	2	Stephani, Reg. C., *semid.*
xxj	A	iij	3	
xx	b	*Prid.*	4	
xix	c	*Non.*	5	Laurentii Just., Ep. C., *sem.*
xviij	d	viij	6	
xvij	e	vij	7	
xvj	f	vj	8	NATIVITAS B. M. V., *dupl.* 2 cl. Com. S. Adriani, M. * Dom. infra Oct. FEST. SS. NOM. B. M., *dupl. m.*
xv	g	v	9	De Oct. Com. S. Gorg., M.
xiv	A	iv	10	Nicolai de Tolent., C., *dupl.* Com. Oct.
xiij	b	iij	11	De Oct. Com. SS. Prot, etc., Mart.
xij	c	*Prid.*	12	De Octava.
xj	d	*Idib.*	13	De Octava.
x	e	xviij	14	EXALTATIO S. CRUCIS, *dupl. maj.* Com. Oct.
ix	f	xvij	15	Oct. Nativ. B. Mariæ, *dupl.* Com. S. Nicomedis, Mart. * Dom. III. FEST. SEPTEM DOLOR. B. M. V., *dupl. m.*
viij	g	xvj	16	Cornelii et Cypriani, Pont. et M., *sem.* Com. SS. Euphemiæ, etc.
vij	A	xv	17	Impr. Stigm. S. Franc., *d.*
vj	b	xiv	18	Josephi a Cupert., C., *dupl.*
v	c	xiij	19	Januarii, Ep. et Soc., M., *d.*
iv	d	xij	20	Eustachii, etc. M., *d.* Com. V.
iij	e	xj	21	MATTHÆI, AP. ET EV., *dupl.* 2 cl.
ij	f	x	22	Thomæ a Villan., Ep. et C., *dupl.* Com. SS. Mauritii et Soc., Mart.
	g	ix	23	Lini, P. et M., *semid.* Com. S. Theclæ, Virg. et Mart.
*	A	viij	24	B. M. DE MERCEDE, *dupl. m.*
xxix	b	vij	25	
xxviij	c	vj	26	Cypriani et Justinæ, Mart.
xxvij	d	v	27	Cosmæ et Damiani, M., *sem.*
25, xxvj	e	iv	28	Wenceslai, Ducis et M., *sem.*
xxv, xxiv	f	iij	29	DEDIC. S. MICHAELIS, ARC., *dupl.* 2 cl.
xxiij	g	*Prid.*	30	Hieronymi, Presb. et D., *d.*

OCTOBER.

Cyclus Epact.	Littera Dom.		Dies mensis.	
				* Dom. I Octobris. FESTUM SS. ROSARII B. M. V., *dupl. maj.*
xxij	A	*Kal.*	1	Remigii, Ep. et C., *semid. ad lib. vel simplex de præcepto. In Gallia, duplex.*
xxj	b	vj	2	Angelor. Custodum, *dupl.*
xx	c	v	3	
xix	d	iv	4	Francisci, Conf., *dupl.*
xviij	e	iij	5	Placidi et Soc., Mart.
xvij	f	*Prid.*	6	Brunonis, Conf., *dupl.*
xvj	g	*Non.*	7	Marci, Papæ et Conf., Com. SS. Sergii, etc., Mart.
xv	A	viij	8	Birgittæ, Viduæ, *dupl.*
xiv	b	vij	9	Dionysii, Rustici, et Eleutherii, Mart., *semid.*
xiij	c	vj	10	Francisci Borg., C., *semid.*
xij	d	v	11	
xj	e	iv	12	
x	f	iij	13	Eduardi, Reg. Conf., *semid,*
ix	g	*Prid.*	14	Callisti, Papæ et M., *dupl.*
viij	A	*Idib.*	15	Teresiæ, Virg., *dupl.*
vij	b	xvij	16	
vj	c	xvj	17	Hedwigis, Viduæ, *semid.*
v	d	xv	18	LUCÆ, EVANGEL., *dupl.* 2 cl.
iv	e	xiv	19	Petri de Alcant., C., *dupl.*
iij	f	xiij	20	Joannis Cantii, C., *dupl.*
ij	g	xij	21	Hilarion., Abb., Com. SS. Ursulæ et Soc., Virg. et M.
j	A	xj	22	
*	b	x	23	
xxix	c	ix	24	
xxviij	d	viij	25	Chrysanti et Dariæ, Mart.
xxvij	e	vij	26	Evaristi, Papæ et Mart.
xxvj	f	vj	27	Vigilia.
xxv	g	v	28	SIMONIS ET JUDÆ, AP., *dupl.* 2 cl.
25, xxiv	A	iv	29	
xxiij	b	iij	30	
xxij	c	*Prid.*	31	Vigilia.

NOVEMBER.

Cyclus Epact.	Littera Dom.		Dies mensis.	
xxj	d	*Kal.*	1	FEST. OMN. SANCT., *dupl.* 1 cl.
xx	e	iv	2	Com. omnium fidelium Defunct., *dupl.* et de Oct. omnium Sanctorum.
xix	f	iij	3	De Octava.
xviij	g	*Prid.*	4	Caroli, Ep. C., *dupl.* Com. Oct. et SS. Vitalis, etc., M.
xvij	A	*Non.*	5	De Octava.
xvj	b	viij	6	De Octava.
xv	c	vij	7	De Octava.
xiv	d	vj	8	Oct. omnium Sanctorum, *dupl.* Com. SS. Quatuor Coronatorum, Mart.
xiij	e	v	9	Dedic. Basilicæ SS. Salv., *d.* Com. S. Theodori, Mart.
xij	f	iv	10	Andreæ Avellini, C., *dupl.*, Com. SS. Tryph., etc., M.
xj	g	iij	11	Martini, Ep. et C., *dupl.*, Com. S. Mennæ, Mart.
x	A	*Prid.*	12	Martini, P. et M., *semid.*
ix	b	*Idib.*	13	Didaci, Conf., *semid.*
viij	c	xviij	14	
vij	d	xvij	15	Gertrudis, Virg., *dupl.*
vj	e	xvj	16	
v	f	xv	17	Gregorii Thaumaturgi, Ep. et C., *semid.*
iv	g	xiv	18	Dedic. Basilicarum SS. Petri et Pauli, *dupl.*
iij	A	xiij	19	Elisabeth, Viduæ, *d.* Com. S. Pontiani, P. et M.
ij	b	xij	20	Felicis de Valois, C., *dupl.*
j	c	xj	21	PRÆSENT. B. M. V., *d. maj.*
*	d	x	22	Cæciliæ, Virg. et M., *dupl.*
xxix	e	ix	23	Clementis, P. et M., *dupl.* Com. S. Felicitatis, M.
xxviij	f	viij	24	Joannis a Cruce, C., *dupl.* Com. S. Chrysogoni, M.
xxvij	g	vij	25	Catharinæ, V. et M., *dupl.*
25, xxvj	A	vj	26	Petri Alexandr., Ep. et M.
xxv, xxiv	b	v	27	
xxiij	c	iv	28	
xxij	d	iij	29	Vig. Com. S. Saturnini, M.
xxj	e	*Prid.*	30	ANDREÆ, AP., *dupl.* 2 cl.

DECEMBER.

Cyclus Epact.	Littera Dom.		Dies mensis.	
xx	f	*Kal.*	1	
xix	g	iv	2	Bibianæ, V. et M., *semid.*
xviij	A	iij	3	Francisci Xaverii, C., *dupl.*
xvij	b	*Prid.*	4	Petri Chrysologi, Ep. C. et Doct., *dupl.* Com. S. Barbaræ, Virg. et Mart.
xvj	c	*Non.*	5	Sabbæ, Abbat., Com.
xv	d	viij	6	Nicolai, Ep. et Conf., *dupl.*
xiv	e	vij	7	Ambrosii, Ep. C. et Doct., *dupl.*
xiij	f	vj	8	CONCEPTIO B. M. V., *dupl.* 2 cl.
xij	g	v	9	De Octava.
xj	A	iv	10	De Oct. Com. S. Melchiadis.
x	b	iij	11	Damasi, P. et C., *semid.*, Com. Oct.
ix	c	*Prid.*	12	De Octava.
viij	d	*Idib.*	13	Luciæ, V. et M., *d.* Com. Oct.
vij	e	xix	14	De Octava.
vj	f	xviij	15	Octava Conceptionis, *dupl.*
v	g	xvij	16	Eusebii, Ep. et M., *semid.*
iv	A	xvj	17	
iij	b	xv	18	
ij	c	xiv	19	
j	d	xiij	20	Vigilia.
*	e	xij	21	THOMÆ, AP., *dupl.* 2 cl.
xxix	f	xj	22	
xxviij	g	x	23	
xxvij	A	ix	24	Vigilia.
xxvj	b	viij	25	NATIVITAS D. N. J. C., *dupl.* 1 cl.
25, xxv	c	vij	26	STEPHANI, PROTOMARTYRIS, *dupl.* 2 cl. Com. Oct.
xxiv	d	vj	27	JOANNIS, AP. ET EV., *dupl.* 2 cl. cum Com. Oct.
xxiij	e	v	28	SS. INNOCENTIUM, *dupl.* 2 cl. Com. Oct.
xxij	f	iv	29	Thomæ Cantuariensis, Ep. et M., *semid.* Com. Oct.
xxj	g	iij	30	De Dom. inf. Oct. Nativ. *vel* de Oct. cum Com. Oct.
19, xx	A	*Prid.*	31	Silvestri, Papæ et C., *dupl.* Com. Oct.

Hæc Epacta 19, *numquam est in usu, nisi quando eodem anno concurrit cum Aureo numero* xix.

RUBRICÆ GENERALES BREVIARII.

Officium quotidie fit aut Duplex, aut Semiduplex, aut Simplex.

I.

De Officio Duplici.

OFFICIUM fit Duplex in diebus a Feria quinta in Cœna Domini usque ad Feriam tertiam Paschæ inclusive, in Dominica in Albis, in Ascensione Domini, in Dominica Pentecostes, et duobus diebus sequentibus : in Festo Trinitatis, Corporis Christi, et Dedicationis propriæ Ecclesiæ : in Festis, quibus in Kalendario apponitur hæc vox, Duplex : in die Octava Festi habentis Octavam, in Festo Patroni unius vel plurium alicujus loci, vel Titularis Ecclesiæ; et in Festis Sanctorum, qui apud quasdam Ecclesias, Religiones, vel Congregationes consueverunt solemniter celebrari cum Officiis propriis a Sede Apostolica approbatis, aut ex ejusdem Sedis auctoritate receptis, vel recipiendis (servata forma hujus Breviarii), alioquin de Communi, etiam si prædicta Festa in hoc Kalendario non sint descripta. Præterea Officium fit Duplex pro Defunctis in Commemoratione omnium fidelium Defunctorum, et in die obitus, seu depositionis Defuncti, ut in eodem Officio dicitur, circa finem Breviarii.

2. Festum Duplex celebratur eo die quo cadit, nisi illud contingat transferri, ut dicitur in Rubrica de translatione Festorum.

3. Habet primas, et secundas Vesperas integras, nisi cum alio simili concurrat, ut dicetur in Rubrica de Concurrentia Officii : et totum Officium fit de Duplici incipiendo a primis Vesperis, usque ad Completorium sequentis diei inclusive, nisi aliter in propriis locis assignetur. Officium autem Defunctorum habet tantum primas Vesperas, Matutinum, et Laudes, ut circa finem Breviarii ponitur.

4. In utrisque Vesperis, Matutino, et Laudibus tantum, non autem in aliis Horis duplicantur Antiphonæ, id est, integræ dicuntur in principio, et in fine Psalmorum.

5. Ad Matutinum regulariter dicuntur tres Nocturni, cum novem Psalmis, et totidem Lectionibus, hoc est, in unoquoque Nocturno tres Psalmi, et tres Lectiones, præterquam in Paschate Resurrectionis, et Pentecostes cum duobus sequentibus diebus, in quibus dicitur unum tantum Nocturnum cum tribus Psalmis, et

totidem Lectionibus, ut ibidem ponitur.

6. Preces ad Primam, et Completorium, et Suffragia de S. Maria, Apostolis, et Pace ad Vesperas, et Laudes, non dicuntur in Officio Duplici, ut etiam in propriis eorum Rubricis dicetur.

7. Quomodo sit ordinandum Officium Duplex in Vesperis, Matutino, et ceteris Horis : similiter et de Antiphonis, Responsoriis, Versibus, Capitulis, et aliis in eo dicendis, habentur inferius de singulis propriæ Rubricæ.

II.

De Officio Semiduplici.

OFFICIUM fit Semiduplex diebus Dominicis (excepta Dominica in Albis, in qua fit Duplex et diebus infra Octavas) ; item in Festis, quibus in Kalendario ponitur hæc vox Semiduplex, et in Festis propriis quorumdam locorum, seu Congregationum, quæ solemnius apud illas, quam Simplicia, consueverunt celebrari.

2. De Festo Semiduplici fit eo die quo cadit,nisi contingat transferri, ut dicetur in Rubrica de Translatione Festorum.

3. Habet totum Officium integrum sicut Duplex, sed non duplicantur Antiphonæ.

4. Ad Matutinum dicuntur tres Nocturni, præterquam infra Octavas Paschæ et Pentecostes, in quibus dicitur unum Nocturnum cum tribus Psalmis, et totidem Lectionibus ; et regulariter quando dicuntur tres Nocturni, dicuntur novem Psalmi, et totidem Lectiones, exceptis iis Dominicis, in quibus fit Officium ut in Psalterio, quæ habent xviij Psalmos, ut ibi.

5. Quomodo sit ordinandum Officium Semiduplex tam in Festis, quam in Dominicis, et infra Octavas, item et de Antiphonis, Versibus, Responsoriis, et hujusmodi aliis, et quando in Semiduplici dicantur Preces ad Primam, et Completorium, et Suffragia de Sanctis ad Vesperas, et Laudes, habentur inferius de singulis propriæ Rubricæ.

III.

De Officio Simplici.

OFFICIUM fit Simplex in diebus Ferialibus, quando occurrit fieri de Feria : item in Festis, quibus in Kalendario non apponitur hæc vox Duplex, vel Semiduplex, vel de Octava : item quando fit de B. Maria in Sabbato, ut in ejus Rubrica dicetur.

2. De Festo Simplici fit eo die quo cadit, nisi eodem die occurrat fieri Officium novem Lectionum, vel de S. Maria in Sabbato, vel de aliquibus Feriis, quibus Festum Simplex cedit, ut dicetur in Rubricis de Feriis, et de Commemorationibus.

3. Habet tantum primas Vesperas, in quibus dicuntur Psalmi feriales, et a Capitulo fit de Festo, nisi cum eo concurrat Officium novem Lectionum, quia tunc de eo fit sola Commemoratio, ut dicetur in Rubrica de Concurrentia Officii : et ejus Officium terminatur ad Nonam, et nihil amplius fit de eo, nec Commemoratio.

4. Ad Matutinum post Invitator. et Hymnum de Festo, dicitur unum tantum Nocturnum cum duodecim Psalmis, ut in Psalterio, secundum Feriam quæ occurrit: et tres Lectiones leguntur, ut infra in Rubrica de Lectionibus habetur.

5. Quomodo sit ordinandum Officium Simplex ad Vesperas, Matutinum et alias Horas, item et de Antiphonis, Versibus, Responsoriis, et aliis, ac quando Preces, et Suffragia de Sanctis dicenda sint, habentur inferius propriæ Rubricæ.

IV.

De Dominicis.

De Dominica semper fit Officium in Dominicis Adventus et in Dominicis a Septuagesima usque ad Dominicam in Albis inclusive, quocumque Festo Duplici, vel Semiduplici adveniente : quia tunc Festum transfertur (ut in Rubrica de Translatione Festorum dicetur) nisi illud Festum sit de principali Titulo, vel Patrono alicujus Ecclesiæ, vel loci, aut Dedicatione propriæ Ecclesiæ ; quia tunc de hujusmodi Festo fit tantum in Ecclesia, vel loco, cujus est Titulus, vel Patronus vel Dedicatio, cum Commemoratione Dominicæ; quibusdam Dominicis exceptis, ut dicetur in Rubrica de Commemorationibus. In aliis Dominicis per annum fit de Dominica, quando in eis non occurrit Festum Duplex : quia tunc fit de Duplici, cum Commemor. Dominicæ in utrisque Vesperis et Laudibus, et ad Matutinum legitur nona Lectio de Homilia Dominicæ, ut dicetur in Rubrica de Commemorationibus. Si Semiduplex eodem die occurrat, transfertur, ut dicetur in Rubricis de Translatione Festorum.

2. De Dominica infra Octavas Nativitatis, Epiphaniæ, Ascensionis, et Corporis Christi occurrentibus, Officium fit sicut infra Octavam, et in Proprio de Tempore, cum Commemor. Octavæ, et sine Precibus, et Suffragiis Sanctorum. In Dominicis vero, quæ occurrunt infra alias Octavas, totum Officium fit de Dominica, ut in Psalterio, et in Proprio de Tempore, cum Commemorat. Octavæ, omissis etiam dictis Precibus, et Suffragiis ut supra. De Dominica occurrente in die Octava fit

Commemor. sicut dictum est, quando in ea fit de Festo Duplici, præterquam in die Octava Epiphaniæ, in qua nihil fit de Dominica, quia ejus Officium ponitur in Sabbato præcedenti.

3. Positum est autem Officium sex Dominicarum post Epiphaniam, et viginti quatuor post Pentecosten, ut compleatur numerus triginta Dominicarum, quæ esse possunt ab Epiphania usque ad Septuagesimam, et a Pentecoste usque ad Adventum; ne ulla ex his Dominicis vacet, quin saltem de ea fiat Commemoratio. Nam quæ aliquando supersunt post Epiphaniam ante Septuagesimam, ponuntur post xxiij a Pentecoste, hoc ordine.

4. Si Dominicæ post Pentecosten fuerint xxv, Dominica xxiv post Pentecosten erit quæ est vj post Epiphaniam. Si fuerint xxvj, Dominica xxiv erit quæ est v et xxv quæ est vj. Si fuerint xxvij, Dominica xxiv erit quæ est iv, et xxv quæ est v, et xxvj erit vj. Si fuerint xxviij, Dominica xxiv erit iij, et xxv erit iv, et xxvj erit v, et xxvij erit vj, et ultimo loco semper ponitur quæ in ordine est xxiv post Pentecosten, etiam si post Pentecosten aliquando non sint nisi xxiij Dominicæ. Tunc enim xxiv ponitur loco xxiij et Officium xxiij ponitur in præcedenti Sabbato, quod non sit impeditum Festo ix Lectionum; alioquin in alia præcedenti die similiter non impedita, in qua fiat Officium de Feria, cum Commemoratione Festi Simplicis, si occurrat; et in ea legantur tres Lectiones de Homilia Dominicæ, omissis Lectionibus Scripturæ illius Feriæ : et in Laudibus dicatur Antiphona ad Benedictus, et Oratio de Dominica xxiij. Quod si tota Hebdomada impedita sit Festis ix Lectionum etiam translatis, vel aliqua Octava, tunc in Sabbato legatur ix Lectio de Homilia Dominicæ xxiij et de ea fiat Commemoratio in Laudibus tantum, cum Antiphona, et Oratione propria.

5. Cum vero interdum contingat, ut Dominica tertia, vel quarta, vel quinta, vel sexta post Epiphaniam supersit, nec possit poni etiam post xxiij a Pentecoste, tunc de ea fit Officium in Sabbato ante Dominicam Septuagesimæ, ut dictum est supra num. præcedenti.

6. De Dominica secunda post Epiphaniam, quando Septuagesima venerit immediate post Octavam Epiphaniæ, quomodo agendum sit Officium, habetur in propria Rubrica ante Dominicam primam post Epiphaniam.

7. Cum autem in proprio de Tempore dicitur aliqua Dominica esse prima mensis, in qua primo ponitur initium li-

bri de Scriptura cum sua historia, id est, cum Responsoriis, animadvertendum est, eam dici primam Dominicam mensis, quæ venit in Kalendis illius mensis, vel est proximior Kalendis, hoc modo : si Kalendæ venerint in ij et iij et iv Feria, Dominica prima mensis erit quæ præcedit Kalendas, licet veniat in præcedenti mense : si autem Kalendæ venerint in v et vj Feria, et Sabbato, prima Dominica erit quæ sequitur post ipsas Kalendas. Dominica autem prima Adventus non sumitur ea, quæ est proximior Kalendis Decembris, sed Festo S. Andreæ, vel quæ venerit in ipso Festo.

8. Officium Dominicæ fit Semiduplex, et incipit a primis Vesperis in Sabbato : et habet totum Officium integrum usque ad Completorium Dominicæ inclusive, nisi cum aliquo concurrat, ut dicitur in Rubrica de Concurrentia Officii.

9. Ad Matutinum dicuntur tres Nocturni cum Psalmis, ut in Psalterio ; et leguntur novem Lectiones, ut in Proprio de Tempore.

10. Quomodo autem sit ordinandum ejus Officium, insuper et de Lectionibus, Responsoriis, et aliis, et quomodo initia librorum Scripturæ cum sua historia sint ponenda, habentur de singulis inferius propriæ Rubricæ.

V.

De Feriis.

Officium Feriale, hoc est, Simplex de Tempore occurrenti, prout in Psalterio, et Proprio de Tempore habetur, fit semper in Feriis Adventus, Quadragesimæ, Quatuor Temporum, Vigiliarum, et in Feria secunda Rogationum, quando infra Hebdom. non occurrit Festum Duplex, vel Semiduplex, vel de Octava : quia tunc de hujusmodi Feriis fit Commem. ut dicetur in Rubr. de Commemorationibus. Si vero in eis occurrat Festum Simplex, de eo fit tantum Commem. Item per annum fit Officium de Feria illis diebus, quibus infra Hebdomadam in Kalendario non ponitur aliquod Festum Duplex, Semiduplex, vel Simplex, et non occurrit aliqua Octava, vel Officium S. Mariæ in Sabbato, vel aliquod Festum solemne, aut consuetum in aliqua Ecclesia celebrari, quamvis in Kalend. hujus Breviarii non sit descriptum.

2. Officium Feriæ in Adventu, Quadragesima, Quatuor Temporibus, Vigiliis, et prima die Rogationum, incipit a Matutino : in aliis vero Feriis per annum, inde fit de Feria, ubi desinit Officium præcedentis diei ; ita ut si præcedenti die fuerit Duplex, vel Semiduplex, Officium Feriæ incipiat sequenti die a Matu-

tino : si præcedenti die fuerit Festum Simplex, de Feria fiat a Vesperis illius præcedentis diei inclusive. Similiter et quando in Feria iv et vj Quatuor Temp. Septembris, et in Feria iv Cinerum, ac in Vigiliis occurrit aliquod Festum Simplex, de quo fieri debet Commemoratio, tunc præcedenti die (nisi fuerit Festum ix Lectionum) in Vesperis fit de Feria, ut in Psalterio, sine Precibus, cum Oratione Dominicæ præcedentis, et cum Commemoratione Festi trium Lectionum in sequenti Feria occurrentis, ut dicetur infra in Rubrica de Concurrentia. Terminatur autem Officium de Feria, subsequente Duplici, vel Semiduplici, ad Nonam : subsequente vero Simplici, de quo fieri debeat Officium, ad Capitulum Vesperarum, quia inde fit de Festo Simplici, absque ulla deinceps Commemoratione Feriæ.

3. Ad Matutinum dicitur unum tantum Nocturnum cum xij Psalmis, secundum ordinem Feriarum in Psalterio, et tribus Lectionibus, ut in Proprio de Tempore.

4. Excipiuntur ab hoc ordinario Officii ferialis tres Feriæ majores Hebdomadæ sanctæ, et Feriæ Octavarum Paschæ, et Pentecostes, in quibus fit Officium, ut in propriis locis ponitur.

5. Quomodo ordinandum sit Officium de Feria ad Matutinum, et alias Horas, item de Lectionibus, et Responsoriis, et quando dicendæ sint Preces feriales, ac de aliis quæ ad Officium Feriæ pertinent, habentur inferius de singulis propriæ Rubricæ.

VI.

De Vigiliis.

De Vigilia fit Officium in omnibus Vigiliis per annum quæ jejunantur, ubi in Kalendario annotatur hæc vox, Vigilia : nisi in die Vigiliæ occurrat Festum ix Lectionum vel Octava : tunc enim in Officio ix Lectionum legitur nona Lectio de Homilia Vigiliæ, et fit Commemoratio de ea ad Laudes tantum, cum Antiphona ad Benedictus, et ℣. Feriæ occurrentis de Psalterio, et Oratione Vigiliæ; præterquam in illis Festis majoribus, quæ inferius excipiuntur.

2. Si Vigilia occurrat in Dominica, de ea fit Officium in Sabbato, quod non sit impeditum Officio ix Lectionum : quia tunc de Vigilia fit tantum Commem. ut dictum est. Excipitur ab hac regula Vigilia Nativitatis, et Epiphaniæ Domini : quæ si venerint in Dominica, fit de illis, ut in propriis Rubricis dicitur. Si autem in Vigilia occurrat Festum solemne alicujus loci, vel ex solemnioribus infra annum, quæ inferius in Rubrica de Commemorationibus numerantur

(veluti si in Vigilia S. Joannis Baptistæ venerit Festum Corporis Christi) nihil tunc prorsus, nec Commemoratio fit de Vigilia, excepta Vigilia Epiphaniæ. Idem servetur quando aliqua Vigilia venerit in Adventu, Quadrages., et Quatuor Temporibus : nulla enim in his Feriis de Vigilia fit Commemoratio.

3. Officium Vigiliæ incipit ad Matutinum, sicut dictum est, in superiori Rubrica de Feriis : terminatur autem ad Nonam, quia Vesperæ sunt de sequenti Festo.

4. Officium Vigiliæ totum fit de Feria occurrenti, ut in Psalterio : et tres Lectiones leguntur de Homilia in Evangelium Vigiliæ, ut in propriis locis assignatur, cum tribus Responsoriis de Feria occurrenti, ordine in Rubrica de Responsoriis descripto. Dicuntur Preces feriales, et Commemorat. communes, aliaque omnia sicut in Feriis Adventus, Quadragesimæ, et Quatuor Temporum ; de quibus et de aliis circa ordinandum ejus Officium, habentur inferius propriæ Rubricæ.

5. Excipitur ab hoc ordinario Vigiliarum quæ jejunantur, Vigilia Pentecostes, quæ cum tribus Nocturnis sub Officio Semiduplici celebratur, ut ibi ; et Vigilia Nativitatis Domini, quæ Nocturno Feriæ excepto, in Laudibus et Horis habet reliquum Officium Duplex. In Vigiliis vero Epiphaniæ et Ascensionis, quæ non jejunantur, fit Officium, ut in propriis locis notatur.

VII.

De Octavis.

De Octava fit Officium, vel saltem Commem. (quando aliquo Festo, vel Dominica impeditur) per octo dies continuos. Fit de Octava in Paschate Resurrectionis, in Ascensione Domini, in Pentecoste, in Festo Corporis Christi, in Festis, quibus in Kalendario apponitur Octava, item in Festo Dedicationis propriæ Ecclesiæ, et in Festo principalis Patroni, et Titularis loci, vel Ecclesiæ, et in Festis aliorum Sanctorum, quæ apud quasdam Ecclesias, Congregationes, et Religiones consueverunt solemniter cum Octavis celebrari : nisi illa Festa venerint in Quadragesima, quo tempore omittitur Officium cujuscumque Octavæ. Quod si aliquod Festum, quod celebrari solet cum Octava, paulo ante Quadragesimam venerit, et jam per aliquot dies factum sit Officium de ejus Octava, adveniente Quadragesima nihil amplius fit de ea, nec Commemoratio. Et idem servetur de Octavis nondum absolutis, quando supervenit Festum Pentecostes, et dies 17 Decembris.

2. In Pascha Resurrectionis,

et Pentecostes Officium Octavæ terminatur in Sabbato sequenti ad Nonam.

3. Infra Octavas fit de Festis Duplicibus, et Semiduplicibus occurrentibus, ac etiam translatis, ut dicetur infra de Translatione Festorum num. 5 cum Commemoratione Octavæ: nisi illa Festa sint de solemnioribus enumeratis in sequenti Rubrica de Commemorationibus, in quibus nulla fit Commem. de Octava, exceptis Octavis Nativitatis, Epiphaniæ, et Corporis Christi, de quibus fit semper Commem. quocumque Festo in illis occurrente. Infra Octavas autem Paschæ et Pentecostes non fit de Festo aliquo, etiam principali Patrono, vel Titulari Ecclesiæ, vel Dedicatione ejusdem, sed transfertur post Octavam. Infra Octavam Epiphaniæ fit tantum de Patrono, vel Titulari Ecclesiæ, et Dedicatione ejusdem, (non tamen in die Octava) cum commemor. Octavæ. Infra Octavam Corporis Christi fit tantum de Duplicibus, non tamen translatis, cum Commemoratione Octavæ: de Semiduplicibus vero infra eam non fit, sed transferuntur post Octavam, ut dicetur in Rubrica de Translatione Festorum. De Simplicibus infra quascumque Octavas occurrentibus fit tantum Commemoratio, præterquam in duobus diebus post Pascha, et Pentecosten, ut dicitur in sequenti Rubrica de Commemorationibus. De Dominicis infra Octavas occurrentibus fit Officium, ut dictum est supra in Rubrica de Dominicis. Si duæ Octavæ simul occurrant, (ut Octava sancti Joannis Baptistæ, et Octava Corporis Christi, vel Octava Patroni, vel Titularis Ecclesiæ cum alia Octava) quando non erunt celebranda Festa ix Lectionum, vel dies Dominicus, fiet Officium de digniori, cum Commem. alterius. De die autem Octava cujuscumque Festi fit totum Officium Duplex, cum commemoratione diei infra aliam Octavam. De Festis occurrentibus in die Octava servetur quod dicitur in Rubrica de Translatione Festorum.

4. Officium de Octava fit cum tribus Nocturnis, novem scilicet Psalmis, et ix Lectionibus, (exceptis Octavis Paschæ, et Pentecostes, in quibus fit cum uno Nocturno, ut suis locis ponitur) et omnia dicuntur sicut in die Festi, præter Lectiones : quarum primæ tres semper sunt de Scriptura occurrente in Officio de Tempore, præterquam infra Octavam Assumptionis beatæ Mariæ, in qua singulis diebus positæ sunt Lectiones propriæ de Canticis canticorum : aliæ Lectiones secundi et tertii Nocturni dicuntur quæ infra Octavam positæ sunt. Infra Octavam vero Pa-

troni, vel Titularis Ecclesiæ, aut alterius Festi quod in aliquibus Ecclesiis consuevit cum Octava celebrari, si apud illas Ecclesias non habentur propriæ, et approbatæ Lectiones, pro secundo, et tertio Nocturno infra Octavam, repetantur Lectiones positæ in Communi Sanctorum, si de Sanctis fiat Octava, alioquin Lectiones diei Festi.

5. Infra Octavam Officium fit Semiduplex, in die Octavæ Duplex. In Vesperis infra Octavam omnia dicuntur sicut in ij Vesperis Festi : et in primis Vesperis diei Octavæ omnia sicut in primis Vesperis Festi, nisi aliter in propriis locis notetur.

6. Infra Octavas non fiunt Suffragia consueta de Sanctis, nec dicuntur Preces ad Primam, et Completorium, etiam si fiat Officium de Dominica, vel Festo Semiduplici. In aliis, quomodo sit ordinandum Officium de Octava, habentur inferius propriæ Rubricæ.

VIII.

De Officio Sanctæ Mariæ in Sabbato.

In omnibus Sabbatis per Annum extra Adventum et Quadragesimam, ac nisi Quatuor Tempora aut Vigiliæ occurrant, vel nisi fieri debeat de Feria propter Officium alicujus Dominicæ aliquando infra Hebdomadam ponendum, ut in Rubrica de Dominicis dictum est; et nisi fiat Officium ix Lectionum, vel de Octava Paschæ, et Pentecostes, semper fit Officium de S. Maria, eo modo quo fit de Festo Simplici, quemadmodum circa finem Breviarii disponitur. De Festo autem Simplici in Sabbato occurrente fit tantum Commemoratio.

2. Cum vero supradictis diebus fieri non potest Officium de Sancta Maria, nulla etiam fit Commemoratio de ea propter Sabbatum, sed tantum in Semiduplicibus (quando ejus Officium parvum non dicitur) fit consueta ejus Commemor. per annum cum aliis Suffragiis positis in Psalterio post Vesperas Sabbati.

3. Ejus Officium in Sabbato incipit Feria vj ad modum Simplicis, a Capitulo, et terminatur ad Nonam Sabbati. Si autem Feria vj occurrat Officium novem Lectionum, in Vesperis fit tantum Commemoratio de S. Maria cum Antiphona, Versu, et Oratione, quæ habentur in Officio ejus in Sabbato, nisi illud Officium ix Lectionum sit de eadem B. Maria, quia tunc nulla alia Commemoratio de ea facienda est.

4. Ad Matutinum post Invitatorium, et Hymnum de S. Maria, dicitur unum Nocturnum cum xij Psalmis Ferialibus, ut in Psalterio, Versus de S. Maria, prima et se-

cunda Lectio ex Scriptura de Tempore occurrenti : tertia Lectio, et alia omnia tam in Matutino, quam in Laudibus et Horis, ut in Officio S. Mariæ in Sabbato assignantur.

5. Dicuntur Preces Dominicales ad Primam et Completorium, et fiunt Suffragia consueta de Apostolis et Pace, et tempore Paschali sola Commemoratio de Cruce, ut in secunda Feria post Octavam Paschæ. Post Nonam nihil fit de ea, nisi consueta ejus Commemoratio cum aliis Suffragiis, quando dicenda sunt in Officio de Dominica.

IX.

De Commemorationibus.

COMMEMORATIONES fiunt de Festis Simplicibus, quando in eorum diebus incidit Festum ix Lectionum etiam translatum, vel Dominica, vel Octava, vel Sabbatum, et quando fieri debet de Feria, ut ponatur Officium alicujus Dominicæ, quæ eo anno supersit.

2. De Feriis Adventus, Quadragesimæ, Quatuor Temporum, Vigiliarum, et secunda Rogationum fit Commemoratio, quando Festum novem Lect. in illis Feriis occurrit. Si Simplex Festum in eisdem Feriis occurrat, Officium fit de Feria, et Commemoratio de Festo Simplici.

3. Præterea fit Commemoratio de Dominicis a Pentecoste usque ad Adventum, et ab Epiphania usque ad Septuagesimam, et a Dominica in Albis usque ad Pentecosten exclusive, quando Festo Duplici impediuntur. De aliis Dominicis nulla fit Commemoratio occurrente Festo Duplici, quia Festum in illis occurrens transfertur ; nisi illud Festum fuerit principalis Patroni, vel Tituli, aut Dedicationis ipsius Ecclesiæ, non autem alicujus Capellæ, vel Altaris ejusdem Ecclesiæ ; et tunc de hujusmodi principali Festo fit tantum in eo loco, vel Ecclesia, cujus est Patronus, vel Titulus, aut Dedicatio, cum Commemoratione Dominicæ, excepta Dominica prima Adventus, Dominica prima Quadragesimæ, Dominica Passionis, Dominica Palmarum, Dominica Paschæ, Dominica in Albis, ac Dominica Pentecostes, et Trinitatis : in quibus hujusmodi occurrens Festum transfertur in sequentem diem similiter non impeditam : dummodo non fuerit infra majorem Hebdomadam, et per Octavam Paschæ et Pentecostes : quibus diebus non fit de aliquo festo Duplici occurrente.

4. De Octava etiam, quando Festo ix Lectionum, vel Dominica impeditur, fit Commemoratio, nisi illud Festum ix Lectionum fuerit solemne principale alicujus loci, ut supra. Nam in primis Vespe-

ris, et Laudibus hujusmodi Festi nulla fit Commemorat. Festi Simplicis occurrentis, nec alicujus Vigiliæ, (excepta Vigilia Epiphaniæ,) nec alicujus diei infra Octavam, nec alicujus præcedentis Festi ix Lectionum, (nisi id Festum fuerit ex iis, quæ infra in hac eadem Rubrica enumerantur) nec diei Octavæ, nec Dominicæ, si Festum illud solemne celebretur Feria secunda, exceptis Dominicis Adventus, et Dominicis a Septuagesima usque ad Oct. Paschæ inclusive, de quibus Dominicis, sicut etiam de Feriis Adventus, Quadragesimæ, Quatuor Temporúm, et secundæ Rogationum, semper fit Commemoratio quocumque Festo adveniente. Quod si hujusmodi Festum Solemne venerit in quacumque Dominica, fit Commemoratio de ea in utrisque Vesperis et Laudibus. Et similiter si occurrat in die Octava alicujus Festi habentis Octavam, de ea fiet Commemoratio etiam in utrisque Vesperis, et Laudibus. In secundis autem Vesperis Festi prædicti fit Commemoratio de Duplici, Semiduplici, et Dominica sequentibus, et non de aliis.

5. Idem servatur in quibusdam Festis majoribus per Annum, scilicet in Nativit. Domini (in cujus Officio nulla fit Commemoratio de S. Anastasia, sed in secunda tantum Missa) in Epiphania, in Pascha Resurrectionis cum tribus proxime antecedentibús, et duobus sequentibus diebus, in Ascensione Domini, in Pentecoste cum duobus sequentibús diebus, in Festo Corporis Christi, in Festis Nativitatis S. Joannis Baptistæ, sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, et Assumptionis B. Mariæ, in Festo omnium Sanctorum, et in Festo Dedicationis propriæ Ecclesiæ, in quibus Festis fiunt Commemorationes eo modo tantum, quo dictum est supra de Festo Solemni alicujus loci.

6. In Festis autem secundi ordinis, videlicet, Circumcisionis, Trinitatis, Conceptionis, Purificationis, Annuntiationis, et Nativitatis B. Mariæ, in Natalitiis xij Apostolorum, et Evangelistarum, in Festo S. Joseph, in Festo Inventionis S. Crucis, et in Festo S. Laurentii, et Dedicationis S. Michaelis Archangeli, in primis Vesp. fit Commem. Festi Duplicis eo die celebrati, nisi aliter in propriis locis notetur : de Dominica vero, de die infra Octavam, et de Festis Semiduplicibus non fit Commemoratio, eo modo quo nec in Festo Solemni alicujus loci, ut dictum est supra. De Simplicibus, et Vigiliis in his Festis occurrentibus legitur ix Lectio, et fit Commemoratio in Laudibus tantum. In secundis autem Vesperis fit

Commemor. de quocumque sequenti Festo, etiam Simplici, et de die infra Octavam, si de ea fieri debeat Officium die sequenti. De Octavis Nativitatis Domini, Epiphaniæ, et Corporis Christi, semper fit Commemoratio in utrisque Vesperis, et Laudibus, quandocumque contigerit infra illas de aliquo alio Festo Officium celebrari juxta Rubricam de Octavis num. 3.

7. De Dominicis, et Feriis Adventus, et Quadragesimæ Commem. fit in utrisque Vesperis, et Laudibus. De Feriis Quatuor Temporum, Vigiliarum, et secunda Rogationum, quando de illis Commemoratio fieri debet, fit in Laudibus tantum. De Festis autem Simplicibus (nisi in diebus supradictis occurrant) Commem. fit in primis Vesperis, et Laudibus eo die quo in Kalendario assignantur. De aliis vero Dominicis per annum, et Octavis, Commemoratio fit in utrisque Vesperis, et Laudibus, nisi concurrant cum supra enumeratis Festis.

8. Commemorationes fiunt hoc modo. Post Orationem diei, in primis Vesperis dicitur Antiphona, quæ posita est ad Magnificat : et in Laudibus quæ posita est ad Benedictus in Communi (si propriam non habuerit) conveniens ejus Officio, cujus fit Commem. : post Antiphonam dicitur Versus, inde sumendus, unde sumpta est Antiphona, scilicet post Hymnum Vesperarum, et Laudum, deinde dicitur Oratio. Si Antiphona, et Versus Festi, de quo fit Commemoratio, sumenda essent ex eodem Communi, unde sumpta sunt in Officio diei, in Festo Commemorationes variantur, ita ut in Vesperis sumantur ex Laudibus, et in Laudibus ex primis Vesperis ejusdem Communis, nisi aliter signetur. Et similiter si in secundis Vesperis sanctæ Agathæ, aut alterius Sanctæ novem Lectionum fieri debeat Commemoratio B. Mariæ pro ejus Officio in sequenti Sabbato celebrando, ne repetatur ℣. *Diffusa est gratia*, dicatur ℣. *Benedicta tu*, ex Laudibus. Si item occurrat, ut eadem sit Oratio Festi, de quo fit Officium, et ejus de quo fit Commemor. mutetur Oratio pro Commemoratione in aliam de Communi. Si de Tempore fiat Commemor. de Dominica scilicet, vel Feria, Antiphona, et Versus ante Orationem eodem modo sumantur ex Proprio de Tempore, si habuerit proprium : alioquin de Psalterio : Oratio vero ex Proprio de Tempore.

9. Quando fit Commemoratio de Dominica vel Feria, quæ habent propriam Homiliam, ix Lectio in Officio diei novem Lectionum legitur de Homilia Dominicæ, vel Feriæ, quæ erit vel prima de Homi-

lia, vel tres simul in una Lectione conjunctæ.

10. Si in die, in quo fit Officium novem Lectionum, fiat Commem. de Festo trium Lectionum, nona Lectio legitur de Festo trium Lectionum, si propriam habuerit; si duas, ex duabus fiat una Lectio, quæ sit nona in Officio novem Lectionum. Quæ Lectio de Sancto non legitur, quando de eo fit Commem. in Dominicis, quæ habent nonum Responsorium, nec quando nona Lectio legenda est de Homilia Dominicæ, vel Feriæ, ut supra, nec in Feriis, et aliis diebus, quando in Officio diei leguntur tantum tres Lectiones : nec etiam nona Lectio legitur de die infra Octavam, quando de ea fit Commemor. in Dominica vel aliquo Festo, licet habeat Evangelium proprium, et Homiliam.

11. Quando contingit fieri plures Commemorationes, servetur hic ordo. De Duplici fiat ante Dominicam, de Dominica ante Festum Semiduplex, de Semiduplici ante diem infra Octavam, de die infra Octavam ante Ferias Adventus, Quatuor Temporum, Vigiliarum, et Rogationum, et de dictis Feriis ante Festum Simplex. De Sancta Maria (quando in secundis Vesperis Festi novem Lectionum, quod Feria vj celebratum sit, de ea fieri debet Commemoratio pro Officio sequentis Sabbati) fiat ante Festum Simplex in Sabato occurrens. De Festo Simplici fit Commemoratio ante Suffragia, seu Communes Commemorationes de Cruce, sancta Maria, Apostolis, et Pace, et ante Commemorationem cujuscumque Tituli, vel Patroni Ecclesiæ, quæ etiam pro sui dignitate aliis Suffragiis præponeretur. De quibus Suffragiis, quomodo et quando facienda sint, habetur inferius propria Rubrica.

X.

De Translatione Festorum.

Si aliquod Festum Duplex occurrat in Dominicis Adventus, et in Dominicis a Septuagesima usque ad Dominicam in Albis inclusive, in Vigilia Nativitatis Domini, in die Circumcisionis, in tota Octava Epiphaniæ, in Feria quarta Cinerum, in tota majori Hebdomada, et infra Octavam Paschæ, in Ascensione Domini, in diebus a Vigilia Pentecostes usque ad Festum Trinitatis inclusive, in Festo Corporis Christi, et ejus die Octava, in Festo Assumptionis B. Mariæ Virginis, et omnium Sanctorum ; transfertur in primam diem Festo Duplici, vel Semiduplici non impeditam : exceptis tamen Festis Nativitatis S. Joannis Baptistæ, et sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, quæ in die Octava Corporis Christi celebrantur :

excepto quoque Festo quocumque Solemni alicujus loci, quod in propria tantum Ecclesia, etiam in aliquibus ex supradictis diebus occurrens, scilicet, in Dominicis ij, iij et iv Adventus, et Quadragesimæ, Dominica Septuagesimæ, Sexagesimæ, et Quinquagesimæ, et diebus infra Octavam Epiphaniæ (ut in Rubrica de Commemorationibus dictum est) celebratur. Si autem Festum Nativitatis S. Joannis Baptistæ venerit in die Corporis Christi, transfertur in sequentem diem, cum Commemoratione Octavæ, et in secundis Vesperis Corporis Christi fit tantum Commemor. S. Joannis : sequentibus autem diebus fit Officium de eadem Octava Corporis Christi, cum Commemor. Octavæ S. Joannis. Dies autem Octava S. Joannis tunc veniens in die Octava Corporis Christi, non transfertur, sed de illa eo anno fit tantum Commemoratio in utrisque Vesperis, et Laudibus diei Octavæ Corporis Christi ; et id semper servetur quando Festum habens Octavam transfertur, ut non ideo dies Octava transferatur, sed ipsa die de ea fiat Commemorat. quæ alias erat Octava, si Festum non fuisset translatum. Quod si Festum post totam suam Octavam transferri contigerit, illo anno celebretur sine Octava : nisi Titularis Ecclesiæ privilegio aliter fieri oporteat.

2. Si in die Octava alicujus Festi habentis Octavam, occurrat aliquod Festum Duplex ex majoribus supra in Rubrica de Commemorationibus enumeratis, fiat de Festo cum Commemor. diei Octavæ : excepta die Octava Nativitatis Domini, et Epiphaniæ, in quibus non fit de aliquo Festo, sed transfertur in primam diem similiter non impeditam. Si autem non fuerit ex prædictis Festis, fiat de Octava, et Festum transferatur ut supra.

3. Si aliquod Festum Duplex infra Octavam occurrens, alio majori Festo Duplici impediatur, transferatur in primam diem similiter non impeditam, et in eo fiat Commemoratio de Octava.

4. Si in aliis Dominicis per annum a supradictis occurrat Festum Duplex, non transfertur, ut dictum est in Rubrica de Commemorationibus.

5. Festum Semiduplex occurrens diebus supradictis et infra Octavam Corporis Christi, et aliis Dominicis per annum, transfertur in primam diem simili officio non impeditam : occurrens vero in Dominicis infra illas Octavas, in quibus fit de Festis occurrentibus, (ut dictum est in Rubrica de Octavis) transfertur in sequentem diem, cum Commemoratione Octavæ; quæ si fuerit alio Festo Duplici, vel Semiduplici impedita, prædictum Festum Semiduplex ve-

niens in Dominica, transfertur post Octavam: ita ut Festum Semiduplex infra Octavam non transferatur, nisi in proxime sequentem diem.

6. Si duo, vel plura Festa novem Lectionum simul eodem die veniant, fiat Officium de majori, id est, de Duplici, et Semiduplicia transferantur. At si omnia fuerint Duplicia, vel omnia Semiduplicia, fiat de digniori, seu solemniori, et quæ minoris solemnitatis sunt, transferantur.

7. Si plura Festa ix Lectionum transferenda sint, prius transferatur Duplex, quam Semiduplex: et inter plura Duplicia, quod est magis solemne, semper prius transferatur, et prius celebretur: alioquin si sunt æqualia, unum ante aliud transferatur eo ordine, quo erant celebranda in propriis diebus.

8. Festum Simplex numquam transfertur: sed si de eo fieri non potest Officium, fiat Commemoratio, ut dictum est in Rubrica de Commemorationibus: si autem venerit in illis diebus, in quibus de Simplici nulla fit Commemoratio, eo anno non fit de eo amplius.

9. Si aliquod Festum IX Lectionum, in quo annotatum est fieri Commemorationem alicujus Sancti, transferatur propter advenientem Dominicam, vel aliud Festum majus, non tamen transfertur cum illo Commemoratio illius Sancti in eo assignata; sed dicta Commem. fit die suo in Dominica, vel alio Festo, in quo fieri possit, cum ix Lectione ejusdem, si propriam de vita Sancti habuerit: Festum vero ix Lectionum transfertur sine ulla amplius Commem. Festi Simplicis prædicti. Quod etiam servatur in Commemor. occurrentibus in Vigiliis, cum de Vigilia veniente in Dominica fit in Sabbato præcedenti: tunc enim Commemoratio Festi Simplicis non fit in Officio Vigiliæ, sed in Dominica.

XI.

De Concurrentia Officii.

CONCURRENTIA Officii attendenda est semper in secundis Vesperis, quomodo sit ordinandum Officium cum sequenti die. Itaque cum dicitur Officium aliquod cum alio concurrere, intelligitur de præcedenti in secundis Vesperis cum sequenti in primis Vesperis.

2. Duplici ergo in secundis Vesperis concurrente cum alio sequenti Duplici in primis, si utraque sint ejusdem solemnitatis, regulariter a Capitulo fit de sequenti, cum Commemoratione præcedentis, nisi aliter in propriis locis annotetur. Si vero non sint ejusdem solemnitatis, servetur differentia in Rubricis de Commemorationibus, et Transla-

tione Festorum assignata; ut scilicet Festa majora habeant primas et secundas Vesperas integras, cum Commemoratione minorum, quando de eis fieri debet. Si autem post aliquod Festum ex iis, quæ in secundo ordine posita sunt in Rubrica de Commemor. sequatur immediate aliud ex solemnibus majoribus, Vesperæ erunt de sequenti, cum Commem. præcedentis. Inter Festa æqualis solemnitatis servetur hic ordo, ut Festa Domini præferantur omnibus aliis, et habeant utrasque Vesperas integras, sicuti Festa B. Mariæ, Festis Sanctorum : item Festa Angelorum et Apostolorum, ceteris aliis : et Festa illorum Sanctorum, qui in propriis locis, vel Ecclesiis solemniter celebrantur, aliis in Kalendario descriptis.

3. Duplici vero concurrente cum Festo Semiduplici, cum Dominica, cum die infra Octavam, cum Festo Simplici, et cum Officio B. Mariæ in Sabbato, omnia in ij Vesperis de Duplici, cum Commemor. illorum, nisi illud Duplex fuerit de iis, quæ excipiuntur in Rubrica de Commemorationibus, in quibus aliquæ Commemorationes omittuntur. Duplici etiam et quocumque Officio IX Lectionum concurrente cum Feria, vel potius sequente Feria, omnia de Duplici, et nihil de Feria sequenti. Sed si Festum celebretur in Adventu, et Quadragesima, fit semper Commemoratio de Feria, ut infra dicetur. Idem dicendum in Festis Simplicibus venientibus cum sequenti Festo novem Lectionum, de quibus etiam Commemoratio fit non ratione concursus, sed quia eodem die occurrunt, ut dictum est in Rubrica de Commemorationibus.

4. Semiduplici Festo, Dominica, et die infra Octavam concurrentibus cum sequenti Duplici, omnia de Duplici cum Commemoratione illorum; nisi Duplex fuerit ex numero majorum, quæ supra in Rubrica de Commemorationibus numerata sunt, in quibus nulla fit Commemoratio præcedentis. Semiduplici Festo concurrente cum sequenti alio Semiduplici, cum Dominica, vel cum die infra Octavam, a Capitulo fit de sequenti, et Commemoratio præcedentis, nisi aliter signetur. Semiduplici autem concurrente cum sequente Festo Simplici, vel cum Officio beatæ Mariæ in Sabbato, omnia de Semiduplici, cum Commemoratione sequentis.

5. Dominica concurrente cum sequente Festo Semiduplici, et cum die infra Octavam vel cum Festo Simplici omnia de Dominicacum ommemoratione sequentis.

6. Die infra Octavam concurrente cum sequente Dominica, vel Semiduplici, a Ca-

pitulo fit de sequenti cum Commem. Octavæ. Dies infra Octavam cum Simplici proprie non habet concursum, quia in sequenti die infra Octavam fieri debet.

7. Die Octava concurrente cum alia die Octava, a Capitulo fit de sequenti, cum Commemoratione præcedentis, excepta Octava Corporis Christi concurrente cum Octava S. Joannis Baptistæ, in qua de sequenti fit tantum Commemoratio, et quando aliter in propriis locis notatur. Die Octava concurrente cum sequenti Duplici minori etiam translato, a Capitulo fit de sequenti, cum Commemorat. Octavæ. Concurrente vero cum sequente Duplici majori, etiam translato, totum Officium fit de sequenti, cum Commem. Octavæ : excepta die Octava Epiphaniæ, Paschæ, Ascensionis, et Corporis Christi, in quibus de sequenti fit tantum Commemor. Si autem sequens Festum etiam translatum, fuerit ex solemnioribus supra enumeratis in Rubrica de Commemorationibus, in secundo ordine num. 6, totum Officium fit de sequenti, cum Commemoratione Octavæ.

8. Simplex cum alio non potest concurrere in secundis Vesperis (licet cum ipso possit esse concursus in primis Vesperis,) quia non habet secundas Vesperas, sed ejus Officium terminatur ad Nonam, et deinceps nihil fit de eo nec Commemor. Si sequatur aliud Simplex, Psalmi erunt de Feria occurrente in Psalterio ad Vesperas, et a Capitulo fit de sequenti Simplici sine ulla Commemor. præcedentis. Si sequatur Officium novem Lectionum, Vesperæ totæ erunt de eo sine ulla similiter Commem. Simplicis præcedentis. Si nullum Festum sequatur, subintrat Officium de Tempore, et Vesperæ totæ erunt de Feria.

9. Feria non potest concurrere cum alio Officio in secundis Vesperis, neque cum ipsa potest esse concursus in primis Vesperis, quia ejus Officium incipit, et desinit, ubi desinit et incipit quodcumque aliud Officium. Quamvis proprie (si ei dandum est principium) sequente Feria post aliam Feriam, ejus Officium incipiat a Matutino, et terminetur sequente alia Feria ad Completorium, et ideo si Feria sequatur aliam Feriam, in Vesperis præcedentis Feriæ nihil fit de sequenti, quoad ea quæ in sequente Feria sunt propria. Verbi gratia, si in Vesperis Feriæ iij ante Feriam quartam Cinerum fiat de Feria, dicitur Oratio Dominicæ præcedentis, non autem ea, quæ est propria in sequenti Feria quarta Cinerum, nec ante Orationem dicuntur Preces, quæ dicendæ sunt in dicta

Feria quarta Cinerum. Quod etiam fit, quando Feria per Annum præcedit Feriam Quatuor Temporum, vel Vigiliarum. Hac etiam ratione superius dictum est in concurrentia aliorum Officiorum, cum Feria nullum Officium concurrere, et nihil fieri de Feria præcedente, adveniente alio Officio. Si autem de ea aliquando fieri debeat Commemor. in Vesperis, non fit ratione concursus, sed quia eo die, quo Officium Feriarum Adventus, et Quadragesimæ impeditur, illarum Commemoratio ratione temporis ex præcepto Ecclesiæ prætermitti non debet.

10. Cum vero occurrit, ut Festum Simplex veniat in Feria quarta et sexta Quatuor Temporum, in Feria quarta Cinerum, et in Vigiliis quæ jejunantur, Vesperæ antecedentes (nisi ea die celebratum sit Festum ix Lectionum) erunt de Feria communi per Annum, non autem de sequenti, ut dictum est, cum Commemoratione Festi Simplicis in equenti Feria occurrentis. Quod ideo non fit, quia sequens Feria habeat primas Vesperas : sed quia cum Festum Simplex in sequenti die non habeat Officium propter Feriam prædictam in eo occurrentem, nec etiam convenit illud habere primas Vesperas in præcedenti die. Et eadem ratione, si Festum Simplex occurrat Feria quinta in Cœna Domini, in qua de eo non debet fieri Commemoratio, nulla etiam fiet Commemoratio in Vesperis Feriæ iv præcedentis.

XII.

De ordinando Officio ex prædictis Rubricis.

Si quis velit ex supradictis Rubricis ordinare Officium occurrentis diei, videat in Kalendario, et in Tabula Festorum Mobilium, de quo fiat Officium sequenti die, et ut invenerit esse faciendum, sic ordinabit illud in Vesperis, et aliis Horis nocturnis, et diurnis.

2. Si ordinandum sit Officium de Tempore, id est, de Dominica, vel Feria, recurrendum est semper ad Psalterium, ubi ordinate ponitur quod est Commune Officii de Tempore, cum distributione Psalmorum : et ad Proprium de Tempore, ubi Lectiones et Responsoria, quædam Antiphonæ, et Orationes ponuntur quæ desunt in Psalterio. Invitatorium, Hymni, Capitula, Versus, Responsaria brevia, et Antiphonæ, quæ diversis temporibus ponuntur in Proprio, dicuntur loco eorum quæ sunt in Psalterio : cum vero propria non fuerint, dicuntur ut in Psalterio.

3. Si Officium sit ordinandum de Sancto, recurrendum est semper ad Commune San-

ctorum; (nisi proprium habeat in Proprio Sanctorum:) ubi pro qualitate Festi, si novem Lectionum, id est, Duplex, vel Semiduplex fuerit, omnia ordinate ponuntur, illis exceptis, quæ propria suis locis habentur. Si Festum fuerit trium Lectionum (Nocturno Feriæ, et Lectionibus exceptis) omnia sumuntur de eodem Communi. Tres Lectiones primi Nocturni in Officio novem Lectionum, et prima et secunda Lectio, vel prima tantum in Festis trium Lectionum sumuntur de Scriptura in Officio de Tempore, nisi aliæ in propriis locis ponantur.

4. In majoribus solemnitatibus, et Festis per Annum, totum Officium ordinatur ut in propriis locis ponitur.

5. In Festis B. Mariæ (omissis iis, quæ propria in illis habentur) Hymni, novem Psalmi, et alia quædam requirenda sunt ex Communi ejus Officio parvo, circa finem Breviarii.

6. Modus inchoandi Officium, dicendi Invitatorium, Hymnos, Antiphonas, et Versus, habetur in principio Psalterii. Cum vero Antiphonæ duplicandæ sunt, dicuntur integre ante Psalmos, sicut in fine Psalmorum.

7. Modus dicendi Absolutiones, et Benedictiones ante Lectiones, legendi et terminandi Lectiones, dicendi Responsoria post Lectiones, ac Responsoria brevia post Capitula, habetur in prima Dominica de Adventu.

8. Quomodo sit inchoandum, et terminandum Officium per Horas, habetur in Psalterio: quomodo terminandum per Antiphonas B. Mariæ, habetur in fine Completorii.

9. Sed ut hæc omnia facilius habeantur, positæ sunt sequentes Rubricæ, de singulis Horis, earumque partibus distincte cognoscendis.

XIII.

De Matutino.

Ad Matutinum hæc per ordinem regulariter dicuntur, secundum diversitatem Officii, nisi aliter in quibusdam diebus annotetur: *Pater noster, Ave Maria, Credo,* omnia secreto: deinde clara voce Hebdomadarius dicit, *Domine labia mea,* etc., pollice signando sibi os signo Crucis: *Deus in adjutorium,* etc. manu extensa signando se signo Crucis a fronte ad pectus, et a sinistro humero usque ad dextrum, (quod servatur in principio omnium Horarum, cum dicitur, *Deus in adjutorium*) cum *Gloria Patri,* et aliis, ut in principio Psalterii. Deinde dicitur Invitatorium conveniens Officio de Tempore, vel Sancto, quod dicitur cum Psalmo, *Venite exultemus,* eo modo quo in principio Psalterii describitur. Dicto Psal-

mo, et repetito Invitatorio, dicitur Hymnus, qui Officio de Temp. vel de Sancto convenit.

2. Postea in Duplicibus, et Semiduplicibus dicuntur novem Psalmi (sed in Dominicis plures, ut in Psalterio) cum suis Antiphonis, et Versibus, quæ Tempori, vel Festo conveniunt, et totidem Lectiones cum octo Responsoriis, aliquando cum novem ut suis locis ponitur, per tres Nocturnos distinctos, hoc modo.

3. In primo Nocturno dicuntur tres Psalmi cum tribus Antiphonis, post singulos Psalmos una Antiphona : sed tempore Paschali, id est, a Dominica in Albis usque ad Pentecosten (præterquam in Officio Ascensionis Domini) tres Psalmi cujusque Nocturni dicuntur sub una Antiphona : et in fine Psalmorum post ultimam Antiphonam cujusque Nocturni dicitur Versus, postea, *Pater noster, Et ne nos ;* Absolutio, *Exaudi ;* Benedictio, *Benedictione perpetua,* et aliæ ad singulas Lectiones, ut in prima Dominica de Adventu ordinantur. Deinde leguntur tres Lectiones de Scriptura, quæ per ordinem in Officio de Tempore occurrunt, (nisi aliæ assignentur) et ad singulas Lectiones dicitur unum Responsorium conveniens Officio, si de Tempore, ut in Proprio Temporis : si de Sancto, ut in Proprio Sanctorum : alioquin ut in Communi, etiam si Lectiones primi Nocturni sint de Scriptura Officii de Tempore.

4. In fine ultimi Responsorii cujusque Nocturni dicitur, *Gloria Patri,* cum repetitione partis Responsorii eo modo, quo notatur in tertio Responsorio primæ Dominicæ de Adventu : nisi aliter in propriis locis signetur.

5. In secundo Nocturno dicuntur alii tres Psalmi, Antiphonæ, Versus, *Pater noster,* Absolutio, *Ipsius pietas,* et ei consequentes Benedictiones, ut in dicta Dominica prima de Adventu : tres Lectiones de aliquo Sermone, aut de vita illius Sancti, de quo fit Officium, et ad quamlibet Lectionem unum Responsorium.

6. In tertio Nocturno alii tres Psalmi cum Antiphonis, ut supra post tertiam Antiphonam, Versus, *Pater noster ;* Absolutio, *A Vinculis,* et Benedictiones consequentes ad singulas Lectiones, quæ erunt de Homilia Evangelii de Tempore, vel de Festo, secundum qualitatem Officii, ut in eadem prima Dominica de Adventu ponuntur. Post vij et viij Lectionem dicitur Responsorium Officio conveniens, id est, post quamlibet unum : aliquando autem dicitur etiam post nonam Lectionem, ut suis locis notatur : et in fine ultimi Responsorii, aut octavi, aut noni dicitur, *Gloria Patri,* ut supra, nisi aliter signetur. Si non

dicitur nonum Responsorium, post ultimam Lectionem dicitur Hymnus, *Te Deum.*

7. In Officio trium Lectionum, ad Matutinum, *Pater noster, Ave Maria, Credo, Domine labia,* etc. Invitatorium, et Hymnus in feriali Officio de Feria, si non sint in Proprio de Tempore, dicuntur ut in Psalterio : in Festis de Festo, ut in Communi Sanctorum : deinde Nocturnum Feriæ, ut in Psalterio, id est, duodecim Psalmi cum sex Antiphonis, et tempore Paschali cum una Antiphona, *Alleluia,* qui dicuntur tam in Officio Feriali, quam in Festis Simplicibus.

8. Post Psalmos, et Antiphonas dicitur Versus in Feriali Officio, ut in Psalterio, in Festis, ut in Communi Sanctorum : qui in Festis sumitur secundum Ferias ex Nocturno Communis, unde sumuntur Responsoria, ut dicetur infra in Rubricis de Versibus, et Responsoriis. Post Versum dicitur, *Pater noster*, Absolutio, et Benedictiones, ut habetur infra in Rubrica de Absolutionibus, et Benedictionibus. Tres Lectiones (si non adsit Homilia) singulæ in Officio feriali dicuntur de Scriptura, quæ eo die occurrit in Proprio de Tempore : si adsit Homilia, singulæ tres de Homilia. In Festis, prima et secunda de eadem Scriptura, tertia de Sancto. Si fuerint duæ Lectiones de Sancto, prima tantum erit de Scriptura, reliquæ de Sancto.

9. Post singulas Lectiones in Feriis extra tempus Paschale dicitur unum Responsorium, ita ut dicantur tria Responsoria : tempore vero Paschali, et in Festis, duo tantum Responsoria dicuntur, scilicet post primam, et secundam Lectionem tantum. In fine ultimi Responsorii, secundi scilicet aut tertii, dicitur *Gloria Patri,* cum repetitione partis Responsorii, nisi aliud notetur. Quæ Responsoria in Officio de Sanctis sumuntur ex Communi Sanctorum, in feriali Officio ex Dominicis, quando propria per Ferias non distribuuntur, ordine descripto in Rubrica de Responsoriis. Quando non dicitur tertium Responsorium, post tertiam Lectionem dicitur Hymnus, *Te Deum.*

XIV.

De Laudibus.

Ad Laudes dicto Hymno, *Te Deum,* vel ultimo Responsorio, Hebdomadarius absolute dicit : *Deus in adjutorium,* etc., ut supra, et dicuntur Psalmi, et Canticum *Benedicite,* vel aliud, ut habetur in feriali Officio extra tempus Paschale, cum Antiphonis Officio convenientibus. Qui Psalmi, et Canticum in Dominicis per Annum (ex-

ceptis Dominicis a Septuagesima usque ad Dominicam Palmarum inclusive) et in feriali Officio temporis Paschalis, ac in Festis tam novem, quam trium Lectionum, dicuntur de Dominica, ut in Psalterio. In prædictis vero Dominicis a Septuagesima usque ad Dominicam Palmarum inclusive, dicuntur ut suis locis ponitur. In feriali Officio per annum, extra tempus Paschale, dicuntur ut in Psalter.

2. Antiphonæ in Dominicis, quando propriæ non assignantur, dicuntur ut in Psalterio. In Festis novem et trium Lectionum, si non adsint propriæ, dicuntur de Communi. Post Psalmos dicitur Capitulum, Hymnus, Versus, Antiphona ad Canticum, *Benedictus,* cum eodem Cantico, et Oratio, omnia pro qualitate Officii de Tempore vel de Festo.

3. Preces quando dicendæ sunt, dicuntur ante primam Orationem. Commemorationes vero de Cruce, de S. Maria, de Apostolis, de Patrono, et de Pace, similiter quando dicendæ sunt, dicuntur post Orationem, nisi alia Commemoratio Festi Simplicis occurrat, quæ semper prædictas Commemorationes præcedit, de quibus in propriis Rubricis dicitur.

4. Ante Orationem dicitur, *Dominus vobiscum,* et *Oremus :* Post ultimam Orationem repetitur, *Dominus vobiscum :* deinde *Benedicamus Domino*, et Versus, *Fidelium animæ, Pater noster, Dominus det nobis suam pacem,* et Antiphona beatæ Mariæ, ut habetur in fine Completorii, si tunc discedendum sit a Choro : alioquin in fine ultimæ Horæ, nisi sequatur Missa, vel Officium Defunctorum, vel Psalmi Pœnitentiales, aut Litaniæ, ut in propria Rubrica dicetur.

XV.

De Prima.

Ad Primam, *Pater noster, Ave Maria, Credo* secreto, *Deus in adjutorium,* etc. Hymnus, *Jam lucis orto sidere.* Deinde inchoatur Antiphona, quæ convenit. Sumuntur autem Antiphonæ in Festis ad omnes Horas ex Laudibus per ordinem, quarta prætermissa, ut dicetur infra in Rubrica de Antiphonis. Postea dicuntur Psalmi, qui in Dominicis et Feriis dicuntur ut in Psalterio. In Festis autem, et tempore Paschali, tres tantum, ut etiam ibi annotatur.

2. Post Antiphonam dicitur Capitulum, *Regi sæculorum.* In feriali Officio, extra tempus Paschale, dicitur Capitulum, *Pacem.* Deinde Responsorium breve, *Christe Fili Dei vivi,* etc. Post ℟. breve in Officio Duplici, et infra Octavas statim dicitur Oratio, *Domine Deus omnipotens.* In alio Officio dicitur, *Kyrie elei-*

son, cum reliquis Precibus : omnia ut in Psalterio. Ad ℣. autem, *Adjutorium,* Hebdomadarius signat se signo Crucis, a fronte ad pectus. Quando aliquis solus recitat Officium, semel tantum dicit, *Confiteor;* omissis illis verbis, *Tibi pater,* et *vobis fratres*, et *Te pater,* et *vos fratres*, et similiter dicit, *Misereatur nostri, peccatis nostris, perducat nos,* quod etiam servatur ad Completorium. In feriali Officio quando dictæ sunt Preces ad Laudes, adduntur aliæ Preces, ut ibidem in Psalterio.

3. Post Orationem Primæ, vel si dicatur Officium beatæ Mariæ, post illius Orationem dicto *Benedicamus,* in Choro legitur Martyrologium, deinde dicitur, *Pretiosa*, cum reliquis, quæ etiam dicantur ab iis, qui extra Chorum non legerint Martyrologium. In fine ad Absolutionem Capituli, in Festis, et aliquibus diebus pro Lectione brevi dicitur Capitulum Nonæ, si adsit proprium, alioquin de Communi : alio tempore tam in Dominicis, quam Feriis, Lectio brevis Officio illius temporis in Psalterio assignata.

XVI.

De Horis, Tertia, Sexta et Nona.

Ad Tertiam, Sextam, et Nonam, ante singulas Horas dicitur, *Pater noster, Ave Maria, Deus in adjutorium,* Hymnus, et Psalmi, ut in Psalterio, Antiphonæ secundum Officii qualitatem, ordine quo supra. Dictis Psalmis, et Antiphona, dicitur Capitulum, et ℟. breve pro qualitate Officii : quæ in Dominicis et Feriis, quando non habentur propria in Proprio de Tempore, dicuntur ut in Psalterio : in Festis, si in Proprio Sanctorum non sint propria, sumuntur de Communi. Post ℟. breve dicitur, *Dominus vobiscum,* et Oratio, quæ habetur in Proprio de Tempore : si autem fit de Sancto, ut in Proprio Sanctorum; alioquin ut in Communi.

2. Post Orationem repetitur, *Dominus vobiscum,* et dicitur, *Benedicamus Domino*, *Fidelium animæ*, et *Pater noster,* secreto : ut infra in Rubrica de Oratione Dominica explicatur.

XVII.

De Vesperis.

Ad Vesperas, *Pater noster, Ave Maria*, *Deus in adjutorium*, etc. Deinde dicuntur quinque Psalmi, cum quinque Antiphonis, ut in Proprio, aut Communi Sanctorum signantur. In Dominicis autem et Feriis, Antiphonæ et Psalmi semper dicuntur ut in Psalterio (ubi etiam tempore Paschali Psal-

mi dicuntur sub una Antiphona, *Alleluia)* nisi aliæ propriæ Antiphonæ, vel Psalmi, (ut in Dominicis Adventus, et triduo ante Pascha) assignentur.

2. Post Psalmos et Antiphonas, dicitur Capitulum, Hymnus, Versus, Antiphona ad Magnificat, cum eodem Cantico, et Oratio : omnia de Tempore, vel de Sancto, pro qualitate Officii.

3. Preces quando dicendæ sunt, dicuntur ante Orationem : Commemorationes vero de Cruce, sancta Maria, Apostolis, Patrono, et Pace, post Orationem, ut in propriis Rubricis habetur. Terminatur autem Officium Vesperarum, ut in aliis Horis.

XVIII.

De Completorio.

AD Completorium absolute dicitur Lectio brevis, ut in Psalterio : deinde *Pater noster, Confiteor, Misereatur, Indulgentiam, Converte, Deus in adjutorium,* Antiphona, Psalmi, Hymnus, Capitulum, Responsorium breve, Canticum cum Antiphona, omnia ut in fine Psalterii, et post Antiphonam in Duplicibus, et infra Octavas dicitur Oratio : in alio autem Officio, ante Orationem dicitur, *Kyrie eleison,* cum reliquis Precibus, ut ibidem in Psalterio.

2. Post versum *Benedicat et custodiat nos,* etc., dicitur una ex Antiphonis B. Mariæ, cum versiculo et Oratione, ut ibidem, et dicto Versu *Divinum auxilium,* dicitur secreto *Pater noster, Ave Maria,* et *Credo.*

XIX.

De Invitatorio.

INVITATORIUM semper dicitur in omni Officio ad Matutinum, cum Psalmo, *Venite exultemus*, ordine in principio Psalterii descripto. Sed variatur pro Officii qualitate, ut in Psalterio, et Proprio de Tempore, ac in Proprio, et Communi Sanctorum.

2. Non dicitur in die Epiphaniæ, nec in triduo ante Pascha, ut suis locis notatur : nec in Officio Defunctorum per annum, excepto die Commemorationis omnium fidelium Defunctorum, ac in die obitus, seu depositionis Defuncti, et quandocumque dicuntur tres Nocturni.

XX.

De Hymnis.

HYMNI semper dicuntur in qualibet Hora, præterquam a triduo ante Pascha, usque ad Vesperas Sabbati in Albis exclusive, et præterquam in Officio Defunctorum.

2. Ad Matutinum Hymnus dicitur post Psalmum, *Venite,* repetito Invitatorio, præter-

quam in die Epiphaniæ. Ad Laudes et Vesperas dicitur post Capitulum. Ad Horas ante Psalmos. Ad Completorium post Psalmos et Antiphonam.

3. Dicuntur autem in Officio de Tempore, ut in Psalterio, quando proprii Hymni in Proprio de Tempore non adsunt : qui Hymni de Psalterio in Dominicis, et Feriis assignati, dicuntur ab Octava Pentecostes usque ad Adventum (Dominica infra Octavam Corporis Christi excepta), et ab Octava Epiphaniæ usque ad Dominicam primam Quadragesimæ exclusive. In Officio de Sanctis dicuntur, ut in Communi Sanctorum, nisi proprii in Proprio Sanctorum habeantur.

4. In Nativitate Domini usque ad Epiphaniam, in Festo Corporis Christi, et per Octavam, et quandocumque fit Officium beatæ Mariæ tam novem, quam trium Lectionum, etiam tempore Paschali, in fine omnium Hymnorum (præterquam in fine Hymni, *Ave Maris stella*, et Hymni ad Laudes in Festo Corporis Christi, qui habet ultimum versum proprium) dicitur, *Jesu, tibi sit gloria, Qui natus es de Virgine*, etc. ut in ejus Officio parvo, etiam si dicantur Hymni de Sanctis, qui infra Octavas prædictas celebrantur, dummodo Hymni illi sint ejusdem metri, nec habeant ultimum versum proprium, ut Hymnus sanctæ Crucis ad Vesperas, et plurimorum Martyrum ad Matutinum.

5. In Epiphania Domini, et per Octavam, in fine omnium Hymnorum dicitur, *Jesu, tibi sit gloria, Qui apparuisti Gentibus.*

6. A Dominica in Albis usque ad Ascensionem, in Pentecoste, et per Octavam, in fine omnium Hymnorum dicitur *Deo Patri sit gloria, Et Filio, qui a mortuis*, etiam in Festis Sanctorum eodem tempore Paschali occurrentium : dummodo Hymni sint ejusdem metri, nec habeant ultimum versum proprium, qui non mutatur, ut supra.

7. In Ascensione autem usque ad Pentecosten, (præterquam in Hymno, *Salutis humanæ Sator)* dicitur *Jesu, tibi sit gloria, qui victor in cælum redis*, similiter etiam in Festis tunc occurrentibus.

8. In Transfiguratione Domini dicitur, *Jesu, tibi sit gloria, Qui te revelas parvulis.* Aliis temporibus terminantur Hymni, ut suis locis ponitur.

XXI.

De Antiphonis.

Ad omnes Horas nocturnas, et diurnas semper cum Psalmis dicuntur Antiphonæ,

vel una vel plúres, pro diversitate Officii, et Horarum.

2. Si de Tempore fiat Officium, id est, de Dominica aut Feria, dicuntur Antiphonæ, ut in Psalterio, quæ cum Psalmis positæ in Vesperis Dominicæ, et Feriarum, in Completorio, et in Nocturnis (etiam quando fit Officium de Festo trium Lectionum, id est, Simplici) numquam mutantur, nisi tempore Paschali in quo dicitur una tantum Antiphona, *Alleluia*, excepto etiam tempore Adventus, in quo ad Vesperas, et Nocturnos Dominicæ ponuntur Antiphonæ propriæ. In Laudibus, et aliis Horis mutantur, pro diversitate temporum, ut in Proprio de Tempore habentur : cum vero non assignantur propriæ, semper dicuntur quæ positæ sunt in Psalterio.

3. Antiphonæ, quæ in Proprio de Tempore in Sabbatis ponuntur ad *Magnificat* pro prima Dominica alicujus mensis, sumendæ sunt ex ea Dominica, quæ est proximior Kalendis, vel est in Kalendis illius mensis, ut dictum est supra in Rubrica de Dominicis, ac etiam in Rubrica mensis Augusti : et semper in Sabbato ponitur Antiphona ad *Magnificat*, quæ contigua est libro Scripturæ in Dominica ponendo.

4. In Festis novem Lectionum ad Vesperas dicuntur Antiphonæ de Laudibus, nisi propriæ in Vesperis assignentur. Ad horas similiter tam in Officio de Tempore, quam de Sanctis, quando habentur propriæ in Laudibus, et aliæ propriæ non fuerint ad Horas, sumuntur ex Laudibus, quarta prætermissa, hoc ordine : Ad primam, prima : ad Tertiam, secunda : ad Sextam, tertia : ad Nonam, quinta.

5. In Feriis Adventus, quæ non habent in Laudibus Antiphonas proprias, sumuntur ad Horas ex Laudibus Dominicæ præcedentis. Ubi vero in Laudibus Feriarum fuerint propriæ, sumuntur ex ipsis Laudibus.

6. Tempore Paschali in Officio tam novem, quam trium Lectionum, Psalmi cujuslibet Nocturni dicuntur sub unica Antiphona, quæ Officio convenit, ut suis locis ponitur : et in fine omnium Antiphonarum, additur *Alleluia*, quando in illis non habetur. A Septuagesima usque ad Pascha, ubi habetur *Alleluia*, tacetur ; neque aliud ejus loco dicitur.

7. In Duplicibus ad Vesperas, Matutinum, et Laudes tantum, Antiphonæ dicuntur ante Psalmos, vel Cantica integræ, et post Psalmos, vel Cantica integræ repetuntur : in aliis Horis, et in Officio non Duplici, in principio Psalmi, vel Cantici, inchoatur tantum Antiphona, deinde in fine in-

tegra dicitur. Et quando Antiphona sumitur ex principio Psalmi, vel Cantici, et incipit sicut Psalmus, vel Canticum, post Antiphonam non repetitur principium Psalmi, vel Cantici, sed continuatur quod sequitur in Psalmo, vel Cantico, ab eo loco ubi secundum ritum dici desinit Antiphona, nisi discontinuetur per *Alleluia.*

8. Antiphonis propriis, tam in Officio de Tempore, quam de Sanctis, semper cedunt, quæ habentur in Psalterio, et in Communi Sanctorum.

9. Quando fit aliqua Commemoratio, semper dicitur Antiphona ante Orationem cum Versu, quæ sumitur ex Officio, quod convenit ei, de quo fit Commemoratio : ita ut in Vesperis sumatur Antiphona, quæ assignatur ad *Magnificat,* in Laudibus, quæ ad *Benedictus,* cum Versibus, qui habentur post Hymnum.

10. Antiphonæ sanctæ Mariæ positæ in fine Completorii, dicuntur ut inferius in propria Rubrica disponitur.

XXII.

De Psalmis.

PSALMI in Officio de Tempore per omnes Horas in Dominicis et Feriis dicuntur eo modo, quo distributi sunt in Psalterio, nisi aliquando aliter in Proprio de Tempore signentur. In Festis autem dicuntur, ut in propriis locis signantur : alioquin, ut Communi Sanctorum.

2. Psalmi ad Laudes Dominica cum Cantico *Benedicite,* dicuntur in omnibus Festis per annum, et in Feriis temporis Paschalis.

3. Psalmus, *Confitemini,* dicitur ad Primam cum aliis Psalmis in Psalterio assignatis, in omnibus Dominicis (quando Officium fit de Dominica, ut in Psalterio : etiam in Dominicis quæ occurrunt infra Octavas Sanctorum) a tertia Dominica post Pentecosten inclusive, usque ad Nativitatem Domini exclusive: et a secunda Dominica post Epiphaniam inclusive, usque ad Septuagesimam exclusive : a Septuagesima autem usque ad Pascha, ejus loco dicitur Psalmus, *Dominus regnavit,* quia Psalmus, *Confitemini,* tunc dicitur ad Laudes post Psalmum, *Miserere,* ut suo loco ponitur. In Dominicis vero temporis Paschalis a Dominica in Albis inclusive, usque ad Ascensionem exclusive, dicuntur tantum tres Psalmi sicut in Festis, addito Symbolo Sancti Athanasii. Alii Psalmi per singulas Ferias distributi ad Primam, dicuntur singuli loco Psalmi, *Confitemini,* in feriali tantum Officio, quando de Feria agitur extra tempus Paschale. In Feriis vero temporis Paschalis, in Festis per annum,

et in Sabbato, sive de sancta Maria, sive de Feria fiat Officium, dicuntur tantum tres Psalmi, scilicet *Deus in nomine tuo, Beati immaculati,* et *Retribue :* etiam si Festum Duplex celebretur in Dominica.

4. In Dominicis autem, quando Officium fit de Dominica, ut in Psalterio, post Psalmos additur semper Symbolum sancti Athanasii, *Quicumque*, ut infra in propria Rubrica dicitur.

5. Psalmi Horarum, scilicet ad Tertiam, Sextam, et Nonam, et ad Completorium numquam mutantur, ut in Psalterio, sive de Sanctis, sive de Tempore fiat Officium.

6. Psalmi de Dominica ad Vesperas, ut plurimum dicuntur in Vesperis Festorum, excepto ultimo, qui mutatur : cum vero aliter fieri debet, suis locis notatur. In Vesperis infra Octavam dicuntur Psalmi, ut in secundis Vesperis Festi ; sed in primis Vesperis diei Octavæ, dicuntur ut in primis Vesperis Festi, nisi aliter notetur.

7. In fine Psalmorum semper dicitur *Gloria Patri*, præterquam in Psalmo, *Deus Deus meus ad te de luce vigilo :* et in Psalmo, *Laudate Dominum de cœlis,* qui conjunguntur cum aliis psalmis, et in fine ultimi tantum dicitur, *Gloria Patri*, ut suis locis notatur. Præterea non dicitur in triduo majoris Hebdomadæ ante Pascha, nec in Officio Defunctorum, cujus loco pro Defunctis dicitur, *Requiem æternam dona eis Domine*, etiam si fiat Officium pro uno tantum.

8. Ut sacræ Vulgatæ editionis puritas inconfusa et illibata servetur, etiam quoad interpunctiones, et distinctiones in sacris Bibliis appositas, additus est Asteriscus, * ut sit nota musicæ partitionis in medio Versu.

XXIII.

De Canticis.

CANTICA dicuntur in Officio de Tempore, tam de Dominicis, quam Feriis ad Laudes, Vesperas, in Completorium, ut in Psalterio distribuuntur.

2. In Festis, et tempore Paschali ad Laudes, semper dicitur Canticum, *Benedicite*, ut in Dominica ; et in fine ejus non dicitur *Gloria Patri*, sicut in aliis Canticis dicitur, nec respondetur *Amen.* Alia Cantica ferialia, ut in Psalterio, ad Laudes non dicuntur, nisi quando fit Officium de Feria extra Tempus Paschale.

3. Cantica, *Benedictus, Magnificat,* et *Nunc dimittis,* semper dicuntur suo loco, ut in Psalterio.

XXIV.

De Versibus.

Versus semper dicuntur ad Matutinum post ultimum Psalmum, et Antiphonam Nocturnorum, sive in Officio dicantur tres Nocturni, sive unus. Ad Laudes, et Vesperas Versus dicitur post Hymnum: ad Horas dicitur in Responsorio brevi post repetitionem partis Responsorii, dicto *Gloria Patri.*

2. In Pascha Resurrectionis et per Octavam usque ad Vesperas Sabbati in Albis exclusive, in Nocturno tantum dicitur Versus, in aliis Horis non dicitur, ut ibidem.

3. Quando fit aliqua Commemoratio, semper post Antiphonam ejus, de quo fit Commemoratio, dicitur Versus, qui in ejus Officio ponitur post Hymnum Vesperarum, et Laudum, nisi aliter notetur.

4. Versibus prædictis tempore Paschali, semper additur *Alleluia* : non autem Versibus Precum, nec in *Pretiosa*, ad Primam, neque in Versibus Responsoriorum Matutini.

5. In Officio Festi trium Lectionum, post omnes Psalmos feriales cum Antiphonis dicitur Versus de Communi Sanctorum, hoc ordine : Feria secunda et quinta Versus primi Nocturni : Feria tertia et sexta Versus secundi Nocturni : Feria quarta Versus tertii Nocturni.

6. Versus positi in Psalterio ad Laudes, et Vesperas, semper dicuntur, quando alii proprii non assignantur in Proprio de Tempore.

XXV.

De Absolutionibus et Benedictionibus ante Lectiones.

Absolutiones et Benedictiones dicuntur per ordinem in Officio novem Lectionum ante Lectiones, ut in prima Dominica de Adventu ponuntur, scilicet, post Versum, dicto *Pater noster, Et ne nos,* dicitur Absolutio, et Benedictiones, ut ibi, præterquam in Matutinis tenebrarum majoris Hebdomadæ, et in Officio Defunctorum, in quibus Absolutio, et Benedictiones non dicuntur.

2. Si fiat Officium trium Lectionum, et fit de Feria, in qua singulæ tres Lectiones sunt de Scriptura, Absolutio et Benedictiones sumuntur ex prima Dominica de Adventu, hoc ordine : Feria ij et v dicuntur Absolutio, et Benedictiones primi Nocturni : Feria iij et vj secundi Nocturni : Feria iv et Sabbato, tertii Nocturni.

3. Si autem singulæ tres Lectiones sint de Homilia super Evangelium, Absolutio dicitur secundum Ferias, ut

supra : Benedictiones vero semper dicuntur, ut in tertio Nocturno, scilicet, prima Benedictio erit, *Evangelica lectio :* secunda, *Divinum auxilium :* tertia, *Ad societatem.* Si fit de Sancto trium Lectionum, Absolutio dicitur secundum Ferias, ut supra : Benedictiones vero semper dicuntur, ut in tertio Nocturno, hoc modo : Prima, *Ille nos Benedicat :* secunda, *Cujus,* vel *Quorum,* vel *Quarum Festum colimus :* tertia, *Ad societatem.*

4. Quando fit Officium sanctæ Mariæ in Sabbato, Absolutio et Benedictiones dicuntur, ut habentur in ejus Officio parvo circa finem Breviarii.

XXVI.

De Lectionibus.

LECTIONES leguntur ad Matutinum dictis Psalmis Nocturnorum, cum Antiphonis, Versibus, Absolutionibus quoque, et Benedictionibus, ut supra. In Duplicibus, et Semiduplicibus dicuntur novem Lectiones, id est, in quolibet Nocturno tres : in Feriis, et Festis Simplicibus leguntur tantum tres Lectiones.

2. In Officio novem Lectionum dicuntur hoc modo. In primo Nocturno semper leguntur tres Lectiones de Scriptura : quæ quando suis locis propriæ, aut de Communi Sanctorum non assignantur, semper leguntur ut in Officio de Tempore, quæ sua quaque die occurrunt legendæ. In secundo Nocturno, si fit de Sancto, tres Lectiones leguntur de vita Sancti, vel de aliquo Sermone, aut Tractatu, qui ei convenit; quæ si non adsint propriæ, leguntur ex Communi Sanctorum. Ex quo etiam Communi completur numerus trium Lectionum, quando Officium fit novem Lectionum de aliquo Sancto, qui habet tantum unam, vel duasLectiones proprias. Si fit de Dominica, vel de alio Officio novem Lectionum per annum, etiam de Octava, leguntur tres Lectiones de Sermone, aut Tractatu, qui in illis ponitur. In tertio Nocturno semper leguntur tres Lectiones de Homilia in Evangelium positæ in Proprio, aut ex Communi assignatæ, et primæ Lectioni de Homilia semper præponitur principium Evangelii, de quo est Homilia, etiam infra Octavas. Excipiuntur ab hoc ordinario Lectionum, Matutina tenebrarum ante Pascha, et Defunctorum, ut in suis Officiis ponitur.

3. Si in Officio novem Lectionum, in quo non dicitur nonum Responsorium, contingat fieri Commemorationem de aliquo Sancto, qui propriam habet Lectionem, nona

Lectio legitur de Sancto : si habuerit duas Lectiones, ex duabus fiat una Lectio, omissa nona Lectione in dicto Officio novem Lectionum, vel octavæ Lectioni adjuncta. Quod si eodem die occurrat Dominica, vel Feria, quæ habeat Homiliam, nona Lectio Sancti omittitur, et ejus loco legitur Homilia Dominicæ, vel Feriæ, scilicet vel prima Lectio de Homilia, vel tres simul in unam Lectionem conjunctæ.

4. In Officio trium Lectionum, si fit de Feria, tres Lectiones leguntur de Scriptura, nisi tres sint de Homilia, quia tunc omissis Lectionibus de Scriptura, leguntur de Homilia. Si fit de Sancto, qui habet duas Lectiones, prima tantum erit de Scriptura, ut vel legatur una, vel ex tribus simul junctis fiat una : secunda, et tertia de Sancto. Si unam tantum habuerit, vel propriam, vel ex Communi assignatam, prima et secunda erunt de Scriptura, tertia de Sancto : quod etiam servatur in Officio beatæ Mariæ in Sabbato.

5. Lectiones autem de Scriptura in Officio de Tempore sic distributæ sunt per annum, ut quotidie aliquid ex ea legatur, etiam in Officio de Sanctis, quando aliæ (ut dictum est) non assignantur.

6. Initia Librorum Sacræ Scripturæ (qui fere semper in Dominicis inchoantur) eo die ponuntur, quo notata sunt, etiam si fiat Officium de Sancto, nisi in Festo aliæ propriæ Lectiones Scripturæ, vel de Communi assignentur : tunc enim initium Lectionis de Scriptura transfertur in sequentem diem similiter non impeditam, et Lectiones illi diei de eadem Scriptura assignatæ, vel cum superioribus Lectionibus legantur, vel omittantur : ita ut non oporteat eas amplius in alio sequenti die resumere, sed illæ legantur, quæ sua quaque die occurrunt, aut cum eisdem jungantur. Quod semper servetur, quando Lectiones occurrentes de Scriptura aliquo die omittuntur.

7. Cum autem initium alicujus Epistolæ Catholicæ tempore Paschali, aut alicujus Prophetæ minoris mense Novembri, infra Hebdomadam illorum temporum impeditur aliquo Festo novem Lectionum habente proprias Lectiones de Scriptura, dictum initium Epistolæ, et Prophetæ, quoad commode fieri poterit, ponatur in sequenti Feria, alio simili initio Scripturæ ponendo, vel Festo non impedita, alioquin in præcedenti similiter non impedita, ita ut aliquo modo ponatur, etiam si plura initia eodem die poni oporteat.

8. De Scriptura quoque tantum est positum, quantum satis videtur pro numero Heb-

domadarum, quæ esse possunt, et inter Epiphaniam et Septuagesimam, et inter Pentecosten et Adventum : ubi vero contingit minui numerum Dominicarum, et Hebdomadarum post Epiphaniam, adveniente Dominica Septuagesimæ, quod superest de Epistolis B. Pauli, quæ distributæ sunt pro numero dictarum Dominicarum, et Hebdomadarum, eo anno omittitur, quamvis de aliquibus Epistolis nihil sit lectum. Quod etiam fit de Scriptura ex libris Regum (de quibus legitur ab Octava Pentecostes usque ad Dominicam primam Augusti) cum non expletur numerus Dominicarum post Pentecosten, de eis Libris annotatus usque ad mensem Augusti, quia tunc Lectionibus de his libris omissis, legitur de Scriptura, quæ ponitur mense Augusti. Quod si fiat de aliqua Dominica post Epiphaniam anticipate in Feria, eo modo quo dictum est de Dominicis numero 4 et 5, tunc post Officium Dominicæ anticipatæ, in sequentibus diebus legatur de Epistolis S. Pauli assignatis Dominicæ anticipatæ, et sequentibus Feriis, omissis aliis, quæ sunt assignatæ præcedenti Hebdomadæ. Quid autem observandum sit, cum mensis, cui quinque Dominicæ assignantur, non habuerit nisi quatuor, in propriis locis notatur.

9. Lectiones de Scriptura positæ in Communi Sanctorum, leguntur in Festis, ubi assignantur in Proprio Sanctorum per annum. Rursus quando aliquod Festum in propria Ecclesia solemniter celebratur : item quando aliquod Festum novem Lectionum occurrit in Quadragesima, et Quatuor Temporibus, in secunda Feria Rogationum, et in Vigilia Ascensionis, in quibus Feriis in Officio de Tempore non assignantur Lectiones de Scriptura, sed de Homilia : tunc enim in Festis recurrendum est ad Lectiones de Scriptura positas in Communi Sanctorum. Quod si in aliquibus ex supradictis Feriis occurrat dies Octava alicujus Festi habentis Octavam, tunc in primo Nocturno diei, Octavæ repetantur Lectiones, quæ in primo Nocturno Festi lectæ fuerunt : si vero occurrat dies infra Octavam, tunc sumantur de Communi. Aliæ Lectiones secundi, et tertii Nocturni positæ in Communi Sanctorum, similiter leguntur quando in Proprio Sanctorum assignantur, et quando in aliqua Ecclesia aliquod Festum celebratur cum novem Lectionibus, quia in ea est solemne, aut consuetum in ea celebrari, quod proprias, et approbatas de Festo Lectiones non habuerit.

10. Lectiones primi Nocturni leguntur cum titulo libri,

ex quo sumuntur, nisi aliter in propriis locis notetur. Lectiones etiam secundi Nocturni quando sunt ex aliquo Sermone, vel Tractatu, leguntur cum titulo, et nomine auctoris, alias minime. Et similiter in tertio Nocturno præponitur Titulus auctoris, cujus est Homilia.

11. In fine cujusque Lectionis dicitur *Tu autem Domine miserere nobis,* et respondetur *Deo gratias.* Quod etiam fit in Lectionibus brevibus in principio Completorii, et in fine Primæ post *Pretiosa,* præterquam in triduo majoris Hebdomadæ ante Pascha, et in Officio Defunctorum, ut suis locis ponitur.

XXVII.

De Responsoriis post Lectiones.

Responsoria dicuntur ad Matutinum post Lectiones : id est, post quamlibet Lectionem dicitur unum Responsorium, ut infra.

2. In Festis novem Lectionum (præterquam in Festo Sanctorum Innocentium, quando non venerit in Dominica) et in Dominicis ab Octava Paschæ inclusive, usque ad Adventum exclusive, et a Dominica infra Octavam Nativitatis inclusive, usque ad Septuagesimam exclusive, dicuntur octo tantum Responsoria et in fine tertii, et sexti, et octavi dicitur *Gloria Patri,* cum repetitione partis Responsorii : quod regulare est in fine ultimi Responsorii cujuslibet Nocturni, tam in Officio novem, quam trium Lectionum : excepto tempore Passionis, quo tempore loco *Gloria Patri*, repetitur Responsorium a principio, excepto etiam Officio Defunctorum, cujus loco dicitur, *Requiem æternam,* etc. Qui Versus, *Gloria Patri,* quibusdam diebus dicitur in primo Responsorio, ut in propriis locis annotatur. Post nonam Lectionem prædictis diebus quando octo tantum dicuntur Responsoria, immediate dicitur Hymnus, *Te Deum.*

3. In Dominicis Adventus, et in Dominicis a Septuagesima usque ad Dominicam Palmarum inclusive, et in triduo ante Pascha, dicuntur novem Responsoria, quia tunc non dicitur *Te Deum.*

4. In Officio autem trium Lectionum, quando fit de Festo, et in Feriis temporis Paschalis, quod est inter Dominicam in Albis, et Ascensionem (excepta Feria secunda Rogationum, in qua ponitur tertium Responsorium) dicuntur duo Responsoria, quia post iij Lectionem dicitur *Te Deum.* Quæ Responsoria in Festis sumuntur de Communi Sanctorum, et in dictis Feriis temporis Paschalis, quando alia propria non

assignantur, sumuntur de Dominica, in qua primo sunt posita, hoc ordine : Secunda et quinta Feria, primum et secundum Responsorium primi Nocturni : Feria tertia et sexta primum et secundum Responsorium secundi Nocturni : Feria quarta, primum et secundum Responsorium tertii Nocturni.

5. In aliis Feriis extra tempus Paschale dicuntur tria Responsoria (quia in illis non dicitur *Te Deum*), hoc ordine : Feria secunda et quinta tria Responsoria primi Nocturni : Feria tertia et sexta tria Responsoria secundi Nocturni : Feria quarta et Sabbato, quando in eo fit de Feria, tria Responsoria tertii Nocturni Dominicæ præcedentis, in qua primo sunt posita. Verum quia in tertio Nocturno Dominicarum a tertia post Pentecosten inclusive, usque ad Adventum exclusive, non habetur nisi unum Responsorium dicendum infra Hebdomadam, quod est septimum in Dominica, propterea quod Responsorium, *Duo Seraphim*, non dicitur nisi in prædictis Dominicis; ideo Feria quarta et Sabbato, quando Responsoria sumenda erunt ex tertio Nocturno, primum Responsorium erit quod est septimum Dominicæ : secundo et tertio loco dicitur ij et iij sequentis Feriæ, id est, post secundam et tertiam Lectionem dicitur secundum et tertium Responsorium, quod est ij et iij secundæ sequentis Feriæ, si propria Responsoria habuerit; alioquin si non habuerit propria, dicitur secundum et tertium Responsorium primi Nocturni ejusdem Dominicæ. Ab Octava Epiphaniæ usque ad Septuagesimam habentur Responsoria propria in singulis Feriis, excepto Sabbato : in quo, quando fit de Feria, dicuntur Responsoria Feriæ quartæ.

6. Sumuntur autem Responsoria ex eo loco, ubi primo sunt posita, in principio mensis, vel Libri, et repetuntur in aliis sequentibus Dominicis illius mensis, in quibus alia non assignantur, vel donec de illo libro legitur, unde sumpta sunt Responsoria. Quæ autem in prima Hebdomada mensis posita sunt per Ferias, repetuntur eodem ordine in eisdem Feriis per sequentes Hebdomadas, donec alia ponantur. Ubi vero non adsunt propria, semper ex Nocturnis Dominicæ sumuntur dicto ordine.

7. Si Responsoria primi Nocturni ejus Dominicæ, in qua primo ponuntur, propter Festum Duplex in ea occurrens, in ipsa Dominica poni non possint, ponantur prima die ejus Hebdomadæ, in qua occurrit fieri de Feria, et omittantur alia, quæ forte in

illa Feria propria haberentur. Si vero in tota Hebdomada non occurrat dies, in quo fiat de Feria, illa Responsoria ponantur in sequenti Hebdomada, vel Dominica similiter non impedita, et dummodo in ea alia Responsoria non sint primo ponenda; alioquin eo anno omittantur. Responsoria etiam, quæ in aliquibus Feriis per Hebdomadam habentur, si eo die, quo posita sunt, non possunt dici propter Festum occurrens, non sunt transferenda in aliam diem, sed omittuntur.

8. Tempore Paschali in fine Responsorii ante Versum additur *Alleluia.*

XXVIII.

De Responsoriis brevibus Horarum.

Responsoria brevia dicuntur post Capitulum ad Primam, Tertiam, Sextam, et Nonam, et ad Completorium, præterquam in triduo ante Pascha usque ad Nonam Sabbati in Albis inclusive, quibus diebus non dicuntur. Ad Primam, et Completorium semper dicuntur eodem modo, ut in Psalterio. In aliis Horis, quando fit Officium de Dominica, vel Feria per annum, dicuntur ut habentur in Psalterio. In Adventu autem, Quadragesima, tempore Passionis, et Paschali, ut suis locis habentur propria. In Festis similiter, quando non habentur propria; dicuntur ut in Communi Sanctorum.

2. In fine Responsorii brevis dicitur *Gloria Patri*, cum repetitione Responsorii, eo modo, quo ordinatur ad Primam in Psalterio, præterquam tempore Passionis : tunc enim non dicitur *Gloria Patri*, in Officio de Tempore, sed solum repetitur Responsorium breve a principio.

3. In Responsorio brevi ad Primam, loco Versus, *Qui sedes*, etc., in Adventu dicitur, *Qui venturus es in mundum,* tam in Dominicis, et Feriis, quam in Festis, excepto Festo Concept. B. Mariæ, et per Oct. in Nativit. Domini usque ad Epiphaniam, etiam in Festis occurrentibus, in Festo Corporis Christi, et per Octavam, et in omni Officio B. Mariæ tam novem, quam trium Lectionum, etiamsi infra ejusdem Octavas fiat de Festo, vel de Dominica, dicitur, *Qui natus es de Maria Virgine.* In Epiphania, et per Octavam, et in Festo Transfigurationis dicitur, *Qui apparuisti hodie.* A Dominica in Albis inclusive, usque ad Ascensionem exclusive, tam in Officio de Tempore, quam de Sanctis (excepto Officio S. Mariæ), semper dicitur, *Qui surrexisti a mortuis.* In Ascensione usque ad Pentecosten exclusive, dicitur, *Qui scandis super si-*

dera. In Pentecoste, et reliquo anni tempore, tam in Officio de Tempore, quam de Sanctis, dicitur, *Qui sedes ad dexteram Patris*, ut in Psalterio.

4. Responsoria brevia aliarum Horarum, quæ ponuntur in prima Dominica de Adventu, dicuntur per totum Adventum, quando fit Officium de Tempore. Similiter quæ ponuntur in prima Dominica Quadragesimæ, dicuntur usque ad Dominicam Passionis exclusive. Et quæ ponuntur in Dominica Passionis, dicuntur usque ad Feriam quintam in Cœna Domini exclusive. Item quæ ponuntur in Dominica in Albis, dicuntur usque ad Ascensionem exclusive. Quæ vero ponuntur in aliquo Festo habente Octavam, dicuntur per totam Octavam, quando fit de Octava. In Officio autem B. Mariæ, tam novem, quam trium Lectionum, excepto Festo Assumptionis ejusdem, dicuntur semper Responsoria brevia de Communi Virginum.

5. Tempore Paschali, a Dominica in Octava Paschæ usque ad Sabbatum post Pentecosten inclusive, in fine Responsorii brevis ante primum Versum, dicuntur duo *Alleluia*, quæ etiam post dictum primum Versum repetuntur pro parte Responsorii, et in fine secundi Versus unum tantum *Alleluia*, tam in Officio de Tempore, quam de Sanctis, ut dicitur in Rubrica, quæ est in Sabbato in Albis. Extra tempus Paschale, quamvis in aliquibus Festis ad Tertiam, Sextam, et Nonam Responsoriis brevibus addantur *Alleluia*, non ideo adduntur ad Primam, et Completorium.

XXIX.

De Capitulis.

CAPITULA semper dicuntur (præterquam a Feria quinta in Cœna Domini, usque ad Vesperas Sabbati in Albis exclusive, et præterquam in Officio Defunctorum) ad Vesperas, Laudes et alias Horas, dictis Psalmis, et Antiphonis; ad Completorium vero dicto etiam Hymno.

2. Capitula Dominicalia posita in Psalterio, in primis, et secundis Vesperis, in Laudibus, et Horis dicuntur a tertia Dominica post Pentecosten usque ad Adventum, et a secunda post Epiphaniam usque ad Septuagesimam. Capitula autem ferialia dicuntur post Octavam Pentecostes usque ad Adventum, et ab Octava Epiphaniæ usque ad Dominicam primam Quadragesimæ. Aliis temporibus dicuntur ut in Proprio de Tempore; si fit de Sanctis, ut in Proprio de Sanctis, cum propria adsunt; alioquin de Communi Sanctorum. Capitulum Primæ et

Completorii (quando Capitula dicuntur) nunquam mutatur, ut in Psalterio.

3. In Dominicis ab Adventu usque ad Octavam Epiphaniæ, et a Septuagesima usque ad tertiam post Pentecosten, et in Feriis temporis Paschalis, et in omnibus Festis regulariter Capitulum positum in primis Vesperis, dicitur in Laudibus, ad Tertiam, et in secundis Vesperis, quibusdam exceptis, quæ suis locis assignantur.

4. In Feriis tempore Paschali ad Primam dicitur Capitulum, *Regi sæculorum*, sicut in Dominicis, et Festis. Post Capitulum semper respondetur *Deo gratias.*

XXX.

De Oratione.

ORATIO in Vesperis, et Laudibus dicitur post Antiphonas ad *Magnificat,* et *Benedictus* immediate, nisi quando dicendæ sunt Preces, quæ dicuntur post Antiphonam, et in fine illarum Oratio. Ad Primam, et alias Horas Oratio dicitur post Responsorium breve, nisi dicendæ sint Preces : tunc enim Oratio dicitur post Preces. Ad Completorium Oratio dicitur post Antiphonam, *Salva nos,* nisi dicendæ sint Preces : et tunc dicitur post illas.

2. Ad Primam, et Completorium numquam mutantur Orationes, quæ habentur in Psalterio, præterquam in triduo ante Pascha, in quo triduo ad omnes Horas usque ad Nonam Sabbati sancti inclusive post Psalmum, *Miserere,* dicitur Oratio diei, ut suo loco ponitur. In aliis Horis regulariter dicitur Oratio, quæ dicta est in primis Vesperis. In Quadragesima autem, Quatuor Temporibus, Vigiliis, et Feria secunda Rogationum, Oratio, quæ dicta est in Laudibus, dicitur tantum ad Tertiam, Sextam, et Nonam. In Vesperis autem sequentibus, si fit de Feria, dicitur vel alia propria, ut in Quadragesima, vel Dominicæ præcedentis, ut in aliis Feriis. Quæ Oratio præcedentis Dominicæ semper dicitur in feriali Officio per Hebdomadam, quando propria non assignatur. Infra Octavas dicitur Oratio, ut in die Festi : similiter et in die Octava, nisi alia propria assignetur.

3. Ante Orationem, etiam quando aliquis solus recitat Officium, semper dicitur Versus, *Dominus vobiscum,* et respondetur, *Et cum spiritu tuo.* Qui Versus non dicitur ab eo, qui non est saltem in ordine Diaconatus, nec a Diacono præsente Sacerdote, nisi de illius licentia. Si quis autem ad Diaconatus ordinem non pervenerit, ejus loco dicat, *Domine exaudi orationem meam,* et respondetur,

Et clamor meus ad te veniat. Deinde dicitur *Oremus,* postea Oratio : quæ si unica tantum dicatur, Versus, *Dominus vobiscum,* vel, *Domine exaudi,* repetitur finita Oratione, postquam fuerit responsum, *Amen;* sin autem plures Orationes dicendæ sint, ante quamlibet Orationem dicitur Antiphona, et Versus, deinde *Oremus :* et post ultimam Orationem repetitur, *Dominus vobiscum :* postea dicitur, *Benedicamus Domino :* respondetur : *Deo gratias.* Deinde dicitur Versus, *Fidelium animæ.* Qui versus non dicitur post *Benedicamus Domino,* ad Primam ante *Pretiosa,* etc., neque ad Completorium ante Versum, *Benedicat,* etc., nec quando post aliquam Horam immediate sequitur Officium parvum beatæ Mariæ, vel Officium Defunctorum, aut Septem Psalmi Pœnitentiales, vel solæ Litaniæ.

4. Si Oratio dirigatur ad Patrem, concluditur, *Per Dominum.* Si ad Filium, *Qui vivis et regnas.* Si in principio Orationis fiat mentio Filii, dicatur, *Per eumdem;* si in fine Orationis, dicatur, *Qui tecum vivit et regnat.* Si fiat mentio Spiritus sancti, dicatur, *In unitate ejusdem Spiritus sancti,* etc.

5. Quando plures Orationes dicuntur, prima tantum dicitur sub sua conclusione, *Per Dominum,* vel aliter, ut supra : aliæ non concluduntur, nisi in ultima Oratione, sed unicuique Orationi semper præponitur *Oremus,* præterquam in Officio Defunctorum, in quo alio modo, quam ut supra, Orationes dicuntur : item in Litaniis, Orationes omnes dicuntur conjunctim sub uno *Oremus,* ut suis locis habetur.

XXXI.

De Hymno, Te Deum.

Hymnus, *Te Deum,* dicitur in omnibus Festis per annum, tam trium, quam novem Lectionum, et per eorum Octavas, excepto Festo sanctorum Innocentium, nisi venerit in Dominica; dicitur tamen in ejus die Octava; dicitur etiam in omnibus Dominicis a Pascha Resurrectionis inclusive, usque ad Adventum exclusive, et a Nativitate Domini inclusive, usque ad Septuagesimam exclusive : et in omnibus Feriis temporis Paschalis, scilicet a Dominica in Albis, usque ad Ascensionem, excepta Feria secunda Rogationum, in qua non dicitur.

2. Non dicitur autem in Dominicis Adventus, et a Septuagesima usque ad Dominicam Palmarum inclusive, neque in Feriis extra tempus Paschale.

3. Cum dicitur, omittitur

semper nonum, vel tertium Responsorium, et statim dicitur post ultimam Lectionem.

4. Cum non dicitur, ejus loco ponitur nonum, vel tertium Responsorium : quo dicto statim inchoantur Laudes. Similiter quando dicitur *Te Deum*, eo Hymno dicto statim inchoantur Laudes, præterquam in nocte Nativitatis Domini, quia tunc dicitur Oratio, postea celebratur Missa, ut suo loco notatur.

XXXII.

De Oratione Dominica, et Salutatione Angelica.

ORATIO Dominica, *Pater noster,* et Salutatio Angelica, *Ave Maria*, semper dicitur secreto ante omnes Horas, præterquam ad Completorium, in cujus principio post Lectionem brevem, *Fratres, Sobrii,* dicto Versu, *Adjutorium nostrum*, dicitur tantum *Pater noster,* secreto, et in fine Completorii statim post Orationem B. Mariæ, dicitur *Pater noster, Ave Maria,* et *Credo*, totum similiter secreto. Finitis Horis, et dicto Versu, *Fidelium animæ,* dicitur similiter secreto, *Pater noster,* tantum, nisi sequatur Officium B. Mariæ, quia tunc post illud dicitur *Pater noster,* ut supra, et nisi alia Hora subsequatur : tunc enim dicitur semel tantum, *Pater noster,* cum *Ave Maria,* pro principio sequentis Horæ, qua finita, dicitur *Pater noster,* ita ut semper dicatur in fine ultimæ Horæ. Si autem post Vesperas immediate sequatur Completorium, dicto *Fidelium animæ*, incipitur Versus, *Jube domne benedicere.*

2. Quando in fine Orationis Dominicæ proferendum est clara voce, *Et ne nos inducas,* semper in principio eadem voce proferuntur hæc duo verba, *Pater noster,* ut in Precibus, et similibus : alias numquam proferuntur, sed dicitur totum secreto. Ad Laudes vero, et Vesperas, quando in feriali Officio dicuntur Preces, totum dicitur clara voce ab Hebdomadario.

3. Salutatio Angelica semper dicitur ante Officium beatæ Mariæ, quando non conjungitur cum Officio Domini, quia tunc sufficit dixisse eam in principio cum Oratione Dominica.

XXXIII.

De Symbolo Apostolorum et Symbolo S. Athanasii.

SYMBOLUM Apostolorum semper dicitur ante Matutinum, et Primam, et finito Completorio post Orationem Angelicam, totum secreto, etiam si ad Primam, et Completorium iterum dicendum

sit cum Precibus. Quando vero dicitur cum Precibus ad Primam, et Completorium, clara voce profertur, *Credo in Deum*, et in fine, *Carnis resurrectionem*, reliquum dicitur secreto, alias totum secreto dicitur ut supra.

2. Symbolum S. Athanasii dicitur ad Primam post Psalmum, *Retribue*, in omnibus Dominicis per Annum, quando Officium fit de Dominica, exceptis Dominicis infra Octavas Nativitati Domini, Epiphaniæ, Ascensionis, et Corporis Christi, ac Dominica Resurrectionis, et Pentecostes, in quibus dicuntur tantum tres Psalmi consueti ut in Festis. In Dominicis infra alias Octavas, et in Dominica Trinitatis dicitur, alias numquam, neque si aliquod Festum Duplex celebretur in Dominica. Et in fine illius dicitur *Gloria Patri.*

XXXIV.

De Precibus.

PRECES sunt aliquot Versus, qui aliquando dicuntur ante Orationem, incipientes a *Kyrie eleison,* vel a *Pater noster.*

2. Preces Dominicales ad Primam, et Completorium ut in Psalterio, non dicuntur in Duplicibus, nec infra Octavas, nec in Vigilia Epiphaniæ, et Feria sexta, et Sabbato post Octavam Ascensionis, etiam si infra Octavam fiat Officium de Dominica, vel alio Festo Semiduplici, quia tunc ratione Octavæ non dicuntur; alias autem semper dicuntur.

3. Preces feriales ad Laudes, et per Horas distinctæ, ut in Psalterio, dicuntur tantum in Feriis Adventus, Quadragesimæ, Quatuor Temporum, et Vigiliarum, quæ jejunantur, (exceptis Vigilia Nativitatis Domini, ac Vigilia, et Quatuor Temporibus Pentecostes) et tunc dicuntur flexis genibus. In aliis Feriis per annum numquam dicuntur nisi Dominicales, et in illis non flectuntur genua.

4. In Feriis Adventus, Quadragesimæ, et Quatuor Temporum, dicuntur Preces feriales etiam ad Vesperas si non sequatur Festum : ad Completorium dicuntur consuetæ de Dominica, sed flexis genibus. Dicuntur autem Preces flexis genibus ab Hebdomadario usque ad Versum, *Dominus vobiscum,* ante primam Orationem; a circumstantibus autem usque ad Versum, *Benedicamus Domino,* post ultimam Orationem.

5. In Vigiliis Preces feriales dicuntur tantum ad Matutinum, et per Horas; ad Vesperas vero sequentes non dicuntur, quia inde fit de Festo. Quod si post Vigiliam S. Mathiæ sequatur primus dies Quadragesimæ, in Vesperis dicuntur Preces feriales, quam-

vis dicenda sit Oratio Dominicæ præcedentis, et non Vigiliæ. Quod etiam servatur, quando in Feria sexta, et Sabbato Quatuor Temporum Septembris fit Officium de Feria, cum in eis non occurrat Festum novem Lectionum : tunc enim in Vesperis Feriæ sextæ dicuntur Preces, quamvis dicenda sit Oratio Dominicæ præcedentis, non autem Feriæ Quatuor Temporum.

6. Psalmus, *Miserere*, dicitur cum Precibus ad Vesperas tantum, et Psalmus, *De profundis*, ad Laudes. In Officio Defunctorum dicuntur Psalmi, qui in eo Officio designantur.

XXXV.

De Commemorationibus communibus, seu Suffragiis Sanctorum.

COMMEMORATIONES communes, seu Suffragia de Sanctis, quæ habentur in Psalterio post Vesperas Sabbati, dicuntur in fine Vesperarum, et Laudum ab Octava Epiphaniæ usque ad Dominicam Passionis exclusive, et ab Octava Pentecostes usque ad Adventum exclusive, in Dominicis, Feriis et Festis (nisi Officium sit Duplex, vel infra Octavas, etiamsi de Dominica, vel Semiduplici infra eas fiat) et illis adjungitur Commemoratio de Patrono, vel Titulo Ecclesiæ, ante vel post Commemorationem de sancta Maria, et de Apostolis, pro dignitate illius; ita tamen, ut semper ultimo loco ponatur Commemoratio de Pace. Et ante illas in feriali Officio fit Commemoratio de Cruce, quæ habetur in Psalt. post Laudes Feriæ secundæ.

2. Tempore Paschali fit alia Commemoratio de Cruce, ut ibi ponitur in Laudibus Feriæ secundæ post Dominicam in Albis, et ea solum tunc dicitur : non tamen in Duplicibus, neque infra Octavas.

3. Si facienda sit Commemoratio alicujus Festi occurrentis, semper fit ante ipsa Suffragia consueta, etiam ante Commem. de Cruce.

4. Commemoratio de sancta Maria non fit cum aliis, quando dicitur ejus Officium parvum, nec quandocumque fit Officium de ea.

XXXVI.

De Antiphonis B. Mariæ in fine Officii.

ANTIPHONÆ beatæ Mariæ positæ in fine Psalterii post Completorium, singulæ dicuntur pro temporis diversitate, ut ibi annotatur, præterquam in triduo majoris Hebdomadæ ante Pascha.

2. Dicuntur autem extra Chorum, tantum in fine Completorii, et in fine Matutini, dictis Laudibus, si tunc terminandum sit Officium : alio-

quin, si alia subsequatur Hora, in fine ultimæ Horæ. In Choro autem semper dicuntur, quandocumque terminata aliqua Hora discedendum est a Choro.

3. Numquam vero dicuntur post aliquam Horam, quando subsequitur cum Officio diei Officium Defunctorum, vel Septem Psalmi Pœnitentiales, aut Litaniæ, præterquam post Completorium, in quo semper dicuntur, etiam si prædicta subsequantur : neque etiam dicuntur, quando post aliquam Horam immediate subsequitur Missa. Dicuntur autem flexis genibus (præterquam in diebus Dominicis, a primis Vesperis Sabbati et toto tempore Paschali), Hebdomadario tamen ad Orationem surgente.

XXXVII.

De Officio parvo B. Mariæ et aliis.

De Officio parvo B. Mariæ, de Officio Defunctorum, de Septem Psalmis Pœnitentialibus, et Litaniis, et de Psalmis Gradualibus, quando, et quomodo, tam in Choro, quam extra Chorum dicenda sint, habentur suis locis propriæ Rubricæ circa finem Breviarii.

2. Tempore Paschali in Officio parvo beatæ Mariæ, quod dicitur in Choro, non additur, *Alleluia*, Antiphonis, neque Versibus, neque Responsoriis.

DUÆ TABELLÆ

EX RUBRICIS GENERALIBUS EXCERPTÆ.

In quarum prima statim videri poterit, de quo celebrandum erit Officium, si plura eodem die Festa occurrant.

In secunda vero, quomodo Officium præcedens concurrat in Vesperis cum Officio sequentis diei.

Ex utraque Tabella hoc ordine reperietur quod quæritur.

Primum inveniatur numerus positus in quadrangulo illo, in quo Festa, de quibus est controversia, sibi invicem occurrunt : deinde legatur Regula juxta dictum numerum descripta, et ex ea clare videbitur quid sit agendum.

Exempli gratia. Quadrangulus, in quo sibi invicem occurrunt Duplex primæ Classis, et Dominica primæ Classis, erit qui est in angulo superiori primæ Tabellæ, in quo signatus est numerus 1, quia si ad eum tam Duplex, quam Dominica prædicta ex eorum locis recto tramite pergerent, in eo sibi invicem occurrerent. Regula autem juxta dictum numerum apposita sic habet.

1. *Translatio de primo, Officium de secundo.* Id est, Duplex primæ Classis prædictum transferatur, et Officium fiat de Dominica primæ Classis; quia cum in his regulis dicitur, de primo seu præcedenti, intelligitur de Festo in superiori parte Tabellæ apposito, ut Duplex prædictum; cum de secundo vel sequenti, de Festo in inferiori parte sub numeris apposito, ut Dominica prædicta.

In aliquibus autem quadrangulis nullus appositus est numerus, vel quia nullus occursus, neque concursus esse potest : vel quia in propriis locis adnotatur in Breviario quid sit agendum.

Scire tamen oportet, quæ sint Duplicia primæ et secundæ Classis et majora per Annum, et quæ Dominicæ et Feriæ majores dicantur.

DUPLICIA PRIMÆ CLASSIS

In quibus nulla fit Commemoratio quorumcumque Festorum occurrentium, nisi prout supra in Rubricis :

Nativitas Domini.
Epiphania Domini.

Pascha Resurrectionis, cum tribus antecedentibus et duobus sequentibus diebus.
Ascensio Domini.
Pentecostes, cum duobus sequentibus diebus.
Festum Corporis Christi.
Nativitas S. Joannis Baptistæ.
Festum sanctorum Apostolorum Petri et Pauli.
Assumptio B. Mariæ Virginis.
Festum omnium Sanctorum.
Dedicatio propriæ Ecclesiæ.
Patronus vel Titulus Ecclesiæ.

DUPLICIA SECUNDÆ CLASSIS

In quibus de Simplicibus fit Commemoratio in Laudibus tantum :

Circumcisio Domini.
Festum SS. Nominis Jesu.
Festum sanctissimæTrinitatis.
Conceptio, Nativitas, Annuntiatio, Visitatio, Purificatio } B. V. Mariæ.
Dedicatio S. Michaelis Archangeli.
Natalitia undecim Apostolorum.
Festa Evangelistarum.
Festum S. Stephani Protomartyris.
Festum S. Laurentii Martyris.
SS. Innocentium Martyrum.
Festum, et Patrocinium S. Joseph, Sponsi B. Mariæ Virginis, Confessoris.
Inventio sanctæ Crucis.

DOMINICÆ MAJORES

Dividuntur in duas Classes.

DOMINICÆ PRIMÆ CLASSIS

Quæ numquam omittuntur.

Prima Adventus.
Prima Quadragesimæ.
Passionis.
Palmarum.
Paschæ.
In Albis.
Pentecostes.
Trinitatis.

DOMINICÆ SECUNDÆ CLASSIS

Quæ non omittuntur, nisi occurrente Patrono vel Titulari Ecclesiæ, et ejusdem Dedicatione : et tunc de eis fit semper Commemoratio in utrisque Vesperis et Laudibus.

Secunda, Tertia, Quarta } Adventus.
Dominicæ { Septuagesimæ. Sexagesimæ. Quinquagesimæ.
Secunda, Tertia, Quarta } Quadragesimæ.

DUPLICIA MAJORA PER ANNUM

Quæ aliis Duplicibus minoribus præferuntur.

Transfiguratio Domini.
Exaltatio sanctæ Crucis.

Festum Pretiosiss. Sanguinis D. N. J. C.

Festum SS. Nominis, Præsentatio, Festum Nivis, Com. de Monte Carm., Solemn. SS. Rosarii, Duo Festa Sept. Dol., Festum de Mercede — B.M.V.

Apparitio S. Michaelis Archangeli.

Decollatio S. Joannis Baptistæ.

Cathedra S. Petri utraque.

Festum ejusdem ad Vincula.

Conversio S. Pauli.

Festum S. Joannis ante portam Latinam.

S. Barnabæ, Apostoli.

S. Joachim, Patris B. M. V., Conf.

S. Annæ, Matris B. M. V.

Patronorum minus principalium.

Feriæ majores, de quibus semper fit Commemoratio.

Adventus.

Quadragesimæ.

Quatuor Temporum, et

Secunda Rogationum.

SI OCCURAT EODEM DIE

	Vigilia.	Feria major.	Sancta Maria in Sabbato.	Simplex.	Semiduplex.	Dies Octavæ.	Dies infra Octavam.	Duplex per Annum.	Duplex secundæ Classis.	Duplex primæ Classis.	Dominica per Annum.	Dominica secundæ Classis.	Dominica primæ Classis.
Dupl. I Classis, et	6	4	0	6	2	4	6	2	2	8	4	4	1
Dupl. II Classis,	4	4	0	4	2	4	6	2	8	1	4	1	1
Dupl. per Annum,	4	4	0	4	2	1	4	8	1	1	4	1	1
Dies infra Octav.,	4	4	0	4	3	3	7	3	5	5	3	3	3
Dies Octavæ,	4	4	0	4	2	7	4	2	3	3	4	3	3
Semiduplex,	4	4	0	4	8	1	4	1	1	1	1	1	1
Simplex,	3	3	3	0	3	3	3	3	3	5	3	3	3
S. Maria in Sabb.,	5	5	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Feria Major,	6	0	6	4	3	3	3	3	3	3	0	0	0
Vigilia,	0	5	6	4	3	3	3	3	3	5	0	0	0

1 Translatio de primo, Officium de secundo.
2 Officium de primo, translatio de secundo.
3 Commemoratio de primo, Officium de secundo.
4 Officium de primo, Commemoratio de secundo.
5 Nihil de primo, Officium de secundo.
6 Officium de primo, nihil de secundo.
7 Officium de digniori, Commemoratio de minus digno.
8 Officium de digniori, translatio de minus digno.

NOTANDUM, quod Duplex quodcumque, etiam Patroni, et Tituli Ecclesiæ, vel Dedicationis ejusdem, occurrens in Vigiliis Nativitatis Domini et Pentecostes, in die Circumcisionis, in die Octava Epiphaniæ, in Feria quarta

Cinerum, ac in tota majori Hebdomada, et infra Octavas Paschæ et Pentecostes, in Ascensione Domini, in Festo Corporis Christi, in Festo Assumptionis Beatæ Virginis, et omnium Sanctorum, transfertur.

Infra Octavam Epiphaniæ fit tantum de Patrono, vel Titulari Ecclesiæ, et ejusdem Dedicatione, cum Commemoratione Octavæ : alia Festa transferuntur post Octavam.

Infra Octavam Corporis Christi, Semiduplex transfertur, neque fit de Duplici translato; et de ea, quocumque adveniente Duplici, fit Commem.

Infra illas Octavas, in quibus fit de Festis occurrentibus Semiduplex occurrens in Dominica, transfertur in proxime sequentem diem quæ si fuerit impedita alio simili Festo, transfertur post Octavam.

De Octava Nativitatis Domini, Epiphaniæ, et Corporis Christi, semper fit Commemoratio quocumque Festo in illis occurrente.

De aliis Octavis, quæ non sunt in Kalendario, nihil fit a Feria quarta Cinerum usque ad Dominicam in albis, et a Vigilia Pentecostes usque ad Festum Trinitatis inclusive, et a die 17 Decembris usque ad Epiphaniam.

Dies Octavæ numquam transfertur : ideo quamquam Nativitas S. Joannis Baptistæ occurrens in die Corporis Christi, transferatur in diem sequentem : non tamen transfertur Octava, sed de ea fit tantum Commemoratio in Officio de Octava Corporis Christi. Circa alias vero Octav. observanda est Rubrica particularis num. VII : ab ea tamen excipiendum Festum Portiunculæ, quod vim habet Festi solemnis non transferendi, ob concurrentiam Octav. cujusvis Patroni, Titularis, aut Dedicationis Ecclesiæ.

Si occurrat, ut Patronus, vel Titulus Ecclesiæ descriptus sit eodem die in Kalendario cum aliis Sanctis, in ea Ecclesia fit tantum de Patrono, vel Titulari, absque Commemoratione aliorum. Qui si in dicto Kalendario descripti sint sub Officio Duplici, vel Semiduplici, transferuntur in primam diem simili Officio non impeditam ; et de eis fiat Officium Semiduplex, nisi tamen sint de majoribus Festis, quia tunc de translato quoque fiet Officium Duplex, ac si proprio die celebraretur. Si vero in Kalendario omnes sint tamquam Festum Simplex, de illis nihil fit.

De Feriis Adventus et Quadragesimæ, quando de eis non fit Officium, fit Commemoratio in utrisque Vesperis et Laudibus cujuscumque Festi : de Quatuor Temporibus, et Feria secunda Rogationum, ac Vigiliis, in Laudibus tantum. Si vero aliqua Vigilia occurrat in Adventu, Quadragesima, et

Quatuor Temporibus, vel in diebus Festorum Duplicium primæ Classis, sive Patroni vel Tituli, aut Dedicationis Ecclesiæ, de ea nihil fit, nec etiam in Laudibus.

QUANDO CONCURRIT

	Sancta Maria in Sabbato.	Die infra Octavam.	Die Octavæ.	Simplici.	Semiduplici.	Duplici per Annum minore.	Duplici per Annum majore.	Patrono, seu Titulo Ecclesiæ.	Duplici II Classis.	Duplici I Classis.	Dominica quacumque.
D. maj., seu j et ij cl. cum	0	4	3	4	4	3	3	3	3	3	0
Dom. min., seu per Ann.	0	4	3	4	4	3	3	1	1	1	0
Duplex I Classis,	2	2	4	2	4	4	4	0	4	6	4
Duplex II Classis,	4	4	4	4	4	4	4	3	6	3	4
Patronus, seu Tit. Eccl.	2	2	4	2	4	4	4	0	4	0	4
Dup. per Annum majus,	4	4	4	4	4	4	6	1	3	1	4
Dup. per Annum minus,	4	4	5	4	4	5	3	1	3	1	4
Semiduplex,	4	5	3	4	5	3	3	1	1	1	5
Dies Octavæ,	4	4	5	4	4	5	3	1	3	1	4
Dies infra Octavam,	0	0	3	4	5	3	3	1	1	1	5

1 Totum de sequenti, nihil de præcedenti.
2 Totum de præcedenti, nihil de sequenti.
3 Totum de sequenti, Commemoratio de præcedenti.
4 Totum de præcedenti, Commemoratio de sequenti.
5 Capitulum de sequenti, Commemoratio de præcedenti.
6 Totum de digniori, Commemoratio de minus digno.

Simplex, et S. Maria in Sabbato, Feria, et Vigilia non concurrunt.

NOTANDUM, quod in primis Vesperis diei Octavæ Ascensionis et Corporis Christi, totum Officium fit de Octava, cum Commemoratione præcedentis Festi Duplicis, nisi fuerit Festum solemne principale, vel primæ vel secundæ Classis, quia tunc de Festo fieret Officium, et Commemoratio de Octava.

In secundis Vesperis die

Octavæ Epiphaniæ, Paschæ, Ascensionis, et Corporis Christi, de sequenti Duplici fit tantum Commemoratio, nisi illud fuerit primæ, vel secundæ Classis, seu Patronus, vel Titulus, aut Dedicatio Ecclesiæ : quia tunc de Festo fieret Officium, et de Octava Commemoratio. Et similiter die Octava Corporis Christi in secundis Vesperis concurrente cum die Octava S. Joannis Baptistæ, Vesperæ erunt de Octava Corporis Christi cum Commemoratione Octavæ S. Joannis.

In secundis Vesperis Duplicis secundæ Classis non fit Commemoratio de die infra Octavam, nisi quando de ea fieri debeat Officium die sequenti.

Cum plures fiunt Commemorationes, servetur hic ordo : De Duplici, de Dominica, de Semiduplici, de die infra Octavam, de Feria majori, seu Vigilia, de S. Maria in Sabbato, de Simplici.

ORATIO

A PAPA URBANO VIII EDITA.

ANTE óculos tuos Dómine culpas nostras férimus, et plagas quas accépimus, conférimus.

Si pensámus malum quod fécimus, minus est quod pátimur, majus est quod merémur.

Grávius est quod commísimus, lévius est quod tolerámus.

Peccáti pœnam sentímus, et peccándi pertináciam non vitámus.

In flagéllis tuis infírmitas nostra téritur, et iníquitas non mutátur.

Mens ægra torquétur, et cervix non fléctitur.

Vita in dolóre suspírat, et in ópere non se eméndat.

Si expéctas, non corrígimur : si víndicas, non durámus.

Confitémur in correctióne quod égimus : oblivíscimur post visitatiónem quod flévimus.

Si exténderis manum, faciénda promíttimus : si suspénderis gládium, promíssa non sólvimus.

Si férias, clamámus ut parcas : si pepérceris, íterum provocámus ut férias.

Habes Dómine confiténtes reos : nóvimus quod nisi dimíttas, recte nos périmas.

Præsta Pater omnípotens sine mérito quod rogámus, qui fecísti ex níhilo qui te rogárent. Per Christum Dóminum nostrum. Amen.

℣. Gregem tuum Pastor ætérne non déseras.

℟. Sed per beátos Apóstolos tuos perpétua defensióne custódias.

℣. Prótege Dómine pópulum tuum ad te clamántem, et Apostolórum tuórum patrocínio confidéntem.

℟. Perpétua defensióne custódias.

℣. Oráte pro nobis sancti Apóstoli Dei.

℟. Ut digni efficiámur promissiónibus Christi.

ORATIO.

PRÆSTA, quæsumus omnípotens Deus : ut nullis nos permíttas perturbatiónibus cóncuti, quos in Apostólicæ confessiónis petra solidásti. Per Dóminum.

℟. Amen.

IMPLORET clementíssime Dómine nostris opportúnam necessitátibus opem devóte a nobis prolára meditátio, qua sanctus olim Joánnes Chry-

sostómus, in hac Basílica cónditus, te cum beatíssimis Apóstolis Petro et Paulo repræsentávit sic colloquéntem : Circúmdate hanc novam Sion, et circumvalláte eam : hoc est, custodíte, muníte, précibus firmáte; ut quando iráscor in témpore, et Orbem terræ concútio, aspíciens sepúlcrum vestrum numquam desitúrum, et quæ libénter propter me géritis stígmata, iram misericórdia vincam, et ob hanc percípiam vestram intercessiónem. Etenim quando Sacerdótium et Regnum video lacrymári, statim quasi compátiens ad commiseratiónem flector, et illíus meæ vocis reminíscor : Prótegam Urbem hanc propter David servum meum, et Aaron sanctum meum. Dómine, fiat fiat : Amen, Amen.

ORATIO

DICENDA ANTE DIVINUM OFFICIUM.

Aperi Dómine os meum ad benedicéndum nomen sanctum tuum : munda quoque cor meum ab ómnibus vanis, pervérsis, et aliénis cogitatiónibus : intelléctum illúmina, afféctum inflámma ; ut digne, atténte, ac devóte hoc Officium recitáre váleam, et exaudíri mérear ante conspéctum divínæ Majestátis tuæ. Per Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Dómine, in unióne illius divínæ intentiónis, qua ipse in terris laudes Deo persolvísti, has tibi Horas persólvo.

Orationem sequentem devote post Officium recitantibus Leo Papa X defectus et culpas in eo persolvendo ex humana fragilitate contractas indulsit.

Sacrosanctæ et indivíduæ Trinitáti, crucifíxi Dómini nostri Jesu Christi humanitáti, beatíssimæ et gloriosíssimæ sempérque Vírginis Maríæ fœcúndæ integritáti, et ómnium Sanctórum universitáti, sit sempitérna laus, honor, virtus et glória, ab omni creatúra, nobísque remíssio ómnium peccatórum, per infiníta sæcula sæculórum. ℟. Amen.

℣. Beáta víscera Maríæ Vírginis, quæ portavérunt ætérni Patris Fílium.

℟. Et beáta úbera, quæ lactavérunt Christum Dóminum.

Pater noster. Ave María.

ABSOLUTIONES ET BENEDICTIONES

DICENDÆ ANTE LECTIONES IN OFFICIO NOVEM, ET TRIUM LECTIONUM.

IN I NOCTURNO,
et pro secunda et quinta Feria,
ABSOLUTIO.

Exaudi Dómine Jesu Christe preces servórum tuórum, et miserére nobis : qui cum Patre et Spíritu sancto vivis et regnas in sæcula sæculórum.
℟. Amen.

BENEDICTIONES.

1 Benedictióne perpétua benedícat nos Pater ætérnus. ℟. Amen.
2 Unigenítus Dei Fílius nos benedícere et adjuváre dignétur.
3 Spíritus sancti grátia illúminet sensus et corda nostra.

IN II NOCTURNO,
et pro tertia et sexta Feria,
ABSOLUTIO.

Ipsius píetas et misericórdia nos ádjuvet, qui cum Patre et Spíritu sancto vivit et regnat in sæcula sæculórum.
℟. Amen.

BENEDICTIONES.

4 Deus Pater omnípotens sit nobis propítius et clemens. ℟. Amen.
5 Christus perpétuæ det nobis gáudia vitæ.
6 Ignem sui amóris accéndat Deus in córdibus nostris.

IN III NOCTURNO,
et pro Feria quarta et Sabbato,
ABSOLUTIO.

A vinculis peccatórum nostrórum absólvat nos omnípotens et miséricors Dóminus.
℟. Amen.

BENEDICTIONES.

7 Evangélica léctio sit nobis salus et protéctio. ℟. Amen.
8 Divínum auxílium máneat semper nobíscum.
9 Ad societátem cívium supernórum perdúcat nos Rex Angelórum.

Si officium fit de Sancto novem Lectionum, octava Benedictio erit,

Cujus festum cólimus, ipse, *vel* ipsa intercédat pro nobis ad Dóminum.

Quando sunt plures dicitur,

Quorum, *vel* Quarum festum cólimus, ipsi, *vel* ipsæ intercédant pro nobis ad Dóminum.

Si Officium fit de S. Maria, octava Benedictio erit,

Cujus festum cólimus, ipsa

Virgo vírginum intercédat pro nobis ad Dóminum.

Si in ultima Lectione legendum sit aliud Evangelium cum Homilia, nona Benedictio erit,

Per Evangélica dicta deleántur nostra delícta.

In Officio trium Lectionum dicuntur Absolutiones et Benedictiones prædictæ ordine superius in Rubricis generalibus, et in prima Dominica de Adventu descripto : et in eo, quando non legitur Homilia cum Evangelio, et Benedictiones sumendæ sunt ex tertio Nocturno, prima Benedictio dicitur,

1 Ille nos benedícat, qui sine fine vivit et regnat.

2 Divínum auxílium.

3 Ad societátem.

In Officio trium Lectionum, quando legitur Homilia cum Evangelio, prima Benedictio erit,

1 Evangélica léctio.

2 Divínum auxílium.

3 Ad societátem.

Si Officium fit de Sancto trium Lectionum, prima Benedictio erit,

1 Ille nos benedícat, qui sine fine vivit et regnat.

2 Cujus, *vel* Quorum.

3 Ad societátem.

In Officio de S. Maria in Sabbato, Absolutio et Benedictiones quæ ibidem ponuntur.

PSALTERIUM
DISPOSITUM
PER HEBDOMADAM
CUM ORDINARIO OFFICII DE TEMPORE.
PARS HIEMALIS.

DOMINICA AD MATUTINUM.

Ante Matutinum, et omnes Horas, præterquam ad Completorium, dicitur secreto :

PATER noster, qui es in cœlis: sanctificétur nomen tuum: advéniat regnum tuum : fiat volúntas tua, sicut in cœlo, et in terra. Panem nostrum quotidiánum da nobis hódie : et dimítte nobis débita nostra, sicut et nos dimíttimus debitóribus nostris : et ne nos indúcas in tentatiónem : sed líbera nos a malo, Amen.

AVE María, grátia plena: Dóminus tecum : Benedícta tu in muliéribus, et benedíctus fructus ventris tui Jesus. Sancta María, mater Dei, ora pro nobis peccatóribus nunc, et in hora mortis nostræ, Amen.

In principio Matutini, et Primæ, ac in fine Completorii, dicitur etiam Symbolum Apostolorum.

CREDO in Deum, Patrem omnipoténtem, Creatórem cœli et terræ. Et in Jesum Christum Fílium ejus únicum, Dóminum nostrum; qui concéptus est de Spíritu sancto, natus ex María Vírgine, passus sub Póntio Piláto, crucifíxus, mórtuus, et sepúltus : descéndit ad ínferos : tértia die resurréxit a mórtuis : ascéndit ad cœlos, sedet ad déxteram Dei Patris omnipoténtis : inde ventúrus est judicáre vivos et mórtuos. Credo in Spíritum sanctum, sanctam Ecclésiam Cathólicam, Sanctórum communiónem, remissiónem peccatórum, carnis resurrectiónem, vitam ætérnam, Amen.

Deinde clara voce dicitur Versus :

DOMINE lábia mea apéries. ℟. Et os meum annuntiábit laudem tuam.

℣. Deus in adjutórium meum inténde. ℟. Dómine ad adjuvándum me festína.

Glória Patri, et Fílio, et Spirítui sancto :

Sicut erat in princípio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculórum, Amen. Allelúia.

Sic dicitur Allelúia, *ad omnes Horas per totum Annum, præterquam a Dominica in Septuagesima usque ad Feriam quintam in Cœna Domini: tunc enim dicitur,* Laus tibi Dómine, Rex ætérnæ glóriæ.

Invitatorium sequens dicitur ab Octava Epiphaniæ usque ad Dominicam Septuagesimæ.

Invitatorium. Adorémus Dóminum, * Qui fecit nos.

Repetitur. Adorémus Dóminum, qui fecit nos.

PSALMUS 94.

VENITE, exultémus Dómino, jubilémus Deo salutári nostro: præoccupémus fáciem ejus in confessióne, et in psalmis jubilémus ei.

Adorémus Dóminum, qui fecit nos.

Quóniam Deus magnus Dóminus, et Rex magnus super omnes deos: quóniam non repéllet Dóminus plebem suam, quia in manu ejus sunt omnes fines terræ, et altitúdines móntium ipse cónspicit.

Qui fecit nos.

Quóniam ipsíus est mare, et ipse fecit illud, et áridam fundavérunt manus ejus: veníte adorémus, et procidámus ante Deum; plorémus coram Dómino, qui fecit nos, quia ipse est Dóminus Deus noster: nos autem pópulus ejus, et oves páscuæ ejus.

Adorémus Dóminum, qui fecit nos.

Hódie si vocem ejus audiéritis, nolíte obduráre corda vestra, sicut in exacerbatióne secúndum diem tentatiónis in desérto: ubi tentavérunt me patres vestri, probavérunt, et vidérunt ópera mea.

Qui fecit nos.

Quadragínta annis próximus fui generatióni huic, et dixi: Semper hi errant corde: ipsi vero non cognovérunt vias meas, quibus jurávi in ira mea, si introíbunt in réquiem meam.

Adorémus Dóminum, qui fecit nos.

Glória Patri, et Fílio, et Spirítui sancto: Sicut erat in princípio, et nunc et semper, et in sæcula sæculórum, Amen.

Qui fecit nos.

Adorémus Dóminum, qui fecit nos.

Sequens Hymnus dicitur ab Octava Epiphaniæ usque ad Dominicam Quadragesimæ.

HYMNUS.

PRIMO die, quo Trínitas
Beáta mundum cóndidit,
Vel quo resúrgens Conditor
Nos morte victa líberat:

Pulsis procul torpóribus
Surgámus omnes ócyus,
Et nocte quærámus Deum,
Prophéta sicut præcipit:

Nostras preces ut áudiat,
Suámque dextram pórrigat,
Et expiátos sórdibus
Reddat polórum sédibus:

Ut quique sacratíssimo
Hujus diéi témpore,

Horis quiétis psállimus,
Donis beátis múneret.
Jam nunc, Patérna cláritas,
Te postulámus áffatim;
Absint faces libídinis,
Et omnis actus nóxius.
Ne fœda sit, vel lúbrica
Compágo nostri córporis,
Ob cujus ignes ígnibus
Avérnus urat ácrius.
Mundi Redémptor quæsumus,
Tu probra nostra díluas:
Nobísque largus cómmoda
Vitæ perénnis cónferas.
Præsta, Pater piíssime,
Patríque compar Unice,
Cum Spíritu Paráclito
Regnans per omne sæculum.
Amen.

Aliis temporibus a supradictis, Invitatorium et Hymnus dicuntur quæ habentur in Proprio de Tempore, pro Officii varietate: quod et in Capitulis et Hymnis ad Laudes, et in aliis similibus servetur.

IN I NOCTURNO.

In Adventu, Ant. t. 1. Véniet ecce Rex.

Per Annum Antiphona toni 8. Servíte Dómino.

Asteriscus * *notat pausam cantus in Choro.*

Psalmus 1.

Beatus vir, qui non ábiit in consílio impiórum, et in via peccatórum non stetit, * et in cáthedra pestiléntiæ non sedit:

Sed in lege Dómini volúntas ejus, * et in lege ejus meditábitur die ac nocte.

Et erit tamquam lignum, quod plantátum est secus decúrsus aquárum, * quod fructum suum dabit in témpore suo:

Et fólium ejus non défluet: * et ómnia quæcúmque fáciet prosperabúntur.

Non sic ímpii, non sic: * sed tamquam pulvis, quem prójicit ventus a fácie terræ.

Ideo non resúrgent ímpii in judício: * neque peccatóres in concílio justórum.

Quóniam novit Dóminus viam justórum: * et iter impiórum períbit.

Glória Patri, et Fílio, * et Spirítui sancto:

Sicut erat in princípio, et nunc, et semper, * et in sæcula sæculórum. Amen.

Hic Versus, Glória, *semper dicitur in fine omnium Psalmorum, nisi aliter notetur.*

Psalmus 2.

Quare fremuérunt Gentes, * et pópuli meditáti sunt inánia?

Astitérunt Reges terræ, et príncipes convenérunt in unum, * advérsus Dóminum, et advérsus Christum ejus.

Dirumpámus víncula eórum: * et projiciámus a nobis jugum ipsórum.

Qui hábitat in cœlis, irridébit eos: * et Dóminus subsannábit eos.

Tunc loquétur ad eos in ira

sua, * et in furóre suo conturbábit eos.

Ego autem constitútus sum Rex ab eo super Sion montem sanctum ejus, * prædicans præcéptum ejus.

Dóminus dixit ad me : * Fílius meus es tu, ego hódie génui te.

Póstula a me, et dabo tibi Gentes hæreditátem tuam, * et possessiónem tuam términos terræ.

Reges eos in virga férrea, * et tamquam vas fíguli confrínges eos.

Et nunc reges intellígite : * erudímini qui judicátis terram.

Servíte Dómino in timóre : * et exultáte ei cum tremóre.

Apprehéndite disciplínam, nequando irascátur Dóminus, * et pereátis de via justa.

Cum exárserit in brevi ira ejus, * beáti omnes qui confídunt in eo.

PSALMUS 3.

DOMINE, quid multiplicáti sunt qui tríbulant me ? * multi insúrgunt advérsum me.

Multi dicunt ánimæ meæ : * Non est salus ipsi in Deo ejus.

Tu autem Dómine suscéptor meus es, * glória mea, et exáltans caput meum.

Voce mea ad Dóminum clamávi : * et exaudívit me de monte sancto suo.

Ego dormívi, et soporátus sum : * et exurréxi, quia Dóminus suscépit me.

Non timébo míllia pópuli circumdántis me : * exúrge Dómine, salvum me fac Deus meus.

Quóniam tu percussísti omnes adversántes mihi sine causa : * dentes peccatórum contrivísti.

Dómini est salus : * et super pópulum tuum benedíctio tua.

PSALMUS 6.

DOMINE, ne in furóre tuo árguas me : * neque in ira tua corrípias me.

Miserére mei Dómine, quóniam infírmus sum : * sana me Dómine, quóniam conturbáta sunt ossa mea.

Et ánima mea turbáta est valde : * sed tu Dómine úsquequo ?

Convértere Dómine, et éripe ánimam meam : * salvum me fac propter misericórdiam tuam.

Quóniam non est in morte qui memor sit tui : * in inférno autem quis confitébitur tibi ?

Laborávi in gémitu meo, lavábo per síngulas noctes lectum meum : * lácrymis meis stratum meum rigábo.

Turbátus est a furóre óculus meus : * inveterávi inter omnes inimícos meos.

Discédite a me omnes qui operámini iniquitátem : * quóniam exaudívit Dóminus vocem fletus mei.

Exaudívit Dóminus deprecatiónem meam, * Dóminus oratiónem meam suscépit.

Erubéscant, et conturbéntur veheménter omnes inimíci mei : * convertántur, et erubéscant valde velóciter.

In Adventu, *Ant.* Véniet ecce Rex excélsus cum potestáte magna ad salvándas Gentes, allelúia.

Ant. t. 2. Confortáte.

Per Annum, *Ant.* Servíte Dómino in timóre, et exultáte ei cum tremóre.

Ant. t. 8. Deus judex justus.

PSALMUS 7.

DOMINE Deus meus, in te sperávi : * salvum me fac ex ómnibus persequéntibus me, et líbera me.

Nequándo rápiat ut leo ánimam meam, * dum non est qui rédimat, neque qui salvum fáciat.

Dómine Deus meus, si feci istud, * si est iníquitas in mánibus meis :

Si réddidi retribuéntibus mihi mala, * décidam mérito ab inimícis meis inánis.

Persequátur inimícus ánimam meam, et comprehéndat, et concúlcet in terra vitam meam, * et glóriam meam in púlverem dedúcat.

Exúrge Dómine in ira tua : * et exaltáre in fínibus inimicórum meórum.

Et exúrge Dómine Deus meus in præcépto quod mandásti : * et synagóga populórum circúmdabit te.

Et propter hanc in altum regrédere : * Dóminus júdicat pópulos.

Júdica me Dómine secúndum justítiam meam, * et secúndum innocéntiam meam super me.

Consumétur nequítia peccatórum, et díriges justum, * scrutans corda et renes Deus.

Justum adjutórium meum a Dómino, * qui salvos facit rectos corde.

Deus judex justus, fortis, et pátiens : * numquid iráscitur per síngulos dies ?

Nisi convérsi fuéritis, gládium suum vibrábit : * arcum suum teténdit, et parávit illum.

Et in eo parávit vasa mortis, * sagíttas suas ardéntibus effécit.

Ecce partúriit injustítiam : * concépit dolórem, et péperit iniquitátem.

Lacum apéruit, et effódit eum : * et íncidit in fóveam, quam fecit.

Convertétur dolor ejus in caput ejus : * et in vérticem ipsíus iníquitas ejus descéndet.

Confitébor Dómino secúndum justítiam ejus : * et psallam nómini Dómini altíssimi.

PSALMUS 8.

DOMINE Dóminus noster, * quam admirábile est nomen tuum in univérsa terra !

Quóniam eleváta est magnificéntia tua * super cœlos.

Ex ore infántium et lacténtium perfecísti laudem propter inimícos tuos, * ut déstruas inimícum et ultórem.

Quóniam vidébo cœlos tuos, ópera digitórum tuórum : * lunam et stellas, quæ tu fundásti.

Quid est homo, quod memor es ejus ? * aut Fílius hóminis, quóniam vísitas eum ?

Minuísti eum paulo minus ab Angelis, glória et honóre coronásti eum : * et constituísti eum super ópera mánuum tuárum.

Omnia subjecísti sub pédibus ejus, * oves et boves univérsas, ínsuper et pécora campi ;

Vólucres cœli, et pisces maris, * qui perámbulant sémitas maris.

Dómine Dóminus noster, * quam admirábile est nomen tuum in univérsa terra !

PSALMUS 9.

CONFITEBOR tibi Dómine in toto corde meo : * narrábo ómnia mirabília tua.

Lætábor et exultábo in te : * psallam nómini tuo Altíssime.

In converténdo inimícum meum retrórsum : * infirmabúntur, et períbunt a fácie tua.

Quóniam fecísti judícium meum et causam meam : * sedísti super thronum qui júdicas justítiam.

Increpásti Gentes, et périit ímpius : * nomen eórum delésti in ætérnum, et in sæculum sæculi.

Inimíci defecérunt frámeæ in finem : * et civitátes eórum destruxísti.

Périit memória eórum cum sónitu : * et Dóminus in ætérnum pérmanet.

Parávit in judício thronum suum : * et ipse judicábit orbem terræ in æquitáte, judicábit pópulos in justítia.

Et factus est Dóminus refúgium páuperi : * adjútor in opportunitátibus, in tribulatióne.

Et sperent in te qui novérunt nomen tuum : * quóniam non dereliquísti quæréntes te Dómine.

Psállite Dómino, qui hábitat in Sion : * annuntiáte inter Gentes stúdia ejus :

Quóniam requírens sánguinem eórum recordátus est : * non est oblítus clamórem páuperum.

Miserére mei Dómine : * vide humilitátem meam de inimícis meis.

Qui exáltas me de portis mortis, * ut annúntiem omnes laudatiónes tuas in portis fíliæ Sion.

Exultábo in salutári tuo : * infíxæ sunt Gentes in intéritu, quem fecérunt.

In láqueo isto, quem abscondérunt, * comprehénsus est pes eórum.

Cognoscétur Dóminus judícia fáciens : * in opéribus mánuum suárum comprehénsus est peccátor.

Convertántur peccatóres in inférnum, * omnes Gentes quæ obliviscúntur Deum.

Quóniam non in finem oblívio erit páuperis, * patiéntia

páuperum non períbit in finem.

Exúrge Dómine, non confortétur homo : * judicéntur Gentes in conspéctu tuo.

Constítue Dómine legislatórem super eos : * ut sciant Gentes quóniam hómines sunt.

Ut quid Dómine recessísti longe, * déspicis in opportunitátibus, in tribulatióne?

Dum supérbit ímpius, incénditur pauper : * comprehendúntur in consíliis quibus cógitant.

Quóniam laudátur peccátor in desidériis ánimæ suæ : * et iníquus benedícitur.

Exacerbávit Dóminum peccátor, * secúndum multitúdinem iræ suæ non quæret.

Non est Deus in conspéctu ejus : * inquinátæ sunt viæ illíus in omni témpore.

Auferúntur judícia tua a fácie ejus : * ómnium inimicórum suórum dominábitur.

Dixit enim in corde suo : * Non movébor a generatióne in generatiónem sine malo.

Cujus maledictióne os plenum est, et amaritúdine, et dolo : * sub lingua ejus labor et dolor.

Sedet in insídiis cum divítibus in occúltis, * ut interfíciat innocéntem.

Oculi ejus in páuperem respíciunt : * insidiátur in abscóndito quasi leo in spelúnca sua.

Insidiátur ut rápiat páuperem : * rápere páuperem, dum áttrahit eum.

In láqueo suo humiliábit eum : * inclinábit se, et cadet, cum dominátus fúerit páuperum.

Dixit enim in corde suo : * Oblítus est Deus : avértit fáciem suam,ne vídeat in finem.

Exúrge Dómine Deus, exaltétur manus tua : * ne obliviscáris páuperum.

Propter quid irritávit ímpius Deum? * dixit enim in corde suo : Non requíret.

Vides quóniam tu labórem et dolórem consíderas : * ut tradas eos in manus tuas.

Tibi derelíctus est pauper : * órphano tu eris adjútor.

Cóntere bráchium peccatóris et malígni : * quærétur peccátum illíus, et non inveniétur.

Dóminus regnábit in ætérnum, et in sæculum sæculi : * períbitis Gentes de terra illíus.

Desidérium páuperum exaudívit Dóminus : * præparatiónem cordis eórum audívit auris tua.

Judicáre pupíllo et húmili, * ut non appónat ultra magnificáre se homo super terram.

PSALMUS 10.

IN Dómino confído : quómodo dícitis ánimæ meæ : * Tránsmigra in montem sicut passer?

Quóniam ecce peccatóres intendérunt arcum, paravérunt sagíttas suas in pháre-

tra, * ut sagíttent in obscúro rectos corde.

Quóniam quæ perfecísti, destruxérunt : * justus autem quid fecit ?

Dóminus in templo sancto suo, * Dóminus in cœlo sedes ejus :

Oculi ejus in páuperem respíciunt : * pálpebræ ejus intérrogant fílios hóminum.

Dóminus intérrogat justum et ímpium : * qui autem díligit iniquitátem, odit ánimam suam.

Pluet super peccatóres láqueos : * ignis, et sulphur, et spíritus procellárum, pars cálicis eórum.

Quóniam justus Dóminus, et justítias diléxit : * æquitátem vidit vultus ejus.

In Adventu, Ant. Confortáte manus dissolútas : confortámini, dícite : Ecce Deus noster véniet, et salvábit nos, allelúia.

Ant. t. 3. Gaudéte omnes.

Per Annum, Ant. Deus judex justus, fortis, et longánimis : numquid irascétur per síngulos dies ?

Ant. t. 8. Tu Dómine.

Psalmus 11.

Salvum me fac Dómine, quóniam defécit sanctus : * quóniam diminútæ sunt veritátes a fíliis hóminum.

Vana locúti sunt unusquísque ad próximum suum : * lábia dolósa, in corde et corde lócuti sunt.

Dispérdat Dóminus univérsa lábia dolósa, * et linguam magníloquam.

Qui dixérunt : Linguam nostram magnificábimus, lábia nostra a nobis sunt, * quis noster Dóminus est ?

Propter misériam ínopum, et gémitum páuperum, * nunc exúrgam, dicit Dóminus.

Ponam in salutári, * fiduciáliter agam in eo.

Elóquia Dómini, elóquia casta : * argéntum igne examinátum, probátum terræ, purgátum séptuplum.

Tu Dómine servábis nos : et custódies nos * a generatióne hac in ætérnum.

In circúitu ímpii ámbulant : * secúndum altitúdinem tuam multiplicásti fílios hóminum.

Psalmus 12.

Usquequo Dómine obliviscéris me in finem ? * Usquequo avértis fáciem tuam a me ?

Quámdiu ponam consília in ánima mea, * dolórem in corde meo per diem ?

Usquequo exaltábitur inimícus meus super me ? * réspice, et exáudi me Dómine Deus meus.

Illúmina óculos meos, ne unquam obdórmiam in morte : * nequándo dicat inimícus meus : Præválui advérsus eum.

Qui tríbulant me, exultábunt si motus fúero : * ego autem in misericórdia tua sperávi.

Exultábit cor meum in salu-

tári tuo : cantábo Dómino qui bona tríbuit mihi : * et psallam nómini Dómini altíssimi.

PSALMUS 13.

DIXIT insípiens in corde suo : * Non est Deus.

Corrúpti sunt, et abominábiles facti sunt in stúdiis suis: * non est qui fáciat bonum, non est usque ad unum.

Dóminus de cœlo prospéxit super fílios hóminum, * ut vídeat si est intélligens, aut requírens Deum.

Omnes declinavérunt, simul inútiles facti sunt : * non est qui fáciat bonum, non est usque ad unum.

Sepúlchrum patens est guttur eórum : linguis suis dolóse agébant, * venénum áspidum sub lábiis eórum.

Quorum os maledictióne et amaritúdine plenum est : * velóces pedes eórum ad effundéndum sánguinem.

Contrítio et infelícitas in viis eórum, et viam pacis non cognovérunt : * non est timor Dei ante óculos eórum.

Nonne cognóscent omnes qui operántur iniquitátem, * qui dévorant plebem meam sicut escam panis ?

Dóminum non invocavérunt, * illic trepidavérunt timóre, ubi non erat timor.

Quóniam Dóminus in generatióne justa est, consílium inopis confudístis : * quóniam Dóminus spes ejus est.

Quis dabit ex Sion salutáre Israel ? * cum avérterit Dóminus captivitátem plebis suæ, exultábit Jacob, et lætábitur Israel.

PSALMUS 14.

DOMINE, quis habitábit in tabernáculo tuo ? * aut quis requiéscet in monte sancto tuo ?

Qui ingréditur sine mácula, * et operátur justítiam :

Qui lóquitur veritátem in corde suo, * qui non egit dolum in lingua sua :

Nec fecit próximo suo malum, * et oppróbrium non accépit advérsus próximos suos.

Ad níhilum dedúctus est in conspéctu ejus malígnus : * timéntes autem Dóminum gloríficat :

Qui jurat próximo suo, et non décipit, * qui pecúniam suam non dedit ad usúram, et múnera super innocéntem non accépit.

Qui facit hæc, * non movébitur in ætérnum.

In Adventu, Ant. Gaudéte omnes, et lætámini : ecce quia véniet Dóminus ultiónis, addúcet retributiónem : ipse véniet, et salvábit nos.

℣. Ex Sion spécies decóris ejus. ℟. Deus noster maniféste véniet.

Per Annum, Ant. Tu Dómine servábis nos, et custódies nos.

℣. Memor fui nocte nóminis tui Dómine. ℟. Et custodívi legem tuam.

Post Versiculum cujuslibet Nocturni dicitur

Pater noster, *secreto.*

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem. ℟. Sed líbera nos a malo.

ABSOLUTIO.

Exaudi Dómine Jesu Christe preces servórum tuórum, et miserére nobis : qui cum Patre et Spíritu sancto vivis et regnas in sæcula sæculórum. ℟. Amen.

℣. Jube domne benedícere.

Benedictio. Benedictióne perpétua benedícat nos Pater ætérnus. ℟. Amen.

Deinde leguntur Lectiones cum Responsoriis ut in Proprio de Tempore assignantur.

Pro secunda Lectione.

Bened. Unigénitus Dei Fílius nos benedícere et adjuváre dignétur. ℟. Amen.

Pro tertia Lectione.

Bened. Spíritus sancti grátia illúminet sensus et corda nostra. ℟. Amen.

IN II NOCTURNO.

In Adventu, Ant. t. 4. Gaude et lætáre.

Per Annum, Ant t. 3. Bonórum meórum.

PSALMUS 15.

Conserva me Dómine, quóniam sperávi in te. * Dixi Dómino : Deus meus es tu, quóniam bonórum meórum non eges.

Sanctis, qui sunt in terra ejus, * mirificávit omnes voluntátes meas in eis.

Multiplicátæ sunt infirmitátes eórum : * póstea acceleravérunt.

Non congregábo conventícula eórum de sanguínibus : * nec memor ero nóminum eórum per lábia mea.

Dóminus pars hæreditátis meæ, et cálicis mei : * tu es, qui restítues hæreditátem meam mihi.

Funes cecidérunt mihi in præcláris : * étenim hæréditas mea præclára est mihi.

Benedícam Dóminum, qui tríbuit mihi intelléctum : * ínsuper et usque ad noctem increpuérunt me renes mei.

Providébam Dóminum in conspéctu meo semper : * quóniam a dextris est mihi, ne commóvear.

Propter hoc lætátum est cor meum, et exultávit lingua mea : * insuper et caro mea requiéscet in spe.

Quóniam non derelínques ánimam meam in inférno : * nec dabis Sanctum tuum vidére corruptiónem.

Notas mihi fecísti vias vitæ, adimplébis me lætítia cum vultu tuo : * delectatiónes in déxtera tua usque in finem.

In Adventu, Ant. Gaude et lætáre fília Jerúsalem : ecce Rex tuus véniet tibi : Sion noli timére, quia cito véniet salus tua.

Ant. t. 5. Rex noster.

Per Annum, Ant. Bonórum meórum non índiges, in te sperávi, consérva me Dómine.

Ant. t. 6. Propter verba.

PSALMUS 16.

EXAUDI Dómine justítiam meam : * inténde deprecatiónem meam.

Auribus pércipe oratiónem meam, * non in lábiis dolósis.

De vultu tuo judícium meum pródeat : * óculi tui vídeant æquitátes.

Probásti cor meum, et visitásti nocte : * igne me examinásti, et non est invénta in me iníquitas.

Ut non loquátur os meum ópera hóminum : * propter verba labiórum tuórum ego custodívi vias duras.

Pérfice gressus meos in sémitis tuis : * ut non moveántur vestígia mea.

Ego clamávi, quóniam exaudísti me Deus : * inclína aurem tuam mihi, et exáudi verba mea.

Mirífica misericórdias tuas, * qui salvos facis sperántes in te.

A resisténtibus déxteræ tuæ custódi me, * ut pupíllam óculi.

Sub umbra alárum tuárum prótege me : * a fácie impiórum qui me afflixérunt.

Inimíci mei ánimam meam circumdedérunt, ádipem suum conclusérunt : * os eórum locútum est supérbiam.

Projiciéntes me nunc circumdedérunt me : * óculos suos statuérunt declináre in terram.

Suscepérunt me sicut leo parátus ad prædam : * et sicut cátulus leónis hábitans in ábditis.

Exúrge Dómine, præveni eum, et supplánta eum : * éripe ánimam meam ab ímpio, frámeam tuam ab inimícis manus tuæ.

Dómine a paucis de terra dívide eos in vita eórum : * de abscónditis tuis adimplétus est venter eórum.

Saturáti sunt fíliis : * et dimisérunt relíquias suas párvulis suis.

Ego autem in justítia apparébo conspéctui tuo : * satiábor cum apparúerit glória tua.

In Adventu, Ant. Rex noster advéniet Christus, quem Joánnes prædicávit Agnum esse ventúrum.

Ant. t. 6. Ecce vénio.

Per Annum, Ant. Propter verba labiórum tuórum ego custodívi vias duras.

Ant. t. 6. Díligam te.

Et non repetitur in Psalmo: quod semper fit, quando Antiphona incipit a primo versu Psalmi; et Psalmus tunc incipitur ab eo verbo, in quo desinit Antiphona, sive integra dicatur, sive tantum inchoata ; si tamen eadem sint verba, et continuetur Ant. cum Psalmo.

PSALMUS 17.

DILIGAM te Dómine fortitúdo mea : * Dóminus firmaméntum meum, et refúgium meum, et liberátor meus.

Deus meus adjútor meus : * et sperábo in eum.

Protéctor meus, et cornu salútis meæ; * et suscéptor meus.

Laudans invocábo Dóminum : * et ab inimícis meis salvus ero.

Circumdedérunt me dolóres mortis : * et torréntes iniquitátis conturbavérunt me.

Dolóres inférni circumdedérunt me : * præoccupavérunt me láquei mortis.

In tribulatióne mea invocávi Dóminum, * et ad Deum meum clamávi :

Et exaudívit de templo sancto suo vocem meam : * et clamor meus in conspéctu ejus introívit in aures ejus.

Commóta est, et contrémuit terra : * fundaménta móntium conturbáta sunt, et commóta sunt, quóniam irátus est eis.

Ascéndit fumus in ira ejus : et ignis a fácie ejus exársit : * carbónes succénsi sunt ab eo.

Inclinávit cœlos, et descéndit : * et calígo sub pédibus ejus.

Et ascéndit super Chérubim, et volávit : * volávit super pennas ventórum.

Et pósuit ténebras latíbulum suum, in circúitu ejus tabernáculum ejus : * tenebrósa aqua in núbibus áeris.

Præ fulgóre in conspéctu ejus nubes transiérunt, * grando et carbónes ignis.

Et intónuit de cœlo Dóminus, et Altíssimus dedit vocem suam : * grando et carbónes ignis.

Et misit sagíttas suas, et dissipávit eos : * fúlgura multiplicávit, et conturbávit eos.

Et apparuérunt fontes aquárum, * et reveláta sunt fundaménta orbis terrárum.

Ab increpatióne tua, Dómine, * ab inspiratióne spíritus iræ tuæ.

Misit de summo, et accépit me : * et assúmpsit me de aquis multis.

Erípuit me de inimícis meis fortíssimis, et ab iis qui odérunt me : * quóniam confortáti sunt super me.

Prævenérunt me in die afflictiónis meæ : * et factus est Dóminus protéctor meus.

Et edúxit me in latitúdinem : * salvum me fecit, quóniam vóluit me.

Et retríbuet mihi Dóminus secúndum justítiam meam, * et secúndum puritátem mánuum meárum retríbuet mihi :

Quia custodívi vias Dómini, * nec ímpie gessi a Deo meo.

Quóniam ómnia judícia ejus in conspéctu meo : * et justítias ejus non répuli a me.

Et ero immaculátus cum eo : * et observábo me ab iniquitáte mea.

Et retríbuet mihi Dóminus secúndum justítiam meam, * et secúndum puritátem má-

nuum meárum in conspéctu oculórum ejus.

Cum sancto sanctus eris, * et cum viro innocénte ínnocens eris :

Et cum elécto eléctus eris: * et cum pervérso pervertéris.

Quóniam tu pópulum húmilem salvum fácies : * et óculos superbórum humiliábis.

Quóniam tu illúminas lucérnam meam, Dómine : * Deus meus illúmina ténebras meas.

Quóniam in te erípiar a tentatióne, * et in Deo meo transgrédiar murum.

Deus meus impollúta via ejus, elóquia Dómini igne examináta : * protéctor est ómnium sperántium in se.

Quóniam quis Deus præter Dóminum? * aut quis Deus præter Deum nostrum?

Deus qui præcínxit me virtúte : * et pósuit immaculátam viam meam.

Qui perfécit pedes meos tamquam cervórum, * et super excélsa státuens me.

Qui docet manus meas ad prælium : * et posuísti, ut arcum æreum, bráchia mea.

Et dedísti mihi protectiónem salútis tuæ : * et déxtera tua suscépit me :

Et disciplína tua corréxit me in finem, * et disciplína tua ipsa me docébit.

Dilatásti gressus meos subtus me : * et non sunt infirmáta vestígia mea.

Pérsequar inimícos meos, et comprehéndam illos : * et non convértar donec defíciant.

Confríngam illos, nec póterunt stare : * cadent subtus pedes meos.

Et præcinxísti me virtúte ad bellum : * et supplantásti insurgéntes in me subtus me.

Et inimícos meos dedísti mihi dorsum : * et odiéntes me disperdidísti.

Clamavérunt, nec erat qui salvos fáceret, ad Dóminum : * nec exaudívit eos.

Et comminuam eos ut púlverem ante fáciem venti : * ut lutum plateárum delébo eos.

Erípies me de contradictiónibus pópuli, * constítues me in caput Géntium.

Pópulus, quem non cognóvi, servívit mihi : * in audítu auris obedívit mihi.

Fílii aliéni mentíti sunt mihi, * fílii aliéni inveteráti sunt, et claudicavérunt a sémitis suis.

Vivit Dóminus, et benedíctus Deus meus, * et exaltétur Deus salútis meæ.

Deus qui das vindíctas mihi, et subdis pópulos sub me, * liberátor meus de inimícis meis iracúndis.

Et ab insurgéntibus in me exaltábis me : * a viro iníquo erípies me.

Proptérea confitébor tibi in natiónibus Dómine : * et nómini tuo psalmum dicam.

Magníficans salútes Regis ejus, et fáciens misericórdiam Christo suo David, * et

sémini ejus usque in sæculum.

In Adventu, Ant. Ecce vénio cito, et merces mea mecum est, dicit Dóminus : dare unicuíque secúndum ópera sua.

℣. Emítte Agnum Dómine Dominatórem terræ. ℟. De petra desérti ad montem fíliæ Sion.

Per Annum, Ant. Díligam te Dómine virtus mea.

℣. Quóniam tu illúminas lucérnam meam Dómine. ℟. Deus meus illúmina ténebras meas.

Pater noster, *secreto.*

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem. ℟. Sed líbera nos a malo.

ABSOLUTIO.

IPSIUS píetas et misericórdia nos ádjuvet, qui cum Patre et Spíritu sancto vivit et regnat in sæcula sæculórum. ℟. Amen.

℣. Jube domne benedícere.

Bened. Deus Pater omnípotens sit nobis propítius et clemens. ℟. Amen.

Pro quinta Lectione.

Bened. Christus perpétuæ det nobis gáudia vitæ. ℟. Amen.

Pro sexta Lectione.

Bened. Ignem sui amóris accéndat Deus in córdibus nostris. ℟. Amen.

IN III NOCTURNO.

In Adventu, Ant. t. 7. Gábriel Angelus.

Per Annum, Ant. t. 7. Non sunt loquélæ.

PSALMUS 18.

COELI enárrant glóriam Dei, * et ópera mánuum ejus annúntiat firmaméntum.

Dies diéi erúctat verbum, * et nox nocti índicat sciéntiam.

Non sunt loquélæ, neque sermónes, * quorum non audiántur voces eórum.

In omnem terram exívit sonus eórum : * et in fines orbis terræ verba eórum.

In sole pósuit tabernáculum suum : * et ipse tamquam sponsus procédens de thálamo suo :

Exultávit ut gigas ad curréndam viam, * a summo cœlo egréssio ejus :

Et occúrsus ejus usque ad summum ejus : * nec est qui se abscóndat a calóre ejus.

Lex Dómini immaculáta, convértens ánimas : * testimónium Dómini fidéle, sapiéntiam præstans párvulis.

Justítiæ Dómini rectæ, lætificántes corda : * præcéptum Dómini lúcidum, illúminans óculos.

Timor Dómini sanctus pérmanens in sæculum sæculi : * judícia Dómini vera, justificáta in semetípsa.

Desiderabília super aurum et lápidem pretiósum multum : * et dulcióra super mel et favum.

Etenim servus tuus custódit ea, * in custodiéndis illis retribútio multa.

Delícta quis intélligit ? ab occúltis meis munda me : * et ab aliénis parce servo tuo.

Si mei non fúerint domináti,

tunc immaculátus ero : * et emundábor a delícto máximo.

Et erunt ut compláceant elóquia oris mei : * et meditátio cordis mei in conspéctu tuo semper.

Dómine adjútor meus, * et redémptor meus.

In Adventu, Ant. Gábriel Angelus locútus est Maríæ, dicens : Ave grátia plena, Dóminus tecum : Benedícta tu inter mulíeres.

Ant. t. 6. María dixit.

Per Annum, Ant. Non sunt loquélæ, neque sermónes, quorum non audiántur voces eórum.

Ant. t. 8. Exáudiat

PSALMUS 19.

EXAUDIAT te Dóminus in die tribulatiónis : * prótegat te nomen Dei Jacob.

Mittat tibi auxílium de sancto : * et de Sion tueátur te.

Memor sit omnis sacrifícii tui : * et holocáustum tuum pingue fiat.

Tríbuat tibi secúndum cor tuum : * et omne consílium tuum confírmet.

Lætábimur in salutári tuo : * et in nómine Dei nostri magnificábimur.

Impleat Dóminus omnes petitiónes tuas : * nunc cognóvi quóniam salvum fecit Dóminus Christum suum.

Exáudiet illum de cœlo sancto suo : * in potentátibus salus déxteræ ejus.

Hi in cúrribus, et hi in equis : * nos autem in nómine Dómini Dei nostri invocábimus.

Ipsi obligáti sunt, et cecidérunt : * nos autem surréximus, et erécti sumus.

Dómine salvum fac regem : * et exáudi nos in die, qua invocavérimus te.

In Adventu, Ant. María dixit : Putas qualis est ista salutátio : quia conturbáta est ánima mea, et quia paritúra sum Regem, qui claustrum virginitátis meæ non violábit?

Ant. t. 4. In advéntu.

Per Annum, Ant. Exáudiat te Dóminus in die tribulatiónis.

Ant. t. 8. Dómine.

PSALMUS 20.

DOMINE in virtúte tua lætábitur rex : * et super salutáre tuum exultábit veheménter.

Desidérium cordis ejus tribuísti ei : * et voluntáte labiórum ejus non fraudásti eum.

Quóniam prævenísti eum in benedictiónibus dulcédinis : * posuísti in cápite ejus corónam de lápide pretióso.

Vitam pétiit a te : * et tribuísti ei longitúdinem diérum in sæculum, et in sæculum sæculi.

Magna est glória ejus in salutári tuo : * glóriam et magnum decórem impónes super eum.

Quóniam dabis eum in benedictiónem in sæculum sæculi : * lætificábis eum in gáudio cum vultu tuo.

Quóniam rex sperat in Dómino : * et in misericórdia Altíssimi non commovébitur.

Inveniátur manus tua ómnibus inimícis tuis : * déxtera tua inveniat omnes, qui te odérunt.

Pones eos ut clíbanum ignis in témpore vultus tui : * Dóminus in ira sua conturbábit eos, et devorábit eos ignis.

Fructum eórum de terra perdes : * et semen eórum a fíliis hóminum.

Quóniam declinavérunt in te mala ; * cogitavérunt consília quæ non potuérunt stabilíre.

Quóniam pones eos dorsum : * in relíquiis tuis præparábis vultum eórum.

Exaltáre Dómine in virtúte tua : * cantábimus et psallémus virtútes tuas.

In Adventu, Ant. In advéntu summi Regis mundéntur corda hóminum, ut digne ambulémus in occúrsum illíus : quia ecce véniet, et non tardábit.

℣. Egrediétur Dóminus de loco sancto suo. ℟. Véniet ut salvet pópulum suum.

Per Annum, Ant. Dómine in virtúte tua lætábitur rex.

℣. Exaltáre Dómine in virtúte tua. ℟. Cantábimus et psallémus virtútes tuas.

Pater noster, *secreto.*

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem. ℟. Sed líbera nos a malo.

ABSOLUTIO.

A VINCULIS peccatórum nostrórum absólvat nos omnípotens et misericors Dóminus. ℟. Amen.

℣. Jube domne benedícere.

Bened. Evangélica léctio sit nobis salus et protéctio. ℟. Amen.

Pro octava Lectione.

Bened. Divínum auxílium máneat semper nobíscum. ℟. Amen.

Pro nona Lectione.

Bened. Ad societátem cívium supernórum perdúcat nos Rex Angelórum. ℟. Amen.

Sequens Hymnus semper dicitur post ultimam Lectionem in omnibus Dominicis et Festis tantum (excepto Festo SS. Innocentium, quando non venit in Dominica) a Nativitate Domini usque ad Septuagesimam. In Adventu autem non dicitur nisi in Festis. Quando vero non dicitur, ejus loco ponitur IX. *aut* III ℟.

HYMNUS SS. AMBROSII ET AUGUSTINI.

TE Deum laudámus : te Dóminum confitémur.

Te ætérnum Patrem : omnis terra venerátur.

Tibi omnes Angeli : tibi cœli, et univérsæ potestátes :

Tibi Chérubim et Séraphim : incessábili voce proclámant :

Sanctus,

Sanctus,

Sanctus : Dóminus Deus Sábaoth.

Pleni sunt cœli et terra : majestátis glóriæ tuæ.

Te gloriósus Apostolórum chorus,

Te Prophetárum laudábilis númerus,

Te Mártyrum candidátus laudat exércitus.

Te per orbem terrárum, sancta confitétur Ecclésia,

Patrem imménsæ majestátis,

Venerándum tuum verum, et únicum Fílium,

Sanctum quoque Paráclitum Spíritum.

Tu Rex glóriæ Christe.

Tu Patris sempitérnus es Fílius.

Tu ad liberándum susceptúrus hóminem : non horruísti Vírginis úterum.

Tu devícto mortis acúleo : aperuísti credéntibus regna cœlórum.

Tu ad déxteram Dei sedes : in glória Patris.

Judex créderis esse ventúrus.

Te ergo quæsumus, tuis fámulis súbveni : quos pretióso sánguine redemísti.

Ætérna fac cum sanctis tuis : in glória numerári.

Salvum fac pópulum tuum Dómine : et bénedic hæreditáti tuæ.

Et rege eos : et extólle illos usque in ætérnum.

Per síngulos dies, benedícimus te.

Et laudámus nomen tuum in sæculum:et in sæculum sæculi.

Dignáre Dómine die isto : sine peccáto nos custodíre.

Miserére nostri Dómine miserére nostri.

Fiat misericórdia tua Dómine super nos : quemádmodum sperávimus in te.

In te Dómine sperávi : non confúndar in ætérnum.

AD LAUDES.

Deus in adjutórium meum inténde. ℟. Dómine ad adjuvándum me festína.

Glória Patri, et Fílio, et Spirítui sancto :

Sicut erat in princípio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculórum, Amen. Allelúia, *vel* Laus tibi Dómine, Rex ætérnæ glóriæ, *pro temporis diversitate.*

A Dominica post Oct. Epiphaniæ usque ad Septuagesimam, Ant. t. 6. Allelúia.

Psalmus 92.

Dominus regnávit, decórem indútus est : * indútus est Dóminus fortitúdinem, et præcínxit se.

Etenim firmávit orbem terræ : * qui non commovébitur.

Paráta sedes tua ex tunc : * a sæculo tu es.

Elevavérunt flúmina Dómine : * elevavérunt flúmina vocem suam.

Elevavérunt flúmina fluctus suos, * a vócibus aquárum multárum.

Mirábiles elatiónes maris : * mirábilis in altis Dóminus.

Testimónia tua credibília facta sunt nimis : * domum

tuam decet sanctitúdo Dómine in longitúdinem diérum.

PSALMUS 99.

JUBILATE Deo omnis terra : * servíte Dómino in lætítia.

Introíte in conspéctu ejus, * in exultatióne.

Scitóte quóniam Dóminus ipse est Deus : * ipse fecit nos, et non ipsi nos :

Pópulus ejus, et oves páscuæ ejus : * introíte portas ejus in confessióne, átria ejus in hymnis, confitémini illi.

Laudáte nomen ejus : quóniam suávis est Dóminus, in ætérnum misericórdia ejus, * et usque in generatiónem et generatiónem véritas ejus.

PSALMUS 62.

DEUS Deus meus * ad te de luce vígilo.

Sitívit in te ánima mea, * quam multiplíciter tibi caro mea.

In terra desérta, et ínvia, et inaquósa : * sic in sancto appárui tibi, ut vidérem virtútem tuam, et glóriam tuam.

Quóniam mélior est misericórdia tua super vitas : * lábia mea laudábunt te.

Sic benedícam te in vita mea : * et in nómine tuo levábo manus meas.

Sicut ádipe et pinguédine repleátur ánima mea : * et lábiis exultatiónis laudábit os meum.

Si memor fui tui super stratum meum, in matutínis meditábor in te : * quia fuísti adjútor meus.

Et in velaménto alárum tuárum exultábo, adhæsit ánima mea post te : * me suscépit déxtera tua.

Ipsi vero in vanum quæsiérunt ánimam meam, introíbunt in inferióra terræ : * tradéntur in manus gládii, partes vúlpium erunt.

Rex vero lætábitur in Deo, laudabúntur omnes qui jurant in eo ; * quia obstrúctum est os loquéntium iníqua.

Hic non dicitur Glória.

PSALMUS 66.

DEUS misereátur nostri, et benedícat nobis : * illúminet vultum suum super nos, et misereátur nostri.

Ut cognoscámus in terra viam tuam, * in ómnibus Géntibus salutáre tuum.

Confiteántur tibi pópuli Deus : * confiteántur tibi pópuli omnes.

Læténtur et exúltent Gentes : * quóniam júdicas pópulos in æquitáte, et Gentes in terra dírigis.

Confiteántur tibi pópuli Deus : confiteántur tibi populi omnes : * terra dedit fructum suum.

Benedícat nos Deus, Deus noster, benedícat nos Deus : * et métuant eum omnes fines terræ.

Glória Patri.

Per Annum, Ant. Allelúia, allelúia.

Ant. t. 8. Tres púeri.

CANTICUM TRIUM PUERORUM.

Danielis 3. *e*

BENEDICITE ómnia ópera Dómini Dómino : * laudáte et superexaltáte eum in sæcula.

Benedícite Angeli Dómini Dómino : * benedícite cœli Dómino.

Benedícite aquæ omnes, quæ super cœlos sunt Dómino : * benedícite, omnes virtútes Dómini, Dómino.

Benedícite sol et luna Dómino : * benedícite stellæ cœli Dómino.

Benedícite omnis imber et ros Dómino : * benedícite omnes spíritus Dei Dómino.

Benedícite ignis et æstus Dómino : * benedícite frigus et æstus Dómino.

Benedícite rores et pruína Dómino : * benedícite gelu et frigus Dómino.

Benedícite glácies et nives Dómino : * benedícite noctes et dies Dómino.

Benedícite lux et ténebræ Dómino : * benedícite fúlgura et nubes Dómino.

Benedícat terra Dóminum : * laudet et superexáltet eum in sæcula.

Benedícite montes et colles Dómino : * benedícite univérsa germinántia in terra Dómino.

Benedícite fontes Dómino : * benedícite mária et flúmina Dómino.

Benedícite cete, et ómnia quæ movéntur in aquis, Dómino : * benedícite omnes vólucres cœli Dómino.

Benedícite omnes béstiæ et pécora Dómino, * benedícite fílii hóminum Dómino.

Benedícat Israel Dóminum : * laudet et superexáltet eum in sæcula.

Benedícite sacerdótes Dómini Dómino : * benedícite servi Dómini Dómino.

Benedícite spíritus et ánimæ justórum Dómino : * benedícite sancti et húmiles corde Dómino.

Benedícite Ananía, Azaría, Misael Dómino : * laudáte et superexaltáte eum in sæcula.

Benedicámus Patrem et Fílium cum sancto Spíritu : * laudémus et superexaltémus eum in sæcula.

Benedíctus es Dómine in firmaménto cœli : * et laudábilis, et gloriósus, et superexaltátus in sæcula.

Hic non dicitur Glória Patri, *neque* Amen ; *in aliis Canticis dicuntur.*

Per Annum, Ant. Tres púeri jussu regis in fornácem missi sunt, non timéntes flammam ignis, dicéntes : Benedíctus Deus.

Ant. t. 8. Allelúia.

PSALMUS 148.

LAUDATE Dóminum de cœlis : * laudáte eum in excélsis.

Laudáte eum omnes Angeli ejus : * laudáte eum omnes virtútes ejus.

Laudáte eum sol et luna : * laudáte eum omnes stellæ et lumen.

Laudáte eum cœli cœlórum : * et aquæ omnes, quæ super cœlos sunt, laudent nomen Dómini.

Quia ipse dixit, et facta sunt : * ipse mandávit, et creáta sunt.

Státuit ea in ætérnum, et in sæculum sæculi : * præcéptum pósuit, et non præteríbit.

Laudáte Dóminum de terra : * dracónes, et omnes abyssi :

Ignis, grando, nix, glácies, spíritus procellárum : * quæ fáciunt verbum ejus.

Montes, et omnes colles : * ligna fructífera, et omnes cedri.

Béstiæ, et univérsa pécora,* serpéntes, et vólucres pennátæ :

Reges terræ, et omnes pópuli : * príncipes, et omnes júdices terræ :

Júvenes et vírgines, senes cum junióribus laudent nomen Dómini : * quia exaltátum est nomen ejus solíus.

Conféssio ejus super cœlum et terram : * et exaltávit cornu pópuli sui.

Hymnus ómnibus sanctis ejus ; * fíliis Israel, pópulo appropinquánti sibi.

Hic non dicitur Glória Patri.

PSALMUS 149.

CANTATE Dómino cánticum novum : * laus ejus in Ecclésia sanctórum.

Lætétur Israel in eo, qui fecit eum : * et fílii Sion exúltent in rege suo.

Laudent nomen ejus in choro : * in tympano et psaltério psallant ei.

Quia beneplácitum est Dómino in pópulo suo : * et exaltábit mansuétos in salútem.

Exultábunt sancti in glória : * lætabúntur in cubílibus suis.

Exaltatiónes Dei in gútture eórum : * et gládii ancípites in mánibus eórum.

Ad faciéndam vindíctam in natiónibus : * increpatiónes in pópulis.

Ad alligándos reges eórum in compédibus, * et nóbiles eórum in mánicis férreis.

Ut fáciant in eis judícium conscríptum : * glória hæc est ómnibus sanctis ejus.

Hic non dicitur Glória Patri.

PSALMUS 150.

LAUDATE Dóminum in sanctis ejus : * laudáte eum in firmaménto virtútis ejus.

Laudáte eum in virtútibus ejus : * laudáte eum secúndum multitúdinem magnitúdinis ejus.

Laudáte eum in sono tubæ : * laudáte eum in psaltério, et cíthara.

Laudáte eum in tympano, et choro : * laudáte eum in chordis, et órgano.

Laudáte eum in cymbalis benesonántibus : laudáte eum

in cymbalis jubilatiónis : * omnis spíritus laudet Dóminum.

Glória Patri.

Per Annum, Ant. Allelúia, allelúia, allelúia.

Sequens Capit. dicitur in Dominicis, a secunda post Epiphan. usque ad Septuag.

CAPITULUM. *Apoc. 7. c*

BENEDICTIO, et cláritas, et sapiéntia, et gratiárum áctio, honor, virtus et fortitúdo Deo nostro in sæcula sæculórum, Amen.

℟. Deo grátias.

Sic respondetur in fine omnium Capitulorum.

HYMNUS.

ÆTERNE rerum Cónditor,
Noctem diémque qui regis,
Et témporum das témpora,
Ut álleves fastídium.

Noctúrna lux viántibus
A nocte noctem ségregans,
Preco diéi jam sonat,
Jubárque solis évocat.

Hoc excitátus lúcifer
Solvit polum calígine;
Hoc omnis errónum cohors
Viam nocéndi déserit.

Hoc nauta vires cólligit,
Pontíque mitéscunt freta :
Hoc, ipsa petra Ecclésiæ,
Canénte, culpam díluit.

Surgámus ergo strénue,
Gallus jacéntes éxcitat,
Et somnoléntos íncrepat,
Gallus negántes árguit.

Gallo canénte spes redit,
Ægris salus refúnditur,
Mucro latrónis cónditur,
Lapsis fides revértitur.

Jesu labántes réspice,
Et nos vidéndo córrige :
Si réspicis, labes cadunt,
Fletúque culpa sólvitur.

Tu lux refúlge sénsibus,
Mentísque somnum díscute;
Te nostra vox primum sonet,
Et vota solvámus tibi.

Deo Patri sit glória,
Ejúsque soli Fílio,
Cum Spíritu Paráclito,
Nunc, et per omne sæculum.
Amen.

Per Annum, ℣. Dóminus regnávit, decórem índuit. ℟. Induit Dóminus fortitúdinem, et præcínxit se virtúte.

A Septuagesima usque ad Quadragesimam, ℣. Dómine refúgium factus es nobis. ℟. A generatióne, et progénie.

In Adventu, Hymnus, En clara vox.

℣. Vox clamántis in desérto : Paráte viam Dómini. ℟. Rectas fácite sémitas ejus.

CANTICUM ZACHARIÆ.

Lucæ 1. g

BENEDICTUS Dóminus Deus Israel,* quia visitávit, et fecit redemptiónem plebis suæ :

Et eréxit cornu salútis nobis, * in domo David púeri sui.

Sicut locútus est per os sanctórum, * qui a sæculo sunt, prophetárum ejus :

Salútem ex inimícis nostris, * et de manu ómnium qui odérunt nos :

Ad faciéndam misericórdiam cum pátribus nostris : * et memorári testaménti sui sancti.

Jusjurándum, quod jurávit ad Abraham patrem nostrum, * datúrum se nobis :

Ut sine timóre, de manu inimicórum nostrórum liberáti, * serviámus illi.

In sanctitáte et justítia coram ipso, * ómnibus diébus nostris.

Et tu, puer, Prophéta Altíssimi vocáberis : * præíbis enim ante fáciem Dómini paráre vias ejus.

Ad dandam sciéntiam salútis plebi ejus : * in remissiónem peccatórum eórum :

Per víscera misericórdiæ Dei nostri : * in quibus visitávit nos, óriens ex alto :

Illumináre his, qui in ténebris, et in umbra mortis sedent : * ad dirigéndos pedes nostros in viam pacis.

Glória Patri, et Fílio.

Sicut erat.

Deinde dicitur Antiphona et Oratio propria, et post eam, si occurrat eo die aliquod Festum Simplex, fit de eo Commemoratio. Postremo (si id tempus requirit) fiunt Commemorationes de S. Maria, de Apostolis, et de Patrono Ecclesiæ in ordine aliarum Commem. secundum illius dignitatem, et ultimo loco de Pace, ut infra in Vesperis Sabbati.

In fine, si discedendum sit a Choro, dicitur una ex Antiphonis B. Mariæ, ut habetur infra post Completorium.

DOMINICA
AD PRIMAM.

Pater noster. Ave María. Credo.

℣. Deus in adjutórium, p. 17.

HYMNUS.

Jam lucis orto sídere
Deum precémur súpplices,
Ut in diúrnis áctibus
Nos servet a nocéntibus.

Linguam refrænans témperet,
Ne litis horror ínsonet :
Visum fovéndo cóntegat,
Ne vanitátes háuriat.

Sint pura cordis íntima,
Absístat et vecórdia :
Carnis terat supérbiam
Potus cibíque párcitas :

Ut, cum dies abscésserit,
Noctémque sors redúxerit,
Mundi per abstinéntiam
Ipsi canámus glóriam.

Deo Patri sit glória,
Ejúsque soli Fílio,
Cum Spíritu Paráclito,
Nunc, et per omne sæculum.
Amen.

In Dominicis per Annum, Ant. t. 8. Allelúia.

PSALMUS 53.

Deus in nómine tuo salvum me fac : * et in virtúte tua júdica me.

Deus exáudi oratiónem meam : * áuribus pércipe verba oris mei.

Quóniam aliéni insurrexérunt advérsum me, et fortes quæsiérunt ánimam meam : * et non proposuérunt Deum ante conspéctum suum,

Ecce enim Deus ádjuvat me : * et Dóminus suscéptor est ánimæ meæ.

Avérte mala inimícis meis : * et in veritáte tua dispérde illos.

Voluntárie sacrificábo tibi, * et confitébor nómini tuo, Dómine, quóniam bonum est.

Quóniam ex omni tribulatióne eripuísti me : * et super inimícos meos despéxit óculus meus.

Sequens Psalmus, Confitémini Dómino, *dicitur tantum in Dominicis, quando fit Officium de Dominica, ut in Psalterio.*

A Septuagesima vero usque ad Pascha ejus loco dicitur Psalmus Dóminus regnávit, *ut supra in Laudibus*, p. 17.

PSALMUS 117.

CONFITEMINI Dómino quóniam bonus : * quóniam in sæculum misericórdia ejus.

Dicat nunc Israel quóniam bonus : * quóniam in sæculum misericórdia ejus.

Dicat nunc domus Aaron :* quóniam in sæculum misericórdia ejus.

Dicant nunc qui timent Dóminum : * quóniam in sæculum misericórdia ejus.

De tribulatióne invocávi Dóminum : * et exaudívit me in latitúdine Dóminus.

Dóminus mihi adjútor : * non timébo quid fáciat mihi homo.

Dóminus mihi adjútor : * et ego despíciam inimícos meos.

Bonum est confídere in Dómino, * quam confídere in hómine.

Bonum est speráre in Dómino, * quam speráre in princípibus.

Omnes Gentes circuiérunt me : * et in nómine Dómini quia ultus sum in eos.

Circumdántes circumdedérunt me : * et in nómine Dómini quia ultus sum in eos.

Circumdedérunt me sicut apes, et exarsérunt sicut ignis in spinis : * et in nómine Dómini quia ultus sum in eos.

Impúlsus evérsus sum ut cáderem : * et Dóminus suscépit me.

Fortitúdo mea, et laus mea Dóminus : * et factus est mihi in salútem.

Vox exultatiónis et salútis, * in tabernáculis justórum.

Déxtera Dómini fecit virtútem : déxtera Dómini exaltávit me, * déxtera Dómini fecit virtútem.

Non móriar, sed vivam : * et narrábo ópera Dómini.

Castígans castigávit me Dóminus : * et morti non trádidit me.

Aperíte mihi portas justítiæ, ingréssus in eas confitébor Dómino : * hæc porta Dómini, justi intrábunt in eam.

Confitébor tibi quóniam exaudísti me : * et factus es mihi in salútem.

Lápidem, quem reprobavé-

runt ædificántes, * hic factus est in caput ánguli.

A Dómino factum est istud: * et est mirábile in óculis nostris.

Hæc est dies, quam fecit Dóminus : * exultémus, et lætémur in ea.

O Dómine salvum me fac, o Dómine bene prosperáre : * benedíctus qui venit in nómine Dómini.

Benedíximus vobis de domo Dómini : * Deus Dóminus, et illúxit nobis.

Constitúite diem solémnem in condénsis, * usque ad cornu altáris.

Deus meus es tu, et confitébor tibi : * Deus meus es tu, et exaltábo te.

Confitébor tibi quóniam exaudísti me : * et factus es mihi in salútem.

Confitémini Dómino quóniam bonus: * quóniam in sæculum misericórdia ejus.

PSALMUS 118.

BEATI immaculáti in via, * qui ámbulant in lege Dómini.

Beáti, qui scrutántur testimónia ejus : * in toto corde exquírunt eum.

Non enim qui operántur iniquitátem, * in viis ejus ambulavérunt.

Tu mandásti * mandáta tua custodíri nimis.

Utinam dirigántur viæ meæ,* ad custodiéndas justificatiónes tuas.

Tunc non confúndar, * cum perspéxero in ómnibus mandátis tuis.

Confitébor tibi in directióne cordis, * in eo quod dídici judícia justítiæ tuæ.

Justificatiónes tuas custódiam : * non me derelínquas usquequáque.

In quo córrigit adolescéntior viam suam ? * in custodiéndo sermónes tuos.

In toto corde meo exquisívi te : * ne repéllas me a mandátis tuis.

In corde meo abscóndi elóquia tua : * ut non peccem tibi.

Benedíctus es, Dómine : * doce me justificatiónes tuas.

In lábiis meis * pronuntiávi ómnia judícia oris tui.

In via testimoniórum tuórum delectátus sum, * sicut in ómnibus divítiis.

In mandátis tuis exercébor : * et considerábo vias tuas.

In justificatiónibus tuis meditábor : * non oblivíscar sermónes tuos.

RETRIBUE servo tuo, vivífica me : * et custódiam sermónes tuos.

Revéla óculos meos : * et considerábo mirabília de lege tua.

Incola ego sum in terra : * non abscóndas a me mandáta tua.

Concupívit ánima mea desideráre justificatiónes tuas, * in omni témpore.

Increpásti supérbos : * ma-

ledícti qui declínant a mandátis tuis.

Aufer a me oppróbrium et contémptum : * quia testimónia tua exquisívi.

Etenim sedérunt príncipes, et advérsum me loquebántur : * servus autem tuus exercebátur in justificatiónibus tuis.

Nam et testimónia tua meditátio mea est : * et consílium meum justificatiónes tuæ.

Adhæsit paviménto ánima mea : * vivífica me secúndum verbum tuum.

Vias meas enuntiávi, et exaudísti me : * doce me justificatiónes tuas.

Viam justificatiónum tuárum ínstrue me : * et exercébor in mirabílibus tuis.

Dormitávit ánima mea præ tædio : * confírma me in verbis tuis.

Viam iniquitátis ámove a me : * et de lege tua miserére mei.

Viam veritátis elégi : * judícia tua non sum oblítus.

Adhæsi testímoniis tuis, Dómine : * noli me confúndere.

Viam mandatórum tuórum cucúrri, * cum dilatásti cor meum.

Sequens Symbolum dicitur in Dominicis tantum, quando fit Officium de Dominica ut in Psalterio.

SYMBOLUM S. ATHANASII.

QUICUMQUE vult salvus esse, * ante ómnia opus est, ut téneat cathólicam fidem :

Quam nisi quisque íntegram inviolatámque serváverit, * absque dúbio in ætérnum períbit.

Fides autem cathólica hæc est, * ut unum Deum in Trinitáte, et Trinitátem in unitáte venerémur.

Neque confundéntes persónas, * neque substántiam separántes.

Alia est enim persóna Patris, ália Fílii, * ália Spíritus sancti.

Sed Patris, et Fílii, et Spíritus sancti una est divínitas, * æquális glória, coætérna majéstas.

Qualis Pater, talis Fílius, talis Spíritus sanctus.

Increátus Pater, increátus Fílius, * increátus Spíritus sanctus.

Imménsus Pater, imménsus Fílius, * imménsus Spíritus sanctus.

Ætérnus Pater, ætérnus Fílius, * ætérnus Spíritus sanctus.

Et tamen non tres ætérni ; * sed unus ætérnus.

Sicut non tres increáti, nec tres imménsi ; * sed unus increátus, et unus imménsus.

Simíliter omnípotens Pater, omnípotens Fílius, * omnípotens Spíritus sanctus.

Et tamen non tres omnipoténtes * sed unus omnípotens.

Ita Deus Pater, Deus Fílius,* Deus Spíritus sanctus.

Et tamen non tres Dii; * sed unus est Deus.

Ita Dóminus Pater, Dóminus Fílius, * Dóminus Spíritus sanctus.

Et tamen non tres Dómini; * sed unus est Dóminus.

Quia sicut singillátim unamquámque persónam Deum ac Dóminum confitéri Christiána veritáte compéllimur : * ita tres Deos aut Dóminos dícere, Cathólica religióne prohibémur.

Pater a nullo est factus : * nec creátus, nec génitus.

Fílius a Patre solo est : * non factus, nec creátus, sed génitus.

Spíritus sanctus a Patre et Fílio : * non factus, nec creátus, nec génitus, sed procédens.

Unus ergo Pater, non tres Patres; unus Fílius, non tres Fílii : * unus Spíritus sanctus, non tres Spíritus sancti.

Et in hac Trinitáte nihil prius aut postérius, nihil majus aut minus; * sed totæ tres persónæ coætérnæ sibi sunt, et coæquáles.

Ita ut per ómnia, sicut jam supra dictum est, * et únitas in Trinitáte, et Trínitas in unitáte veneránda sit.

Qui vult ergo salvus esse, * ita de Trinitáte séntiat.

Sed necessárium est ad ætérnam salútem, * ut incarnatiónem quoque Dómini nostri Jesu Christi fidéliter credat.

Est ergo fides recta, ut credámus et confiteámur, * quià Dóminus noster Jesus Christus Dei Fílius, Deus et homo est.

Deus est ex substántia Patris ante sæcula génitus : * et homo est ex substántia matris in sæculo natus.

Perféctus Deus, perféctus homo : * ex ánima rationáli, et humána carne subsístens.

Æquális Patri secúndum divinitátem : * minor Patre secúndum humanitátem.

Qui licet Deus sit, et homo : * non duo tamen, sed unus est Christus.

Unus autem non conversióne divinitátis in carnem; * sed assumptióne humanitátis in Deum.

Unus omníno non confusióne substántiæ; * sed unitáte persónæ.

Nam sicut ánima rationális et caro unus est homo : * ita Deus et homo unus est Christus.

Qui passus est pro salúte nostra, descéndit ad ínferos, * tértia die resurréxit a mórtuis.

Ascéndit ad cœlos, sedet ad déxteram Dei Patris omnipoténtis : * inde ventúrus est judicáre vivos et mórtuos.

Ad cujus advéntum omnes hómines resúrgere habent cum corpóribus suis : * et redditúri sunt de factis própriis ratiónem.

Et qui bona egérunt, ibunt in vitam ætérnam : * qui vero mala, in ignem ætérnum.

Hæc est fides Cathólica : *

quam nisi quisque fidéliter firmitérque credíderit, salvus esse non póterit.

Glória Patri, et Fílio.

Ant. Allelúia, allelúia, allelúia.

Capitulum. 1. *Tim.* 1. *d*

Regi sæculórum immortáli et invisíbili, soli Deo honor, et glória in sæcula sæculórum, Amen. ℟. Deo grátias.

℟. *br.* Christe Fili Dei vivi, * Miserére nobis. *Et repetitur,* Christe Fili Dei vivi, miserére nobis. ℣. Qui sedes ad déxteram Patris. ℟. Miserére nobis. ℣. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui sancto. ℟. Christe Fili Dei vivi, miserére nobis.

℣. Exúrge Christe, ádjuva nos. ℟. Et líbera nos propter nomen tuum.

Sequentes Preces non dicuntur in Duplicibus, nec infra Octavas : sed tunc dicto ℟. *br. dicitur* Dóminus vobíscum, *et Oratio,* Dómine Deus omnípotens, *ut infra*, p. 28.

Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Pater noster, *secreto usque ad* ℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem. ℟. Sed líbera nos a malo.

Credo in Deum, *secreto usque ad* ℣. Carnis resurrectiónem. ℟. Vitam ætérnam, Amen.

℣. Et ego ad te Dómine clamávi. ℟. Et mane orátio mea prævéniet te.

℣. Repleátur os meum laude. ℟. Ut cantem glóriam tuam, tota die magnitúdinem tuam.

℣. Dómine avérte fáciem tuam a peccátis meis. ℟. Et omnes iniquitátes meas dele.

℣. Cor mundum crea in me, Deus. ℟. Et Spíritum rectum ínnova in viscéribus meis.

℣. Ne projícias me a fácie tua. ℟. Et Spíritum sanctum tuum ne áuferas a me.

℣. Redde mihi lætítiam salutáris tui. ℟. Et spíritu principáli confírma me.

℣. Adjutórium nostrum in nómine Dómini. ℟. Qui fecit cœlum et terram.

Deinde Hebdomadarius facit Confessionem.

Confiteor Deo omnipoténti, beátæ Maríæ semper Vírgini, beáto Michaéli Archángelo, beáto Joánni Baptístæ, sanctis Apóstolis Petro et Paulo, ómnibus Sanctis, et vobis fratres : quia peccávi nimis cogitatióne, verbo, et ópere : mea culpa, mea culpa, mea máxima culpa. Ideo precor beátam Maríam semper Vírginem, beátum Michaélem Archángelum, beátum Joánnem Baptístam, sanctos Apóstolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos, et vos fratres, oráre pro me ad Dóminum Deum nostrum.

Chorus respondet :

Misereatur tui omnípotens Deus, et dimíssis peccátis tuis, perdúcat te ad vitam ætérnam. ℟. Amen.

Deinde repetit Confessio-

nem : et ubi dicitur vobis fratres, *et* vos fratres, *dicatur* tibi pater, *et* te pater.

Facta Confessione a Choro, Hebdomadarius dicit :

MISEREATUR vestri omnípotens Deus, et dimíssis peccátis vestris, perdúcat vos ad vitam ætérnam. ℟. Amen.

INDULGENTIAM, absolutiónem, et remissiónem peccatórum nostrórum tríbuat nobis omnípotens et miséricors Dóminus. ℟. Amen.

Et prosequitur ℣. Dignáre Dómine die isto. ℟. Sine peccáto nos custodíre.

℣. Miserére nostri Dómine. ℟. Miserére nostri.

℣. Fiat misericórdia tua Dómine super nos. ℟. Quemádmodum sperávimus in te.

℣. Dómine exáudi oratiónem meam. ℟. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus. ORATIO.

DOMINE Deus omnípotens, qui ad princípium hujus diéi nos perveníre fecísti : tua nos hódie salva virtúte; ut in hac die ad nullum declinémus peccátum, sed semper ad tuam justítiam faciéndam nostra procédant elóquia, dirigántur cogitatiónes et ópera. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum : Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

℟. Amen.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

℟. Benedicámus Dómino. ℣. Deo grátias.

Deinde in Choro legitur Martyrologium. Et quando dicenda est Prima de B. Maria, præponitur Lectioni Martyrologii.

Postea Hebdomadarius dicit ℣. Pretiósa in conspéctu Dómini. ℟. Mors sanctórum ejus.

Et absolute sine Orémus.

ORATIO.

SANCTA María, et omnes Sancti intercédant pro nobis ad Dóminum : ut nos mereámur ab eo adjurári et salvári, qui vivit et regnat in sæcula sæculórum. ℟. Amen.

℣. Deus in adjutórium meum inténde. ℟. Dómine ad adjuvándum me festína.

Et dicitur ter : ultimo additur Glória Patri. Sicut erat.

Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Pater noster, *secreto.*

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem. ℟. Sed líbera nos a malo.

℣. Réspice in servos tuos Dómine, et in ópera tua, et dírige fílios eórum. ℟. Et sit splendor Dómini Dei nostri super nos, et ópera mánuum nostrárum dírige super nos, et opus mánuum nostrárum dírige.

℣. Glória Patri. ℟. Sicut erat.

Orémus. ORATIO.

DIRIGERE et sanctificáre, régere et gubernáre dignáre, Dómine Deus Rex cœli et terræ, hódie corda et córpora nostra, sensus, sermónes, et actus nostros in lege tua, et in opéribus mandatórum tuórum : ut hic, et in ætérnum, te auxiliánte, salvi et líberi esse mereámur, Salvátor mundi : Qui vivis et regnas in sæcula sæculórum. ℟. Amen.

℣. Jube domne benedícere.

Bened. Dies et actus nostros in sua pace dispónat Dóminus omnípotens. ℟. Amen.

Ad Absolutionem Capituli in Dominicis et Feriis per Annum, ab Octava Epiphaniæ usque ad Dominicam primam Quadragesimæ exclusive.

LECTIO BREVIS. 2. *Thess.* 3. *b*

DOMINUS autem dírigat corda et córpora nostra in charitáte Dei, et patiéntia Christi. Tu autem Dómine miserére nobis.

℟. Deo grátias.

A Dominica prima Adventus usque ad Vigiliam Nativitatis Domini exclusive.

Isaiæ 33.

DOMINE, miserére nostri : te enim expectávimus : esto bráchium nostrum in mane, et salus nostra in témpore tribulatiónis. Tu autem.

Post Lectionem brevem dicitur ℣. Adjutórium nostrum in nómine Dómini. ℟. Qui fecit cœlum et terram.

℣. Benedícite. ℟. Deus.

Bened. Dóminus nos benedícat, et ab omni malo defféndat, et ad vitam perdúcat ætérnam : et fidélium ánimæ per misericórdiam Dei requiéscant in pace. ℟. Amen.

IN FERIALI OFFICIO.

AD PRIMAM.

Pater noster. Ave María. Credo.

℣. Deus in adjutórium, *p.* 17.

HYMNUS.

JAM lucis orto sídere
Deum precémur súpplices,
Ut in diúrnis áctibus
Nos servet a nocéntibus.

Linguam refrænans témperet,
Ne litis horror ínsonet :
Visum fovéndo cóntegat,
Ne vanitátes háuriat.

Sint pura cordis íntima,
Absístat et vecórdia :
Carnis terat supérbiam
Potus cibíque párcitas :

Ut, cum dies abscésserit,
Noctémque sors redúxerit,
Mundi per abstinéntiam
Ipsi canámus glóriam.

Deo Patri sit glória,
Ejúsque soli Fílio,
Cum Spíritu Paráclito,
Nunc, et per omne sæculum.
Amen.

Per Annum, Ant. t. 8. Beáti qui ámbulant.

Tempore Adventus, Ant. de Laudibus Dominicæ, aut ex propriis Laudibus.

Psalmus 53.

Deus in nómine tuo salvum me fac: * et in virtúte tua júdica me.

Deus exáudi oratiónem meam: * áuribus pércipe verba oris mei.

Quóniam aliéni insurrexérunt advérsum me, et fortes quæsiérunt ánimam meam: * et non proposuérunt Deum ante conspéctum suum.

Ecce enim Deus ádjuvat me: * et Dóminus suscéptor est ánimæ meæ.

Avérte mala inimícis meis: * et in veritáte tua dispérde illos.

Voluntárie sacrificábo tibi, * et confitébor nómini tuo Dómine: quóniam bonum est.

Quóniam ex omni tribulatióne eripuísti me: * et super inimícos meos despéxit óculus meus.

Post Psalmum Deus in nómine tuo, *loco Psalmi* Confitémini, *dicitur unus ex infrascriptis Psalmis, secundum Ferias distinctis. Sabbato autem dicuntur tantum tres Psalmi, sicut in Festis.*

FERIA SECUNDA.

Psalmus 23.

Domini est terra, et plenitúdo ejus: * orbis terrárum, et univérsi qui hábitant in eo.

Quia ipse super mária fundávit eum: * et super flúmina præparávit eum.

Quis ascéndet in montem Dómini; * aut quis stabit in loco sancto ejus?

Innocens mánibus et mundo corde, * qui non accépit in vano ánimam suam, nec jurávit in dolo próximo suo.

Hic accípiet benedictiónem a Dómino: * et misericórdi m a Deo salutári suo.

Hæc est generátio quæréntium eum, * quæréntium fáciem Dei Jacob.

Attóllite portas, príncipes, vestras, et elevámini portæ æternáles: * et introíbit Rex glóriæ.

Quis est iste Rex glóriæ? * Dóminus fortis et potens: Dóminus potens in prælio.

Attóllite portas, príncipes, vestras, et elevámini portæ æternáles, * et introíbit Rex glóriæ.

Quis est iste Rex glóriæ? * Dóminus virtútum ipse est Rex glóriæ.

FERIA TERTIA.

Psalmus 24.

Ad te Dómine levávi ánimam: * Deus meus in te confído, non erubéscam:

Neque irrídeant me inimíci mei: * étenim univérsi, qui sústinent te, non confundéntur.

Confundántur omnes iníqua agéntes * supervácue.

Vias tuas Dómine demónstra mihi: * et sémitas tuas édoce me.

Dírige me in veritáte tua, et doce me: * quia tu es Deus salvátor meus, et te sustínui tota die.

Reminíscere miseratiónum

tuárum Dómine, * et misericordiárum tuárum, quæ a sæculo sunt.

Delícta juventútis meæ, * et ignorántias meas ne memíneris.

Secúndum misericórdiam tuam meménto mei tu : * propter bonitátem tuam Dómine.

Dulcis et rectus Dóminus : * propter hoc legem dabit delinquéntibus in via.

Díriget mansuétos in judício :* docébit mites vias suas.

Univérsæ viæ Dómini misericórdia et véritas, * requiréntibus testaméntum ejus, et testimónia ejus.

Propter nomen tuum Dómine propitiáberis peccáto meo : * multum est enim.

Quis est homo qui timet Dóminum ? * legem státuit ei in via, quam elégit.

Anima ejus in bonis demorábitur : * et semen ejus hæreditábit terram.

Firmaméntum est Dóminus timéntibus eum : * et testaméntum ipsíus ut manifestétur illis.

Oculi mei semper ad Dóminum : * quóniam ipse evéllet de láqueo pedes meos.

Réspice in me, et miserére mei : * quia únicus et pauper sum ego.

Tribulatiónes cordis mei multiplicátæ sunt : * de necessitátibus meis érue me.

Vide humilitátem meam, et labórem meum : * et dimítte univérsa delícta mea.

Réspice inimícos meos quóniam multiplicáti sunt, * et odio iníquo odérunt me.

Custódi ánimam meam, et érue me : * non erubéscam, quóniam sperávi in te.

Innocéntes et recti adhæsérunt mihi : * quia sustínui te.

Líbera, Deus, Israel, * ex ómnibus tribulatiónibus suis.

FERIA QUARTA.

PSALMUS 25.

JUDICA me Dómine, quóniam ego in innocéntia mea ingréssus sum : * et in Dómino sperans non infirmábor.

Proba me Dómine, et tenta me : * ure renes meos et cor meum.

Quóniam misericórdia tua ante óculos meos est : * et complácui in veritáte tua.

Non sedi cum concílio vanitátis : * et cum iníqua geréntibus non introíbo.

Odívi ecclésiam malignántium : * et cum ímpiis non sedébo.

Lavábo inter innocéntes manus meas : * et circúmdabo altáre tuum Dómine :

Ut áudiam vocem laudis, * et enárrem univérsa mirabília tua.

Dómine diléxi decórem domus tuæ, * et locum habitatiónis glóriæ tuæ.

Ne perdas cum ímpiis Deus ánimam meam, * et cum viris sánguinum vitam meam :

In quorum mánibus iniquitátes sunt : * déxtera eórum repléta est munéribus.

Ego autem in innocéntia mea ingréssus sum : * rédime me, et miserére mei.

Pes meus stetit in diré cto : * in ecclésiis benedícam te Dómine.

FERIA QUINTA.

PSALMUS 22.

DOMINUS regit me, et nihil mihi déerit : * in loco páscuæ ibi me collocávit.

Super aquam refectiónis educávit me : * ánimam meam convértit.

Dedúxit me super sémitas justítiæ, * propter nomen suum.

Nam, et si ambulávero in médio umbræ mortis non timébo mala : * quóniam tu mecum es.

Virga tua, et báculus tuus, * ipsa me consoláta sunt.

Parásti in conspéctu meo mensam, * advérsus eos qui tríbulant me.

Impinguásti in óleo caput meum : * et calix meus inébrians quam præclárus est!

Et misericórdia tua subsequétur me * ómnibus diébus vitæ meæ.

Et ut inhábitem in domo Dómini, * in longitúdinem diérum.

FERIA SEXTA.

PSALMUS 21.

DEUS Deus meus, réspice in me : quare me dereliquísti ? * longe a salúte mea verba delictórum meórum.

Deus meus clamábo per diem, et non exáudies; * et nocte, et non ad insipiéntiam mihi.

Tu autem in sancto hábitas, * laus Israel.

In te speravérunt patres nostri : * speravérunt, et liberásti eos.

Ad te clamavérunt, et salvi facti sunt : * in te speravérunt, et non sunt confúsi.

Ego autem sum vermis, et non homo : * oppróbrium hóminum, et abjéctio plebis.

Omnes vidéntes me, derisérunt me : * locúti sunt lábiis, et movérunt caput.

Sperávit in Dómino, erípiat eum : * salvum fáciat eum, quóniam vult eum.

Quóniam tu es, qui extraxísti me de ventre : * spes mea ab ubéribus matris meæ. In te projéctus sum ex utéro :

De ventre matris meæ Deus meus es tu, * ne discésseris a me :

Quóniam tribulátio próxima est : * quóniam non est qui ádjuvet.

Circumdedérunt me vítuli multi : * tauri pingues obsedérunt me.

Aperuérunt super me os suum : * sicut leo rápiens et rúgiens.

Sicut aqua effúsus sum : * et dispérsa sunt ómnia ossa mea.

Factum est cor meum tamquam cera liquéscens * in médio ventris mei.

Aruit tamquam testa virtus mea, et lingua mea adhæsit

fáucibus meis : * et in púlverem mortis deduxísti me.

Quóniam circumdedérunt me canes multi : * concílium malignántium obsédit me.

Fodérunt manus meas et pedes meos : * dinumeravérunt ómnia ossa mea.

Ipsi vero consideravérunt et inspexérunt me : * divisérunt sibi vestiménta mea, et super vestem meam misérunt sortem.

Tu autem Dómine ne elongáveris auxílium tuum a me : * ad defensiónem meam cónspice.

Erue a frámea Deus ánimam meam ; * et de manu canis únicam meam.

Salva me ex ore leónis : * et a córnibus unicórnium humilitátem meam.

Narrábo nomen tuum frátribus meis : * in médio Ecclésiæ laudábo te.

Qui timétis Dóminum, laudáte eum : * univérsum semen Jacob glorificáte eum.

Tímeat eum omne semen Israel : * quóniam non sprevit, neque despéxit deprecatiónem páuperis :

Nec avértit fáciem suam a me : * et cum clamárem ad eum exaudívit me.

Apud te laus mea in Ecclésia magna : * vota mea reddam in conspéctu timéntium eum.

Edent páuperes, et saturabúntur : et laudábunt Dóminum qui requírunt eum : * vivent corda eórum in sæculum sæculi.

Reminiscéntur et converténtur ad Dóminum * univérsi fines terræ :

Et adorábunt in conspéctu ejus : * univérsæ famíliæ Géntium.

Quóniam Dómini est regnum : * et ipse dominábitur Géntium.

Manducavérunt et adoravérunt omnes pingues terræ : * in conspéctu ejus cadent omnes qui descéndunt in terram.

Et ánima mea illi vivet : * et semen meum sérviet ipsi.

Annuntiábitur Dómino generátio ventúra : * et annuntiábunt cœli justítiam ejus pópulo qui nascétur, quem fecit Dóminus.

Sabbato nihil additur, ut supra in Rubrica, p. 30.

Deinde dicitur

PSALMUS 118.

Beati immaculáti in via, * qui ámbulant in lege Dómini.

Beáti, qui scrutántur testimónia ejus : * in toto corde exquírunt eum.

Non enim qui operántur iniquitátem, * in viis ejus ambulavérunt.

Tu mandásti * mandáta tua custodíri nimis.

Utinam dirigántur viæ meæ, * ad custodiéndas justificatiónes tuas.

Tunc non confúndar, * cum perspéxero in ómnibus mandátis tuis.

Confitébor tibi in directióne cordis, * in eo quod dídici judícia justítiæ tuæ.

Justificatiónes tuas custódiam : * non me derelínquas usquequáque.

In quo córrigit adolescéntior viam suam ? * in custodiéndo sermónes tuos.

In toto corde meo exquisívi te : * ne repéllas me a mandátis tuis.

In corde meo abscóndi elóquia tua, * ut non peccem tibi.

Benedíctus es Dómine : * doce me justificatiónes tuas.

In lábiis meis * pronuntiávi ómnia judícia oris tui.

In via testimoniórum tuórum delectátus sum, * sicut in ómnibus divítiis.

In mandátis tuis exercébor: * et considerábo vias tuas.

In justificatiónibus tuis meditábor : * non oblivíscar sermónes tuos.

RETRIBUE servo tuo, vivífica me : * et custódiam sermónes tuos.

Revéla óculos meos : * et considerábo mirabília de lege tua.

Incola ego sum in terra: * non abscóndas a me mandáta tua.

Concupívit ánima mea desideráre justificatiónes tuas, * in omni témpore.

Increpásti supérbos : * maledícti qui declínant a mandátis tuis.

Aufer a me oppróbrium et contémptum : * quia testimónia tua exquisívi.

Etenim sedérunt príncipes, et advérsum me loquebántur : * servus autem tuus exercebátur in justificatiónibus tuis.

Nam et testimónia tua meditátio mea est : * et consílium meum justificatiónes tuæ.

Adhæsit paviménto ánima mea : * vivífica me secúndum verbum tuum.

Vias meas enuntiávi, et exaudísti me : * doce me justificatiónes tuas.

Viam justificatiónum tuárum ínstrue me : * et exercébor in mirabílibus tuis.

Dormitávit ánima mea præ tædio : * confírma me in verbis tuis.

Viam iniquitátis ámove a me : * et de lege tua miserére mei.

Viam veritátis elégi : * judícia tua non sum oblítus.

Adhæsi testimóniis tuis Dómine :* noli me confúndere.

Viam mandatórum tuórum cucúrri, * cum dilatásti cor meum.

Per Annum, Ant. Beáti qui ámbulant in lege tua Dómine.

Temp. Adventus, Ant. de Laudibus Dominicæ, aut ex propriis Laudibus.

CAPITULUM. *Zach.* 8. *d*

PACEM et veritátem dilígite, ait Dóminus omnípotens. ℟. Deo grátias.

℟. *br.* Christe Fili Dei vivi, * Miserére nobis. *Et repetitur.* Christe Fili Dei vivi, miserére nobis. ℣. Qui sedes ad déxte-

ram Patris. ℟. Miserére nobis. ℣. Glória Patri, et Fílio, et Spirítui sancto. ℟. Christe Fili Dei vivi, miserére nobis.

℣. Exúrge Christe, ádjuva nos. ℟. Et líbera nos propter nomen tuum.

Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Pater noster, *secreto.*

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem. ℟. Sed líbera nos a malo.

Credo in Deum, *secreto.*

℟. Carnis resurrectiónem. ℣. Vitam ætérnam. Amen.

℣. Et ego ad te Dómine clamávi. ℟. Et mane orátio mea prævéniet te.

℣. Repleátur os meum laude. ℟. Ut cantem glóriam tuam, tota die magnitúdinem tuam.

℣. Dómine avérte fáciem tuam a peccátis meis. ℟. Et omnes iniquitátes meas dele.

℣. Cor mundum crea in me Deus. ℟. Et spíritum rectum ínnova in viscéribus meis.

℣. Ne projícias me a fácie tua. ℟. Et Spíritum sanctum tuum ne áuferas a me.

℣. Redde mihi lætítiam salutáris tui. ℟. Et spíritu principáli confírma me.

Quando ad Laudes non sunt dictæ Preces feriales, statim dicitur Adjutórium nostrum, *et* Confíteor Deo, etc. *ut infra.*

Quando autem ad Laudes dictæ sunt Preces feriales inferius positæ post Laudes Feriæ secundæ, tunc ad Primam prædictæ Preces et sequentes dicuntur flexis genibus.

℣. Eripe me Dómine ab hómine malo. ℟. A viro iníquo éripe me.

℣. Eripe me de inimícis meis, Deus meus. ℟. Et ab insurgéntibus in me líbera me.

℣. Eripe me de operántibus iniquitátem. ℟. Et de viris sánguinum salva me.

℣. Sic psalmum dicam nómini tuo in sæculum sæculi. ℟. Ut reddam vota mea de die in diem.

℣. Exáudi nos Deus salutáris noster. ℟. Spes ómnium fínium terræ, et in mari longe.

℣. Deus in adjutórium meum inténde. ℟. Dómine ad adjuvándum me festína.

℣. Sanctus Deus, sanctus fortis, sanctus immortális. ℟. Miserére nobis.

℣. Bénedic ánima mea Dómino. ℟. Et ómnia quæ intra me sunt, nómini sancto ejus.

℣. Bénedic ánima mea Dómino. ℟. Et noli oblivísci omnes retributiónes ejus.

℣. Qui propitiátur ómnibus iniquitátibus tuis. ℟. Qui sanat omnes infirmitátes tuas.

℣. Qui rédimit de intéritu vitam tuam. ℟. Qui corónat te in misericórdia et miseratiónibus.

℣. Qui replet in bonis desidérium tuum. ℟. Renovábitur ut áquilæ juvéntus tua.

℣. Adjutórium nostrum in

nómine Dómini. ℟. Qui fecit cœlum et terram.

Deinde Hebdomadarius facit Confessionem.

CONFITEOR Deo omnipoténti, beátæ Maríæ semper Vírgini, beáto Michaéli Archángelo, beáto Joánni Baptístæ, sanctis Apóstolis Petro et Paulo, ómnibus Sanctis, et vobis, fratres: quia peccávi nimis cogitatióne, verbo, et ópere: mea culpa, mea culpa, mea máxima culpa. Ideo precor beátam Maríam semper Vírginem, beátum Michaélem Archángelum, beátum Joánnem Baptístam, sanctos Apóstolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos, et vos fratres, oráre pro me ad Dóminum Deum nostrum.

Chorus respondet :

MISEREATUR tui omnípotens Deus, et dimíssis peccátis tuis, perdúcat te ad vitam ætérnam. ℟. Amen.

Deinde repetit Confessionem: et ubi dicitur vobis fratres, *et* vos fratres, *dicatur* tibi Pater, *et* te Pater.

Facta Confessione a Choro, Hebdomadarius dicit:

MISEREATUR vestri omnípotens Deus, et dimíssis peccátis vestris, perdúcat vos ad vitam ætérnam.

℟. Amen.

INDULGENTIAM, absolutiónem, et remissiónem peccatórum nostrórum tríbuat nobis omnípotens et miséricors Dóminus. ℟. Amen.

Et prosequitur ℣. Dignáre Dómine die isto. ℟. Sine peccáto nos custodíre.

℣. Miserére nostri Dómine. ℟. Miserére nostri.

℣. Fiat misericórdia tua Dómine super nos. ℟. Quemádmodum sperávimus in te.

℣. Dómine exáudi oratiónem meam. ℟. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus. ORATIO.

DOMINE Deus omnípotens, qui ad princípium hujus diéi nos perveníre fecísti: tua nos hódie salva virtúte; ut in hac die ad nullum declinémus peccátum, sed semper ad tuam justítiam faciéndam nostra procédant elóquia, dirigántur cogitatiónes et ópera. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. ℟. Amen.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Benedicámus Dómino. ℟. Deo grátias.

Deinde in Choro legitur Martyrologium. Et quando dicenda est Prima de B. M., præponitur Lectioni Mart.

Postea Hebdomadarius dicit ℣. Pretiósa in conspéctu Dómini. ℟. Mors sanctórum ejus.

Et absolute sine Orémus.

ORATIO.

SANCTA María, et omnes Sancti intercédant pro no-

bis ad Dóminum : ut nos mereámur ab eo adjuvári et salvári, qui vivit et regnat in sæcula sæculórum. ℟. Amen.

℣. Deus in adjutórium meum inténde. ℟. Dómine ad adjuvándum me festína.

Et dicitur ter : ultimo additur Glória Patri. Sicut erat.

Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Pater noster, *secreto.*

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem. ℟. Sed líbera nos a malo.

℣. Réspice in servos tuos Dómine, et in ópera tua, et dírige fílios eórum. ℟. Et sit splendor Dómini Dei nostri super nos, et ópera mánuum nostrárum dírige super nos, et opus mánuum nostrárum dírige.

℣. Glória Patri. ℟. Sicut erat.

Orémus. Oratio.

Dirigere et sanctificáre, régere et gubernáre dignáre, Dómine Deus Rex cœli et terræ, hódie corda et córpora nostra, sensus, sermónes, et actus nostros in lege tua, et in opéribus mandatórum tuórum : ut hic, et in ætérnum, te auxiliánte, salvi et líberi esse mereámur, Salvátor mundi : Qui vivis et regnas in sæcula sæculórum. ℟. Amen.

℣. Jube domne benedícere.

Bened. Dies et actus nostros in sua pace dispónat Dóminus omnípotens. ℟. Amen.

Ad Absolutionem Capituli in Dominicis et Feriis per Annum, ab Octava Epiphaniæ usque ad Dominicam primam Quadrag. exclusive.

Lectio brevis. 2 *Thess.* 3. *b*

Dominus autem dírigat corda et córpora nostra in charitáte Dei, et patiéntia Christi. Tu autem Dómine miserére nobis. ℟. Deo grátias.

A Dominica prima Adventus usque ad Vigiliam Nativitatis Domini exclusive.

Isaiæ 33.

Domine, miserére nostri : te enim expectávimus : esto bráchium nostrum in mane, et salus nostra in témpore tribulatiónis. Tu autem Dómine.

Post Lectionem brevem dicitur ℣. Adjutórium nostrum in nómine Dómini. ℟. Qui fecit cœlum et terram.

℣. Benedícite. ℟. Deus.

Bened. Dóminus nos benedícat, et ab omni malo deféndat, et ad vitam perdúcat ætérnam : et fidélium ánimæ per misericórdiam Dei requiéscant in pace. ℟. Amen.

IN FESTIS

Per Annum.

Post Psalmum, Deus in nómine tuo, *dicitur tantum Psalm.* Beáti immaculáti, *et* Retríbue. *Deinde Ant. competens, et reliqua ut supra in Dominica, sed in Duplicibus, et infra Octav. non dicuntur Preces. Dicto* Benedicámus Dómino, *dicitur Prima de B. Maria, si dicenda est : postea legitur Martyrol. in Choro. Deinde dicitur* ℣. Pre-

tiósa, *cum reliquis ut supra.*

Ad Absol. Capituli in Festis dicitur Capitulum Nonæ.

AD TERTIAM.

Pater noster. Ave María.

Deus in adjutórium, *p.* 17.

HYMNUS.

NUNC sancte nobis Spíritus,
Unum Patri cum Fílio,
Dignáre promptus íngeri
Nostro refúsus pectóri.

Os, lingua, mens, sensus, vigor,
Confessiónem pérsonent,
Flamméscat igne cháritas,
Accéndat ardor próximos.

Præsta, Pater piíssime,
Patríque compar Unice,
Cum Spíritu Paráclito
Regnans per omne sæculum.
Amen.

In Dominicis per Annum, Ant. t. 8. Allelúia.

In feriali Officio per Annum, Ant. t. 2. Deduc me.

Tempore Advent. Ant. de Laud. Dominicæ, aut ex propriis Laud.

PSALMUS.

LEGEM pone mihi Dómine viam justificatiónum tuárum : * et exquíram eam semper.

Da mihi intelléctum, et scrutábor legem tuam : * et custódiam illam in toto corde meo.

Deduc me in sémitam mandatórum tuórum : * quia ipsam vólui.

Inclína cor meum in testimónia tua : * et non in avarítiam.

Avérte óculos meos ne vídeant vanitátem : * in via tua vivífica me.

Státue servo tuo elóquium tuum, * in timóre tuo.

Amputa oppróbrium meum, quod suspicátus sum : * quia judícia tua jucúnda.

Ecce concupívi mandáta tua : * in æquitáte tua vivífica me.

Et véniat super me misericórdia tua Dómine : * salutáre tuum secúndum elóquium tuum.

Et respondébo exprobrántibus mihi verbum : * quia sperávi in sermónibus tuis.

Et ne áuferas de ore meo verbum veritátis usquequáque : * quia in judíciis tuis supersperávi.

Et custódiam legem tuam semper, * in sæculum et in sæculum sæculi.

Et ambulábam in latitúdine : * quia mandáta tua exquisívi.

Et loquébar in testimóniis tuis in conspéctu regum : * et non confundébar.

Et meditábar in mandátis tuis, * quæ diléxi.

Et levávi manus meas ad mandáta tua, quæ diléxi : * et exercébar in justificatiónibus tuis.

MEMOR esto verbi tui servo tuo, * in quo mihi spem dedísti.

Hæc me consoláta est in humilitáte mea : * quia elóquium tuum vivificávit me.

Supérbi iníque agébant usquequáque : * a lege autem tua non declinávi.

Memor fui judiciórum tuórum a sæculo Dómine : * et consolátus sum.

Deféctio ténuit me : * pro peccatóribus derelinquéntibus legem tuam.

Cantábiles mihi erant justificatiónes tuæ, * in loco peregrinatiónis meæ.

Memor fui nocte nóminis tui Dómine : * et custodívi legem tuam.

Hæc facta est mihi : * quia justificatiónes tuas exquisívi.

Pórtio mea Dómine, * dixi, custodíre legem tuam.

Deprecátus sum fáciem tuam in toto corde meo : * miserére mei secúndum elóquium tuum.

Cogitávi vias meas : * et convérti pedes meos in testimónia tua.

Parátus sum, et non sum turbátus : * ut custódiam mandáta tua.

Funes peccatórum circumpléxi sunt me : * et legem tuam non sum oblítus.

Média nocte surgébam ad confiténdum tibi, * super judícia justificatiónis tuæ.

Párticeps ego sum ómnium timéntium te, * et custodiéntium mandáta tua.

Misericórdia tua Dómine plena est terra : * justificatiónes tuas doce me.

Bonitatem fecísti cum servo tuo Dómine : * secúndum verbum tuum.

Bonitátem, et disciplínam, et sciéntiam doce me : * quia mandátis tuis crédidi.

Priúsquam humiliárer, ego delíqui : * proptérea elóquium tuum custodívi.

Bonus es tu : * et in bonitáte tua doce me justificatiónes tuas.

Multiplicáta est super me iníquitas superbórum : * ego autem in toto corde meo scrutábor mandáta tua.

Coagulátum est sicut lac cor eórum : * ego vero legem tuam meditátus sum.

Bonum mihi quia humiliásti me : * ut discam justificatiónes tuas.

Bonum mihi lex oris tui, * super míllia auri et argénti.

Manus tuæ fecérunt me, et plasmavérunt me : * da mihi intelléctum, et discam mandáta tua.

Qui timent te vidébunt me, et lætabúntur : * quia in verba tua supersperávi.

Cognóvi Dómine quia æquitas judícia tua : * et in veritáte tua humiliásti me.

Fiat misericórdia tua ut consolétur me, * secúndum elóquium tuum servo tuo.

Véniant mihi miseratiónes tuæ, et vivam : * quia lex tua meditátio mea est.

Confundántur supérbi, quia

injúste iniquitátem fecérunt in me : * ego autem exercébor in mandátis tuis.

Convertántur mihi timéntes te, * et qui novérunt testimónia tua.

Fiat cor meum immaculátum in justificatiónibus tuis, * ut non confúndar.

Ant. Allelúia, allelúia, allelúia.

Sequens Capitulum, et alia in aliis Horis, dicuntur in Dominicis a II post Epiph. usque ad Septuag. ℟℟. *brevia etiam usque ad Dominicam I Quadragesimæ : similiter et quæ sequuntur in feriali Officio.*

Capitulum. 1. *Joan.* 4. *c*

Deus cháritas est : et qui manet in charitáte, in Deo manet, et Deus in eo.

℟. *br.* Inclína cor meum Deus, * In testimónia tua. Inclína. ℣. Avérte óculos meos, ne vídeant vanitátem : in via tua vivífica me. In testimónia tua. Glória Patri. Inclína cor.

℣. Ego dixi, Dómine miserére mei. ℟. Sana ánimam meam, quia peccávi tibi.

In feriali Officio per Annum, Ant. Deduc me Dómine in sémitam mandatórum tuórum.

Capitulum. *Jerem.* 17. *c*

Sana me Dómine, et sanábor : salvum me fac, et salvus ero : quóniam laus mea tu es.

℟. *br.* Sana ánimam meam, * Quia peccávi tibi. Sana. ℣. Ego dixi : Dómine miserére mei. Quia. Glória Patri. Sana.

℣. Adjútor meus esto, ne derelínquas me. ℟. Neque despícias me Deus salutáris meus.

Quando ad Matutinum dictæ sunt Preces, ad Tertiam, Sextam, et Nonam flexis genibus dicitur Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Pater noster, *secreto.*

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem. ℟. Sed líbera nos a malo.

℣. Dómine Deus virtútum convérte nos. ℟. Et osténde fáciem tuam, et salvi érimus.

℣. Exúrge Christe, ádjuva nos. ℟. Et líbera nos propter nomen tuum.

℣. Dómine exáudi oratiónem meam. ℟. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus. *Orat. conveniens.*

Tempore Advent. in feriali Officio, Ant. de Laud. Dominicæ, aut ex propriis Laud.

Capitulum. *Jerem.* 23.

Ecce dies véniunt, dicit Dóminus, et suscitábo David germen justum : et regnábit Rex, et sápiens erit : et fáciet judícium, et justítiam in terra.

℟. *br.* Veni ad liberándum nos, * Dómine Deus virtútum. Veni. ℣. Osténde fáciem tuam, et salvi érimus. Dómine Deus. Glória Patri. Veni.

℣. Timébunt Gentes nomen tuum Dómine. ℟. Et omnes reges terræ glóriam tuam. Kyrie eléison.

Oratio conveniens.

AD SEXTAM.

Pater noster. Ave María.

Deus in adjutórium, *p.* 17.

HYMNUS.

Rector potens, verax Deus,
Qui témperas rerum vices,
Splendóre mane illúminas,
Et ígnibus merídiem:

Extíngue flammas lítium,
Aufer calórem nóxium,
Confer salútem córporum,
Verámque pacem córdium.

Præsta, Pater piíssime,
Patríque compar Unice,
Cum Spíritu Paráclito,
Regnans per omne sæculum.
Amen.

In Dominicis per Annum, Ant. t. 8. Allelúia.

In feriali Officio per Annum, Ant. t. 8. Adjuva me.

Tempore Advent. Ant. de Laudibus Dominicæ, aut ex propriis Laudibus.

PSALMUS.

Defecit in salutáre tuum ánima mea; * et in verbum tuum supersperávi.

Defecérunt óculi mei in elóquium tuum, * dicéntes: Quando consoláberis me?

Quia factus sum sicut uter in pruína: * justificatiónes tuas non sum oblítus.

Quot sunt dies servi tui; * quando fácies de persequéntibus me judícium?

Narravérunt mihi iníqui fabulatiónes: * sed non ut lex tua.

Omnia mandáta tua véritas: * iníque persecúti sunt me, ádjuva me.

Paulo minus consummavérunt me in terra: * ego autem non derelíqui mandáta tua.

Secúndum misericórdiam tuam vivífica me: * et custódiam testimónia oris tui.

In ætérnum Dómine, * verbum tuum pérmanet in cœlo.

In generatiónem, et generatiónem véritas tua: * fundásti terram, et pérmanet.

Ordinatióne tua persevérat dies: * quóniam ómnia sérviunt tibi.

Nisi quod lex tua meditátio mea est: * tunc forte periíssem in humilitáte mea.

In ætérnum non oblivíscar justificatiónes tuas: * quia in ipsis vivificásti me.

Tuus sum ego, salvum me fac: * quóniam justificatiónes tuas exquisívi.

Me expectavérunt peccatóres ut pérderent me: * testimónia tua intelléxi.

Omnis consummatiónis vidi finem: * latum mandátum tuum nimis.

Quomodo diléxi legem tuam Dómine? * tota die meditátio mea est.

Super inimícos meos prudéntem me fecísti mandáto tuo: * quia in ætérnum mihi est.

Super omnes docéntes me

intelléxi : * quia testimónia tua meditátio mea est.

Super senes intelléxi : * quia mandáta tua quæsívi.

Ab omni via mala prohíbui pedes meos : * ut custódiam verba tua.

A judíciis tuis non declinávi : * quia tu legem posuísti mihi.

Quam dúlcia fáucibus meis elóquia tua, * super mel ori meo !

A mandátis tuis intelléxi : * proptérea odívi omnem viam iniquitátis.

Lucérna pédibus meis verbum tuum, * et lumen sémitis meis.

Jurávi, et státui * custodíre judícia justítiæ tuæ.

Humiliátus sum usquequáque Dómine : * vivífica me secúndum verbum tuum.

Voluntária oris mei beneplácita fac Dómine : * et judícia tua doce me.

Anima mea in mánibus meis semper : * et legem tuam non sum oblítus.

Posuérunt peccatóres láqueum mihi : * et de mandátis tuis non errávi.

Hæreditáte acquisívi testimónia tua in ætérnum : * quia exultátio cordis mei sunt.

Inclinávi cor meum ad faciéndas justificatiónes tuas in ætérnum, * propter retributiónem.

INIQUOS ódio hábui : * et legem tuam diléxi.

Adjútor et suscéptor meus es tu : * et in verbum tuum supersperávi.

Declináte a me malígni : * et scrutábor mandáta Dei mei.

Súscipe me secúndum elóquium tuum, et vivam : * et non confúndas me ab expectatióne mea.

Adjuva me, et salvus ero : * et meditábor in justificatiónibus tuis semper.

Sprevísti omnes discedéntes a judíciis tuis : * quia injústa cogitátio eórum.

Prævaricántes reputávi omnes peccatóres terræ : * ídeo diléxi testimónia tua.

Confíge timóre tuo carnes meas : * a judíciis enim tuis tímui.

Feci judícium et justítiam : * non tradas me calumniántibus me.

Súscipe servum tuum in bonum : * non calumniéntur me supérbi.

Oculi mei defecérunt in salutáre tuum : * et in elóquium justítiæ tuæ.

Fac cum servo tuo secúndum misericórdiam tuam : * et justificatiónes tuas doce me.

Servus tuus sum ego : * da mihi intelléctum, ut sciam testimónia tua.

Tempus faciéndi Dómine : * dissipavérunt legem tuam.

Ideo diléxi mandáta tua, * super aurum et topázion.

Proptérea ad ómnia mandáta tua dirigébar : * omnem viam iníquam ódio hábui.

Ant. Allelúia, allelúia, allelúia.

CAPITULUM. *Galat.* 6.

Alter altérius ónera portáte, et sic adimplébitis legem Christi.

℟. *br.* In ætérnum Dómine, * Pérmanet verbum tuum. In ætérnum. ℣. In sæculum sæculi véritas tua. Pérmanet. Glória Patri. In ætérnum.

℣. Dóminus regit me, et nihil mihi déerit. ℟. In loco páscuæ ibi me collocávit.

In feriali Officio per Annum, Ant. Adjuva me, et salvus ero Dómine.

Capitulum, Alter altérius.

℟. *br.* Benedícam Dóminum, * In omni témpore. Benedícam. ℣. Semper laus ejus in ore meo. In omni. Glória Patri. Benedícam.

℣. Dóminus regit me, et nihil mihi déerit. ℟. In loco páscuæ ibi me collocávit.

Quando ad Matutinum dictæ sunt Preces, flexis genibus dicitur Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Pater noster, *secreto.*

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem. ℟. Sed líbera nos a malo.

℣. Dómine Deus virtútum convérte nos. ℟. Et osténde fáciem tuam, et salvi érimus.

℣. Exúrge Christe, ádjuva nos. ℟. Et líbera nos propter nomen tuum.

℣. Dómine exáudi oratiónem meam. ℟. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus. *Oratio conveniens.*

Tempore Advent. in feriali Officio, Ant. de Laud. Dominicæ, aut ex propriis Laudibus.

CAPITULUM. *Jerem.* 33. *c*

In diébus illis salvábitur Juda, et Israel habitábit confidénter : et hoc est nomen, quod vocábunt eum, Dóminus justus noster.

℟. *br.* Osténde nobis Dómine, * Misericórdiam tuam. Osténde. ℣. Et salutáre tuum da nobis. Misericórdiam. Glória Patri. Osténde.

℣. Meménto nostri Dómine, in beneplácito pópuli tui. ℟. Vísita nos in salutári tuo.

Kyrie eléison.

Oratio conveniens.

AD NONAM.

Pater noster. Ave María.

Deus in adjutórium, *p.* 17.

HYMNUS.

Rerum Deus tenax vigor,
Immótus in te pérmanens,
Lucis diúrnæ témpora
Succéssibus detérminans :

Largíre lumen véspere,
Quo vita nusquam décidat,
Sed præmium mortis sacræ
Perénnis instet glória.

Præsta, Pater piíssime,
Patríque compar únice,
Cum Spíritu Paráclito
Regnans per omne sæculum.
Amen.

In Dominicis per Annum, Ant. t. 8. Allelúia.

In feriali Officio per Annum, Ant. t. 8. Aspice in me.

Tempore Advent. Ant. de Laud. Dominicæ, aut ex propriis Laudibus.

PSALMUS.

MIRABILIA testimónia tua: * ídeo scrutáta est ea ánima mea.

Declarátio sermónum tuórum illúminat: * et intelléctum dat párvulis.

Os meum apérui, et attráxi spíritum: * quia mandáta tua desiderábam.

Aspíce in me, et miserére mei, * secúndum judícium diligéntium nomen tuum.

Gressus meos dírige secúndum elóquium tuum: * et non dominétur mei omnis injustítia.

Rédime me a calúmniis hóminum: * ut custódiam mandáta tua.

Fáciem tuam illúmina super servum tuum: * et doce me justificatiónes tuas.

Exitus aquárum deduxérunt óculi mei: * quia non custodiérunt legem tuam.

Justus es Dómine: * et rectum judícium tuum.

Mandásti justítiam testimónia tua: * et veritátem tuam nimis.

Tabéscere me fecit zelus meus: * quia oblíti sunt verba tua inimíci mei.

Ignítum elóquium tuum veheménter: * et servus tuus diléxit illud.

Adolescéntulus sum ego, et contémptus: * justificatiónes tuas non sum oblítus.

Justítia tua, justítia in ætérnum: * et lex tua véritas.

Tribulátio et angústia invenérunt me: * mandáta tua meditátio mea est.

Æquitas testimónia tua in ætérnum: * intelléctum da mihi, et vivam.

CLAMAVI in toto corde meo, exáudi me Dómine: * justificatiónes tuas requíram.

Clamávi ad te, salvum me fac: * ut custódiam mandáta tua.

Præveni in maturitáte, et clamávi: * quia in verba tua supersperávi.

Prævenérunt óculi mei ad te dilúculo: * ut meditárer elóquia tua.

Vocem meam audi secúndum misericórdiam tuam Dómine: * et secúndum judícium tuum vivífica me.

Appropinquavérunt persequéntes me iniquitáti: * a lege autem tua longe facti sunt.

Prope es tu Dómine: * et omnes viæ tuæ véritas.

Inítio cognóvi de testimóniis tuis: * quia in ætérnum fundásti ea.

Vide humilitátem meam, e éripe me: * quia legem tuar non sum oblítus.

Júdica judícium meum,

rédime me : * propter elóquium tuum vivífica me.

Longe a peccatóribus salus : * quia justificatiónes tuas non exquisiérunt.

Misericórdiæ tuæ multæ Dómine : * secúndum judícium tuum vivífica me.

Multi qui persequúntur me, et tríbulant me : * a testimóniis tuis non declinávi.

Vidi prævaricántes, et tabescébam : * quia elóquia tua non custodiérunt.

Vide quóniam mandáta tua diléxi Dómine : * in misericórdia tua vivífica me.

Princípium verbórum tuórum véritas : * in ætérnum ómnia judícia justítiæ tuæ.

PRINCIPES persecúti sunt me gratis : * et a verbis tuis formidávit cor meum.

Lætábor ego super elóquia tua, * sicut qui invénit spólia multa.

Iniquitátem ódio hábui, et abominátus sum : * legem autem tuam diléxi.

Sépties in die laudem dixi
d tibi, * super judícia justítiæ tuæ.

Pax multa diligéntibus legem tuam : * et non est illis scándalum.

Expectábam salutáre tuum Dómine : * et mandáta tua diléxi.

Custodívit ánima mea testimónia tua : * et diléxit ea veheménter.

Servávi mandáta tua, et testimónia tua : * quia omnes viæ meæ in conspéctu tuo.

Appropínquet deprecátio mea in conspéctu tuo Dómine : * juxta elóquium tuum da mihi intelléctum.

Intret postulátio mea in conspéctu tuo : * secúndum elóquium tuum éripe me.

Eructábunt lábia mea hymnum, * cum docúeris me justificatiónes tuas.

Pronuntiábit lingua mea elóquium tuum : * quia ómnia mandáta tua æquitas.

Fiat manus tua ut salvet me : * quóniam mandáta tua elégi.

Concupívi salutáre tuum Dómine : * et lex tua meditátio mea est.

Vivet ánima mea, et laudábit te ; * et judícia tua adjuvábunt me.

Errávi sicut ovis quæ périit : * quære servum tuum, quia mandáta tua non sum oblítus.

Ant. Allelúia, allelúia, allelúia.

CAPITULUM. 1. *Cor.* 6. *d*

EMPTI enim estis prétio magno. Glorificáte et portáte Deum in córpore vestro.

℟. *br.* Clamávi in toto corde meo, * Exáudi me Dómine. Clamávi. ℣. Justificatiónes tuas requíram. Exáudi. Glória Patri. Clamávi.

℣. Ab occúltis meis munda me Dómine. ℟. Et ab aliénis parce servo tuo.

In feriali Officio per An-

num, Ant. Aspice in me, et miserére mei Dómine.

Capitulum, Empti enim, *ut supra.*

℟. *br.* Rédime me Dómine, * Et miserére mei. Rédime. ℣. Pes enim meus stetit in via recta. ℟. Et miserére mei. Glória Patri. Rédime.

℣. Ab occúltis meis munda me Dómine. ℟. Et ab aliénis parce servo tuo.

Quando ad Matutinum dictæ sunt Preces, flexis genibus dicitur Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Pater noster, *secreto.*

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem. ℟. Sed líbera nos a malo.

℣. Dómine Deus virtútum convérte nos. ℟. Et osténde fáciem tuam, et salvi érimus.

℣. Exúrge Christe, ádjuva nos. ℟. Et líbera nos propter nomen tuum.

℣. Dómine exáudi oratiónem meam. ℟. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus. *Oratio conveniens.*

Tempore Adv. in feriali Officio, Ant. de Laud. Domin., aut ex propriis Laud.

CAPITULUM. *Isaiæ* 14.

PROPE est ut véniat tempus ejus, et dies ejus non elongabúntur. Miserébitur enim Dóminus Jacob et Israel salvábitur.

℟. *br.* Super te Jerúsalem, * Oriétur Dóminus. Super. ℣. Et glória ejus in te vidébitur. Oriétur. Glória Patri. Super.

℣. Veni Dómine, et noli tardáre. ℟. Reláxa facinóra plebi tuæ. Kyrie eléison.

Oratio conveniens.

Vesp. in Dominica, et in Feriis, habentur inferius post Laud. Sabbati.

FERIA SECUNDA.

AD MATUTINUM.

Pater noster. Ave María. Credo.

℣. Dómine lábia mea apéries, *ut supra*, p. 1.

Invitat. Veníte, exultémus Dómino.

Psalm. Jubilémus Deo salutári nostro, *ut supra*, p. 2.

HYMNUS.

SOMNO reféctis ártubus,
Spreto cubíli súrgimus:
Nobis, Pater, canéntibus
Adésse te depóscimus.

Te lingua primum cóncinat,
Te mentis ardor ámbiat:
Ut áctuum sequéntium
Tu, sancte, sis exórdium.

Cedant tenébræ lúmini,
Et nox diúrno síderi,
Ut culpa, quam nox íntulit,
Lucis labáscat múnere.

Precámur iídem súpplices,
Noxas ut omnes ámputes,
Et ore te canéntium
Laudéris omni témpore.

Præsta, Pater piíssime,
Patríque compar Unice,
Cum Spíritu Paráclito
Regnans per omne sæculum.
Amen.

Invitatoria per Ferias dicuntur in feriali Officio ab Octava Epiph. usque ad Dominicam Passionis. Hymni vero tam ad Matut. quam ad Laud. et Vesper., usque ad Dominicam I Quadragesim. Ant. autem. Noct. per totum annum, ut infra.

Ant. t. 1. *f* Dóminus defénsor.

PSALMUS 26.

DOMINUS illuminátio mea, et salus mea, * quem timébo?

Dóminus protéctor vitæ meæ, * a quo trepidábo?

Dum appropiant super me nocéntes, * ut edant carnes meas:

Qui tríbulant me inimíci mei, * ipsi infirmáti sunt, et cecidérunt.

Si consístant advérsum me castra, * non timébit cor meum.

Si exúrgat advérsum me prælium, * in hoc ego sperábo.

Unam pétii a Dómino, hanc requíram, * ut inhábitem in domo Dómini ómnibus diébus vitæ meæ:

Ut vídeam voluptátem Dómini, * et vísitem templum ejus.

Quóniam abscóndit me in tabernáculo suo: * in die malórum protéxit me in abscóndito tabernáculi sui.

In petra exaltávit me: * et nunc exaltávit caput meum super inimícos meos.

Circuívi et immolávi in tabernáculo ejus hóstiam vociferatiónis: * cantábo, et psalmum dicam Dómino.

Exáudi Dómine vocem meam, qua clamávi ad te: * miserére mei, et exáudi me.

Tibi dixit cor meum, exquisívit te fácies mea: * fáciem tuam Dómine requíram.

Ne avértas fáciem tuam a me: * ne declínes in ira a servo tuo.

Adjútor meus esto: * ne derelínquas me, neque despícias me Deus salutáris meus.

Quóniam pater meus, et mater mea dereliquérunt me: * Dóminus autem assúmpsit me.

Legem pone mihi Dómine in via tua: * et dírige me in sémitam rectam propter inimícos meos.

Ne tradíderis me in ánimas tribulántium me: * quóniam insurrexérunt in me testes iníqui, et mentíta est iníquitas sibi.

Credo vidére bona Dómini * in terra vivéntium.

Expécta Dóminum, viríliter age: * et confortétur cor tuum, et sústine Dóminum.

PSALMUS 27.

AD te Dómine clamábo, Deus meus ne síleas a me: * nequándo táceas a me, et assimilábor descendéntibus in lacum.

Exáudi Dómine vocem deprecatiónis meæ dum oro ad te: * dum extóllo manus meas ad templum sanctum tuum.

Ne simul trahas me cum peccatóribus : * et cum operántibus iniquitátem ne perdas me.

Qui loquúntur pacem cum próximo suo, * mala autem in córdibus eórum.

Da illis secúndum ópera eórum, * et secúndum nequítiam adinventiónum ipsórum.

Secúndum ópera mánuum eórum tríbue illis : * redde retributiónem eórum ipsis.

Quóniam non intellexérunt ópera Dómini, et in ópera mánuum ejus * déstrues illos, et non ædificábis eos.

Benedíctus Dóminus : * quóniam exaudívit vocem deprecatiónis meæ.

Dóminus adjútor meus, et protéctor meus : * in ipso sperávit cor meum, et adjútus sum.

Et reflóruit caro mea : * et ex voluntáte mea confitébor ei.

Dóminus fortitúdo plebis suæ : * et protéctor salvatiónum Christi sui est.

Salvum fac pópulum tuum Dómine, et bénedic hæreditáti tuæ : * et rege eos, et extólle illos usque in ætérnum.

Ant. Dóminus defénsor vitæ meæ.

Ant. t. 8. Adoráte.

PSALMUS 28.

AFFERTE Dómino fílii Dei * afférte Dómino fílios aríetum.

Afférte Dómino glóriam et honórem, afférte Dómino glóriam nómini ejus : * adoráte Dóminum in átrio sancto ejus.

Vox Dómini super aquas, Deus majestátis intónuit : * Dóminus super aquas multas.

Vox Dómini in virtúte : * vox Dómini in magnificéntia.

Vox Dómini confringéntis cedros : * et confrínget Dóminus cedros Líbani :

Et comminúet eas tamquam vítulum Líbani : * et diléctus quemádmodum fílius unicórnium.

Vox Dómini intercidéntis flammam ignis : * Vox Dómini concutiéntis desértum : et commovébit Dóminus desértum Cades.

Vox Dómini præparántis cervos, et revelábit condénsa : * et in templo ejus omnes dicent glóriam.

Dóminus dilúvium inhabitáre facit : * et sedébit Dóminus Rex in ætérnum.

Dóminus virtútem pópulo suo dabit : * Dóminus benedícet pópulo suo in pace.

PSALMUS 29.

EXALTABO te Dómine quóniam suscepísti me : * nec delectásti inimícos meos super me.

Dómine Deus meus clamávi ad te, * et sanásti me.

Dómine eduxísti ab inférno ánimam meam : * salvásti me a descendéntibus in lacum.

Psállite Dómino sancti ejus : * et confitémini memóriæ sanctitátis ejus.

Quóniam ira in indignatióne

ejus: * et vita in voluntáte ejus.

Ad vésperum demorábitur fletus: * et ad matutínum lætítia.

Ego autem dixi in abundántia mea: * Non movébor in ætérnum.

Dómine in voluntáte tua, * præstitísti decóri meo virtútem.

Avertísti fáciem tuam a me, * et factus sum conturbátus.

Ad te Dómine clamábo: * et ad Deum meum deprecábor.

Quæ utílitas in sánguine meo, * dum descéndo in corruptiónem?

Numquid confitébitur tibi pulvis, * aut annuntiábit veritátem tuam?

Audívit Dóminus, et misértus est mei: * Dóminus factus est adjútor meus.

Convertísti planctum meum in gáudium mihi: * conscidísti saccum meum, et circumdedísti me lætítia:

Ut cantet tibi glória mea, et non compúngar: * Dómine Deus meus in ætérnum confitébor tibi.

Ant. Adoráte Dóminum in aula sancta ejus.

Ant. t. 8. *f* In tua justítia.

PSALMUS 30.

In te Dómine sperávi, non confúndar in ætérnum: * in justítia tua líbera me.

Inclína ad me aurem tuam, * accélera ut éruas me.

Esto mihi in Deum protectórem, et in domum refúgii, * ut salvum me fácias.

Quóniam fortitúdo mea, et refúgium meum es tu: * et propter nomen tuum dedúces me, et enútries me.

Edúces me de láqueo hoc, quem abscondérunt mihi: * quóniam tu es protéctor meus.

In manus tuas comméndo spíritum meum: * redemísti me Dómine Deus veritátis.

Odísti observántes vanitátes, * supervácue.

Ego autem in Dómino sperávi: * exultábo, et lætábor in misericórdia tua.

Quóniam respexísti humilitátem meam, * salvásti de necessitátibus ánimam meam.

Nec conclusísti me in mánibus inimíci: * statuísti in loco spatióso pedes meos.

Miserére mei Dómine quóniam tríbulor: * conturbátus est in ira oculus meus, ánima mea, et venter meus.

Quóniam defécit in dolóre vita mea, * et anni mei in gemítibus.

Infirmáta est in paupertáte virtus mea: * et ossa mea conturbáta sunt.

Super omnes inimícos meos factus sum oppróbrium et vicínis meis valde, * et timor notis meis.

Qui vidébant me, foras fugérunt a me: * oblivióni datus sum, tamquam mórtuus a corde.

Factus sum tamquam vas pérditum: * quóniam audívi vituperatiónem multórum commorántium in circúitu.

In eo dum convenírent simul advérsum me, * accípere ánimam meam consiliáti sunt.

Ego autem in te sperávi Dómine : * dixi : Deus meus es tu : in mánibus tuis sortes meæ.

Eripe me de manu inimicórum meórum, * et a persequéntibus me.

Illústra fáciem tuam super servum tuum, salvum me fac in misericórdia tua : * Dómine non confúndar, quóniam invocávi te.

Erubéscant ímpii, et deducántur in inférnum : * muta fiant lábia dolósa :

Quæ loquúntur advérsus justum iniquitátem, * in supérbia, et in abusióne.

Quam magna multitúdo dulcédinis tuæ Dómine, * quam abscondísti timéntibus te!

Perfecísti eis, qui sperant in te, * in conspéctu filiórum hóminum.

Abscóndes eos in abscóndito faciéi tuæ * a conturbatióne hóminum.

Próteges eos in tabernáculo tuo.* a contradictióne linguárum.

Benedíctus Dóminus : * quóniam mirificávit misericórdiam suam mihi in civitáte muníta.

Ego autem dixi in excéssu mentis meæ : * Projéctus sum a fácie oculórum tuórum.

Ideo exaudísti vocem oratiónis meæ: *dum clamárem ad te.

Dilígite Dóminum omnes sancti ejus : * quóniam veritátem requíret Dóminus, et retríbuet abundánter faciéntibus supérbiam.

Viríliter ágite, et confortétur cor vestrum, * omnes qui sperátis in Dómino.

PSALMUS 31.

BEATI quorum remíssæ sunt iniquitátes : * et quorum tecta sunt peccáta.

Beátus vir, cui non imputávit Dóminus peccátum, * nec est in spíritu ejus dolus.

Quóniam tácui, inveteravérunt ossa mea, * dum clamárem tota die.

Quóniam die ac nocte graváta est super me manus tua : * convérsus sum in ærúmna mea, dum confígitur spina.

Delíctum meum cógnitum tibi feci : * et injustítiam meam non abscóndi.

Dixi : Confitébor advérsum me injustítiam meam Dómino : * et tu remisísti impietátem peccáti mei.

Pro hac orábit ad te omnis sanctus, * in témpore opportúno.

Verúmtamen in dilúvio aquárum multárum * ad eum non approximábunt.

Tu es refúgium meum a tribulatióne, quæ circúmdedit me : * exultátio mea érue me a circumdántibus me.

Intelléctum tibi dabo, et ínstruam te in via hac, qua gradiéris : * firmábo super te óculos meos.

Nolíte fíeri sicut equus e

mulus, * quibus non est intelléctus.

In camo et fræno maxíllas eórum constrínge, * qui non appróximant ad te.

Multa flagélla peccatóris, * sperántem autem in Dómino misericórdia circúmdabit.

Lætámini in Dómino, et exultáte justi, * et gloriámini omnes recti corde.

Ant. In tua justítia líbera me Dómine.

Ant. t. 1. *f* Rectos decet.

PSALMUS 32.

EXULTATE justi in Dómino : * rectos decet collaudátio.

Confitémini Dómino in cíthara :* in psaltério decem chordárum psállite illi.

Cantáte ei cánticum novum : * bene psállite ei in vociferatióne.

Quia rectum est verbum Dómini, * et ómnia ópera ejus in fide.

Díligit misericórdiam et judícium : * misericórdia Dómini plena est terra.

Verbo Dómini cœli firmáti sunt : * et spíritu oris ejus omnis virtus eórum.

Cóngregans sicut in utre aquas maris : * ponens in thesáuris abyssos.

Tímeat Dóminum omnis terra : * ab eo autem commoveántur omnes inhabitántes orbem.

Quóniam ipse dixit, et facta sunt : * ipse mandávit, et creáta sunt.

Dóminus díssipat consília Géntium : * réprobat autem cogitatiónes populórum, et réprobat consília príncipum.

Consílium autem Dómini in ætérnum manet : * cogitatiónes cordis ejus in generatióne et generatiónem.

Beáta gens, cujus est Dóminus, Deus ejus; * pópulus, quem elégit in hæreditátem sibi.

De cœlo respéxit Dóminus : * vidit omnes fílios hóminum.

De præparáto habitáculo suo * respéxit super omnes, qui hábitant terram.

Qui finxit singillátim corda eórum : * qui intélligit ómnia ópera eórum.

Non salvátur rex per multam virtutem : * et gigas non salvábitur in multitúdine virtútis suæ.

Fallax equus ad salútem : * in abundántia autem virtútis suæ non salvábitur.

Ecce óculi Dómini super metuéntes eum : * et in eis, qui sperant super misericórdia ejus :

Ut éruat a morte ánimas eórum : * et alat eos in fame.

Anima nostra sústinet Dóminum : * quóniam adjútor et protéctor noster est.

Quia in eo lætábitur cor nostrum : * et in nómine sancto ejus sperávimus.

Fiat misericórdia tua Dómine super nos : * quemádmodum sperávimus in te.

PSALMUS 33.

BENEDICAM Dóminum in omni témpore : * semper laus ejus in ore meo.

In Dómino laudábitur ánima mea : * áudiant mansuéti, et læténtur.

Magnificáte Dóminum mecum : * et exaltémus nomen ejus in idípsum.

Exquísivi Dóminum, et exaudívit me : * et ex ómnibus tribulatiónibus meis erípuit me.

Accédite ad eum, et illuminámini : * et fácies vestræ non confundéntur.

Iste pauper clámavit, et Dóminus exaudívit eum : * et de ómnibus tribulatiónibus ejus salvávit eum.

Immíttet Angelus Dómini in circúitu timéntium eum : * et erípiet eos.

Gustáte, et vidéte quóniam suávis est Dóminus : * beátus vir, qui sperat in eo.

Timéte Dóminum omnes sancti ejus : * quóniam non est inópia timéntibus eum.

Dívites eguérunt et esuriérunt : * inquiréntes autem Dóminum non minuéntur omni bono.

Veníte fílii, audíte me : * timórem Dómini docébo vos.

Quis est homo qui vult vitam : * díligit dies vidére bonos?

Próhibe linguam tuam a malo : * et lábia tua ne loquántur dolum.

Divérte a malo, et fac bonum, * inquíre pacem, et perséquere eam.

Oculi Dómini super justos : * et aures ejus in preces eórum.

Vultus autem Dómini super faciéntes mala : * ut perdat de terra memóriam eórum.

Clamavérunt justi, et Dóminus exaudívit eos : * et ex ómnibus tribulatiónibus eórum liberávit eos.

Juxta est Dóminus iis, qui tribuláto sunt corde : * et húmiles spíritu salvábit.

Multæ tribulatiónes justórum : * et de ómnibus his liberábit eos Dóminus.

Custódit Dóminus ómnia ossa eórum : * unum ex his non conterétur.

Mors peccatórum péssima : * et qui odérunt justum, delínquent.

Rédimet Dóminus ánimas servórum suórum : * et non delínquent omnes qui sperant in eo.

Ant. Rectos decet collaudátio.

Ant. t. 1. *l* Expúgna.

PSALMUS 34.

JUDICA Dómine nocéntes me, * expúgna impugnántes me.

Apprehénde arma et scutum : * et exúrge in adjutórium mihi.

Effúnde frámeam, et conclúde advérsus eos, qui persequúntur me : * dic ánimæ meæ : Salus tua ego sum.

Confundántur et revereán-

tur, * quæréntes ánimam meam.

Avertántur retrórsum, et confundántur * cogitántes mihi mala.

Fiant tamquam pulvis ante fáciem venti : * et Angélus Dómini coárctans eos.

Fiat via illórum ténebræ et lúbricum : * et Angelus Dómini pérsequens eos.

Quóniam gratis abscondérunt mihi intéritum láquei sui : * supervácue exprobravérunt ánimam meam.

Véniat illi láqueus, quem ignórat : et cáptio, quam abscóndit, apprehéndat eum : * et in láqueum cadat in ipsum.

Anima autem mea exultábit in Dómino : * et delectábitur super salutári suo.

Omnia ossa mea dicent : * Dómine, quis símilis tibi ?

Erípiens ínopem de manu fortiórum ejus : * egénum et páuperem a diripiéntibus eum.

Surgéntes testes iníqui, * quæ ignorábam, interrogábant me.

Retribuébant mihi mala pro bonis : * sterilitátem ánimæ meæ.

Ego autem cum mihi molésti essent, * induébar cilício.

Humiliábam in jejúnio ánimam meam : * et orátio mea in sinu meo convertétur.

Quasi próximum, et quasi fratrem nostrum, sic complacébam : * quasi lugens et contristátus sic humiliábar.

Et advérsum me lætáti sunt, et convenérunt : * congregáta sunt super me flagélla, et ignorávi.

Dissipáti sunt, nec compúncti, tentavérunt me, subsannavérunt me subsannatióne : * frenduérunt super me déntibus suis.

Dómine, quando respícies? * restítue ánimam meam a malignitáte eórum, a leónibus únicam meam.

Confitébor tibi in Ecclésia magna, * in pópulo gravi laudábo te.

Non supergáudeant mihi qui adversántur mihi iníque : * qui odérunt me gratis et ánnuunt óculis.

Quóniam mihi quidem pacífice loquebántur : * et in iracúndia terræ loquéntes, dolos cogitábant.

Et dilatavérunt super me os suum : * dixérunt : Euge, euge, vidérunt óculi nostri.

Vidísti Dómine, ne síleas : * Dómine ne discédas a me.

Exúrge et inténde judício meo ; * Deus meus, et Dóminus meus in causam meam.

Júdica me secúndum justítiam tuam Dómine Deus meus, * et non supergáudeant mihi.

Non dicant in córdibus suis : Euge, euge, ánimæ nostræ : * nec dicant : Devorávimus eum.

Erubéscant et reverecántur simul, * qui gratulántur malis meis.

Induántur confusióne et reveréntia * qui magna loquúntur super me.

Exúltent et læténtur qui volunt justítiam meam : * et dicant semper : Magnificétur Dóminus, qui volunt pacem servi ejus.

Et lingua mea meditábitur justítiam tuam, * tota die laudem tuam.

PSALMUS 35.

DIXIT injústus ut delínquat in semetípso : * non est timor Dei ante óculos ejus.

Quóniam dolóse egit in conspéctu ejus : * ut inveniátur iníquitas ejus ad ódium.

Verba oris ejus iníquitas, et dolus : * nóluit intellígere ut bene ágeret.

Iniquitátem meditátus est in cubíli suo : * ástitit omni viæ non bonæ, malítiam autem non odívit.

Dómine in cœlo misericórdia tua : * et véritas tua usque ad nubes.

Justítia tua sicut montes Dei : * judícia tua abyssus multa.

Hómines, et juménta salvábis Dómine : * quemádmodum multiplicásti misericórdiam tuam Deus.

Fílii autem hóminum, * in tégmine alárum tuárum sperábunt.

Inebriabúntur ab ubertáte domus tuæ : * et torrénte voluptátis tuæ potábis eos.

Quóniam apud te est fons vitæ : * et in lúmine tuo vidébimus lumen.

Prætende misericórdiam tuam sciéntibus te, * et justítiam tuam his, qui recto sunt corde.

Non véniat mihi pes supérbiæ : * et manus peccatóris non móveat me.

Ibi cecidérunt qui operántur iniquitátem : * expúlsi sunt, nec potuérunt stare.

Ant. Expúgna impugnántes me.

Ant. t. 6. Revéla.

PSALMUS 36.

NOLI æmulári in malignántibus : * neque zeláveris faciéntes iniquitátem.

Quóniam tamquam fœnum velóciter aréscent : * et quemádmodum ólera herbárum cito décident.

Spera in Dómino, et fac bonitátem : * et inhábita terram, et pascéris in divítiis ejus.

Delectáre in Dómino : * et dabit tibi petitiónes cordis tui.

Revéla Dómino viam tuam, et spera in eo : * et ipse fáciet.

Et edúcet quasi lumen justítiam tuam, et judícium tuum tamquam merídiem : * súbditus esto Dómino, et ora eum.

Noli æmulári in eo qui prosperátur in via sua ; * in hómine faciénte injustítias.

Désine ab ira, et derelínque furórem : * noli æmulári ut malignéris.

Quóniam qui malignántur, exterminabúntur : * sustinén-

tes autem Dóminum, ipsi hæreditábunt terram.

Et adhuc pusíllum, et non erit peccátor : * et quæres locum ejus, et non invénies.

Mansuéti autem hæreditábunt terram, * et delectabúntur in multitúdine pacis.

Observábit peccátor justum : * et stridébit super eum déntibus suis.

Dóminus autem irridébit eum : * quóniam próspicit quod véniet dies ejus.

Gládium evaginavérunt peccatóres : * intendérunt arcum suum.

Ut dejíciant páuperem et ínopem : * ut trucídent rectos corde.

Gládius eórum intret in corda ipsórum : * et arcus eórum confringátur.

Mélius est módicum justo, * super divítias peccatórum multas.

Quóniam bráchia peccatórum conteréntur : * confírmat autem justos Dóminus.

Novit Dóminus dies immaculatórum : * et hæréditas eórum in ætérnum erit.

Non confundéntur in témpore malo, et in diébus famis saturabúntur : * quia peccatóres períbunt.

Inimíci vero Dómini mox ut honorificáti fúerint et exaltáti, * deficiéntes, quemádmodum fumus defícient.

Mutuábitur peccátor, et non solvet : * justus autem miserétur et tríbuet.

Quia benedicéntes ei hæreditábunt terram : * maledicéntes autem ei disperíbunt.

Apud Dóminum gressus hóminis dirigéntur : * et viam ejus volet.

Cum cecíderit, non collidétur : * quia Dóminus suppónit manum suam.

Júnior fui, étenim sénui : * et non vidi justum derelíctum, nec semen ejus quærens panem.

Tota die miserétur et cómmodat : * et semen illíus in benedictióne erit.

Declína a malo, et fac bonum : * et inhábita in sæculum sæculi.

Quia Dóminus amat judícium, et non derelínquet sanctos suos : * in ætérnum conservabúntur.

Injústi puniéntur : * et semen impiórum períbit.

Justi autem hæreditábunt terram : * et inhabitábunt in sæculum sæculi super eam.

Os justi meditábitur sapiéntiam, * et lingua ejus loquétur judícium.

Lex Dei ejus in corde ipsíus : * et non supplantabúntur gressus ejus.

Consíderat peccátor justum : * et quærit mortificáre eum.

Dóminus autem non derelínquet eum in mánibus ejus : * nec damnábit eum cum judicábitur illi.

Expécta Dóminum, et cu-

stódi viam ejus : et exaltábit te, ut hæreditáte cápias terram : * cum períerint peccatóres vidébis.

Vidi ímpium superexaltátum, * et elevátum sicut cedros Líbani.

Et transívi, et ecce non erat : * et quæsívi eum, et non est invéntus locus ejus.

Custódi innocéntiam, et vide æquitátem :* quóniam sunt relíquiæ hómini pacífico.

Injústi autem disperíbunt simul : * relíquiæ impiórum interíbunt.

Salus autem justórum a Dómino, * et protéctor eórum, in témpore tribulatiónis.

Et adjuvábit eos Dóminus, et liberábit eos : * et éruet eos a peccatóribus, et salvábit eos: quia speravérunt in eo.

PSALMUS 37.

DOMINE, ne in furóre tuo árguas me, * neque in ira tua corrípias me.

Quóniam sagíttæ tuæ infíxæ sunt mihi : * et confirmásti super me manum tuam.

Non est sánitas in carne mea a fácie iræ tuæ : * non est pax óssibus meis a fácie peccatórum meórum.

Quóniam iniquitátes meæ supergréssæ sunt caput meum : * et sicut onus grave gravátæ sunt super me.

Putruérunt, et corrúptæ sunt cicatríces meæ, * a fácie insipiéntiæ meæ.

Miser factus sum, et curvátus sum usque in finem : * tota die contristátus ingrediébar.

Quóniam lumbi mei impléti sunt illusiónibus : * et non est sánitas in carne mea.

Afflíctus sum, et humiliátus sum nimis : * rugiébam a gémitu cordis mei.

Dómine ante te omne desidérium meum : * et gémitus meus a te non est abscónditus.

Cor meum conturbátum est, derelíquit me virtus mea : * et lumen oculórum meórum, et ipsum non est mecum.

Amíci mei, et próximi mei * advérsum me appropinquavérunt, et stetérunt.

Et qui juxta me erant, de longe stetérunt : * et vim faciébant qui quærébant ánimam meam.

Et qui inquirébant mala mihi, locúti sunt vanitátes : * et dolos tota die meditabántur.

Ego autem tamquam surdus non audiébam : * et sicut mutus non apériens os suum.

Et factus sum sicut homo non áudiens : * et non habens in ore suo redargutiónes.

Quóniam in te Dómine sperávi : * tu exáudies me Dómine Deus meus.

Quia dixi : Nequándo supergáudeant mihi inimíci mei : * et dum commovéntur pedes mei, super me magna locúti sunt.

Quóniam ego in flagélla parátus sum : * et dolor meus in conspéctu meo semper.

Quóniam iniquitátem meam

annuntiábo : * et cogitábo pro peccáto meo.

Inimíci autem mei vivunt, et confirmáti sunt super me : * et multiplicáti sunt qui odérunt me iníque.

Qui retríbuunt mala pro bonis, detrahébant mihi : * quóniam sequébar bonitátem.

Ne derelínquas me Dómine Deus meus : * ne discésseris a me.

Inténde in adjutórium meum, * Dómine Deus salútis meæ.

Ant. Revéla Dómino viam tuam.

Per Annum, ℣. Dómine in cœlo misericórdia tua. ℟. Et véritas tua usque ad nubes.

In Adventu, ℣. Ex Sion spécies decóris ejus. ℟. Deus noster maniféste véniet.

Pro uno Martyre, ℣. Glória et honóre coronásti eum Dómine. ℟. Et constituísti eum super ópera mánuum tuárum.

Pro pluribus Martyribus, ℣. Lætámini in Dómino, et exultáte justi. ℟. Et gloriámini omnes recti corde.

Pro Confessore Pontifice, et non Pontifice, ℣. Amávit eum Dóminus, et ornávit eum. ℟. Stolam glóriæ índuit eum.

Pro una Sancta, ℣. Spécie tua, et pulchritúdine tua. ℟. Inténde, próspere procéde, et regna.

AD LAUDES.

℣. Deus in adjutórium meum inténde, *ut supra,* p. 17.

Quando non assignantur propriæ Ant. dicitur Ant. t. 6. Miserére.

PSALMUS 50.

MISERERE mei Deus, * secúndum magnam misericórdiam tuam :

Et secúndum multitúdinem miseratiónum tuárum, * dele iniquitátem meam.

Amplius lava me ab iniquitáte mea : * et a peccáto meo munda me.

Quóniam iniquitátem meam ego cognósco : * et peccátum meum contra me est semper.

Tibi soli peccávi, et malum coram te feci : * ut justificéris in sermónibus tuis, et vincas cum judicáris.

Ecce enim in iniquitátibus concéptus sum : * et in peccátis concépit me mater mea.

Ecce enim veritátem dilexísti : * incérta et occúlta sapiéntiæ tuæ manifestásti mihi.

Aspérges me hyssópo, et mundábor : * lavábis me, et super nivem dealbábor.

Audítui meo dabis gáudium et lætítiam : * et exultábunt ossa humiliáta.

Avérte fáciem tuam a peccátis meis : * et omnes iniquitátes meas dele.

Cor mundum crea in me Deus : * et spíritum rectum ínnova in viscéribus meis.

Ne projícias me a fácie tua : * et spíritum sanctum tuum ne áuferas a me.

Redde mihi lætítiam salutáris tui : * et spíritu principáli confírma me.

Docébo iníquos vias tuas : * et ímpii ad te converténtur.

Líbera me de sanguínibus Deus, Deus salútis meæ : * et exultábit lingua mea justítiam tuam.

Dómine lábia mea apéries : * et os meum annuntiábit laudem tuam.

Quóniam si voluísses sacrifícium, dedíssem útique : * holocáustis non delectáberis.

Sacrifícium Deo spíritus contribulátus : * cor contrítum et humiliátum Deus non despícies.

Benígne fac Dómine in bona voluntáte tua Sion : * ut ædificéntur muri Jerúsalem.

Tunc acceptábis sacrifícium justítiæ, oblatiónes, et holocáusta : * tunc impónent super altáre tuum vítulos.

Ant. Miserére mei Deus.

Ant. t. 8. *f* Intéllige.

PSALMUS 5.

VERBA mea áuribus pércipe Dómine : * intéllige clamórem meum.

Inténde voci oratiónis meæ: * Rex meus, et Deus meus.

Quóniam ad te orábo : * Dómine mane exáudies vocem meam.

Mane astábo tibi, et vidébo : * quóniam non Deus volens iniquitátem tu es.

Neque habitábit juxta te malígnus : * neque permanébunt injústi ante óculos tuos.

Odísti omnes, qui operántur iniquitátem : * perdes omnes, qui loquúntur mendácium.

Virum sánguinum et dolósum abominábitur Dóminus : * ego autem in multitúdine misericórdiæ tuæ.

Introíbo in domum tuam : * adorábo ad templum sanctum tuum in timóre tuo.

Dómine deduc me in justítia tua : * propter inimícos meos dírige in conspéctu tuo viam meam.

Quóniam non est in ore eórum véritas : * cor eórum vanum est.

Sepúlchrum patens est guttur eórum, linguis suis dolóse agébant : * júdica illos Deus.

Décidant a cogitatiónibus suis, secúndum multitúdinem impietátum eórum expélle eos, * quóniam irritavérunt te Dómine.

Et læténtur omnes, qui sperant in te, * in ætérnum exultábunt, et habitábis in eis.

Et gloriabúntur in te omnes, qui díligunt nomen tuum, * quóniam tu benedíces justo.

Dómine, ut scuto bonæ voluntátis tuæ : * coronásti nos.

Ant. Intéllige clamórem meum Dómine.

Ant. t. 8. *f* Deus Deus meus ad te de luce vígilo.

Psalm. idem, ut supra, p. 18.

Ant. t. 8. Convérsus est.

CANTICUM ISAIÆ PROPHETÆ.

Cap. 12.

CONFITEBOR tibi Dómine, quóniam irátus es mihi : *

convérsus est furor tuus, et consolátus es me.

Ecce Deus salvátor meus, * fiduciáliter agam, et non timébo.

Quia fortitúdo mea et laus mea Dóminus, * et factus est mihi in salútem.

Hauriétis aquas in gáudio de fóntibus Salvatóris : * et dicétis in illa die : Confitémini Dómino, et invocáte nomen ejus :

Notas fácite in pópulis adinventiónes ejus : * mementóte quóniam excélsum est nomen ejus.

Cantáte Dómino, quóniam magnífice fecit : * annuntiáte hoc in univérsa terra.

Exúlta, et lauda habitátio Sion : * quia magnus in médio tui sanctus Israel.

Ant. Convérsus est furor tuus Dómine, et consolátus es me.

Ant. t. 1. *l* Laudáte Dóminum de cœlis.

Psalmus idem, p. 19.

Capitulum sequens dicitur in feriali Officio, ab Octava Epiphaniæ usque ad Domin. I Quadrag. : aliis temporibus habentur propria.

CAPITULUM. *Rom.* 13. *d*

NOX præcéssit, dies autem appropinquávit : abjiciámus ergo ópera tenebrárum, et induámur arma lucis : sicut in die honéste ambulémus.

HYMNUS.

SPLENDOR patérnæ glóriæ,
De luce lucem próferens,
Lux lucis, et fons lúminis,
Diem dies illúminans :

Verúsque sol illábere,
Micans nitóre pérpeti :
Jubárque sancti Spíritus
Infúnde nostris sénsibus.

Votis vocémus et Patrem,
Patrem poténtis grátiæ,
Patrem perénnis glóriæ,
Culpam relégat lúbricam.

Confírmet actus strénuos :
Dentes retúndat ínvidi :
Casus secúndet ásperos :
Agénda recte dírigat.

Mentem gubérnet, et regat :
Sit pura nobis cástitas :
Fides calóre férveat :
Fraudis venéna nésciat.

Christúsque nobis sit cibus,
Potúsque noster sit fides :
Læti bibámus sóbriam
Profusiónem Spíritus.

Lætus dies hic tránseat :
Pudor sit ut dilúculum :
Fides velut merídies :
Crepúsculum mens nésciat.

Auróra lucem próvehit,
Cum luce nobis pródeat
In Patre totus Fílius,
Et totus in Verbo Pater.

Deo Patri sit glória,
Ejúsque soli Fílio,
Cum Spíritu Paráclito,
Nunc, et per omne sæculum.
Amen.

Per Annum, ℣. Repléti sumus mane misericórdia tua. ℟. Exultávimus, et delectáti sumus.

Ad Benedictus. Ant. t. 6. Benedíctus Dóminus Deus Israel.

In Feriis Adventus, Qua-

dragesimæ, Quatuor Temporum, et Vigiliarum quæ jejunantur (excepta Vigilia Nativit. Domini) post Antiphonam ad Benedictus, et in Vesperis ad Magnificat, dicuntur sequentes Preces flexis genibus : aliis temporibus non dicuntur.

KYRIE eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Pater noster, *totum dicitur clara voce, etiam in Vesperis.*

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem. ℟. Sed líbera nos a malo.

℣. Ego dixi, Dómine miserére mei. ℟. Sana ánimam meam, quia peccávi tibi.

℣. Convértere Dómine úsquequo. ℟. Et deprecábilis esto super servos tuos.

℣. Fiat misericórdia tua Dómine super nos. ℟. Quemádmodum sperávimus in te.

℣. Sacerdótes tui induántur justítiam. ℟. Et sancti tui exúltent.

℣. Dómine salvum fac Regem. ℟. Et exáudi nos in die, qua invocavérimus te.

℣. Salvum fac pópulum tuum Dómine, et bénedic hæreditáti tuæ. ℟. Et rege eos, et extólle illos usque in ætérnum.

℣. Meménto congregatiónis tuæ. ℟. Quam possedísti ab inítio.

℣. Fiat pax in virtúte tua. ℟. Et abundántia in túrribus tuis.

℣. Orémus pro fidélibus defúnctis. ℟. Réquiem ætérnam dona eis Dómine, et lux perpétua lúceat eis.

℣. Requiéscant in pace. ℟. Amen.

℣. Pro frátribus nostris abséntibus. ℟. Salvos fac servos tuos, Deus meus, sperántes in te.

℣. Pro afflíctis et captívis. ℟. Líbera eos Deus Israel ex ómnibus tribulatiónibus suis.

℣. Mitte eis Dómine auxílium de sancto. ℟. Et de Sion tuére eos.

℣. Dómine exáudi oratiónem meam. ℟. Et clamor meus ad te véniat.

Deinde dicitur

PSALMUS 129.

DE profúndis clamávi ad te Dómine: * Dómine exáudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendéntes, * in vocem deprecatiónis meæ.

Si iniquitátes observáveris Dómine : * Dómine quis sustinébit ?

Quia apud te propitiátio est : * et propter legem tuam sustínui te Dómine.

Sustínuit ánima mea in verbo ejus : * sperávit ánima mea in Dómino.

A custódia matutína usque ad noctem, * speret Israel in Dómino.

Quia apud Dóminum misericórdia : * et copiósa apud eum redémptio.

Et ipse rédimet Israel, * ex ómnibus iniquitátibus ejus.

Glória Patri, et Fílio.

In Vesperis, ejus loco dicitur Psalmus Miserére mei Deus, *p.* 57.

Finito Psalmo, dicitur :

℣. Dómine Deus virtútum convérte nos. ℟. Et osténde fáciem tuam, et salvi érimus.

℣. Exúrge Christe, ádjuva nos. ℟. Et líbera nos propter nomen tuum.

℣. Dómine exáudi oratiónem meam. ℟. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum Spíritu tuo.

Deinde dicitur Oratio propria.

Et quando in feriali Officio fiunt Commemorationes communes de S. Maria, de Apost. et de Pace, ante eas tam in Laud., quam in Vesp., fit sequens Commemor. de Cruce.

Ant. Per signum Crucis de inimícis nostris líbera nos Deus noster.

℣. Omnis terra adóret te, et psallat tibi. ℟. Psalmum dicat nómini tuo Dómine.

Orémus. ORATIO.

PERPETUA nos, quæsumus Dómine, pace custódi : quos per lignum sanctæ Crucis redímere dignátus es.

Quæ Commem. de Cruce fit etiam, quando non dicuntur Preces, in feriali tantum Officio.

FERIA TERTIA.

AD MATUTINUM.

Invitat. Jubilémus Deo, * Salutári nostro.

Psalm. Venite, exultémus, *p.* 2.

HYMNUS.

CONSORS Patérni lúminis,
Lux ipse lucis, et dies,
Noctem canéndo rúmpimus :
Assíste postulántibus.

Aufer tenébras méntium :
Fuga catérvas dæmonum :
Expélle somnoléntiam,
Ne pigritántes óbruat.

Sic Christe nobis ómnibus
Indúlgeas credéntibus,
Ut prosit exorántibus,
Quod præcinéntes psállimus.

Præsta, Pater piíssime,
Patríque compar Unice,
Cum Spíritu Paráclito,
Regnans per omne sæculum.
Amen.

Ant. t. 1. *l* Ut non delínquam.

PSALMUS 38.

DIXI : Custódiam vias meas:* ut non delínquam in lingua mea.

Pósui ori meo custódiam, cum consísteret peccátor advérsum me.

Obmútui, et humiliátus sum, et sílui a bonis : * et dolor meus renovátus est.

Concáluit cor meum intra me : * et in meditatióne mea exardéscet ignis.

Locútus sum in lingua mea : * Notum fac mihi Dómine finem meum,

Et númerum diérum meórum quis est : * ut sciam quid desit mihi.

Ecce mensurábiles posuísti dies meos : * et substántia mea tamquam níhilum ante te.

Verúmtamen univérsa vánitas, * omnis homo vivens.

Verúmtamen in imágine pertránsit homo : * sed et frustra conturbátur.

Thesaurízat : * et ignórat cui congregábit ea.

Et nunc quæ est expectátio mea? nonne Dóminus? * et substántia mea apud te est.

Ab ómnibus iniquitátibus meis érue me : * oppróbrium insipiénti dedísti me.

Obmútui, et non apérui os meum, quóniam tu fecísti : * ámove a me plagas tuas.

A fortitúdine manus tuæ ego deféci in increpatiónibus : * propter iniquitátem corripuísti hóminem.

Et tabéscere fecísti sicut aráneam ánimam ejus : * verúmtamen vane conturbátur omnis homo.

Exáudi oratiónem meam Dómine, et deprecatiónem meam : * áuribus pércipe lácrymas meas.

Ne síleas : quóniam ádvena ego sum apud te, et peregrínus, * sicut omnes patres mei.

Remítte mihi, ut refrígerer priúsquam ábeam, * et ámplius non ero.

PSALMUS 39.

EXPECTANS expectávi Dóminum, * et inténdit mihi.

Et exaudívit preces meas : * et edúxit me de lacu misériæ, et de luto fæcis.

Et státuit super petram pedes meos : * et diréxit gressus meos.

Et immísit in os meum cánticum novum, * carmen Deo nostro.

Vidébunt multi et timébunt : * et sperábunt in Dómino.

Beátus vir, cujus est nomen Dómini spes ejus : * et non respéxit in vanitátes et insánias falsas.

Multa fecísti tu Dómine Deus meus mirabília tua : * et cogitatiónibus tuis non est qui símilis sit tibi.

Annuntiávi, et locútus sum:* multiplicáti sunt super númerum.

Sacrifícium et oblatiónem noluísti : * aures autem perfecísti mihi.

Holocáustum et pro peccáto non postulásti : * tunc dixi : Ecce vénio.

In cápite libri scriptum est de me, ut fácerem voluntátem tuam : * Deus meus vólui, et legem tuam in médio cordis mei.

Annuntiávi justítiam tuam in ecclésia magna, * ecce lábia mea non prohibébo : Dómine tu scisti.

Justítiam tuam non abscóndi in corde meo : * veritátem tuam et salutáre tuum dixi.

Non abscóndi misericórdiam

tuam, et veritátem tuam, * a concílio multo.

Tu autem Dómine ne longe fácias miseratiónes tuas a me : * misericórdia tua et véritas tua semper suscepérunt me.

Quóniam circumdedérunt me mala, quorum non est númerus : * comprehendérunt me iniquitátes meæ, et non pótui ut vidérem.

Multiplicátæ sunt super capíllos cápitis mei : * et cor meum derelíquit me.

Compláceat tibi Dómine ut éruas me : * Dómine, ad adjuvándum me réspice.

Confundántur et revereántur simul, qui quærunt ánimam meam, * ut áuferant eam.

Convertántur retrórsum, et revereántur * qui volunt mihi mala.

Ferant conféstim confusiónem suam, * qui dicunt mihi : Euge, euge.

Exúltent et læténtur super te omnes quæréntes te : * et dicant semper : Magnificétur Dóminus : qui díligunt salutáre tuum.

Ego autem mendícus sum, et pauper : * Dóminus sollícitus est mei.

Adjútor meus et protéctor meus tu es : * Deus meus ne tardáveris.

Ant. Ut non delínquam in lingua mea.

Ant. t. 2. Sana.

PSALMUS 40.

BEATUS qui intélligit super egénum et páuperem : * in die mala liberábit eum Dóminus.

Dóminus consérvet eum, et vivíficet eum, et beátum fáciat eum in terra : * et non tradat eum in ánimam inimicórum ejus.

Dóminus opem ferat illi super lectum dolóris ejus : * univérsum stratum ejus versásti in infirmitáte ejus.

Ego dixi : Dómine miserére mei : * sana ánimam meam, quia peccávi tibi.

Inimíci mei dixérunt mala mihi : * Quando moriétur, et períbit nomen ejus ?

Et si ingrediebátur ut vidéret, vana loquebátur, * cor ejus congregávit iniquitátem sibi.

Egrediebátur foras, * et loquébatur in idípsum.

Advérsum me susurrábant omnes inimíci mei : * advérsum me cogitábant mala mihi.

Verbum iníquum constituérunt advérsum me : * Numquid qui dormit, non adjíciet ut resúrgat ?

Eténim homo pacis meæ, in quo sperávi : * qui edébat panes meos, magnificávit super me supplantatiónem.

Tu autem Dómine miserére mei, et resúscita me : * et retríbuam eis.

In hoc cognóvi quóniam voluísti me : * quóniam non gaudébit inimícus meus super me.

Me autem propter innocéntiam suscepisti ; * et confir-

másti me in conspéctu tuo in ætérnum.

Benedíctus Dóminus Deus Israel a sæculo, et usque in sæculum : * fiat, fiat.

PSALMUS 41.

QUEMADMODUM desíderat cervus ad fontes aquárum, * ita desíderat ánima mea ad te Deus.

Sitívit ánima mea ad Deum fortem vivum : * quando véniam et apparébo ante fáciem Dei?

Fuérunt mihi lácrymæ meæ panes die ac nocte : * dum dícitur mihi quotídie : Ubi est Deus tuus?

Hæc recordátus sum, et effúdi in me ánimam meam : * quóniam transíbo in locum tabernáculi admirábilis, usque ad domum Dei :

In voce exultatiónis, et confessiónis, * sonus epulántis.

Quare tristis es ánima mea ?* et quare contúrbas me?

Spera in Deo, quóniam adhuc confitébor illi : * salutáre vultus mei, et Deus meus.

Ad meípsum ánima mea conturbáta est : * proptérea memor ero tui de terra Jordánis, et Hermóniim a monte módico.

Abyssus abyssum ínvocat, * in voce cataractárum tuárum.

Omnia excélsa tua, et fluctus tui * super me transiérunt.

In die mandávit Dóminus misericórdiam suam, * et nocte cánticum ejus.

Apud me orátio Deo vitæ meæ, * dicam Deo : Suscéptor meus es.

Quare oblítus es mei? * et quare contristátus incédo, dum afflígit me inimícus?

Dum confringúntur ossa mea, * exprobravérunt mihi qui tríbulant me inimíci mei.

Dum dicunt mihi per síngulos dies : Ubi est Deus tuus? * quare tristis es ánima mea? et quare contúrbas me?

Spera in Deo, quóniam adhuc confitébor illi : * salutáre vultus mei, et Deus meus.

Ant. Sana Dómine ánimam meam, quia peccávi tibi.

Ant. t. 6. Eructávit.

PSALMUS 43.

DEUS áuribus nostris audívimus, * patres nostri annuntiavérunt nobis,

Opus, quod operátus es in diébus eórum, * et in diébus antíquis.

Manus tua Gentes dispérdidit, et plantásti eos : * afflixísti pópulos, et expulísti eos :

Nec enim in gládio suo possedérunt terram, * et bráchium eórum non salvávit eos :

Sed déxtera tua, et bráchium tuum, et illuminátio vultus tui : * quóniam complacuísti in eis.

Tu es ipse Rex meus, et Deus meus : * qui mandas salútes Jacob.

In te inimícos nostros ventilábimus cornu, * et in nómine

tuo spernémus insurgéntes in nobis.

Non enim in arcu meo sperábo : * et gládius meus non salvábit me.

Salvásti enim nos de affligéntibus nos : * et odiéntes nos confudísti.

In Deo laudábimur tota die : * et in nómine tuo confitébimur in sæculum.

Nunc autem repulísti et confudísti nos : * et non egrediéris Deus in virtútibus nostris.

Avertísti nos retrórsum post inimícos nostros : * et qui odérunt nos, diripiébant sibi.

Dedísti nos tamquam oves escárum : * et in Géntibus dispersísti nos.

Vendidísti pópulum tuum sine prétio : * et non fuit multitúdo in commutatiónibus eórum.

Posuísti nos oppróbrium vicínis nostris, * subsannatiónem et derísum his, qui sunt in circúitu nostro.

Posuísti nos in similitúdinem Géntibus; * commotiónem cápitis in pópulis.

Tota die verecúndia mea contra me est : * et confúsio faciéi meæ coopéruit me,

A voce exprobrántis et obloquéntis, * a fácie inimíci et persequéntis.

Hæc ómnia venérunt super nos, nec oblíti sumus te : * et iníque non égimus in testaménto tuo.

Et non recéssit retro cor nostrum : * et declinásti sémitas nostras a via tua :

Quóniam humiliásti nos in loco afflictiónis, * et coopéruit nos umbra mortis.

Si oblíti sumus nomen Dei nostri, * et si expándimus manus nostras ad deum aliénum :

Nonne Deus requíret ista ? * ipse enim novit abscóndita cordis.

Quóniam propter te mortificámur tota die : * æstimáti sumus sicut oves occisiónis.

Exúrge, quare obdórmis Dómine ? * exúrge, et ne repéllas in finem.

Quare fáciem tuam avértis, * oblivísceris inópiæ nostræ et tribulatiónis nostræ ?

Quóniam humiliáta est in púlvere ánima nostra : * conglutinátus est in terra venter noster.

Exúrge Dómine, ádjuva nos, * et rédime nos propter nomen tuum.

PSALMUS 44.

ERUCTAVIT cor meum verbum bonum : * dico ego ópera mea Regi.

Lingua mea cálamus scribæ, * velóciter scribéntis.

Speciósus forma præ fíliis hóminum, diffúsa est grátia in lábiis tuis : * proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

Accíngere gládio tuo super femur tuum, * potentíssime.

Spécie tua, et pulchritúdine tua * inténde, próspere procéde, et regna,

Propter veritátem, et mansuetúdinem, et justítiam : * et dedúcet te mirabíliter déxtera tua.

Sagíttæ tuæ acútæ, pópuli sub te cadent, * in corda inimicórum regis.

Sedes tua Deus in sæculum sæculi : * virga directiónis virga regni tui.

Dilexísti justítiam, et odísti iniquitátem : * proptérea unxit te Deus, Deus tuus óleo lætítiæ præ consórtibus tuis.

Myrrha, et gutta, et cásia a vestiméntis tuis, a dómibus ebúrneis : * ex quibus delectavérunt te fíliæ regum in honóre tuo.

Astitit regína a dextris tuis in vestítu deauráto, * circúmdata varietáte.

Audi fília, et vide, et inclína aurem tuam, * et oblivíscere pópulum tuum, et domum patris tui.

Et concupíscet Rex decórem tuum : * quóniam ipse est Dóminus Deus tuus, et adorábunt eum.

Et fíliæ Tyri in munéribus * vultum tuum deprecabúntur, omnes dívites plebis.

Omnis glória ejus fíliæ Regis ab intus, * in fímbriis áureis circumamícta varietátibus.

Adducéntur Regi vírgines post eam : * próximæ ejus afferéntur tibi.

Afferéntur in lætítia et exultatióne : * adducéntur in templum Regis.

Pro pátribus tuis nati sunt tibi fílii : * constítues eos príncipes super omnem terram.

Mémores erunt nóminis tui * in omni generatióne et generatiónem.

Proptérea pópuli confitebúntur tibi in ætérnum, * et in sæculum sæculi.

Ant. Eructávit cor meum verbum bonum.

Ant. *t* 1. *l* Adjútor.

PSALMUS 45.

DEUS noster refúgium, et virtus ; * adjútor in tribulatiónibus, quæ invenérunt nos nimis.

Proptérea non timébimus dum turbábitur terra : * et transferéntur montes in cor maris.

Sonuérunt, et turbátæ sunt aquæ eórum : * conturbáti sunt montes in fortitúdine ejus.

Flúminis ímpetus lætíficat civitátem Dei : * sanctificávit tabernáculum suum Altíssimus.

Deus in médio ejus, non commovébitur : * adjuvábit eam Deus mane dilúculo.

Conturbátæ sunt Gentes, et inclináta sunt regna : * dedit vocem suam, mota est terra.

Dóminus virtútum nobíscum : * suscéptor noster Deus Jacob.

Veníte et vidéte ópera Dómini, quæ pósuit prodígia super terram : * áuferens bella usque ad finem terræ.

Arcum cónteret, et confrínget arma : * et scuta combúret igni.

Vacáte, et vidéte, quóniam ego sum Deus : * exaltábor in Géntibus, et exaltábor in terra.

Dóminus virtútum nobíscum, * suscéptor noster Deus Jacob.

PSALMUS 46.

OMNES Gentes pláudite mánibus : * jubiláte Deo in voce exultatiónis.

Quóniam Dóminus excélsus, terríbilis, * Rex magnus super omnem terram.

Subjécit pópulos nobis, * et Gentes sub pédibus nostris.

Elégit nobis hæreditátem suam, * spéciem Jacob, quam diléxit.

Ascéndit Deus in júbilo, * et Dóminus in voce tubæ.

Psállite Deo nostro, psállite : * psállite Regi nostro, psállite.

Quóniam Rex omnis terræ Deus : * psállite sapiénter.

Regnábit Deus super Gentes : * Deus sedet super sedem sanctam suam.

Príncipes populórum congregáti sunt cum Deo Abraham : * quóniam dii fortes terræ, veheménter eleváti sunt.

Ant. Adjútor in tribulatiónibus.

Ant. t. 8. Magnus Dóminus.

PSALMUS 47.

MAGNUS Dóminus, et laudábilis nimis : * in civitáte Dei nostri, in monte sancto ejus.

Fundátur exultatióne univérsæ terræ mons Sion, * látera Aquilónis, cívitas Regis magni.

Deus in dómibus ejus cognoscétur, * cum suscípiet eam.

Quóniam ecce reges terræ congregáti sunt : * convenérunt in unum.

Ipsi vidéntes sic admiráti sunt, conturbáti sunt, commóti sunt : * tremor apprehéndit eos.

Ibi dolóres ut parturiéntis, * in spíritu veheménti cónteres naves Tharsis.

Sicut audívimus, sic vídimus in civitáte Dómini virtútum, in civitáte Dei nostri : * Deus fundávit eam in ætérnum.

Suscépimus Deus misericórdiam tuam, * in médio templi tui.

Secúndum nomen tuum Deus, sic et laus tua in fines terræ : * justítia plena est déxtera tua.

Lætétur mons Sion, et exúltent fíliæ Judæ, * propter judícia tua Dómine.

Circúmdate Sion, et compléctímini eam : * narráte in túrribus ejus.

Pónite corda vestra in virtúte ejus : * et distribúite domos ejus, ut enarrétis in progénie áltera.

Quóniam hic est Deus, Deus noster in ætérnum, et in sæculum sæculi : * ipse reget nos in sæcula.

PSALMUS 48.

AUDITE hæc omnes Gentes: * áuribus percípite omnes qui habitátis orbem:

Quique terrígenæ, et filii hóminum: * simul in unum dives et pauper.

Os meum loquétur sapiéntiam: * et meditátio cordis mei prudéntiam.

Inclinábo in parábolam aurem meam: * apériam in psaltério propositiónem meam.

Cur timébo in die mala? * iníquitas calcánei mei circúmdabit me.

Qui confídunt in virtúte sua: * et in multitúdine divitiárum suárum gloriántur.

Frater non rédimit, rédimet homo: * non dabit Deo placatiónem suam;

Et prétium redemptiónis ánimæ suæ: * et laborábit in ætérnum, et vivet adhuc in finem.

Non vidébit intéritum, cum víderit sapiéntes moriéntes: * simul insípiens et stultus períbunt.

Et relínquent aliénis divítias suas: * et sepúlchra eórum domus illórum in ætérnum.

Tabernácula eórum in progénie, et progénie: * vocavérunt nómina sua in terris suis.

Et homo, cum in honóre esset, non intelléxit: * comparátus est juméntis insipiéntibus, et símilis factus est illis.

Hæc via illórum scándalum ipsis: * et póstea in ore suo complacébunt.

Sicut oves in inférno pósiti sunt: * mors depáscet eos.

Et dominabúntur eórum justi in matutíno: * et auxílium eórum veteráscet in inférno a glória eórum.

Verúmtamen Deus rédimet ánimam meam de manu ínferi, * cum accéperit me.

Ne timúeris cum dives factus fúerit homo: * et cum multiplicáta fúerit glória domus ejus.

Quóniam cum interíerit, non sumet ómnia: * neque descéndet cum eo glória ejus.

Quia ánima ejus in vita ipsíus benedicétur: * confitébitur tibi cum beneféceris ei.

Introíbit usque in progénies patrum suórum: * et usque in ætérnum non vidébit lumen.

Homo, cum in honóre esset, non intelléxit: * comparátus est juméntis insipiéntibus, et símilis factus est illis.

Ant. Magnus Dóminus, et laudábilis nimis.

Ant. t. 8. *f* Deus deórum.

PSALMUS 49.

DEUS deórum Dóminus locútus est: * et vocávit terram,

A solis ortu usque ad occásum: * ex Sion spécies decóris ejus.

Deus maniféste véniet: * Deus noster et non silébit.

Ignis in conspéctu ejus exar-

déscet : * et in circúitu ejus tempéstas válida.

Advocábit cœlum desúrsum, * et terram discérnere pópulum suum.

Congregáte illi sanctos ejus:* qui órdinant testaméntum ejus super sacrifícia.

Et annuntiábunt cœli justítiam ejus : * quóniam Deus judex est.

Audi pópulus meus, et loquar, Israel, et testificábor tibi : * Deus Deus tuus ego sum.

Non in sacrifíciis tuis árguam te : * holocáusta autem tua in conspéctu meo sunt semper.

Non accípiam de domo tua vítulos, * neque de grégibus tuis hircos.

Quóniam meæ sunt omnes feræ silvárum, * juménta in móntibus et boves.

Cognóvi ómnia volatília cœli : * et pulchritúdo agri mecum est.

Si esuríero, non dicam tibi : * meus est enim orbis terræ, et plenitúdo ejus.

Numquid manducábo carnes taurórum ? * aut sánguinem hircórum potábo ?

Immola Deo sacrifícium laudis : * et redde Altíssimo vota tua.

Et ínvoca me in die tribulatiónis : * éruam te, et honorificábis me.

Peccatóri autem dixit Deus : * Quare tu enárras justítias meas, et assúmis testaméntum meum per os tuum ?

Tu vero odísti disciplínam:* et projecísti sermónes meos retrórsum.

Si vidébas furem, currébas cum eo : * et cum adúlteris portiónem tuam ponébas.

Os tuum abundávit malítia : * et lingua tua concinnábat dolos.

Sedens advérsus fratrem tuum loquebáris, et advérsus fílium matris tuæ ponébas scándalum : * hæc fecísti, et tácui.

Existimásti iníque quod ero tui símilis : * árguam te, et státuam contra fáciem tuam.

Intellígite hæc qui obliviscímini Deum : * nequándo rápiat, et non sit qui erípiat.

Sacrifícium laudis honorificábit me : * et illic iter, quo osténdam illi salutáre Dei.

PSALMUS 51.

QUID gloriáris in malítia, * qui potens es in iniquitáte ?

Tota die injustítiam cogitávit lingua tua : * sicut novácula acúta fecísti dolum.

Dilexísti malítiam super benignitátem; * iniquitátem magis, quam loqui æquitátem.

Dilexísti ómnia verba præcipitatiónis, * lingua dolósa.

Proptérea Deus déstruet te in finem : * evéllet te, et emigrábit te de tabernáculo tuo, et radícem tuam de terra vivéntium.

Vidébunt justi, et timébunt, et super eum ridébunt, et

dicent : * Ecce homo, qui non pósuit Deum adjutórem suum :

Sed sperávit in multitúdine divitiárum suárum : * et præváluit in vanitáte sua.

Ego autem sicut olíva fructífera in domo Dei, * sperávi in misericórdia Dei in ætérnum, et in sæculum sæculi.

Confitébor tibi in sæculum quia fecísti : * et expectábo nomen tuum, quóniam bonum est in conspéctu sanctórum tuórum.

Ant. Deus deórum Dóminus locútus est.

Per Annum, ℣. Immola Deo sacrifícium laudis. ℟. Et redde Altíssimo vota tua.

In Adventu, ℣. Emítte Agnum, Dómine, Dominatórem terræ. ℟. De petra desérti ad montem fíliæ Sion.

Pro uno Martyre, ℣. Posuísti Dómine super caput ejus. ℟. Corónam de lápide pretióso.

Pro pluribus Martyribus, ℣. Exúltent justi in conspéctu Dei. ℟. Et delecténtur in lætítia.

Pro Confessore Pontifice, ℣. Elégit eum Dóminus sacerdótem sibi. ℟. Ad sacrificándum ei hóstiam laudis.

Pro Confess. non Pontifice, ℣. Os justi meditábitur sapiéntiam. ℟. Et lingua ejus loquétur judícium.

Pro una Sancta, ℣. Adjuvábit eam Deus vultu suo. ℟. Deus in médio ejus, non commovébitur.

AD LAUDES.

Ant. t. 4. Dele Dómine iniquitátem meam.

Psalm. Miserére, *p.* 57.

Ant. t. 6. Salutáre.

PSALMUS 42.

JUDICA me Deus, et discérne causam meam de gente non sancta, * ab hómine iníquo et dolóso érue me.

Quia tu es Deus fortitúdo mea : * quare me repulísti ? et quare tristis incédo, dum afflígit me inimícus ?

Emítte lucem tuam et veritátem tuam : * ipsa me deduxérunt et adduxérunt in montem sanctum tuum, et in tabernácula tua.

Et introíbo ad altáre Dei : * ad Deum, qui lætíficat juventútem meam.

Confitébor tibi in cíthara Deus Deus meus : * quare tristis es ánima mea ? et quare contúrbas me ?

Spera in Deo, quóniam adhuc confitébor illi : * salutáre vultus mei, et Deus meus.

Ant. Salutáre vultus mei, et Deus meus.

Ant. t. 7. *r* Ad te de luce vígilo Deus.

Psalm. Deus Deus meus * ad te, *ut supra*, p. 18.

Ant. t. 3. Cunctis diébus.

CANTICUM EZECHIÆ.

Isaiæ 38. *b*

EGO dixi : In dimídio diérum meórum * vadam ad portas ínferi.

Quæsívi resíduum annórum meórum : * dixi : Non vidébo Dóminum Deum in terra vivéntium.

Non aspíciam hóminem ultra, * et habitatórem quiétis.

Generátio mea abláta est, et convolúta est a me, * quasi tabernáculum pastórum.

Præcísa est velut a texénte vita mea : dum adhuc ordírer, succídit me : * de mane usque ad vésperam fínies me.

Sperábam usque ad mane, * quasi leo sic contrívit ómnia ossa mea :

De mane usque ad vésperam fínies me : * sicut pullus hirúndinis sic clamábo, meditábor ut colúmba.

Attenuáti sunt óculi mei, * suspiciéntes in excélsum.

Dómine vim pátior, respónde pro me. * Quid dicam, aut quid respondébit mihi, cum ipse fécerit?

Recogitábo tibi omnes annos meos * in amaritúdine ánimæ meæ.

Dómine si sic vívitur, et in tálibus vita spíritus mei, corrípies me, et vivificábis me. * Ecce in pace amaritúdo mea amaríssima :

Tu autem eruísti ánimam meam ut non períret, * projecísti post tergum tuum ómnia peccáta mea.

Quia non inférnus confitébitur tibi, neque mors laudábit te : * non expectábunt, qui descéndunt in lacum, veritátem tuam.

Vivens vivens ipse confitébitur tibi, sicut et ego hódie : * pater fíliis notam fáciet veritátem tuam.

Dómine salvum me fac, * et psalmos nostros cantábimus cunctis diébus vitæ nostræ in domo Dómini.

Ant. Cunctis diébus vitæ nostræ salvos nos fac Dómine.

Ant. t. 5. Omnes Angeli ejus laudáte Dóminum de cœlis.

Psalm. Laudáte Dóminum de cœlis, *p.* 19.

CAPITULUM. *Rom.* 13. *d*

Nox præcéssit, dies autem appropinquávit : abjiciámus ergo ópera tenebrárum, et induámur arma lucis : sicut in die honéste ambulémus.

HYMNUS.

Ales diéi núntius
Lucem propínquam præcinit,
Nos excitátor méntium
Jam Christus ad vitam vocat.

Auférte, clamat, léctulos,
Ægro sopóre désides :
Castíque, recti, ac sóbrii
Vigiláte, jam sum próximus.

Jesum ciámus vócibus,
Flentes, precántes, sóbrii :
Inténta supplicátio
Dormíre cor mundum vetat.

Tu Christe somnum díscute :
Tu rumpe noctis víncula :
Tu solve peccátum vetus,
Novúmque lumen íngere.

Deo Patri sit glória,
Ejúsque soli Fílio,
Cum Spíritu Paráclito,

Nunc, et per omne sæculum.
Amen.

℣. Repléti sumus mane misericórdia tua. ℟. Exultávimus, et delectáti sumus.

Ad Bened. Ant. t. 6. *r* Eréxit nobis Dóminus cornu salútis, in domo David púeri sui.

Preces quando dicuntur, habentur supra in Feria secunda, p. 60.

FERIA QUARTA.

AD MATUTINUM.

Invitat. In manu tua Dómine,* Omnes fines terræ.

Psalm. Veníte, exultémus, *p.* 2.

HYMNUS.

Rerum Creátor óptime,
Rectórque noster, áspice:
Nos a quiéte nóxia
Mersos sopóre líbera.

Te, sancte Christe, póscimus,
Ignósce culpis ómnibus:
Ad confiténdum súrgimus,
Morásque noctis rúmpimus.

Mentes manúsque tóllimus,
Prophéta sicut nóctibus
Nobis geréndum præcipit,
Paulúsque gestis cénsuit.

Vides malum, quod fécimus:
Occúlta nostra pándimus:
Preces geméntes fúndimus,
Dimítte quod peccávimus.

Præsta, Pater piíssime,
Patríque compar Unice,
Cum Spíritu Paráclito
Regnans per omne sæculum.
Amen.

Ant. t. 8. Avértit Dóminus.

PSALMUS 52.

Dixit insípiens in corde suo: * Non est Deus.

Corrúpti sunt et abomínábiles facti sunt in iniquitátibus: * non est qui fáciat bonum.

Deus de cœlo prospéxit super fílios hóminum :* ut vídeat si est intélligens, aut requírens Deum.

Omnes declinavérunt, simul inútiles facti sunt: * non est qui fáciat bonum, non est usque ad unum.

Nonne scient omnes, qui operántur iniquitátem,* qui dévorant plebem meam ut cibum panis.

Deum non invocavérunt: * illic trepidavérunt timóre, ubi non erat timor.

Quóniam Deus dissipávit ossa eórum qui homínibus placent: * confúsi sunt, quóniam Deus sprevit eos.

Quis dabit ex Sion salutáre Israel? * cum convérterit Deus captivitátem plebis suæ, exultábit Jacob, et lætábitur Israel.

PSALMUS 54.

Exaudi Deus oratiónem meam, et ne despéxeris deprecatiónem meam: * inténde mihi, et exáudi me.

Contristátus sum in exercitatióne mea: * et conturbátus sum a voce inimíci, et a tribulatióne peccatóris.

Quóniam declinavérunt in me iniquitátes: * et in ira moléstí erant mihi.

Cor meum conturbátum est in me : * et formído mortis cécidit super me.

Timor et tremor venérunt super me : * et contexérunt me ténebræ :

Et dixi : Quis dabit mihi pennas sicut colúmbæ, * et volábo, et requiéscam?

Ecce elongávi fúgiens : * et mansi in solitúdine.

Expectábam eum, qui salvum me fecit * a pusillanimitáte spíritus et tempestáte.

Præcípita Dómine, dívide linguas eórum : * quóniam vidi iniquitátem et contradictiónem in civitáte.

Die ac nocte circúmdabit eam super muros ejus iníquitas : * et labor in médio ejus, et injustítia.

Et non defécit de platéis ejus * usúra, et dolus.

Quóniam si inimícus meus maledixísset mihi, * sustinuíssem útique.

Et si is, qui óderat me, super me magna locútus fuísset : * abscondíssem me fórsitan ab eo.

Tu vero homo unánimis, * dux meus, et notus meus :

Qui simul mecum dulces capiébas cibos : * in domo Dei ambulávimus cum consénsu.

Véniat mors super illos : * et descéndant in inférnum vivéntes :

Quóniam nequítiæ in habitáculis eórum , * in médio eórum.

Ego autem ad Deum clamávi, * et Dóminus salvábit me.

Véspere, et mane, et merídie narrábo, et annuntiábo : * et exáudiet vocem meam.

Rédimet in pace ánimam meam ab his, qui appropínquant mihi : * quóniam inter multos erant mecum.

Exáudiet Deus, et humiliábit illos, * qui est ante sæcula.

Non enim est illis commutátio, et non timuérunt Deum : * exténdit manum suam in retribuéndo.

Contaminavérunt testaméntum ejus, divísi sunt ab ira vultus ejus : * et appropinquávit cor illíus.

Mollíti sunt sermónes ejus super óleum : * et ipsi sunt jácula.

Jacta super Dóminum curam tuam, et ipse te enútriet : * non dabit in ætérnum fluctuatiónem justo.

Tu vero Deus dedúces eos * in púteum intéritus.

Viri sánguinum, et dolósi non dimidiábunt dies suos : * ego autem sperábo in te Dómine.

Ant. Avértit Dóminus captivitátem plebis suæ.

Ant. t. 8. Quóniam.

PSALMUS 55.

MISERERE mei Deus, quóniam conculcávit me homo : * tota die impúgnans tribulávit me.

Conculcavérunt me inimíci mei tota die : * quóniam multi bellántes advérsum me.

Ab altitúdine diéi timébo :* ego vero in te sperábo.

In Deo laudábo sermónes meos, in Deo sperávi : * non timébo quid fáciat mihi caro.

Tota die verba mea execrabántur : * advérsum me omnes cogitatiónes eórum in malum.

Inhabitábunt, et abscóndent : * ipsi calcáneum meum observábunt.

Sicut sustinuérunt ánimam meam, pro níhilo salvos fácies illos : * in ira pópulos confrínges.

Deus, vitam meam annuntiávi tibi : * posuísti lácrymas meas in conspéctu tuo.

Sicut et in promissióne tua:* tunc converténtur inimíci mei retrórsum :

In quacúmque die invocávero te : * ecce cognóvi quóniam Deus meus es.

In Deo laudábo verbum, in Dómino laudábo sermónem : * in Deo sperávi, non timébo quid fáciat mihi homo.

In me sunt Deus vota tua, * quæ reddam, laudatiónes tibi.

Quóniam eripuísti ánimam meam de morte, et pedes meos de lapsu : * ut pláceam coram Deo in lúmine vivéntium.

PSALMUS 56.

MISERERE mei Deus, miserére mei : * quóniam in te confídit ánima mea.

Et in umbra alárum tuárum sperábo, * donec tránseat iníquitas.

Clamábo ad Deum altíssimum : * Deum qui benefécit mihi.

Misit de cœlo, et liberávit me : * dedit in oppróbrium conculcántes me.

Misit Deus misericórdiam suam, et veritátem suam, * et erípuit ánimam meam de médio catulórum leónum : dormívi conturbátus.

Fílii hóminum dentes eórum arma et sagíttæ : * et lingua eórum gládius acútus.

Exaltáre super cœlos Deus:* et in omnem terram glória tua.

Láqueum paravérunt pédibus meis : * et incurvavérunt ánimam meam.

Fodérunt ante fáciem meam fóveam:* et incidérunt in eam.

Parátum cor meum Deus, parátum cor meum : * cantábo, et psalmum dicam.

Exúrge glória mea, exúrge psaltérium et cíthara : * exúrgam dilúculo.

Confitébor tibi in pópulis Dómine : * et psalmum dicam tibi in Géntibus.

Quóniam magnificáta est usque ad cœlos misericórdia tua, * et usque ad nubes véritas tua.

Exaltáre super cœlos Deus;* et super omnem terram glória tua.

Ant. Quóniam in te confídit ánima mea.

Ant. t. 8. *f* Justa judicáte.

PSALMUS 57.

SI vere útique justítiam loquímini : * recta judicáte fílii hóminum.

Etenim in corde iniquitátes operámini : * in terra injustítias manus vestræ concínnant.

Alienáti sunt peccatóres a vulva, erravérunt ab útero : * locúti sunt falsa.

Furor illis secúndum similitúdinem serpéntis : * sicut áspidis surdæ, et obturántis aures suas,

Quæ non exáudiet vocem incantántium, * et venéfici incantántis sapiénter.

Deus cónteret dentes eórum in ore ipsórum : * molas leónum confrínget Dóminus.

Ad níhilum devénient tamquam aqua decúrrens : * inténdit arcum suum donec infirméntur.

Sicut cera, quæ fluit, auferéntur : * supercécidit ignis, et non vidérunt solem.

Priúsquam intellígerent spinæ vestræ rhamnum : * sicut vivéntes, sic in ira absórbet eos.

Lætábitur justus cum víderit vindíctam : * manus suas lavábit in sánguine peccatóris.

Et dicet homo : Si útique est fructus justo : * útique est Deus júdicans eos in terra.

PSALMUS 58.

ERIPE me de inimícis meis Deus meus : * et ab insurgéntibus in me líbera me.

Eripe me de operántibus iniquitátem : * et de viris sánguinum salva me.

Quia ecce cepérunt ánimam meam : * irruérunt in me fortes.

Neque iníquitas mea, neque peccátum meum Dómine : * sine iniquitáte cucúrri, et diréxi.

Exúrge in occúrsum meum, et vide : * et tu Dómine Deus virtútum, Deus Israel,

Inténde ad visitándas omnes Gentes : * non misereáris ómnibus, qui operántur iniquitátem.

Converténtur ad vésperam, et famem patiéntur ut canes : * et circuíbunt civitátem.

Ecce loquéntur in ore suo, et gládius in lábiis eórum : * quóniam quis audívit?

Et tu Dómine deridébis eos : * ad níhilum dedúces omnes Gentes.

Fortitúdinem meam ad te custódiam, quia Deus suscéptor meus es : * Deus meus, misericórdia ejus prævéniet me.

Deus osténdet mihi super inimícos meos, ne occídas eos : * nequándo obliviscántur pópuli mei.

Dispérge illos in virtúte tua : * et depóne eos protéctor meus Dómine.

Delíctum oris eórum, sermónem labiórum ipsórum : * et comprehendántur in supérbia sua.

Et de execratióne et mendácio annuntiabúntur in consummatióne : * in ira consummatiónis, et non erunt.

Et scient quia Deus dominá-

bitur Jacob, * et fínium terræ.

Converténtur ad vésperam, et famem patiéntur ut canes:* et circuíbunt civitátem.

Ipsi dispergéntur ad manducándum : * si vero non fúerint saturáti, et murmurábunt.

Ego autem cantábo fortitúdinem tuam : * et exultábo mane misericórdiam tuam.

Quia factus es suscéptor meus, * et refúgium meum, in die tribulatiónis meæ.

Adjútor meus tibi psallam, quia Deus suscéptor meus es:* Deus meus misericórdia mea.

Ant. Justa judicáte fílii hóminum.

Ant. t. 2. Da nobis.

PSALMUS 59.

DEUS repulísti nos, et destruxísti nos : * irátus es, et misértus es nobis.

Commovísti terram, et conturbásti eam : * sana contritiónes ejus, quia commóta est.

Ostendísti pópulo tuo dura : * potásti nos vino compunctiónis.

Dedísti metuéntibus te significatiónem : * ut fúgiant a fácie arcus :

Ut liberéntur dilécti tui : * salvum fac déxtera tua, et exáudi me.

Deus locútus est in sancto suo : * lætábor, et partíbor Síchimam, et convállem tabernaculórum metíbor.

Meus est Gálaad, et meus est Manásses : * et Ephraim fortitúdo cápitis mei.

Juda rex meus : * Moab olla spei meæ.

In Idumæam exténdam calceaméntum meum : * mihi alienígenæ súbditi sunt.

Quis dedúcet me in civitátem munítam ? * quis dedúcet me usque in Idumæam ?

Nonne tu Deus, qui repulísti nos : * et non egrediéris Deus in virtútibus nostris ?

Da nobis auxílium de tribulatióne : * quia vana salus hóminis.

In Deo faciémus virtútem: * et ipse ad níhilum dedúcet tribulántes nos.

PSALMUS 60.

EXAUDI Deus deprecatiónem meam : * inténde oratióni meæ.

A fínibus terræ ad te clamávi : * dum anxiarétur cor meum, in petra exaltásti me.

Deduxísti me, quia factus es spes mea : * turris fortitúdinis a fácie inimíci.

Inhabitábo in tabernáculo tuo in sæcula : * prótegar in velaménto alárum tuárum.

Quóniam tu Deus meus exaudísti oratiónem meam : * dedísti hæreditátem timéntibus nomen tuum.

Dies super dies regis adjícies : * annos ejus usque in diem generatiónis, et generatiónis.

Pérmanet in ætérnum in conspéctu Dei : * misericórdiam et veritátem ejus quis requíret ?

Sic psalmum dicam nómini

tuo in sæculum sæculi : * ut reddam vota mea de die in diem.

Ant. Da nobis Dómine auxílium de tribulatióne.

Ant. t. 3. Nonne Deo.

PSALMUS 61.

NONNE Deo subjécta erit ánima mea? * ab ipso enim salutáre meum.

Nam et ipse Deus meus, et salutáris meus : * suscéptor meus, non movébor ámplius.

Quoúsque irrúitis in hóminem? * interfícitis univérsi vos: tamquam paríeti inclináto et macériæ depúlsæ?

Verúmtamen prétium meum cogitavérunt repéllere, cucúrri in siti : * ore suo benedicébant, et corde suo maledicébant.

Verúmtamen Deo subjécta esto ánima mea : * quóniam ab ipso patiéntia mea.

Quia ipse Deus meus, et salvátor meus : * adjútor meus, non emigrábo.

In Deo salutáre meum, et glória mea : * Deus auxílii mei, et spes mea in Deo est.

Speráte in eo omnis congregátio pópuli, effúndite coram illo corda vestra : * Deus adjútor noster in ætérnum.

Verúmtamen vani fílii hóminum, mendáces fílii hóminum in statéris : * ut decípiant ipsi de vanitáte in idípsum.

Nolíte speráre in iniquitáte, et rapínas nolíte concupíscere : * divítiæ si áffluant, nolíte cor appónere.

Semel locútus est Deus, duo hæc audívi, quia potéstas Dei est, et tibi Dómine misericórdia : * quia tu reddes unicuíque juxta ópera sua.

PSALMUS 63.

EXAUDI Deus oratiónem meam cum déprecor : * a timóre inimíci éripe ánimam meam.

Protexísti me a convéntu malignántium, * a multitúdine operántium iniquitátem.

Quia exacuérunt ut gládium linguas suas : * intendérunt arcum rem amáram, ut sagíttent in occúltis immaculátum.

Súbito sagittábunt eum, et non timébunt : * firmavérunt sibi sermónem nequam.

Narravérunt ut abscónderent láqueos : * dixérunt : Quis vidébit eos ?

Scrutáti sunt iniquitátes : * defecérunt scrutántes scrutínio.

Accédet homo ad cor altum : * et exaltábitur Deus.

Sagíttæ parvulórum factæ sunt plagæ eórum : * et infirmátæ sunt contra eos linguæ eórum.

Conturbáti sunt omnes qui vidébant eos : * et tímuit omnis homo.

Et annuntiavérunt ópera Dei : * et facta ejus intellexérunt.

Lætábitur justus in Dómino, et sperábit in eo, * et lau-

dabúntur omnes recti corde.

Ant. Nonne Deo subjécta erit ánima mea?

Ant. t. 6. Benedícite.

PSALMUS 65.

JUBILATE Deo omnis terra, psalmum dícite nómini ejus: * date glóriam laudi ejus.

Dícite Deo, quam terribília sunt ópera tua Dómine! * in multitúdine virtútis tuæ mentiéntur tibi inimíci tui.

Omnis terra adóret te, et psallat tibi: * psalmum dicat nómini tuo.

Veníte, et vidéte ópera Dei: * terríbilis in consíliis super fílios hóminum.

Qui convértit mare in áridam, in flúmine pertransíbunt pede: * ibi lætábimur in ipso.

Qui dominátur in virtúte sua in ætérnum, óculi ejus super Gentes respíciunt: * qui exásperant, non exalténtur in semetípsis.

Benedícite Gentes Deum nostrum: * et audítam fácite vocem laudis ejus.

Qui pósuit ánimam meam ad vitam: * et non dedit in commotiónem pedes meos.

Quóniam probásti nos Deus: * igne nos examinásti, sicut examinátur argéntum.

Induxísti nos in láqueum, posuísti tribulatiónes in dorso nostro: * imposuísti hómines super cápita nostra.

Transívimus per ignem et aquam: * et eduxísti nos in refrigérium.

Introíbo in domum tuam in holocáustis: * reddam tibi vota mea, quæ distinxérunt lábia mea.

Et locútum est os meum, * in tribulatióne mea.

Holocáusta medulláta ófferam tibi cum incénso aríetum: * ófferam tibi boves cum hircis.

Veníte, audíte, et narrábo, omnes qui timétis Deum, * quanta fecit ánimæ meæ.

Ad ipsum ore meo clamávi, * et exaltávi sub lingua mea.

Iniquitátem si aspéxi in corde meo, * non exáudiet Dóminus.

Proptérea exaudívit Deus, * et atténdit voci deprecatiónis meæ.

Benedíctus Deus, * qui non amóvit oratiónem meam, et misericórdiam suam a me.

PSALMUS 67.

EXURGAT Deus, et dissipéntur inimíci ejus: * et fúgiant qui odérunt eum, a fácie ejus.

Sicut déficit fumus, defíciant: * sicut fluit cera a fácie ignis, sic péreant peccatóres a fácie Dei.

Et justi epuléntur, et exúltent in conspéctu Dei: * et delecténtur in lætítia.

Cantáte Deo, psalmum dícite nómini ejus: * iter fácite ei, qui ascéndit super occásum: Dóminus nomen illi.

Exultáte in conspéctu ejus, * turbabúntur a fácie ejus, pa-

tris orphanórum, et júdicis viduárum.

Deus in loco sancto suo : * Deus qui inhabitáre facit uníus moris in domo :

Qui edúcit vinctos in fortitúdine, * simíliter eos qui exásperant, qui hábitant in sepúlchris.

Deus cum egrederéris in conspéctu pópuli tui, * cum pertransíres in desérto :

Terra mota est, étenim cœli distillavérunt a fácie Dei Sínai, * a fácie Dei Israel.

Plúviam voluntáriam segregábis Deus hæreditáti tuæ : * et infirmáta est, tu vero perfecísti eam.

Animália tua habitábunt in ea : * parásti in dulcédine tua páuperi Deus.

Dóminus dabit verbum evangelizántibus, * virtúte multa.

Rex virtútum dilécti dilécti : * et speciéi domus divídere spólia.

Si dormiátis inter médios cleros, pennæ colúmbæ deargentátæ, * et posterióra dorsi ejus in pallóre auri.

Dum discérnit cœléstis reges super eam, nive dealbabúntur in Selmon : * mons Dei, mons pinguis :

Mons coagulátus, mons pinguis : * ut quid suspicámini montes coagulátos ?

Mons, in quo beneplácitum est Deo habitáre in eo : * étenim Dóminus habitábit in finem.

Currus Dei decem míllibus múltiplex, míllia lætántium : * Dóminus in eis in Sina in sancto.

Ascendísti in altum, cepísti captivitátem : * accepísti dona in homínibus.

Etenim non credéntes, * inhabitáre Dóminum Deum.

Benedíctus Dóminus die quotídie : * prósperum iter fáciet nobis Deus salutárium nostrórum.

Deus noster, Deus salvos faciéndi : * et Dómini Dómini éxitus mortis.

Verúmtamen Deus confrínget cápita inimicórum suórum : * vérticem capílli perambulántium in delíctis suis.

Dixit Dóminus : Ex Basan convértam, * convértam in profúndum maris :

Ut intingátur pes tuus in sánguine : * lingua canum tuórum ex inimícis, ab ipso.

Vidérunt ingréssus tuos Deus, * ingréssus Dei mei, Regis mei qui est in sancto.

Prævenérunt príncipes conjúncti psalléntibus, * in médio juvenculárum tympanistriárum.

In Ecclésiis benedícite Deo Dómino, * de fóntibus Israel.

Ibi Bénjamin adolescéntulus, * in mentis excéssu.

Príncipes Juda, duces eórum : * príncipes Zábulon, príncipes Néphthali.

Manda Deus virtúti tuæ : * confírma hoc Deus, quod operátus es in nobis.

A templo tuo in Jerúsa-

lem, * tibi ófferent reges múnera.

Increpa feras arúndinis, congregátio taurórum in vaccis populórum : * ut exclúdant eos qui probáti sunt argénto.

Díssipa Gentes, quæ bella volunt : vénient legáti ex Ægypto : * Æthiópia prævéniet manus ejus Deo.

Regna terræ, cantáte Deo : * psállite Dómino.

Psállite Deo, qui ascéndit super cœlum cœli, * ad Oriéntem.

Ecce dabit voci suæ vocem virtútis, date glóriam Deo super Israel, * magnificéntia ejus, et virtus ejus in núbibus.

Mirábilis Deus in sanctis suis, Deus Israel ipse dabit virtútem et fortitúdinem plebi suæ : * benedíctus Deus.

Ant. Benedícite Gentes Deum nostrum.

Per Annum, ℣. Deus vitam meam annuntiávi tibi. ℟. Posuísti lácrymas meas in conspéctu tuo.

In Adventu, ℣. Egrediétur Dóminus de loco sancto suo. ℟. Véniet ut salvet pópulum suum.

Pro uno Martyre, ℣. Magna est glória ejus in salutári tuo. ℟. Glóriam et magnum decórem impónes super eum.

Pro pluribus Martyribus, ℣. Justi autem in perpétuum vivent. ℟. Et apud Dóminum est merces eórum.

Pro Confessore Pontifice, ℣. Tu es sacérdos in ætérnum. ℟. Secúndum órdinem Melchísedech.

Pro Confessore non Pontifice, ℣. Lex Dei ejus in corde ipsíus. ℟. Et non supplantabúntur gressus ejus.

Pro una Sancta, ℣. Elégit eam Deus, et præelégit eam. ℟. In tabernáculo suo habitáre facit eam.

AD LAUDES.

Ant. t. 7. *r* Amplius lava me Dómine ab injustítia mea.

Psalm. Miserére, *p.* 57.

Ant. t. 8. *f* Te decet.

PSALMUS 64.

Te decet hymnus Deus in Sion : * et tibi reddétur votum in Jerúsalem.

Exáudi oratiónem meam : * ad te omnis caro véniet.

Verba iniquórum prævaluérunt super nos : * et impietátibus nostris tu propitiáberis.

Beátus, quem elegísti et assumpsísti : * inhabitábit in átriis tuis.

Replébimur in bonis domus tuæ : * sanctum est templum tuum, mirábile in æquitáte.

Exáudi nos Deus salutáris noster, * spes ómnium fínium terræ, et in mari longe.

Præparans montes in virtúte tua, accínctus poténtia : * qui contúrbas profúndum maris, sonum flúctuum ejus.

Turbabúntur Gentes, et timébunt qui hábitant términos a signis tuis : * éxitus matutíni et véspere delectábis.

Visitásti terram, et inebriá-

sti eam : * multiplicásti locupletáre eam.

Flumen Dei replétum est aquis, parásti cibum illórum: * quóniam ita est præparátio ejus.

Rivos ejus inébria, multíplica genímina ejus : * in stillicídiis ejus lætábitur gérminans.

Benedíces corónæ anni benignitátis tuæ : * et campi tui replebúntur ubertáte.

Pinguéscent speciósa desérti : * et exultatióne colles accingéntur.

Indúti sunt aríetes óvium, et valles abundábunt fruménto : * clamábunt, étenim hymnum dicent.

Ant. Te decet hymnus Deus in Sion.

Ant. t. 8. Lábia mea laudábunt te in vita mea, Deus meus.

Psalm. Deus Deus meus * ad te, *p.* 18.

Ant. t. 6. *f* Dóminus judicábit.

CANTICUM ANNÆ. 1. *Reg.* 2.

EXULTAVIT cor meum in Dómino, * et exaltátum est cornu meum in Deo meo :

Dilatátum est os meum super inimícos meos : * quia lætáta sum in salutári tuo.

Non est sanctus, ut est Dóminus : neque enim est álius extra te, * et non est fortis sicut Deus noster.

Nolíte multiplicáre loqui sublímia, * gloriántes :

Recédant vétera de ore vestro : quia Deus scientiárum Dóminus est, * et ipsi præparántur cogitatiónes.

Arcus fórtium superátus est, * et infírmi accíncti sunt róbore.

Repléti prius, pro pánibus se locavérunt : * et famélici saturáti sunt,

Donec stérilis péperit plúrimos : * et quæ multos habébat fílios, infirmáta est.

Dóminus mortíficat et vivíficat, * dedúcit ad ínferos et redúcit.

Dóminus páuperem facit et ditat, * humíliat et súblevat.

Súscitat de púlvere egénum, * et de stércore élevat páuperem :

Ut sédeat cum princípibus,* et sólium glóriæ téneat.

Dómini enim sunt cárdines terræ, * et pósuit super eos orbem.

Pedes sanctórum suórum servábit, et ímpii in ténebris conticéscent : * quia non in fortitúdine sua roborábitur vir.

Dóminum formidábunt adversárii ejus : * et super ipsos in cœlis tonábit :

Dóminus judicábit fines terræ, et dabit impérium regi suo, * et sublimábit cornu Christi sui.

Ant. Dóminus judicábit fines terræ.

Ant. t. 2. Cœli cœlórum laudáte Deum.

Psalm. Laudáte Dóminum de cœlis, *p.* 19.

CAPITULUM. *Rom.* 13. *d*

Nox præcéssit, dies autem appropinquávit : abjiciámus ergo ópera tenebrárum, et induámur arma lucis : sicut in die honéste ambulémus.

HYMNUS.

Nox, et tenébræ, et núbila,
Confúsa mundi, et túrbida :
Lux intrat : albéscit polus :
Christus venit : discédite.

Calígo terræ scínditur,
Percússa solis spículo,
Rebúsque jam color redit,
Vultu niténtis síderis.

Te, Christe, solum novímus,
Te mente pura et símplici,
Flendo, et canéndo, quæsumus,
Inténde nostris sénsibus.

Sunt multa fucis íllita,
Quæ luce purgéntur tua :
Tu vera lux cœléstium
Vultu seréno illúmina.

Deo Patri sit glória,
Ejúsque soli Fílio,
Cum Spíritu Paráclito,
Nunc, et per omne sæculum.
Amen.

℣. Repléti sumus mane misericórdia tua. ℟. Exultávimus, et delectáti sumus.

Ad Bened. Ant. t. 1. *f* De manú ómnium qui odérunt nos, líbera nos Dómine.

Preces quando dicuntur, habentur supra in Feria secunda, p. 60.

FERIA QUINTA.

AD MATUTINUM.

Invitat. Dóminum, qui fecit nos, * Veníte, adorémus.

Psalm. Veníte, exultémus, *p.* 2.

HYMNUS.

Nox atra rerum cóntegit
Terræ colóres ómnium :
Nos confiténtes póscimus
Te, juste judex córdium;

Ut áuferas piácula,
Sordésque mentis ábluas ;
Donésque, Christe, grátiam,
Ut arceántur crímina.

Mens ecce torpet ímpia,
Quam culpa mordet nóxia :
Obscúra gestit tóllere,
Et te, Redémptor, quærere.

Repélle tu calíginem
Intrínsecus quam máxime ;
Ut in beáto gáudeat
Se collocári lúmine.

Præsta, Pater piíssime,
Patríque compar Unice,
Cum Spíritu Paráclito
Regnans per omne sæculum.
Amen.

Ant. t. 2. Dómine Deus.

PSALMUS 68.

Salvum me fac Deus : * quóniam intravérunt aquæ usque ad ánimam meam.

Infíxus sum in limo profúndi : * et non est substántia.

Veni in altitúdinem maris : * et tempéstas demérsit me.

Laborávi clamans, raucæ factæ sunt fauces meæ : * defecérunt óculi mei, dum spero in Deum meum.

Multiplicáti sunt super capillos cápitis mei, * qui odérunt me gratis.

Confortáti sunt qui persecúti sunt me inimíci mei in-

júste : * quæ non rápui, tunc exsolvébam.

Deus tu scis insipiéntiam meam : * et delícta mea a te non sunt abscóndita.

Non erubéscant in me qui expéctant te Dómine, * Dómine virtútum.

Non confundántur super me, * qui quærunt te Deus Israel.

Quóniam propter te sustínui oppróbrium : * opéruit confúsio fáciem meam.

Extráneus factus sum frátribus meis, * et peregrínus fíliis matris meæ.

Quóniam zelus domus tuæ comédit me : * et oppróbria exprobrántium tibi cecidérunt super me.

Et opérui in jejúnio ánimam meam : * et factum est in oppróbrium mihi.

Et pósui vestiméntum meum cilícium : * et factus sum illis in parábolam.

Advérsum me loquebántur qui sedébant in porta : * et in me psallébant qui bibébant vinum.

Ego vero oratiónem meam ad te Dómine : * tempus benepláciti Deus.

In multitúdine misericórdiæ tuæ exáudi me, * in veritáte salútis tuæ.

Erípe me de luto, ut non infígar : * líbera me ab iis qui odérunt me, et de profúndis aquárum.

Non me demérgat tempéstas aquæ, neque absórbeat me profúndum :* neque úrgeat super me púteus os suum.

Exáudi me Dómine, quóniam benígna est misericórdia tua : * secúndum multitúdinem miseratiónum tuárum réspice in me.

Et ne avértas fáciem tuam a púero tuo : * quóniam tríbulor, velóciter exáudi me.

Inténde ánimæ meæ, et líbera eam : * propter inimícos meos éripe me.

Tu scis impropérium meum, et confusiónem meam, * et reveréntiam meam.

In conspéctu tuo sunt omnes qui tríbulant me : * impropérium expectávit cor meum, et misériam.

Et sustínui qui simul contristarétur, et non fuit : * et qui consolarétur, et non invéni.

Et dedérunt in escam meam fel : * et in siti mea potavérunt me acéto.

Fiat mensa eórum coram ipsis in láqueum, * et in retributiónes, et in scándalum.

Obscuréntur óculi eórum ne vídeant : * et dorsum eórum semper incúrva.

Effúnde super eos iram tuam : * et furor iræ tuæ comprehéndat eos.

Fiat habitátio eórum desérta : * et in tabernáculis eórum non sit qui inhábitet.

Quóniam quem tu percussísti, persecúti sunt : * et super dolórem vúlnerum meórum addidérunt.

Appóne iniquitátem super iniquitátem eórum : * et non intrent in justítiam tuam.

Deleántur de libro vivéntium : * et cum justis non scribántur.

Ego sum pauper et dolens : * salus tua Deus suscépit me.

Laudábo nomen Dei cum cántico : * et magnificábo eum in laude :

Et placébit Deo super vítulum novéllum, * córnua producéntem et úngulas.

Vídeant páuperes, et læténtur : * quærite Deum, et vivet ánima vestra.

Quóniam exaudívit páuperes Dóminus : * et vinctos suos non despéxit.

Laudent illum cœli et terra, * mare, et ómnia reptília in eis.

Quóniam Deus salvam fáciet Sion : * et ædificabúntur civitátes Juda.

Et inhabitábunt ibi, * et hæreditáte acquírent eam.

Et semen servórum ejus possidébit eam : * et qui díligunt nomen ejus, habitábunt in ea.

PSALMUS 69.

DEUS in adjutórium meum inténde : * Dómine ad adjuvándum me festína.

Confundántur et revereántur, * qui quærunt ánimam meam.

Avertántur retrórsum, et erubéscant, * qui volunt mihi mala :

Avertántur statim erubescéntes, * qui dicunt mihi : Euge, euge.

Exúltent et læténtur in te omnes qui quærunt te, * et dicant semper : Magnificétur Dóminus, qui díligunt salutáre tuum.

Ego vero egénus, et pauper sum : * Deus ádjuva me.

Adjútor meus, et liberátor meus es tu : * Dómine ne moréris.

Ant. Dómine Deus in adjutórium meum inténde.

Ant. t. 6. Esto mihi.

PSALMUS 70.

IN te Dómine sperávi, non confúndar in ætérnum : * in justítia tua líbera me, et éripe me.

Inclína ad me aurem tuam, * et salva me.

Esto mihi in Deum protectórem, et in locum munítum : * ut salvum me fácias.

Quóniam firmaméntum meum, * et refúgium meum es tu.

Deus meus éripe me de manu peccatóris, * et de manu contra legem agéntis, et iníqui :

Quóniam tu es patiéntia mea Dómine : * Dómine spes mea a juventúte mea.

In te confirmátus sum ex útero : * de ventre matris meæ tu es protéctor meus.

In te cantátio mea semper : * tamquam prodígium factus sum multis : et tu adjútor fortis.

Repleátur os meum laude,

ut cantem glóriam tuam; * tota die magnitúdinem tuam.

Ne projícias me in témpore senectútis : * cum defécerit virtus mea, ne derelínquas me.

Quia dixérunt inimíci mei mihi : * et qui custodiébant ánimam meam, consílium fecérunt in unum,

Dicéntes : Deus derelíquit eum, persequímini, et comprehéndite eum : * quia non est qui erípiat.

Deus ne elongéris a me : * Deus meus in auxílium meum réspice.

Confundántur et defíciant detrahéntes ánimæ meæ : * operiántur confusióne et pudóre, qui quærunt mala mihi.

Ego autem semper sperábo : * et adjíciam super omnem laudem tuam.

Os meum annuntiábit justítiam tuam; * tota die salutáre tuum.

Quóniam non cognóvi litteratúram, introíbo in poténtias Dómini : * Dómine memorábor justítiæ tuæ solíus.

Deus docuísti me a juventúte mea : * et usque nunc pronuntiábo mirabília tua :

Et usque in senéctam et sénium : * Deus ne derelínquas me,

Donec annúntiem bráchium tuum * generatióni omni, quæ ventúra est;

Poténtiam tuam, et justítiam tuam Deus usque in altíssima, quæ fecísti magnália : * Deus quis símilis tibi?

Quantas ostendísti mihi tribulatiónes multas, et malas : et convérsus vivificásti me : * et de abyssis terræ íterum reduxísti me :

Multiplicásti magnificéntiam tuam : * et convérsus consolátus es me.

Nam et ego confitébor tibi in vasis psalmi veritátem tuam : * Deus psallam tibi in cíthara, sanctus Israel.

Exultábunt lábia mea cum cantávero tibi; * et ánima mea, quam redemísti.

Sed et lingua mea tota die meditábitur justítiam tuam : * cum confúsi et revériti fúerint qui quærunt mala mihi.

PSALMUS 71.

DEUS judícium tuum regi da : * et justítiam tuam fílio regis.

Judicáre pópulum tuum in justítia, * et páuperes tuos in judício.

Suscípiant montes pacem pópulo, * et colles justítiam.

Judicábit páuperes pópuli, et salvos fáciet fílios páuperum : * et humiliábit calumniatórem.

Et permanébit cum sole, et ante lunam, * in generatióne et generatiónem.

Descéndet sicut plúvia in vellus, * et sicut stillicídia stillántia super terram.

Oriétur in diébus ejus justítia, et abundántia pacis, * donec auferátur luna.

Et dominábitur a mari us-

que ad mare, * et a flúmine usque ad términos orbis terrárum.

Coram illo prócident Æthíopes : * et inimíci ejus terram lingent.

Reges Tharsis et ínsulæ múnera ófferent : * reges Arabum et Saba dona addúcent :

Et adorábunt eum omnes reges terræ : * omnes Gentes sérvient ei :

Quia liberábit páuperem a poténte ; * et páuperem, cui non erat adjútor.

Parcet páuperi et ínopi : * et ánimas páuperum salvas fáciet.

Ex usúris et iniquitáte rédimet ánimas eórum : * et honorábile nomen eórum coram illo.

Et vivet, et dábitur ei de auro Arábiæ, et adorábunt de ipso semper : * tota die benedícent ei.

Et erit firmaméntum in terra in summis móntium, superextollétur super Líbanum fructus ejus : * et florébunt de civitáte sicut fœnum terræ.

Sit nomen ejus benedíctum in sæcula : * ante solem pérmanet nomen ejus.

Et benedicéntur in ipso omnes tribus terræ : * omnes Gentes magnificábunt eum.

Benedíctus Dóminus Deus Israel, * qui facit mirabília solus :

Et benedíctum nomen majestátis ejus in ætérnum : * et replébitur majestáte ejus omnis terra : fiat, fiat.

Ant. Esto mihi Dómine in Deum protectórem.

Ant. t. 8. Liberásti virgam.

PSALMUS 72.

QUAM bonus Israel Deus * his, qui recto sunt corde !

Mei autem pene moti sunt pedes : * pene effúsi sunt gressus mei.

Quia zelávi super iníquos, * pacem peccatórum videns.

Quia non est respéctus morti eórum ; * et firmaméntum in plaga eórum.

In labóre hóminum non sunt, * et cum homínibus non flagellabúntur.

Ideo ténuit eos supérbia, * opérti sunt iniquitáte, et impietáte sua.

Pródiit quasi ex ádipe iníquitas eórum : * transiérunt in afféctum cordis.

Cogitavérunt, et locúti sunt nequítiam, * iniquitátem in excélso locúti sunt.

Posuérunt in cœlum os suum : * et lingua eórum transívit in terra.

Ideo convertétur pópulus meus hic : * et dies pleni inveniéntur in eis.

Et dixérunt : Quómodo scit Deus, * et si est sciéntia in excélso ?

Ecce ipsi peccatóres, et abundántes in sæculo, * obtinuérunt divítias.

Et dixi : Ergo sine causa justificávi cor meum, * et lavi inter innocéntes manus meas.

Et fui flagellátus tota die, * et castigátio mea in matutínis.

Si dicébam : Narrábo sic : * ecce natiónem filiórum tuórum reprobávi.

Existimábam ut cognóscerem hoc, * labor est ante me.

Donec intrem in sanctuárium Dei : * et intélligam in novíssimis eórum.

Verúmtamen propter dolos posuísti eis : * dejecísti eos dum allevaréntur.

Quómodo facti sunt in desolatiónem, súbito defecérunt : * periérunt propter iniquitátem suam.

Velut sómnium surgéntium Dómine, * in civitáte tua imáginem ipsórum ad níhilum rédiges.

Quia inflammátum est cor meum, et renes mei commutáti sunt : * et ego ad níhilum redáctus sum, et nescívi.

Ut juméntum factus sum apud te : * et ego semper tecum.

Tenuísti manum déxteram meam : et in voluntáte tua deduxísti me, * et cum glória suscepísti me.

Quid enim mihi est in cœlo ? * et a te quid vólui super terram ?

Defécit caro mea, et cor meum : * Deus cordis mei, et pars mea Deus in ætérnum.

Quia ecce, qui elóngant se a te, períbunt : * perdidísti omnes, qui fornicántur abs te.

Mihi autem adhærére Deo bonum est : * pónere in Dómino Deo spem meam :

Ut annúntiem omnes prædicatiónes tuas, * in portis fíliæ Sion.

PSALMUS 73.

Ut quid Deus repulísti in finem : * irátus est furor tuus super oves páscuæ tuæ ?

Memor esto congregatiónis tuæ, * quam possedísti ab inítio.

Redemísti virgam hæreditátis tuæ : * mons Sion, in quo habitásti in eo.

Leva manus tuas in supérbias eórum in finem : * quanta malignátus est inimícus in sancto ?

Et gloriáti sunt qui odérunt te, * in médio solemnitátis tuæ.

Posuérunt signa sua, signa : * et non cognovérunt sicut in éxitu super summum.

Quasi in silva lignórum secúribus excidérunt jánuas ejus in idípsum : * in secúri et áscia dejecérunt eam.

Incendérunt igni Sanctuárium tuum : * in terra polluérunt tabernáculum nóminis tui.

Dixérunt in corde suo cognátio eórum simul : * Quiéscere faciámus omnes dies festos Dei a terra.

Signa nostra non vídimus, jam non est Prophéta : * et nos non cognóscet ámplius.

Usquequo Deus improperábit inimícus : * irrítat adversárius nomen tuum in finem ?

Ut quid avértis manum tuam, et déxteram tuam, * de médio sinu tuo in finem?

Deus autem Rex noster ante sæcula, * operátus est salútem in médio terræ.

Tu confirmásti in virtúte tua mare: * contribulásti cápita dracónum in aquis.

Tu confregísti cápita dracónis: * dedísti eum escam pópulis Æthíopum.

Tu dirupísti fontes, et torréntes: * tu siccásti flúvios Ethan.

Tuus est dies, et tua est nox: * tu fabricátus es auróram et solem.

Tu fecísti omnes términos terræ: * æstátem et ver tu plasmásti ea.

Memor esto hujus, inimícus improperávit Dómino: * et pópulus insípiens incitávit nomen tuum.

Ne tradas béstiis ánimas confiténtes tibi, * et ánimas páuperum tuórum ne oblivíscáris in finem.

Réspice in testaméntum tuum: * quia repléti sunt, qui obscuráti sunt terræ dómibus iniquitátum.

Ne avertátur húmilis factus confúsus: * pauper et inops laudábunt nomen tuum.

Exúrge Deus, júdica causam tuam: * memor esto improperiórum tuórum, eórum quæ ab insipiénte sunt tota die.

Ne oblivíscáris voces inimicórum tuórum: * supérbia eórum, qui te odérunt, ascéndit semper.

Ant. Liberásti virgam hæreditátis tuæ.

Ant. t. 8. *f* Et invocábimus.

PSALMUS 74.

CONFITEBIMUR tibi Deus: * confitébimur, et invocábimus nomen tuum.

Narrábimus mirabília tua: * cum accépero tempus, ego justítias judicábo.

Liquefácta est terra, et omnes qui hábitant in ea: * ego confirmávi colúmnas ejus.

Dixi iníquis: Nolíte iníque ágere: * et delinquéntibus: Nolíte exaltáre cornu:

Nolíte extóllere in altum cornu vestrum: * nolíte loqui advérsus Deum iniquitátem.

Quia neque ab Oriénte, neque ab Occidénte, neque a desértis móntibus: * quóniam Deus judex est.

Hunc humíliat, et hunc exáltat: * quia calix in manu Dómini vini meri plenus misto.

Et inclinávit ex hoc in hoc: verúmtamen fæx ejus non est exinaníta: * bibent omnes peccatóres terræ.

Ego autem annuntiábo in sæculum: * cantábo Deo Jacob.

Et ómnia córnua peccatórum confríngam: * et exaltabúntur córnua justi.

PSALMUS 75.

NOTUS in Judæa Deus; * in Israel magnum nomen ejus:

Et factus est in pace locus ejus, * et habitátio ejus in Sion.

Ibi confrégit poténtias árcuum, * scutum, gládium, et bellum.

Illúminans tu mirabíliter a móntibus ætérnis : * turbáti sunt omnes insipiéntes corde.

Dormiérunt somnum suum : * et nihil invenérunt omnes viri divitiárum in mánibus suis.

Ab increpatióne tua Deus Jacob * dormitavérunt qui ascendérunt equos.

Tu terríbilis es, et quis resístet tibi ? * ex tunc ira tua.

De cœlo audítum fecísti judícium : * terra trémuit et quiévit.

Cum exúrgeret in judícium Deus, * ut salvos fáceret omnes mansuétos terræ.

Quóniam cogitátio hóminis confitébitur tibi : * et relíquiæ cogitatiónis diem festum agent tibi.

Vovéte, et réddite Dómino Deo vestro, * omnes qui in circúitu ejus affértis múnera.

Terríbili, et ei qui aufert spíritum príncipum, * terríbili apud reges terræ.

Ant. Et invocábimus nomen tuum Dómine.

Ant. t. 5. Tu es Deus.

PSALMUS 76.

VOCE mea ad Dóminum clamávi : * voce mea ad Deum, et inténdit mihi.

In die tribulatiónis meæ Deum exquisívi, mánibus meis nocte contra eum : * et non sum decéptus.

Rénuit consolári ánima mea, * memor fui Dei, et delectátus sum, et exercitátus sum : et defécit spíritus meus.

Anticipavérunt vigílias óculi mei : * turbátus sum, et non sum locútus.

Cogitávi dies antíquos : * et annos ætérnos in mente hábui.

Et meditátus sum nocte cum corde meo, * et exercitábar, et scopébam spíritum meum.

Numquid in ætérnum projíciet Deus : * aut non appónet ut complacítior sit adhuc ?

Aut in finem misericórdiam suam abscíndet, * a generatióne in generatiónem ?

Aut obliviscétur miseréri Deus ? * aut continébit in ira sua misericórdias suas ?

Et dixi, Nunc cœpi : * hæc mutátio déxteræ Excélsi.

Memor fui óperum Dómini : * quia memor ero ab inítio mirabílium tuórum.

Et meditábor in ómnibus opéribus tuis : * et in adinventiónibus tuis exercébor.

Deus in sancto via tua : quis Deus magnus sicut Deus noster ? * tu es Deus qui facis mirabília.

Notam fecísti in pópulis virtútem tuam : * redemísti in bráchio tuo pópulum tuum, fílios Jacob, et Joseph.

Vidérunt te aquæ Deus, vidérunt te aquæ : * et timuérunt, et turbátæ sunt abyssi.

Multitúdo sónitus aquárum : * vocem dedérunt nubes.

Etenim sagíttæ tuæ tráns-

eunt : * vox tonítrui tui in rota.

Illuxérunt coruscatiónes tuæ orbi terræ : * commóta est, et contrémuit terra.

In mari via tua, et sémitæ tuæ in aquis multis : * et vestígia tua non cognoscéntur.

Deduxísti sicut oves pópulum tuum, * in manu Móysi et Aaron.

PSALMUS 77.

ATTENDITE pópule meus legem meam : * inclináte aurem vestram in verba oris mei.

Apériam in parábolis os meum : * loquar propositiónes ab inítio.

Quanta audívimus, et cognóvimus ea : * et patres nostri narravérunt nobis.

Non sunt occultáta a fíliis eórum, * in generatióne áltera.

Narrántes laudes Dómini, et virtútes ejus, * et mirabília ejus quæ fecit.

Et suscitávit testimónium in Jacob : * et legem pósuit in Israel.

Quanta mandávit pátribus nostris nota fácere ea fíliis suis : * ut cognóscat generátio áltera.

Fílii qui nascéntur, et exúrgent, * et narrábunt fíliis suis.

Ut ponant in Deo spem suam, et non obliviscántur óperum Dei : * et mandáta ejus exquírant.

Ne fiant sicut patres eórum, * generátio prava et exásperans :

Generátio, quæ non diréxit cor suum : * et non est créditus cum Deo spíritus ejus.

Fílii Ephrem intendéntes et mitténtes arcum, * convérsi sunt in die belli.

Non custodiérunt testaméntum Dei : * et in lege ejus noluérunt ambuláre.

Et oblíti sunt benefactórum ejus, * et mirabílium ejus, quæ osténdit eis.

Coram pátribus eórum fecit mirabília in terra Ægypti, * in campo Táneos.

Interrúpit mare, et perdúxit eos : * et státuit aquas quasi in utre.

Et dedúxit eos in nube diéi, * et tota nocte in illuminatióne ignis.

Interrúpit petram in erémo : * et adaquávit eos velut in abysso multa.

Et edúxit aquam de petra: * et dedúxit tamquam flúmina aquas.

Et apposuérunt adhuc peccáre ei : * in iram excitavérunt Excélsum in inaquóso.

Et tentavérunt Deum in córdibus suis : * ut péterent escas animábus suis.

Et male locúti sunt de Deo : * dixérunt : Numquid póterit Deus paráre mensam in desérto ?

Quóniam percússit petram, et fluxérunt aquæ, * et torréntes inundavérunt.

Numquid et panem póterit dare, * aut paráre mensam pópulo suo ?

Ideo audívit Dóminus, et

dístulit : * et ignis accénsus est in Jacob, et ira ascéndit in Israel.

Quia non credidérunt in Deo, * nec speravérunt in salutári ejus.

Et mandávit núbibus désuper, * et jánuas cœli apéruit.

Et pluit illis manna ad manducándum, * et panem cœli dedit eis.

Panem Angelórum manducávit homo : * cibária misit eis in abundántia.

Tránstulit Austrum de cœlo : * et indúxit in virtúte sua Africum.

Et pluit super eos sicut púlverem carnes, * et sicut arénam maris volatília pennáta.

Et cecidérunt in médio castrórum eórum, * circa tabernácula eórum.

Et manducavérunt, et saturáti sunt nimis, et desidérium eórum áttulit eis : * non sunt fraudáti a desidério suo.

Adhuc escæ eórum erant in ore ipsórum, * et ira Dei ascéndit super eos.

Et occídit pingues eórum, * et eléctos Israel impedívit.

In ómnibus his peccavérunt adhuc : * et non credidérunt in mirabílibus ejus.

Et defecérunt in vanitáte dies eórum, * et anni eórum cum festinatióne.

Cum occíderet eos, quærébant eum : * et revertebántur, et dilúculo veniébant ad eum.

Et rememoráti sunt quia Deus adjútor est eórum : * et Deus excélsus redémptor eórum est.

Et dilexérunt eum in ore suo, * et lingua sua mentíti sunt ei :

Cor autem eórum non erat rectum cum eo : * nec fidéles hábiti sunt in testaménto ejus.

Ipse autem est miséricors, et propítius fiet peccátis eórum, * et non dispérdet eos.

Et abundávit, ut avérteret iram suam : * et non accéndit omnem iram suam.

Et recordátus est quia caro sunt : * spíritus vadens, et non rédiens.

Quóties exacerbavérunt eum in desérto, * in iram concitavérunt eum in inaquóso ?

Et convérsi sunt, et tentavérunt Deum : * et sanctum Israel exacerbavérunt.

Non sunt recordáti manus ejus, * die qua redémit eos de manu tribulántis,

Sicut pósuit in Ægypto signa sua, * et prodígia sua in campo Táneos.

Et convértit in sánguinem flúmina eórum, * et imbres eórum, ne bíberent.

Misit in eos cœnomyíam, et comédit eos : * et ranam, et dispérdidit eos.

Et dedit ærúgini fructus eórum, * et labóres eórum locústæ.

Et occídit in grándine víneas eórum, * et moros eórum in pruína.

Et trádidit grándini jumén-

ta eórum, * et possessiónem eórum igni.

Misit in eos iram indignatiónis suæ, * indignatiónem, et iram, et tribulatiónem, immissiónes per angelos malos.

Viam fecit sémitæ iræ suæ, non pepércit a morte animábus eórum : * et juménta eórum in morte conclúsit.

Et percússit omne primogénitum in terra Ægypti : * primítias omnis labóris eórum in tabernáculis Cham.

Et ábstulit sicut oves pópulum suum : * et perdúxit eos tamquam gregem in desérto.

Et dedúxit eos in spe, et non timuérunt : * et inimícos eórum opéruit mare.

Et indúxit eos in montem sanctificatiónis suæ; * montem, quem acquisívit déxtera ejus.

Et ejécit a fácie eórum Gentes : * et sorte divísit eis terram in funículo distributiónis.

Et habitáre fecit in tabernáculis eórum * tribus Israel.

Et tentavérunt, et exacerbavérunt Deum excélsum : * et testimónia ejus non custodiérunt.

Et avertérunt se, et non servavérunt pactum : * quemádmodum patres eórum, convérsi sunt in arcum pravum.

In iram concitavérunt eum in cóllibus suis : * et in sculptílibus suis ad æmulatiónem eum provocavérunt.

Audívit Deus et sprevit : * et ad níhilum redégit valde Israel.

Et répulit tabernáculum Silo, * tabernáculum suum, ubi habitávit in homínibus.

Et trádidit in captivitátem virtútem eórum : * et pulchritúdinem eórum in manus inímici.

Et conclúsit in gládio pópulum suum : * et hæreditátem suam sprevit.

Júvenes eórum comédit ignis : * et vírgines eórum non sunt lamentátæ.

Sacerdótes eórum in gládio cecidérunt : * et víduæ eórum non plorabántur.

Et excitátus est tamquam dórmiens Dóminus, * tamquam potens crapulátus a vino.

Et percússit inimícos suos in posterióra : * oppróbrium sempitérnum dedit illis.

Et répulit tabernáculum Joseph : * et tribum Ephraim non elégit.

Sed elégit tribum Juda, * montem Sion quem diléxit.

Et ædificávit sicut unicórnium sanctifícium suum in terra, * quam fundávit in sæcula.

Et elégit David servum suum, et sústulit eum de grégibus óvium : * de post fœtántes accépit eum,

Páscere Jacob servum suum, * et Israel hæreditátem suam.

Et pavit eos in innocéntia cordis sui : * et in intellécti-

bus mánuum suárum dedúxit eos.

Ant. Tu es Deus, qui facis mirabília.

Ant. t. 8. *f* Propítius esto.

PSALMUS 78.

Deus venérunt Gentes in hæreditátem tuam, polluérunt templum sanctum tuum : * posuérunt Jerúsalem in pomórum custódiam.

Posuérunt morticína servórum tuórum, escas volatílibus cœli ; * carnes sanctórum tuórum béstiis terræ.

Effudérunt sánguinem eórum tamquam aquam in circúitu Jerúsalem : * et non erat qui sepelíret.

Facti sumus oppróbrium vicínis nostris ; * subsannátio, et illúsio his, qui in circúitu nostro sunt.

Usquequo Dómine irascéris in finem : * accendétur velut ignis zelus tuus ?

Effúnde iram tuam in Gentes, quæ te non novérunt ; * et in regna, quæ nomen tuum non invocavérunt :

Quia comedérunt Jacob : * et locum ejus desolavérunt.

Ne memíneris iniquitátum nostrárum antiquárum, cito antícipent nos misericórdiæ tuæ : * quia páuperes facti sumus nimis.

Adjuva nos Deus salutáris noster : et propter glóriam nóminis tui Dómine líbera nos : * et propítius esto peccátis nostris propter nomen tuum :

Ne forte dicant in Géntibus : Ubi est Deus eórum ? * et innotéscat in natiónibus coram óculis nostris,

Ultio sánguinis servórum tuórum, qui effúsus est : * introëat in conspéctu tuo gémitus compeditórum.

Secúndum magnitúdinem bráchii tui, * pósside fílios mortificatórum.

Et redde vicínis nostris séptuplum in sinu eórum : * impropérium ipsórum, quod exprobravérunt tibi Dómine.

Nos autem pópulus tuus, et oves páscuæ tuæ, * confitébimur tibi in sæculum :

In generatiónem et generatiónem * annuntiábimus laudem tuam.

PSALMUS 79.

Qui regis Israel, inténde : * qui dedúcis velut ovem Joseph.

Qui sedes super Chérubim, * manifestáre coram Ephraim, Bénjamin, et Manásse.

Excita poténtiam tuam, et veni, * ut salvos fácias nos.

Deus convérte nos : * et osténde fáciem tuam, et salvi érimus.

Dómine Deus virtútum, * quoúsque irásceris super oratiónem servi tui ?

Cibábis nos pane lacrymárum : * et potum dabis nobis in lácrymis in mensúra ?

Posuísti nos in contradictiónem vicínis nostris : * et inimíci nostri subsannavérunt nos.

Deus virtútum convérte nos : * et osténde fáciem tuam, et salvi érimus.

Víneam de Ægypto transtulísti : * ejecísti Gentes, et plantásti eam.

Dux itíneris fuísti in conspéctu ejus : * plantásti radíces ejus, et implévit terram.

Opéruit montes umbra ejus:* et arbústa ejus cedros Dei.

Exténdit pálmites suos usque ad mare, * et usque ad flumen propágines ejus.

Ut quid destruxísti macériam ejus : * et vindémiant eam omnes, qui prætergrediúntur viam ?

Extermínávit eam aper de silva : * et singuláris ferus depástus est eam.

Deus virtútum convértere: * réspice de cœlo, et vide, et vísita víneam istam.

Et pérfice eam, quam plantávit déxtera tua : * et super fílium hóminis, quem confirmásti tibi.

Incénsa igni, et suffóssa * ab increpatióne vultus tui períbunt.

Fiat manus tua super virum déxteræ tuæ, * et super fílium hóminis, quem confirmásti tibi.

Et non discédimus a te, vivificábis nos : * et nomen tuum invocábimus.

Dómine Deus virtútum convérte nos : * et osténde fáciem tuam, et salvi érimus.

Ant. Propítius esto peccátis nostris Dómine.

Per Annum, ℣. Gaudébunt lábia mea, cum cantávero tibi. ℟. Et ánima mea, quam redemísti.

In Adventu, ℣. Ex Sion spécies decóris ejus. ℟. Deus noster maniféste véniet.

Pro uno Martyre, ℣. Glória et honóre coronásti eum Dómine. ℟. Et constituísti eum super ópera mánuum tuárum.

Pro pluribus Martyribus, ℣. Lætámini in Dómino, et exultáte justi. ℟. Et gloriámini omnes recti corde.

Pro Confessore Pontifice, et non Pontifice, ℣. Amávit eum Dóminus, et ornávit eum. ℟. Stolam glóriæ índuit eum.

Pro una Sancta, ℣. Spécie tua, et pulchritúdine tua. ℟. Inténde, próspere procéde, et regna.

AD LAUDES.

Ant. t. 8. Tibi soli peccávi, Dómine miserére mei.

Psalm. Miserére mei, *p.* 57.

Ant. t. 6. Dómine.

PSALMUS 89.

DOMINE, refúgium factus es nobis, * a generatióne in generatiónem.

Priúsquam montes fíerent, aut formarétur terra et orbis ; * a sæculo et usque in sæculum tu es Deus.

Ne avértas hóminem in humilitátem : * et dixísti : Convertímini fílii hóminum.

Quóniam mille anni ante óculos tuos, * tamquam dies hestérna quæ prætériit,

Et custódia in nocte, * quæ pro níhilo habéntur, eórum anni erunt.

Mane sicut herba tránseat, mane flóreat, et tránseat, * véspere décidat, indúret, et aréscat.

Quia defécimus in ira tua, * et in furóre tuo turbáti sumus.

Posuísti iniquitátes nostras in conspéctu tuo, * sæculum nostrum in illuminatióne vultus tui.

Quóniam omnes dies nostri defecérunt : * et in ira tua defécimus.

Anni nostri sicut aránea meditabúntur, * dies annórum nostrórum in ipsis, septuagínta anni.

Si autem in potentátibus, octogínta anni : * et ámplius eórum labor et dolor.

Quóniam supervénit mansuetúdo, * et corripiémur.

Quis novit potestátem iræ tuæ, * et præ timóre tuo iram tuam dinumeráre ?

Déxteram tuam sic notam fac, * et erudítos corde in sapiéntia.

Convértere Dómine úsquequo ? * et deprecábilis esto super servos tuos.

Repléti sumus mane misericórdia tua : * et exultávimus, et delectáti sumus ómnibus diébus nostris.

Lætáti sumus pro diébus, quibus nos humiliásti : * annis, quibus vídimus mala.

Réspice in servos tuos, et in ópera tua : * et dírige fílios eórum.

Et sit splendor Dómini Dei nostri super nos, et ópera mánuum nostrárum dírige super nos : * et opus mánuum nostrárum dírige.

Ant. Dómine refúgium factus es nobis.

Ant. t. 1. *f* In matutínis meditábor in te.

Psalm. Deus Deus meus, *p.* 18.

Ant. t. 4. Cantémus.

CANTICUM MOYSI. *Exodi* 15.

CANTEMUS Dómino : glorióse enim magnificátus est, * equum et ascensórem dejécit in mare.

Fortitúdo mea, et laus mea Dóminus, * et factus est mihi in salútem.

Iste Deus meus, et glorificábo eum : * Deus patris mei, et exaltábo eum.

Dóminus quasi vir pugnátor, omnípotens nomen ejus : * currus Pharaónis et exércitum ejus projécit in mare :

Elécti príncipes ejus submérsi sunt in mari Rubro : * abyssi operuérunt eos, descendérunt in profúndum quasi lapis.

Déxtera tua Dómine magnificáta est in fortitúdine : déxtera tua Dómine percússit inimícum : * et in multitúdine glóriæ tuæ deposuísti adversários tuos :

Misísti iram tuam, quæ devorávit eos sicut stípulam : * et in spíritu furóris

tui congregátæ sunt aquæ:

Stetit unda fluens, * congregátæ sunt abyssi in médio mari.

Dixit inimícus: Pérsequar et comprehéndam, * dívidam spólia, implébitur ánima mea:

Evaginábo gládium meum, * interfíciet eos manus mea.

Flavit spíritus tuus, et opéruit eos mare: * submérsi sunt quasi plumbum in aquis veheméntibus.

Quis símilis tui in fórtibus Dómine? * quis símilis tui, magníficus in sanctitáte, terríbilis atque laudábilis, fáciens mirabília?

Extendísti manum tuam, et devorávit eos terra: * dux fuísti in misericórdia tua pópulo quem redemísti.

Et portásti eum in fortitúdine tua, * ad habitáculum sanctum tuum.

Ascendérunt pópuli, et iráti sunt: * dolóres obtinuérunt habitatóres Philísthiim.

Tunc conturbáti sunt príncipes Edom, robústos Moab obtínuit tremor: * obriguérunt omnes habitatóres Chánaan.

Irruat super eos formído et pavor, * in magnitúdine bráchii tui:

Fiant immóbiles quasi lapis, donec pertránseat pópulus tuus Dómine, * donec pertránseat pópulus tuus iste, quem possedísti.

Introdúces eos, et plantábis in monte hæreditátis tuæ, * firmíssimo habitáculo tuo quod operátus es Dómine:

Sanctuárium tuum Dómine, quod firmavérunt manus tuæ. * Dóminus regnábit in ætérnum, et ultra.

Ingréssus est enim eques Phárao cum cúrribus et equítibus ejus in mare: * et redúxit super eos Dóminus aquas maris:

Fílii autem Israel ambulavérunt per siccum * in médio ejus.

Ant. Cantémus Dómino glorióse.

Ant. t. 6. In sanctis ejus laudáte Deum.

Psalm. Laudáte Dóminum de cœlis, *p.* 19.

CAPITULUM. *Rom.* 13. *d*

Nox præcéssit, dies autem appropinquávit: abjiciámus ergo ópera tenebrárum, et induámur arma lucis: sicut in die honéste ambulémus.

HYMNUS.

Lux ecce surgit áurea:
Pallens facéssat cæcitas,
Quæ nosmet in præceps diu
Erróre traxit dévio.

Hæc lux serénum cónferat,
Purósque nos præstet sibi:
Nihil loquámur súbdolum:
Volvámus obscúrum nihil.

Sic tota decúrrat dies,
Ne lingua mendax, ne manus,
Oculíve peccent lúbrici,
Ne noxa corpus ínquinet.

Speculátor adstat désuper
Qui nos diébus ómnibus,
Actúsque nostros próspicit

A luce prima in vésperum.
Deo Patri sit glória,
Ejúsque soli Fílio,
Cum Spíritu Paráclito,
Nunc, et per omne sæculum. Amen.

℣. Repléti sumus mane misericórdia tua. ℟. Exultávimus, et delectáti sumus.

Ad Bened. Ant. t. 1. *f* In sanctitáte serviámus Dómino, et liberábit nos ab inimícis nostris.

Preces quando dicuntur, habentur supra in secunda Feria, p. 60.

FERIA SEXTA.

AD MATUTINUM.

Invitat. Adorémus Dóminum, * Quóniam ipse fecit nos.

Psalm. Veníte, exultémus, *p.* 2.

HYMNUS.

Tu Trinitátis Unitas,
Orbem poténter quæ regis,
Atténde laudis cánticum,
Quod excubántes psállimus.

Nam léctulo consúrgimus
Noctis quiéto témpore,
Ut flagitémus ómnium
A te medélam vúlnerum.

Quo fraude quidquid dæmonum
In nóctibus delíquimus,
Abstérgat illud cœlitus
Tuæ potéstas glóriæ.

Ne corpus adstet sórdidum,
Nec torpor instet córdium,
Nec críminis contágio
Tepéscat ardor spíritus.

Hiemalis.

Ob hoc Redémptor, quæsumus,
Reple tuo nos lúmine,
Per quod diérum círculis,
Nullis ruámus áctibus.

Præsta, Pater piíssime,
Patríque compar Unice,
Cum Spíritu Paráclito,
Regnans per omne sæculum. Amen.

Ant. t. 1. *l* Exultáte.

PSALMUS 80.

EXULTATE Deo adjutóri nostro : * jubiláte Deo Jacob.

Súmite psalmum, et date tympanum : * psaltérium jucúndum cum cíthara.

Buccináte in Neoménia tuba, * in insígni die solemnitátis vestræ :

Quia præcéptum in Israel est : * et judícium Deo Jacob.

Testimónium in Joseph pósuit illud, cum exíret de terra Ægypti : * linguam quam non nóverat, audívit.

Divértit ab onéribus dorsum ejus : * manus ejus in cóphino serviérunt.

In tribulatióne invocásti me, et liberávi te : * exaudívi te in abscóndito tempestátis : probávi te apud aquam contradictiónis.

Audi pópulus meus, et contestábor te ; * Israel si audíeris me, non erit in te deus recens, neque adorábis deum aliénum.

Ego enim sum Dóminus Deus tuus, qui edúxi te de

terra Ægypti : * diláta os tuum, et implébo illud.

Et non audívit pópulus meus vocem meam : * et Israel non inténdit mihi.

Et dimísi eos secúndum desidéria cordis eórum, * ibunt in adinventiónibus suis.

Si pópulus meus audísset me : * Israel si in viis meis ambulásset :

Pro níhilo fórsitan inimícos eórum humiliássem : * et super tribulántes eos misíssem manum meam.

Inimíci Dómini mentíti sunt ei : * et erit tempus eórum in sǽcula.

Et cibávit eos ex ádipe fruménti : * et de petra, melle saturávit eos.

PSALMUS 81.

DEUS stetit in synagóga deórum : * in médio autem deos dijúdicat.

Usquequo judicátis iniquitátem : * et fácies peccatórum súmitis ?

Judicáte egéno, et pupíllo: * húmilem et páuperem justificáte.

Erípite páuperem:*et egénum de manu peccatóris liberáte.

Nesciérunt, neque intellexérunt, in ténebris ámbulant : * movebúntur ómnia fundaménta terræ.

Ego dixi : Dii estis, * et fílii Excélsi omnes.

Vos autem sicut hómines moriémini : * et sicut unus de princípibus cadétis.

Surge Deus, júdica terram : * quóniam tu hæreditábis in ómnibus Géntibus.

Ant. Exultáte Deo adjutóri nostro.

Ant. t. 6. Tu solus.

PSALMUS 82.

DEUS, quis símilis erit tibi?* ne táceas, neque compescáris Deus :

Quóniam ecce inimíci tui sonuérunt : * et qui odérunt te, extulérunt caput.

Super pópulum tuum malignavérunt consílium : * et cogitavérunt advérsum sanctos tuos.

Dixérunt : Veníte, et disperdámus eos de gente : * et non memorétur nomen Israel ultra.

Quóniam cogitavérunt unanímiter : * simul advérsum te testaméntum disposuérunt, tabernácula Idumæórum et Ismahelítæ :

Moab, et Agaréni, Gebal, et Ammon, et Amalec : * aliení genæ cum habitántibus Tyrum.

Etenim Assur venit cum illis : * facti sunt in adjutórium fíliis Lot.

Fac illis sicut Mádian, et Sísaræ : * sicut Jabin in torrénte Cisson.

Disperiérunt in Endor : * facti sunt ut stercus terræ.

Pone príncipes eórum sicut Oreb, et Zeb, * et Zébee, et Sálmana ;

Omnes príncipes eórum, * qui dixérunt : Hæreditáte possideámus sanctuárium Dei.

Deus meus pone illos ut rotam, * et sicut stípulam ante fáciem venti.

Sicut ignis qui combúrit silvam : * et sicut flamma combúrens montes :

Ita persequéris illos in tempestáte tua : * et in ira tua turbábis eos.

Imple fácies eórum ignomínia : * et quærent nomen tuum, Dómine.

Erubéscant, et conturbéntur in sæculum sæculi : * et confundántur, et péreant.

Et cognóscant quia nomen tibi Dóminus : * tu solus Altíssimus in omni terra.

PSALMUS 83.

QUAM dilécta tabernácula tua Dómine virtútum ! * concupíscit et déficit ánima mea in átria Dómini.

Cor meum et caro mea * exultavérunt in Deum vivum.

Etenim passer invénit sibi domum, * et turtur nidum sibi, ubi ponat pullos suos.

Altária tua Dómine virtútum : * Rex meus, et Deus meus.

Beáti qui hábitant in domo tua Dómine : * in sæcula sæculórum laudábunt te.

Beátus vir, cujus est auxílium abs te : * ascensiónes in corde suo dispósuit, in valle lacrymárum, in loco quem pósuit.

Etenim benedictiónem dabit legislátor, ibunt de virtúte in virtútem : * vidébitur Deus deórum in Sion.

Dómine Deus virtútum exáudi oratiónem meam : * áuribus pércipe Deus Jacob.

Protéctor noster áspice Deus : * et réspice in fáciem Christi tui :

Quia mélior est dies una in átriis tuis * super míllia.

Elégi abjéctus esse in domo Dei mei, * magis quam habitáre in tabernáculis peccatórum.

Quia misericórdiam et veritátem díligit Deus : * grátiam et glóriam dabit Dóminus.

Non privábit bonis eos qui ámbulant in innocéntia : * Dómine virtútum, beátus homo, qui sperat in te.

Ant. Tu solus Altíssimus super omnem terram.

Ant. t. 6. Benedixísti.

PSALMUS 84.

BENEDIXISTI Dómine terram tuam : * avertísti captivitátem Jacob.

Remisísti iniquitátem plebis tuæ : * operuísti ómnia peccáta eórum.

Mitigásti omnem iram tuam : * avertísti ab ira indignatiónis tuæ.

Convérte nos Deus salutáris noster : * et avérte iram tuam a nobis.

Numquid in ætérnum irascéris nobis? * aut exténdes iram tuam a generatióne in generatiónem.

Deus tu convérsus vivificábis nos : * et plebs tua lætábitur in te.

Osténde nobis Dómine misericórdiam tuam : * et salutáre tuum da nobis.

Audiam quid loquátur in me Dóminus Deus : * quóniam loquétur pacem in plebem suam ;

Et super sanctos suos, * et in eos qui convertúntur ad cor.

Verúmtamen prope timéntes eum salutáre ipsíus : * ut inhábitet glória in terra nostra.

Misericórdia et véritas obviavérunt sibi : * justítia et pax osculátæ sunt.

Véritas de terra orta est : * et justítia de cœlo prospéxit.

Etenim Dóminus dabit benignitátem : * et terra nostra dabit fructum suum.

Justítia ante eum ambulábit : * et ponet in via gressus suos.

PSALMUS 85.

INCLINA Dómine aurem tuam et exáudi me : * quóniam inops et pauper sum ego.

Custódi ánimam meam, quóniam sanctus sum : * salvum fac servum tuum, Deus meus, sperántem in te.

Miserére mei Dómine, quóniam ad te clamávi tota die : * lætífica ánimam servi tui, quóniam ad te Dómine ánimam meam levávi.

Quóniam tu Dómine suávis et mitis, * et multæ misericórdiæ ómnibus invocántibus te.

Auribus pércipe Dómine oratiónem meam : * et inténde voci deprecatiónis meæ.

In die tribulatiónis meæ clamávi ad te : * quia exaudísti me.

Non est símilis tui in diis Dómine : * et non est secúndum ópera tua.

Omnes Gentes quascúmque fecísti vénient, et adorábunt coram te Dómine : * et glorificábunt nomen tuum.

Quóniam magnus es tu, et fáciens mirabília : * tu es Deus solus.

Deduc me Dómine in via tua, et ingrédiar in veritáte tua : * lætétur cor meum ut tímeat nomen tuum.

Confitébor tibi Dómine Deus meus in toto corde meo, * et glorificábo nomen tuum in ætérnum.

Quia misericórdia tua magna est super me : * et eruísti ánimam meam ex inférno inferióri.

Deus, iníqui insurrexérunt super me, et synagóga poténtium quæsiérunt ánimam meam : * et non proposuérunt te in conspéctu suo.

Et tu Dómine Deus miserátor et miséricors, * pátiens, et multæ misericórdiæ, et verax,

Réspice in me, et miserére mei, * da impérium tuum púero tuo : et salvum fac fílium ancíllæ tuæ.

Fac mecum signum in bonum, ut vídeant qui odérunt me, et confundántur : * quóniam tu Dómine adjuvísti me, et consolátus es me.

Ant. Benedixísti Dómine terram tuam.

Ant. t. 6. Fundaménta ejus.

PSALMUS 86.

FUNDAMENTA ejus in móntibus sanctis : * díligit Dóminus portas Sion super ómnia tabernácula Jacob.

Glorіósa dicta sunt de te, * cívitas Dei.

Memor ero Rahab et Babylónis * sciéntium me.

Ecce alienígenæ, et Tyrus, et pópulus Æthíopum, * hi fuérunt illic.

Numquid Sion dicet : Homo, et homo natus est in ea : * et ipse fundávit eam Altíssimus?

Dóminus narrábit in scriptúris populórum, et príncipum; * horum, qui fuérunt in ea.

Sicut lætántium ómnium * habitátio est in te.

PSALMUS 87.

DOMINE Deus salútis meæ, * in die clamávi, et nocte coram te.

Intret in conspéctu tuo orátio mea : * inclína aurem tuam ad precem meam :

Quia repléta est malis ánima mea * : et vita mea inférno appropinquávit.

Æstimátus sum cum descendéntibus in lacum : * factus sum sicut homo sine adjutório, inter mórtuos liber,

Sicut vulneráti dormiéntes in sepúlchris, quorum non es memor ámplius : * et ipsi de manu tua repúlsi sunt.

Posuérunt me in lacu inferióri : * in tenebrósis et in umbra mortis.

Super me confirmátus est furor tuus : * et omnes fluctus tuos induxísti super me.

Longe fecísti notos meos a me : * posuérunt me abominatiónem sibi.

Tráditus sum, et non egrediébar : * óculi mei languérunt præ inópia.

Clamávi ad te Dómine tota die : * expándi ad te manus meas.

Numquid mórtuis fácies mirabília : * aut médici suscitábunt, et confitebúntur tibi?

Numquid narrábit áliquis in sepúlchro misericórdiam tuam, * et veritátem tuam in perditióne?

Numquid cognoscéntur in ténebris mirabília tua, * et justítia tua in terra obliviónis?

Et ego ad te Dómine clamávi : * et mane orátio mea prævéniet te.

Ut quid Dómine repéllis oratiónem meam * avértis fáciem tuam a me?

Pauper sum ego, et in labóribus a juventúte mea : * exaltátus autem, humiliátus sum et conturbátus.

In me transiérunt iræ tuæ : * et terróres tui conturbavérunt me.

Circumdedérunt me sicut aqua tota die : * circumdedérunt me simul.

Elongásti a me amícum et

próximum, * et notos meos a miséria.

Ant. Fundaménta ejus in móntibus sanctis.

Ant. t. 6. Benedíctus.

PSALMUS 88.

MISERICORDIAS Dómini * in ætérnum cantábo.

In generatiónem et generatiónem * annuntiábo veritátem tuam in ore meo.

Quóniam dixísti: In ætérnum misericórdia ædificábitur in cœlis: * præparábitur véritas tua in eis.

Dispósui testaméntum eléctis meis, jurávi David servo meo: * Usque in ætérnum præparábo semen tuum.

Et ædificábo in generatiónem et generatiónem * sedem tuam.

Confitebúntur cœli mirabília tua Dómine: * étenim veritátem tuam in Ecclésia sanctórum.

Quóniam quis in núbibus æquábitur Dómino: * símilis erit Deo in fíliis Dei?

Deus, qui glorificátur in consílio sanctórum: * magnus et terríbilis super omnes qui in circúitu ejus sunt.

Dómine Deus virtútum quis símilis tibi? * potens es Dómine, et véritas tua in circúitu tuo.

Tu domináris potestáti maris: * motum autem flúctuum ejus tu mítigas.

Tu humiliásti sicut vulnerátum, supérbum: * in bráchio virtútis tuæ dispersísti inimícos tuos.

Tui sunt cœli, et tua est terra, orbem terræ et plenitúdinem ejus tu fundásti: * Aquilónem et mare tu creásti.

Thabor et Hermon in nómine tuo exultábunt, * tuum bráchium cum poténtia.

Firmétur manus tua, et exaltétur déxtera tua: * justítia et judícium præparátio sedis tuæ.

Misericórdia et véritas præcédent fáciem tuam: * beátus pópulus, qui scit jubilatiónem.

Dómine, in lúmine vultus tui ambulábunt, et in nómine tuo exultábunt tota die: * et in justítia tua exaltabúntur.

Quóniam glória virtútis eórum tu es: * et in beneplácito tuo exaltábitur cornu nostrum.

Quia Dómini est assúmptio nostra, * et sancti Israel Regis nostri.

Tunc locútus es in visióne sanctis tuis, et dixísti: * Pósui adjutórium in poténte: et exaltávi eléctum de plebe mea.

Invéni David servum meum: * óleo sancto meo unxi eum.

Manus enim mea auxiliábitur ei: * et bráchium meum confortábit eum.

Nihil profíciet inimícus in eo, * et fílius iniquitátis non appónet nocére ei.

Et concídam a fácie ipsíus inimícos ejus: * et odiéntes eum in fugam convértam.

Et véritas mea, et misericórdia mea cum ipso : * et in nómine meo exaltábitur cornu ejus.

Et ponam in mari manum ejus, * et in flumínibus dézteram ejus.

Ipse invocábit me : Pater meus es tu : * Deus meus, et suscéptor salútis meæ ;

Et ego primogénitum ponam illum * excélsum præ régibus terræ.

In ætérnum sérvabo illi misericórdiam meam : * et testaméntum meum fidéle ipsi.

Et ponam in sæculum sæculi semen ejus, * et thronum ejus sicut dies cœli.

Si autem derelíquerint fílii ejus legem meam : * et in judíciis meis non ambuláverint :

Si justítias meas profanáverint : * et mandáta mea non custodíerint :

Visitábo in virga iniquitátes eórum : * et in verbéribus peccáta eórum.

Misericórdiam autem meam non dispérgam ab eo : * neque nocébo in veritáte mea :

Neque profanábo testaméntum meum : * et quæ procédunt de lábiis meis non fáciam írrita.

Semel jurávi in sancto meo, si David méntiar : * semen ejus in ætérnum manébit.

Et thronus ejus sicut sol in conspéctu meo, * et sicut luna perfécta in ætérnum : et testis in cœlo fidélis.

Tu vero repulísti et despexísti : * distulísti Christum tuum.

Evertísti testaméntum servi tui : * profanásti in terra sanctuárium ejus.

Destruxísti omnes sepes ejus : * posuísti firmaméntum ejus formídinem.

Diripuérunt eum omnes transeúntes viam : * factus est oppróbrium vicínis suis.

Exaltásti déxteram depriméntium eum : * lætificásti omnes inimícos ejus.

Avertísti adjutórium gládii ejus : * et non es auxiliátus ei in bello.

Destruxísti eum ab emundatióne : * et sedem ejus in terram collisísti.

Minorásti dies témporis ejus : * perfudísti eum confusióne.

Usquequo Dómine avértis in finem : * exardéscet sicut ignis ira tua?

Memoráre quæ mea substántia : * numquid enim vane constituísti omnes fílios hóminum ?

Quis est homo, qui vivet, et non vidébit mortem : * éruet ánimam suam de manu ínferi ?

Ubi sunt misericórdiæ tuæ antíquæ Dómine, * sicut jurásti David in veritáte tua ?

Memor esto Dómine oppróbrii servórum tuórum * (quod contínui in sinu meo) multárum Géntium.

Quod exprobravérunt iní-

mici tui Dómine, * quod exprobravérunt commutatiónem Christi tui.

Benedíctus Dóminus in ætérnum : * fiat, fiat.

PSALMUS 93.

DEUS ultiónum Dóminus : * Deus ultiónum líbere egit.

Exaltáre qui júdicas terram : * redde retributiónem supérbis.

Usquequo peccatóres Dómine, * úsquequo peccatóres gloriabúntur :

Effabúntur, et loquéntur iniquitátem : * loquéntur omnes, qui operántur injustítiam ?

Pópulum tuum Dómine humiliavérunt : * et hæreditátem tuam vexavérunt.

Víduam et ádvenam interfecérunt : * et pupíllos occidérunt.

Et dixérunt : Non vidébit Dóminus, * nec intélliget Deus Jacob.

Intellígite insipiéntes in pópulo : * et stulti aliquándo sápite.

Qui plantávit aurem, non áudiet : * aut qui finxit óculum, non consíderat?

Qui córripit Gentes, non árguet : * qui docet hóminem sciéntiam ?

Dóminus scit cogitatiónes hóminum, * quóniam vanæ sunt.

Beátus homo, quem tu erudíeris Dómine, * et de lege tua docúeris eum :

Ut mítiges ei a diébus malis : * donec fodiátur peccatóri fóvea.

Quia non repéllet Dóminus plebem suam : * et hæreditátem suam non derelínquet.

Quoadúsque justítia convertátur in judícium : * et qui juxta illam omnes qui recto sunt corde.

Quis consúrget mihi advérsus malignántes? * aut quis stabit mecum advérsus operántes iniquitátem ?

Nisi quia Dóminus adjúvit me : * paulo minus habitásset in inférno ánima mea.

Si dicébam : Motus est pes meus : * misericórdia tua Dómine adjuvábat me.

Secúndum multitúdinem dolórum meórum in corde meo:* consolatiónes tuæ lætificavérunt ánimam meam.

Numquid adhæret tibi sedes iniquitátis : * qui fingis labórem in præcépto ?

Captábunt in ánimam justi : * et sánguinem innocéntem condemnábunt.

Et factus est mihi Dóminus in refúgium, * et Deus meus in adjutórium spei meæ.

Et reddet illis iniquitátem ipsórum : et in malítia eórum dispérdet eos : * dispérdet illos Dóminus Deus noster.

Ant. Benedíctus Dóminus in ætérnum.

Ant. t. 2. Cantáte.

PSALMUS 95.

CANTATE Dómino cánticum novum : * cantáte Dómino omnis terra.

Cantáte Dómino, et benedícite nómini ejus : * annuntiáte de die in diem salutáre ejus.

Annuntiáte inter Gentes glóriam ejus, * in ómnibus pópulis mirabília ejus.

Quóniam magnus Dóminus, et laudábilis nimis :* terríbilis est super omnes deos.

Quóniam omnes dii Géntium dæmónia : * Dóminus autem cœlos fecit.

Confessio et pulchritúdo in conspéctu ejus : * sanctimónia, et magnificéntia in sanctificatióne ejus.

Afférte Dómino pátriæ Géntium, afférte Dómino glóriam et honórem, * afférte Dómino glóriam nómini ejus.

Tóllite hóstias, et introíte in átria ejus : * adoráte Dóminum in átrio sancto ejus.

Commoveátur a fácie ejus univérsa terra : * dícite in Géntibus quia Dóminus regnávit.

Etenim corréxit orbem terræ, qui non commovébitur : * judicábit pópulos in æquitáte.

Lætentur cœli, et exúltet terra, commoveátur mare et plenitúdo ejus : * gaudébunt campi, et ómnia quæ in eis sunt.

Tunc exultábunt ómnia ligna silvárum a fácie Dómini quia venit : * quóniam venit judicáre terram.

Judicábit orbem terræ in æquitáte, * et pópulos in veritáte sua.

PSALMUS 96.

DOMINUS regnávit, exúltet terra : * lætentur ínsulæ multæ.

Nubes, et calígo in circúitu ejus : * justítia, et judícium corréctio sedis ejus.

Ignis ante ipsum præcédet,* et inflammábit in circúitu inimícos ejus.

Illuxérunt fúlgura ejus orbi terræ : * vidit, et commóta est terra.

Montes sicut cera fluxérunt a fácie Dómini : * a fácie Dómini omnis terra.

Annuntiavérunt cœli justítiam ejus : * et vidérunt omnes pópuli glóriam ejus.

Confundántur omnes, qui adórant sculptília : * et qui gloriántur in simulácris suis.

Adoráte eum omnes Angeli ejus : * audívit, et lætáta est Sion.

Et exultavérunt fíliæ Judæ,* propter judícia tua Dómine :

Quóniam tu Dóminus altíssimus super omnem terram: * nimis exaltátus es super omnes deos.

Qui dilígitis Dóminum, odíte malum : * custódit Dóminus ánimas sanctórum suórum, de manu peccatóris liberábit eos.

Lux orta est justo, * et rectis corde lætítia.

Lætámini justi in Dómino:* et confitémini memóriæ sanctificatiónis ejus.

Ant. Cantáte Dómino, et benedícite nómini ejus.

Per Annum, ℣. Intret orátio mea in conspéctu tuo Dómine. ℟. Inclína aurem tuam ad precem meam.

In Adventu, ℣. Emítte Agnum, Dómine, Dominatórem terræ. ℟. De petra desérti ad montem fíliæ Sion.

Pro uno Martyre, ℣. Posúisti, Dómine, super caput ejus. ℟. Corónam de lápide pretióso.

Pro pluribus Martyribus, ℣. Exúltent justi in conspéctu Dei. ℟. Et delecténtur in lætítia.

Pro Confessore Pontifice, ℣. Elégit eum Dóminus sacerdótem sibi. ℟. Ad sacrificándum ei hóstiam laudis.

Pro Confessore non Pontifice, ℣. Os justi meditábitur sapiéntiam. ℟. Et lingua ejus loquétur judícium.

Pro una Sancta, ℣. Adjuvábit eam Deus vultu suo. ℟. Deus in médio ejus, non commovébitur.

AD LAUDES.

Ant. t. 1. *l* Spíritu principáli confírma cor meum Deus.

Psalm. Miserére mei, *p.* 57.

Ant. t. 8. In veritáte.

PSALMUS 142.

DOMINE exáudi oratiónem meam : áuribus pércipe obsecratiónem meam in veritáte tua : * exáudi me in tua justítia.

Et non intres in judícium cum servo tuo : * quia non justificábitur in conspéctu tuo omnis vivens.

Quia persecútus est inimícus ánimam meam : * humiliávit in terra vitam meam.

Collocávit me in obscúris sicut mórtuos sæculi : * et anxiátus est super me spíritus meus, in me turbátum est cor meum.

Memor fui diérum antiquórum, meditátus sum in ómnibus opéribus tuis : * in factis mánuum tuárum meditábar.

Expándi manus meas ad te : * ánima mea sicut terra sine aqua tibi :

Velóciter exáudi me Dómine : * defécit spíritus meus.

Non avértas fáciem tuam a me, * et símilis ero descendéntibus in lacum.

Audítam fac mihi mane misericórdiam tuam : * quia in te sperávi.

Notam fac mihi viam, in qua ámbulem : * quia ad te levávi ánimam meam.

Eripe me de inimícis meis Dómine, ad te confúgi : * doce me fácere voluntátem tuam, quia Deus meus es tu.

Spíritus tuus bonus dedúcet me in terram rectam : * propter nomen tuum Dómine vivificábis me, in æquitáte tua.

Edúces de tribulatióne ánimam meam : * et in misericórdia tua dispérdes inimícos meos.

Et perdes omnes, qui tríbulant ánimam meam : * quóniam ego servus tuus sum.

Ant. In veritáte tua exáudi me Dómine.

Ant. t. 1. *l* Illúmina Dómine vultum tuum super nos.

Psalm. Deus Deus meus, *p.* 18.

Ant. t. 4. Dómine.

CANTICUM HABACUC. *Cap.* 3.

DOMINE audívi auditiónem tuam, * et tímui.

Dómine opus tuum, * in médio annórum vivífica illud.

In médio annórum notum fácies : * cum irátus fúeris, misericórdiæ recordáberis.

Deus ab Austro véniet, * et sanctus de monte Pharan :

Opéruit cœlos glória ejus : * et laudis ejus plena est terra.

Splendor ejus ut lux erit : * córnua in mánibus ejus.

Ibi abscóndita est fortitúdo ejus : * ante fáciem ejus ibit mors.

Et egrediétur diábolus ante pedes ejus : * stetit et mensus est terram.

Aspéxit, et dissólvit Gentes : * et contríti sunt montes sæculi.

Incurváti sunt colles mundi, * ab itinéribus æternitátis ejus.

Pro iniquitáte vidi tentória Æthiópiæ, * turbabúntur pelles terræ Mádian.

Numquid in flumínibus irátus es Dómine? * aut in flumínibus furor tuus ? vel in mari indignátio tua?

Qui ascéndes super equos tuos : * et quadrígæ tuæ salvátio.

Súscitans suscitábis arcum tuum, * juraménta tríbubus quæ locútus es.

Flúvios scindes terræ, vidérunt te, et doluérunt montes : * gurges aquárum tránsiit.

Dedit abyssus vocem suam:* altitúdo manus suas levávit.

Sol et luna stetérunt in habitáculo suo, * in luce sagittárum tuárum, ibunt in splendóre fulgurántis hastæ tuæ.

In frémitu conculcábis terram : * et in furóre obstupefácies Gentes.

Egréssus es in salútem pópuli tui, * in salútem cum Christo tuo.

Percussísti caput de domo ímpii : * denudásti fundaméntum ejus usque ad collum.

Maledixísti sceptris ejus, cápiti bellatórum ejus, * veniéntibus ut turbo ad dispergéndum me.

Exultátio eórum, * sicut ejus qui dévorat páuperem in abscóndito.

Viam fecísti in mari equis tuis, * in luto aquárum multárum.

Audívi, et conturbátus est venter meus : * a voce contremuérunt lábia mea.

Ingrediátur putrédo in óssibus meis, * et subter me scáteat :

Ut requiéscam in die tribulatiónis : * ut ascéndam ad pópulum accínctum nostrum.

Ficus enim non florébit : * et non erit germen in víneis.

Mentiétur opus olívæ : * et arva non ásserent cibum.

Abscindétur de ovíli pecus:* et non erit arméntum in præsépibus.

Ego autem in Dómino gaudébo : * et exultábo in Deo Jesu meo.

Deus Dóminus fortitúdo mea : * et ponet pedes meos quasi cervórum.

Et super excélsa mea dedúcet me victor * in psalmis canéntem.

Ant. Dómine audívi audítum tuum, et tímui.

Ant. t. 1. In tympano et choro, in chordis et órgano laudáte Deum.

Psalm. Laudáte Dóminum de cœlis, *p.* 19.

CAPITULUM. *Rom.* 13. *d*

Nox præcéssit, dies autem appropinquávit : abjiciámus ergo ópera tenebrárum, et induámur arma lucis : sicut in die honéste ambulémus.

HYMNUS.

Æterna cœli glória,
Beáta spes mortálium,
Summi Tonántis Unice,
Castæque proles Vírginis :
Da déxteram surgéntibus,
Exúrgat ut mens sóbria,
Flagrans et in laudem Dei
Grates repéndat débitas.
Ortus refúlget lúcifer,
Præítque solem núntius :
Cadunt tenébræ nóctium :
Lux sancta nos illúminet.
Manénsque nostris sénsibus,
Noctem repéllat sæculi,
Omníque fine témporis
Purgáta servet péctora.
Quæsíta jam primum Fides
In corde radíces agat,
Secúnda Spes congáudeat,
Qua major extat Cháritas.
Deo Patri sit glória,
Ejúsque soli Fílio,
Cum Spíritu Paráclito,
Nunc et per omne sæculum.
Amen.

℣. Repléti sumus mane misericórdia tua. ℟. Exultávimus, et delectáti sumus.

Ad Bened. Ant. t. 8. Per víscera misericórdiæ Dei nostri visitávit nos Oriens ex alto.

Preces quando dicendæ sunt, habentur supra in Feria secunda, p. 60.

SABBATO

AD MATUTINUM.

Invitat. Dóminum Deum nostrum, * Veníte, adorémus.

Psalm. Venite, exultémus, *p.* 2.

HYMNUS.

Summæ Parens cleméntiæ,
Mundi regis qui máchinam,
Uníus et substántiæ,
Trinúsque persónis Deus :
Nostros pius cum cánticis
Fletus benígne súscipe ;
Ut corde puro sórdium
Te perfruámur lárgius.
Lumbos, jecúrque mórbidum
Flammis adúre cóngruis ;

Accíncti ut artus éxcubent,
Luxu remóto péssimo.

Quicúmque ut horas nóctium
Nunc concinéndo rúmpimus,
Ditémur omnes áffatim
Donis beátæ pátriæ.

Præsta, Pater piíssime,
Patríque compar Unice,
Cum Spíritu Paráclito,
Regnans per omne sæculum.
Amen.

Ant. t. 1. l Quia mirabília.

PSALMUS 97.

CANTATE Dómino cánticum novum : * quia mirabília fecit.

Salvávit sibi déxtera ejus, * et bráchium sanctum ejus.

Notum fecit Dóminus salutáre suum : * in conspéctu Géntium revelávit justítiam suam.

Recordátus est misericórdiæ suæ, * et veritátis suæ dómui Israel.

Vidérunt omnes términi terræ * salutáre Dei nostri.

Jubiláte Deo omnis terra : * cantáte, et exultáte, et psállite.

Psállite Dómino in cíthara, in cíthara et voce psalmi : * in tubis ductílibus, et voce tubæ córneæ.

Jubiláte in conspéctu Regis Dómini : * moveátur mare, et plenitúdo ejus; orbis terrárum, et qui hábitant in eo.

Flúmina plaudent manu, simul montes exultábunt a conspéctu Dómini : * quóniam venit judicáre terram.

Judicábit orbem terrárum in justítia, * et pópulos in æquitáte.

PSALMUS 98.

DOMINUS regnávit, irascántur pópuli : * qui sedet super Chérubim, moveátur terra.

Dóminus in Sion magnus : * et excélsus super omnes pópulos.

Confiteántur nómini tuo magno : quóniam terríbile, et sanctum est : * et honor regis judícium díligit.

Tu parásti directiónes : * judícium et justítiam in Jacob tu fecísti.

Exaltáte Dóminum Deum nostrum, et adoráte scabéllum pedum ejus : * quóniam sanctum est.

Móyses et Aaron in sacerdótibus ejus : * et Sámuel inter eos, qui ínvocant nomen ejus :

Invocábant Dóminum, et ipse exaudiébat eos : * in colúmna nubis loquebátur ad eos.

Custodiébant testimónia ejus, * et præcéptum quod dedit illis.

Dómine Deus noster tu exaudiébas eos : * Deus tu propítius fuísti eis, et ulcíscens in omnes adinventiónes eórum.

Exaltáte Dóminum Deum nostrum, et adoráte in monte sancto ejus : * quóniam sanctus Dóminus Deus noster.

Ant. Quia mirabília fecit Dóminus.

Sequens Antiphona et Psalmus Jubiláte, *hic prætermittitur, quando dicitur in Laudibus, ut in Sabbatis in quibus fit Officium de Sancta Maria, et in Vigil. Nativ. Domini in Sabbato occurrente : et ejus loco dicitur Antiphona et Psalmus* Bonum est * confitéri Dómino.

Ant. t. 4. Jubiláte.

PSALMUS 99.

JUBILATE Deo omnis terra : * servíte Dómino in lætítia.

Introíte in conspéctu ejus, * in exultatióne.

Scitóte quóniam Dóminus ipse est Deus : * ipse fecit nos, et non ipsi nos.

Pópulus ejus, et oves páscuæ ejus : * introíte portas ejus in confessióne, átria ejus in hymnis : confitémini illi.

Laudáte nomen ejus : quóniam suávis est Dóminus, in ætérnum misericórdia ejus, * et usque in generatiónem et generatiónem véritas ejus.

Vel PSALMUS 91.

BONUM est confitéri Dómino, * et psállere nómini tuo Altíssime ;

Ad annuntiándum mane misericórdiam tuam, * et veritátem tuam per noctem :

In decachórdo psaltério : * cum cántico, in cíthara.

Quia delectásti me Dómine in factúra tua : * et in opéribus mánuum tuárum exultábo.

Quam magnificáta sunt ópera tua Dómine! * nimis profúndæ factæ sunt cogitatiónes tuæ.

Vir insípiens non cognóscet : * et stultus non intélliget hæc.

Cum exórti fúerint peccatóres sicut fœnum : * et apparúerint omnes, qui operántur iniquitátem.

Ut intéreant in sæculum sæculi : * tu autem Altíssimus in ætérnum Dómine.

Quóniam ecce inimíci tui Dómine, quóniam ecce inimíci tui períbunt : * et dispergéntur omnes qui operántur iniquitátem.

Et exaltábitur sicut unicórnis cornu meum : * et senéctus mea in misericórdia úberi.

Et despéxit óculus meus inimícos meos, * et in insurgéntibus in me malignántibus áudiet auris mea.

Justus ut palma florébit : * sicut cedrus Líbani multiplicábitur.

Plantáti in domo Dómini, * in átriis domus Dei nostri florébunt.

Adhuc multiplicabúntur in senécta úberi : * et bene patiéntes erunt, ut annúntient :

Quóniam rectus Dóminus Deus noster : * et non est iníquitas in eo.

PSALMUS 100.

MISERICORDIAM et judícium, * cantábo tibi Dómine :

Psallam, et intélligam in via

immaculáta, * quando vénies ad me.

Perambulábam in innocéntia cordis mei, * in médio domus meæ.

Non proponébam ante óculos meos rem injústam : * faciéntes prævaricatiónes odívi.

Non adhæsit mihi cor pravum : * declinántem a me malígnum non cognoscébam.

Detrahéntem secréto próximo suo, * hunc persequébar.

Supérbo óculo, et insatiábili corde, * cum hoc non edébam.

Oculi mei ad fidéles terræ, ut sédeant mecum : * ámbulans in via immaculáta, hic mihi ministrábat.

Non habitábit in médio domus meæ qui facit supérbiam : * qui lóquitur iníqua, non diréxit in conspéctu oculórum meórum.

In matutíno interficiébam omnes peccatóres terræ : * ut dispérderem de civitáte Dómini omnes operántes iniquitátem.

Ant. Jubiláte Deo omnis terra.

Vel Ant. Bonum est confitéri Dómino.

Ant. t. 1. l Clamor meus.

PSALMUS 101.

DOMINE exáudi oratiónem meam : * et clamor meus ad te véniat.

Non avértas fáciem tuam a me : * in quacúmque die tríbulor, inclína ad me aurem tuam.

In quacúmque die invocávero te, * velóciter exáudi me :

Quia defecérunt sicut fumus dies mei : * et ossa mea sicut crémium aruérunt.

Percússus sum ut fœnum, et áruit cor meum : * quia oblítus sum comédere panem meum.

A voce gémitus mei * adhæsit os meum carni meæ.

Símilis factus sum pellicáno solitúdinis ; * factus sum sicut nyctícorax in domicílio.

Vigilávi, * et factus sum sicut passer solitárius in tecto.

Tota die exprobrábant mihi inimíci mei : * et qui laudábant me, advérsum me jurábant.

Quia cínerem tamquam panem manducábam, * et potum meum cum fletu miscébam.

A fácie iræ et indignatiónis tuæ : * quia élevans allisísti me.

Dies mei sicut umbra declinavérunt : * et ego sicut fœnum árui.

Tu autem Dómine in ætérnum pérmanes : * et memoriále tuum in generatiónem et generatiónem.

Tu exúrgens miseréberis Sion : * quia tempus miseréndi ejus, quia venit tempus.

Quóniam placuérunt servis tuis lápides ejus : * et terræ ejus miserebúntur.

Et timébunt Gentes nomen tuum Dómine, * et omnes reges terræ glóriam tuam.

Quia ædificávit Dóminus Sion : * et vidébitur in glória sua.

Respéxit in oratiónem humílium : * et non sprevit precem eórum.

Scribántur hæc in generatióne áltera : * et pópulus, qui creábitur, laudábit Dóminum :

Quia prospéxit de excélso sancto suo : * Dóminus de cœlo in terram aspéxit :

Ut audíret gémitus compeditórum : * ut sólveret fílios interemptórum :

Ut annúntient in Sion nomen Dómini : * et laudem ejus in Jerúsalem.

In conveniéndo pópulos in unum, * et reges ut sérviant Dómino.

Respóndit ei in via virtútis suæ : * Paucitátem diérum meórum núntia mihi.

Ne révoces me in dimídio diérum meórum : * in generatiónem et generatiónem anni tui.

Inítio tu Dómine terram fundásti : * et opéra mánuum tuárum sunt cœli.

Ipsi períbunt, tu autem pérmanes : * et omnes sicut vestiméntum veteráscent.

Et sicut opertórium mutábis eos, et mutabúntur : * tu autem idem ipse es, et anni tui non defícient.

Fílii servórum tuórum habitábunt : * et semen eórum in sæculum dirigétur.

PSALMUS 102.

BENEDIC ánima mea Dómino : * et ómnia quæ intra me sunt, nómini sancto ejus.

Bénedic anima mea Dómino : * et noli oblivísci omnes retributiónes ejus.

Qui propitiátur ómnibus iniquitátibus tuis : * qui sanat omnes infirmitátes tuas.

Qui rédimit de intéritu vitam tuam : * qui corónat te in misericórdia et miseratiónibus.

Qui replet in bonis desidérium tuum : * renovábitur ut áquilæ juvéntus tua.

Fáciens misericórdias Dóminus, * et judícium ómnibus injúriam patiéntibus.

Notas fecit vias suas Móysi, * fíliis Israel voluntátes suas.

Miserátor, et miséricors Dóminus, * longánimis, et multum miséricors.

Non in perpétuum irascétur : * neque in ætérnum comminábitur.

Non secúndum peccáta nostra fecit nobis : * neque secúndum iniquitátes nostras retríbuit nobis.

Quóniam secúndum altitúdinem cœli a terra, * corrobórávit misericórdiam suam super timéntes se.

Quantum distat ortus ab occidénte : * longe fecit a nobis iniquitátes nostras.

Quómodo miserétur pater

filiórum, misértus est Dóminus timéntibus se : * quóniam ipse cognóvit figméntum nostrum.

Recordátus est quóniam pulvis sumus : * homo sicut fœnum dies ejus, tamquam flos agri sic efflorébit.

Quóniam spíritus pertransíbit in illo, et non subsístet : * et non cognóscet ámplius locum suum.

Misericórdia autem Dómini ab ætérno, * et usque in ætérnum super timéntes eum.

Et justítia illíus in fílios filiórum, * his qui servant testaméntum ejus.

Et mémores sunt mandatórum ipsíus, * ad faciéndum ea.

Dóminus in cœlo parávit sedem suam : * et regnum ipsíus ómnibus dominábitur.

Benedícite Dómino omnes Angeli ejus : * poténtes virtúte, faciéntes verbum illíus, ad audiéndam vocem sermónum ejus.

Benedícite Dómino omnes virtútes ejus : * minístri ejus, qui fácitis voluntátem ejus.

Benedícite Dómino ómnia ópera ejus : * in omni loco dominatiónis ejus, bénedic ánima mea Dómino.

Ant. Clamor meus ad te véniat Deus.

Ant. t. 8. *f* Bénedic.

PSALMUS 103.

BENEDIC ánima mea Dómino : * Dómine Deus meus magnificátus es veheménter.

Confessiónem, et decórem induísti, * amíctus lúmine sicut vestiménto :

Exténdens cœlum sicut pellem, * qui tegis aquis superióra ejus.

Qui ponis nubem ascénsum tuum : * qui ámbulas super pennas ventórum.

Qui facis ángelos tuos spíritus; * et minístros tuos, ignem uréntem.

Qui fundásti terram super stabilitátem suam : * non inclinábitur in sæculum sæculi.

Abyssus, sicut vestiméntum, amíctus ejus : * super montes stabunt aquæ.

Ab increpatióne tua fúgient : * a voce tonítrui tui formidábunt.

Ascéndunt montes, et descéndunt campi, * in locum quem fundásti eis.

Términum posuísti, quem non transgrediéntur : * neque converténtur operíre terram.

Qui emíttis fontes in convállibus : * inter médium móntium pertransíbunt aquæ.

Potábunt omnes béstiæ agri : * expectábunt ónagri in siti sua.

Super ea vólucres cœli habitábunt : * de médio petrárum dabunt voces.

Rigans montes de superióribus suis : * de fructu óperum tuórum satiábitur terra :

Prodúcens fœnum juméntis : * et herbam servitúti hóminum :

Ut edúcas panem de terra: * et vinum lætíficet cor hóminis:

Ut exhílaret fáciem in óleo:* et panis cor hóminis confírmet.

Saturabúntur ligna campi, et cedri Líbani, quas plantávit: * illic pásseres nidificábunt.

Heródii domus dux est eórum: * montes excélsi cervis: petra refúgium herináciis.

Fecit lunam in témpora: * sol cognóvit occásum suum.

Posuísti ténebras, et facta est nox: * in ipsa pertransíbunt omnes béstiæ silvæ.

Cátuli leónum rugiéntes, ut rápiant, * et quærant a Deo escam sibi.

Ortus est sol, et congregáti sunt: * et in cubílibus suis collocabúntur.

Exíbit homo ad opus suum,* et ad operatiónem suam usque ad vésperum.

Quam magnificáta sunt ópera tua Dómine! * ómnia in sapiéntia fecísti: impléta est terra possessióne tua.

Hoc mare magnum, et spatiósum mánibus: * illic reptília, quorum non est númerus.

Animália pusílla cum magnis: * illic naves pertransíbunt.

Draco iste, quem formásti ad illudéndum ei: * ómnia a te expéctant ut des illis escam in témpore.

Dante te illis, cólligent, * aperiénte te manum tuam, ómnia implebúntur bonitáte.

Averténte autem te fáciem, turbabúntur: * áuferes spíritum eórum, et defícient, et in púlverem suum reverténtur.

Emíttes spíritum tuum, et creabúntur: * et renovábis fáciem terræ.

Sit glória Dómini in sæculum: * lætábitur Dóminus in opéribus suis:

Qui réspicit terram, et facit eam trémere: * qui tangit montes, et fúmigant.

Cantábo Dómino in vita mea: * psallam Deo meo quámdiu sum.

Jucúndum sit ei elóquium meum: * ego vero delectábor in Dómino.

Defíciant peccatóres a terra, et iníqui ita ut non sint: * bénedic ánima mea Dómino.

PSALMUS 104.

CONFITEMINI Dómino, et invocáte nomen ejus: * annuntiáte inter Gentes ópera ejus.

Cantáte ei, et psállite ei: * narráte ómnia mirabília ejus.

Laudámini in nómine sancto ejus: * lætétur cor quæréntium Dóminum.

Quærite Dóminum, et confirmámini: * quærite fáciem ejus semper.

Mementóte mirabílium ejus, quæ fecit; * prodígia ejus, et judícia oris ejus.

Semen Abraham, servi ejus:* fílii Jacob elécti ejus.

Ipse Dóminus Deus noster;*

in univérsa terra judícia ejus.

Memor fuit in sæculum testaménti sui; * verbi, quod mandávit in mille generatiónes :

Quod dispósuit ad Abraham : * et juraménti sui ad Isaac :

Et státuit illud Jacob in præcéptum, * et Israel in testaméntum ætérnum :

Dicens : Tibi dabo terram Chánaan, * funículum hæreditátis vestræ.

Cum essent número brevi, * paucíssimi et íncolæ ejus :

Et pertransiérunt de gente in gentem, * et de regno ad pópulum álterum.

Non relíquit hóminem nocére eis : * et corrípuit pro eis reges.

Nolíte tángere christos meos : * et in prophétis meis nolíte malignári.

Et vocávit famem super terram : * et omne firmaméntum panis contrívit.

Misit ante eos virum : * in servum venúmdatus est Joseph.

Humiliavérunt in compédibus pedes ejus, ferrum pertránsiit ánimam ejus, * donec veníret verbum ejus.

Elóquium Dómini inflammávit eum : * misit rex, et solvit eum; princeps populórum, et dimísit eum.

Constítuit eum dóminum domus suæ : * et príncipem omnis possessiónis suæ :

Ut erudíret príncipes ejus sicut semetípsum : * et senes ejus prudéntiam docéret.

Et intrávit Israel in Ægyptum : * et Jacob áccola fuit in terra Cham.

Et auxit pópulum suum veheménter : * et firmávit eum super inimícos ejus.

Convértit cor eórum ut odírent pópulum ejus : * et dolum fácerent in servos ejus.

Misit Móysen servum suum; * Aaron, quem elégit ipsum.

Pósuit in eis verba signórum suórum, * et prodigiórum in terra Cham.

Misit ténebras, et obscurávit : * et non exacerbávit sermónes suos.

Convértit aquas eórum in sánguinem : * et occídit pisces eórum.

Edidit terra eórum ranas * in penetrálibus regum ipsórum.

Dixit, et venit cœnomyía : * et cínifes in ómnibus fínibus eórum.

Pósuit plúvias eórum grándinem, * ignem comburéntem in terra ipsórum.

Et percússit víneas eórum, et ficúlneas eórum : * et contrívit lignum fínium eórum.

Dixit, et venit locústa, et bruchus, * cujus non erat númerus :

Et comédit omne fœnum in terra eórum : * et comédit omnem fructum terræ eórum.

Et percússit omne primogénitum in terra eórum : * pri-

mítias omnis labóris eórum.

Et edúxit eos cum argénto et auro : * et non crat in tríbubus eórum infírmus.

Lætáta est Ægyptus in profectióne eórum : * quia incúbuit timor eórum super eos.

Expándit nubem in protectiónem eórum, * et ignem ut lucéret eis per noctem.

Petiérunt, et venit cotúrnix : * et pane cœli saturávit eos.

Dirúpit petram, et fluxérunt aquæ : * abiérunt in sicco flúmina;

Quóniam memor fuit verbi sancti sui, * quod hábuit ad Abraham púerum suum.

Et edúxit pópulum suum in exultatióne, * et eléctos suos in lætítia.

Et dedit illis regiónes Géntium : * et labóres populórum possedérunt :

Ut custódiant justificatiónes ejus, * et legem ejus requírant.

Ant. Bénedic ánima mea Dómino.

Ant. t. 8. *f* Vísita nos.

PSALMUS 105.

CONFITEMINI Dómino quóniam bonus : * quóniam in sæculum misericórdia ejus.

Quis loquétur poténtias Dómini, * audítas fáciet omnes laudes ejus?

Beáti, qui custódiunt judícium, * et fáciunt justítiam in omni témpore.

Meménto nostri Dómine in beneplácito pópuli tui : * vísita nos in salutári tuo :

Ad vidéndum in bonitáte electórum tuórum, ad lætándum in lætítia gentis tuæ : * ut laudéris cum hæreditáte tua.

Peccávimus cum pátribus nostris : * injúste égimus, iniquitátem fécimus.

Patres nostri in Ægypto non intellexérunt mirabília tua : * non fuérunt mémores multitúdinis misericórdiæ tuæ.

Et irritavérunt ascendéntes in mare, * mare Rubrum.

Et salvávit eos propter nomen suum : * ut notam fáceret poténtiam suam.

Et incrépuit mare Rubrum, et exsiccátum est : * et dedúxit eos in abyssis sicut in desérto.

Et salvávit eos de manu odiéntium : * et redémit eos de manu inimíci.

Et opéruit aqua tribulántes eos : * unus ex eis non remánsit.

Et credidérunt verbis ejus :* et laudavérunt laudem ejus.

Cito fecérunt, oblíti sunt óperum ejus : * et non sustinuérunt consílium ejus.

Et concupiérunt concupiscéntiam in desérto : * et tentavérunt Deum in inaquóso.

Et dedit eis petitiónem ipsórum : * et misit saturitátem in ánimas eórum.

Et irritavérunt Móysen in castris, * Aaron sanctum Dómini.

Apérta est terra, et deglutívit Dathan : * et opéruit super congregatiónem Abíron.

Et exársit ignis in synagóga eórum : * flamma combússit peccatóres.

Et fecérunt vítulum in Horeb : * et adoravérunt scúlptile.

Et mutavérunt glóriam suam * in similitúdinem vítuli comedéntis fœnum.

Oblíti sunt Deum, qui salvávit eos, * qui fecit magnália in Ægypto, mirabília in terra Cham : terribília in mari Rubro.

Et dixit ut dispérderet eos : * si non Móyses eléctus ejus stetísset in confractióne in conspéctu ejus.

Ut avérteret iram ejus, ne dispérderet eos : * et pro níhilo habuérunt terram desiderábilem :

Non credidérunt verbo ejus, et murmuravérunt in tabernáculis suis : * non exaudiérunt vocem Dómini.

Et elevávit manum suam super eos : * ut prostérneret eos in desérto :

Et ut dejiceret semen eórum in natiónibus : * et dispérgeret eos in regiónibus.

Et initiáti sunt Beélphegor :* et comedérunt sacrifícia mortuórum.

Et irritavérunt eum in adinventiónibus suis : * et multiplicáta est in eis ruína.

Et stetit Phínees, et placávit : * et cessávit quassátio.

Et reputátum est ei in justítiam, * in generatiónem et generatiónem usque in sempitérnum.

Et irritavérunt eum ad aquas contradictiónis : * et vexátus est Móyses propter eos : quia exacerbavérunt spíritum ejus.

Et distínxit in lábiis suis :* non disperdidérunt Gentes, quas dixit Dóminus illis.

Et commíxti sunt inter Gentes, et didicérunt ópera eórum : et serviérunt sculptílibus eórum : * et factum est illis in scándalum.

Et immolavérunt fílios suos, * et fílias suas dæmóniis.

Et effudérunt sánguinem innocéntem : * sánguinem filiórum suórum et filiárum suárum, quas sacrificavérunt sculptílibus Chánaan.

Et infécta est terra in sanguínibus, et contamináta est in opéribus eórum : * et fornicáti sunt in adinventiónibus suis.

Et irátus est furóre Dóminus in pópulum suum : * et abominátus est hæreditátem suam.

Et trádidit eos in manus Géntium : * et domináti sunt eórum, qui odérunt eos.

Et tribulavérunt eos inimíci eórum, et humiliáti sunt sub mánibus eórum : * sæpe liberávit eos.

Ipsi autem exacerbavérunt eum in consílio suo : * et hu-

miliáti sunt in iniquitátibus suis.

Et vidit cum tribularéntur : * et audívit oratiónem eórum.

Et memor fuit testaménti sui : * et pœnítuit eum secúndum multitúdinem misericórdiæ suæ.

Et dedit eos in misericórdias * in conspéctu ómnium qui céperant eos.

Salvos nos fac Dómine Deus noster : * et cóngrega nos de natiónibus :

Ut confiteámur nómini sancto tuo : * et gloriémur in laude tua.

Benedíctus Dóminus Deus Israel a sæculo et usque in sæculum : * et dicet omnis pópulus : Fiat, fiat.

PSALMUS 106.

CONFITEMINI Dómino quóniam bonus : * quóniam in sæculum misericórdia ejus.

Dicant qui redémpti sunt a Dómino, quos redémit de manu inimíci : * et de regiónibus congregávit eos.

A solis ortu, et occásu ; * ab Aquilóne, et mari.

Erravérunt in solitúdine in inaquóso : * viam civitátis habitáculi non invenérunt.

Esuriéntes, et sitiéntes : * ánima eórum in ipsis defécit.

Et clamavérunt ad Dóminum cum tribularéntur : * et de necessitátibus eórum erípuit eos.

Et dedúxit eos in viam rectam : * ut irent in civitátem habitatiónis.

Confiteántur Dómino misericórdiæ ejus : * et mirabília ejus fíliis hóminum.

Quia satiávit ánimam inánem : * et ánimam esuriéntem satiávit bonis.

Sedéntes in ténebris, et umbra mortis : * vinctos in mendicitáte, et ferro.

Quia exacerbavérunt elóquia Dei : * et consílium Altíssimi irritavérunt.

Et humiliátum est in labóribus cor eórum : * infirmáti sunt, nec fuit qui adjuváret.

Et clamavérunt ad Dóminum cum tribularéntur : * et de necessitátibus eórum liberávit eos.

Et edúxit eos de ténebris et umbra mortis, * et víncula eórum disrúpit.

Confiteántur Dómino misericórdiæ ejus : * et mirabília ejus fíliis hóminum.

Quia contrívit portas æreas : * et vectes férreos confrégit.

Suscépit eos de via iniquitátis eórum : * propter injustítias enim suas humiliáti sunt.

Omnem escam abomináta est ánima eórum : * et appropinquavérunt usque ad portas mortis.

Et clamavérunt ad Dóminum cum tribularéntur : * et de necessitátibus eórum liberávit eos.

Misit verbum suum, et sa-

návit eos : * et erípuit eos de interitiónibus eórum.

Confiteántur Dómino misericórdiæ ejus : * et mirabília ejus fíliis hóminum.

Et sacríficent sacrifícium laudis : * et annúntient ópera ejus in exultatióne.

Qui descéndunt mare in návibus, * faciéntes operatiónem in aquis multis.

Ipsi vidérunt ópera Dómini, * et mirabília ejus in profúndo.

Dixit, et stetit spíritus procéllæ : * et exaltáti sunt fluctus ejus.

Ascéndunt usque ad cœlos, et descéndunt usque ad abyssos : * ánima eórum in malis tabescébat.

Turbáti sunt, et moti sunt sicut ébrius : * et omnis sapiéntia eórum devoráta est.

Et clamavérunt ad Dóminum cum tribularéntur : * et de necessitátibus eórum edúxit eos.

Et státuit procéllam ejus in auram : * et siluérunt fluctus ejus.

Et lætáti sunt quia siluérunt : * et dedúxit eos in portum voluntátis eórum.

Confiteántur Dómino misericórdiæ ejus : * et mirabília ejus fíliis hóminum.

Et exáltent eum in Ecclésia plebis : * et in cáthedra seniórum laudent eum.

Pósuit flúmina in desértum, * et éxitus aquárum in sitim :

Terram fructíferam in salsúginem, * a malítia inhabitántium in ea.

Pósuit desértum in stagna aquárum : * et terram sine aqua in éxitus aquárum.

Et collocávit illic esuriéntes : * et constituérunt civitátem habitatiónis.

Et seminavérunt agros, et plantavérunt víneas : * et fecérunt fructum nativitátis.

Et benedíxit eis, et multiplicáti sunt nimis : * et juménta eórum non minorávit.

Et pauci facti sunt : * et vexáti sunt a tribulatióne malórum, et dolóre.

Effúsa est contémptio super príncipes : * et erráre fecit eos in ínvio, et non in via.

Et adjúvit páuperem de inópia : * et pósuit sicut oves famílias.

Vidébunt recti, et lætabúntur : * et omnis iníquitas oppilábit os suum.

Quis sápiens, et custódiet hæc : * et intélliget misericórdias Dómini ?

Ant. Vísita nos Dómine in salutári tuo.

Ant. *t.* 5. Confitébor Dómino.

Psalmus 107.

Parátum cor meum Deus, parátum cor meum : * cantábo, et psallam in glória mea.

Exúrge glória mea, exúrge psaltérium et cíthara : * exúrgam dilúculo.

Confitébor tibi in pópulis

Dómine : * et psallam tibi in natiónibus.

Quia magna est super cœlos misericórdia tua : * et usque ad nubes véritas tua.

Exaltáre super cœlos Deus, et super omnem terram glória tua : * ut liberéntur dilécti tui.

Salvum fac déxtera tua, et exáudi me : * Deus locútus est in sancto suo.

Exultábo, et dívidam Síchimam, * et convállem tabernaculórum dimétiar.

Meus est Gálaad, et meus est Manásses : * et Ephraim suscéptio cápitis mei.

Juda rex meus : * Moab lebes spei meæ.

In Idumæam exténdam calceaméntum meum : * mihi alienígenæ amíci facti sunt.

Quis dedúcet me in civitátem munítam ? * quis dedúcet me usque in Idumæam ?

Nonne tu Deus, qui repulísti nos, * et non exíbis Deus in virtútibus nostris ?

Da nobis auxílium de tribulatióne : * quia vana salus hóminis.

In Deo faciémus virtútem : * et ipse ad níhilum dedúcet inimícos nostros.

PSALMUS 108.

DEUS laudem meam ne tacúeris : * quia os peccatóris, et os dolósi super me apértum est.

Locúti sunt advérsum me lingua dolósa, et sermónibus ódii circumdedérunt me : * et expugnavérunt me gratis.

Pro eo ut me dilígerent, detrahébant mihi : * ego autem orábam.

Et posuérunt advérsum me mala pro bonis : * et ódium pro dilectióne mea.

Constítue super eum peccatórem : * et diábolus stet a dextris ejus.

Cum judicátur, éxeat condemnátus : * et orátio ejus fiat in peccátum.

Fiant dies ejus pauci : * et episcopátum ejus accípiat alter.

Fiant fílii ejus órphani : * et uxor ejus vídua.

Nutántes transferántur fílii ejus, et mendícent, * et ejiciántur de habitatiónibus suis.

Scrutétur fœnerátor omnem substántiam ejus : * et dirípiant aliéni labóres ejus.

Non sit illi adjútor : * nec sit qui misereátur pupíllis ejus.

Fiant nati ejus in intéritum : * in generatióne una deleátur nomen ejus.

In memóriam rédeat iníquitas patrum ejus in conspéctu Dómini : * et peccátum matris ejus non deleátur.

Fiant contra Dóminum semper, et dispéreat de terra memória eórum : * pro eo quod non est recordátus fácere misericórdiam.

Et persecútus est hóminem ínopem et mendícum, * et compúnctum corde mortificáre.

Et diléxit maledictiónem,

et véniet ei : * et nóluit benedictiónem, et elongábitur ab eo.

Et índuit maledictiónem sicut vestiméntum, * et intrávit sicut aqua in interióra ejus, et sicut óleum in óssibus ejus.

Fiat ei sicut vestiméntum, quo operítur ; * et sicut zona, qua semper præcíngitur.

Hoc opus eórum, qui détrahunt mihi apud Dóminum : * et qui loquúntur mala advérsus ánimam meam.

Et tu Dómine, Dómine, fac mecum propter nomen tuum:* quia suávis est misericórdia tua.

Líbera me, quia egénus et pauper ego sum : * et cor meum conturbátum est intra me.

Sicut umbra cum declínat, ablátus sum : * et excússus sum sicut locústæ.

Génua mea infirmáta sunt a jejúnio : * et caro mea immutáta est propter óleum.

Et ego factus sum oppróbrium illis : * vidérunt me, et movérunt cápita sua.

Adjuva me Dómine Deus meus : * salvum me fac secúndum misericórdiam tuam.

Et sciant quia manus tua hæc : * et tu Dómine fecísti eam.

Maledícent illi, et tu benedíces : * qui insúrgunt in me, confundántur : servus autem tuus lætábitur.

Induántur qui détrahunt mihi, pudóre : * et operiántur sicut diplóide confusióne sua.

Confitébor Dómino nimis in ore meo : * et in médio multórum láudabo eum.

Quia ástitit a dextris páuperis, * ut salvam fáceret a persequéntibus ánimam meam.

Ant. Confitébor Dómino nimis in ore meo.

Per Annum, ℣. Dómine exáudi oratiónem meam. ℟. Et clamor meus ad te véniat.

In Adventu, ℣. Egrediétur Dóminus de loco sancto suo. ℟. Véniet ut salvet pópulum suum.

Pro Beata Maria, ℣. Diffúsa est grátia in lábiis tuis. ℟. Proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

AD LAUDES.

Ant. t. 4. Benígne fac in bona voluntáte tua Dómine.

Psalm. Miserére mei Deus, *p* 57.

Ant. t. 8. *f* Bonum est.

PSALMUS 91.

BONUM est confitéri Dómino, * et psállere nómini tuo Altíssime ;

Ad annuntiándum mane misericórdiam tuam, * et veritátem tuam per noctem ;

In decachórdo psaltério ; * cum cántico, in cíthara.

Quia delectásti me Dómine in factúra tua : * et in opéribus mánuum tuárum exultábo.

Quam magnificáta sunt ópera tua Dómine ! * nimis pro-

fúndæ factæ sunt cogitatiónes tuæ.

Vir insípiens non cognóscet : * et stultus non intélliget hæc.

Cum exórti fúerint peccatóres sicut fœnum : * et apparúerint omnes, qui operántur iniquitátem :

Ut intéreant in sæculum sæculi : * tu autem Altíssimus in ætérnum Dómine.

Quóniam ecce inimíci tui Dómine, quóniam ecce inimíci tui períbunt : * et dispergéntur omnes qui operántur iniquitátem.

Et exaltábitur sicut unicórnis cornu meum : * et senéctus mea in misericórdia úberi.

Et despéxit óculus meus inimícos meos, * et in insurgéntibus in me malignántibus áudiet auris mea.

Justus ut palma florébit : * sicut cedrus Líbani multiplicábitur.

Plantáti in domo Dómini, * in átriis domus Dei nostri florébunt.

Adhuc multiplicabúntur in senécta úberi : * et bene patiéntes erunt, ut annúntient :

Quóniam rectus Dóminus Deus noster : * et non est iníquitas in eo.

Ant. Bonum est confitéri Dómino.

Ant. t. 1. *l* Métuant Dóminum omnes fines terræ.

Psalm. Deus Deus meus * ad te, *p.* 18.

Ant. t. 6. Date magnitúdinem.

CÀNTICUM MOYSI.

Deuter. 32.

AUDITE cœli quæ loquor, * áudiat terra verba oris mei.

Concréscat ut plúvia doctrína mea, * fluat ut ros elóquium meum,

Quasi imber super herbam, et quasi stillæ super grámina : * quia nomen Dómini invocábo.

Date magnificéntiam Deo nostro : * Dei perfécta sunt ópera, et omnes viæ ejus judícia :

Deus fidélis, et absque ulla iniquitáte, justus et rectus : * peccavérunt ei, et non fílii ejus in sórdibus :

Generátio prava atque pervérsa. * Hæccine reddis Dómino pópule stulte et insípiens ?

Numquid non ipse est pater tuus, * qui possédit te, et fecit, et creávit te ?

Meménto diérum antiquórum, * cógita generatiónes síngulas :

Intérroga patrem tuum, et annuntiábit tibi ; * majóres tuos, et dicent tibi.

Quando dividébat Altíssimus Gentes : * quando separábat fílios Adam.

Constítuit términos populórum * juxta númerum filiórum Israel.

Pars autem Dómini, pópulus ejus : * Jacob funículus hæreditátis ejus.

Invénit eum in terra desérta, * in loco horróris, et vastæ solitúdinis:

Circumdúxit eum, et dócuit: * et custodívit quasi pupíllam óculi sui.

Sicut áquila próvocans ad volándum pullos suos, * et super eos vólitans,

Expándit alas suas, et assúmpsit eum, * atque portávit in húmeris suis.

Dóminus solus dux ejus fuit: * et non erat cum eo deus aliénus.

Constítuit eum super excélsam terram: * ut coméderet fructus agrórum,

Ut súgeret mel de petra, * oleúmque de saxo duríssimo:

Butyrum de arménto, et lac de óvibus, * cum ádipe agnórum, et aríetum filiórum Basan:

Et hircos cum medúlla trítici, * et sánguinem uvæ bíberet meracíssimum.

Incrassátus est diléctus, et recalcitrávit: * incrassátus, impinguátus, dilatátus,

Derelíquit Deum factórem suum, * et recéssit a Deo salutári suo.

Provocavérunt eum in diis aliénis, * et in abominatiónibus ad iracúndiam concitavérunt.

Immolavérunt dæmóniis et non Deo, * diis, quos ignorábant:

Novi recentésque venérunt, * quos non coluérunt patres eórum.

Deum, qui te génuit dereliquísti, * et oblítus est Dómini creatóris tui.

Vidit Dóminus, et ad iracúndiam concitátus est: * quia provocavérunt eum fílii sui et fíliæ.

Et ait: Abscóndam fáciem meam ab eis, * et considerábo novíssima eórum:

Generátio enim pervérsa est, * et infidéles fílii.

Ipsi me provocavérunt in eo qui non erat deus, * et irritavérunt in vanitátibus suis.

Et ego provocábo eos in eo qui non est pópulus, * et in gente stulta irritábo illos.

Ignis succénsus est in furóre meo, * et ardébit usque ad inférni novíssima:

Devorabítque terram cum gérmine suo, * et móntium fundaménta combúret.

Congregábo super eos mala, * et sagíttas meas complébo in eis.

Consuméntur fame, * et devorábunt eos aves morsu amaríssimo:

Dentes bestiárum immíttam in eos, * cum furóre trahéntium super terram, atque serpéntium.

Foris vastábit eos gládius, et intus pavor, * júvenem simul ac vírginem, lacténtem cum hómine sene.

Dixi: Ubínam sunt? * cessáre fáciam ex homínibus memóriam eórum.

Sed propter iram inimicó-

rum dístuli : * ne forte superbírent hostes eórum,

Et dícerent : Manus nostra excélsa, et non Dóminus, * fecit hæc ómnia.

Gens absque consílio est, et sine prudéntia : * útinam sáperent, et intellígerent, ac novíssima providérent.

Quómodo persequátur unus mille, * et duo fugent decem míllia ?

Nonne ídeo, quia Deus suus véndidit eos, * et Dóminus conclúsit illos ?

Non enim est Deus noster ut dii eórum : * et inimíci nostri sunt júdices.

De vínea Sodomórum, vínea eórum : * et de suburbánis Gomórrhæ :

Uva eórum uva fellis, * et botri amaríssimi.

Fel dracónum vinum eórum, * et venénum áspidum insanábile.

Nonne hæc cóndita sunt apud me, * et signáta in thesáuris meis ?

Mea est últio, et ego retríbuam in témpore, * ut labátur pes eórum :

Juxta est dies perditiónis, * et adésse festínant témpora.

Judicábit Dóminus pópulum suum, * et in servis suis miserébitur.

Vidébit quod infirmáta sit manus, * et clausi quoque defecérunt, residuíque consúmpti sunt.

Et dicet : Ubi sunt dii eórum, * in quibus habébant fidúciam ?

De quorum víctimis comedébant ádipes, * et bibébant vinum libáminum :

Surgant, et opitaléntur vobis, * et in necessitáte vos prótegant.

Vidéte quod ego sim solus, * et non sit álius Deus præter me.

Ego occídam, et ego vívere fáciam : percútiam, et ego sanábo, * et non est qui de manu mea possit erúere.

Levábo ad cœlum manum meam, et dicam : * Vivo ego in ætérnum.

Si acúero ut fulgur gládium meum, * et arripúerit judícium manus mea :

Reddam ultiónem hóstibus meis, * et his qui odérunt me retríbuam.

Inebriábo sagíttas meas sánguine, * et gládius meus devorábit carnes,

De cruóre occisórum, * et de captivitáte, nudáti inimicórum cápitis.

Laudáte Gentes pópulum ejus, * quia sánguinem servórum suórum ulciscétur :

Et vindíctam retríbuet in hostes eórum, * et propítius erit terræ pópuli sui.

Ant. Date magnitúdinem Deo nostro.

Ant. t. 4. In cymbalis benesonántibus laudáte Deum.

Psalm. Laudáte Dóminum de cœlis, *p.* 19.

Capitulum. *Rom.* 13. *d*

Nox præcéssit, dies autem appropinquávit : abjiciámus ergo ópera tenebrárum, et induámur arma lucis : sicut in die honéste ambulémus.

Hymnus.

Aurora jam spargit polum,
Terris dies illábitur :
Lucis resúltat spículum :
Discédat omne lúbricum.

Phantásma noctis éxulet :
Mentis reátus córruat :
Quidquid tenébris hórridum
Nox áttulit culpæ, cadat :

Ut mane quod nos últimum
Hic deprecámur cérnui,
Cum luce nobis éffluat,
Hoc dum canóre cóncrepat.

Deo Patri sit glória,
Ejúsque soli Fílio,
Cum Spíritu Paráclito,
Nunc et per omne sæculum.
Amen.

℣. Repléti sumus mane misericórdia tua. ℟. Exultávimus, et delectáti sumus.

Ad Bened Ant. t. 8. Illumináre Dómine his, qui in ténebris sedent; et dírige pedes nostros in viam pacis, Deus Israel.

Preces quando dicendæ sunt, habentur supra in Feria secunda, p. 60.

DOMINICA.

AD VESPERAS.

Pater noster. Ave María.

℣. Deus in adjutórium, *p.* 17.

Ant. t. 7. *f* Dixit Dóminus.

Psalmus 109.

Dixit Dóminus Dómino meo : * Sede a dextris meis :

Donec ponam inimícos tuos,* scabéllum pedum tuórum.

Virgam virtútis tuæ emíttet Dóminus ex Sion : * domináre in médio inimicórum tuórum.

Tecum princípium in die virtútis tuæ in splendóribus sanctórum : * ex útero ante lucíferum génui te.

Jurávit Dóminus, et non pœnitébit eum : * Tu es sacérdos in ætérnum secúndum órdinem Melchísedech.

Dóminus a dextris tuis, * confrégit in die iræ suæ reges.

Judicábit in natiónibus, implébit ruínas : * conquassábit cápita in terra multórum.

De torrénte in via bibet, * proptérea exaltábit caput.

Ant. Dixit Dóminus Dómino meo : Sede a dextris meis.

Ant. t. 4. *m* Fidélia.

Psalmus 110.

Confitebor tibi Dómine in toto corde meo, * in consílio justórum et congregatióne.

Magna ópera Dómini : * exquisíta in omnes voluntátes ejus.

Conféssio et magnificéntia opus ejus : * et justítia ejus manet in sæculum sæculi.

Memóriam fecit mirabílium suórum, miséricors et miserátor Dóminus,* escam dedit timéntibus se.

Memor erit in sæculum testaménti sui : * virtútem óperum suórum annuntiábit pópulo suo :

Ut det illis hæreditátem Géntium : * ópera mánuum ejus véritas et judícium.

Fidélia ómnia mandáta ejus : confirmáta in sæculum sæculi, * facta in veritáte et æquitáte.

Redemptiónem misit pópulo suo : * mandávit in ætérnum testaméntum suum.

Sanctum, et terríbile nomen ejus : * inítium sapiéntiæ timor Dómini.

Intelléctus bonus ómnibus faciéntibus eum : * laudátio ejus manet in sæculum sæculi.

Ant. Fidélia ómnia mandáta ejus, confirmáta in sæculum sæculi.

Ant. t. 4. m In mandátis.

PSALMUS 111.

Beatus vir, qui timet Dóminum : * in mandátis ejus volet nimis.

Potens in terra erit semen ejus : * generátio rectórum benedicétur.

Glória et divítiæ in domo ejus : * et justítia ejus manet in sæculum sæculi.

Exórtum est in ténebris lumen rectis, * miséricors, et miserátor, et justus.

Jucúndus homo qui miserétur et cómmodat, dispónet sermónes suos in judício : * quia in ætérnum non commovébitur.

In memória ætérna erit justus : * ab auditióne mala non timébit.

Parátum cor ejus speráre in Dómino, confirmátum est cor ejus : * non commovébitur donec despíciat inimícos suos.

Dispérsit, dedit paupéribus : justítia ejus manet in sæculum sæculi, * cornu ejus exaltábitur in glória.

Peccátor vidébit, et irascétur, déntibus suis fremet et tabéscet : * desidérium peccatórum períbit.

Ant. In mandátis ejus cupit nimis.

Ant. t. 7. Sit nomen Dómini.

PSALMUS 112.

Laudate púeri Dóminum : * laudáte nomen Dómini.

Sit nomen Dómini benedíctum, * ex hoc nunc, et usque in sæculum.

A solis ortu usque ad occásum, * laudábile nomen Dómini.

Excélsus super omnes Gentes Dóminus, * et super cœlos glória ejus.

Quis sicut Dóminus Deus noster, qui in altis hábitat : * et humília réspicit in cœlo et in terra?

Súscitans a terra ínopem, * et de stércore érigens páuperem :

Ut cóllocet eum cum princípibus, * cum princípibus pópuli sui.

Qui habitáre facit stérilem in domo, * matrem filiórum lætántem.

Ant. Sit nomen Dómini benedíctum in sæcula.

Ant. t. 4. *m* Nos qui vívimus.

PSALMUS 113.

IN éxitu Israel de Ægypto, * domus Jacob de pópulo bárbaro :

Facta est Judæa sanctificátio ejus, * Israel potéstas ejus.

Mare vidit, et fugit : * Jordánis convérsus est retrórsum.

Montes exultavérunt ut aríetes : * et colles sicut agni óvium.

Quid est tibi mare, quod fugisti : * et tu Jordánis, quia convérsus es retrórsum.

Montes exultástis sicut aríetes : * et colles sicut agni óvium.

A fácie Dómini mota est terra, * a fácie Dei Jacob.

Qui convértit petram in stagna aquárum, * et rupem in fontes aquárum.

Non nobis Dómine, non nobis : * sed nómini tuo da glóriam.

Super misericórdia tua, et veritáte tua : * nequándo dicant Gentes : Ubi est Deus eórum ?

Deus autem noster in cœlo : * ómnia quæcúmque vóluit, fecit.

Simulácra Géntium argéntum et aurum, * ópera mánuum hóminum.

Os habent, et non loquéntur : * óculos habent, et non vidébunt.

Aures habent, et non áudient : * nares habent, et non odorábunt.

Manus habent, et non palpábunt : pedes habent, et non ambulábunt : * non clamábunt in gútture suo.

Símiles illis fiant qui fáciunt ea : * et omnes qui confídunt in eis.

Domus Israel sperávit in Dómino : * adjútor eórum et protéctor eórum est.

Domus Aaron sperávit in Dómino : * adjútor eórum et protéctor eórum est.

Qui timent Dóminum, speravérunt in Dómino : * adjútor eórum et protéctor eórum est.

Dóminus memor fuit nostri : * et benedíxit nobis.

Benedíxit dómui Israel : * benedíxit dómui Aaron.

Benedíxit ómnibus qui timent Dóminum, * pusíllis cum majóribus.

Adjíciat Dóminus super vos ;* super vos, et super fílios vestros.

Benedícti vos a Dómino, * qui fecit cœlum et terram.

Cœlum cœli Dómino : * terram autem dedit fíliis hóminum.

Non mórtui laudábunt te Dómine : * neque omnes, qui descéndunt in inférnum.

Sed nos qui vívimus, benedícimus Dómino, * ex hoc nunc, et usque in sæculum.

Ant. Nos qui vívimus, benedícimus Dómino.

CAPITULUM. 2 *Cor.* 1.

BENEDICTUS Deus, et Pater Dómini nostri Jesu Chri-

sti, Pater misericordiárum, et Deus totíus consolatiónis, qui consolátur nos in omni tribulatióne nostra.

HYMNUS.

Lucis Creátor óptime,
Lucem diérum próferens,
Primórdiis lucis novæ,
Mundi parans oríginem :

Qui mane junctum vésperi
Diem vocári præcipis,
Illábitur tetrum chaos,
Audi preces cum flétibus.

Ne mens graváta crímine,
Vitæ sit exul múnere,
Dum nil perénne cógitat,
Seséque culpis ílligat.

Cœléste pulset óstium :
Vitále tollat præmium :
Vitémus omne nóxium :
Purgémus omne péssimum.

Præsta, Pater piíssime,
Patríque compar Unice,
Cum Spíritu Paráclito,
Regnans per omne sæculum.
Amen.

℣. Dirigátur, Dómine, orátio mea. ℟. Sicut incénsum in conspéctu tuo.

Prædictus Hymnus cum suo Versu dicitur a Dominica II post Epiphan. usque ad Domin. I Quadrag. Capit. vero prædictum dicitur in eisdem Dominicis post Epiph. usque ad Septuag. tantum. Dicitur etiam in feriali Officio ab Oct. Epiph. usque ad Dominicam I Quadrag. Similiter et Versus. Antiphonæ autem cum Psalmis semper dicuntur ut supra, quando fit Officium de Dominica, exceptis Domin. Adv., quæ habent Ant. proprias.

CANTICUM BEATÆ MARIÆ VIRGINIS. *Lucæ* 1. *e*

Magnificat * ánima mea Dóminum :

Et exultávit spíritus meus * in Deo salutári meo.

Quia respéxit humilitátem ancíllæ suæ : * ecce enim ex hoc beátam me dicent omnes generatiónes.

Quia fecit mihi magna qui potens est, * et sanctum nomen ejus.

Et misericórdia ejus a progénie in progénies * timéntibus eum.

Fecit poténtiam in bráchio suo : * dispérsit supérbos mente cordis sui.

Depósuit poténtes de sede, * et exaltávit húmiles.

Esuriéntes implévit bonis : * et dívites dimísit inánes.

Suscépit Israel púerum suum, * recordátus misericórdiæ suæ.

Sicut locútus est ad patres nostros, * Abraham, et sémini ejus in sæcula.

Glória Patri.

Deinde dicitur Antiphona, et Oratio propria.

FERIA SECUNDA.

AD VESPERAS.

Ant. t. 1. *f* Inclinávit.

PSALMUS 114.

Dilexi, quóniam exáudiet Dóminus * vocem oratiónis meæ.

Quia inclinávit aurem suam

mihi : * et in diébus meis invocábo.

Circumdedérunt me dolóres mortis : * et perícula inférni invenérunt me.

Tribulatiónem et dolórem invéni : * et nomen Dómini invocávi.

O Dómine líbera ánimam meam : * miséricors Dóminus, et justus, et Deus noster miserétur.

Custódiens párvulos Dóminus : * humiliátus sum, et liberávit me.

Convértere ánima mea in réquiem tuam : * quia Dóminus benefécit tibi.

Quia erípuit ánimam meam de morte, * óculos meos a lácrymis, pedes meos a lapsu.

Placébo Dómino * in regióne vivórum.

Ant. Inclinávit Dóminus aurem suam mihi.

Ant. t. 8. *f* Crédidi.

PSALMUS 115.

CREDIDI, propter quod locútus sum : * ego autem humiliátus sum nimis.

Ego dixi in excéssu meo : * Omnis homo mendax.

Quid retríbuam Dómino, * pro ómnibus, quæ retríbuit mihi ?

Cálicem salutáris accípiam : * et nomen Dómini invocábo.

Vota mea Dómino reddam coram omni pópulo ejus : * pretiósa in conspéctu Dómini mors sanctórum ejus.

O Dómine, quia ego servus tuus : * ego servus tuus, et fílius ancíllæ tuæ.

Dirupísti víncula mea : * tibi sacrificábo hóstiam laudis, et nomen Dómini invocábo.

Vota mea Dómino reddam in conspéctu omnis pópuli ejus ; * in átriis domus Dómini, in médio tui Jerúsalem.

Ant. Crédidi, propter quod locútus sum.

Ant. t. 6. Laudáte.

PSALMUS 116.

LAUDATE Dóminum omnes Gentes : * laudáte eum omnes pópuli :

Quóniam confirmáta est super nos misericórdia ejus : * et véritas Dómini manet in ætérnum.

Ant. Laudáte Dóminum omnes Gentes.

Ant. t. 1. *l* Clamávi.

CANTICUM GRADUUM.

PSALMUS 119.

AD Dóminum cum tribulárer clamávi : * et exaudívit me.

Dómine líbera ánimam meam a lábiis iníquis, * et a lingua dolósa.

Quid detur tibi, aut quid apponátur tibi * ad linguam dolósam ?

Sagíttæ poténtis acútæ, * cum carbónibus desolatóriis.

Heu mihi, quia incolátus meus prolongátus est : habitávi cum habitántibus Cedar : * multum íncola fuit ánima mea.

Cum his qui odérunt pá-

cem, eram pacíficus: * cum loquébar illis, impugnábant me gratis.

Ant. Clamávi, et exaudívit me.

Ant. t. 1. *l* Unde véniet.

PSALMUS 120.

LEVAVI óculos meos in montes, * unde véniet auxílium mihi.

Auxílium meum a Dómino,* qui fecit cœlum et terram.

Non det in commotiónem pedem tuum : * neque dormítet qui custódit te.

Ecce non dormitábit, neque dórmiet, * qui custódit Israel.

Dóminus custódit te, Dóminus protéctio tua * super manum déxteram tuam.

Per diem sol non uret te, * neque luna per noctem.

Dóminus custódit te ab omni malo : * custódiat ánimam tuam Dóminus.

Dóminus custódiat introítum tuum, et éxitum tuum; * ex hoc nunc, et usque in sæculum.

Ant. Unde véniet auxílium mihi.

CAPITULUM. 2 *Cor.* 1.

BENEDICTUS Deus, et Pater Dómini nostri Jesu Christi, Pater misericordiárum, et Deus totíus consolatiónis, qui consolátur nos in omni tribulatióne nostra.

HYMNUS.

IMMENSE cœli cónditor,
Qui mixta ne confúnderent,
Aquæ fluénta dívidens,
Cœlum dedísti límitem.

Firmans locum cœléstibus,
Simúlque terræ rívulis:
Ut unda flammas témperet,
Terræ solum ne díssipent.

Infúnde nunc, piíssime,
Donum perénnis grátiæ :
Fraudis novæ ne cásibus
Nos error átterat vetus.

Lucem fides adáugeat :
Sic lúminis jubar ferat :
Hæc vana cuncta próterat,
Hanc falsa nulla cómprimant.

Præsta, Pater piíssime,
Patríque compar Unice,
Cum Spíritu Paráclito,
Regnans per omne sæculum.
Amen.

℣. Dirigátur, Dómine, orátio mea. ℟. Sicut incénsum in conspéctu tuo.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Magníficat ánima mea Dóminum, quia respéxit Deus humilitátem meam.

In Feriis Adventus, post Ant. ad Magnif. dicuntur sequentes Preces flexis genibus, si dicendæ sint.

KYRIE eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Pater noster, *totum dicitur clara voce.*

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem. ℟. Sed líbera nos a malo.

℣. Ego dixi, Dómine miserére mei. ℟. Sana ánimam meam, quia peccávi tibi.

℣. Convértere Dómine úsquequo. ℟. Et deprecábilis esto super servos tuos.

℣. Fiat misericórdia tua Dómine super nos. ℟. Quemádmodum sperávimus in te.

℣. Sacerdótes tui induántur justítiam. ℟. Et sancti tui exúltent.

℣. Dómine salvum fac Regem. ℟. Et exáudi nos in die, qua invocavérimus te.

℣. Salvum fac pópulum tuum Dómine, et bénedic hæreditáti tuæ. ℟. Et rege eos, et extólle illos usque in ætérnum.

℣. Meménto congregatiónis tuæ. ℟. Quam possedísti ab inítio.

℣. Fiat pax in virtúte tua. ℟. Et abundántia in túrribus tuis.

℣. Orémus pro fidélibus defúnctis. ℟. Réquiem ætérnam dona eis Dómine, et lux perpétua lúceat eis.

℣. Requiéscant in pace. ℟. Amen.

℣. Pro frátribus nostris abséntibus. ℟. Salvos fac servos tuos Deus meus sperántes in te.

℣. Pro afflíctis et captívis. ℟. Líbera eos Deus Israel ex ómnibus tribulatiónibus suis.

℣. Mitte eis Dómine auxílium de sancto. ℟. Et de Sion tuére eos.

℣. Dómine exáudi oratiónem meam. ℟. Et clamor meus ad te véniat.

Deinde dicitur :

PSALMUS 50.

MISERERE mei Deus, * secúndum magnam misericórdiam tuam :

Et secúndum multitúdinem miseratiónum tuárum, * dele iniquitátem meam.

Amplius lava me ab iniquitáte mea : * et a peccáto meo munda me.

Quóniam iniquitátem meam ego cognósco : * et peccátum meum contra me est semper.

Tibi soli peccávi, et malum coram te feci : * ut justificéris in sermónibus tuis, et vincas cum judicáris.

Ecce enim in iniquitátibus concéptus sum : * et in peccátis concépit me mater mea.

Ecce enim veritátem dilexísti : * incérta et occúlta sapiéntiæ tuæ manifestásti mihi.

Aspérges me hyssópo, et mundábor : * lavábis me, et super nivem dealbábor.

Audítui meo dabis gáudium et lætítiam : * et exultábunt ossa humiliáta.

Avérte fáciem tuam a peccátis meis : * et omnes iniquitátes meas dele.

Cor mundum crea in me Deus : * et spíritum rectum ínnova in viscéribus meis.

Ne projícias me a fácie tua : * et spíritum sanctum tuum ne áuferas a me.

Redde mihi lætítiam salutáris tui : * et spíritu principáli confírma me.

Docébo iníquos vias tuas : * et ímpii ad te converténtur.

Líbera me de sanguínibus Deus, Deus salútis meæ : * et exultábit lingua mea justítiam tuam.

Dómine lábia mea apéries : * et os meum annuntiábit laudem tuam.

Quóniam si voluísses sacrifícium, dedíssem útique : * holocáustis non delectáberis.

Sacrifícium Deo spíritus contribulátus : * cor contrítum et humiliátum Deus non despícies.

Benígne fac Dómine in bona voluntáte tua Sion : * ut ædificéntur muri Jerúsalem.

Tunc acceptábis sacrifícium justítiæ, oblatiónes, et holocáusta : * tunc impónent super altáre tuum vítulos.

Glória Patri.

Finito Psalmo, dicitur :

℣. Dómine Deus virtútum convérte nos. ℟. Et osténde fáciem tuam, et salvi érimus.

℣. Exúrge Christe, ádjuva nos. ℟. Et líbera nos propter nomen tuum.

℣. Dómine exáudi oratiónem meam. ℟. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

Oratio, quando propria non assignatur, dicitur de Dominica præcedenti, ut habetur in Proprio de Tempore.

Ant. cum Psalmis semper dicuntur ad Vesp. in Officio feriali, ut hic in Psalterio. Hymni vero ab Octava Epiphaniæ usque ad Dominicam I Quadragesimæ. Ant. autem ad Magnificat eisdem temporibus usque ad Septuagesimam.

FERIA TERTIA.

AD VESPERAS.

Ant. t. 4. *m* In domum Dómini.

PSALMUS 121.

LÆTATUS sum in his, quæ dicta sunt mihi : * in domum Dómini íbimus.

Stantes erant pedes nostri, * in átriis tuis Jerúsalem.

Jerúsalem, quæ ædificátur ut cívitas : * cujus participátio ejus in idípsum.

Illuc enim ascendérunt tribus, tribus Dómini, * testimónium Israel ad confiténdum nómini Dómini.

Quia illic sedérunt sedes in judício, * sedes super domum David.

Rogáte quæ ad pacem sunt Jerúsalem : * et abundántia diligéntibus te.

Fiat pax in vírtúte tua : * et abundántia in túrribus tuis.

Propter fratres meos, et próximos meos, * loquébar pacem de te :

Propter domum Dómini Dei nostri, * quæsívi bona tibi.

Ant. In domum Dómini lætántes íbimus.

Ant. t. 8. Qui hábitas.

PSALMUS 122.

AD te levávi óculos meos, * qui hábitas in cœlis.

Ecce sicut óculi servórum, * in mánibus dominórum suórum ;

Sicut óculi ancíllæ in mánibus dóminæ suæ : * ita óculi nostri ad Dóminum Deum no-

strum, donec misereátur nostri.

Miserére nostri Dómine, miserére nostri : * quia multum repléti sumus despectióne :

Quia multum repléta est ánima nostra : * oppróbrium abundántibus, et despéctio supérbis.

Ant. Qui hábitas in cœlis, miserére nobis.

Ant. t. 1. *f* Adjutórium.

PSALMUS 123.

NISI quia Dóminus erat in nobis, dicat nunc Israel : * nisi quia Dóminus erat in nobis.

Cum exúrgerent hómines in nos, * forte vivos deglutíssent nos :

Cum irascerétur furor eórum in nos, * fórsitan aqua absorbuísset nos.

Torréntem pertransívit ánima nostra : * fórsitan pertransísset ánima nostra aquam intolerábilem.

Benedíctus Dóminus, * qui non dedit nos in captiónem déntibus eórum.

Anima nostra sicut passer erépta est * de láqueo venántium :

Láqueus contrítus est, * et nos liberáti sumus.

Adjutórium nostrum in nómine Dómini, * qui fecit cœlum et terram.

Ant. Adjutórium nostrum in nómine Dómini.

Ant. t. 8. *f* Bénefac.

PSALMUS 124.

QUI confídunt in Dómino, sicut mons Sion : * non commovébitur in ætérnum, qui hábitat in Jerúsalem.

Montes in circúitu ejus : * et Dóminus in circúitu pópuli sui, ex hoc nunc et usque in sæculum.

Quia non relínquet Dóminus virgam peccatórum super sortem justórum : * ut non exténdant justi ad iniquitátem manus suas.

Bénefac Dómine bonis, * et rectis corde.

Declinántes autem in obligatiónes, addúcet Dóminus cum operántibus iniquitátem : * pax super Israel.

Ant. Bénefac Dómine bonis et rectis corde.

Ant. t. 1. *l* Facti sumus.

PSALMUS 125.

IN converténdo Dóminus captivitátem Sion : * facti sumus sicut consoláti :

Tunc replétum est gáudio os nostrum : * et lingua nostra exultatióne.

Tunc dicent inter Gentes : * Magnificávit Dóminus fácere cum eis.

Magnificávit Dóminus fácere nobíscum : * facti sumus lætántes.

Convérte Dómine captivitátem nostram, * sicut torrens in Austro.

Qui séminant in lácrymis, * in exultatióne metent.

Eúntes ibant et flebant, * mitténtes sémina sua.

Veniéntes autem vénient cum exultatióne, * portántes manípulos suos.

Ant. Facti sumus sicut consoláti.

CAPITULUM. 2 *Cor.* 1.

BENEDICTUS Deus, et Pater Dómini nostri Jesu Christi, Pater misericordiárum, et Deus totíus consolatiónis, qui consolátur nos in omni tribulatióne nostra.

HYMNUS.

TELLURIS alme Cónditor,
Mundi solum qui séparans,
Pulsis aquæ moléstiis,
Terram dedísti immóbilem :
Ut germen aptum próferens,
Fulvis decóra flóribus,
Fœcúnda fructu sísteret,
Pastúmque gratum rédderet.
Mentis perústæ vúlnera
Munda viróre grátiæ :
Ut facta fletu díluat,
Motúsque pravos átterat.
Jussis tuis obtémperet :
Nullis malis appróximet :
Bonis repléri gáudeat,
Et mortis ictum nésciat.
Præsta, Pater piíssime,
Patríque compar Unice,
Cum Spíritu Paráclito,
Regnans per omne sæculum.
Amen.

℣. Dirigátur, Dómine, orátio mea. ℟. Sicut incénsum in conspéctu tuo.

Ad Magnif. Ant. t. 5. Exúltet spíritus meus in Deo salutári meo.

Preces si dicendæ sint, habentur supra in Vesperis Feriæ secundæ, p. 130.

FERIA QUARTA.

AD VESPERAS.

Ant. t. 2. Non confundétur.

PSALMUS 126.

NISI Dóminus ædificáverit domum, * in vanum laboravérunt qui ædíficant eam.

Nisi Dóminus custodíerit civitátem, * frustra vígilat qui custódit eam.

Vanum est vobis ante lucem súrgere : * súrgite postquam sedéritis, qui manducátis panem dolóris.

Cum déderit diléctis suis somnum : * ecce hæréditas Dómini, fílii; merces, fructus ventris.

Sicut sagíttæ in manu poténtis, * ita fílii excussórum.

Beátus vir, qui implévit desidérium suum ex ipsis : * non confundétur cum loquétur inimícis suis in porta.

Ant. Non confundétur cum loquétur inimícis suis in porta.

Ant. t. 2. Beáti.

PSALMUS 127.

BEATI omnes qui timent Dóminum, * qui ámbulant in viis ejus.

Labóres mánuum tuárum quia manducábis : * beátus es, et bene tibi erit.

Uxor tua sicut vitis abúndans, * in latéribus domus tuæ.

Fílii tui sicut novéllæ olivá-

rum, * in circúitu mensæ tuæ.

Ecce sic benedicétur homo, * qui timet Dóminum.

Benedícat tibi Dóminus ex Sion : * et vídeas bona Jerúsalem ómnibus diébus vitæ tuæ.

Et vídeas fílios filiórum tuórum, * pacem super Israel.

Ant. Beáti omnes qui timent Dóminum.

Ant. t. 4. Sæpe.

PSALMUS 128.

SÆPE expugnavérunt me a juventúte mea : * dicat nunc Israel.

Sæpe expugnavérunt me a juventúte mea : * étenim non potuérunt mihi.

Supra dorsum meum fabricavérunt peccatóres : * prolongavérunt iniquitátem suam.

Dóminus justus concídit cervíces peccatórum : * confundántur, et convertántur retrórsum omnes, qui odérunt Sion.

Fiant sicut fœnum tectórum : * quod priúsquam evellátur, exáruit :

De quo non implévit manum suam qui metit, * et sinum suum qui manípulos cólligit.

Et non dixérunt qui præterîbant : Benedíctio Dómini super vos : * benedíximus vobis in nómine Dómini.

Ant. Sæpe expugnavérunt me a juventúte mea.

Ant. t. 1. *l* De profúndis.

PSALMUS 129.

DE profúndis clamávi ad te Dómine : * Dómine exáudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendéntes * in vocem deprecatiónis meæ.

Si iniquitátes observáveris Dómine : * Dómine quis sustinébit?

Quia apud te propitiátio est : * et propter legem tuam sustínui te Dómine.

Sustínuit ánima mea in verbo ejus : * sperávit ánima mea in Dómino.

A custódia matutína usque ad noctem, * speret Israel in Dómino.

Quia apud Dóminum misericórdia, * et copiósa apud eum redémptio.

Et ipse rédimet Israel, * ex ómnibus iniquitátibus ejus.

Ant. De profúndis clamávi ad te Dómine.

Ant. t. 1. *l* Speret.

PSALMUS 130.

DOMINE, non est exaltátum cor meum, * neque eláti sunt óculi mei :

Neque ambulávi in magnis, * neque in mirabílibus super me.

Si non humíliter sentiébam : * sed exaltávi ánimam meam.

Sicut ablactátus est super matre sua, * ita retribútio in ánima mea.

Speret Israel in Dómino, * ex hoc nunc, et usque in sæculum.

Ant. Speret Israel in Dómino.

CAPITULUM. 2 *Cor.* 1.

BENEDICTUS Deus, et Pater Dómini nostri Jesu Christi, Pater misericordiárum, et Deus totíus consolatiónis, qui consolátur nos in omni tribulatióne nostra.

HYMNUS.

COELI Deus sanctíssime,
Qui lúcidas mundi plagas
Candóre pingis ígneo,
Augens decóro lúmine.

Quarto die qui flámmeam
Dum solis accéndis rotam :
Lunæ minístras órdinem,
Vagósque cursus síderum.

Ut nóctibus, vel lúmini,
Diremptiónis términum,
Primórdiis et ménsium
Signum dares notíssimum ;

Expélle noctem córdium :
Abstérge sordes méntium :
Resólve culpæ vínculum :
Evérte moles críminum.

Præsta, Pater piíssime,
Patríque compar Unice,
Cum Spíritu Paráclito,
Regnans per omne sæculum.
Amen.

℣. Dirigátur, Dómine, orátio mea. ℟. Sicut incénsum in conspéctu tuo.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Respéxit Dóminus humilitátem meam, et fecit in me magna, qui potens est.

Preces quando dicendæ sunt, habentur supra in Vesperis Feriæ secundæ, p. 130.

FERIA QUINTA
AD VESPERAS.

Ant. t. 1. *l* Et omnis.

PSALMUS 131.

MEMENTO Dómine David, * et omnis mansuetúdinis ejus :

Sicut jurávit Dómino, * votum vovit Deo Jacob :

Si introíero in tabernáculum domus meæ, * si ascéndero in lectum strati mei :

Si dédero somnum óculis meis, * et pálpebris meis dormitatiónem.

Et réquiem tempóribus meis, donec invéniam locum Dómino, * tabernáculum Deo Jacob.

Ecce audívimus eam in Ephrata : * invénimus eam in campis silvæ.

Introíbimus in tabernáculum ejus : * adorábimus in loco, ubi stetérunt pedes ejus.

Surge Dómine in réquiem tuam, * tu et arca sanctificatiónis tuæ.

Sacerdótes tui induántur justítiam : * et sancti tui exúltent.

Propter David servum tuum, * non avértas fáciem Christi tui.

Jurávit Dóminus David veritátem, et non frustrábitur eam : * de fructu ventris tui ponam super sedem tuam.

Si custodíerint fílii tui testaméntum meum, * et testimónia mea hæc, quæ docébo eos :

℣. Et filii eórum usque in sæculum, * sedébunt super sedem tuam.

Quóniam elégit Dóminus Sion : * elégit eam in habitatiónem sibi.

Hæc réquies mea in sæculum sæculi : * hic habitábo, quóniam elégi eam.

Víduam ejus benedícens benedícam : * páuperes ejus saturábo pánibus :

Sacerdótes ejus índuam salutári : * et sancti ejus exultatióne exultábunt.

Illuc prodúcam cornu David, * parávi lucérnam Christo meo.

Inimícos ejus índuam confusióne : * super ipsum autem efflorébit sanctificátio mea.

Ant. Et omnis mansuétudinis ejus.

Ant. t. 4. Ecce.

PSALMUS 132.

ECCE quam bonum, et quam jucúndum, * habitáre fratres in unum :

Sicut unguéntum in cápite, * quod descéndit in barbam, barbam Aaron.

Quod descéndit in oram vestiménti ejus : * sicut ros Hermon, qui descéndit in montem Sion.

Quóniam illic mandávit Dóminus benedictiónem, * et vitam usque in sæculum.

Ant. Ecce quam bonum, et quam jucúndum, habitáre fratres in unum.

Ant. t. 3. *d* Omnia.

PSALMUS 134.

LAUDATE nomen Dómini, * laudáte servi Dóminum.

Qui statis in domo Dómini, * in átriis domus Dei nostri.

Láudate Dóminum, quia bonus Dóminus : * psállite nómini ejus, quóniam suáve.

Quóniam Jacob elégit sibi Dóminus, * Israel in possessiónem sibi.

Quia ego cognóvi quod magnus est Dóminus, * et Deus noster præ ómnibus diis.

Omnia quæcúmque vóluit, Dóminus fecit in cœlo, et in terra, * in mari, et in ómnibus abyssis.

Edúcens nubes ab extrémo terræ : * fúlgura in plúviam fecit.

Qui prodúcit ventos de thesáuris suis : * qui percússit primogénita Ægypti ab hómine usque ad pecus :

Et misit signa et prodígia in médio tui Ægypte : * in Pharaónem, et in omnes servos ejus.

Qui percússit Gentes multas : * et occídit reges fortes.

Sehon regem Amorrhæórum, et Og regem Basan, * et ómnia regna Chánaan :

Et dedit terram eórum hæreditátem, * hæreditátem Israel pópulo suo.

Dómine, nomen tuum in ætérnum : * Dómine memoriále tuum in generatiónem et generatiónem.

Quia judicábit Dóminus pópulum suum : * et in servis suis deprecábitur.

Simulácra Géntium argéntum et aurum, * ópera mánuum hóminum.

Os habent, et non loquéntur : * óculos habent, et non vidébunt.

Aures habent, et non áudient : * neque enim est spíritus in ore ipsórum.

Símiles illis fiant qui fáciunt ea : * et omnes qui confídunt in eis.

Domus Israel benedícite Dómino : * domus Aaron benedícite Domino.

Domus Levi benedícite Dómino : * qui timétis Dóminum, benedícite Dómino.

Benedíctus Dóminus ex Sion : * qui hábitat in Jerúsalem.

Ant. Omnia quæcúmque vóluit, Dóminus fecit.

Ant. t. 3. *d* Quóniam in ætérnum.

PSALMUS 135.

CONFITEMINI Dómino quóniam bonus : * quóniam in ætérnum misericórdia ejus.

Confitémini Deo deórum : * quóniam in ætérnum misericórdia ejus.

Confitémini Dómino dominórum : * quóniam in ætérnum misericórdia ejus.

Qui facit mirabília magna solus : * quóniam in ætérnum misericórdia ejus.

Qui fecit cœlos in intelléctu : * quóniam in ætérnum misericórdia ejus.

Qui firmávit terram super aquas : * quóniam in ætérnum misericórdia ejus.

Qui fecit luminária magna : * quóniam in ætérnum misericórdia ejus.

Solem in potestátem diéi : * quóniam in ætérnum misericórdia ejus.

Lunam et stellas in potestátem noctis : * quóniam in ætérnum misericórdia ejus.

Qui percússit Ægyptum cum primogénitis eórum : * quóniam in ætérnum misericórdia ejus.

Qui edúxit Israel de médio eórum : * quóniam in ætérnum misericórdia ejus.

In manu poténti, et bráchio excélso : * quóniam in ætérnum misericórdia ejus.

Qui divísit mare Rubrum in divisiónes : * quóniam in ætérnum misericórdia ejus.

Et edúxit Israel per médium ejus : * quóniam in ætérnum misericórdia ejus.

Et excússit Pharaónem, et virtútem ejus in mari Rubro : * quóniam in ætérnum misericórdia ejus.

Qui tradúxit pópulum suum per desértum : * quóniam in ætérnum misericórdia ejus.

Qui percússit reges magnos : * quóniam in ætérnum misericórdia ejus.

Et occídit reges fortes : * quóniam in ætérnum misericórdia ejus.

Sehon regem Amorrhæórum : * quóniam in ætérnum misericórdia ejus.

Et Og regem Basan : * quóniam in ætérnum misericórdia ejus.

Et dedit terram eórum hæreditátem : * quóniam in ætérnum misericórdia ejus.

Hæreditátem Israel servo suo : * quóniam in ætérnum misericórdia ejus.

Quia in humilitáte nostra memor fuit nostri : * quóniam in ætérnum misericórdia ejus.

Et redémit nos ab inimícis nostris : * quóniam in ætérnum misericórdia ejus.

Qui dat escam omni carni : * quóniam in ætérnum misericórdia ejus.

Confitémini Deo cœli : * quóniam in ætérnum misericórdia ejus.

Confitémini Dómino dominórum : * quóniam in ætérnum misericórdia ejus.

Ant. Quóniam in ætérnum misericórdia ejus.

Ant. t. 8. Hymnum cantáte.

PSALMUS 136.

SUPER flúmina Babylónis, illic sédimus et flévimus, * cum recordarémur Sion :

In salícibus, in médio ejus, * suspéndimus órgana nostra.

Quia illic interrogavérunt nos, qui captívos duxérunt nos, * verba cantiónum.

Et qui abduxérunt nos : * Hymnum cantáte nobis de cánticis Sion.

Quómodo cantábimus cánticum Dómini * in terra aliéna?

Si oblítus fúero tui Jerúsalem, * oblivióni detur déxtera mea.

Adhæreat lingua mea faucibus meis, * si non memínero tui :

Si non proposúero Jerúsalem, * in princípio lætítiæ meæ.

Memor esto Dómine filiórum Edom, * in die Jerúsalem.

Qui dicunt : Exinaníte, exinaníte : * usque ad fundaméntum in ea.

Fília Babylónis mísera : * beátus, qui retríbuet tibi retributiónem tuam, quam retribuísti nobis.

Beátus, qui tenébit, * et allídet párvulos tuos ad petram.

Ant. Hymnum cantáte nobis de cánticis Sion.

CAPITULUM. 2 *Cor.* 1.

BENEDICTUS Deus, et Pater Dómini nostri Jesu Christi, Pater misericordiárum, et Deus totíus consolatiónis, qui consolátur nos in omni tribulatióne nostra.

HYMNUS.

MAGNÆ Deus poténtiæ,
Qui fértili natos aqua
Partim relínquis gúrgiti,
Partim levas in áera.

Demérsa lymphis ímprimens,
Subvécta cœlis érigens :
Ut stirpe ab una pródita,

Divérsa répleant loca.
Largíre cunctis sérvulis,
Quos mundat unda sánguinis,
Nescíre lapsus críminum,
Nec ferre mortis tædium.
Ut culpa nullum déprimat:
Nullum éfferat jactántia
Elísa mens ne cóncidat:
Eláta mens ne córruat.
Præsta, Pater piíssime,
Patríque compar Unice,
Cum Spíritu Paráclito,
Regnans per omne sæculum.
Amen.

℣. Dirigátur, Dómine, orátio mea. ℟. Sicut incénsum in conspéctu tuo.

Ad Magnif. Ant. t. 7. Fac Deus poténtiam in bráchio tuo: dispérde supérbos, et exálta húmiles.

Preces quando dicendæ sunt, habentur supra in Veperis Feriæ secundæ, p. 130.

FERIA SEXTA.

AD VESPERAS.

Ant. t. 5. In conspéctu.

PSALMUS 137.

CONFITEBOR tibi Dómine in toto corde meo: * quóniam audísti verba oris mei.

In conspéctu Angélorum psallam tibi: * adorábo ad templum sanctum tuum, et confitébor nómini tuo.

Super misericórdia tua, et veritáte tua: * quóniam magnificásti super omne, nomen sanctum tuum.

In quacúmque die invocávero te, exáudi me, * multiplicábis in ánima mea virtútem.

Confiteántur tibi Dómine omnes reges terræ: * quia audiérunt ómnia verba oris tui:

Et cantent in viis Dómini: * quóniam magna est glória Dómini.

Quóniam excélsus Dóminus, et humília réspicit: * et alta a longe cognóscit.

Si ambulávero in médio tribulatiónis, vivificábis me: * et super iram inimicórum meórum extendísti manum tuam, et salvum me fecit déxtera tua.

Dóminus retríbuet pro me: * Dómine misericórdia tua in sæculum: ópera mánuum tuárum ne despícias.

Ant. In conspéctu Angelórum psallam tibi Deus meus.

Ant. t. 3. *d* Dómine.

PSALMUS 138.

DOMINE probásti me, et cognovísti me: * tu cognovísti sessiónem meam, et resurrectiónem meam.

Intellexísti cogitatiónes meas de longe: * sémitam meam, et funículum meum investigásti.

Et omnes vias meas prævidísti: * quia non est sermo in lingua mea.

Ecce Dómine tu cognovísti ómnia, novíssima et antíqua: * tu formásti me, et posuísti super me manum tuam.

Mirábilis facta est sciéntia tua ex me: * confortáta est, et non pótero ad eam.

Quo ibo a spíritu tuo? * et quo a fácie tua fúgiam?

Si ascéndero in cœlum, tu illic es: * si descéndero in inférnum, ades.

Si súmpsero pennas meas dilúculo, * et habitávero in extrémis maris:

Etenim illuc manus tua dedúcet me: * et tenébit me déxtera tua.

Et dixi: Fórsitan ténebræ conculcábunt me, * et nox illuminátio mea in delíciis meis.

Quia ténebræ non obscurabúntur a te, et nox sicut dies illuminábitur: * sicut ténebræ ejus, ita et lumen ejus.

Quia tu possedísti renes meos: * suscepísti me de útero matris meæ.

Confitébor tibi quia terribíliter magnificátus es: * mirabília ópera tua, et ánima mea cognóscit nimis.

Non est occultátum os meum a te, quod fecísti in occúlto: * et substántia mea in inferióribus terræ.

Imperféctum meum vidérunt óculi tui, et in libro tuo omnes scribéntur: * dies formabúntur, et nemo in eis.

Mihi autem nimis honorificáti sunt amíci tui, Deus: * nimis confortátus est principátus eórum.

Dinumerábo eos, et super arénam multiplicabúntur: * exurréxi, et adhuc sum tecum.

Si occíderis Deus peccatóres: * viri sánguinum declináte a me.

Quia dícitis in cogitatióne: * Accípient in vanitáte civitátes tuas.

Nonne qui odérunt te Dómine, óderam: * et super inimícos tuos tabescébam?

Perfécto ódio óderam illos: * et inimíci facti sunt mihi.

Proba me Deus, et scito cor meum: * intérroga me, et cognósce sémitas meas.

Et vide, si via iniquitátis in me est: * et deduc me in via ætérna.

Ant. Dómine probásti me, et cognovísti me.

Ant. t. 4. m A viro iníquo.

PSALMUS 139.

Eripe me Dómine ab hómine malo: * a viro iníquo éripe me.

Qui cogitavérunt iniquitátes in corde: * tota die constituébant prælia.

Acuérunt linguas suas sicut serpéntis: * venénum áspidum sub lábiis eórum.

Custódi me Dómine de manu peccátoris: * et ab homínibus iníquis éripe me.

Qui cogitavérunt supplantáre gressus meos: * abscondérunt supérbi láqueum mihi.

Et funes extendérunt in láqueum: * juxta iter scándalum posuérunt mihi.

Dixi Dómino: Deus meus es tu: * exáudi Dómine vocem deprecatiónis meæ.

Dómine, Dómine virtus sa-

lútis meæ : * obumbrásti super caput meum in die belli.

Ne tradas me Dómine a desidério meo peccatóri : * cogitavérunt contra me, ne derelínquas me, ne forte exalténtur.

Caput circúitus eórum : * labor labiórum ipsórum opériet eos.

Cadent super eos carbónes, in ignem dejícies eos : * in misériis non subsístent.

Vir linguósus non dirigétur in terra : * virum injústum mala cápient in intéritu.

Cognóvi quia fáciet Dóminus judícium ínopis, * et vindíctam páuperum.

Verúmtamen justi confitebúntur nómini tuo : * et habitábunt recti cum vultu tuo.

Ant. A viro iníquo líbera me Dómine.

Ant. t. 8. *f* Dómine.

PSALMUS 140.

DOMINE clamávi ad te, exáudi me : * inténde voci meæ, cum clamávero ad te.

Dirigátur orátio mea sicut incénsum in conspéctu tuo : * elevátio mánuum meárum sacrifícium vespertínum.

Pone Dómine custódiam ori meo : * et óstium circumstántiæ lábiis meis.

Non declínes cor meum in verba malítiæ, * ad excusándas excusátiones in peccátis.

Cum homínibus operántibus iniquitátem, * et non communicábo cum eléctis eórum.

Corrípiet me justus in misericórdia, et increpábit me : * óleum autem peccatóris non impínguet caput meum.

Quóniam adhuc et orátio mea in beneplácitis eórum : * absórpti sunt juncti petræ júdices eórum.

Audient verba mea quóniam potuérunt : * sicut crassitúdo terræ erúpta est super terram.

Dissipáta sunt ossa nostra secus inférnum : * quia ad te Dómine, Dómine óculi mei : in te sperávi, non áuferas ánimam meam.

Custódi me a láqueo, quem statuérunt mihi : * et a scándalis operántium iniquitátem.

Cadent in retiáculo ejus peccatóres : * singuláriter sum ego donec tránseam.

Ant. Dómine clamávi ad te, exáudi me.

Ant. t. 5. Pórtio mea.

PSALMUS 141.

VOCE mea ad Dóminum clamávi : * voce mea ad Dóminum deprecátus sum :

Effúndo in conspéctu ejus oratiónem meam, * et tribulatiónem meam ante ipsum pronúntio.

In deficiéndo ex me spíritum meum : * et tu cognovísti sémitas meas.

In via hac, qua ambulábam, * abscondérunt láqueum mihi.

Considerábam ad déxteram, et vidébam : * et non erat qui cognósceret me.

Périit fuga a me, * et non

est qui requírat ánimam meam.

Clamávi ad te Dómine, * dixi : Tu es spes mea, pórtio mea in terra vivéntium.

Inténde ad deprecatiónem meam : * quia humiliátus sum nimis.

Líbera me a persequéntibus me : * quia confortáti sunt super me.

Educ de custódia ánimam meam ad confiténdum nómini tuo : * me expéctant justi, donec retríbuas mihi.

Ant. Pórtio mea Dómine sit in terra vivéntium.

CAPITULUM. 2 *Cor.* 1.

BENEDICTUS Deus, et Pater Dómini nostri Jesu Christi, Pater misericordiárum, et Deus totíus consolatiónis, qui consolátur nos in omni tribulatióne nostra.

HYMNUS.

HOMINIS supérne Cónditor.
Qui cuncta solus órdinans,
Humum jubes prodúcere
Reptántis et feræ genus :

Et magna rerum córpora,
Dictu jubéntis vívida,
Per témporum certas vices
Obtemperáre sérvulis.

Repélle, quod cupídinis
Ciénte vi, nos ímpetit,
Aut móribus se súggerit,
Aut áctibus se intérserit.

Da gaudiórum præmia,
Da gratiárum múnera :
Dissólve litis víncula,
Adstrínge pacis fœdera.

Præsta, Pater piíssime,
Patríque compar Unice,
Cum Spíritu Paráclito,
Regnans per omne sæculum.
Amen.

℣. Dirigátur, Dómine, orátio mea. ℟. Sicut incénsum in conspéctu tuo.

Ad Magnif. Ant. t. 1. Depósuit poténtes, sanctos persequéntes : et exaltávit húmiles, Christum confiténtes.

Preces quando dicendæ sunt, habentur supra in Vesperis Feriæ secundæ, p. 130.

SABBATO.

AD VESPERAS.

Ant. t. 6. Benedíctus.

PSALMUS 143.

BENEDICTUS Dóminus Deus meus, qui docet manus meas ad prælium, * et dígitos meos ad bellum.

Misericórdia mea, et refúgium meum, * suscéptor meus, et liberátor meus :

Protéctor meus, et in ipso sperávi : * qui subdit pópulum meum sub me.

Dómine quid est homo, quia innotuísti ei? * aut fílius hóminis, quia réputas eum?

Homo vanitáti símilis factus est : * dies ejus sicut umbra prætéreunt.

Dómine inclína cœlos tuos, et descénde : * tange montes, et fumigábunt.

Fúlgura coruscatiónem, et dissipábis eos : * emítte sagíttas tuas, et conturbábis eos :

Emítte manum tuam de alto, éripe me, et líbera me de

aquis multis : * de manu filiórum alienórum :

Quorum os locútum est vanitátem : * et déxtera eórum, déxtera iniquitátis.

Deus cánticum novum cantábo tibi : * in psaltério decachórdo psallam tibi.

Qui das salútem régibus : * qui redemísti David servum tuum de gládio malígno : éripe me,

Et érue me de manu filiórum alienórum, quorum os locútum est vanitátem : * et déxtera eórum, déxtera iniquitátis :

Quorum fílii, sicut novéllæ plantatiónes, * in juventúte sua.

Fíliæ eórum compósitæ, * circumornátæ ut similitúdo templi.

Promptuária eórum plena, * eructántia ex hoc in illud.

Oves eórum fœtósæ, abundántes in egréssibus suis : * boves eórum crassæ.

Non est ruína macériæ, neque tránsitus, * neque clamor in platéis eórum.

Beátum dixérunt pópulum, cui hæc sunt : * beátus pópulus, cujus Dóminus Deus ejus.

Ant. Benedíctus Dóminus Deus meus.

Ant. *t.* 8. *f* Per síngulos dies.

PSALMUS 144.

EXALTABO te Deus meus rex : * et benedícam nómini tuo in sæculum, et in sæculum sæculi.

Per síngulos dies benedícam tibi : * et laudábo nomen tuum in sæculum, et in sæculum sæculi.

Magnus Dóminus et laudábilis nimis : * et magnitúdinis ejus non est finis.

Generátio et generátio laudábit ópera tua : * et poténtiam tuam pronuntiábunt.

Magnificéntiam glóriæ sanctitátis tuæ loquéntur : * et mirabília tua narrábunt.

Et virtútem terribílium tuórum dicent : * et magnitúdinem tuam narrábunt.

Memóriam abundántiæ suavitátis tuæ eructábunt : * et justítia tua exultábunt.

Miserátor et miséricors Dóminus : * pátiens, et multum miséricors.

Suávis Dóminus univérsis : * et miseratiónes ejus super ómnia ópera ejus.

Confiteántur tibi Dómine ómnia ópera tua : * et sancti tui benedícant tibi.

Glóriam regni tui dicent : * et poténtiam tuam loquéntur.

Ut notam fáciant fíliis hóminum poténtiam tuam : * et glóriam magnificéntiæ regni tui.

Regnum tuum, regnum ómnium sæculórum : * et dominátio tua in omni generatióne et generatiónem.

Fidélis Dóminus in ómnibus verbis suis : * et sanctus in ómnibus opéribus suis.

Allevat Dóminus omnes qui

córruunt : * et érigit omnes elísos.

Oculi ómnium in te sperant Dómine : * et tu das escam illórum in témpore oppórtuno.

Aperis tu manum tuam : * et imples omne ánimal benedictióne.

Justus Dóminus in ómnibus viis suis : * et sanctus in ómnibus opéribus suis.

Prope est Dóminus ómnibus invocántibus eum : * ómnibus invocántibus eum in veritáte.

Voluntátem timéntium se fáciet,* et deprecatiónem eórum exáudiet : et salvos fáciet eos.

Custódit Dóminus omnes diligéntes se : * et omnes peccatóres dispérdet.

Laudatiónem Dómini loquétur os meum : * et benedícat omnis caro nómini sancto ejus in sæculum, et in sæculum sæculi.

Ant. Per síngulos dies benedícam te Dómine.

Ant. t. 4. Laudábo.

PSALMUS 145.

LAUDA ánima mea Dóminum, laudábo Dóminum in vita mea : * psallam Deo meo quámdiu fúero.

Nolíte confídere in princípibus; * in fíliis hóminum, in quibus non est salus.

Exíbit spíritus ejus, et revertétur in terram suam : * in illa die períbunt omnes cogitatiónes eórum.

Beátus, cujus Deus Jacob adjútor ejus, spes ejus in Dómino Deo ipsíus : * qui fecit cœlum et terram, mare, et ómnia quæ in eis sunt.

Qui custódit veritátem in sæculum, facit judícium injúriam patiéntibus : * dat escam esuriéntibus :

Dóminus solvit compedítos : * Dóminus illúminat cæcos.

Dóminus érigit elísos, * Dóminus díligit justos.

Dóminus custódit ádvenas, pupíllum et víduam suscípiet : * et vias peccatórum dispérdet.

Regnábit Dóminus in sæcula, Deus tuus Sion * in generatiónem et generatiónem.

Ant. Laudábo Deum meum in vita mea.

Ant. t. 8. *f* Deo nostro.

PSALMUS 146.

LAUDATE Dóminum quóniam bonus est psalmus : * Deo nostro sit jucúnda decóraque laudátio.

Ædíficans Jerúsalem Dóminus : * dispersiónes Israélis congregábit.

Qui sanat contrítos corde : * et álligat contritiónes eórum.

Qui númerat multitúdinem stellárum : * et ómnibus eis nómina vocat.

Magnus Dóminus noster, et magna virtus ejus, * et sapiéntiæ ejus non est númerus.

Suscípiens mansuétos Dóminus : * humílians autem peccatóres usque ad terram.

Præcínite Dómino in con-

fessióne : * psállite Deo nostro in cíthara.

Qui óperuit cœlum núbibus : * et parat terræ plúviam.

Qui prodúcit in móntibus fœnum, * et herbam servitúti hóminum.

Qui dat juméntis escam ipsórum, * et pullis corvórum invocántibus eum.

Non in fortitúdine equi voluntátem habébit : * nec in tíbiis viri beneplácitum erit ei.

Beneplácitum est Dómino super timéntes eum : * et in eis qui sperant super misericórdia ejus.

Ant. Deo nostro jucúnda sit laudátio.

Ant. t. 1. *l* Lauda.

PSALMUS 147.

LAUDA Jerúsalem Dóminum : * lauda Deum tuum Sion.

Quóniam confortávit seras portárum tuárum : * benedíxit fíliis tuis in te.

Qui pósuit fines tuos pacem : * et ádipe fruménti sátiat te.

Qui emíttit elóquium suum terræ, * velóciter currit sermo ejus.

Qui dat nivem sicut lanam : * nébulam sicut cínerem spargit.

Mittit crystállum suam sicut buccéllas : * ante fáciem frígoris ejus quis sustinébit ?

Emíttet verbum suum, et liquefáciet ea : * flabit spíritus ejus, et fluent aquæ.

Qui annúntiat verbum suum Jacob : * justítias et judícia sua Israel.

Non fecit táliter omni natióni : * et judícia sua non manifestávit eis.

Ant. Lauda Jerúsalem Dóminum.

CAPITULUM. *Rom.* 11. *d*

O ALTITUDO divitiárum sapiéntiæ, et sciéntiæ Dei : quam incomprehensibília sunt judícia ejus, et investigábiles viæ ejus!

HYMNUS.

JAM sol recédit ígneus :
Tu lux perénnis Unitas :
Nostris, beáta Trínitas,
Infúnde lumen córdibus.

Te mane laudum cármine,
Te deprecámur véspere :
Dignéris, ut te súpplices
Laudémus inter Cœlites.

Patri, simúlque Fílio,
Tibíque sancte Spíritus,
Sicut fuit, sit júgiter
Sæclum per omne glória.
Amen.

℣. Vespertína orátio ascéndat ad te Dómine. ℟. Et descéndat super nos misericórdia tua.

Ad Magnif. Ant. t. 7. *r* Suscépit Deus Israel púerum suum : sicut locútus est ad Abraham, et semen ejus : exaltáre húmiles usque in sæculum.

Capitulum, O altitúdo, *dicitur in Vesperis Sabbati, ab Octava Epiphaniæ usque ad Septuagesimam : Hymnus, et* ℣. *etiam usque ad Quadrages. Ant. ad Magnificat,*

ab Octava Epiphaniæ usque ad Septuagesimam tantum. Post Ant. dicitur Oratio propria.

Deinde fiunt sequent. Commemorationes communes, seu Suffragia Sanctorum, quæ dicuntur etiam ad Laudes.

COMMEMORATIO DE CRUCE.

In feriali tantum Officio.

Ad Vesperas et Laudes. Ant. Per signum Crucis de inimícis nostris líbera nos Deus noster.

℣. Omnis terra adóret te, et psallat tibi. ℟. Psalmum dicat nómini tuo Dómine.

Orémus. ORATIO.

PERPETUA nos, quæsumus Dómine, pace custódi : quos per lignum sanctæ Crucis redímere dignátus es.

COMMEMORATIONES COMMUNES,

Sive Suffragia Sanctorum.

De S. Maria, quando non dicitur ejus Officium parvum.

Ad Vesp. et Laudes, Ant. Sancta María, succúrre míseris, juva pusillánimes, réfove flébiles, ora pro pópulo, intérveni pro clero, intércede pro devóto femíneo sexu : séntiant omnes tuum juvámen, quicúmque célebrant tuam sanctam Commemoratiónem.

℣. Ora pro nobis sancta Dei Génitrix. ℟. Ut digni efficiámur promissiónibus Christi.

Orémus. ORATIO.

CONCEDE nos fámulos tuos, quæsumus Dómine Deus, perpétua mentis et córporis sanitáte gaudére : et gloriósa beátæ Maríæ semper Vírginis intercessióne, a præsénti liberári tristítia, et ætérna pérfrui lætítia.

Ab Oct. Epiphan. usque ad Purificationem dicitur ℣. Post partum Virgo invioláta permansísti. ℟. Dei Génitrix intercéde pro nobis.

Orémus. ORATIO.

DEUS, qui salútis ætérnæ, beátæ Maríæ virginitáte fœcúnda, humáno géneri præmia præstitísti : tríbue quæsumus; ut ipsam pro nobis intercédere sentiámus, per quam merúimus auctórem vitæ suscípere, Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum.

De Apostolis.

Ad Vesperas, Ant. Petrus Apóstolus, et Paulus Doctor Géntium, ipsi nos docuérunt legem tuam Dómine.

℣. Constítues eos príncipes super omnem terram. ℟. Mémores erunt nóminis tui Dómine.

Ad Laudes, Ant. Gloriósi príncipes terræ, quómodo in vita sua dilexérunt se, ita et in morte non sunt separáti.

℣. In omnem terram exívit sonus eórum. ℟. Et in fines orbis terræ verba eórum.

Orémus. ORATIO.

DEUS, cujus déxtera beátum Petrum ambulántem

in flúctibus, ne mergerétur, eréxit : et coapóstolum ejus Paulum, tértio naufragántem, de profúndo pélagi liberávit : exáudi nos propítius, et concéde ; ut ambórum méritis æternitátis glóriam consequámur.

De Patrono, vel Titulari Ecclesiæ fit Commemorat. consueta ante vel post Commemorationes prædictas, pro dignitate illius : et ultimo loco de Pace.

Ad Vesp. et Laudes, Ant. Da pacem Dómine in diébus nostris, quia non est álius qui pugnet pro nobis, nisi tu Deus noster.

℣. Fiat pax in virtúte tua. ℟. Et abundántia in túrribus tuis.

Orémus. Oratio.

Deus, a quo sancta desidéria, recta consília, et justa sunt ópera : da servis tuis illam, quam mundus dare non potest, pacem ; ut et corda nostra mandátis tuis dédita, et hóstium subláta formídine, témpora sint tua protectióne tranquílla. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum : Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus : per ómnia sæcula sæculórum.

℟. Amen.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Benedicámus Dómino. ℟. Deo grátias.

℣. Fidélium ánimæ per misericórdiam Dei requiéscant in pace. ℟. Amen.

Deinde dicitur secreto, Pater noster.

Sic terminatur Officium, ubi alia non sequatur Hora, ut dicitur in Rubrica de Oratione Dominica.

Dictæ Commemorat. seu Suffragia dicuntur ab Octava Epiphaniæ usque ad Dominicam Passionis, exceptis Duplicibus, et infra Octavas.

Quando dicitur Officium B. Mariæ, non fit alia commemoratio de ea.

AD COMPLETORIUM.

Lector incipit ℣. Jube domne benedícere.

Bened. Noctem quiétam, et finem perféctum concédat nobis Dóminus omnípotens.

℟. Amen.

Lectio brevis. 1 *Pet.* 5. *c*

Fratres, Sóbrii estóte, et vigiláte : quia adversárius vester diábolus tamquam leo rúgiens círcuit, quærens quem dévoret : cui resístite fortes in fide. Tu autem Dómine miserére nobis.

℟. Deo grátias.

℣. Adjutórium nostrum in nómine Dómini. ℟. Qui fecit cœlum et terram.

Pater noster, *dicitur totum secreto.*

Deinde Hebdomadarius facit Confessionem.

Confiteor Deo Omnipoténti, beátæ Maríæ semper Vírgini, beáto Michaéli Ar-

chángelo, beáto Joánni Baptístæ, sanctis Apóstolis Petro et Paulo, ómnibus Sanctis, et vobis fratres : quia peccávi nimis cogitatióne, verbo et ópere : mea culpa, mea culpa, mea máxima culpa. Ideo precor beátam Maríam semper Vírginem, beátum Michaélem Archángelum, beátum Joánnem Baptístam, sanctos Apóstolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos, et vos fratres, oráre pro me ad Dóminum Deum nostrum.

Chorus respondet.

MISEREATUR tui omnípotens Deus, et dimíssis peccátis tuis, perdúcat te ad vitam ætérnam.

℟. Amen.

Deinde repetit Confessionem : et ubi dicitur vobis fratres, *et* vos fratres, *dicatur* tibi pater, *et* te pater.

Facta Confessione a Choro Hebdomadarius dicit :

MISEREATUR vestri omnípotens Deus, et dimíssis peccátis vestris, perdúcat vos ad vitam ætérnam.

℟. Amen.

INDULGENTIAM, absolutiónem, et remissiónem peccatórum nostrórum tríbuat nobis omnípotens et miséricors Dóminus.

℟. Amen.

Et facta Absolut. dicitur ℣.

CONVERTE nos Deus salutáris noster. ℟. Et avérte iram tuam a nobis.

℣. Deus in adjutórium meum inténde. ℟. Dómine ad adjuvándum me festína.

Glória Patri. Sicut erat.

Ant. t. 8. Miserére.

PSALMUS 4.

CUM invocárem exaudívit me Deus justítiæ meæ : * in tribulatióne dilatásti mihi.

Miserére mei, * et exáudi oratiónem meam.

Fílii hóminum úsquequo gravi corde ? * ut quid diligítis vanitátem, et quæritis mendácium ?

Et scitóte quóniam mirificávit Dóminus sanctum suum : * Dóminus exáudiet me cum clamávero ad eum.

Irascímini, et nolíte peccáre : * quæ dícitis in córdibus vestris, in cubílibus vestris compungímini.

Sacrificáte sacrifícium justítiæ, et speráte in Dómino. * Multi dicunt : Quis osténdit nobis bona ?

Signátum est super nos lumen vultus tui Dómine : * dedísti lætítiam in corde meo.

A fructu fruménti, vini, et ólei sui * multiplicáti sunt.

In pace in idípsum * dórmiam, et requiéscam ;

Quóniam tu Dómine singuláriter in spe * constituísti me.

PSALMUS 30.

IN te Dómine sperávi, non confúndar in ætérnum : * in justítia tua líbera me.

Inclína ad me aurem tuam, * accélera ut éruas me.

Esto mihi in Deum pro-

tectórem; et in domum refúgii, * ut salvum me fácias.

Quóniam fortitúdo mea, et refúgium meum es tu : * et propter nomen tuum dedúces me, et enútries me.

Edúces me de láqueo hoc, quem abscondérunt mihi : * quóniam tu es protéctor meus.

In manus tuas commendo spíritum meum : * redemísti me Dómine Deus veritátis.

PSALMUS 90.

QUI hábitat in adjutório Altíssimi, in protectióne Dei cœli commorábitur.

Dicet Dómino : Suscéptor meus es tu, et refúgium meum : * Deus meus sperábo in eum.

Quóniam ipse liberávit me de láqueo venántium, * et a verbo áspero.

Scápulis suis obumbrábit tibi : * et sub pennis ejus sperábis.

Scuto circúmdabit te véritas ejus : * non timébis a timóre noctúrno.

A sagítta volánte in die, a negótio perambulánte in ténebris, * ab incúrsu, et dæmónio meridiáno.

Cadent a látere tuo mille, et decem míllia a dextris tuis : * ad te autem non appropinquábit.

Verúmtamen óculis tuis considerábis : * et retributiónem peccatórum vidébis.

Quóniam tu es Dómine spes mea : * altíssimum posuísti refúgium tuum.

Non accédet ad te malum : * et flagéllum non appropinquábit tabernáculo tuo.

Quóniam Angelis suis mandávit de te : * ut custódiant te in ómnibus viis tuis.

In mánibus portábunt te : * ne forte offéndas ad lápidem pedem tuum.

Super áspidem et basilíscum ambulábis : * et conculcábis leónem et dracónem.

Quóniam in me sperávit, liberábo eum : * prótegam eum, quóniam cognóvit nomen meum.

Clamábit ad me, et ego exáudiam eum : * cum ipso sum in tribulatióne : erípiam eum, et glorificábo eum.

Longitúdine diérum replébo eum : * et osténdam illi salutáre meum.

PSALMUS 133.

ECCE nunc benedícite Dóminum, * omnes servi Dómini.

Qui statis in domo Dómini, * in átriis domus Dei nostri.

In nóctibus extóllite manus vestras in sancta, * et benedícite Dóminum.

Benedícat te Dóminus ex Sion, * qui fecit cœlum et terram.

Ant. Miserére mihi Dómine, et exáudi oratiónem meam.

HYMNUS.

TE lucis ante términum
Rerum Creátor póscimus,

Ut pro tua cleméntia
Sis præsul, et custódia.
Procul recédant sómnia,
Et nóctium phantásmata;
Hostémque nostrum cómprime,
Ne polluántur córpora.
Præsta, Pater piíssime,
Patríque compar Unice,
Cum Spíritu Paráclito
Regnans per omne sæculum.
Amen.

CAPITULUM. *Jerem.* 14. *b*

TU autem in nobis es Dómine, et nomen sanctum tuum invocátum est super nos, ne derelínquas nos, Dómine Deus noster.

℟. Deo grátias.

℟. *br.* In manus tuas Dómine, * Comméndo spíritum meum. In manus. ℣. Redemísti nos Dómine Deus veritátis. Comméndo. Glória Patri. In manus.

℣. Custódi nos Dómine ut pupíllam óculi. ℟. Sub umbra alárum tuárum prótege nos.

Ant. Salva nos.

CANTICUM SIMEONIS.
Lucæ. 2. *c*

NUNC dimíttis servum tuum Dómine, * secúndum verbum tuum in pace:

Quia vidérunt óculi mei * salutáre tuum,

Quod parásti * ante fáciem ómnium populórum;

Lumen ad revelatiónem Géntium, * et glóriam plebis tuæ Israel.

Glória Patri, et Fílio.

Ant. Salva nos Dómine vigilántes, custódi nos dormiéntes: ut vigilémus cum Christo, et requiescámus in pace.

Sequentes Preces semper dicuntur, præterquam in Officio Duplici, et infra Octavas: quæ in feriali Officio, temp. Adventus, quando dictæ sunt Preces in Vesp. dicuntur flexis genibus.

KYRIE eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Pater noster, *secreto.*

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem. ℟. Sed líbera nos a malo.

Credo in Deum, *secreto.*

℣. Carnis resurrectiónem. ℟. Vitam ætérnam, Amen.

℣. Benedíctus es Dómine Deus patrum nostrórum. ℟. Et laudábilis et gloriósus in sæcula.

℣. Benedicámus Patrem et Fílium cum sancto Spíritu. ℟. Laudémus, et superexaltémus eum in sæcula.

℣. Benedíctus es Dómine in firmaménto cœli. ℟. Et laudábilis, et gloriósus, et superexaltátus in sæcula.

℣. Benedícat et custódiat nos omnípotens et místericors Dóminus. ℟. Amen.

℣. Dignáre Dómine nocte ista. ℟. Sine peccáto nos custodíre.

℣. Miserére nostri Dómine. ℟. Miserére nostri.

℣. Fiat misericórdia tua Dómine super nos. ℟. Quemádmodum sperávimus in te.

℣. Dómine exáudi oratiónem meam. ℟. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus. ORATIO.

VISITA, quæsumus Dómine, habitatiónem istam, et omnes insídias inimíci ab ea longe repélle: Angeli tui sancti hábitent in ea, qui nos in pace custódiant: et benedíctio tua sit super nos semper. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Benedicámus Dómino. ℟. Deo grátias.

Bened. Benedícat, et custódiat nos omnípotens et miséricors Dóminus, Pater, et Fílius, et Spíritus sanctus.

℟. Amen.

Et non dicitur Fidélium ánimæ: *sed immediate dicitur una ex infrascr. Antiph. pro Temp.*

A Vesperis Sabbati ante Dominic. I Adventus, usque ad Purificationem inclusive.

ANTIPHONA.

ALMA Redemptóris Mater, quæ pérvia cœli
Porta manes, et stella maris, succúrre cadénti,
Súrgere qui curat, pópulo: tu quæ genuísti,
Natúra miránte, tuum sanctum Genitórem.
Virgo prius ac postérius, Gabriélis ab ore
Sumens illud Ave, peccatórum miserére.

In Adventu. ℣. Angelus Dómini nuntiávit Maríæ. ℟. Et concépit de Spíritu sancto.

Orémus. ORATIO.

GRATIAM tuam, quæsumus Dómine, méntibus nostris infúnde: ut qui, Angelo nuntiánte, Christi Fílii tui incarnatiónem cognóvimus; per passiónem ejus et crucem ad resurrectiónis glóriam perducámur. Per eúmdem Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

A I Vesp. Nativitatis, et deinceps. ℣. Post partum Virgo invioláta permansísti. ℟. Dei Génitrix, intercéde pro nobis.

Orémus. ORATIO.

DEUS qui salútis ætérnæ, beátæ Maríæ virginitáte fœcúnda, humano géneri præmia præstitísti: tríbue quæsumus; ut ipsam pro nobis intercédere sentiámus, per quam merúimus auctórem vitæ suscípere, Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum. ℟. Amen.

Post Purificationem, id est, a fine Completorii illius diei secundæ Februarii inclusive, etiam quando transfertur Festum Purificationis B. Mariæ Virginis, usque ad Feriam V in Cœna Domini exclusive.

ANTIPHONA.

AVE Regina cœlórum,
Ave Dómina Angelórum:
Salve radix, salve porta,

Ex qua mundo lux est orta :
Gaude Virgo gloriósa,
Super omnes speciósa :
Vale o valde decóra,
Et pro nobis Christum exóra.

℣. Dignáre me laudáre te, Virgo sacráta. ℟. Da mihi virtútem contra hostes tuos.

Orémus. ORATIO.

CONCEDE misericors Deus fragilitáti nostræ præsídium : ut qui sanctæ Dei Genitrícis memóriam ágimus, intercessiónis ejus auxílio a nostris iniquitátibus resurgámus. Per eúmdem Christum Dóminum nostrum.

℟. Amen.

℣. Divínum auxílium máneat semper nobíscum.

℟. Amen.

Deinde dicitur secr. Pater noster, Ave María, *et* Credo.

Si post Completorium immediate sequatur Matutinum, tunc bis dicatur Pater noster, Ave María, *et* Credo : *quia Complet., quod est finis Officii, sic terminari debet ; et ante Matut. iterum repetitur pro principio Officii sequentis diei.*

Ant. prædictæ dicuntur etiam in fine Laudum, quando discedendum est a Choro : sed si immediate post Matut. subsequatur Prima, vel alia Hora, dicuntur in fine ultimæ Horæ, ita ut dicantur semper quando, terminata aliqua Hora, discedendum est a Choro : et tunc post ℣. Fidélium ánimæ, *et* Pater noster, *secreto dicitur*

℣. Dóminus det nobis suam pacem. ℟. Et vitam ætérnam Amen.

Deinde una ex prædictis Ant., et in fine, Divínum auxílium máneat semper nobíscum.

℟. Amen.

Extra Chorum autem dicuntur in fine Laudum, si tunc terminandum sit Offic. alioquin in fine ultimæ Horæ. Post alias vero Horas, quando terminatur Officium, dicitur tantum Pater noster, *secreto.*

PRO COMMEMORATIONE

DOMINICÆ ET FERIÆ.

IN ADVENTU.

AD LAUDES.

℣. Vox clamántis in desérto : Paráte viam Dómini. ℟. Rectas fácite sémitas ejus.

AD VESPERAS.

℣. Roráte cœli désuper, et nubes pluant justum. ℟. Aperiátur terra, et gérminet Salvatórem.

AB OCT. EPIPHANIÆ AD SEPTUAGESIMAM.

IN VESPERIS SABBATI.

Ant. Suscépit Deus Israel púerum suum : sicut locútus est ad Abraham, et semen ejus : exaltáre húmiles usque in sæculum.

℣. Vespertína orátio ascéndat ad te Dómine. ℟. Et descéndat super nos misericórdia tua.

IN DOMINICIS.

AD LAUDES.

℣. Dominus regnávit, decórem índuit. ℟. Induit Dóminus fortitúdinem, et præcinxit se virtúte.

AD VESPERAS.

℣. Dirigátur Dómine orátio mea. ℟. Sicut incénsum in conspéctu tuo.

PROPRIUM DE TEMPORE.

SABBATO

ANTE DOMINICAM I ADVENTUS.

AD VESPERAS.

CAPITULUM. *Rom.* 13. *d*

FRATRES, Hora est jam nos de somno súrgere. Nunc enim própior est nostra salus, quam cum credídimus.

℟. Deo grátias.

Sic semper respondetur in fine omnium Capitulorum.

HYMNUS.

CREATOR alme síderum,
Ætérna lux credéntium,
Jesu Redémptor ómnium,
Inténde votis súpplicum.

Qui dæmonis ne fráudibus
Períret orbis, ímpetu
Amóris actus, lánguidi
Mundi medéla factus es.

Commúne qui mundi nefas
Ut expiáres, ad Crucem
E Vírginis sacrário
Intácta prodis víctima.

Cujus potéstas glóriæ,
Noménque cum primum sonat;
Et Cœlites, et ínferi
Treménte curvántur genu.

Te deprecámur últimæ
Magnum diéi Júdicem;
Armis supérnæ grátiæ
Defénde nos ab hóstibus.

Virtus, honor, laus, glória
Deo Patri cum Fílio,
Sancto simul Paráclito,
In sæculórum sæcula.
Amen,

℣. Roráte cœli désuper, et nubes pluant justum. ℟. Aperiátur terra, et gérminet Salvatórem.

Ad Magnif. Ant. t. 1. Ecce nómen Dómini * venit de longínquo, et cláritas ejus replet orbem terrárum.

ORATIO.

EXCITA, quæsumus Dómine, poténtiam tuam, et veni : ut ab imminéntibus peccatórum nostrórum perículis, te mereámur protegénte éripi, te liberánte salvári. Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

℟. Amen.

Commemorationes, seu Suffragia Sanctorum, non fiunt per totum Adventum, etiam in Officio de Sanctis, nec de Cruce in feriali Officio.

In Adventu non fit de Festo, nisi fuerit Duplex, ve Semiduplex : quod si occurrat in Dominica, transfertur in primam diem simili Festo non impeditam, secundum Rubricam de Translatione Festorum. De Simplici vero fit tantum Commemoratio.

DOM. I ADVENTUS.

AD MATUTINUM.

Invitat. Regem ventúrum Dóminum, * Veníte, adorémus.

Et dicitur etiam in Feriis, usque ad Dominicam III Adventus.

Psalm. Veníte, exultémus, *p.* 2.

HYMNUS.

VERBUM supérnum pródiens
E Patris ætérni sinu,
Qui natus orbi súbvenis,
Labénte cursu témporis.

Illúmina nunc péctora,
Tuóque amóre cóncrema;
Ut cor cadúca déserens
Cœli volúptas ímpleat.

Ut, cum tribúnal Júdicis
Damnábit igni nóxios,
Et vox amíca débitum
Vocábit ad cœlum pios.

Non esca flammárum nigros
Volvámur inter túrbines,
Vultu Dei sed cómpotes
Cœli fruámur gáudiis.

Patri, simúlque Fílio,
Tibíque sancte Spíritus,
Sicut fuit, sit júgiter
Sæclum per omne glória.
Amen.

IN I NOCTURNO.

Ant. Véniet ecce Rex.

Psalm. Beátus vir, *cum reliquis, ut in Psalterio,* p. 3.

Post ℣. *in quolibet Nocturno dicitur*

Pater noster, *secreto, usque ad* ℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem. ℟. Sed líbera nos a malo.

Absolutio. Exáudi Dómine Jesu Christe preces servórum tuórum, et miserére nobis, qui cum Patre et Spíritu sancto vivis et regnas in sæcula sæculórum. ℟. Amen.

℣. Jube domne benedícere.

Bened. Benedictióne perpétua benedícat nos Pater ætérnus. ℟. Amen.

Incipit liber Isaíæ Prophétæ.

LECTIO I. *Cap.* 1.

VISIO Isaíæ fílii Amos, quam vidit super Judam et Jerúsalem, in diébus Ozíæ, Jóathan, Achaz, et Ezechíæ, regum Juda. Audíte cœli, et áuribus pércipe terra, quóniam Dóminus locútus est: Fílios enutrívi, et exaltávi: ipsi autem sprevérunt me. Cognóvit bos possessórem suum, et ásinus præsépe dómini sui: Israel autem me non cognóvit, et pópulus meus non intelléxit. Tu autem Dómine miserére nobis. ℟. Deo grátias.

Sic semper terminantur Lectiones, nisi aliter signetur:

℟. Aspíciens a longe, ecce vídeo Dei poténtiam veniéntem, et nébulam totam terram tegéntem. * Ite óbviam ei, et dícite: * Núntia nobis, si tu es ipse, * Qui regnatúrus es in pópulo Israel. ℣. Quique terrígenæ, et fílii hóminum, simul in unum dives et pauper. Ite óbviam ei, et dícite. ℣. Qui regis Israel inténde, qui dedúcis velut ovem Joseph. Núntia nobis, si tu es ipse. ℣. Tóllite portas príncipes vestras, et elevámini portæ æternáles, et introíbit rex glóriæ. Qui regnatúrus es in pópulo Israel.

Glória Patri, et Fílio, et Spirítui sancto. *Deinde repetitur* ℟. Aspíciens a longe, *usque ad* ℣. Quique terrígenæ.

Hoc Responsorium non dicitur per Hebdomadam, sed ejus loco dicitur Responsorium primum sequentis Feriæ secundæ.

℣. Jube domne benedícere.

Bened. Unigénitus Dei Fílius nos benedícere et adjuváre dignétur. ℟. Amen.

LECTIO II.

VÆ genti peccatríci, pópulo gravi iniquitáte, sémini nequam, fíliis scelerátis : dereliquérunt Dóminum, blasphemavérunt sanctum Israel, abalienáti sunt retrórsum. Super quo percútiam vos ultra, addéntes prævaricatiónem? omne caput lánguidum, et omne cor mœrens. A planta pedis usque ad vérticem non est in eo sánitas : vulnus, et livor, et plaga tumens non est circumligáta, nec curáta medicámine, neque fota óleo.

℟. Aspiciébam in visu noctis : et ecce in núbibus cœli Fílius hóminis veniébat : et datum est ei regnum, et honor : * Et omnis pópulus, tribus, et linguæ sérvient ei. ℣. Potéstas ejus potéstas ætérna, quæ non auferétur : et regnum ejus, quod non corrumpétur. Et omnis.

℣. Jube domne benedícere.

Bened. Spíritus sancti grátia illúminet sensus et corda nostra. ℟. Amen.

LECTIO III.

TERRA vestra desérta, civitátes vestræ succénsæ igni : regiónem vestram coram vobis aliéni dévorant, et desolábitur sicut in vastitáte hostíli. Et derelinquétur fília Sion ut umbráculum in vínea, et sicut tugúrium in cucumerário, et sicut cívitas quæ vastátur. Nisi Dóminus exercítuum reliquísset nobis semen, quasi Sódoma fuissémus, et quasi Gomórrha símiles essémus.

℟. Missus est Gábriel Angelus ad Maríam Vírginem desponsátam Joseph, núntians ei verbum : * et expavéscit Virgo de lúmine. Ne tímeas María, invenísti grátiam apud Dóminum : * Ecce concípies et páries, et vocábitur Altíssimi Fílius. ℣. Dabit ei Dóminus Deus sedem David patris ejus, et regnábit in domo Jacob in ætérnum. Ecce concípies. Glória Patri. Ecce concípies.

Sic semper dicitur Glória Patri *in fine ultimi Responsorii cujuslibet Nocturni, nisi aliter notetur.*

IN II NOCTURNO.

Ant. Gaude et lætáre.

Psalm. Consérva, *cum reliquis ut in Psalterio,* p. 10.

Absolutio. Ipsíus pietas et misericórdia nos ádjuvet, qui cum Patre et Spíritu sancto vivit et regnat in sæcula sæculórum. ℟. Amen.

℣. Jube domne benedícere.
Bened. Deus Pater omnípotens sit nobis propítius et clemens. ℟. Amen.

Sermo sancti Leónis Papæ.
Serm. 8. de jejunio x *mensis, et eleemosynis.*

Cum de advéntu regni Dei, et de mundi fine ac témporum, discípulos suos Salvátor instrúeret, totámque Ecclésiam suam in Apóstolis erudíret : Cavéte, inquit, ne forte gravéntur corda vestra in crápula, et ebrietáte, et cogitatiónibus sæculáribus. Quod útique præcéptum, dilectíssimi, ad nos speciálius pertinére cognóscimus, quibus denuntiátus dies, étiam si est occúltus, non dubitátur esse vicínus.

℟. Ave María, grátia plena, Dóminus tecum : * Spíritus sanctus supervéniet in te, et virtus Altíssimi obumbrábit tibi : quod enim ex te nascétur Sanctum, vocábitur Fílius Dei. ℣. Quómodo fiet istud, quóniam virum non cognósco? Et respóndens Angelus dixit ei. Spíritus sanctus.

℣. Jube domne benedícere.
Bened. Christus perpétuæ det nobis gáudia vitæ.
℟. Amen.

Lectio v.

Ad cujus advéntum omnem hóminem cónvenit præparári : ne quem aut ventri déditum, aut curis sæculáribus invéniat implicátum. Quotidiáno enim, dilectíssimi, experiménto probátur, potus satietáte áciem mentis obtúndi, et cibórum nimietáte vigórem cordis hebetári : ita ut delectátio edéndi étiam córporum contrária sit sáluti, nisi rátio temperántiæ obsístat illécebræ, et quod futúrum est óneri, súbtrahat voluptáti.

℟. Salvatórem expectámus Dóminum Jesum Christum, * Qui reformábit corpus humilitátis nostræ, configurátum córpori claritátis suæ. ℣. Sóbrie, et juste, et pie vivámus in hoc sæculo, expectántes beátam spem, et advéntum glóriæ magni Dei. Qui reformábit.

℣. Jube domne benedícere.
Bened. Ignem sui amóris accéndat Deus in córdibus nostris. ℟. Amen.

Lectio vi.

Quamvis enim sine ánima nihil caro desíderet, et inde accípiat sensus, unde sumit et motus : ejúsdem tamen est ánimæ, quædam sibi súbditæ negáre substántiæ, et interióri judício ab inconveniéntibus exterióra frænáre : ut a corpóreis cupiditátibus sæpius líbera, in aula mentis possit divínæ vacáre sapiéntiæ : ubi omni strépitu terrenárum siléntе curárum, in meditatiónibus sanctis, et in delíciis lætétur ætérnis.

℟. Obsecro Dómine, mitte quem missúrus es : vide afflictiónem pópuli tui ; * Sicut

locútus es, veni, * Et líbera nos. ℣. Qui regis Israel inténde, qui dedúcis velut ovem Joseph, qui sedes super Chérubim. Sicut. Glória Patri. Et líbera.

IN III NOCTURNO.

Ant. Gabriel Angelus.

Psalm. Cœli enárrant, *cum reliquis, ut in Psalterio*, p. 14.

Absolutio. A vínculis peccatórum nostrórum absólvat nos omnípotens et miséricors Dóminus. ℟. Amen.

℣. Jube domne benedícere.

Benedictio. Evangélica léctio sit nobis salus et protéctio. ℟. Amen.

Léctio sancti Evangélii secúndum Lucam.

Sic semper præponitur Léctio sancti Evangélii, *ante primam Lectionem de Homilia.*

LECTIO VII. *Cap.* 21. *e*

In illo témpore : Dixit Jesus discípulis suis : Erunt signa in sole, et luna, et stellis, et in terris pressúra Géntium. Et réliqua.

Homilía sancti Gregórii Papæ.

Homilia 1. *in Evangelia.*

Dominus ac Redémptor noster parátos nos inveníre desíderans, senescéntem mundum quæ mala sequántur, denúntiat, ut nos ab ejus amóre compéscat. Appropinquántem ejus términum quantæ percussiónes prævéniant, innotéscit : ut si Deum metúere in tranquillitáte nólumus, saltem vicínum ejus judícium vel percussiónibus attríti timeámus.

℟. Ecce virgo concípiet, et páriet fílium, dicit Dóminus : * Et vocábitur nomen ejus Admirábilis, Deus, Fortis. ℣. Super sólium David, et super regnum ejus sedébit in ætérnum. Et vocábitur.

℣. Jube domne benedícere.

Bened. Divínum auxílium máneat semper nobíscum.

℟. Amen.

Quando fit Officium de Sanctis, dicitur,

Cujus (*vel* Quorum, *vel* Quarum) festum cólimus, ipse (*vel* ipsa, ipsi, *vel* ipsæ) intercédat (*vel* intercédant) pro nobis ad Dóminum.

℟. Amen.

Quando fit Officium de S. Maria.

Cujus festum cólimus, ipsa Virgo vírginum intercédat pro nobis ad Dóminum.

℟. Amen.

LECTIO VIII.

Huic étenim lectióni sancti Evangélii, quam modo vestra fratérnitas audívit, paulo supérius Dóminus præmísit, dicens : Exúrget gens contra gentem, et regnum advérsus regnum : et erunt terræmótus magni per loca, pestiléntiæ, et fames. Et quibúsdam interpósitis, hoc, quod modo audístis, adjúnxit : Erunt signa in sole, et luna, et stellis, et in terris pressúra

Géntium præ confusióne sónitus maris, et flúctuum. Ex quibus profécto ómnibus ália jam facta cérnimus, ália in próximo ventúra formidámus.

℟. Audíte verbum Dómini Gentes, et annuntiáte illud in fínibus terræ : * Et ínsulis quæ procul sunt, dícite : Salvátor noster advéniet. ℣. Annuntiáte, et audítum fácite : loquímini, et clamáte. Et ínsulis.

℣. Jube domne benedícere. *Bened.* Ad societátem cívium supernórum perdúcat nos rex Angelórum. ℟. Amen.

Quando legitur aliud Evangelium cum Homilia, dicitur sequens Benedictio :

Per Evangélica dicta deleántur nostra delícta.

℟. Amen.

Prædicto ordine dicuntur Absolutiones et Benedictiones, quandocumque fit Officium novem Lectionum.

Quando vero fit trium Lectionum, et singulæ tres Lectiones sunt de Scriptura, Absolutiones et Benedictiones I Nocturni dicuntur II *et* V *Feria; II Nocturni,* III *et* VI *Feria; III Nocturni,* IV *Feria et Sabbato, omissa Benedictione ante Evangelium, cujus loco dicitur:*

Ille nos benedícat, qui sine fine vivit et regnat. ℟. Amen.

Si autem singulæ tres Lectiones non sint de Scriptura, Absolutiones dicuntur eodem ordine; Benedictiones vero, ut in III Nocturno.

Si fit de Sancto, prima erit, Ille nos benedícat.

Secunda, Cujus festum cólimus.

Tertia, Ad societátem.

LECTIO IX.

Nam gentem contra gentem exúrgere, earúmque pressúram terris insístere, plus jam in nostris tempóribus cérnimus, quam in codícibus légimus. Quod terræmótus urbes innúmeras óbruat, ex áliis mundi pártibus scitis quam frequénter audívimus. Pestiléntias sine cessatióne pátimur. Signa vero in sole, et luna, et stellis, adhuc apérte mínime vídimus : sed quia et hæc non longe sint, ex ipsa jam aéris immutatióne collígimus.

℟. Ecce dies véniunt, dicit Dóminus, et suscitábo David germen justum, et regnábit Rex, et sápiens erit, et fáciet judícium et justítiam in terra : * Et hoc est nomen quod vocábunt eum : * Dóminus justus noster. ℣. In diébus illis salvábitur Juda, et Israel habitábit confidénter. Et hoc est. Glória Patri. Dóminus.

Ab hac Dominica usque ad Nativitatem Domini, et a Dominica Septuagesimæ usque ad Pascha, Dominicis diebus dicitur nonum Responsorium, quia Te Deum *non dicitur, nisi in Festis.*

AD LAUDES
ET PER HORAS.

Ant. t. 8. In illa die * stillábunt montes dulcédinem, et colles fluent lac et mel, allelúia.

Psalm. Dóminus regnávit. *p.* 17.

Ant. t. 8. Jucundáre * fília Sion, et exúlta satis fília Jerúsalem, allelúia.

Psalm. Jubiláte Deo, *p.* 18.

Ant. t. 5. Ecce Dóminus * véniet, et omnes sancti ejus cum eo : et erit in die illa lux magna, allelúia.

Psalm. Deus Deus meus, ad te, *p.* 18.

Ant. t. 7. Omnes sitiéntes * veníte ad aquas : quærite Dóminum dum inveníri potest, allelúia.

Canticum. Benedícite ómnia, *p.* 19.

Ant. t. 4. Ecce véniet * Prophéta magnus : et ipse renovábit Jerúsalem, allelúia.

Psalm. Laudáte Dóminum de cœlis, *p.* 19.

CAPITULUM. *Rom.* 13. *d*

FRATRES, Hora est jam nos de somno súrgere. Nunc enim própior est nostra salus, quam cum credídimus.

℟. Deo grátias.

HYMNUS.

En clara vox redárguit
Obscúra quæque pérsonans :
Procul fugéntur sómnia :
Ab alto Jesus prómicat.

Mens jam resúrgat tórpida,
Non ámplius jacens humi :
Sidus refúlget jam novum,
Ut tollat omne nóxium.

En Agnus ad nos míttitur
Laxáre gratis débitum :
Omnes simul cum lácrymis
Precémur indulgéntiam :

Ut, cum secúndo fúlserit,
Metúque mundum cínxerit,
Non pro reátu púniat,
Sed nos pius tunc prótegat.

Virtus, honor, laus, glória
Deo Patri cum Fílio,
Sancto simul Paráclito,
In sæculórum sæcula.
Amen.

℣. Vox clamántis in desérto : Paráte viam Dómini.
℟. Rectas fácite sémitas ejus.

Ad Bened. Ant. t. 8. Spíritus sanctus * in te descéndet María : ne tímeas, habébis in útero Fílium Dei, allelúia.

ORATIO.

EXCITA, quæsumus Dómine, poténtiam tuam, et veni : ut ab imminéntibus peccatórum nostrórum perículis, te mereámur protegénte éripi, te liberánte salvári. Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitáte Spíritu sancti Deus.

Ad Primam, Tertiam, Sextam, et Nonam Antiphonæ de Laudibus dicuntur per ordinem, quarta prætermissa. Quod etiam servatur in aliis Dominicis Adventus.

AD PRIMAM.

Ant. In illa die.

Psalmus. Deus in nómine

tuo, *cum reliquis de Psalterio*, p. 22.

Capitulum, Regi sæculórum, *p.* 27.

℟. *br.* Christe Fili Dei vivi, * Miserére nobis. *Repetitur* Christe Fili Dei vivi, miserére nobis. ℣. Qui ventúrus es in mundum. Miserére nobis. Glória Patri. Christe Fili Dei vivi, miserére nobis.

℣. Exúrge Christe, adjúva nos. ℟. Et líbera nos propter nomen tuum.

Sic dicitur quotidie usque ad Nativitatem Domini, etiam in Officio de Sanctis, præterquam in die Conceptionis beatæ Mariæ, et per Octavam.

Deinde Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Pater noster. Credo.

℣. Et ego ad te Dómine clamávi, *cum reliquis ut in Psalterio*, p. 27.

Ad absolutionem Capituli, Lectio brevis, Dómine miserére, *p.* 29. *Quæ dicitur in Dominicis et Feriis usque ad Vigiliam Nativitatis Domini exclusive.*

AD TERTIAM.

Ant. Jucundáre.

Capitulum, Fratres, Hora est, *ut supra, ad Laudes.*

℟. *br.* Veni ad liberándum nos, * Dómine Deus virtútum. *Et repetitur* Veni ad liberándum nos, Dómine Deus virtútum. ℣. Osténde fáciem tuam, et salvi érimus. Dómine Deus virtútum. Glória Patri. Veni ad liberándum nos, Dómine Deus virtútum.

℣. Timébunt Gentes nomen tuum Dómine. ℟. Et omnes reges terræ glóriam tuam.

Sic repetitur Versus in omnibus Responsoriis brevibus Horarum.

AD SEXTAM.

Ant. Ecce Dóminus.

CAPITULUM. *Rom.* 13. *d*

Nox præcéssit, dies autem appropinquávit : abjiciámus ergo ópera tenebrárum, et induámur arma lucis.

℟. *br.* Osténde nobis Dómine, * Misericórdiam tuam. Osténde. ℣. Et salutáre tuum da nobis. Misericórdiam. Glória Patri. Osténde nobis Dómine misericórdiam tuam.

℣. Meménto nostri Dómine in beneplácito pópuli tui. ℟. Vísita nos in salutári tuo.

AD NONAM.

Ant. Ecce véniet.

CAPITULUM. *Rom.* 13. *d*

Sicut in die honéste ambulémus : non in commessatiónibus et ebrietátibus, non in cubílibus et impudicítiis, non in contentióne et æmulatióne : sed induímini Dóminum Jesum Christum.

℟. *br.* Super te Jerúsalem, * Oriétur Dóminus. Super te. ℣. Et glória ejus in te vidébitur. Oriétur. Glória Patri. Super te Jerúsalem oriétur Dóminus.

℣. Dómine Deus virtútum

convérte nos. ℟. Et osténde fáciem tuam, et salvi érimus.

AD VESPERAS.

Ant. In illa die, *cum reliquis de Laudibus*, p. 161.

Psalm. Dixit Dóminus, *cum reliquis de Dominica*, p. 125.

Capitulum, Fratres, Hora est.

Hymnus, Creátor alme síderum, *ut supra in primis Vesperis*, p. 155.

℣. Roráte cœli désuper, et nubes pluant justum. ℟. Aperiátur terra, et gérminet Salvatórem.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Ne tímeas María, * invenísti enim grátiam apud Dóminum : Ecce concípies, et páries fílium, allelúia.

Oratio, Excita quæsumus Dómine, *ut supra*, p. 161.

Hymni, Versus, et Responsoria brevia hujus Dominicæ dicuntur in aliis Dominicis, et Feriis Adventus.

Post Vesperas diei dicuntur Vesperæ Defunctorum.

FERIA SECUNDA.

AD MATUTINUM.

Invitat. Regem ventúrum Dóminum, * Veníte, adorémus.

Hymnus, Verbum supérnum pródiens, *p.* 156.

Ant. Dóminus defénsor.

Psalm. Dóminus illuminátio, *cum reliquis de Psalterio*, p. 47.

Post ℣. *et* Pater noster, *Absolutiones et Benedictiones in hac et sequentibus Feriis dicuntur ordine superius descripto*, p. 156.

De Isaía Prophéta.

Lectio i. *Cap.* 1. *d*

Lavamini, mundi estóte, auférte malum cogitatiónum vestrárum ab óculis meis : quiéscite ágere pervérse, díscite benefácere : quærite judícium, subveníte opprésso : judicáte pupíllo, deféndite víduam. Et veníte, et argúite me, dicit Dóminus : si fúerint peccáta vestra ut cóccinum, quasi nix dealbabúntur : et si fúerint rubra quasi vermículus, velut lana alba erunt.

℟. Súscipe, verbum Virgo María, quod tibi a Dómino per Angelum transmíssum est : concípies et páries Deum páriter et hóminem. * Ut benedícta dicáris inter omnes mulíeres. ℣. Páries quidem fílium, et virginitátis non patiéris detriméntum : efficiéris grávida, et eris mater semper intácta. Ut benedícta.

Lectio ii.

Si voluéritis, et audiéritis me, bona terræ comedétis. Quod si noluéritis, et me ad iracúndiam provocavéritis ; gládius devorábit vos, quia os Dómini locútum est. Quómodo facta est méretrix cívitas fidélis, plena judícii ? justítia habitávit in ea, nunc autem homicídæ. Argéntum tuum versum est in scóriam : vinum tuum mistum est aqua. Príncipes tui infidéles, sócii fu-

rum : omnes díligunt múnera, sequúntur retributiónes. Pupíllo non júdicant, et causa víduæ non ingréditur ad illos.

℟. Læténtur cœli, et exúltet terra, jubiláte montes laudem : quia Dóminus noster véniet, * Et páuperum suórum miserébitur. ℣. Oriétur in diébus ejus justítia, et abundántia pacis. Et páuperum.

LECTIO III.

PROPTER hoc, ait Dóminus Deus exercítuum fortis Israel : Heu! consolábor super hóstibus meis, et vindicábor de inimícis meis. Et convértam manum meam ad te, et éxcoquam ad purum scóriam tuam, et áuferam omne stannum tuum. Et restítuam júdices tuos ut fuérunt prius, et consiliários tuos sicut antiquítus : post hæc vocáberis cívitas justi, urbs fidélis. Sion in judício redimétur, et redúcent eam in justítia : et cónteret sceléstos, et peccatóres simul : et qui dereliquérunt Dóminum, consuméntur.

℟. Aliéni non transíbunt per Jerúsalem ámplius : * Nam in illa die stillábunt montes dulcédinem, et colles fluent lac et mel, dicit Dóminus. ℣. Deus a Líbano véniet, et sanctus de monte umbróso et condénso. Nam. Glória Patri. Nam.

AD LAUDES.

Ant. et Psalm. Miserére, *cum reliquis de Psalterio*, p. 57.

CAPITULUM. *Isaiæ*, 2.

VENITE, et ascendámus ad montem Dómini, et ad domum Dei Jacob : et docébit nos vias suas, et ambulábimus in sémitis ejus : quia de Sion exíbit lex, et verbum Dómini de Jerúsalem.

Hymnus, En clara vox, *ut supra*, p. 161.

℣. Vox clamántis in desérto : Paráte viam Dómini. ℟. Rectas fácite sémitas ejus.

Ad Bened. Ant. t. 1. Angelus Dómini * nuntiávit Maríæ, et concépit de Spíritu sancto, allelúia.

Deinde dicuntur Preces.

Kyrie eleison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Pater noster.

℣. Ego dixi, Dómine, *ut in Psalterio*, p. 60.

ORATIO.

EXCITA, quæsumus Dómine, poténtiam tuam, et veni : ut ab imminéntibus peccatórum nostrórum perículis, te mereámur protegénte éripi, te liberánte salvári. Qui vivis.

Oratio Dominicæ præteritæ semper dicitur per Hebdomadam in feriali Officio, quando propria non assignatur. Et ad Horas Antiph. sumuntur de Laudibus Dominicæ præcedentis, quando ad Laudes Feriæ non assignantur propriæ.

Hodie dicitur Officium Defunctorum.

AD PRIMAM.

Ant. In illa die.

Capitulum, Pacem et veritátem, *ut in Psalterio*, p. 34.

℟. *br.* Christe Fili Dei vivi, * Miserére nobis. *Repetitur*, Christe Fili Dei vivi, miserére nobis. ℣. Qui ventúrus es in mundum. Miserére nobis. Glória Patri. Christe.

℣. Exúrge Christe, ádjuva nos. ℟. Et líbera nos propter nomen tuum.

Deinde Preces, ut in Psalterio in feriali Officio, p. 35.

Ad Absolutionem, Capituli Dómine miserére, *ut in Psalterio*, p. 37.

AD TERTIAM.

Ant. Jucundáre.

CAPITULUM. *Jerem.* 23.

Ecce dies véniunt, dicit Dóminus : et suscitábo David germen justum, et regnábit Rex, et sápiens erit : et fáciet judícium et justítiam in terra.

℟. *br.* Veni ad liberándum nos, * Dómine Deus virtútum. Veni. ℣. Osténde fáciem tuam, et salvi érimus. Dómine Deus virtútum. Glória Patri. Veni.

℣. Timébunt Gentes nomen tuum Dómine. ℟. Et omnes reges terræ glóriam tuam.

Post ℟. *br. dicitur* Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Pater noster.

℣. Dómine Deus virtútum, *ut in Psalterio*, p. 40.

AD SEXTAM.

Ant. Ecce Dóminus.

CAPITULUM. *Jerem.* 23.

In diébus illis salvábitur Juda, et Israel habitábit confidénter : et hoc est nomen quod vocábunt eum, Dóminus justus noster.

℟. *br.* Osténde nobis Dómine, * Misericórdiam tuam. Osténde. ℣. Et salutáre tuum da nobis. Misericórdiam. Glória Patri. Osténde.

℣. Meménto nostri Dómine in beneplácito pópuli tui. ℟. Vísita nos in salutári tuo.

Deinde Kyrie eléison, *ut in Psalterio*, p. 43.

AD NONAM.

Ant. Ecce véniet.

CAPITULUM. *Isaiæ*, 14.

Prope est ut véniat tempus ejus, et dies ejus non elongabúntur. Miserébitur enim Dóminus Jacob, et Israel salvábitur.

℟. *br.* Super te Jerúsalem, * Oriétur Dóminus. Super te. ℣. Et glória ejus in te vidébitur. Oriétur Dóminus. Glória Patri. Super te.

℣. Veni Dómine, et noli tardáre. ℟. Reláxa facínora plebi tuæ.

Deinde Kyrie eléison, *ut in Psalterio*, p. 46.

AD VESPERAS.

Ant. Inclinávit.

Psalm. Diléxi, *cum reliquis de Psalterio*. p. 128.

CAPITULUM. *Gen.* 49. *b*

Non auferétur sceptrum de Juda, et dux de fémore ejus, donec véniat qui mitténdus est : et ipse erit expectátio Géntium.

Hymnus, Creátor alme síderum, *ut supra*, p. 155.

℣. Roráte cœli désuper, et nubes pluant justum. ℟. Aperiátur terra, et gérminet Salvatórem.

Ad Magnif. Ant. t. 1. l Leva Jerúsalem * óculos tuos, et vide poténtiam Regis : ecce Salvátor venit sólvere te a vínculo.

Deinde dicitur Kyrie eléison, *cum Precibus, ut supra in Psalterio,* p. 130.

Capitula prædicta dicuntur in feriali Officio usque ad Vigiliam Nativitatis Domini exclusive.

FERIA TERTIA.

De Isaía Prophéta.

LECTIO I. *Cap.* 2.

VERBUM, quod vidit Isaías, fílius Amos, super Juda, et Jerúsalem. Et erit in novíssimis diébus præparátus mons domus Dómini in vértice móntium, et elevábitur super colles; et fluent ad eum omnes Gentes. Et ibunt pópuli multi, et dicent : Veníte, et ascendámus ad montem Dómini, et ad domum Dei Jacob; et docébit nos vias suas, et ambulábimus in sémitis ejus : quia de Sion exíbit lex, et verbum Dómini de Jerúsalem.

℟. Montes Israel, ramos vestros expándite, et floréte, et fructus fácite : * Prope est ut véniat dies Dómini. ℣. Roráte cœli désuper; et nubes pluant justum : aperiátur terra, et gérminet Salvatórem. Prope est.

LECTIO II.

ET judicábit Gentes, et árguet pópulos multos; et conflábunt gládios suos in vómeres, et lánceas suas in falces : non levábit gens contra gentem gládium, nec exercebúntur ultra ad prælium Domus Jacob, veníte, et ambulémus in lúmine Dómini. Projecísti enim pópulum tuum, domum Jacob : quia repléti sunt ut olim, et áugures habuérunt ut Philísthiim, et púeris aliénis adhæsérunt.

℟. Erúmpant montes jucunditátem, et colles justítiam, * Quia lux mundi Dóminus cum poténtia venit. ℣. De Sion exíbit lex, et verbum Dómini de Jerúsalem. Quia.

LECTIO III.

REPLETA est terra argénto et auro; et non est finis thesaurórum ejus : et repléta est terra ejus equis; et innumerábiles quadrígæ ejus. Et repléta est terra ejus idólis : opus mánuum suárum adoravérunt, quod fecérunt dígiti eórum. Et incurvávit se homo, et humiliátus est vir : ne ergo dimíttas eis.

℟. Ecce ab Austro vénio, ego Dóminus Deus vester : * Visitáre vos in pace. ℣. Aspíciam vos, et créscere fáciam : multiplicabímini, et firmábo pactum meum vobíscum. Visitáre. Glória Patri. Visitáre.

Ad Bened. Ant. t. 1. Antequam convenírent, * invénta est María habens in

útero de Spíritu sancto, allelúia.

Deinde Kyrie eléison, *ut supra*, p. 60.

Ad Magnif. Ant. t. 4. Quærite Dóminum, * dum inveníri potest : invocáte eum, dum prope est, allelúia.

Deinde Kyrie eléison, *ut supra*, p. 130.

FERIA QUARTA.

De Isaía Prophéta.

LECTIO I. *Cap.* 3.

Ecce enim Dominátor Dóminus exercítuum áuferet a Jerúsalem et a Juda válidum et fortem, omne robur panis, et omne robur aquæ : fortem, et virum bellatórem, júdicem, et Prophétam, et aríolum, et senem : príncipem super quinquagínta, et honorábilem vultu, et consiliárium, et sapiéntem de architéctis, et prudéntem elóquii mystici. Et dabo púeros príncipes eórum, et effemináti dominabúntur eis.

℟. Rex noster advéniet Christus, * Quem Joánnes prædicávit Agnum esse ventúrum. ℣. Super ipsum continébunt reges os suum, ipsum Gentes deprecabúntur. Quem.

LECTIO II.

Et irruet pópulus, vir ad virum, et unusquísque ad próximum suum : tumultuábitur puer contra senem, et ignóbilis contra nóbilem. Apprehéndet enim vir fratrem suum domésticum patris sui : Vestiméntum tibi est, princeps esto noster, ruína autem hæc sub manu tua. Respondébit in die illa dicens : Non sum médicus, et in domo mea non est panis, neque vestiméntum; nolíte constitúere me príncipem pópuli.

℟. Ante multum tempus prophetávit Ezéchiel : Vidi portam clausam, ecce Deus ante sæcula ex ea procedébat pro salúte mundi : * Et erat íterum clausa, demónstrans Vírginem, quia post partum permánsit virgo. ℣. Porta quam vidísti, Dóminus solus transíbit per illam. Et erat.

LECTIO III.

Ruit enim Jerúsalem, et Judas cóncidit : quia lingua eórum et adinventiónes eórum contra Dóminum, ut provocárent óculos majestátis ejus. Agnítio vultus eórum respóndit eis : et peccátum suum quasi Sódoma prædicavérunt, nec abscondérunt : væ ánimæ eórum, quóniam réddita sunt eis mala. Dícite justo quóniam bene, quóniam fructum adinventiónum suárum cómedet. Væ ímpio in malum : retribútio enim mánuum ejus fiet ei.

℟. Ecce dies véniunt, dicit Dóminus, et suscitábo David germen justum : et regnábit Rex, et sápiens erit, et fáciet judícium et justítiam in terra : * Et hoc est nomen quod vocábunt eum : * Dóminus justus noster. ℣. In diébus illis salvábitur Juda, et Israel

habitábit confidénter. Et hoc. Glória Patri. Dóminus.

Ad Bened. Ant. t. 2. De Sion * exíbit lex, et verbum Dómini de Jerúsalem.

Deinde Kyrie eleison, *ut supra,* p. 60.

Ad Magnif. Ant. t. 5. Véniet * fórtior me post me, cujus non sum dignus sólvere corrígiam calceamentórum.

Deinde Kyrie eléison, *ut supra,* p. 130.

FERIA QUINTA.

De Isaía Prophéta.

LECTIO I. *Cap.* 4.

ET apprehéndent septem mulíeres virum unum in die illa, dicéntes : Panem nostrum comedémus, et vestiméntis nostris operiémur : tantúmmodo invocétur nomen tuum super nos, aufer oppróbrium nostrum. In die illa erit germen Dómini in magnificéntia, et glória, et fructus terræ sublímis, et exultátio his qui salváti fúerint de Israel. Et erit : Omnis qui relíctus fúerit in Sion, et resíduus in Jerúsalem, sanctus vocábitur, omnis qui scriptus est in vita in Jerúsalem.

℟. Súscipe verbum, *p.* 163.

LECTIO II. *Cap.* 5.

CANTABO dilécto meo cánticum patruélis mei víneæ suæ. Vínea facta est dilécto meo in cornu fílio ólei. Et sepívit eam, et lápides elégit ex illa, et plantávit eam eléctam, et ædificávit turrim in médio ejus, et torcúlar extrúxit in ea; et expectávit ut fáceret uvas, et fecit labrúscas. Nunc ergo habitatóres Jerúsalem, et viri Juda, judicáte inter me et víneam meam. Quid est quod débui ultra fácere víneæ meæ, et non feci ei? an quod expectávi ut fáceret uvas, et fecit labrúscas?

℟. Aspiciébam in visu noctis, *p.* 157.

LECTIO III.

ET nunc osténdam vobis quid ego fáciam víneæ meæ : áuferam sepem ejus, et erit in direptiónem : díruam macériam ejus, et erit in conculcatiónem. Et ponam eam desértam : non putábitur, et non fodiétur : et ascéndent vepres et spinæ : et núbibus mandábo ne pluant super eam imbrem. Vínea enim Dómini exercítuum domus Israel est : et vir Juda, germen ejus delectábile : et expectávi ut fáceret judícium, et ecce iníquitas; et justítiam, et ecce clamor.

℟. Missus est Gábriel Angelus, p. 157.

Ad Bened. Ant. t. 4. Benedícta * tu in muliéribus, et benedíctus fructus ventris tui.

Deinde Kyrie eléison, *p.* 60.

Ad Magnif. Ant. t. 4. Expectábo * Dóminum Salvatórem meum, et præstolábor eum dum prope est, allelúia.

Deinde Kyrie eléison, *p.* 130.

FERIA SEXTA

De Isaía Prophéta.

Lectio i. *Cap.* 6.

In anno, quo mórtuus est rex Ozías, vidi Dóminum sedéntem super sólium excélsum et elevátum: et ea, quæ sub ipso erant, replébant templum. Séraphim stabant super illud: sex alæ uni, et sex alæ álteri: duábus velábant fáciem ejus, et duábus velábant pedes ejus, et duábus volábant. Et clamábant alter ad álterum, et dicébant: Sanctus, sanctus, sanctus, Dóminus Deus exercítuum: plena est omnis terra glória ejus.

℟. Ave María, *p.* 158.

Lectio ii.

Et commóta sunt superliminária cárdinum a voce clamántis, et domus repleta est fumo. Et dixi: Væ mihi, quia tácui, quia vir pollútus lábiis ego sum, et in médio pópuli pollúta lábia habéntis ego hábito, et Regem Dóminum exercítuum vidi óculis meis. Et volávit ad me unus de Séraphim, et in manu ejus cálculus, quem fórcipe túlerat de altári. Et tétigit os meum, et dixit: Ecce tétigit hoc lábia tua, et auferétur iníquitas tua, et peccátum tuum mundábitur.

℟. Salvatórem, *p.* 158.

Lectio iii.

Et audívi vocem Dómini dicéntis: Quem mittam? et quis ibit nobis? Et dixi: Ecce ego, mitte me. Et dixit: Vade, et dices pópulo huic: Audíte audiéntes, et nolíte intellígere: et vidéte visiónem, et nolíte cognóscere. Excæca cor pópuli hujus, et aures ejus ággrava, et óculos ejus claude: ne forte vídeat óculis suis, et áuribus suis áudiat, et corde suo intélligat, et convertátur, et sanem eum.

℣. Obsecro Dómine, *p.* 158.

Ad Bened. Ant. t. 1. Ecce véniet * Deus et homo de domo David sedére in throno, allelúia.

Deinde Kyrie eléison, *ut supra,* p. 60.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Ex Ægypto * vocávi Fílium meum: véniet ut salvet pópulum suum.

Deinde Kyrie eléison, *ut supra,* p. 130.

SABBATO.

De Isaía Prophéta.

Lectio i. *Cap.* 7.

Et factum est in diébus Achaz fílii Jóathan, fílii Ozíæ regis Juda, ascéndit Rasin rex Syriæ, et Phácee fílius Romelíæ rex Israel, in Jerúsalem, ad præliándum contra eam: et non potuérunt debelláre eam. Et nuntiavérunt dómui David, dicéntes: Requiévit Syria super Ephraim, et commótum est cor ejus, et cor pópuli ejus, sicut movéntur ligna silvárum a fácie venti. Et dixit Dóminus ad Isaíam: Egrédere in occúrsum Achaz tu, et qui derelíctus est Jasub

fílius tuus, ad extrémum aquædúctus piscinæ superióris in via Agri fullónis.

℟. Ecce Virgo, *p.* 159.

LECTIO II.

Et dices ad eum : Vide ut síleas : noli timére, et cor tuum ne formídet a duábus caudis titiónum fumigántium istórum, in ira furóris Rasin regis Syriæ, et fílii Romelíæ : eo quod consílium iníerit contra te Syria in malum Ephraim, et fílius Romelíæ, dicéntes : Ascendámus ad Judam, et suscitémus eum, et avellámus eum ad nos, et ponámus regem in médio ejus fílium Tábeel.

℟. Audíte verbum, *p.* 160.

LECTIO III.

Et adjécit Dóminus loqui ad Achaz, dicens : Pete tibi signum a Dómino Deo tuo in profúndum inférni, sive in excélsum supra. Et dixit Achaz : Non petam, et non tentábo Dóminum. Et dixit : Audíte ergo domus David : Numquid parum vobis est moléstos esse homínibus, quia moléstí estis et Deo meo? Propter hoc dabit Dóminus ipse vobis signum. Ecce virgo concípiet, et páriet fílium, et vocábitur nomen ejus Emmánuel. Butyrum et mel cómedet, ut sciat reprobáre malum, et elígere bonum.

℟. Ecce dies véniunt, *p.* 160.

Ad Bened. Ant. t. 4. Sion noli timére, * ecce Deus tuus véniet, allelúia.

Deinde Kyrie eléison, *ut supra*, p. 60.

AD VESPERAS.

CAPITULUM. *Rom.* 15.

Fratres, Quæcúmque scripta sunt, ad nostram doctrinam scripta sunt; ut per patiéntiam, et consolatiónem Scripturárum, spem habeámus.

HYMNUS.

Creator alme síderum,
Ætérna lux credéntium,
Jesu Redémptor ómnium,
Inténde votis súpplicum.

Qui dæmónis ne fráudibus
Períret orbis, ímpetu
Amóris actus, lánguidi
Mundi medéla factus es.

Commúne qui mundi nefas
Ut expiáres, ad Crucem
E Vírginis sacrário
Intácta prodis víctima.

Cujus potéstas glóriæ,
Noménque cum primum sonat;
Et Cœlites, et ínferi
Treménte curvántur genu.

Te deprecámur últimæ
Magnum diéi Júdicem;
Armis supérnæ grátiæ
Defénde nos ab hóstibus.

Virtus, honor, laus, glória.
Deo Patri cum Fílio,
Sancto simul Paráclito,
In sæculórum sæcula.
Amen.

℣. Roráte cœli désuper, et nubes pluant justum. ℟. Aperiátur terra, et gérminet Salvatórem.

Ad Magnif. Ant. t. 7. r Veni Dómine * visitáre nos in pace, ut lætémur coram te corde perfécto.

ORATIO.

EXCITA Dómine corda nostra ad præparándas Unigéniti tui vias : ut per ejus advéntum, purificátis tibi méntibus servire mereámur. Qui tecum vivit et regnat.

DOM. II ADVENTUS.

AD MATUTINUM.

Invitat. Regem ventúrum Dóminum, * Veníte, adorémus.

Psalm. Veníte, exultémus, p. 2.

HYMNUS.

VERBUM supérnum pródiens,
E Patris ætérni sinu,
Qui natus orbis súbvenis,
Labénte cursu témporis.

Illúmina nunc péctora,
Tuóque amóre cóncrema,
Ut cor cadúca déserens
Cœli volúptas ímpleat.

Ut, cum tribúnal Júdicis
Damnábit igni nóxios,
Et vox amíca débitum
Vocábit ad cœlum pios.

Non esca flammárum nigros
Volvámur inter túrbines,
Vultu Dei sed cómpotes,
Cœli fruámur gáudiis.

Patri, simúlque Fílio,
Tibíque sancte Spíritus,
Sicut fuit, sit júgiter
Sæclum per omne glória.
Amen.

IN I NOCTURNO.

Ant. Véniet ecce Rex.

Psalm. Beátus vir, *cum reliquis de Psalterio*, p. 3.

De Isaía Prophéta.

LECTIO I. *Cap.* 11.

ET egrediétur virga de radíce Jesse, et flos de radíce ejus ascéndet. Et requiéscet super eum spíritus Dómini; spíritus sapiéntiæ et intelléctus, spíritus consílii et fortitúdinis, spíritus sciéntiæ et pietátis : et replébit eum spíritus timóris Dómini. Non secúndum visiónem oculórum judicábit, neque secúndum audítum áurium árguet: sed judicábit in justítia páuperes, et árguet in æquitáte pro mansuétis terræ.

℟. Jerúsalem, cito véniet salus tua : quare mœróre consúmeris? numquid consiliárius non est tibi, quia innovávit te dolor? * Salvábo te, et liberábo te, noli timére. ℣. Ego enim sum Dóminus Deus tuus, sanctus Israel, Redémptor tuus. Salvábo.

LECTIO II.

ET percútiet terram virga oris sui, et spíritu labiórum suórum interfíciet ímpium. Et erit justítia cíngulum lumbórum ejus, et fides cinctórium renum ejus. Habitábit lupus cum agno, et pardus cum hœdo accubábit : vítulus et leo et ovis simul morabúntur, et puer párvulus minábit eos. Vítulus et ursus pascéntur : simul requiéscent cátuli eórum : et leo quasi bos cómedet páleas.

℟. Ecce Dóminus véniet, et omnes sancti ejus cum eo, et

erit in die illa lux magna : et exíbunt de Jerúsalem sicut aqua munda : et regnábit Dóminus in ætérnum, * Super omnes Gentes. ℣. Ecce Dóminus cum virtúte véniet : et regnum in manu ejus, et potéstas, et impérium. Super.

LECTIO III.

Et delectábitur infans ab úbere super forámine áspidis : et in cavérna réguli, qui ablactátus fúerit, manum suam mittet. Non nocébunt, et non occídent in univérso monte sancto meo : quia repléta est terra sciéntia Dómini, sicut aquæ maris operiéntes. In die illa radix Jesse, qui stat in signum populórum, ipsum Gentes deprecabúntur, et erit sepúlchrum ejus gloriósum.

℟. Cívitas Jerúsalem noli flere : quóniam dóluit Dóminus super te, * Et áuferet a te omnem tribulatiónem. ℣. Ecce Dóminus in fortitúdine véniet : et bráchium ejus dominábitur. Et áuferet. Glória Patri. Et áuferet.

IN II NOCTURNO.

Ant. Gaude et lætáre.

Psalm. Consérva, *cum reliquis ut in Psalterio*, p. 10.

De Expositióne S. Hierónymi Presbyteri in Isaíam Prophétam.

LECTIO IV.

Lib. 4. *in cap.* 11. *Isaiæ.*

Et egrediétur virga de radíce Jesse. Usque ad princípium visiónis, vel pónderis Babylónis, quod vidit Isaías fílius Amos, omnis hæc prophetía de Christo est; quam per partes vólumus explanáre, ne simul propósita atque dissérta, lectóris confúndat memóriam. Virgam et florem de radíce Jesse ipsum Dóminum Judæi interpretántur : quod scílicet in virga regnantis poténtia, in flore pulchritúdo monstrétur.

℟. Ecce véniet Dóminus protéctor noster, sanctus Israel, * Corónam regni habens in cápite suo. ℣. Et dominábitur a mari usque ad mare, et a flúmine usque ad términos orbis terrárum. Corónam.

LECTIO V.

Nos autem virgam de radíce Jesse sanctam Maríam Vírginem intelligámus, quæ nullum hábuit sibi frúticem cohæréntem : de qua et supra légimus : Ecce virgo concípiet, et páriet fílium. Et florem, Dóminum Salvatórem, qui dicit in Cántico canticórum : Ego flos campi, et lílium convállium.

℟. Sicút mater consolátur fílios súos, ita consolábor vos, dicit Dóminus : et de Jerúsalem civitáte quam elégi, véniet vobis auxílium : * Et vidébitis, et gaudébit cor vestrum. ℣. Dabo in Sion salútem, et in Jerúsalem glóriam meam. Et.

LECTIO VI.

Super hunc ígitur florem, qui de trunco et radíce Jesse per Maríam Vírginem re-

pénte consúrget, requiéscet Spíritus Dómini : quia in ipso complácuit omnem plenitúdinem divinitátis habitáre corporáliter : nequáquam per partes, ut in céteris sanctis : sed juxta Evangélium eórum, quod Hebræo sermóne conscriptum legunt Nazaræi : Descéndet super eum omnis fons Spíritus sancti : Dóminus autem Spíritus est : et ubi Spíritus Dómini, ibi libértas.

℟. Jerúsalem plantábis víneam in móntibus tuis : exultábis, quóniam dies Dómini véniet : surge Sion, convértere ad Dóminum Deum tuum : gaude et lætáre Jacob, * Quia de médio Géntium Salvátor tuus véniet. ℣. Exúlta satis fília Sion : júbila fília Jerúsalem. Quia. Glória Patri. Quia.

IN III NOCTURNO.

Ant. Gábriel Angelus.

Psalm. Cœli enárrant, *cum reliquis ut in Psalterio*, p. 14.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

Lectio vii. *Cap.* 11.

In illo témpore : Cum audísset Joánnes in vínculis ópera Christi, mittens duos de discípulis suis, ait illi : Tu es, qui ventúrus es, an álium expectámus ? Et réliqua.

Homilía sancti Gregórii Papæ.

Hom. 6. in Evangelia, post principium.

Visis tot signis, tantísque virtútibus, non scandalizári quisque pótuit, sed admirári. Sed infidélium mens grave in illo scándalum pértulit, cum eum post tot mirácula moriéntem vidit. Unde et Paulus dicit : Nos autem prædicámus Christum crucifíxum, Judæis quidem scándalum, Géntibus autem stultítiam. Stultum quippe homínibus visum est, ut pro homínibus auctor vitæ morerétur : et inde contra eum homo scándalum sumpsit, unde ei ámplius débitor fíeri débuit. Nam tanto Deus ab homínibus dígnius honorándus est, quanto pro homínibus et indígna suscépit.

℟. Egrediétur Dóminus de Samaría ad portam, quæ réspicit ad oriéntem : et véniet in Béthlehem, ámbulans super aquas redemptiónis Judæ : * Tunc salvus erit omnis homo : quia ecce véniet. ℣. Et præparábitur in misericórdia sólium ejus, et sedébit super illud in veritáte. Tunc salvus erit omnis.

Lectio viii.

Quid est ergo dícere : Beátus qui non fúerit scandalizátus in me, nisi apérta voce abjectiónem mortis suæ, humilitatémque signáre ? Ac si paténter dicat : Mira quidem fácio, sed abjécta pérpeti non dedígnor. Quia ergo moriéndo te súbsequor, cavéndum valde est homínibus, ne in me mortem despíciant, qui signa venerántur.

℟. Festína, ne tardáveris Dómine : * Et líbera pópulum

tuum. ℣. Veni Dómine, et noli tardáre, reláxa facínora plebi tuæ. Et líbera.

LECTIO IX.

SED dimíssis Joánnis discípulis, quid de eódem Joánne turbis dicat, audiámus. Quid exístis in desértum vidére? Arúndinem vento agitátam? Quod vidélicet non asseréndo, sed negándo íntulit. Arúndinem quippe mox ut aura contígerit, in partem álteram infléctit. Et quid per arúndinem, nisi carnális ánimus designátur? Qui mox ut favóre, vel detractióne tángitur, statim in partem quámlibet inclinátur.

℟. Ecce Dóminus véniet cum splendóre descéndens, et virtus ejus cum eo, * Visitáre pópulum suum in pace, et constitúere super eum vitam sempitérnam. ℣. Ecce Dóminus noster cum virtúte véniet. Visitáre pópulum. Glória Patri. Visitáre.

AD LAUDES
ET PER HORAS.

Ant. t. 2. Ecce in núbibus cœli * Dóminus véniet cum potestáte magna, allelúia.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliquis,* p. 17.

Ant. t. 7. *f* Urbs fortitúdinis * nostræ Sion, Salvátor ponétur in ea murus et antemurále : aperíte portas, quia nobíscum Deus, allelúia.

Ant. t. 7. *r* Ecce apparébit * Dóminus, et non mentiétur : si moram fécerit, expécta eum : quia véniet, et non tardábit, allelúia.

Ant. t. 1. Montes et colles * cantábunt coram Deo laudem, et ómnia ligna silvárum plaudent mánibus : quóniam véniet Dominátor Dóminus in regnum ætérnum, allelúia, allelúia.

Ant. t. 3. Ecce Dóminus noster * cum virtúte véniet, et illuminábit óculos servórum suórum, allelúia.

CAPITULUM. *Rom.* 15.

FRATRES, Quæcúmque scripta sunt, ad nostram doctrínam scripta sunt : ut per patiéntiam, et consolatiónem Scripturárum, spem habeámus.

Hymnus, En clara vox, ℣. Vox clamántis, *p.* 161.

Ad Bened. Ant. t. 1. Joánnes autem * cum audísset in vínculis ópera Christi, mittens duos ex discípulis suis, ait illi : Tu es qui ventúrus es, an álium expectámus?

ORATIO.

EXCITA Dómine corda nostra ad præparándas Unigéniti tui vias : ut per ejus advéntum, purificátis tibi méntibus servíre mereámur. Qui tecum vivit.

AD TERTIAM.

Ant. Urbs fortitúdinis.

Capitulum, Fratres, Quæcúmque, *ut supra.*

℟. *br.* Veni ad liberándum nos, * Dómine Deus virtútum. Veni. ℣. Osténde fáciem tuam, et salvi érimus. Dómine

Deus virtútum. Glória Patri. Veni.

℣. Timébunt Gentes nomen tuum Dómine. ℟. Et omnes reges terræ glóriam tuam.

AD SEXTAM.

Ant. Ecce apparébit.

CAPITULUM. *Rom.* 15.

DEUS autem patiéntiæ, et solátii, det vobis idípsum sápere in altérutrum secúndum Jesum Christum : ut unánimes, uno ore honorificétis Deum, et Patrem Dómini nostri Jesu Christi.

℟. *br.* Osténde nobis Dómine, * Misericórdiam tuam. Osténde. ℣. Et salútare tuum da nobis. Misericórdiam. Glória Patri. Osténde.

℣. Meménto nostri Dómine in beneplácito pópuli tui. ℟. Vísita nos in salutári tuo.

AD NONAM.

Ant. Ecce Dóminus noster.

CAPITULUM. *Rom.* 15. *c*

DEUS autem spei répleat vos omni gáudio et pace in credéndo : ut abundétis in spe, et in virtúte Spíritus sancti.

℟. *br.* Super te Jerúsalem, * Oriétur Dóminus. Super te. ℣. Et glória ejus in te vidébitur. Oriétur. Glória Patri. Super te.

℣. Dómine Deus virtútum convérte nos. ℟. Et osténde fáciem tuam, et salvi érimus.

AD VESPERAS.

Ant. Ecce in núbibus, *cum reliquis de Laudibus*, p. 174.

Psalm. Dixit Dóminus, *cum reliquis de Dominica*, p. 125.

Capitulum, Fratres, Quæcumque, *p.* 174.

Hymnus, Creátor, *p.* 170.

℣. Roráte cœli désuper, et nubes pluant justum. ℟. Aperiátur terra, et gérminet Salvatórem.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Tu es qui ventúrus es, * an álium expectámus? Dícite Joánni quæ vidístis : Ad lumen rédeunt cæci, mórtui resúrgunt, páuperes evangelizántur, allelúia.

Oratio, Excita Dómine, *ut supra, ad Laudes.*

Post Vesperas diei dicuntur Vesperæ Defunctorum.

FERIA SECUNDA.

De Isaía Prophéta.

LECTIO I. *Cap.* 13.

ONUS Babylónis, quod vidit Isaías fílius Amos. Super montem caliginósum leváte signum, exaltáte vocem, leváte manum, et ingrediántur portas duces. Ego mandávi sanctificátis meis, et vocávi fortes meos in ira mea, exultántes in glória mea. Vox multitúdinis in móntibus, quasi populórum frequéntium : vox sónitus regum, Géntium congregatárum.

℟. Súscipe verbum, *p.* 163.

LECTIO II.

DOMINUS exercítuum præcépit milítiæ belli, veniéntibus de terra procul a summitáte cœli : Dóminus, et vasa furóris ejus, ut dispérdat omnem terram. Ululáte, quia pro-

pe est dies Dómini : quasi vástitas a Dómino véniet. Propter hoc omnes manus dissolvéntur, et omne cor hóminis contabéscet, et conterétur. Torsiónes et dolóres tenébunt : quasi partúriens dolébunt, unusquísque ad próximum suum stupébit, fácies combústæ vultus eórum.

℟. Læténtur cœli, *p.* 164.

LECTIO III.

Ecce dies Dómini véniet, crudélis, et indignatiónis plenus, et iræ, furorísque, ad ponéndam terram in solitúdinem, et peccatóres ejus conteréndos de ea. Quóniam stellæ cœli, et splendor eárum non expándent lumen suum : obtenebrátus est sol in ortu suo, et luna non splendébit in lúmine suo. Et visitábo super orbis mala, et contra ímpios iniquitátem eórum, et quiéscere fáciam supérbiam infidélium, et arrogántium fórtium humiliábo.

℟. Aliéni, *p.* 164.

AD LAUDES.

Ant. et Psalm. Miserére mei, *cum reliquis de Psalterio,* p. 57.

CAPITULUM. *Isaiæ* 2.

Venite, et ascendámus ad montem Dómini, et ad domum Dei Jacob : et docébit nos vias suas, et ambulábimus in sémitis ejus : quia de Sion exíbit lex, et verbum Dómini de Jerúsalem.

Hymnus, En clara vox, *p.* 161.

℣. Vox clamántis in desérto : Paráte viam Dómini. ℟. Rectas fácite sémitas ejus.

Ad Bened. Ant. t. 7. *r* De cœlo véniet * Dominátor Dóminus, et in manu ejus honor et impérium.

Deinde Kyrie eléison, *p.* 60.

ORATIO.

Excita Dómine, corda nostra ad præparándas Unigéniti tui vias : ut per ejus advéntum purificátis tibi méntibus servíre mereámur. Qui tecum

Hodie dicitur Officium Defunctorum.

AD HORAS.

Ant. de Laudibus Dominicæ præcedentis. Capitula et Responsoria brevia ut in Psalterio tempore Adventus.

In ℟. *brevi ad Primam, loco* ℣. Qui sedes, *dicitur* ℣. Qui ventúrus es in mundum.

AD VESPERAS.

Ant. Inclinávit.

Psalm. Diléxi, quóniam, *cum reliquis de Psalterio,* p. 128.

CAPITULUM. *Genes.* 49. *b*

Non auferétur sceptrum de Juda, et dux de fémore ejus, donec véniat qui mitténdus est : et ipse erit expectátio Géntium.

Hymnus, Creátor alme, *ut supra,* p. 170.

℣. Roráte cœli désuper, et nubes pluant justum. ℟. Aperiátur terra, et gérminet Salvatórem.

Ad Magnif. Ant. t. 4. Ecce véniet Rex * Dóminus terræ, et ipse áuferet jugum captivitátis nostræ.

Deinde Kyrie eléison, *ut supra,* p. 130.

FERIA TERTIA.

De Isaía Prophéta.

LECTIO I. *Cap.* 14.

PROPE est ut véniat tempus ejus : et dies ejus non elongabúntur. Miserébitur enim Dóminus Jacob, et éliget adhuc de Israel, et requiéscere eos fáciet super humum suam : adjungétur advéna ad eos, et adhærébit dómui Jacob. Et tenébunt eos pópuli, et addúcent eos in locum suum : et possidébit eos domus Israel super terram Dómini in servos et ancíllas : et erunt capiéntes eos qui se céperant, et subjícient exactóres suos.

℟. Montes Israel, *p.* 166.

LECTIO II.

ET érit in die illa, cum réquiem déderit tibi Deus a labóre tuo, et a concussióne tua, et a servitúte dura, qua ante servísti : sumes parábolam istam contra regem Babylónis, et dices : Quómodo cessávit exáctor, quiévit tribútum? Contrívit Dóminus báculum impiórum, virgam dominántium, cædéntem pópulos in indignatióne, plaga insanábili, subjiciéntem in furóre Gentes, persequéntem crudéliter.

℟. Erúmpant, *p.* 166.

LECTIO III.

QUOMODO cecidísti de cœlo lúcifer, qui mane oriebáris? corruísti in terram, qui vulnerábas Gentes? qui dicébas in corde tuo : In cœlum conscéndam, super astra Dei exaltábo sólium meum, sedébo in monte testaménti, in latéribus Aquilónis. Ascéndam super altitúdinem númbium, símilis ero Altíssimo. Verúmtamen ad inférnum detráheris in profúndum laci.

℟. Ecce ab Austro, *p.* 166.

Ad Bened. Ant. t. 4. Super te * Jerúsalem oriétur Dóminus, et glória ejus in te vidébitur.

Deinde Kyrie eléison, *ut supra,* p. 60.

Ad Magnif. Ant. t. 5. Vox clamántis * in desérto : Paráte viam Dómini, rectas fácite sémitas Dei nostri.

Deinde Kyrie eléison, *ut supra,* p. 130.

FERIA QUARTA.

De Isaía Prophéta.

LECTIO I. *Cap.* 16.

EMITTE Agnum Dómine Dominatórem terræ, de petra desérti ad montem fíliæ Sion. Et erit : Sicut avis fúgiens, et pulli de nido avolántes, sic erunt fíliæ Moab in transcénsu Arnon. Ini consílium, coge concílium : pone quasi noctem umbram tuam in merídie : abscónde fugiéntes, et vagos ne prodas. Habitábunt apud te prófugi mei : Moab esto latí-

bulum eórum a fácie vastatóris.

℟. Rex noster, p. 167.

LECTIO II.

FINITUS est enim pulvis, consummátus est miser, defécit qui conculcábat terram. Et præparábitur in misericórdia sólium, et sedébit super illud in veritáte in tabernáculo David, júdicans et quærens judícium, et velóciter reddens quod justum est. Audívimus supérbiam Moab, supérbus est valde : supérbia ejus, et arrogántia ejus, et indignátio ejus plus quam fortitúdo ejus.

℟. Ante multum, p. 167.

LECTIO III.

IDCIRCO ululábit Moab ad Moab, univérsus ululábit : his, qui lætántur super muros cocti láteris, loquímini plagas suas. Quóniam suburbána Hésebon desérta sunt, et víneam Sábama Dómini Géntium excidérunt : flagélla ejus usque ad Jazer pervenérunt : erravérunt in desérto, propágines ejus relíctæ sunt, transiérunt mare.

℟. Ecce Dóminus, p. 171.

Ad Bened. Ant. t. 8. Ecce ego mitto * Angelum meum, qui præparábit viam meam ante fáciem tuam.

Deinde Kyrie eléison, *ut supra,* p. 60.

Ad Magnif. Ant. t. 4. Sion renovâberis, * et vidébis justum tuum, qui ventúrus est in te.

Deinde Kyrie eléison, *p.* 130.

FERIA QUINTA.

De Isaía Prophéta.

LECTIO I. *Cap.* 19.

ONUS Ægypti. Ecce Dóminus ascéndet super nubem levem, et ingrediétur Ægyptum, et commovebúntur simulácra Ægypti a fácie ejus, et cor Ægypti tabéscet in médio ejus. Et concúrrere fáciam Ægyptios advérsus Ægyptíos : et pugnábit vir contra fratrem suum, et vir contra amícum suum, cívitas advérsus civitátem, regnum advérsus regnum.

℟. Jerúsalem, p. 171.

LECTIO II.

ET dirumpétur spíritus Ægypti in viscéribus ejus, et consílium ejus præcipitábo : et interrogábunt simulácra sua, et divínos suos, et pythónes, et aríolos. Et tradam Ægyptum in manu dominórum crudélium, et rex fortis dominábitur eórum, ait Dóminus Deus exercítuum. Et aréscet aqua de mari ; et flúvius desolábitur, atque siccábitur. Et defícient flúmina ; attenuabúntur, et siccabúntur rivi ággerum.

℟. Ecce Dóminus véniet, p. 171.

LECTIO III.

STULTI príncipes Táneos, sapiéntes consiliárii Pharaónis dedérunt consílium insípiens. Quómodo dicétis Pharaóni : Fílius sapiéntium ego,

filius regum antiquórum ? Ubi nunc sunt sapiéntes tui ? Annúntient tibi, et índicent quid cogitáverit Dóminus exercítuum super Ægyptum. Stulti facti sunt príncipes Táneos, emarcuérunt príncipes Mémpheos, decepérunt Ægyptum, ángulum populórum ejus.

℟. Cívitas Jerúsalem, *p.* 172.

Ad Bened. Ant. t. 8. *f* Tu es qui ventúrus es * Dómine, quem expectámus, ut salvum fácias pópulum tuum.

Deinde Kyrie eléison, *ut supra*, p. 60.

Ad Magnif. Ant. t. 4. Qui post me véniet, * ante me factus est : cujus non sum dignus calceaménta sólvere.

Deinde Kyrie eléison, *ut supra*, p. 130.

FERIA SEXTA.

De Isaía Prophéta.

Lectio I. *Cap.* 24.

Ecce Dóminus dissipábit terram, et nudábit eam, et afflíget fáciem ejus, et dispérget habitatóres ejus. Et erit sicut pópulus, sic sacérdos : et sicut servus, sic dóminus ejus : sicut ancílla, sic dómina ejus : sicut emens, sic ille qui vendit : sicut fœnerátor, sic is qui mútuum áccipit : sicut qui répetit, sic qui debet. Dissipatióne dissipábitur terra, et direptióne prædábitur : Dóminus enim locútus est verbum hoc.

℟. Ecce véniet, *p.* 172.

Lectio II.

Luxit, et deflúxit terra, et infirmáta est : deflúxit orbis, infirmáta est altitúdo pópuli terræ. Et terra inquinata est ab habitatóribus suis : quia transgréssi sunt leges, mutavérunt jus, dissipavérunt fœdus sempitérnum. Propter hoc maledíctio vorábit terram, et peccábunt habitatóres ejus : ideóque insánient cultóres ejus, et relinquéntur hómines pauci.

℟. Sicut mater, *p.* 172.

Lectio III.

Luxit vindémia, infirmáta est vitis, ingemuérunt omnes qui lætabántur corde. Cessávit gáudium tympanórum, quiévit sónitus lætántium, contícuit dulcédo cítharæ. Cum cántico non bibent vinum : amára erit pótio bibéntibus illam. Attríta est cívitas vanitátis, clausa est omnis domus nullo introeúnte. Clamor erit super vino in platéis : desérta est omnis lætítia : translátum est gáudium terræ. Relícta est in urbe solitúdo, et calámitas ópprimet portas. Quia hæc erunt in médio terræ, in médio populórum : quómodo si paucæ olívæ quæ remansérunt, excutiántur ex ólea ; et racémi, cum fuérit finíta vindémia. Hi levábunt vocem suam, atque laudábunt : cum glorificátus fúerit Dóminus, hínnient de mari. Propter hoc in doctrínis glorificáte Dóminum : in ínsulis ma-

ris nomen Dómini Dei Israel. A fínibus terræ laudes audívimus glóriam justi.

℟. Jerúsalem, *p.* 173.

Ad Bened. Ant. t. 1. *f* Dícite : * Pusillánimes confortámini ; ecce Dóminus Deus noster véniet.

Deinde Kyrie eléison, *ut supra,* p. 60.

Ad Magnif. Ant. t. 7. *r* Cantáte Dómino * cánticum novum : laus ejus ab extrémis terræ.

Deinde Kyrie eléison, *ut supra,* p. 130.

SABBATO.

De Isaía Prophéta.

LECTIO I. *Cap.* 25.

DOMINE, Deus meus es tu, exaltábo te, et confitébor nómini tuo : quóniam fecísti mirabília, cogitatiónes antíquas fidéles, amen. Quia posuísti civitátem in túmulum, urbem fortem in ruínam, domum alienórum : ut non sit cívitas, et in sempitérnum non ædificétur. Super hoc laudábit te pópulus fortis, cívitas Géntium robustárum timébit te. Quia factus es fortitúdo páuperi, fortitúdo egéno in tribulatióne sua : spes a túrbine, umbráculum ab æstu.

℟. Egrediétur, *p.* 173.

LECTIO II.

SPIRITUS enim robustórum quasi turbo impéllens pariétem. Sicut æstus in siti, tumúltum alienórum humiliábis : et quasi calóre sub nube torrénte, propáginem fórtium marcéscere fácies. Et fáciet Dóminus exercítuum ómnibus pópulis in monte hoc convívium pínguium, convívium vindémiæ, pínguium medullatórum, vindémiæ defæcátæ. Et præcipitábit in monte isto fáciem vínculi colligáti super omnes pópulos, et telam quam ordítus est super omnes natiónes.

℟. Festína, *p.* 173.

LECTIO III.

PRÆCIPITABIT mortem in sempitérnum : et áuferet Dóminus Deus lácrymam ab omni fácie : et oppróbrium pópuli sui áuferet de univérsa terra : quia Dóminus locútus est. Et dicet in die illa : Ecce Deus noster iste, expectávimus eum, et salvábit nos : iste Dóminus, sustinúimus eum, exultábimus, et lætábimur in salutári ejus. Quia requiéscet manus Dómini in monte isto : et triturábitur Moab sub eo, sicuti terúntur páleæ in plaustro. Et exténdet manus suas sub eo, sicut exténdit natans ad natándum : et humiliábit glóriam ejus cum allisióne mánuum ejus. Et muniménta sublímium murórum tuórum cóncident, et humiliabúntur, et detrahéntur in terram usque ad púlverem.

℟. Ecce Dóminus, *p.* 174.

Ad Bened. Ant. t. 2. Levábit Dóminus signum * in natiónibus, et congregábit dispérsos Israel.

Deinde Kyrie eléison, *ut supra*, p. 60.

AD VESPERAS.

CAPITULUM. *Philip.* 4.

FRATRES, Gaudéte in Dómino semper : íterum dico, gaudéte. Modéstia vestra nota sit ómnibus homínibus : Dóminus enim prope est.

Hymnus, Creátor. ℣. Roráte, *p.* 170.

Ad Magnif. Ant. t. 1. Ante me * non est formátus Deus, et post me non erit : quia mihi curvábitur omne genu, et confitébitur omnis lingua.

ORATIO.

AUREM tuam, quæsumus Dómine, précibus nostris accómmoda : et mentis nostræ ténebras grátia tuæ visitatiónis illústra. Qui vivis et regnas cum Deo Patre.

DOM. III ADVENTUS.

AD MATUTINUM.

Invitat. Prope est jam Dóminus : * Veníte, adorémus.

Et dicitur usque ad Vigiliam Nativitatis Domini exclusive.

Psalm Veníte, exultémus, *p.* 2.

Hymnus, Verbum, *p.* 171.

IN I NOCTURNO.

Ant. Véniet ecce Rex.

Psalm. Beátus vir, *cum reliquis ut in Psalterio*, p. 3.

De Isaía Prophéta.

LECTIO I. *Cap.* 26.

IN die illa cantábitur cánticum istud in terra Juda : Urbs fortitúdinis nostræ Sion Salvátor, ponétur in ea murus et antemuréle. Aperíte portas, et ingrediátur gens justa, custódiens veritátem. Vetus error ábiit : servábis pacem ; pacem, quia in te sperávimus. Sperástis in Dómino in sæculis ætérnis, in Dómino Deo forti in perpétuum. Quia incurvábit habitántes in excélso, civitátem sublímem humiliábit. Humiliábit eam usque ad terram, détrahet eam usque ad púlverem. Conculcábit eam pes, pedes páuperis, gressus egenórum.

℟. Ecce apparébit Dóminus super nubem cándidam, * Et cum eo sanctórum míllia : et habébit in vestiménto, et in fémore suo scriptum : Rex regum, et Dóminus dominántium. ℣. Apparébit in finem, et non mentiétur : si moram fécerit, expécta eum, quia véniens véniet. Et cum eo.

LECTIO II.

SEMITA justi recta est, rectus callis justi ad ambulándum. Et in sémita judiciórum tuórum Dómine sustinúimus te : nomen tuum, et memoriále tuum in desidério ánimæ. Anima mea desiderávit te in nocte : sed et spíritu meo in præcórdiis meis de mane vigilábo ad te. Cum féceris judícia tua in terra, justítiam discent habitatóres orbis. Misereámur ímpio, et non discet justítiam : in terra sanctórum iníqua gessit, et non vidébit glóriam Dómini.

℟. Béthlehem cívitas Dei summi, ex te éxiet Dominátor Israel, et egréssus ejus sicut a princípio diérum æternitátis, et magnificábitur in médio univérsæ terræ : * Et pax erit in terra nostra, dum vénerit. ℣. Loquétur pacem in Géntibus, et potéstas ejus a mari usque ad mare. Et pax erit in terra.

LECTIO III.

DOMINE exaltétur manus tua, et non vídeant : vídeant, et confundántur zelántes pópuli : et ignis hostes tuos dévoret. Dómine dabis pacem nobis : ómnia enim ópera nostra operátus es nobis. Dómine Deus noster, possedérunt nos dómini absque te, tantum in te recordémur nóminis tui. Moriéntes non vivant, gigántes non resúrgant : proptérea visitásti et contrivísti eos, et perdídisti omnem memóriam eórum.

℟. Qui ventúrus est, véniet, et non tardábit : et jam non erit timor in fínibus nostris : * Quóniam ipse est Salvátor noster. ℣. Depónet omnes iniquitátes nostras : et projíciet in profúndum maris ómnia peccáta nostra. Quóniam ipse. Glória Patri. Quóniam ipse.

IN II NOCTURNO.

Ant. Gaude et lætáre.

Psalm. Consérva me, *cum reliquis ut in Psalterio*, p. 10.

Sermo sancti Leónis Papæ.

LECTIO IV.

Sermo 2. de jejunio decimi mensis, et collectis.

QUOD témporis rátio, et devotiónis nostræ ádmonet consuetúdo, pastoráli vobis, dilectíssimi, sollicitúdine prædicámus, décimi mensis celebrándum esse jejúnium, quo pro consummáta perceptióne ómnium frúctuum, digníssime largitóri eórum Deo continéntiæ libámen offértur. Quid enim potest efficácius esse jejúnio? cujus observántia appropinquámus Deo, et resisténtes diábolo, vítia blanda superámus.

℟. Ægypte noli flere, quia Dominátor tuus véniet tibi, ante cujus conspéctum movebúntur abyssi, * Liberáre pópulum suum de manu poténtiæ. ℣. Ecce véniet Dóminus exercítuum, Deus tuus cum potestáte magna. Liberáre pópulum.

LECTIO V.

SEMPER enim virtúti cibus jejúnium fuit. De abstinéntia dénique pródeunt castæ cogitatiónes, rationábiles voluntátes, salubrióra consília : et per voluntárias afflictiónes caro concupiscéntiis móritur, virtútibus spíritus innovátur. Sed quia non solo jejúnio animárum nostrárum salus acquíritur : jejúnium nostrum misericórdiis páuperum suppleámus. Impendámus virtúti, quod subtráhimus voluptáti.

Fiat reféctio páuperis, abstinéntia jejunántis.

℟. Prope est ut véniat tempus ejus, et dies ejus non elongabúntur : * Miserébitur Dóminus Jacob, et Israel salvábitur. ℣. Revértere virgo Israel, revértere ad civitátes tuas. Miserébitur Dóminus.

LECTIO VI.

STUDEAMUS viduárum defensióni, pupillórum utilitáti, lugéntium consolatióni, dissidéntium paci. Suscipiátur peregrínus, adjuvétur opprésssus, vestiátur nudus, foveátur ægrótus : ut quicúmque nostrum de justis labóribus auctóri bonórum ómnium Deo sacrifícium hujus pietátis obtúlerit, ab eódem regni cœléstis præmium percípere mereátur. Quarta ígitur et sexta Féria jejunémus : Sábbato autem apud beátum Petrum Apóstolum páriter vigilémus : cujus suffragántibus méritis, quæ póscimus, impetráre possímus, per Dóminum nostrum Jesum Christum, qui cum Patre et sancto Spíritu vivit et regnat in sæcula sæculórum. Amen.

℟. Descéndet Dóminus sicut plúvia in vellus : * Oriétur in diébus ejus justítia, et abundántia pacis. ℣. Et adorábunt eum omnes reges, omnes Gentes sérvient ei. Oriétur. Glória Patri. Oriétur.

IN III NOCTURNO.

Ant. Gábriel Angelus.

Psalm. Cœli enárrant, *cum reliquis ut in Psalterio*, p. 14.

Léctio sancti Evangélii secúndum Joánnem.

LECTIO VII. *Cap.* 1. *c*

IN illo témpore : Misérunt Judæi ab Jerosólymis Sacerdótes et Levítas ad Joánnem, ut interrogárent eum : Tu quis es? Et réliqua.

Homilía sancti Gregórii Papæ.

Homilia 7. in Evang.

EX hujus nobis lectiónis verbis, fratres charíssimi, Joánnis humílitas commendátur : qui cum tantæ virtútis esset, ut Christus credi potuísset, elégit sólide subsístere in se, ne humána opinióne raperétur inániter super se. Nam conféssus est, et non negávit : et conféssus est : Quia non sum ego Christus. Sed qui dixit, Non sum; negávit plane quod non erat, sed non negávit quod erat : ut veritátem loquens, ejus membrum fíeret, cujus sibi nomen falláciter non usurpáret. Cum ergo non vult appétere nomen Christi, factus est membrum Christi : quia dum infirmitátem suam stúduit humíliter agnóscere, illíus celsitúdinem méruit veráciter obtinére.

℟. Veni Dómine, et noli tardáre : reláxa facínora plebi tuæ, * Et révoca dispérsos in terram suam. ℣. Excita Dómine poténtiam tuam, et veni, ut salvos fácias nos. Et révoca dispérsos.

Lectio viii.

Sed cum ex lectióne ália Redemptóris nostri senténtia ad mentem redúcitur, ex hujus lectiónis verbis nobis quæstio valde impléxa generátur. Alio quippe in loco inquisítus a discípulis Dóminus de Elíæ advéntu, respóndit : Elías jam venit, et non cognovérunt eum, sed fecéruntin eum quæcúmque voluérunt : et, si vultis scíre, Joánnes ipse est Elías. Requisítus autem Joánnes dicit : Non sum Elías. Quid est hoc, fratres charíssimi, quia quod Véritas affírmat hoc, Prophéta veritátis negat? Valde namque inter se divérsa sunt : Ipse est; et : Non sum. Quómodo ergo Prophéta veritátis est, si ejúsdem veritátis sermónibus concors non est ?

℟. Ecce radix Jesse descéndet in salútem populórum, ipsum Gentes deprecabúntur : * Et erit nomen ejus gloriósum. ℣. Dabit ei Dóminus Deus sedem David patris ejus, et regnábit in domo Jacob in ætérnum. Et erit nomen.

Lectio ix.

Sed si subtíliter véritas ipsa requirátur, hoc quod inter se contrárium sonat, quómodo contrárium non sit, invenítur. Ad Zacharíam namque de Joánne Angelus dicit : Ipse præcédet ante illum in spíritu et virtúte Elíæ. Qui idcírco ventúrus in spíritu et virtúte Elíæ dícitur, quia sicut Elías secúndum Dómini advéntum prævéniet, ita Joánnes prævénit primum. Sicut ille præcúrsor ventúrus est Júdicis, ita iste præcúrsor est factus Redemptóris. Joánnes ígitur in spíritu Elías erat, in persóna Elías non erat. Quod ergo Dóminus fatétur de spíritu, hoc Joánnes dénegat de persóna.

℟. Docébit nos Dóminus vias suas, et ambulábimus in sémitis ejus : * Quia de Sion exíbit lex, et verbum Dómini de Jerúsalem. Veníte, ascendámus ad montem Dómini, et ad domum Dei Jacob. Quia. Glória Patri. Quia.

AD LAUDES
ET PER HORAS.

Ant. t. 1. *l* Véniet Dóminus, * et non tardábit, et illuminábit abscóndita tenebrárum, et manifestábit se ad omnes Gentes, allelúia.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliquis*, p. 17.

Ant. t. 8. Jerúsalem gaude * gáudio magno, quia véniet tibi Salvátor, allelúia.

Ant. t. 8. Dabo in Sion * salútem, et in Jerúsalem glóriam meam, allelúia.

Ant. t. 5. Montes et omnes colles * humiliabúntur : et erunt prava in dirécta, et áspera in vias planas : veni Dómine, et noli tardáre, allelúia.

Ant. t. 2. Juste et pie * vivámus, expectántes beátam spem, et advéntum Dómini.

Capitulum. *Philip.* 4.

Fratres, Gaudéte in Dómino semper : íterum dico

gaudéte. Modéstia vestra nota sit ómnibus homínibus : Dóminus enim prope est.

Hymnus, En clara vox, ℣. Vox clamántis, *p.* 161.

Ad Bened. Ant. t. 8. Super sólium * David, et super regnum ejus sedébit in ætérnum, allelúia.

ORATIO.

Aurem tuam, quæsumus Dómine, précibus nostris accómmoda : et mentis nostræ ténebras grátia tuæ visitatiónis illústra. Qui vivis et regnas cum Deo Patre.

AD TERTIAM.

Ant. Jerúsalem gaude.

Capitulum, Fratres, Gaudéte, *ut supra ad Laudes.*

℟. *br.* Veni ad liberándum nos, * Dómine Deus virtútum. Veni. ℣. Osténde fáciem tuam, et salvi érimus. Dómine Deus virtútum. Glória Patri. Veni ad liberándum.

℣. Timébunt Gentes nomen tuum Dómine. ℟. Et omnes reges terræ glóriam tuam.

AD SEXTAM.

Ant. Dabo in Sion.

CAPITULUM. *Philip.* 4. *b*

Nihil sollíciti sitis : sed in omni oratióne, et obsecratióne, cnm gratiárum actióne petitiónes vestræ innotéscant apud Deum.

℟. *br.* Osténde nobis Dómine, * Misericórdiam tuam. Osténde. ℣. Et salutáre tuum da nobis. Misericórdiam. Glória Patri. Osténde.

℣. Meménto nostri Dómine in beneplácito pópuli tui. ℟. Vísita nos in salutári tuo.

AD NONAM.

Ant. Juste et pie.

CAPITULUM. *Philip.* 4. *b*

Et pax Dei, quæ exsúperat omnem sensum, custódiat corda vestra, et intelligéntias vestras, in Christo Jesu Dómino nostro.

℟. *br.* Super te Jerúsalem, * Oriétur Dóminus. Super te. ℣. Et glória ejus in te vidébitur. Oriétur. Glória Patri. Super te.

℣. Dómine Deus virtútum convérte nos. ℟. Et osténde fáciem tuam, et salvi érimus.

AD VESPERAS.

Ant. Véniet Dóminus, *cum reliquis de Laudibus,* p. 184.

Psalm. Dixit Dóminus, *cum reliquis,* p. 125.

Capitulum, Fratres, Gaudéte, *p.* 181.

Hymnus, Creátor *p.* 170.

℣. Roráte cœli désuper, et nubes pluant justum. ℟. Aperiátur terra, et gérminet Salvatórem.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Beáta es María, * quæ credidísti Dómino : perficiéntur in te, quæ dicta sunt tibi a Dómino, allelúia.

Oratio, Aurem tuam, *ut supra.*

Post Vesperas diei dicuntur Vesperæ Defunctorum.

Hæc Antiphona prætermittitur, si hodie ejus loco ponenda sit una ex Antipho-

nis majoribus, ut infra : quibus semper cedunt Antiphonæ propriæ aliis diebus ad Magnificat assignatæ.

Sequentes Antiphonæ majores ad Magnificat inchoantur die XVII *Decembris, et singulæ ante et post Magnificat integræ sicut in Duplicibus dicuntur per ordinem usque ad diem ante Vigiliam Nativitatis. Si vero Festum fuerit, dicuntur post Orationem Festi pro Commem. Adventus.*

DIE 17 DECEMBRIS. *Ant. t.* 2. O Sapiéntia, quæ ex ore Altíssimi prodiísti, attíngens a fine usque ad finem fórtiter, suavitérque dispónens ómnia : veni ad docéndum nos viam prudéntiæ.

18. *Ant. t.* 2. O Adónai, et dux domus Israel, qui Móysi in igne flammæ rubi apparuísti, et ei in Sina legem dedísti : veni ad rediméndum nos in bráchio exténto.

19. *Ant. t.* 2. O Radix Jesse, qui stas in signum populórum, super quem continébunt reges os suum, quem Gentes deprecabúntur : veni ad liberándum nos, jam noli tardáre.

20. *Ant. t.* 2. O Clavis David, et sceptrum domus Israel : qui áperis, et nemo claudit : claudis, et nemo áperit : veni, et educ vinctum de domo cárceris, sedéntem in ténebris, et umbra mortis.

21. *Ant. t.* 2. O Oriens, splendor lucis ætérnæ, et sol justítiæ : veni, et illúmina sedéntes in ténebris, et umbra mortis.

22. *Ant. t.* 2. O Rex Géntium, et desiderátus eárum, lapísque anguláris, qui facis útraque unum : veni et salva hóminem, quem de limo formásti.

23. *Ant. t.* 2. O Emmánuel, Rex et légifer noster, expectátio Géntium, et Salvátor eárum : veni ad salvándum nos, Dómine Deus noster.

Sequentes Antiphonæ ad Laudes et per Horas dicuntur in sex Feriis ante Vigiliam Nativitatis, incipiendo die XVII *Decembris, ab Antiphonis, quæ Feriæ illius diei assignantur. Similiter et aliæ dicuntur in Propriis Feriis.*

Quod si dies XVII *fuerit Dominica, Antiphonæ inchoantur sequenti Feria secunda, quæ erit dies* XVIII. *Quæ autem dicendæ essent die in quo occurrit Festum S. Thomæ, dicuntur in Sabbato cum Psalmis Sabbati, quarta Antiphona prætermissa : cujus loco dicitur*

Ant. t. 4. Expectétur * sicut plúvia elóquium meum : et descéndet super nos sicut ros Deus noster.

Nisi Vigilia Nativitatis venerit in Dominica : tunc enim in Sabbato dicuntur Antiphonæ de Laudibus Dominicæ, quarta prætermissa, cujus loco dicitur Ant. Expectétur.

Antiphona ad Benedictus et Oratio dicitur ut in Sabbato Quatuor Temporum ponitur, p. 192.

Antiphonæ vero de Laud. quæ occurrunt in die S. Thomæ, eo anno prætermittuntur : et in Dominica tunc dicuntur Antiphonæ de Vigilia, ut infra dicetur in Rubrica de Vigilia, p. 202.

Similiter omittitur Ant. Expectétur, *quando illud Festum in Sabbato venerit.*

FERIA SECUNDA.

AD LAUDES

ET PER HORAS.

Ant. t. 4. Ecce véniet * Dóminus princeps regum terræ : beáti, qui paráti sunt occúrrere illi.

Psalmi ejusdem Feriæ, p. 57.

Ant. t. 8. *f* Cum vénerit * Fílius hóminis, putas invéniet fidem super terram?

Ant. t. 5. Ecce jam venit * plenitúdo temporis, in quo misit Deus Fílium suum in terras.

Ant. t. 1. Hauriétis aquas * in gáudio de fóntibus Salvatóris.

Ant. t. 4. Egrediétur * Dóminus de loco sancto suo : véniet ut salvet pópulum suum.

FERIA TERTIA.

AD LAUDES

ET PER HORAS.

Ant. t. 4. Roráte cœli désuper, * et nubes pluant justum : aperiátur terra, et gérminet Salvatórem.

Psalmi ejusdem Feriæ, p. 70.

Ant. t. 4. Emítte Agnum Dómine * Dominatórem terræ, de petra desérti, ad montem fíliæ Sion.

Ant. t. 4. Ut cognoscámus Dómine * in terra viam tuam, in ómnibus Géntibus salutáre tuum.

Ant. t. 4. Da mercédem Dómine * sustinéntibus te, ut Prophétæ tui fidéles inveniántur.

Ant. t. 2. Lex per Móysen data est, * grátia et véritas per Jesum Christum facta est.

FERIA QUARTA.

AD LAUDES

ET PER HORAS.

Ant. t. 3. Prophétæ prædicavérunt * nasci Salvatórem de Vírgine María.

Psalmi ejusdem Feriæ, p. 80.

Ant. t. 2. Spíritus * Dómini super me, evangelizáre paupéribus misit me.

Ant. t. 4. Propter Sion * non tacébo, donec egrediátur ut splendor justus ejus.

Ant. t. 4. Ecce véniet Dóminus, * ut sédeat cum princípibus, et sólium glóriæ téneat.

Ant. t. 4. Annuntiáte * pópulis, et dícite : Ecce Deus Salvátor noster véniet.

FERIA QUINTA.

AD LAUDES ET PER HORAS.

Ant. t. 1. De Sion * véniet Dóminus ómnipotens, ut salvum fáciat pópulum suum.

Psalmi ejusdem Feriæ, p. 94.

Ant. t. 8. Convértere Dómine * aliquántulum, et ne tardes veníre ad servos tuos.

Ant. t. 1. *f* De Sion * véniet, qui regnatúrus est Dóminus, Emmánuel magnum nomen ejus.

Ant. t. 8. Ecce Deus meus, * et honorábo eum : Deus Patris mei, et exaltábo eum.

Ant. t. 1. Dóminus * légifer noster, Dóminus Rex noster, ipse véniet, et salvábit nos.

FERIA SEXTA.

AD LAUDES ET PER HORAS.

Ant. t. 2. Constántes estóte, * vidébitis auxílium Dómini super vos.

Psalmi ejusdem Feriæ, p. 106.

Ant. t. 4. *m* Ad te Dómine * levávi ánimam meam : veni, et éripe me, Dómine ad te confúgi.

Ant. t. 4. *m* Veni Dómine, * et noli tardáre : reláxa facínora plebi tuæ Israel.

Ant. t. 2. Deus a Líbano véniet, * et splendor ejus sicut lumen erit.

Ant. t. 4. Ego autem * ad Dóminum aspíciam, et expectábo Deum Salvatórem meum.

SABBATO.

Antiphonæ secundum superiorem Rubricam, p. 186.

Ad Canticum vero, Ant. t. 4. Expectétur * sicut plúvia elóquium meum : et descéndet super nos sicut ros Deus noster.

Psalmi ut in Laudibus Sabbati, p. 121.

In Festo S. Thomæ, pro Commemoratione Adventus.

Ad Bened. Ant. t. 8. Nolíte timére : quinta enim die véniet ad vos Dóminus noster.

Si vero contingat Festum S. Thomæ transferri in secundam Feriam, Antiphona prædicta dicitur ad Benedictus in Dominica, loco Antiphonæ, Ave María.

Ultimo die ante Vigiliam Nativitatis.

Ad Bened. Ant. t. 8. *f* Ecce compléta sunt * ómnia, quæ dicta sunt per Angelum de Vírgine María.

Quibus Antiphonis cedunt aliæ Antiphonæ in propriis locis ad Benedictus assignatæ.

FERIA SECUNDA.

De Isaia Prophéta.

Lectio i. *Cap.* 28.

Væ corónæ supérbiæ, ébriis Ephraïm, et flori decidénti, glóriæ exultatiónis ejus, qui erant in vértice vallis pinguíssimæ, errántes a vino.

Ecce válidus et fortis Dóminus sicut ímpetus grándinis : turbo confríngens, sicut ímpetus aquárum multárum inundántium, et emissárum super terram spatiósam. Pédibus conculcábitur coróna supérbiæ ebriórum Ephraim.

℟. Ecce apparébit, *p.* 181.

LECTIO II.

Et erit flos décidens glóriæ exultatiónis ejus, qui est super vérticem vallis pínguium, quasi temporáneum ante maturitátem autúmni : quod cum aspéxerit videns, statim ut manu tenúerit, devorábit illud. In die illa erit Dóminus exercítuum coróna glóriæ, et sertum exultatiónis resíduo pópuli sui : et spíritus judícii sedénti super judícium, et fortitúdo reverténtibus de bello ad portam. Verum hi quoque præ vino nesciérunt, et præ ebrietáte erravérunt : sacérdos et Prophéta nesciérunt præ ebrietáte, absórpti sunt a vino.

℟. Béthlehem, *p.* 182.

LECTIO III.

Idcirco hæc dicit Dóminus Deus : Ecce ego mittam in fundaméntis Sion lápidem, lápidem probátum, angulárem, pretiósum, in fundaménto fundátum. Qui credíderit, non festínet. Et ponam in póndere judícium, et justítiam in mensúra, et subvértet grando spem mendácii : et protectiónem aquæ inundábunt. Et delébitur fœdus vestrum cum morte, et pactum vestrum cum inférno non stabit.

℟. Qui ventúrus est, *p.* 182.

AD LAUDES.

Ant. et Psalm. Miserére, *cum reliquis de Psalterio,* p. 57, *nisi dicendæ sint Antiphonæ secundum superiorem Rubricam*, p. 186.

CAPITULUM. *Isaiæ* 2.

Venite et ascendámus ad montem Dómini, et ad domum Dei Jacob : et docébit nos vias suas, et ambulábimus in sémitis ejus : quia de Sion exíbit lex, et verbum Dómini de Jerúsalem.

Hymnus, En clara vox, *p.* 161.

℣. Vox clamántis in desérto : Paráte viam Dómini.
℟. Rectas fácite sémitas ejus.

Ad Bened. Ant. t. 1. Egrediétur * virga de radíce Jesse, et replébitur omnis terra glória Dómini : et vidébit omnis caro salutáre Dei.

Deinde Kyrie eléison, *p.* 60.

ORATIO.

Aurem tuam, quæsumus Dómine, précibus nostris accómmoda : et mentis nostræ ténebras grátia tuæ visitatiónis illústra. Qui vivis et regnas cum Deo Patre.

Hodie dicitur Officium Defunctorum.

AD HORAS.

Antiphonæ de Laudibus Dominicæ, aut ex propriis Laudibus secundum superiorem Rubricam, p. 186. *Capitula et* ℟℟. *brevia ut in*

Psalterio tempore Adventus.

AD VESPERAS.

Ant. Inclinávit.

Psalm. Diléxi, *cum reliq. de Psalterio*, p. 128.

Capitulum. *Genes.* 49. *b*

Non auferétur sceptrum de Juda, et dux de fémore ejus, donec véniat qui mitténdus est : et ipse erit expectátio Géntium.

Hymnus, Creátor, *p.* 170.

℣. Roráte cœli désuper, et nubes pluant justum. ℟. Aperiátur terra, et gérminet Salvatórem.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Beátam me dicent omnes * generatiónes, quia ancíllam húmilem respéxit Deus.

Nisi dicenda sit Ant. O.

Deinde Kyrie eléison, *p.* 130.

FERIA TERTIA.

De Isaía Prophéta.

Lectio i. *Cap.* 30. *d*

Expectat Dóminus ut misereátur vestri, et ídeo exaltábitur parcens vobis : quia Deus judícii Dóminus : beáti omnes qui expéctant eum. Pópulus enim Sion habitábit in Jerúsalem, plorans nequáquam plorábis, míserans miserébitur tui : ad vocem clamóris tui statim ut audíerit, respondébit tibi. Et dabit vobis Dóminus panem arctum, et aquam brevem : et non fáciet avoláre a te ultra doctórem tuum : et erunt óculi tui vidéntes præceptórem tuum.

℟. Ægypte noli flere, p. 182.

Lectio ii.

Egredere, dices ei : Et dábitur plúvia sémini tuo, ubicúmque semináveris in terra : et panis frugum terræ erit ubérrimus et pinguis. Pascétur in possessióne tua in die illa agnus spatióse : et tauri tui, et pulli asinórum, qui operántur terram, commístum migma cómedent sicut in área ventilátum est. Et erunt super omnem montem excélsum, et super omnem collem elevátum rivi curréntium aquárum, in die interfectiónis multórum cum cecíderint turres.

℟. Prope est ut veniat, *p.* 183.

Lectio iii.

Et erit lux lunæ sicut lux solis, et lux solis erit septemplíciter sicut lux septem diérum, in die qua alligáverit Dóminus vulnus pópuli sui, et percussúram plagæ ejus sanáverit. Ecce nomen Dómini venit de longínquo, ardens furor ejus, et gravis ad portándum : lábia ejus repléta sunt indignatióne, et lingua ejus quasi ignis dévorans. Spíritus ejus velut torrens inúndans usque ad médium colli, ad perdéndas Gentes in níhilum, et frenum erróris, quod erat in maxíllis populórum.

℟. Descéndet Dóminus, *p.* 183.

Ad Bened. Ant. t. 8. Tu Béthlehem * terra Juda, non

eris mínima : ex te enim éxiet Dux, qui regat pópulum meum Israel.

Deinde Kyrie eléison, *p.* 60.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Eleváre, eleváre, * consúrge Jerúsalem : solve víncula colli tui, captíva fília Sion.

Nisi dicenda sit Ant. O.

Deinde Kyrie eléison, *p.* 130.

FERIA QUARTA

QUATUOR TEMPORUM.

Léctio sancti Evangélii secúndum Lucam.

LECTIO I. *Cap.* 1. *c*

In illo témpore : Missus est Angelus Gábriel a Deo in civitátem Galilææ, cui nomen Názareth, ad Vírginem desponsátam viro, cui nomen erat Joseph, de domo David : et nomen Vírginis María. Et réliqua.

Homilía sancti Ambrósii Epíscopi.

Lib. 2. *in Lucam.*

Latent quidem divína mystéria, nec fácile, juxta prophéticum dictum, quisquam hóminum potest scire consílium Dei. Sed tamen ex céteris factis atque præcéptis Dómini Salvatóris póssumus intellígere et hoc propensióris fuísse consílii, quod ea potíssimum elécta est ut Dóminum páreret, quæ erat desponsáta viro. Cur autem non ántequam desponsarétur, impléta est? Fortásse ne dicerétur, quod concéperat ex adultério.

℟. Clama in fortitúdine, qui annúntias pacem in Jerúsalem : * Dic civitátibus Judæ, et habitatóribus Sion : Ecce Deus noster, quem expectabámus, advéniet. ℣. Supra montem excélsum ascénde tu qui evangelízas Sion, exálta in fortitúdine vocem tuam. Dic.

LECTIO II.

Et ingréssus ad eam Angelus. Disce vírginem móribus, disce vírginem verecúndia, disce oráculo, disce mystério. Trepidáre vírginum est, et ad omnes viri ingréssus pavére, omnes viri affátus veréri. Discant mulíeres propósitum pudóris imitári. Sola in penetrálibus, quam nemo virórum víderit, solus Angelus reperérit : sola sine cómite, sola sine teste, ne quo degénere depravarétur affátu, ab Angelo salutátur.

℟. Oriétur stella ex Jacob, et exúrget homo de Israel, et confrínget omnes duces alienigenárum : * Et erit omnis terra posséssio ejus. ℣. Adorábunt eum omnes reges terræ, omnes Gentes sérvient ei. Et erit.

LECTIO III.

Tanti namque mandáti mystérium non hóminis fuit, sed Angeli ore proméndum. Hódie primum audítur : Spíritus sanctus supervéniet in te. Et audítur, et créditur. Dénique : Ecce, inquit, ancílla Dómini, contíngat mihi secúndum verbum tuum. Vide

humilitátem, vide devotiónem. Ancíllam se dicit Dómini, quæ mater elígitur: nec repentíno exaltáta promísso est.

℟. Modo véniet Dominátor Dóminus: * Et nomen ejus Emmánuel vocábitur. ℣. Oriétur in diébus ejus justítia, et abundántia pacis. Et nomen. Glória Patri. Et nomen.

Ad Bened. Ant. t. 8. Missus est Gábriel * Angelus ad Maríam Vírginem desponsátam Joseph.

Deinde Kyrie eléison, *p.* 60.

ORATIO.

PRÆSTA quæsumus omnípotens Deus: ut redemptiónis nostræ ventúra solémnitas, et præséntis nobis vitæ subsídia cónferat, et ætérnæ beatitúdinis præmía largiátur. Per Dóminum.

Et dicitur ad omnes Horas, præterquam in Vesperis.

Ad Magnif. Ant. t. 8. *f* Ecce ancílla Dómini, * fiat mihi secúndum verbum tuum.

Nisi dicenda sit Ant. O.

Post Preces dicitur Oratio Dominicæ præcedentis, Aurem tuam, *ut supra,* p. 181.

FERIA QUINTA.

De Isaía Prophéta.

LECTIO I. *Cap.* 33.

VÆ qui prædáris, nonne et ipse prædáberis? et qui spernis, nonne et ipse spernéris? cum consummáveris deprædatiónem, deprædáberis: cum fatigátus desíeris contémnere, contemnéris. Dómine miserére nostri: te enim expectávimus: esto bráchium nostrum in mane, et salus nostra in témpore tribulatiónis.

℟. Egrediétur Dóminus, et præliábitur contra Gentes: * Et stabunt pedes ejus supra montes olivárum ad Oriéntem. ℟. Et elevábitur supra omnes colles, et fluent ad eum omnes Gentes. Et stabunt.

LECTIO II.

A VOCE Angeli fugérunt pópuli, et ab exaltatióne tua dispérsæ sunt Gentes. Et congregabúntur spólia vestra sicut collígitur bruchus, velut cum fossæ plenæ fúerint de eo. Magnificátus est Dóminus, quóniam habitávit in excélso: implévit Sion judício et justítia. Et erit fides in tempóribus tuis: divítiæ salútis, sapiéntia et sciéntia: timor Dómini ipse est thesáurus ejus.

℟. Præcúrsor pro nobis ingréditur Agnus sine mácula, * Secúndum órdinem Melchísedech Póntifex factus in ætérnum, et in sæculum sæculi. ℣. Ipse est Rex justítiæ, cujus generátio non habet finem. Secúndum.

LECTIO III.

CONTERRITI sunt in Sion peccatóres, possédit tremor hypócritas. Quis póterit habitáre de vobis cum igne devoránte? quis habitábit ex vobis cum ardóribus sempitérnis? Qui ámbulat in justítiis,

et lóquitur veritátem, qui prójicit avarítiam ex calúmnia, et éxcutit manus suas ab omni múnere, qui obtúrat aures suas ne áudiat sánguinem, et claudit óculos suos ne vídeat malum. Iste in excélsis habitábit, muniménta saxórum sublímitas ejus : panis ei datus est, aquæ ejus fidéles sunt. Regem in decóre suo vidébunt óculi ejus, cernent terram de longe.

℟. Vidébunt Gentes justum tuum, et cuncti reges ínclytum tuum : * Et vocábitur tibi nomen novum, quod os Dómini nominávit. ℣. Et eris coróna glóriæ in manu Dómini, et diadéma regni in manu Dei tui. Et vocábitur tibi. Glória Patri. Et vocábitur tibi.

Ad Bened. Ant. t. 4. Vigiláte * ánimo, in próximo est Dóminus Deus noster.

Nisi occurrat Festum sancti Thomæ, quia tunc, ea prætermissa, dicitur

Ant. t. 8. Nolíte timére : * quinta enim die véniet ad vos Dóminus Deus noster.

Quod etiam servatur in sequentibus diebus, quando illud Festum occurrit.

Deinde Kyrie eléison, *p.* 60.

Ad Magnif. Ant. t. 5. Lætámini * cum Jerúsalem, et exultáte in ea omnes qui dilígitis eam in ætérnum.

Nisi dicenda sit Antiphona O.

Deinde Kyrie eléison, *p.* 130.

Hiemalis.

FERIA SEXTA

Quatuor Temporum.

Léctio sancti Evangélii secúndum Lucam.

Lectio I. *Cap.* 1. *d*

In illo témpore : Exúrgens María ábiit in montána cum festinatióne in civitátem Juda, et intrávit in domum Zacharíæ, et salutávit Elísabeth. Et réliqua.

Homilía sancti Ambrósii Epíscopi.

Lib. 2 *in Luc. Cap.* 1, *post initium.*

Morale est ómnibus, ut qui fidem éxigunt, fidem ástruant. Et ídeo Angelus, cum abscóndita nuntiáret, ut fidem astrúeret, exémplo senióris féminæ sterilísque, concéptum Vírgini Maríæ nuntiávit : ut possíbile Deo omne, quod ei placúerit, asséreret. Ubi audívit hoc María, non quasi incrédula de oráculo, nec quasi incérta de núntio, nec quasi dúbitans de exémplo, sed quasi læta pro voto, religiósa pro offício, festína pro gáudio, in montána perréxit. Quo enim jam Deo plena, nisi ad superióra cum festinatióne conténderet? Nescit tarda molímina sancti Spíritus grátia.

℟. Emítte Agnum Dómine Dominatórem terræ, * De petra desérti ad montem fíliæ Sion. ℣. Osténde nobis Dómine misericórdiam tuam, et salutáre tuum da nobis. De.

LECTIO II.

DISCITE et vos sanctæ mulíeres sedulitátem, quam prægnántibus debeátis exhibére cognátis. Maríam, quæ ante sola in íntimis penetrálibus versabátur, non a público virginitátis pudor, non ab stúdio aspéritas móntium, non ab offício prolíxitas itíneris retardávit. In montána Virgo cum festinatióne, Virgo offícii memor, injúriæ immemor, afféctu urgénte, non sexu, relícta perréxit domo. Díscite vírgines non circumcursáre per aliénas ædes, non demorári in platéis, non áliquos in público miscére sermónes. María in domo sera, festína in público, mansit apud cognátam suam tribus ménsibus.

℟. Roráte cœli désuper, et nubes pluant justum : * Aperiátur terra, et gérminet Salvatórem. ℣. Emítte Agnum Dómine Dominatórem terræ, de petra desérti ad montem fíliæ Sion. Aperiátur.

LECTIO III.

DIDICISTIS vírgines pudórem Maríæ, díscite humilitátem. Venit propínqua ad próximam, júnior ad seniórem; nec solum venit, sed étiam prior salutávit. Decet enim, ut quanto cástior virgo, tanto humílior sit. Nóverit deférre senióribus. Sit magístra humilitátis, in qua est proféssio castitátis. Est et causa pietátis, est étiam norma doctrínæ. Contuéndum est enim, quia supérior venit ad inferiórem, ut inférior adjuvétur : María ad Elísabeth, Christus ad Joánnem.

℟. Germinavérunt campi erémi germen odóris Israel : quia ecce Deus noster cum virtúte véniet, * Et splendor ejus cum eo. ℣. Ex Sion spécies decóris ejus : Deus noster manifésté véniet. Et. Glória Patri. Et.

Ad Bened. Ant. t. 1. Ex quo facta est * vox salutatiónis tuæ in áuribus meis, exultávit in gáudio infans in útero meo, allelúia.

Nisi dicenda sit Ant. Nolíte timére.

Deinde Kyrie eléison, *p.* 60.

ORATIO.

EXCITA, quæsumus Dómine, poténtiam tuam, et veni : ut hi, qui in tua pietáte confídunt, ab omni cítius adversitáte liberéntur. Qui vivis.

Et dicitur ad omnes Horas, præterquam in Vesperis.

Ad Magnif. Ant. t. 1. Hoc est testimónium, * quod perhíbuit Joánnes, qui post me venit, ante me factus est.

Nisi dicenda sit Ant. O.

Deinde Kyrie eléison, *p.* 130.

Oratio Dominicæ præced., p. 185.

SABBATO

QUATUOR TEMPORUM.

Léctio sancti Evangélii secúndum Lucam.

LECTIO I. *Cap.* 3.

ANNO quinto décimo impérii Tibérii Cæsaris, pro-

curánte Póntio Piláto Judæam. Et réliqua.

Homilía sancti Gregórii Papæ.

Homilia 20 in Evangelia.

REDEMPTORIS nostri Præcúrsor, quo témpore prædicatiónis offícium accéperit, memoráto Románæ reipúblicæ príncipe, et Judææ régibus, designátur. Quia enim illum prædicáre veniébat, qui et ex Judæa quosdam, et multos ex Géntibus redemptúrus erat: per regem Géntium, et príncipes Judæórum prædicatiónis ejus témpora designántur. Quia autem Gentílitas colligénda erat, et Judæa pro culpa perfídiæ dispergénda, ipsa quoque descríptio terréni principátus osténdit: quóniam et in Romána república unus præfuísse descríbitur, et in Judææ regno per quartam partem plúrimi principabántur.

℟. Egrediétur virga de radíce Jesse, et flos de radíce ejus ascéndet: * Et erit justítia cíngulum lumbórum ejus, et fides cinctórium renum ejus. ℣. Et requiéscet super eum Spíritus Dómini: spíritus sapiéntiæ et intelléctus, spíritus consílii et fortitúdinis. Et erit.

LECTIO II.

VOCE étenim nostri Redemptóris dícitur: Omne regnum in seípsum divísum desolábitur. Liquet ergo, quod ad finem regni Judæa pervénerat, quæ tot régibus divísa subjacébat. Apte quoque non solum quibus régibus, sed étiam quibus sacerdótibus actum sit, demonstrátur: et quia illum Joánnes Baptísta prædicáret, qui simul Rex et Sacérdos exísteret, Lucas Evangelísta prædicatiónis ejus témpora per regnum et sacerdótium designávit.

℟. Radix Jesse, qui exúrget judicáre Gentes, in eum Gentes sperábunt: * Et erit nomen ejus benedíctum in sæcula. ℣. Super ipsum continébunt reges os suum, ipsum Gentes deprecabúntur. Et erit nomen.

LECTIO III.

ET venit in omnem regiónem Jordánis, prædicans baptísmum pœniténtiæ in remissiónem peccatórum. Cunctis legéntibus liquet, quia Joánnes non solum baptísmum pœniténtiæ prædicávit, verum étiam quibúsdam dedit: sed tamen baptísmum suum in remissiónem peccatórum dare non pótuit. Remíssio étenim peccatórum in solo nobis baptísmo Christi tribúitur. Notándum ítaque quod dícitur: Prædicans baptísmum pœniténtiæ in remissiónem peccatórum: quóniam baptísmum, quod peccáta sólveret, quia dare non póterat, prædicábat: ut sicut incarnátum Verbum Patris præcurrébat verbo prædicatiónis, ita baptísmum pœni-

téntiæ, quo peccáta solvúntur, præcúrreret suo baptísmáte, quo peccáta solvi non possunt.

℟. Veni Dómine, et noli tardáre : reláxa facínora plebi tuæ, * Et révoca dispérsos in terram suam. ℣. Excita Dómine poténtiam tuam, et veni, ut salvos fácias nos. Et révoca. Glória Patri. Et révoca.

Ad Bened. Ant. t. 7. Quómodo fiet istud, * Angele Dei, quóniam virum non cognósco? Audi María Virgo : Spíritus sanctus supervéniet in te, et virtus Altíssimi obumbrábit tibi.

Nisi dicenda sit Ant. Nolíte timére. *et nisi hæc fuerit dies ante Vigiliam Nativitatis, quia tunc ea prætermissa, dicitur*

Ant. t. 8. *f* Ecce compléta sunt * ómnia, quæ dicta sunt per Angelum de Vírgine María.

Quod etiam servatur (si idem contingat) in sequentibus diebus.

Deinde Kyrie eléison, *p.* 60.

ORATIO.

Deus, qui cónspicis, quia ex nostra pravitáte afflígimur : concéde propítius; ut ex tua visitatióne consolémur. Qui vivis et regnas.

Et dicitur ad omnes Horas.

AD VESPERAS.

CAPITULUM. 1 *Corinth.* 4.

Fratres, Sic nos exístimet homo ut minístros Christi, et dispensatóres mysteriórum Dei. Hic jam quæritur inter dispensatóres, ut fidélis quis inveniátur.

Hymnus, Creátor, ℣. Roráte, *p.* 155.

Antiphona ad Magnificat, una ex majoribus O.

ORATIO.

Excita, quæsumus Dómine, poténtiam tuam, et veni, et magna nobis virtúte succúrre : ut per auxílium grátiæ tuæ, quod nostra peccáta præpédiunt, indulgéntia tuæ propitiatiónis accéleret. Qui vivis et regnas.

DOM. IV ADVENTUS.

AD MATUTINUM.

Invitat. Prope est jam Dóminus : * Veníte, adorémus.

Psalm. Veníte, exultémus, *p.* 2.

Hymnus, Verbum, *p.* 156.

IN I NOCTURNO.

Ant. Veniet ecce Rex.

Psalm. Beátus vir, *cum reliquis, ut in Psalterio*, p. 3.

De Isaía Prophéta.

LECTIO I. *Cap.* 35.

Lætabitur desérta et ínvia, et exultábit solitúdo, et florébit quasi lílium. Gérminans germinábit, et exultábit lætabúnda et laudans : glória Líbani data est ei : decor Carméli et Saron, ipsi vidébunt glóriam Dómini, et decórem Dei nostri. Confortáte manus dissolútas, et génua debília roborate. Dicite pusillánimis : Confortámini, et nolíte timére:

ecce Deus vester ultiónem addúcet retributiónis: Deus ipse véniet, et salvábit vos. Tunc apérientur óculi cæcórum, et aures surdórum patébunt. Tunc sáliet sicut cervus claudus, et apérta erit lingua mutórum: quia scissæ sunt in desérto aquæ, et torréntes in solitúdine. Et quæ erat árida, erit in stagnum, et sítiens in fontes aquárum.

℟. Cánite tuba in Sion, vocáte Gentes, annuntiáte pópulis, et dícite: * Ecce Deus Salvátor noster advéniet. ℣. Annuntiáte, et audítum fácite: loquímini, et clamáte. Ecce Deus.

LECTIO II.

In cubílibus, in quibus prius dracónes habitábant, oriétur viror cálami et junci. Et erit ibi sémita et via, et via sancta vocábitur: non transíbit per eam pollútus, et hæc erit vobis dirécta via, ita ut stulti non errent per eam. Non erit ibi leo, et mala béstia non ascéndet per eam, nec inveniétur ibi: et ambulábunt qui liberáti fúerint. Et redémpti a Dómino, converténtur, et vénient in Sion cum laude: et lætítia sempitérna super caput eórum: gáudium et lætítiam obtinébunt, et fúgiet dolor et gémitus.

℟. Non auferétur sceptrum de Juda, et dux de fémore ejus, donec véniat qui mitténdus est: * Et ipse erit expectátio Géntium. ℣. Pulchrióres sunt óculi ejus vino, et dentes ejus lacte candidióres. Et ipse.

LECTIO III. *Cap.* 41.

Taceant ad me ínsulæ, et Gentes mutent fortitúdinem: accédant, et tunc loquántur, simul ad judícium propinquémus. Quis suscitávit ab Oriénte justum, vocávit eum ut sequerétur se? dabit in conspéctu ejus Gentes, et reges obtinébit: dabit quasi púlverem gládio ejus, sicut stípulam vento raptam árcui ejus. Persequétur eos, transíbit in pace, sémita in pédibus ejus non apparébit. Quis hæc operátus est, et fecit, vocans generatiónes ab exórdio? Ego Dóminus, primus et novíssimus ego sum.

℟. Me opórtet mínui, illum autem créscere: qui autem post me venit, ante me factus est: * Cujus non sum dignus corrígiam calceamentórum sólvere. ℣. Ego baptizávi vos aqua: ille autem baptizábit vos Spíritu sancto. Cujus non. Glória Patri. Cujus non.

IN II NOCTURNO.

Ant. Gaude et lætáre.

Psalm. Consérva, *cum reliquis ut in Psalterio,* p. 10.

Sermo sancti Leónis Papæ.

LECTIO IV.

Serm. 1 *de jejunio decimi mensis, et collectis.*

Si fidéliter, dilectíssimi, atque sapiénter creatiónis nostræ intelligámus exórdium, inveniémus hóminem

ídeo ad imáginem Dei cónditum, ut imitátor sui esset auctóris: et hanc esse naturálem nostri géneris dignitátem, si in nobis, quasi in quodam spéculo, divínæ benignitátis forma respléndeat. Ad quam quotídie nos útique réparat grátia Salvatóris, dum quod cécidit in Adam primo, erígitur in secúndo.

℟. Nascétur nobis párvulus, et vocábitur Deus, Fortis: * Ipse sedébit super thronum David patris sui, et imperábit: cujus potéstas super húmerum ejus. ℣. In ipso benedicéntur omnes tribus terræ, omnes Gentes sérvient ei. Ipse sedébit.

LECTIO V.

CAUSA autem reparatiónis nostræ non est nisi misericórdia Dei: quem non diligerémus, nisi prius nos ipse diligeret, et ténebras ignorántiæ nostræ, suæ veritátis luce discúteret. Quod per sanctum Isaíam Dóminus denúntians, ait: Addúcam cæcos in viam quam ignorábant, et sémitas quas nesciébant, fáciam illos calcáre: fáciam illis ténebras in lucem, et prava in dirécta. Hæc verba fáciam illis, et non relínquam eos. Et íterum: Invéntus sum, inquit, a non quæréntibus me, et palam appárui iis, qui me non interrogábant.

℟. Ecce jam venit plenitúdo témporis, in quo misit Deus Fílium suum in terras, natum de Vírgine, factum sub lege: * Ut eos, qui sub lege erant, redímeret. ℣. Propter nímiam charitátem suam, qua diléxit nos Deus, Fílium suum misit in similitúdinem carnis peccáti. Ut eos, qui sub lege erant, redímeret.

LECTIO VI.

QUOD quómodo implétum sit, Joánnes Apóstolus docet, dicens: Scimus quóniam Fílius Dei venit, et dedit nobis sensum, ut cognoscámus verum, et simus in vero Fílio ejus. Et íterum: Nos ergo diligámus Deum, quóniam ipse prior diléxit nos. Diligéndo ítaque nos Deus, ad imáginem suam nos réparat: et ut in nobis formam suæ bonitátis invéniat, dat unde ipsi quoque quod operátur operémur, accéndens scilicet méntium nostrárum lucérnas, et igne nos suæ charitátis inflámmans, ut non solum ipsum, sed étiam quidquid díligit, diligámus.

℟. Virgo Israel revértere ad civitátes tuas: * Usquequo dolens avertéris? generábis Dóminum Salvatórem, oblatiónem novam in terra: * Ambulábunt hómines in salvatiónem. ℣. In charitáte perpétua diléxi te: ídeo attráxi te míserans tui. Usquequo. Glória Patri. Ambulábunt.

IN III NOCTURNO.

Ant. Gábriel Angelus.

Psalm. Cœli enárrant, *cum reliq. ut in Psalterio,* p. 14.

Léctio sancti Evangélii secúndum Lucam.

LECTIO VII. *Cap.* 3.

ANNO quinto décimo impérii Tibérii Cæsaris, procuránte Póntio Piláto Judæam. Et réliqua.

De Homilía sancti Gregórii Papæ.

Ex Homilia 20 in Evangelia, ante medium.

DICEBAT Joánnes ad turbas, quæ exíbant ut baptizaréntur ab eo : Genímina viperárum, quis osténdit vobis fugere a ventúra ira? Ventúra enim ira est animadvérsio ultiónis extrémæ : quam tunc fúgere peccátor non valet, qui nunc ad laménta pœniténtiæ non recúrrit. Et notándum, quod malæ sóboles, malórum paréntum actiónem imitántes, genímina viperárum vocántur : quia per hoc quod bonis ínvident, eósque persequúntur, quod quibúsdam mala retríbuunt, quod læsiónes próximis exquírunt : quóniam in his ómnibus patrum suórum carnálium vias sequúntur, quasi venenáti fílii de venenátis paréntibus nati sunt.

℟. Jurávi, dicit Dóminus, ut ultra jam non iráscar super terram : montes enim et colles suscípient justítiam meam, * Et testaméntum pacis erit in Jerúsalem. ℣. Juxta est salus mea, ut véniat : et justítia mea, ut revelétur. Et testaméntum.

LECTIO VIII.

SED quia jam peccávimus, quia usu malæ consuetúdinis involúti sumus : dicat quid nobis faciéndum sit, ut fúgere a ventúra ira valeámus. Séquitur : Fácite ergo fructus dignos pœniténtiæ. In quibus verbis notandum est, quod amícus sponsi non solum fructus pœniténtiæ, sed dignos pœniténtiæ ádmonet esse faciéndos. Aliud namque est fructum fácere pœniténtiæ; áliud dignum pœniténtiæ fructum fácere. Ut enim secúndum dignos pœniténtiæ fructus loquámur, sciéndum est, quia quisquis illícita nulla commísit, huic jure concéditur, ut lícitis utátur : sicque pietátis ópera fáciat, ut tamen si volúerit, ea, quæ mundi sunt, non relínquat.

℟. Non discédimus a te, vivificábis nos Dómine, et nomen tuum invocábimus : * Osténde nobis fáciem tuam, et salvi érimus. ℣. Meménto nostri Dómine in beneplácito pópuli tui : vísita nos in salutári tuo. Osténde.

LECTIO IX.

AT si quis in fornicatiónis culpam, vel fortásse, quod est grávius, in adultérium lapsus est : tanto a se lícita debet abscíndere, quanto se méminit et illícita perpetrásse. Neque enim par fructus boni óperis esse debet, ejus qui minus, et ejus qui ámplius delíquit : aut ejus qui in nullis, et

ejus qui in quibúsdam facinóribus cécidit, et ejus qui in multis est lapsus. Per hoc ergo quod dícitur : Fácite fructus dignos pœniténtiæ : uniuscujúsque consciéntia convenítur, ut tanto majóra acquírat bonórum óperum lucra per pœniténtiam, quanto gravióra sibi íntulit damna per culpam.

℟. Intuémini, quantus sit iste, qui ingréditur ad salvándas Gentes : ipse est Rex justítiæ, * Cujus generátio non habet finem. ℣. Præcúrsor pro nobis ingréditur, secúndum órdinem Melchísedech Póntifex factus in ætérnum. Cujus generátio. Glória Patri. Cujus generátio.

AD LAUDES
ET PER HORAS.

Ant. t. 1. Cánite tuba * in Sion, quia prope est dies Dómini : ecce véniet ad salvándum nos, allelúia, allelúia.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliquis*, p. 17.

Ant. t. 1. Ecce véniet * desiderátus cunctis Géntibus : et replébitur glória domus Dómini, allelúia.

Ant. t. 1. *f* Erunt prava in dirécta, * et áspera in vias planas : veni Dómine, et noli tardáre, allelúia.

Ant. t. 1. Dóminus véniet,* occúrrite illi, dicéntes : Magnum princípium, et regni ejus non erit finis : Deus, fortis, dominátor, princeps pacis, allelúia, allelúia.

Ant. t. 2. Omnípotens sermo tuus * Dómine a regálibus sédibus véniet, allelúia.

CAPITULUM. 1 *Cor.* 4.

FRATRES, Sic nos existimet homo, ut minístros Christi, et dispensatóres mysteriórum Dei. Hic jam quæritur inter dispensatóres, ut fidélis quis inveniátur.

Hymnus, En clara vox, ℣. Vox clamántis, *p.* 161.

Ad Bened. Ant. t. 1. *f* Ave María, * grátia plena : Dóminus tecum : Benedícta tu in muliéribus, allelúia.

Nisi dicenda sit Ant. Nolíte timére, *vel Ant.* Ecce compléta, *ut supra*, p. 188.

ORATIO.

EXCITA, quæsumus Dómine, poténtiam tuam, et veni, et magna nobis virtúte succúrre : ut per auxílium grátiæ tuæ, quod nostra peccáta præpédiunt, indulgéntia tuæ propitiatiónis accéleret. Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitáte Spíritus sancti Deus.

AD TERTIAM.

Ant. Ecce véniet.

Capitulum, Fratres, Sic nos, *ut supra.*

℟. *br.* Veni ad liberándum nos, * Dómine Deus virtútum. Veni. ℣. Osténde fáciem tuam, et salvi érimus. Dómine. Glória Patri. Veni.

℣. Timébunt Gentes nomen tuum Dómine. ℟. Et omnes reges terræ glóriam tuam.

AD SEXTAM.

Ant. Erunt prava in dirécta.

CAPITULUM. 1 *Cor.* 4.

MIHI autem pro mínimo est, ut a vobis júdicer, aut ab humáno die : sed neque meípsum júdico.

℟. *br.* Osténde nobis Dómine, * Misericórdiam tuam. Osténde. ℣. Et salutáre tuum da nobis. Misericórdiam. Glória Patri. Osténde.

℣. Meménto nostri Dómine in beneplácito pópuli tui. ℟. Vísita nos in salutári tuo.

AD NONAM.

Ant. Omnípotens sermo tuus.

CAPITULUM. 1 *Cor.* 4.

ITAQUE nolíte ante tempus judicáre, quoadúsque véniat Dóminus : qui et illuminábit abscóndita tenebrárum, et manifestábit consília córdium : et tunc laus erit unicuíque a Deo.

℟. *br.* Super te Jerúsalem,* Oriétur Dóminus. Super te. ℣. Et glória ejus in te vidébitur. Oriétur. Glória Patri. Super te.

℣. Dómine Deus virtútum convérte nos. ℟. Et osténde fáciem tuam, et salvi érimus.

AD VESPERAS.

Ant. Cánite tuba, *cum reliquis de Laudibus*, p. 200.

Psalm. Dixit Dóminus, *cum reliquis*, p. 125.

Capitulum, Fratres, Sic nos exístimet, *Hymnus*, Creátor alme, *ut supra*, p. 155.

℣. Roráte cœli désuper, et nubes pluant justum. ℟. Aperiátur terra, et gérminet Salvatórem.

Ad Magnif. Ant. O.

Oratio, Excita, quæsumus, *ut supra*, p. 200.

Post Vesperas diei dicuntur Vesperæ Defunctorum.

FERIA SECUNDA.

De Isaía Prophéta.

LECTIO I. *Cap.* 41. *b*

ET tu Israel serve meus, Jacob quem elegi, semen Abráham amíci mei : in quo apprehéndi te ab extrémis terræ, et a longínquis ejus vocávi te, et dixi tibi : Servus meus es tu, elégi te, et non abjéci te. Ne tímeas, quia ego tecum sum : ne declínes, quia ego Deus tuus : confortávi te, et auxiliátus sum tibi, et suscépit te déxtera justi mei.

℟. Cánite tuba, *p.* 197.

LECTIO II.

ECCE confundéntur et erubéscent omnes qui pugnant advérsum te : erunt quasi non sint, et períbunt viri qui contradícunt tibi. Quæres eos, et non invénies, viros rebélles tuos : erunt quasi non sint, et véluti consúmptio, hómines bellántes advérsum te. Quia ego Dóminus Deus tuus apprehéndens manum tuam, dicénsque tibi : Ne tímeas, ego adjúvi te.

℟. Non auferétur, *p.* 197.

LECTIO III.

NOLI timére vermis Jacob, qui mórtui estis ex Israel: ego auxiliátus sum tibi, dicit

Dóminus : et redémptor tuus sanctus Israel. Ego pósui te quasi plaustrum tritúrans novum, habens rostra serrántia: triturábis montes, et comminues, et colles quasi púlverem pones. Ventilábis eos, et ventus tollet, et turbo dispérget eos : et tu exultábis in Dómino, in sancto Israel lætáberis.

℟. Me opórtet mínui, illum, *p.* 197.

AD LAUDES.

Antiphonæ secundum superiorem Rubricam, p. 186.

Psalm. Miserére, *cum reliquis de Psalterio*, p. 57.

CAPITULUM. *Isai.* 2.

VENITE, et ascendámus ad montem Dómini, et ad domum Dei Jacob, et docébit nos vias suas, et ambulábimus in sémitis ejus : quia de Sion exíbit lex, et verbum Dómini de Jerúsalem.

Hymnus, En clara vox, ℣. Vox clamántis, *p.* 161.

Ad Bened. Ant. t. 8. Dicit Dóminus,* Pœniténtiam ágite: appropinquávit enim regnum cœlórum, allelúia.

Nisi dicenda sit Ant. Nolíte timére, *vel Ant.* Ecce compléta, *p.* 188.

Deinde Kyrie eléison, *p.* 60.

ORATIO.

EXCITA, quæsumus Dómine, poténtiam tuam, et veni, et magna nobis virtúte succúrre : ut per auxílium grátiæ tuæ, quod nostra peccáta præpédiunt, indulgéntia tuæ propitiatiónis accéleret. Qui vivis et regnas cum Deo Patre.

Hodie dicitur Officium Defunctorum.

AD HORAS.

Antiphonæ secundum superiorem Rubricam, p. 186. *Capitula et* ℟℟. *brevia ut in Psalterio tempore Adventus.*

AD VESPERAS.

Ant. Inclinávit.

Psalm. Diléxi, *cum reliquis de Psalterio*, p. 128.

CAPITULUM. *Genes.* 49. *b*

NON auferétur sceptrum de Juda, et dux de fémore ejus, donec véniat qui mitténdus est : et ipse erit expectátio Géntium.

Hymnus, Creátor alme, ℣. Roráte, *p.* 155.

Ad Magnif. Ant. O.

Deinde Kyrie eléison, *p.* 130.

FERIA TERTIA.

De Isaía Prophéta.

LECTIO I. *Cap.* 42.

ECCE servus meus, suscípiam eum : eléctus meus, complácuit sibi in illo ánima mea : dedi spíritum meum super eum, judícium Géntibus próferet. Non clamábit, neque accípiet persónam, nec audiétur vox ejus foris. Cálamum quassátum non cónteret, et linum fúmigans non extínguet ; in veritáte edúcet judícium. Non erit tristis, neque turbuléntus, donec ponat in terra judícium : et legem ejus ínsulæ expectábunt.

℟. Nascétur, *p.* 198.

LECTIO II.

HÆC dicit Dóminus Deus, creans cœlos, et exténdens eos : firmans terram, et quæ gérminant ex ea : dans flatum pópulo, qui est super eam, et spíritum calcántibus eam. Ego Dóminus vocávi te in justítia, et apprehéndi manum tuam, et servávi te. Et dedi te in fœdus pópuli, in lucem Géntium : ut aperíres óculos cæcórum, et edúceres de conclusióne vinctum, de domo cárceris sedéntes in ténebris.

℟. Ecce jam, *p.* 198.

LECTIO III.

CANTATE Dómino cánticum novum, laus ejus ab extrémis terræ : qui descénditis in mare, et plenitúdo ejus; insúlæ, et habitatóres eárum. Sublevétur desértum, et civitátes ejus : in dómibus habitábit Cedar; laudáte habitatóres Petræ, de vértice móntium clamábunt. Ponent Dómino glóriam, et laudem ejus in ínsulis nuntiábunt. Dóminus sicut fortis egrediétur, sicut vir præliátor suscitábit zelum : vociferábitur, et clamábit : super inimícos suos confortábitur.

℟. Virgo Israel, *p.* 198.

Ad Bened. Ant. t. 2. Consúrge, consúrge ; * indúere fortitúdinem bráchium Dómini.

Nisi dicenda sit Ant. Nolíte timére, *vel Ant.* Ecce compléta, *p.* 188.

Deinde Kýrie eléison, *ut supra*, p. 60.

Ad Magnif. Ant. O.

Deinde Kyrie eléison, *p.* 130.

FERIA QUARTA.

De Isaía Prophéta.

LECTIO I. *Cap.* 51.

AUDITE me qui sequímini quod justum est, et quæritis Dóminum : atténdite ad petram unde excísi estis, et ad cavérnam laci, de qua præcísi estis. Atténdite ad Abraham patrem vestrum, et ad Saram quæ péperit vos : quia unum vocávi eum, et benedíxi ei, et multiplicávi eum. Consolábitur ergo Dóminus Sion, et consolábitur omnes ruínas ejus : et ponet desértum ejus quasi delícias, et solitúdinem ejus quasi hortum Dómini. Gáudium et lætítia inveniétur in ea, gratiárum áctio, et vox laudis.

℟. Jurávi, *p.* 199.

LECTIO II.

ATTENDITE ad me pópule meus, et tribus mea me audíte : quia lex a me éxiet, et judícium meum in lucem populórum requiéscet. Prope est justus meus, egréssus est salvátor meus, et bráchia mea pópulos judicábunt : me ínsulæ expectábunt, et bráchium meum sustinébunt. Leváte in cœlum óculos vestros, et vidéte sub terra deórsum : quia cœli sicut fumus liquéscent, et terra sicut vestiméntum atterétur, et habitatóres ejus

sicut hæc interíbunt : salus autem mea in sempitérnum erit, et justitia mea non defíciet.

℟. Non discédimus, *p.* 199.

LECTIO III.

AUDITE me qui scítis justum, pópulus meus lex mea in corde eórum : nolíte timére oppróbrium hóminum, et blasphémias eórum ne metuátis. Sicut enim vestiméntum, sic cómedet eos vermis : et sicut lanam, sic devorábit eos tínea : salus autem mea in sempitérnum erit, et justítia mea in generatiónes generatiónum.

℟. Intuémini, *p.* 200.

Ad Bened. Ant. t. 8. Ponam in Sion * salútem, et in Jerúsalem glóriam meam, allelúia.

Nisi dicenda sit Ant. Nolíte timére, *vel Ant.* Ecce compléta, *p.* 188.

Deinde Kyrie eléison, *p.* 60.

Ad Magnif. Ant. O.

Deinde Kyrie eléison, *p.* 130.

FERIA QUINTA.

De Isaía Prophéta.

LECTIO I. *Cap.* 64.

UTINAM dirúmperes cœlos, et descénderes : a fácie tua montes deflúerent. Sicut exústio ignis tabéscerent, aquæ ardérent igni, ut notum fíeret nomen tuum inimícis tuis : a fácie tua Gentes turbaréntur. Cum féceris mirabília, non sustinébimus : decendísti, et a fácie tua montes defluxérunt. A sæculo non audiérunt, neque áuribus percepérunt : óculus non vidit, Deus absque te, quæ præparásti expectántibus te.

℟. Cánite tuba, *p.* 197.

LECTIO II.

OCCURRISTI lætánti, et faciénti justítiam : in viis tuis recordabúntur tui : ecce tu irátus es, et peccávimus : in ipsis fúimus semper, et salvábimur. Et facti sumus ut immúndus omnes nos, et quasi pannus menstruátæ univérsæ justítiæ nostræ : et cecídimus quasi fólium univérsi, et iniquitátes nostræ quasi ventus abstulérunt nos. Non est qui invócet nomen tuum, qui consúrgat, et téneat te : abscondísti fáciem tuam a nobis, et allisísti nos in manu iniquitátis nostræ.

℟. Non auferétur, *p.* 197.

LECTIO III.

ET nunc Dómine, Pater noster es tu, nos vero lutum : et fictor noster tu, et ópera mánuum tuárum omnes nos. Ne irascáris Dómine satis, et ne ultra memíneris iniquitátis nostræ : ecce réspice, pópulus tuus omnes nos. Cívitas sancti tui facta est desérta, Sion desérta facta est, Jerusálem desoláta est. Domus sanctificatiónis nostræ, et glóriæ nostræ, ubi laudavérunt te patres nostri, facta est in exustiónem ignis, et ómnia desiderabília nostra versa sunt in ruínas.

℟. Me opórtet mínui, *p.* 197.

Ad Bened. Ant. t. 2. Con-

solámini, consolámini * pópule meus, dicit Dóminus Deus vester.

Nisi dicenda sit Ant. Ecce compléta, *p.* 188.

Deinde Kyrie eléison, *ut supra,* p. 60.

Ad Magnif. Ant. O.

Deinde Kyrie eléison, *ut supra,* p. 130.

FERIA SEXTA.

De Isaía Prophéta.

LECTIO I. *Cap.* 66. *b*

AUDITE verbum Dómini, qui trémitis ad verbum ejus: dixérunt fratres vestri odiéntes vos, et abjiciéntes propter nomen meum: Glorificétur Dóminus, et vidébimus in lætítia vestra: ipsi autem confundéntur. Vox pópuli de civitáte, vox de templo, vox Dómini reddéntis retributiónem inimícis suis. Antequam parturíret, péperit: ántequam veníret partus ejus, péperit másculum. Quis audívit umquam tale? et quis vidit huic símile? Numquid partúriet terra in die una? aut pariétur gens simul, quia parturívit et péperit Sion fílios suos?

℟. Nascétur nobis, *p.* 198.

LECTIO II.

NUMQUID ego, qui álios párere fácio, ipse non páriam, dicit Dóminus? si ego, qui generatiónem céteris tríbuo, stérilis ero, ait Dóminus Deus tuus? Lætámini cum Jerúsalem, et exultáte in ea omnes qui dilígitis eam: gaudéte cum ea gáudio univérsi, qui lugétis super eam, ut sugátis, et repleámini ab úbere consolatiónis ejus: ut mulgeátis, et delíciis affluátis ab omnímoda glória ejus. Quia hæc dicit Dóminus: Ecce ego declinábo super eam quasi flúvium pacis, et quasi torréntem inundántem glóriam Géntium, quam sugétis: ad úbera portabímini, et super génua blandiéntur vobis.

℟. Ecce jam, *p.* 198.

LECTIO III.

QUOMODO si cui mater blandiátur, ita ego consolábor vos, et in Jerúsalem consolabímini. Vidébitis, et gaudébit cor vestrum, et ossa vestra quasi herba germinábunt: et cognoscétur manus Dómini servis ejus, et indignábitur inimícis suis. Quia ecce Dóminus in igne véniet, et quasi turbo quadrígæ ejus: réddere in indignatióne furórem suum, et increpatiónem suam in flamma ignis: quia in igne Dóminus dijudicábit, et in gládio suo ad omnem carnem, et multiplicabúntur interfécti a Dómino.

℟. Virgo Israel, *p.* 198.

Ad Bened. Ant. t. 8. *f* Ecce compléta sunt * ómnia, quæ dicta sunt per Angelum de Vírgine María.

Deinde Kyrie eléison, *p.* 60.

Ad Magnif. Ant. t. 2. O Emmánuel, * Rex et légifer noster, expectátio Géntium, et Salvátor eárum, veni ad

salvándum nos, Dómine Deus noster.

Deinde Kyrie eléison, *p.* 130.

Si Vigilia Nativitatis Domini venerit in Dominica, Officium fit hoc modo.

Ad Matutinum, Invitator. de Vigilia, Hódie sciétis, *ut infra.*

Hymnus de Adventu, Verbum supérnum, *ut infra.*

Antiphonæ, Psalmi, Versiculi, Lectiones, et Responsoria in I et II Nocturno dicuntur de Dominica quarta, p. 196.

In III Nocturno Antiphonæ et Psalmi de Dominica, p. 14. ℣. *de Vigilia, tres Lectiones de Homilia Vigiliæ cum suis Responsoriis, et non legitur Homilia Dominicæ pro ultima Lect.*

Laudes de Vigilia cum Commemoratione de Dominica.

Similiter et per Horas celebratur Officium de Vigilia.

IN VIGILIA

Nativitatis Domini.

AD MATUTINUM.

Invitat. Hodie sciétis, quia véniet Dóminus, * Et mane vidébitis glóriam ejus.

Psalm. Veníte exultémus, *p.* 2.

Hymnus, Verbum, *p.* 156.

Antiphonæ et Psalmi de Feria occurrente.

℣. Hódie sciétis, quia véniet Dóminus. ℟. Et mane vidébitis glóriam ejus.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

Lectio i. *Cap.* 1. *c*

Cum esset desponsáta mater Jesu María Joseph, ántequam convenírent, invénta est in útero habens de Spíritu sancto. Et réliqua.

Homilia sancti Hierónymi Presbyteri.

Lib. 1 *Comment. in cap.* 1 *Matthæi.*

Quare non de símplici vírgine, sed de desponsáta concípitur? Primum ut per generatiónem Joseph, orígo Maríæ monstrarétur: secúndo, ne lapidarétur a Judæis, ut adúltera: tértio, ut in Ægyptum fúgiens, habéret solátium. Martyr Ignátius étiam quartam áddidit causam, cur a desponsáta concéptus sit: Ut partus, ínquiens, ejus celarétur diábolo; dum eum putat non de vírgine, sed de uxóre generátum.

℟. Sanctificámini hódie, et estóte paráti: quia die crástina vidébitis * Majestátem Dei in vobis. ℣. Hódie sciétis quia véniet Dóminus, et mane vidébitis. Majestátem Dei.

Lectio ii.

Antequam convenírent, invénta est in útero habens de Spíritu sancto. Non ab álio invénta est, nisi a Joseph, qui pene licéntia maritáli futúræ uxóris ómnia nóverat. Quod autem dícitur: Antequam convenírent; non séquitur ut póstea convénerint; sed Scri-

ptúra quod factum non sit, osténdit.

℟. Constántes estóte, vidébitis auxílium Dómini super vos : Judæa et Jerúsalem nolíte timére : * Cras egrediémini, et Dóminus erit vobíscum. ℣. Sanctificámini fílii Israel, et estóte paráti. Cras.

LECTIO III.

JOSEPH autem vir ejus cum esset justus, et nollet eam tradúcere, vóluit occúlte dimíttere eam. Si quis fornicáriæ conjúngitur, unum corpus effícitur : et in lege præcéptum est, non solum reos, sed et cónscios críminum obnóxios esse peccáti : quómodo Joseph, cum crimen celáret uxóris, justus scríbitur ? Sed hoc testimónium Maríæ est, quod Joseph sciens illíus castitátem, et admírans quod evénerat, celat siléntio, cujus mystérium nesciébat.

℟. Sanctificámini fílii Israel, dicit Dóminus : die enim crástina descéndet Dóminus,* Et áuferet a nobis omnem languórem. ℣. Crástina die delébitur iníquitas terræ, et regnábit super nos Salvátor mundi. Et áuferet. Glória Patri. Et áuferet.

Deinceps Officium fit Duplex.

AD LAUDES

ET PER HORAS.

Ant. t. 8. Judæa et Jerúsalem nolíte timére : cras egrediémini, et Dóminus erit vobíscum, allelúia.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliquis*, p. 17.

Ant. t. 8. *f* Hódie sciétis quia véniet Dóminus, et mane vidébitis glóriam ejus.

Ant. t. 4. Crástina die delébitur iníquitas terræ, et regnábit super nos Salvátor mundi.

Ant. t. 1. Dóminus véniet, occúrrite illi, dicéntes : Magnum princípium, et regni ejus non erit finis : Deus, fortis, dominátor, princeps pacis, allelúia.

Ant. t. 8. *f* Crástina erit vobis salus, dicit Dóminus Deus exercítuum.

CAPITULUM. *Rom.* 1.

PAULUS servus Jesu Christi, vocátus Apóstolus, segregátus in Evangélium Dei, quod ante promíserat per Prophétas suos in Scriptúris sanctis de Fílio suo, qui factus est ei ex sémine David secúndum carnem.

Hymnus, En clara vox, p. 161.

℣. Crástina die delébitur iníquitas terræ. ℟. Et regnábit super nos Salvátor mundi.

Ad Bened. Ant. t. 3. Oriétur sicut sol Salvátor mundi : et descéndet in úterum Vírginis sicut imber super gramen, allelúia.

ORATIO.

DEUS, qui nos redemptiónis nostræ ánnua expectatióne lætíficas : præsta; ut Unigénitum tuum, quem Redemptórem læti suscípimus, veniéntem quoque júdicem secúri videámus, Dóminum no-

strum Jesum Christum Fílium tuum : Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

℟. Amen.

Et dicitur per Horas diei.

Prima dicitur sicut in Duplicibus : et ad Absolutionem Capituli dicitur Capitulum Nonæ.

AD TERTIAM.

Ant. Hódie sciétis.

Capitulum, Paulus servus, *ut supra, ad Laudes.*

℟. *br.* Hódie sciétis, * Quia véniet Dóminus. Hódie. ℣. Et mane vidébitis glóriam ejus. Quia. Glória Patri. Hódie.

℣. Constántes estóte. ℟. Vidébitis auxílium Dómini super vos.

AD SEXTAM.

Ant. Crástina die.

CAPITULUM. *Rom.* 1.

Qui prædestinátus est Fílius Dei in virtúte secúndum spíritum sanctificatiónis, ex resurrectióne mortuórum Jesu Christi Dómini nostri.

℟. *br.* Crástina die, * Delébitur iníquitas terræ. Crástina. ℣. Et regnábit super nos Salvátor mundi. Delébitur. Glória Patri. Crástina die.

℣. Crástina erit vobis salus. ℟. Dicit Dóminus Deus exercítuum.

AD NONAM.

Ant. Crástina erit.

CAPITULUM. *Rom.* 1.

Per quem accépimus grátiam, et Apostolátum ad obediéndum fídei in ómnibus Géntibus pro nómine ejus, in quibus estis et vos vocáti Jesu Christi Dómini nostri.

℟. *br.* Crástina, * Erit vobis salus. Crástina. ℣. Dicit Dóminus Deus exercítuum. Erit. Glória Patri. Crástina.

℣. Crástina die delébitur iníquitas terræ. ℟. Et regnábit super nos Salvátor mundi.

IN NATIVITATE DOMINI.

AD VESPERAS.

Ant. t. 8. Rex pacíficus magnificátus est, cujus vultum desíderat univérsa terra.

Psalm. Dixit Dóminus, *cum reliquis de Dominica*, p. 125, *et loco ultimi, Psalm.* Laudáte Dóminum omnes Gentes, *p.* 129.

Ant. t. 7. *r* Magnificátus est Rex pacíficus super omnes reges univérsæ terræ.

Ant. t. 8. Compléti sunt dies Maríæ, ut páreret fílium suum primogénitum.

Ant. t. 8. Scitóte quia prope est regnum Dei : amen dico vobis, quia non tardábit.

Ant. t. 2. Leváte capita vestra : ecce appropínquat redémptio vestra.

CAPITULUM. *Tit.* 3. *b*

APPARUIT benígnitas et humánitas Salvatóris nostri Dei : non ex opéribus justítiæ quæ fécimus nos, sed secúndum suam misericórdiam salvos nos fecit.

HYMNUS.

JESU Redémptor ómnium,
Quem lucis ante oríginem
Parem patérnæ glóriæ
Pater suprémus édidit :

Tu lumen et splendor Patris,
Tu spes perénnis ómnium,
Inténde quas fundunt preces
Tui per orbem sérvuli.

Meménto, rerum Cónditor,
Nostri quod olim córporis,
Sacráta ab alvo Vírginis
Nascéndo, formam súmpseris.

Testátur hoc præsens dies
Currens per anni círculum,
Quod solus e sinu Patris
Mundi salus advéneris.

Hunc astra, tellus, æquora,
Hunc omne quod cœlo subest,
Salútis Auctórem novæ
Novo salútat cántico.

Et nos, beáta quos sacri
Rigávit unda Sánguinis,
Natális ob diem tui,
Hymni tribútum sólvimus.

Jesu tibi sit glória,
Qui natus es de Vírgine,
Cum Patre, et almo Spíritu,
In sempitérna sæcula.
Amen.

Sic terminantur omnes Hymni ejusdem metri usque ad Epiphaniam.

℣. Crástina die delébitur iníquitas terræ. ℟. Et regnábit super nos Salvátor mundi.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Cum ortus fúerit sol de cœlo, vidébitis Regem regum procedéntem a Patre, tamquam sponsum de thálamo suo.

ORATIO.

CONCEDE, quæsumus omnípotens Deus : ut nos Unigéniti tui nova per carnem natívitas líberet, quos sub peccáti jugo vetústa sérvitus tenet. Per eúmdem.

AD MATUTINUM.

Invitat. Christus natus est nobis : * Veníte, adorémus.

Psalm. Veníte, exultémus, *p.* 2.

Hymnus, Jesu Redémptor, *ut supra.*

IN I NOCTURNO.

Ant. t. 8. *f* Dóminus * dixit ad me : Fílius meus es tu, ego hódie génui te.

PSALMUS 2.

QUARE fremuérunt Gentes, * et pópuli meditáti sunt inánia ?

Astitérunt Reges terræ, et príncipes convenérunt in unum * advérsus Dóminum, et advérsus Christum ejus.

Dirumpámus víncula eórum : * et projiciámus a nobis jugum ipsórum.

Qui hábitat in cœlis, irridébit eos : * et Dóminus subsannábit eos.

Tunc loquétur ad eos in ira sua, * et in furóre suo conturbábit eos.

Ego autem constitútus sum Rex ab eo super Sion montem sanctum ejus, * prædicans præcéptum ejus.

Dóminus dixit ad me : * Fílius meus es tu, ego hódie génui te.

Póstula a me, et dabo tibi Gentes hæreditátem tuam, * et possessiónem tuam términos terræ.

Reges eos in virga férrea, * et tamquam vas fíguli confrínges eos.

Et nunc reges intellígite : * erudímini qui judicátis terram.

Servíte Dómino in timóre : * et exultáte ei cum tremóre.

Apprehéndite disciplínam nequándo irascátur Dóminus, * et pereátis de via justa.

Cum exárserit in brevi ira ejus, * beáti omnes, qui confídunt in eo.

Ant. Dóminus dixit ad me : Fílius meus es tu, ego hódie génui te.

Ant. t. 8. Tamquam sponsus Dóminus * procédens de thálamo suo.

PSALMUS 18.

COELI enárrant glóriam Dei, * et ópera mánuum ejus annúntiat firmaméntum.

Dies diéi erúctat verbum, * et nox nocti índicat sciéntiam.

Non sunt loquélæ, neque sermónes, * quorum non audiántur voces eórum.

In omnem terram exívit sonus eórum : * et in fines orbis terræ verba eórum.

In sole pósuit tabernáculum suum : * et ipse tamquam sponsus procédens de thálamo suo :

Exultávit ut gigas ad cu

réndam viam, * a summo cœlo egréssio ejus :

Et occúrsus ejus usque ad summum ejus : * nec est qui se abscóndat a calóre ejus.

Lex Dómini immaculáta, convértens ánimas : * testimónium Dómini fidéle, sapiéntiam præstans párvulis.

Justítiæ Dómini rectæ, lætificántes corda : * præcéptum Dómini lúcidum, illúminans óculos.

Timor Dómini sanctus, pérmanens in sæculum sæculi : * judícia Dómini vera, justificáta in semetípsa.

Desiderabília super aurum et lápidem pretiósum multum : * et dulcióra super mel et favum.

Etenim servus tuus custódit ea, * in custodiéndis illis retribútio multa.

Delícta quis intélligit? ab occúltis meis munda me : * et ab aliénis parce servo tuo.

Si mei non fúerint domináti, tunc immaculátus ero : * et emundábor a delícto máximo.

Et erunt ut compláceant elóquia oris mei : * et meditátio cordis mei in conspéctu tuo semper.

Dómine adjútor meus, * et redémptor meus.

Ant. Tamquam sponsus Dóminus procédens de thálamo suo.

Ant. t. 1. *l* Diffúsa est * grátia in lábiis tuis, proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

PSALMUS 44.

Eructavit cor meum verbum bonum : * dico ego ópera mea Regi.

Lingua mea cálamus scribæ, * velóciter scribéntis.

Speciósus forma præ fíliis hóminum, diffúsa est grátia in lábiis tuis : * proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

Accíngere gládio tuo super femur tuum, * potentíssime.

Spécie tua, et pulchritúdine tua * inténde, próspere procéde, et regna.

Propter veritátem, et mansuetúdinem, et justítiam : * et dedúcet te mirabíliter déxtera tua.

Sagíttæ tuæ acútæ, pópuli sub te cadent, * in corda inimicórum regis.

Sedes tua Deus in sæculum sæculi : * virga directiónis virga regni tui.

Dilexísti justítiam, et odísti iniquitátem : * proptérea unxit te Deus, Deus tuus óleo lætítiæ præ consórtibus tuis.

Myrrha, et gutta, et cásia a vestiméntis tuis, a dómibus ebúrneis : * ex quibus delectavérunt te fíliæ regum in honóre tuo.

Astitit regína a dextris tuis in vestítu deauráto, * circúmdata varietáte.

Audi fília, et vide, et inclína aurem tuam : * et oblivíscere pópulum tuum, et domum patris tui.

Et concupíscet Rex decó-

rem tuum : * quóniam ipse est Dóminus Deus tuus, et adorábunt eum.

Et fíliæ Tyri in munéribus * vultum tuum deprecabúntur, omnes dívites plebis.

Omnis glória ejus fíliæ Regis ab intus, * in fímbriis áureis circumamícta varietátibus.

Adducéntur Regi vírgines post eam : * próximæ ejus afferéntur tibi.

Afferéntur in lætítia et exultatióne : * adducéntur in templum Regis.

Pro pátribus tuis nati sunt tibi fílii : * constítues eos príncipes super omnem terram.

Mémores erunt nóminis tui * in omni generatióne et generatiónem.

Proptérea pópuli confitebúntur tibi in ætérnum, * et in sæculum sæculi.

Ant. Diffúsa est grátia in lábiis tuis, proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

℣. Tamquam sponsus. ℟. Dóminus procédens de thálamo suo.

Pater noster.

Absolutio, Exáudi Dómine.

℣. Jube domne.

Bened. Benedictióne perpétua.

Tres sequentes Lectiones Isaiæ leguntur sine titulo.

LECTIO I. *Cap.* 9.

PRIMO témpore alleviáta est terra Zábulon, et terra Néphthali : et novíssimo aggraváta est via maris trans Jordánem Galilææ Géntium. Pópulus, qui ambulábat in ténebris, vidit lucem magnam : habitántibus in regióne umbræ mortis, lux orta est eis. Multiplicásti gentem, et non magnificásti lætítiam. Lætabúntur coram te, sicut qui lætántur in messe, sicut exúltant victóres capta præda, quando dívidunt spólia. Jugum enim óneris ejus, et virgam húmeri ejus, et sceptrum exactóris ejus superásti sicut in die Mádian. Quia omnis violénta prædátio cum tumúltu, et vestiméntum mistum sánguine, erit in combustiónem, et cibus ignis. Párvulus enim natus est nobis, et fílius datus est nobis, et factus est principátus super húmerum ejus : et vocábitur nomen ejus, Admirábilis, consiliárius, Deus, fortis, pater futúri sæculi, princeps pacis.

℟. Hódie nobis cœlórum Rex de Vírgine nasci dignátus est, ut hóminem pérditum ad cœléstia regna revocáret. * Gaudet exércitus Angelórum : quia salus ætérna humáno géneri appáruit. ℣. Glória in excélsis Deo, et in terra pax homínibus bonæ voluntátis. Gaudet exércitus. Glória Patri.

Et repetitur ℟. Hódie nobis cœlórum, *usque ad* ℣. Glória in excélsis.

Bened. Unigénitus Dei Fílius.

LECTIO II. *Cap.* 40.

CONSOLAMINI, consolámini pópule meus, dicit Deus vester. Loquímini ad cor Jerúsalem, et advocáte eam: quóniam compléta est malítia ejus, dimíssa est iníquitas illíus: suscépit de manu Dómini duplícia pro ómnibus peccátis suis. Vox clamántis in desérto: Paráte viam Dómini, rectas fácite in solitúdine sémitas Dei nostri. Omnis vallis exaltábitur, et omnis mons et collis humiliábitur, et erunt prava in difrécta, et áspera in vias planas. Et revelábitur glória Dómini, et vidébit omnis caro páriter quod os Dómini locútum est. Vox dicéntis: Clama. Et dixi: Quid clamábo? Omnis caro fœnum, et omnis glória ejus quasi flos agri. Exsiccátum est fœnum, et cécidit flos, quia spíritus Dómini sufflávit in eo. Vere fœnum est pópulus: exsiccátum est fœnum, et cécidit flos: Verbum autem Dómini nostri manet in ætérnum.

℟. Hódie nobis de cœlo pax vera descéndit: * Hódie per totum mundum mellíflui facti sunt cœli. ℣. Hódie illúxit nobis dies redemptiónis novæ, reparatiónis antíquæ, felicitátis ætérnæ. Hódie per totum.

Bened. Spíritus sancti grátia.

LECTIO III. *Cap.* 52.

CONSURGE, consúrge, induére fortitúdine tua Sion, indúere vestiméntis glóriæ tuæ Jerúsalem, cívitas sancti: quia non adjíciet ultra ut pertránseat per te incircumcísus et immúndus. Excútere de púlvere, consúrge; sede Jerúsalem: solve víncula colli tui captíva fília Sion. Quia hæc dicit Dóminus: Gratis venúmdati estis, et sine argénto rediméminì. Quia hæc dicit Dóminus Deus: In Ægyptum descéndit pópulus meus in princípio, ut colónus esset ibi: et Assur absque ulla causa calumniátus est eum. Et nunc quid mihi est hic, dicit Dóminus, quóniam ablátus est pópulus meus gratis? Dominatóres ejus iníque agunt, dicit Dóminus, et júgiter tota die nomen meum blasphemátur. Propter hoc sciet pópulus meus nomen meum in die illa: quia ego ipse qui loquébar, ecce adsum.

℟. Quem vidístis pastóres dícite, annuntiáte nobis, in terris quis appáruit. * Natum vídimus, et choros Angelórum collaudántes Dóminum. ℣. Dícite quidnam vidístis, et annuntiáte Christi nativitátem. Natum vídimus. Glória Patri. Natum vídimus.

IN II NOCTURNO.

Ant. t. 8. Suscépimus Deus * misericórdiam tuam in médio templi tui.

PSALMUS 47.

MAGNUS Dóminus, et laudábilis nimis * in civi-

táte Dei nostri, in monte sancto ejus.

Fundátur exultatióne univérsæ terræ mons Sion, * látera Aquilónis, cívitas Regis magni.

Deus in dómibus ejus cognoscétur, * cum suscípiet eam.

Quóniam ecce reges terræ congregáti sunt : * convenérunt in unum.

Ipsi vidéntes sic admiráti sunt, conturbáti sunt, commóti sunt : * tremor apprehéndit eos.

Ibi dolóres ut parturiéntis, * in spíritu veheménti cónteres naves Tharsis.

Sicut audívimus, sic vídimus in civitáte Dómini virtútum, in civitáte Dei nostri : * Deus fundávit eam in ætérnum.

Suscépimus Deus misericórdiam tuam, * in médio templi tui.

Secúndum nomen tuum Deus, sic et laus tua in fines terræ : * justítia plena est déxtera tua.

Lætétur mons Sion, et exúltent fíliæ Judæ, * propter judícia tua Dómine.

Circúmdate Sion, et compleetímini eam : * narráte in túrribus ejus.

Pónite corda vestra in virtúte ejus : * et distribúite domos ejus, ut enarrétis in progénie áltera.

Quóniam hic est Deus, Deus noster in ætérnum, et in sæculum sæculi : * ipse reget nos in sæcula.

Ant. Suscépimus Deus misericórdiam tuam in médio templi tui.

Ant. t. 3. Oriétur * in diébus Dómini abundántia pacis, et dominábitur.

PSALMUS 71.

DEUS judícium tuum regi da : * et justítiam tuam fílio regis.

Judicáre pópulum tuum in justítia, * et páuperes tuos in judício.

Suscípiant montes pacem pópulo, * et colles justítiam.

Judicábit páuperes pópuli, et salvos fáciet fílios páuperum : * et humiliábit calumniatórem.

Et permanébit cum sole, et ante lunam, * in generatióne et generatiónem.

Descéndet sicut plúvia in vellus, * et sicut stillicídia stillántia super terram.

Oriétur in diébus ejus justítia, et abundántia pacis, * donec auferátur luna.

Et dominábitur a mari usque ad mare, * et a flúmine usque ad términos orbis terrárum.

Coram illo prócident Æthíopes : * et inimíci ejus terram lingent.

Reges Tharsis et ínsulæ múnera ófferent : * reges Arabum et Saba dona addúcent :

Et adorábunt eum omnes reges terræ : * omnes Gentes sérvient ei :

Quia liberábit páuperem a poténte; * et páuperem, cui non erat adjútor.

Parcet páuperi et inopi: * et ánimas páuperum salvas fáciet.

Ex usúris et iniquitáte rédimet ánimas eórum: * et honorábile nomen eórum coram illo.

Et vivet, et dábitur ei de auro Arábiæ, et adorábunt de ipso semper: * tota die benedícent ei.

Et erit firmaméntum in terra in summis móntium, superextollétur super Líbanum fructus ejus: * et florébunt de civitáte sicut fœnum terræ.

Sit nomen ejus benedíctum in sæcula: * ante solem pérmanet nomen ejus.

Et benedicéntur in ipso omnes tribus terræ: * omnes Gentes magnificábunt eum.

Benedíctus Dóminus Deus Israel, * qui facit mirabília solus:

Et benedíctum nomen majestátis ejus in ætérnum: * et replébitur majestátis ejus omnis terra: fiat, fiat.

Ant. Oriétur in diébus Dómini abundántia pacis, et dominábitur.

Ant. t. 8. *f* Véritas * de terra orta est, et justítia de cœlo prospéxit.

PSALMUS 84.

BENEDIXISTI Dómine terram tuam: * avertísti captivitátem Jacob.

Remisísti iniquitátem plebis tuæ: * operuísti ómnia peccáta eórum.

Mitigásti omnem iram tuam: * avertísti ab ira indignatiónis tuæ.

Convérte nos Deus salutáris noster: * et avérte iram tuam a nobis.

Numquid in ætérnum irascéris nobis? * aut exténdes iram tuam a generatióne in generatiónem.

Deus tu convérsus vivificábis nos: * et plebs tua lætábitur in te.

Osténde nobis Dómine misericórdiam tuam: * et salutáre tuum da nobis.

Audiam quid loquátur in me Dóminus Deus: * quóniam loquétur pacem in plebem suam;

Et super sanctos suos, * et in eos qui convertúntur ad cor.

Verúmtamen prope timéntes eum salutáre ipsíus: * ut inhábitet glória in terra nostra.

Misericórdia et véritas obviavérunt sibi: * justítia et pax osculátæ sunt.

Véritas de terra orta est: * et justítia de cœlo prospéxit.

Etenim Dóminus dabit benignitátem: * et terra nostra dabit fructum suum.

Justítia ante eum ambulábit: * et ponet in via gressus suos.

Ant. Véritas de terra orta est, et justítia de cœlo prospéxit.

℣. Speciósus forma præ fí-

liis hóminum. ℟. Diffúsa est grátia in lábiis tuis.

Pater noster.

Absolutio. Ipsíus píetas.

℣. Jube domne benedícere.

Bened. Deus Pater omnípotens.

Sermo sancti Leónis Papæ.

LECTIO IV.

Sermone 1 de Nativ. Domini.

SALVATOR noster, dilectíssimi, hódie natus est, gaudeámus. Neque enim fas est locum esse tristitiæ, ubi natális est vitæ : quæ consúmpto mortalitátis timóre, nobis íngerit de promíssa æternitáte lætítiam. Nemo ab hujus alacritátis participatióne secérnitur. Una cunctis lætítiæ commúnis est rátio : quia Dóminus noster peccáti mortísque destrúctor, sicut nullum a reátu líberum réperit, ita liberándis ómnibus venit. Exúltet sanctus, quia propínquat ad palmam : gáudeat peccátor, quia invitátur ad véniam : animétur Gentílis, quia vocátur ad vitam. Dei namque Fílius secúndum plenitúdinem témporis, quam divíni consílii inscrutábilis altitúdo dispósuit, reconciliándam auctóri suo natúram géneris assúmpsit humáni, ut invéntor mortis diábolus, per ipsam quam víccerat, vincerétur.

℟. O magnum mystérium, et admirábile sacraméntum, ut animália vidérent Dóminum natum, jacéntem in præsépio : * Beáta Virgo, cujus víscera meruérunt portáre Dóminum Christum. ℣. Ave María, grátia plena : Dóminus tecum. Beáta Virgo.

Bened. Christus perpétuæ.

LECTIO V.

IN quo conflíctu pro nobis inito, magno et mirábili æquitátis jure certátum est, dum omnípotens Dóminus cum sævíssimo hoste non in sua majestáte, sed in nostra congréditur humilitáte : objíciens ei eámdem formam, eamdémque natúram, mortalitátis quidem nostræ partícipem, sed peccáti totíus expértem. Aliénum quippe ab hac nativitáte est, quod de ómnibus légitur : Nemo mundus a sorde, nec infans, cujus est uníus diéi vita super terram. Nihil ergo in istam singulárem nativitátem de carnis concupiscéntia transívit, nihil de peccáti lege manávit. Virgo régia Davídicæ stirpis elígitur, quæ sacro gravidánda fœtu, divínam humanámque prolem prius concíperet mente, quam córpore. Et ne supérni ignára consílii ad inusitátos pavéret affátus, quod in ea operándum erat a Spíritu sancto, collóquio discit Angélico : nec damnum credit pudóris, Dei Génitrix mox futúra.

℟. Beáta Dei Génitrix María, cujus víscera intácta pérmanent, * Hódie génuit Sal-

vatórem sæculi. ℣. Beáta quæ crédidit : quóniam perfécta sunt ómnia, quæ dicta sunt ei a Dómino. Hódie.

Bened. Ignem sui amóris.

LECTIO VI.

AGAMUS ergo, dilectíssimi, grátias Deo Patri, per Fílium ejus in Spíritu sancto : qui propter multam charitátem suam, qua diléxit nos, misértus est nostri : et cum essémus mórtui peccátis, convivificávit nos Christo, ut essémus in ipso nova creatúra, novúmque figméntum. Deponámus ergo véterem hóminem cum áctibus suis : et adépti participatiónem generatiónis Christi, carnis renuntiémus opéribus. Agnósce, o Christiáne, dignitátem tuam : et divínæ consors factus natúræ, noli in véterem vilitátem degéneri conversatióne redíre. Meménto, cujus cápitis et cujus córporis sis membrum. Reminíscere, quia érutus de potestáte tenebrárum, translátus es in Dei lumen et regnum.

℟. Sancta et immaculáta Virgínitas, quibus te láudibus éfferam néscio : * Quia quem cœli cápere non póterant, tuo grémio contulísti. ℣. Benedícta tu in muliéribus, et benedíctus fructus ventris tui. Quia. Glória Patri. Quia.

IN III NOCTURNO.

Ant. t. 6. Ipse invocábit me, * allelúia : Pater meus es tu, allelúia.

PSALMUS 88.

MISERICORDIAS Dómini * in ætérnum cantábo.

In generatiónem et generatiónem * annuntiábo veritátem tuam in ore meo.

Quóniam dixísti : In ætérnum misericórdia ædificábitur in cœlis : * præparábitur véritas tua in eis.

Dispósui testaméntum eléctis meis, jurávi David servo meo : * Usque in ætérnum præparábo semen tuum.

Et ædificábo in generatiónem et generatiónem * sedem tuam.

Confitebúntur cœli mirabília tua Dómine : * étenim veritátem tuam in Ecclésia sanctórum.

Quóniam quis in núbibus æquábitur Dómino : * símilis erit Deo in fíliis Dei ?

Deus, qui glorificátur in consílio sanctórum : * magnus et terríbilis super omnes qui in circúitu ejus sunt.

Dómine Deus virtútum quis símilis tibi ? * potens es Dómine, et véritas tua in circúitu tuo.

Tu domináris potestáti maris : * motum autem flúctuum ejus tu mítigas.

Tu humiliásti sicut vulnerátum, supérbum : * in bráchio virtútis tuæ dispersísti inimícos tuos.

Tui sunt cœli, et tua est terra, orbem terræ et plenitúdinem ejus tu fundásti : * Aquilónem et mare tu creásti.

Thabor et Hermon in nómine tuo exultábunt, * tuum bráchium cum poténtia.

Firmétur manus tua, et exaltétur déxtera tua : * justítia et judícium præparátio sedis tuæ.

Misericórdia et véritas præcédent fáciem tuam : * beátus pópulus, qui scit jubilatiónem.

Dómine, in lúmine vultus tui ambulábunt, et in nómine tuo exultábunt tota die : * et in justítia tua exaltabúntur.

Quóniam glória virtútis eórum tu es : * et in beneplácito tuo exaltábitur cornu nostrum.

Quia Dómini est assúmptio nostra, * et sancti Israel Regis nostri.

Tunc locútus es in visióne sanctis tuis, et dixísti : * Pósui adjutórium in poténte : et exaltávi eléctum de plebe mea.

Invéni David servum meum : * óleo sancto meo unxi eum.

Manus enim mea auxiliábitur ei : * et bráchium meum confortábit eum.

Nihil profíciet inimícus in eo, * et fílius iniquitátis non appónet nocére ei.

Et concídam a fácie ipsíus inimícos ejus : * et odiéntes eum in fugam convértam.

Et véritas mea, et misericórdia mea cum ipso : * et in nómine meo exaltábitur cornu ejus.

Et ponam in mari manum ejus, * et in flumínibus dézteram ejus.

Ipse invocábit me : Pater meus es tu : * Deus meus, et suscéptor salútis meæ ;

Et ego primogénitum ponam illum * excélsum præ régibus terræ.

In ætérnum sérvabo illi misericórdiam meam : * et testaméntum meum fidéle ipsi.

Et ponam in sæculum sæculi semen ejus, * et thronum ejus sicut dies cœli.

Si autem derelíquerint fílii ejus legem meam : * et in judíciis meis non ambuláverint :

Si justítias meas profanáverint : * et mandáta mea non custodíerint :

Visitábo in virga iniquitátes eórum : * et in verbéribus peccáta eórum.

Misericórdiam autem meam non dispérgam ab eo : * neque nocébo in veritáte mea :

Neque profanábo testaméntum meum : * et quæ procédunt de lábiis meis non fáciam írrita.

Semel jurávi in sancto meo, si David méntiar : * semen ejus in ætérnum manébit.

Et thronus ejus sicut sol in conspéctu meo, * et sicut luna perfecta in ætérnum : et testis in cœlo fidélis.

Tu vero repulísti et despexísti : * distulísti Christum tuum.

Evertísti testaméntum servi tui : * profanásti in terra sanctuárium ejus.

Destruxísti omnes sepes ejus :* posuísti firmaméntum ejus formídinem.

Diripuérunt eum omnes transeúntes viam : * factus est oppróbrium vicínis suis.

Exaltásti déxteram depriméntium eum : * lætificásti omnes inimícos ejus.

Avertísti adjutórium gládii ejus : * et non es auxiliátus ei in bello.

Destruxísti eum ab emundatióne : * et sedem ejus in terram collisísti.

Minorásti dies témporis ejus : * perfudísti eum confusióne.

Usquequo Dómine avértis in finem : * exardéscet sicut ignis ira tua?

Memoráre quæ mea substántia : * numquid enim vane constituísti omnes fílios hóminum?

Quis est homo, qui vivet, et non vidébit mortem : * éruet ánimam suam de manu ínferi?

Ubi sunt misericórdiæ tuæ antíquæ Dómine, * sicut jurásti David in veritáte tua?

Memor esto Dómine oppróbrii servórum tuórum * (quod contínui in sinu meo) multárum Géntium.

Quod exprobravérunt inimíci tui Dómine, * quod exprobravéruntcommutatiónem Christi tui.

Benedíctus Dóminus in ætérnum : * fiat, fiat.

Ant. Ipse invocábit me, allelúia : Pater meus es tu, allelúia.

Ant. t. 4. Læténtur cœli, * et exúltet terra ante fáciem Dómini, quóniam venit.

PSALMUS 95.

CANTATE Dómino cánticum novum : * cantáte Dómino omnis terra.

Cantáte Dómino, et benedícite nómini ejus : * annuntiáte de die in diem salutáre ejus.

Annuntiáte inter Gentes glóriam ejus, * in ómnibus pópulis mirabília ejus.

Quóniam magnus Dóminus, et laudábilis nimis : * terríbilis est super omnes deos.

Quóniam omnes dii Géntium dæmónia : * Dóminus autem cœlos fecit.

Conféssio, et pulchritúdo in conspéctu ejus : * sanctimónia, et magnificéntia in sanctificatióne ejus.

Affférte Dómino pátriæ Géntium, afférte Dómino glóriam et honórem, * afférte Dómino glóriam nómini ejus.

Tóllite hóstias, et introíte in átria ejus : * adoráte Dóminum in átrio sancto ejus.

Commoveátur a fácie ejus univérsa terra : * dícite in Géntibus quia Dóminus regnávit.

Etenim corréxit orbem terræ, qui non commovébitur : * judicábit pópulos in æquitáte.

Læténtur cœli, et exúltet terra, commoveátur mare et plenitúdo ejus : * gaudébunt campi, et ómnia quæ in eis sunt.

Tunc exultábunt ómnia ligna silvárum a fácie Dómini quia venit : * quóniam venit judicáre terram.

Judicábit orbem terræ in æquitáte, * et pópulos in veritáte sua.

Ant. Læténtur cœli, et exúltet terra ante fáciem Dómini, quóniam venit.

Ant. t. 6. Notum fecit Dóminus, * allelúia, salutáre suum, allelúia.

PSALMUS 97.

CANTATE Dómino cánticum novum : * quia mirabília fecit.

Salvávit sibi déxtera ejus, * et bráchium sanctum ejus.

Notum fecit Dóminus salutáre suum : * in conspéctu Géntium revelávit justítiam suam.

Recordátus est misericórdiæ suæ, * et veritátis suæ dómui Israel.

Vidérunt omnes términi terræ * salutáre Dei nostri.

Jubiláte Deo omnis terra, * cantáte, et exultáte, et psállite.

Psállite Dómino in cíthara, in cíthara et voce psalmi ; * in tubis ductílibus, et voce tubæ córneæ.

Jubiláte in conspéctu Regis Dómini : * moveátur mare, et plenitúdo ejus ; orbis terrárum, et qui hábitant in eo.

Flúmina plaudent manu, simul montes exultábunt a conspéctu Dómini : * quóniam venit judicáre terram.

Judicábit orbem terrárum in justítia, * et pópulos in æquitáte.

Ant. Notum fecit Dóminus, allelúia, salutáre suum, allelúia.

℣. Ipse invocábit me, allelúia. ℟. Pater meus es tu, allelúia.

Pater noster.

Absolutio. A vínculis peccatórum nostrórum absólvat nos omnípotens et miséricors Dóminus. ℟. Amen.

℣. Jube domne benedícere.

Bened. Evangélica léctio sit nobis salus et protéctio.

℟. Amen.

Léctio sancti Evangélii secúndum Lucam.

LECTIO VII. *Cap.* 2.

IN illo témpore : Exiit edíctum a Cæsare Augústo ut describerétur univérsus orbis. Et réliqua.

Homilía sancti Gregórii Papæ.

Homilia 8 in Evangelia.

QUIA largiénte Dómino, Missárum solémnia ter hódie celebratúri sumus, loqui diu de Evangélica lectióne non póssumus : sed nos áliquid vel bréviter dícere, Redemptóris nostri natívitas ipsa compéllit. Quid est enim,

quod nascitúro Dómino mundus descríbitur, nisi hoc, quod apérte monstrátur, quia ille apparébat in carne, qui eléctos suos adscríberet in æternitáte? Quo contra de réprobis per Prophétam dícitur : Deleántur de libro vivéntium, et cum justis non scribántur. Qui bene étiam in Béthlehem náscitur. Béthlehem quippe domus panis interpretátur. Ipse namque est, qui ait : Ego sum panis vivus, qui de cœlo descéndi. Locus ergo, in quo Dóminus náscitur, domus panis ántea vocátus est : quia futúrum profécto erat, ut ille ibi per matériam carnis apparéret, qui electórum mentes intérna satietáte refíceret. Qui non in paréntum domo, sed in via náscitur : ut profécto osténderet, quia per humanitátem suam, quam assúmpserat, quasi in alièno nascebátur.

℟. Beáta víscera Maríæ Vírginis, quæ portavérunt ætérni Patris Fílium : et beáta úbera, quæ lactavérunt Christum Dóminum : * Qui hódie pro salúte mundi de Vírgine nasci dignátus est. ℣. Dies sanctificátus illúxit nobis : veníte Gentes, et adoráte Dóminum. Qui hódie pro salúte mundi.

℣. Jube domne benedícere.

Bened. Per Evangélica dicta deleántur nostra delícta.

℟. Amen.

Léctio sancti Evangélii secúndum Lucam.

LECTIO VIII. *Cap. 2. b*

IN illo témpore : Pastóres loquebántur ad ínvicem : Transeámus usque Béthlehem, et videámus hoc verbum quod factum est, quod Dóminus osténdit nobis. Et réliqua.

Homilía sancti Ambrósii Epíscopi.

Lib. 2 in cap. 2 Lucæ, circa medium.

VIDETE Ecclésiæ surgéntis exórdium. Christus náscitur, et pastóres vigiláre cœpérunt : qui Géntium greges, pécudum modo ante vivéntes, in caulam Dómini congregárent, ne quos spiritálium bestiárum per offúsas nóctium ténebras pateréntur incúrsus. Et bene pastóres vígilant, quos bonus pastor infórmat. Grex ígitur pópulus, nox sæculum, pastóres sunt sacerdótes. Aut fortásse étiam ille sit pastor, cui dícitur Esto vígilans, et confírma. Quia non solum Epíscopos ad tuéndum gregem Dóminus ordinávit, sed étiam Angelos destinávit.

℟. Verbum caro factum est, et habitávit in nobis : * Et vídimus glóriam ejus, glóriam quasi unigéniti a Patre, plenum grátiæ et veritátis. ℣. Omnia per ipsum facta sunt, et sine ipso factum est nihil. Et vídimus. Glória Patri. Et vídimus.

℣. Jube domne benedícere.

Bened. Verba sancti Evangélii dóceat nos Christus Fílius Dei. ℟. Amen.

Léctio sancti Evangélii secúndum Joánnem.

LECTIO IX. *Cap.* 1.

In princípio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum. Et réliqua.

Homilía S. Augustini Epíscopi.

Tract. 1 *in Joan. circa medium.*

Ne vile áliquid putáres, quale consuevísti cogitáre, cum verba humána soléres audíre, audi quid cógites : Deus erat Verbum. Exeat nunc néscio quis infidélis Ariánus, et dicat, quia Verbum Dei factum est. Quómodo potest fíeri, ut Verbum Dei factum sit, quando Deus per Verbum fecit ómnia ? Si et Verbum Dei ipsum factum est, per quod áliud Verbum factum est ? Si hoc dicis, quia hoc est verbum Verbi, per quod factum est illud, ipsum dico ego únicum Fílium Dei. Si autem non dicis verbum Verbi, concéde non factum, per quod facta sunt ómnia. Non enim per seípsum fíeri póluit, per quod facta sunt ómnia. Crede ergo Evangelístæ.

Deinde dicitur Hymnus, Te Deum laudámus, *p.* 16.

Quo finito dicitur

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

Oratio, Concéde, quæsumus, *ut infra in Laudibus*, p. 223.

Et dicto Benedicámus Dómino, *celebratur prima Missa post mediam noctem, ut in Ordinario : qua finita, dicuntur Laudes.*

℣. Deus in adjutórium.

AD LAUDES

ET PER HORAS.

Ant. t. 2. Quem vidístis pastóres dícite, annuntiáte nobis, in terris quis appáruit. Natum vídimus, et choros Angelórum, collaudántes Dóminum, allelúia, allelúia.

Psalmus, Dóminus regnávit, *cum reliquis*, p. 17.

Ant. t. 2. Génuit puérpera * Regem cui nomen ætérnum: et gáudia matris habens cum virginitátis honóre, nec primam símilem visa est, nec habére sequéntem, allelúia.

Ant. t. 7. Angelus ad pastóres * ait : Annúntio vobis gáudium magnum : quia natus est vobis hódie Salvátor mundi, allelúia.

Ant. t. 7. Facta est cum Angelo * multitúdo cœléstis exércitus laudántium Deum, et dicéntium : Glória in excélsis Deo, et in terra pax homínibus bonæ voluntátis, allelúia.

Ant. t. 8. Párvulus fílius * hódie natus est nobis, et vocábitur Deus, Fortis, allelúia, allelúia.

CAPITULUM. *Hebr.* 1.

Multifariam, multísque modis olim Deus loquens

pátribus in Prophétis : novíssime diébus istis locútus est nobis in Fílio, quem constítuit hærédem universórum, per quem fecit et sæcula.

HYMNUS.

A SOLIS ortus cárdine
Ad usque terræ límitem,
Christum canámus Príncipem,
Natum María Vírgine.
Beátus auctor sæculi,
Servíle corpus índuit :
Ut carne carnem líberans,
Ne pérderet quos cóndidit.
Castæ paréntis víscera
Cœléstis intrat grátia :
Venter Puéllæ bájulat
Secréta, quæ non nóverat.
Domus pudíci péctoris
Templum repénte fit Dei :
Intácta nésciens virum,
Concépit alvo Fílium.
Enítitur puérpera,
Quem Gábriel prædíxerat,
Quem ventre Matris géstiens,
Baptísta clausum sénserat.
Fœno jacére pértulit :
Præsépe non abhórruit,
Et lacte módico pastus est,
Per quem nec ales ésurit.
Gaudet chorus cœléstium,
Et Angeli canunt Deo ;
Palámque fit Pastóribus
Pastor, Creátor ómnium.
Jesu tibi sit glória,
Qui natus es de Vírgine,
Cum Patre et almo Spíritu,
In sempitérna sæcula.
Amen.

℣. Notum fecit Dóminus, allelúia. ℟. Salutáre suum, allelúia.

Ad Bened. Ant. t. 8. Glória in excélsis Deo, * et in terra pax homínibus bonæ voluntátis, allelúia, allelúia.

ORATIO.

CONCEDE, quæsumus omnípotens Deus : ut nos Unigéniti tui nova per carnem natívitas líberet, quos sub peccáti jugo vetústa sérvitus tenet. Per eúmdem Dóminum.

Summo mane dicitur Prima, qua finita, celebratur secunda Missa in aurora, et in ea fit Commemoratio de sancta Anastasia Martyre.

AD PRIMAM.

Ant. Quem vidístis.

Capitulum, Regi sæculórum, *p.* 27.

℟. *br.* Christe Fili Dei vivi, * Miserére nobis. ℣. Qui natus es de María Vírgine.

Et sic dicitur quotidie usque ad Epiphaniam.

Ad Absolutionem Capituli, Lectio brevis, Ipsi períbunt, *ut infra ad Nonam.*

Tertia dicitur hora sua : qua finita, celebratur tertia Missa de die Nativitatis.

AD TERTIAM.

Ant. Génuit puérpera.

Capitulum, Multifáriam, *ut supra, ad Laudes.*

℟. *br.* Verbum caro factum est, * Allelúia, allelúia. Verbum. ℣. Et habitávit in nobis. Allelúia, allelúia. Glória Patri. Verbum.

℣. Ipse invocábit me, allelúia. ℟. Pater meus es tu, allelúia.

AD SEXTAM.

Ant. Angelus ad pastóres.

Capitulum. *Hebr.* 1. *c*

Et : Tu in princípio Dómine terram fundásti : et ópera mánuum tuárum sunt cœli.

℞. *br.* Notum fecit Dóminus, * Allelúia, allelúia. Notum. ℣. Salutáre suum. Allelúia, allelúia. Glória. Notum.

℣. Vidérunt omnes fines terræ, allelúia. ℞. Salutáre Dei nostri, allelúia.

AD NONAM.

Ant. Párvulus fílius.

Capitulum. *Hebr.* 1. *d*

Ipsi peribunt : tu autem permanébis : et omnes sicut vestiméntum veteráscent : et velut amíctum mutábis eos, et mutabúntur : tu autem idem ipse es, et anni tui non defícient.

℞. *br.* Vidérunt omnes fines terræ, * Allelúia, allelúia. Vidérunt. ℣. Salutáre Dei nostri. Allelúia, allelúia. Glória. Vidérunt.

℣. Verbum caro factum est, allelúia. ℞. Et habitávit in nobis, allelúia.

AD VESPERAS.

Ant. t. 1. *f* Tecum princípium * in die virtútis tuæ, in splendóribus sanctórum, ex útero ante lucíferum génui te.

Psalmus 109.

Dixit Dóminus Dómino meo : * Sede a dextris meis :

Donec ponam inimícos tuos,* scabéllum pedum tuórum.

Virgam virtútis tuæ emíttet Dóminus ex Sion : * domináre in médio inimicórum tuórum.

Tecum princípium in die virtútis tuæ in splendóribus sanctórum : * ex útero ante lucíferum génui te.

Jurávit Dóminus, et non pœnitébit eum : * Tu es sacérdos in ætérnum secúndum órdinem Melchísedech.

Dóminus a dextris tuis, * confrégit in die iræ suæ reges.

Judicábit in natiónibus, implébit ruínas : * conquassábit cápita in terra multórum.

De torrénte in via bibet, proptérea exaltábit caput.

Ant. Tecum princípium in die virtútis tuæ, in splendóribus sanctórum, ex útero ante lucíferum génui te.

Ant. t. 7. *r* Redemptiónem misit Dóminus * pópulo suo, mandávit in ætérnum testaméntum suum.

Psalmus 110.

Confitebor tibi Dómine in toto corde meo, * in consílio justórum, et congregatióne.

Magna ópera Dómini : * exquisíta in omnes voluntátes ejus.

Conféssio et magnificéntia opus ejus : * et justítia ejus manet in sæculum sæculi.

Memóriam fecit mirabílium suórum, miséricors et miserátor Dóminus, * escam dedit timéntibus se.

Memor erit in sæculum testaménti sui : * virtútem ópe-

rum suórum annuntiábit pópulo suo :

Ut det illis hæreditátem Géntium : * ópera mánuum ejus véritas et judícium.

Fidélia ómnia mandáta ejus: confirmáta in sæculum sæculi, * facta in veritáte et æquitáte.

Redemptiónem misit pópulo suo : * mandávit in ætérnum testaméntum suum.

Sanctum, et terríbile nomen ejus : * inítium sapiéntiæ timor Dómini.

Intelléctus bonus ómnibus faciéntibus eum : * laudátio ejus manet in sæculum sæculi.

Ant. Redemptiónem misit Dóminus pópulo suo, mandávit in ætérnum testaméntum suum.

Ant. t. 7. *f* Exórtum est * in ténebris lumen rectis corde : miséricors, et miserátor, et justus Dóminus.

PSALMUS 111.

BEATUS vir, qui timet Dóminum : * in mandátis ejus volet nimis.

Potens in terra erit semen ejus : * generátio rectórum benedicétur.

Glória, et divítiæ in domo ejus : * et justítia ejus manet in sæculum sæculi.

Exórtum est in ténebris lumen rectis, * miséricors, et miserátor, et justus.

Jucúndus homo qui miserétur et cómmodat, dispónet sermónes suos in judício : * quia in ætérnum non commovébitur.

In memória ætérna erit justus : * ab auditióne mala non timébit.

Parátum cor ejus speráre in Dómino, confirmátum est cor ejus : * non commovébitur donec despíciat inimícos suos.

Dispérsit, dedit paupéribus : justítia ejus manet in sæculum sæculi, * cornu ejus exaltábitur in glória.

Peccátor vidébit, et irascétur, déntibus suis fremet et tabéscet : * desidérium peccatórum períbit.

Ant. Exórtum est in ténebris lumen rectis corde : miséricors, et miserátor, et justus Dóminus.

Ant. t. 4. Apud Dóminum * misericórdia, et copiósa apud eum redémptio.

PSALMUS 129.

DE profúndis clamávi ad te Dómine : * Dómine exáudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendéntes, * in vocem deprecatiónis meæ.

Si iniquitátes observáveris Dómine : * Dómine quis sustinébit?

Quia apud te propitiátio est : * et propter legem tuam sustínui te Dómine.

Sustínuit ánima mea in verbo ejus : * sperávit ánima mea in Dómino.

A custódia matutína usque ad noctem, * speret Israel in Dómino.

Quia apud Dóminum misericórdia, * et copiósa apud eum redémptio.

Et ipse rédimet Israel, * ex ómnibus iniquitátibus ejus.

Ant. Apud Dóminum misericórdia, et copiósa apud eum redémptio.

Ant. t. 8. De fructu * ventris tui ponam super sedem tuam.

PSALMUS 131.

Meménto Dómine David, * et omnis mansuetúdinis ejus :

Sicut jurávit Dómino, * votum vovit Deo Jacob :

Si introíero in tabernáculum domus meæ, * si ascéndero in lectum strati mei :

Si dédero somnum óculis meis, * et pálpebris meis dormitatiónem.

Et réquiem tempóribus meis, donec invéniam locum Dómino, * tabernáculum Deo Jacob.

Ecce audívimus eam in Ephrata : * invénimus eam in campis silvæ.

Introíbimus in tabernáculum ejus : * adorábimus in loco, ubi stetérunt pedes ejus.

Surge Dómine in réquiem tuam, * tu et arca sanctificatiónis tuæ.

Sacerdótes tui induántur justítiam : * et sancti tui exúltent.

Propter David servum tuum, * non avértas fáciem Christi tui.

Jurávit Dóminus David veritátem, et non frustrábitur eam : * de fructu ventris tui ponam super sedem tuam.

Si custodíerint fílii tui testaméntum meum, * et testimónia mea hæc, quæ docébo eos.

Et fílii eórum usque in sæculum, * sedébunt super sedem tuam.

Quóniam elégit Dóminus Sion : * elégit eam in habitatiónem sibi.

Hæc réquies mea in sæculum sæculi : * hic habitábo, quóniam elégi eam.

Víduam ejus benedícens benedícam : * páuperes ejus saturábo pánibus.

Sacerdótes ejus índuam salutári : * et sancti ejus exultatióne exultábunt.

Illuc prodúcam cornu David, * parávi lucérnam Christo meo.

Inimícos ejus índuam confusióne : * super ipsum autem efflorébit sanctificátio mea.

Ant. De fructu ventris tui ponam super sedem tuam.

CAPITULUM. *Hebr.* 1.

Multifariam, multisque modis olim Deus loquens pátribus in Prophétis : novíssime diébus istis locútus est nobis in Fílio, quem constítuit hærédem universórum, per quem fecit et sæcula.

Hymnus, Jesu Redémptor, *ut supra*, p. 209.

℣. Notum fecit Dóminus, allelúia. ℟. Salutáre suum, allelúia.

Ad Magnif. Ant. t. 1. Hódie Christus natus est : hódie Salvátor appáruit : hódie in terra canunt Angeli, lætántur Archángeli : hódie exúltant justi, dicéntes : Glória in excélsis Deo, allelúia.

Oratio, Concéde, quæsumus, *ut supra, ad Laudes.*

Deinde pro S. Stephano.

Ant. Stéphanus autem plenus grátia, et fortitúdine faciébat signa magna in pópulo.

℣. Glória et honóre coronásti eum Dómine. ℟. Et constituísti eum super ópera mánuum tuárum.

ORATIO.

DA nobis, quæsumus Dómine, imitári quod cólimus, ut discámus et inimícos dilígere : quia ejus natalítia celebrámus, qui novit étiam pro persecutóribus exoráre Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum. Qui tecum vivit et regnat.

IN FESTO SANCTI STEPHANI, PROTOMARTYRIS.

Duplex.

AD MATUTINUM.

Invitat. Christum natum, qui beátum hódie coronávit Stéphanum, * Veníte, adorémus.

Psalm. Veníte, exultémus, *p.* 2.

Hymnus, Antiphonæ, Psalmi, et ℣. Nocturnorum dicuntur de Communi unius Martyris, p. xx.

IN I NOCTURNO.

De Actibus Apostolórum.

LECTIO I. *Cap.* 6.

IN diébus illis, crescénte número discipulórum factum est murmur Græcórum advérsus Hebræos, eo quod despiceréntur in ministério quotidiáno víduæ eórum. Convocántes autem duódecim multitúdinem discipulórum, dixérunt : Non est æquum nos derelínquere verbum Dei, et ministráre mensis. Consideráte ergo, fratres, viros ex vobis boni testimónii septem, plenos Spíritu sancto et sapiéntia, quos constituámus super hoc opus. Nos vero oratióni, et ministério verbi instántes érimus.

℟. Stéphanus autem plenus grátia et fortitúdine, * Faciébat prodígia, et signa magna in pópulo. ℣. Surrexérunt quidam de synagóga disputántes cum Stéphano, et non póterant resístere sapiéntiæ, et spirítui, qui loquebátur. Faciébat prodígia.

Bened. Unigénitus Dei Fílius.

LECTIO II.

ET plácuit sermo coram omni multitúdine. Et elegérunt Stéphanum, virum plenum fide et Spíritu sancto, et Philíppum, et Próchorum, et Nicánorem, et Timónem, et Pármenam, et Nicoláum ádvenam Antiochénum. Hos statuérunt ante conspéctum Apostolórum : et orántes impo-

suérunt eis manus. Et verbum Dómini crescébat, et multiplicabátur númerus discipulórum in Jerúsalem valde : multa étiam turba sacerdótum obediébat fídei. Stéphanus autem plenus grátia, et fortitúdine faciébat prodígia, et signa magna in pópulo.

℟. Vidébant omnes Stéphanum, qui erant in concilio, * Et intuebántur vultum ejus tamquam vultum Angeli stantis inter illos. ℣. Plenus grátia, et fortitúdine faciébat prodígia et signa magna in pópulo. Et intuebántur.

Bened. Spíritus sancti grátia.

LECTIO III.

SURREXERUNT autem quidam de synagóga, quæ appellátur Libertinórum, et Cyrenénsium, et Alexandrinórum, et eórum qui erant a Cilícia et Asia, disputántes cum Stéphano : et non póterant resístere sapiéntiæ, et Spirítui, qui loquebátur. Tunc summisérunt viros, qui dícerent se audívisse eum dicéntem verba blasphémiæ in Móysen, et in Deum. Commovérunt ítaque plebem, et senióres, et Scribas : et concurréntes rapuérunt eum, et adduxérunt in concílium, et statuérunt falsos testes, qui dícerent : Homo iste non cessat loqui verba advérsus locum sanctum, et legem.

℟. Intuens in cœlum beátus Stéphanus, vidit glóriam Dei et ait : * Ecce vídeo cœlos apértos, et Fílium hóminis stantem a dextris virtútis Dei. ℣. Cum autem esset Stéphanus plenus Spíritu sancto, inténdens in cœlum, vidit glóriam Dei, et ait. Ecce vídeo. Glória Patri. Ecce vídeo.

IN II NOCTURNO.

Sermo sancti Fulgéntii Epíscopi.

LECTIO IV.

Sermone de S. Stephano, circa initium.

HERI celebrávimus temporálem sempitérni Regis nostri natálem : hódie celebrámus triumphálem mílitis passiónem. Heri enim Rex noster trábea carnis indútus, de aula úteri virginális egrédiens, visitáre dignátus est mundum : hódie miles de tabernáculo córporis éxiens, triumphátor migrávit ad cœlum. Ille sempitérnæ Deitátis majestáte serváta, servíle cinctórium carnis assúmens, in hujus sæculi campum pugnatúrus intrávit : iste depósitis corruptibílibus córporis induméntis, ad cœli palátium perénniter regnatúrus ascéndit. Ille descéndit carne velátus, iste ascéndit sánguine laureátus.

℟. Lapidábant Stéphanum invocántem et dicentem : * Dómine Jesu Christe, áccipe spíritum meum : et ne státuas illis hoc peccátum. ℣. Pósitis autem génibus clamávit

voce magna, dicens. Dómine Jesu.

Bened. Christus perpétuæ.

LECTIO V.

ASCENDIT iste lapidántibus Judæis, quia ille descéndit lætántibus Angelis. Glória in excélsis Deo, heri sancti Angeli exultántes cantavérunt : hódie Stéphanum lætántes in suum consórtium suscepérunt. Heri Dóminus exívit de útero Vírginis : hódie miles egréssus est de ergástulo carnis. Heri Christus pro nobis pannis est involútus : hódie Stéphanus stola est ab eo immortalitátis indútus. Heri præsépis angústia Christum portávit infántem : hódie imménsitas cœli suscépit Stéphanum triumphántem. Solus Dóminus descéndit, ut multos eleváret : humiliávit se Rex noster, ut suos mílites exaltáret.

℟. Impetum fecérunt unanímiter in eum, et ejecérunt eum extra civitátem, invocántem et dicéntem : * Dómine Jesu, áccipe spíritum meum. ℣. Et testes deposuérunt vestiménta sua secus pedes adolescéntis, qui vocabátur Saulus : et lapidábant Stéphanum invocántem et dicéntem. Dómine Jesu.

Bened. Ignem sui amóris.

LECTIO VI.

NECESSARIUM tamen nobis est, fratres, agnóscere, quibus armis præcinctus Stéphanus sævítiam Judæórum pótuit superáre, ut ita meruísset felíciter triumpháre. Stéphanus ergo, ut nóminis sui corónam meruísset accípere, charitátem pro armis habébat, et per ipsam ubíque vincébat. Per charitátem Dei sæviéntibus Judæis non cessit : per charitátem próximi pro lapidántibus intercéssit. Per charitátem arguébat errántes, ut corrigeréntur : per charitátem pro lapidántibus orábat, ne puniréntur. Charitátis virtúte subníxus, vicit Saulum crudéliter sæviéntem : et quem hábuit in terra persecutórem, in cœlo méruit habére consórtem.

℟. Impii super justum jactúram fecérunt, ut eum morti tráderent : * At ille gaudens suscépit lápides, ut mererétur accípere corónam glóriæ. ℣. Continuérunt aures suas, et ímpetuum fecérunt unanímiter in eum. At. Glória. At.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 23. *d*

IN illo témpore : Dicébat Jesus Scribis et Pharisæis : Ecce ego mitto ad vos Prophétas, et sapiéntes, et Scribas : et ex illis occidétis, et crucifigétis. Et réliqua.

Homilía sancti Hierónymi Presbyteri.

Lib. 4 *Comment. in cap.* 23 *Matthæi.*

HOC quod ántea dixerámus, Impléte mensúram pa-

trum vestrórum, ad persónam Dómini pertinére, eo quod occidéndus esset ab eis, potest et ad discípulos ejus reférri : de quibus nunc dicit : Ecce ego mitto ad vos Prophétas, et sapiéntes, et Scribas, simúlque observa, juxta Apóstolum scribéntem ad Corínthios, vária esse dona discipulórum Christi: álios Prophétas, qui ventúra prædicent : álios sapiéntes, qui novérunt quando débeant proférre sermónem : álios Scribas in lege doctíssimos, ex quibus lapidátus est Stéphanus, Paulus occísus, crucifíxus Petrus, flagelláti in Actibus Apostolórum discípuli.

℟. Stéphanus servus Dei, quem lapidábant Judæi, vidit cœlos apértos : vidit et introívit : * Beátus homo, cui cœli patébant. ℣. Cum ígitur saxórum crepitántium túrbine quaterétur, inter æthéreos aulæ cœléstis sinus divína ei cláritas fulsit. Beátus.

Bened. Cujus festum cólimus.

LECTIO VIII.

QUÆRIMUS, quis iste sit Zacharías fílius Barachíæ : quia multos légimus Zacharías. Et ne líbera nobis tribuerétur erróris facúltas, ádditum est : Quem occidístis inter templum et altáre. In divérsis divérsa legi : et débeo singulórum opiniónes pónere. Alii Zacharíam fílium Barachíæ dicunt, qui in duódecim Prophétis undécimus est: patrísque in eo nomen consséntit ; sed ubi occísus sit inter templum et altáre. Scriptúra non lóquitur : maxíme cum tempóribus ejus vix ruínæ templi fúerint. Alii Zacharíam patrem Joánnis intélligi volunt, ex quibúsdam apocryphórum sómniis approbántes, quod proptérea occísus sit, quia Salvatóris prædicáverit advéntum.

℟. Patefáctæ sunt jánuæ cœli Christi Mártyri beáto Stéphano, qui in número mártyrum invéntus est primus : * Et ídeo triúmphat in cœlis coronátus. ℣. Mortem enim, quam Salvátor noster dignátus est pro nobis pati, hanc ille primus réddidit Salvatóri. Et ídeo. Glória Patri. Et ídeo.

Bened. Ad societátem.

LECTIO IX.

ALII istum volunt esse Zacharíam, qui occísus est a Joas rege Judæ inter templum et altáre, sicut Regum narrat história. Sed observándum, quod ille Zacharías non sit fílius Barachíæ, sed fílius Joíadæ sacerdótis : unde et Scriptúra refert : Non fuit recordátus Joas patris ejus Joíadæ, quia sibi fecísset bona. Cum ergo et Zacharíam teneámus, et occisiónis conséntiat locus : quærimus, quare Barachíæ dicátur fílius, et non Joíadæ? Barachía lingua nostra, Benedíctus Dómini dícitur, et sacerdótis Joíadæ justí-

tia Hebræo nómine demonstrátur. In Evangélio, quo utúntur Nazaréni, pro fílio Barachíæ, fílium Joíadæ reperímus scriptum.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

AD LAUDES

ET PER HORAS.

Ant. t. 8. Lapidavérunt Stéphanum, * et ipse invocábat Dóminum, dicens : Ne státuas illis hoc peccátum.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliquis,* p. 17.

Ant. t. 7. *r* Lápides torréntis* illi dulces fuérunt : ipsum sequúntur omnes ánimæ justæ.

Ant. t. 3. Adhæsit ánima mea * post te, quia caro mea lapidáta est pro te, Deus meus.

Ant. t. 8. Stéphanus vidit cœlos apértos, vidit et introívit : beátus homo, cui cœli patébant.

Ant. t. 4. Ecce vídeo * cœlos apértos, et Jesum stantem a dextris virtútis Dei.

CAPITULUM. *Act.* 6. *b*

STEPHANUS autem plenus grátia, et fortitúdine, faciébat prodígia et signa magna in pópulo.

HYMNUS.

INVICTE martyr, únicum
Patris secútus Fílium,
Victis triúmphas hóstibus,
Victor fruens cœléstibus.

Tui precátus múnere
Nostrum reátum dílue,
Arcens mali contágium,
Vitæ repéllens tædium.

Solúta sunt jam víncula
Tui sacráti córporis :
Nos solve vinclis sæculi
Dono supérni Núminis.

Jesu, tibi sit glória,
Qui natus es de Vírgine,
Cum Patre, et almo Spíritu,
In sempitérna sæcula.
Amen.

℣. Sepeliérunt Stéphanum viri timoráti. ℟. Et fecérunt planctum magnum super eum.

Ad Bened. Ant. t. 8. *f* Stéphanus autem plenus grátia, et fortitúdine, faciébat signa magna in pópulo.

ORATIO.

DA nobis, quæsumus Dómine, imitári quod cólimus, ut discámus et inimícos dilígere : quia ejus natalítia celebrámus, qui novit étiam pro persecutóribus exoráre Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum. Qui tecum vivit.

Deinde fit Commemoratio de Nativitate.

Ant. Glória in excélsis Deo, et in terra pax homínibus bonæ voluntátis, allelúia, allelúia.

℣. Notum fecit Dóminus, allelúia. ℟. Salutáre suum, allelúia.

ORATIO.

CONCEDE, quæsumus omnípotens Deus : ut nos Unigéniti tui nova per carnem natívitas líberet, quos sub peccáti jugo vetústa sérvitus tenet. Per eúmdem.

AD TERTIAM.

Ant. Lápides torréntis.

Capitulum, Stéphanus autem, *ut supra ad Laudes.*

℟. *br.* Glória et honóre * Coronásti eum Dómine. Glória et honóre. ℣. Et constituísti eum super ópera mánuum tuárum. Coronásti. Glória Patri. Glória et honóre.

℣. Posuísti Dómine super caput ejus. ℟. Corónam de lápide pretióso.

AD SEXTAM.

Ant. Adhæsit ánima mea.

CAPITULUM. *Act.* 6. *e*

SURREXERUNT autem quidam de synagóga, quæ appellátur Libertinórum, et Cyrenénsium et Alexandrinórum, et eórum, qui erant a Cilícia et Asia, disputántes cum Stéphano: et non póterant resístere sapiéntiæ, et Spirítui qui loquebátur.

℟. *br.* Posuísti Dómine * Super caput ejus. Posuísti. ℣. Corónam de lápide pretióso. Super. Glória Patri. Posuísti.

℣. Magna est glória ejus in salutári tuo. ℟. Glóriam et magnum decórem impónes super eum.

AD NONAM.

Ant. Ecce vídeo.

CAPITULUM. *Act.* 7. *g*

POSITIS autem génibus, clamávit voce magna dicens: Dómine, ne státuas illis hoc peccátum. Et cum hoc dixísset, obdormívit in Dómino.

℟. *br.* Magna est glória ejus * In salutári tuo. Magna est. ℣. Glóriam et magnum decórem impónes super eum. In salutári. Glória Patri. Magna est.

℣. Justus ut palma florébit. ℟. Sicut cedrus Líbani multiplicábitur.

AD VESPERAS.

Ant. Tecum princípium, *cum reliquis Antiphonis et Psalmis de Nativitate, ut supra*, p. 224.

Et dicuntur etiam in aliis Festis infra hanc Octavam occurrentibus.

Capitulum, Stéphanus autem, *ut supra, ad Laudes.*

HYMNUS.

DEUS tuórum mílitum
Sors, et coróna, præmium,
Laudes canéntes Mártyris
Absólve nexu críminis.

Hic nempe mundi gáudia
Et blanda fraudum pábula
Imbúta felle députans,
Pervénit ad cœléstia.

Pœnas cucúrrit fórtiter,
Et sústulit viríliter,
Fundénsque pro te sánguinem,
Ætérna dona póssidet.

Ob hoc precátu súpplici
Te póscimus piíssime;
In hoc triúmpho Mártyris
Dimítte noxam sérvulis.

Jesu tibi sit glória,
Qui natus es de Vírgine,
Cum Patre et almo Spíritu,
In sempitérna sæcula.
Amen.

℣. Stéphanus vidit cœlos

apértos. ℟. Vidit et introívit : beátus homo, cui cœli patébant.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Sepeliérunt Stéphanum viri timoráti, et fecérunt planctum magnum super eum.

Oratio, Da nobis quæsumus, *ut supra, p.* 231.

Deinde pro S. Joanne.

Ant. Iste est Joánnes, qui supra pectus Dómini in cœna recúbuit : beátus Apóstolus, cui reveláta sunt secréta cœléstia.

℣. Valde honorándus est beátus Joánnes. ℟. Qui supra pectus Dómini in cœna recúbuit.

ORATIO.

Ecclesiam tuam, Dómine, benígnus illústra : ut beáti Joánnis Apóstoli tui et Evangelístæ illumináta doctrínis, ad dona pervéniat sempitérna.

Postea fit Commemor. de Nativitate.

Ant. Hódie Christus natus est : hódie Salvátor appáruit : hódie in terra canunt Angeli, lætántur Archángeli : hódie exúltant justi dicéntes: Glória in excélsis Deo, allelúia.

℣. Notum fecit Dóminus, allelúia. ℟. Salutáre suum, allelúia.

ORATIO.

Concede, quæsumus omnípotens Deus : ut nos Unigéniti tui nova per carnem natívitas líberet, quos sub peccáti jugo vetústa sérvitus tenet. Per eúmdem Dóminum nostrum.

IN FESTO SANCTI JOANNIS, APOSTOLI ET EVANGELISTÆ.

Duplex.

AD MATUTINUM.

Invitatorium, Hymnus, Antiphonæ, Psalmi, et Vers. Nocturnorum de Communi Apostolorum, p. ij.

IN I NOCTURNO.

Incipit Epístola prima beáti Joánnis Apóstoli.

LECTIO I. *Cap.* 1.

Quod fuit ab inítio, quod audívimus, quod vídimus óculis nostris, quod perspéximus, et manus nostræ contrectavérunt de verbo vitæ : et vita manifestáta est, et vídimus, et téstámur, et annuntiámus vobis vitam ætérnam, quæ erat apud Patrem, et appáruit nobis : quod vídimus et audívimus, annuntiámus vobis, ut et vos societátem habeátis nobíscum, et socíetas nostra sit cum Patre, et cum Fílio ejus Jesu Christo. Et hæc scríbimus vobis ut gaudeátis, et gáudium vestrum sit plenum. Et hæc est annuntiátio, quam audívimus ab eo, et annuntiámus vobis: Quóniam Deus lux est, et ténebræ in eo non sunt ullæ.

℟. Valde honorándus est beátus Joánnes, qui supra pectus Dómini in cœna recúbuit : * Cui Christus in cruce matrem vírginem vírgini commendávit. ℣. Virgo est

eléctus a Dómino, atque inter céteros magis diléctus. Cui Christus.

Bened. Unigénitus Dei Fílius.

LECTIO II.

SI dixérimus quóniam societátem habémus cum eo, et in ténebris ambulámus, mentímur, et veritátem non fácimus. Si autem in luce ambulámus sicut et ipse est in luce; societátem habémus ad ínvicem, et sanguis Jesu Christi, Fílii ejus, emúndat nos ab omni peccáto. Si dixérimus quóniam peccátum non habémus, ipsi nos sedúcimus, et véritas in nobis non est. Si confiteámur peccáta nostra: fidélis est, et justus, ut remíttat nobis peccáta nostra, et emúndet nos ab omni iniquitáte. Si dixérimus quóniam non peccávimus, mendácem fácimus eum, et verbum ejus non est in nobis.

℟. Hic est discípulus ille, qui testimónium pérhibet de his, et scripsit hæc: * Et scimus quia verum est testimónium ejus. ℣. Fluénta Evangélii de ipso sacro Domínici péctoris fonte potávit. Et.

Bened. Spíritus sancti grátia.

LECTIO III. *Cap.* 2.

FILIOLI mei, hæc scribo vobis, ut non peccétis. Sed et si quis peccáverit, advocátum habémus apud Patrem, Jesum Christum justum: et ipse est propitiátio pro peccátis nostris: non pro nostris autem tantum, sed étiam pro totíus mundi. Et in hoc scimus, quóniam cognóvimus eum si mandáta ejus observémus. Qui dicit se nosse eum, et mandáta ejus non custódit, mendax est, et in hoc véritas non est. Qui autem servat verbum ejus, vere in hoc cháritas Dei perfécta est.

℟. Hic est beatíssimus Evangelísta et Apóstolus Joánnes,* Qui privilégio amóris præcípui, céteris áltius a Dómino méruit honorári. ℣. Hic est discípulus ille quem diligébat Jesus, qui supra pectus Dómini in cœna recúbuit. Qui. Glória Patri. Qui.

IN II NOCTURNO.

Ex libro sancti Hierónymi Presbyteri de Scriptóribus Ecclesiásticis.

LECTIO IV.

JOANNES Apóstolus, quem Jesus amávit plúrimum, fílius Zebedæi, frater Jacóbi Apóstoli, quem Heródes post passiónem Dómini decollávit, novíssimus ómnium scripsit Evangélium, rogátus ab Asiæ Epíscopis, advérsus Cerínthum, aliósque hæréticos: et máxime tunc Ebionitárum dogma consúrgens, qui ásserunt Christum ante Maríam non fuísse: unde et compúlsus est divínam ejus nativitátem edícere.

℟. Qui vícerit, fáciam illum colúmnam in templo meo, dicit Dóminus: * Et scribam

super eum nomen meum, et nomen civitátis novæ Jerúsalem. ℣. Vincénti dabo édere de ligno vitæ, quod est in paradíso Dei mei. Et scribam.

Bened. Christus perpétuæ.

LECTIO V.

QUARTO décimo ígitur anno, secúndam post Nerónem persecutiónem movénte Domitiáno, in Patmos ínsulam relegátus, scripsit Apocalypsim, quam interpretátur Justinus martyr, et Irenæus. Interfécto autem Domitiáno, et actis ejus ob nímiam crudelitátem a Senátu rescíssis, sub Nerva Príncipe rédiit Ephesum : ibíque usque ad Trajánum Príncipem persevérans, totas Asiæ fundávit rexítque Ecclésias : et conféctus sénio, sexagésimo octávo post passiónem Dómini anno mórtuus, juxta eámdem urbem sepúltus est.

℟. Diligébat autem eum Jesus, quóniam speciális prærogatíva castitátis, amplióri dilectióne fécerat dignum : * Quia virgo eléctus ab ipso, virgo in ævum permánsit. ℣. In cruce dénique moritúrus, huic matrem suam vírginem vírgini commendávit. Quia.

Bened. Ignem sui amóris.

Ex Commentáriis ejúsdem in Epístolam ad Gálatas.

Lib. 3. *Cap.* 6.

LECTIO VI.

BEATUS Joánnes Evangelísta, cum Ephesi morarétur usque ad últimam senectútem, et vix inter discipulórum manus ad Ecclésiam deferrétur, nec posset in plura vocem verba contéxere : nihil áliud per síngulas solébat proférre colléctas, nisi hoc : Filíoli, dilígite altérutrum. Tandem discípuli, et fratres, qui áderant, tædio afFécti quod éadem semper audírent, dixérunt : Magíster, quare semper hoc lóqueris ? Qui respóndit dignam Joánne senténtiam : Quia præcéptum Dómini est, et si solum fiat, súfficit.

℟. In médio Ecclésiæ apéruit os ejus, * Et implévit eum Dóminus spíritu sapiéntiæ et intelléctus. ℣. Jucunditátem et exultatiónem thesaurizávit super eum. Et implévit. Glória Patri. Et implévit.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Joánnem.

LECTIO VII. *Cap.* 21. *d*

IN illo témpore : Dixit Jesus Petro : Séquere me. Convérsus Petrus, vidit illum discípulum, quem diligébat Jesus, sequéntem. Et réliqua.

Homilía sancti Augustíni Epíscopi.

Tractatu 124 *in Joannem, post medium.*

DUAS vitas sibi divínitus prædicátas, et commendátas novit Ecclésia, quarum est una in fide, áltera in spécie : una in témpore peregri-

natiónis, áltera in æternitáte mansiónis : una in labóre, áltera in réquie : una in via, áltera in pátria : una in ópere actiónis, áltera in mercéde contemplatiónis. Una declínat a malo, et facit bonum : áltera nullum habet, a quo declínet malum : et magnum habet, quo fruátur, bonum. Una cum hoste pugnat, áltera sine hoste regnat.

℟. In illum diem suscípiam te servum meum, et ponam te sicut signáculum in conspéctu meo : * Quóniam ego elégi te, dicit Dóminus. ℣. Esto fidélis usque ad mortem, et dabo tibi corónam vitæ. Quóniam.

Bened. Cujus festum cólimus.

LECTIO VIII.

UNA súbvenit indigénti, áltera ibi est, ubi nullum ínvenit indigéntem. Una aliéna peccáta, ut sua sibi ignoscántur, ignóscit : áltera nec pátitur quod ignóscat, nec facit quod sibi poscat ignósci. Una flagellátur malis, ne extollátur in bonis : áltera tanta plenitúdine grátiæ caret omni malo, ut sine ulla tentatióne supérbiæ cohæreat summo bono.

℟. Iste est Joánnes, qui supra pectus Dómini in cœna recúbuit : * Beátus Apóstolus, cui reveláta sunt secréta cœléstia. ℣. Fluénta Evangélii de ipso sacro Domínici péctoris fonte potávit. Beátus Apóstolus. Glória Patri. Beátus Apóstolus.

Bened. Ad societátem.

LECTIO IX.

ERGO una bona est, sed adhuc mísera; áltera mélior, et beáta. Ista significáta est per Apóstolum Petrum, illa per Joánnem. Tota hic ágitur ista usque in hujus sæculi finem, et illic ínvenit finem : differtur illa compléuda post hujus sæculi finem, sed in futúro sæculo non habet finem. Ideo dícitur huic : Séquere me. De illo autem : Sic eum volo manére, donec véniam, quid ad te : tu me séquere. Quid enim est hoc? quantum sápio, quantum cápio, quid est hoc? nisi tu me séquere per imitatiónem perferéndi temporália mala : ille máneat, donec sempitérna vénio reddítúrus bona.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

AD LAUDES
ET PER HORAS.

Ant. t. 8. Valde honorándus est* beátus Joánnes, qui supra pectus Dómini in cœna recúbuit.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliquis*, p. 17.

Ant. t. 3. Hic est discípulus ille,*qui testimónium pérhibet de his, et scimus quia verum est testimónium ejus.

Ant. t. 3. Hic est discípulus meus * : sic eum volo manére, donec véniam.

Ant. t. 1. Sunt de hic stántibus, qui non gustábunt mor-

tem, donec vídeant Fílium hóminis in regno suo.

Ant. t. 1. Ecce puer meus * eléctus, quem elégi, pósui super eum spíritum meum.

CAPITULUM. *Eccli.* 15.

QUI timet Deum, fáciet bona : et qui cóntinens est justítiæ, apprehéndet illam, et obviábit illi quasi mater honorificáta.

HYMNUS.

EXULTET orbis gáudiis :
Cœlum resúltet láudibus :
Apostolórum glóriam
Tellus et astra cóncinunt.

Vos sæculórum Júdices,
Et vera mundi lúmina,
Votis precámur córdium;
Audíte voces súpplicum.

Qui templa cœli cláuditis,
Serásque verbo sólvitis,
Nos a reátu nóxios
Solvi jubéte, quæsumus.

Præcépta quorum prótinus
Languor, salúsque séntiunt
Sanáte mentes lánguidas :
Augéte nos virtútibus :

Ut, cum redíbit Arbiter
In fine Christus sæculi,
Nos sempitérni gáudii
Concédat esse cómpotes.

Jesu, tibi sit glória,
Qui natus es de Vírgine,
Cum Patre, et almo Spíritu,
In sempitérna sæcula.
Amen.

℣. Hic est discípulus ille, qui testimónium pérhibet de his. ℟. Et scimus quia verum est testimónium ejus.

Ad Bened. Ant. t. 1. *f* Iste est Joánnes qui supra pectus Dómini in cœna recúbuit : beátus Apóstolus, cui reveláta sunt secréta cœléstia.

ORATIO.

ECCLESIAM tuam, Dómine, benígnus illústra : ut beáti Joánnis Apóstoli tui et Evangelístæ illumináta doctrínis, ad dona pervéniat sempitérna. Per Dóminum.

Deinde fit Commemoratio de Nativitate.

Ant. Glória in excélsis Deo, et in terra pax homínibus bonæ voluntátis, allelúia, allelúia.

℣. Notum fecit Dóminus, allelúia. ℟. Salutáre suum, allelúia.

ORATIO.

CONCEDE, quæsumus omnípotens Deus : ut nos Unigéniti tui nova per carnem natívitas líberet, quos sub peccáti jugo vetústa sérvitus tenet.

Pro S. Stephano.

Ant. Stéphanus autem plenus grátia, et fortitúdine, faciébat signa magna in pópulo.

℣. Sepeliérunt Stéphanum viri timoráti. ℟. Et fecérunt planctum magnum super eum.

ORATIO.

DA nobis, quæsumus Dómine, imitári quod cólimus, ut discámus et inimícos dilígere : quia ejus natalítia celebrámus, qui novit étiam pro persecutóribus exoráre Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum.

AD TERTIAM.

Ant. Hic est discípulus ille.

Capitulum, Qui timet Deum, *ut supra, ad Laudes.*

℟. *br.* In omnem terram * Exívit sonus eórum. In omnem. ℣. Et in fines orbis terræ verba eórum. Exívit. Glória Patri. In omnem.

℣. Constítues eos príncipes super omnem terram. ℟. Memóres erunt nóminis tui, Dómine.

AD SEXTAM.

Ant. Hic est discípulus meus.

CAPITULUM. *Eccli.* 15.

Cibavit illum pane vitæ et intelléctus, et aqua sapiéntiæ salutáris potávit illum Dóminus Deus noster.

℟. *br.* Constítues eos príncipes * Super omnem terram. Constítues. ℣. Mémores erunt nóminis tui, Dómine. Super. Glória Patri. Constítues.

℣. Nimis honoráti sunt amíci tui Deus. ℟. Nimis confortátus est principátus eórum.

AD NONAM.

Ant. Ecce puer meus.

CAPITULUM. *Eccli.* 15.

In médio Ecclésiæ apéruit os ejus, et implévit illum Dóminus spíritu sapiéntiæ, et intelléctus, et stolam glóriæ índuit eum.

℟. *br.* Nimis honoráti sunt* Amíci tui Deus. Nimis honoráti. ℣. Nimis confortátus est principátus eórum. Amíci. Glória Patri. Nimis honoráti.

℣. Annuntiavérunt ópera Dei. ℟. Et facta ejus intelléxérunt.

AD VESPERAS.

Ant. Tecum princípium, *cum reliquis Antiphonis et Psalmis de Nativitate,* p. 224.

Capitulum, Qui timet Deum, *p.* 237.

Hymnus, Exúltet orbis, *ut supra, ad Laudes.*

℣. Valde honorándus est beátus Joánnes. ℟. Qui supra pectus Dómini in cœna recúbuit.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Exiit sermo inter fratres, quod discípulus ille non móritur : et non dixit Jesus : Non móritur: sed, Sic eum volo manére, donec véniam.

Oratio, Ecclésiam tuam, *ut supra, ad Laudes.*

Deinde pro SS. Innocentibus.

Ant. Hi sunt, qui cum muliéribus non sunt coinquináti : Vírgines enim sunt, et sequúntur Agnum quocúmque íerit.

℣. Heródes irátus occídit multos púeros. ℟. In Béthlehem Judæ civitáte David.

ORATIO.

Deus, cujus hodiérna die præcónium Innocéntes Mártyres non loquéndo, sed moriéndo conféssi sunt: ómnia in nobis vitiórum mala mortífica; ut fidem tuam, quam lingua nostra lóquitur, étiam móribus vita fateátur.

Deinde fit Commemoratio de Nativitate.

Ant. Hódie Christus natus est : hódie Salvátor appáruit : hódie in terra canunt Angeli : lætántur Archángeli : hódie exúltant justi, dicéntes : Glória in excélsis Deo, allelúia.

℣. Notum fecit Dóminus, allelúia. ℟. Salutáre suum, allelúia.

ORATIO.

CONCEDE, quæsumus omnípotens Deus, ut nos Unigéniti tui nova per carnem natívitas líberet, quos sub peccáti jugo vetústa sérvitus tenet.

Pro S. Stephano.

Ant. Sepeliérunt Stéphanum viri timoráti, et fecérunt planctum magnum super eum.

℣. Stéphanus vidit cœlos apértos. ℟. Vidit et introívit : beátus homo, cui cœli patébant.

ORATIO.

DA nobis, quæsumus Dómine, imitári quod cólimus, ut discámus et inimícos dilígere : quia ejus natalítia celebrámus, qui novit étiam pro persecutóribus exoráre Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum : Qui tecum vivit et regnat.

IN FESTO

SS. INNOCENTIUM.

Duplex.

AD MATUTINUM.

Invitat. Regem Mártyrum Dóminum, * Veníte, adorémus.

Psalm. Veníte, exultémus, *p.* 2.

HYMNUS.

AUDIT tyránnus ánxius
Adésse regum Príncipem,
Qui nomen Israel regat,
Teneátque David Régiam.

Exclámat amens núntio :
Succéssor instat, péllimur :
Satélles i, ferrum rape :
Perfúnde cunas sánguine.

Quid próficit tantum nefas?
Quid crimen Heródem juvat?
Unus tot inter fúnera
Impúne Christus tóllitur.

Jesu tibi sit glória,
Qui natus es de Vírgine,
Cum Patre, et almo Spíritu,
In sempitérna sæcula. Amen.

Antiphonæ, Psalmi, et ℣. Nocturnorum sumuntur de Communi plurimorum Martyrum, p. xxxiv, *excepta secunda Antiphona tertii Nocturni, ut infra.*

IN I NOCTURNO.

De Jeremia Prophéta.

LECTIO I. *Cap.* 31. *c*

HÆC dicit Dóminus : Vox in excélso audíta est lamentatiónis, luctus, et fletus Rachel plorántis fílios suos, et noléntis consolári super eis, quia non sunt. Hæc dicit Dóminus : Quiéscat vox tua a plorátu, et óculi tui a lácrymis: quia est merces óperi tuo, ait Dóminus : et reverténtur de terra inimíci. Et est spes novíssimis tuis, ait Dóminus: et reverténtur fílii ad términos suos.

℟. Centum quadragínta quátuor míllia, qui empti sunt de terra, hi sunt qui cum muliéribus non sunt coinquináti : * Vírgines enim permansérunt, ídeo regnant cum Deo, et Agnus Dei cum illis. ℣. Isti sunt, qui venérunt ex magna tribulatióne, et lavérunt stolas suas in sánguine Agni. Vírgines.

Bened. Unigénitus Dei Fílius.

LECTIO II.

Audiens audívi Ephraim transmigrántem : Castigásti me, et erudítus sum, quasi juvénculus indómitus : convérte me, et convértar, quia tu Dóminus Deus meus. Postquam enim convertísti me, egi pœniténtiam : et postquam ostendísti mihi, percússi femur meum. Confúsus sum, et erúbui, quóniam sustínui oppróbrium adolescéntiæ meæ. Si fílius honorábilis mihi Ephraim, si puer delicátus : quia ex quo locútus sum de eo, adhuc recordábor ejus.

℟. Sub altáre Dei audívi voces occisórum dicéntium : * Quare non deféndis sánguinem nostrum ? et accepérunt divínum respónsum : Adhuc sustinéte módicum tempus, donec impleátur númerus fratrum vestrórum. ℣. Vidi sub altáre Dei ánimas interfectórum propter verbum Dei, et propter testimónium quod habébant, et clamábant voce magna, dicéntes. Quare.

Bened. Spíritus sancti grátia.

LECTIO III.

Statue tibi spéculam, pone tibi amaritúdines, dírige cor tuum in viam rectam, in qua ambulásti : revértere virgo Israel, revértere ad civitátes tuas istas. Usquequo delíciis dissolvéris fília vaga ? quia creávit Dóminus novum super terram : Fémina circúmdabit virum. Hæc dicit Dóminus exercítuum, Deus Israel : Adhuc dicent verbum istud in terra Juda, et in úrbibus ejus, cum convértero captivitátem eórum. Benedícat tibi Dóminus, pulchritúdo justítiæ, mons sanctus.

℟. Adoravérunt vivéntem in sæcula sæculórum, * Mitténtes corónas suas ante thronum Dómini Dei sui. ℣. Et cecidérunt in conspéctu throni in fácies suas : et benedixérunt vivéntem in sæcula sæculórum. Mitténtes. Glória Patri. Mitténtes.

IN II NOCTURNO.

Sermo sancti Augustíni Epíscopi.

LECTIO IV.

Sermone 10 *de Sanctis.*

Hodie, fratres charíssimi, natálem illórum infántium cólimus, quos ab Heróde crudelíssimo rege interféctos esse, Evangélii textus elóquitur. Et ídeo cum summa exultatióne gáudeat terra, cœléstium mílitum et tantárum parens fœcúnda virtútum. Ecce pro-

fánus hostis nunquam beátis párvulis tantum prodésse potuísset obséquio, quantum prófuit ódio. Nam sicut sacratíssimum præséntis diéi festum maniféstat, quantum in beátos párvulos iníquitas abundávit, tantum in eis grátia benedictiónis refúdit.

℟. Effudérunt sánguinem sanctórum velut aquam in circúitu Jerúsalem: * Et non erat qui sepelíret. ℣. Posuérunt mortália servórum tuórum escas volatílibus cœli, carnes sanctórum tuórum béstiis terræ. Et non erat qui sepelíret.

Benedictio, Christus perpétuæ.

LECTIO V.

BEATA es, o Béthlehem terra Juda, quæ Heródis regis immanitátem in puerórum extinctióne perpéssa es, quæ sub uno témpore canditátam plebem imbéllis infántiæ Deo offérre meruísti. Digne tamen natálem illórum cólimus, quos beátius ætérnæ vitæ mundus édidit, quam quos maternórum víscerum partes effúdit. Síquidem ante vitæ perpétuæ adépti sunt dignitátem, quam usúram præséntis accéperint.

℟. Isti sunt sancti, qui passi sunt propter te Dómine: víndica eos: * Quia clamant ad te quotídie. ℣. Víndica Dómine sánguinem sanctórum tuórum, qui effúsus est. Quia clamant.

Bened. Ignem sui amóris.

LECTIO VI.

ALIORUM quidem pretiósa mors mártyrum laudem in confessióne proméruit, horum in consummatióne complácuit. Quia incipiéntis vitæ primórdiis, ipse eis occásus inítium glóriæ dedit, qui præséntis términum impósuit. Quos Heródis impíetas lactántes matrum ubéribus abstráxit, qui jure dicúntur Mártyrum flores, quos in médio frígore infidelitátis exórtos, velut primas erumpéntes Ecclésiæ gemmas, quædam persecutiónis pruína decóxit.

℟. Isti sunt, qui non inquinavérunt vestiménta sua: * Ambulábunt mecum in albis, quia digni sunt. ℣. Hi sunt, qui cum muliéribus non sunt coinquináti: vírgines enim sunt. Ambulábunt. Glória Patri. Ambulábunt.

IN III NOCTURNO.

Loco Antiphonæ, Tradidérunt, *dicitur sequens*

Ant. t. 1. *f* Isti sunt, qui venérunt ex magna tribulatióne, et lavérunt stolas suas in sánguine Agni.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 2. *c*

IN illo témpore: Angelus Dómini appáruit in somnis Joseph, dicens: Surge et áccipe púerum et matrem ejus, et fuge in Ægyptum: et esto ibi usque dum dicam tibi. Et réliqua.

Homilía sancti Hierónymi Presbyteri.

Lib. 1 *Comment. in cap.* 2 *Matth. et apud Gloss. ordinariam.*

QUANDO tulit púerum, et matrem ejus, ut in Ægyptum tránseat, nocte tulit, et in ténebris : quia noctem ignorántiæ his, a quibus ipse recéssit, relíquit incrédulis. Quando vero revértitur in Judæam, nec nox, nec ténebræ ponúntur in Evangélio : quia in fine mundi Judæi, fidem tamquam Christum ab Ægypto reverténtem suscipiéntes, illuminabúntur.

℟. Cantábant Sancti cánticum novum ante sedem Dei et Agni, * Et resonábat terra in voces eórum. ℣. Hi empti sunt ex homínibus primítiæ Deo et Agno, et in ore ipsórum non est invéntum mendácium. Et resonábat.

Bened. Quorum festum.

LECTIO VIII.

UT adimplerétur quod dictum est a Dómino per Prophétam dicéntem : Ex Ægypto vocávi Fílium meum. Respóndeant, qui Hebræórum volúminum dénegant veritátem, ubi hoc in Septuagínta legátur interprétibus. Quod cum non invénerint, nos eis dicémus, in Osée prophéta scriptum, sicut et exemplária probáre possunt, quæ nuper edídimus.

℟. Vidi sub altáre Dei ánimas interfectórum propter verbum Dei quod habébant, et clara voce dicébant : * Víndica Dómine sánguinem sanctórum tuórum, qui effúsus est. ℣. Sub throno Dei omnes Sancti clamant. Víndica Dómine.

Si venerit in Dominica, additur Glória Patri. Víndica Dómine.

Bened. Ad societátem.

LECTIO IX.

TUNC adimplétum est, quod dictum est per Jeremíam prophétam dicéntem : Vox in Rama audíta est, plorátus et ululátus multus, Rachel plorans fílios suos. De Rachel natus est Bénjamin, in cujus tribu non est Béthlehem. Quæritur ergo, quómodo Rachel fílios Judæ, id est Béthlehem, quasi suos ploret. Respondébimus bréviter, quia sepúlta sit juxta Béthlehem in Ephrata, et ex matérno corpúsculi hospítio matris nomen accéperit. Sive quóniam Juda et Bénjamin duæ tribus junctæ erant; et Heródes præcéperat non solum in Béthlehem intérfici púeros, sed et in ómnibus fínibus ejus.

Nonum Responsorium ponitur, quia Te Deum, *non dicitur, nisi hoc Festum veniat in Dominica.*

℟. Isti qui amícti sunt stolis albis, qui sunt, et unde venérunt? Et dixit mihi :* Hi sunt, qui venérunt de tribulatióne magna, et lavérunt stolas suas, et dealbavérunt eas in sán-

guine Agni. ℣. Vidi sub altáre Dei ánimas interfectórum propter verbum Dei, et propter testimónium quod habébant. Hi sunt. Glória Patri. Hi sunt.

AD LAUDES
ET PER HORAS.

Ant. t. 1. Heródes irátus * occídit multos púeros in Béthlehem Judæ civitáte David.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliquis*, p. 17.

Ant. t. 1. A bimátu * et infra, occídit multos puéros Heródes propter Dóminum.

Ant. t. 8. Angeli eórum * semper vident fáciem Patris.

Ant. t. 2. Vox in Rama audíta est, plorátus et ululátus, Rachel plorans fílios suos.

Ant. t. 8. *f* Sub throno Dei* omnes sancti clamant: Víndica sánguinem nostrum Deus noster.

CAPITULUM. *Apoc.* 14.

VIDI supra montem Sion Agnum stantem, et cum eo centum quadragínta quátuor míllia, habéntes nomen ejus, et nomen Patris ejus scriptum in fróntibus suis.

HYMNUS.

SALVETE flores Mártyrum,
Quos lucis ipso in límine
Christi insecútor sústulit,
Ceu turbo nascéntes rosas.

Vos prima Christi víctima,
Grex immólatorum tener,
Aram sub ipsam símplices
Palma et corónis lúditis.

Jesu tibi sit glória,
Qui natus es de Vírgine,
Cum Patre, et almo Spíritu
In sempitérna sæcula.
Amen.

℣. Heródes irátus occídit multos púeros. ℟. In Béthlehem Judæ civitáte David.

Ad Bened. Ant. t. 1. *f* Hi sunt, qui cum muliéribus non sunt coinquináti: Vírgines enim sunt, et sequúntur Agnum quocúmque íerit.

ORATIO.

DEUS, cujus hodiérna die præcónium Innocéntes Mártyres non loquéndo, sed moriéndo conféssi sunt: ómnia in nobis vitiórum mala mortífica, ut fidem tuam, quam lingua nostra lóquitur, étiam móribus vita fateátur. Per Dóminum.

Deinde fit Commemoratio de Nativitate.

Ant. Glória in excélsis Deo, et in terra pax homínibus bonæ voluntátis, allelúia, allelúia.

℣. Notum fecit Dóminus, allelúia. ℟. Salutáre suum, allelúia.

ORATIO.

CONCEDE, quæsumus omnípotens Deus: ut nos Unigéniti tui nova per carnem natívitas líberet, quos sub peccáti jugo vetústa sérvitus tenet.

Pro S. Stephano.

Ant. Stéphanus autem plenus grátia et fortitúdine, faciébat signa magna in pópulo.

℣. Sepeliérunt Stéphanum viri timoráti. ℟. Et fecérunt

planctum magnum super eum.

ORATIO.

Da nobis, quæsumus Dómine, imitári quod cólimus, ut discámus et inimícos dilígere : quia ejus natalítia celebrámus, qui novit étiam pro persecutóribus exoráre Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum.

Pro S. Joanne.

Ant. Iste est Joánnes, qui supra pectus Dómini in cœna recúbuit : beátus Apóstolus, cui reveláta sunt secréta cœléstia.

℣. Hic est discípulus ille, qui testimónium pérhibet de his. ℟. Et scimus quia verum est testimónium ejus.

ORATIO.

Ecclesiam tuam, Dómine, benígnus illústra : ut beáti Joánnis Apóstoli tui et Evangelístæ illumináta doctrínis, ad dona pervéniat sempitérna. Per Dóminum.

AD TERTIAM.

Ant. A bimátu.

Capitulum, Vidi supra montem Sion, *ut supra, ad Laudes.*

℟. *br.* Lætámini in Dómino,* Et exultáte justi. Lætámini. ℣. Et gloriámini omnes recti corde. Ex exultáte. Glória Patri. Lætámini.

℣. Exúltent justi in conspéctu Dei. ℟. Et delecténtur in lætítia.

AD SEXTAM.

Ant. Angeli eórum.

CAPITULUM. *Apoc.* 14.

Hi sunt, qui cum muliéribus non sunt coinquináti : Vírgines enim sunt. Hi sequúntur Agnum quocúmque íerit.

℟. *br.* Exúltent justi * In conspéctu Dei. Exúltent. ℣. Et delecténtur in lætítia. In conspéctu. Glória Patri. Exúltent.

℣. Justi autem in perpétuum vivent. ℟. Et apud Dóminum est merces eórum.

AD NONAM.

Ant. Sub throno Dei.

CAPITULUM. *Apoc.* 14.

Hi empti sunt ex homínibus primítiæ Deo, et Agno, et in ore ipsórum non est invéntum mendácium : sine mácula enim sunt ante thronum Dei.

℟. *br.* Justi autem * In perpétuum vivent. Justi. ℣. Et apud Dóminum est merces eórum. In perpétuum. Glória Patri. Justi.

℣. Exultábunt Sancti in glória. ℟. Lætabúntur in cubílibus suis.

AD VESPERAS.

Ant. Tecum princípium, *cum reliquis Antiphonis et Psalmis de Nativitate,* p. 224.

Capitulum, Vidi supra montem, *p.* 243.

Hymnus, Salvéte flores Mártyrum, *p.* 243.

℣. Sub throno Dei omnes sancti clamant. ℟. Víndica sánguinem nostrum Deus noster.

Ad Magnif. Ant. t. 2. Innocéntes pro Christo infántes oc-

císi sunt, ab iníquo rege lacténtes interfécti sunt, ipsum sequúntur Agnum sine mácula, et dicunt semper : Glória tibi Dómine.

Oratio, Deus, cujus hodiérna, *ut supra, in Laudibus*, p. 243.

Deinde fit Commemoratio S. Thomæ Cantuariensis, nisi fuerit Sabbatum.

Ant. Iste sanctus pro lege Dei sui certávit usque ad mortem, et a verbis impiórum non tímuit : fundátus enim erat supra firmam petram.

℣. Glória et honóre coronásti eum Dómine. ℟. Et constituísti eum super ópera mánuum tuárum.

ORATIO.

DEUS, pro cujus Ecclésia gloriósus Pontifex Thomas gládiis impiórum occúbuit : præsta quæsumus ; ut omnes, qui ejus implórant auxílium, petitiónis suæ salutárem consequántur efféctum.

Et fit Commemoratio de Nativitate.

Ant. Hódie Christus natus est : hódie Salvátor appáruit : hódie in terra canunt Angeli, lætántur Archángeli : hódie exúltant justi, dicéntes : Glória in excélsis Deo, allelúia.

℣. Notum fecit Dóminus, allelúia. ℟. Salutáre suum, allelúia.

ORATIO.

CONCEDE, quæsumus omnípotens Deus : ut nos Unigéniti tui nova per carnem natívitas líberet, quos sub peccáti jugo vetústa sérvitus tenet.

Pro S. Stephano.

Ant. Sepeliérunt Stéphanum viri timoráti, et fecérunt planctum magnum super eum.

℣. Stéphanus vidit cœlos apértos. ℟. Vidit et introívit : beátus homo, cui cœli patébant.

ORATIO.

DA nobis, quæsumus Dómine, imitári quod cólimus, ut discámus et inimícos dilígere : quia ejus natalítia celebrámus, qui novit étiam pro persecutóribus exoráre Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum.

Pro S. Joanne.

Ant. Exíit sermo inter fratres, quod discípulus ille non móritur : et non dixit Jesus : Non móritur, sed, Sic eum volo manére, donec véniam.

℣. Valde honorándus est beátus Joánnes. ℟. Qui supra pectus Dómini in cœna récubuit.

ORATIO.

ECCLESIAM tuam, Dómine, benígnus illústra : ut beáti Joánnis Apóstoli tui et Evangelístæ illumináta doctrínis, ad dona pervéniat sempitérna. Per Dóminum.

Si Festum Nativitatis Domini, S. Stephani, S. Joannis Evangelistæ, SS. Innocentium, et eorum dies Octavæ, venerint in Dominica, ipso

die nihil fit de Dominica, sed die proximo post Festum S. Thomæ Martyris fit de ea, ut infra, p. 250.

Si Festum S. Thomæ venerit in Dominica, transfertur in II *Feriam, et in Sabbato post Orationem SS. Innocentium dicitur Antiphona, ℣. et Oratio Dominicæ, quæ paulo infra habetur*, p. 250. *Deinde fit Commemoratio Octavarum : et in secundis Vesperis Dominicæ fit Commemoratio S. Thomæ, et Octavarum.*

In secundis Vesperis sancti Thomæ, Antiphonæ et Psalmi de Nativitate, p. 224, *quæ duplicantur : Capitulum et alia de S. Silvestro cum Commem. sancti Thomæ et Octavarum.*

IN FESTO SANCTI THOMÆ, EPISCOPI ET MARTYRIS.

Semiduplex.

Romæ, et in statu Eccles. ex Decr. S. R. C. 15 *maii* 1846, *Duplex.*

De Communi unius Martyr.

ORATIO.

Deus, pro cujus Ecclésia gloriósus Póntifex Thomas gládiis impiórum occúbuit : præsta quæsumus; ut omnes, qui ejus implórant auxílium, petitiónis suæ salutárem consequántur efféctum. Per Dóminum.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Communi unius Martyris, A Miléto, p. xxij.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

Thomas, Londíni in Anglia natus, Theobáldo succéssit Cantuariénsi Epíscopo : et qui ántea in administrándo Cancelláriæ múnere præcláre se gésserat, in Episcopáli offício fortis et invíctus fuit. Cum enim Henrícus secúndus Angliæ rex, convocátis ad se Epíscopis et procéribus regni, leges ferret utilitáti ac dignitáti Ecclesiásticæ repugnántes, ádeo constánter óbstitit régiæ cupiditáti, ut neque pollicitatiónibus, neque terróribus de senténtia decédens, próxime conjiciéndus in cárcerem clam recésserit. Inde propínqui ejus omnis ætátis ejécti, amíci, fautóres omnes, iis, quibus per ætátem licéret, jurejurándo adstríctis, univérsos Thomam aditúros, si fortásse miserábili suórum calamitátis aspéctu moverétur, qui a sancto propósito privátis incómmodis deterréri mínime potuísset. Non respéxit carnem aut sánguinem, neque ullus in eo humanitátis sensus pastorális offícii constántiam labefactávit.

℟. Honéstum fecit illum Dóminus, et custodívit eum ab inimícis, et a seductóribus tutávit illum : * et dedit illi claritátem ætérnam. ℣. Descendítque cum illo in fóveam, et in vínculis non derelíquit eum. Et dedit illi claritátem ætérnam.

LECTIO V.

Contulit ígitur se ad Alexándrum Tértium Pontíficem, a quo benígne accéptus est : et inde proféctus, Mónachis Pontiniacénsis monastérii, Cisterciénsis Ordinis, ab eódem commendátus. Quod ut cognóvit Henrícus, missis ad Convéntum Fratrum Cisterciénsium minácibus lítteris, Thomam e Pontiníaco monastério exturbáre conátur. Quare vir sanctus véritus, ne sua causa mali áliquid Cisterciénsis família paterétur, sponte dicéssit, et Ludovícum Gálliæ regem ejus invitátu convénit : ubi támdiu fuit, quoad Pontífice Máximo, et ipso rege agéntibus, ab exílio summa totíus regni gratulatióne revocátur. Qui dum boni pastóris offícium secúrus exéquitur, ecce calumniatóres ad regem déferunt, eum multa contra regnum et públicam quiétem models : ut proptérea sæpius conquererétur rex, se in suo regno cum uno sacerdóte pacem habére non posse.

℟. Desidérium ánimæ ejus tribuísti ei Dómine, * Et voluntáte labiórum ejus non fraudásti eum. ℣. Quóniam prævenísti eum in benedictiónibus dulcédinis : posuísti in cápite ejus corónam de lápide pretióso. Et.

LECTIO VI.

Ex qua regis voce nefárii satéllites sperántes gratum se regi factúros, si Thomam e médio tóllerent, clam conveniéntes Cantuáriam Epíscopum in templo Vespertínis horis óperam dantem, aggrediúntur. Qui cléricis templi áditus præclúdere conántibus accúrrens, óstium apéruit, illis usus verbis ad suos : Non est Dei Ecclésia custodiénda more castrórum : et ego pro Ecclésia Dei libénter mortem subíbo. Tum ad mílites, Vos Dei jussu cavéte, ne cuípiam meórum noceátis. Deínde flexis génibus, Deo, beátæ Maríæ, sancto Dionysio, et reliquis Sanctis, ejus Ecclésiæ patrónis, Ecclésiam et seipsum comméndans, sacrum caput eádem constántia, qua iniquíssimi regis légibus restíterat, ímpio ferro præcidéndum óbtulit quarto Kaléndas Januárii, anno Dómini millésimo centésimo septuagésimo primo : cujus cérebro respérsum est tótius templi paviméntum. Quem multis póstea illústrem miráculis idem Alexánder Póntifex rétulit in Sanctórum númerum.

℟. Stola jucunditátis índuit, *p.* xxvj.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Joánnem.

LECTIO VII. *Cap.* 10. *b*

In illo témpore : Dixit Jesus Pharisæis : Ego sum pastor bonus. Bonus pastor ánimam suam dat pro óvibus suis. Et réliqua.

Homilía sancti Joánnis Chrysóstomi.

Homilia 59 *in Joannem.*

MAGNUM quiddam, dilectíssimi, magnum inquam est Ecclésiæ prælátio, et quæ multa índiget sapiéntia et fortitúdine, qualem Christus propósuit : ut ánimam pro óvibus ponámus, et numquam illas deserámus : ut lupo generóse resistámus. Hæc enim inter pastórem et mercenárium est differéntia. Alter própriæ, contémptis óvibus, alter, sua contémpta, óvium semper salúti invígilat. Pastóris ergo exémplo demonstráto, deceptóres duos méminit, furem mactántem et rapiéntem oves : et mercenárium permitténtem, neque defendéntem commíssas.

℞. Coróna áurea super caput ejus, * Expréssa signo sanctitátis, glória honóris, et opus fortitúdinis. ℣. Quóniam prævenísti eum in benedictiónibus dulcédinis, posuísti in cápite ejus corónam de lápide pretióso. Expréssa signo.

LECTIO VIII.

QUOD superióri témpore Ezéchiel his verbis insecátus est : Væ pastóribus Israel : nonne pascébant semetípsos ? nonne greges pascúntur a pastóribus ? Sed illi contrárium faciébant, quod máximæ malítiæ genus est, et plurimórum causa malórum. Idcírco inquit : Neque quod abjéctum erat, reducébant : neque quod períerat, quærébant, neque confráctum alligábant, neque infírmum consolidábant : quóniam se, non gregem pascébant. Idem et Paulus áliis verbis signíficat : Omnes quæ sua sunt, quærunt, non quæ Jesu Christi.

℞. Hic est vere martyr, qui pro Christi nómine sánguinem suum fudit : * Qui minas júdicum non tímuit, nec terrénæ dignitátis glóriam quæsívit, sed ad cæléstia regna pervénit. ℣. Justum dedúxit Dóminus per vias rectas, et osténdit illi regnum Dei. Qui minas. Glória Patri. Qui minas.

LECTIO IX.

VERUM ab utróque se dissidére osténdit Christus : ab illis quidem, qui in aliórum perníciem véniunt, cum dicat se proptérea venísse, ut vitam habérent, et abundántius habérent : ab his autem, qui oves a lupis rapi negligébant, dicéndo, se propter eas ánimam pónere, ne oves períreut. Nam cum Judæi ipsum interímere vellent, non proptérea déstitit a doctrína, neque credéntes trádidit, sed pérstitit, et pértulit mortem : ídeo frequénter inquit : Ego sum pastor bonus. Quæ cum nullo niti testimónio videréntur (quod enim póneret ánimam suam, non multo post re monstrátum est : quod autem vitam habérent, et abundántius habérent, eventúrum erat in futúro sæ-

culo) álterum ab áltero confírmat.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

Et in Laudibus fiunt Commemorationes de Octavis.

De Nativitate.

Ant. Glória in excélsis Deo, et in terra pax homínibus bonæ voluntátis, allelúia, allelúia.

℣. Notum fecit Dóminus, allelúia. ℟. Salutáre suum, allelúia.

ORATIO.

Concede, quæsumus omnípotens Deus : ut nos Unigéniti tui nova per carnem natívitas líberet, quos sub peccáti jugo vetústa sérvitus tenet.

Pro S. Stephano.

Ant. Stéphanus autem plenus grátia, et fortitúdine, faciébat signa magna in pópulo.

℣. Sepeliérunt Stéphanum viri timoráti. ℟. Et fecérunt planctum magnum super eum.

ORATIO.

Da nobis, quæsumus Dómine, imitári quod cólimus, ut discámus et inimícos dilígere : quia ejus natalítia celebrámus, qui novit étiam pro persecutóribus exoráre Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum.

Pro S. Joanne.

Ant. Iste est Joánnes, qui supra pectus Dómini in cœna recúbuit : beátus Apóstolus, cui reveláta sunt secréta cœléstia.

℣. Hic est discípulus ille, qui testimónium pérhibet de his. ℟. Et scimus quia verum est testimónium ejus.

ORATIO.

Ecclesiam tuam, Dómine, benígnus illústra : ut beáti Joánnis Apóstoli tui et Evangelístæ illumináta doctrínis, ad dona pervéniat sempitérna.

Pro SS. Innocentibus.

Ant. Hi sunt, qui cum muliéribus non sunt coinquináti : Vírgines enim sunt, et sequúntur Agnum quocúmque íerit.

℣. Heródes irátus occídit multos púeros. ℟. In Béthlehem Judæ civitáte David.

ORATIO.

Deus, cujus hodiérna die præcónium Innocéntes Mártyres non loquéndo, sed moriéndo conféssi sunt : ómnia in nobis vitiórum mala mortífica; ut fidem tuam, quam lingua nostra lóquitur, étiam móribus vita fateátur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Si Festum S. Thomæ non venerit in Dominica, Officium Dominicæ fit die immediate sequenti Festum ipsius; nisi fuerit Sabbatum, quia tunc de Dominica fit tantum Commemoratio in die S. Silvestri; et in Sabbato fit Officium de Octava Nativitatis, ut inferius ponitur, p. 256.

DOMINICA

INFRA OCTAVAM NATIVITATIS.

In II Vesperis S. Thomæ, quando non venerit in Dominica, Ant. Tecum princípium, *cum reliquis Antiphonis et Psalmis de Nativitate,* p. 224.

CAPITULUM. *Galat.* 4.

FRATRES, Quanto témpore hæres párvulus est, nihil differt a servo, cum sit dóminus ómnium : sed sub tutóribus et actóribus est usque ad præfinítum tempus a patre.

Hymnus, Jesu Redémptor, *p.* 209.

℣. Verbum caro factum est, allelúia. ℟. Et habitávit in nobis, allelúia.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Dum médium siléntium * tenérent ómnia, et nox in suo cursu médium iter perágeret, omnípotens sermo tuus Dómine a regálibus sédibus venit, allelúia.

ORATIO.

OMNIPOTENS sempitérne Deus, dírige actus nostros in beneplácito tuo : ut in nómine dilécti Fílii tui mereámur bonis opéribus abundáre. Qui tecum vivit.

Deinde fit Commemoratio S. Thomæ.

Ant. Qui vult veníre post me, ábneget semetípsum, et tollat crucem suam, et sequátur me.

℣. Justus ut palma florébit. ℟. Sicut cedrus Líbani multiplicábitur.

ORATIO.

DEUS, pro cujus Ecclésia gloriósus Póntifex Thomas gládiis impiórum occúbuit : præsta quæsumus ; ut omnes, qui ejus implórant auxílium, petitiónis suæ salutárem consequántur efféctum.

De Nativitate.

Ant. Hódie Christus natus est : hódie Salvátor appáruit : hódie in terra canunt Angeli, lætántur Archángeli : hódie exúltant justi dicéntes : Glória in excélsis Deo, allelúia.

℣. Notum fecit Dóminus, allelúia. ℟. Salutáre suum, allelúia.

ORATIO.

CONCEDE, quæsumus omnípotens Deus : ut nos Unigéniti tui nova per carnem natívitas líberet, quos sub peccáti jugo vetústa sérvitus tenet.

Pro S. Stephano.

Ant. Sepeliérunt Stéphanum viri timoráti, et fecérunt planctum magnum super eum.

℣. Stéphanus vidit cœlos apértos. ℟. Vidit et introívit : beátus homo, cui cœli patébant.

ORATIO.

DA nobis, quæsumus Dómine, imitári quod cólimus, ut discámus et inimícos dilígere : quia ejus natalítia celebrámus, qui novit étiam pro persecutóribus exoráre Dó-

minum nostrum Jesum Christum Fílium tuum.

Pro S. Joanne.

Ant. Exiit sermo inter fratres, quod discípulus ille non móritur : et non dixit Jesus : Non móritur, sed, Sic eum volo manére, donec véniam.

℣. Valde honorándus est beátus Joánnes. ℟. Qui supra pectus Dómini in cœna recúbuit.

ORATIO.

Ecclesiam tuam, Dómine, benígnus illústra : ut beáti Joánnis Apóstoli tui et Evangelístæ illumináta doctrínis, ad dona pervéniat sempitérna.

Pro SS. Innocentibus.

Ant. Innocéntes pro Christo infántes occísi sunt, ab iníquo rege lacténtes interfécti sunt : ipsum sequúntur Agnum sine mácula, et dicunt semper : Glória tibi Dómine.

℣. Sub throno Dei omnes sancti clamant. ℟. Víndica sánguinem nostrum Deus noster.

ORATIO.

Deus, cujus hodiérna die præcónium Innocéntes Mártyres non loquéndo, sed moriéndo conféssi sunt : ómnia in nobis vitiórum mala mortífica ; ut fidem tuam, quam lingua nostra lóquitur, étiam móribus vita fateátur. Per Dóminum nostrum.

AD MATUTINUM.

Omnia dicuntur sicut in die Nativitatis, p. 209, *præter Ant. ad Benedictus et Magnificat. Orationem, Lectiones et Responsoria.*

Hac nocte ponitur Epistola B. Pauli ad Romanos, et de ea et aliis ejus Epistolis legitur usque ad Septuagesimam.

IN I NOCTURNO.

Incipit Epístola beáti Pauli Apóstoli ad Romános.

LECTIO I. *Cap.* 1.

Paulus servus Jesu Christi, vocátus Apóstolus, segregátus in Evangélium Dei, quod ante promíserat per Prophétas suos in Scriptúris sanctis de Fílio suo, qui factus est ei ex sémine David secúndum carnem, qui prædestinátus est Fílius Dei in virtúte secúndum spíritum sanctificatiónis, ex resurrectióne mortuórum Jesu Christi Dómini nostri : per quem accépimus grátiam, et Apostolátum ad obediéndum fídei in ómnibus Géntibus pro nómine ejus, in quibus estis et vos vocáti Jesu Christi : ómnibus qui sunt Romæ, diléctis Dei, vocátis sanctis. Grátia vobis et pax a Deo Patre nostro, et Dómino Jesu Christo.

℟. Hódie nobis de cœlo pax vera descéndit : * Hódie per totum mundum mellíflui facti sunt cœli. ℣. Hódie illúxit nobis dies redemptiónis novæ, reparatiónis antíquæ, felicitátis ætérnæ. Hódie per totum mundum.

Lectio II.

PRIMUM quidem grátias ago Deo meo per Jesum Christum pro ómnibus vobis: quia fides vestra annuntiátur in univérso mundo. Testis enim mihi est Deus, cui sérvio in spíritu meo in Evangélio Fílii ejus, quod sine intermissióne memóriam vestri fácio semper in oratiónibus meis : óbsecrans si quo modo tandem aliquándo prósperum iter hábeam in voluntáte Dei veniéndi ad vos. Desídero enim vidére vos, ut áliquid impértiar vobis grátiæ spirituális ad confirmándos vos : id est, simul consolári in vobis per eam, quæ ínvicem est, fidem vestram atque meam.

℟. Quem vidístis pastóres dícite, annuntiáte nobis, in terris quis appáruit. * Natum vídimus, et choros Angelórum collaudántes Dóminum. ℣. Dícite quidnam vidístis, et annuntiáte Christi nativitátem. Natum.

Lectio III.

NOLO autem vos ignoráre, fratres : quia sæpe propósui veníre ad vos (et prohíbitus sum usque adhuc) ut áliquem fructum hábeam et in vobis, sicut et in céteris Géntibus. Græcis, ac Bárbaris, sapiéntibus, et insipiéntibus débitor sum : ita (quod in me) promptum est et vobis, qui Romæ estis, evangelizáre. Non enim erubésco Evangélium. Virtus enim Dei est in salútem omni credénti, Judæo primum, et Græco. Justítia enim Dei in eo revelátur ex fide in fidem : sicut scriptum est : Justus autem ex fide vivit. Revelátur enim ira Dei de cœlo super omnem impietátem et injustítiam hóminum eórum, qui veritátem Dei in injustítia détinent : quia quod notum est Dei, maniféstum est in illis. Deus enim illis manifestávit.

℟. O magnum mystérium et admirábile sacraméntum, ut animália vidérent Dóminum natum, jacéntem in præsépio : * Beáta Virgo cujus víscera meruérunt portáre Dóminum Christum. ℣. Ave María, grátia plena : Dóminus tecum. Beáta Virgo. Glória Patri. Beáta.

IN II NOCTURNO.

Sermo S. Leonis Papæ.

Lectio IV.

Serm. 9 *de Nativit. Domini.*

EXCEDIT quidem dilectíssimi, multúmque superéminet humáni elóquii facultátem divíni óperis magnitúdo : et inde óritur difficúltas fandi, unde adest rátio non tacéndi. Quia in Christo Jesu Fílio Dei non solum ad divínam esséntiam, sed étiam ad humánam spectat natúram, quod dictum est per Prophétam : Generatiónem ejus quis enarrábit ? Utrámque enim substántiam in unam convenísse persónam, nisi fides credat, sermo non éxplicat. Et

ideo numquam matéria déficit laudis, quia numquam súfficit cópia laudatóris.

℟. Beáta Dei Génitrix María, cujus víscera intácta pérmanent, * Hódie génuit Salvatórem sæculi. ℣. Beáta quæ crédidit, quóniam perfécta sunt ómnia, quæ dicta sunt ei a Dómino. Hódie génuit.

LECTIO V.

GAUDEAMUS ígitur quod ad eloquéndum tantæ misericórdiæ sacraméntum ímpares sumus : et cum salútis nostræ altitúdinem prómere non valeámus, sentiámus nobis bonum esse, quod víncimur. Nemo enim ad cognitiónem veritátis magis propínquat, quam qui intélligit in rebus dívinis, étiam si multum profíciat, semper sibi superésse quod quærat. Nam qui se ad id, in quod tendit, pervenísse præsúmit, non quæsíta réperit, sed in inquisitióne déficit.

℟. Sancta et immaculáta Virgínitas, quibus te láudibus ófferam, néscio : * Quia quem cœli cápere non póterant, tuo grémio contulísti. ℣. Benedícta tu in muliéribus, et benedíctus fructus ventris tui. Quia quem.

LECTIO VI.

NE autem infirmitátis nostræ perturbémur angústiis, Evangélicæ nos et prophéticæ ádjuvant voces : quibus ita ascéndimur, et docémur, ut nos nativitátem Dómini, qua Verbum caro factum est, non tam prætéritam recólere, quam præséntem videámur inspícere. Quod enim pastóribus pro gregum suórum custódia vigilántibus nuntiávit Angelus, etiam nostrum implévit audítum : et ídeo Domínicis óvibus præsumus, quia verba divínitus édita cordis aure servámus : tamquam et in hodiérna festivitáte dicátur : Evangelízo vobis gáudium magnum, quod erit omni pópulo, quia natus est vobis hódie Salvátor, qui est Christus Dóminus, in civitáte David.

℟. Beáta víscera Maríæ Vírginis, quæ portavérunt ætérni Patris Fílium : et beáta úbera, quæ lactavérunt Christum Dóminum : * Qui hódie pro salúte mundi de Vírgine nasci dignátus est. ℣. Dies sanctificátus illúxit nobis : veníte Gentes, et adoráte Dóminum. Qui hódie. Glória Patri. Qui hódie.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Lucam.

LECTIO VII. *Cap. 2. c*

IN illo témpore: Erat Joseph, et María Mater Jesu mirántes super his, quæ dicebántur de illo. Et réliqua.

Homilía sancti Ambrósii Epíscopi.

Lib. 2 in cap. 2 Lucæ, prope finem.

VIDES úberem in omnes grátiam Dómini genera-

tióne diffúsam, et prophetíam incrédulis negátam esse, non justis. Ecce et Símeon prophétat, in ruínam et resurrectiónem plurimórum venísse Dóminum Jesum Christum, ut justórum, iniquorúmque mérita discérnat : et pro nostrórum qualitáte factórum, judex verus et justus aut supplícia decérnat, aut præmia.

℟. Verbum caro factum est, et habitávit in nobis : * Et vídimus glóriam ejus, glóriam quasi unigéniti a Patre, plenum grátiæ et veritátis. ℣. Omnia per ipsum facta sunt, et sine ipso factum est nihil. Et.

LECTIO VIII.

Et tuam ipsius ánimam pertransíbit gládius. Nec líttera, nec história docet, ex hac vita Maríam corporális necis passióne migrásse. Non enim ánima, sed corpus materiáli gládio transverberátur. Et ídeo prudéntiam Maríæ haud ignáram mystérii cœléstis osténdit. Vivum enim verbum Dei et válidum, et acútius omni gládio acutíssimo, pénetrans usque ad divisiónem ánimæ et spíritus, ártuum quoque et medullárum, cogitatiónes cordis et secréta scrutátur animórum, quia nuda et apérta sunt ómnia Dei Fílio, quem consciéntiæ secréta non fallunt.

℟. O Regem cœli, cui tália famulántur obséquia! stábulo pónitur, qui cóntinet mundum : * Jacet in præsépio, et in cœlis regnat. ℣. Natus est nobis hódie salvátor, qui est Christus Dóminus, in civitáte David. Jacet in præsépio. Glória Patri. Jacet.

LECTIO IX.

Prophetavit ítaque Símeon, prophetáverat virgo, prophetáverat copuláta conjúgio, prophetáre débuit étiam vídua, ne qua aut proféssio deésset, aut sexus. Et ídeo Anna et stipéndiis viduitátis, et móribus talis indúcitur, ut digna plane fuísse credátur, quæ Redemptórem ómnium venísse nuntiáret. Cujus mérita cum álibi descripsérimus, cum víduas hortarémur, hoc loco, quóniam ad ália properámus, non putámus iteránda.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

AD LAUDES

ET PER HORAS.

Ant. t. 2. Quem vidístis * pastóres, dícite, annuntiáte nobis, in terris quis appáruit. Natum vídimus, et choros Angelórum collaudántes Dóminum, allelúia, allelúia.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliquis*, p. 17.

Ant. t. 2. Génuit puérpera * Regem, cui nomen ætérnum : et gáudia matris habens cum virginitátis honóre, nec primam símilem visa est, nec habére sequéntem, allelúia.

Ant. t. 7. Angelus ad pastóres * ait : Annúntio vobis gáudium magnum : quia na-

tus est vobis hódie Salvátor mundi, allelúia.

Ant. t. 7. Facta est * cum Angelo multitúdo cœléstis exércitus laudántium Deum, et dicéntium : Glória in excélsis Deo, et in terra pax homínibus bonæ voluntátis, allelúia.

Ant. t. 8. Párvulus fílius * hódie natus est nobis, et vocábitur Deus, Fortis, allelúia, allelúia.

CAPITULUM. *Galat.* 4.

FRATRES, Quanto témpore hæres párvulus est, nihil differt a servo, cum sit dóminus ómnium : sed sub tutóribus et actóribus est usque ad præfinítum tempus a patre.

Hymnus, A Solis ortus cárdine, *p.* 223.

℣. Verbum caro factum est, allelúia. ℟. Et habitávit in nobis, allelúia.

Ad Bened. Ant. t. 8. Dum médium siléntium * tenérent ómnia, et nox in suo cursu médium iter perágeret, omnípotens sermo tuus Dómine a regálibus sédibus venit, allelúia.

ORATIO.

OMNIPOTENS sempitérne Deus, dírige actus nostros in beneplácito tuo : ut in nómine dilécti Fílii tui mereámur bonis opéribus abundáre. Qui tecum vivit.

Et fit Commem. de Octava Nativitatis, et aliis Octavis, ut supra post nonam Lectionem sancti Thomæ, p. 249.

AD PRIMAM.

Ant. Quem vidístis.

Capitulum. Regi sæculórum, *p.* 27.

℟. *br.* Christe Fili Dei vivi, * Miserére nobis. ℣. Qui natus es de María Vírgine.

Ad Absolutionem Capituli dicitur Capitulum Nonæ, ut infra.

AD TERTIAM.

Ant. Génuit puérpera.

Capitulum, Fratres, Quanto témpore, *ut supra, ad Laudes.*

℟. *br.* Verbum caro factum est, * Allelúia, allelúia. Verbum. ℣. Et habitávit in nobis. Allelúia, allelúia. Glória Patri. Verbum.

℣. Ipse invocábit me, allelúia. ℟. Pater meus es tu, allelúia.

AD SEXTAM.

Ant. Angelus ad pastóres.

CAPITULUM. *Galat.* 4.

AT ubi venit plenitúdo témporis, misit Deus Fílium suum factum ex mulíere, factum sub lege, ut eos qui sub lege erant, redímeret : ut adoptiónem filiórum reciperémus.

℟. *br.* Notum fecit Dóminus, * Allelúia, allelúia. Notum. ℣. Salutáre suum. Allelúia, allelúia. Glória Patri. Notum.

℣. Vidérunt omnes fines terræ, allelúia. ℟. Salutáre Dei nostri, allelúia.

AD NONAM.

Ant. Párvulus fílius.

CAPITULUM. *Galat. 4.*

Itaque jam non est servus, sed fílius : quod si fílius, et hæres per Deum.

℟. *br.* Vidérunt omnes fines terræ, * Allelúia, allelúia. Vidérunt. ℣. Salutáre Dei nostri. Allelúia, allelúia. Glória Patri. Vidérunt omnes.

℣. Verbum caro factum est, allelúia. ℟. Et habitávit in nobis, allelúia.

IN II VESPERIS.

Ant., Psalmi, Capitulum, et Hymnus ut supra in primis Vesperis, p. 250.

℣. Verbum caro factum est, allelúia. ℟. Et habitávit in nobis, allelúia.

Ad Magnif. Ant. Puer Jesus * proficiébat ætáte et sapiéntia coram Deo et homínibus.

Oratio, Omnípotens sempitérne Deus, *ut supra, ad Laudes.*

Et fit Comm. de Octava Nativitatis, et aliis Octavis, ut supra in I Vesperis, p. 250.

Si dies post Festum S. Thomæ fuerit Sabbatum, Officium fit de Octava Nativitatis hoc modo. In secundis Vesperis S. Thomæ omnia dicuntur sicut in secundis Vesperis diei Nativitatis, p. 224, (*sed non duplicantur Ant.*) *et post Orationem Nativitatis fit Commemoratio S. Thomæ, deinde S. Stephani, et aliarum Octavarum, ut supra,* p. 250, *post Orationem Dominicæ,*

Ad Matutinum omnia dicuntur sicut in die Nativitatis, p. 210, *præter Lectiones primi et secundi Nocturni, et Responsoria, quæ dicuntur ut supra in Dominica,* p. 251, *et Lectiones tertii Nocturni, quæ dicuntur ut infra.*

Léctio sancti Evangélii secúndum Lucam.

LECTIO VII. *Cap. 2. b*

In illo témpore : Pastóres loquebántur ad ínvicem : Transeámus usque Béthlehem, et videámus hoc verbum, quod factum est, quod Dóminus osténdit nobis. Et venérunt festinántes. Et réliqua.

Homilía sancti Ambrósii Epíscopi.

Lib. 2 in cap. 2 Lucæ, circa medium.

Vides festináre pastóres. Nemo enim cum desídia Christum requírit. Vides pastóres Angelo credidísse; et tu Patri, Fílio, Spirítui sancto, Angelis, Prophétis, et Apóstolis, crédere non vis? Vide, quam signánter Scriptúra singulórum libret moménta verbórum. Festínant, inquit, Verbum vidére. Etenim cum caro Dómini vidétur, Verbum vidétur, quod est Fílius.

℟. Verbum caro factum est, et habitávit in nobis : * Et vídimus glóriam ejus, glóriam quasi unigéniti a Patre, plenum grátiæ et veritátis.

℣. Omnia per ipsum facta sunt, et sine ipso factum est nihil. Et vídimus.

LECTIO VIII.

Non mediócre fídei tibi hoc videátur exémplum, quod vilis sit persóna pastórum. Certe quo vílior ad prudéntiam, eo pretiósior ad fidem. Non gymnásia choris reférta sapiéntum, sed plebem Dóminus símplicem requisívit, quæ phaleráre audíta, et fucáre nescíret. Simplícitas enim quæritur, non ambítio desiderátur.

℟. O Regem cœli, cui tália famulántur obséquia ! stábulo pónitur, qui cóntinet mundum : * Jacet in præsépio, et in cœlis regnat. ℣. Natus est nobis hódie Salvátor, qui est Christus Dóminus, in civitáte David. Jacet. Glória Patri. Jacet.

LECTIO IX.

Nec contemnénda putes quasi vília verba Pastórum. A pastóribus enim María fidem cólligit. A pastóribus pópulus ad Dei reveréntiam congregátur. Miráti étiam sunt omnes qui audiérunt, de iis quæ dicebántur a pastóribus ad ipsos. María autem conservábat ómnia verba hæc, cónferens in corde suo. Discámus sanctæ Vírginis in ómnibus castitátem, quæ non minus ore pudíca quam córpore, arguménta fídei conferébat in corde.

Te Deum laudámus, p. 16.

Hiemalis.

Ad Laudes omnia dicuntur sicut in Nativitate, p. 222, *et post Orationem fit Comm. de S. Stephano, et reliquis Octavis, ut supra post nonam Lectionem S. Thomæ,* p. 249.

Ad Horas omnia dicuntur sicut in Nativitate Domini, p. 223.

Ad Vesperas, Ant. Tecum princípium, *cum reliquis Antiphonis et Psalmis de Nativitate,* p. 224. *Et Antiphonæ duplicantur. Capitulum et reliqua de S. Silvestro.*

Si Festum S. Silvestri venerit in Dominica, agitur de Festo cum Commemor. Dominicæ in primis Vesperis et Laudibus ante Comm. omnium Octavarum, et IX *Lectio erit de Homilia Dominicæ,* p. 253.

IN FESTO S. SILVESTRI,

PAPÆ ET CONFESSORIS.

Duplex.

A Capitulo omnia de Communi Conf. Pont. p. xlvij.

ORATIO.

Da, quæsumus omnípotens Deus : ut beáti Silvéstri Confessóris tui atque Pontíficis veneránda solémnitas, et devotiónem nobis áugeat, et salútem. Per Dóminum.

Deinde fit Commemoratio de Octavis, post Orationem Dominicæ, ut supra p. 250.

AD MATUTINUM.

Omnia de Communi Conf. Pont., p. xlviij, *præter Lectiones et Orationem.*

IN I NOCTURNO.

De Epístola ad Romános.

Lectio i. *Cap.* 2.

Propter quod inexcusábilis es, o homo omnis, qui júdicas. In quo enim júdicas álterum, teípsum condémnas: éadem enim agis quæ júdicas. Scimus enim quóniam judícium Dei est secúndum veritátem in eos, qui tália agunt. Exístimas autem hoc, o homo, qui júdicas eos qui tália agunt, et facis ea, quia tu effúgies judícium Dei? An divítias bonitátis ejus, et patiéntiæ, et longanimitátis contémnis? et ignóras quóniam benígnitas Dei ad pœniténtiam te addúcit?

℟. Euge serve bone et fidélis: quia in pauca fuísti fidélis, supra multa te constítuam: * Intra in gáudium Dómini tui. ℣. Dómine quinque talénta tradidísti mihi, ecce ália quinque superlucrátus sum. Intra.

Lectio ii.

Secundum autem durítiam tuam, et impœnitens cor, thesaurízas tibi iram in die iræ, et revelatiónis justi judícii Dei, qui reddet unicuíque secúndum ópera ejus: iis quidem, qui secúndum patiéntiam boni óperis, glóriam, et honórem et incorruptiónem quærúnt, vitam ætérnam: iis autem, qui sunt ex contentióne, et qui non acquiéscunt veritáti, credunt autem iniquitáti, ira et indignátio.

℟. Ecce sacérdos magnus, qui in diébus suis plácuit Deo: * Ideo jurejurándo fecit illum Dóminus créscere in plebem suam. ℣. Benedictiónem ómnium Géntium dedit illi, et testaméntum suum confirmávit super caput ejus. Ideo.

Lectio iii.

Tribulatio et angústia in omnem ánimam hóminis operántis malum, Judæi primum, et Græci; glória autem et honor et pax omni operánti bonum, Judæo primum, et Græco: non enim est accéptio personárum apud Deum. Quicúmque enim sine lege peccavérunt, sine lege períbunt: et quicúmque in lege peccavérunt, per legem judicabúntur. Non enim auditóres legis justi sunt apud Deum, sed factóres legis justificabúntur.

℟. Jurávit Dóminus, *p.* lj.

IN II NOCTURNO.

Lectio iv.

Silvester Románus, patre Rufíno, a prima ætáte óperam dedit Cyríno presbytero: cujus doctrínam et mores egrégie imitátus, trigésimum annum agens, Présbyter sanctæ Románæ Ecclésiæ a Marcellíno Pontífice creátur. Quo in múnere cum omni laude cléricis áliis antecélleret, in Melchíadis póstea locum succéssit, Imperatóre Constantíno. Cui imperatóri, cum lepræ curándæ causa, sibi ex infántium sánguine, medicó-

rum consílio, bálneum parári jussísset, sancti Apóstoli Petrus et Paulus in quiéte apparuérunt, præcipiéntes ei, ut si ex lepra liberári vellet, omíssa ímpii bálnei immanitáte, Silvéstrum in Sorácte monte latitántem accérseret : a quo salutári lavácro recreátus, in omni ditióne Románi Impérii templa Christiáno more ædificári imperáret : sublatísque inánium deórum simulácris, vero Deo cultum adhibéret. Constantínus ígitur, cœléstibus mónitis obtémperans, Silvéstrum diligentíssime conquisítum vocat : a quo, Apostolórum imágines recognóscens, baptísmo sanátur : et ad tuéndam propagandámque Christi religiónem inflammátur.

℟. Invéni David servum meum, óleo sancto meo unxi eum : * Manus enim mea auxiliábitur ei. ℣. Nihil profíciet inimícus in eo, et fílius iniquitátis non nocébit ei. Manus enim.

LECTIO V.

ITAQUE auctóre Silvéstro multas Basílicas ædificávit, quas sacris imagínibus, donísque, ac munéribus magnificentíssimis exornávit : facultáte étiam data Christiánis, quod ántea negátum erat, públice templa extruéndi. Hoc Pontífice hábita sunt duo Concília : Nicænum, ubi præsidéntibus ejus Legátis, præsénteque Constantíno, et trecéntis decem et octo Epíscopis, sancta et Cathólica Fides explicáta est, Ario ejúsque sectatóribus condemnátis : quam étiam Synodum confirmávit, peténtibus Concílii Pátribus univérsis : et Románum, in quo interfuére ducénti octogínta quátuor Epíscopi, ubi íterum Aríus condemnátus est.

℟. Pósui adjutórium super poténtem, et exaltávi eléctum de plebe mea : * Manus enim mea auxiliábitur ei. ℣. Invéni David servum meum, óleo sancto meo unxi eum. Manus enim.

LECTIO VI.

MULTA item decréta fecit Ecclésiæ Dei utília : in his : Ut a solo Epíscopo Chrisma conficerétur : Ut Présbyter chrísmate baptizáti summum liníret vérticem : Ut Diacóni dalmáticis in Ecclésia, et palla linóstima ad lævam uteréntur : Ut in líneo tantum velo sacrifícium altáris conficerétur. Præscrípsit tempus ómnibus, qui Ordínibus initiáti essent, exercéndi síngulos Ordines in Ecclésia, ántequam quisque ad altiórem gradum ascénderet : Ut láicus clérico non inférret crimen : Ne cléricus apud profánum júdicem causam díceret. Sábbati, et Domínici diéi nómine retento, réliquos hebdómadæ dies Feriárum nómine distínctos, ut jam ante in Ecclésia vocári cœperant, appellári vóluit;

quo significarétur, quotídie cléricos, abjécta cæterárum rerum cura, uni Deo prorsus vacáre debére. Huic cœlésti prudéntiæ, qua Ecclésiam administrábat, insignis vitæ sánctitas, et benígnitas in páuperes perpétuo respóndit. Quo in génere provídit, ut cléricis copiósis egéntes conjúngeret: et sacris virgínibus, quæ ad victum necessária essent, suppeditaréntur. Vixit in Pontificátu annos vigínti unum, menses decem, diem unum. Sepúltus est in Cœmetério Príscillæ, via Salária. Fecit Ordinatiónes septem mense Decémbri, quibus creávit Presbyteros quadragínta duos, Diáconos vigínti quinque, Epíscopos per divérsa loca sexagínta quinque.

℟. Iste est qui ante Deum, p. liij.

IN III NOCTURNO.

Homilia in Evang. Sint lumbi vestri præcíncti, *ut in Comm. Confessoris non Pontificis, primo loco,* p. lxxiij.

Responsoria de Communi Confessoris Pontificis, p. lvj.

Postea Te Deum laudámus, *p.* 16.

Reliqua omnia usque ad Vesperas sumuntur de Communi Confessoris Pontificis, p. lvij.

Et in fine Laudum fit Comm. de Octavis, ut supra post nonam Lect. S. Thomæ, p. 249.

IN CIRCUMCISIONE DOMINI,
ET OCTAVA NATIVITATIS.
Duplex.

AD VESPERAS.

Ant. O admirábile commércium, *cum reliquis de Laudibus,* p. 265.

Psalm. Dixit Dóminus. Laudáte púeri. Lætátus sum. Nisi Dóminus. Lauda Jerúsalem, *ut in Festis B. M. per annum,* p. cxxvij.

CAPITULUM. *Tit.* 2. *c*

APPARUIT grátia Dei Salvatóris nostri ómnibus homínibus, erúdiens nos, ut abnegántes impietátem, et sæculária desidéria, sóbrie, et juste, et pie vivámus in hoc sæculo.

Hymnus, Jesu Redémptor, *p.* 209.

℣. Verbum caro factum est, allelúia. ℟. Et habitávit in nobis, allelúia.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Propter nímiam charitátem suam, qua diléxit nos Deus, Fílium suum misit in similitúdinem carnis peccáti, allelúia.

ORATIO.

DEUS, qui salútis ætérnæ, beátæ Maríæ virginitáte fœcúnda, humáno géneri præmia præstitísti: tríbue quæsumus; ut ipsam pro nobis intercedére sentiámus, per quam merúimus auctórem vitæ suscípere Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum.

Et nulla fit Commemoratio.

AD MATUTINUM.

Invitat. Christus natus est nobis : * Veníte, adorémus.

Psalm. Veníte, exultémus, *p.* 2.

Hymnus, Jesu Redémptor, *ut* p. 209.

IN I NOCTURNO.

Ant. t. 8. *f* Dóminus dixit ad me : Fílius meus es tu, ego hódie génui te.

Psalm. Quare fremuérunt, *p.* 210.

Ant. t. 8. *f* In sole pósuit tabernáculum suum : et ipse tamquam sponsus procédens de thálamo suo.

Psalm. Cœli enárrant, *p.* 210.

Ant. t. 8. *f* Elevámini portæ æternáles, et introíbit rex glóriæ.

Psalm. Dómini est terra, *p.* 30.

℣. Tamquam sponsus. ℟. Dóminus procédens de thálamo suo.

De Epístola beáti Pauli Apóstoli ad Romános.

Lectio I. *Cap.* 3 *et* 4.

Quid ergo ámplius Judæo est? aut quæ utílitas circumcisiónis? multum per omnem modum. Primum quidem, quia crédita sunt illis elóquia Dei. Quid enim si quidam illórum non credidérunt? Numquid incredúlitas illórum fidem Dei evacuábit? Absit. Est autem Deus verax : omnis autem homo mendax, sicut scriptum est : Ut justificéris in sermónibus tuis, et vincas cum judicáris. Si autem iníquitas nostra justítiam Dei comméndat, quid dicémus? Numquid iníquus est Deus, qui infert iram? (secúndum hóminem dico.) Absit. Alióquin quómodo judicábit Deus hunc mundum?

℟. Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccáta mundi : ecce de quo dicébam vobis : Qui post me venit, ante me factus est:* Cujus non sum dignus corrígiam calceaménti sólvere. ℣. Qui de terra est, de terra lóquitur : qui de cœlo venit, super omnes est. Cujus non sum dignus.

Lectio II.

An Judæórum Deus tantum? Nonne et Géntium? Immo et Géntium. Quóniam quidem unus Deus est qui justíficat circumcisiónem ex fide, et præpútium per fidem. Legem ergo destrúimus per fidem? Absit: sed legem statúimus. Quid ergo dicémus invenísse Abraham patrem nostrum secúndum carnem? Si enim Abraham ex opéribus justificátus est, habet glóriam, sed non apud Deum. Quid enim dicit Scriptúra? Crédidit Abraham Deo : et reputátum est illi ad justítiam. Ei autem, qui operátur, merces non imputátur secúndum grátiam, sed secúndum débitum. Ei vero, qui non operátur, credénti autem in eum qui justíficat ímpium, reputátur fides ejus ad justítiam secúndum propósitum

grátiæ Dei. Sicut et David dicit beatitúdinem hóminis, cui Deus accépto fert justítiam sine opéribus : Beáti, quorum remíssæ sunt iniquitátes, et quorum tecta sunt peccáta.

℟. Dies sanctificátus illúxit nobis : veníte Gentes, et adoráte Dóminum : * Quia hódie descéndit lux magna in terris. ℣. Hæc dies quam fecit Dóminus, exultémus, et lætémur in ea. Quia.

LECTIO III.

BEATITUDO ergo hæc in circumcisióne tantum manet, an étiam in præpútio? Dícimus enim quia reputáta est Abrahæ fides ad justítiam. Quómodo ergo reputáta est, in circumcisióne, an in præpútio? Non in circumcisióne, sed in præpútio. Et signum accépit circumcisiónis, signáculum justítiæ fídei, quæ est in præpútio : ut sit pater ómnium credéntium per præpútium, ut reputétur et illis ad justítiam : et sit pater circumcisiónis non iis tantum, qui sunt ex circumcisióne, sed et iis, qui sectántur vestígia fídei, quæ est in præpútio patris nostri Abrahæ.

℟. Benedíctus qui venit in nómine Dómini, Deus Dóminus, et illúxit nobis : * Allelúia, allelúia. ℣. Hæc dies quam fecit Dóminus, exultémus et lætémur in ea. Allelúia. Glória Patri. Allelúia.

IN II NOCTURNO.

Ant. t. 1, *r* Speciósus forma præ fíliis hóminum, diffúsa est grátia in lábiis tuis.

Psalm. Eructávit, *p.* 211.

Ant. t. 7. Homo natus est in ea, et ipse fundávit eam Altíssimus.

Psalm. Fundamenta ejus, *p.* 101.

Ant. t. 5. Exultábunt ómnia ligna silvárum ante fáciem Dómini, quóniam venit.

Psalm. Cantáte Dómino... cantáte, *p.* 105.

℣. Speciósus forma præ fíliis hóminum. ℟. Diffúsa est grátia in lábiis tuis.

Sermo sancti Leónis Papæ.

LECTIO IV.

Sermo 7 de Nativitate Domini.

FESTIVITATIS hodiérnæ, dilectíssimi, verus venerátor est, et pius cultor, qui nec de Incarnatióne Dómini áliquid falsum, nec de Deitáte áliquid sentit indígnum. Paris enim perículi malum est, si illi aut natúræ nostræ véritas, aut patérnæ glóriæ negátur æquálitas. Cum ergo ad intelligéndum sacraméntum nativitátis Christi, qua de matre vírgine est ortus, accédimus, abigátur procul terrenárum calígo ratiónum, et ab illuminátæ fídei óculo mundánæ sapiéntiæ fumus abscédat.

℟. Congratulámini mihi omnes qui diligitis Dóminum : * Quia cum essem párvula, plácui Altíssimo, et de meis viscéribus génui Deum et hóminem. ℣. Beátam me di-

cent omnes generatiónes, quia ancíllam húmilem respéxit Deus. Quia.

LECTIO V.

Divina est enim auctóritas, cui crédimus : divína est doctrína, quam séquimur. Quóniam sive legis testificatióni, sive orâculis Prophetárum, sive Evangélicæ tubæ interiórem admoveámus audítum: verum est, quod Joánnes plenus Spíritu sancto intónuit : In princípio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum. Hoc erat in princípio apud Deum. Omnia per ipsum facta sunt, et sine ipso factum est nihil. Et símiliter verum est quod idem prædicátor adjécit : Verbum caro factum est, et habitávit in nobis : et vídimus glóriam ejus, glóriam quasi unigéniti a Patre.

℞. Confirmátum est cor Vírginis, in quo divína mystéria Angelo nuntiánte concépit : tunc speciósum forma præ fíliis hóminum castis suscépit viscéribus : * Et benedícta in ætérnum, Deum nobis prótulit et hóminem. ℣. Domus pudíci péctoris templum repénte fit Dei : intácta nésciens virum verbo concépit Fílium. Et benedícta.

LECTIO VI.

In utráque ergo natúra idem est Dei Fílius, nostra suscípiens, et própria non amíttens : in hómine hóminem rénovans, in se incommutábilis persevérans. Déitas enim, quæ illi cum Patre commúnis est, nullum detriméntum omnipoténtiæ súbiit, nec Dei formam servi forma violávit : quia summa et sempitérna esséntia, quæ se ad humáni géneris inclinávit salútem, nos quidem in suam glóriam tránstulit, sed quod erat, esse non déstitit. Unde cum Unigénitus Dei minórem se Patre confitétur, cui se dicit æquálem; veritátem in se formæ utriúsque demónstrat : ut et humánam probet imparílitas, et divínam decláret æquálitas.

℞. Benedícta, et venerábilis es Virgo María, quæ sine tactu pudóris invénta es mater Salvatóris : * Jacébat in præsépio, et fulgébat in cœlo. ℣. Dómine, audívi audítum tuum, et tímui : considerávi ópera tua, et expávi : in médio duórum animálium. Jacébat. Glória Patri. Jacébat.

IN III NOCTURNO.

Ant. t. 8. In princípio, et ante sæcula Deus erat Verbum, et ipse natus est hódie Salvátor mundi.

Psalm. Dóminus regnávit, exúltet, *p.* 105.

Ant. t. 2. Ante lucíferum génitus, et ante sæcula, Dóminus Salvátor noster hódie nasci dignátus est.

Psalm. Cantáte Dómino... quia, *p.* 109.

Ant. t. 8. Nato Dómino Angelórum chorus canébat, dicens : Salus Deo nostro

sedénti super thronum, et Agno.

Psalm. Dóminus regnávit, irascántur, *p.* 109.

℣. Notum fecit Dóminus, allelúia. ℞. Salutáre suum, allelúia.

Léctio sancti Evangélii secúndum Lucam.

LECTIO VII. *Cap.* 2. *c*

IN illo témpore: Postquam consummáti sunt dies octo, ut circumciderétur puer, vocátum est nomen ejus Jesus. Et réliqua.

Homilía sancti Ambrósii Epíscopi.

Lib. 2 *in cap.* 2 *Lucæ, circa medium.*

CIRCUMCIDITUR ítaque puer. Quis est iste puer, nisi ille, de quo dictum est: Puer natus est nobis, fílius datus est nobis? Factus est enim sub lege, ut eos, qui sub lege essent, lucrifáceret. Ut sísterent eum Dómino. Quid sit autem in Jerúsalem sisti Dómino, dícerem, nisi in Isaíæ comméntis ante dixíssem. Circumcísus enim vítiis Domínico dignus judicátur obtútu: quia óculi Dómini super justos. Vides omnem legis véteris sériem fuísse typum futúri: nam et circumcísio purgatiónem signíficat delictórum.

℞. Sancta et immaculáta virgínitas, quibus te láudibus éfferam, néscio: * Quia quem cœli cápere non póterant, tuo grémio contulísti. ℣. Benedícta tu in muliéribus, et benedíctus fructus ventris tui. Quia quem.

Benedictio, Divínum auxílium.

LECTIO VIII.

SED quóniam prona quadam cupiditáte peccándi, humánæ carnis et mentis fragílitas inextricabílibus vítiis implicátur, eo per octávum circumcisiónis diem culpæ totíus futúra purgátio, resurrectiónis præfigurabátur ætáte. Hoc est enim illud: Quia omne masculínum adapériens vulvam, sanctum Dómino vocábitur. Verbis enim Legis promittebátur Vírginis partus. Et vere sanctus, quia immaculátus. Dénique ipsum esse, qui Lege signétur, in eúmdem modum ab Angelo repetíta verba declárant: Quod nascétur, inquit, Sanctum, vocábitur Fílius Dei.

℞. Nésciens mater Virgo virum, péperit sine dolóre: Salvatórem sæculórum, ipsum Regem Angelórum, sola Virgo lactábat úbere de cœlo pleno. ℣. Domus pudíci péctoris templum repénte fit Dei: intácta nésciens virum, verbo concépit Fílium. Salvatórem. Glória Patri. Salvatórem.

LECTIO IX.

SOLUS enim per ómnia ex natis de fémina sanctus Dóminus Jesus, qui terrénæ contágia corruptélæ immaculáti partus novitáte non sénserit, et cœlésti majestáte de-

púlerit. Nam si lítteram sequámur : quómodo sanctus omnis másculus, cum multos sceleratíssimos fuísse non láteat? Numquid sanctus Achab? Numquid sancti pseudoprophétæ, quos ad Elíæ preces ultor cœléstis injúriæ ignis absúmpsit ? Sed ille sanctus, quem in figúra futúri mystérii pia legis divínæ præscrípta signábant : eo quod solus sanctæ Ecclésiæ Vírginis ad generándos pópulos Dei, immaculátæ fœcunditátis aperíret genitále secrétum.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

AD LAUDES
ET PER HORAS.

Ant. t. 6. O admirábile * commércium ! Creátor géneris humáni, animátum corpus sumens, de Vírgine nasci dignátus est : et procédens homo sine sémine, largítus est nobis suam Deitátem.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliquis,* p. 17.

Ant. t. 3. *r* Quando natus es * ineffabíliter ex Vírgine, tunc implétæ sunt Scriptúræ : Sicut plúvia in vellus descendísti, ut salvum fáceres genus humánum : te laudámus Deus noster.

Ant. t. 4. Rubum quem víderat Móyses * incombústum, conservátam agnóvimus tuam laudábilem virginitátem; Dei Génitrix intercéde pro nobis.

Ant. t. 1. Germinávit radix Jesse : orta est stella ex Jacob : virgo péperit Salvatórem : te laudámus Deus noster.

Ant. t. 2. Ecce María * génuit nobis Salvatórem, quem Joánnes videns exclamávit, dicens : Ecce Agnus Dei : ecce qui tollit peccáta mundi, allelúia.

CAPITULUM. *Tit.* 2. *c*

APPARUIT grátia Dei Salvatóris nostri ómnibus homínibus, erúdiens nos, ut abnegántes impietátem, et sæculária desidéria, sóbrie, et juste, et pie vivámus in hoc sæculo.

Hymnus, A solis ortus cárdine, *p.* 2?3.

℣. Verbum caro factum est, allelúia. ℟. Et habitávit in nobis, allelúia.

Ad Bened. Ant. t. 8. Mirábile mystérium declarátur hódie : innovántur natúræ, Deus homo factus est : id quod fuit, permánsit, et quod non erat, assúmpsit, non commixtiónem passus, neque divisiónem.

ORATIO.

DEUS, qui salútis ætérnæ, beátæ Maríæ virginitáte fœcúnda, humáno géneri præmia præstitísti : tríbue quæsumus; ut ipsam pro nobis intercédere sentiámus, per quam merúimus auctórem vitæ suscípere Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum : Qui tecum vivit.

AD TERTIAM.

Ant. Quando natus es.

Capitulum, Appáruit grátia, *ut supra, ad Laudes.*

℟. *br.* Verbum caro factum est, * Allelúia, allelúia. Verbum. ℣. Et habitávit in nobis. Allelúia, allelúia. Glória Patri. Verbum.

℣. Ipse invocábit me, allelúia. ℟. Pater meus es tu, allelúia.

AD SEXTAM.

Ant. Rubum quem víderat Móyses.

CAPITULUM. *Hebr.* 1. *c*

Et : Tu in princípio Dómine terram fundásti, et ópera mánuum tuárum sunt cœli.

℟. *br.* Notum fecit Dóminus, * Allelúia, allelúia. Notum. ℣. Salutáre suum. Allelúia, allelúia. Glória Patri. Notum.

℣. Vidérunt omnes fines terræ, allelúia. ℟. Salutáre Dei nostri, allelúia.

AD NONAM.

Ant. Ecce María.

CAPITULUM. *Hebr.* 1. *d*

Ipsi períbunt, tu autem permanébis, et omnes sicut vestiméntum veteráscent : et velut amíctum mutábis eos, et mutabúntur : tu autem idem ipse es, et anni tui non defícient.

℟. *br.* Vidérunt omnes fines terræ, * Allelúia, allelúia. Vidérunt. ℣. Salutáre Dei nostri. Allelúia, allelúia. Glória Patri. Vidérunt.

℣. Verbum caro factum est, allelúia. ℟. Et habitávit in nobis, allelúia.

AD VESPERAS.

Ant. O admirábile, *cum reliquis de Laudibus,* p. 265.

Psalmi, Capitulum, et Hymnus, ut supra, in I Vesperis, p. 260.

℣. Notum fecit Dóminus, allelúia. ℟. Salutáre suum, allelúia.

Ad Magnif. Ant. t. 2. Magnum hæreditátis mystérium: Templum Dei factus est úterus nesciéntis virum : non est pollútus ex ea carnem assúmens : omnes Gentes vénient, dicéntes : Glória tibi Dómine.

Oratio ut supra in Laud.

Deinde pro S. Stephano.

Ant. Stéphanus autem plenus grátia et fortitúdine faciébat signa magna in pópulo.

℣. Stéphanus vidit cœlos apértos. ℟. Vidit et introívit : beátus homo, cui cœli patébant.

ORATIO.

Omnipotens sempitérne Deus qui primítias Mártyrum in beáti Levítæ Stéphani sánguine dedicásti : tríbue quæsumus ; ut pro nobis intercéssor exístat, qui pro suis étiam persecutóribus exorávit Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum : Qui tecum vivit.

De aliis Octavis in his Vesperis nihil fit.

IN OCTAVA
SANCTI STEPHANI.

Duplex.

Omnia dicuntur sicut in

die Festi, p. 227, *præter Lectiones et Orationem.*

Et fit Commemoratio de aliis Octavis.

IN I NOCTURNO.

De Actibus Apostolórum.

Lectio i. *Cap.* 7 *f et* 8.

Dura cervíce, et incircumcísis córdibus et áuribus, vos semper Spirítui sancto resístitis, sicut patres vestri, ita et vos. Quem Prophetárum non sunt persecúti patres vestri? et occidérunt eos, qui prænuntiábant de advéntu Justi, cujus vos nunc proditóres et homicídæ fuístis: qui accepístis legem in dispositióne Angelórum, et non custodístis. Audiéntes autem hæc, dissecabántur córdibus suis et stridébant déntibus in eum.

℟. Stéphanus autem plenus grátia et fortitúdine, * Faciébat prodígia, et signa magna in pópulo. ℣. Surrexérunt quidam de synagóga disputántes cum Stéphano, et non póterant resístere sapiéntiæ et spirítui qui loquebátur. Faciébat.

Lectio ii.

Cum autem esset plenus Spíritu sancto, inténdens in cœlum, vidit glóriam Dei, et Jesum stantem a dextris Dei. Et ait: Ecce vídeo cœlos apértos, et Fílium hóminis stantem a dextris Dei. Exclamántes autem voce magna, continuérunt aures suas, et ímpetum fecérunt unanímiter in eum. Et ejiciéntes eum extra civitátem lapidábant: et testes deposuérunt vestiménta sua secus pedes adolescéntis, qui vocabátur Saulus. Et lapidábant Stéphanum invocántem, et dicéntem: Dómine Jesu, súscipe spíritum meum.

℟. Vidébant omnes Stéphanum, qui erant in concílio: * Et intuebántur vultum ejus tamquam vultum Angeli stantis inter illos. ℣. Plenus grátia et fortitúdine faciébat prodígia et signa magna in pópulo. Et intuebántur.

Lectio iii.

Positis autem génibus, clamávit voce magna, dicens: Dómine ne státuas illis hoc peccátum. Et cum hoc dixísset, obdormívit in Dómino. Saulus autem erat conséntiens neci ejus. Facta est autem in illa die persecútio magna in Ecclésia, quæ erat Jerosólymis: et omnes dispérsi sunt per regiónes Judææ et Samaríæ præter Apóstolos. Curavérunt autem Stéphanum viri timoráti, et fecérunt planctum magnum super eum.

℟. Intuens in cœlum beátus Stéphanus, vidit glóriam Dei, et ait: * Ecce vídeo cœlos apértos, et Fílium hóminis stántem a dextris virtútis Dei. ℣. Cum autem esset Stéphanus plenus Spíritu sancto, inténdens in cœlum vidit glóriam Dei, et ait. Ecce vídeo cœlos. Glória Patri. Ecce vídeo cœlos.

IN II NOCTURNO.

Sermo S. Augustíni Epíscopi.

LECTIO IV.

Serm. 2 de sancto Stephano.

POST hestérnum festivíssimum diem, quo Salvatóris nostri Christi nobis natívitas illúxit, étiam hodiérnus dies beáti mártyris Stéphani coróna illustrátur. Mártyris illíus mérita nulla pars orbis ignórat; passus enim est in ipso princípio Ecclésiæ, id est, in ipsa urbe Jerosólyma. Ibi enim Diáconus ministrávit : et in ipso juventútis flore decórem ætátis suæ sánguine purpurávit. Pássio ejus insígnis est, multúmque mirábilis. Hanc modo de libro Actuum Apostolórum cum legerétur, non solum audívimus, sed étiam óculis spectávimus.

℟. Lapidábant Stéphanum invocántem et dicéntem : * Dómine Jesu Christe, áccipe spíritum meum : et ne státuas illis hoc peccátum. ℣. Pósitis autem génibus clamávit voce magna, dicens. Dómine.

LECTIO V.

CHRISTUS ergo caput Mártyrum prior passus est pro nobis, relínquens vobis exémplum, ut sequámini vestígia ejus. Cujus passiónis vestígia prosecútus beatíssimus Stéphanus, confiténdo Christum lapidátus a Judæis, corónam méruit tamquam suo sibi nómine pósitam. Stéphanus enim Græce, Latíne coróna appellátur. Jam coróna nomen habébat, et ídeo palmam martyrii suo nómine præferébat.

℟. Impetum fecérunt unanímiter in eum, et ejecérunt eum extra civitátem, invocántem et dicéntem : * Dómine Jesu, áccipe spíritum meum. ℣. Et testes deposuérunt vestiménta sua secus pedes adolescéntis, qui vocabátur Saulus : et lapidábant Stéphanum invocántem et dicéntem. Dómine.

LECTIO VI.

QUI cum lapidarétur, non solum non expectábat de persecutóribus reportáre vindíctam, sed eis pótius a Deo véniam postulábat. Memínerat enim dixísse Dóminum : Mihi vindícta, ego retríbuam, dicit Dóminus. Et íterum : Ne díxeris : Ulcíscar me de inimícis meis : sed expécta Dóminum, ut tibi auxílio sit. Expectáre nos jubet Dóminus Deus, ut in die futúræ retributiónis cum sanctis Martyribus vindicémur.

℟. Impii super justum jactúram fecérunt, ut eum morti tráderent : * At ille gaudens suscépit lápides, ut mererétur accípere corónam glóriæ. ℣. Continuérunt aures suas, et ímpetum fecérunt unanímiter in eum. At. Glória. At.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap. 23. d*

IN illo témpore : Dicébat Jesus Scribis et Pharisæis :

Ecce ego mitto ad vos Prophétas, et Sapiéntes, et Scribas : et ex illis occidétis, et crucifigétis. Et réliqua.

Homilía sancti Hierónymi Presbyteri.

Lib. 4 Comment. in Cap. 23 *Matthæi.*

JERUSALEM, Jerúsalem quæ occídis Prophétas. Jerúsalem, non saxa et ædifícia civitátis, sed habitatóres vocat : quam plangit patris afféctu, sicut et in álio loco légimus, quod videns eam fléverit. In eo autem quod dicit : Quóties vólui congregáre fílios tuos, omnes retro Prophétas a se missos esse testátur. Gallínæ quoque similitúdinem congregántis sub alas pullos suos, in cántico Deuteronómii légimus : Sicut áquila prótegit nidum suum, et super pullos suos desiderávit, expándens alas suas, suscépit eos, et tulit super pennas suas.

℟. Stéphanus servus Dei, quem lapidábant Judæi, vidit cœlos apértos : vidit, et introívit : * Beátus homo, cui cœli patébant. ℣. Cum ígitur saxórum crepitántium túrbine quaterétur, inter æthéreos aulæ cœléstis sinus divína ei cláritas fulsit. Beátus homo.

LECTIO VIII.

ECCE relinquétur vobis domus vestra desérta. Hoc ipsum ex persóna Jeremíæ jam ante díxerat : Relíqui domum meam, dimísi hæreditátem meam : facta est mihi hæréditas mea quasi spelúnca hyænæ. Desértam Judæórum domum, id est, templum illud quod fulgébat augústius, óculis comprobámus, quia habitatórem Christum pérdidit, et hæreditátem prærípere géstiens occídit hærédem.

℟. Pateféctæ sunt jánuæ cœli Christi mártyri beáto Stéphano, qui in número mártyrum invéntus est primus : * Et ídeo triúmphat in cœlis coronátus. ℣. Mortem enim, quam Salvátor noster dignátus est pro nobis pati, hanc ille primus réddidit Salvatóri. Et ídeo. Glória Patri. Et ídeo.

LECTIO IX.

DICO enim vobis, non me vidébitis ámodo, donec dicátis : Benedíctus, qui venit in nómine Dómini. Ad Jerúsalem lóquitur, et ad pópulum Judæórum. Versículum autem istum, quo et párvuli atque lacténtes in ingréssu Jerúsalem Dómini Salvatóris usi sunt, quando dixérunt : Benedíctus qui venit in nómine Dómini, Hosánna in excélsis : sumpsit de céntesimo décimo séptimo Psalmo, qui maniféste de advéntu Dómini scriptus est.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

AD LAUDES
ET PER HORAS.

Ant. Lapidavérunt, *cum reliquis,* p. 231.

Pro Commemoratione sancti Joannis.

Ant. Iste est Joánnes, qui

supra pectus Dómini in cœna recúbuit: beátus Apóstolus, cui reveláta sunt secréta cœléstia.

℣. Hic est discípulus ille, qui testimónium pérhibet de his. ℟. Et scimus quia verum est testimónium ejus.

ORATIO.

Ecclesiam tuam, Dómine, benígnus illústra: ut beáti Joánnis Apóstoli tui et Evangelístæ illumináta doctrínis, ad dona pervéniat sempitérna.

Pro SS. Innocentibus.

Ant. Hi sunt, qui cum muliéribus non sunt coinquináti: Vírgines enim sunt, et sequúntur Agnum quocúmque íerit.

℣. Heródes irátus occídit multos púeros. ℟. In Béthlehem Judæ civitáte David.

ORATIO.

Deus, cujus hodiérna die præcónium Innocéntes Mártyres non loquéndo, sed moriéndo conféssi sunt: ómnia in nobis vitiórum mala mortífica; ut fidem tuam, quam lingua nostra lóquitur, étiam móribus vita fateátur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

AD II VESPERAS.

Ant. de Laudibus Festi, Lapidavérunt, *cum reliquis*, p. 231.

Psalm. Dixit Dóminus, *cum reliquis de Dominica*, p. 125, *et ultimi loco, Psalm.* Crédidi, p. 129.

Deinde fit de S. Joanne.

CAPITULUM. *Eccli.* 15.

Qui timet Deum, fáciet bona: et qui cóntinens est justítiæ, apprehéndet illam, et obviábit illi quasi mater honorificáta.

HYMNUS.

Exultet orbis gáudiis:
Cœlum resúltet láudibus:
Apostolórum glóriam
Tellus, et astra cóncinunt.

Vos sæculórum Júdices,
Et vera mundi lúmina,
Votis precámur córdium;
Audíte voces súpplicum.

Qui templa cœli cláuditis,
Serásque verbo sólvitis;
Nos a reátu nóxios
Solvi jubéte, quæsumus.

Præcépta quorum prótinus
Languor, salúsque séntiunt;
Sanáte mentes lánguidas:
Augéte nos virtútibus:

Ut, cum redíbit Arbiter
In fine Christus sæculi,
Nos sempitérni gáudii
Concédat esse cómpotes.

Jesu tibi sit glória,
Qui natus es de Vírgine,
Cum Patre et almo Spíritu,
In sempitérna sæcula.
Amen.

℣. Valde honorándus est beátus Joánnes. ℟. Qui supra pectus Dómini in cœna recúbuit.

Ad Magnif. Ant. t. 1. *f* Iste est Joánnes, qui supra pectus Dómini in cœna recúbuit beátus Apóstolus, cui reveláta sunt secréta cœléstia.

Oratio, Ecclésiam tuam, *ut supra.*

Pro S. Stephano.

Ant. Sepeliérunt Stéphanum viri timoráti, et fecérunt planctum magnum super eum.

℣. Stéphanus vidit cœlos apértos. ℟. Vidit et introívit : beátus homo, cui cœli patébant.

ORATIO.

OMNIPOTENS sempitérne Deus, qui primítias Mártyrum in beáti Levítæ Stéphani sánguine dedicásti : tribue quæsumus; ut pro nobis intercéssor exístat, qui pro suis étiam persecutóribus exorávit Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum.

Pro SS. Innocentibus.

Ant. Innocéntes pro Christo infántes occísi sunt, ab iníquo reges lacténtes interfécti sunt, ipsum sequúntur Agnum sine mácula, et dicunt semper : Glória tibi Dómine.

℣. Sub throno Dei omnes sancti clamant. ℟. Víndica sánguinem nostrum Deus noster.

Oratio, Deus, *ut supra,* p. 270.

IN OCTAVA
SANCTI JOANNIS.

Duplex.

Omnia dicuntur sicut in die, p. 233, *præter Lectiones.*

IN I NOCTURNO.

De libro Apocalypsis beáti Joánnis Apóstoli.

LECTIO I. *Cap. 4.*

POST hæc vidi : et ecce óstium apértum in cœlo, et vox prima quam audívi tamquam tubæ loquéntis mecum, dicens : Ascénde huc, et osténdam tibi quæ opórtet fíeri post hæc. Et statim fui in spíritu : et ecce sedes pósita erat in cœlo, et supra sedem sedens. Et qui sedébat, símilis erat aspéctui lápidis jáspidis et sárdinis : et iris erat in circúitu sedis, símilis visióni smarágdinæ. Et in circúitu sedis sedília vigínti quátuor : et super thronos vigínti quátuor senióres sedéntes, circumamícti vestiméntis albis, et in capítibus eórum corónæ áureæ.

℟. Valde honorándus est beátus Joánnes, qui supra pectus Dómini in cœna recúbuit : * Cui Christus in cruce matrem vírginem vírgini commendávit. ℣. Virgo est eléctus a Dómino, atque inter céteros magis diléctus. Cui Christus.

LECTIO II.

ET de throno procedébant fúlgura, et voces, et tonítrua : et septem lámpades ardéntes ante thronum, qui sunt septem Spíritus Dei. Et in conspéctu sedis tamquam mare vítreum símile crystállo : et in médio sedis, et in circúitu sedis, quátuor animália plena óculis ante et retro. Et ánimal primum símile leóni, et secúndum ánimal símile vítulo, et tértium ánimal habens fáciem quasi hóminis, et quartum ánimal símile áquilæ volánti. Et quátuor animália, síngula eó-

rum habébant alas senas : et in circúitu, et intus plena sunt óculis.

℟. Hic est discípulus ille, qui testimónium pérhibet de his, et scripsit hæc : * Et scimus quia verum est testimónium ejus. ℣. Fluénta Evangélii de ipso sacro Domínici péctoris fonte potávit. Et scimus quia verum.

LECTIO III.

Et réquiem non habébant die ac nocte, dicéntia : Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dóminus Deus omnípotens, qui erat, et qui est, et qui ventúrus est. Et cum darent illa animália glóriam et honórem, et benedictiónem sedénti super thronum, vivénti in sæcula sæculórum, procidébant vigínti quátuor senióres ante sedéntem in throno, et adorábant vivéntem in sæcula sæculórum, et mittébant corónas suas ante thronum, dicéntes : Dignus es Dómine Deus noster accípere glóriam, et honórem, et virtútem : quia tu creásti ómnia, et propter voluntátem tuam erant, et creáta sunt.

℟. Hic est beatíssimus Evangelísta et Apóstolus Joánnes,* Qui privilégio amóris præcípui, cœteris áltius a Dómino méruit honorári. ℣. Hic est discípulus ille quem diligébat Jesus, qui supra pectus Dómini in cœna recúbuit. Qui privilégio. Glória Patri. Qui privilégio.

IN II NOCTURNO.

Ex Tractátu sancti Augustíni Epíscopi in Joánnem.

LECTIO IV.

Tractatu 36.

In quátuor Evangéliis, vel pótius quátuor libris uníus Evangélii sanctus Joánnes Apóstolus non immérito secúndum intelligéntiam spiritálem áquilæ comparátus, áltius multóque sublímius áliis tribus eréxit prædicatiónem suam : et in ejus erectióne étiam corda nostra érigi vóluit. Nam cœteri tres Evangelístæ tamquam cum hómine Dómino in terra ámbulant, et de divinitáte ejus pauca dixérunt : istum autem quasi pigúerit in terra ambuláre, sicut ipso exórdio sui sermónis intónuit, eréxit se non solum super terram, et super omnem ámbitum áeris et cœli, sed super omnem étiam exércitum Angelórum, omnémque constitutiónem invisibílium potestátum : et pervénit ad eum, per quem facta sunt ómnia, dicéndo : In princípio erat Verbum, et Verbum erat apud Deum, et Deus erat Verbum.

℟. Qui vícerit, fáciam illum colúmnam in templo meo, dicit Dóminus : * Et scribam super eum nomen meum, et nomen civitátis novæ Jerúsalem. ℣. Vincénti dabo édere de ligno vitæ, quod est in paradíso Dei mei. Et scribam super eum.

Lectio v.

Huic tantæ sublimitáti princípii étiam cœtera cóngrua prædicávit, et de Dómini divinitáte, quómodo nullus álius, est locútus : hoc eructábat, quod bíberat. Non enim sine causa de illo in isto ipso Evangélio narrátur, quia et in convíviosuper pectus Dómini discumbébat. De illo ergo péctore in secréto bibébat, sed quod in secréto bibit, in manifésto eructávit : ut pervéniat ad omnes Gentes non solum incarnátio Fílii Dei, pássio, et resurréctio, sed étiam quod erat ante incarnatiónem únicus Patri, Verbum Patris, coætérnus generánti, æquális ei, a quo missus est.

℟. Diligébat autem eum Jesus, quóniam speciális prærogatíva castitátis, amplióri dilectióne fécerat dignum, * Quia virgo eléctus ab ipso, virgo in ævum permánsit. ℣. In cruce dénique moritúrus huic matrem suam vírginem vírgini commendávit. Quia virgo.

Lectio vi.

Aquila ipse est Joánnes, sublímium prædicátor, et lucis intérnæ atque ætérnæ fixis óculis contemplátor. Dicúntur enim et pulli aquilárum a paréntibus sic probári, patris scílicet ungue suspéndi, et rádiis solis oppóni. Qui firme contemplátus fuérit, fílius agnóscitur : si ácie palpitáverit, tamquam adulterínus ab ungue dimíttitur. Jam ergo vidéte, quam sublímia loqui débuit, qui est áquilæ comparátus : et tamen étiam nos humi repéntes, infírmi, et vix ullíus moménti inter hómines, audémus tractáre ista, et ista expónere : et putámus nos aut cápere posse cum cogitámus, aut capi dum dícimus.

℟. In médio Ecclésiæ apéruit os ejus, * Et implévit eum Dóminus spíritu sapiéntiæ et intelléctus. ℣. Jucunditátem et exultatiónem thezaurizávit super eum. Et implévit. Glória Patri. Et implévit.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Joánnem.

Lectio vii. *Cap.* 21. *d*

In illo témpore : Dixit Jesus Petro : Séquere me. Convérsus Petrus, vidit illum discípulum, quem diligébat Jesus, sequéntem. Et réliqua.

Homilía sancti Joánnis Chrysóstomi.

Homilia 87 *in Joannem, circa medium.*

Cum magna Christus Petro communicásset, orbis terrárum curam demandásset, martyrium prædixísset, et majórem erga eum dilectiónem testátus esset : cum vellet Petrus Joánnem sócium et collégam, inquit : Hic autem qui ? Numquid eámdem viam aggrediétur ? Et quemádmodum in cœna interrogáre non ausus, Joánnem suffécit : ita nunc vicem reddit, arbitrátus eum

velle, sed non audére de se sciscitári. Tum Christus : Si eum volo manére donec véniam, quid ad te?

℞. In illum diem suscípiam te servum meum, et ponam te sicut signáculum in conspéctu meo : * Quóniam ego elégi te, dicit Dóminus. ℣. Esto fidélis usque ad mortem, et dabo tibi corónam vitæ. Quóniam.

LECTIO VIII.

NAM cum nímia id charitáte díceret Petrus, nec ab eo dívidi vellet, osténdens Christus, quod quantávis eum dilectióne prosequerétur, suam ássequi non posset, inquit : Si eum volo manére, quid ad te? His verbis nos erúdiens, neque doléndum, neque curiósius præter divínam voluntátem investigándum. Nam cum Petrus semper in hujúsmodi interrogatiónes fervéntius prosilíret, íterum ejus fervórem retúndens, quod non sit ultérius inquiréndum, in hunc modum respóndit.

℞. Iste est Joánnes, qui supra pectus Dómini in cœna recúbuit : * Beátus Apóstolus, cui reveláta sunt secréta cœléstia. ℣. Fluénta Evangélii de ipso sacro Domínici péctoris fonte potávit. Beátus. Glória Patri. Beátus.

LECTIO IX.

EXIIT ergo sermo iste inter fratres, quod discípulus ille non móritur : et non dixit ei Jesus, quia non móritur, sed : Si eum volo manére do[nec véniam], quid ad te? Nol[i] arbitrári, inquit, eódem mod[o] me de vobis disposuísse. Hoc autem dixit, ut intempestívum affectum, et consuetúdinis desidérium tólleret. Cum enim essent orbis terrárum curam susceptúri, simul ámplius esse non oportébat : magnum enim fuísset mundo detriméntum. Idcírco inquit : Opus suscepísti, id consídera, pérfice, labóra, et te certamínibus expóne. Quid ad te, si volo eum manére hic? tu offícium tuum cura, et exéquere.

Te Deum laudámus. *p.* 16.

AD LAUDES.

Ant. Valde honorándus, *cum reliquis*, p. 236.

Capitulum, Hymnus, ℣. *et Ant. ad Benedictus, ibidem.*

Pro Commemoratione sanctorum Innocentium.

Ant. Hi sunt, qui cum muliéribus non sunt coinquináti : Vírgines enim sunt, et sequúntur Agnum quocúmque ierit.

℣. Heródes irátus occídit multos púeros. ℞. In Béthlehem Judæ civitáte David.

ORATIO.

DEUS, cujus hodiérna die præcónium Innocéntes Mártyres non loquéndo, sed moriéndo conféssi sunt : ómnia in nobis vitiórum mala mortífica; ut fidem tuam, quam lingua nostra lóquitur, étiam móribus vita fateátur. Per Dóminum.

Ad Horas omnia ut in die Festi, p. 238.

AD II VESPERAS.

Ant. de Laud. Festi, Valde honorándus, *p.* 236. *Psalmi ut in secundis Vesperis de Communi Apostol.*, p. xiij.

Capitulum et alia, ut in die, p. 238, *cum Commemoratione SS. Innocentium.*

Ant. ℣. *Oratio, ut supra ad Laudes.*

IN OCTAVA SS. INNOCENTIUM.

Duplex.

Omnia dicuntur sicut in Festo, p. 239, *præter Lectiones : et omittitur nonum Responsorium, cujus loco dicitur*

Te Deum laudámus, *p.* 16.

IN I NOCTURNO.

De Epístola ad Romános.

LECTIO I. *Cap.* 5.

JUSTIFICATI ergo ex fide, pacem habeámus ad Deum per Dóminum nostrum Jesum Christum : per quem et habémus accéssum per fidem in grátiam istam, in qua stamus, et gloriámur in spe glóriæ filiórum Dei. Non solum autem sed et gloriámur in tribulatiónibus sciéntes quod tribulátio patiéntiam operátur, patiéntia autem probatiónem, probátio vero spem, spes autem non confúndit : quia cháritas Dei diffúsa est in córdibus nostris per Spíritum sanctum, qui datus est nobis.

℟. Centum quadragínta quátuor míllia, qui empti sunt de terra, hi sunt qui cum muliéribus non sunt coinquináti : * Vírgines enim permansérunt, ídeo regnant cum Deo, et Agnus Dei cum illis. ℣. Isti sunt, qui venérunt ex magna tribulatióne, et lavérunt stolas suas in sánguine Agni. Vírgines.

LECTIO II.

UT quid enim Christus, cum adhuc infírmi essémus, secúndum tempus pro ímpiis mórtuus est ? Vix enim pro justo quis móritur : nam pro bono fórsitan quis áudeat mori ? Comméndat autem charitátem suam Deus in nobis : quóniam cum adhuc peccatóres essémus, secúndum tempus Christus pro nobis mórtuus est : multo ígitur magis nunc justificáti in sánguine ipsíus, salvi érimus ab ira per ipsum.

℟. Sub altáre Dei audívi voces occisórum dicéntium : * Quare non deféndis sánguinem nostrum ? et accepérunt divínum respónsum : Adhuc sustinéte módicum tempus, donec impleátur númerus fratrum vestrórum. ℣. Vidi sub altáre Dei ánimas interfectórum propter Verbum Dei, et propter testimónium quod habébant, et clamábant voce magna, dicéntes. Quare.

LECTIO III.

SI enim cum inimíci essémus, reconciliáti sumus Deo per mortem Fílii ejus :

multo magis reconciliáti salvi érimus in vita ipsíus. Non solum autem : sed et gloriámur in Deo per Dóminum nostrum Jesum Christum, per quem nunc reconciliatiónem accépimus. Proptérea sicut per unum hóminem peccátum in hunc mundum intrávit, et per peccátum mors, et ita in omnes hómines mors pertránsiit, in quo omnes peccavérunt.

℟. Adoravérunt vivéntem in sæcula sæculórum, * Mitténtes corónas suas ante thronum Dómini Dei sui. ℣. Et cecidérunt in conspéctu throni in fácies suas : et benedixérunt vivéntem in sæcula sæculórum. Mitténtes corónas. Glória Patri. Mitténtes corónas.

IN II NOCTURNO.

Sermo sancti Augustíni Epíscopi.

Lectio iv.

Sermone 1 de Innocentibus.

Nascente Dómino luctus cœpit, non cœlo, sed mundo; indícitur mátribus lamentátio, Angelis exultátio, infántibus transmigrátio. Deus est, qui natus est : Innocéntes illi debéntur víctima, qui venit damnáre mundi malítiam. Agnélli debent immolári, quia Agnus futúrus est crucifígi, qui tollit peccáta mundi. Sed oves úlulant matres, quia agnos perdunt sine voce balántes. Grande martyrium, crúdele spectáculum. Exímitur machæra, et nulla intérvenit causa : sola strídet invídia, cum qui natus est, nulli fáciat violéntiam. Sed oves cérnimus matres, quæ super agnos lugent. Vox in Rama audíta est, plorátus et ululátus magnus. Pígnora sunt, non crédita, sed creáta : non depósita, sed expósita.

℟. Effudérunt sánguinem sanctórum velut aquam in circúitu Jerúsalem : * Et non erat qui sepelíret. ℣. Posuérunt mortália servórum tuórum escas volatílibus cœli, carnes sanctórum tuórum béstiis terræ. Et non erat.

Lectio v.

Testis est ipsa natúra, quæ pugnábat in mártyres, cum tyránnus jactáret infántes. Mater crines cápitis dissipábat, quæ ornaméntum cápitis amittébat. Quantis modis infántem volébat abscóndere, et ipse se infántulus publicábat. Nesciébat tacére, quia necdum didícerat formidáre. Pugnábat mater, et cárnifex : ille trahébat, illa tenébat. Ad carníficem mater clamábat : Quid séparas a me, quem génui ex me? Uterus génuit, non mansit ille, cum vixit, úbera mea frustra lacte contórquens. Caute portávi, quem a te vídeo manu crudéli jactári. Modo eum effudérunt víscera mea, et tu elídis ad terram.

℟. Isti sunt sancti qui passi sunt propter te Dómine : víndica eos : * Quia clamant ad

te quotídie. ℣. Víndica Dómine sánguinem sanctórum tuórum, qui effúsus est. Quia clamant.

LECTIO VI.

ALIA acclamábat mater, cum exáctor latro non compélleret simul occídi cum párvulo matrem : Ut quid me dimíttis inánem? Si culpa est, mea est : si non est crimen, junge mortem, et líbera matrem. Alia dicébat : Quid quæritis? Unum quæritis, et multos occíditis, et ad unum, qui unus est, attíngere non potéstis. Alia contra clamábat : Veni jam, veni Salvátor mundi, quámdiu quæréris? Nullum times : vídeat te miles, et nostros non occídat infántes. Miscebátur lamentátio matrum, et ad cœlum transíbat oblátio parvulórum.

℟. Isti sunt, qui non inquinavérunt vestiménta sua : * Ambulábunt mecum in albis, quia digni sunt. ℣. Hi sunt, qui cum muliéribus non sunt coinquináti : Vírgines enim sunt. Ambulábunt. Glória Patri. Ambulábunt.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 2. *c*

IN illo témpore : Angelus Dómini appáruit in somnis Joseph, dicens : Surge, et áccipe púerum, et matrem ejus, et fuge in Ægyptum, et esto ibi usque dum dicam tibi. Et réliqua.

Homilía sancti Joánnis Chrysóstomi.

Ex Hom. 8 in Matth. ante medium.

QUÆ cum audísset Joseph, nequáquam passus est scándalum, neque dixit : Incérta ista res est, ac prorsus ambígua. Tu paulo ante dicébas, quia salvábit pópulum suum, et nunc seípsum quidem non potest de perículis liberáre : sed fuga nobis est necessária, et peregrinátio, ac transmigrátio longínqua. Contrária omníno sunt facta promíssis. Sed horum nihil prorsus oppónit : vir enim erat fidélis; neque reversiónis tempus curióse inquírit, quod útique ab Angelo non signáte fúerat expréssum : sed : Esto ibi, inquit, úsquequo dicam tibi.

℟. Cantábant sancti cánticum novum ante sedem Dei et Agni : * Et resonábat terra in voces eórum. ℣. Hi empti sunt ex homínibus primítiæ Deo et Agno, et in ore ipsórum non est invéntum mendácium. Et.

LECTIO VIII.

VERUM ille nec per ista quidem factus est ségnior, sed obedívit libénter, et crédidit, omnes prorsus tribulatiónes cum gáudio sustinéndo. Enimvéro miséricors Deus, mœstis rebus quædam étiam jucúnda permíscuit. Quod certe in Sanctis ómnibus facit, quos neque tribula-

tiónes, neque jucunditátes sinit habére contínuas : sed tum de advérsis, tum ex prósperis justórum vitam quasi admirábili varietáte contéxit. Quod hic quoque eum fecísse consídera.

℟. Vidi sub altáre Dei ánimas interfectórum propter Verbum Dei quod habébant, et clara voce dicébant : * Víndica Dómine sánguinem sanctórum tuórum, qui effúsus est. ℣. Sub throno Dei omnes sancti clamant. Víndica. Glória Patri. Víndica.

LECTIO IX.

VIDENDO quippe sanctus Joseph grávidam Vírginem, in conturbatiónem íncidit máximam : sed ádfuit repénte Angelus, timórem prorsus extínguens. Deínde videns púerum natum, máxima exultatióne replétus est : sed rursus huic étiam gáudio perículum grande succéssit, cum tota útique cívitas turbarétur, ipse rex fúreret, et ad necem púerum quæreret. Sed et hunc mœrórem ália rursus lætítia subsecúta est, apparítio vidélicet stellæ, et adorátio Magórum. Post hanc quoque jucunditátem, íterum perículum iterúmque formído. Quærit, inquit, Heródes ánimam púeri, et fúgere nécesse est, et in longínqua transíre.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

Ad Laudes et per Horas, omnia ut in die Festi, p. 243, *omissis Commemorationibus.*

AD II VESPERAS.

Ant. de Laudibus, p. 243.

Psalm. de Dominica, p. 125, *et loco ultimi, Psalm.* Crédidi, *p.* 129. *Reliqua ut in die,* p. 244.

Post Orationem SS. Innocentium fit Commemoratio de Vigilia Epiphaniæ.

Ant. Puer Jesus proficiébat ætáte et sapiéntia coram Deo et homínibus.

℣. Notum fecit Dóminus, allelúia. ℟. Salutáre suum, allelúia.

ORATIO.

OMNIPOTENS sempitérne Deus, dírige actus nostros in beneplácito tuo : ut in nómine dilécti Fílii tui mereámur bonis opéribus abundáre.

Deinde fit Commem. S. Telesphori, Papæ et Martyris.

Ant. Iste sanctus pro lege Dei sui certávit usque ad mortem, et a verbis impiórum non tímuit : fundátus enim erat supra firmam petram.

℣. Glória et honóre coronásti eum Dómine. ℟. Et constituísti eum super ópera mánuum tuárum.

ORATIO.

DEUS, qui nos beáti Telesphóri Mártyris tui atque Pontíficis ánnua solemnitáte lætíficas : concéde propítius ; ut cujus natalítia cólimus, de ejúsdem étiam protectióne gaudeámus. Per Dóminum.

IN VIGILIA EPIPHANIÆ.

Officium fit Semiduplex.

AD MATUTINUM.

Omnia dicuntur ut in Octava Nativitatis, p. 261, *exceptis Lect. et aliis, quæ infra ponuntur.*

IN I NOCTURNO.

De Epístola ad Romános.

Lectio i. *Cap.* 7.

An ignorátis, fratres (sciéntibus enim legem loquor) quia lex in hómine dominátur quanto témpore vivit? Nam quæ sub viro est múlier, vivénte viro, alligáta est legi: si autem mórtuus fúerit vir ejus, solúta est a lege viri. Igitur, vivénte viro, vocábitur adúltera, si fúerit cum álio viro; si autem mórtuus fúerit vir ejus, liberáta est a lege viri, ut non sit adúltera, si fúerit cum álio viro.

℞. Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccáta mundi: ecce de quo dicébam vobis: Qui post me venit, ante me factus est: * Cujus non sum dignus corrígiam calceaménti sólvere. ℣. Qui de terra est, de terra lóquitur: qui de cœlo venit, super omnes est. Cujus.

Lectio ii.

Itaque fratres mei, et vos mortificáti estis legi per Corpus Christi, ut sitis altérius, qui ex mórtuis resurréxit, ut fructificémus Deo. Cum enim essémus in carne, passiónes peccatórum, quæ per legem erant, operabántur in membris nostris, ut fructificárent morti. Nunc autem solúti sumus a lege mortis in qua detinebámur, ita ut serviámus in novitáte spíritus, et non in vetustáte ítteræ.

℞. Dies sanctificátus illúxit nobis: veníte Gentes, et adoráte Dóminum: * Quia hódie descéndit lux magna in terris. ℣. Hæc dies quam fecit Dóminus, exultémus et lætémur in ea. Quia.

Lectio iii.

Quid ergo dicémus? Lex peccátum est? Absit. Sed peccátum non cognóvi, nisi per legem: nam concupiscéntiam nesciébam, nisi lex díceret: Non concupísces. Occasióne autem accépta, peccátum per mandátum operátum est in me omnem concupiscéntiam. Sine lege enim peccátum mórtuum erat. Ego autem vivébam sine lege aliquándo. Sed cum venísset mandátum, peccátum revíxit.

℞. Benedíctus, *p.* 262.

IN II NOCTURNO.

Sermo sancti Augustíni Epíscopi.

Lectio iv.

Sermone 13 de Tempore.

Dominus noster Jesus Christus, fratres charíssimi, qui in ætérnum est cunctórum creátor, hódie de matre nascéndo, factus est nobis Salvátor. Natus est nobis hódie in témpore per voluntátem, ut nos perdúcat ad Patris æternitátem. Factus est

Deus homo, ut homo fíeret Deus: ut panem Angelórum manducáret homo, Dóminus Angelórum hódie factus est homo.

℟. Congratulámini mihi omnes qui dilígitis Dóminum: * Quia cum essem párvula, plácui Altíssimo, et de meis viscéribus génui Deum et hóminem. ℣. Beátam me dicent omnes generatiónes, quia ancíllam húmilem respéxit Deus. Quia cum.

LECTIO V.

HODIE impléta est Prophetía illa, quæ dicit: Roráte cœli désuper, et nubes pluant justum: aperiátur terra, et gérminet Salvatórem. Factus est ígitur qui fécerat, ut inveniréture qui períerat. Sic enim in Psalmis homo confitétur: Priúsquam humiliárer, ego peccávi. Peccávit homo, et factus est reus: natus est homo Deus, ut liberarétur reus. Homo ígitur cécidit, sed Deus descéndit. Cécidit homo miserabíliter, descéndit Deus misericórditer. Cécidit homo per supérbiam, descéndit Deus cum grátia.

℟. Confirmátum est cor Vírginis, in quo divína mystéria Angelo nuntiánte concépit: tunc speciósum forma præ fíliis hóminum castis suscépit viscéribus: * Et benedícta in ætérnum, Deum nobis prótulit et hóminem. ℣. Domus pudíci péctoris templum repénte fit Dei: intácta nésciens virum, verbo concépit Fílium. Et benedícta.

LECTIO VI.

O MIRACULA! o prodígia, fratres mei! natúræ jura mutántur in hómine: Deus náscitur, virgo sine viro gravidátur, viri nésciam sermo Dei marítat: simul facta est mater et virgo: mater facta, sed incorrúpta: virgo habens fílium, nésciens virum; semper clausa, sed non infœcúnda. Solus enim sine peccáto est natus, quem sine viríli compléxu non concupiscéntia carnis, sed obediéntia génuit mentis.

℟. Benedícta, *p.* 263.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 2. *d*

IN illo témpore: Defúncto Heróde, ecce Angelus Dómini appáruit in somnis Joseph in Ægypto, dicens: Surge, et áccipe púerum, et matrem ejus, et vade in terram Israel. Et réliqua.

Homilía sancti Hierónymi Presbyteri.

Lib. 1 *Comm. in c.* 2 *Matth.*

EX hoc loco intellígimus, non solum Heródem, sed et sacerdótes et scribas eódem témpore necem Dómini fuísse meditátos. Qui surgens accépit púerum, et matrem ejus. Non dixit: Accépit fílium suum, et uxórem suam: sed púerum, et matrem ejus: quasi nutrítius, non marítus.

℟. Sancta et immaculáta Virgínitas, quibus te láudibus écferam, néscio : * Quia quem cœli cápere non póterant, tuo grémio contulísti. ℣. Benedícta tu in muliéribus, et benedíctus fructus ventris tui. Quia quem cœli.

LECTIO VIII.

AUDIENS autem quod Archeláus regnáret in Judæa pro Heróde patre suo, tímuit illo ire. Multi labúntur erróre, propter ignorántiam históriæ, putántes eúmdem esse Heródem, a quo in passióne sua Dóminus irridétur, et qui nunc mórtuus esse refirátur. Ergo Heródes ille, qui cum Piláto póstea amicítias fecit, hujus Heródis fílius est, frater Archelái.

℟. Nésciens mater virgo virum, péperit sine dolóre : * Salvatórem sæculórum, ipsum Regem Angelórum sola Virgo lactábat úbere de cœlo pleno. ℣. Domus pudíci péctoris templum repénte fit Dei : intácta nésciens virum, verbo concépit Fílium. Salvatórem. Glória Patri. Salvatórem.

LECTIO IX.

QUONIAM Nazaræus vocábitur. Si fixum de scriptúris posuísset exémplum, numquam díceret : Quod dictum est per Prophétas, sed simplíciter : Quod dictum est per Prophétam : nunc autem pluráliter Prophétas vocans, osténdit se non verba de Scriptúris sumpsísse, sed sensum. Nazaræus Sanctus interpretátur. Sanctum autem Dóminum futúrum, omnis Scriptúra comménorat.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

AD LAUDES
ET PER HORAS.

Ant. t. 6. O admirábile * commércium ! Creátor géneris humáni, animátum corpus sumens, de Vírgine nasci dignátus est : et procédens homo sine sémine, largítus est nobis suam Deitátem.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliquis*, p. 17.

Ant. t. 3. *r* Quando natus es * ineffabíliter ex Vírgine, tunc implétæ sunt Scriptúræ : Sicut plúvia in vellus descendísti, ut salvum fáceres genus humánum : te laudámus Deus noster.

Ant. t. 4. Rubum quem víderat Móyses * incombústum, conservátam agnóvimus tuam laudábilem virginitátem : Dei Génitrix intercéde pro nobis.

Ant. t. 1. Germinávit radix Jesse : * orta est stella ex Jacob : Virgo péperit Salvatórem : te laudámus Deus noster.

Ant. t. 2. Ecce María * génuit nobis Salvatórem : quem Joánnes videns exclamávit, dicens : Ecce Agnus Dei : ecce qui tollit peccáta mundi, allelúia.

CAPITULUM. *Galat.* 4.

FRATRES, Quanto témpore hæres párvulus est, nihil

differt a servo, cum sit dóminus ómnium : sed sub tutóribus et actóribus est usque ad præfinítum tempus a patre.

Hymnus, A solis ortus, *p.* 223.

℣. Verbum caro factum est, allelúia. ℟. Et habitávit in nobis, allelúia.

Ad Bened. Ant. t. 8. Dum médium * siléntium tenérent ómnia, et nox in suo cursu médium iter perágeret, omnípotens sermo tuus Dómine a regálibus sédibus venit, allelúia.

ORATIO.

OMNIPOTENS sempitérne Deus, dírige actus nostros in beneplácito tuo : ut in nómine dilécti Fílii tui mereámur bonis opéribus abundáre. Qui tecum vivit et regnat.

Et fit Commemoratio S. Telesphori, Papæ et Martyris.

Ant. Qui odit ánimam suam in hoc mundo, in vitam ætérnam custódit eam.

℣. Justus ut palma florébit. ℟. Sicut cedrus Líbani multiplicábitur.

ORATIO.

DEUS, qui nos beáti Telesphóri Mártyris tui atque Pontíficis ánnua solemnitáte lætíficas : concéde propítius; ut cujus natalítia cólimus, de ejúsdem étiam protectióne gaudeámus. Per Dóminum nostrum.

AD PRIMAM.

Ant. O admirábile.

Capitulum, Regi sæculórum, *p.* 27.

℟. *br.* Christe Fili Dei vivi, * Miserére nobis. ℣. Qui natus es de María Vírgine.

Et non dicuntur Preces.

Ad Absolutionem Capituli dicitur Capitulum Nonæ, Itaque jam non est servus.

AD TERTIAM.

Ant. Quando natus es.

Capitulum, Fratres, Quanto témpore, *ut supra.*

℟. *br.* Verbum caro factum est, * Allelúia, allelúia. Verbum. ℣. Et habitávit in nobis. Allelúia, allelúia. Glória Patri. Verbum.

℣. Ipse invocábit me, allelúia. ℟. Pater meus es tu, allelúia.

AD SEXTAM.

Ant. Rubum quem víderat Móyses.

CAPITULUM. *Galat.* 4.

AT ubi venit plenitúdo témporis, misit Deus Fílium suum factum ex mulíere, factum sub lege : ut eos qui sub lege erant, redímeret : ut adoptiónem filiórum reciperémus.

℟. *br.* Notum fecit Dóminus, * Allelúia, allelúia. Notum. ℣. Salutáre suum. Allelúia, allelúia. Glória. Notum.

℣. Vidérunt omnes fines terræ. allelúia. ℟. Salutáre Dei nostri, allelúia.

AD NONAM.

Ant. Ecce María.

CAPITULUM. *Galat.* 4.

ITAQUE jam non est servus, sed fílius : quod si fílius, et hæres per Deum.

℟. *br.* Vidérunt omnes fines terræ, * Allelúia, allelúia. Vidérunt. ℣. Salutáre Dei nostri. Allelúia, allelúia. Glória Patri. Vidérunt omnes.

℣. Verbum caro factum est, allelúia. ℟. Et habitávit in nobis, allelúia.

Vesperæ de Epiphania. Duplex.

IN EPIPHANIA DOMINI.

AD VESPERAS.

Ant. Ante luciferum génitus, *cum reliquis de Laud.*, p. 295.

Psalm. Dixit Dóminus, *cum reliquis de Dominica*, p. 125, *et loco ultimi, Psalm.* Laudáte Dóminum omnes Gentes, *p.* 129.

CAPITULUM. *Isai.* 60.

SURGE, illumináre Jerúsalem : quia venit lumen tuum, et glória Dómini super te orta est.

HYMNUS.

CRUDELIS Heródes, Deum
Regem veníre quid times?
Non éripit mortália,
Qui regna dat cœléstia.

Ibant Magi, quam víderant
Stellam sequéntes prævіam :
Lumen requírunt lúmine :
Deum faténtur múnere.

Lavácra puri gúrgitis
Cœléstis Agnus áttigit :
Peccáta, quæ non détulit,
Nos abluéndo sústulit.

Novum genus poténtiæ!
Aquæ rubéscunt hydriæ
Vinúmque jussa fúndere,
Mutávit unda oríginem.

Jesu, tibi sit glória,
Qui apparuísti Géntibus,
Cum Patre et almo Spíritu,
In sempitérna sæcula.
Amen.

Sic terminantur Hymni per totam Octavam.

℣. Reges Tharsis et ínsulæ múnera ófferent. ℟. Reges Arabum et Saba dona addúcent.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Magi vidéntes stellam, dixérunt ad ínvicem : Hoc signum magni Regis est : eámus et inquirámus eum, et offerámus ei múnera, aurum, thus, et myrrham, allelúia.

ORATIO.

DEUS, qui hodiérna die Unigénitum tuum Géntibus stella duce revelásti : concéde propítius; ut qui jam te ex fide cognóvimus, usque ad contemplándam spéciem tuæ celsitúdinis perducámur. Per eúmdem Dóminum.

AD MATUTINUM.

Dicto Pater noster, Ave María, *et* Credo, *omissis* ℣. Dómine lábia, *Invitatorio cum Psalm.* Veníte, *et Hymno, incipitur ab Ant.* Afférte Dómino.

Infra Octavam vero dicitur :

℣. Dómine lábia.

Invitat. Christus appáruit nobis : * Veníte, adorémus.

Psalmus, Veníte, exultémus, *p.* 2.

Hymnus, Crudélis Heródes, *ut supra.*

IN I NOCTURNO.

Ant. t. 7. ℟ Afférte Dómino fílii Dei, adoráte Dóminum in aula sancta ejus.

PSALMUS 28.

AFFERTE Dómino fílii Dei * afférte Dómino fílios aríetum.

Afférte Dómino glóriam et honórem, afférte Dómino glóriam nómini ejus : * adoráte Dóminum in átrio sancto ejus.

Vox Dómini super aquas, Deus majestátis intónuit : * Dóminus super aquas multas.

Vox Dómini in virtúte : * vox Dómini in magnificéntia.

Vox Dómini confringéntis cedros : * et confrínget Dóminus cedros Líbani :

Et comminuet eas tamquam vítulum Líbani : * et diléctus quemádmodum fílius unicórnium.

Vox Dómini intercidéntis flammam ignis : * vox Dómini concutiéntis desértum : et commovébit Dóminus desértum Cades.

Vox Dómini præparántis cervos, et revelábit condénsa : * et in templo ejus omnes dicent glóriam.

Dóminus dilúvium inhabitáre facit : * et sedébit Dóminus Rex in ætérnum.

Dóminus virtútem pópulo suo dabit : * Dóminus benedícet pópulo suo in pace.

Ant. Afférte Dómino fílii Dei, adoráte Dóminum in aula sancta ejus.

Ant. t. 6. Flúminis ímpetus lætíficat, allelúia, civitátem Dei, allelúia.

PSALMUS 45.

DEUS noster refúgium, et virtus ; * adjútor in tribulatiónibus, quæ invenérunt nos nimis.

Proptérea non timébimus dum turbábitur terra : * et transferéntur montes in cor maris.

Sonuérunt, et turbátæ sunt aquæ eórum : * conturbáti sunt montes in fortitúdine ejus.

Flúminis ímpetus lætíficat civitátem Dei: * sanctificávit tabernáculum suum Altíssimus.

Deus in médio ejus, non commovébitur : * adjuvábit eam Deus mane dilúculo.

Conturbátæ sunt Gentes, et inclináta sunt regna : * dedit vocem suam, mota est terra.

Dóminus virtútum nobíscum : * suscéptor noster Deus Jacob.

Veníte et vidéte ópera Dómini, quæ pósuit prodígia super terram : * áuferens bella usque ad finem terræ.

Arcum cónteret. et confrínget arma : * et scuta combúret igni.

Vacáte, et vidéte, quóniam ego sum Deus : * exaltábor in Géntibus, et exaltábor in terra.

Dóminus virtútum nobíscum, * suscéptor noster Deus Jacob.

Ant. Flúminis ímpetus lætíficat, allelúia, civitátem Dei, allelúia.

Ant. t. 2. Psállite Deo nostro, psállite: psállite Regi nostro, psállite sapiénter.

PSALMUS 46.

OMNES Gentes pláudite mánibus: * jubiláte Deo in voce exultatiónis.

Quóniam Dóminus excélsus, terríbilis, * Rex magnus super omnem terram.

Subjécit pópulos nobis, * et Gentes sub pédibus nostris.

Elégit nobis hæreditátem suam, * spéciem Jacob, quam diléxit.

Ascéndit Deus in júbilo, * et Dóminus in voce tubæ.

Psállite Deo nostro, psállite: * psállite Regi nostro, psállite.

Quóniam Rex omnis terræ Deus: * psállite sapiénter.

Regnábit Deus super Gentes: * Deus sedet super sedem sanctam suam.

Príncipes populórum congregáti sunt cum Deo Abraham: * quóniam dii fortes terræ veheménter eleváti sunt.

Ant. Psállite Deo nostro, psállite: psállite Regi nostro, psállite sapiénter.

℣. Omnis terra adóret te, et psallat tibi. ℟. Psalmum dicat nómini tuo, Dómine.

Pater noster.

Absolutio, Exáudi Dómine.

℣. Jube domne.

Bened. Benedictióne.

De Isaía Prophéta

LECTIO I. *Cap.* 55.

OMNES sitiéntes veníte ad aquas: et qui non habétis argéntum, properáte, émite, et comédite: veníte, émite absque argénto, et absque ulla commutatióne, vinum et lac. Quare appénditis argéntum non in pánibus, et labórem vestrum non in saturitáte? Audíte audiéntes me, et comédite bonum, et delectábitur in crassitúdine ánima vestra. Inclináte aurem vestram, et veníte ad me: audíte, et vivet ánima vestra, et fériam vobíscum pactum sempitérnum, misericórdias David fidéles. Ecce testem pópulis dedi eum, ducem ac præceptórem Géntibus.

℟. Hódie in Jordáne baptizáto Dómino apérti sunt cœli, et sicut colúmba super eum Spíritus mansit, et vox Patris intónuit: * Hic est Fílius meus diléctus, in quo mihi bene compláui. ℣. Descéndit Spíritus sanctus corporáli spécie sicut colúmba in ipsum, et vox de cœlo facta est. Hic est Fílius.

Prædictum Responsorium dicitur hac die, et in Dominica infra Octavam, et in die Octav. tantum: aliis vero diebus infra Octavam ejus loco dicitur;

℟. Tria sunt múnera, *p.* 297.

Bened. Unigénitus Dei Fílius.

LECTIO II. *Isaiæ.* 60.

SURGE, illumináre Jerúsalem : quia venit lumen tuum, et glória Dómini super te orta est. Quia ecce ténebræ opérient terram, et calígo pópulos : super te autem oriétur Dóminus, et glória ejus in te vidébitur. Et ambulábunt Gentes in lúmine tuo, et reges in splendóre ortus tui. Leva in circúitu óculos uos et vide, omnes isti congregáti sunt, venérunt tibi : ïlii tui de longe vénient, et íliæ tuæ de látere surgent. 'unc vidébis, et áfflues, et nirábitur, et dilatábitur cor uum, quando convérsa fúeit ad te multitúdo maris, fortúdo Géntium vénerit tibi. nundátio camelórum opériet :, dromedárii Mádian et pha : omnes de Saba vénent, aurum et thus deferéns, et laudem Dómino anintiántes.

℟. In colúmbæ spécie Spíus sanctus visus est, patér- vox audíta est : * Hic est ius meus diléctus, in quo hi bene complácui. ℣. Cœli ;rti sunt super eum, et vox tris intónuit. Hic est Fís.

Bened. Spíritus sancti grá-

ECTIO III. *Isai.* 61 *et* 62.

AUDENS gaudébo in Dómino, et exultábit ánima ı in Deo meo : quia índuit vestiméntis salútis; et inıénto justítiæ circúmdedit me, quasi sponsum decorátum coróna, et quasi sponsam ornátam monílibus suis. Sicut enim terra profert germen suum et sicut hortus semen suum gérminat, sic Dóminus Deus germinábit justítiam, et laudem coram univérsis Géntibus. Propter Sion non tacébo, et propter Jerúsalem non quiéscam, donec egrediátur ut splendor justus ejus, et salvátor ejus ut lampas accendátur.

℟. Reges Tharsis, et ínsulæ múnera ófferent : * Reges Arabum et Saba dona Dómino Deo addúcent. ℣. Omnes de Saba vénient, aurum et thus deferéntes. Reges. Glória Patri. Reges.

IN II NOCTURNO.

Ant. t. 4. Omnis terra adóret te, et psallat tibi ; psalmum dicat nómini tuo Dómine.

PSALMUS 65.

JUBILATE Deo omnis terra, psalmum dícite nómini ejus : * date glóriam laudi ejus.

Dícite Deo, quam terribília sunt ópera tua Dómine! * in multitúdine virtútis tuæ mentiéntur tibi inimíci tui.

Omnis terra adóret te, et psallat tibi : * psalmum dicat nómini tuo.

Veníte, et vidéte ópera Dei:* terríbilis in consíliis super fílios hóminum.

Qui convértit mare in áridam, in flúmine pertransíbunt

pede : * ibi lætábimur in ipso.

Qui dominátur in virtúte sua in ætérnum, óculi ejus super Gentes respíciunt : * qui exásperant, non exalténtur in semetípsis.

Benedícite Gentes Deum nostrum : * et audítam fácite vocem laudis ejus.

Qui pósuit ánimam meam ad vitam : * et non dedit in commotiónem pedes meos.

Quóniam probásti nos Deus : * igne nos examinásti sicut examinátur argéntum.

Induxísti nos in láqueum, posuísti tribulatiónes in dorso nostro : * imposuísti hómines super cápita nostra.

Transívimus per ignem et aquam : * et eduxísti nos in refrigérium.

Introíbo in domum tuam in holocáustis : * reddam tibi vota mea, quæ distinxérunt lábia mea.

Et locútum est os meum, * in tribulatióne mea.

Holocáusta medulláta ófferam tibi cum incénso aríetum : * ófferam tibi boves cum hircis.

Veníte, audíte, et narrábo, omnes qui timétis Deum, * quanta fecit ánimæ meæ.

Ad ipsum ore meo clamávi, * et exaltávi sub lingua mea.

Iniquitátem si aspéxi in corde meo, * non exáudiet Dóminus.

Proptérea exaudívit Deus, * et atténdit voci deprecatiónis meæ.

Benedíctus Deus, * qui non amóvit oratiónem meam, et misericórdiam suam a me.

Ant. Omnis terra adóret te, et psallat tibi : psalmum dicat nómini tuo Dómine.

Ant. t. 1. l Reges Tharsis, et ínsulæ múnera ófferent Regi Dómino.

PSALMUS 71.

Deus judícium tuum regi da : * et justítiam tuam fílio regis.

Judicáre pópulum tuum in justítia, * et páuperes tuos in judício.

Suscípiant montes pacem pópulo; * et colles justítiam.

Judicábit páuperes pópuli, et salvos fáciet fílios páuperum : * et humiliábit calumniatórem.

Et permanébit cum sole, et ante lunam, * in generatióne et generatiónem.

Descéndet sicut plúvia in vellus : * et sicut stillicídia stillántia super terram.

Oriétur in diébus ejus justítia, et abundántia pacis, * donec auferátur luna.

Et dominábitur a mari usque ad mare, * et a flúmine usque ad términos orbis terrárum.

Coram illo prócident Æthíopes : * et inimíci ejus terram lingent.

Reges Tharsis, et ínsulæ múnera ófferent : * reges Arabum et Saba dona addúcent.

Et adorábunt eum omnes reges terræ : * omnes Gentes sérvient ei :

Quia liberábit páuperem a poténte ; * et páuperem, cui non erat adjútor.

Parcet páuperi et ínopi : * et ánimas páuperum salvas fáciet.

Ex usúris et iniquitáte rédimet ánimas eórum : * et honorábile nomen eórum coram illo.

Et vivet, et dábitur ei de auro Arábiæ, et adorábunt de ipso semper : * tota die benedícent ei.

Et erit firmaméntum in terra in summis móntium, superextollétur super Líbanum fructus ejus : * et florébunt de civitáte sicut fœnum terræ.

Sit nomen ejus benedíctum in sæcula : * ante solem pérmanet nomen ejus.

Et benedicéntur in ipso omnes tribus terræ : * omnes Gentes magnificábunt eum.

Benedíctus Dóminus Deus Israel, * qui facit mirabília solus :

Et benedíctum nomen majestátis ejus in ætérnum : * et replébitur majestáte ejus omnis terra : fiat, fiat.

Ant. Reges Tharsis et ínsulæ múnera ófferent Regi Dómino.

Ant. t. 4. Omnes Gentes quascúmque fecisti, vénient, et adorábunt coram te Dómine.

PSALMUS 85.

INCLINA Dómine aurem tuam et exáudi me : * quóniam inops et pauper sum ego.

Custódi ánimam meam, quóniam sanctus sum : * salvum fac servum tuum, Deus meus, sperántem in te.

Miserére mei Dómine, quóniam ad te clamávi tota die : * lætífica ánimam servi tui, quóniam ad te Dómine ánimam meam levávi.

Quóniam tu Dómine suávis et mitis, * et multæ misericórdiæ ómnibus invocántibus te.

Auribus pércipe Dómine oratiónem meam : * et inténde voci deprecatiónis meæ.

In die tribulatiónis meæ clamávi ad te : * quia exaudísti me.

Non est símilis tui in diis Dómine : * et non est secúndum ópera tua.

Omnes Gentes quascúmque fecísti vénient, et adorábunt coram te Dómine : * et glorificábunt nomen tuum.

Quóniam magnus es tu, et fáciens mirabília : * tu es Deus solus.

Deduc me Dómine in via tua, et ingrédiar in veritáte tua : * lætétur cor meum ut tímeat nomen tuum.

Confitébor tibi Dómine Deus meus in toto corde meo, * et glorificábo nomen tuum in ætérnum.

Quia misericórdia tua magna est super me : * et eruísti

ánimam meam ex inférno inferióri.

Deus, iníqui insurrexérunt super me, et synagóga poténtium quæsiérunt ánimam meam : * et non proposuérunt te in conspéctu suo.

Et tu Dómine Deus miserátor et misericors, * pátiens, et multæ misericórdiæ, et verax.

Réspice in me, et miserére mei, * da impérium tuum púero tuo : et salvum fac fílium ancíllæ tuæ.

Fac mecum signum in bonum, ut vídeant qui odérunt me, et confundántur : * quóniam tu Dómine adjuvísti me, et consolátus es me.

Ant. Omnes Gentes quascúmque fecísti, vénient, et adorábunt coram te Dómine.

℣. Reges Tharsis et ínsulæ múnera ófferent. ℟. Reges Arabum et Saba dona addúcent.

Pater noster.

Absolutio, Ipsíus píetas,

℣. Jube domne.

Bened. Deus Pater omnípotens.

Sermo sancti Leónis Papæ.

LECTIO IV.

Sermone 2 de Epiphania.

GAUDETE in Dómino dilectíssimi, íterum dico, gaudéte : quóniam brevi intervállo témporis, post solemnitátem Nativitátis Christi, festívitas declaratiónis ejus illúxit, et quem in illo die Virgo péperit, in hoc mundus agnóvit. Verbum enim caro factum, sic susceptiónis nostræ temperávit exórdia, ut natus Jesus et credéntibus manifestus, et persequéntibus esset occúltus. Jam tunc ergo cœli enarravérunt glóriam Dei, et in omnem terram sonus veritátis exívit, quando et pastóribus exércitus Angelórum Salvatóris éditi annuntiátor appáruit, et Magos ad eum adorándum prævia stella perdúxit : ut a solis ortu usque ad occásum veri Regis generátio coruscáret, cum rerum fidem et regna Oriéntis per Magos díscerent, et Románum impérium non latéret.

℟. Illumináre, illumináre Jerúsalem, quia venit lux tua,* Et glória Dómini super te orta est. ℣. Et ambulábunt Gentes in lúmine tuo, et reges in splendóre ortus tui. Et glória.

Bened. Christus perpétuæ.

LECTIO V.

NAM et sævítia Heródis volens primórdia suspécti sibi Regis extínguere, huic dispensatióni nésciens serviébat : ut dum atróci inténtus facínori, ignótum sibi púerum indiscréta infántium cæde perséquitur, annuntiátum cœlitus dominatóris ortum insígnior ubíque fama loquerétur : quam promptiórem ad narrándum, diligentiorémque faciébat et supérnæ significatiónis nóvitas, et cruentíssimi persecutóris impíetas. Tunc

autem étiam Ægypto Salvátor illátus est, ut gens, antíquis erróribus dédita, jam ad vicínam salútem per occúltam grátiam signarétur : et quæ nondum ejécerat ab ánimo superstitiónem, jam hospítio recíperet veritátem.

℟. Omnes de Saba vénient, aurum et thus deferéntes, et laudem Dómino annuntiántes, * Allelúia, allelúia, allelúia. ℣. Reges Tharsis et ínsulæ múnera ófferent, reges Arabum et Saba dona addúcent. Allelúia.

Bened. Ignem sui amóris.

LECTIO VI.

AGNOSCAMUS ergo, dilectíssimi, in Magis adoratóribus Christi, vocatiónis nostræ, fideíque primítias : et exultántibus ánimis beátæ spei inítia celebrémus. Exínde enim in ætérnam hæreditátem cœpimus introíre : exínde nobis Christum loquéntia scripturárum arcána patuérunt; et véritas, quam Judæórum obcæcátio non récipit, ómnibus natiónibus lumen suum invéxit. Honorétur ítaque a nobis sacratíssimus dies, in quo salútis nostræ auctor appáruit : et quem Magi infántem veneráti sunt in cunábulis, nos omnipoténtem adorémus in cœlis. Ac sicut illi de thesáuris suis mysticas Dómino múnerum spécies obtulérunt, ita et nos de córdibus nostris, quæ Deo sunt digna, promámus.

℟. Magi véniunt ab Oriénte Jerosólymam, quæréntes, et dicéntes : Ubi est, qui natus est, cujus stellam vídimus? * Et vénimus adoráre Dóminum. ℣. Vídimus stellam ejus in Oriénte. Et vénimus. Glória Patri. Et vénimus.

IN III NOCTURNO.

Ant. t. 8. Veníte adorémus eum : quia ipse est Dóminus Deus noster.

Hæc Antiphona repetitur in Psalmo ordine infrascripto.

PSALMUS 94.

VENITE, exultémus Dómino, * jubilémus Deo salutári nostro.

Præoccupémus fáciem ejus in confessióne : * et in psalmis jubilémus ei.

Ant. Veníte adorémus eum : quia ipse est Dóminus Deus noster.

Quóniam Deus magnus Dóminus : * et Rex magnus super omnes deos.

Quia in manu ejus sunt omnes fines terræ : * et altitúdines móntium ipsíus sunt.

Ant. Veníte adorémus eum : quia ipse est Dóminus Deus noster.

Quóniam ipsíus est mare, et ipse fecit illud : * et siccam manus ejus formavérunt.

Ant. Veníte adorémus eum : quia ipse est Dóminus Deus noster.

Et nos pópulus páscuæ ejus, et oves manus ejus. * Hódie si vocem ejus audiéritis, nolíte obduráre corda vestra :

Sicut in irritatióne secúndum diem tentatiónis in desérto : * ubi tentavérunt me patres vestri, probavérunt me, et vidérunt ópera mea.

Ant. Veníte adorémus eum : quia ipse est Dóminus Deus noster.

Quadragínta annis offénsus fui generatióni illi, * et dixi : Semper hi errant corde.

Et isti non cognovérunt vias meas : et jurávi in ira mea : * Si introíbunt in réquiem meam.

Ant. Veníte adorémus eum : quia ipse est Dóminus Deus noster.

Glória Patri, et Fílio, * et Spirítui sancto.

Sicut erat in princípio, et nunc, et semper, * et in sæcula sæculórum. Amen.

Ant. Veníte adorémus eum : quia ipse est Dóminus Deus noster.

Antiphona prædicta cum suo Psalmo dicitur tantum hac nocte : per Octavam vero loco hujus dicitur.

Ant. t. 7. Homo natus est in ea, et ipse fundávit eam Altíssimus.

PSALMUS 86.

FUNDAMENTA ejus in móntibus sanctis : * díligit Dóminus portas Sion super ómnia tabernácula Jacob.

Glorióśa dicta sunt de te, * cívitas Dei.

Memor ero Rahab, et Babylónis * sciéntium me.

Ecce alienígenæ, et Tyrus, et pópulus Æthíopum, * hi fuérunt illic.

Numquid Sion dicet : Homo, et homo natus est in ea : * et ipse fundávit eam Altíssimus?

Dóminus narrábit in scriptúris populórum, et príncipum ; * horum, qui fuérunt in ea.

Sicut lætántium ómnium * habitátio est in te.

Ant. Homo natus est in ea, et ipse fundávit eam Altíssimus.

Ant. t. 6. Adoráte Dóminum, allelúia, in aula sancta ejus, allelúia.

PSALMUS 95.

CANTATE Dómino cánticum novum : * cantáte Dómino omnis terra.

Cantáte Dómino, et benedícite nómini ejus : * annuntiáte de die in diem salutáre ejus.

Annuntiáte inter Gentes glóriam ejus, * in ómnibus pópulis mirabília ejus.

Quóniam magnus Dóminus, et laudábilis nimis : * terríbilis est super omnes deos.

Quóniam omnes dii Géntium dæmónia : * Dóminus autem cœlos fecit.

Conféssio, et pulchritúdo in conspéctu ejus : * sanctimónia, et magnificéntia in sanctificatióne ejus.

Afférte Dómino pátriæ Géntium, afférte Dómino glóriam et honórem : * afférte Dómino glóriam nómini ejus.

Tóllite hóstias, et introíte in átria ejus : * adoráte Dóminum in átrio sancto ejus.

Commoveátur a fácie ejus univérsa terra : * dícite in Géntibus quia Dóminus regnávit.

Etenim corréxit orbem terræ, qui non commovébitur : * judicábit pópulos in æquitáte.

Læténtur cœli, et exúltet terra, commoveátur mare, et plenitúdo ejus : * gaudébunt campi, et ómnia, quæ in eis sunt.

Tunc exultábunt ómnia ligna silvárum a fácie Dómini, quia venit : * quóniam venit judicáre terram.

Judicábit orbem terræ in æquitáte, * et pópulos in veritáte sua.

Ant. Adoráte Dóminum, allelúia, in aula sancta ejus, allelúia.

Ant. t. 6. Adoráte Deum, allelúia, omnes Angeli ejus, allelúia.

PSALMUS 96.

DOMINUS regnávit, exúltet terra : * læténtur ínsulæ multæ.

Nubes, et calígo in circúitu ejus : * justítia, et judícium corréctio sedis ejus.

Ignis ante ipsum præcédet, * et inflammábit in circúitu inimícos ejus.

Illuxérunt fúlgura ejus orbi terræ : * vidit, et commóta est terra.

Montes sicut cera fluxérunt a fácie Dómini : * a fácie Dómini omnis terra.

Annuntiavérunt cœli justítiam ejus : * et vidérunt omnes pópuli glóriam ejus.

Confundántur omnes qui adórant sculptília : * et qui gloriántur in simulácris suis.

Adoráte eum omnes Angeli ejus : * audívit, et lætáta est Sion.

Et exultavérunt fíliæ Judæ, * propter judícia tua Dómine :

Quóniam tu Dóminus altíssimus super omnem terram : * nimis exaltátus es super omnes deos.

Qui dilígitis Dóminum, odíte malum : * custódit Dóminus ánimas sanctórum suórum, de manu peccatóris liberábit eos.

Lux orta est justo, * et rectis corde lætítia.

Lætámini justi in Dómino : * et confitémini memóriæ sanctificatiónis ejus.

Ant. Adoráte Deum, allelúia, omnes Angeli ejus, allelúia.

℣. Adoráte Dóminum, allelúia. ℟. In aula sancta ejus, allelúia.

Pater noster.

Absolutio, A vínculis.

℣. Jube domne.

Bened. Evangélica léctio.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 2.

CUM natus esset Jesus in Béthlehem Juda in diébus

Heródis regis, ecce Magi ab Oriénte venérunt Jerosólymam, dicéntes : Ubi est qui natus est Rex Judæórum? Et réliqua.

Homilía S. Gregórii Papæ.

Hom. 10 *in Evang.*

SICUT in lectióne Evangélica, fratres charíssimi, audístis, cœli Rege nato, rex terræ turbátus est : quia nimírum terréna altitúdo confúnditur, cum celsitúdo cœléstis aperítur. Sed quæréndum nobis est, quidnam sit, quod Redemptóre nato, pastóribus in Judæa Angelus appáruit, atque ad adorándum hunc ab Oriénte Magos non Angelus, sed stella perdúxit? Quia vidélicet Judæis, tamquam ratióne uténtibus, rationále ánimal, id est Angelus, prædicáre débuit : Gentíles vero, quia uti ratióne nesciébant, ad cognoscéndum Dóminum non per vocem, sed per signa perducúntur. Unde étiam per Paulum dícitur : Prophetíæ fidélibus datæ sunt, non infidélibus : signa autem infidélibus, non fidélibus. Quia et illis prophetíæ tamquam fidélibus, non infidélibus : et istis signa tamquam infidélibus, non fidélibus data sunt.

℟. Stella, quam víderant Magi in Oriénte, antecedébat eos, donec venírent ad locum, ubi puer erat : * Vidéntes autem eam, gavísi sunt gáudio magno. ℣. Et intrántes domum, invenérunt púerum cum María matre ejus, et procidéntes adoravérunt eum. Vidéntes.

Bened. Divínum auxílium.

LECTIO VIII.

ET notándum, quod Redemptórem nostrum, cum jam perféctæ esset ætátis, eísdem Gentílibus Apóstoli prædicant, cúmque párvulum, et necdum per humáni córporis offícium loquéntem, stella Géntibus denúntiat : quia nimírum ratiónis ordo poscébat, ut et loquéntem jam Dóminum loquéntes nobis prædicatóres innotéscerent, et necdum loquéntem eleménta muta prædicárent. Sed in ómnibus signis, quæ vel nascénte Dómino, vel moriénte eo monstráta sunt, considerándum nobis est, quanta fúerit in quorúmdam Judæórum corde durítia, qui hunc nec per prophetíæ donum, nec per mirácula agnovérunt.

℟. Vidéntes stellam Magi, gavísi sunt gáudio magno, * Et intrántes domum, invenérunt púerum cum María matre ejus, et procidéntes adoravérunt eum : * Et apértis thesáuris suis obtulérunt ei múnera, aurum, thus, et myrrham. ℣. Stella, quam víderant Magi in Oriénte, antecedébat eos usque dum véniens staret supra, ubi erat puer. Et intrántes. Glória Patri. Et apértis.

Bened. Ad societátem.

LECTIO IX.

OMNIA quippe eleménta auctórem suum venísse te-

státa sunt. Ut enim de eis quiddam usu humáno loquar : Deum hunc cœli esse cognovérunt, quia prótinus stellam misérunt. Mare cognóvit, quia sub plantis ejus se calcábile præbuit. Terra cognóvit, quia eo moriénte contrémuit. Sol cognóvit, quia lucis suæ rádios abscóndit. Saxa et paríetes cognovérunt, quia témpore mortis ejus scissa sunt. Inférnus agnóvit, quia hos, quos tenébat mórtuos, réddidit. Et tamen hunc, quem Dóminum ómnia insensibília eleménta sensérunt, adhuc infidélium Judæórum corda Deum esse mínime cognóscunt, et durióra saxis, scindi ad pœniténdum nolunt.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

AD LAUDES
ET PER HORAS.

Ant. t. 2. Ante lucíferum génitus, * et ante sæcula, Dóminus Salvátor noster hódie mundo appáruit.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliquis*, p. 17.

Ant. t. 1. *f* Venit lumen tuum * Jerúsalem, et glória Dómini super te orta est : et ambulábunt Gentes in lúmine tuo, allelúia.

Ant. t. 1. *l* Apértis thesáuris suis * obtulérunt Magi Dómino aurum, thus, et myrrham, allelúia.

Ant. t. 4. Mária et flúmina benedícite Dómino : hymnum dícite fontes Dómino, allelúia.

Ant. t. 7. *f* Stella ista * sicut flamma coruscat, et Regem regum Deum demónstrat : Magi eam vidérunt, et magno Regi múnera obtulérunt.

CAPITULUM. *Isaiæ* 60.

SURGE, illumináre Jerúsalem : quia venit lumen tuum, et glória Dómini super te orta est.

HYMNUS.

O SOLA magnárum úrbium
Major Bethlem, cui cóntigit
Ducem salútis cœlitus
Incorporátum gígnere :

Quem stella, quæ solis rotam
Vincit decóre ac lúmine,
Venísse terris núntiat
Cum carne terréstri Deum.

Vidére postquam illum Magi,
Eóa promunt múnera,
Stratíque votis ófferunt
Thus, myrrham, et aurum régium.

Regem Deúmque annúntiant
Thesáurus et frágrans odor
Thuris Sabæi, ac myrrheus
Pulvis sepúlchrum prædocet.

Jesu, tibi sit glória,
Qui apparuísti Géntibus,
Cum Patre, et almo Spíritu,
In sempitérna sæcula.

Amen.

℣. Adoráte Deum, allelúia.
℟. Omnes Angeli ejus, allelúia.

Ad Bened. Ant. t. 8. Hódie cœlésti sponso juncta est Ec-

clésia, quóniam in Jordáne lavit Christus ejus crímina: currunt cum munéribus Magi ad regáles núptias, et ex aqua facto vino lætántur convívæ, allelúia.

ORATIO.

Deus, qui hodiérna die Unigénitum tuum Géntibus stella duce revelásti: concéde propítius; ut qui jam te ex fide cognóvimus, usque ad contemplándam spéciem tuæ celsitúdinis perducámur. Per eúmdem Dóminum.

AD PRIMAM.

℟. *br.* Christe Fili Dei vivi. ℣. Qui apparuísti hódie.

Et sic dicitur per totam Octavam.

AD TERTIAM.

Ant. Venit lumen tuum.

Capitulum, Surge, illumináre, *ut supra, ad Laudes.*

℟. *br.* Reges Tharsis et ínsulæ múnera ófferent, * Allelúia, allelúia. Reges. ℣. Reges Arabum et Saba dona addúcent. Allelúia, allelúia. Glória Patri. Reges.

℣. Omnes de Saba vénient, allelúia. ℟. Aurum et thus deferéntes, alleluia.

AD SEXTAM.

Ant. Apértis thesáuris suis.

CAPITULUM. *Isai.* 60.

Leva in circúitu óculos tuos, et vide: omnes isti congregáti sunt, venérunt tibi: fílii tui de longe vénient, et fíliæ tuæ de látere surgent.

℟. *br.* Omnes de Saba vénient, * Allelúia, allelúia. Omnes de Saba. ℣. Aurum et thus deferéntes. Allelúia, allelúia. Glória Patri. Omnes.

℣. Adoráte Dóminum, allelúia. ℟. In aula sancta ejus, allelúia.

AD NONAM.

Ant. Stella ista.

CAPITULUM. *Isai.* 60.

Omnes de Saba vénient, aurum et thus deferéntes, et laudem Dómino annuntiántes.

℟. *br.* Adoráte Dóminum, * Allelúia, allelúia. Adoráte. ℣. In aula sancta ejus. Allelúia, allelúia. Glória Patri. Adoráte.

℣. Adoráte Deum, allelúia. ℟. Omnes Angeli ejus, allelúia.

AD VESPERAS.

Ant. Ante lucíferum, *cum reliquis de Laudibus*, p. 295.

Psalm. Dixit Dóminus, *cum reliquis de Dominica*, p. 125.

Et sic dicitur per totam Octavam.

Capitulum, Surge illumináre.

Hymnus, Crudélis Heródes.

℣. Reges Tharsis, *ut in primis Vesperis*, p. 284.

Ad Magnif. Ant. t. 1. *r* Tribus miráculis ornátum diem sanctum cólimus: hódie stella Magos duxit ad præsépium: hódie vinum ex aqua factum est ad núptias: hódie in Jordáne a Joánne Christus baptizári vóluit, ut salváret nos, allelúia.

Oratio, Deus, qui hodiérna, *ut supra.*

Si Epiphania venerit in Sabbato, in II Vesperis fit Commemor. Dominicæ infra Octavam.

Ant. Remánsit.

℣. Omnes de Saba.

Oratio, Vota quæsumus, *ut infra*, p. 312.

Infra Octavam Epiphaniæ si occurrat Festum Duplex, vel Semiduplex, transfertur post Octavam, nisi fuerit Patroni vel Titularis Ecclesiæ, vel Dedicatio ejusdem, ut dicitur in Rubrica de Octavis ; de Simplicibus vero fit Commemoratio.

AD MATUTINUM.

℣. Dómine, lábia mea.

Invitatorium et Hymnus ut supra in Rubrica Festi ponitur, p. 284. *Reliqua omnia ut in die Festi, præter Lectiones et Antiphonas ad Benedictus et Magnificat, quæ singulis diebus habentur propriæ, ut sequitur.*

De Dominica infra Octav., in quamcumque diem Octavæ inciderit, fit Officium ut infra ordinatur, p. 313, *et in ea ponitur Epistola prima ad Corinthios, omissis Lectionibus de Epistola ad Romanos.*

Post Dominicam vero continuantur dies Octavæ, eodem numero quo notantur, perinde ac si Dominica non intercessisset. Exempli gratia : Si Dominica venerit in tertia die infra Octavam, prima die post Dominicam, Lectiones II et III Noct., et Antiphonæ ad Benedictus, et Magnificat, dicentur de tertia die infra Octavam, et sic deinceps de aliis : Lectiones tamen primi Nocturni de Epistola ad Romanos omittuntur, et pro iis sumuntur de Epistola prima ad Corinthios, quæ sequuntur post Dominicam, et de ea legitur etiam post Octavam usque ad Dominicam sequentem.

SECUNDA DIE

INFRA OCTAVAM EPIPHANIÆ.

IN I NOCTURNO.

De Epístola ad Romános.

LECTIO 1. *Cap.* 9.

VERITATEM dico in Christo, non méntior : testimónium mihi perhibénte consciéntia mea in Spíritu sancto : quóniam tristítia mihi magna est, et contínuus dolor cordi meo. Optábam enim ego ipse anáthema esse a Christo pro frátribus meis, qui sunt cognáti mei secúndum carnem, qui sunt Israelítæ, quorum adóptio est filiórum, et glória, et testaméntum, et legislátio, et obséquium, et promíssa : quorum patres, et ex quibus est Christus secúndum carnem, qui est super ómnia Deus benedíctus in sæcula. Amen.

℟. Tria sunt múnera pretiósa, quæ obtulérunt Magi

Dómino in die ista, et habent in se divína mystéria : * In auro, ut ostendátur Regis poténtia ; in thure, Sacerdótem magnum consídera ; et in myrrha, Domínicam sepultúram. ℣. Salútis nostræ auctórem Magi veneráti sunt in cunábulis, et de thesáuris suis mysticas ei múnerum spécies obtulérunt. In auro, ut ostendátur.

LECTIO II.

NON autem quod excíderit verbum Dei. Non enim omnes qui ex Israel sunt, ii sunt Israelítæ, neque qui semen sunt Abrahæ, omnes fílii, sed in Isaac vocábitur tibi semen, id est, non qui fílii carnis, hi fílii Dei : sed qui fílii sunt promissiónis, æstimántur in sémine. Promissiónis enim verbum hoc est : Secúndum hoc tempus véniam : et erit Saræ fílius. Non solum autem illa, sed et Rebécca ex uno concúbitu habens Isaac patris nostri.

℟. In colúmbæ spécie Spíritus sanctus visus est, patérna vox audíta est : * Hic est Fílius meus diléctus, in quo mihi bene complácui. ℣. Cœli apérti sunt super eum, et vox Patris intónuit. Hic est.

LECTIO III.

CUM enim nondum nati fuíssent, aut áliquid boni egíssent, aut mali (ut secúndum electiónem propósitum Dei manéret) non ex opéribus, sed ex vocánte dictum est ei : Quia major sérviet minóri, sicut scriptum est : Jacob diléxi, Esau autem ódio hábui. Quid ergo dicémus ? numquid iníquítas apud Deum ? Absit. Móysi enim dicit : Miserébor, cujus miséreor : et misericórdiam præstábo, cujus miserébor. Igitur non voléntis, neque curréntis, sed miseréntis est Dei.

℟. Reges Tharsis, *p.* 287.

IN II NOCTURNO.

Sermo sancti Augustíni Epíscopi.

LECTIO IV.

Sermo 2 *de Epiphania, qui est* 30 *de Tempore.*

AD partum Vírginis adorándum Magi ab Oriénte venérunt. Hunc diem hódie celebrámus : huic débitum solemnitáti sermónem persólvimus. Illis dies iste primus illúxit, anniversária nobis festivitáte rédiit. Illi erant primítiæ Géntium, nos pópulus Géntium. Nobis hoc lingua nuntiávit Apostolórum, stella illis tamquam lingua cœlórum : et nobis iídem Apóstoli tamquam álii cœli enarravérunt glóriam Dei.

℟. Illumináre, illumináre Jerúsalem, quia venit lux tua, * Et glória Dómini super te orta est. ℣. Et ambulábunt Gentes in lúmine tuo, et reges in splendóre ortus tui. Et.

LECTIO V.

MAGNUM sacraméntum ! in præsépio jacébat, et Ma-

gos ab Oriénte ducébat : abscondebátur in stábulo, et agnoscebátur in cœlo : ut ágnitus in cœlo, manifestarétur in stábulo, et appellarétur Epiphanía dies iste, quod Latíne manifestátio dici potest, simul ejus celsitúdinem humilitatémque commendans, ut qui in apérto cœlo signis sidéreis monstrabátur magnus, in augusto diversório quæsítus, inveniretur inválidus, infantílibus in membris natus, infantilibúsque pannis involútus, adorarétur a Magis, timerétur a malis.

℟. Omnes de Saba vénient, aurum et thus deferéntes, et laudem Dómino annuntiántes, * Allelúia, allelúia, allelúia. ℣. Reges Tharsis, et ínsulæ múnera ófferent, reges Arabum et Saba dona addúcent. Allelúia.

LECTIO VI.

TIMUIT enim eum rex Heródes, eísdem sibi Magis nuntiántibus, cum adhuc quærerent párvulum, quem cognóverant cœlo teste jam natum. Quid erit tribúnal judicántis, quando supérbos reges cunábula terrébant infántis? Quanto consúltius reges, non sicut Heródes, interfícere quærant, sed, sicut Magi, pótius adoráre delectén tur, jam præsértim eum, qui et ipsam mortem, quam cupiébat inimícus inférre, étiam pro ipsis inimícis ab inimícis sustínuit, eámque in suo córpore occísus occídit. Pie tímeant reges ad Patris déxteram jam sedéntem, quem rex ímpius tímuit adhuc matris úbera lambéntem.

℟. Magi véniunt ab Oriénte, p. 291.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 2.

CUM natus esset Jesus in Béthlehem Juda in diébus Heródis regis, ecce Magi ab Oriénte venérunt Jerosólymam, dicéntes : Ubi est qui natus est Rex Judæórum ? Et réliqua.

De Homilía sancti Gregórii Papæ.

Hom. 10 *in Evang.*

NATIVITATE Regis nostri cógnita, Heródes ad cállida arguménta convértitur : et ne terréno regno privarétur, renuntiári sibi, ubi puer inveniátur, póstulat. Adoráre eum velle se símulat, ut hunc, si inveníri possit, extínguat. Sed quanta est humána malítia contra consílium divinitátis? Scriptum quippe est : Non est sapiéntia, non est prudéntia, non est consílium contra Dóminum. Nam ea, quæ appáruit stella, Magos perdúcit : natum Regem repériunt, múnera déferunt : et ne redíre ad Heródem débeant, in somnis admonéntur. Sicque fit, ut Jesum, quem quærit Heródes, inveníre non possit. Cujus per-

sóna, qui álii, quam hypócritæ designántur, qui dum ficte quærunt, invenire Dóminum numquam meréntur.

℟. Stella, quam víderant Magi in Oriénte, antecedébat eos donec venírent ad locum, ubi puer erat : * Vidéntes autem eam, gavísi sunt gáudio magno. ℣. Et intrántes domum, invenérunt púerum cum María matre ejus, et procidéntes adoravérunt eum. Vidéntes.

LECTIO VIII.

SED inter hæc sciéndum, quod Priscillianístæ hærétici nasci unumquémque hóminem sub constitutiónibus stellárum putant : et hoc in adjutórium sui erróris assúmunt, quod nova stella éxiit, cum Dóminus in carne appáruit, cujus fuísse fatum eámdem, quæ appáruit, stellam putant. Sed si Evangélii verba pensámus, quibus de eádem stella dícitur : Usque dum véniens staret supra, ubi erat puer; dum non puer ad stellam, sed stella ad púerum cucúrrit : si dici líceat, non stella fatum púeri, sed fatum stellæ is qui appáruit, puer fuit.

℟. Vidéntes stellam Magi, gavísi sunt gáudio magno : * Et intrántes domum, invenérunt púerum cum María matre ejus, et procidéntes adoravérunt eum : * Et apértis thesáuris suis obtulérunt ei múnera, aurum, thus, et myrrham. ℣. Stella, quam víderant Magi in Oriénte, antecedébat eos, usque dum véniens staret supra, ubi erat puer. Et intrántes domum. Glória Patri. Et apértis thesáuris.

LECTIO IX.

SED a fidélium córdibus absit, ut áliquid esse fatum dicant. Vitam quippe hóminum solus hic cónditor, qui creávit, administrat. Neque enim propter stellas homo, sed stellæ propter hóminem factæ sunt : et si stella fatum hóminis dícitur, ipsis suis ministériis subésse homo perhibétur. Certe cum Jacob de útero egrédiens, prióris fratris plantam tenéret manu, prior perfécte nequáquam égredi pótuit, nisi súbsequens inchoásset : et tamen cum uno témpore eodémque moménto utrúmque mater fúderet, non una utriúsque vitæ quálitas fuit.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

Ad Bened. Ant. t. 8. Ab Oriénte * venérunt Magi in Béthlehem adoráre Dóminum, et apértis thesáuris suis, pretiósa múnera obtulérunt : aurum, sicut Regi magno; thus, sicut Deo vero : myrrham sepultúræ ejus, allelúia.

Ad Magnif. Ant. t. 7. r Vidéntes stellam Magi, * gavísi sunt gáudio magno; et intrántes domum, obtulérunt Dómino aurum, thus, et myrrham, allelúia.

TERTIA DIE.

IN I NOCTURNO.

De Epístola ad Romános.

Lectio i. *Cap.* 12.

Obsecro ítaque vos fratres per misericórdiam Dei, ut exhibeátis córpora vestra hóstiam vivéntem, sanctam, Deo placéntem, rationábile obséquium vestrum. Et nolíte conformári huic sæculo, sed reformámini in novitáte sensus vestri : ut probétis quæ sit volúntas Dei bona, et beneplacens, et perfécta. Dico enim per grátiam quæ data est mihi, ómnibus qui sunt inter vos : Non plus sápere quam opórtet sápere, sed sápere ad sobrietátem : et unicuíque sicut Deus divísit mensúram fídei.

℟. Tria sunt múnera pretiósa, quæ obtulérunt Magi Dómino in die ista, et habent in se divína mystéria : * In auro, ut ostendátur Regis poténtia ; in thure, Sacerdótem magnum considera ; et in myrrha, Domínicam sepultúram. ℣. Salútis nostræ auctórem Magi veneráti sunt in cunábulis, et de thesáuris suis mysticas ei múnerum spécies obtulérunt. In auro, ut ostendátur.

Lectio ii.

Sicut enim in uno córpore multa membra habémus, ómnia autem membra non eúmdem actum habent : ita multi unum corpus sumus in Christo, sínguli autem alter altérius membra. Hábentes autem donatiónes secúndum grátiam, quæ data est nobis, differéntes : sive prophetíam secúndum ratiónem fídei, sive ministérium in ministrándo, sive qui docet in doctrína, qui exhortátur in exhortándo, qui tríbuit in simplicitáte, qui præest in sollicitúdine, qui miserétur in hilaritáte.

℟. In colúmbæ spécie Spíritus sanctus visus est : Patérna vox audíta est : * Hic est Fílius meus diléctus, in quo mihi bene complácui. ℣. Cœli apérti sunt super eum, et vox Patris intónuit. Hic est Fílius meus diléctus.

Lectio iii.

Diléctio sine simulatióne. Odiéntes malum, adhæréntes bono : Charitáte fraternitátis ínvicem diligéntes : Honóre ínvicem præveniéntes : Sollicitúdine non pigri : Spíritu fervéntes : Dómino serviéntes : Spe gaudéntes : In tribulatióne patiéntes : Oratióni instántes : Necessitátibus sanctórum communicántes : Hospitalitátem sectántes. Benedícite persequéntibus vos : benedícite, et nolíte maledícere. Gaudére cum gaudéntibus, flere cum fléntibus : Idípsum ínvicem sentiéntes : Non alta sapiéntes, sed humílibus consentiéntes.

℟. Reges Tharsis et ínsulæ, *p.* 287.

IN II NOCTURNO.

De Sermóne sancti Augustíni Epíscopi.

LECTIO IV.

Sermo 2 de Epiphania.

Cum tam multi jam nati, atque defúncti essent reges Judæórum, numquid quemquam eórum adorándum Magi quæsiérunt? Non, quia nec quemquam eórum cœlo loquénte didicérunt. Verúmtamen, quod prætereúndum non est, hæc Magórum illuminátio magnum testimónium cæcitátis éxtitit Judæórum. In terra eórum isti requirébant, quem illi in sua non agnoscébant.

℟. Illumináre, illumináre Jerúsalem, quia venit lux tua : * Et glória Dómini super te orta est. ℣. Et ambulábunt Gentes in lúmine tuo, et reges in splendóre ortus tui. Et glória.

LECTIO V.

Apud eos isti infántem invenérunt, quem illi apud se negavérunt. In his terris de longínquo isti, et peregríni, púerum Christum nondum verba proméntem adoravérunt, ubi cives illi júvenem mirácula faciéntem crucifixérunt. Isti in membris parvis Deum adoravérunt, illi in magnis factis nec tamquam hómini pepercérunt : quasi plus fúerit vidére novam stellam in ejus nativitáte fulgéntem, quam solem ejus in morte lugéntem.

℟. Omnes de Saba vénient, aurum et thus deferéntes, et laudem Dómino annuntiántes, * Allelúia, allelúia, allelúia. ℣. Reges Tharsis et ínsulæ múnera ófferent, reges Arabum et Saba dona addúcent. Allelúia.

LECTIO VI.

Jam vero quod éadem stella, quæ Magos perdúxit ad locum, ubi erat cum matre Vírgine Deus infans, quæ útique póterat eos ad ipsam perdúcere civitátem : se tamen subtráxit, nec eis prorsus appáruit, donec de civitáte, in qua Christus nascerétur, iídem ipsi interrogaréntur Judæi, et ipse eam secúndum divínæ Scriptúræ testimónium nomínárent, ipsi dícerent : In Béthlehem Judæ. Sic enim scriptum est : Et tu Béthlehem terra Juda, non es mínima in princípibus Juda : ex te enim éxiet Dux qui regat pópulum meum Israel. Quid áliud hic significávit divína providéntia, nisi apud Judæos solas divínas lítteras remansúras, quibus Gentes instrueréntur, illi excæcaréntur.

℟. Magi véniunt, *p.* 291.

IN III NOCTURNO.

Lectio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 2.

Cum natus esset Jesus in Béthlehem Juda in diébus Heródis regis, ecce Magi ab Oriénte venérunt Jerosólymam, dicéntes: Ubi est qui natus est rex Judæórum ? Et réliqua.

De Homilía sancti Gregórii Papæ.

Ex Homilia 10 in Evang.

MAGI vero aurum, thus et myrrham déferunt. Aurum quippe regi cóngruit, thus vero in Dei sacrifícium pónitur, myrrha autem mortuórum córpora condiúntur. Eum ergo Magi, quem adórant, étiam mysticis munéribus prædicant: auro Regem, thure Deum, myrrha mortálem. Sunt vero nonnúlli hærétici, qui hunc Deum credunt, sed ubíque regnáre nequáquam credunt. Hi profécto ei thus ófferunt, sed offérre étiam aurum nolunt. Et sunt nonnúlli, qui hunc Regem exístimant, sed Deum negant. Hi vidélicet ei aurum ófferunt, sed offérre thus nolunt.

℟. Stella, quam víderant Magi in Oriénte, antecedébat eos, donec veníreut ad locum, ubi puer erat: * Vidéntes autem eam, gavísi sunt gáudio magno. ℣. Et intrántes domum, invenérunt púerum cum María matre ejus, et procidéntes adoravérunt eum. Vidéntes.

LECTIO VIII.

ET sunt nonnúlli, qui hunc et Deum et Regem faténtur, sed assumpsísse carnem mortálem negant. Hi nimírum ei aurum et thus ófferunt, sed offérre myrrham assúmptæ mortalitátis nolunt. Nos ítaque nato Dómino offerámus aurum, et hunc ubíque regnáre fateámur: offerámus thus, ut credámus, quod is, qui in témpore appáruit, Deus ante témpora éxtitit: offerámus myrrham, ut eum, quem crédimus in sua divinitáte impassíbilem, credámus étiam in nostra fuísse carne mortálem.

℟. Vidéntes stellam Magi, gavísi sunt gáudio magno, * Et intrántes domum, invenérunt púerum cum María matre ejus, et procidéntes adoravérunt eum: * Et apértis thesáuris suis obtulérunt ei múnera, aurum, thus, et myrrham. ℣. Stella, quam víderant Magi in Oriénte, antecedébat eos: usque dum véniens staret supra, ubi erat puer. Et intrántes. Glória Patri. Et apértis.

LECTIO IX.

QUAMVIS in auro, thure, et myrrha intélligi et áliud potest. Auro namque sapiéntia designátur, Salomóne attestánte, qui ait: Thesáurus desiderábilis requiéscit in ore sapiéntis. Thure autem, quod Deo incénditur, virtus oratiónis exprímitur. Psalmísta testánte, qui dicit: Dirigátur orátio mea sicut incénsum in conspéctu tuo. Per myrrham vero, carnis nostræ mortificátio figurátur. Unde sancta Ecclésia de suis operáriis usque ad mortem pro Deo certántibus dicit: Manus meæ distillavérunt myrrham.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

Ad Bened. Ant. t. 4. Tria

sunt múnera, * quæ obtulérunt Magi Dómino, aurum, thus, et myrrham, Fílio Dei Regi magno, allelúia.

Ad Magnif. Ant. t. 8. *f* Lux de luce * apparuísti Christe, cui Magi múnera ófferunt, allelúia, allelúia, allelúia.

QUARTA DIE.

IN I NOCTURNO.

De Epístola ad Romános.

Lectio i. *Cap.* 13.

Omnis ánima potestátibus sublimióribus súbdita sit: non est enim potéstas nisi a Deo: quæ autem sunt, a Deo ordinátæ sunt. Itaque qui resístit potestáti, Dei ordinatióni resístit. Qui autem resístunt, ipsi sibi damnatiónem acquírunt: nam príncipes non sunt timóri boni óperis, sed mali. Vis autem non timére potestátem? Bonum fac, et habébis laudem ex illa: Dei enim minister est tibi in bonum.

℟. Tria sunt múnera pretiósa, quæ obtulérunt Magi Dómino in die ista, et habent in se divína mystéria: * In auro, ut ostendátur Regis poténtia; in thure, Sacerdótem magnum consídera; et in myrrha, Domínicam sepultúram. ℣. Salútis nostræ auctórem Magi veneráti sunt in cunábulis, et de thesáuris suis mýsticas ei múnerum spécies obtulérunt. In auro.

Lectio ii.

Si autem malum féceris, time: non enim sine causa gládium portat. Dei enim miníster est, vindex in iram ei, qui malum agit. Ideo necessitáte súbditi estóte, non solum propter iram, sed étiam propter consciéntiam. Ideo enim et tribúta præstátis: minístri enim Dei sunt, in hoc ipsum serviéntes. Réddite ergo ómnibus débita: cui tribútum, tribútum: cui vectígal, vectígal: cui timórem, timórem: cui honórem, honórem.

℟. In colúmbæ spécie Spíritus sanctus visus est: Patérna vox audíta est: * Hic est Fílius meus diléctus, in quo mihi bene complácui. ℣. Cœli apérti sunt super eum, et vox patris intónuit. Hic est.

Lectio iii.

Nemini quidquam debeátis, nisi ut ínvicem diligátis: qui enim díligit próximum, legem implévit. Nam, Non adulterábis, Non occídes, Non furáberis, Non falsum testimónium dices, Non concupísces: et si quod est áliud mandátum, in hoc verbo instaurátur: Díliges próximum tuum sicut teípsum. Diléctio próximi malum non operátur. Plenitúdo ergo legis est diléctio.

℟. Reges Tharsis et ínsulæ, p. 287.

IN II NOCTURNO.

Sermo sancti Leónis Papæ.

Lectio iv.

Sermone 1 *de Epiphania.*

Celebrato próximo die, quo intemeráta virgínitas humáni géneris édidit Salvató-

rem, Epíphaniæ, nobis, dilectíssimi, veneránda festívitas dat perseverántiam gaudiórum ut inter cognatárum solemnitátum vicína sacraménta, exultatiónis vigor, et fervor fídei non tepéscat. Ad ómnium enim hóminum spectat salútem, quod infántia mediatóris Dei et hóminum, jam univérso declarabátur mundo, cum adhuc exíguo detinerétur oppídulo.

℟. Illumináre, illumináre, Jerúsalem, quia venit lux tua,* Et glória Dómini super te orta est. ℣. Et ambulábunt Gentes in lúmine tuo, et reges in splendóre ortus tui. Et glória.

LECTIO V.

Quamvis enim Israelíticam gentem, et ipsíus gentis unam famíliam delegísset, de qua náturam univérsæ humanitátis assúmeret; nóluit tamen intra matérnæ habitatiónis angústias ortus sui latére primórdia; sed mox ab ómnibus vóluit agnósci, qui dignátus est ómnibus nasci. Tribus ígitur Magis in regióne Oriéntis stella novæ claritátis appáruit, quæ illústrior céteris pulchriórque sidéribus, fácile in se intuéntium óculos animósque convérteret : ut conféstim adverterétur non esse otiósum, quod tam insólitum videbátur.

℟. Omnes de Saba vénient, aurum et thus deferéntes, et laudem Dómino annuntiántes,* Allelúia, allelúia, allelúia. ℣. Reges Tharsis et ínsulæ múnera ófferent, reges Arabum et Saba dona addúcent. Allelúia, allelúia, allelúia.

LECTIO VI.

Dedit ergo aspiciéntibus intelléctum, qui præstitit signum : et quod fecit intélligi, fecit inquíri ; et se inveniéndum óbtulit requisítus. Sequúntur tres viri supérni lúminis ductum, et prævii fulgóris indícium inténta contemplatióne comitántes, ad agnitiónem veritátis, grátiæ splendóre ducúntur, qui humáno sensu significátum sibi Regis ortum æstimavérunt in civitáte régia esse quæréndum. Sed qui servi suscéperat formam, et non judicáre vénerat, sed judicári, Béthlehem præelégit nativitáti, Jerosólymam passióni.

℟. Magi véniunt, *p.* 291.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 2.

Cum natus esset Jesus in Béthlehem Juda in diébus Heródis regis, ecce Magi ab Oriénte venérunt Jerosólymam, dicéntes : Ubi est qui natus est rex Judæórum ? Et réliqua.

De Homilía sancti Gregórii Papæ.

Ex Homilia 10 *in Evang.*

Magnum vero nobis áliquid Magi ínnuunt, quod in

regiónem suam per áliam viam revertúntur, in eo namque quod admóniti fáciunt, nobis profécto insínuant, quid faciámus. Régio quippe nostra paradísus est : ad quam, Jesu cógnito, redíre per viam qua vénimus, prohibémur. A regióne étenim nostra superbiéndo, inobediéndo, visibília sequéndo, cibum vetítum gustándo discéssimus : sed ad eam necésse est, ut flendo, obediéndo, visibília contemnéndo, atque appetítum carnis refrænándo redeámus.

℟. Stella, quam víderant Magi in Oriénte, antecedébat eos, donec veníreut ad locum, ubi puer erat : * Vidéntes autem eam, gavísi sunt gáudio magno. ℣. Et intrántes domum, invenérunt púerum cum María matre ejus, et procidéntes adoravérunt eum. Vidéntes.

LECTIO VIII.

PER áliam ergo viam ad regiónem nostram regrédimur : quóniam qui a paradísi gáudiis per delectaménta discéssimus, ad hæc per laménta revocámur. Unde necésse est, fratres charíssimi, ut semper pávidi, sempérque suspécti, ponámus ante óculos cordis, hinc culpas óperis, illinc judícium extrémæ districtiónis. Pensémus quam distríctus judex véniat, qui judícium minátur, et latet : terróres peccatóribus inténtat, et tamen adhuc sústinet : et idcírco veníre cítius differt, ut minus invéniat quod condémnet.

℟. Vidéntes stellam Magi, gavísi sunt gáudio magno, * Et intrántes domum, invenérunt púerum cum María matre ejus, et procidéntes adoravérunt eum : * Et apértis thesáuris suis obtulérunt ei múnera, aurum, thus et myrrham. ℣. Stella, quam víderant Magi in Oriénte, antecedébat eos, usque dum véniens staret supra, ubi erat puer. Et intrántes. Glória Patri. Et apértis.

LECTIO IX.

PUNIAMUS flétibus culpas, et cum Psalmístæ voce, præveniámus fáciem ejus in confessióne. Voluptátum nos ergo fallácia nulla decípiat, nulla vana lætítia sedúcat. In próximo namque est Judex, qui dixit : Væ vobis, qui ridétis nunc : quia lugébitis et flébitis. Hinc enim Sálomon ait : Risus dolóri miscébitur : et, Extréma gáudii luctus óccupat. Hinc íterum dicit : Risum deputávi errórem, et gáudio dixi : Quid frustra decíperis ? Hinc rursus ait : Cor sapiéntium ubi tristítia est : et cor stultórum ubi lætítia.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

Ad Bened. Ant. t. 1. *f* Vídimus stellam * ejus in Oriénte, et vénimus cum munéribus adoráre Dóminum.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Interrogábat * Magos Heródes : Quod signum vidístis super

natum Regem? Stellam vídimus fulgéntem, cujus splendor illúminat mundum.

QUINTA DIE.

IN I NOCTURNO.

De Epístola ad Romános.

LECTIO I. *Cap.* 14.

INFIRMUM autem in fide assúmite, non in disceptatiónibus cogitatiónum. Alius enim credit se manducáre ómnia : qui autem infírmus est, solus mandúcet. Is qui mandúcat, non manducántem non spernat : et qui non mandúcat, manducántem non júdicet : Deus enim illum assúmpsit. Tu quis es, qui júdicas aliénum servum? Dómino suo stat, aut cadit : stabit autem : potens est enim Deus statúere illum.

℞. Tria sunt múnera pretiósa, quæ obtulérunt Magi Dómino in die ista, et habent in se divína mystéria : * In auro, ut ostendátur Regis poténtia; in thure, Sacerdótem magnum consídera; et in myrrha, Domínicam sepultúram. ℣. Salútis nostræ auctórem Magi veneráti sunt in cunábulis, et de thesáuris suis mysticas ei múnerum spécies obtulérunt. In auro.

LECTIO II.

NAM álius júdicat diem inter diem : álius autem júdicat omnem diem : unusquísque in suo sensu abúndet. Qui sapit diem, Dómino sapit. Et qui mandúcat, Dómino mandúcat : grátias enim agit Deo. Et qui non mandúcat, Dómino non mánducat, et grátias agit Deo. Nemo enim nostrum sibi vivit, et nemo sibi móritur. Sive enim vívimus, Dómino vívimus : sive mórimur, Dómino mórimur. Sive ergo vívimus, sive mórimur, Dómini sumus.

℞. In colúmbæ spécie Spíritus sanctus visus est : Patérna vox audita est : * Hic est Fílius meus diléctus, in quo mihi bene complácui. ℣. Cœli apérti sunt super eum, et vox Patris intónuit. Hic est.

LECTIO III.

IN hoc enim Christus mórtuus est, et resurréxit : ut et mortuórum et vivórum dominétur. Tu autem quid júdicas fratrem tuum? aut tu quare spernis fratrem tuum? Omnes enim stábimus ante tribúnal Christi. Scriptum est enim : Vivo ego, dicit Dóminus, quóniam mihi flectétur omne genu : et omnis lingua confitébitur Deo. Itaque unusquísque nostrum pro se ratiónem reddet Deo. Non ergo ámplius ínvicem judicémus.

℞. Reges Tharsis, *p.* 287.

IN II NOCTURNO.

Sermo sancti Máximi Epíscopi.

LECTIO IV.

Homilia 1 *de Epiphania.*

IN hac, dilectíssimi, celebritáte, sicut relátu patérnæ traditiónis instrúimur, multíplici nobis est festivitáte læ-

tándum. Ferunt enim hódie Christum Dóminum nostrum vel stella duce a Géntibus adorátum, vel invitátum ad núptias, aquas in vina vertísse, vel suscépto a Joánne baptísmate, consecrásse fluénta Jordánis, suúmque simul purificásse Baptístam.

℟. Illumináre, illumináre Jerúsalem, quia venit lux tua: * Et glória Dómini super te orta est. ℣. Et ambulábunt Gentes in lúmine tuo, et reges in splendóre ortus tui. Et glória.

LECTIO V.

Sed quid potíssimum præsénti hoc factum sit die, nóverit ipse qui fecit: nos tamen crédere, nec dubitáre debémus, quidquid illud est, factum esse pro nobis. Nam quod cum fúlgentióris stellæ rádiis incitáti adoravére Chaldæi, Deum verum Géntibus spes data est adorándi. Quod aquæ novo sunt órdine in vina mutátæ, novi nobis póculi prælibátum est Sacraméntum. Quod autem baptizátus est Agnus Dei, regenerántis baptísmi salutáre nobis munus est dedicátum.

℟. Omnes de Saba vénient, aurum et thus deferéntes, et laudem Dómino annuntiántes, * Allelúia, allelúia, allelúia. ℣. Reges Tharsis et ínsulæ múnera ófferent, reges Arabum, et Saba dona addúcent. Allelúia, allelúia, allelúia.

LECTIO VI.

Oportet itaque nos, fratres, ad honórem Salvatóris nostri, cujus Nativitátem débita nuper cum exultatióne transégimus, omni cum devotióne étiam hunc virtútum ejus celebráre natálem. Et quam recte tria hæc nobis uno acta in die mystéria prædicántur, qui ineffábilis Trinitátis arcánum uno Dei sub nómine confitémur. Per hæc ergo mirácula Christus Dóminus Redémptor noster óculis se vóluit reveláre mortálium, quátenus invisíbilis ejus divínitas quæ latébat in hómine, in ópere non latéret.

℟. Magi véniunt, p. 291.

IN II NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap. 2.*

Cum natus esset Jesus in Béthlehem Juda in diébus Heródis regis, ecce Magi ab Oriénte venérunt Jerosólymam, dicéntes: Ubi est qui natus est rex Judæórum? Et réliqua.

Homilía sancti Hierónymi Presbyteri.

Lib. 1 Comment. in Cap. 2 Matthæi.

Vidimus enim stellam ejus in Oriénte. Ad confusiónem Judæórum, ut nativitátem Christi a Géntibus discerent, óritur in Oriénte stella, quam futúram, Bálaam, cujus successóres erant, vaticínio noverant. Lege Numerórum

librum : deferúntur autem Magi stellæ indício in Judæam, ut sacerdótes a Magis interrogáti, ubi Christus nascerétur, inexcusábiles fíerent de advéntu ejus.

℟. Stella, quam víderant Magi in Oriénte, antecedébat eos, donec veníront ad locum, ubi puer erat : * Vidéntes autem eam, gavísi sunt gáudio magno. ℣. Et intrántes domum, invenérunt púerum cum María matre ejus, et procidéntes adoravérunt eum. Vidéntes.

LECTIO VIII.

At illi dixérunt ei : In Béthlehem Judææ. Librarióoum hic error est. Putámus enim ab Evangelísta primum éditum, sicut in ipso Hebráico légimus, Judæ, non Judææ. Quæ est enim aliárum Géntium Béthlehem, ut ad distinctiónem ejus hic Judææ ponerétur ? Judæ autem idcírco scríbitur, quia est et ália Béthlehem in Galilæa. Lege librum Jesu fílii Nave. Denique et in ipso testimónio, quod de Michææ prophetía sumptum est, ita habétur : Et tu Béthlehem terra Juda.

℟. Vidéntes stellam Magi, gavísi sunt gáudio magno, * Et intrántes domum, invenérunt púerum cum María matre ejus, et procidéntes adoravérunt eum : * Et apértis thesáuris suis obtulérunt ei múnera, aurum, thus, et myrrham. ℣. Stella, quam víderant Magi in Oriénte, antecedébat eos, usque dum véniens staret supra, ubi erat puer. Et intrántes. Glória Patri. Et apértis.

LECTIO IX.

Et apértis thesáuris suis, obtulérunt ei múnera, aurum, thus, et myrrham. Pulchérrime múnerum sacraménta Juvéncus présbyter uno versículo comprehéndit : Thus, aurum, myrrham, Regíque, hominíque, Deóque dona ferunt. Et respónso accépto in somnis, ne redírent ad Heródem, per áliam viam revérsi sunt in regiónem suam. Qui múnera obtúlerant Dómino, consequénter respónsum accípiunt, non per Angelum, sed per ipsum Dóminum : ut meritórum Joseph privilégium demonstrarétur. Revertúntur autem per áliam viam : quia infidelitáti miscéndi non erant Judæórum.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

Ad Bened. Ant. t. 7. Omnes natiónes * vénient a longe, portántes múnera sua, allelúia.

Ad Magnif. Ant. t. 8. *f* Omnes de Saba vénient, * aurum et thus deferéntes, allelúia, allelúia.

SEXTA DIE

IN I NOCTURNO.

De Epístola ad Romános.

LECTIO I. *Cap.* 15.

Debemus autem nos firmióres imbecillitátes in-

firmórum sustinére, et non nobis placére. Unusquisque vestrum próximo suo pláceat in bonum, ad ædificatiónem. Etenim Christus non sibi plácuit, sed sicut scriptum est: Impropéria improperántium tibi cecidérunt super me. Quæcúmque enim scripta sunt, ad nostram doctrínam scripta sunt, ut per patiéntiam, et consolatiónem Scripturárum spem habeámus.

℟. Tria sunt múnera pretiósa quæ obtulérunt Magi Dómino in die ista, et habent in se divína mystéria: * In auro, ut ostendátur Regis poténtia; in thure, Sacerdótem magnum consídera; et in myrrha, Domínicam sepultúram. ℣. Salútis nostræ auctórem Magi veneráti sunt in cunábulis, et de thesáuris suis mysticas ei múnerum spécies obtulérunt. In auro, ut ostendátur.

LECTIO II.

Deus autem patiéntiæ et solátii det vobis idípsum sápere in altérutrum secúndum Jesum Christum: ut unánimes, uno ore honorificétis Deum, et Patrem Dómini nostri Jesu Christi. Propter quod suscípite ínvicem, sicut et Christus suscépit vos in honórem Dei. Dico enim Christum Jesum minístrum fuísse circumcisiónis propter veritátem Dei, ad confirmándas promissiónes patrum: Gentes autem super misericórdia honoráre Deum, sicut scriptum est: Proptérea confitébor tibi in Géntibus Dómine, et nómini tuo cantábo. Et íterum dicit: Lætámini Gentes cum plebe ejus. Et íterum: Laudáte omnes Gentes Dóminum: et magnificáte eum omnes pópuli.

℟. In colúmbæ spécie Spíritus sanctus visus est, patérna vox audíta est: * Hic est Fílius meus diléctus, in quo mihi bene complácui. ℣. Cœli apérti sunt super eum, et vox Patris intónuit. Hic est.

LECTIO III.

Et rursus Isaías ait: Erit radix Jesse, et qui exúrget régere Gentes, in eum Gentes sperábunt. Deus autem spei répleat vos omni gáudio et pace in credéndo: ut abundétis in spe, et virtúte Spíritus sancti. Certus sum autem, fratres mei, et ego ipse de vobis, quóniam et ipsi pleni estis dilectióne, repléti omni sciéntia, ita ut possítis altérutrum monére. Audácius autem scripsi vobis, fratres, ex parte, tamquam in memóriam vos redúcens: propter grátiam, quæ data est mihi a Deo, ut sim miníster Christi Jesu in Géntibus, sanctíficans Evangélium Dei, ut fiat oblátio Géntium accépta, et sanctificáta in Spíritu sancto.

℟. Reges Tharsis, et ínsulæ, *p.* 287.

IN II NOCTURNO.

Sermo sancti Fulgéntii Epíscopi.

LECTIO IV.

Ex Serm. 5, qui est de Epiph. sub initium.

IPSE Deus, qui sibi in véteri Testaménto primítias offérri mandávit, homo natus, Géntium primítias suo cúltui dedicávit: Pastóres fuérunt primítiæ Judæórum: Magi facti sunt primítiæ Géntium. Illi de próximo addúcti, isti de longínquo redúcti. Ubi est, ínquiunt, qui natus est Rex Judæórum? De Heróde rege Judæórum fílii jam fúerant nati. Archeláus natus est in palátio. Christus in diversório. Archeláus natus, est in lecto argénteo pósitus; Christus autem natus, in præsépio est brevíssimo collocátus: et tamen ille natus in palátio contémnitur, iste natus in diversório quæritur: ille a Magis nullátenus nominátur, iste invéntus supplíciter adorátur.

℟. Illumináre, illumináre Jerúsalem, quia venit lux tua: * Et glória Dómini super te orta est. ℣. Et ambulábunt Gentes in lúmine tuo, et reges in splendóre ortus tui. Et glória.

LECTIO V.

QUIS est iste Rex Judæórum? Pauper et dives, húmilis et sublímis. Quis est iste Rex Judæórum, qui portátur ut párvulus, adorátur ut Deus? parvus in præsépio, imménsus in cœlo: vilis in pannis, pretiósus in stellis. Quid est quod sic turbáris Heródes? Rex iste, qui natus est, non venit reges pugnándo superáre, sed moriéndo mirabíliter subjugáre. Nec ídeo natus est, ut tibi succédat, sed ut in eum mundus fidéliter credat. Venit ergo, non ut pugnet vivus, sed ut triúmphet occísus.

℟. Omnes de Saba vénient, aurum et thus deferéntes, et laudem Dómino annuntiántes, * Allelúia, allelúia, allelúia. ℣. Reges Tharsis, et ínsulæ múnera ófferent, reges Arabum et Saba dona addúcent. Allelúia, allelúia, allelúia.

LECTIO VI.

PUER iste, qui nunc a Magis dícitur Rex Judæórum, idem creátor est, et Dóminus Angelórum. Quaprópter cujus times infántiam nascéntis, magis timére debes omnipoténtiam judicántis. Noli eum timére regni tui successórem, sed time infidelitátis tuæ justíssimum damnatórem. Ite, inquit, et renuntiáte mihi, ut et ego véniens adórem eum. O callíditas ficta, o incredúlitas ímpia, o nequítia fraudulénta! Sanguis Innocéntium, quem crudéliter effudísti, attestátur quid de hoc púero voluísti.

℟. Magi véniunt ab Oriénte, *p.* 291.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 2.

Cum natus esset Jesus in Béthlehem Juda in diébus Heródis regis, ecce Magi ab Oriénte venérunt Jerosólymam, dicéntes : Ubi est qui natus est rex Judæórum ? Et réliqua.

Homilía sancti Ambrósii Epíscopi.

Lib. 2 *in Luc. cap.* 2, *post initium.*

Quæ sunt ista veræ fídei múnera? Aurum Regi, thus Deo, myrrha defúncto. Aliud enim Regis insígne, áliud divínæ sacraméntum potestátis, áliud honor est sepultúræ, quæ non corrúmpat corpus mórtui, sed resérvet. Nos quoque, qui hæc audímus, et légimus, de thesáuris nostris tália, fratres, múnera proferámus. Habémus enim thesáurum in vasis fictílibus. Si ígitur in te ipso, quod es, non ex te debes æstimáre, sed ex Christo : quanto magis in Christo non tua debes æstimáre, sed Christi?

℟. Stella, quam víderant Magi in Oriénte, antecedébat eos, donec venírent ad locum, ubi puer erat : * Vidéntes autem eam, gavísi sunt gáudio magno. ℣. Et intrántes domum, invenérunt púerum cum María matre ejus, et procidéntes adoravérunt eum. Vidéntes.

LECTIO VIII.

Ergo Magi de thesáuris suis ófferunt múnera. Vultis scire quam bonum méritum hábeant? Stella ab his vidétur ; et ubi Heródes est, non vidétur ; ubi Christus est, rursus vidétur, et viam demónstrat. Ergo stella hæc via est, et via Christus : quia secúndum incarnatiónis mystérium, Christus est stella. Oriétur enim stella ex Jacob, et exúrget homo ex Israel. Dénique ubi Christus, et stella est. Ipse enim est stella spléndida, et matutína. Sua ígitur ipse luce se signat.

℟. Vidéntes stellam Magi, gavísi sunt gáudio magno, * Et intrántes domum, invenérunt púerum cum María matre ejus, et procidéntes adoravérunt eum : * Et apértis thesáuris suis obtulérunt ei múnera, aurum, thus, et myrrham. ℣. Stella quam víderant Magi in Oriénte, antecedébat eos, usque dum véniens staret supra, ubi erat puer. Et intrántes. Glória Patri. Et apértis.

LECTIO IX.

Accipe áliud documéntum. Alia venérunt via Magi, ália rédeunt : qui enim Christum víderant, Christum intelléxerant ; melióres útique, quam vénerant, revertúntur. Duæ quippe sunt viæ : una, quæ ducit ad intéritum : ália quæ ducit ad regnum. Illa peccatórum est, quæ ducit ad

Heródem : hæc Christus est, qua redítur ad pátriam. Hic enim temporális est incolátus, sicut scriptum est : Multum íncola facta est ánima mea.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

Ad Bened. Ant. t. 8. Vénient ad te, * qui detrahébant tibi, et adorábunt vestígia pedum tuórum.

Ad Magnif. Ant. t. 2. Admóniti Magi * in somnis per áliam viam revérsi sunt in regiónem suam.

SABBATO

Infra Octavam Epiphaniæ.

AD VESPERAS.

Capitulum. *Rom.* 12.

FRATRES, Obsecro vos per misericórdiam Dei, ut exhibeátis córpora vestra hóstiam vivéntem, sanctam, Deo placéntem, rationábile obséquium vestrum.

Hymnus, Crudélis Heródes. ℣. Reges Tharsis, *p.* 284.

Ad Magnif. Ant. t. 2. Remánsit puer Jesus * in Jerúsalem, et non cognovérunt paréntes ejus, existimántes illum esse in comitátu : et requirébant eum inter cognátos et notos.

Oratio.

VOTA, quæsumus Dómine, supplicántis pópuli cœlésti pietáte proséquere : ut et quæ agénda sunt, vídeant, et ad impléndá, quæ víderint, convaléscant. Per Dóminum nostrum.

Deinde fit Commemoratio Epiphaniæ per Antiphonam quæ occurrit secundum ordinem dierum infra Octavam.

℣. Omnes de Saba vénient, allelúia. ℟. Aurum et thus deferéntes, allelúia.

Nisi dicta sit Ant. Omnes de Saba vénient, *tunc enim legitur*

℣. Adoráte Deum, allelúia, ℟. Omnes Angeli ejus, allelúia.

Oratio.

DEUS, qui hodiérna die Unigénitum tuum Géntibus stella duce revelásti : concéde propítius ; ut qui jam te ex fide cognóvimus, usque ad contemplándam spéciem tuæ celsitúdinis perducámur. Per eúmdem Dóminum.

DOMINICA

Infra Octavam Epiphaniæ,

Totum Officium dicitur de Epiphania præter Lectiones, Capitula, Antiphonas ad Benedictus et ad Magnificat, et Orationem.

In I Nocturno ponitur Epistola prima ad Corinthios quæ inferius post Octavam habetur, p. 321, *et legitur de ea sequentibus diebus. Lectiones vero, quæ aliquando supersunt de Epistola ad Romanos, eo anno prætermittuntur.*

Quando Epiphania in Dominica venerit, Sabbato sequenti fit Officium de Domi-

nica, et Feria VI *Vesperæ a Capitulo de Dominica cum Commemoratione Octavæ.*

In I Nocturno leguntur Lectiones de Epistola ad Romanos, ut infra : Epistola vero ad Corinthios tunc ponitur ipsa die Dominica in Officio Octavæ.

IN I NOCTURNO.

De Epistola ad Romános.

LECTIO I. *Cap.* 16.

COMMENDO autem vobis Phœben sorórem nostram, quæ est in ministério Ecclésiæ, quæ est in Cenchris : ut eam suscipiátis in Dómino digne Sanctis, et assistátis ei in quocúmque negótio vestri indigúerit : étenim ipsa quoque ástitit multis, et mihi ipsi. Salutáte Priscam et Aquilam adjutóres meos in Christo Jesu (qui pro ánima mea suas cervíces supposuérunt : quibus non solus ego grátias ago, sed et cunctæ Ecclésiæ Géntium), et doméstican Ecclésiam eórum.

℟. Hódie in Jordáne baptizáto Dómino apérti sunt cœli, et sicut colúmba super eum Spíritus mansit, et vox Patris intónuit : * Hic est Fílius meus diléctus, in quo mihi bene complácui. ℣. Descéndit Spíritus sanctus corporáli spécie sicút colúmba in ipsum, et vox de cœlo facta est. Hic est.

LECTIO II.

ROGO autem, vos fratres, ut observétis eos, qui dissensiónes et offendícula præter doctrínam, quam vos didicístis, fáciunt, et declináte ab illis. Hujuscémodi enim Christo Dómino nostro non sérviunt, sed suo ventri : et per dulces sermónes, et benedictiónes sedúcunt corda innocéntium. Vestra enim obediéntia in omnem locum divulgáta est. Gáudeo ígitur in vobis : sed volo vos sapiéntes esse in bono, et símplices in malo.

℟. In colúmbæ spécie Spíritus sanctus visus est : Patérna vox audíta est : * Hic est Fílius meus diléctus, in quo mihi bene complácui. ℣. Cœli apérti sunt super eum, et vox Patris intónuit. Hic est Fílius.

LECTIO III.

SALUTAT vos Timótheus adjútor meus, et Lúcius, et Jason, et Sosípater cognáti mei. Salúto vos ego Tértius, qui scripsi Epístolam, in Dómino. Salútat vos Cáius hospes meus, et univérsa Ecclésia. Salútat vos Erástus arcárius civitátis, et Quartus, frater. Grátia Dómini nostri Jesu Christi cum ómnibus vobis. Amen.

℟. Reges Tharsis, *p.* 287.

IN II NOCTURNO.

Sermo sancti Leónis Papæ.

LECTIO IV.

Serm. 4 *de Epiphania.*

JUSTUM et rationábile, dilectíssimi, veræ pietátis obséquium est, in diébus qui divínæ ópera misericórdiæ prote-

stántur, toto corde gaudére, et honorífice ea, quæ ad salútem nostram gesta sunt, celebráre, vocánte nos ad hanc devotiónem ipsa recurréntium témporum lege, quæ nobis post diem, in quo coætérnus Patri Fílius Dei natus ex vírgine est, brevi intervállo Epiphaníæ íntulit festum, ex apparitióne Dómini consecrátum.

℟. Illumináre, illumináre Jerúsalem, quia venit lux tua, * Et glória Dómini super te orta est. ℣. Et ambulábunt Gentes in lúmine tuo, et reges in splendóre ortus tui. Et glória.

LECTIO V.

In quo fídei nostræ magnum præsídium providéntia divína constítuit : ut, dum solémni veneratióne recólitur adoráta in exórdiis suis Salvatóris infántia, per ipsa originália documénta probarétur veri hóminis in Christo orta natúra. Hoc enim est, quod justíficat ímpios : hoc est, quod ex peccatóribus facit sanctos, si in uno eodémque Dómino nostro Jesu Christo et vera Déitas, et vera credátur humánitas : Déitas, qua ante ómnia sæcula in forma Dei æquális est Patri : humánitas, qua novíssimis diébus in forma servi unítus est hómini.

℟. Omnes de Saba vénient, aurum et thus deferéntes, et laudem Dómino annuntiántes, * Allelúia, allelúia, allelúia. ℣. Reges Tharsis et ínsulæ múnera ófferent, reges Arabum et Saba dona addúcent. Allelúia.

LECTIO VI.

Ad roborándum ergo hanc fidem, quæ contra omnes pronuntiabátur erróres, ex magna gestum est divíni pietáte consílii, ut gens in longínqua Orientális plagæ regióne consístens, quæ spectandórum síderum arte pollébat, signum nati púeri, qui supra omnem Israel esset regnatúrus, accíperet. Nova étenim cláritas apud Magos stellæ illustrióris appáruit, et intuéntium ánimos ita admiratióne sui splendóris implévit, ut nequáquam sibi créderent negligéndum, quod tanto nuntiabatur indício.

℟. Magi véniunt, p. 291.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Lucam.

LECTIO VII. *Cap.* 2.

Cum factus esset Jesus annórum duódecim ; ascendéntibus illis Jerosólymam secúndum consuetúdinem diéi festi, consummatísque diébus, cum redírent, remánsit puer Jesus in Jerúsalem. Et réliqua.

Homilía sancti Ambrósii Epíscopi.

Lib. 2 *in cap.* 2 *Lucæ, in fine.*

A duodécimo anno, ut légimus, Domínicæ súmitur disputatiónis exórdium. Hic

enim prædicándæ fídei evangelizántium númerus debebátur. Nec otióse ímmemor suórum secúndum carnem paréntum, qui secúndum carnem útique sapiéntia Dei implebátur et grátia, post tríduum reperítur in templo : ut esset indício, quia post tríduum triumphális illíus passiónis, in sede cœlésti, et honóre divíno, fídei nostræ se suscitátus offérret, qui mórtuus credebátur.

℟. Stella, quam víderant Magi in Oriénte, antecedébat eos donec veníren ad locum, ubi puer erat : * Vidéntes autem eam gavísi sunt gáudio magno. ℣. Et intrántes domum, invenérunt púerum cum María matre ejus, et procidéntes adoravérunt eum. Vidéntes autem eam gavísi sunt.

LECTIO VIII.

QUID est quod me quærebátis? Duæ sunt in Christo generatiónes : una est patérna, matérna áltera. Patérna illa divínior : matérna vero, quæ in nostrum labórem usúmque descéndit. Et ídeo quæ supra natúram, supra ætátem, supra consuetúdinem fiunt, non humánis assignánda virtútibus, sed divínis referénda sunt potestátibus. Alibi eum ad ministérium mater impéllit : hic mater arguítur, quia adhuc quæ humána sunt, éxigat. Sed cum hic duódecim describátur annórum, illic discípulos habére dicátur : vides matrem didicísse a Fílio, ne exígeret a validióre ministérium, quæ stupébat in junióre miráculum.

℟. Vidéntes stellam Magi, gavísi sunt gáudio magno, * Et intrántes domum, invenérunt púerum cum María matre ejus, et procidéntes adoravérunt eum : * Et apértis thesáuris suis obtulérunt ei múnera, aurum, thus, et myrrham. ℣. Stella quam víderant Magi in Oriénte, antecedébat eos, usque dum véniens staret supra, ubi erat puer. Et intrántes. Glória Patri. Et apértis.

LECTIO IX.

ET venit Názareth, et erat súbditus illis. Quid enim magíster virtútis, nisi officium pietátis impléret? Et mirámur, si patri defert, qui súbditur matri? Non útique infirmitátis, sed pietátis ista subjéctio est : attóllat licet sævis emíssus látebris cóluber perfídiæ caput, et serpentínis évomat venéna pectóribus. Cum dicit se Fílius missum, majórem hæréticus appéllet Patrem, ut imperféctum Fílium dicat, qui potest habére majórem : ut aliénis auxíliis ásserat eum, qui míttitur, indigére. Numquid et humáno egébat auxílio, ut matérno servíret império.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

AD LAUDES
ET PER HORAS.

Ant. t. 2. Ante lucíferum génitus * et ante sæcula Dóminus Salvátor noster hódie mundo appáruit.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliquis de Dominica*, p. 17.

Ant. t. 1. *f* Venit lumen tuum * Jerúsalem, et glória Dómini super te orta est : et ambulábunt Gentes in lúmine tuo, allelúia.

Ant. t. 1. *f* Apértis thesáuris suis * obtulérunt Magi Dómino aurum, thus, et myrrham, allelúia.

Ant. t. 4. Mária et flúmina benedícite Dómino : hymnum dícite fontes Dómino, allelúia.

Ant. t. 7. *f* Stella ista * sicut flamma corúscat, et Regem regum Deum demónstrat : Magi eam vidérunt, et magno Regi múnera obtulérunt.

CAPITULUM. *Rom.* 12.

FRATRES, Obsecro vos per misericórdiam Dei, ut exhibeátis córpora vestra hóstiam vivéntem, sanctam, Deo placéntem, rationábile obséquium vestrum.

Hymnus, O sola magnárum, *p.* 295.

℣. Adoráte Deum, allelúia. ℟. Omnes Angeli ejus, allelúia.

Ad Bened. Ant. t. 2. Remánsit puer Jesus * in Jerúsalem, et non cognovérunt paréntes ejus, existimántes illum esse in comitátu : et requirébant eum inter cognátos et notos.

ORATIO.

VOTA, quæsumus Dómine, supplicántis pópuli cœlésti pietáte proséquere : ut et quæ agénda sunt, vídeant, et ad impléndа, quæ víderint, convaléscant. Per Dóminum nostrum.

Deinde fit Commemor. de Epiphania.

Ant. Hódie cœlésti sponso juncta est Ecclésia, quóniam in Jordáne lavit Christus ejus crímina : currunt cum munéribus Magi ad regáles núptias : et ex aqua facto vino, lætántur convívæ, allelúia.

℣. Omnes de Saba vénient, allelúia. ℟. Aurum et thus deferéntes, allelúia.

Oratio, Deus, qui hodiérna, *ut supra*, p. 313.

AD TERTIAM.

Ant. Venit lumen tuum.

Capitulum, Fratres, Obsecros vos, *ut supra.*

℟. *br.* Reges Tharsis et ínsulæ múnera ófferent, * Allelúia, allelúia. Reges. ℣. Reges Arabum et Saba dona addúcent. Alellúia, allelúia. Glória Patri. Reges.

℣. Omnes de Saba vénient, allelúia. ℟. Aurum et thus deferéntes, allelúia.

AD SEXTAM.

Ant. Apértis thesáuris suis.

CAPITULUM. *Rom.* 12.

DICO enim per grátiam quæ data est mihi, ómnibus qui

sunt inter vos : Non plus sápere quam opórtet sápere, sed sápere ad sobrietátem.

℟. *br.* Omnes de Saba vénient, * Allelúia, allelúia. Omnes. ℣. Aurum et thus deferéntes. Allelúia, allelúia. Glória Patri. Omnes.

℣. Adoráte Dóminum, allelúia. ℟. In aula sancta ejus, allelúia.

AD NONAM.

Ant. Stella ista.

CAPITULUM. *Rom.* 12. *b*

SICUT enim in uno córpore multa membra habémus, ómnia autem membra non eúmdem actum habent : ita multi unum corpus sumus in Christo, singuli autem alter altérius membra, in Christo Jesu Dómino nostro.

℟. *br.* Adoráte Dóminum, * Allelúia, allelúia. Adoráte. ℣. In aula sancta ejus. Allelúia, allelúia. Glória Patri. Adoráte.

℣. Adoráte Deum, allelúia. ℟. Omnes Angeli ejus, allelúia.

AD VESPERAS.

Ant. Ante lucíferum, *cum reliquis de Laudibus.*

Psalm. Dixit Dóminus, *cum reliquis de Dominica*, p. 125.

Capitulum, Fratres, Obsecro vos, *ut supra, ad Laudes.*

Hymnus, Crudélis Heródes, ℣. Reges Tharsis, *p.* 284.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Fili, quid fecísti nobis sic? ego et pater tuus doléntes quærebámus te. Quid est quod me quærebátis? nesciebátis quia in iis, quæ Patris mei sunt, opórtet me esse.

Oratio, Vota quæsumus Dómine, *ut supra, ad Laudes.*

Et fit Commemoratio de Epiphania.

Ant. Tribus miráculis ornátum diem sanctum cólimus : hódie stella Magos duxit ad præsépium : hódie vinum ex aqua factum est ad núptias : hódie in Jordáne a Joánne Christus baptizári vóluit, ut salváret nos, allelúia.

℣. Omnes de Saba vénient, allelúia. ℟. Aurum et thus deferéntes, alellúia.

Oratio, Deus, qui hodiérna, *ut supra*, p. 313.

Si Octava Epiphaniæ venerit in Dominica, nihil fit de Dominica in ipsa die Octava, sed tantum in primis Vesperis diei Octavæ fit Commemoratio pro secundis Vesperis Dominicæ infra Octavam, de qua celebratum est Officium eo die.

Ant. Fili quid fecisti, ℣. Omnes de Saba, *ut supra.*

Qui Versus etiam dicitur, quando Octava Epiphaniæ venerit in Feria secunda, pro Commemoratione Dominicæ in primis Vesperis diei Octavæ.

IN DIE OCTAVA EPIPHANIÆ.

Duplex.

In primis Vesperis omnia dicuntur sicut in primis Vesperis Epiphaniæ, p. 284, *ex-*

cepta Oratione, quæ dicitur ut sequitur.

ORATIO.

DEUS, cujus Unigénitus in substántia nostræ carnis appáruit: præsta quæsumus; ut per eum, quem símilem nobis foris agnóvimus, intus reformári mereámur. Qui tecum vivit.

AD MATUTINUM.

Invitatorium, Hymnus et Psalmi ut infra Octavam: cætera dicuntur sicut in die Epiphaniæ, præter Lectiones.

In I Nocturno leguntur Lectiones de Epistola prima ad Corinthios, quæ occurrunt secundum superiorem Rubricam, p. 313.

IN II NOCTURNO.

Sermo S. Gregórii Nazianzéni.

LECTIO IV.

Oratione in sancta lumina.

NON possum cohibére lætítiæ voluptátem, sed mente extóllor et affícior; et própriæ pusillitátis oblítus, offícium magni Joánnis, immo pótius famulátum subíre conténdo, ac géstio: et licet non sim præcúrsor, de erémo tamen vénio. Christus ergo illuminátur, immo pótius fulgóre suo nos illúminat: Christus baptizátur, simul et nos descendámus, ut cum ipso páriter ascendámus.

℟. Illumináre, illumináre Jerúsalem, quia venit lux tua, * Et glória Dómini super te orta est. ℣. Et ambulábunt Gentes in lúmine tuo, et reges in splendóre ortus tui. Et glória.

LECTIO V.

JOANNES baptízat, et accédit Jesus, sanctíficans quidem et ipsum qui baptízat, præcípue tamen, ut et véterem Adam sepéliat in aquis, et ante ómnia, ut per hæc sanctificéntur aquæ Jordánis: ut sicut erat spíritus et caro, ita et his, qui baptizándi erant, in spíritu et aqua sanctificatiónis succéssio traderétur. Non súscipit Baptísta, conténdit Jesus. Ego, inquit, opus hábeo a te baptizári. Lucérna dicit ad Solem, et vox lóquitur ad Verbum.

℟. Omnes de Saba vénient, aurum et thus deferéntes, et laudem Dómino annuntiántes, * Allelúia, allelúia, allelúia. ℣. Reges Tharsis, et ínsulæ múnera ófferent, reges Arabum et Saba dona addúcent. Allelúia, allelúia, allelúia.

LECTIO VI.

ASCENDIT Jesus de aqua, secum quodámmodo demérsum edúcens et élevans mundum: et vidit non dívidi cœlum, sed aperíri; quod sibi ac nobis post se aliquándo Adam ille conclúserat, sicut et ígneo gládio paradísus fúerat conclúsus. Spíritus sanctus testimónium pérhibet: simília namque sibi ipsa concúrrunt. De cœlo testimónium defértur: inde enim erat ille, cui testimónium perhibétur.

℟. Magi véniunt, *p.* 291.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Joánnem.

Lectio vii. *Cap.* 1. *d*

In illo témpore : Vidit Joánnes Jesum veniéntem ad se, et ait : Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccátum mundi. Et réliqua.

Homilía sancti Augustíni Epíscopi.

Tractatu 6 *in Joan. ante medium.*

Antequam veníret Dóminus ut baptizarétur a Joánne in Jordáne, nóverat eum illis vócibus, ubi ait; Tu ad me venis baptizári? Ego a te débeo baptizári. Sed ecce Dóminum nóverat, nóverat Fílium Dei. Unde probámus quod jam nóverat, quia ipse baptizáret in Spíritu sancto? Antequam veníret ad flúvium, cum multi ad Joánnem cúrrerent baptizári, ait illis : Ego quidem baptízo vos in aqua : qui autem post me venit, major me est : cujus non sum dignus corrígiam calceaménti sólvere : ipse vos baptizábit in Spíritu sancto et igne. Jam et hoc nóverat.

℟. Stella, quam víderant Magi in Oriénte, antecedébat eos, donec venírent ad locum, ubi puer erat : * Vidéntes autem eam, gavísi sunt gáudio magno. ℣. Et intrántes domum, invenérunt púerum cum María matre ejus, et procidéntes adoravérunt eum. Vidéntes autem.

Lectio viii.

Quid ergo per colúmbam dídicit, ne mendax póstea inveniátur (quod avértat a nobis Deus opinári) nisi quamdam proprietátem in Christo talem futúram, ut quamvis multi minístri baptizatúri essent, sive justi, sive injústi, non tribuerétur sánctitas baptísmi, nisi illi, super quem descéndit colúmba, de quo dictum est : Hic est qui baptízat in Spíritu sancto? Petrus baptízet, hic est qui baptízat : Paulus baptízet, hic est qui baptízat : Judas baptízet, hic est qui baptízat. Nam si pro diversitáte meritórum baptísma sanctum est : quia divérsa sunt mérita, divérsa erunt baptísmata; et tanto quisque áliquid mélius putátur accípere, quanto a melióre vidétur accepísse.

℟. Vidéntes stellam Magi, gavísi sunt gáudio magno, * Et intrántes domum, invenérunt púerum cum María matre ejus, et procidéntes adoravérunt eum : * Et apértis thesáuris suis obtulérunt ei múnera, aurum, thus, et myrrham. ℣. Stella, quam víderant Magi in Oriénte, antecedébat eos, usque dum véniens staret supra, ubi erat puer. Et intrántes. Glória Patri. Et apértis.

Lectio ix.

Ipsi sancti (intellígite fratres) boni pertinéntes ad colúmbam, pertinéntes ad sortem

civitátis illíus Jerúsalem, ipsi boni in Ecclésia, de quibus dicit Apóstolus : Novit Dóminus qui sunt ejus : diversárum gratiárum sunt, non omnes pária mérita habent. Sunt álii áliis sanctióres, sunt álii áliis melióres. Quare ergo si unus ab illo, verbi grátia, justo, sancto baptizétur, álius ab álio inferióris mériti apud Deum, inferióris gradus, inferióris continéntiæ, inferióris vitæ : unum tamen et par et æquále est quod accepérunt, nisi quia hic est, qui baptízat?

Te Deum laudámus, *p. 16.*

Ad Laudes, et per Horas, et ad Vesperas, omnia dicuntur sicut in die Epiphaniæ, excepta Oratione, quæ est, Deus cujus Unigénitus, *p. 319.*

Si Octava Epiphaniæ venerit in Sabbato, in II Vesperis Octavæ fit Commem. Dominicæ II post Epiphaniam. Quando autem Septuagesima venerit in I Dominica post Octavam Epiphaniæ, tunc in primo Sabbato post Octav., non impedito Festo novem Lectionum, alioquin prima die post Octavam, fit Officium de Feria, in qua ponuntur Responsoria I Nocturni Dominicæ II post Epiphan., et tres Lectiones leguntur de Homilia ejusdem Dominicæ, cum ejus Antiphona ad Benedictus, et Oratione. Festum vero Semiduplex in ea occurrens transfertur in primam Hiemalis. diem similiter non impeditam.

DOMINICA PRIMA

POST EPIPHANIAM,

Quæ est infra Octavam.

In I Nocturno legitur Epistola prima ad Corinthios secundum superiorem Rubricam, p. 313.

Incipit Epístola prima beáti Pauli Apóstoli ad Coríntthios.

LECTIO I. *Cap. 1.*

PAULUS vocátus Apóstolus Jesu Christi per voluntátem Dei, et Sósthenes frater, Ecclésiæ Dei, quæ est Corínthi, sanctificátis in Christo Jesu, vocátis sanctis, cum ómnibus qui ínvocant nomen Dómini nostri Jesu Christi, in omni loco ipsórum, et nostro. Grátia vobis et pax a Deo Patre nostro, et Dómino Jesu Christo.

℟. Hódie in Jordáne baptizáto Dómino apérti sunt cœli, et sicut colúmba super eum Spíritus mansit, et vox Patris intónuit : * Hic est Fílius meus diléctus in quo mihi bene complácui. ℣. Descéndit Spíritus sanctus corporáli spécie sicut colúmba in ipsum, et vox de cœlo facta est. Hic est.

LECTIO II.

GRATIAS ago Deo meo semper pro vobis in grátia Dei, quæ data est vobis in Christo Jesu : quod in ómnibus dívites facti estis in illo,

in omni verbo, et in omni sciéntia : sicut testimónium Christi confirmátum est in vobis : ita ut nihil vobis desit in ulla grátia, expectántibus revelatiónem Dómini nostri Jesu Christi, qui et confirmábit vos usque in finem sine crímine, in die advéntus Dómini nostri Jesu Christi. Fidélis Deus, per quem vocáti estis in societátem Fílii ejus Jesu Christi Dómini nostri.

℟. In colúmbæ spécie Spíritus sanctus visus est : Patérna vox audíta est : * Hic est Fílius meus diléctus, in quo mihi bene complácui. ℣. Cœli apérti sunt super eum, et vox Patris intónuit. Hic est Fílius.

LECTIO III.

OBSECRO autem vos, fratres, per nomen Dómini nostri Jesu Christi, ut idípsum dicátis omnes, et non sint in vobis schísmata : sitis autem perfécti in eódem sensu, et in eádem senténtia. Significátum est enim mihi de vobis, fratres mei, ab iis qui sunt Chloes, quia contentiónes sunt inter vos. Hoc autem dico, quod unusquísque vestrum dicit : Ego quidem sum Pauli : ego autem Apóllo : ego vero Cephæ : ego autem Christi. Divísus est Christus? Numquid Paulus crucifíxus est pro vobis? aut in nómine Pauli baptizáti estis?

℟. Reges Tharsis, *p.* 287.

In II et III Nocturno leguntur Lectiones Dominicæ infra Octavam, p. 314.

Si vero dies Octava venerit in Dominica, dicuntur de die Octava, p. 319.

FERIA SECUNDA.

De Epístola prima ad Corínthios.

LECTIO I. *Cap.* 2.

ET ego, cum venissem ad vos, fratres, veni non in sublimitáte sermónis, aut sapiéntiæ, annúntians vobis testimónium Christi. Non enim judicávi me scire áliquid inter vos, nisi Jesum Christum, et hunc crucifíxum. Et ego in infirmitáte, et timóre, et tremóre multo fui apud vos : et sermo meus, et prædicátio mea non in persuasibílibus humánæ sapiéntiæ verbis, sed in ostensióne spíritus, et virtútis : ut fides vestra non sit in sapiéntia hóminum, sed in virtúte Dei.

LECTIO II.

SAPIENTIAM autem lóquimur inter perféctos : sapiéntiam vero non hujus sæculi, neque príncipum hujus sæculi, qui destruúntur : sed lóquimur Dei sapiéntiam in mystério, quæ abscóndita est, quam prædestinávit Deus ante sæcula in glóriam nostram, quam nemo príncipum hujus sæculi cognóvit : si enim cognovíssent, numquam Dóminum glóriæ crucifixíssent. Sed sicut scriptum est : Quod óculus non vidit, nec auris

audívit, nec in cor hóminis ascéndit, quæ præparávit Deus iis qui díligunt illum.

LECTIO III.

NOBIS autem revelávit Deus, per Spíritum suum: Spíritus enim ómnia scrutátur, étiam profúnda Dei. Quis enim hóminum scit quæ sunt hóminis, nisi spíritus hóminis, qui in ipso est? ita et quæ Dei sunt, nemo cognóvit, nisi Spíritus Dei. Nos autem non spíritum hujus mundi accépimus, sed Spíritum, qui ex Deo est, ut sciámus quæ a Deo donáta sunt nobis: quæ et lóquimur non in doctis humánæ sapiéntiæ verbis, sed in doctrína Spíritus, spirituálibus spirituália comparántes.

FERIA TERTIA.

De Epístola prima ad Corínthios.

LECTIO I. *Cap.* 5.

OMNINO audítur inter vos fornicátio, et talis fornicátio, qualis nec inter Gentes, ita ut uxórem patris sui áliquis hábeat. Et vos infláti estis: et non magis luctum habuístis, ut tollátur de médio vestrum qui hoc opus fecit. Ego quidem absens córpore, præsens autem spíritu, jam judicávi ut præsens eum qui sic operátus est, in nómine Dómini nostri Jesu Christi, congregátis vobis et meo spíritu, cum virtúte Dómini nostri Jesu, trádere hujúsmodi Satánæ in intéritum carnis, ut spíritus salvus sit in die Dómini nostri Jesu Christi.

LECTIO II.

NON est bona gloriátio vestra. Nescítis quia módicum ferméntum totam massam corrúmpit? Expurgáte vetus ferméntum, ut sitis nova conspérsio, sicut estis ázymi. Etenim Pascha nostrum immolátus est Christus. Itaque epulémur, non in ferménto véteri, neque in ferménto malítiæ, et nequítiæ: sed in ázymis sinceritátis, et veritátis.

LECTIO III.

SCRIPSI vobis in epístola: Ne commisceámini fornicáriis. Non útique fornicáriis hujus mundi, aut aváris, aut rapácibus, aut idólis serviéntibus: alióquin debuerátis de hoc mundo exiísse. Nunc autem scripsi vobis non commiscéri: si is, qui frater nominátur, est fornicátor, aut avárus, aut idólis sérviens, aut maledícus, aut ebriósus, aut rapax: cum hujúsmodi nec cibum súmere.

FERIA QUARTA.

De Epístola prima ad Corínthios.

LECTIO I. *Cap.* 6.

AUDET áliquis vestrum habens negótium advérsus álterum, judicári apud iníquos, et non apud sanctos? An nescítis, quóniam sancti de hoc mundo judicábunt? Et si

in vobis judicábitur mundus, indígni estis qui de mínimis judicétis. Nescítis quóniam ángelos judicábimus, quanto magis sæculária? Sæculária ígitur judícia si habuéritis; contemptíbiles, qui sunt in Ecclésia, illos constitúite ad judicándum. Ad verecúndiam vestram dico: Sic non est inter vos sápiens quisquam, qui possit judicáre inter fratrem suum? sed frater cum fratre judício conténdit: et hoc apud infidéles?

LECTIO II.

JAM quidem omníno delíctum est in vobis, quod judícia habétis inter vos. Quare non magis injúriam accípitis? quare non magis fraudem patímini? Sed vos injúriam fácitis, et fraudátis: et hoc frátribus. An nescítis quia iníqui regnum Dei non possidébunt? Nolíte erráre: neque fornicárii, neque idólis serviéntes, neque adúlteri, neque molles, neque masculórum concubitóres, neque fures, neque avári, neque ebriósi, neque malédici, neque rapáces, regnum Dei possidébunt. Et hæc quidam fuístis: sed ablúti estis, sed sanctificáti estis, sed justificáti estis in nómine Dómini nostri Jesu Christi, et in Spíritu Dei nostri.

LECTIO III.

OMNIA mihi licent, sed non ómnia expédiunt. Omnia mihi licent, sed ego sub nullíus rédigar potestáte. Esca ventri, et venter escis: Deus autem et hunc et has déstruet: corpus autem non fornicatióni, sed Dómino: et Dóminus córpori. Deus vero et Dóminum suscitávit: et nos suscitábit per virtútem suam. Nescítis quóniam córpora vestra membra sunt Christi? Tollens ergo membra Christi, fáciam membra meretrícis? Absit. An nescítis, quóniam qui adhæret meretríci, unum corpus effícitur? Erunt enim (inquit) duo in carne una. Qui autem adhæret Dómino, unus spíritus est. Fúgite fornicatiónem.

FERIA QUINTA.

De Epístola prima ad Corínthios.

LECTIO I. *Cap.* 7.

DE quibus autem scripsístis mihi: Bonum est hómini mulíerem non tángere: propter fornicatiónem autem unusquísque suam uxórem hábeat, et unaquæque suum virum hábeat. Uxóri vir débitum reddat: simíliter autem et uxor viro. Múlier sui córporis potestátem non habet, sed vir. Simíliter autem et vir sui córporis potestátem non habet, sed múlier.

LECTIO II.

NOLITE fraudáre ínvicem, nisi forte ex consénsu ad tempus, ut vacétis oratióni: et íterum revertímini in idípsum, ne tentet vos Sátanas propter incontinéntiam ve-

stram. Hoc autem dico secúndum indulgéntiam, non secúndum impérium. Volo enim omnes vos esse sicut meípsum : sed unusquísque próprium donum habet ex Deo, álius quidem sic, álius vero sic. Dico autem non nuptis, et víduis : bonum est illis si sic permáneant sicut et ego. Quod si non se cóntinent, nubant. Mélius est enim núbere, quam uri.

LECTIO III.

IIS autem, qui matrimónio juncti sunt, præcípio non ego, sed Dóminus, uxórem a viro non discédere : quod si discésserit, manére innúptam, aut viro suo reconciliári. Et vir uxórem non dimíttat. Nam cæteris ego dico, non Dóminus. Si quis frater uxórem habet infidélem, et hæc conséntit habitáre cum illo, non dimíttat illam. Et si qua múlier fidélis habet virum infidélem, et hic consúntit habitáre cum illa, non dimíttat virum. Sanctificátus est enim vir infidélis per mulíerem fidélem, et sanctificáta est múlier infidélis per virum fidélem : alióquin fílii vestri immúndi essent, nunc autem sancti sunt.

FERIA SEXTA.

De Epístola prima ad Corínthios.

LECTIO I. *Cap.* 13.

SI linguis hóminum loquar et Angelórum, charitátem autem non hábeam; factus sum velut æs sonans, aut cymbalum tínniens. Et si habúero prophetíam, et nóverim mystéria ómnia, et omnem sciéntiam : et si habúero omnem fidem, ita ut montes tránsferam, charitátem autem non habuéro, nihil sum. Et si distribúero in cibos páuperum omnes facultátes meas, et si tradídero corpus meum ita ut árdeam, charitátem autem non habúero, nihil mihi prodest.

LECTIO II.

CHARITAS pátiens est, benígna est : cháritas non æmulátur, non agit pérperam, non inflátur, non est ambitiósa, non quærit quæ sua sunt, non irritátur, non cógitat malum, non gaudet super iniquitáte, congáudet autem veritáti; ómnia suffert, ómnia credit; ómnia sperat, ómnia sústinet. Cháritas numquam éxcidit : sive prophétiæ evacuabúntur, sive linguæ cessábunt, sive sciéntia destruétur. Ex parte enim cognóscimus, et ex parte prophetámus. Cum autem vénerit quod perféctum est, evácuabitur quod ex parte est.

LECTIO III.

CUM essem párvulus, loquébar ut párvulus, sapiébam ut párvulus, cogitábam ut párvulus. Quando autem factus sum vir, evacuávi quæ erant párvuli. Vidémus nunc per spéculum in ænígmate : tunc autem fácie ad

fáciem. Nunc cognósco ex parte : tunc autem cognóscam, sicut et cógnitus sum. Nunc autem manent, fides, spes, cháritas, tria hæc : major autem horum est cháritas.

SABBATO.

De Epístola prima ad Corínthios.

Lectio I. *Cap.* 16.

De colléctis autem, quæ fiunt in sanctos, sicut ordinávi Ecclésiis Galátiæ, ita et vos fácite. Per unam sábbati unusquísque vestrum apud se sepónat, recóndens quod ei bene placúerit ; ut non cum vénero, tunc colléctæ fiant. Cum autem præsens fúero, quos probavéritis per epístolas, hos mittam perférre grátiam vestram in Jerúsalem. Quod si dignum fúerit ut et ego eam, mecum ibunt.

Lectio II.

Veniam autem ad vos, cum Macedóniam pertransíero : nam Macedóniam pertransíbo. Apud vos autem fórsitan manébo, vel étiam hiemábo : ut vos me deducátis quocúmque íero. Nolo enim vos modo in tránsitu vidére : spero enim me aliquántulum témporis manére apud vos, si Dóminus permíserit. Permanébo autem Ephesi usque ad Pentecósten. Ostium enim mihi apértum est magnum et évidens : et adversárii multi.

Lectio III.

Si autem vénerit Timótheus, vidéte ut sine timóre sit apud vos : opus enim Dómini operátur ; sicut et ego. Ne quis ergo illum spernat : dedúcite autem illum in pace, ut véniat ad me : expécto enim illum cum frátribus. De Apóllo autem fratre vobis notum fácio, quóniam multum rogávi eum, ut veníret ad vos cum frátribus : et útique non fuit volúntas, ut nunc veníret : véniet autem cum ei vácuum fúerit. Vigiláte, state in fide, viríliter ágite, et confortámini. Omnia vestra in charitáte fiant.

SABBATO PRIMO

Post Octavam Epiphaniæ.

AD VESPERAS.

Omnia, præter Orationem, ut in Psalterio, p. 143. *Quod servatur in aliis Sabbatis usque ad Septuagesimam.*

Oratio.

Omnipotens sempitérne Deus, qui cœléstia simul et terréna moderáris : supplicatiónes pópuli tui cleménter exáudi, et pacem tuam nostris concéde tempóribus Per Dóminum.

Deinde fiunt Commemorationes ibidem positæ ut in Psalterio, p. 147.

DOMINICA SECUNDA

Post Epiphaniam.

Omnia ut in Psalterio, præter ea, quæ hic sunt propria.

IN I NOCTURNO.

Incipit Epístola secúnda beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios.

LECTIO I. *Cap.* 1.

PAULUS Apóstolus Jesu Christi per voluntátem Dei, et Timótheus frater Ecclésiæ Dei quæ est Corínthi, cum ómnibus sanctis qui sunt in univérsa Acháia. Grátia vobis et pax a Deo Patre nostro, et Dómino Jesu Christo. Benedíctus Deus et Pater Dómini nostri Jesu Christi, Pater misericordiárum, et Deus tótius consolatiónis, qui consolátur nos in omni tribulatióne nostra : ut possímus et ipsi consolári eos, qui in omni pressúra sunt, per exhortatiónem qua exhortámur et ipsi a Deo. Quóniam sicut abúndant passiónes Christi in nobis, ita et per Christum abúndat consolátio nostra.

℟. Dómine, ne in ira tua árguas me, neque in furóre tuo corrípias me ; * Miserére mei Dómine, quóniam infírmus sum. ℣. Timor et tremor venérunt super me, et contexérunt me ténebræ. Miserére.

LECTIO II.

SIVE autem tribulámur pro vestra exhortatióne et salúte, sive consolamur pro vestra consolatióne, sive exhortámur pro vestra exhortatióne et salúte, quæ operátur toleránliam earúmdem passiónum, quas et nos pátimur: ut spes nostra firma sit pro vobis : sciéntes, quod sicut sócii passiónum estis, sic éritis et consolatiónis.

℟. Deus, qui sedes super thronum, et júdicas æquitátem, esto refúgium páuperum in tribulatióne : * Quia tu solus labórem et dolórem consíderas. ℣. Tibi enim derelíctus est pauper, pupíllo tu eris adjútor. Quia.

LECTIO III.

NON enim vólumus ignoráre vos, fratres, de tribulatióne nostra, quæ facta est in Asia, quóniam supra modum graváti sumus, supra virtútem, ita ut tædéret nos étiam vívere. Sed ipsi in nobismetípsis respónsum mortis habúimus, ut non simus fidéntes in nobis, sed in Deo, qui súscitat mórtuos : qui de tantis perículis nos erípuit, et éruit : in quem sperámus, quóniam et adhuc erípiet, adjuvántibus et vobis in oratióne pro nobis : ut ex multórum persónis, ejus, quæ in nobis est donatiónis, per multos grátiæ agántur pro nobis.

℟. A dextris est mihi Dóminus, ne commóvear : * Propter hoc dilatátum est cor meum, et exultávit lingua mea. ℣. Dóminus pars hæreditátis meæ, et cálicis mei. Propter. Glória Patri. Propter.

IN II NOCTURNO.

Serm. S. Joánnis Chrysóstomi.

LECTIO IV.

Ex Præf. in Epist. B. Pauli.

BEATI Pauli Epistolárum lectiónem dum assídue au-

scúlto, perque hebdómadas síngulas bis sæpe, et ter et quater, quotiescúmque sanctórum Mártyrum memórias celebrámus, gáudio exúlto, tuba illa spiritáli pérfruens, et éxcitor, ac desidério incalésco, vocem mihi amícam agnóscens, et fere præséntem ipsum intuéri, et disseréntem audíre vídeor. Sed tamen dóleo et moléste fero, quod virum hunc non omnes, sicut par est, cognóscunt: verum ita illum nonnúlli ignórant, ut ne Epistolárum quidem ejus númerum plane sciant. Hoc vero non imperítia facit: sed quod nolint beáti hujus viri scripta assídue in mánibus habére.

℟. Notas mihi fecísti Dómine vias vitæ: * Adimplébis me lætítia cum vultu tuo: delectatiónes in déxtera tua usque in finem. ℣. Tu es qui restítues hæreditátem meam mihi. Adimplébis.

LECTIO V.

NEQUE enim nos, quæ scimus, si quid scimus, ab ingénii bonitáte atque acúmine scimus: sed quod erga hunc virum impénse affécti, ab illíus lectióne numquam discédimus: síquidem qui amant, ii plus quam cæteri omnes eórum facta norunt quos amant, ut qui de iis ipsis sint sollíciti. Id quod beátus hic véluti osténdens, ad Philippénses ait: Sicut est mihi justum, ut hoc de vobis ómnibus séntiam, eo quod habeam vos in corde, et in vínculis meis, et in defensióne et confirmatióne Evangélii.

℟. Díligam te Dómine virtus mea: Dóminus firmaméntum meum, * Et refúgium meum. ℣. Liberátor meus, Deus meus, adjútor meus. Et refúgium.

LECTIO VI.

QUAPROPTER si et vos quoque lectióni diligénter atténdere voluéritis, nihil áliud vobis erit requiréndum. Verax est enim Christi sermo dicéntis: Quærite, et inveniétis: pulsáte, et aperiétur vobis. Cæterum, quandóquidem complúres ex iis, qui huc nobíscum convéniunt, et liberórum educatiónem, et uxóris curam, et famíliæ providéntiam suscepére, ob idque totos sese huic labóri dare non sústinent: at certe ipsi vos excitáte ad ea saltem capiénda, quæ álii collégerint, stúdii tantúmdem iis, quæ dicta fúerint, auscultándis, quantum pecúniis colligéndis impertiéntes. Nam etsi turpe sit, non nisi tantum stúdii a vobis exígere: optábile tamen erit, si tantum saltem tribuátis.

℟. Dómini est terra, et plenitúdo ejus: * Orbis terrárum, et univérsi qui hábitant in eo. ℣. Ipse super mária fundávit eam, et super flúmina præparávit illam. Orbis

terrárum. Glória Patri. Orbis terrárum.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Joánnem.

LECTIO VII. *Cap.* 2.

In illo témpore : Núptiæ factæ sunt in Cana Galilææ, et erat mater Jesu ibi. Vocátus est autem et Jesus, et discípuli ejus ad núptias. Et réliqua.

Homilía sancti Augustíni Epíscopi.

Tract. 9 *in Joan. post init.*

Quod Dóminus invitátus venit ad núptias, étiam excépta mystica significatióne, confirmáre voluit quod ipse fecit núptias. Futúri enim erant de quibus dixit Apóstolus, prohibéntes núbere, et dicéntes quod malum essent núptiæ, et quod diábolus eas fecísset : cum idem Dóminus dicat in Evangélio, interrogátus utrum líceat hómini dimíttere uxórem suam ex quálibet causa, non licére, excépta causa fornicatiónis. In qua responsióne, si meminístis, hoc ait : Quod Deus conjúnxit, homo non séparet.

℟. Ad te Dómine levávi ánimam meam : * Deus meus, in te confído, non erubéscam. ℣. Custódi ánimam meam, et éripe me. Deus.

LECTIO VIII.

Et qui bene erudíti sunt in fide Cathólica, novérunt quod Deus fécerit núptias : et sicut conjúnctio a Deo, ita divórtium a diábolo sit. Sed proptérea in causa fornicatiónis licet uxórem dimíttere: quia ipsa esse uxor prior nóluit, quæ fidem conjugálem maríto non servávit. Nec illæ, quæ virginitátem Deo vovent, quamquam amplióren gradum honóris et sanctitátis in Ecclésia téneant, sine núptiis sunt : nam et ipsæ pértinent ad núptias cum tota Ecclésia, in quibus núptiis sponsus est Christus.

℟. Duo Séraphim clamábant alter ad álterum ? * Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dóminus Deus Sábaoth : * Plena est omnis terra glória ejus. ℣. Tres sunt, qui testimónium dant in cœlo, Pater, Verbum, et Spíritus sanctus : et hi tres unum sunt. Sanctus. Glória Patri. Plena est.

Hoc Responsor. semper dicitur post VIII *Lectionem ab hac Dominica usque ad Septuagesimam in Dominicis tantum.*

LECTIO IX.

Ac per hoc ergo Dóminus invitátus venit ad núptias, ut conjugális cástitas firmarétur, et ostenderétur sacraméntum nuptiárum : quia et illárum nuptiárum sponsus persónam Dómini figurábat, cui dictum est : Servásti vinum bonum usque adhuc. Bonum enim vinum Christus servávit usque adhuc, id est, Evangélium suum.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

AD LAUDES

Omnia ut in Psalt., p. 17.

Ad Bened. Ant. t. 1. Núptiæ factæ sunt * in Cana Galilææ, et erat ibi Jesus cum María matre sua.

ORATIO.

OMNIPOTENS sempitérne Deus, qui cœléstia simul et terréna moderáris : supplicatiónes pópuli tui cleménter exáudi, et pacem tuam nostris concéde tempóribus. Per Dóminum.

Deinde fiunt Commem. ut supra in Vesperis Sabbati, p. 147.

AD HORAS ET VESPERAS.

Omnia ut in Psalt. de Dominica.

Ad Magnif. Ant. t. 1. Deficiénte vino, * jussit Jesus impléri hydrias aqua, quæ in vinum convérsa est, allelúia.

Oratio, Omnípotens, *ut supra.*

Deinde fiunt Commem. ut supra in Vesp. Sabb., p. 147.

Post Octavam Epiphaniæ usque ad Quadrages. quando occurrit fieri de Feria, fit Officium ut in Psalterio, exceptis iis, quæ sunt propria. Oratio vero dicitur de Dominica præcedenti.

FERIA SECUNDA.

De Epístola secúnda ad Corínthios.

LECTIO I. *Cap.* 3.

INCIPIMUS íterum nosmetípsos commendáre? aut numquid egémus (sicut quidam) commendatítiis epístolis ad vos, aut ex vobis? Epístola nostra vos estis, scripta in córdibus nostris, quæ scitur et légitur ab ómnibus homínibus : manifestáti quod epístola estis Christi, ministráta a nobis, et scripta non atraménto, sed Spíritu Dei vivi : non in tábulis lapídeis, sed in tábulis cordis carnálibus.

℟. Quam magna multitúdo dulcédinis tuæ Dómine, * Quam abscondísti timéntibus te! ℣. Et perfecísti eis qui sperant in te Dómine, in conspéctu filiórum hóminum. Quam abscondísti.

LECTIO II.

FIDUCIAM autem talem habémus per Christum ad Deum : non quod sufficiéntes simus cogitáre áliquid a nobis, quasi ex nobis : sed sufficiéntia nostra ex Deo est : qui et idóneos nos fecit minístros novi Testaménti, non líttera, sed Spíritu : líttera enim occídit, Spíritus autem vivíficat. Quod si ministrátio mortis, lítteris deformáta in lapídibus, fuit in glória : ita ut non possent inténdere fílii Israel in fáciem Móysi, propter glóriam vultus ejus, quæ evacuátur; quómodo non magis ministrátio Spíritus erit in glória?

℟. Adjútor meus esto Deus:* Ne derelínquas me. ℣. Neque despícias me Deus salutáris meus. Ne.

LECTIO III.

NAM si ministrátio damnatiónis glória est : multo magis abúndat ministérium justítiæ in glória. Nam nec glorificátum est, quod cláruit in hac parte, propter excelléntem glóriam. Si enim quod evacuátur, per glóriam est : multo magis quod manet, in glória est. Habéntes igitur talem spem, multa fidúcia útimur : et non sicut Móyses ponébat velámen super fáciem suam, ut non inténderent fílii Israel in fáciem ejus, quod evacuátur, sed obtúsi sunt sensus eórum. Usque in hodiérnum enim diem idípsum velámen in lectióne véteris Testaménti manet non revelátum, quóniam in Christo evacuátur.

℟. Benedícam Dóminum in omni témpore : * Semper laus ejus in ore meo. ℣. In Dómino laudábitur ánima mea, áudiant mansuéti, et læténtur. Semper laus. Glória Patri. Semper laus.

Responsoria in hac et sequentibus Feriis posita, repetuntur in Feriis sequentium Hebdomadarum usque ad Septuagesimam.

FERIA TERTIA.

De Epístola secúnda ad Corínthios.

LECTIO I. *Cap.* 5.

SCIMUS enim, quóniam si terréstris domus nostra hujus habitatiónis dissolvátur, quod ædificatiónem ex Deo habémus, domum non manufáctam, ætérnam in cœlis. Nam et in hoc ingemíscimus, habitatiónem nostram, quæ de cœlo est, superíndui cupiéntes : si tamen vestíti, non nudi inveniámur. Nam et qui sumus in hoc tabernáculo, ingemíscimus graváti : eo quod nólumus expoliári, sed supervestíri, ut absorbeátur quod mortále est, a vita.

℟. Auribus pércipe Deus lácrymas meas : ne síleas a me ; remítte mihi : * Quóniam íncola ego sum apud te, et peregrínus. ℣. Compláceat tibi, ut erípias me : Dómine ad adjuvándum me festína. Quóniam.

LECTIO II.

AUDENTES ígitur semper, sciéntes quóniam dum sumus in córpore, peregrinámur a Dómino : (per fidem enim ambulámus, et non per spéciem) audémus autem, et bonam voluntátem habémus magis peregrinári a córpore, et præséntes esse ad Dóminum. Et ídeo conténdimus, sive abséntes, sive præséntes, placére illi. Omnes enim nos manifestári opórtet ante tribúnal Christi, ut réferat unusquísque própria córporis, prout gessit, sive bonum, sive malum.

℟. Státuit Dóminus supra petram pedes meos, et diréxit gressus meos Deus : * Et misit in os meum cánticum no-

vum. ℣. Exaudívit preces meas : et edúxit me de lacu misériæ. Et misit.

LECTIO III.

SCIENTES ergo timórem Dómini, homínibus suadémus, Deo autem manifésti sumus. Spero autem et in consciéntiis vestris maniféstos nos esse. Non íterum commendámus nos vobis, sed occasiónem damus vobis gloriándi pro nobis : ut habeátis ad eos qui in fácie gloriántur, et non in corde. Sive enim mente excédimus, Deo : sive sóbrii sumus, vobis. Cháritas enim Christi urget nos : æstimántes hoc, quóniam si unus pro ómnibus mórtuus est, ergo omnes mórtui sunt : et pro ómnibus mórtuus est Christus : ut, et qui vivunt, jam non sibi vivant, sed ei, qui pro ipsis mórtuus est, et resurréxit.

℟. Ego dixi, Dómine miserére mei : * Sana ánimam meam, quia peccávi tibi. ℣. Ab ómnibus iniquitátibus meis éripe me Dómine. Sana ánimam. Glória Patri. Sana ánimam.

FERIA QUARTA.

De Epístola secúnda ad Corínthios.

LECTIO I. *Cap.* 7.

HAS ergo habéntes promissiónes, charíssimi, mundémus nos ab omni inquinaménto carnis et spíritus, perficiéntes sanctificatiónem in timóre Dei. Cápite nos. Néminem læsimus, néminem corrúpimus, néminem circumvénimus. Non ad condemnatiónem vestram dico. Prædíximus enim, quod in córdibus nostris estis ad commoriéndum, et ad convivéndum.

℟. Ne perdíderis me cum iniquitátibus meis : * Neque in finem irátus resérves mala mea. ℣. Non intres in judícium cum servo tuo Dómine. Neque in finem irátus resérves.

LECTIO II.

MULTA mihi fidúcia est apud vos, multa mihi gloriátio pro vobis, replétus sum consolatióne, superabúndo gáudio in omni tribulatióne nostra. Nam et cum venissémus in Macedóniam, nullam réquiem hábuit caro nostra, sed omnem tribulatiónem passi sumus : foris pugnæ, intus timóres. Sed qui consolátur húmiles, consolátus est nos Deus in advéntu Titi. Non solum autem in advéntu ejus, sed étiam in consolatióne, qua consolátus est in vobis, réferens nobis vestrum desidérium, vestrum fletum, vestram æmulatiónem pro me, ita ut magis gaudérem.

℟. Parátum cor meum, Deus, parátum cor meum : * Cantábo, et psalmum dicam Dómino. ℣. Exúrge glória mea, exúrge psaltérium et cíthara, exúrgam dilúculo. Cantábo.

LECTIO III.

QUONIAM etsi contristávi vos in epístola, non me pœnitet : et si pœnitéret videns quod epístola illa (etsi ad horam) vos contristávit : nunc gáudeo : non quia contristáti estis, sed quia contristáti estis ad pœniténtiam. Contristáti enim estis secúndum Deum, ut in nullo detriméntum patiámini ex nobis. Quæ enim secúndum Deum tristítia est, pœniténtiam in salútem stábilem operátur : sæculi autem tristítia mortem operátur.

℟. Adjútor meus tibi psallam, quia Deus suscéptor meus es : * Deus meus, misericórdia mea. ℣. Lætábor et exultábo in te, psallam nómini tuo, Altíssime. Deus. Glória Patri. Deus.

FERIA QUINTA.

De Epístola secúnda ad Corínthios.

LECTIO I. *Cap.* 10.

IPSE autem ego Paulus óbsecro vos, per mansuetúdinem et modéstiam Christi, qui in fácie quidem húmilis sum inter vos, absens autem confído in vobis. Rogo autem vos, ne præsens áudeam per eam confidéntiam, qua exístimor audére in quosdam, qui arbitrántur nos tamquam secúndum carnem ambulémus. In carne enim ambulántes, non secúndum carnem militámus.

℟. Deus in te sperávi, Dómine non confúndar in ætérnum : in justítia tua líbera me, * Et éripe me. ℣. Inclína ad me aurem tuam, et salva me. Et éripe me.

LECTIO II.

NAM arma milítiæ nostræ non carnália sunt, sed poténtia Deo ad destructiónem munitiónum, consília destruéntes, et omnem altitúdinem extolléntem se advérsus sciéntiam Dei, et in captivitátem redigéntes omnem intelléctum in obséquium Christi, et in promptu habéntes ulcísci omnem inobediéntiam, cum impléta fúerit vestra obediéntia. Quæ secúndum fáciem sunt, vidéte. Si quis confídit sibi Christi se esse, hoc cógitet íterum apud se : quia sicut ipse Christi est, ita et nos.

℟. Repleátur os meum laude tua, ut hymnum dicam glóriæ tuæ, tota die magnitúdinem tuam : noli me projícere in témpore senectútis : * Dum defécerit in me virtus mea, ne derelínquas me. ℣. Gaudébunt lábia mea cum cantávero tibi. Dum defécerit in me.

LECTIO III.

NAM, et si ámplius áliquid gloriátus fúero de potestáte nostra, quam dedit nobis Dóminus in ædificatiónem, et non in destructiónem vestram, non erubéscam. Ut autem non exístimer tamquam terrére vos per epístolas : quó-

niam quidem epístolæ, ínquiunt, graves sunt et fortes: præséntia autem córporis infírma, et sermo contemptíbilis: hoc cógitet qui ejúsmodi est, quia quales sumus verbo per epístolas abséntes, tales et præséntes in facto. Non enim audémus insérere, aut comparáre nos quibúsdam, qui seípsos comméndant: sed ipsi in nobis nosmetípsos metiéntes, et comparántes nosmetípsos nobis.

℟. Gaudébunt lábia mea cum cantávero tibi: * Et ánima mea, quam redemísti Dómine. ℣. Sed et lingua mea meditábitur justítiam tuam, tota die laudem tuam. Et ánima mea. Glória Patri. Et ánima.

FERIA SEXTA.

De Epístola secúnda ad Corínthios.

Lectio I. *Cap.* 12.

Si gloriári opórtet (non éxpedit quidem) véniam autem ad visiónes et revelatiónes Dómini. Scio hóminem in Christo ante annos quatuórdecim (sive in córpore néscio, sive extra corpus néscio, Deus scit), raptum hujúsmodi usque ad tértium cœlum. Et scio hujúsmodi hóminem (sive in córpore, sive extra corpus, néscio, Deus scit), quóniam raptus est in paradísum: et audívit arcána verba, quæ non licet hómini loqui.

℟. Confitébor tibi, Dómine Deus, in toto corde meo, et honorificábo nomen tuum in ætérnum: * Quia misericórdia tua, Dómine, magna est super me. ℣. Deus meus es tu, et confitébor tibi: Deus meus es tu, et exaltábo te. Quia.

Lectio II.

Pro hujúsmodi gloriábor: pro me autem nihil gloriábor nisi in infirmitátibus meis. Nam et si volúero gloriári, non ero insípiens: veritátem enim dicam: parco autem, ne quis me exístimet supra id quod videt in me, aut áliquid audit ex me. Et ne magnitúdo revelatiónum extóllat me, datus est mihi stímulus carnis meæ ángelus Sátanæ, qui me colaphízet. Propter quod ter Dóminum rogávi ut discéderet a me: et dixit mihi: Súfficit tibi grátia mea: nam virtus in infirmitáte perfícitur.

℟. Misericórdia tua, Dómine, magna est super me: * Et liberásti ánimam meam ex inférno inferióri. ℣. In die tribulatiónis meæ clamávi ad te, quia exaudísti me. Et liberásti ánimam.

Lectio III.

Libenter ígitur gloriábor in infirmitátibus meis, ut inhábitet in me virtus Christi. Propter quod pláceo mihi in infirmitátibus meis, in contuméliis, in necessitátibus, in persecutiónibus, in angústiis pro Christo. Cum enim infír-

mor, tunc potens sum. Factus sum insípiens, vos me coegístis. Ego enim a vobis débui commendári : nihil enim minus fui ab iis, qui sunt supra modum Apóstoli : tamétsi nihil sum.

℟. Factus est mihi Dóminus in refúgium : * Et Deus meus in auxílium spei meæ. ℣. Erípuit me de inimícis meis fortissimis, et factus est Dóminus protéctor meus. Et Deus. Glória Patri. Et Deus.

SABBATO.

De Epístola secúnda ad Corínthios.

Lectio I. *Cap.* 13.

Ecce tértio hoc vénio ad vos : In ore duórum vel trium téstium stabit omne verbum. Prædíxi, et prædíco, ut præsens, et nunc absens, iis qui ante peccavérunt, et cæteris ómnibus, quóniam si vénero íterum, non parcam. An experiméntum quæritis ejus, qui in me lóquitur Christus, qui in vobis non infirmátur, sed potens est in vobis? Nam etsi crucifíxus est ex infirmitáte : sed vivit ex virtúte Dei. Nam et nos infírmi sumus in illo : sed vivémus cum eo ex virtúte Dei in vobis.

Lectio II.

Vosmetipsos tentáte si estis in fide : ipsi vos probáte. An non cognóscitis vosmetípsos, quia Christus Jesus in vobis est? nisi forte réprobi estis. Spero autem quod cognoscétis, quia nos non sumus réprobi. Orámus autem Deum, ut nihil mali faciátis; non ut nos probáti appareámus, sed ut vos quod bonum est faciátis : nos autem ut réprobi simus. Non enim póssumus áliquid advérsus veritátem, sed pro veritáte. Gaudémus enim, quóniam nos infírmi sumus, vos autem poténtes estis. Hoc et orámus vestram consummatiónem.

Lectio III.

Ideo hæc absens scribo, ut non præsens dúrius agam secúndum potestátem, quam Dóminus dedit mihi in ædificatiónem, et non in destructiónem. De cætero, fratres, gaudéte, perfécti estóte, exhortámini, idem sápite, pacem habéte, et Deus pacis et dilectiónis erit vobíscum. Salutáte ínvicem in ósculo sancto. Salútant vos omnes sancti. Grátia Dómini nostri Jesu Christi. et cháritas Dei, et communicátio sancti Spíritus sit cum ómnibus vobis. Amen.

AD VESPERAS.

Oratio.

Omnipotens sempitérne Deus, infirmitátem nostram propítius réspice : atque ad protegéndum nos déxteram tuæ majestátis exténde. Per Dóminum.

DOMINICA TERTIA

Post Epiphaniam.

AD MATUTINUM.

Omnia ut in Psalterio.

IN I NOCTURNO.

Incipit Epístola B. Pauli Apóstoli ad Gálatas.

Lectio i. *Cap.* 1.

Paulus Apóstolus non ab homínibus, neque per hóminem, sed per Jesum Christum, et Deum Patrem, qui suscitávit eum a mórtuis : et qui mecum sunt omnes fratres, Ecclésiis Galátiæ. Grátia vobis et pax a Deo Patre, et Dómino nostro Jesu Christo, qui dedit semetípsum pro peccátis nostris, ut eríperet nos de præsénti sæculo nequam, secúndum voluntátem Dei et Patris nostri, cui est glória in sæcula sæculórum. Amen.

℟. Dómine, ne in ira tua árguas me, neque in furóre tuo corrípias me : * Miserére mei, Dómine, quóniam infírmus sum. ℣. Timor et tremor venérunt super me, et contexérunt me ténebræ. Miserére mei.

Lectio ii.

Miror quod sic tam cito transferímini ab eo, qui vos vocávit in grátiam Christi, in áliud Evangélium : quod non est áliud, nisi sunt áliqui qui vos contúrbant, et volunt convértere Evangélium Christi. Sed licet nos, aut Angelus de cœlo evangelízet vobis prætérquam quod evangelizávimus vobis, anathéma sit. Sicut prædíximus, et nunc íterum dico : Si quis vobis evangelizáverit præter id quod accepístis, anathéma sit. Modo enim homínibus suádeo, an Deo ? An quæro homínibus placére ? Si adhuc homínibus placérem, Christi servus non essem.

℟. Deus, qui sedes super thronum, et júdicas æquitátem, esto refúgium páuperum in tribulatióne : * Quia tu solus labórem et dolórem consíderas. ℣. Tibi enim derelíctus est pauper, pupíllo tu eris adjútor. Quia tu solus labórem.

Lectio iii.

Notum enim vobis fácio, fratres, Evangélium quod evangelizátum est a me, quia non est secúndum hóminem : neque enim ego ab hómine accépi illud, neque dídici : sed per revelatiónem Jesu Christi. Audístis enim conversatiónem meam aliquándo in Judaísmo : quóniam supra modum persequébar Ecclésiam Dei, et expugnábam illam, et profíciébam in Judaísmo supra multos coætáneos meos in génere meo, abundántius æmulátor exístens paternárum meárum traditiónum.

℟. A dextris est mihi Dóminus, ne commóvear : * Propter hoc dilátatum est cor meum, et exultávit lingua mea. ℣. Dóminus pars hæreditátis meæ, et cálicis mei. Propter hoc dilatátum est. Glória Patri. Propter hoc dilatátum est.

IN II NOCTURNO.

De Expositióne sancti Augustíni Epíscopi in Epístolam ad Gálatas.

LECTIO IV.

In Præfatione, tom. 4.

CAUSA, propter quam scribit Apóstolus ad Gálatas, hæc est : ut intélligant grátiam Dei id secum ágere, ut sub lege jam non sint. Cum enim prædicáta eis esset Evangélii grátia, non defuérunt quidam ex circumcisióne, quamvis Christiáni nómine, nondum tamen tenéntes ipsum grátiæ benefícium, et adhuc voléntes esse sub onéribus legis, quæ Dóminus Deus imposúerat non justítiæ serviéntibus, sed peccáto, justam scílicet legem injústis homínibus dando ad demonstránda peccáta eórum, non auferénda. Non enim aufert peccáta, nisi grátia fídei, quæ per dilectiónem operátur.

℟. Notas mihi fecísti, Dómine, vias vitæ :* Adimplébis me lætítia cum vultu tuo : delectatiónes in déxtera tua usque in finem. ℣. Tu es qui restítues hæreditátem meam mihi. Adimplébis.

LECTIO V.

SUB hac ergo grátia jam Gálatas constitútos illi volébant constitúere sub onéribus legis, asseverántes nihil eis prodésse Evangélium, nisi circumcideréntur, et cæteras carnáles judáici ritus observatiónes subírent. Et ídeo Paulum Apóstolum suspéctum habére cœperant, a quo illis Evangélium prædicátum erat, tamquam non tenéntem disciplínam cæterórum Apostolórum, qui Gentes cogébant judaizáre.

℟. Díligam te, Dómine, virtus mea : Dóminus firmaméntum meum, * Et refúgium meum. ℣. Liberátor meus, Deus meus, adjútor meus. Et refúgium.

LECTIO VI.

TALIS quidem quæstio est et in Epístola ad Romános : verúmtamen vidétur áliquid interésse, quod ibi contentiónem ipsam dírimit, litémque compónit, quæ inter eos, qui ex Judæis, et eos, qui ex Géntibus credíderant, orta erat : cum illi tamquam ex méritis óperum legis, sibi rédditum Evangélii præmium arbitraréntur, quod præmium incircumcísis tamquam immériti nolébant dari : illi contra Judæis se præférre gestírent, tamquam interfectóribus Dómini. In hac vero Epístola ad eos scribit, qui jam commóti erant auctoritáte illórum, qui ex Judæis erant, et ad observatiónes legis cogébant.

℟. Dómini est terra, et plenitúdo ejus : * Orbis terrárum, et univérsi qui hábitant in eo. ℣. Ipse super mária fundávit eam, et super flúmina præparávit illam. Orbis. Glória Patri. Orbis.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

Lectio VII. *Cap.* 8.

In illo témpore : Cum descendísset Jesus de monte, secútæ sunt eum turbæ multæ : et ecce leprósus véniens, adorábat eum. Et réliqua.

Homilía sancti Hierónymi Presbyteri.

Lib. 1 *Comm. in c.* 8 *Matth.*

De monte Dómino descendénte, occúrrunt turbæ, quia ad altióra ascéndere non valuérunt. Et primus ei occúrrit leprósus : necdum enim póterat cum lepra tam multíplicem in monte Salvatóris audíre sermónem. Et notándum, quod hic primus speciáliter curátus sit : secúndo puer Centuriónis : tértio, socrus Petri fébriens in Caphárnaum : quarto loco, qui obláti sunt ei a dæmónio vexáti : quorum spíritus verbo ejiciébat, quando et omnes male habéntes curávit.

℟. Ad te, Dómine, levávi ánimam meam : * Deus meus in te confído, non erubéscam. ℣. Custódi ánimam meam, et éripe me. Deus meus.

Lectio VIII.

Et ecce leprósus véniens adorábat eum, dicens. Recte post prædicatiónem atque doctrínam, signi offértur occásio, ut per virtútem miráculi, prætéritus apud audiéntes sermo firmétur. Dómine, si vis, potes me mundáre. Qui voluntátem rogat, de virtúte non dúbitat. Et exténdens Jesus manum tétigit eum, dicens : Volo, mundáre. Extendénte manum Dómino, statim lepra fugit. Simúlque consídera, quam húmilis, et sine jactántia respónsio. Ille díxerat, Si vis : Dóminus respóndit, Volo. Ille præmíserat, Potes me mundáre : Dóminus jungit, et dicit, Mundáre. Non ergo, ut pleríque Latinórum putant, jungéndum est, et legéndum, Volo mundáre : sed separátim, ut primum dicat, Volo, deínde ímperet, Mundáre.

℟. Duo Séraphim clamábant alter ad álterum : * Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dóminus Deus Sábaoth : * Plena est omnis terra glória ejus. ℣. Tres sunt qui testimónium dant in cœlo, Pater, Verbum, et Spíritus sanctus; et hi tres unum sunt. Sanctus. Glória Patri. Plena.

Lectio IX.

Et ait illi Jesus : Vide, némini díxeris. Et revéra quid erat necésse ut sermóne jactáret, quod córpore præferébat ? Sed vade, osténde te sacerdóti. Várias ob causas mittit eum ad sacerdótem : primum, propter humilitátem, ut sacerdótibus deférre honórem videátur. Erat enim lege præcéptum, ut, qui mundáti fúerant a lepra, offérrent múnera sacerdótibus. Deínde, ut mundátum vidéntes leprósum, aut créderent Salvatóri, aut non créderent : si créderent, sal-

varéntur : si non créderent, ii excusábiles forent. Et simul, ne, quod in eo sæpíssime criminabántur, legem viderétur infríngere.

Te Deum laudámus, p. 16.

Ad Bened. Ant. t. 8. Cum descendísset Jesus de monte, ecce leprósus véniens adorábat eum, dicens : Dómine, si vis, potes me mundáre : et exténdens manum, tétigit eum, dicens : Volo, mundáre.

ORATIO.

OMNIPOTENS sempitérne Deus, infirmitátem nostram propítius réspice : atque ad protegéndum nos déxteram tuæ majestátis exténde. Per Dóminum.

Ad Magnif. Ant. t. 1. *f* Dómine, si vis, potes me mundáre : et ait Jesus : Volo, mundáre.

FERIA SECUNDA.

De Epístola ad Gálatas.

LECTIO I. *Cap.* 3.

O INSENSATI Gálatæ, quis vos fascinávit non obedíre veritáti, ante quorum óculos Jesus Christus præscríptus est, in vobis crucifíxus? Hoc solum a vobis volo díscere : Ex opéribus legis Spíritum accepístis, an ex audítu fídei? Sic stulti estis, ut cum spíritu cœpéritis, nunc carne consummémini ? Tanta passi estis sine causa ? si tamen sine causa. Qui ergo tríbuit vobis Spíritum, et operátur virtútes in vobis : ex opéribus legis, an ex audítu fídei? Sicut scriptum est : Abraham crédidit Deo. et reputátum est illi ad justítiam.

℟. Quam magna, p. 330.

LECTIO II.

COGNOSCITE ergo, quia qui ex fide sunt, ii sunt filii Abrahæ. Próvidens autem Scriptúra, quia ex fide justíficat Gentes Deus, prænuntiávit Abrahæ : Quia benedicéntur in te omnes Gentes. Igitur qui ex fide sunt benedicéntur cum fidéli Abraham. Quicúmque enim ex opéribus legis sunt, sub maledícto sunt. Scriptum est enim : Maledíctus omnis, qui non permánserit in ómnibus quæ scripta sunt in libro legis, ut fáciat ea.

℟. Adjútor meus, p. 330.

LECTIO III.

QUONIAM autem in lege nemo justificátur apud Deum, maniféstum est : quia justus ex fide vivit. Lex autem non est ex fide, sed : Qui fécerit ea, vivet in illis. Christus nos redémit de maledícto legis, factus pro nobis maledictum, quia scriptum est : Maledíctus omnis qui pendet in ligno : ut in Géntibus benedíctio Abrahæ fíeret in Christo Jesu, ut pollicitatiónem Spíritus accipiámus per fidem.

℟. Benedícam, p. 331.

FERIA TERTIA.

De Epístola ad Gálatas.

LECTIO I. *Cap.* 5.

STATE, et nolíte íterum jugo servitútis continéri. Ecce

ego Paulus dico vobis, quóniam si circumcidámini, Christus vobis nihil próderit. Testíficor autem rursus omni hómini circumcidénti se, quóniam débitor est univérsæ legis faciéndæ. Evacuáti estis a Christo, qui in lege justificámini : a grátia excidístis. Nos enim spíritu ex fide, spem justítiæ expectámus.

℟. Auribus pércipe, *p.* 331.

LECTIO II.

NAM in Christo Jesu neque circumcísio áliquid valet, neque præpútium : sed fides, quæ per charitátem operátur. Currebátis bene : quis vos impedívit veritáti non obedíre? Persuásio hæc non est ex eo, qui vocat vos. Módicum ferméntum totam massam corrúmpit. Ego confído in vobis in Dómino, quod nihil áliud sapiétis: qui autem contúrbat vos, portábit judícium, quicúmque est ille.

℟. Státuit Dóminus, *p.* 331.

LECTIO III.

EGO autem, fratres, si circumcisiónem adhuc prædico, quid adhuc persecutiónem pátior? Ergo evacuátum est scándalum crucis. Utinam et abscindántur qui vos contúrbant. Vos enim in libertátem vocáti estis, fratres : tantum ne libertátem in occasiónem detis carnis, sed per charitátem Spíritus servíte invicem. Omnis enim lex in uno sermóne implétur : Díliges próximum tuum sicut teípsum. Quod si ínvicem mordétis, et comeditis, vidéte ne ab ínvicem consumámini. Dico autem : Spíritu ambuláte, et desidéria carnis non perficiétis. Caro enim concupíscit advérsus spíritum, spíritus autem advérsus carnem : hæc enim sibi ínvicem adversántur, ut non quæcúmque vultis, illa faciátis.

℟. Ego dixi, *p.* 332.

FERIA QUARTA.

Incipit Epístola B. Pauli Apóstoli ad Ephésios.

LECTIO I. *Cap.* 1.

PAULUS Apóstolus Jesu Christi per voluntátem Dei ómnibus sanctis qui sunt Ephesi, et fidélibus in Christo Jesu. Grátia vobis et pax a Deo Patre nostro, et Dómino Jesu Christo. Benedíctus Deus et Pater Dómini nostri Jesu Christi, qui benedíxit nos in omni benedictióne spirituáli in cœléstibus in Christo, sicut elégit nos in ipso ante mundi constitutiónem, ut essémus sancti et immaculáti in conspéctu ejus in charitáte.

℟. Ne perdíderis, *p.* 332.

LECTIO II.

QUI prædestinávit nos in adoptiónem filiórum per Jesum Christum in ipsum, secúndum propósitum voluntátis suæ, in laudem glóriæ grátiæ suæ, in qua gratificávit nos in dilécto Fílio suo. In quo habémus redemptiónem per sánguinem ejus, remissiónem

peccatórum, secúndum divítias grátiæ ejus, quæ superabundávit in nobis, in omni sapiéntia et prudéntia : ut notum fáceret nobis sacraméntum voluntátis suæ, secúndum beneplácitum ejus, quod propósuit in eo, in dispensatióne plenitúdinis témporum, instauráre ómnia in Christo, quæ in cœlis, et quæ in terra sunt, in ipso.

℟. Parátum cor, p. 332.

LECTIO III.

In quo étiam et nos sorte vocáti sumus, prædestináti secúndum propósitum ejus, qui operátur ómnia secúndum consílium voluntátis suæ : ut simus in laudem glóriæ ejus nos, qui ante sperávimus in Christo : In quo et vos, cum audissétis verbum veritátis (Evangélium salútis vestræ), in quo et credéntes signáti estis Spíritu promissiónis sancto, qui est pignus hæreditátis nostræ, in redemptiónem acquisitiónis, in laudem glóriæ ipsíus.

℟. Adjútor, p. 333.

FERIA QUINTA.

De Epístola ad Ephésios.

LECTIO I. *Cap. 4.*

Obsecro ítaque vos ego vinctus in Dómino, ut digne ambulétis vocatióne qua vocáti estis, cum omni humilitáte et mansuetúdine, cum patiéntia, supportántes ínvicem in charitáte, sollíciti serváre unitátem Spíritus in vínculo pacis. Unum corpus, et unus Spíritus, sicut vocáti estis in una spe vocatiónis vestræ. Unus Dóminus, una fides, unum baptísma. Unus Deus et Pater ómnium, qui est super omnes, et per ómnia, et in ómnibus nobis.

℟. Deus in te, p. 333.

LECTIO II.

Unicuique autem nostrum data est grátia secúndum mensúram donatiónis Christi. Propter quod dicit : Ascéndens in altum, captívam duxit captivitátem : dedit dona homínibus. Quod autem ascéndit, quid est, nisi quia et descéndit primum in inferióres partes terræ? Qui descéndit, ipse est et qui ascéndit super omnes cœlos, ut impléret ómnia.

℟. Repleátur, p. 333.

LECTIO III.

Et ipse dedit quosdam quidem Apóstolos, quosdam autem Prophétas, álios vero Evangelístas, álios autem pastóres, et doctóres ad consummatiónem sanctórum in opus ministérii, in ædificatiónem córporis Christi; donec occurrámus omnes in unitátem fídei, et agnitiónis Fílii Dei, in virum perféctum, in mensúram ætátis plenitúdinis Christi : ut jam non simus párvuli fluctuántes; et circumferámur omni vento doctrínæ in nequítia hóminum, in astútia ad circumventiónem erróris. Veritátem autem faciéntes in

charitáte, crescámus in illo per ómnia, qui est caput Christus.

℟. Gaudébunt lábia, *p.* 334.

FERIA SEXTA.

De Epístola ad Ephésios.

Lectio i. *Cap.* 5.

Estote ergo imitatóres Dei, sicut fílii charíssimi : et ambuláte in dilectióne, sicut et Christus diléxit nos, et trádidit semetípsum pro nobis oblatiónem et hóstiam Deo in odórem suavitátis. Fornicátio autem, et omnis immundítia, aut avarítia, nec nominétur in vobis, sicut decet sanctos : aut turpitúdo, aut stultilóquium, aut scurrílitas, quæ ad rem non pértinet : sed magis gratiárum áctio.

℟. Confitébor tibi, *p.* 334.

Lectio ii.

Hoc enim scitóte intelligéntes, quod omnis fornicátor, aut immúndus, aut avárus, quod est idolórum sérvitus, non habet hæreditátem in regno Christi et Dei. Nemo vos sedúcat inánibus verbis : propter hæc enim venit ira Dei in fílios diffidéntiæ. Nolíte ergo éffici partícipes eórum. Erátis enim aliquándo ténebræ : nunc autem lux in Dómino. Ut fílii lucis ambuláte.

℟. Misericórdia tua, *p.* 334.

Lectio iii.

Fructus enim lucis est in omni bonitáte, et justítia et veritáte : probántes quid sit beneplácitum Deo : et nolíte communicáre opéribus infructuósis tenebrárum, magis autem redargúite. Quæ enim in occúlto fiunt ab ipsis, turpe est et dícere. Omnia autem, quæ argaúntur, a lúmine manifestántur : omne enim quod manifestátur, lumen est. Propter quod dicit : Surge qui dormis, et exúrge a mórtuis, et illuminábit te Christus.

℟. Factus est, *p.* 335.

SABBATO.

De Epístola ad Ephésios.

Lectio i. *Cap.* 6.

Filii obedíte paréntibus vestris in Dómino : hoc enim justum est. Honóra patrem tuum, et matrem tuam. Quod est mandátum primum in promissióne : ut bene sit tibi, et sis longævus super terram. Et vos, patres, nolíte ad iracúndiam provocáre fílios vestros : sed educáte illos in disciplína et correptióne Dómini.

Lectio ii.

Servi obedíte dóminis carnálibus cum timóre et tremóre, in simplicitáte cordis vestri, sicut Christo : non ad óculum serviéntes, quasi homínibus placéntes, sed ut servi Christi, faciéntes voluntátem Dei ex ánimo, cum bona voluntáte serviéntes sicut Dómino, et non homínibus; sciéntes quóniam unusquísque quodcúmque fécerit bonum, hoc recípiet a Dómino, sive servus, sive liber. Et vos, dómini, éadem fácite illis, remitténtes minas : sciéntes,

quia et illórum et vester Dóminus est in cœlis : et personárum accéptio non est apud eum.

LECTIO III.

De cætero, fratres, confortámini in Dómino, et in poténtia virtútis ejus. Indúite vos armatúram Dei, ut possítis stáre advérsus insídias diáboli. Quóniam non est nobis colluctátio advérsus carnem et sánguinem : sed advérsus príncipes, et potestátes, advérsus mundi rectóres tenebrárum harum, contra spirituália nequitiæ, in cœléstibus. Proptérea accípite armatúram Dei, ut possítis resístere in die malo, et in ómnibus perfécti stare.

AD VESPERAS.

ORATIO.

Deus, qui nos in tantis perículis constitútos, pro humána scis fragilitáte non posse subsístere : da nobis salútem mentis et córporis; ut ea, quæ pro peccátis nostris pátimur, te adjuvánte vincámus. Per Dóminum.

DOMINICA QUARTA

Post Epiphaniam.

IN I NOCTURNO.

Incipit Epístola B. Pauli Apóstoli ad Philippénses.

LECTIO I. *Cap.* 1.

Paulus et Timótheus servi Jesu Christi, ómnibus sanctis in Christo Jesu, qui sunt Philíppis, cum Epíscopis et Diacónibus. Grátia vobis et pax a Deo Patre nostro, et Dómino Jesu Christo. Grátias ago Deo meo in omni memória vestri, semper in cunctis oratiónibus meis pro ómnibus vobis cum gáudio deprecatiónem fáciens, super communicatióne vestra in Evangélio Christi a prima die usque nunc, confídens hoc ipsum, quia qui cœpit in vobis opus bonum, perfíciet usque in diem Christi Jesu. Sicut est mihi justum hoc sentíre pro ómnibus vobis : eo quod hábeam vos in corde et in vínculis meis, et in defensióne, et confirmatióne Evangélii, sócios gáudii mei omnes vos esse.

℟. Dómine, ne in ira tua árguas me, neque in furóre tuo corrípias me : * Miserére mei Dómine, quóniam infírmus sum. ℣. Timor et tremor venérunt super me, et contexérunt me ténebræ. Miserére.

LECTIO II.

Testis enim mihi est Deus, quómodo cúpiam omnes vos in viscéribus Jesu Christi. Et hoc oro, ut cháritas vestra magis ac magis abúndet in sciéntia, et in omni sensu : ut probétis potióra, ut sitis sincéri, et sine offénsa in diem Christi, repléti fructu justítiæ per Jesum Christum, in glóriam et laudem Dei. Scire autem vos volo, fratres, quia quæ circa me sunt, magis ad proféctum venérunt Evangélii : ita ut víncula mea manifésta fierent in Christo in omni

prætório, et in cæteris ómnibus; et plures e frátribus in Dómino confidéntes vínculis meis, abundántius audérent sine timóre verbum Dei loqui.

℟. Deus, qui sedes super thronum, et júdicas æquitátem, esto refúgium páuperum in tribulatióne: * Quia tu solus labórem et dolórem consíderas. ℣. Tibi enim derelíctus est pauper, pupíllo tu eris adjútor. Quia.

LECTIO III.

QUIDAM quidem et propter invídiam et contentiónem, quidam autem et propter bonam voluntátem Christum prædicant, quidam ex charitáte, sciéntes quóniam in defensiónem Evangélii pósitus sum. Quidam autem ex contentióne Christum annúntiant non sincére, existimántes pressúram se suscitáre vínculis meis. Quid enim? Dum omni modo, sive per occasiónem, sive per veritátem, Christus annuntiétur: et in hoc gáudeo, sed et gaudébo.

℟. A dextris est mihi Dóminus, ne commóvear: * Propter hoc dilatátum est cor meum, et exultávit lingua mea. ℣. Dóminus pars hæreditátis meæ, et cálicis mei. Propter. Glória Patri. Propter.

IN II NOCTURNO.

Ex libro Morálium sancti Gregórii Papæ.

LECTIO IV. *Lib.* 4. *c.* 30.

REPLEMUS refectiónibus corpus, ne extenuátum deficiat: extenuámus abstinéntia, ne nos replétum premat: vegetámus hoc mótibus, ne situ immobilitátis intéreat: sed cítius hoc collocándo sístimus, ne ipsa sua vegetatióne succúmbat: adjuméntis hoc véstium tégimus, ne frigus intérimat: et quæsita adjuménta projícimus, ne calor exúrat. Tot ígitur diversitátibus occurréntes, quid ágimus, nisi corruptibilitáti servímus, ut saltem multiplícitas impénsi obséquii corpus sustíneat, quod anxíetas infírmæ mutabilitátis gravat?

℟. Notas mihi fecísti, Dómine, vias vitæ: * Adimplébis me lætítia cum vultu tuo: delectatiónes in déxtera tua usque in finem. ℣. Tu es, qui restítues hæreditátem meam mihi. Adimplébis.

LECTIO V.

UNDE bene per Paulum dícitur: Vanitáti enim subjécta est creatúra non volens, sed propter eum qui subjécit eam in spe: quia et ipsa creatúra liberábitur a servitúte corruptiónis, in libertátem glóriæ filiórum Dei. Vanitáti quippe creatúra non volens súbditur: quia homo, qui ingénitæ constántiæ statum volens deséruit, pressus justæ mortalitátis póndere, nolens mutabilitátis suæ corruptióni servit. Sed creatúra hæc tunc a servitúte corruptiónis erípitur, cum ad filió-

rum Dei glóriam incorrúpta resurgéndo sublevátur.

℟. Díligam te Dómine virtus mea : Dóminus firmaméntum meum, * Et refúgium meum. ℣. Liberátor meus, Deus meus, adjútor meus. Et.

LECTIO VI.

Hic ítaque elécti moléstia vincti sunt, quia adhuc corruptiónis suæ pœna deprimúntur : sed cum corruptíbili carne exúimur, quasi ab his quibus nunc adstríngimur, moléstiæ vínculis relaxámur. Præsentári namque jam Deo cúpimus, sed adhuc mortális córporis obligatióne præpedímur. Jure ergo vincti dícimur, quia adhuc incéssum nostri desidérii ad Deum líberum non habémus. Unde bene Paulus, ætérna desíderans, sed tamen adhuc corruptiónis suæ sárcinam portans, vinctus clamat : Cúpio dissólvi et esse cum Christo. Dissólvi enim non quæreret, nisi se procul dúbio vinctum vidéret.

℟. Dómini est terra, et plenitúdo ejus : * Orbis terrárum, et univérsi qui hábitant in eo. ℣. Ipse super mária fundávit eam, et super flúmina præparávit illam. Orbis. Gloria Patri. Orbis.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 8. *c*

In illo témpore : Ascendénte Jesu in navículam, secúti sunt eum discípuli ejus : et ecce motus magnus factus est in mari, ita ut navícula operirétur flúctibus, ipse vero dormiébat. Et réliqua.

Homilía sancti Hierónymi Presbyteri.

Lib. 1 *Comm. in c.* 8 *Matth.*

Quintum signum fecit, quando ascéndens navem de Caphárnaum, ventis imperávit et mari. Sextum, quando in regióne Gerasenórum dedit potestátem dæmónibus in porcos. Séptimum, quando ingrédiens civitátem suam, paralyticum secúndum curávit in léctulo. Primus enim paralyticus est puer Centuriónis.

℟. Ad te, Dómine, levávi ánimam meam : * Deus meus in te confído, non erubéscam. ℣. Custódi ánimam meam, et éripe me. Deus.

LECTIO VIII.

Ipse vero dormiébat : et accessérunt ad eum, et suscitavérunt eum, dicéntes : Dómine, salva nos. Hujus signi typum in Jona légimus, quando cæteris periclitántibus, ipse secúrus est, et dormit, et suscitátur; et império ac sacraménto passiónis suæ líberat suscitántes. Tunc surgens imperávit ventis et mari. Ex hoc loco intellígimus, quod omnes creatúræ séntiant creatórem. Quas enim increpávit, et quibus imperávit, séntiunt imperántem : non erróre hæreticórum, qui ómnia putant ani-

mántia, sed majestáte conditóris, quæ apud nos insensibília, illi sensibília sunt.

℟. Duo Séraphim clamábant alter ad álterum : * Sanctus, Sanctus, Sanctus Dóminus Deus Sábaoth : * Plena est omnis terra glória ejus. ℣. Tres sunt qui testimónium dant in cœlo, Pater, Verbum et Spíritus sanctus : et hi tres unum sunt. Sanctus. Glória Patri. Plena est.

LECTIO IX.

PORRO hómines miráti sunt, dicéntes : Qualis est hic, quia venti et mare obédiunt ei ? Non discípuli, sed nautæ, et cæteri qui in navi erant, mirabántur. Sin autem quis contentióse volúerit eos, qui mirabántur, fuísse discípulos : respondébimus recte hómines appellátos, qui necdum nóverant poténtiam Salvatóris.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

Ad Bened. Ant. t. 6. Ascendénte Jesu in navículam, ecce motus magnus factus est in mari : et suscitavérunt eum discípuli ejus, dicéntes : Dómine, salva nos, perímus.

ORATIO.

DEUS, qui nos in tantis perículis constitútos, pro humána scis fragilitáte non posse subsístere : da nobis salútem mentis et córporis ; ut ea, quæ pro peccátis nostris pátimur, te adjuvánte vincámus. Per Dóminum.

Ad Magnif. Ant. t. 1. *f* Dómine, salva nos, perímus : ímpera, et fac Deus tranquillitátem.

FERIA SECUNDA.

De Epístola ad Philippénses.

LECTIO I. *Cap.* 4.

ITAQUE fratres mei charíssimi et desideratíssimi, gáudium meum, et coróna mea : sic state in Dómino, charíssimi. Evódiam rogo, et Syntychen déprecor idípsum sápere in Dómino. Etiam rogo et te germáne compar, ádjuva illas, quæ mecum laboravérunt in Evangélio cum Cleménte, et cæteris adjutóribus meis, quorum nómina sunt in libro vitæ.

℟. Quam magna, *p.* 330.

LECTIO II.

GAUDETE in Dómino semper : íterum dico gaudéte. Modéstia vestra nota sit ómnibus homínibus : Dóminus prope est. Nihil sollíciti sitis : sed in omni oratióne, et obsecratióne cum gratiárum actióne, petitiónes vestræ innotéscant apud Deum. Et pax Dei, quæ exúperat omnem sensum, custódiat corda vestra, et intelligéntias vestras, in Christo Jesu.

℟. Adjútor meus, *p.* 330.

LECTIO III.

DE cætero, fratres, quæcúmque sunt vera, quæcúmque pudíca, quæcúmque justa, quæcúmque sancta, quæcúmque amabília, quæcúmque bonæ famæ, si qua

virtus, si qua laus disciplínæ, hæc cogitáte. Quæ et didicístis, et accepístis, et audístis, et vidístis in me, hæc ágite: et Deus pacis erit vobíscum. Gavísus sum autem in Dómino veheménter, quóniam tandem aliquándo refloruístis pro me sentíre, sicut et sentiebátis: occupáti autem erátis.

℟. Benedícam, *p.* 331.

FERIA TERTIA.

Incipit Epístola B. Pauli Apóstoli ad Colossénses.

LECTIO I. *Cap.* 1.

PAULUS Apóstolus Jesu Christi per voluntátem Dei, et Timótheus frater: eis, qui sunt Colóssis, sanctis, et fidélibus frátribus in Christo Jesu. Grátia vobis et pax a Deo Patre nostro, et Dómino Jesu Christo. Grátias ágimus Deo et Patri Dómini nostri Jesu Christi semper pro vobis orántes: audiéntes fidem vestram in Christo Jesu, et dilectiónem quam habétis in sanctos omnes, propter spem, quæ repósita est vobis in cœlis, quam audístis in verbo veritátis Evangélii, quod pervénit ad vos, sicut et in univérso mundo est, et fructíficat, et crescit sicut in vobis, ex ea die qua audístis, et cognovístis grátiam Dei in veritáte, sicut didicístis ab Epaphra charíssimo consérvo nostro, qui est fidélis pro vobis minister Christi Jesu, qui étiam manifestávit nobis dilectiónem vestram in spíritu.

℟. Auribus pércipe, *p.* 331.

LECTIO II.

IDEO et nos, ex qua die audívimus, non cessámus pro vobis orántes, et postulántes ut impleámini agnitióne voluntátis ejus, in omni sapiéntia et intelléctu spiritáli: ut ambulétis digne Deo per ómnia placéntes: in omni ópere bono fructificántes, et crescéntes in sciéntia Dei: in omni virtúte confortáti secúndum poténtiam claritátis ejus, in omni patiéntia et longanimitáte, cum gáudio, grátias agéntes Deo Patri, qui dignos nos fecit in partem sortis sanctórum in lúmine.

℟. Státuit Dóminus, *p.* 331.

LECTIO III.

QUI erípuit nos de potestáte tenebrárum et tránstulit in regnum Fílii dilectiónis suæ, in quo habémus redemptiónem per sánguinem ejus, remissiónem peccatórum: qui est imágo Dei invisíbilis, primogénitus omnis creatúræ: quóniam in ipso cóndita sunt univérsa in cœlis, et in terra, visibília et invisibília, sive Throni, sive Dominatiónes, sive Principátus, sive Potestátes: ómnia per ipsum, et in ipso creáta sunt: et ipse est ante omnes, et ómnia in ipso constant. Et ipse est caput córporis Ecclésiæ, qui est princípium, primogénitus ex mórtuis.

℟. Ego dixi, *p.* 332.

FERIA QUARTA.

De Epístola ad Colosséuses.

LECTIO I. *Cap.* 3 *b et* 4.

INDUITE vos ergo sicut elécti Dei, sancti et dilécti, víscera misericórdiæ, benignitátem, humilitátem, modéstiam, patiéntiam: supportántes ínvicem, et donántes vobismetípsis, si quis advérsus áliquem habet querélam: sicut et Dóminus donávit vobis, ita et vos. Super ómnia autem hæc, charitátem habéte, quod est vínculum perfectiónis: et pax Christi exúltet in córdibus vestris, in qua et vocáti estis in uno córpore: et grati estóte.

℟. Ne perdíderis, *p.* 332.

LECTIO II.

VERBUM Christi hábitet in vobis abundánter, in omni sapiéntia, docéntes et commonéntes vosmetípsos psalmis, hymnis, et cánticis spirituálibus, in grátia cantántes in córdibus vestris Deo. Omne quodcúmque fácitis in verbo, aut in ópere, ómnia in nómine Dómini Jesu Christi, grátias agéntes Deo, et Patri per ipsum. Mulíeres súbditæ estóte viris, sicut opórtet, in Dómino. Viri dilígite uxóres vestras, et nolíte amári esse ad illas. Fílii obedíte paréntibus per ómnia: hoc enim plácitum est in Dómino. Patres, nolíte ad indignatiónem provocáre fílios vestros, ut non pusíllo ánimo fiant.

℟. Parátum cor, *p.* 332.

LECTIO III.

SERVI obedíte per ómnia dóminis carnálibus, non ad óculum serviéntes, quasi homínibus placéntes, sed in simplicitáte cordis, timéntes Deum. Quodcúmque fácitis, ex ánimo operámini sicut Dómino, et non homínibus: sciéntes quod a Dómino accipiétis retributiónem hæreditátis, Dómino Christo servíte. Qui enim injúriam facit, recípiet id quod iníque gessit: et non est personárum accéptio apud Deum. Dómini, quod justum est et æquum, servis præstáte: sciéntes quod et vos Dóminum habétis in cœlo. Oratióni instáte, vigilántes in ea in gratiárum actióne.

℟. Adjútor meus, *p.* 333.

FERIA QUINTA.

Incipit Epístola prima beáti Pauli Apóstoli ad Thessalonicénses.

LECTIO I. *Cap.* 1.

PAULUS, et Sylvánus, et Timótheus, Ecclésiæ Thessalonicénsium in Deo Patre, et Dómino Jesu Christo. Grátia vobis et pax. Grátias ágimus Deo semper pro ómnibus vobis: memóriam vestri faciéntes in oratiónibus nostris sine intermissióne, mémores óperis fídei vestræ, et labóris, et charitátis, et sustinéntiæ spei Dómini nostri Jesu Christi, ante Deum et Patrem nostrum: sciéntes fratres, di-

lécti a Deo, electiónem vestram : quia Evangélium nostrum non fuit ad vos in sermóne tantum, sed et in virtúte, et in Spíritu sancto, et in plénitúdine multa, sicut scitis quales fuérimus in vobis propter vos.

℟. Deus in te, *p*. 333.

LECTIO II.

Et vos imitatóres nostri facti estis, et Dómini, excipiéntes verbum in tribulatióne multa cum gáudio Spíritus sancti : ita ut facti sitis forma ómnibus credéntibus in Macedónia, et in Achája. A vobis enim diffamátus est sermo Dómini, non solum in Macedónia, et in Achája, sed et in omni loco fides vestra, quæ est ad Deum, profécta est, ita ut non sit nobis necésse quidquam loqui. Ipsi enim de nobis annúntiant qualem intróitum habuérimus ad vos : et quómodo convérsi estis ad Deum a simulácris, servíre Deo vivo et vero, et expectáre Fílium ejus de cœlis (quem suscitávit ex mórtuis) Jesum, qui erípuit nos ab ira ventúra.

℟. Repleátur, *p*. 333.

LECTIO III. *Cap*. 2.

Nam ipsi scitis, fratres, intróitum nostrum ad vos, quia non inánis fuit, sed ante passi, et contuméliis affécti (sicut scitis) in Philíppis, fidúciam habúimus in Deo nostro loqui ad vos Evangélium Dei in multa sollicitúdine. Exhortátio enim nostra non de erróre, neque de immundítia, neque in dolo, sed sicut probáti sumus a Deo ut crederétur nobis Evangélium : ita lóquimur, non quasi homínibus placéntes, sed Deo, qui probat corda nostra. Neque enim alíquándo fúimus in sermóne adulatiónis, sicut scitis : neque in occasióne avarítiæ, Deus testis est : nec quæréntes ab homínibus glóriam, neque a vobis, neque ab áliis.

℟. Gaudébunt lábia, *p* 334.

FERIA SEXTA.

De Epístola prima ad Thessalonicénses.

LECTIO I. *Cap*. 4.

De cætero ergo, fratres, rogámus vos, et obsecrámus in Dómino Jesu, ut quemádmodum accepístis a nobis quómodo opórteat vos ambuláre, et placére Deo, sic et ambulètis, ut abundétis magis. Scitis enim quæ præcépta déderim vobis per Dóminum Jesum. Hæc est enim volúntas Dei, sanctificátio vestra : ut abstineátis vos a fornicatióne, ut sciat unusquísque vestrum vas suum possidére in sanctificatióne et honóre : non in passióne desidérii, sicut et Gentes, quæ ignórant Deum.

℟. Confitébor tibi, *p*. 334.

LECTIO II.

Et ne quis supergrediátur neque circumvéniat in negótio fratrem suum : quóniam

vindex est Dóminus de his ómnibus, sicut prædíximus vobis, et testificáti sumus. Non enim vocávit nos Deus in immundítiam, sed in sanctificatiónem. Itaque qui hæc spernit, non hóminem spernit, sed Deum : qui étiam dedit Spíritum suum sanctum in nobis.

℟. Misericórdia, *p.* 334.

LECTIO III.

De charitáte autem fraternitátis non necésse habémus scríbere vobis : ipsi enim vos a Deo didicístis ut diligátis ínvicem. Etenim illud fácitis in omnes fratres in univérsa Macedónia. Rogámus autem vos, fratres, ut abundétis magis, et óperam detis ut quiéti sitis, et ut vestrum negótium agátis, et operémini mánibus vestris, sicut præcépimus vobis, et ut honéste ambulétis ad eos qui foris sunt : et nullíus áliquid desiderétis.

℟. Factus est, *p.* 335.

SABBATO.

Incipit Epístola secúnda ad Thessalonicénses.

LECTIO I. *Cap.* 1.

Paulus, et Sylvánus, et Timótheus, Ecclésiæ Thessalonicénsium in Deo Patre nostro, et Dómino Jesu Christo. Grátia vobis et pax a Deo Patre nostro, et Dómino Jesu Christo. Grátias ágere debémus semper Deo pro vobis, fratres, ita ut dignum est, quóniam supercréscit fides vestra, et abúndat cháritas uniuscujúsque vestrum in ínvicem : ita ut et nos ipsi in vobis gloriémur in Ecclésiis Dei pro patiéntia vestra, et fide, et in ómnibus persecutiónibus vestris, et tribulatiónibus, quas sustinétis in exémplum justi judícii Dei, ut digni habeámini in regno Dei, pro quo et patímini.

LECTIO II.

Si tamen justum est apud Deum retribúere tribulatiónem iis qui vos tríbulant : et vobis, qui tribulámini, réquiem nobíscum in revelatióne Dómini Jesu, de cœlo cum Angelis virtútis ejus, in flamma ignis dantis vindíctam iis, qui non novérunt Deum, et qui non obédiunt Evangélio Dómini nostri Jesu Christi. Qui pœnas dabunt in intéritu ætérnas a fácie Dómini, et a glória virtútis ejus : cum vénerit glorificári in sanctis suis, et admirábilis fíeri in ómnibus qui crediderant : quia créditum est testimónium nostrum super vos in die illo. In quo étiam orámus semper pro vobis : ut dignétur vos vocatióne sua Deus noster, et ímpleat omnem voluntátem bonitátis, et opus fídei in virtúte, ut clarificétur nomen Dómini nostri Jesu Christi in vobis, et vos in illo, secúndum grátiam Dei nostri, et Dómini Jesu Christi.

LECTIO III. *Cap.* 2.

Rogamus autem vos, fratres, per advéntum Dó-

mini nostri Jesu Christi, et nostræ congregatiónis in ipsum : ut non cito moveámini a vestro sensu, neque terreámini, neque per spíritum, neque per sermónem, neque per epístolam tamquam per nos missam, quasi instet dies Dómini. Ne quis vos sedúcat ullo modo : quóniam nisi vénerit discéssio primum, et revelátus fúerit homo peccáti, fílius perditiónis, qui adversátur, et extóllitur supra omne quod dícitur Deus, aut quod cólitur, ita ut in templo Dei sédeat, osténdens se tamquam sit Deus.

AD VESPERAS.

ORATIO.

FAMILIAM tuam, quæsumus Dómine, contínua pietáte custódi : ut, quæ in sola spe grátiæ cœléstis innítitur, tua semper protectióne muniátur. Per Dóminum.

DOMINICA QUINTA

POST EPIPHANIAM.

IN I NOCTURNO.

Incipit Epístola prima beáti Pauli Apóstoli ad Timótheum.

LECTIO I. *Cap.* 1.

PAULUS Apóstolus Jesu Christi secúndum impérium Dei Salvatóris nostri, et Christi Jesu spei nostræ : Timótheo dilécto fílio in fide. Grátia, misericórdia, et pax a Deo Patre, et Christo Jesu Dómino nostro. Sicut rogávi te ut remanéres Ephesi cum irem in Macedóniam, ut denuntiáres quibúsdam ne áliter docérent, neque inténderent fábulis, et genealogíis interminátis, quæ quæstiónes præstant magis quam ædificatiónem Dei, quæ est in fide.

℟. Dómine, ne in ira tua árguas me, neque in furóre tuo corrípias me : * Miserére mei Dómine, quóniam infírmus sum. ℣. Timor et tremor venérunt super me, et contexérunt me ténebræ. Miserére.

LECTIO II.

FINIS autem præcépti est cháritas de corde puro, et consciéntia bona, et fide non ficta. A quibus quidam aberrántes, convérsi sunt in vanilóquium, voléntes esse legis doctóres, non intelligéntes neque quæ loquúntur, neque de quibus affírmant. Scimus autem quia bona est lex, si quis ea legítime utátur : sciens hoc, quia lex justo non est pósita, sed injústis, et non súbditis, ímpiis et peccatóribus, scelerátis et contamináatis, parricídis et matricídis, homicídis, fornicáriis, masculórum concubitóribus, plagiáriis, mendácibus et perjúris, et si quid áliud sanæ doctrínæ adversátur, quæ est secúndum Evangélium glóriæ beáti Dei, quod créditum est mihi.

℟. Deus, qui sedes super thronum, et júdicas æquitátem, esto refúgium páuperum in tribulatióne : * Quia tu solus labórem et dolórem consi-

deras. ℣. Tibi enim derelíctus est pauper, pupíllo tu eris adjútor. Quia.

LECTIO III.

GRATIAS ago ei, qui me confortávit Christo Jesu Dómino nostro, quia fidélem me existimávit, ponens in ministério : qui prius blasphémus fui, et persecútor, et contumeliósus, sed misericórdiam Dei consecútus sum, quia ignórans feci in incredulitáte. Superabundávit autem grátia Dómini nostri cum fide et dilectióne, quæ est in Christo Jesu. Fidélis sermo, et omni acceptióne dignus : quod Christus Jesus venit in hunc mundum peccatóres salvos fácere, quorum primus ego sum. Sed ídeo misericórdiam consecútus sum : ut in me primo osténderet Christus Jesus omnem patiéntiam, ad informatiónem eórum, qui creditúri sunt illi, in vitam ætérnam.

℟. A dextris est mihi Dóminus, ne commóvear : * Propter hoc dilatátum est cor meum, et exultávit lingua mea. ℣. Dóminus pars hæreditátis meæ, et cálicis mei. Propter. Glória Patri. Propter.

IN II NOCTURNO.

Sermo sancti Augustíni Epíscopi.

LECTIO IV.

De Verb. Ap. Serm. 8, *sub initio.*

HUMANUS sermo, et omni acceptióne dignus, quia Christus Jesus venit in hunc mundum peccatóres salvos fácere. Atténde Evangélium : Venit enim Fílius hóminis quærere et salváre quod períerat. Si homo non periísset, Fílius hóminis non venísset. Ergo períerat homo ; venit Deus homo, et invéntus est homo. Períerat homo per líberam voluntátem : venit Deus homo per grátiam liberatrícem.

℟. Notas mihi fecísti, Dómine, vias vitæ : * Adimplébis me lætítia cum vultu tuo : delectátiones in déxtera tua usque in finem. ℣. Tu es qui restítues hæreditátem meam mihi. Adimplébis.

LECTIO V.

QUÆRIS, quid váleat ad malum líberum arbítrium ? Récole hóminem peccántem. Quæris, quid váleat ad auxílium Deus, et homo ? Atténde in eo grátiam liberántem. Nusquam pótuit sic osténdi, quantum váleat volúntas hóminis usurpáta per supérbiam, ad uténdum sine adjutório Dei : malum non pótuit plus et maniféstius éxprimi, quam in hómine primo. Ecce perit primus homo, et ubi esset, nisi venísset secúndus homo ? quia et ille homo, ídeo et iste homo : et ídeo humánus sermo.

℟. Díligam te Dómine virtus mea : Dóminus firmaméntum meum, * Et refúgium meum. ℣. Liberátor meus, Deus meus, adjútor meus. Et refúgium.

LECTIO VI.

PRORSUS nusquam sic appáret benígnitas grátiæ, et liberálitas omnipoténtiæ Dei, quam in hómine mediatóre Dei et hóminum, hómine Christo Jesu. Quid enim dícimus, fratres mei? in fide Cathólica nutrítis loquor, vel in pacem Cathólicam lucrátis. Nóvimus et tenémus mediatórem Dei et hóminum; hóminem Christum Jesum, in quantum homo erat, ejus esse natúræ, cujus et nos sumus. Non enim altérius natúræ caro nostra, et caro illíus: nec altérius natúræ ánima nostra, et ánima illíus. Hanc suscépit natúram, quam salvándam esse judicávit.

℞. Dómini est terra, et plenitúdo ejus: * Orbis terrárum, et univérsi qui hábitant in eo. ℣. Ipse super mária fundávit eam, et super flúmina præparávit illam. Orbis. Glória Patri. Orbis.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 13. *c.*

IN illo témpore: Dixit Jesus turbis parábolam hanc: Símile factum est regnum cœlórum hómini qui seminávit bonum semen in agro suo. Et réliqua.

Homilía sancti Augustíni Epíscopi.

Lib. quæst. Evang. in Matth. c. 11. *tom.* 4.

CUM neglіgéntius ágerent præpósiti Ecclésiæ, aut cum dormitiónem mortis accíperent Apóstoli, venit diábolus, et superseminávit eos: quos malos fílios Dóminus intérpretátur. Sed quæritur, utrum hærétici sint, an male vivéntes cathólici? Possunt enim dici fílii mali étiam hærétici, quia ex eódem Evangélii sémine, et Christi nómine procreáti, pravis opiniónibus ad falsa dógmata convertúntur.

℞. Ad te, Dómine, levávi ánimam meam: * Deus meus in te confído, non erubéscam. ℣. Custódi ánimam meam, et éripe me. Deus.

LECTIO VIII.

SED quod dicit eos in médio trítici seminátos, quasi vidéntur illi significári, qui uníus communiónis sunt. Verúmtamen quóniam Dóminus agrum ipsum, non Ecclésiam, sed hunc mundum interpretátus est: bene intelligúntur hærétici, quia non societáte uníus Ecclésiæ, vel uníus fídei, sed societáte solíus nóminis Christiáni in hoc mundo permiscéntur bonis. At illi qui in eádem fide mali sunt, pálea pótius quam zizánia reputántur: quia pálea étiam fundaméntum ipsum habet cum fruménto, radicémque commúnem.

℞. Duo Séraphim clámabant alter ad álterum: * Sanctus, Sanctus, Sanctus Dóminus Deus Sábaoth: * Plena est omnis terra glória ejus. ℣. Tres

sunt qui testimónium dant in cœlo, Pater, Verbum, et Spíritus sanctus : et hi tres unum sunt. Sanctus. Glória Patri. Plena est omnis terra glória ejus.

LECTIO IX.

IN illa plane sagéna, qua concludúntur et mali et boni pisces, non absúrde mali cathólici intelligúntur. Aliud est enim mare, quod magis mundum istum signíficat : áliud sagéna, quæ unius fídei, vel unius Ecclésiæ communiónem vidétur osténdere. Inter hæréticos et malos cathólicos hoc ínterest, quod hærétici falsa credunt : illa autem vera credéntes, non vivunt ita ut credunt.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

Ad Bened. Ant. t. 1. *f* Dómine, * nonne bonum semen seminásti in agro tuo? unde ergo habet zizánia? Et ait illis : Hoc fecit inimícus homo.

ORATIO.

FAMILIAM tuam, quæsumus Dómine, contínua pietáte custódi : ut, quæ in sola spe grátiæ cœléstis innítitur, tua semper protectióne muniátur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum : Qui tecum.

Ad Magnif. Ant. t. 1. Collígite * primum zizánia, et alligáte ea in fascículos ad comburéndum : tríticum autem congregáte in hórreum meum, dicit Dóminus.

FERIA SECUNDA.

De Epístola prima ad Timótheum.

LECTIO I. *Cap.* 3 *et* 4.

FIDELIS sermo : Si quis Episcopátum desíderat, bonum opus desíderat. Opórtet ergo Epíscopum irreprehensíbilem esse, unius uxóris virum, sóbrium, prudéntem, ornátum, pudícum, hospitálem, doctórem, non vinoléntum, non percussórem, sed modéstum : non litigiósum, non cúpidum, sed suæ dómui bene præpósitum, fílios habéntem súbditos cum omni castitate. Si quis autem dómui suæ præésse nescit, quómodo Ecclésiæ Dei diligéntiam habébit? Non neóphytum : ne in supérbiam elátus, in judícium íncidat diáboli. Opórtet autem illum et testimónium habere bonum ab iis qui foris sunt, ut non in oppróbrium íncidat, et in láqueum diáboli.

℟. Quam magna, *p.* 330.

LECTIO II.

DIACONOS simíliter pudícos, non bilíngues, non multo vino déditos, non turpe lucrum sectántes : habéntes mystérium fídei in consciéntia pura. Et hi autem probéntur primum : et sic minístrent, nullum crimen habéntes. Mulíeres simíliter pudícas, non detrahéntes, sóbrias, fidéles in ómnibus. Diáconi sint unius uxóris viri : qui fíliis suis bene præsint, et suis dómibus. Qui

enim bene ministráverint, gradum bonum sibi acquírent, et multam fidúciam in fide, quæ est in Christo Jesu.

℟. Adjútor meus, *p.* 330.

LECTIO III.

HÆC tibi scribo, sperans me ad te veníre cito. Si autem tardávero, ut scias quómodo opórteat te in domo Dei conversári, quæ est Ecclésia Dei vivi, colúmna et firmaméntum veritátis. Et manifésle magnum est pietátis sacraméntum, quod manifestátum est in carne, justificátum est in spíritu, appáruit Angelis, prædicátum est Géntibus, créditum est in mundo, assúmptum est in glóriam. Spíritus autem manifésle dicit : Quia in novíssimis tempóribus discédent quidam a fide, attendéntes spirítibus erróris, et doctrínis dæmoniórum.

℟. Benedícam, *p.* 331.

FERIA TERTIA.

Incipit Epístola secúnda beáti Pauli Apóstoli ad Timótheum.

LECTIO I. *Cap.* 1.

PAULUS Apóstolus Jesu Christi per voluntátem Dei, secúndum promissiónem vitæ, quæ est in Christo Jesu : Timótheo charíssimo fílio, grátia, misericórdia, pax a Deo Patre, et Christo Jesu Dómino nostro. Grátias ago Deo, cui sérvio a progenitóribus in consciéntia pura, quod sine intermissióne hábeam tui memóriam in oratiónibus meis, nocte ac die desíderans te vidére, memor lacrymárum tuárum, ut gáudio implear, recordatiónem accípiens ejus fídei, quæ est in te non ficta, quæ et habitávit primum in ávia tua Lóide, et matre tua Euníce, certus sum autem quod et in te.

℟. Auribus pércipe, *p.* 331.

LECTIO II.

PROPTER quam causam admóneo te, ut resúscites grátiam Dei, quæ est in te per impositiónem mánuum meárum. Non enim dedit nobis Deus Spíritum timóris; sed virtútis, et dilectiónis, et sobrietátis. Noli ítaque erubéscere testimónium Dómini nostri, neque me vinctum ejus ; sed collabóra Evangélio secúndum virtútem Dei : qui nos liberávit, et vocávit vocatióne sua sancta, non secúndum ópera nostra, sed secúndum propósitum suum, et grátiam, quæ data est nobis in Christo Jesu ante témpora sæculária.

℟. Státuit Dóminus, *p.* 331.

LECTIO III.

MANIFESTATA est autem nunc per illuminatiónem Salvatóris nostri Jesu Christi, qui destrúxit quidem mortem, illuminávit autem vitam et incorruptiónem per Evangélium : in quo pósitus sum ego prædicátor et Apóstolus et magíster Géntium. Ob quam causam étiam hæc pátior, sed non confúndor. Scio enim cui cré-

didi, et certus sum quia potens est depósitum meum serváre in illum diem. Formam habe sanórum verbórum, quæ a me audísti in fide et in dilectióne in Christo Jesu.

℟. Ego dixi, *p.* 332.

FERIA QUARTA.

De Epístola secúnda ad Timótheum.

LECTIO I. *Cap.* 3.

Hoc autem scito, quod in novíssimis diébus instábunt témpora periculósa: erunt hómines seípsos amántes, cúpidi, eláti, supérbi, blasphémi, paréntibus non obediéntes, ingráti, sceléstì, sine affectióne, sine pace, criminatóres, incontinéntes, immítes, sine benignitáte, proditóres, protérvi, túmidi, et voluptátum amatóres magis quam Dei: habéntes spéciem quidem pietátis, virtútem autem ejus abnegántes. Et hos devíta.

℟. Ne perdíderis, *p.* 332.

LECTIO II.

Ex his enim sunt, qui pénetrant domos, et captívas ducunt muliérculas onerátas peccátis, quæ ducúntur váriis desidériis: semper discéntes, et nunquam ad sciéntiam veritátis perveniéntes. Quemádmodum autem Jannes et Mambres restitérunt Móysi, ita et hi resístunt veritáti: hómines corrúpti mente: réprobi circa fidem, sed ultra non profícient: insipiéntia enim eórum manifésta erit ómnibus, sicut et illórum fuit.

℟. Parátum cor, *p.* 332.

LECTIO III.

Tu autem assecútus es meam doctrínam, institutiónem, propósitum, fidem, longanimitátem, dilectiónem, patiéntiam, persecútiones, passiónes: quália mihi facta sunt Antiochíæ, Icónii, et Lystris: quales persecutiónes sustínui, et ex ómnibus erípuit me Dóminus. Et omnes, qui pie volunt vívere in Christo Jesu, persecutiónem patiéntur. Mali autem hómines, et seductóres profícient in pejus, errantes, et in errórem mitténtes.

℟. Adjútor, *p.* 333.

FERIA QUINTA.

Incipit Epístola beáti Pauli Apóstoli ad Titum.

LECTIO I. *Cap.* 1.

Paulus servus Dei, Apóstolus autem Jesu Christi secúndum fidem electórum Dei, et agnitiónem veritátis, quæ secúndum pietátem est, in spem vitæ ætérnæ, quam promísit qui non mentítur Deus, ante témpora sæculária: manifestávit autem tempóribus suis verbum suum in prædicatióne, quæ crédita est mihi secúndum præcéptum Salvatóris nostri Dei: Tito diiécto fílio secúndum commúnem fidem, grátia et pax a Deo Patre, et Christo Jesu Salvatóre nostro.

℟. Deus in te sperávi, *p.* 333.

LECTIO II.

Hujus rei grátia relíqui te Cretæ, ut ea, quæ desunt, córrigas, et constítuas per civitátes Presbyteros, sicut et ego dispósui tibi. Si quis sine crímine est, unius uxóris vir, fílios habens fidéles, non in accusatióne luxúriæ, aut non súbditos. Opórtet enim Epíscopum sine crímine esse, sicut Dei dispensatórem : non supérbum, non iracúndum, non vinoléntum, non percussórem, non turpis lucri cúpidum : sed hospitálem, benígnum, sóbrium, justum, sanctum, continéntem, amplecténtem eum, qui secúndum doctrínam est, fidélem sermónem : ut potens sit exhortári in doctrína sana, et eos, qui contradícunt, argúere.

℟. Repleátur, *p.* 333.

LECTIO III.

Sunt enim multi étiam inobediéntes, vaníloqui et seductóres, máxime qui de circumcisióne sunt : quos opórtet redárgui : qui univérsas domos subvértunt, docéntes quæ non opórtet, turpis lucri grátia. Dixit quidam ex illis, próprius ipsórum prophéta : Creténses semper mendáces, malæ béstiæ, ventres pigri. Testimónium hoc verum est. Quam ob causam íncrepa illos dure, ut sani sint in fide, non intendéntes Judáicis fábulis, et mandátis hóminum aversántium se a veritáte. Omnia munda mundis : coinquinátis autem, et infidélibus nihil est mundum.

℟. Gaudébunt lábia, *p.* 334.

FERIA SEXTA.

De Epístola ad Titum.

LECTIO I.

Cap. 2 *d* et 3.

Hæc lóquere, et exhortáre, et árgue cum omni império. Nemo te contémnat. Admóne illos princípibus et potestátibus súbditos esse, dicto obedíre, ad omne opus bonum parátos esse : néminem blasphemáre, non litigiósos esse, sed modéstos, omnem ostendéntes mansuetúdinem ad omnes hómines.

℟. Confitébor, *p.* 334.

LECTIO II.

Eramus enim aliquándo et nos insipiéntes, incréduli, errántes, serviéntes desidériis et voluptátibus váriis, in malítia et invídia agéntes, odíbiles, odiéntes ínvicem. Cum autem benígnitas et humánitas appáruit Salvatóris nostri Dei : non ex opéribus justítiæ, quæ fécimus nos, sed secúndum suam misericórdiam salvos nos fecit per lavácrum regeneratiónis et renovatiónis Spíritus sancti, quem effúdit in nos abúnde per Jesum Christum Salvatórem nostrum, ut justificáti grátia ipsíus, hærédes simus secúndum spem vitæ ætérnæ.

℟. Misericórdia, *p.* 334.

LECTIO III.

Fidelis sermo est, et de his volo te confirmáre : ut cu-

rent bonis opéribus præésse qui credunt Deo. Hæc sunt bona et utília homínibus. Stultas autem quæstiónes, et genealógias, et contentiónes, et pugnas legis devíta: sunt enim inútiles et vanæ. Hæréticum hóminem post unam et secúndam correptiónem devíta: sciens quia subvérsus est qui ejúsmodi est, et delínquit, cum sit próprio judício condemnátus.

℟. Factus est mihi Dóminus, *p.* 335.

SABBATO.

Incipit Epístola B. Pauli Apóstoli ad Philemónem.

LECTIO I. *Cap.* 1.

PAULUS vinctus Christi Jesu, et Timótheus frater; Philemóni dilécto, et adjutóri nostro, et Appiæ soróri charíssimæ, et Archíppo commilitóni nostro, et Ecclésiæ quæ in domo tua est. Grátia vobis et pax a Deo Patre nostro, et Dómino Jesu Christo. Grátias ago Deo meo, semper memóriam tui fáciens in oratiónibus meis, áudiens charitátem tuam, et fidem, quam habes in Dómino Jesu, et in omnes sanctos: ut communicátio fídei tuæ évidens fiat in agnitióne omnis óperis boni, quod est in vobis in Christo Jesu.

LECTIO II.

GAUDIUM enim magnum hábui, et consolatiónem in charitáte tua: quia víscera sanctórum requievérunt per te, frater. Propter quod multam fidúciam habens in Christo Jesu imperándi tibi quod ad rem pértinet: propter charitátem magis óbsecro, cum sis talis, ut Paulus senex, nunc autem et vinctus Jesu Christi: óbsecro te pro meo fílio, quem génui in vínculis, Onésimo, qui tibi aliquándo inútilis fuit, nunc autem et mihi et tibi útilis, quem remísi tibi.

LECTIO III.

TU autem illum ut mea víscera súscipe: quem ego vólueram mecum detinére, ut pro te mihi ministráret in vínculis Evangélii: sine consílio autem tuo nihil vólui fácere, uti ne velut ex necessitáte bonum tuum esset, sed voluntárium. Fórsitan enim ídeo discéssit ad horam a te, ut ætérnum illum recíperes; jam non ut servum, sed pro servo charíssimum fratrem, máxime mihi: quanto autem magis tibi, et in carne, et in Dómino? Si ergo habes me sócium, súscipe illum sicut me. Si autem áliquid nócuit tibi, aut debet, hoc mihi ímputa. Ego Paulus scripsi mea manu.

AD VESPERAS.

ORATIO.

PRÆSTA, quæsumus omnípotens Deus: ut semper rationabília meditántes, quæ tibi sunt plácita, et dictis exequámur, et factis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum.

DOMINICA SEXTA
POST EPIPHANIAM.
IN I NOCTURNO.

Incipit Epístola beáti Pauli Apóstoli ad Hebræos.

Lectio i. *Cap.* 1.

Multifariam, multísque modis olim Deus loquens pátribus in Prophétis : novíssime, diébus istis locútus est nobis in Fílio, quem constítuit hærédem universórum, per quem fecit et sæcula. Qui cum sit splendor glóriæ, et figúra substántiæ ejus, portánsque ómnia verbo virtútis suæ, purgatiónem peccatórum fáciens, sedet ad déxteram majestátis in excélsis : tanto mélior Angelis efféctus, quanto differéntius præ illis nomen hæreditávit.

℟. Dómine, ne in ira tua árguas me, neque in furore tuo corrípias me : * Miserére mei Dómine, quóniam infírmus sum. ℣. Timor et tremor venérunt super me, et contexérunt me ténebræ. Miserére.

Lectio ii.

Cui enim dixit aliquándo Angelórum : Fílius meus es tu, ego hódie génui te ? Et rursum : Ego ero illi in patrem, et ipse erit mihi in fílium ? Et cum íterum introdúcit primogénitum in orbem terræ : dicit : Et adórent eum omnes Angeli Dei. Et ad Angelos quidem dicit : Qui facit Angelos suos spíritus, et minístros suos flammam ignis. Ad Fílium autem : Thronus tuus Deus, in sæculum sæculi : virga æquitátis, virga regni tui. Dilexísti justítiam, et odísti iniquitátem : proptérea unxit te Deus, Deus tuus óleo exultatiónis præ partícipibus tuis.

℟. Deus, qui sedes super thronum, et júdicas æquitátem, esto refúgium páuperum in tribulatióne : * Quia tu solus labórem et dolórem consíderas. ℣. Tibi enim derelíctus est pauper, pupíllo tu eris adjútor. Quia.

Lectio iii.

Et : Tu in princípio, Dómine, terram fundásti: et opera mánuum tuárum sunt cœli. Ipsi períbunt, tu autem permanébis, et omnes ut vestiméntum veteráscent : et velut amíctum mutábis eos, et mutabúntur : tu autem idem ipse es, et anni tui non defícient. Ad quem autem Angelórum dixit aliquándo : Sede a dextris meis, quoadúsque ponam inimícos tuos scabéllum pedum tuórum ? Nonne omnes sunt administratórii spíritus, in ministérium missi propter eos, qui hæreditátem cápient salútis ?

℟. A dextris est mihi Dóminus, ne commóvear : * Propter hoc dilatátum est cor meum, et exultávit lingua mea. ℣. Dóminus pars hæreditátis meæ, et cálicis mei. Propter. Glória Patri. Propter.

IN II NOCTURNO.

Sermo sancti Athanásii Epíscopi.

LECTIO IV.

Orat. 2 contra Arianos, post medium.

Si persónam, rem, tempus Apostólici dicti cognóscerent hærétici, numquam humána in deitátem transferéntes, tam ímpie et stulte advérsus Christum sese habuíssent. Id intuéri licébit, si inítium lectiónis dénuo repetítum probe excípias. Dicit enim Apóstolus : Multifáriam, multísque modis olim Deus locútus est pátribus nostris per Prophétas : últimis autem diébus locútus est nobis in Fílio. Atque ita paulo post dicit : Perfécta ab eo nostrórum peccatórum purificatióne, ipsum sedére ad dextéram majestátis in excélsis, tanto meliórem Angelis factum, quanto præstántius nomen præ illis sortítus est. De eo ígitur témpore quo nobis per Fílium locútus est, cum peccatórum purgátio fíeret, Apostólicum dictum mentiónem fecit. Quando autem nobis locútus est in Fílio, aut quando purgátio peccatórum facta, aut quando natus est homo, nisi post Prophétas, idque in últimis diébus ?

℟. Notas mihi fecísti, Dómine, vias vitæ : * Adimplébis me lætítia cum vultu tuo : delectatiónes in déxtera tua usque in finem. ℣. Tu es qui restítues hæreditátem meam mihi. Adimplébis.

LECTIO V.

Deinde cum narrátio instítúta esset de humána Verbi dispensatióne, deque últimis tempóribus consequénter commemorávit, Deum neque superióribus ætátibus tacuísse, sed locútum esse per Prophétas : et postquam Prophétæ suo offício perfúncti sunt, et lex per Angelos pronuntiáta est, et Fílius étiam ad nos descéndit, et ad ministrándum accéssit ; tunc demum necessário subíntulit : Tanto mélior Angelis factus : osténdere volens, quanto Fílius præ servo excéllit, tanto functióne officióque servórum, Fílii administratiónem meliórem fuisse.

℟. Díligam te Dómine virtus mea : Dóminus firmaméntum meum, * Et refúgium meum. ℣. Liberátor meus, Deus meus, adjútor meus. Et refúgium.

LECTIO VI.

Functionem ígitur discérnens Apóstolus, tum véterem, tum novam, magna dicéndi libertáte útitur, ad Judæos scribens et loquens. Propter hoc ígitur, non in univérsum ex própria comparatiónis ratióne dixit, quod major aut honorátior esset : ne quis quasi de ejúsdem géneris, et cum eo commúnibus rebus hæc verba intellígeret : sed ídeo meliórem illum dixit,

ut discrímen natúræ Fílii ad res creátas indicáret.

℟. Dómini est terra, et plenitúdo ejus : * Orbis terrárum, et univérsi qui hábitant in eo. ℣. Ipse super mária fundávit eam, et super flúmina præparávit illam. Orbis. Glória Patri. Orbis.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 13. *d*

IN illo témpore : Dixit Jesus turbis parábolam hanc : Símile est regnum cœlórum grano sinápis, quod accípiens homo seminávit in agro suo. Et réliqua.

Homilía sancti Hierónymi Presbyteri.

Lib. 2 *Comment. in cap.* 13 *Matth.*

REGNUM cœlórum, prædicátio Evangélii est, et notítia Scripturárum, quæ ducit ad vitam, et de qua dícitur ad Judæos : Auferétur a vobis regnum Dei, et dábitur genti faciénti fructus ejus. Símile est ergo hujuscémodi regnum grano sinápis, quod accípiens homo seminávit in agro suo. Homo qui seminávit in agro suo, a plerísque Salvátor intellígitur, quod in ánimis credéntium séminet : ab áliis ipse homo séminans in agro suo, hoc est in semetípso, et in corde suo.

℟. Ad te, Dómine, levávi ánimam meam : * Deus meus in te confído, non erubéscam. ℣. Custódi ánimam meam, et éripe me. Deus.

LECTIO VIII.

QUIS est iste qui séminat, nisi sensus noster et ánimus, qui suscípiens granum prædicatiónis, et fovens seméntem, humóre fídei facit in agro sui péctoris pulluláre? Prædicátio Evangélii mínima est ómnibus disciplínis. Ad primam quippe doctrínam, fidem non habet veritátis, hóminem Deum, Christum mórtuum, et scándalum crucis prædicans. Confer hujuscémodi doctrínam dogmátibus philosophórum, et libris eórum, et splendóri eloquéntiæ, et compositióni sermónum : et vidébis quanto minor sit cæteris semínibus séméntis Evangélii.

℟. Duo Séraphim clamábant alter ad álterum : * Sanctus, Sanctus, Sanctus Dóminus Deus Sábaoth : * Plena est omnis terra glória ejus. ℣. Tres sunt qui testimónium dant in cœlo, Pater, Verbum, et Spíritus sanctus : et hi tres unum sunt. Sanctus. Glória Patri. Plena est.

LECTIO IX.

SED illa cum créverint, nihil mordax, nihil vívidum, nihil vitále demónstrant : sed totum fláccidum marcidúmque et mollítum ébullit in ólera et in herbas, quæ cito aréscunt et córruunt. Hæc autem prædicátio, quæ parva videbátur in princípio,

cum vel in ánima credéntis, vel in toto mundo sata fúerit, non exúrgit in ólera, sed crescit in árborem : ita ut vólucres cœli (quas vel ánimas credéntium, vel fortitúdines, Dei servítio mancipátas, sentíre debémus) véniant et hábitent in ramis ejus. Ramos puto Evangélicæ árboris, quæ de grano sinápis crevérit, dógmatum esse diversitátes, in quibus supradictárum vólucrum unaquæque requiéscit.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

Ad Bened. Ant. t. 7. *r* Símile est * regnum cœlórum grano sinápis, quod mínimum est ómnibus semínibus : cum autem créverit, majus est ómnibus oléribus.

ORATIO.

PRÆSTA, quæsumus omnípotens Deus : ut semper rationabília meditántes, quæ tibi sunt plácita, et dictis exequámur, et factis. Per Dóminum.

Ad Magnif. Ant. t. 1. *r* Símile est regnum * cœlórum ferménto, quod accéptum múlier abscóndit in farínæ satis tribus, donec fermentátum est totum.

FERIA SECUNDA.

De Epístola ad Hebræos.

LECTIO I. *Cap.* 3.

UNDE fratres sancti, vocatiónis cœléstis partícipes, consideráte Apóstolum et Pontíficem confessiónis nostræ Jesum : qui fidélis est ei qui fecit illum, sicut et Móyses in omni domo ejus. Amplióris enim glóriæ iste præ Móyse dignus est hábitus, quanto ampliórem honórem habet domus, qui fabricávit illam. Omnis namque domus fabricátur ab áliquo : qui autem ómnia creávit, Deus est.

℟. Quam magna, *p.* 330.

LECTIO II.

ET Móyses quidem fidélis erat in tota domo ejus tamquam fámulus, in testimónium eórum, quæ dicénda erant : Christus vero tamquam fílius in domo sua : quæ domus sumus nos, si fidúciam, et glóriam spei usque ad finem firmam retineámus. Quaprópter sicut dicit Spíritus sanctus : Hódie si vocem ejus audiéritis, nolíte obduráre corda vestra, sicut in exacerbatióne secúndum diem tentatiónis in desérto.

℟. Adjútor meus, *p.* 330.

LECTIO III.

VIDETE fratres, ne forte sit in áliquo vestrum cor malum incredulitátis, discedéndi a Deo vivo : sed adhortámini vosmetípsos per síngulos dies, donec Hódie cognominátur, ut non obdurétur quis ex vobis fallácia peccáti. Partícipes enim Christi effécti sumus: si tamen inítium substántiæ ejus usque ad finem firmum retineámus. Dum dícitur : Hódie si vocem ejus audiéritis, nolíte obduráre corda vestra, quemádmodum

in illa exacerbatióne. Quidam enim audiéntes exacerbavérunt, sed non univérsi qui profécti sunt ex Ægypto per Móysen.

℟. Benedícam Dóminum, *p.* 331.

FERIA TERTIA.

De Epístola ad Hebræos.

LECTIO I. *Cap.* 4.

TIMEAMUS ergo ne forte, relícta pollicitatióne introeúndi in réquiem ejus, existimétur áliquis ex vobis deésse. Etenim et nobis nuntiátum est, quemádmodum et illis. Sed non prófuit illis sermo audítus, non admíxtus fídei ex iis quæ audiérunt. Ingrediémur enim in réquiem, qui credídimus : quemádmodum dixit : Sicut jurávi in ira mea : Si introíbunt in réquiem meam : et quidem opéribus ab institutióne mundi perféctis.

℟. Auribus pércipe, *p.* 331.

LECTIO II.

DIXIT enim in quodam loco de die séptima sic : Et requiévit Deus die séptima ab ómnibus opéribus suis. Et in isto rursum : Si introíbunt in réquiem meam. Quóniam ergo súperest introíre quosdam in illam, et ii, quibus prióribus annuntiátum est, non introiérunt propter incredulitátem : íterum términat diem quemdam, Hódie, in David dicéndo, post tantum témporis, sicut supra díctum est : Hódie si vocem ejus audiéritis, nolíte obduráre corda vestra.

℟. Státuit Dóminus, *p.* 331.

LECTIO III.

NAM si eis Jesus réquiem præstitísset, numquam de ália loquerétur, posthac, die. Itaque relínquitur sabbatísmus pópulo Dei. Qui enim ingréssus est in réquiem ejus : étiam ipse requiévit ab opéribus suis, sicut a suis Deus. Festinémus ergo íngredi in illam réquiem : ut ne in idípsum quis íncidat incredulitátis exémplum. Vivus est enim sermo Dei, et éfficax, et penetrabílior omni gládio ancípiti, et pertíngens usque ad divisiónem ánimæ ac spíritus, compágum quoque ac medullárum, et discrétor cogitatiónum et intentiónum cordis.

℟. Ego dixi, *p.* 332.

FERIA QUARTA.

De Epístola ad Hebræos.

LECTIO I. *Cap.* 6.

QUAPROPTER intermitténtes inchoatiónis Christi sermónem, ad perfectióra ferámur, non rursum jaciéntes fundaméntum pœniténtiæ ab opéribus mórtuis, et fídei ad Deum, baptísmatum doctrínæ, impositiónis quoque mánuum, ac resurrectiónis mortuórum, et judícii ætérni. Et hoc faciémus, si quidem permíserit Deus.

℟. Ne perdíderis, *p.* 332.

LECTIO II.

IMPOSSIBILE est enim eos, qui semel sunt illumináti, gus-

tavérunt étiam donum cœléste, et partícipes facti sunt Spíritus sancti, gustavérunt nihilóminus bonum Dei verbum, virtutésque sæculi ventúri, et prolápsi sunt, rursus renovári ad pœniténtiam, rursum crucifigéntes sibimetípsis Fílium Dei, et osténtui habéntes.

℟. Parátum cor, *p.* 332.

LECTIO III.

TERRA enim sæpe veniéntem super se bibens imbrem, et génerans herbam opportúnam illis, a quibus cólitur, áccipit benedictiónem a Deo. Próferens autem spinas ac tríbulos, réproba est, et maledícto próxima : cujus consummátio in combustiónem. Confídimus autem de vobis, dilectíssimi, melióra, et vicinióra salúti : tamétsi ita lóquimur. Non enim injústus Deus, ut obliviscátur óperis vestri, et dilectiónis quam ostendístis in nómine ipsíus, qui ministrástis sanctis, et ministrátis.

℟. Adjútor meus, *p.* 333.

FERIA QUINTA.

De Epístola ad Hebræos.

LECTIO I. *Cap.* 7.

HIC enim Melchísedech, rex Salem, sacérdos Dei summi, qui obviávit Abrahæ regrésso a cæde regum, et benedíxit ei : cui et décimas ómnium divísit Abraham : primum quidem qui interpretátur rex justítiæ : deínde autem et rex Salem, quod est, rex pacis, sine patre, sine matre, sine genealógia neque inítium diérum, neque finem vitæ habens, assimilátus autem Fílio Dei, manet sacérdos in perpétuum.

℟. Deus in te sperávi, *p.* 333.

LECTIO II.

INTUEMINI autem quantus sit hic, cui et décimas dedit de præcípuis Abraham Patriárcha. Et quidem de fíliis Levi sacerdótium accipiéntes, mandátum habent décimas súmere a pópulo secúndum legem, id est, a frátribus suis : quamquam et ipsi exíerint de lumbis Abrahæ. Cujus autem generátio non annumerátur in eis, décimas sumpsit ab Abraham : et hunc, qui habébat, repromissiónes benedíxit.

℟. Repleátur, *p.* 333.

LECTIO III.

SINE ulla autem contradictióne, quod minus est, a melióre benedícitur. Et hic quidem, décimas moriéntes hómines accípiunt : ibi autem contestátur, quia vivit. Et (ut ita dictum sit) per Abraham et Levi, qui décimas accépit, decimátus est : adhuc enim in lumbis patris erat, quando obviávit ei Melchísedech. Si ergo consummátio per sacerdótium Levíticum erat (pópulus enim sub ipso legem accépit), quid adhuc necessárium fuit, secúndum órdinem Melchísedech álium súrgere sacerdótem, et non secúndum órdi-

nem Aaron dici? Transláto enim sacerdótio, necésse est ut et legis translátio fiat.

℟. Gaudébunt, *p.* 334.

FERIA SEXTA.

De Epístola ad Hebræos.

LECTIO I. *Cap.* 11.

Est autem fides sperandárum substántia rerum, arguméntum non apparéntium. In hac enim testimónium consecúti sunt senes. Fide intellígimus aptáta esse sæcula verbo Dei; ut ex invisibílibus visibília fíerent. Fide plúrimam hóstiam Abel, quam Cain, óbtulit Deo, per quam testimónium consecútus est esse justus, testimónium perhibénte munéribus ejus Deo, et per illam defúnctus adhuc lóquitur.

℟. Confitébor, *p.* 334.

LECTIO II.

Fide Henoch translátus est ne vidéret mortem, et non inveniebátur, quia tránstulit illum Deus: ante translatiónem enim testimónium hábuit placuísse Deo. Sine fide autem impossíbile est placére Deo. Crédere enim opórtet accedéntem ad Deum, quia est, et inquiréntibus se remunerátor sit. Fide Noe respónso accépto de iis quæ adhuc non videbántur, métuens aptávit arcam in salútem domus suæ, per quam damnávit mundum: et justítiæ, quæ per fidem est, hæres est institútus.

℟. Misericórdia, *p.* 334.

LECTIO III.

Fide qui vocátur Abraham obedívit in locum exíre, quem acceptúrus erat in hæreditátem: et éxiit, nésciens quo iret. Fide demorátus est in Terra repromissiónis, tamquam in aliéna, in cásulis habitándo cum Isaac et Jacob cohærédibus repromissiónis ejúsdem. Expectábat enim fundaménta habéntem civitátem: cujus ártifex et cónditor Deus.

℟. Factus est, *p.* 335.

SABBATO.

De Epístola ad Hebræos.

LECTIO I. *Cap.* 13.

Charitas fraternitátis máneat in vobis. Et hospitalitátem nolíte oblivísci: per hanc enim latuérunt quidam, Angelis hospítio recéptis. Mementóte vinctórum, tamquam simul vincti; et laborántium, tamquam et ipsi in córpore morántes. Honorábile connúbium in ómnibus, et thorus immaculátus. Fornicatóres enim et adúlteros judicábit Deus.

LECTIO II.

Sint mores sine avarítia, conténti præséntibus: ipse enim dixit: Non te déseram, neque derelínquam. Ita ut confidénter dicámus: Dóminus mihi adjútor, non timébo quid fáciat mihi homo. Mementóte præpositórum vestrórum, qui vobis locúti sunt verbum Dei quorum intuéntes éxitum con-

versatiónis, imitámini fidem. Jesus Christus heri, et hódie: ipse et in sæcula.

LECTIO III.

DOCTRINIS váriis et peregrínis nolíte abdúci. Optimum est enim grátia stabilíre cor, non escis: quæ non profuérunt ambulántibus in eis. Habémus altáre, de quo édere non habent potestátem qui tabernáculo desérviunt. Quorum enim animálium infértur sanguis pro peccáto in Sancta per Pontíficem, horum córpora cremántur extra castra. Propter quod et Jesus, ut sanctificáret per suum sánguinem pópulum, extra portam passus est.

Si aliquod Festum Duplex celebretur in Sabbato ante Septuagesimam, in secundis Vesperis post Orationem Festi fit Commemoratio de Dominica, et in fine dicitur Benedicámus Dómino, allelúia, allelúia, *etc. ut infra.*

SABBATO

ANTE SEPTUAGESIMAM.

AD VESPERAS.

CAPITULUM. I *Cor.* 9. *d*

FRATRES, Nescítis quod ii qui in stádio currunt, omnes quidem currunt, sed unus áccipit brávium? Sic cúrrite ut comprehendátis.

Hymnus, Jam sol, *ut in Psalt.*, *p.* 146.

℣. Vespertína orátio ascéndat ad te Dómine. ℟. Et descéndat super nos misericórdia tua.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Dixit Dóminus * ad Adam: De ligno quod est in médio paradísi, ne cómedas: in qua hora comédéris, morte moriéris.

ORATIO.

PRECES pópuli tui, quæsumus Dómine, cleménter exáudi: ut, qui juste pro peccátis nostris afflígimur, pro tui nóminis glória misericórditer liberémur. Per Dóminum.

℣. Benedicámus Dómino, allelúia, allelúia. ℟. Deo grátias, allelúia, allelúia.

Et deinceps non dicitur Allelúia, *usque ad Sabbatum sanctum. Sed post* Deus in adjutórium, *ubi dicebatur* Allelúia, *dicitur* Laus tibi Dómine, Rex ætérnæ glóriæ.

Si in Dominicis a Septuagesima usque ad Dominicam in Albis occurrat Festum Duplex, vel Semiduplex, transfertur in primam diem similiter non impeditam, ut dicitur in Rubrica de Translatione Festorum.

DOMINICA

IN SEPTUAGESIMA.

AD MATUTINUM.

Invitat. Præoccupémus fáciem Dómini: * Et in psalmis jubilémus ei.

Psalmus, Veníte, exultémus, *p.* 2.

In primo Versu Psalmi omittitur Præoccupémus fáciem ejus, *etc.*, *et ejus loco repetitur a Choro Invitatorium.*

Hymnus, Primo die, *p.* 2. *Ant. Psalmi, et Versiculi Noct. ut in Psalt.* p. 3.

IN I NOCTURNO.

Incipit liber Génesis.

Lectio i. *Cap.* 1.

In princípio creávit Deus cœlum et terram. Terra autem erat inánis et vácua, et ténebræ erant super fáciem abyssi : et Spíritus Dei ferebátur super aquas. Dixítque Deus : Fiat lux. Et facta est lux. Et vidit Deus lucem quod esset bona : et divísit lucem a ténebris. Appellavítque lucem, Diem, et ténebras, Noctem : factúmque est véspere et mane; dies unus. Dixit quoque Deus : Fiat firmámentum in médio aquárum : et dívidat aquas ab aquis. Et fecit Deus firmaméntum, divisítque aquas quæ erant sub firmaménto, ab his quæ erant super firmaméntum. Et factum est ita. Vocavítque Deus firmaméntum, Cœlum : et factum est véspere et mane, dies secúndus.

℟. In princípio creávit Deus cœlum et terram, et fecit in ea hóminem, * Ad imáginem et similitúdinem suam. ℣. Formávit ígitur Deus hóminem de limo terræ, et inspirávit in fáciem ejus spiráculum vitæ. Ad imáginem.

Lectio ii.

Dixit vero Deus : Congregéntur aquæ, quæ sub cœlo sunt, in locum unum, et appáreat árida. Et factum est ita. Et vocávit Deus áridam, terram : congregationésque aquárum appellávit, Mária. Et vidit Deus quod esset bonum. Et ait : Gérminet terra herbam viréntem, et faciéntem semen, et lignum pomíferum fáciens fructum juxta genus suum, cujus semen in semetípso sit super terram. Et factum est ita. Et prótulit terra herbam viréntem, et faciéntem semen juxta genus suum, lignúmque fáciens fructum, et habens unumquódque seméntem secúndum spéciem suam. Et vidit Deus quod esset bonum. Et factum est véspere et mane, dies tértius. Dixit autem Deus : Fiant luminária in firmaménto cœli, et dívidant diem ac noctem, et sint in signa et témpora, et dies et annos : ut lúceant in firmaménto cœli, et illúminent terram. Et factum est ita. Fecítque Deus duo luminária magna : lumináre majus, ut præésset díei, et luminàre minus, ut præésset nocti : et stellas. Et pósuit eas in firmaménto cœli, ut lucérent super terram, et præéssent diéi ac nocti, et divíderent lucem ac ténebras. Et vidit Deus quod esset bonum. Et factum est véspere et mane, dies quartus.

℟. In princípio creávit Deus cœlum et terram, et Spíritus Dei ferebátur super aquas : * Et vidit Deus cuncta quæ fécerat, et erant valde bona.

℣. Igitur perfécti sunt cœli et terra, et omnis ornátus eórum. Et vidit.

LECTIO III.

DIXIT étiam Deus : Prodúcant aquæ réptile ánimæ vivéntis, et volátile super terram sub firmaménto Cœli. Creavítque Deus cete grándia, et omnem ánimam vivéntem atque motábilem, quam prodúxerant aquæ in spécies suas, et omne volátile secúndum genus suum. Et vidit Deus quod esset bonum. Benedixítque eis, dicens : Créscite et multiplicámini, et repléte aquas maris : avésque multiplicéntur super terram. Et factum est véspere et mane, dies quintus. Dixit quoque Deus : Prodúcat terra ánimam vivéntem in génere suo, juménta, et reptília, et béstias terræ secúndum spécies suas. Factúmque est ita. Et fecit Deus béstias terræ juxta spécies suas, et juménta, et omne reptile terræ in génere suo. Et vidit Deus quod esset bonum, et ait : Faciámus hóminem ad imáginem et similitúdinem nostram, et præsit píscibus maris, et volatílibus cœli, et béstiis, universæque terræ, omníque réptili quod movétur in terra.

℟. Formávit Dóminus hóminem de limo terræ, * Et inspirávit in fáciem ejus spiráculum vitæ, et factus est homo in ánimam vivéntem. ℣. In princípio fecit Deus cœlum et terram, et plasmávit in ea hóminem. Et inspirávit in fáciem. Glória Patri. Et inspirávit.

IN II NOCTURNO.

Ex libro Enchirídii sancti Augustíni Epíscopi.

LECTIO IV.

C. 25, 26, *et* 27. *tom.* 3.

MORTIS supplícium Dóminus hómini comminátus fúerat si peccáret : sic eum múnerans líbero arbítrio, ut tamen régeret império, terréret exítio : atque in paradísi felicitáte, tamquam in umbra vitæ, unde justítia custodíta in melióra conscénderet, collocávit. Hinc post peccátum exul efféctus, stirpem quoque suam, quam peccándo in se tamquam in radíce vitiáverat, pœna mortis et damnatióne obstrínxit : ut quidquid prolis ex illo, et simul damnáta per quam peccáverat, cónjuge, per carnálem concupiscéntiam, in qua inobediéntiæ pœna símilis retribúta est nascerétur, tráheret originále peccátum, quo traherétur per erróres dolorésque divérsos ad illud extrémum cum desertóribus ángelis, vitiatóribus et possessóribus et consórtibus suis, sine fine supplícium.

℟. Tulit Dóminus hóminem, et pósuit eum in paradíso voluptátis, * Ut operarétur et custodíret illum. ℣. Plantáverat autem Dóminus Deus paradísum voluptá-

tis a princípio, in quo pósuit hóminem quem formáverat. Ut operarétur.

LECTIO V.

SIC per unum hóminem peccátum intrávit in mundum, et per peccátum mors : et ita in omnes hómines pertránsiit, in quo omnes peccavérunt. Mundum quippe appellávit eo loco Apóstolus univérsum genus humánum. Ita ergo res se habébant. Jacébat in malis, vel étiam volvebátur, et de malis in mala præcipitabátur tótius humáni géneris massa damnáta : et adjúncta parti eórum qui peccáverant angelórum, luébat ímpiæ desertiónis digníssimas pœnas.

℟. Dixit Dóminus Deus : Non est bonum hóminem esse solum : * Faciámus ei adjutórium símile sibi. ℣. Adæ vero non inveniebátur adjútor símilis sibi : dixit vero Deus. Faciámus.

LECTIO VI.

AD iram quippe Dei pértinet justam, quidquid cœca et indómita concupiscéntia fáciunt libénter mali, et quidquid maniféstis opertísque pœnis patiúntur inviti : non sane Creatóris desisténte bonitáte, et malis ángelis subministráre vitam, vivacémque poténtiam (quæ subministrátio si auferátur, interíbunt) et hóminum, quamvis de propágine vitiáta damnátaque nascéntium, formáre sémina, et animáre, et ordináre membra per témporum ætátes, per locórum spátia vegetáre sensus, aliménta donáre. Mélius enim judicávit de malis bene fácere, quam mala nulla esse permíttere.

℟. Immísit Dóminus sopórem in Adam, et tulit unam de costis ejus : * Et ædificávit costam, quam túlerat Dóminus de Adam in mulíerem, et addúxit eam ad Adam, ut vidéret, quid vocáret eam : * Et vocávit nomen ejus Virágo, quia de viro sumpta est. ℣. Cumque obdormísset, tulit unam de costis ejus, et replévit carnem pro ea. Et ædificávit. Glória Patri. Et vocávit.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 20.

IN illo témpore : Dixit Jesus discípulis suis parábolam hanc : Símile est regnum cœlórum hómini patrifamílias, qui éxiit primo mane condúcere operários in víneam suam. Et réliqua.

De Homília S. Gregórii Papæ.

Hom. 19 *in Evang. post principium.*

REGNUM cœlórum hómini patrifamílias símile dícitur, qui ad excoléndam víneam suam operários condúcit. Quis vero patrisfamílias similitúdinem réctius tenet, quam cónditor noster, qui regit quos cóndidit, et eléctos suos sic in hoc mundo póssidet, quasi subjéctos Dóminus

in domo? Qui habet víneam, universálem scílicet Ecclésiam, quæ ab Abel justo usque ad últimum eléctum, qui in fine mundi nascitúrus est, quot sanctos prótulit, quasi tot pálmites misit.

℟. Plantáverat autem Dóminus Deus paradísum voluptátis a princípio : * In quo pósuit hóminem, quem formáverat. ℣. Produxítque Dóminus Deus de humo omne lignum pulchrum visu, et ad vescéndum suáve ; lignum étiam vitæ in médio paradísi. In quo pósuit.

LECTIO VIII.

Hic ítaque paterfamílias ad excoléndam víneam suam, mane, hora tértia, sexta, nona, et undécima operários condúcit : quia a mundi hujus inítio usque in finem ad erudiéndam plebem fidélium, prædicatóres congregáre non desístit. Mane étenim mundi fuit ab Adam usque ad Noe : hora vero tértia a Noe usque ad Abraham : sexta quoque ab Abraham usque ad Móysen: nona autem a Móyse usque ad advéntum Dómini : undécima vero ab advéntu Dómini usque ad finem mundi. In qua prædicatóres sancti Apóstoli missi sunt, qui mercédem plenam et tarde veniéntes accepérunt.

℟. Ecce Adam quasi unus ex nobis factus est, sciens bonum et malum : * Vidéte, ne forte sumat de ligno vitæ, et vivat in ætérnum. ℣. Fecit quoque Dóminus Deus Adæ túnicam pellíceam, et índuit eum, et dixit. Vidéte.

LECTIO IX.

Ad erudiéndam ergo Dominus plebem suam, quasi ad excoléndam víneam suam, nullo témpore déstitit operários míttere : quia et prius per Patres, et póstmodum per legis doctóres et Prophétas, ad extrémum vero per Apóstolos, dum plebis suæ mores excóluit, quasi per operários in víneæ cultúra laborávit : quamvis in quólibet módulo vel mensúra, quisquis cum fide recta bonæ prædicátor actiónis éxtitit, hujus víneæ operárius fuit. Operátor ergo mane, hora tértia, sexta, et nona, antíquus ille et Hebráicus pópulus designátur : qui in eléctis suis ab ipso mundi exórdio, dum recta fide Deum stúduit cólere, quasi non déstitit in víneæ cultúra laboráre. Ad undécimam vero Gentíles vocántur, quibus et dícitur : Quid hic statis tota die otiósi ?

℟. Ubi est Abel frater tuus, dixit Dóminus ad Cain? Néscio Dómine : numquid custos fratris mei sum ego? et dixit ad eum : Quid fecísti? * Ecce vox sánguinis fratris tui Abel clamat ad me de terra. ℣. Maledíctus eris super terram, quæ apéruit os suum, et suscépit sánguinem fratris tui de manu tua. Ecce vox sán-

guinis. Glória Patri. Ecce vox sánguinis.

Nonum ℟. *dicitur in Dominicis usque ad Pascha loco Hymni* Te Deum *qui non dicitur hoc tempore, nisi in Festis.*

AD LAUDES.

Ant. t. 1. *f* Miserére * mei Deus, et a delícto meo munda me : quia tibi soli peccávi.

Psalm. Miserére, *p.* 57.

Ant. t. 8. Confitébor * tibi, quóniam exaudísti me.

Psalm. Confitémini, *p.* 23.

Ant. t. 2. Deus Deus meus* ad te de luce vígilo, quia factus es adjútor meus.

Psalm. Deus Deus meus, *p.* 18.

Ant. t. 2. Benedíctus es * in firmaménto cœli, et laudábilis in sæcula, Deus noster.

Cantic. Benedícite, *p.* 19.

Ant. t. 1. *f* Laudáte * Dóminum de cœlis.

Psalm. Laudáte Dóminum de cœlis, *p.* 19.

CAPITULUM. *Cor.* 9. *d*

FRATRES, Nescítis quod ii qui in stádio currunt, omnes quidem currunt, sed unus áccipit brávium? Sic cúrrite ut comprehendátis.

Hymnus, Ætérne rerum Cónditor, *p.* 21.

℣. Dómine refúgium factus es nobis. ℟. A generatióne et progénie.

Ad Bened. Ant. t. 1. *f* Símile est regnum cœlórum hómini patrifamílias, qui éxiit primo mane condúcere operários in víneam suam, dicit Dóminus.

ORATIO.

PRECES pópuli tui, quæsumus Dómine, cleménter exáudi : ut, qui juste pro peccátis nostris afflígimur, pro tui nóminis glória misericórditer liberémur. Per Dóminum.

AD PRIMAM.

Ant. t. 1. Conventióne autem facta cum operáriis ex denário diúrno, misit eos in víneam suam.

Ad Absolutionem Capit. Dóminus autem dírigat, *p.* 37.

AD TERTIAM.

Ant. t. 8. *f* Ite et vos in víneam meam, et quod justum fúerit, dabo vobis.

Capitulum, Fratres, Nescítis, *ut supra.*

℟. *br.* Inclína cor meum Deus * In testimónia tua. Inclína. ℣. Avérte óculos meos, ne vídeant vanitátem : in via tua vivífica me. In testimónia tua. Glória Patri. Inclína cor.

℣. Ego dixi, Dómine miserére mei. ℟. Sana ánimam meam, quia peccávi tibi.

AD SEXTAM.

Ant. t. 1. *f* Quid hic statis tota die otiósi? Respondérunt, et dixérunt : Quia nemo nos condúxit.

CAPITULUM. 1 *Cor.* 9. *d*

OMNIS autem qui in agóne conténdit, ab ómnibus se ábstinet : et illi quidem ut corruptíbilem corónam accí-

piant, nos autem incorrúptam.

℟. *br.* In ætérnum Dómine * Permánet verbum tuum. In ætérnum ℣. In sæculum sæculi véritas tua. Pérmanet. Glória Patri. In ætérnum.

℣. Dóminus regit me, et nihil mihi déerit. ℟. In loco páscuæ ibi me collocávit.

AD NONAM.

Ant. t. 8. Voca operários, et redde illis mercédem suam, dicit Dóminus.

CAPITULUM. 1 *Cor.* 10.

BIBERANT autem de spiritáli, consequénte eos, petra; petra autem erat Christus : sed non in plúribus eórum beneplácitum est Deo.

℟. *br.* Clamávi in toto corde meo, * Exaúdi me Dómine. Clamávi. ℣. Justificatiónes tuas requíram. Exaúdi. Glória Patri. Clamávi.

℣. Ab occúltis meis munda me Dómine. ℟. Et ab aliénis parce servo tuo.

AD VESPERAS.

Ant. et Psalm. de Dominica, p. 125.

Capitulum, Fratres, Nescítis, *ut supra, ad Laudes.*

Hymnus ; Lucis Creátor, *ut in Psalterio,* p. 128.

℣. Dirigátur Dómine orátio mea. ℟. Sicut incénsum in conspéctu tuo.

Ad Magnif. Ant. t. 7. *r* Dixit paterfamílias * operáriis suis : Quid hic statis tota die otiósi ? At illi respondéntes dixérunt : Quia nemo nos condúxit. Ite et vos in víneam meam : et quod justum fúerit, dabo vobis.

Oratio, Preces pópuli tui, *ut supra, ad Laudes.*

FERIA SECUNDA.

De libro Génesis.

LECTIO I. *Cap.* 1. *d*

ET creávit Deus hóminem ad imáginem suam : ad imáginem Dei creávit illum, másculum et féminam creávit eos. Benedixítque illis Deus, et ait: Créscite, et multiplicámini, et repléte terram, et subjícite eam, et dominámini píscibus maris, et volatílibus cœli, et univérsis animántibus, quæ movéntur super terram. Dixítque Deus : Ecce dedi vobis omnem herbam afferéntem semen super terram, et univérsa ligna quæ habent in semetípsis seméntem géneris sui, ut sint vobis in escam : et cunctis animántibus terræ, omníque vólucri cœli, et univérsis quæ movéntur in terra, et in quibus est ánima vivens, ut hábeant ad vescéndum. Et factum est ita. Vidítque Deus cuncta quæ fécerat : et erant valde bona. Et factum est véspere et mane dies sextus.

℟. Dum deambuláret Dóminus in paradíso ad auram post merídiem, clamávit, et dixit Adam, ubi es ? Audívi, Dómine, vocem tuam, * Et abscóndi me. ℣. Vocem tuam audívi in paradíso, et tímui, eo quod nudus essem. Et.

LECTIO II. *Cap.* 2.

IGITUR perfécti sunt cœli et terra, et omnis ornátus eórum. Complevítque Deus die séptimo opus suum quod fécerat : et requiévit die séptimo ab univérso ópere quod patrárat. Et benedixit diéi séptimo, et sanctificávit illum : quia in ipso cessáverat ab omni ópere suo quod creávit Deus ut fáceret. Istæ sunt generatiónes cœli et terræ, quando creáta sunt, in die quo fecit Dóminus Deus cœlum et terram : et omne virgúltum agri ántequam orirétur in terra, omnémque herbam regiónis priúsquam germináret : non enim plúerat Dóminus Deus super terram, et homo non erat qui operarétur terram : sed fons ascendébat e terra, írrigans univérsam superfíciem terræ.

℟. In sudóre vultus tui vescéris pane tuo, dixit Dóminus ad Adam : cum operátus fúeris terram, non dabit fructus suos : * Sed spinas et tríbulos germinábit tibi. ℣. Quia audísti vocem uxóris tuæ, et comedísti de ligno, ex quo præcéperam tibi ne coméderes, maledícta terra in ópere tuo. Sed spinas.

LECTIO III.

FORMAVIT ígitur Dóminus Deus hóminem de limo terræ, et inspirávit in fáciem ejus spiráculum vitæ, et factus est homo in ánimam vivéntem. Plantáverat autem Dóminus Deus paradísum voluptátis a princípio, in quo pósuit hóminem quem formáverat. Produxítque Dóminus Deus de humo omne lignum pulchrum visu, et ad vescéndum suáve: lignum étiam vitæ in médio paradísi, lignúmque sciéntiæ boni et mali. Et flúvius egrediebátur de loco voluptátis ad irrigándum paradísum, qui inde divíditur in quátuor cápita.

℟. Formávit Dóminus hóminem de limo terræ ; * Et inspirávit ín fáciem ejus spiráculum vitæ, et factus est homo in ánimam vivéntem. ℣. In princípio fecit Deus cœlum et terram, et plasmávit in ea hóminem. Et inspirávit. Glória Patri. Et inspirávit.

Ad Magnif. Ant. t. 1. *l* Hi novíssimi una hora fecérunt, et pares illos nobis fecísti, qui portávimus pondus diéi, et æstus.

FERIA TERTIA.

De libro Génesis.

LECTIO I. *Cap.* 2. *c*

TULIT ergo Dóminus Deus hóminem, et pósuit eum in paradíso voluptátis, ut operarétur, et custodíret illum præcepítque ei, dicens : Ex omni ligno paradísi cómede : de ligno autem sciéntiæ bóni et mali ne cómedas. In quocúmque enim die coméderis ex eo, morte moriéris. Dixit quoque Dóminus Deus : Non est bonum esse hóminem so-

lum : faciámus ei adjutórium símile sibi.

℟. Tulit Dóminus hóminem, *p.* 368.

Lectio II.

Formatis ígitur, Dóminus Deus, de humo cunctis animántibus terræ, et univérsis volatílibus cœli, addúxit ea ad Adam, ut vidéret quid vocáret ea : omne enim quod vocávit Adam ánimæ vivéntis, ipsum est nomen ejus. Appellavítque Adam nomínibus suis cuncta animántia, et univérsa volatília cœli, et omnes béstias terræ : Adæ vero non inveniebátur adjútor símilis ejus.

℟. Dixit Dóminus, *p.* 369.

Lectio III.

Immisit ergo Dóminus Deus sopórem in Adam : cumque obdormísset, tulit unam de costis ejus, et replévit carnem pro ea. Et ædificávit Dóminus Deus costam, quam túlerat de Adam, in mulíerem : et addúxit eam ad Adam. Dixítque Adam : Hoc nunc os ex óssibus meis, et caro de carne mea : hæc vocábitur Virágo, quóniam de viro sumpta est. Quamóbrem relínquet homo patrem suum, et matrem, et adhærébit uxóri suæ : et erunt duo in carne una.

℟. Immísit Dóminus, *p.* 369.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Dixit autem paterfamílias : Amíce, non fácio tibi injúriam : nonne ex denário convenísti mecum ? tolle quod tuum est, et vade.

FERIA QUARTA.

De libro Génesis.

Lectio I. *Cap.* 3.

Sed et serpens erat callídior cunctis animántibus terræ, quæ féceral Dóminus Deus. Qui dixit ad mulíerem : Cur præcépit vobis Deus ut non comederétis de omni ligno paradísi ? Cui respóndit múlier : De fructu lignórum, quæ sunt in paradíso, véscimur : de fructu vero ligni, quod est in médio paradísi, præcépit nobis Deus ne comederémus, et ne tangerémus illud, ne forte moriámur. Dixit autem serpens ad mulíerem : Nequáquam morte moriémini. Scit enim Deus quod in quocúmque die comedéritis ex eo, aperiéntur óculi vestri : et éritis sicut dii, sciéntes bonum et malum. Vidit ígitur múlier quod bonum esset lignum ad vescéndum, et pulchrum óculis, aspectúque delectábile : et tulit de fructu illíus, et comédit : dedítque viro suo, qui comédit. Et apérti sunt óculi ambórum.

℟. Plantáverat, *p.* 370.

Lectio II.

Cumque cognovíssent se esse nudos, consuérunt fólia ficus, et fecérunt sibi perizómata. Et cum audíssent vocem Dómini Dei deambulántis in paradíso ad auram post merídiem, abscóndit se Adam et uxor ejus a fácie Dómini Dei

in médio ligni paradísi. Vocavítque Dóminus Deus Adam, et dixit ei : Ubi es ? qui ait : Vocem tuam audívi in paradíso : et tímui, eo quod nudus essem, et abscóndi me. Cui dixit : Quis enim indicávit tibi quod nudus esses, nisi quod ex ligno, de quo præcéperam tibi ne coméderes, comedisti ? Dixítque Adam : Múlier, quam dedísti mihi sociam, dedit mihi de ligno, et comédi. Et dixit Dóminus Deus ad mulíerem : Quare hoc fecísti ? Quæ respóndit : Serpens decépit me, et comédi.

℟. Ecce Adam, *p.* 370.

LECTIO III.

ET ait Dóminus Deus ad serpéntem : Quia fecísti hoc, maledíctus es inter ómnia animántia, et béstias terræ, super pectus tuum gradiéris, et terram cómedes cunctis diébus vitæ tuæ. Inimicítias ponam inter te et mulíerem, et semen tuum et semen illíus : ipsa cónteret caput tuum, et tu insidiáberis calcáneo ejus. Mulíeri quoque dixit : Multiplicábo ærúmnas tuas, et concéptus tuos : in dolóre páries fílios, et sub viri potestáte eris, et ipse dominábitur tui. Adæ vero dixit : Quia audísti vocem uxóris tuæ, et comedísti de ligno, ex quo præcéperam tibi ne coméderes, maledícta terra in ópere tuo : in labóribus cómedes ex ea cunctis diébus vitæ tuæ. Spinas et tríbulos germinábit tibi, et cómedes herbam terræ. In sudóre vultus tui vescéris pane, donec revertáris in terram de qua sumptus es : quia pulvis es, et in púlverem revertéris. Et vocávit Adam nomen uxóris suæ Heva : eo quod mater esset cunctórum vivéntium.

℟. Ubi est Abel, *p.* 370.

Ad Magnif. Ant. t. 8. *f* Tolle quod tuum est, et vade : quia ego bonus sum, dicit Dóminus.

FERIA QUINTA.

De libro Génesis.

LECTIO I. *Cap.* 4.

ADAM vero cognóvit uxórem suam Hevam, quæ concépit et péperit Cain, dicens : Posssédi hóminem per Deum. Rursúmque péperit fratrem ejus Abel. Fuit autem Abel pastor óvium, et Cain agrícola. Factum est autem post multos dies ut offérret Cain de frúctibus terræ múnera Dómino. Abel quoque óbtulit de primogénitis gregis sui, et de adípibus eórum : et respéxit Dóminus ad Abel, et ad múnera ejus. Ad Cain vero, et ad múnera illíus non respéxit : iratúsque est Cain veheménter, et cóncidit vultus ejus. Dixítque Dóminus ad eum : Quare irátus es ? et cur cóncidit fácies tua ? Nonne si bene égeris, recípies : sin autem male, statim in fóribus peccátum áderit ? sed sub te erit appetítus ejus, et tu domináberis illíus.

℟. In princípio, *p.* 367.

LECTIO II.

DIXITQUE Cain ad Abel fratrem suum : Egrediámur foras. Cumque essent in agro, consurréxit Cain advérsus fratrem suum Abel, et interfécit eum. Et ait Dóminus ad Cain : Ubi est Abel frater tuus? Qui respóndit : Néscio : Num custos fratris mei sum ego? Dixítque ad eum : Quid fecísti? vox sánguinis fratris tui clamat ad me de terra. Nunc ígitur maledíctus eris super terram, quæ apéruit os suum, et suscépit sánguinem fratris tui de manu tua. Cum operátus fúeris eam, non dabit tibi fructus suos : vagus et prófugus eris super terram.

℟. In princípio, *p.* 367.

LECTIO III.

DIXITQUE Cain ad Dóminum: Major est iníquitas mea, quam ut véniam mérear. Ecce éjicis me hódie a fácie terræ, et a fácie tua abscóndar, et ero vagus et prófugus in terra; omnis ígitur qui invénerit me, occídet me. Dixítque ei Dóminus. Nequáquam ita fiet; sed omnis qui occíderit Cain, séptuplum puniétur. Posuítque Dóminus Cain signum, ut non interfíceret eum omnis qui invenísset eum. Egressúsque Cain a fácie Dómini, habitávit prófugus in terra ad orientálem plagam Eden.

℟. Formávit, *p.* 368.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Non licet mihi quod volo fácere? an óculus tuus nequam est, quia ego bonus sum, dicit Dóminus?

FERIA SEXTA.

De libro Génesis.

LECTIO I. *Cap.* 4. *c*

COGNOVIT autem Cain uxórem suam, quæ concépit, et péperit Henoch : et ædificávit civitátem, vocavítque nomen ejus ex nómine fílii sui, Henoch. Porro Henoch génuit Irad, et Irad génuit Mavíael, et Mavíael génuit Mathúsael, et Mathúsael génuit Lamech. Qui accépit duas uxóres, nomen uni Ada, et nomen álteri Sella. Genuítque Ada Jabel, qui fuit pater habitántium in tentóriis, atque pastórum. Et nomen fratris ejus Jubal : ipse fuit pater canéntium cíthara et órgano. Sella quoque génuit Tubálcain, qui fuit malleátor et faber in cuncta ópera æris et ferri. Soror vero Tubálcain, Noéma.

℟. Tulit Dóminus hóminem, *p.* 368.

LECTIO II.

DIXITQUE Lamech uxóribus suis Adæ et Sellæ : Audíte vocem meam uxóres Lamech, auscultáte sermónem meum : quóniam occídi virum in vulnus meum, et adolescéntulum in livórem meum. Séptuplum últio dábitur de Cain, de Lamech vero septuágies sépties. Cognóvit quoque adhuc Adam uxórem suam : et péperit fílium, vocavítque nomen ejus Seth, dicens : Pósuit mihi

Deus semen áliud pro Abel, quem occídit Cain. Sed et Seth natus est fílius, quem vocávit Enos : iste cœpit invocáre nomen Dómini.

℟. Dixit Dóminus Deus, *p.* 369.

LECTIO III. *Cap.* 5.

Hic est liber generatiónis Adam. In die qua creávit Deus hóminem, ad similitúdinem Dei fecit illum. Másculum et féminam creávit eos, et benedíxit illis : et vocávit nomen eórum Adam in die quo creáti sunt. Vixit autem Adam centum trigínta annis : et génuit ad imáginem et similitúdinem suam, vocavítque nomen ejus Seth. Et facti sunt dies Adam, postquam génuit Seth, octingénti anni ; genuítque fílios et fílias. Et factum est omne tempus quod vixit Adam, anni nongénti trigínta, et mórtuus est.

℟. Immísit Dóminus sopórem, *p.* 369.

SABBATO.

De libro Génesis.

LECTIO I. *Cap.* 5. *b*

Vixit autem Maláleel sexagínta quinque annis, et génuit Jared. Et vixit Maláleel, postquam génuit Jared, octingéntis trigínta annis : et génuit fílios et fílias. Et facti sunt omnes dies Maláleel octingénti nonagínta quinque anni, et mórtuus est. Vixítque Jared centum sexagínta duóbus annis, et génuit Henoch. Et vixit Jared, postquam génuit Henoch, octingéntis annis, et génuit fílios et fílias. Et facti sunt omnes dies Jared nongénti sexagínta duo anni, et mórtuus est. Porro Henoch vixit sexagínta quinque annis, et génuit Mathúsalam.

LECTIO II.

Et ambulávit Henoch cum Deo : et vixit, postquam génuit Mathúsalam, trecéntis annis, et génuit fílios et fílias. Et facti sunt omnes dies Henoch trecénti sexagínta quinque anni. Ambulavítque cum Deo, et non appáruit : quia tulit eum Deus. Vixit quoque Mathúsala centum octogínta septem annis, et génuit Lamech. Et vixit Mathúsala, postquam génuit Lamech, septingéntis octogínta duóbus annis, et génuit fílios et fílias. Et facti sunt omnes dies Mathúsala nongénti sexagínta novem anni, et mórtuus est.

LECTIO III.

Vixit autem Lamech centum octogínta duóbus annis, et génuit fílium : vocavítque nomen ejus Noe, dicens : Iste consolábitur nos ab opéribus et labóribus mánuum nostrárum, in terra cui maledíxit Dóminus. Vixítque Lamech, postquam génuit Noe, quingéntis nonagínta quinque annis, et génuit fílios et fílias. Et facti sunt omnes dies Lamech, septingénti septuagínta septem anni, et mórtuus est.

SABBATO

Ante Sexagesimam.

AD VESPERAS.

Capitulum. 2 *Cor.* 11. *d*

Fratres, Libénter suffértis insipiéntes, cum sitis ipsi sapiéntes. Sustinétis enim si quis vos in servitútem rédigit, si quis dévorat, si quis áccipit, si quis extóllitur, si quis in fáciem vos cædit.

Hymnus, Jam sol, *de Psalterio*, p. 146.

℣. Vespertína orátio ascéndat ad te Dómine. ℟. Et descéndat super nos misericórdia tua.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Dixit Dóminus ad Noe : Finis univérsæ carnis venit coram me : fac tibi arcam de lignis lævigátis, ut salvétur univérsum semen in ea.

Oratio.

Deus, qui cónspicis, quia ex nulla nostra actióne confídimus : concéde propítius ; ut contra advérsa ómnia Doctóris Géntium protectióne muniámur. Per Dóminum.

DOMINICA

In Sexagesima.

AD MATUTINUM.

Invitat. Præoccupémus fáciem Dómini : * Et in psalmis jubilémus ei.

Psalm. Veníte, exultémus, *p.* 2.

In primo versu Psalmi omittitur Præoccupémus fáciem ejus, *etc., et ejus loco repetitur a Choro Invitatorium.*

Hymnus, Primo die, *p.* 2.

Ant. Psalmi, et ℣℣., *ut in Psalterio*, p. 3.

IN I NOCTURNO.

De libro Génesis.

Lectio i. *Cap.* 5 *d et* 6.

Noe vero cum quingentórum esset annórum, génuit Sem, Cham, et Japheth. Cumque cœpíssent hómines multiplicári super terram, et fílias procreássent, vidéntes fílii Dei fílias hóminum quod essent pulchræ, accepérunt sibi uxóres ex ómnibus, quas elégerant. Dixítque Deus : Non permanébit spíritus meus in hómine in ætérnum, quia caro est : erúntque dies illíus centum vigínti annórum. Gigántes autem erant super terram in diébus illis. Postquam enim ingréssi sunt fílii Dei ad fílias hóminum, illæque genuérunt, isti sunt poténtes a sæculo viri famósi.

℟. Dixit Dóminus ad Noe : Finis univérsæ carnis venit coram me : repléta est terra iniquitáte eórum : * Et ego dispérdam eos cum terra. ℣. Fac tibi arcam de lignis lævigátis, mansiúnculas in ea fácies. Et.

Lectio ii.

Videns autem Deus quod multa malítia hóminum esset in terra, et cuncta cogitátio cordis inténta esset ad malum omni témpore, pœnítuit eum quod hóminem fecísset in terra. Et tactus dolóre

cordis intrínsecus: Delébo, inquit, hóminem, quem creávi, a fácie terræ, ab hómine usque ad animántia, a réptili usque ad vólucres cœli: pœnitet enim me fecísse eos. Noe vero invénit grátiam coram Dómino.

℟. Noe vir justus atque perféctus, cum Deo ambulávit :* Et fecit ómnia quæcúmque præcépit ei Deus. ℣. Fecit sibi arcam, ut salvarétur univérsum semen. Et fecit.

Lectio III.

Hæ sunt generatiónes Noe : Noe vir justus atque perféctus fuit in generatiónibus suis, cum Deo ambulávit. Et génuit tres fílios, Sem, Cham et Japheth. Corrúpta est autem terra coram Deo, et repléta est iniquitáte. Cumque vidísset Deus terram esse corrúptam, (omnis quippe caro corrúperat viam suam super terram) dixit ad Noe : Finis univérsæ carnis venit coram me : repléta est terra iniquitáte a fácie eórum, et ego dispérdam eos cum terra. Fac tibi arcam de lignis lævigátis : mansiúnculas in arca fácies, et bitúmine línies intrínsecus et extrínsecus. Et sic fácies eam : Trecentórum cubitórum erit longitúdo arcæ, quinquagínta cubitórum latitúdo, et trigínta cubitórum altitúdo illíus.

℟. Quadragínta dies et noctes apérti sunt cœli, et ex omni carne habénte spíritum vitæ ingréssa sunt in arcam :* Et clausit a foris óstium Dóminus. ℣. In artículo diéi illíus ingréssus est Noe in arcam, et fílii ejus, et uxor illíus, et uxóres filiórum ejus. Et clausit. Glória Patri. Et clausit.

IN II NOCTURNO.

Ex libro sancti Ambrósii Epíscopi de Noe et Arca.

Lectio IV.

Cap. 4, circa med.

Habes quia irátus Dóminus est : quóniam quamvis cogitáret, hoc est sciret, quia homo pósitus in terræ regióne, carnem portans, sine peccáto esse non possit ; (terra enim velut quidam tentatiónum locus est, caróque corruptélæ illécebra) tamen cum habérent mentem ratiónis capácem, virtutémque ánimæ infúsam córpori, sine consideratióne áliqua in lapsum ruérunt, ex quo revocáre se nollent. Neque enim Deus cógitat sicut hómines, ut áliqua ei nova succédat senténtia, neque iráscitur quasi mutábilis : sed ídeo hæc legúntur, ut exprimátur peccatórum nostrórum acérbitas, quæ divínam merúerit offénsam : tamquam eo usque incréverit culpa, ut étiam Deus, qui naturáliter non movétur aut ira, aut ódio, aut passióne ulla, provocátus videátur ad iracúndiam.

℟. Ædificávit Noe altáre Dómino, ófferens super illud holocáustum : odoratúsque est Dóminus odórem suavitátis, et benedíxit ei, dicens : * Créscite, et multiplicámini, et replé-

te terram. ℣. Ecce ego státuam pactum meum vobíscum, et cum sémine vestro post vos. Créscite.

LECTIO V.

Minitatus est prætérea, quod deléret hóminem. Ab hómine, inquit, usque ad pecus, et a reptílibus usque ad volatília delébo. Quid læserant irrationabília? Sed quia propter hóminem illa facta erant, eo útique deléto, propter quem facta sunt, cónsequens erat, ut étiam illa deleréntur, quia non erat qui his uterétur. Sensu autem altióre illud manifestátur: quia homo mens est, quæ est ratiónis capax. Homo enim definítur, ánimal vivum, mortále, rationábile. Principáli ígitur extíncto, étiam sensus omnis extínguitur, eo quod nihil réliqui ad salútem supérsit, cum salútis fundaméntum virtus deféceri t.

℟. Ponam arcum meum in núbibus cœli, dixit Dóminus ad Noe: * Et recordábor fœderis mei, quod pépigi tecum. ℣. Cumque obdúxero núbibus cœlum, apparébit arcus meus in núbibus. Et recordábor.

LECTIO VI.

Ad condemnatiónem autem cæterórum, et ad expressiónem pietátis divínæ, dícitur Noe apud Deum grátiam invenísse. Simul osténditur, quod hóminem justum non obúmbret aliórum offénsio, quando ipse ad totíus géneris reservátur seminárium. Qui non generatiónis nobilitáte, sed justítiæ et perfectiónis mérito laudátur. Probáti enim viri genus, virtútis prosápia est: quia sicut hóminum genus hómines, ita animárum genus virtútes sunt. Etenim famíliæ hóminum splendóre géneris nobilitántur, animárum autem clarificátur grátia splendóre virtútis.

℟. Per memetípsum jurávi, dicit Dóminus, non adjíciam ultra aquas dilúvii super terram: pacti mei recordábor, * Ut non perdam aquis dilúvii omnem carnem. ℣. Arcum meum ponam in núbibus, et erit signum fœderis inter me, et inter terram. Ut non. Glória Patri. Ut non.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangelii secúndum Lucam.

LECTIO VII. *Cap.* 8.

In illo témpore: Cum turba plúrima convenírent, et de civitátibus properárent ad Jesum, dixit per similitúdinem: Exiit qui séminat, semináre semen suum. Et réliqua.

Homília S. Gregórii Papæ.

Homil. 15 *in Evang.*

Lectio sancti Evangélii quam modo, fratres charíssimi, audístis, expositióne non índiget, sed admonitióne. Quam enim per semetípsam Véritas expósuit, hanc discútere humána fragílitas non præsumat. Sed est quod sollícite in hac ipsa expositióne

domínica pensáre debeámus: quia si nos vobis semen verbum, agrum mundum, vólucres dæmónia, spinas divítias significáre dicerémus, ad credéndum nobis mens fórsitan vestra dubitáret. Unde et idem Dóminus per semetípsum dignátus est expónere quod dicébat, ut sciátis rerum significatiónes quærere in iis étiam, quæ per semetípsum nóluit explanáre.

℟. Benedíxit Deus Noe, et fíliis ejus, et dixit ad eos: * Créscite et multiplicámini, et repléte terram. ℣. Ecce ego státuam pactum meum vobíscum, et cum sémine vestro post vos. Créscite.

LECTIO VIII.

Exponendo ergo quod dixit, figuráte se loqui innótuit, quátenus certos nos rédderet, cum vobis nostra fragílitas verbórum illíus figúras aperíret. Quis enim mihi umquam créderet, si spinas divítias interpretári voluíssem? máxime cum illæ pungant, istæ deléctent. Et tamen spinæ sunt, quia cogitatiónum suárum punctiónibus mentem lácerant: et cum usque ad peccátum pértrahunt, quasi inflícto vúlnere cruéntant. Quas bene hoc in loco, álio Evangelísta testánte, nequáquam Dóminus divítias, sed falláces divítias appéllat.

℟. Ecce ego státuam pactum meum vobíscum, et cum sémine vestro post vos:* Neque erit deínceps dilúvium díssipans terram. ℣. Arcum meum ponam in núbibus, et erit signum fœderis inter me, et inter terram. Neque.

LECTIO IX.

Falláces enim sunt, quæ nobíscum diu permanére non possunt: falláces sunt, quæ mentis nostræ inópiam non expéllunt. Solæ autem divítiæ veræ sunt, quæ nos dívites virtútibus fáciunt. Si ergo, fratres charíssimi, esse dívites cúpitis, veras divítias amáte. Si culmen veri honóris quæritis, ad cœléste regnum téndite. Si glóriam dignitátum diligitis, in illa supérna Angelórum cúria adscríbi festináte. Verba Dómini quæ aure percípitis, mente retinéte. Cibus enim mentis est sermo Dei: et quasi accéptus cibus stómacho languénte rejícitur, quando audítus sermo in ventre memóriæ non tenétur. Sed quisquis aliménta non rétinet, hujus profécto vita desperátur.

℟. Cum turba plúrima convenírent ad Jesum, et de civitátibus properárent ad eum, dixit per similitúdinem:* Exiit qui séminat, semináre semen suum. ℣. Et dum séminat, áliud cécidit in terram bonam, et ortum fecit fructum céntuplum. Exiit. Glória Patri. Exiit.

Infra Hebdomadam, Feria IV, *et Sabbato, loco hu-*

jus ℟. *dicitur primum* ℟. *Feriæ secundæ sequentis.*

AD LAUDES.

Ant. t. 1. *f* Secúndum magnam misericórdiam tuam miserére mei Deus.

Psalm. Miserére mei Deus, *p.* 57.

Ant. t. 1. *l* Si mihi Dóminus salvátor fúerit, non timébo quid fáciat mihi homo.

Psalm. Confitémini Dómino, *p.* 23.

Ant. t. 2. In velaménto clamávi valde dilúculo: Deus, Deus meus, ad te de luce vígilo.

Psalm. Deus Deus meus, *cum reliquis*, p. 18.

Ant. t. 8. Hymnum dicámus Dómino Deo nostro.

Ant. t. 1. In tympano et choro, in chordis et órgano laudáte Deum.

CAPITULUM. 2 *Cor.* 11. *d*

FRATRES, Libénter suffértis insipiéntes, cum sitis ipsi sapiéntes. Sustinétis enim si quis vos in servitútem rédigit, si quis dévorat, si quis áccipit, si quis extóllitur, si quis in fáciem vos cædit.

Hymnus, Æterne rerum *p.* 21.

℣. Dómine refúgium factus es nobis. ℟. A generatióne et progénie.

Ad Bened. Ant. t. 8. Cum turba plúrima * convenírent ad Jesum, et de civitátibus properárent ad eum, dixit per similitúdinem: Exiit qui séminat, semináre semen suum.

ORATIO.

DEUS, qui cónspicis, quia ex nulla nostra actióne confídimus: concéde propítius; ut contra advérsa ómnia Doctóris Géntium protectióne muniámur. Per Dóminum.

AD PRIMAM.

Ant. t. 2. Semen cécidit in terram bonam, et áttulit fructum in patiéntia.

Ad Absolutionem Capituli, Dóminus autem dírigat, *p.* 37.

AD TERTIAM.

Ant. t. 1. Qui verbum Dei rétinent corde perfécto et óptimo, fructum áfferunt in patiéntia.

Capitulum, Fratres, Libénter, *ut supra.*

℟. *br.* Inclína cor meum Deus * In testimónia tua. Inclína. ℣. Avérte óculos meos, ne vídeant vanitátem, in via tua vivífica me. In. Glória Patri. Inclína cor.

℣. Ego dixi: Dómine miserére mei. ℟. Sana ánimam meam, quia peccávi tibi.

AD SEXTAM.

Ant. t. 8. *f* Semen cécidit in terram bonam, et áttulit fructum, áliud centésimum, et áliud sexagésimum.

CAPITULUM. 2 *Cor.* 11. *f*

TER virgis cæsus sum, semel lapidátus sum, ter naufrágium feci, nocte et die in profúndo maris fui.

℟. *br.* In ætérnum Dómine * Permanet verbum tuum. In ætérnum. ℣. In sæculum sæculi véritas tua. Permanet. Glória Patri. In ætérnum.

℣. Dóminus regit me, et nihil mihi déerit. ℟. In loco páscuæ ibi me collocávit.

AD NONAM.

Ant. t. 7. Si vere, fratres, dívites esse cúpitis, veras divítias amáte.

CAPITULUM. 2 *Cor.* 12. *c*

LIBENTER ígitur gloriábor in infirmitátibus meis, ut inhábitet in me virtus Christi.

℟. *br.* Clamávi in toto corde meo, * Exáudi me Dómine. Clámavi. ℣. Justificatiónes tuas requíram. Exáudi. Glória Patri. Clamávi.

℣. Ab occúltis meis munda me Dómine. ℟. Et ab aliénis parce servo tuo.

AD VESPERAS.

Ant. et Psalm. de Dominica, p. 125.

Capitul. Fratres, Libénter, *ut supra ad Laudes.*

Hymnus, Lucis Creátor, *ut in Psalt.* p. 128.

℣. Dirigátur Dómine orátio mea. ℟. Sicut incénsum in conspéctu tuo.

Ad Magnif. Ant. t. 8. *f* Vobis datum est * nosse mystérium regni Dei, cæteris autem in parábolis, dixit Jesus discípulis suis.

Oratio, Deus, qui cónspicis, *ut supra ad Laudes.*

FERIA SECUNDA.

De libro Génesis.

LECTIO I. *Cap.* 7.

DIXIT Dóminus ad Noe: Ingrédere tu, et omnis domus tua, in arcam: te enim vídi justum coram me in generatióne hac. Ex ómnibus animántibus mundis tolles septéna et septéna, másculum et féminam: de animántibus vero immúndis duo et duo, másculum et féminam. Sed et de volatílibus cœli septéna et septéna, másculum et féminam: ut salvétur semen super fáciem univérsæ terræ. Adhuc enim, et post dies septem ego pluam super terram quadragínta diébus et quadragínta nóctibus: et delébo omnem substántiam, quam feci, de superfície terræ.

℟. In artículo diéi illíus ingréssus est Noe in arcam, et fílii ejus, * Uxor illíus, et uxóres filiórum ejus. ℣. Deléta sunt univérsa de terra, remánsit autem solus Noe, et qui cum eo erant in arca. Uxor illíus.

LECTIO II.

FECIT ergo Noe ómnia, quæ mandáverat ei Dóminus. Cumque transíssent septem dies, aquæ dilúvii inundavérunt super terram. Anno sexcentésimo vitæ Noe, mense secúndo, septimo décimo die mensis, rupti sunt omnes fontes abyssi magnæ, et cataráctæ cœli apértæ sunt: et fa-

cta est plúvia super terram quadragínta diébus et quadragínta nóctibus.

℟. Recordátus Dóminus Noe, addúxit spíritum super terram, et imminútæ sunt aquæ: * Et prohíbitæ sunt plúviæ de cœlis. ℣. Reversæque sunt aquæ de terra eúntes et redeúntes, et cœpérunt mínui post centum quinquagínta dies. Et prohíbitæ.

LECTIO III.

In artículo diéi illíus ingréssus est Noe, et Sem, et Cham, et Japheth, fílii ejus: uxor illíus, et tres uxóres filiórum ejus cum eis, in arcam: ipsi et omne ánimal secúndum genus suum, universáque juménta in génere suo, et omne quod movétur super terram in génere suo, cunctúmque volátile secúndum genus suum. Factúmque est dilúvium quadragínta diébus super terram: et multiplicátæ sunt aquæ, et elevavérunt arcam in sublíme a terra.

℟. Quadragínta dies et noctes apérti sunt cœli, et ex omni carne habénte spíritum vitæ ingréssa sunt in arcam: * Et clausit a foris óstium Dóminus. ℣. In artículo diéi illíus ingréssus est Noe in arcam, et fílii ejus, et uxor illius, et uxóres filiórum ejus. Et clausit. Glória Patri. Et.

Ad Magnif. Ant. t. 7. Si culmen veri honóris quæritis, ad illam cœléstem pátriam quantócius properáte.

FERIA TERTIA.

De libro Génesis.

LECTIO I. *Cap.* 8.

Recordatus autem Deus Noe, cunctorúmque animántium, et ómnium jumentórum, quæ erant cum eo in arca, addúxit spíritum super terram, et imminútæ sunt aquæ. Et clausi sunt fontes abyssi, et cataráctæ cœli: et prohíbitæ sunt plúviæ de cœlo. Reversæque sunt aquæ de terra eúntes et redeúntes: et cœpérunt mínui post centum quinquagínta dies. Requievítque arca mense séptimo, vigésimo séptimo die mensis, super montes Arméniæ.

℟. Ædificávit Noe, *p.* 379.

LECTIO II.

At vero aquæ ibant, et decrescébant usque ad décimum mensem: décimo enim mense, prima die mensis, apparuérunt cacúmina móntium. Cumque transíssent quadragínta dies, apériens Noe fenéstram arcæ, quam féceral, dimísit corvum: qui egrediebátur, et non revertebátur, donec siccaréntur aquæ super terram. Emísit quoque colúmbam post eum, ut vidéret si jam cessássent aquæ super fáciem terræ. Quæ cum non invenísset ubi requiésceret pes ejus, reversa est ad eum in arcam.

℟. Ponam arcum meum, *p.* 380.

LECTIO III.

Expectatis autem ultra septem diébus áliis, rursum dimísit colúmbam ex arca. At illa venit ad eum ad vésperam, portans ramum olívæ viréntibus fóliis in ore suo. Intelléxit ergo Noe quod cessássent aquæ super terram. Expectavítque nihilóminus septem álios dies, et emísit colúmbam, quæ non est revérsa ultra ad eum. Igitur sexcentésimo primo anno, primo mense, prima die mensis, imminútæ sunt aquæ super terram.

℟. Per memetípsum, *p.* 380.

Ad Magnif. Ant. t. 3. Semen est verbum Dei, * sator autem Christus : omnis qui ínvenit eum, manébit in ætérnum.

FERIA QUARTA.

De libro Génesis.

LECTIO I. *Cap.* 8. *c*

Locutus est autem Deus ad Noe, dicens : Egrédere de arca, tu et uxor tua, fílii tui et uxóres filiórum tuórum tecum. Cuncta animántia quæ sunt apud te, ex omni carne, tam in volatílibus quam in béstiis et univérsis reptílibus, quæ reptant super terram, educ tecum, et ingredímini super terram : créscite et multiplicámini super eam. Egréssus est ergo Noe, et fílii ejus, uxor illíus, et uxóres filiórum ejus cum eo. Sed et ómnia animántia, juménta, et reptília quæ reptant super terram secúndum genus suum, egréssa sunt de arca.

℟. Benedíxit Deus, *p.* 381.

LECTIO II.

Ædificavit autem Noe altáre Dómino : et tollens de cunctis pecóribus et volúcribus mundis óbtulit holocáusta super altáre. Odoratúsque est Dóminus odórem suavitátis, et ait : Nequáquam ultra maledícam terræ propter hómines : sensus enim et cogitátio humáni cordis in malum prona sunt ab adolescéntia sua : non ígitur ultra percútiam omnem ánimam vivéntem sicut feci. Cunctis diébus terræ, seméntis et messis, frigus et æstus, æstas et hiems, nox et dies, non requiéscunt.

℟. Ecce ego, *p.* 381.

LECTIO III. *Cap.* 9.

Benedixitque Deus Noe et fíliis ejus. Et dixit ad eos : Créscite, et multiplicámini, et repléte terram. Et terror vester ac tremor sit super cuncta animália terræ, et super omnes vólucres cœli, cum univérsis quæ movéntur super terram : omnes pisces maris mánui vestræ tráditi sunt. Et omne quod movétur et vivit, erit vobis in cibum : quasi ólera viréntia trádidi vobis ómnia. Excépto, quod carnem cum sánguine non comedétis. Sánguinem enim animárum vestrárum requíram de manu cunctárum be-

stiárum : et de manu hóminis, de manu viri et fratris ejus, requíram ánimam hóminis. Quicúmque effúderit humánum sánguinem, fundétur sanguis illíus : ad imáginem quippe Dei factus est homo.

℟. In artículo diéi illíus ingréssus est Noe in arcam, et fílii ejus, * Uxor illíus, et uxóres filiórum ejus. ℣. Deléta sunt univérsa de terra, remánsit autem solus Noe, et qui cum eo erant in arca. Uxor. Glória Patri. Uxor.

Ad Magnif. Ant. t. 1. *f* Quod autem cécidit * in terram bonam, hi sunt, qui in corde bono et óptimo fructum áfferunt in patiéntia.

Si prædictæ Antiphonæ ad Magnificat non potuerint dici in præcedentibus Feriis et in sequenti Feria quinta occurrat fieri Officium de Feria, dicatur ultima ex iis prætermissa : alioquin, expletis omnibus, sumantur de Psalterio : quod semper fit, quando propriæ non habentur.

FERIA QUINTA.

De libro Génesis.

Lectio i. *Cap.* 9. *b*

Dixitque Deus : Hoc signum fœderis quod do inter me et vos, et ad omnem ánimam vivéntem, quæ est vobíscum in generatiónes sempitérnas : arcum meum ponam in núbibus, et erit signum fœderis inter me et inter terram. Cumque obdúxero núbibus cœlum, apparébit arcus meus in núbibus : et recordábor fœderis mei vobíscum, et cum omni ánima vivénte quæ carnem végetat : et non erunt ultra aquæ dilúvii ad deléndum univérsam carnem.

℟. Dixit Dóminus, *p.* 378.

Lectio ii.

Coepitque Noe vir agrícola exercére terram, et plantávit víneam. Bibénsque vinum inebriátus est, et nudátus in tabernáculo suo. Quod cum vidísset Cham pater Chánaan, verénda scílicet patris sui esse nudáta, nuntiávit duóbus frátribus suis foras. At vero Sem et Japheth pállium imposuérunt húmeris suis, et incedéntes retrórsum operuérunt verénda patris sui: faciésque eórum avérsæ erant, et patris virília non vidérunt.

℟. Noe vir justus, *p.* 379.

Lectio iii.

Evigilans autem Noe ex vino, cum didicísset quæ fécerat ei fílius suus minor, ait : Maledíctus Chánaan, servus servórum erit frátribus suis. Dixítque : Benedíctus Dóminus Deus Sem, sit Chánaan servus ejus. Dilátet Deus Japheth, et hábitet in tabernáculis Sem : sitque Chánaan servus ejus. Vixit autem Noe post dilúvium trecéntis quinquagínta annis. Et impléti sunt omnes dies ejus nongen-

tórum quinquagínta annórum, et mórtuus est.

℟. Quadragínta, *p.* 379.

FERIA SEXTA.

De libro Génesis.

Lectio I. *Cap.* 10.

Hæ sunt generatiónes filiórum Noe, Sem, Cham, et Japheth : natíque sunt eis fílii post dilúvium. Fílii Japheth : Gomer, et Magog, et Mádai, et Javan, et Thubal, et Mosoch, et Thiras. Porro fílii Gomer : Ascenez, et Riphath et Thogórma. Fílii autem Javan : Elísa, et Tharsis, Cetthim, et Dódanim. Ab his divísæ sunt ínsulæ Géntium in regiónibus suis, unusquísque secúndum linguam suam et famílias suas in natiónibus suis. Fílii autem Cham : Chus, et Mésraim, et Phuth, et Chánaan.

℟. Ædificávit Noe altáre, *p.* 379.

Lectio II. *Cap.* 11.

Erat autem terra lábii uníus, et sermónum eorúmdem. Cumque proficisceréntur de Oriénte, invenérunt campum in terra Sénnaar, et habitavérunt in eo. Dixítque alter ad próximum suum : Veníte, faciámus láteres, et coquámus eos igni. Habuerúntque láteres pro saxis, et bitúmen pro cæménto : et dixérunt : Veníte, faciámus nobis civitátem, et turrim, cujus culmen pertíngat ad cœlum : et celebrémus nomen nostrum ántequam dividámur in univérsas terras.

℟. Ponam arcum, *p.* 380.

Lectio III.

Descendit autem Dóminus, ut vidéret civitátem et turrim, quam ædificábant fílii Adam, et dixit : Ecce unus est pópulus, et unum lábium ómnibus : cœperúntque hoc fácere, nec desístent a cogitatiónibus suis, donec eas ópere cómpleant. Veníte ígitur, descendámus, et confundámus ibi linguam eórum, ut non áudiat unusquísque vocem próximi sui. Atque ita divísit eos Dóminus ex illo loco in univérsas terras, et cessavérunt ædificáre civitátem.

℟. Per memetípsum, *p.* 380.

SABBATO.

De libro Génesis.

Lectio I. *Cap.* 11. *b*

Hæ sunt generatiónes Sem : Sem erat centum annórum, quando génuit Arpháxad, biénnio post dilúvium. Vixítque Sem, postquam génuit Arpháxad, quingéntis annis : et génuit fílios et fílias. Porro Arpháxad vixit trigínta quinque annis, et génuit Sale. Vixítque Arpháxad, postquam génuit Sale, trecéntis tribus annis : et génuit fílios et fílias. Sale quoque vixit trigínta annis, et génuit Heber. Vixítque Sale, postquam génuit Heber, quadringéntis tribus annis : et génuit fílios et fílias.

LECTIO II.

Vixit autem Heber trigínta quátuor annis, et génuit Phaleg. Et vixit Heber, postquam génuit Phaleg, quadringéntis trigínta annis : et génuit fílios et fílias. Vixit quoque Phaleg trigínta annis, et génuit Reu. Vixítque Phaleg, postquam génuit Reu, ducéntis novem annis : et génuit fílios et fílias. Vixit autem Reu trigínta duóbus annis, et génuit Sarug. Vixit quoque Reu, postquam génuit Sarug, ducéntis septem annis : et génuit fílios et fílias. Vixit vero Sarug trigínta annis, et génuit Nachor. Vixítque Sarug, postquam génuit Nachor, ducéntis annis : et génuit fílios et fílias.

LECTIO III.

Vixit autem Nachor vigínti novem annis, et génuit Thare. Vixítque Nachor, postquam génuit Thare, centum decem et novem annis : et génuit fílios et fílias. Vixítque Thare septuagínta annis, et génuit Abram, et Nachor, et Aran. Hæ sunt autem generatiónes Thare : Thare génuit Abram, Nachor, et Aran. Porro Aran génuit Lot. Mortuúsque est Aran ante Thare patrem suum, in terra nativitátis suæ in Ur Chaldæórum. Duxérunt autem Abram et Nachor uxóres : nomen uxóris Abram, Sárai : et nomen uxóris Nachor, Melcha, fília Aran, patris Melchæ, et patris Jeschæ. Erat autem Sárai stérilis, nec habébat líberos.

SABBATO

ANTE QUINQUAGESIMAM.

AD VESPERAS.

CAPITULUM. 1 *Cor.* 13.

Fratres, Si linguis hóminum loquar, et Angelórum, charitátem autem non hábeam, factus sum velut æs sonans, aut cymbalum tínniens.

Hymnus, Jam sol, *de Psalterio*, p. 146.

℣. Vespertína orátio ascéndat ad te Dómine. ℟. Et descéndat super nos misericórdia tua.

Ad Magnif. Ant. t. 6. Pater fídei nostræ, Abraham summus, óbtulit holocáustum super altáre pro fílio.

ORATIO.

Preces nostras, quæsumus Dómine, cleménter exáudi : atque a peccatórum vínculis absolútos, ab omni nos adversitáte custódi. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum.

DOMINICA

IN QUINQUAGESIMA.

AD MATUTINUM.

Invitat. Præoccupémus fáciem Dómini : * Et in psalmis jubilémus ei.

Psalm. Veníte exultémus, *p.* 2.

In primo versu Psalmi omittitur Præoccupémus fá-

ciem ejus, *etc. et ejus loco repetitur a Choro Invitatorium.*

Hymnus, Primo die, *p.* 2.

Ant. Psalm. et ℣℣. *Nocturnorum, ut in Psalterio,* p. 3.

IN I NOCTURNO.

De libro Génesis.

Lectio i. *Cap.* 12.

Dixit autem Dóminus ad Abraham : Egrédere de terra tua, et de cognatióne tua, et de domo patris tui, et veni in terram quam monstrábo tibi. Faciámque te in Gentem magnam, et benedícam tibi, et magnificábo nomen tuum, erísque benedíctus. Benedícam benedicéntibus tibi, et maledícam maledicéntibus tibi, atque in te benedicéntur univérsæ cognatiónes terræ. Egréssus est ítaque Abram sicut præcéperat ei Dóminus, et ivit cum eo Lot. Septuagínta quinque annórum erat Abram, cum egrederétur de Haran. Tulítque Sárai uxórem suam, et Lot fílium fratris sui, universámque substántiam quam posséderant, et ánimas quas fécerant in Haran : et egréssi sunt ut irent in terram Chánaan. Cumque venissent in eam, pertransívit Abram terram usque ad locum Sichem, usque ad convállem illústrem : Chananæus autem tunc erat in terra.

℟. Locútus est Dóminus ad Abram, dicens : Egrédere de terra tua, et de cognatióne tua, et veni in terram quam monstrávero tibi : * Et fáciam te in gentem magnam. ℣. Benedícens benedícam tibi, et magnificábo nomen tuum, erísque benedíctus. Et.

Lectio ii.

Apparuit autem Dóminus Abram, et dixit ei : Sémini tuo dabo terram hanc. Qui ædificávit ibi altáre Dómino, qui apparúerat ei. Et inde transgrédiens ad montem, qui erat contra oriéntem Bethel, teténdit ibi tabernáculum suum, ab occidénte habens Bethel, et ab oriénte Hai : ædificávit quoque ibi altáre Dómino, et invocávit nomen ejus. Perrexítque Abram vadens, et ultra progrédiens ad merídiem. Facta est autem fames in terra : descendítque Abram in Ægyptum, ut peregrinarétur ibi : prævalúerat enim fames in terra. Cumque prope esset ut ingrederétur Ægyptum, dixit Sárai uxóri suæ : Novi quod pulchra sis múlier, et quod cum víderint te Ægyptii, dictúri sunt : Uxor ipsíus est, et interfícient me, et te reservábunt. Dic ergo, óbsecro te, quod soror mea sis, ut bene sit mihi propter te, et vivat ánima mea ob grátiam tui.

℟. Dum staret Abraham ad ílicem Mambre, vidit tres viros ascendéntes per viam : * Tres vidit, et unum adorávit. ℣. Ecce Sara uxor tua páriet

tibi fílium, et vocábis nomen ejus Isaac. Tres.

LECTIO III.

Cum ítaque ingréssus esset Abram Ægyptum, vidérunt Ægyptii mulíerem quod esset pulchra nimis. Et nuntiavérunt príncipes Pharaóni, et laudavérunt eam apud illum : et subláta est múlier in domum Pharaónis. Abram vero bene usi sunt propter illam : fuerúntque ei oves, et boves, et ásini, et servi, et fámulæ, et ásinæ et caméli. Flagellávit autem Dóminus Pharaónem plagis máximis, et domum ejus propter Sárai uxórem Abram. Vocavítque Phárao Abram, et dixit ei : Quidnam est hoc quod fecísti mihi? quare non indicásti quod uxor tua esset? Quam ob causam dixísti esse sorórem tuam, ut tóllerem eam mihi in uxórem? Nunc ígitur ecce conjux tua, áccipe eam, et vade.

℟. Tentávit Dóminus Abraham, et dixit ad eum : * Tolle fílium tuum, quem díligis, Isaac, et offer illum ibi in holocáustum super unum móntium, quem díxero tibi. ℣. Vocátus quoque a Dómino, respóndit : Adsum : et ait ei Dóminus. Tolle. Glória. Tolle.

IN II NOCTURNO.

Ex libro S. Ambrósii Epíscopi de Abraham Patriárcha.

LECTIO IV. *Lib.* 1. *c.* 2.

Magnus plane vir Abraham, et multárum virtútum clarus insígnibus, quem votis suis philosophía non pótuit æquáre. Dénique minus est quod illa finxit, quam quod iste gessit : majórque ambitióso eloquéntiæ mendácio simplex veritátis fides. Itaque cujúsmodi fúerit in eo viro devótio, considerémus. Ea enim virtus órdine prima est, quæ est fundaméntum cæterárum : meritóque hanc ab eo primam exégit Deus, dicens : Exi de terra tua, et de cognatióne tua, et de domo patris tui. Satis fúerat dixísse, de terra tua. Ibi enim erat exíre de cognatióne, exíre de patérna domo.

℟. Angelus Dómini vocávit Abraham, dicens : * Ne exténdas manum tuam super púerum, eo quod tímeas Dóminum. ℣. Cumque extendísset manum ut immoláret fílium, ecce Angelus Dómini de cœlo clamávit, dicens. Ne exténdas.

LECTIO V.

Sed ídeo áddidit síngula, ut ejus afféctum probáret : ne forte aut imprudénter cœpísse viderétur, aut fraus áliqua mandátis cœléstibus pararétur. Sed sicut coacervánda fúerunt præcépta, ne quid latéret : ita étiam proponénda præmia, ne forte desperáret. Tentátur ut fortis, incitátur ut fidélis, provocátur ut justus: meritóque exívit, quemádmodum locútus est illi Dóminus. Et exívit cum eo Lot.

Hoc autem, quod pro magno inter septem sapiéntum dicta celebrátur : Séquere Deum ; perfécit Abraham, factóque sapiéntum dicta prævénit, et secútus Deum, exívit de terra sua.

℟. Vocávit Angelus Dómini Abraham de cœlo secúndo, dicens : Benedícam tibi, * Et multiplicábo te sicut stellas cœli. ℣. Possidébit semen tuum portas inimicórum tuórum, et benedicéntur in sémine tuo omnes tribus terræ. Et.

LECTIO VI.

SED quia ante terra ei fúerat ália, hoc est, régio Chaldæórum, de qua exívit Thare pater Abrahæ, et in Charran demigrávit : et quia secum edúxit nepótem suum, cui dictum fúerat : Exi de cognatióne tua : considerémus, ne forte hoc sit exíre de terra sua, de hujus terræ, hoc est, de córporis nostri quadam commoratióne égredi, de qua exívit Paulus, qui dixit : Nostra autem conversátio in cœlis est.

℟. Deus dómini mei Abraham, dírige viam meam : * Ut cum salúte revértar in domum dómini mei. ℣. Obsecro, Dómine, fac misericórdiam cum servo tuo. Ut. Glória Patri. Ut.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Lucam.

LECTIO VII. *Cap.* 18. *f*

IN illo témpore : Assúmpsit Jesus duódecim, et ait illis: Ecce ascéndimus Jerosólymam, et consummabúntur ómnia, quæ scripta sunt per Prophétas de Fílio hóminis. Et réliqua.

De Homilía sancti Gregórii Papæ.

Hom. 2 *in Evang.*

REDEMPTOR noster, prævidens ex passióne sua discipulórum ánimos perturbándos, eis longe ante et ejúsdem passiónis pœnam, et resurrectiónis suæ glóriam prædíxit : ut, cum eum moriéntem, sicut prædíctum est, cérnerent, étiam resurrectúrum non dubitárent. Sed quia carnáles adhuc discípuli nullo modo valébant cápere verba mystérii, venítur ad miráculum. Ante eórum óculos cæcus lumen recépit ; ut qui cœléstis mystérii verba non cáperent, eos ad fidem cœléstia facta solidárent.

℟. Veni hódie ad fontem aquæ, et orávi Dóminum dicens : * Dómine Deus Abraham, tu prósperum fecísti desidérium meum. ℣. Igitur puélla, cui díxero : Da mihi aquam de hydria tua, ut bibam ; et illa díxerit : Bibe, dómine, et camélis tuis potum tríbuam ; ipsa est, quam præparávit Dóminus fílio dómini mei. Dómine.

LECTIO VIII.

SED mirácula Dómini et Salvatóris nostri sic accipiénda sunt, fratres charíssimi, ut et in veritáte cre-

dántur facta, et tamen per significatiónem nobis áliquid ínnuant. Opera quippe ejus et per poténtiam áliud osténdunt, et per mystérium áliud loquúntur. Ecce enim, quis juxta históriam cæcus iste fúerit, ignorámus : sed tamen quid per mystérium signíficet, nóvimus. Cæcum quippe est genus humánum, quod in paréntc primo a paradísi gáudiis expúlsum, claritátem supérnæ lucis ignórans, damnatiónis suæ ténebras pátitur. Sed tamen per Redemptóris sui præséntiam illuminátur : ut intérnæ lucis gáudia jam per desidérium vídeat, atque in via vitæ boni óperis gressus ponat.

℟. Factus est sermo Dómini ad Abram, dicens : * Noli timére, Abram : ego protéctor tuus sum, et merces tua magna nimis. ℣. Ego enim sum Dóminus Deus tuus, qui edúxi te de Ur Chaldæórum. Noli timére.

LECTIO IX.

Notandum vero est, quod, cum Jesus Jéricho appropinquáre dícitur, cæcus illuminátur. Jéricho quippe luna interpretátur : luna autem in sacro elóquio pro deféctu carnis pónitur : quia dum ménstruis moméntis decréscit, deféctum nostræ mortalitátis desígnat. Dum ígitur Cónditor noster appropínquat Jéricho, cæcus ad lumen redit : quia dum divínitas deféctum nostræ carnis suscépit, humánum genus lumen, quod amíserat, recépit. Unde enim Deus humána pátitur, inde homo ad divína sublevátur. Qui vidélicet cæcus recte et juxta viam sedére, et mendícans esse descríbitur. Ipsa enim Véritas dicit : Ego sum via.

℟. Cæcus sedébat secus viam transeúnte Dómino, et clamávit ad eum : et ait illi Dóminus : * Quid vis ut fáciam tibi ? * Dómine, ut vídeam lumen. ℣. Stans autem Jesus, jussit illum duci ad se, et cum appropinquásset, interrogávit eum, dicens. Quid vis. Glória Patri. Dómine.

Infra Hebdomadam, Feria quarta et Sabbato, loco hujus ℟. *dicitur* ℟. *primum Feriæ secundæ sequentis.*

AD LAUDES.

Ant. t. 1. Secúndum multitúdinem miseratiónum tuárum, Dómine, dele iniquitátem meam.

Psalm. Miserére mei Deus, *p.* 57.

Ant. t. 8. *f* Deus meus es tu, et confitébor tibi : Deus meus es tu, et exaltábo te.

Psalm. Confitémini, *p.* 23.

Ant. t. 7. *r* Ad te de luce vígilo, Deus, ut vídeam virtútem tuam.

Psalm. Deus Deus meus, *cum reliquis*, p. 18.

Ant. t. 4. Hymnum dícite, et superexaltáte eum in sæcula.

Ant. t. 5. Omnes Angeli

ejus laudáte Dóminum de cœlis.

CAPITULUM. 1 *Cor.* 13.

FRATRES, Si linguis hóminum loquar, et Angelórum, charitátem autem non hábeam, factus sum velut æs sonans, aut cymbalum tínniens.

Hymnus, Ætérne rerum, *p.* 21.

℣. Dómine refúgium factus es nobis. ℟. A generatióne et progénie.

Ad Bened. Ant. t. 4. *f* Ecce ascéndimus Jerosólymam, et consummabúntur ómnia quæ scripta sunt de Fílio hóminis : tradétur enim Géntibus, et illudétur, et conspuétur : et postquam flagelláverint, occídent eum, et tértia die resúrget.

ORATIO.

PRECES nostras, quæsumus Dómine, cleménter exáudi : atque a peccatórum vínculis absolútos, ab omni nos adversitáte custódi. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

AD PRIMAM.

Ant. t. 1. *r* Iter faciénte Jesu, dum appropinquáret Jéricho, cæcus clamábat ad eum, ut lumen recípere mererétur.

Ad Absolutionem Capituli, Dóminus autem dírigat, *p.* 29.

AD TERTIAM.

Ant. t. 1. Transeúnte Dómino, clamábat cæcus ad eum : Miserére mei, Fili David.

Capitulum, Fratres, Si linguis, *ut supra.*

℟. *br.* Inclína cor meum Deus * In testimónia tua. Inclína. ℣. Avérte óculos meos, ne vídeant vanitátem : in via tua vivífica me. In testimónia tua. Glória Patri. Inclína.

℣. Ego dixi : Dómine, miserére mei. ℟. Sana ánimam meam, quia peccávi tibi.

AD SEXTAM.

Ant. t. 7. *r* Et qui præíbant, increpábant eum ut tacéret : ipse vero multo magis clamábat : Miserére mei, Fili David.

CAPITULUM. 1 *Cor.* 13. *c*

CHARITAS numquam éxcidit; sive prophetíæ evacuabúntur, sive linguæ cessábunt, sive sciéntia destruétur. Ex parte enim cognóscimus, et ex parte prophetámus.

℟. *br.* In ætérnum Dómine * Pérmanet verbum tuum. In ætérnum. ℣. In sæculum sæculi véritas tua. Pérmanet. Glória Patri. In ætérnum.

℣. Dóminus regit me, et nihil mihi déerit. ℟. In loco páscuæ ibi me collocávit.

AD NONAM.

Ant. t. 1. Cæcus magis ac magis clamábat, ut eum Dóminus illumináret.

CAPITULUM. 1 *Cor.* 13. *d*

NUNC autem manent, fides, spes, charitas, tria hæc : major autem horum est Cháritas.

℟. *br.* Clamávi in toto corde meo : * Exáudi me Dómine. Clamávi. ℣. Justificatiónes tuas requíram. Exáudi. Glória Patri. Clamávi.

℣. Ab occúltis meis munda me, Dómine. ℟. Et ab aliénis parce servo tuo.

AD VESPERAS.

Ant. et Psalm. de Dominica, p. 125.

Capitulum, Fratres, Si linguis, *ut supra, ad Laudes.*

Hymnus, Lucis Creátor, *de Psalt.* p. 128.

℣. Dirigátur Dómine orátio mea. ℟. Sicut incénsum in conspéctu tuo.

Ad Magnif. Ant. t. 1. Stans autem Jesus jussit cæcum addúci ad se, et ait illi : Quid vis ut fáciam tibi? Dómine, ut vídeam. Et Jesus ait illi : Réspice, fides tua te salvum fecit. Et conféstim vidit, et sequebátur illum, magníficans Deum.

Oratio, Preces nostras, *ut supra, ad Laudes.*

FERIA SECUNDA.

De libro Genésis.

LECTIO I. *Cap.* 13.

Ascendit ergo Abram de Ægypto, ipse et uxor ejus, et ómnia quæ habébat et Lot cum eo, ad Austrálem plagam. Erat autem dives valde in possessióne auri et argénti. Reversúsque est per iter quo vénerat, a merídie in Bethel, usque ad locum ubi prius fíxerat tabernáculum inter Bethel et Hai : in loco altáris quod fécerat prius, et invocávit ibi nomen Dómini. Sed et Lot, qui erat cum Abram, fuérunt greges óvium, et arménta, et tabernácula. Nec póterat eos cápere terra, ut habitárent simul : erat quippe substántia eórum multa, et nequíbant habitáre commúniter.

℟. Movens Abram tabernáculum suum, venit, et habitávit juxta convállem Mambre : * Ædificavítque ibi altáre Dómino. ℣. Dixit autem Dóminus ad eum : Leva óculos tuos, et vide : omnem terram quam cónspicis, tibi dabo, et sémini tuo in sempitérnum. Ædificavítque.

LECTIO II.

Unde et facta est rixa inter pastóres gregum Abram et Lot. Eo autem témpore Chananæus et Pheresæus habitábant in terra illa. Dixit ergo Abram ad Lot : Ne, quæso, sit júrgium inter me et te, et inter pastóres meos et pastóres tuos : fratres enim sumus. Ecce univérsa terra coram te est; recéde a me, óbsecro : si ad sinístram íeris, ego déxteram tenébo : si tu déxteram elégeris, ego ad sinístram pergam. Elevátis ítaque Lot óculis vidit omnem circa regiónem Jordánis, quæ univérsa irrigabátur, ántequam subvérteret Dóminus Sódomam et Gomórrham, sicut paradísus Dómini, et sicut

Ægyptus veniéntibus in Segor. Elegítque sibi Lot regiónem circa Jordánem, et recéssit ab Oriénte.

℟. Crédidit Abram Deo, et reputátum est ei ad justítiam : * Et ídeo amícus Dei factus est. ℣. Fuit autem justus coram Dómino, et ambulávit in viis ejus. Et ídeo.

LECTIO III.

Divisique sunt altérutrum a fratre suo. Abram habitávit in terra Chánaan : Lot vero morátus est in óppidis quæ erant circa Jordánem, et habitávit in Sódomis. Hómines autem Sodomítæ péssimi erant, et peccatóres coram Dómino nimis. Dixítque Dóminus ad Abram, postquam divísus est ab eo Lot : Leva óculos tuos, et vide a loco, in quo nunc es, ad Aquilónem et Merídiem, ad Oriéntem et Occidéntem. Omnem terram quam cónspicis tibi dabo, et sémini tuo usque in sempitérnum. Faciámque semen tuum sicut púlverem terræ.

℟. Tentávit Dóminus Abraham, et dixit ad eum : * Tolle fílium tuum, quem díligis, Isaac, et offer illum ibi in holocáustum super unum móntium, quem díxero tibi. ℣. Vocátus quoque a Dómino, respóndit, Adsum : et ait ei Dóminus. Tolle fílium. Glória Patri. Tolle fílium.

Ad Magnif. Ant. t. 7. *r* Et qui præíbant, * increpábant eum ut tacéret : ipse vero multo magis clamábat : Miserére mei, Fili David.

FERIA TERTIA.

De libro Génesis.

LECTIO I. *Cap.* 14. *b*

Et egréssi sunt rex Sodomórum, et rex Gomórrhæ, rexque Adamæ, et rex Séboim, necnon et rex Balæ, quæ est Segor : et direxérunt áciem contra eos in valle silvéstri : scílicet advérsus Chodorlahómor regem Elamitárum, et Thadal regem Géntium, et Amraphel regem Sénnaar, et Arioch regem Ponti : quátuor reges advérsus quinque. Vallis autem silvéstris habébat púteos multos bitúminis. Itaque rex Sodomórum et Gomórrhæ terga vertérunt, cecideruntque ibi : et qui remánserant, fugérunt ad montem. Tulérunt autem omnem substántiam Sodomórum et Gomórrhæ, et univérsa quæ ad cibum pértinent, et abiérunt : nec non et Lot, et substántiam ejus, fílium fratris Abram, qui habitábat in Sódomis.

℟. Angelus Dómini, *p.* 390.

LECTIO II.

Et ecce unus qui eváserat, nuntiávit Abram Hebræo, qui habitábat in conválle Mambre Amorrhæi, fratris Escol, et fratris Aner : hi enim pepígerant fœdus cum Abram. Quod cum audísset Abram, captum vidélicet Lot fratrem suum, numerávit ex-

pedítos vernáculos suos trecéntos decem et octo : et persecútus est usque Dan. Et divísis sóciis, írruit super eos nocte, percussítque eos, et persecútus est eos usque Hoba, quæ est ad lævam Damásci. Reduxítque omnem substántiam, et Lot fratrem suum cum substántia illíus, mulíeres quoque et pópulum.

℟. Vocávit Angelus, *p.* 391.

Lectio iii.

Egressus est autem rex Sodomórum in occúrsum ejus, postquam revérsus est a cæde Chodorlahómor, et regum qui cum eo erant in valle Save, quæ est vallis regis. At vero Melchísedech rex Salem, próferens panem et vinum, erat enim Sacérdos Dei altíssimi, benedíxit ei, et ait : Benedíctus Abram Deo excélso, qui creávit cœlum, et terram : et benedíctus Deus excélsus, quo protegénte, hostes in mánibus tuis sunt. Et dedit ei décimas ex ómnibus.

℟. Deus dómini, *p.* 391.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Miserére mei, Fili David. Quid vis ut fáciam tibi? Dómine, ut vídeam.

FERIA QUARTA CINERUM.

Si hac die occurrat Festum Duplex, transfertur in sequentem diem similiter non impeditam, ut dicitur in Rubrica de Translatione Festorum. Aliis diebus, si occurrat Festum Duplex, vel Semiduplex, fit de eo, cum Commemoratione et nona Lectione de Homilia Feriæ. De Simplicibus fit tantum Commemoratio.

In hac, et sequentibus Feriis usque ad Vesperas Sabbati, Hymni, Capitula, et alia omnia dicuntur ut in Psalterio per annum, exceptis Antiphonis ad Benedictus, et Magnificat : et post Laudes, Horas, Vesperas, et Completorium dicuntur Preces flexis genibus, ut ibidem in Psalterio.

Hodie ante Matutinum in Choro dicuntur Psalmi Graduales.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

Lectio i. *Cap.* 6. *b*

In illo témpore : Dixit Jesus discípulis suis : Cum jejunátis, nolíte fíeri sicut hypócritæ, tristes. Et réliqua.

Homilía sancti Augustíni Epíscopi.

Lib. 2 *de Serm. Domini in monte, c.* 12. *tom.* 4.

Manifestum est his præcéptis omnem nostram intentiónem in interióra gáudia dírigi : ne foris quæréntes mercédem, huic sæculo conformémur, et amittámus promissiónem tanto solidióris atque firmióris, quanto interióris beatitúdinis, qua nos elégit Deus confórmes fíeri imáginis Fílii sui. In hoc au-

tem capítulo máxime adverténdum est, non in solo rerum corporeárum nitóre atque pompa, sed étiam in ipsis sórdibus luctuósis esse posse jactántiam; et eo periculosiórem, quo sub nómine servitútis Dei décipit.

℟. Veni hódie ad fontem aquæ, et orávi Dóminum, dicens: * Dómine Deus Abraham, tu prósperum fecísti desidérium meum. ℣. Igitur puélla, cui díxero: Da mihi aquam de hydria tua, ut bibam: et illa díxerit: Bibe dómine, et camélis tuis potum tríbuam; ipsa est quam præparávit Dóminus fílio dómini mei. Dómine.

LECTIO II.

Qui ergo immoderáto cultu córporis atque vestítu, vel cæterárum rerum nitóre præfúlget, fácile convíncitur rebus ipsis, pompárum sæculi esse sectátor, nec quemquam fallit dolósa imágine sanctitátis. Qui autem in professióne Christianitátis, inusitáto squalóre ac sórdibus inténtos in se óculos hóminum facit, cum id voluntáte fáciat, non necessitáte patiátur: ex cæteris ejus opéribus potest cónjici, utrum hoc contémptu supérflui cultus, an ambitióne áliqua fáciat: quia et sub ovína pelle cavéndos lupos Dóminus præcépit: sed ex frúctibus, inquit, eórum cognoscétis eos.

℟. Factus est sermo Dómini ad Abram, dicens: * Noli timére, Abram: ego protéctor tuus sum, et merces tua magna nimis. ℣. Ego enim sum Dóminus Deus tuus, qui edúxi te de Ur Chaldæórum. Noli.

LECTIO III.

Cum enim cœperint alíquibus tentatiónibus ea ipsa scílicet illis súbtrahi, vel negári, quæ isto velámine vel consecúti sunt, vel cónsequi cúpiunt: tunc necésse est ut appáreat, utrum lupus in ovína pelle sit, an ovis in sua. Non tamen proptérea ornátu supérfluo debet aspéctus hóminum mulcére Christiánus, quia illum parcum hábitum ac necessárium étiam simulatóres sæpius usúrpant, ut incaútos decípiant: quia et illæ oves non debent pelles suas depónere, si aliquándo eis lupi se cóntegant.

℟. Movens Abram tabernáculum suum, venit et habitávit juxta convállem Mambre: * Ædificavítque ibi altáre Dómino. ℣. Dixit autem Dóminus ad eum: Leva óculos tuos, et vide: omnem terram quam cónspicis, tibi dabo, et sémini tuo in sempitérnum. Ædificavítque. Glória Patri. Ædificavítque.

AD LAUDES

ET PER HORAS.

Omnia ut in Psalterio, p. 80.

Ad Bened. Ant. t. 7. r Cum jejunátis, nolíte fíeri sicut hypócritæ, tristes.

Deinde dicuntur Preces flexis genibus, p. 60. *Et similiter ad omnes Horas, ut in Psalterio.*

ORATIO.

PRÆSTA, Dómine, fidélibus tuis: ut jejuniórum veneránda solémnia, et cóngrua pietáte suscípiant, et secúra devotióne percúrrant. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Hodie, et duobus sequentibus diebus dicuntur Vesperæ hora consueta: Sabbato vero dicuntur ante comestionem.

Ad Magnif. Ant. t. 4. Thesaurizáte vobis * thesáuros in cœlo, ubi nec ærúgo, nec tínea demolítur.

Deinde Preces, p. 130.

ORATIO.

INCLINANTES se, Dómine, majestáti tuæ, propitiátus inténde: ut, qui divíno múnere sunt refécti, cœléstibus semper nutriántur auxíliis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

FERIA QUINTA.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO I. *Cap.* 8.

IN illo témpore: Cum introísset Jesus Caphárnaum, accéssit ad eum Centúrio, rogans eum, et dicens: Dómine, puer meus jacet in domo paralyticus, et male torquétur. Et réliqua.

Homília sancti Augustíni Epíscopi.

L. 2 de Cons. Ev. c. 20. *t.* 4.

VIDEAMUS utrum sibi de hoc servo Centuriónis Matthæus Lucásque conséntiant. Matthæus enim dicit: Accéssit ad eum Centúrio, rogans eum, et dicens: Puer meus jacet in domo paralyticus. Cui vidétur repugnáre quod ait Lucas: Et cum audísset de Jesu, misit ad eum senióres Judæórum, rogans eum ut veníret, et sanáret servum ejus. At illi cum veníssent ad Jesum, rogábant eum sollícite, dicéntes ei: Quia dignus est ut hoc illi præstes: díligit enim gentem nostram, et synagógam ipse ædificávit nobis. Jesus autem ibat cum illis: et cum jam non longe esset a domo, misit ad eum Centúrio amícos, dicens: Dómine, noli vexári: non enim dignus sum ut sub tectum meum intres.

℟. Dómine, puer meus jacet paralyticus in domo, et male torquétur. * Amen dico tibi, ego véniam, et curábo eum. ℣. Dómine, non sum dignus ut intres sub tectum meum: sed tantum dic verbo, et sanábitur puer meus. Amen dico tibi.

LECTIO II.

SI enim hoc ita gestum est, quómodo erit verum quod Matthæus narrat: Accéssit ad eum quidam Centúrio; cum ipse non accésserit, sed amí-

cos míserit : nisi diligénter adverténtes intelligámus, Matthæum non omnímodo deseruísse usitátum morem loquéndi? Non solum enim dícere solémus, accessísse áliquem étiam ántequam pervéniat illuc, quo dícitur accessísse : unde étiam dícimus, parum accéssit, vel multum accéssit eo, quo áppetit perveníre : verum étiam ipsam perventiónem, cujus adipiscéndi causa accéditur, dícimus plerúmque factam, etsi eum, ad quem pervénit, non vídeat ille qui pérvenit, cum per amícum pérvenit ad áliquem, cujus ei favor est necessárius. Quod ita ténuit consuetúdo, ut jam étiam vulgo perventóres appelléntur, qui poténtium quorúmlibet tamquam inaccessíbiles ánimos, per conveniéntium personárum interpositiónem, ambitiónis arte pertíngunt.

℟. Dum staret Abraham ad ílicem Mambre, vidit tres viros ascendéntes per viam; * Tres vidit, et unum adorávit. ℣. Ecce Sara uxor tua, páriet tibi fílium, et vocábis nomen ejus Isaac. Tres vidit.

LECTIO III.

Non ergo absúrde Matthæus, étiam quod vulgo possit intélligi, per álios facto accéssu Centuriónis ad Dóminum, compéndio dícere vóluit : Accéssit ad eum Centúrio. Verúmtamen non negligénter intuénda est étiam sancti Evangelístæ altitúdo mysticæ locutiónis, secúndum quam scriptum est in Psalmo : Accédite ad eum, et illuminámini. Proínde quia fidem Centuriónis, qua vere accéditur ad Jesum, ipse ita laudávit, ut díceret : Non invéni tantam fidem in Israel : ipsum pótius accessísse ad Christum dícere vóluit prudens Evangelísta, quam illos, per quos verba sua míserat.

℣. Tentávit Dóminus Abraham, et dixit ad eum : * Tolle fílium tuum, quem díligis, Isaac, et offer illum ibi in holocáustum super unum móntium, quem díxero tibi. ℣. Vocátus quoque a Dómino, respóndit : Adsum : et ait ei Dóminus. Tolle fílium. Glória Patri. Tolle fílium.

Ad Bened. Ant. t. 1. *f* Dómine, puer meus jacet paralyticus in domo, et male torquétur. Amen dico tibi, ego véniam, et curábo eum.

Deinde Preces, p. 60.

ORATIO.

Deus, qui culpa offénderis, pœniténtia placáris : preces pópuli tui supplicántis propítius réspice; et flagélla tuæ iracúndiæ, quæ pro peccátis nostris merémur, avérte. Per Dóminum.

Ad Magnif. Ant. t. 1. *f* Dómine, non sum dignus ut intres sub tectum meum : sed tantum dic verbo, et sanábitur puer meus.

Deinde Preces, p. 130.

Oratio.

Parce Dómine, parce pópulo tuo : ut dignis flagellatiónibus castigátus, in tua miseratióne respíret. Per.

FERIA SEXTA.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

Lectio i. *Cap.* 5. *g*

In illo témpore : Dixit Jesus discípulis suis : Audístis quia dictum est : Díliges próximum tuum, et ódio habébis inimícum tuum. Et réliqua.

Homilía sancti Hierónymi Presbyteri.

L. 1 *Com. in c.* 5 *et* 6 *Matth.*

Ego autem dico vobis : Dilígite inimícos vestros ; benefácite his qui odérunt vos. Multi præcépta Dei, imbecillitáte sua, non sanctórum víribus æstimántes, putant esse impossibília quæ præcépta sunt : et dicunt sufficere virtútibus, non odísse inimícos : cæterum dilígere, plus præcipi, quam humána natúra patiátur. Sciéndum est ergo Christum non impossibília præcípere, sed perfécta. Quæ fecit David in Saul, et in Absalom : Stéphanus quoque martyr pro inímicis lapidántibus deprecátus est : et Paulus anáthema cupit esse pro persecutóribus suis. Hæc autem Jesus et dócuit et fecit, dicens : Pater, ignósce illis : quod enim fáciunt, nésciunt.

℟. Angelus Dómini vocávit Abraham, dicens : * Ne exténdas manum tuam super púerum, eo quod tímeas Dóminum. ℣. Cumque extendísset manum ut immoláret fílium, ecce Angelus Dómini de cœlo clamávit, dicens. Ne exténdas.

Lectio ii.

Ut sitis fílii Patris vestri qui in cœlis est. Si Dei præcépta custódiens, fílius quis effícitur Dei : ergo non est natúra fílius, sed arbítrio suo. Cum ergo facis eleemósynam, noli tuba cánere ante te, sicut hypócritæ fáciunt in synagógis et in vicis, ut honorificéntur ab homínibus. Qui tuba canit, eleemósynam fáciens, hypócrita est. Qui jejúnans demolítur fáciem suam, ut ventris inanitátem monstret in vultu, et hic hypócrita est. Qui in synagógis et in ángulis plateárum orat, ut videátur ab homínibus, hypócrita est.

℟. Vocávit Angelus Dómini Abraham de cœlo secúndo, dicens : Benedícam tibi, * Et multiplicábo te sicut stellas cœli. ℣. Possidébit semen tuum portas inimicórum tuórum, et benedicéntur in sémine tuo omnes tribus terræ. Et multiplicábo.

Lectio iii.

Ex quibus ómnibus collígitur hypócritas esse, qui quódlibet fáciunt ut ab homínibus glorificéntur. Mihi vidétur et ille, qui dicit fratri suo : Dimítte ut tollam festúcam de óculo tuo : nam pro-

pter glóriam hoc fácere videátur, ut ipse justus esse videátur. Unde dícitur ei a Dómino : Hypócrita, éjice prímum trabem de óculo tuo. Non ítaque virtus, sed causa virtútis apud Deum mercédem habet : et si a recta via páululum declináveris, non ínterest, utrum ad déxteram vadas, an ad sinístram, cum verum iter amíseris.

℟. Deus dómini mei Abraham dírige viam meam : * Ut cum salúte revértar in domum dómini mei. ℣. Obsecro, Dómine, fac misericórdiam cum servo tuo. Ut. Glória Patri. Ut.

Ad Bened. Ant. t. 1. Cum facis eleemósynam, * nésciat sinístra tua quid fáciat déxtera tua.

Deinde Preces, p. 60.

ORATIO.

INCHOATA jejúnia, quæsumus Dómine, benígno favóre proséquere : ut observántiam, quam corporáliter exhibémus, méntibus étiam sincéris exercére valeámus. Per Dóminum nostrum.

Hodie post Laudes dicuntur Psalmi Pœnitentiales.

Ad Magnif. Ant. t. 1. Tu autem cum oráveris, * intra in cubículum tuum : et clauso óstio ora Patrem tuum.

Deinde Preces, p. 130.

ORATIO.

TUERE Dómine pópulum tuum, et ab ómnibus peccátis cleménter emúnda : quia nulla ei nocébit advérsitas, si nulla ei dominétur iníquitas. Per Dóminum.

SABBATO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Marcum.

LECTIO I. *Cap.* 6. *f*

IN illo témpore : Cum sero esset, erat navis in médio mari, et Jesus solus in terra. Et réliqua.

Homilía venerábilis Bedæ Presbyteri.

L. 2. *c.* 28 *in c.* 6 *Marc. t.* 5.

LABOR discipulórum in remigándo, et contrárius eis ventus, labóres sanctæ Ecclésiæ vários desígnat : quæ inter undas sæculi adversántis, et immundórum flatus spirítuum, ad quiétem pátriæ cœléstis, quasi ad fidem líttoris statiónem, perveníre conátur. Ubi bene dícitur, quia navis erat in médio mari, et ipse solus in terra : quia nonnúmquam Ecclésia tantis Gentílium pressúris non solum afflícta, sed et fœdáta est, ut, si fíeri posset, Redémptor ipsíus eam prorsus deseruísse ad tempus viderétur.

℟. Veni hódie ad fontem aquæ, et orávi Dóminum, dicens : * Dómine Deus Abraham, tu prósperum fecísti desidérium meum. ℣. Igitur puélla, cui díxero : Da mihi aquam de hydria tua, ut bibam; et illa díxerit : Bibe dómine et camélis tuis potum tríbuam; ipsa est, quam præ-

parávit Dóminus fílio dómini mei. Dómine.

LECTIO II.

UNDE est illa vox ejus inter undas procellásque tentatiónum irruéntium deprehénsæ, atque auxílium protectiónis illíus gemebúndo clamóre quæréntis : Ut quid Dómine recessísti longe, déspicis in opportunitátibus, in tribulatióne ? Quæ páriter vocem inimíci persequéntis expónit, in sequéntibus Psalmis subjíciens : Dixit enim in corde suo : Oblítus est Deus, avértit fáciem suam, ne vídeat usque in finem.

℟. Factus est sermo Dómini ad Abram, dicens : * Noli timére, Abram : ego protéctor tuus sum, et merces tua magna nimis. ℣. Ego enim sum Dóminus Deus tuus, qui edúxi te de Ur Chaldæórum. Noli.

LECTIO III.

VERUM ille non oblivíscitur oratiónem páuperum, neque avértit fáciem suam a sperántibus in se : quin pótius et certántes cum hóstibus, ut vincant, ádjuvat, et victóres in ætérnum corónat. Unde hic quoque apérte dícitur, quia vidit eos laborántes in remigándo. Videt quippe Dóminus laborántes in mari, quamvis ipse pósitus in terra : quia etsi ad horam differre videátur auxílium tribulátis impéndere, nihilóminus eos, ne in tribulatiónibus defíciant, suæ respéctu pietátis corróborat : et aliquándo étiam manifésto adjutório, victis adversitátibus, quasi calcátis sedatísque flúctuum volumínibus, líberat.

℟. Movens Abram tabernáculum suum, venit et habitávit juxta convállem Mambre : * Ædificavítque ibi altáre Dómino. ℣. Dixit autem Dóminus ad eum : Leva óculos tuos, et vide : omnem terram quam cónspicis, tibi dabo, et sémini tuo in sempitérnum. Ædificavítque. Glória Patri. Ædificavítque.

Ad Bened. Ant. t. 2. Me étenim * de die in diem quærunt, et scire vias meas volunt.

Deinde Preces, p. 60.

ORATIO.

ADESTO, Dómine, supplicatiónibus nostris : et concéde ; ut hoc solémne jejúnium, quod animábus corporibúsque curándis salúbriter institútum est, devóto servítio celebrémus. Per Dóminum.

SABBATO PRIMO

IN QUADRAGESIMA.

AD VESPERAS.

CAPITULUM. 2 *Corinth.* 6.

FRATRES, Hortámur vos, ne in vacuum grátiam Dei recipiátis. Ait enim : Témpore accépto exaudívi te, et in die salútis adjúvi te.

HYMNUS.

AUDI, benígne Cónditor,
Nostras preces cum flétibus,

In hoc sacro jejúnio
Fusas quadragenário.
Scrutátor alme córdium,
Infírma tu scis vírium :
Ad te revérsis éxhibe
Remissiónis grátiam.
Multum quidem peccávimus,
Sed parce confiténtibus :
Ad nóminis laudem tui
Confer medélam lánguidis.
Concéde nostrum cónteri
Corpus per abstinéntiam :
Culpæ ut relínquant pábulum
Jejúna corda críminum.
Præsta beáta Trínitas,
Concéde simplex Unitas,
Ut fructuósa sint tuis
Jejuniórum múnera. Amen.

℣. Angelis suis Deus mandávit de te. ℟. Ut custódiant te in ómnibus viis tuis.

Ad Magnif. Ant. t. 7. r Tunc invocábis, * et Dóminus exáudiet : clamábis, et dicet : Ecce adsum.

ORATIO.

DEUS, qui Ecclésiam tuam ánnua Quadragesimáli observatióne puríficas: præsta famíliæ tuæ ; ut, quod a te obtinére abstinéndo nítitur, hoc bonis opéribus exequátur. Per Dóminum.

PROPRIUM SANCTORUM.

FESTA NOVEMBRIS.

DIE XXIX NOVEMBRIS.

S. SATURNINI MART.

COMMEMORATIO.

AD VESPERAS.

Ant. Iste sanctus, ℣. Glória et honóre, *p.* xx.

ORATIO.

Deus, qui nos beáti Saturníni Mártyris tui concédis natalítio pérfrui : ejus nos tríbue méritis adjuvári. Per.

De Festis occurrentibus in Adventu non fit Officium, nisi fuerit Duplex, vel Semiduplex. Quod si venerit in Dominica, transfertur in Feriam II, *similiter non impeditam. De simplicibus autem fit tantum Commemoratio.*

IN VIGILIA

S. ANDREÆ APOSTOLI.

Nihil fit de ea, nisi in Missa.

AD LAUDES.

Pro Commem S. Saturnini.

Ant. Qui odit, ℣. Justus, *p.* xxx.

Oratio, Deus, qui nos, *ut supra.*

DIE XXX NOVEMBRIS.

IN FESTO

S. ANDREÆ APOSTOLI.

Duplex.

AD VESPERAS.

Ant. de Laudibus p. 409.

Psalm. Dixit Dóminus, *cum reliquis de Dominica*, p. 125, *et loco ultimi, Psalmus*, Laudáte Dóminum omnes Gentes, *p.* 129.

Capitulum et Hymnus ut infra ad Laudes.

℣. In omnem terram exívit sonus eórum. ℟. Et in fines orbis terræ veba eórum.

Ad Magnif. Ant. t. 1. Unus ex duóbus, qui secúti sunt Dóminum, erat Andréas frater Simónis Petri, allelúia.

ORATIO.

Majestatem tuam, Dómine, supplíciter exorámus : ut sicut Ecclésiæ tuæ beátus Andréas Apóstolus éxtitit prædicátor et rector ; ita apud te sit pro nobis perpétuus intercéssor. Per Dóminum.

Fit Commemoratio Feriæ occurrentis.

AD MATUTINUM.

Invitat. Regem Apostolórum Dóminum * Veníte adorémus.

Psalm. Veníte, exultémus, *p.* 2.

Hymnus, Ætérna Christi múnera, *p.* ij.

IN I NOCTURNO.

Ant. t. 7. Vidit Dóminus Petrum et Andréam, et vocávit eos.

Psalmi de Communi Apostolorum, p. ij.

Ant. t. 8. Veníte post me, dicit Dóminus, fáciam vos fíeri piscatóres hóminum.

Ant. t. 2. Relíctis rétibus suis, secúti sunt Dóminum Redemptórem.

℣. In omnem terram exívit sonus eórum. ℟. Et in fines orbis terræ verba eórum.

De Epístola beáti Pauli Apóstoli ad Romános.

LECTIO I. *Cap.* 10.

FINIS legis, Christus, ad justítiam omni credénti. Móyses enim scripsit, quóniam justítiam quæ ex lege est, qui fécerit homo, vivet in ea. Quæ autem ex fide est justítia, sic dicit : Ne díxeris in corde tuo : Quis ascéndet in cœlum ? id est, Christum dedúcere : Aut quis descéndet in abyssum? hoc est, Christum a mórtuis revocáre. Sed quid dicit Scriptúra? Prope est verbum in ore tuo, et in corde tuo : hoc est verbum fídei, quod prædicámus. Quia si confiteáris in ore tuo Dóminum Jesum, et in corde tuo credíderis, quod Deus illum suscitávit a mórtuis, salvus eris.

℟. Cum perambuláret Dóminus juxta mare Galilææ, vidit Petrum et Andréam rétia mitténtes in mare, et vocávit eos, dicens : * Veníte post me, fáciam vos fíeri piscatóres hóminum. ℣. Erant enim piscatóres, et ait illis. Veníte post me, fáciam vos fíeri.

LECTIO II.

CORDE enim créditur ad justítiam : ore autem conféssio fit ad salútem. Dicit enim Scriptúra : Omnis, qui credit in illum, non confundétur. Non enim est distínctio Judæi et Græci : nam idem Dóminus ómnium, dives in omnes qui ínvocant illum. Omnis enim, quicúmque invocáverit nomen Dómini, salvus erit. Quómodo ergo invocábunt, in quem non credidérunt? Aut quómodo credent ei, quem non audiérunt? Quómodo autem áudient sine prædicánte? Quómodo vero prædicábunt, nisi mittántur, sicut scriptum est : Quam speciósi pedes evangelizántium pacem, evangelizántium bona!

℟. Mox ut vocem Dómini prædicántis audívit beátus Andréas, relíctis rétibus quorum usu actúque vivébat, * Ætérnæ vitæ secútus est prǽmia largiéntem. ℣. Hic est qui pro amóre Christi pepéndit in cruce, et pro lege ejus sustínuit passiónem. Ætérnæ.

LECTIO III.

SED non omnes obédiunt Evangélio. Isaías enim dicit : Dómine, quis crédidit audítui nostro? Ergo fides ex audítu, audítus autem per verbum Christi. Sed dico : Numquid non audiérunt? Et quidem in omnem terram exívit sonus eórum, et in fines orbis terræ verba eórum. Sed dico : Numquid Israel non co-

gnóvit? Primus Móyses dicit: Ego ad æmulatiónem vos addúcam in non gentem: in gentem insipiéntem, in iram vos mittam. Isaías autem audet, et dicit: Invéntus sum a non quæréntibus me: palam appárui iis, qui me non interrogábant. Ad Israel autem dicit: Tota die expándi manus meas ad pópulum non credéntem, et contradicéntem.

℟. Doctor bonus, et amícus Dei Andréas dúcitur ad crucem: quam a longe aspíciens dixit: Salve Crux, * súscipe discípulum ejus, qui pepéndit in te magíster meus Christus. ℣. Salve crux, quæ in córpore Christi dedicáta es: et ex membris ejus tamquam margarítis ornáta. Súscipe. Glória Patri. Súscipe.

IN II NOCTURNO.

Ant. t. 7. Dignum sibi Dóminus computábit mártyrem, quem vocávit Apóstolum, dum esset in mari, allelúia.

Ant. t. 8. Diléxit Andréam Dóminus in odórem suavitátis.

Ant. t. 2. Bíduo vivens pendébat in cruce beátus Andréas pro Christi nómine, et docébat pópulum.

℣. Constítues eos príncipes super omnem terram. ℟. Mémores erunt nóminis tui Dómine.

Lectio VI.

Andreas Apóstolus Bethsáïdæ natus, qui est Galilææ vicus, frater Petri, discípulus Joánnis Baptistæ, cum eum de Christo dicéntem audísset: Ecce Agnus Dei; secútus Jesum, fratrem quoque suum ad eúmdem perdúxit: cum póstea una cum fratre piscarétur in mari Galilææ, ambo a prætereúnte Christo Dómino ante álios Apóstolos vocáti illis verbis: Veníte post me, fáciam vos fíeri piscatóres hóminum, nullam interponéntes moram, et relíctis rétibus secúti sunt eum. Post cujus passiónem et resurrectiónem, Andréas, cum in Scythiam Európæ, quæ ei província ad Christi fidem disseminándam obtígerat, venísset, deínde Epírum ac Thráciam peragrásset, doctrína et miráculis innumerábiles hómines ad Christum convértit. Post Patras Acháiæ proféctus, et in ea urbe plúrimis ad veritátem Evangélicam perdúctis, Ægéam Procónsulem, prædicatióni Evangélicæ resisténtem, libérrime increpávit, quod qui judex hóminum habéri vellet, Christum Deum ómnium júdicem a dæmónibus elúsus non agnósceret.

℟. Homo Dei ducebátur ut crucifígerent eum: pópulus autem clamábat voce magna, dicens: * Innocens ejus sanguis sine causa damnátur. ℣. Cúmque dúcerent eum ut crucifigerétur, factus est concúrsus populórum clamántium, et dicéntium. Innocens.

LECTIO V.

TUM Ægéas irátus: Désine, inquit, Christum jactáre cui simília verba nihil profuérunt, quóminus a Judæis crucifigerétur. Andréam vero de Christo nihilóminus líbere prædicántem, quod pro salúte humáni géneris se crucifigéndum obtulísset, ímpia oratióne interpéllat, ac démum hortátur ut sibi cónsulens, diis velit immoláre. Cui Andréas: Ego omnipoténti Deo, qui unus et verus est, ímmolo quotídie, non taurórum carnes, nec hircórum sánguinem, sed immaculátum Agnum in altári: cujus carnem posteáquam omnis pópulus credéntium manducáverit, Agnus qui sacrificátus est, ínteger persevérat et vivus. Quamóbrem ira accénsus Ægéas, jubet eum in cárcerem detrúdi: unde pópulus Andréam fácile liberásset, nisi ipse sedásset multitúdinem, veheméntius rogans, ne se ad optatíssimam martyrii corónam properántem impedírent.

℟. O bona crux, quæ decórem et pulchritúdinem de membris Dómini suscepísti: áccipe me ab homínibus, et redde me magístro meo: * Ut per te me recípiat, qui per te me redémit. ℣. Beátus Andréas expánsis mánibus ad cœlum orábat, dicens: Salva me bona crux. Ut.

LECTIO VI.

IGITUR paulo post in tribúnal prodúctum, cum Ægéas crucis extolléntem mystéria, sibíque suam impietátem exprobrántem, diútius ferre non posset, in crucem tolli, et Christi mortem imitári jussit. Addúctus Andréas ad locum martyrii, cum crucem vidísset, longe exclamáre cœpit: O bona crux, quæ decórem ex membris Dómini suscepísti, diu desideráta, sollícite amáta, sine intermissióne quæsíta, et aliquándo cupiénti ánimo præparáta: áccipe me ab homínibus, et redde me magístro meo: ut per te me recípiat, qui per te me redémit. Itaque cruci affíxus est: in qua bíduum vivus pendens, et Christi fidem prædicáre numquam intermíttens, ad eum migrávit, cujus mortis similitúdinem concupíerat. Quæ ómnia Presbyteri et Diáconi Acháiæ, qui ejus passiónem scripsérunt, se ita ut commemoráta sunt, audísse et vidísse testántur. Ejus ossa primum, Constantíno Imperatóre, Constantinópolim, deínde Amálphim transláta sunt. Caput, Pio Secúndo Pontífice Romam allátum, in Basílica sancti Petri collocátum est.

℟. Expándi manus meas tota die in cruce ad pópulum non credéntem, sed contradicéntem mihi: * Qui ámbulant vias non bonas, sed post peccáta sua. ℟. Deus ultiónum Dóminus, Deus ultiónum líbere egit: exaltáre qui júdicas terram, redde retributiónem

supérbis. Qui. Glória Patri. Qui.

IN III NOCTURNO.

Ant. t. 8. Non me permíttas Dómine fámulum tuum a te separári : tempus est ut commendétur terræ corpus meum, et me ad te veníre júbeas.

Ant. t. 4. Andréas vero rogábat pópulum, ut non impedíret passiónem ipsíus.

Ant. t. 8. Accipe me ab homínibus, et redde me magístro meo, ut per te me recípiat, qui per te me redémit, allelúia.

℣. Nimis honoráti sunt amíci tui Deus. ℟. Nimis confortátus est principátus eórum.

Léctio sancti Evangélii. secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 4. *c*

IN illo témpore : Ambulans Jesus juxta mare Galilææ, vidit duos fratres Simónem, qui vocátur Petrus, et Andréam fratrem ejus, mitténtes rete in mare. Et réliqua.

Homilía sancti Gregórii Papæ.

Homilia 5 in Evangelia.

AUDISTIS, fratres charíssimi, quia ad uníus jussiónis vocem Petrus et Andréas relíctis rétibus secúti sunt Redemptórem. Nulla vero hunc fácere adhuc mirácula víderant, nihil ab eo de præmio ætérnæ retributiónis audíerant : et tamen ad unum Dómini præcéptum, hoc quod possidére videbántur, oblíti sunt. Quanta nos ejus mirácula vidémus ? quot flagéllis afflígimur ? quantis minárum asperitátibus deterrémur ? et tamen vocántem sequi comtémnimus.

℟. Orávit sanctus Andréas, dum respíceret in cœlum, et voce magna clamávit, et dixit : Tu es Deus meus, quem vidi, ne me patiáris ab ímpio júdice depóni : * Quia virtútem sanctæ Crucis agnóvi. ℣. Tu es magíster meus Christus, quem diléxi, quem cognóvi, quem conféssus sum : tantúmmodo in ista voce exáudi me. Quia virtútem.

LECTIO VIII.

IN cœlo jam sedet, qui de conversióne nos ádmonet: jam jugo fídei colla Géntium súbdidit, jam mundi glóriam stravit, jam ruínis ejus crebrescéntibus, districti sui judícii diem propinquántem denúntiat : et tamen supérba mens nostra adhuc non vult hoc sponte desérere, quod quotídie perdit invíta. Quid ergo, fratres charíssimi, quid in ejus judício dictúri sumus, qui ab amóre præséntis sæculi nec præcéptis fléctimur, nec verbéribus emendámur ?

℟. Videns crucem Andréas exclamávit dicens: O crux admirábilis, o crux desiderábilis, o crux quæ per totum mundum rútilas! * Súscipe discípulum Christi, ac per te me recípiat, qui per te móriens me redémit. ℣. O bona

crux, quæ decórem et pulchritúdinem de membris Dómini suscepísti. Súscipe. Glória Patri. Súscipe.

LECTIO IX.

SED fortásse áliquis tácitis sibi cogitatiónibus dicat : Ad vocem Domínicam utérque iste piscátor, quid aut quantum dimísit, qui pene nihil hábuit ? sed hac in re, fratres charíssimi, afféctum debémus pótius pensáre, quam censum. Multum relíquit, qui sibi nihil retínuit : multum relíquit, qui quantúmlibet parum, totum deséruit. Certe nos et hábita cum amóre possidémus, et ea quæ mínime habémus, ex desidério quærimus. Multum ergo Petrus et Andréas dimísit, quando utérque étiam desidéria habéndi derelíquit.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

AD LAUDES
ET PER HORAS.

Ant. t. 7. Salve crux pretiósa, * súscipe discípulum ejus, qui pepéndit in te magíster meus Christus.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliquis,* p. 17.

Ant. t. 8. Beátus Andréas * orábat dicens : Dómine Rex ætérnæ glóriæ, súscipe me pendéntem in patíbulo.

Ant. t. 8. Andréas Christi fámulus, * dignus Dei Apóstolus, germánus Petri, et in passióne sócius.

Ant. t. 8. Maximílla Christo amábilis, tulit corpus Apóstoli, óptimo loco cum aromátibus sepelívit.

Ant. t. 7. *r* Qui persequebántur justum, * demersísti eos Dómine in inférno, et in ligno crucis dux justi fuísti.

CAPITULUM. *Rom.* 10. *b*

FRATRES, Corde enim créditur ad justítiam : ore autem conféssio fit ad salútem. Dicit enim Scriptúra : Omnis qui credit in illum, non confundétur.

HYMNUS.

EXULTET orbis gáudiis :
Cœlum resúltet láudibus :
Apostolórum glóriam
Tellus et astra cóncinunt.

Vos sæculórum júdices,
Et vera mundi lúmina,
Votis precámur córdium,
Audíte voces súpplicum.

Qui templa cœli cláuditis,
Serásque verbo sólvitis ;
Nos a reátu nóxios
Solvi jubéte, quæsumus.

Præcépta quorum prótinus
Languor, salúsque séntiunt,
Sanáte mentes lánguidas :
Augéte nos virtútibus :

Ut, cum redíbit Arbiter
In fine Christus sæculi,
Nos sempitérni gáudii
Concédat esse cómpotes.

Patri, simúlque Fílio,
Tibíque, sancte Spíritus,
Sicut fuit, sit júgiter
Sæclum per omne glória.
Amen.

℣. Annuntiavérunt ópera Dei. ℟. Et facta ejus intellexérunt.

Ad Bened. Ant. t. 7. r Concéde nobis hóminem justum, redde nobis hóminem sanctum, ne interfícias hóminem Deo charum, justum, mansuétum, et pium.

ORATIO.

Majestatem tuam, Dómine, supplíciter exorámus: ut sicut Ecclésiæ tuæ beátus Andréas Apóstolus éxtitit prædcátor et rector; ita apud te sit pro nobis perpétuus intercéssor. Per Dóminum.

Deinde fit Commemoratio Feriæ.

AD TERTIAM.

Ant. Beátus Andréas.

Capitulum, Fratres, Corde enim, *ut supra, ad Laudes.*

℟. *br.* In omnem terram * Exívit sonus eórum. In omnem. ℣. Et in fines orbis terræ verba eórum. Exívit. Glória Patri. In omnem.

℣. Constítues eos príncipes super omnem terram. ℟. Mémores erunt nóminis tui Dómine.

AD SEXTAM.

Ant. Andréas Christi fámulus.

CAPITULUM. *Rom.* 10. *c*

Non enim est distínctio Judæi et Græci: nam idem Dóminus ómnium, dives in omnes qui ínvocant illum. Omnis enim, quicúmque invocáverit nomen Dómini, salvus erit.

℟. *br.* Constítues eos príncipes * Super omnem terram. Constítues. ℣. Mémores erunt nóminis tui Dómine. Super. Glória Patri. Constítues.

℣. Nimis honoráti sunt amici tui Deus. ℟. Nimis confortátus est principátus eórum.

AD NONAM.

Ant. Qui persequebántur justum.

CAPITULUM. *Rom.* 10. *c*

Isaias enim dicit: Dómine quis crédidit audítui nostro? Ergo fides ex audítu, audítus autem per verbum Christi. Sed dico: Numquid non audiérunt? Et quidem in omnem terram exívit sonus eórum, et in fines orbis terræ verba eórum.

℟. *br.* Nimis honoráti sunt * Amíci tui Deus. Nimis. ℣. Nimis confortátus est principátus eórum. Amíci. Glória Patri. Nimis.

℣. Annuntiavérunt ópera Dei. ℟. Et facta ejus intellexérunt.

AD VESPERAS.

Ant. de Laudibus, p. 409.

Psalmi ut in secundis Vesperis de Communi Apostol. p. xiij.

Capitulum, Hymnus et ℣. *ut ad Laudes.*

Ad Magnif. Ant. t. 2. Cum pervenísset beátus Andréas ad locum, ubi crux paráta erat, exclamávit et dixit: O bona crux, diu desideráta, et jam concupiscénti ánimo præparáta: secúrus et gaudens vénio ad te: ita et tu exúltans suscípias me discípulum ejus, qui pepéndit in te.

Oratio, Majestátem, *ut supra, cum Commem. Feriæ.*

FESTA DECEMBRIS.

DIE II DECEMBRIS.

IN FESTO S. BIBIANÆ, VIRGINIS ET MARTYRIS.

Semiduplex.

Officium fit ut in Rubricis generalibus notatur de Festo Semiduplici.

Omnia dicuntur de Communi Virginum, p. lxxx, *exceptis his quæ hic sunt propria.*

ORATIO.

Deus ómnium largítor bonórum, qui in fámula tua Bibiána cum virginitátis flore martyrii palmam conjunxísti: mentes nostras ejus intercessióne tibi charitáte conjúnge: ut, amótis perículis, præmia consequámur ætérna. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Et fit Commemoratio Feriæ.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente : quod et in aliis Festis servatur, quando in primo Nocturno non assignantur aliæ Lectiones.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

Bibiana Virgo Romána, nóbili génere nata, Christiána fide nobílior fuit. Ejus enim pater Flaviánus sub Juliáno Apóstata impiíssimo tyránno Expræféctus, servilibúsque notis compúnctus, ad aquas Taurínas deportátus martyr occúbuit. Mater Dafrósa, et fíliæ primum conclúsæ domi, ut inédia conficeréntur: mox relegáta mater extra Urbem cápite plexa est. Mórtuis autem piis paréntibus, Bibiána cum sorórc sua Demétria bonis ómnibus expoliátur. Aproniánus, Urbis Prætor, pecúniis ínhians, soróres perséquitur : quas humána prorsus ope destitútas, Deo mirabíliter, qui dat escam esuriéntibus, enutriénte, cum vivacióres vegetiorésque conspexísset, veheménter est admirátus.

℟. Propter veritátem, et mansuetúdinem, et justítiam : * Et dedúcet te mirabíliter déxtera tua. ℣. Spécie tua, et pulchritúdine tua inténde, próspere procéde, et regna. Et dedúcet.

LECTIO V.

Suadet nihilóminus Aproniánus, ut veneréntur deos Géntium, amíssas ídeo opes, Imperatóris grátiam, præclaríssimas núptias consecutúræ. Si secus fécerint, minátur cárceres, virgas, secúres. At illæ neque blandítiis, neque minis a recta fide declinántes, parátæ pótius mori, quam fœdári móribus Ethnicórum, Prætóris impietátem constantíssime detestántur. Quare Demétria ob óculos Bibiánæ repénte córruens, óbiit in Dómino : Bibiána Rufínæ

mulíeri vaférrimæ seducénda tráditur, quæ ab incunábulis edócta Christiánas leges, et illibátum serváre virginitátis florem, se ipsa fórtior, féminæ superávit insídias, et Prætóris astus delúsit.

℞. Dilexísti justítiam, et odísti iniquitátem: * Proptérea unxit te Deus, Deus tuus óleo lætítiæ. ℣. Propter veritátem, et mansuetúdinem, et justítiam. Proptérea unxit te Deus.

LECTIO VI.

NIHIL autem proficiénte Rufína, quæ, præter dolósa verba, illam quotídie verbéribus affligébat, ut de sancto propósito dimovéret, spe sua frustrátus Prætor, accénsus ira, quod in Bibiána perdidísset óperam, a lictóribus eam denudári, vinctísque mánibus colúmnæ alligári, eamque plumbátis cædi jubet, donec effláret ánimam. Cujus sacrum corpus objéctum cánibus bíduo jácuit in foro Tauri, illæsum tamen, et divínitus servátum: quod deínde Joánnes Présbyter sepelívit noctu juxta sepúlchrum soróris et matris ad Palátium Liciniánum, ubi usque in præsens extat Ecclésia Deo, sanctæ Bibianæ nómine, dicáta: quam Urbánus Octávus instaurávit, sanctárum Bibíanæ, Demétriæ, et Dafrósæ corpóribus in ea repértis, et sub ara máxima collocátis.

℞. Afferéntur Regi, *p.* lxxxvij.

IN III NOCTURNO.

Lectio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 13. *f*

IN illo témpore: dixit Jesus discípulis suis parábolam hanc: Símile est regnum cœlórum thesáuro abscóndito in agro. Et réliqua.

Homilía sancti Gregórii Papæ.

Homilia 11 *in Evangelia.*

CŒLORUM regnum, fratres charíssimi, idcírco terrénis rebus símile dícitur, ut ex his quæ ánimus novit, surgat ad incógnita quæ non novit: quátenus exémplo visibílium se ad invisibília rápiat, et per ea quæ usu dídicit, quasi confricátus incaléscat: ut per hoc, quod scit notum dilígere, discat et incógnita amáre. Ecce enim cœlórum regnum thesáuro abscóndito in agro comparátur: quem qui ínvenit homo abscóndit, et præ gáudio illíus vadit, et vendit univérsa quæ habet, et emit agrum illum.

℞. Hæc est virgo sápiens, quam Dóminus vigilántem invénit, quæ accéptis lampádibus sumpsit secum óleum, * Et veniénte Dómino, introívit cum eo ad núptias. ℣. Média nocte clamor factus est: Ecce sponsus venit, exíte óbviam ei. Et veniénte.

LECTIO VIII.

QUA in re hoc quoque notándum est, quod invéntus thesáurus abscónditur, ut

servétur, quia stúdium cœléstis desidérii a malígnis spirítibus custodíre non súfficit, qui hoc ab humánis láudibus non abscóndit. In præsénti étenim vita, quasi in via sumus, qua ad pátriam pérgimus. Malígni autem spíritus iter nostrum quasi quidam latrúnculi óbsident. Deprædári ergo desíderat, qui thesáurum públice portat in via. Hoc autem dico, non ut próximi ópera nostra bona non vídeant, cum scriptum sit: Vídeant ópera vestra bona, et gloríficent Patrem vestrum, qui in cœlis est: sed ut per hoc, quod ágimus, laudes extérius non quærámus. Sic autem sit opus in público, quátenus inténtio máneat in occúlto: ut et de bono ópere próximis præbeámus exémplum, et tamen per intentiónem, qua Deo soli placére quærimus, semper optémus secrétum.

℟. Média nocte clamor factus est: * Ecce sponsus venit, exíte óbviam ei. ℣. Prudéntes vírgines aptáte vestras lámpades. Ecce. Glória Patri. Ecce.

LECTIO IX.

THESAURUS autem cœléste est desidérium: ager vero in quo thesáurus abscónditur, disciplína stúdii cœléstis. Quem profécto agrum vénditis ómnibus cómparat, qui voluptátibus carnis renúntians, cuncta sua terréna desidéria per disciplínæ cœléstis custódiam calcat: ut nihil jam, quod caro blandítur, líbeat; nihil, quod carnálem vitam trucídat, spíritus perhorréscat.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

In Laudibus fit Commemoratio Feriæ.

Vesperæ de S. Francisco Xaverio cum Commemoratione S. Bibianæ, et Feriæ.

DIE III DECEMBRIS.

IN FESTO S. FRANCISCI XAVERII, CONFESSORIS.

Duplex.

Omnia de Communi Confessoris non Pontificis, p. lxiv, *præter ea quæ hic ponuntur propria.*

ORATIO.

DEUS, qui Indiárum Gentes beáti Francísci prædicatióne et miráculis Ecclésiæ tuæ aggregáre voluísti: concéde propítius; ut cujus gloriósa mérita venerámur, virtútum quoque imitémur exémpla. Per Dóminum.

Et fit Commem. præced.

Ant. Veni sponsa Christi, áccipe corónam, quam tibi Dóminus præparávit in ætérnum.

℣. Diffúsa est grátia in lábiis tuis. ℟. Proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

Oratio, Deus ómnium, *ut supra,* p. 411.

Postea de Feria: quod et servatur per totum Adven-

tum in Vesperis et Laudibus.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

FRANCISCUS in Xavério Diœcésis Pampelonénsis nobílibus paréntibus natus, Parísiis sancto Ignátio sese cómitem et discípulum junxit. Ipso magístro eo brevi devénit, ut in rerum divinárum contemplatióne defíxus, a terra aliquándo sublímis elevarétur: quod illi sacrificánti coram pópuli multitúdine aliquóties evénit. Has ánimi delícias magnis sui córporis cruciátibus merebátur. Nam interdícto sibi, non carnis solum et vini, sed panis quoque tritícei usu, vílibus cibis vesci sólitus, per bíduum subínde triduúmque omni prorsus aliménto abstínuit. Férreis in se flagéllis ita sæviit, ut sæpe copióso cruóre difflúeret; somnum brevíssimum, humi jacens, carpébat.

℟. Honéstum fecit illum Dóminus, et custodívit eum ab inimícis, et a seductóribus tutávit illum: * Et dedit illi claritátem ætérnam. ℣. Justum dedúxit Dóminus per vias rectas, et osténdit illi regnum Dei. Et dedit.

LECTIO V.

VITÆ austeritáte ac sanctitáte Apostólico múneri jam matúrus, cum Joánnes Tértius Lusitániæ Rex áliquot nascéntis Societátis viros a Paulo Tértio pro Indiis postulásset, sancti Ignátii hortátu, ab eódem Pontífice ad tantum opus cum Apostólici Núntii potestáte delígitur. Eo appúlsus, íllico variárum Géntium difficíllimis et váriis linguis divínitus instrúctus appáruit. Quin eum quandóque único idiómate ad divérsas Gentes concionántem, unaquæque sua lingua loquéntem audívit. Províncias innúmeras pédibus semper, et sæpe nudis, peragrávit. Fidem Japóniæ, et sex áliis Regiónibus invéxit. Multa centéna hóminum míllia ad Christum in Indiis convértit: magnósque príncipes, regésque complúres sacro Fonte expiávit. Et cum tam magna pro Deo ágeret, ea erat humilitáte, ut sancto Ignátio tunc præpósito suo, flexis génibus scríberet.

℟. Amávit eum Dóminus, et ornávit eum: stolam glóriæ índuit eum, * Et ad portas paradísi coronávit eum. ℣. Induit eum Dóminus lorícam fídei, et ornávit eum. Et ad portas.

LECTIO VI.

HUNC dilatándi Evangélii ardórem, multitúdine, et excelléntia miraculórum Dóminus roborávit. Cæco visum réddidit. Tantum marínæ aquæ signo Crucis convértit in dulcem, quantum quingéntis vectóribus, qui siti adigebán-

tur ad mortem, diu suffécit : qua in várias quoque regiónes asportáta, ægri plúrimi súbito curáti sunt. Plures mórtuos revocávit ad vitam ; inter quos prídie sepúltum érui jussum e túmulo suscitávit, duósque álios, dum efferréntur, apprehénsa eórum manu, paréntibus e féretro vivos restítuit. Prophetíæ spíritu passim afflátus, plúrima et loco et témpore remotíssima enuntiávit. Demum in Sanciáno Sinárum ínsula die secúnda Decémbris óbiit plenus méritis, laboribúsque conféctus. Demórtui cadáver viva calce per multos menses bis óbrutum, sed pénitus incorrúptum, odóre et sánguine manávit ; et ubi Málacam delátum est, pestem sævíssimam conféstim extínxit. Dénique ubíque terrárum novis, maximísque fulgéntem miráculis Gregórius Décimusquintus Sanctis adscrípsit.

℟. Iste homo, *p.* lxxj.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Marcum.

LECTIO VII. *Cap.* 16. *c*

In illo témpore : Dixit Jesus discípulis suis : Eúntes in mundum univérsum, prædicáte Evangélium omni creatúræ. Et réliqua.

Homília sancti Gregórii Papæ.

Homilia 29 *in Evangelia, post initium.*

POTEST omnis creatúræ nómine omnis nátio Géntium designári. Ante étenim dictum fúerat : In viam Géntium ne abiéritis; nunc autem dícitur : Prædicáte omni creatúræ : ut scílicet prius a Judæa Apostolórum repúlsa prædicátio, tunc nobis in adjutórium fíeret, cum hanc illa ad damnatiónis suæ testimónium supérba repulísset. Sed cum discípulos ad prædicándum Véritas mittit, quid áliud in mundo facit, nisi grana séminis spargit ? Et pauca grana mittit in sémine, ut multárum méssium fruges recípiat ex nostra fide.

℟. Iste est qui ante Deum magnas virtútes operátus est, et de omni corde suo laudávit Dóminum : * Ipse intercédat pro peccátis ómnium populórum. ℣. Ecce homo sine querela, verus Dei cultor, ábstinens se ab omni ópere malo, et pérmanens in innocéntia sua. Ipse intercédat.

LECTIO VIII.

NEQUE étenim in univérso mundo tanta fidélium messis exúrgeret, si de manu Dómini super rationálem terram illa elécta grana prædicántium non veníssent. Séquitur : Qui credíderit et baptizátus fúerit, salvus erit : qui vero non credíderit, condemnábitur. Fortásse unusquísque apud semetípsum dicat : Ego jam crédidi, salvus ero. Verum dicit, si fidem opéribus tenet. Vera étenim fides est, quæ in hoc quod verbis dicit, móribus non contradícit. Hinc est enim

quod de quibúsdam falsis fidélibus Paulus dicit : Qui confiténtur se nosse Deum, factis autem negant.

℟. Sint lumbi vestri præcíncti, et lucérnæ ardéntes in mánibus vestris : * Et vos símiles homínibus expectántibus dóminum suum, quando revertátur a núptiis. ℣. Vigiláte ergo, quia nescítis qua hora Dóminus vester ventúrus sit. Et vos. Glória Patri. Et vos.

LECTIO IX.

SIGNA autem eos, qui creditúri sunt, hæc sequéntur : In nómine meo dæmónia ejícient, linguis loquéntur novis, serpéntes tollent; et si mortíferum quid bíberint, non eis nocébit; super ægros manus impónent, et bene habébunt. Numquídnam, fratres mei, quia ista signa non fácitis, mínime créditis? Sed hæc necessária in exórdio Ecclésiæ fuérunt. Ut enim ad fidem crésceret multitúdo credéntium, miráculis fúerat nutriénda. Quia et nos, cum arbústa plantámus, támdiu eis aquam infúndimus, quoúsque ea in terra jam coaluísse videámus: et si semel radícem fíxerint, irrigátio cessábit. Hinc est enim quod Paulus dicit : Linguæ in signum sunt, non fidélibus, sed infidélibus.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

In Laudibus, fit Commemoratio Feriæ.

Vesperæ a Capitulo de sequenti, cum Commemoratione præcedentis, Feriæ et sanctæ Barbaræ, Virg. et Martyris.

DIE IV DECEMBRIS.

IN FESTO S. PETRI CHRYSOLOGI EPISCOPI, CONFESSORIS, ET ECCLESIÆ DOCTORIS.

Duplex.

Omnia de Communi Conf. Pont., p. xlvij, *præter ea quæ hic habentur propria.*

In Hymno, Iste Conféssor, *mutatur tertius versus.*

Ad Magnificat, in utrisque Vesperis, Ant. t. 2. O Doctor óptime, Ecclésiæ sanctæ lumen, beáte Petre, divínæ legis amátor, deprecáre pro nobis Fílium Dei.

ORATIO.

DEUS, qui beátum Petrum Chrysólogum Doctórem egrégium, divínitus præmonstrátum ad regéndam, et instruéndam Ecclésiam tuam éligi voluísti : præsta quæsumus; ut quem doctórem vitæ habúimus in terris, intercessórem habére mereámur in cœlis. Per Dóminum.

Deinde fit Commemoratio præcedentis.

Ant. Hic vir despíciens mundum et terréna, triúmphans, divítias cœlo cóndidit ore, manu.

℣. Justum dedúxit Dóminus per vias rectas. ℟. Et osténdit illi regnum Dei.

Oratio, Deus, qui Indiárum, *p.* 413.

Postea Feriæ Adventus.

Postremo sanctæ Barbaræ Virg. et Mart.

Ant. Veni sponsa, ℣. Spécie tua, *p.* lxxx.

Oratio, Deus qui inter, *ibidem.*

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Epistola ad Timotheum, Fidélis sermo, *de Communi Confessoris Pontificis, primo loco,* p. l.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

PETRUS, qui ob áuream ejus eloquéntiam Chrysólogi cognómen adéptus est, Foro Cornélii Æmília honéstis paréntibus natus, a prima ætáte ánimum ad Religiónem adjíciens, Cornélio Románo, tunc ejúsdem urbis Corneliénsis Epíscopo, óperam dedit; a quo étiam sciéntia, et vitæ sanctitáte cum brevi profecísset, Diáconus creátus est. Póstmodum cóntigit, ut Ravennátes ob mortem Archipræsulis sui álium (ut moris erat) ab eis eléctum Romam ad sanctum Sixtum Papam Tértium pro confirmatióne míserint una cum Legátis suis, et cum prædícto Cornélio, qui eúmdem Levítam secum perdúxit. Interim sanctus Petrus Apóstolus, et Martyr Apollináris Summo Pontífici in somnis apparuérunt, mediúmque habéntes hunc júvenem, jussérunt, ut illum et non álium, in Archiepíscopum Ravénnæ creáret. Hinc Póntifex, mox ut vidit Petrum, cognóvit eum a Dómino Deo præléctum: proptérea rejécto illo, quem ipsi offerébant, hunc solum, anno Christi quadringentésimo trigésimo tértio, illi Metropolitánæ præfécit Ecclésiæ. Quod cum Legáti Ravennaténses ægre ferrent, audíta visióne, divínæ voluntáti libénter acquiescéntes, novum Archiepíscopum máxima cum reveréntia suscepérunt.

℟. Invéni David servum meum, óleo sancto meo unxi eum, * Manus enim mea auxiliábitur ei. ℣. Nihil profíciet inimícus in eo, et fílius iniquitátis non nocébit ei. Manus enim.

LECTIO V.

PETRUS ígitur, licet invítus, in Archipræsulem consecrátus, Ravénnam dedúcitur; ubi a Valentiniáno Imperatóre, et a Galla Placídia ejus matre, ac ab univérso pópulo máxima lætítia excéptus est. Et ille ab eis id unum pétere dixit, ut quando tantum óneris pro ipsórum salúte subíre non recusávit, studérent ipsi mónitis suis obtemperáre, divinísque præcéptis non obsístere. Duórum sanctórum tunc ibi defunctórum córpora, óptimis unguéntis condíta sepelívit, Barbatiáni vidélicet presbyteri, et Germáni Antissiodorénsis Epíscopi: cujus étiam cucúllam et cilícium sibi vendicávit in hæreditátem. Projéctum, et Marcellínum in Epíscopos ordinávit.

In Classe fontem extrúxit magnitúdinis vere admirábilis, et Templa quædam magnífica ædificávit tum beáto Andréæ Apóstolo, tum áliis Sanctis. Ludos ab homínibus personátis cum váriis saltatiónibus Kaléndis Januárii fíeri sólitos concióne cohíbuit acérrima: ubi inter ália illud præcláre dixit: Qui jocári volúerit cum diábolo, non póterit gaudére cum Christo. Jussu sancti Leónis Papæ Primi scripsit póstea ad Chalcedonénse Concílium advérsus hæresim Eúthychétis. Respóndit prætérea ad Euthychen ipsum et ália epístola, quæ eídem Concílio in novis editiónibus præfíxa, et in Annáles Ecclesiásticos reláta fuit.

℟. Pósui adjutórium super poténtem, et exaltávi eléctum de plebe mea: * Manus enim mea auxiliábitur ei. ℣. Invéni David servum meum, óleo sancto meo unxi eum. Manus enim.

LECTIO VI.

Dum públice sermónes habéret ad pópulum, ádeo véhemens erat in dicéndo, ut præ nímio ardóre vox illi intérdum defécerit: sicut cóntigit in concióne mulíeris hæmorrhoissæ. Unde Ravennátes commóti, tot lácrymis, clamóribus, et oratiónibus locum replevérunt, ut póstea ipse grátias ágeret Deo, quod in lucrum amóris vérterit damnum ejúsdem sermónis. Cum tandem annos círciter decem et octo eam Ecclésiam sanctíssime rexísset, labórum suórum finem adésse divínitus prænóscens, in pátriam se cóntulit. Ubi sancti Cassiáni Templum ingréssus, magnum diadéma áureum, gemmis distínctum pretiosíssimis ófferens, super altáre majus pósuit, nec non áureum cratérem, et paténam argénteam, quam tum rábidi canis morsus, tum febres sanáre sæpius expértum est, aqua inde demíssa. Ex tunc Ravennátes, qui eúmdem secúti fúerant, dimísit, ádmonens, ut in eligéndo óptimo Pastóre invigilárent atténte. Mox Deum humíliter precátus, et sanctum Cassiánum Patrónum, ut benígne ánimam ejus excíperet, tértio Nonas Decémbris plácide ex hac vita migrávit, anno Dómini círciter quadringentésimo quinquagésimo. Sacrum illíus corpus commúni totíus civitátis fletu, ac pietáte, prope corpus ejúsdem sancti Cassiáni honorífice cónditum nostris étiam tempóribus religióse cólitur: cujus tamen bráchium, auro, et gemmis ornátum, Ravénnam delátum in Ursiána Æde venerátur.

℟. Iste est, *p.* liij.

IN III NOCTURNO.

Homilia S. Augustini Episcopi in Evangelium, Vos estis sal terræ, *ut in Communi Doctorum*, p. lxiij.

AD LAUDES.

Fit Commemoratio Feriæ, et S. Barbaræ, Virg. et Martyris.

Ant. Símile est regnum cœlórum hómini negotiatóri quærénti bonas margarítas : invénta una pretiósa, dedit ómnia sua, et comparávit eam.

℣. Diffúsa est grátia in lábiis tuis. ℟. Proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

Oratio, Deus, qui inter cætera, *p.* lxxx.

AD II VESPERAS.

Fit Commemoratio Feriæ, et S. Sabbæ Abbatis, ut infra.

DIE V DECEMBRIS.

S. SABBÆ ABBATIS.

Commemoratio in Vesp. et Laudibus.

Oratio, Intercéssio, *p.* lxv.

DIE VI DECEMBRIS.

IN FESTO S. NICOLAI, EPISCOPI ET CONFESSORIS.

Duplex.

Omnia dicuntur de Communi Confessoris Pontificis, p. xlvij, *exceptis his, quæ hic sunt propria.*

ORATIO.

DEUS, qui beátum Nicoláum Pontíficem innúmeris decorásti miráculis : tríbue quæsumus ; ut ejus méritis et précibus, a gehénnæ incéndiis liberémur. Per Dóminum.

Deinde fit Commemoratio Feriæ.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

NICOLAUM, illústri loco Pátaræ in Lycia natum, paréntes a Deo précibus impetrárunt. Cujus viri sánctitas quanta futúra esset, jam ab incunábulis appáruit. Nam infans, cum réliquos dies lac nutrícis frequens súgeret, quarta et sexta féria semel dumtáxat, idque vésperi sugébat: quam jejúnii consuetúdinem in réliqua vita semper ténuit. Adoléscens paréntibus orbátus, facultátes suas paupéribus distríbuit. Cujus illud insígne est Christiánæ benignitátis exémplum : quod, cum ejus civis egens tres fílias jam núbiles in matrimónio collocáre non posset, earúmque pudicítiam prostitúere cogitáret, re cógnita, Nicoláus noctu per fenéstram tantum pecúniæ in ejus domum injécit, quantum uníus vírginis doti satis esset : quod cum íterum et tértio fecísset, tres illæ vírgines honéstis viris in matrimónium datæ sunt.

℟. Invéni David servum meum, óleo sancto meo unxi eum : * Manus enim mea auxiliábitur ei. ℣. Nihil profíciet inimícus in eo, et fílius iniquitátis non nocébit ei. Manus enim.

LECTIO V.

CUM vero se totum Deo dedísset, in Palæstínam proféctus est, ut loca sancta viseret, et præsens venerarétur.

Qua in peregrinatióne navem conscéndens seréno cœlo, et tranquíllo mari, horríbilem nautis tempestátem prædíxit: moxque ortam, cum essent omnes in summo perículo, orans mirabíliter sedávit. Unde cum domum revérsus singuláris sanctitátis ómnibus documénta præbéret, Dei admónitu Myram, quæ Lyciæ metrópolis erat venit: quo témpore ejus urbis Epíscopo mórtuo, provinciáles Epíscopi de successóre deligéndo consultábant. Itaque in ea deliberatióne divínitus admóniti sunt, ut eum elígerent, qui postrídie mane primus in Ecclésiam ingrederétur, Nicoláus nómine. Qua observatióne adhíbita, in Ecclésiæ jánua deprehénsus est Nicoláus, et summo ómnium consénsu Myræ Epíscopus creátur. In Episcopátu castitátem, quam semper colúerat, gravitátem, oratiónis assiduitátem, vigílias, abstinéntiam, liberalitátem, et hospitalitátem, in adhortándo mansuetúdinem, in reprehendéndo severitátem, perpétuo adhíbuit.

℟. Posui adjutórium super poténtem, et exaltávi eléctum de plebe mea: * Manus enim mea auxiliábitur ei. ℣. Invéni David servum meum: óleo sancto meo unxi eum. Manus enim.

LECTIO VI.

VIDUIS et órphanis pecúnia, consílio, ópera non défuit: oppréssos ádeo sublevávit, ut étiam tres Tribúnos, per calúmniam a Constantino Augústo condemnátos, qui se propter famam ejus miraculórum oratiónibus longíssime abénti commendárant, adhuc vivens, cum Imperatóri mináciter eum terrens apparuísset, liberáverit. Cum vero contra edíctum Diocletiáni et Maximiáni Christiánæ fídei veritátem Myræ prædicáret, ab Imperatórum satellítibus comprehénsus, et longíssime abdúctus, in cárcerem conjéctus est: ubi fuit usque ad Constantínum Imperatórem: cujus jussu ex custódia eréptus, Myram rédiit. Mox ad Nicænum Concílium se cóntulit: ubi cum trecéntis illis decem et octo Pátribus Ariánam hæresim condemnávit. Inde revérsus ad Episcopátum, non ita multo post, instánte morte suspíciens in cœlum, cum Angelos sibi occurréntes intuerétur, illo Psalmo pronuntiáto: In te Dómine sperávi, usque ad eum locum: In manus tuas comméndo spíritum meum; in cœléstem pátriam migrávit. Ejus corpus Bárium in Apúlia translátum, ibídem summa celebritáte ac veneratióne cólitur.

℟. Iste est qui ante Deum, *p.* liij.

IN III NOCTURNO.

Homilia sancti Gregorii Papæ in Evangelium, Homo péregre proficíscens, *ut in*

Communi Confessoris Pontificis, primo loco, p. lv.

AD VESPERAS.

Ant. Ecce sacerdos magnus, *et Psalmi ut in secundis Vesperis de Communi Confessoris Pontificis*, p. lviij.

A Capitulo de S. Ambrosio, cum Commemoratione S. Nicolai, et Feriæ.

DIE VII DECEMBRIS.

IN FESTO S. AMBROSII, EPISCOPI, CONFESSORIS, ET ECCLESIÆ DOCTORIS.

Duplex.

A Capitulo de Communi Confes. Pontificis, p. xlvij.

In Hymno, Iste Conféssor, *mutatur tertius Versus.*

Ad Magnif. Ant. t. 2. O Doctor óptime, Ecclésiæ sanctæ lumen, beáte Ambrósi, divínæ legis amátor, deprecáre pro nobis Fílium Dei.

ORATIO.

DEUS, qui pópulo tuo ætérnæ salútis beátum Ambrósium minístrum tribuísti : præsta quæsumus; ut quem doctórem vitæ habúimus in terris, intercessórem habére mereámur in cœlis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Deinde fit Commemoratio S. Nicolai, nisi transferatur.

Ant. Amávit eum Dóminus, et ornávit eum, stolam glóriæ índuit eum, et ad portas paradísi coronávit eum.

℣. Justum dedúxit Dóminus per vias rectas. ℟. Et osténdit illum regnum Dei.

Oratio, Deus, qui beátum Nicoláum, *ut supra*, p. 419.

Postea de Feria.

AD MATUTINUM,

Et alias Horas, omnia de Communi Confessoris Pontificis, p. xlviij.

IN I NOCTURNO.

Lectiones, Fidélis sermo, *de Communi Confessoris Pontificis*, p. l.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

AMBROSIUS Epíscopus Mediolanénsis, Ambrósii civis Románi fílius, patre Gálliæ Præfécto natus est. In hujus infántis ore exámen apum consedísse dícitur : quæ res divínam viri eloquéntiam præmonstrábat. Romæ liberálibus disciplínis erudítus est. Post a Probo præfécto, Ligúriæ et Æmíliæ præpósitus : unde póstea ejúsdem Probi jussu cum potestáte Mediolánum venit : ubi mórtuo Auxéntio Ariáno Epíscopo, pópulus de successóre deligéndo dissidébat. Quare Ambrósius, pro offícii sui múnere Ecclésiam ingréssus, ut commótam seditiónem sedáret, cum multa de quiéte et tranquillitáte reipúblicæ præclάre dixísset, de repénte púero Ambrósium Epíscopum exclamánte, univérsi pópuli vox erúpit, Ambrósium Epíscopum deposcéntis.

℟. Invéni David servum

meum, óleo sancto meo unxi eum :* Manus enim mea auxiliábitur ei. ℣. Nihil profíciet inimícus in eo, et fílius iniquitátis non nocébit ei. Manus enim.

LECTIO V.

RECUSANTE illo, et eórum précibus resisténte, ardens pópuli stúdium ad Valentiniánum Imperatórem delátum est : cui gratíssimum fuit, a se deléctos júdices ad sacerdótium postulári. Fuit id étiam Probo Præfécto jucúndum, qui Ambrósio proficiscénti quasi divínans díxerat : Vade, age non ut judex, sed ut Epíscopus. Itaque cum ad pópuli desidérium Imperatóris volúntas accéderet, Ambrósius baptizátus (erat enim catechúmenus) sacrísque initiátus, ac servátis ómnibus ex institúto Ecclésiæ Ordinum grádibus, octávo die, qui fuit séptimo Idus Decémbris, Episcopále onus suscépit. Factus Epíscopus, Cathólicam Fidem et disciplínam Ecclesiásticam acérrime deféndit : multósque Ariános, et álios hæréticos ad fídei veritátem convértit, in quibus claríssimum Ecclésiæ lumen sanctum Augustínum Jesu Christo péperit.

℟. Pósui adjutórium super poténtem, et exaltávi eléctum de plebe mea : * Manus enim mea auxiliábitur ei. ℣. Invéni David servum meum : óleo sancto meo unxi eum. Manus enim.

LECTIO VI.

GRATIANO Imperatóre occíso ad Máximum ejus interfectórem legátus íterum proféctus est : eóque pœniténtiam ágere recusánte, se ab ejus communióne semóvit. Theodósium Imperatórem propter cædem Thessaloníccæ factam, ingréssu Ecclésiæ prohíbuit. Cui, cum ille David quoque regem adúlterum et homicídam fuísse dixísset, respóndit Ambrósius : Qui secútus es errántem, séquere pœniténtem. Quare Theodósius sibi ab eo impósitam públicam pœniténtiam humíliter egit. Ergo sanctus Epíscopus pro Ecclésia Dei máximis labóribus curísque perfúnctis, multis libris étiam egrégie conscríptis ántequam in morbum incíderet, mortis suæ diem prædíxit. Ad quem ægrótum Honorátus Vercellénsis Epíscopus, Dei voce ter admónitus, accúrrit, eíque sanctum Dómini Corpus præbuit : quo ille sumpto, conformátis in crucis similitúdinem mánibus, orans, ánimam Deo réddidit prídie Nonas Aprílis, anno post Christum natum trecentésimo nonagésimo séptimo.

℟. Iste est, p. liij.

IN III NOCTURNO.

Legitur Homilia sancti Augustini Episcopi in Evangelium, Vos estis sal terræ, *de Communi Doctorum,* p. lxiij.

Vesperæ de Conceptione,

cum Commemorat. sancti Ambrosii, et Feriæ.

DIE VIII DECEMBRIS.

IN FESTO CONCEPTIONIS B. M. V.

Duplex.

AD VESPERAS.

Ant. Concéptio gloriósæ, *cum reliquis de Laudibus,* p. 427.

Psalmi, Capitulum et Hymnus ut in Festis B. M. V. per annum, p. cxxvij.

℣. Concéptio est hódie sanctæ Maríæ Vírginis. ℟. Cujus vita ínclyta cunctas illústrat Ecclésias.

Ad Magnif. Ant. t. 1. *r* Gloriósæ Vírginis Maríæ Concep-tiónem digníssimam recolámus, quæ et Genitrícis dignitátem obtínuit, et Virginálem pudicítiam non amísit.

ORATIO.

FAMULIS tuis, quæsumus Dómine, cœléstis grátiæ munus impertíre : ut quibus beátæ Vírginis partus éxtitit salútis exórdium ; Conceptiónis ejus votiva solémnitas, pacis tríbuat increméntum. Per Dóminum.

Deinde fit Commemoratio sancti Ambrosii.

Ant. O Doctor óptime, Ecclésiæ sanctæ lumen, beáte Ambrósi, divínæ legis amátor, deprecáre pro nobis Fílium Dei.

℣. Justum dedúxit Dóminus per vias rectas. ℟. Et osténdit illi regnum Dei.

Oratio, Deus, qui pópulo, *ut supra*, p. 421.

Postea de Feria occurr.

Ad Completorium, et alias Horas, in fine omnium Hymnorum, etiam in Festis et Dominicis infra Octavam occurrentibus, præterquam in Hymno, Ave maris stella, *dicitur :*

Jesu, tibi sit glória,
Qui natus es de Vírgine.

Quod semper servatur, quando fit Officium de sansta Maria.

AD MATUTINUM.

Invitat. Conceptiónem Vírginis Maríæ celebrémus : * Christum éjus Fílium adorémus Dóminum.

Psalm. Veníte, exultémus, *p.* 2.

Hymnus, Ant., Psalmi et ℣℣. *Nocturnorum ut in Festis B. M. V.*, p. cxxix.

IN I NOCTURNO.

De libro Ecclesiástici.

LECTIO I. *Cap.* 24.

EGO ex ore Altíssimi prodívi, primogénita ante omnem creatúram. Ego feci in cœlis ut orirétur lumen indefíciens, et sicut nébula texi omnem terram. Ego in altíssimis habitávi, et thronus meus in colúmna nubis. Gyrum cœli circuívi sola, et profúndum abyssi penetrávi, in flúctibus maris ambulávi, et in omni terra steti : et in omni pópulo, et in omni gente primátum hábui : et ómnium excelléntium et humílium corda virtúte calcávi : et in his ómnibus réquiem

quæsívi, et in hæreditáte Dómini morábor. Tunc præcépit, et dixit mihi Creátor ómnium : et qui creávit me, requiévit in tabernáculo meo, et dixit mihi : In Jacob inhábita, et in Israel hæreditáre, et in eléctis meis mitte radíces.

℟. Hódie concépta est beáta Virgo María ex progénie David : * Per quam salus mundi credéntibus appáruit, cujus vita gloriósa lucem dedit sæculo. ℣. Conceptiónem beátæ Maríæ Vírginis cum gáudio celebrémus. Per quam.

LECTIO II.

Ab inítio, et ante sæcula creáta sum, et usque ad futúrum sæculum non désinam, et in habitatióne sancta coram ipso ministrávi. Et sic in Sion firmáta sum, et in civitáte sanctificáta simíliter requiévi, et in Jerúsalem potéstas mea. Et radicávi in pópulo honorificáto, et in parte Dei mei hæréditas illíus, et in plenitúdine sanctórum deténtio mea. Quasi cedrus exaltáta sum in Líbano, et quasi cypréssus in monte Sion ; quasi palma exaltáta sum in Cades, et quasi plantátio rosæ in Jéricho. Quasi olíva speciósa in campis, et quasi plátanus exaltáta sum juxta aquam in platéis. Sicut cinnamómum et bálsamum aromatízans odórem dedi : quasi myrrha elécta dedi suavitátem odóris : et quasi storax, et gálbanus, et úngula, et gutta, et quasi Líbanus non incísus vaporávi habitatiónem meam, et quasi bálsamum non mistum odor meus.

℟. Beatíssimæ Vírginis Maríæ Conceptiónem devotíssime celebrémus : * ut ipsa pro nobis intercédat ad Dóminum Jesum Christum. ℣. Cum jucunditáte Conceptiónem beátæ Maríæ Vírginis devotíssime celebrémus. Ut ipsa.

LECTIO III.

Ego quasi terebínthus exténdi ramos meos, et rami mei honóris et grátiæ. Ego quasi vitis fructificávi suavitátem odóris, et flores mei fructus honóris, et honestátis. Ego mater pulchræ dilectiónis, et timóris, et agnitiónis, et sanctæ spei. In me grátia omnis viæ et veritátis, in me omnis spes vitæ et virtútis. Transíte ad me omnes qui concupíscitis me, et a generatiónibus meis impléminì : Spíritus enim meus super mel dulcis, et hæréditas mea super mel et favum. Memória mea in generatiónes sæculórum. Qui edunt me, adhuc esúrient : et qui bibunt me, adhuc sítient. Qui audit me, non confundétur : et qui operántur in me, non peccábunt. Qui elúcidant me, vitam ætérnam habébunt.

℟. Gloriósæ Vírginis Maríæ Conceptiónem digníssimam recolámus, * Cujus Dóminus humilitátem respéxit, quæ Angelo nuntiánte concépit

Salvatórem mundi. ℣. Beatíssimæ Vírginis Maríæ Conceptiónem devotíssime celebrémus. Cujus. Glória Patri. Cujus.

IN II NOCTURNO.

Ex libro sancti Ambrósii Epíscopi de Virgínibus.

LECTIO IV.

Lib. 2, sub initium.

SIT vobis tamquam in imágine descrípta virgínitas, vítaque beátæ Maríæ, de qua velut in spéculo refúlget spécies castitátis, et forma virtútis. Hinc sumátis licet exémpla vivéndi, ubi tamquam in exemplári magistéria expréssa probitátis, quid corrígere, quid effúgere, quid tenére debeátis, osténdunt. Primus discéndi ardor nobílitas est magístri. Quid nobílius Dei matre? Quid splendídius ea, quam splendor elégit? Quid cástius ea, quæ corpus sine córporis contagióne generávit?

℟. Concéptio gloriósæ Vírginis Maríæ ex sémine Abrahæ, ortæ de tribu Juda, clara ex stirpe David, * Cujus vita ínclyta cunctas illústrat Ecclésias. ℣. Hódie concépta est beáta Virgo María ex progénie David. Cujus vita.

LECTIO V.

NAM de cæteris ejus virtútibus quid loquar? Virgo erat non solum córpore, sed étiam mente, quæ nullo doli ámbitu sincérum adulteráret affectum. Corde húmilis, verbis gravis, ánimo prudens, loquéndi párcior, legéndi studiósior, non in incérto divitiárum, sed in prece páuperis spem repónens: inténta óperi, verecúnda sermóne, árbitrum mentis sólita non hóminem, sed Deum quærere: nullum lædere, bene velle ómnibus, assúrgere majóribus natu, æquálibus non invidére, fúgere jactántiam, ratiónem sequi, amáre virtútem.

℟. Cum jucunditáte Conceptiónem beátæ Maríæ celebrémus: * Ut ipsa pro nobis intercédat ad Dóminum Jesum Christum. ℣. Corde et ánimo Christo canámus glóriam, in hac sacra solemnitáte præcélsæ Genitrícis Dei Maríæ. Ut ipsa.

LECTIO VI.

QUANDO ista vel vultu læsit paréntes? quando dissénsit a propínquis? quando fastidívit húmilem? quando derísit débilem? quando vitávit ínopem? Eos solos sólita cœtus virórum invísere, quos misericórdia non erubésceret, neque præteríret verecúndia. Nihil torvum in óculis, nihil in verbis procax, nihil in actu inverecúndum. Non gestus fráctior, non incéssus solútior, non vox petulántior: ut ipsa córporis spécies simulácrum fúerit mentis, figúra probitátis.

℟. Concéptio tua, Dei Génitrix Virgo, gáudium annuntiávit univérso mundo: * Ex

te enim ortus est sol justítiæ, Christus Deus noster : * Qui solvens maledictiónem, dedit benedictiónem : et confúndens mortem, donávit nobis vitam sempitérnam. ℣. Benedícta tu in muliéribus, et benedíctus fructus ventris tui. Ex te. Glória Patri. Qui solvens.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 1.

LIBER generatiónis Jesu Christi fílii David, fílii Abraham. Abraham génuit Isaac, Isaac autem génuit Jacob. Et réliqua.

Homilía sancti Augustíni Epíscopi.

Lib. 2 de Consens. Evang. c. 1.

MATTHÆUS Evangelísta sic orsus est : Liber generatiónis Jesu Christi fílii David, fílii Abraham. Quo exórdio suo satis osténdit, generatiónem Christi secúndum carnem se suscepísse narrándam. Secúndum hanc enim Christus fílius hóminis est : quod étiam se ipse sæpíssime appéllat, comméndans nobis quid misericórditer dignátus sit esse pro nobis. Nam illa supérna et ætérna generátio, secúndum quam Fílius Dei unigénitus est ante omnem creatúram, quia ómnia per ipsum facta sunt, ita ineffábilis est, ut de illa dictum a Prophéta intelligátur : Generatiónem ejus quis enarrábit?

℟. Beátam me dicent omnes generatiónes : * Quia fecit mihi Dóminus magna qui potens est, et sanctum nomen ejus. ℣. Et misericórdia ejus a progénie in progénies timéntibus eum. Quia fecit.

Bened. Cujus festum cólimus, ipsa Virgo vírginum.

LECTIO VIII.

EXEQUITUR ergo humánam generatiónem Christi Matthæus, ab Abraham generatóres commémorans, quos perdúcit ad Joseph virum Maríæ, de qua natus est Jesus. Neque enim fas erat, ut ob hoc eum a conjúgio Maríæ separándum putáret, quod non ex ejus concúbitu, sed virgo péperit Christum. Hoc enim exémplo magnífice insinuátur fidélibus conjugátis, étiam serváta pari consénsu continéntia, posse permanére, vocaríque conjúgium, non permíxto córporis sexu, sed custodíto mentis afféctu : præsértim quia nasci eis étiam fílius pótuit sine ullo compléxu carnáli, qui propter solos gignéndos fílios adhibéndus est.

℟. Felix namque es sacra Virgo María, et omni laude digníssima : * Quia ex te ortus est sol justítiæ, * Christus Deus noster. ℣. Ora pro pópulo, intérveni pro clero, intercéde pro devóto femíneo sexu : séntiant omnes tuum juvámen, quicúmque celébrant tuam sanctam Conceptiónem. Quia ex te. Glória Patri. Christus Deus.

LECTIO IX.

Cum autem evidénter dicat Apóstolus Paulus ex sémine David secúndum carnem Christum; ipsam quoque Maríam de stirpe David áliquam consanguinitátem duxísse, dubitáre útique non debémus. Cujus féminæ quóniam nec sacerdotále genus tacétur, insinuánte Luca quod cognáta ejus esset Elísabeth, quam dicit de filiábus Aaron, firmíssime tenéndum est, carnem Christi ex utróque génere propagátam, et regum scílicet, et sacerdótum: in quibus persónis apud illum pópulum Hebræórum étiam mystica únctio figurabátur, id est, chrisma, unde Christi nomen elúcet, tanto ante étiam ista evidentíssima significatióne prænuntiátum.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

AD LAUDES
ET PER HORAS.

Ant. t. 8. Concéptio glorióssæ Vírginis Maríæ, ex sémine Abrahæ, ortæ de tribu Juda, clara ex stirpe David.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliquis,* p. 17.

Ant. t. 7. Concéptio est hódie * sanctæ Maríæ Vírginis, cujus vita ínclyta cunctas illústrat Ecclésias.

Ant. t. 6. Regáli ex progénie * María exórta refúlget: cujus précibus nos adjuvári mente et spíritu devotíssime póscimus.

Ant. t. 8. Corde et ánimo Christo canámus glóriam, in hac sacra solemnitáte præcélsæ Genitrícis Dei Maríæ.

Ant. t. 7. Cum jucunditáte * Conceptiónem beátæ Maríæ celebrémus, ut ipsa pro nobis intercédat ad Dóminum Jesum Christum.

CAPITULUM. *Eccli.* 24. *b*

Ab inítio, et ante sæcula creáta sum, et usque ad futúrum sæculum non désinam, et in habitatióne sancta coram ipso ministrávi.

Hymnus, O gloriósa Vírginum, *ut infra,* p. cxxxix.

℣. Concéptio est hódie sanctæ Maríæ Vírginis. ℟. Cujus vita ínclyta cunctas illústrat Ecclésias.

Ad Bened. Ant. t. 8. Conceptiónem * hodiérnam perpétuæ Vírginis Genitrícis Dei Maríæ solémniter celebrémus, qua celsitúdo throni procéssit, allelúia.

ORATIO.

Famulis tuis, quæsumus Dómine, cœléstis grátiæ munus impertíre: ut quibus beátæ Vírginis partus éxtitit salútis exórdium; Conceptiónis ejus votíva solémnitas, pacis tríbuat increméntum. Per Dóminum.

Et fit Comm. Feriæ.

AD PRIMAM.

In ℟. *brevi dicitur* ℣. Qui natus es de María Vírgine.

Et sic dicitur per totam Octavam, etiam in Festis et Dominica infra Octavam occurrentibus. Quod semper

servatur, quando fit de B. Virgine.

AD TERTIAM.

Ant. Concéptio est hódie.

Capitulum, Ab inítio, *ut supra.*

℟. *br.* Spécie tua, * Et pulchritúdine tua. Spécie. ℣. Inténde, próspere procéde, et regna. Et pulchritúdine. Glória Patri. Spécie tua.

℣. Adjuvábit eam Deus vultu suo. ℟. Deus in médio ejus, non commovébitur.

AD SEXTAM.

Ant. Regáli ex progénie.

CAPITULUM. *Eccli.* 24. *b*

Et sic in Sion firmáta sum, et in civitáte sanctificáta simíliter requiévi, et in Jerúsalem potéstas mea. Et radicávi in pópulo honorificáto, et in parte Dei mei hæréditas illíus, et in plenitúdine sanctórum deténtio mea.

℟. *br.* Adjuvábit eam * Deus vultu suo. Adjuvábit. ℣. Deus in médio ejus, non commovébitur. Deus. Glória Patri. Adjuvábit.

℣. Elégit eam Deus, et præelégit eam. ℟. In tabernáculo suo habitáre facit eam.

AD NONAM.

Ant. Cum jucunditáte.

CAPITULUM. *Eccli.* 24. *b*

In platéis sicut cinnamómum et bálsamum aromatízans odórem dedi : quasi myrrha elécta dedi suavitátem odóris.

℟. *br.* Elégit eam Deus, * Et præelégit eam. Elégit. ℣. In tabernáculo suo habitáre facit eam. Et præelégit. Glória Patri. Elégit.

℣. Diffúsa est grátia in lábiis tuis. ℟. Proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

IN II VESPERIS.

Omnia ut in primis.

Ad Magnif. Ant. t. 1. Concéptio tua, * Dei Génitrix Virgo, gáudium annuntiávit univérso mundo : ex te enim ortus est sol justítiæ, Christus Deus noster : qui solvens maledictiónem, dedit benedictiónem : et confúndens mortem, donávit nobis vitam sempitérnam.

Et fit Commem. Feriæ.

DIE IX DECEMBRIS.

SECUNDA DIE INFRA OCTAVAM CONCEPTIONIS B. MARIÆ.

Omnia dicuntur per Octavam, ut in ipso Festo, exceptis Lectionibus quæ dicuntur, ut hic infra assignantur.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente.

IN II NOCTURNO.

Sermo sancti Augustíni Epíscopi.

LECTIO IV.

Serm. 18 *de Sanctis, in medio.*

Exultat María, et matrem se læta mirátur, et de Spíritu sancto se peperísse gaudet : nec quia péperit innúpta, terrétur, sed quia genúerit, cum exultatióne mirátur. O fémina super féminas benedícta, quæ virum

omníno non novit, et virum suo útero circúmdedit! Circúmdat virum María Angelo fidem dando, quia Heva pérdidit virum, serpénti consentiéndo. O felix obediéntia, o insígnis grátia, quæ dum fidem humíliter dedit, cœli in se opíficem corporávit! Hinc proméruit glóriam, quam ipsa póstmodum hausit. Ecce, ait, ex hoc beátam me dicent omnes generatiónes.

℟. Concéptio gloriósæ, p. 425.

LECTIO V.

O BEATA María, quis tibi digne váleat jura gratiárum, ac laudum præcónia repéndere, quæ singulári tuo asséusu mundo succurrísti pérdito? Quas tibi laudes fragílitas humáni géneris persólvat, quæ solo tuo commércio recuperándi áditum invénit? Accipe ítaque quascúmque exíles, quascúmque méritis tuis ímpares gratiárum actiónes: et cum suscéperis vota, culpas nostras orándo excúsa. Admítte nostras preces intrá sacrárium exauditiónis, et repórta nobis antídotum reconciliatiónis.

℟. Cum jucunditáte, p. 425.

LECTIO VI.

SIT per te excusábile quod per te ingérimus: fiat impetrábile quod fida mente póscimus. Accípe quod offérimus, redóna quod rogámus, excúsa quod timémus: quia tu es spes única peccatórum, per te sperámus véniam delictórum, et in te beatíssima nostrórum est expectátio præmiórum. Sancta María succúrre míseris, juva pusillánimes, réfove flébiles, ora pro pópulo, intérveni pro clero, intercéde pro devóto femíneo sexu: séntiant omnes tuum juvámen, quicúmque célebrant tuam sanctam Conceptiónem.

℟. Concéptio tua, p. 425.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 1.

LIBER generatiónis Jesu Christi fílii David, fílii Abraham. Abraham génuit Isaac, Isaac autem génuit Jacob. Et réliqua.

Homilía sancti Hierónymi Presbyteri.

Lib. 1 Comment. in Matth. in initio.

IN Isaía légimus: Generatiónem ejus quis enarrábit? Non ergo putémus Evangelístam Prophétæ esse contrárium, ut, quod ille impossíbile dixit effátu, hic narráre incípiat: quia ibi de generatióne divinitátis, hic de incarnatióne est dictum. A carnálibus autem cœpit, ut per hóminem Deum díscere incipiámus. Fílii David, fílii Abraham. Ordo præpósterus, sed necessário commutátus. Si enim primum posuísset Abraham, et póstea David, rursus ei repeténdus fúerat Abra-

ham, ut generatiónis séries texerétur.

℟. Beátam me dicent, *p.* 426.

LECTIO VIII.

IDEO autem cæteris prætermíssis, horum fílium nuncupávit: quia ad hos tantum facta est de Christo repromíssio. Ad Abraham: In sémine, inquit, tuo benedicéntur omnes Gentes, quod est Christus. Ad David: De fructu ventris tui ponam super sedem tuam. Judas autem génuit Phares et Zaram de Thamar. Notándum, in genealogía Salvatóris nullam sanctárum assúmi mulíerum, sed eas quas Scriptúra reprehéndit: ut qui propter peccatóres vénerat, de peccatóribus nascens, ómnium peccáta delére. Unde et in consequéntibus Ruth Moabítis pónitur, et Bethsabée uxor Uríæ.

℟. Felix namque, *p.* 426.

LECTIO IX.

JACOB autem génuit Joseph. Hunc locum objécit nobis Juliánus Augústus de dissonántia Evangelistárum, cur Evangelísta Matthæus Joseph díxerit fílium Jacob, et Lucas eum fílium appellárit Heli: non intélligens consuetúdinem Scripturárum, quod alter secúndum natúram, alter secúndum legem ei pater sit. Scimus enim hoc per Móysen, Deo jubénte præcéptum, ut si frater aut propínquus absque líberis mórtuus fúerit, álius accípiat uxórem ad suscitándum semen fratris vel propínqui sui. Joseph virum Maríæ. Cum virum audíeris, suspício tibi non súbeat nuptiárum: sed recordáre consuetúdinis Scripturárum, quod sponsi viri, et sponsæ vocéntur uxóres.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

In Laudibus fit Commem. Feriæ, cui in Vesp. additur Comm. S. Melchiadis, Papæ et Martyris.

Oratio, Infirmitátem nostram, *p.* xx.

DIE X DECEMBRIS.

TERTIA DIE INFRA OCTAVAM CONCEPTIONIS B. MARIÆ.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente.

IN II NOCTURNO.

Sermo sancti Bernárdi Abbátis.

LECTIO IV.

Serm. in c. 12 *Apocalypsis.*

NOVUM fecit Dóminus super terram, ut múlier circúmdaret virum, nec álium quam Christum, de quo dícitur: Ecce vir, Oriens nomen ejus. Novum quoque fecit in cœlo, ut múlier sole apparéret amícta. Dénique et coronávit eum, et vicíssim ab eo méruit coronári. Egredímini fíliæ Sion, et vidéte regem Salomónem in diadémate, quo coronávit eum mater sua. Verum hoc álias. Interim sane ingredímini magis, et vidéte Regínam in diadémate, quo coronávit eam Fílius suus. in

cápite, inquit, ejus coróna stellárum duódecim.

℟. Concéptio, *p.* 425.

LECTIO V.

DIGNUM plane stellis coronári caput quod et ipsis longe clárius micans, ornet eas, pótius quam ornétur ab eis. Quidni corónent sídera, quam sol vestit? Sicut dies verni circúmdabant eam flores rosárum, et lília convállium. Nimírum læva sponsi sub cápite ejus, et jam déxtera illíus amplexátur eam. Quis illas æstimet gemmas, quis stellas nóminet, quibus Maríæ régium diadéma compáctum est?

℟. Cum jucunditáte, *p.* 425.

LECTIO VI.

QUID ergo sidéreum micat in generatióne Maríæ, plane quod ex régibus orta, quod ex sémine Abrahæ, quod generósa ex stirpe David. Si id parum vidétur, adde quod generatióni illi ob singuláre privilégium sanctitátis divínitus nóscitur esse cóncessa: quod longe ante eísdem pátribus cœlitus repromíssa, quod mysticis præfiguráta miráculis, quod oráculis prænuntiáta prophéticis. Hanc enim sacerdotális virga, dum sine radíce flóruit: hanc Gedeónis vellus, dum in médio siccæ áreæ máduit: hanc in Ezechiélis visióne orientális porta, quæ nulli umquam pátuit, præsignábat.

℟. Concéptio tua, *p.* 425.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 1.

LIBER generatiónis Jesu Christi fílii David, fílii Abraham. Abraham génuit Isaac, Isaac autem génuit Jacob. Et réliqua.

De Homilía sancti Hilárii Epíscopi.

Comment. in Matth. cap. 1.

NON refert quis in oríginis número atque órdine collocétur, dúmmodo universórum família cœpta esse intelligátur ab uno. Itaque cum ejúsdem tribus sit Joseph et María, dum proféctus esse ex Abrahæ génere Joseph osténditur, profécta quoque docétur et María. Hæc enim in lege rátio serváta est, ut si mórtuus sine fíliis famíliæ princeps esset, defúncti uxórem postérior frater ejúsdem cognatiónis accíperet, susceptósque fílios in famíliam ejus qui mórtuus esset, reférret: manerétque ita in primogénitis successiónis ordo, cum patres eórum, qui post se nati essent, aut nómine haberéntur, aut génere.

℟. Beátam me dicent, *p.* 426.

LECTIO VIII.

SEQUENS illud est, ut, quia díximus secúndum rerum fidem generatiónis istius órdinem nec número sibi, nec successióne constáre, hujus

quoque rei rátio afferátur. Non enim levis causa est, ut áliud in narratióne sit, áliud fúerit in gestis, et áliud referátur in summa, áliud vero teneátur in número. Namque ab Abraham usque ad David quatuórdecim generatiónes numerátæ sunt : et a David usque ad transmigratiónem Babylónis in quibúsdam libris decem et septem deprehendúntur. Sed in hoc non mendácii aut negligéntiæ vítium est. Tres enim ratióne prætéritæ sunt. Nam Joras génuit Ochoziam, Ochozías vero génuit Joam, Joas deínde Amasíam, Amasías autem Ozíam : et in Matthæo Joras Ozíam genuísse scríbitur, cum quartus ab eo sit. Hoc ita, quia ex gentíli fémina Joras Ochozíam génuit, ex Achab scílicet, qui Jézabel hábuit uxórem.

℟. Felix namque, *p.* 426.

LECTIO IX.

DENIQUE per Prophétam non nisi quarta generatióne in throno régio Israélis quemquam de domo Achab esse sessúrum dícitur. Purgáta ígitur labe famíliæ gentílis, tribus, quæ prætéritis jam régulis, in quarto generatiónum consequéntium órdine numerátur, et usque ad Maríam generatiónes quatuórdecim esse scribúntur, cum in número decem et septem repeuiántur, nullus error esse póterit sciéntibus non eam solum esse Dómino nostro Jesu Christo oríginem, quæ cœpit ex María : sed in procreatióne corpórea, nativitátis ætérnæ significántiam comprehéndi.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

In Laud. fit Commem. Feriæ, et S. Melchiadis, Papæ et Martyris.

Vesperæ a Capitulo de S. Damaso, Papa et Confessore, cum Commemoratione Octavæ, et Feriæ.

DIE XI DECEMBRIS.
IN FESTO S. DAMASI, PAPÆ ET CONFESSORIS.

Semiduplex.

Omnia de Communi Confessoris Pontificis, p. xlvij, *præter sequentia.*

ORATIO.

EXAUDI Dómine preces nostras : et interveniénte beáto Dámaso Confessóre tuo atque Pontífice, indulgéntiam nobis tríbue placátus et pacem. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Et fit Commem. Octavæ, et Feriæ.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

DAMASUS Hispánus, vir egrégius et erudítus in Scriptúris, indícto primo Constantinopolitáno Concílio, nefáriam Eunómii et Macedónii hæresim extínxit. Idem Ariminénsem convéntum, a Libério jam ante rejéctum, íte-

rum condemnávit: in quo, ut scribit sanctus Hierónymus, Valéntis potíssimum et Ursácii fraúdibus damnátio Nicænæ fídei conclamáta fuit, et ingemíscens orbis terrárum, se Ariánum esse mirátus est.

℟. Invéni David servum meum, óleo sancto meo unxi eum: * Manus enim mea auxiliábitur ei. ℣. Nihil profíciet inimícus in eo, et fílius iniquitátis non nocébit ei. Manus.

LECTIO V.

BASILICAS duas ædificávit, álteram sancti Lauréntii nómine ad theátrum Pompéii, quam máximis munéribus auxit, eíque domos et prædia attríbuit: álteram via Ardeatína ad Catacúmbas. Platóniam étiam, ubi córpora sanctórum Petri et Pauli aliquámdiu jacuérunt, dedicávit, et exornávit elegántibus vérsibus. Idémque prosa et versu scripsit de virginitáte, múltaque ália metro édidit.

℟. Pósui adjutórium super poténtem, et exaltávi eléctum de plebe mea: * Manus enim mea auxiliábitur ei. ℣. Invéni David servum meum: óleo sancto meo unxi eum. Manus.

LECTIO VI.

POENAM taliónis constítuit iis, qui álterum falsi críminis accusássent. Státuit, ut, quod plúribus jam locis erat in usu, Psalmi per omnes Ecclésias die noctúque ab altérnis canseréntur, et in fine cujúsque Psalmi dicerétur: Glória Patri, et Fílio, et Spirítui sancto. Ejus jussu sanctus Hierónymus novum Testaméntum Græcæ fídei réddidit. Cum Ecclésiam rexísset annos decem et septem, menses duos, dies vigínti sex, et habuísset Ordinatiónes quinque mense Decémbri, quibus creávit Presbyteros trigínta unum, Diáconos úndecim, Epíscopos per divérsa loca sexagínta duos; virtúte, doctrína ac prudéntia clarus, prope octogenárius, Theodósio senióre imperánte, obdormívit in Dómino: et via Ardeatína una cum matre et soróre sepúltus est in Basílica, quam ipse ædificáverat. Illíus relíquiæ póstea translátæ sunt in Ecclésiam sancti Lauréntii, ab ejus nómine in Dámaso vocátam.

℟. Iste est qui ante Deum magnas virtútes operátus est, et omnis terra doctrína ejus repléta est: * Ipse intercédat pro peccátis ómnium populórum. ℣. Iste est qui contémpsit vitam mundi, et pervénit ad cœléstia regna. Ipse. Glória Patri. Ipse.

IN III NOCTURNO.

Legitur Homilia sancti Hilarii Episcopi in Evangelium, Vigiláte, *de Communi Confess. Pontif. secundo loco,* p. lx.

Et fit Commemoratio Octavæ, et Feriæ in Laudibus.

Vesperæ a Capitulo de Octava, cum Commemor. S. Damasi.

Ant. Dum esset summus Póntifex, terréna non métuit, sed ad cœléstia regna gloriósus migrávit.

℟. Justum dedúxit Dóminus per vias rectas. ℟. Et osténdit illi regnum Dei.

Oratio, Exáudi, *p.* 432.

Postea de Feria occurr.

DIE XII DECEMBRIS.

QUINTA DIE INFRA OCTAVAM CONCEPTIONIS B. MARIÆ.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente.

IN II NOCTURNO.

Ex libro S. Epiphánii Epíscopi advérsus hæreses.

LECTIO IV.

Lib. 3, *hæresi* 78, *post med.*

BEATA mater Dei María per Hevam significátur, quæ per ænígma accépit, ut mater vivéntium vocétur. Illa étenim mater vivéntium vocáta est, étiam postquam audívit : Terra es, et in terram revertéris, post transgressiónem. Et mirum est, quod post transgressiónem hoc magnum cognómen hábuit. Et quod quidem pértinet ad rem sensíbilem, ab illa Heva omnis hóminum generátio dedúcta est in terra : hic autem vere a María hæc vita mundo génita est, ut vivéntem gígneret, et fíeret María mater vivéntium. Per ægníma ígitur María mater vivéntium appelláta est.

℟. Concéptio gloriósæ, *p.* 425.

LECTIO V.

HEVÆ datum est operíre corpus sensíbile propter nuditátem sensíbilem : Maríæ vero datum est a Deo, ut páreret nobis agnum et ovem, et ex glória ipsíus agni et ovis fíeret nobis velut a véllere in sapiéntia, per virtútem ipsíus induméntum incorruptibilitátis. Heva étiam mortis causa facta est homínibus : per ipsam enim mors ingréssa est in mundum : María vero causa vitæ, per quam génita est nobis vita, et per hanc Fílius Dei advénit in mundum : et ubi abundávit peccátum, ibi superabundávit et grátia : et unde illáta est mors, illinc procéssit et vita, ut vita pro morte fíeret : et qui per mulíerem nobis vita factus est, mortem ex mulíere indúctam exclúderet. Et quóniam illic Heva, cum adhuc esset virgo, per inobediéntiam transgréssa est : e contrário per vírginem obediéntia grátiæ facta est, annuntiáto advéntu in carne de cœlo, et vita ætérna.

℟. Cum jucunditáte, *p.* 425.

LECTIO VI.

DE María accípitur (líceat mihi hoc dícere) quod scriptum est de Ecclésia : Relínquet homo patrem suum et matrem suam, et adhærébit uxóri suæ : et erunt duo in carne una. Sanctus autem Apóstolus dicit : Mystérium

hoc magnum est, ego autem dico in Christo et Ecclésia. Et vide Scripturárum accurátam dicéndi proprietátem, quod de Adam quidem dixit, formávit: de Heva vero non formátam esse, sed ædificátam. Accépit enim, inquit, unam de costis ejus, et ædificávit ipsi in uxórem. Quo osténdat, Dóminum quidem de María efformásse sibi ipsi corpus; ab ipsa vero costa ædificátam esse Ecclésiam, in eo quod punctum et apértum est ipsíus latus, et mystéria sánguinis et aquæ, prétia redemptiónis facta sunt.

℟. Concéptio tua, *p.* 425.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 1.

LIBER generatiónis Jesu Christi fílii David, fílii Abraham. Abraham génuit Isaac, Isaac autem génuit Jacob. Et réliqua.

Homilía sancti Joánnis Chrysóstomi.

Hom. 2 in Matth. post init.

AUDITU quidem mirábile est, quod ineffábilis Deus, et qui nec sermónibus explicári potest, nec cogitatiónibus comprehéndi, Patríque per ómnia coæquális, per Vírginis ad nos venit úterum, et fíeri ex mulíere dignátus est, et habére progenitóres David, et Abraham: et quid dico, David et Abraham? étiam illas, quod magis stupéndum est, féminas, quas paulo ante memorávi. Hæc ígitur áudiens mente consúrge, nihílque húmile suspicéris, sed pótius propter hoc ipsum máxime miráre, quia cum verus et diléctus Fílius sit sempitérni Dei, étiam fílius David esse dignátus est, modo ut te fílium fáceret Dei: servum patrem habére dignátus est, ut tibi servo patrem fáceret ipsum Deum.

℟. Beátam me dicent, *p.* 426.

LECTIO VIII.

VIDES ab ipso statim princípio, quam læta sint hæc núntia. Quod si ámbigis de his quæ ad tuum spectant honórem, ab iis quæ illíus sunt étiam tua disce crédere. Quantum enim cónsequi potest humána rátio, multo est difficílius Deum hóminem fíeri, quam hóminem Dei fílium consecrári. Cum ergo audíeris, quia Fílius Dei fílius sit et David et Abrahæ, dubitáre jam désine, quod et tu qui fílius es Adæ, futúrus sis fílius Dei. Non enim semetípsum ita humiliásset, nisi nos esset exaltatúrus. Natus est enim secúndum carnem, ut te nascerére spíritu: natus est ex mulíere, ut tu desíneres fílius esse mulíeris.

℟. Felix namque, *p.* 426.

LECTIO IX.

PROPTEREA duplex facta generátio est, hæc scilicet nostræ símilis, illa nostram eminénter excédens. Quod

enim natus ex fémina est, et nobis cómpetit : quod vero non ex sánguine, neque ex voluntáte carnis aut viri, sed ex Spíritu sancto, áliam nobis sublimiórem, futurámque et spíritu consequéndam generatiónem promíttit. Sed ália quoque ómnia ex símili diversitáte constábant. Nam et baptísma profécto tale suscépit, quod habéret quidem áliquid véteris, habéret et novi. Quod enim baptizátus est a Prophéta, expréssit vetus ; quod autem descéndit Spíritus, adumbrávit novum.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

In Laud. fit Comm. Feriæ.

Vesperæ de S. Lucia, Virgine et Martyre, cum Commem. Octavæ et Feriæ.

DIE XIII DECEMBRIS.

IN FESTO S. LUCIÆ, VIRGINIS ET MARTYRIS.

Duplex.

Omnia de Communi Virginum, p. lxxx, *præter sequentia.*

AD VESPERAS.

Ant. de Laud. Psalmi, Capitulum, Hymnus et ℣. *de Communi.*

Ad Magnif. Ant. t. 1. In tua patiéntia possedísti ánimam tuam, Lúcia spónsa Christi : odísti quæ in mundo sunt, et corúscas cum Angelis ; sánguine próprio inimícum vicísti.

Oratio ut ad Laudes.

Et fit Comm. Octavæ et Feriæ.

IN I NOCTURNO.

Lectiones, De virgínibus, *de Communi primo loco*, p. lxxxiij.

℟. I. Lúcia Virgo, quid a me petis, quod ipsa póteris præstáre contínuo matri tuæ? nam et fides tua illi subvénit, et ecce salváta est : * Quia jucúndum Deo in tua virginitáte habitáculum præparásti. ℣. Sicut per me cívitas Catanénsium sublimátur a Christo, ita per te Syracusána cívitas decorábitur. Quia.

℟. II. Rogávi Dóminum meum Jesum Christum, ut ignis iste non dominétur mei : * Et impetrávi a Dómino indúcias martyrii mei. ℣. Pro eo ut me diligerent, detrahébant mihi : ego autem orábam. Et impetrávi .

℟. III. Grata facta est a Dómino in certámine, quia apud Deum et apud hómines glorificáta est : in conspéctu príncipis loquebátur sapiéntiam : * Et Dóminus ómnium diléxit eam. ℣. Adjuvábit eam Deus vultu suo : Deus in médio ejus, non commovébitur. Et Dóminus. Glória Patri. Et Dóminus.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

Lúcia Virgo Syracusána, génere et christiána fide ab infántia nóbilis, una cum matre Eutychia, quæ sánguinis fluxu laborábat, Cátanam ad venerándum corpus beátæ Agathæ venit : quæ ad ejus

sepúlchrum cum supplíciter orasset, Agathæ intercessióne matri sanitátem impetrávit. Statim vero matrem exorávit, ut quam dotem sibi datúra esset, Christi paupéribus tríbui paterétur. Ut ígitur Syracúsas rédiit, omnem pecúniam quam ex facultátibus vénditis redégerat, paupéribus distríbuit.

℟. Veni sponsa Christi, áccipe corónam quam tibi Dóminus præparávit in ætérnum : pro cujus amóre sánguinem tuum fudísti, * Et cum Angelis in paradísum introísti. ℣. Veni elécta mea, et ponam in te thronum meum, quia concupívit Rex spéciem tuam. Et cum.

LECTIO V.

Quod ubi rescivísset is, cui eam paréntes contra vírgínis voluntátem despónderant, apud Paschásium Præféctum Lúciam, quod Christiána esset, accusávit. Quam ille cum nec précibus, nec minis ad cultum idolórum posset perdúcere : imo tanto magis incénsam vidéret ad celebrándas christiánæ fídei laudes, quanto magis ipse eam à senténtia avértere conabátur : Cessábunt, inquit, verba, cum ventum erit ad vérbera. Cui Virgo : Dei servis verba deésse non possunt, quibus a Christo Dómino dictum est : Cum stetéritis ante reges et præsides, nolíte cogitáre quómodo aut quid loquámini : dábitur enim vobis in illa hora quid loquámini : non enim vos estis qui loquímini, sed Spíritus sanctus, qui lóquitur in vobis.

℟. Diffúsa est grátia in lábiis tuis : * Proptérea benedíxit te Deus in ætérnum. ℣. Spécie tua, et pulchritúdine tua inténde, próspere procéde, et regna. Proptérea.

LECTIO VI.

Quam cum Paschásius interrogásset : Estne in te Spíritus sanctus? respóndit : Caste et pie vivéntes templum sunt Spíritus sancti. At ille : Jubébo te ad lupánar duci, ut te Spíritus sanctus déserat. Cui Virgo : Si invítam jússeris violári, cástitas mihi duplicábitur ad corónam. Quare Paschásius ira inflammátus Lúciam eo trahi jussit, ubi ejus virgínitas violarétur : sed divínitus factum est, ut firma Virgo ita consísteret, ut nulla vi de loco dimovéri posset. Quamóbrem Præféctus circum ipsam, pice, resína, ac fervénte óleo perfúsam, ignem accéndi imperávit : sed cum ne flamma quidem eam læderet, multis torméntis excruciáta guttur gládio transfígitur. Quo vúlnere accépto, Lúcia prædícens Ecclésiæ tranquillitátem, quæ futúra erat Diocletiáno et Maximiáno mórtuis, Idibus Decémbris spíritum Deo réddidit. Cujus corpus Syracúsis sepúltum, deínde Con-

stantinópolim, postrémo Venétias translátum est.

℞. Spécie tua, et pulchritúdine tua, * Inténde, próspere procéde, et regna. ℣. Diffúsa est grátia in lábiis tuis, proptérea benedíxit te Deus in ætérnum. Inténde. Glória Patri. Inténde.

IN III NOCTURNO.

Homilia in Evang. Símile est regnum cœlórum thesáuro, *ut in Communi non Virg.*, p. xcviij.

℞. VII. Propter veritátem, et mansuetúdniem, et justítiam : * Et dedúcet te mirabíliter déxtera tua. ℣. Spécie tua, et pulchritúdine tua inténde, próspere procéde, et regna. Et dedúcet.

℞. VIII. Dilexísti justítiam, et odísti iniquitátem : * Proptérea unxit te Deus, Deus tuus óleo lætítiæ. ℣. Propter veritátem et mansuetúdinem, et justítiam. Proptérea. Glória Patri. Proptérea unxit te Deus.

AD LAUDES

ET PER HORAS.

Ant. t. 7. *f* Orante sancta Lúcia, * appáruit ei beáta Agatha, et consolabátur ancíllam Christi.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliquis*, p. 17.

Ant. t. 7. *r* Lúcia Virgo, * quid a me petis, quod ipsa póteris præstáre contínuo matri tuæ?

Ant. t. 8. Per te Lúcia Virgo, * cívitas Syracusána decorábitur a Dómino Jesu Christo.

Ant. t. 8. Benedíco te, Pater Dómini mei Jesu Christi, quia per Fílium tuum ignis extínctus est a látere meo.

Ant. t. 8. Soror mea Lúcia, * Virgo Deo devóta, quid a me petis, quod ipsa póteris præstáre contínuo matri tuæ?

Capitulum, *Hymnus*, *et* ℣. *de Comm. Virginum*, p. xcj.

Ad Bened. Ant. t. 1. Colúmna es immóbilis, Lúcia sponsa Christi; quia omnis plebs te expéctat, ut accípias corónam vitæ, allelúia.

ORATIO.

Exaudi nos Deus salutáris noster : ut, sicut de beátæ Lúciæ Vírginis et Mártyris tuæ festivitáte gaudémus; ita piæ devotiónis erudiámur afféctu. Per Dóminum.

Et fit Commemoratio Octavæ et Feriæ.

AD VESPERAS.

Ant. de Laud. Psalmi, Capitul. et Hymn. de Communi Virginum, p. xcij.

℣. Diffúsa est grátia in lábiis tuis. ℞. Proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

Ad Magnif. Ant. t. 7. Tanto póndere eam fixit Spíritus sanctus, ut Virgo Christi immóbilis permanéret.

Et fit Commemoratio Octavæ et Feriæ.

Quando Festum S. Luciæ occurrerit in Dominicam III

Adventus, transferendum erit in diem sequentem : et tunc in II Vesp. S. Luciæ omnia dicantur de die Octava Conceptionis, ut in I Vesperis Festi, cum Commem. S. Luciæ et Feriæ.

DIE XIV DECEMBRIS.

SEPTIMA DIE INFRA OCTAVAM CONCEPTIONIS B. MARIÆ.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente.

Si autem hac die occurrat Feria quarta Quatuor temporum, Lectiones primi Nocturni leguntur de Parabolis Salomonis, Ego sapiéntia, *ut in Festis B. M. V.*, p. cxxxj, *cum* ℞℞. *ut in Festo,* p. 424.

IN II NOCTURNO.

Ex Epístola S. Ambrósii Epíscopi ad Siricium Papam.

LECTIO IV. *Ep.* 81. *al.* 7.

De via perversitátis prodúntur dícere : Virgo concépit, sed non virgo generávit. Pótuit ergo virgo concípere, non pótuit virgo generáre, cum semper concéptus præcédat, partus sequátur ? Sed si doctrínis non créditur sacerdótum, credátur oráculis Christi, credátur mónitis Angelórum dicéntium : Quia non est impossíbile Deo omne verbum. Credátur Symbolo Apóstolorum, quod Ecclésia Romána intemerátum semper custódit et servat. Audívit María vocem Angeli, et quæ ante díxerat : Quómodo fiet istud ? non de fide generatiónis intérrogans, respóndit póstea : Ecce ancílla Dómini : contíngat mihi secúndum verbum tuum.

℟. Concéptio, *p.* 425.

Ex libro S. Hierónymi Presbyteri advérsus Joviniánum.

LECTIO V.

Ex Apologia ad Pammachium pro libro adversus Jovinianum, in fine.

Christus virgo, mater vírginis nostri virgo perpétua, mater et virgo. Jesus enim clausis ingréssus est óstiis : et in sepúlchro ejus, quod novum et in petra duríssima fuérat excísum, nec ántea quis, nec póstea pósitus est. Hortus conclúsus, fons signátus : de quo fonte ille flúvius manat, juxta Joel, qui írrigat torréntem vel fúnium, vel spinárum : fúnium peccatórum, quibus ante alligabámur : spinárum, quæ suffócant seméntem patrisfamílias. Hæc est porta Orientális, ut ait Ezéchiel, semper clausa, et lúcida opériens in se, vel ex se próferens Sancta sanctórum : per quam sol justítiæ et Póntifex noster secúndum órdinem Melchísedech ingréditur et egréditur.

℟. Cum jucunditáte, *p.* 425.

Ex libro S. Irenæi Epíscopi et Mártyris advérsus hæreses.

LECTIO VI. *Lib.* 5. *Cap.* 19.

In sua própria veniénte Dómino, et sua própria eum bajulánte conditióne, quæ ba-

julátur ab ipso, et recapitulatiónem ejus quæ in ligno fuit inobediéntiæ, per eam quæ in ligno est, obediéntiam faciénte, et seductióne illa solúta, qua sedúcta est male illa, quæ jam viro destináta erat virgo Heva, per veritátem evangelizáta est bene ab Angelo jam sub viro Virgo María. Quemádmodum enim illa per angélicum sermónem sedúcta est, ut effúgeret Deum, prævaricáta verbum ejus : ita et hæc per angélicum sermónem evangelizáta est, ut portáret Deum, obédiens ejus verbo. Et sicut illa sedúcta est, ut effúgeret Deum : sic hæc suása est obedíre Deo ; uti vírginis Hevæ Virgo María fíeret advocáta. Et quemádmodum adstríctum est morte genus humánum per vírginem, solvátur per vírginem : æqua lance dispósita virginális inobediéntia, per virginálem obediéntiam.

℟. Conceptio tua, *p.* 425.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 1.

LIBER generatiónis Jesu Christi fílii David, fílii Abraham. Abraham génuit Isaac, Isaac autem génuit Jacob. Et réliqua.

De Homilía sancti Joánnis Chrysóstomi.

Unde supra paulo post.

CUJUS vero rei grátia librum ipsum generatiónis Christi vocat, ubi non sola útique generátio, sed tota prorsus ipsíus mystérii dispensátio continétur ? Quia totíus scílicet dispensatiónis caput, radix atque princípium ómnium nobis in hoc consístit bonórum. Ut enim Móyses librum cœli appellávit ac terræ, cum certe non de cœlo solum terráque loquerétur, sed de cunctis quæ inter ista subsístunt; ita étiam Evangelísta ab ipso ómnium fonte et cápite bonórum librum vocávit.

℟. Beátam me dicent, *p.* 426.

LECTIO VIII.

QUA vero de causa non eum ante fílium Abrahæ, et póstea fílium David nuncupávit ? Non, sicut opinántur áliqui, ab inferióribus volens ad superióra conscéndere. Cæterum fecísset quod fecit et Lucas ; nunc autem e contrário facit. Cur ergo commemorávit priórem David? Quia ipse procul dúbio in ómnium versabátur ore, ob insígne honóris et glóriæ, ob ipsíus quoque témporis spátia junctióra. Etsi enim utríque promíserat Deus, sed tamen illud quasi antíquum reticebátur, hoc vero quasi novum et recens ab ómnibus celebrabátur.

℟. Felix namque es, *p.* 426.

Si fuerit in Quatuor Temporibus, Lectio IX *legitur de Homilia Feriæ ; alias*

LECTIO IX.

IPSI namque Judæi dicunt : Nonne ex sémine David, et

Béthlehem castéllo, unde erat David, venit Christus? Nemo ígitur illum fílium Abrahæ; sed omnes fílium David nominábant; qui étiam honorabilióres quosque de sanctitáte Reges, qui post David fuísse referúntur, ab illo omnes vocábant. Nec ipsi solum, verum étiam Deus: nam et Ezéchiel, et álii Prophétæ dicunt, David surrectúrum esse eis, atque ventúrum: non de illo útique mórtuo jam loquéntes, sed de iis, qui illius virtútem erant imitatúri. Proptérea igitur a notióre ínterim, et celebratióre persóna sumit exórdium: et tum demum ad antiquiórem recúrrit paréntem.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

In Laudibus fit Commem. Feriæ.

Ad Vesperas, Duplex: et omnia dicuntur sicut in I Vesperis Festi, cum Comm. Feriæ.

Si dies Octava Conceptionis B. M. V. inciderit in Dominicam III Adv., fit Officium de Dominica hoc modo: Vesperæ in Sabbato præc. dicuntur de Feria, ut in Psalterio, scilicet Ant. Benedíctus. *Psalmi de Sabbato: et a Capitulo fit de Dominica, cum Commemoratione diei Octavæ, ut in I Vesperis Festi. Ant.* Gloriósæ Vírginis, ℣. Concéptio est hódie, *Oratio,* Fámulis tuis, *p.* 423. *Suffragia consueta, et Preces omittuntur propter Octavam.*

Sequenti die fit de Dominica prædicta, cum Comm. Octavæ in Laud. et II Vesperis, et non dicuntur Suffragia, nec Preces ad Primam, et Completorium.

DIE XV DECEMBRIS.

OCTAVA CONCEPTIONIS B. M. V.

Duplex.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente.

Si autem hac die occurrat Feria IV *Quatuor Temporum, Lectiones I Noct. leguntur de Parabolis Salomonis,* Ego sapientia, *ut infra,* p. cxxxj, *cum* ℟℟. *ut in Festo,* p. 424.

IN II NOCTURNO.

De Expositióne S. Gregórii Papæ in libros Regum.

Lectio IV. *In* 1 *Reg.* 1.

Fuit vir unus de Ramáthaim Sophim, de monte Ephraim. Potest hujus montis nómine beatíssima semper Virgo María Dei Génitrix designári. Mons quippe fuit, quæ omnem eléctæ creatúræ altitúdinem electiónis suæ dignitáte transcéndit. An non mons sublímis María, quæ ut ad conceptiónem ætérni Verbi pertíngeret, méritórum vérticem supra omnes Angelórum choros, usque ad sólium Deitátis eréxit? Hujus enim montis præcellentíssimam dignitátem Isaías vatícinans,

ait : Erit in novíssimis diébus præparátus mons domus Dómini in vértice móntium. Mons quippe in vértice móntium fuit, quia altitúdo Maríæ supra omnes Sanctos refúlsit.

℟. Concéptio gloriósæ, p. 425.

Ex Epístola S. Leónis Papæ ad Pulchériam Augústam.

LECTIO V.

Epist. 13, *ante medium.*

SACRAMENTUM reconciliatiónis nostræ ante témpora ætérna dispósitum, nullæ implébant figúræ : quia nondum supervénerat Spíritus sanctus in Vírginem, nec virtus Altíssimi obumbráverat ei, ut et intra intemeráta víscera, ædificánte sibi Sapiéntia domum, Verbum caro fíeret, et forma Dei ac forma servi in unam conveniénte persónam, creátor témporum nascerétur in témpore, et per quem facta sunt ómnia, ipse inter ómnia gignerétur. Nisi enim novus homo, factus in similitúdinem carnis peccáti, nostram suscíperet vetustátem, et consubstantiális Patri consubstantiális esse dignarétur et matri, naturámque sibi nostram solus a peccáto liber uníret; sub jugo diáboli generáliter tenerétur humána captívitas.

℟. Cum jucunditáte, p. 425.

De Expositióne S. Basílii Epíscopi in Isaíam Prophétam.

LECTIO VI.

In cap. 8, *post initium.*

ACCESSI, inquit, ad prophetíssam, et in útero accépit, et péperit fílium. Quod María prophétissa fúerit, ad quam próxime accéssit Isaías per prænotiónem spíritus, nemo contradíxerit, qui sit memor verbórum Maríæ, quæ prophético afflláta spíritu elocúta est. Quid enim ait? Magníficat ánima mea Dóminum : et exultávit spíritus meus in Deo salutári meo : quia respéxit humilitátem ancíllæ suæ : ecce enim ex hoc beátam me dicent omnes generatiónes. Quod si ánimum accommodáveris univérsis ejus verbis, non útique conténtiose negáveris eam fuísse prophetíssam, quod Dómini spíritus in eam supervénerit, et virtus Altíssimi obumbráverit ei.

℟. Concéptio tua, p. 425.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 1.

LIBER generatiónis Jesu Christi fílii David, fílii Abraham. Abraham génuit Isaac, Isaac autem génuit Jacob. Et réliqua.

De Homília S. Joánnis Chrysóstomi.

Unde supra, paulo post.

DUO sunt quæ páriunt quæstiónem. Unum, quæ causa sit, ut in generatiónum catálogo Virgo sileátur : álterum vero, qua ratióne Joseph memorétur, cui certe nihil cum Christi generatióne est commúne. Vidétur enim et unum

abundáre, et álterum deésse. Quid ergo dicémus? quod útique primum illud necésse fúerit memorári, quemádmodum ex David Virgo descénderit. Unde hoc ítaque discémus? Audi ad Gábriel loquéntem Dóminum : Vade ad Vírginem desponsátam viro, cui nomen Joseph, ex domo et família David. Quid vis audíre maniféstius, cum ex domo et família David illam Vírginem esse cognóscas?

℞. Beátam me dicent omnes, *p.* 426.

LECTIO VIII.

NON erat mos apud Hebræos, generatiónum catálogum per féminas téxere. Ut ergo et morem custodíret (ne in ipso statim princípio viderétur antíqua destrúere), et nobis Vírginem cértius indicáret, paréntes ejus réticens atque majóres, de Joseph generatióne non tácuit. Sive enim hæc fecísset in Vírgine, novitátis non effugísset invídiam : sive Joseph reticuísset, non agnoscerémus ex qua tribu Virgo subsísteret. Ut ergo et nos discernerémus, quæ esset María, vel unde, et consuetúdo legis permanéret immóbilis, generatiónum catálogum usque ad sponsum ejus perdúxit, ac de domo illum David esse monstrávit.

℞. Felix namque, *p.* 426.

Si fuerit in Quatuor Temporibus, Lectio IX *erit de Homilia Feriæ; alias*

LECTIO IX.

HOC enim declaráto, illud quoque páriter osténdit, quod scílicet inde esset et Virgo : quia útique nequáquam justus iste paterétur uxórem sibi aliúnde, quam unde lex præcipiébat, elígere. Póssumus vero áliam quoque et altiórem quidem proférre ratiónem, ob quam paréntes Vírginis prætermíssi sunt. Sed quæ ea est? Nóluit Evangelísta recénti adhuc témpore novi illíus admirandíque partus Judæis esse maniféstum, quod Christus natus fuísset ex Vírgine. Neque próprius noster hic sermo est, sed a nobis de Patrum atque insígnium virórum traditióne suscéptus.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

In Laud. fit Commemor. Feriæ occurrentis.

In II Vesperis omnia dicuntur ut in II Vesperis Festi, addita tamen Commem. seq. et Feriæ occurrentis.

DIE XVI DECEMBRIS.

IN FESTO S. EUSEBII, EPISCOPI ET MARTYRIS.

Semiduplex.

Omnia de Comm. unius Mart., p. xix, *præter Orationem et Lectiones proprias, ut infra.*

ORATIO.

DEUS, qui nos beáti Eusébii Mártyris tui atque Pontíficis ánnua solemnitáte lætíficas : concéde propítius ; ut, cujus natalítia cólimus, de

ejúsdem étiam protectióne gaudeámus. Per Dóminum.

Et fit Comm. Feriæ.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente.

Sed si occurrat in Quatuor Temporibus tunc legitur, A Miléto, *ut in Communi unius Martyris*, p. xxij.

IN II NOCTURNO.

Lectio iv.

Eusebius natióne Sardus, Románæ urbis lector, post Vercelléusis Epíscopus, ad hanc regéndam Ecclésiam mérito est créditus divíno eléctus judício: nam quem numquam ante constitúti electóres cognóverant, postthábitis cívibus, simul ut vidérunt, et probavérunt, tantúmque intérfuit, ut probarétur, quantum ut viderétur. Primus in Occidéntis pártibus in eádem Ecclésia eósdem mónachos instítuit esse, quos Clóricos, ut esset in ipsis viris et contémptus rerum, et accurátio Levitárum. Ariánis impietátibus ea tempestáte per Occidéntem longe latéque tradúctis, advérsus eas viríliter sic dimicávit, ut ejus invícta fides Libérium Summum Pontíficem ad vitæ solátium erígeret. Quare hic sciens, in ipso fervére Spíritum Dei, cum ei significásset, ut penes Imperatórem una cum suis legátis patrocínium fídei suscíperet, mox cum illis proféctus est ad Constántium, apud quem eníxius agens, quidquid legatióne petebátur, obtínuit, ut Episcopórum nempe cœtus celebrarétur.

℟. Honéstum fecit illum Dóminus, et custodívit eum ab inimícis, et a seductóribus tutávit illum: * Et dedit illi claritátem ætérnam. ℣. Descendítque cum illo in fóveam: et in vínculis non derelíquit eum. Et dedit.

Lectio v.

Collectum est Mediolání anno sequénti Concílium, ad quod a Constántio invitátum Eusébium concupitúmque, ac vocátum a Libérii legátis, tantum abest, ut malignántium synagóga Arianórum contra sanctum Athanásium furéntium in suas partes addúceret, ut pótius disérte statim ipse declárans e præséntibus quosdam sibi compértos hærética labe pollútos, Nicænam imo fidem proposúerit iis subscribéndam, ántequam cætera tractaréntur. Quod Ariánis acérbe irátis negántibus, nedum in Athanásium recusávit ipse subscríbere, quin sancti Dionysii mártyris, qui decéptus ab ipsis subscrípserat, captivátam simplicitátem ingeniosíssime liberávit. Quamóbrem illi gráviter indignántes, post multas illátas injúrias, exílio illum mulctárunt: sed sanctus vir excússo púlvere, nec Cæsaris minas véritus, nec enses obstríctos, exílium véluti sui

ministérii officium accépit : missúsque Scythópolim, famem, sitim, vérbera, divérsaque supplícia perpéssus, pro fide strénue vitam contémpsit, mortem non métuit, corpus carnifícibus trádidit.

℟. Desidérium ánimæ ejus tribuísti ei Dómine, * Et voluntáte labiórum ejus non fraudásti eum. ℣. Quóniam prævenísti eum in benedictiónibus dulcédinis : posuísti in cápite ejus corónam de lápide pretióso. Et voluntáte.

LECTIO VI.

QUANTA in eum tunc Arianórum crudélitas fúerit, ac effrons inverecúndia, osténdunt graves lítteræ plenæ róboris, pietátis, ac religiónis, quas e Scythópoli scripsit ad Vercelléns em Clerum, et pópulum, aliósque finítimos, e quibus étiam est explorátum, ipsórum nec minis, inhumanáque sævítia potuísse umquam eum deterréri, nec serpentína blanda subtilitáte ad eórum societátem perdúci. Hinc in Cappadóciam, postremóque ad superióres Ægypti Thebáidas præ constántia sua deportátus, exílii rigóres tulit ad mortem usque Constántii, post quem ad gregem suum revérti permíssus, non prius redíre vóluit, quam reparándis fídei jactúris ad Alexandrínam Synodum sese conférret, postque Médici præstántis instar péragrans Oriéntis províncias, in fide infírmos ad íntegram valetúdinem restitúeret, eos instítuens in Ecclésiæ doctrína. Inde salubritáte pari digrésso in Illyricum, tandémque in Itáliam deláto, ad ejus réditum lugúbres vestes Itália mutávit : ubi postquam Psalmórum ómnium expurgátos a se commentários Orígenis édidit, Eusebiíque Cæsareénsis, quos vérterat de Græco in Latínum, demum tot egrégie factis illústris ad immarcescíbilem glóriæ corónam tantis ærúmnis proméritam sub Valentiniáno et Valénte, Vercéllis migrávit.

℟. Stola jucunditátis, *p* xxvj.

IN III NOCTURNO.

Hom. in Evang. Si quis vult, *de Comm. unius Mart., secundo loco*, p. xxxij.

℟. VIII. Dómine, prævenísti, *p.* xxix.

Si fuerit in Quatuor Temporibus, Lectio IX *de Homil. Feriæ, et Comm. in Laud.*

¶ *De Vig. S. Thomæ Apost. nihil fit nisi in Missa.*

DIE XXI DECEMBRIS.

IN FESTO

S. THOMÆ APOSTOLI.

Duplex.

Omnia de Communi Apostolorum, p. ij, *exceptis iis quæ hic sunt propria.*

Ad Magnificat in utrisque Vesp., et ad Bened. in Laud.

Ant. t. 3. Quia vidísti me, Thoma, credidísti : beáti qui non vidérunt, et credidérunt, allelúia.

ORATIO.

Da nobis, quæsumus Dómine, beáti Apóstoli tui Thomæ solemnitátibus gloriári: ut ejus semper et patrocíniis sublevémur, et fidem cóngrua devotióne sectémur. Per Dóminum.

Comm. Feriæ Adv. Ant. O.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Epistola B. Pauli Apostoli ad Corinthios, Sic nos exístimet, *de Comm. Apost.*, p. v.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

Thomas Apóstolus, qui et Dídymus, Galilæus, post accéptum Spíritum sanctum, in multas províncias profédctus est ad prædicándum Christi Evangélium: Parthis, Medis, Persis, Hyrcánis, et Bactris christiánæ fídei et vitæ præcépta trádidit. Postrémo ad Indos se cónferens, eos in christiána religióne erudívit. Qui ad extrémum, vitæ doctrinæque sanctitáte, et miraculórum magnitúdine, cum cæteris ómnibus sui admiratiónem, et Jesu Christi amórem commovísset, illíus gentis regem, idolórum cultórem, magis ad iram accéndit: cujus senténtia condemnátus, telísque confóssus, Calamínæ Apostolátus honórem martyrii coróna decorávit.

℟. Vidi conjúnctos viros, *p.* viij.

Lectio V, Scriptum est, *de Sermone S. Gregorii, Papæ, ut Lectio* IV *de Comm. Apost. p.* vij.

℟. Beáti estis, *p.* viij.

Lectio VI, Quot ergo sunt bona, *ut Lectio* V *de eodem Communi*, p. viij.

℟. Isti sunt, *p.* ix.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Joánnem.

LECTIO VII. *Cap.* 20. *f*

In illo témpore: Thomas unus ex duódecim, qui dícitur Dídymus, non erat cum eis quando venit Jesus. Et réliqua.

Homilía S. Gregórii Papæ.

Ex Hom. 27 *in Evang. post medium.*

Quid, fratres charíssimi, quid inter hæc animadvértitis? Numquid casu gestum créditis, ut électus ille discípulus tunc deésset, post autem véniens audíret, áudiens dubitáret, dúbitans palpáret, palpans créderet? Non hoc casu, sed divína dispensatióne gestum est. Egit namque miro modo supérna cleméntia, ut discípulus ille dúbitans, dum in magístro suo vúlnera palpáret carnis, in nobis vúlnera sanáret infidelitátis. Plus enim nobis Thomæ infidélitas ad fidem, quam fides credéntium discipulórum prófuit: quia dum ille ad fidem palpándo redúcitur, nostra mens, omni dubitatióne postpósita, in fide solidátur.

℟. Isti sunt qui vivéntes in

carne, plantavérunt Ecclésiam sánguine suo : * Cálicem Dómini bibérunt, et amíci Dei facti sunt. ℣. In omnem terram exívit sonus eórum, et in fines orbis terræ verba eórum. Cálicem.

LECTIO VIII.

SIC quippe discípulum Dóminus post resurrectiónem suam dubitáre permísit, nec tamen in dubitatióne deséruit : sicut ante nativitátem suam habére Maríam sponsum vóluit, qui tamen ad ejus núptias non pervénit. Nam ita factus est discípulus dúbitans et palpans, testis veræ resurrectiónis, sicut sponsus matris fúerat custos integérrimæ virginitátis. Palpávit autem et exclamávit : Dóminus meus, et Deus meus. Dicit ei Jesus : Quia vidísti me, credidísti. Cum Paulus Apóstolus dicat : Est autem fides sperandárum substántia rerum, arguméntum non apparéntium : profécto liquet, quia fides illárum rerum arguméntum est, quæ apparére non possunt. Quæ étenim appárent, jam fidem non habent, sed agnitiónem.

℟. Isti sunt viri sancti, quos elégit Dóminus in charitáte non ficta, et dedit illis glóriam sempitérnam : * Quorum doctrína fulget Ecclésia, ut sole luna. ℣. Sancti per fidem vicérunt regna, operáti sunt justítiam. Quorum. Glória Patri. Quorum.

LECTIO IX.

DUM ergo vidit Thomas, dum palpávit, cur ei dícitur : Quia vidísti me, credidísti? Sed áliud vidit, áliud crédidit. A mortáli quippe hómine divínitas vidéri non pótuit. Hóminem ergo vidit, et Deum confréssus est, dicens : Dóminus meus et Deus meus. Vidéndo ergo crédidit, qui considerándo verum hóminem, hunc Deum, quem vidére non póterat, exclamávit. Lætíficat valde quod séquitur : Beáti qui non vidérunt, et credidérunt. In qua nimírum senténtia nos speciáliter signáti sumus, qui eum, quem carne non vídimus, mente retinémus. Nos signáti sumus : sed si fidem nostram opéribus séquimur. Ille étenim vere credit, qui exércet operándo quod credit.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

Si vero hoc Festum occurrat in Quatuor Temporibus, nona Lectio legitur de Homilia illius Feriæ.

Pro Commem. Adventus.

Ant. Nolíte timére, quinta enim die véniet ad vos Dóminus noster.

℣. Vox clamántis in desérto: Paráte viam Dómini. ℟. Rectas fácite sémitas ejus.

Oratio ut in Adventu.

Si hoc Festum transferatur, tunc Ant. Nolite timére, *dicitur ad Benedictus in Dominica, loco Ant.* Ave María, *et in Officio S. Thomæ pro*

Commemoratione Adventus ponitur Ant. Feriæ secundæ, Dicit Dóminus : Pœniténtiam ágite : appropinquávit enim regnum cœlórum, allelúia.

℣. Vox clamántis.

FESTA JANUARII.

Prima die non impedita dicitur Officium Defunctorum.

DIE XI JANUARII.

S. HYGINI,

PAPÆ ET MARTYRIS,

Fit Commemoratio, sicut et in Laudibus, infra Octavam Epiphaniæ.

Oratio, Infirmitátem, *p.* xx.

DOM. II POST EPIPH.

FESTUM

SS. NOMINIS JESU.

Duplex II *Classis.*

¶ *Occurrente Dominica Septuagesimæ, reponitur hoc Festum (quoad Officium) in diem* xxviij *Januarii, tamquam in Sedem propriam (translato quocumque alio Festo, si alicubi occurrat, nisi sit altioris ritus), et tunc legitur Lectio nona de sancta Agnete secundo, et fit de ea Commemoratio in Laudibus tantum.*

Sed advertendum est quod in fine ℣℣. ℟℟. *et Antiphonarum, omittendum erit* Allelúia : *similiter et in* ℟℟. *brevibus Horarum, quia erit post Septuagesimam.*

AD VESPERAS.

Ant. t. 1. Omnis qui invocáverit Nomen Dómini, salvus erit.

Psalm. Dixit Dóminus, *cum reliquis de Dominica,* p. 125, *et loco ultimi, Psalm.* Crédidi, *p.* 129.

Ant. t. 2. Sanctum et terríbile Nomen ejus : inítium sapiéntiæ timor Dómini.

Ant. t. 3. *r* Ego autem in Dómino gaudébo, et exultábo in Deo Jesu meo.

Ant. t. 4. A solis ortu usque ad occásum, laudábile Nomen Dómini.

Ant. t. 5. Sacrificábo hóstiam laudis, et Nomen Dómini invocábo.

CAPITULUM. *Philip.* 2.

FRATRES, Christus humiliávit semetípsum, factus obédiens usque ad mortem, mortem autem crucis. Propter quod et Deus exaltávit illum, et donávit illi Nomen quod est super omne Nomen : ut in Nómine Jesu omne genu flectátur.

HYMNUS.

JESU, dulcis memória,
Dans vera cordi gáudia :
Sed super mel, et ómnia,
Ejus dulcis præséntia.

Nil cánitur suávius,
Nil audítur jucúndius,
Nil cogitátur dúlcius,
Quam Jesus Dei Fílius.

Jesu, spes pœniténtibus,
Quam pius es peténtibus !
Quam bonus te quæréntibus !
Sed quid inveniéntibus ?

Nec lingua valet dícere,
Nec líttera exprímere :

Expértus potest crédere,
Quid sit Jesum dilígere.

Sis Jesu nostrum gáudium,
Qui es futúrus præmium:
Sit nostra in te glória,
Per cuncta semper sæcula.
Amen.

℣. Sit Nomen Dómini benedíctum, allelúia. ℟. Ex hoc nunc et usque in sæculum, allelúia.

Ad Magnif. Ant. t. 6. Fecit mihi magna qui potens est, et sanctum Nomen ejus, allelúia.

ORATIO.

DEUS, qui unigénitum Fílium tuum constituísti humáni géneris Salvatórem, et Jesum vocári jussísti: concéde propítius; ut cujus sanctum Nomen venerámur in terris, ejus quoque aspéctu perfruámur in cœlis. Per eúmdem Dóminum.

Et fit Comm. Dominicæ secundæ post Epiphaniam.

Ad Completorium, et per Horas diei in fine Hymnorum dicitur:

Jesu tibi sit glória,
Qui natus es de Vírgine.

AD MATUTINUM.

Invitat. Admirábile Nomen Jesu, quod est super omne Nomen, * Veníte adorémus.

Psalm. Veníte, exultémus, *p.* 2.

HYMNUS.

JESU Rex admirábilis,
Et triumphátor nóbilis,
Dulcédo ineffábilis,
Totus desiderábilis:
Hiemalis.
Quando cor nostrum vísitas,
Tunc lucet ei véritas,
Mundi viléscit vánitas,
Et intus fervet cháritas.

Jesu dulcédo córdium,
Fons vivus, lumen méntium,
Excédens omne gáudium,
Et omne desidérium.

Jesum omnes agnóscite,
Amórem ejus póscite;
Jesum ardénter quærite,
Quæréndo inardéscite.

Te nostra Jesu vox sonet,
Nostri te mores éxprimant,
Te corda nostra díligant,
Et nunc et in perpétuum.
Amen.

IN I NOCTURNO.

Ant. t. 1. Dómine Dóminus noster, quam admirábile est Nomen tuum in univérsa terra.

Psalm. Nocturnorum, ut in Festis B. Mariæ Virginis, p. cxxx. *Psalmus vero primus incipitur a secundo versu*, Quóniam eleváta est.

Ant. t. 2. In Nómine Jesu omne genu flectátur cœléstium, terréstrium, et infernórum.

Ant. t. 3. *r* Confitémini Dómino, et invocáte Nomen ejus: mementóte quóniam excélsum est Nomen ejus.

℣. Propter Nomen tuum Dómine, propitiáberis peccáto meo. ℟. Multum est enim.

De Actibus Apostolórum.

LECTIO I. *Cap.* 3.

PETRUS autem et Joánnes ascendébant in templum

ad horam oratiónis nonam. Et quidam vir, qui erat claudus ex útero matris suæ, bajulabátur : quem ponébant quotídie ad portam templi, quæ dícitur Speciósa, ut péteret eleemósynam ab introeúntibus in templum. Is cum vidísset Petrum et Joánnem incipiéntes introíre in templum, rogábat ut eleemósynam accíperet. Intuens autem in eum Petrus cum Joánne, dixit : Réspice in nos. At ille intendébat in eos, sperans se áliquid acceptúrum ab eis. Petrus autem dixit : Argéntum et aurum non est mihi : quod autem hábeo, hoc tibi do : In Nómine Jesu Christi Nazaréni surge, et ámbula. Et apprehénsa manu ejus déxtera, allevávit eum, et prótinus consolidátæ sunt bases ejus, et plantæ. Et exíliens stetit, et ambulábat, et intrávit cum illis in templum ámbulans, et exíliens, et laudans Deum.

℟. Ecce concípies, et páries fílium, et vocábis Nomen ejus Jesum : * Ipse enim salvum fáciet pópulum suum a peccátis eórum. ℣. Vocátum est Nomen ejus Jesus, quod vocátum est ab Angelo, priúsquam in útero conciperétur. Ipse.

LECTIO II.

Et vidit omnis pópulus eum ambulántem, et laudántem Deum. Cognoscébant autem illum, quod ipse erat qui ad eleemósynam sedébat ad Speciósam portam templi : et impléti sunt stupóre et éxtasi, in eo quod contígerat illi. Cum tenéret autem Petrum et Joánnem, cucúrrit omnis pópulus ad eos ad pórticum quæ appellátur Salomónis, stupéntes. Videns autem Petrus, respóndit ad pópulum : Viri Israelítæ quid mirámini in hoc, aut nos quid intuémini, quasi nostra virtúte aut potestáte fecérimus hunc ambuláre? Deus Abraham, et Deus Isaac, et Deus Jacob, Deus patrum nostrórum, glorificávit fílium suum Jésum, quem vos quidem tradidístis, et negástis ante fáciem Piláti, judicánte illo dimítti. Vos autem sanctum et justum negástis, et petístis virum homicídam donári vobis : auctórem vero vitæ interfecístis; quem Deus suscitávit a mórtuis, cujus nos testes sumus. Et in fide Nóminis ejus, hunc, quem vos vidístis, et nostis, confirmávit nomen ejus : et fides, quæ per eum est, dedit integram sanitátem istam in conspéctu ómnium vestrum.

℟. Benedíctum est Nomen tuum, Deus patrum nostrórum, qui cum irátus fúeris, misericórdiæ recordáberis, * Et in témpore tribulatiónis peccáta dimíttis. ℣. Et benedíctum Nomen majestátis tuæ in ætérnum, qui facis mirabília solus. Et in témpore.

LECTIO III. *Cap. 4.*

Factum est autem in crástinum, ut congregaréntur

príncipes eórum, et senióres, et Scribæ in Jerúsalem; et Annas princeps Sacerdótum, et Cáiphas, et Joánnes, et Alexánder, et quotquot erant de génere sacerdotáli. Et statuéntes eos in médio, interrogábant: In qua virtúte, aut in quo nómine fecístis hoc vos? Tunc replétus Spíritu sancto Petrus, dixit ad eos: Príncipes pópuli, et senióres audíte. Si nos hódie dijudicámur in benefácto hóminis infírmi in quo iste salvus factus est: notum sit ómnibus vobis, et omni plebi Israel: quia in Nómine Dómini nostri Jesu Christi Nazaréni, quem vos crucifixístis, quem Deus suscitávit a mórtuis, in hoc iste astat coram vobis sanus. Hic est lapis, qui reprobátus est a vobis ædificántibus, qui factus est in caput ánguli, et non est in álio áliquo salus. Nec enim áliud Nomen est sub cœlo datum homínibus, in quo opórteat nos salvos fíeri.

℟. Laudábo Nomen tuum assídue, * Et collaudábo illud in confessióne. ℣. Lætábor et exultábo in te: psallam Nómini tuo Altíssime. Et collaudábo. Glória Patri. Et collaudábo.

IN II NOCTURNO.

Ant. t. 4. Memóres erunt Nóminis tui Domine, in omni generatióne et generatiónem.

Ant. t. 5. Magnificáte Dóminum mecum, et exaltémus Nomen ejus in idípsum.

Ant. t. 6. Omnes Gentes quascúmque fecísti, vénient, et adorábunt coram te Dómine: et glorificábunt Nomen tuum.

℣. Propter glóriam Nóminis tui Dómine, líbera nos. ℟. Et propítius esto peccátis nostris, propter Nomen tuum.

Sermo sancti Bernárdi Abbátis.

LECTIO IV.

Serm. 15 *super Cantica, circa medium.*

NON otióse Spíritus sanctus nomen sponsi óleo cómparat, cum ita dóceat sponsam ad sponsum clamáre: Oleum effúsum nomen tuum. Oleum enim lucet, pascit, et ungit. Fovet ignem, nutrit carnem, lenit dolórem: lux, cibus, medicína. Vide idem nunc et de sponsi nómine: lucet prædicátum, pascit recogitátum, invocátum lenit, et ungit. Et percurrámus síngula. Unde putas in toto orbe tanta et tam súbita fídei lux, nisi de prædicáto Nomine Jesu? Nonne in hujus Nóminis luce Deus nos vocávit in admirábile lumen suum: quibus illuminátis, et in lúmine isto vidéntibus lumen, dicat mérito Paulus: Fuístis aliquándo ténebræ, nunc autem lux in Dómino.

℟. Sperent in te, qui novérunt Nomen tuum: * Quóniam non dereliquísti quæréntes te Dómine. ℣. Exúrge Dómine, ádjuva nos, et líbera

nos propter Nomen tuum. Quóniam.

LECTIO V.

HOC dénique Nomen coram Régibus, et Géntibus, et fíliis Israel portáre jussus est idem Apóstolus; et portábat Nomen tamquam lumen, et illuminábat pátriam, et clamábat ubíque : Nox præcéssit, dies autem appropinquávit. Abjiciámus ergo ópera tenebrárum, et induámur arma lucis; sicut in die honéste ambulémus. Et monstrábat ómnibus lucérnam super candelábrum, annúntians in omni loco Jesum, et hunc crucifíxum. Quómodo lux ista respléndùit, ac perstrínxit cunctórum intuéntium óculos, quando de ore Petri, tamquam fulgur egrédiens, claudi uníus corporáles plantas solidávit et bases, multósque spirituáliter cæcos illuminávit! Numquid non ignem sparsit, cum ait : In Nómine Jesu Christi Nazaréni surge, et ámbula?

℟. Confiteámur Nómini tuo magno : * Quóniam terríbile et sanctum est. ℣. Hi in cúrribus, et hi in equis, nos autem in Nómine Dómini Dei nostri invocábimus. Quóniam.

LECTIO VI.

NEC tantum lux est Nomen Jesu, sed est et cibus. An non tóties confortáris, quóties recordáris? Quid æque mentem cogitántis impínguat? Quid ita exercitátos réparat sensus, virtútes róborat, végetat mores bonos atque honéstos, castas fovet affectiónes? Aridus est omnis ánimæ cibus, si non óleo isto infúnditur. Insípidus est, si non hoc sale cónditur. Si scribas, non sapit mihi, nisi légero ibi Jesum. Si dísputes, aut cónferas, non sapit mihi, nisi sonúerit ibi Jesus. Jesus mel in ore, in aure melos, in corde júbilus. Sed est et medicína. Tristátur áliquis nostrum? Véniat in cor ejus Jesus, et inde sáliat in os. Et ecce ad exórtum Nóminis lumen, núbilum omne díffugit, redit serénum. Lábitur quis in crimen? currit ínsuper ad láqueum mortis desperándo? Nonne, si ínvocet Nomen vitæ, conféstim respirábit ad vitam?

℟. Læténtur omnes, qui sperant in te Dómine, in ætérnum exultábunt, et habitábis in eis : et gloriabúntur in te omnes, * Qui díligunt Nomen tuum. ℣. Dómine in lúmine vultus tui ambulábunt, et in Nómine tuo exultábunt tota die. Qui díligunt. Glória Patri. Qui díligunt.

IN III NOCTURNO.

Ant. t. 7. r Cantáte Dómino, et benedícite Nómini ejus : annuntiáte de die in diem salutáre ejus.

Ant. t. 8. Secúndum Nomen tuum Deus, sic et laus tua in fines terræ, justítia plena est déxtera tua.

Ant. t. 6. Cantáte Deo,

psalmum dícite Nómini ejus : iter fácite ei, qui ascéndit super occásum, Dóminus Nomen illi.

℣. Afférte Dómino glóriam et honórem. ℟. Afférte Dómino glóriam Nómini ejus.

Léctio sancti Evangélii secúndum Lucam.

LECTIO VII. *Cap. 2. b*

In illo témpore : Postquam consummáti sunt dies octo ut circumciderétur puer : vocátum est Nomen ejus Jesus. Et réliqua.

Homilía sancti Bernárdi Abbátis.

Sermone 1 de Circumcisione.

MAGNUM et mirábile Sacraméntum. Circumcíditur puer, et vocátur Jesus. Quid sibi vult ista connéxio ? Circumcísio nempe magis salvándi quam Salvatóris esse vidétur : et Salvatórem circumcídere pótius decet, quam circumcídi. Sed agnósce mediatórem Dei et hóminum, qui ab ipso nativitátis suæ exórdio divínis humána sóciat, ima summis. Náscitur ex muliére, sed cui fœcunditátis fructus sic accédat, ut non décidat flos virginitátis. Pannis invólvitur, sed panni ipsi Angélicis láudibus honorántur. Abscónditur in præsépio : sed próditur radiánte stella de cœlo. Sic et circumcísio veritátem suscéptæ probat humanitátis : et Nomen quod est super omne Nomen, glóriam índicat majestátis. Circumcíditur tamquam verus Abrahæ fílius, Jesus vocátur tamquam verus Fílius Dei.

℟. Tribulatiónem et dolórem invéni : * Et Nomen Dómini invocávi. ℣. Turris fortíssima Nomen Dómini : in ipso sperávi, et adjútus sum. Et Nomen.

Benedictio, Divínum auxílium.

LECTIO VIII.

NEQUE enim ad instar priórum meus iste Jesus Nomen vácuum aut ináne portat. Non est in eo magni Nóminis umbra, sed véritas. Cœlitus síquidem índitum Nomen Evangelísta testátur, quod vocátum est ab Angelo, priúsquam in útero conciperétur. Et atténde verbi profunditátem. Postquam natus est Jesus : Jesus vocátur ab homínibus, qui vocátus est ab Angelo, priúsquam in útero conciperétur. Idem quippe et Angeli Salvátor et hóminis : sed hóminis ab incarnatióne, Angeli ab inítio creatúræ. Vocátum est, ait, Nomen ejus Jesus, quod vocátum est ab Angelo. In ore ergo duórum vel trium téstium stat omne verbum, et ipsum, quod in Prophéta abbreviátum est, manféstius in Evangélio légitur caro factum.

℟. Expectábo Nomen tuum Dómine : * Quóniam bonum est in conspéctu sanctórum tuórum. ℣. Ut confiteámur Nómini sancto tuo, et glorié-

mur in laude tua. Quóniam bonum. Glória Patri. Quóniam bonum.

Nona Lectio de Dominica secunda post Epiphaniam.

¶ *Si vero hoc Festum contingat transferri, nona Lectio erit sequens.*

MERITO sane, dum circumcíditur puer, qui natus est nobis, Salvátor vocátur: quod vidélicet ex hoc jam cœperit operári salútem nostram immaculátum illum pro nobis sánguinem fundens. Neque enim jam quærere est Christiánis, cur volúerit Dóminus Christus circumcídi. Propter hoc síquidem circumcísus est, propter quod natus, propter quod passus. Nihil horum propter se, sed ómnia propter eléctos. Nec in peccáto génitus, nec a peccáto circumcísus, nec mórtuus est pro peccáto suo: magis autem propter delícta nostra. Quod vocátum est, inquit, ab Angelo, priúsquam in útero conciperétur. Vocátum plane, non impósitum. Nempe hoc ei Nomen est ab ætérno. A natúra própria habet, ut sit Salvátor: innátum est ei Nomen hoc, non índitum ab humána vel Angélica creatúra.

Te Deum laudámus, p. 16.

AD LAUDES

ET PER HORAS.

Ant. t. 6. Oleum effúsum * Nomen tuum, ídeo adolescéntulæ dilexérunt te.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliquis de Dominica,* p. 17.

Ant. t. 2. Scitóte * quia Dóminus ipse est Deus, cujus Nomen in ætérnum.

Ant. t. 3. Sitívit * ánima mea ad Nomen sanctum tuum Dómine.

Ant. t. 1. *r* Benedíctum Nomen glóriæ tuæ sanctum, et laudábile, et superexaltátum in sæcula.

Ant. t. 5. Júvenes et vírgines, * senes cum junióribus laudáte Nomen Dómini, quia exaltátum est Nomen ejus solíus.

CAPITULUM. *Philip.* 2.

FRATRES, Christus humiliávit semetípsum, factus obédiens usque ad mortem, mortem autem crucis. Propter quod et Deus exaltávit illum, et donávit illi Nomen, quod est super omne Nomen: ut in Nómine Jesu omne genu flectátur.

HYMNUS.

JESU, decus Angélicum,
In aure dulce cánticum,
In ore mel miríficum,
In corde nectar cœlicum:

Qui te gustant, esúriunt;
Qui bibunt, adhuc sítiunt:
Desideráre nésciunt
Nisi Jesum, quem díligunt.

O Jesu mi dulcíssime,
Spes suspirántis ánimæ!
Te quærunt piæ lácrymæ,
Te clamor mentis íntimæ.

Mane nobíscum Dómine,
Et nos illústra lúmine;
Pulsa mentis calígine,

Mundum reple dulcédine.
Jesus, flos matris Vírginis,
Amor nostræ dulcédinis,
Tibi laus, honor Nóminis,
Regnum beatitúdinis. Amen.

℣. Adjutórium nostrum in Nómine Dómini. ℟. Qui fecit cœlum et terram.

Ad Bened. Ant. t. 8. Dedit se, ut liberáret pópulum, et acquíreret sibi Nomen ætérnum, allelúia.

ORATIO.

Deus, qui unigénitum Fílium tuum constituísti humáni géneris Salvatórem, et Jesum vocári jussísti : concéde propítius; ut cujus sanctum Nomen venerámur in terris, ejus quoque aspéctu perfruámur in cœlis. Per eúmdem Dóminum.

Et fit Comm. Dominicæ.

AD PRIMAM.

In ℟. br. dicitur ℣. Qui natus est de María Vírgine.

AD TERTIAM.

Ant. Scitóte.

Capitulum, Fratres, Christus, *ut supra.*

Post Septuagesimam ℟℟. *brevia dividuntur ad* ☙, *omissis* Allelúia.

℟. *br.* Sit Nomen Dómini ☙ benedíctum, * Allelúia, allelúia. Sit Nomen. ℣. Ex hoc nunc et usque in sæculum. Allelúia, allelúia. Glória Patri. Sit Nomen.

℣. Afférte Dómino glóriam et honórem, allelúia. ℟. Afférte Dómino glóriam Nómini ejus. allelúia.

Hiemalis.

AD SEXTAM.

Ant. Sitívit.

CAPITULUM. *Philip.* 2. *b*

In Nómine Jesu omne genu flectátur cœléstium, terréstrium, et infernórum : et omnis lingua confiteátur, quia Dóminus Jesus Christus in glória est Dei Patris.

℟. *br.* Afférte Dómino glóriam ☙ et honórem, * Allelúia, allelúia. Afférte. ℣. Afférte Dómino glóriam Nómini ejus. Allelúia, allelúia. Glória Patri. Afférte.

℣. Magnificáte Dóminum mecum, allelúia. ℟. Et exaltémus nomen ejus in idípsum, allelúia.

AD NONAM.

Ant. Júvenes et vírgines.

CAPITULUM. *Coloss.* 3. *c*

Omne quodcúmque fácitis in verbo, aut in ópere : ómnia in Nómine Dómini Jesu Christi fácite, grátias agéntes Deo et Patri per ipsum.

℟. *br.* Magnificáte Dóminum ☙ mecum, * Allelúia, allelúia. Magnificáte. ℣. Et exaltémus Nomen ejus in idípsum. Allelúia, allelúia. Glória Patri. Magnificáte.

℣. Adjutórium nostrum in Nómine Dómini, allelúia. ℟. Qui fecit cœlum et terram, allelúia.

IN II VESPERIS.

Omnia dicuntur sicut in primis.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Vocábis Nomen ejus Jesum; ipse enim salvum fáciet pópulum

*

suum a peccátis eórum, allelúia.

Oratio, Deus, qui unigénitum, *ut supra.*

Et fit Comm. Dominicæ.

DIE XIV JANUARII.

IN FESTO S. HILARII, EPISCOPI, CONFESSORIS, ET ECCLESIÆ DOCTORIS.

Duplex.

Omnia de Communi Confessoris Pontificis, p. xlviij, *præter sequentia.*

Ant. 1. 2. O Doctor óptime, Ecclésiæ sanctæ lumen, beáte Hilári, divínæ legis amátor, deprecáre pro nobis Fílium Dei.

℣. Amávit eum Dóminus, et ornávit eum. ℟. Stolam glóriæ índuit eum.

ORATIO.

Deus, qui pópulo tuo ætérnæ salútis beátum Hilárium minístrum tribuísti : præsta quæsumus; ut quem doctórem vitæ habúimus in terris, intercessórem habére mereámur in cœlis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Et fit Commemoratio S. Felicis, Presbyteri et Martyris.

ORATIO.

Concede, quæsumus omnípotens Deus : ut ad meliórem vitam sanctórum tuórum exémpla nos próvocent; quátenus, quórum solémnia ágimus, étiam actus imitémur. Per Dóminum.

AD MATUTINUM.

In Hymno dicatur :

Hac die lætus méruit suprémos
Laudis honóres.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

Hilarius in Aquitánia nóbili génere natus, doctrína et eloquéntia excélluit. Qui primum in matrimónio quasi mónachi vitam egit : deínde propter singuláres virtútes Pictavórum Epíscopus creátur : quod munus Episcopále sic gessit, ut a fidélibus summam laudem consequerétur. Quo témpore, cum terróribus, bonórum spoliatióne, exílio, et omni crudelitáte Constántius Imperátor Cathólicos vexáret, nisi ad Ariánas partes transírent, Hilárius tamquam firmíssimum murum se Ariánis oppónens, illórum furórem in se concitávit. Itaque multis petítus insídiis, tandem dolo Saturníni Arelaténsis Epíscopi, de Synodo Biterrénsi in Phrygiam relegátus est : ubi et mórtuum suscitávit, et libros duódecim scripsit de Trinitáte contra Ariános.

℟. Invéni David servum meum, óleo sancto meo unxi eum : * Manus enim mea auxiliábitur ei. ℣. Nihil profíciet inimícus in eo, et fílius iniquitátis non nocébit ei. Manus enim.

LECTIO V.

QUADRIENNIO post coácto Concílio, ad Seléuciam Isáuriæ urbem, Hilárius adésse compúlsus est : ac deínde Constantinópolim proféctus, ubi extrémum fídei perículum animadvértit, tribus libéllis públice datis, audiéntiam Imperatóris popóscit, ut de fide cum adversáriis coram disputáret. Verum cum Ursácius et Valens Ariáni Epíscopi, quos Hilárius scriptis confutárat, præséntis eruditiónem pertiméscerent, Constántio persuasérunt, ut spécie honóris eum in suum Episcopátum restitúeret. Tunc Hilárium e prælio hæreticórum reverténtem, ut inquit sanctus Hierónymus, Galliárum Ecclésia compléxa est. Quem ad Episcopátum secútus est Martínus, qui póstea Turonénsi præfuit Ecclésiæ : tantúmque illo doctóre profécit, quantum ejus póstea sánctitas declarávit.

℟. Pósui adjutórium super poténtem, et exaltávi eléctum de plebe mea : * Manus enim mea auxiliábitur ei. ℣. Invéni David servum meum : óleo sancto meo unxi eum. Manus.

LECTIO VI.

MAGNA deínceps tranquillitáte Pictavórum Ecclésiam administrávit; Galliámque univérsam addúxit, ut Arianórum impietátem condemnáret. Multos libros scripsit mira eruditióne : quos omnes sanctus Hierónymus ad Lætam, sine ulla erróris suspicióne legi posse testátur, illis verbis : Hilárii libros inofffénso decúrras pede. Migrávit in cœlum Idibus Januárii, Valentiáno et Valénte Imperatóribus, anno post Christum natum trecentésimo sexagésimo nono. Eum a multis Pátribus et Concíliis insígnem Ecclésiæ Doctórem nuncupátum, atque uti talem in áliquot Diœcésibus cultum, tandem instánte Synodo Burdigalénsi, Pius Nonus Póntifex Máximus, ex Sacrórum Rítuum Congregátionis consúlto, univérsæ Ecclésiæ Doctórem declarávit et confirmávit, ac ipsíus festo die Missam et Offícium de Doctóribus ab ómnibus recitári jussit.

℟. Iste est, *p.* liij.

Si hoc Festum contigerit transferri, ex duabus primis tertii Nocturni Lectionibus fient tres, juxta signa ¶.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 5. *b*

IN illo témpore : Dixit Jesus discípulis suis : Vos estis sal terræ. Quod si sal evanúerit, in quo saliétur? Et réliqua.

Homilía S. Hilárii Epíscopi.

Comment. in Matth. cap. 4, *post initium.*

VOS estis sal terræ, quod si sal infatuátum fúerit, ad níhilum valet id quod saliétur. Sal, ut árbitror, terræ nullum est. Quómodo ergo Apóstolos

sal terræ nuncupávit? Sed propríetas est quæréndа dictórum, quam et Apostolórum offícium, et ipsíus salis nátura monstrábit. Sal est in se uno cóntinens aquæ et ignis eleméntum, et hoc ex duóbus est unum. ¶ Hic ígitur in omnem usum humáni géneris efféctus, incorruptiónem corpóribus, quibus fúerit aspérsus, impértit, et ad omnem sensum condíti sapóris aptíssimus est. Apóstoli autem sunt rerum cœléstium prædicatóres, et æternitátis velut satóres, immortalitátem ómnibus corpóribus, quibus eórum sermo aspérsus fúerit, conferéntes.

℟. Amávit eum Dóminus, et ornávit eum, stolam glóriæ índuit eum : * Et ad portas paradísi coronávit eum. ℣. Induit eum Dóminus lorícam fídei, et ornávit eum. Et.

LECTIO VIII.

MERITO ígitur sal terræ nuncupáti sunt, per doctrínæ virtútem saliéndi modo æternitáti córpora reserVántes. ¶ Sed natúra salis semper éadem est, nec immutári umquam potest. Verum quia conversióni homo súbjacet, et solus beátus, qui usque ad finem in ómnibus Dei opéribus permánserit, ídeo eos sal terræ nuncupátos monet in tráditæ sibi potestátis virtúte persístere, ne infatuáti nihil sáliant, et ipsi, sensu accépti sapóris amísso, vivificáre corrúpta non possint, et projécti de Ecclésiæ promptuáriis, cum his quos salíerint, pédibus incedéntium proteràntur.

℟. In médio Ecclésiæ apéruit os ejus : * Et implévit eum Dóminus spíritu sapiéntiæ et intelléctus. ℣. Jucunditátem et exultatiónem thesaurizávit super eum. Et implévit. Glória Patri. Et implévit.

Pro S. Felice Presb. et Mart.

LECTIO IX.

FELIX Nolánus Présbyter, cum in idóla veheméntius inveherétur, ab infidélibus várie vexátus, in cárcerem conjícitur. Unde ab Angelo nocte edúctus, quærere jussus est Maximiánum Nolæ Epíscopum : qui cum sénio conféctus desperáret se ferre posse supplícia persequéntium, se abdíderat in silvam. Quo cum Felix Deo duce pervenísset, sanctum Epíscopum humi jacéntem pene mórtuum videt : quem recreátum ac sublátum in húmeros, apud fidélem víduam reficiéndum curávit. Sed cum is íterum idolórum cultóres impietátis argúeret, facto in ipsum ímpetu, fúgiens in angústo duórum paríetum intervállo se occultávit. Qui áditus cum repénte araneárum telis pertéxtus visus esset, némini recéntis látebræ suspiciónem relíquit. Inde ígitur evádens Felix, in ædibus piæ mulíeris tres menses látuit. Cum vero Dei Ecclésia

requiéscere cœpísset, Nolam rédiens, multísque ibi vitæ exémplis, et doctrínæ præcéptis miraculísque ad Christi fidem convérsis, constánter étiam recusáto ejus urbis Episcopátu, obdormívit in Dómino, sepultúsque est prope Nolam in loco, quem in Pincis appellábant.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

In Laud. fit Commemor. S. Felicis.

Vesperæ a Capitulo de sequenti, Commemoratio præcedentis.

DIE XV JANUARII.

IN FESTO S. PAULI, PRIMI EREMITÆ.

Duplex.

Omnia de Communi Confess. non Pontificis, p. lxiv, *præter sequentia.*

In Hymno, Iste Conféssor, *mutatur tertius Versus.*

ORATIO.

DEUS, qui nos beáti Pauli Confessóris tui ánnua solemnitáte lætíficas : concéde propítius; ut cujus natalítia cólimus, étiam actiónes imitémur. Per Dóminum.

Pro S. Hilario.

Ant. 1. 2. O Doctor óptime, Ecclésiæ sanctæ lumen, beáte Hilári, divínæ legis amátor, deprecáre pro nobis Fílium Dei.

℣. Elégit eum Dóminus sacerdótem sibi. ℟. Ad sacrificándum ei hóstiam laudis.

Oratio, Deus, qui pópulo, *ut supra,* p. 456.

Deinde fit Commemoratio S. Mauri, Abbatis.

Ant. Euge serve bone, et fidélis, quia in pauca fuísti fidélis, supra multa te constítuam, intra in gáudium Dómini tui.

℣. Justum dedúxit Dóminus per vias rectas. ℟. Et osténdit illi regnum Dei.

Sed si Festum S. Pauli transferatur, non variantur Ant. et ℣. *sed dicuntur ut in eodem Communi.*

ORATIO.

INTERCESSIO nos, quæsumus Dómine, beáti Mauri Abbátis comméndet : ut quod nostris méritis non valémus, ejus patrocínio assequámur. Per.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

PAULUS, Eremitárum auctor et magíster apud inferiórem Thebáidem natus, cum quíndecim esset annórum, orbátus paréntibus est. Qui póstea declinándæ causa persecutiónis Décii, et Valeriáni, et Deo libérius inserviéndi, in erémi spelúncam se cóntulit : ubi, palma ei victum et vestítum præbénte, vixit ad centésimum et décimum tértium annum : quo témpore ab António nonagenário Dei admónitu invísitur. Quibus inter se, cum ántea non nossent, próprio nómine consalutántibus, et multa de regno

Dei colloquéntibus, corvus, qui ántea semper Paulo dimidiátum panem attúlerat, íntegrum détulit.

℟. Honéstum fecit illum Dóminus, et custodívit eum ab inimícis, et a seductóribus tutávit illum : * Et dedit illi claritátem ætérnam. ℣. Justum dedúxit Dóminus per vias rectas, et osténdit illi regnum Dei. Et.

LECTIO V.

Post corvi dicéssum : Eia, inquit Paulus, Dóminus nobis prándium misit, vere pius, vere miséricors. Sexagínta jam anni sunt, cum accípio quotídie dimídii panis fragméntum : nunc ad advéntum tuum milítibus suis Christus duplicávit annónam. Quare cum gratiárum actióne ad fontem capiéntes cibum, ubi tantísper sunt recreáti, íterum grátiis de more Deo actis, noctem in divínis láudibus consumpsérunt. Dilúculo Paulus de morte, quæ sibi instáret, ádmonens Antónium, hortátur ut pállium, quod ab Athanásio accéperat, ad involvéndum suum corpus afférret. Quo ex itínere rédiens ille, vidit inter Angelórum choros, inter Prophetárum et Apostolórum cœtus, Pauli ánimam in cœlum ascéndere.

℟. Amávit eum Dóminus, et ornávit eum : stolam glóriæ índuit eum, * Et ad portas paradísi coronávit eum. ℣. Induit eum Dóminus loricam fídei, et ornávit eum. Et ad portas.

LECTIO VI.

Cumque ad ejus cellam pervenísset, invénit génibus complicátis, erécta cervíce, extensísque in altum mánibus corpus exánime, quod pállio obvólvens, hymnósque et Psalmos ex Christiána traditióne decántans, cum sárculum, quo terram fóderet, non habéret, duo leónes ex interióre erémo rápido cursu ad beáti senis corpus ferúntur, ut fácile intelligerétur eos, quo modo póterant, plorátum édere : qui certátim terram pédibus effodiéntes, fóveam, quæ hóminem cómmode cáperet, effecérunt. Qui cum abiíssent, Antónius sanctum corpus in eum locum íntulit, et injécta humo, túmulum ex Christiáno more compósuit; túnicam vero Pauli, quam in sportæ modum ex palmæ fóliis ille sibi contexúerat, secum áuferens, eo vestítu diébus solémnibus Paschæ et Pentecóstes, quoad vixit usus est.

℟. Iste homo, *p.* lxxj.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 11. *d*

In illo témpore respóndens Jesus, dixit : Confíteor tibi Pater, Dómine cœli et terræ, qui abscondísti hæc a sapiéntibus, et prudéntibus, et revelásti ea párvulis. Et réliqua.

Homilía sancti Augustíni Epíscopi.

Sermone 10 de Verbis Domini.

VENITE ad me omnes qui laborátis. Quare enim omnes laborámus, nisi quia sumus hómines mortáles, frágiles, infírmi, lútea vasa portántes, quæ fáciunt ínvicem angústias? Sed si angustiántur vasa carnis, dilaténtur spátia charitátis. Quid ergo dicit: Veníte ad me omnes qui laborátis, nisi ut non laborétis? Dénique promíssio ejus in promptu est, quóniam laborántes vocávit. Quærent forte, qua mercéde vocáti sunt. Et ego vos, inquit, refíciam. Tóllite jugum meum super vos, et díscite a me, non mundum fabricáre, non cuncta visibília et invisibília creáre, non in ipso mundo mirabília fácere, et mórtuos suscitáre, sed, quóniam mitis sum, et húmilis corde.

℞. Iste est qui ante Deum magnas virtútes operátus est: t de omni corde suo laudávit Dóminum; * Ipse intercédat pro peccátis ómnium populórum. ℣. Ecce homo sine queréla, verus Dei cultor, ábstinens se ab omni ópere malo, et pérmanens in innocéntia sua. Ipse intercédat.

LECTIO VIII.

MAGNUS esse vis? a mínimo íncipe. Cógitas magnam fábricam constrúere celsitúdinis? de fundaménto prius cógita humilitátis. Et quantam quisque vult, et dispónit superimpónere molem ædifícii, quanto erit majus ædifícium, tanto áltius fodit fundaméntum. Et fábrica quidem cum constrúitur, in supérna consúrgit; qui autem fodit fundaméntum, ad ima deprímitur. Ergo et fábrica ante celsitúdinem humiliátur, et fastígium post humiliatiónem erígitur.

℞. Sint lumbi vestri præcíncti, et lucérnæ ardéntes in mánibus vestris: * Et vos símiles homínibus expectántibus dóminum suum, quando revertátur a núptiis. ℣. Vigiláte ergo, quia nescítis qua hora Dóminus vester ventúrus sit. Et vos. Glória Patri. Et vos.

Pro S. Mauro, Abbate.

LECTIO IX.

MAURUS nóbilis Románus, puer a patre Eutychio Deo sub sancti Benedícti disciplína oblátus, brevi tantum divína grátia profécit, ut ipsi magístro admiratióni esset: qui illum sæpe véluti regulá-ris observántiæ et virtútum ómnium spécimen cœteris discípulis ad imitándum proponébat. Cujus adhuc adolescéntis illud admirábilis obediéntiæ exémplum a sancto Gregório Papa commemorátur. Nam cum Plácidus mónachus, in lacum prolápsus, aquárum ímpetu raperétur, sancti Patris jussu accúrrens Maurus,

et super aquas incédens, sócium capíllis apprehénsum, ad terram attráxit. Missus in Gálliam ab eódem sancto Benedícto, célebri monastério extrúcto, cui annos quadragínta præfuit, monásticam disciplínam mirífice propagávit. Dénique sanctitáte et miráculis clarus, septuagenário major migrávit in cœlum, anno salútis quingentésimo sexagésimo quinto.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

Si hoc Festum contingat transferri, tunc pro nona Lectione dicatur Quod est fastígium, *ut infra in Festo S. Matthiæ, die* xxiv *Februarii.*

In Laud. fit Commemoratione S. Mauri, Abbatis.

Ant. Similábo eum viro sapiénti, qui ædificávit domum suam supra petram.

℣. Amávit eum Dóminus, et ornávit eum. ℟. Stolam glóriæ índuit eum.

Oratio, Intercéssio, *p.* 459.

In II Vesp. fit Commemoratio sequentis.

DIE XVI JANUARII.
IN FESTO S. MARCELLI, PAPÆ ET MARTYRIS.

Semiduplex.

Omnia de Communi unius Martyris, p. xix, *præter ea quæ hic propria habentur.*

ORATIO.

PRECES pópuli tui, quæsumus Dómine, cleménter exáudi : ut beáti Marcélli Mártyris tui atque Pontíficis méritis adjuvémur, cujus passióne lætámur. Per Dóminum.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

MARCELLUS Románus a Constántio et Galério usque ad Maxéntium Pontificátum gessit. Cujus hortátu Lucína matróna Romána, bonórum suórum Dei Ecclésiam fecit hærédem. Vigínti quinque títulos in Urbe instítuit, quasi diœcéses quasdam, et ad baptísmum pœnitentiámque eórum, qui ex infidélibus Christiánam religiónem susciperent, et ad Mártyrum sepultúram. Quibus rebus ira incénsus Maxéntius, Marcéllo grávia supplícia minátur, nisi depósito Pontificátu, idólis immoláret.

℟. Honéstum fecit illum Dóminus, et custodívit eum ab inimícis, et a seductóribus tutávit illum : * Et dedit illi claritátem ætérnam. ℣. Descendítque cum illo in fóveam, et in vínculis non derelíquit eum. Et dedit.

LECTIO V.

QUI cum insánas hóminis voces neglígeret, misit eum in catábulum, ut bestiárum, quæ públice alebántur, curam sustinéret. Ubi Marcéllus assíduis jejúniis et précibus novem menses vitam

duxit, paróchias, quas præsens non póterat, vísitans per epístolas. Inde ereptus a cléricis, hospítio recípitur a beáta Lucína : in cujus ædibus Ecclésiam dedicávit, quæ hódie título sancti Marcélli nominátur : in qua et Christiáni orábant, et ipse beátus Marcéllus prædicábat.

℟. Desidérium ánimæ ejus tribuísti ei Dómine, * Et voluntáte labiórum ejus non fraudásti eum. ℣. Quóniam prævenísti eum in benedictiónibus dulcédinis : posuísti in cápite ejus corónam de lápide pretióso. Et voluntáte.

LECTIO VI.

Quibus cógnitis, Maxéntius in eam Ecclésiam catábuli béstias transférri, et a Marcéllo custodíri jubet : ubi loci fœditáte, multísque ærúmnis afflíctus, obdormívit in Dómino. Cujus corpus in cœmetério Priscíllæ via Salária a beáta Lucína sepúltum est décimo séptimo Kaléndas Februárii. Sedit annos quinque, mensem unum, dies vigínti quinque. Scripsit Epístolam ad Epíscopos Antiochénæ províncíæ de primátu Románæ Ecclésiæ, quam caput Ecclesiárum appellándam demónstrat. Ubi étiam illud scriptum est, nullum Concílium jure celebrári nisi ex auctoritáte Románi Pontíficis. Ordinávit mense Decémbri Romæ Presbyteros vigínti quinque, Diáconos duos, Epíscopos per divérsa loca vigínti unum.

℟. Stola, *p.* xxvj.

IN III NOCTURNO.

Homilia S. Gregorii Papæ in Evangelium, Si quis vult, *de Communi unius Mart., secundo loco,* p. xxxij.

℟. VIII. Dómine prævenísti, *p.* xxix.

Vesperæ de S. Antonio cum Commem. S. Marcelli.

DIE XVII JANUARII.

IN FESTO S. ANTONII, ABBATIS.

Duplex.

Omnia de Communi Confessoris non Pontif., p. lxiv, *præter sequentia.*

ORATIO.

Intercessio nos, quæsumus Dómine, beáti Antónii Abbátis comméndet : ut quod nostris méritis non valémus, ejus patrocínio assequámur. Per Dóminum.

Et fit Commem. S. Marcelli.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

Antonius Ægyptius, nobílibus et Christiánis paréntibus natus, quibus adoléscens orbátus est, cum ingréssus Ecclésiam ex Evangélio audivísset : Si vis perféctus esse, vade, et vende ómnia quæ habes, et da paupéribus : tamquam ea sibi dicta essent, sic Christo Dómino

obtemperándum existimávit. Itaque, véndita re familiári, pecúniam omnem paupéribus distríbuit. Quibus solútus impediméntis, cœléstis vitæ genus in terris cólere instítuit. Sed cum in periculósum illud certámen descénderet ad fídei præsídium, quo erat armátus, adhibéndum sibi putávit subsídium reliquárum virtútum: quarum tanto stúdio incénsus fuit, ut quemcúmque vidéret áliqua virtútis laude excelléntem, illum imitári studéret.

℞. Honéstum fecit illum Dóminus, et custodívit eum ab inimícis, et a seductóribus tutávit illum : * Et dedit illi claritátem ætérnam. ℣. Justum dedúxit Dóminus per vias rectas, et osténdit illi regnum Dei. Et dedit.

LECTIO V.

NIHIL ígitur eo continéntius, nihil vigilántius erat. Patiéntia, mansuetúdine, misericórdia, humilitáte, labóre, ac stúdio divinárum Scripturárum superábat omnes. Ab hæreticórum et schismaticórum hóminum, máxime Arianórum, congréssu et collóquio sic abhorrébat, ut ne prope quidem ad eos accedéndum díceret. Humi jacébat, cum eum necessárius somnus occupásset. Jejúnium autem ádeo cóluit, ut salem tantúmmodo ad panem adhibéret, sitim aqua extíngueret, neque se ante solis occásum cibo aut potu recreábat : sæpe étiam bíduum cibo abstinébat : sæpíssime in oratióne pernoctábat. Cum talis tantúsque Dei miles evasísset Antónius, sanctíssimum júvenem hostis humáni géneris váriis tentatiónibus aggréditur, quas ille jejúnio et oratióne vincébat. Nec vero frequens de sátana triúmphus secúrum reddébat Antónium, qui diáboli innumerábiles artes nocéndi nóverat.

℞. Amávit eum Dóminus, et ornávit eum, stolam glóriæ índuit eum : * Et ad portas paradísi coronávit eum. ℣. Induit eum Dóminus lorícam fídei, et ornávit eum. Et ad portas.

LECTIO VI.

ITAQUE cóntulit se in vastíssimam Ægypti solitúdinem : ubi quotídie ad Christiánam perfectiónem profíciens, dæmones (quorum tanto erant acrióres ímpetus, quanto Antónius ad resisténdum fórtior evadébat) ita contémpsit, ut illis exprobráret imbecillitátem : ac sæpe discípulos suos éxcitans ad pugnándum contra diábolum, docénsque quibus armis vincerétur : Mihi crédite, dicébat, fratres, pertiméscit sátanas piórum vigílias, oratiónes, jejúnia, voluntáriam paupertátem, misericórdiam, et humilitátem, máxime vero ardéntem amórem in Chri·

stum Dóminum, cujus único sanctíssimæ Crucis signo debilitátus áufugit. Sic autem dæmónibus erat formidolósus, ut multi per Ægyptum ab illis agitáti, invocáto nómine Antónii, liberaréntur : tántaque erat ejus fama sanctitátis, ut per lítteras se ejus orationibus Constantínus Magnus et fílii commendárent. Qui aliquándo quintum et centésimum annum agens, cum innumerábiles sui Institúti imitatóres habéret, convocátis Mónachis, et ad perféctam Christiánæ vitæ régulam instrúctis, sanctitáte et miráculis clarus migrávit in cœlum, décimosexto Kaléndas Februárii.

℟. Iste homo, *p.* lxxj.

IN III NOCTURNO.

Homilia sancti Gregorii Papæ in Evangelium, Sint lumbi vestri, *de Communi, primo loco*, p. lxxxiij.

DIE XVIII JANUARII.

IN FESTO CATHEDRÆ S. PETRI, QUA ROMÆ PRIMUM SEDIT.

Duplex.

Omnia de Communi Confessoris Pontificis, p. xlvij, *præter sequentia.*

HYMNUS.

Quodcumque in orbe néxibus revínxeris,
Erit revínctum, Petre, in arce síderum :
Et quod resólvit hic potéstas trádita,
Erit solútum cœli in alto vértice :
In fine mundi judicábis sæculum.
Patri perénne sit per ævum glória ;
Tibíque laudes concinámus ínclytas,
Ætérne Nate ; sit supérne Spíritus,
Honor tibi decúsque ; sancta júgiter
Laudétur omne Trínitas per sæculum.
Amen.

℣. Tu es Petrus. ℟. Et super hanc petram ædificábo Ecclésiam meam.

Ad Magnif. Ant. t. 1. Tu es pastor óvium, princeps Apostolórum ; tibi tráditæ sunt claves regni cœlórum.

ORATIO.

Deus, qui beáto Petro Apóstolo tuo, collátis clávibus regni cœléstis, ligándi atque solvéndi pontifícium tradidísti : concéde ; ut intercessiónis ejus auxílio, a peccatórum nostrórum néxibus liberémur. Qui vivis et regnas.

Et fit Commemoratio sancti Pauli ante alias quascumque Commemorat. etiam Festi Duplicis, aut Dominicæ. Quod etiam servatur in Commemoratione sancti Petri, quæ fit in Festis sancti Pauli.

Ant. Sancte Paule Apóstole, Prædicátor veritátis et Doctor Géntium, intercéde pro nobis ad Deum, qui te elégit.

℣. Tu es vas electiónis, sancte Paule Apóstole. ℟. Prædicátor veritátis in univérso mundo.

ORATIO.

Deus, qui multitúdinem Géntium beáti Pauli Apóstoli prædicatióne docuísti : da nobis quæsumus; ut cujus commemoratiónem cólimus, ejus apud te patrocínia sentiámus.

Postea fit Commemoratio S. Antonii, et S. Priscæ, Virginis et Martyris.

ORATIO.

Da, quæsumus omnípotens Deus : ut qui beátæ Priscæ Vírginis et Mártyris tuæ natalítia cólimus; et ánnua solemnitáte lætémur, et tantæ fídei proficiámus exémplo. Per Dóminum.

AD MATUTINUM.

Invit. Tu es Pastor óvium, princeps Apostolórum : * Tibi trádidit Deus claves regni cœlórum.

Psalm. Veníte, exultémus, *p.* 2.

Hymnus, Quodcúmque, *ut supra in Vesperis.*

IN I NOCTURNO.

Incipit Epístola prima beáti Petri Apóstoli.

LECTIO I. *Cap.* 1.

Petrus Apóstolus Jesu Christi, eléctis ádvenis dispersiónis Ponti, Galátiæ, Cappadóciæ, Asiæ, et Bithyniæ, secúndum præsciéntiam Dei Patris, in sanctificatiónem Spíritus, in obediéntiam, et aspersiónem sánguinis Jesu Christi. Grátia vobis et pax multiplicétur. Benedíctus Deus et Pater Dómini nostri Jesu Christi, qui secúndum misericórdiam suam magnam regenerávit nos in spem vivam, per resurrectiónem Jesu Christi ex mórtuis, in hæreditátem incorruptíbilem, et incontaminátam et immarcescíbilem, conservátam in cœlis in vobis, qui in virtúte Dei custodímini per fidem in salútem, parátam revelári in témpore novíssimo.

℟. Simon Petre, ántequam de navi vocárem te, novi te : et super plebem meam príncipem te constítui, * Et claves regni cœlórum trádidi tibi. ℣. Quodcúmque ligáveris super terram, erit ligátum et in cœlis : et quodcúmque sólveris super terram, erit solútum et in cœlis. Et claves.

LECTIO II.

In quo exultábitis, módicum nunc si opórtet contristári in váriis tentatiónibus : ut probátio vestræ fídei multo pretiósior auro (quod per ignem probátur) inveniátur in laudem, et glóriam, et honórem in revelatióne Jesu Christi : quem cum non vidéritis, dilígitis : in quem nunc quoque non vidéntes créditis : crédentes autem exultábitis lætítia inenarrábili, et glorificáta, reportántes finem fídei vestræ, salútem animárum.

℟. Si díligis me, Simon Pe-

tre, pasce oves meas. Dómine tu nosti, quia amo te, * Et ánimam meam pono pro te. ℣. Si oportúerit me mori tecum, non te negábo. Et.

LECTIO III.

De qua salúte exquisiérunt atque scrutáti sunt Prophétæ, qui de futúra in vobis grátia prophetavérunt : scrutántes in quod, vel quale tempus significáret in eis Spíritus Christi : prænúntians eas, quæ in Christo sunt passiónes, et posterióres glórias : quibus revelátum est, quia non sibimetípsis, vobis autem ministrábant ea quæ nunc nuntiáta sunt vobis per eos qui evangelizavérunt vobis, Spíritu sancto misso de cœlo, in quem desíderant Angeli prospícere.

℟. Tu es Petrus, et super hanc petram ædificábo Ecclésiam meam, et portæ ínferi non prævalébunt advérsus eam : * Et tibi dabo claves regni cœlórum. ℣. Quodcúmque ligáveris super terram, erit ligátum et in cœlis : et quodcúmque sólveris super terram, erit solútum et in cœlis. Et. Glória Patri. Et.

IN II NOCTURNO.

Sermo sancti Leónis Papæ.

LECTIO IV.

Sermone 1 de SS. Apost. Petro et Paulo, ante medium.

Cum duódecim Apóstoli, accépta per Spíritum sanctum ómnium locutióne linguárum, imbuéndum Evangélio mundum distribútis sibi terrárum pártibus suscepíssent, beatíssimus Petrus princeps Apostólici órdinis ad arcem Románi destinátur Impérii, ut lux veritátis, quæ in ómnium Géntium revelabátur salútem, efficácius se ab ipso cápite per totum mundi corpus effúnderet. Cujus autem natiónis hómines in hac tunc Urbe non essent? aut quæ usquam Gentes ignorárent, quod Roma didicísset?

℟. Tu es pastor óvium, princeps Apostolórum : tibi trádidit Deus ómnia regna mundi : * Et ídeo tibi tráditæ sunt claves regni cœlórum. ℣. Quodcúmque ligáveris super terram, erit ligátum et in cœlis : et quodcúmque sólveris super terram, erit solútum et in cœlis. Et ídeo.

LECTIO V.

Hic conculcándæ Philosophíæ opiniónes, hic dissolvéndæ erant terrénæ sapiéntiæ vanitátes, hic confutándi dæmonum cultus, hic ómnium sacrilegiórum impíetas destruénda, ubi diligentíssima superstitióne habebátur colléctum, quidquid usquam fúerat vanis erróribus institútum. Ad hanc ergo Urbem tu beatíssime Petre Apóstole veníre non métuis, et consórte glóriæ tuæ Paulo Apóstolo, aliárum adhuc Ecclesiárum ordinatiónibus occupáto, silvam istam freméntium

tium bestiárum, et turbulentíssimæ profunditátis océanum, constántior, quam cum supra mare graderéris, ingréderis.

℟. Ego pro te rogávi Petre, ut non defíciat fides tua : * Et tu aliquándo convérsus confírma fratres tuos. ℣. Caro et sanguis non revelávit tibi, sed Pater meus, qui est in cœlis. Et tu.

LECTIO VI.

JAM pópulos, qui ex circumcisióne credíderant, erudíeras : jam Antiochénam Ecclésiam, ubi primum Christiáni nóminis dígnitas est orta, fundáveras : jam Pontum, Galátiam, Cappadóciam, Asiam, atque Bithyniam légibus Evangélicæ prædicatiónis impléveras : nec aut dúbius de provéctu óperis, aut de spátio tuæ ignárus ætátis, trophæum Crucis Christi Románis árcibus inferébas, quo te divínis præordinatiónibus anteíbant et honor potestátis, et glória passiónis.

℟. Petre amas me? Tu scis Dómine, quia amo te. * Pasce oves meas. ℣. Simon Joánnis díligis me plus his ? Tu scis Dómine, quia amo te. Pasce. Glória Patri. Pasce.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 16. *b*

IN illo témpore : Venit Jesus in partes Cæsaréæ Philíppi : et interrogábat discípulos suos : dicens : Quem dicunt hómines esse Fílium hóminis ? Et réliqua.

Homilía S. Hilárii Epíscopi. *Comment. in Matth. Cap.* 16. *post initium.*

DOMINUS a discípulis requírit, quem se hómines esse dícerent; et adjécit, hóminis fílium. Hæc enim confessiónis tenénda rátio est, ut sicut Dei Fílium, ita et fílium hóminis meminérimus : quia álterum sine áltero nihil spei tríbuit ad salútem. Editis ítaque, quæ divérsæ de eo erant, hóminum opiniónibus, quid de se ipsi séntiant, quærit Petrus respóndit : Tu es Christus Fílius Dei vivi. Sed Petrus conditiónes propositiónis expénderit. Dóminus enim díxerat : Quem me hómines esse dicunt, fílium hóminis? Et certe fílium hóminis contemplátio córporis præferébat. Sed addéndo : Quem me esse dicunt; significávit, præter id, quod in se videbátur, esse áliud sentiéndum : erat enim hóminis fílius. Quod ígitur de se opinándi judícium desiderábat : non illud arbitrámur, quod de se ipse conféssus est : sed occúltum erat, de quo quærebátur, in quod se credéntium fides debébat exténdere.

℟. Quem dicunt hómines esse fílium hóminis, dixit Jesus discípulis suis? Respóndens Petrus, dixit : Tu es Christus Fílius Dei vivi. * Et ego

dico tibi, quia tu es Petrus, et super hanc petram ædificábo Ecclésiam meam. ℣. Beátus es Simon Bar-Jóna : quia caro et sanguis non revelávit tibi, sed Pater meus qui est in cœlis. Et ego.

Si Festum Cathedræ transferri contigerit, et in illa die non occurrat Festum simplex, habens Lectionem propriam, tunc ex octava Lectione fiant duo; juxta signum ¶ infra expressum.

LECTIO VIII.

Et dignum plane conféssio Petri præmium consecúta est, quia Dei Fílium in hómine vidísset. Beátus hic est, qui ultra humánum óculos intendísse et vidísse laudátus est : non id quod ex carne et sánguine erat cóntuens, sed Dei Fílium cœléstis Patris revelatióne conspíciens : dignúsque judicátus, qui quod in Christo Dei esset, primus agnósceret. ¶ O in nuncupatióne novi nóminis felix Ecclésiæ fundaméntum : dignaque ædificatióne illíus petra, quæ inférnas leges, et tártari portas, et ómnia mortis claustra dissólveret ! O beátus cœli jánitor, cujus arbítrio claves ætérni áditus tradúntur, cujus terréstre judícium præjudicáta auctóritas sit in cœlo ! ut quæ in terris aut ligáta sint, aut solúta, statúti ejúsdem conditiónem obtíneant et in cœlo.

℟. Elégit te Dóminus sacerdótem sibi, ad sacrificándum ei, * Hóstiam laudis. ℣. Immola Deo sacrifícium laudis, et redde Altíssimo vota tua. Hóstiam. Glória Patri. Hóstiam laudis.

Pro S. Prisca, Virg. et Mart.

LECTIO IX.

Prisca, nóbilis Virgo Romána, trédecim annos nata, Cláudio Imperatóre, Christiánæ fídei accusáta, ejúsdem jussu ducta ad Apóllinis templum, ut idólis immoláret, cum rem detestarétur, cólaphis cæsa, in cárcerem tráditur : atque inde emíssa, cum in fídei constántia perseveráret, affécta verbéribus, ferventíque ádipe delibúta, rursus in cárcerem inclúditur. Post tríduum in amphiteátrum producta, leóni objícitur : qui suæ feritátis oblítus, humíliter se ad ejus pedes abjécit. Quæ póstea in ergástulo tríduum inédia afflícta, in equúleo suspénditur, et úngulis férreis excarnificáta, in rogum injícitur, unde étiam mirabíliter evásit incólumis. Dénique extra Urbem cápite abscísso, virginitátis palmam martyrii coróna cumulávit. Cujus corpus via Ostiénsi, décimo ab Urbe milliário, a Christiánis decimoquínto Kaléndas Februárii sepelítur.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

AD LAUDES.

HYMNUS.

Beate Pastor Petre, clemens áccipe

Voces precántum, criminúmque víncula
Verbo resólve, cui potéstas trádita,
Aperíre terris cœlum, apértum cláudere.
Sit Trinitáti sempitérna glória,
Honor, potéstas, atque jubilátio,
In unitáte quæ gubérnat ómnia,
Per univérsa æternitátis sæcula. Amen.

℣. Exáltent eum in Ecclésia plebis. ℟. Et in cáthedra seniórum laudent eum.

Ad Bened. Ant. t. 8. Quodcúmque ligáveris super terram, erit ligátum et in cœlis : et quodcúmque sólveris super terram, erit solútum et in cœlis, dicit Dóminus Simóni Petro.

ORATIO.

Deus, qui beáto Petro Apóstolo tuo, collátis clávibus regni cœléstis, ligándi atque solvéndi pontifícium tradidísti : concéde; ut intercessiónis ejus auxílio, a peccatórum nostrórum néxibus liberémur. Qui vivis.

Et fit Comm. S. Pauli, ut supra, p. 465, *et S. Priscæ.*

AD VESPERAS.

Hymnus, ut supra in primis Vesperis, p. 465.

℣. Elégit te Dóminus sacerdótem sibi. ℟. Ad sacrificándum ei hóstiam laudis.

Ad Magnif. Ant. t. 1. Dum esset summus Póntifex, terréna non métuit, sed ad cœléstia regna gloriósus migrávit.

Oratio, Deus, qui beáto, *ut supra.*

Postea fit Commemoratio S. Pauli, ut supra in primis Vesperis, p. 465.

Deinde de S. Canuto, Martyre, necnon de SS. Mario, et Sociis Martyribus, ut infra.

DIE XIX JANUARII.
IN FESTO S. CANUTI,
REGIS ET MARTYRIS.

Semiduplex ad libitum.

Si occurrat in Dominica, vel infra Octavam, omittitur, cum non sit transferendum.

Omnia de Communi unius Martyris, p. xix, *præter ea quæ hic habentur.*

ORATIO.

Deus, qui ad illustrándam Ecclésiam tuam, beátum Canútum Regem martýrii palma, et gloriósis miráculis decoráre dignátus es : concéde propítius; ut sicut ipse Domínicæ passiónis imitátor fuit, ita nos per ejus vestígia gradiéntes, ad gáudia sempitérna perveníre mereámur. Per eúmdem Dóminum.

Et fit Comm. SS. Marii, Marthæ, Audifacis et Abachum, Martyrum.

ORATIO.

Exaudi Dómine pópulum tuum cum Sanctórum tuórum patrocínio supplicántem : ut et temporális vitæ

nos tríbuas pace gaudére, et ætérnæ reperíre subsídium. Per Dóminum.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

CANUTUS Quartus, Suenónis Esthrítii Danórum regis fílius, fide, pietáte, et morum honestáte conspícuus, exímiæ sanctitátis a téneris annis spécimen dedit. Patérnum sceptrum summa ómnium acclamatióne adéptus, Religióni promovéndæ sédulo incúmbere, Ecclésias reddítibus augére, et pretiósa supelléctili ornáre cœpit. Tum zelo propagándæ fídei succénsus, bárbara regna justo certámine aggréssus, devíctas subditásque natiónes Christiánæ legi subjugávit. Victóriis autem plúrimis gloriósus, et divítiis auctus, regále diadéma ad Christi crucifíxi pedes abjécit, se et regnum illi subjíciens, qui Rex regum est, et Dóminus dominántium. Corpus suum jejúniis, cilíciis, et flagéllis castigávit. In oratióne et contemplatióne assíduus, erga páuperes profúsus, erga omnes benéficus semper fuit: nec umquam a justítiæ divinæque legis sémita defléxit.

℟. Honéstum fecit illum Dóminus, et custodívit eum ab inimícis, et a seductóribus tutávit illum: * Et dedit illi claritátem ætérnam. ℣. Descendítque cum illo in fóveam, et in vínculis non derelíquit eum. Et dedit.

LECTIO V.

HIS, aliísque virtútibus imbútus, ad suprémum perfectiónis ápicem sanctus Rex properábat. Accídit autem, ut Angliæ regnum a Willélmo Normannórum Duce formidábili exércitu invaderétur. Anglis vero, Danórum opem implorántibus, cum succúrrere Rex decrevísset, belli expeditiónem Oláo fratri commísit. Qui regnándi cupiditáte illéctus, arma vertit in Regis perníciem, milítibus et pópulo contra illum concitátis. Nec defuérunt rebellióni foménta. Cum enim Rex, éditis légibus, décimas Ecclésiis solvi, Dei et Ecclésiæ præcépta servári, transgressóres puníri sanxísset, pleríque pervérsi ac sceleráti hómines exacerbáti, primum quidem tumultuári, tum plebem commovére, ac tandem sanctíssimo Regi necem molíri cœpérunt.

℟. Desidérium ánimæ ejus tribuísti ei Dómine, * Et voluntáte labiórum ejus non fraudásti eum. ℣. Quóniam prævenísti eum in benedictiónibus dulcédinis: posuísti in cápite ejus corónam de lápide pretióso. Et voluntáte.

LECTIO VI.

SCIENS ígitur Rex, futurórum præscius, mortem sibi propter justítiam imminére, ea prænuntiáta, ad Ec-

clésiam sancti Albáni mártyris Othóniæ, tamquam ad locum certáminis, proféctus est, et Sacraméntis munítus, agónem suum Dómino commendábat. Mox ibi advéniens conjuratórum multitúdo, Ecclésiæ ignem admovére, fores confríngere, et in eam irrúmpere tentárunt. Quod cum perfícere non possent, ad fenéstras accedéntes, saxa et sagíttas in sanctum Regem, flexis génibus pro inimícis orántem, magno ímpetu jaculári non cessárunt: donec lápidum et telórum íctibus, ac tandem láncea confóssus, glorióso martyrio, ante altáre exténsis bráchiis procúmbens, coronátus est, sedénte in Apostólico throno Gregório Séptimo. Multis póstea miráculis Mártyrem suum illustrávit Deus. Nam gravi penúria et divérsis calamitátibus oppréssa Dánia, patráti sacrilégii pœnas luit. Plures étiam váriis languóribus afflícti, ad ejus túmulum remédium et incolumitátem consecúti sunt. Cumque Regína sacrum ejus corpus noctu clam surrípere, et álio transférre conarétur, émisso cœlitus ingénti splendóre pertérrita, a propósito cessávit.

℟. Stola, *p.* xxvj.

IN III NOCTURNO.

Homilia S. Gregorii Papæ in Evangelium, Si quis vult post me veníre, *de Communi unius Martyris*, *secundo loco* p, xxxij.

Pro SS. Mario, et Sociis Martyribus.

LECTIO IX.

MARIUS Persa, nóbili loco natus, cum Martha cónjuge pari nobilitáte, et duóbus fíliis Audíface et Abachum, Romam venit Cláudio Imperatóre, ut Mártyrum sepúlchra venerarétur. Ibi Christiános in vínculo conjéctos fovébant, et ópera ac facultátibus suis sustentábant, et Sanctórum córpora sepeliébant. Quamóbrem comprehénsi omnes, cum nec impiórum minis, nec terróre commoveréntur, ut diis sacrificárent; primum fústibus debilitáti, deínde fúnibus attrácti, tum admótis candéntibus láminis combústi, et úngulis férreis excarnificáti sunt. Postrémo præcísis mánibus, et ad collum alligátis, ducti per médiam Urbem, via Cornélia ad tertiumdécimum ab Urbe milliárium, in eum locum, qui Nymphæ dicebátur, necántur: ac primum Martha, quæ virum ac fílios ad supplícia pro Jesu Christi fide constánter perferénda veheménter fúerat cohortáta: mox cœteris in eádem arenária cervíces abscindúntur, eorúmque córpora conjiciúntur in ignem. Quæ semiústa, Felícitas matróna Románа nóbilis, colligénda et in suo prædio sepeliénda curávit.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

In Laudibus fit Commem. SS. Marii, et Soc. Martyrum.

Vesperæ de sequenti, cum Commemoratione S. Canuti.

DIE XX JANUARII.

IN FESTO SS. FABIANI ET SEBASTIANI, MARTYRUM.

Duplex.

Omnia de Communi plurimorum Martyrum, p. xxxiij, *exceptis his quæ hic ponuntur.*

ORATIO.

INFIRMITATEM nostram réspice omnípotens Deus : et quia pondus própriæ actiónis gravat, beatórum Mártyrum tuórum Fabiáni et Sebastiáni intercéssio gloriósa nos prótegat. Per Dóminum.

Et fit Commem. S. Canuti, Martyris.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

FABIANUS Románus a Maximíno usque ad Décium regens Ecclésiam, septem Diáconis regiónes divísit, qui páuperum curam habérent. Tótidem Subdiáconos creávit, qui res gestas Mártyrum a septem notáriis scriptas collígerent. Idem státuit, ut quotánnis Féria quinta in Cœna Dómini, vétere combústo, Chrisma renovarétur. Dénique decimotértio Kaléndas Februárii, in persecutióne Décii, martyrio coronátus, in cœmetério Callísti via Appia sepelítur, cum sedísset annos quíndecim, dies quátuor. Hic fecit Ordinatiónes quinque mense Decémbri, quibus creávit Presbyteros vigínti duos, Diáconos septem, Epíscopos per divérsa loca úndecim.

℟. Sancti tui Dómine mirábile consecúti sunt iter, serviéntes præcéptis tuis, ut inveniréntur illæsi in aquis válidis : * Terra appáruit árida, et in mari Rubro via sine impediménto. ℣. Quóniam percússit petram, et fluxérunt aquæ, et torréntes inundavérunt. Terra.

LECTIO V.

SEBASTIANUS ex patre Narbonénsi, matre Mediolanénsi natus, ob géneris nobilitátem et virtútem Diocletiáno charus fuit. Dux primæ cohórtis, Christiános, quorum fidem clam colébat, ópera et facultátibus adjuvábat; et qui ex eis tormentórum vim reformidáre videbántur, cohortatióne sic confirmábat, ut pro Jesu Christo multi se ultro tortóribus offérrent. In illis fuére Marcus et Marcelliánus fratres, qui Romæ in custódia erant apud Nicóstratum : cujus uxor Zoe vocem, quam amíserat, Sebastiáni oratióne recuperávit. Quibus Diocletiáno delátis, Sebastiánum accérsit, et veheméntius objurgátum, ómnibus artifíciis a Christi fide conátur avértere. Sed cum nihil nec pollicéndo, nec terréndo profíceret, ad

palum alligátum sagíttis confígi jubet.

℟. Vérbera carníficum non timuérunt sancti Dei, moriéntes pro Christi nómine : * Ut hærédes fíerent in domo Dómini. ℣. Tradidérunt córpora sua propter Deum ad supplícia. Ut hærédes.

LECTIO VI.

Quem ómnium opinióne mórtuum, noctu sancta múlier Iréne sepeliéndi grátia jussit auférri : sed vivum repértum, domi suæ curávit. Itaque paulo post confirmáta valetúdine, Diocletiáno óbviam factus, ejus impietátem libérius accusávit. Cujus aspéctu cum ille primum obstupuísset, quod mórtuum créderet, rei novitáte, et acri Sebastiáni reprehensióne excandéscens, eum támdiu virgis cædi imperávit, donec ánimam Deo rédderet. Ejus corpus in cloácam dejéctum, Lucína a Sebastiáno in somnis admónita, ubi esset, et quo loco humári vellet, ad Catacúmbas sepelívit, ubi sancti Sebastiáni nómine célebris Ecclésia est ædificáta.

℟. Tamquam aurum. *p.* xl.

IN III NOCTURNO.

Legitur Homilia S. Ambrosii Episcopi in Evangelium, Descéndens Jesus de monte, *de Communi plurimorum Martyrum, secundo loco*, p. xlvj.

In secundis Vesperis a Capitulo fit de S. Agnete.

DIE XXI JANUARII.
IN FESTO S. AGNETIS,
VIRGINIS ET MARTYRIS.

Duplex.

Si hoc Festum transferri contingat in aliam diem, vel ob aliquam causam de ipso sint primæ Vesperæ celebrandæ tunc dicitur Ant. Ingréssa Agnes, *cum reliquis de Laudibus*, p. 478.

Psalm. Dixit Dóminus, *cum reliquis de Dominica*, p. 125, *et loco ult.*, *Psalm.* Laudáte Dóminum omnes Gentes, *p.* 129.

CAPITULUM. *Eccli.* 51.

Confitebor tibi Dómine Rex, et collaudábo te Deum Salvatórem meum : confitébor nómini tuo : quóniam adjútor, et protéctor factus es mihi, et liberásti corpus meum a perditióne.

HYMNUS.

Jesu, coróna Vírginum,
Quem mater illa cóncipit,
Quæ sola virgo párturit,
Hæc vota clemens áccipe :

Qui pergis inter lília,
Septus choréis Vírginum,
Sponsus decórus glória,
Sponsísque reddens præmia.

Quocúmque tendis, Vírgines
Sequúntur, atque láudibus
Post te canéntes cúrsitant,
Hymnósque dulces pérsonant.

Te deprecámur súpplices,
Nostris ut addas sénsibus,
Nescíre prorsus ómnia
Corruptiónis vúlnera.

Virtus, honor, laus, glória
Deo Patri cum Fílio,

Sancto simul Paráclito,
In sæculórum sæcula.
Amen.

℣. Spécie tua, et pulchritúdine tua. ℟. Inténde, próspere procéde, et regna.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Beáta Agnes in médio flammárum expánsis mánibus orábat : Te déprecor, omnípotens, adorânde, colénde, Pater metuénde, quia per sanctum Fílium tuum evási minas sacrílegi tyránni, et carnis spurcítias immaculáto calle transívi : et ecce vénio ad te, quem amávi, quem quæsívi, quem semper optávi.

ORATIO.

OMMNIPOTENS sempitérne Deus, qui infírma mundi éligis, ut fórtia quæque confúndas : concéde propítius ; ut qui beátæ Agnétis, Vírginis et Mártyris tuæ, solémnia cólimus, ejus apud te patrocínia sentiámus. Per Dóminum.

Et fit Commemoratio SS. Martyrum Fabiani et Sebastiani.

AD MATUTINUM.

Invitat. Regem Vírginum Dóminum,* Veníte adorémus.

Psalm. Veníte, exultémus, p. 2.

Hymnus, Vírginis Proles, *de Communi Virginum et Mart.*, p. lxxx.

IN I NOCTURNO.

Ant. t. 8. Discéde a me pábulum mortis, quia jam ab álio amatóre prævénta sum.

Tres Psalmi de Communi Confessoris, p. lxv.

Ant. t. 7. Déxteram meam et collum meum cinxit lapídibus pretiósis, trádidit áuribus meis inæstimábiles margarítas.

Ant. t. 7. Pósuit signum in fáciem meam, ut nullum præter eum amatórem admíttam.

℣. Spécie tua, et pulchritúdine tua. ℟. Inténde, próspere procéde, et regna.

Lectiones de Libro Ecclesiastici, Confitébor tibi Dómine Rex, *de Communi Virginum, secundo loco*, p. xcij.

℟. I. Diem festum sacratíssimæ Vírginis celebrémus, quáliter passa sit beáta Agnes ad memóriam revocémus : tertiodécimo ætátis suæ anno mortem pérdidit, et vitam invénit : * Quia solum vitæ diléxit auctórem. ℣. Infántia quidem computabátur in annis, sed erat senéctus mentis imménsa. Quia.

℟. II. Déxteram meam et collum meum cinxit lapídibus pretiósis, trádidit áuribus meis inæstimábiles margarítas : * Et circúmdedit me vernántibus atque coruscántibus gemmis. ℣. Pósuit signum in fáciem meam, ut nullum præter eum amatórem admíttam. Et circúmdedit.

℟. III. Amo Christum, in cujus thálamum introíbo, cujus mater Virgo est, cujus pater féminam nescit, cujus mihi órgana modulátis vócibus

cantant : * Quem cum amávero, casta sum; cum tetígero, munda sum; cum accépero, virgo sum. ℣. Annulo fídei suæ subarrháv it me : et imménsis monílibus ornávit me. Quem. Glória Patri. Quem.

IN II NOCTURNO.

Ant. t. 7. Induit me Dóminus cyclade auro texta, et imménsis monílibus ornávit me.

Tres Psalmi de Communi Confessoris, p. lxviij.

Ant. t. 1. *l* Mel et lac ex ejus ore suscépi, et sanguis ejus ornávit genas meas.

Ant. t. 1. *r* Ipsi soli servo fidem, ipsi me tota devotióne commítto.

℣. Adjuvábit eam Deus vultu suo. ℣. Deus in médio ejus, non commovébitur.

Ex libro sancti Ambrósii Epíscopi de Virgínibus.

LECTIO IV.

Lib. 1, *post initium.*

HODIE natális est Vírginis, integritátem sequámur. Natális est Mártyris, hóstias immolémus. Natális est sanctæ Agnétis, miréntur viri, non despérent párvuli, stúpeant nuptæ, imiténtur innúptæ. Sed quid dignum ea loqui póssumus, cujus ne nomen quidem vácuum laudis est? Devótio supra ætátem, virtus supra natúram : ut mihi videátur non hóminis habuísse nomen, sed oráculum Mártyris, quod indicávit quid esset futúra. Nomen Vírginis, títulus est pudóris. Appellábo Mártyrem, prædicávi satis. Prolíxa laudátio est, quæ non quæritur, sed tenétur. Nemo est laudabílior, quam qui ab ómnibus laudári potest. Quot hómines, tot præcónes, qui Mártyrem prædicant, dum loquúntur.

℟. Induit me Dóminus vestiménto salútis, et induménto lætítiæ circúmdedit me : * Et tamquam sponsam decorávit me coróna. ℣. Trádidit áuribus meis inæstimábiles margarítas; circúmdedit me vernántibus atque coruscántibus gemmis. Et tamquam.

LECTIO V.

HÆC trédecim annórum martyrium fecísse tráditur. Quo detestabílior crudélitas quæ nec minúsculæ pepércit ætáti : imo magna vis fídei, quæ étiam ab illa testimónium invénit ætáte. Fuítne in illo corpúsculo vúlneri locus? Et quæ non hábuit quo ferrum recíperet, hábuit quo ferrum vínceret. Hæc inter cruéntas carníficum impávida manus, hæc stridéntium grávibus immóbilis tráctibus catenárum, nunc furéntis mucróni mílitis totum offérre corpus, mori adhuc néscia, sed paráta; vel si ad aras invíta raperétur, téndere Christo inter ignes manus, atque in ipsis sacrílegis focis trophæum Dómini signáre victóris : nunc ferrátis colla ma-

núsque ambas insérere néxibus. Sed nullus tam tenúia membra póterat nexus inclúdere. Novum martyrii genus! Nondum idónea pœnæ, et jam matúra victóriæ : certáre difficilis, fácilis coronári : magistérium virtútis implévit, quæ præjudícium vehébat ætátis.

℟. Mel et lac ex ejus ore suscépi, * Et sanguis ejus ornávit genas meas. ℣. Osténdit mihi thesáuros incomparábiles, quos mihi se datúrum repromisit. Et sanguis ejus.

LECTIO VI.

NON sic ad thálamum nupta properáret, ut ad supplícii locum, læta succéssu, gradu festína Virgo procéssit. Flere omnes, ipsa sine fletu. Mirári pleríque, quod tam fácile vitæ suæ pródiga, quam nondum háuserat, jam quasi perfúncta donáret. Stupére univérsi, quod jam divinitátis testis exísteret, quæ adhuc árbitra sui per ætátem esse non posset. Quanto terróre egit cárnifex ut timerétur, quantis blandítiis ut suadéret, quantórum vota, ut sibi ad núptias proveníret? At illa : Et hæc sponsi injúria est, inquit, expectáre placitúram. Qui me sibi prior elégit, accípiet : quid percússor moráris? Péreat corpus, quod amári potest óculis, quibus nolo. Stetit, orávit, cervícem infléxit. Cérneres trepidáre carníficem, quasi ipse addíctus fuísset, trémere percussóris déxteram, pallére ora alieno timéntis perículo, cum puélla non timéret suo. Habétis ígitur in una hóstia duplex martyrium, pudóris et religiónis. Et virgo permánsit, et martyrium obtínuit.

℟. Jam corpus ejus córpori meo sociátum est, et sanguis ejus ornávit genas meas : * Cujus mater virgo est, cujus pater féminam nescit. ℣. Ipsi sum desponsáta, cui Angeli sérviunt, cujus pulchritúdinem sol et luna mirántur. Cujus mater. Glória Patri. Cujus mater.

IN III NOCTURNO.

Ant. t. 2. Cujus pulchritúdinem sol et luna mirántur, ipsi soli servo fidem.

Psalm. Dómine quis habitábit, *de Communi Confess.*, p. lxxj.

Ant. t. 7. Christus circúmdedit me vernántibus atque coruscántibus gemmis pretiósis.

Psalm. Eructávit cor meum, *p.* lxxxiv.

Ant. t. 7. Ipsi sum desponsáta, cui Angeli sérviunt : cujus pulchritúdinem sol et luna mirántur.

Psalm. Deus noster refúgium, *p.* lxxxv.

℣. Elégit eam Deus, et præelégit eam. ℟. In tabernáculo suo habitáre facit eam.

Lectiones de Homilia sancti Gregorii Papæ in Evangelium, Símile erit regnum cœlórum decem virgínibus,

ut in Communi Virginum, primo loco, p. lxxxix.

℟. VII. Ipsi sum desponsáta, cui Angeli sérviunt, cujus pulchritúdinem sol et luna mirántur : * Ipsi soli servo fidem, ipsi me tota devotióne commítto. ℣. Déxteram meam et collum meum cinxit lapídibus pretiósis : trádidit áuribus meis inæstimábiles margarítas. Ipsi soli.

℟. VIII. Omnípotens, adoránde, colénde, et treménde, benedíco te : * Quia per Fílium tuum unigénitum evási minas hóminum impiórum, et spurcítias diáboli impollúto calle transívi. ℣. Te confíteor lábiis, te corde, te totis viscéribus concupísco. Quia. Glória Patri. Quia.

AD LAUDES
ET PER HORAS.

Ant. t. 7. Ingréssa Agnes * turpitúdinis locum, Angelum Dómini præparátum invénit.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliquis*, p. 17.

Ant. t. 7. Mecum enim hábeo * custódem córporis mei, Angelum Dómini.

Ant. t. 7. Annulo suo * subarrhávit me Dóminus meus Jesus Christus, et tamquam sponsum decorávit me coróna.

Ant. t. 8. Benedíco te Pater Dómini mei Jesu Christi, quia per Fílium tuum ignis extínctus est a látere meo.

Ant. t. 8. Congaudéte mecum, * et congratulámini, quia cum his ómnibus lúcidas sedes accépi.

CAPITULUM. *Eccli.* 51.

CONFITEBOR tibi Dómine Rex, et collaudábo te Deum Salvatórem meum ; confitébor nómini tuo quóniam adjútor et protéctor factus es mihi, et liberásti corpus meum a perditióne.

Hymnus, Jesu, coróna Vírginum, *ut supra, in primis Vesperis*, p. 474.

℣. Diffúsa est grátia in lábiis tuis. ℟. Proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

Ad Bened. Ant. t. 1. Ecce quod concupívi, jam vídeo, quod sperávi jam téneo : ipsi sum juncta in cœlis, quem in terris pósita, tota devotióne diléxi.

ORATIO.

OMNIPOTENS sempitérne Deus, qui infírma mundi éligis, ut fórtia quæque confúndas : concéde propítius; ut qui beátæ Agnétis, Vírginis et Mártyris tuæ, solémnia cólimus, ejus apud te patrocínia sentiámus. Per Dóminum.

AD TERTIAM.

Ant. Mecum enim hábeo.

Capitulum, Confitébor tibi Dómine, *ut supra, ad Laudes.*

℟. *br.* Spécie tua, * Et pulchritúdine tua. Spécie. ℣. Inténde, próspere procéde, et regna. Et pulchritúdine. Glória Patri. Spécie.

℣. Adjuvábit eam Deus vultu suo. ℟. Deus in médio ejus, non commovébitur.

AD SEXTAM.

Ant. Annulo suo.

Capitulum. *Eccli.* 51.

Liberasti me secúndum multitúdinem misericórdiæ nóminis tui a rugiéntibus præparátis ad escam, de mánibus quæréntium ánimam meam, et de multis tribulatiónibus quæ circumdedérunt me.

℟. *br.* Adjuvábit eam * Deus vultu suo. Adjuvábit. ℣. Deus in médio ejus, non commovébitur. Deus. Glória Patri. Adjuvábit.

℣. Elégit eam Deus, et præelégit eam. ℟. In tabernáculo suo habitáre facit eam.

AD NONAM.

Ant. Congaudéte mecum.

Capitulum. *Eccli.* 51.

Laudabit usque ad mortem ánima mea Dóminum : quóniam éruis sustinéntes te, et líberas eos de manu angústiæ, Dómine Deus noster.

℟. *br.* Elégit eam Deus,* Et præelégit eam. Elégit. ℣. In tabernáculo suo habitáre facit eam. Et præelégit. Glória Patri. Elégit.

℣. Diffúsa est grátia in lábiis tuis. ℟. Proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

AD VESPERAS.

Ant. Ingréssa Agnes, *cum reliquis de Laudibus.*

Psalm. Dixit Dóminus, *cum reliquis de Dominica*, p. 125, *et loco ultimi, Psalm.* Lauda Jerúsalem, *p.* 146.

Capitulum et Hymnus ut in primis Vesperis, p. 474.

℣. Diffúsa est grátia in lábiis tuis. ℟. Proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

Ad Magnif. Ant. t. 1. Stans beáta Agnes in médio flammæ, expánsis mánibus orábat ad Dóminum : Omnípotens, adoránde, colénde, treméndo, benedíco te, et glorífico nomen tuum in ætérnum.

Oratio, Omnípotens, *ut supra, ad Laudes.*

Deinde fit Commemoratio Festi sequentis.

DIE XXII JANUARII.

IN FESTO

SS. VINCENTII ET ANASTASII

Martyrum.

Semiduplex.

Romæ, et districtu,

Duplex minus.

Omnia de Communi plurimorum Martyrum, p. xxxiij, *præter sequentia.*

Oratio.

Adesto Dómine supplicatiónibus nostris : ut qui ex iniquitáte nostra reos nos esse cognóscimus; beatórum Mártyrum tuórum Vincéntii et Anastásii intercessióne liberémur. Per Dóminum.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente.

IN II NOCTURNO.

Lectio IV.

Vincentius, Oscæ in Hispánia citerióre natus, a prima ætáte stúdiis déditus, sacras litteras a Valério Cæsar-

augustáno Epíscopo dídicit: cujus étiam partes suscépit prædicándi Evangélium, quod Epíscopus, propter linguæ impediméntum, prædicatiónis offício fungi non póterat. Ea re ad Daciánum, provínciæ a Diocletiáno et Maximiáno præpósitum, deláta, Vincéntius Cæsaraugústæ comprehénditur, et vinctus ad Daciánum Valéntiam addúcitur. Ubi verbéribus et equúleo tortus multis præséntibus, cum nulla aut tormentórum vi, aut acerbitáte, vel lenitáte verbórum a propósito deterréri posset, in cratícula impósitus, prunis ardéntibus suppósitis ac férreis únguibus excarnificátus, candentibúsque láminis exústus, íterum dúcitur in cárcerem stratum testáceis fragméntis, ut ejus nudum corpus, somno oppréssum, a subjéctis étiam testárum acúleis torquerétur.

℟. Sancti tui Dómine mirábile consecúti sunt iter, serviéntes præcéptis tuis, ut inveniréntur illæsi in aquis válidis: * Terra appáruit árida: et in mari Rubro via sine impediménto. ℣. Quóniam percússit petram, et fluxérunt aquæ, et torréntes inundavérunt. Terra.

LECTIO V.

VERUM, illo in tenebricósa inclúso custódia, claríssimus splendor obórtus totum cárcerem illustrávit: quæ lux cum summa admiratióne omnes, qui áderant, affecisset, res a custóde cárceris ad Daciánum defértur. Qui edúctum in molli cúlcitra cóllocat, et quem cruciátibus in suam senténtiam tráhere non póterat, delíciis perdúcere conátur. Sed invíctus Vincéntii ánimus Jesu Christi fide speque munítus, vicit ómnia: et ignis, ferri, tortórum immanitáte superáta, victor ad cœléstem martyrii corónam advolávit, undécimo Kaléndas Februárii. Cujus corpus cum projéctum esset inhumátum, corvus et a volúcribus, et a lupo únguibus, rostro, alis mirabíliter deféndit. Qua re cógnita, Daciánus illud in altum mare demérgi jubet: sed inde étiam divínitus ejéctum ad littus, Christiáni sepéliunt.

℟. Vérbera carníficum non timuérunt sancti Dei, moriéntes pro Christi nómine: * Ut hærédes fíerent in domo Dómini. ℣. Tradidérunt córpora sua propter Deum ad supplícia. Ut hærédes fíerent in domo Dómini.

LECTIO VI.

ANASTASIUS Persa, Mónachus, Heráclio Imperatóre, cum sanctam Jerosolymórum terram visitásset, ad Cæsaréam Palestínæ pro Christi religióne víncula et vérbera constánter perpéssus est. Mox a Persis ob eámdem causam váriis cruciátibus afféctus, a rege Chósroa, una cum septuagínta áliis Christiánis,

secúri percútitur. Cujus reliquiæ primum Jerosólymam ad monastérium, in quo monásticam vitam proféssus erat, deínde Romam delátæ, collocátæ sunt in monastério ad Aquas Sálvias.

℟. Tamquam aurum, *p.* xl.

IN III NOCTURNO.

Homilia in Evangelium, Cum audiéritis prælia, *de Communi plurimorum Martyrum, primo loco,* p. xlij.

Vesperæ a Capitulo de S. Raymundo, cum Comm. præcedentis, et S. Emerentianæ.

DIE XXIII JANUARII.

IN FESTO

S. RAYMUNDI DE PENNAF.,

CONFESSORIS.

Semiduplex.

Omnia de Communi Conf. non Pont. p. lxiv, *præter ea quæ hic habentur.*

In Hymno Iste Conféssor, *mutatur tertius Versus.*

ORATIO.

Deus, qui beátum Raymúndum pœniténtiæ Sacraménti insígnem minístrum elegísti et per maris undas mirabíliter traduxísti : concéde; ut ejus intercessióne dignos pœniténtiæ fructus fácere, et ad ætérnæ salútis portum perveníre valeámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Et fit Commem. SS. Vincentii et Anastasii, Martyrum.

Postea S. Emerentianæ, Virginis et Martyris.

Oratio, Indulgéntiam nobis, *p.* lxxx.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de scriptura occurrente.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

Beatus Raymúndus Barcinonénsis ex nóbili família de Pénnafort, Christiánæ Religiónis rudiméntis imbútus, adhuc párvulus exímia ánimi et córporis índole magnum áliquid porténdere visus est. Nam adoléscens humanióres lítteras in pátria proféssus, Bonóniam se cóntulit, ubi pietátis offíciis, ac pontifício, civilíque juri sédulo incúmbens, et doctóris láurea insignítus, ibídem sacros Cánones magna cum hóminum admiratióne est interpretátus. Ejus virtútum fama percrebrescénte, Berengárius Barcinocénsis Epíscopus, cum Roma suam ad Ecclésiam redíret, eum conveniéndi causa Bonóniam iter instítuit, et tandem summis précibus, ut secum in pátriam reverterétur, obtínuit. Mox ejúsdem Ecclésiæ Canonicátu, et Præpositúra ornátus, univérso clero et pópulo integritáte, modéstia, doctrína, et morum suavitáte præfúlsit, ac Deiparæ Vírginis, quam singulári pietátis afféctu venerabátur, honórem et cultum semper pro víribus auxit.

℟. Honéstum fecit illum Dóminus, et custodívit eum ab inimícis, et a seductóribus tutávit illum : * Et dedit illi claritátem ætérnam. ℣. Justum dedúxit Dóminus per vias rectas, et osténdit illi regnum Dei. Et dedit.

LECTIO V.

Annum círciter quintum supra quadragésimum agens, in Ordine Fratrum Prædicatórum, solémni emíssa professióne, ut novus miles, in omni virtútum génere, sed præcípue in charitáte erga egénos, et máxime captívos ab infidélibus deténtos se exércuit. Unde cum ejus hortátu sanctus Petrus Noláscus (cujus ipse confessiónes audiébat) suas opes piíssimo huic óperi conférret : tum eídem, tum beáto Raymúndo, et Jacóbo Primo Arragóniæ Regi appárens beatíssima Virgo, gratíssimum sibi, et unigénito Fílio suo fore dixit, si in suum honórem institueréttur Ordo Religiosórum, quibus captívos ex infidélium tyránnide liberándi cura incúmberet. Quare collátis inter se consíliis, Ordinem beátæ Maríæ de Mercéde Redemptiónis Captivórum fundavérunt : cui beátus Raymúndus certas vivéndi leges præscrípsit ad ejúsdem Ordinis vocatiónem accommodatíssimas, quarum approbatiónem áliquot post annos a Gregório Nono impetrávit, et dictum sanctum Petrum primum Generálem Ordinis Magístrum suis ipse mánibus hábitu eódem indútum creávit.

℟. Amávit eum Dóminus, et ornávit eum : stolam glóriæ índuit eum, * Et ad portas paradísi coronávit eum. ℣. Induit eum Dóminus lorícam fídei, et ornávit eum. Et ad portas.

LECTIO VI.

Ab eódem Gregório Romam accersítus, et Capelláni, ac Pœnitentiárii, et Confessárii sui múnere decorátus, ejúsdem jussu Romanórum Pontíficum decréta in divérsis Concíliis et Epístolis sparsa, in unum Decretálium volúmen redégit. Archiepiscopátum Tarraconénsem ab ipso Pontífice sibi oblátum constantíssime recusávit. Et totíus Ordinis Prædicatórum generále Magistérium, quod per biénnium sanctíssime administráverat, sponte dimísit. Jacóbo Arragóniæ regi Sacræ inquisitiónis offícii suis in regnis instituéndi auctor fuit. Multa patrávit mirácula; inter quæ illud claríssimum, quod ex ínsula Baleári Majóri Barcinónam reversúrus, strato super aquas pállio, centum sexagínta milliária sex horis confécerit, et suum Cœnóbium jánuis clausis fúerit ingréssus. Tandem prope centenárius, virtútibus et méritis cumulátus, obdormívit in Dómino anno salútis millési-

mo ducentésimo septuagésimo quinto, quem Clemens Octávus in Sanctórum númerum rétulit.

℟. Iste homo perfécit ómnia, *p.* lxxj.

IN III NOCTURNO.

Homilia sancti Gregorii Papæ in Evangelium, Sint lumbi vestri præcincti, *ut in Communi Confessoris, primo loco*, p. lxxiij.

Pro S. Emerentiana, Virgine et Martyre.

LECTIO IX.

EMERENTIANA Virgo Romána, collactánea beátæ Agnétis, adhuc catechúmena, fide et charitáte flagrans, furéntes in Christiános idolórum cultóres cum veheméntius accusáret, a concitáta multitúdine lapídibus óbruta est. Quæ in cruciátibus orans ad sepúlchrum sanctæ Agnétis, próprio sánguine, quem pro Christo, constánter effúdit, baptizáta, ánimam Deo réddidit.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

In Laud. fit Commemoratio S. Emerentianæ.

Vesperæ a Capitulo de S. Timotheo, Episcopo et Martyre, cum Commem. S. Raymundi.

DIE XXIV JANUARII.

IN FESTO S. TIMOTHEI, EPISCOPI ET MARTYRIS.

Semiduplex.

Omnia de Communi unius Martyris, p. xix, *præter sequentia.*

ORATIO.

INFIRMITATEM nostram réspice omnípotens Deus: et quia pondus própriæ actiónis gravat, beáti Timóthei Mártyris tui atque Pontíficis intercéssio gloriósa nos prótegat. Per Dóminum.

Et fit Commem. S. Raymundi.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

TIMOTHEUS, Lystris in Lycaónia natus ex patre Gentíli, et matre Judæa, Christiánam colébat religiónem, cum in ea loca venit Paulus Apóstolus. Qui fama commótus, quæ de Timóthei sanctitáte percrebúerat, ipsum adhíbuit sócium suæ peregrinatiónis: sed propter Judæos, qui se ad Christum convérterant, sciéntes Timóthei patrem esse Gentílem, eum circumcídit. Cum ígitur ambo Ephesum veníssent, ibi ordinátus est Epíscopus ab Apóstolo, ut eam Ecclésiam gubernáret.

℟. Honéstum fecit illum Dóminus, et custodívit eum ab inimícis, et a seductóribus tutávit illum: * Et dedit illi claritátem ætérnam. ℣. Descendítque cum illo in fóveam, et in vínculis non derelíquit eum. Et dedit.

LECTIO V.

AD quem Apóstolus duas epístolas scripsit, álteram

Laodicéa, álteram Roma: quibus in pastorális offícii cura confirmátus, cum sacrifícium, quod uni Deo debétur, fieri dæmonum simulácris ferre non posset, pópulum Ephesínum, Diánæ in ejus celebritáte immolántem, ab illa impietáte removére conátus, lapídibus óbrutus est; ac pene mórtuus, a Christiánis eréptus, et in montem óppido vicínum delátus, nono Kaléndas Februárii obdormívit in Dómino.

℟. Desidérium ánimæ ejus tribuísti ei Dómine, * Et voluntáte labiórum ejus non fraudásti eum. ℣. Quóniam prævenísti eum in benedictiónibus dulcédinis: posuísti in cápite ejus corónam de lápide pretióso. Et voluntáte.

Sermo S. Augustini Epíscopi.

LECTIO VI.

Sermone 44 de Sanctis.

TRIUMPHALIS beáti Mártyris Timóthei dies hódie nobis anniversária celebritáte recúrrit: cujus glorificatióni sicut congáudet Ecclésia, sic ejus propónit sequénda vestígia. Si enim compátimur, et conglorificábimur. In cujus glorióso agóne duo nobis præcípue consideránda sunt: induráta vidélicet tortóris sævítia, et mártyris invícta patiéntia. Sævítia tortóris, ut eam detestémur: patiéntia mártyris, ut eam imitémur. Audi Psalmístam advérsus malítiam increpántem: Noli æmulári in malignántibus: quóniam tamquam fœnum velóciter aréscent. Quod autem advérsus malignántes patiéntia exhibénda sit, audi Apóstolum suadéntem: Patiéntia vobis necessária est, ut reportétis promissiónes.

℟. Stola jucunditátis índuit, *p.* xxvj.

IN III NOCTURNO.

Homilia sancti Gregorii Papæ in Evangelium, Si quis venit ad me, *de Comm. unius Mart., primo loco*, p. xxviij.

Vesperæ de Conversione S. Pauli.

DIE XXV JANUARII.

IN CONVERSIONE S. PAULI, APOSTOLI.

Duplex.

AD VESPERAS.

Ant. Ego plantávi, *cum reliquis de Laudibus*, p. 489.

Psalm. Dixit Dóminus, *cum reliquis de Dominica*, p. 125, *et loco ultimi*, *Psalm.* Laudáte Dóminum omnes Gentes, *p.* 129.

CAPITULUM. *Act.* 9.

SAULUS adhuc spirans minárum et cædis in discípulos Dómini, accéssit ad príncipem sacerdótum, et pétiit ab eo epístolas in Damáscum ad synagógas: ut si quos invenísset hujus viæ viros ac mulíeres, vinctos perdúceret in Jerúsalem.

HYMNUS.

EGREGIE Doctor Paule mores ínstrue,

Et nostra tecum péctora in
 cœlum trahe :
Veláta dum merídiem cernat
 fides,
Et Solis instar sola regnet
 cháritas.
 Sit Trinitáti sempitérna gló-
 ria,
Honor, potéstas, atque jubilá-
 tio,
In unitáte quæ gubérnat óm-
 nia,
Per univérsa æternitátis sæ-
 cula. Amen.

℣. Tu es vas electiónis sancte Paule Apóstole. ℟. Prædicátor veritátis in univérso mundo.

Ad Magnif. Ant. t. 7. *r* Vade Ananía, et quære Saulum : ecce enim orat : quia vas electiónis est mihi, ut portet nomen meum coram Géntibus, et régibus, et fíliis Israel.

ORATIO.

DEUS, qui univérsum mundum beáti Pauli Apóstoli prædicátione docuísti : da nobis quæsumus; ut qui ejus hódie Conversiónem cólimus, per ejus ad te exémpla gradiámur. Per Dóminum.

Pro Commem. S. Petri.

Ant. Tu es pastor óvium, princeps Apostolórum : tibi tráditæ sunt claves regni cœlórum.

℣. Tu es Petrus. ℟. Et super hanc Petram ædificábo Ecclésiam meam.

ORATIO.

DEUS, qui beáto Petro Apóstolo tuo, collátis clávibus regni cœléstis, ligándi atque solvéndi pontíficium tradidísti : concéde; ut intercessiónis ejus auxílio, a peccatórum nostrórum néxibus liberémur.

Deinde fit Commem. S. Timothei.

AD MATUTINUM.

Invitat. Laudémus Deum nostrum, * In Conversióne Doctoris Géntium.

Psalm. Veníte, exultémus, *p.* 2.

Hymnus, Egrégie Doctor, *ut supra in Vesperis.*

IN I NOCTURNO.

Ant. t. 1. Qui operátus est Petro in Apostolátum, operátus est et mihi inter Gentes : et cognovérunt grátiam, quæ data est mihi a Christo Dómino.

Psalmi Nocturnorum ut in Communi Apostolorum, p. ij.

Ant. t. 1. *l* Scio cui crédidi, et certus sum, quia potens est depósitum meum serváre in illum diem, justus judex.

Ant. t. 1. *f* Mihi vívere Christus est, et mori lucrum : gloriári me opórtet in cruce Dómini nostri Jesu Christi.

℣. In omnem terram exívit sonus eórum. ℟. Et in fines orbis terræ verba eórum.

De Actibus Apostolórum.

LECTIO I. *Cap.* 9.

SAULUS adhuc spirans minárum et cædis in discípulos Dómini, accéssit ad príncipem sacerdótum, et pétiit ab eo epístolas in Damáscum ad sy-

nagógas: ut si quos invenísset hujus viæ viros ac mulíeres, vinctos perdúceret in Jerúsalem. Et cum iter fáceret, cóntigit ut appropinquáret Damásco: et súbito circumfúlsit eum lux de cœlo. Et cadens in terram audívit vocem dicéntem sibi: Saule, Saule, quid me perséqueris? Qui dixit: Quis es Dómine? Et ille: Ego sum Jesus, quem tu perséqueris. Durum est tibi contra stímulum calcitráre.

℟. Qui operátus est Petro in Apostolátum, operátus est et mihi inter Gentes: * Et cognovérunt grátiam Dei, quæ data est mihi. ℣. Grátia Dei in me vácua non fuit, sed grátia ejus semper in me manet. Et cognovérunt.

LECTIO II.

Et tremens, ac stupens dixit: Dómine, quid me vis fácere? Et Dóminus ad eum: Surge, et ingrédere civitátem, et ibi dicétur tibi quid te opórteat fácere. Viri autem illi, qui comitabántur cum eo, stabant stupefácti, audiéntes quidem vocem, néminem autem vidéntes. Surréxit autem Saulus de terra, apertísque óculis nihil vidébat. Ad manus autem illum trahéntes, introduxérunt Damáscum. Et erat ibi tribus diébus non videns, et non manducávit, neque bibit.

℟. Bonum certámen certávi, cursum consummávi, fidem servávi: * Ideóque repósita est mihi coróna justítiæ. ℣. Scio cui crédidi, et certus sum, quia potens est depósitum meum serváre in illum diem. Ideóque.

LECTIO III.

Erat autem quidam discípulus Damásci, nómine Ananías: et dixit ad illum in visu Dóminus: Ananía. At ille ait: Ecce ego, Dómine. Et Dóminus ad eum: Surge, et vade in vicum, qui vocátur Rectus, et quære in domo Judæ Saulum nómine Tarsénsem: ecce enim orat. (Et vidit virum Ananíam nómine introeúntem, et imponéntem sibi manus, ut visum recípiat). Respóndit autem Ananías: Dómine, audívi a multis de viro hoc, quanta mala fécerit sanctis tuis in Jerúsalem: et hic habet potestátem a princípibus sacerdótum alligándi omnes, qui ínvocant nomen tuum. Dixit autem ad eum Dóminus: Vade, quóniam vas electiónis est mihi iste, ut portet nomen meum coram Géntibus, et régibus, et fíliis Israel. Ego enim osténdam illi quanta opórteat eum pro nómine meo pati.

℟. Repósita est mihi coróna justítiæ, * Quam reddet mihi Dóminus in illum diem, justus judex. ℣. Scio cui crédidi, et certus sum, quia potens est depósitum meum serváre in illum diem. Quam reddet mihi. Glória Patri. Quam reddet mihi.

IN II NOCTURNO.

Ant. t. 8. Tu es vas electiónis, sancte Paule Apóstole, prædicátor veritátis in univérso mundo.

Ant. t. 8. *f* Magnus sanctus Paulus vas electiónis, vere digne est glorificándus, qui et méruit thronum duodécimum possidére.

Ant. t. 2. Bonum certámen certávi, cursum consummávi, fidem servávi.

℣. Constítues eos príncipes super omnem terram. ℟. Mémores erunt nóminis tui Dómine.

Sermo S. Augustíni Epíscopi.
Serm. 14 de Sanctis.

LECTIO IV.

HODIE de Actibus Apostolórum léctio hæc pronuntiáta est: ubi Paulus Apóstolus ex persecutóre Christianórum, annuntiátor factus est Christi. Prostrávit enim Christus persecutórem, ut fáceret Ecclésiæ doctórem: percútiens eum, et sanans: occídens, et vivíficans: occísus agnus a lupis, et fáciens agnos de lupis. Ita enim in præclára prophetía, cum Jacob Patriárcha benedíceret fíliis suis (præséntes tangens, futúra prospíciens) prædíctum erat, quod in Paulo cóntigit. Erat autem Paulus, sicut ipse testátur, de tribu Bénjamin. Cum autem Jacob benedícens fílios suos, venísset ad benedicéndum Bénjamin, ait de illo: Bénjamin lupus rapax.

℟. Tu es vas electiónis, sancte Paule Apóstole, prædicátor veritátis in univérso mundo: * Per quem omnes Gentes cognovérunt grátiam Dei. ℣. Intercéde pro nobis ad Deum, qui te elégit. Per quem.

LECTIO V.

QUID ergo? lupus rapax semper? Absit, sed qui mane rapit prædam, ad vésperam dívidit escas. Hoc in Apóstolo Paulo implétum est, quia et de illo dictum erat. Jam, si placet, audiámus illum mane rapiéntem, ad vésperum escas dividéntem. Mane et véspere pósita sunt pro eo, ac si dicerétur, prius et póstea. Sic ergo accipiámus: Prius rápiet, póstea dívidet escas. Atténdite raptórem. Saulus, inquit, accéptis epístolis a princípibus sacerdótum, ibat, ut ubicúmque inveníret Christiános, ad sacerdótes attráheret et addúceret, útique puniéndos.

℟. Grátia Dei sum id quod sum: * Et grátia ejus in me vácua non fuit, sed semper in me manet. ℣. Qui operátus est Petro in Apostolátum, operátus est et mihi inter Gentes. Et grátia.

LECTIO VI.

IBAT spirans, et anhélans cædes, hoc est, mane rápiens. Nam et quando lapidátus est Stéphanus primus martyr pro nómine Christi, evidéntius áderat et Saulus, et sic áderat lapidántibus, ut non

ci suffíceret, si tantum suis mánibus lapidáret. Ut enim esset in ómnium lapidántium mánibus, ipse ómnium vestiménta servábat : magis sæviens omnes adjuvándo, quam suis mánibus lapidándo. Audívimus, mane rápiet : videámus ad vésperam quáliter dívidat escas. Voce Christi prostrátus de cœlo, et accípiens désuper interdíctum jam sæviéndi, cécidit in fáciem suam, prius prosternéndus, póstea erigéndus, prius percutiéndus, póstea sanándus.

℟. Saulus, qui et Paulus, magnus prædicátor, * A Deo confortátus convalescébat, et confundébat Judæos. ℣. Osténdens quia hic est Christus Fílius Dei. A Deo. Glória Patri. A Deo.

IN III NOCTURNO.

Ant. t. 8. Saulus, qui et Paulus, magnus prædicátor, a Deo confortátus convalescébat, et confundébat Judæos.

Ant. t. 1. *r* Ne magnitúdo revelatiónum extóllat me, datus est mihi stímulus carnis meæ; ángelus sátanæ, qui me colaphízet : propter quod ter Dóminum rogávi, ut auferrétur a me, et dixit mihi Dóminus : Súfficit tibi Paule grátia mea.

Ant. t. 8. Repósita est mihi coróna justítiæ, quam reddet mihi Dóminus in illa die justus judex.

℣. Nimis honoráti sunt amíci tui, Deus. ℟. Nimis confortátus est principátus eórum.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 19. *d*

IN illo témpore : Dixit Petrus ad Jesum : Ecce nos relíquimus ómnia, et secúti sumus te : quid ergo erit nobis ? Et réliqua.

Homilía venerábilis Bedæ Presbyteri.

Homil. in natali S. Benedicti.

PERFECTUS ille est, qui ábiens vendit ómnia quæ habet, et dat paupéribus, ac véniens séquitur Christum : habébit enim thesáurum non deficiéntem in cœlis. Unde bene interrogánte Petro, dixit tálibus Jesus : Amen dico vobis, quod vos qui secúti estis me, in regeneratióne, cum séderit Fílius hóminis in sede majestátis suæ, sedébitis et vos super sedes duódecim, judicántes duódecim tribus Israel. In hac quippe vita pro ejus nómine laborántes, in ália præmium speráre dócuit : id est, in regeneratióne, cum vidélicet in vitam immortálem fuérimus resurgéndo regeneráti, qui in vitam cadúcam mortáliter erámus géniti.

℟. Sancte Paule Apóstole, prædicátor veritátis, et Doctor Géntium, * Intercéde pro nobis ad Deum, qui te elégit, ut digni efficiámur grátia Dei. ℣. Tu es vas electiónis sancte Paule Apóstole, prædicátor veritátis. Intercéde.

LECTIO VIII.

Et justa prorsus retribútio, ut qui hic pro Christo humanæ glóriam celsitúdinis neglexérunt, illic a Christo júdices glorificáti singuláriter cum eo assídeant, qui a sequéndis ejus vestígiis nulla ratióne póterant avélli. Nemo autem putet duódecim tantum Apóstolos, quia pro Juda prævaricánte Mathías eléctus est, tunc esse judicatúros; sicut nec duódecim solæ sunt tribus Israel judicándæ: alióquin tribus Levi, quæ tertiadécima est, injudicáta recédet.

℟. Damásci, præpósitus gentis Arétæ regis vóluit me comprehéndere : * Et a frátribus per murum demíssus sum in sporta, * Et sic evási manus ejus in nómine Dómini. ℣. Deus et Pater Dómini nostri Jesu Christi scit quia non méntior. Et a frátribus. Glória Patri. Et sic evási.

LECTIO IX.

Et Paulus, qui tertiusdécimus est Apóstolus, judicándi sorte privábitur, cum ipse dicat : Nescítis quóniam ángelos judicábimus, quanto magis sæculária? Sciéndum namque est, omnes qui ad exémplum Apostolórum sua reliquérunt ómnia, et secúti sunt Christum, júdices cum eo ventúros, sicut étiam omne mortálium genus esse judicándum. Quia enim duodenário sæpe número solet in Scriptúris univérsitas designári, per duódecim sedes Apostolórum, ómnium numerósitas judicántium; et per duódecim tribus Israel, univérsitas eórum qui judicándi sunt, osténditur.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

AD LAUDES

ET PER HORAS.

Ant. t. 8. Ego plantávi, * Apóllo rigávit, Deus autem increméntum dedit, allelúia.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliquis*, p. 17.

Ant. t. 8. Libénter gloriábor * in infirmitátibus meis, ut inhábitet in me virtus Christi.

Ant. t. 4. Grátia Dei * in me vácua non fuit, sed grátia ejus semper in me manet.

Ant. t. 8. Damásci, præpósitus gentis Arétæ regis vóluit me comprehéndere : a frátribus per murum demíssus sum in sporta, et sic evási manus ejus, in nómine Dómini.

Ant. t. 8. Ter virgis cæsus sum, * semel lapidátus sum, ter naufrágium pértuli pro Christi nómine.

CAPITULUM. *Act.* 9.

Saulus adhuc spirans minárum et cædis in discípulos Dómini, accéssit ad príncipem sacerdótum, et pétiit ab eo epístolas in Damáscum ad synagógas : ut si quos invenísset hujus viæ viros ac mulíeres, vinctos perdúceret in Jerúsalem.

Hymnus, Exultet orbis, *de Communi Apostol.* p. xij.

℣. Tu es vas electiónis, san-

cte Paule Apóstole. ℟. Prædicátor veritátis in univérso mundo.

Ad Bened. Ant. t. 1. Vos, qui secúti estis me, sedébitis super sedes, judicántes duódecim tribus Israel, dicit Dóminus.

ORATIO.

Deus, qui univérsum mundum beáti Pauli Apóstoli prædicatióne docuísti : da nobis quæsumus; ut qui ejus hódie Conversiónem cólimus, per ejus ad te exémpla gradiámur. Per Dóminum nostrum.

Et fit Commemor. S. Petri, ut supra, in I Vesperis.

AD TERTIAM.

Ant. Libénter gloriábor.

Capitulum, Saulus adhuc spirans, *ut supra.*

℟. *br.* In omnem terram * Exívit sonus eórum. In omnem. ℣. Et in fines orbis terræ verba eórum. Exívit. Glória Patri. In omnem.

℣. Constítues eos príncipes super omnem terram. ℟. Mémores erunt nóminis tui Dómine.

AD SEXTAM.

Ant. Grátia Dei.

CAPITULUM. *Act.* 9. *b*

Surrexit autem Saulus de terra , apertísque óculis nihil vidébat. Ad manus autem illum trahéntes, introduxérunt Damáscum. Et erat ibi tribus diébus non videns, et non manducávit, neque bibit.

℟. *br.* Constítues eos príncipes * Super omnem terram. Constítues. ℣. Mémores erunt nóminis tui Dómine. Super. Glória Patri. Constítues.

℣. Nimis honoráti sunt amíci tui Deus. ℟. Nimis confortátus est principátus eórum.

AD NONAM.

Ant. Ter virgis cæsus sum.

CAPITULUM. *Act.* 9. *d*

Saulus autem multo magis convalescébat, et confundébat Judæos, qui habitábant Damásci, affírmans quóniam hic est Christus.

℟. *br.* Nimis honoráti sunt * Amíci tui Deus. Nimis. ℣. Nimis confortátus est principátus eórum. Amíci. Glória Patri. Nimis.

℣. Annuntiavérunt ópera Dei. ℟. Et facta ejus intellexérunt.

AD VESPERAS.

Ant. Ego plantávi, *cum reliquis de Laudibus.*

Psalmi de Communi Apostolorum, p. xiij.

Capitulum, Saulus adhuc spirans, *Hymnus*, Egrégie Doctor, ℣. Tu es vas, *ut supra in primis Vesperis*, p 484.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Sancte Paule Apóstole, prædicátor veritátis, et Doctor Géntium, intercéde pro nobis ad Deum, qui te elégit.

Oratio, Deus, qui univérsum, *ut supra.*

Et fit Commem. S. Petri, ut supra in I Vesp. et S. Polycarpi, ut infra.

DIE XXVI JANUARII.
IN FESTO S. POLYCARPI, EPISCOPI ET MARTYRIS.
Semiduplex.

Omnia de Communi unius Martyris, p. xix, *præter sequentia.*

ORATIO.

DEUS, qui nos beáti Polycárpi Mártyris tui atque Pontíficis ánnua solemnitáte lætíficas : concéde propítius ; ut cujus natalítia cólimus, de ejúsdem étiam protectióne gaudeámus. Per Dóminum.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente.

IN II NOCTURNO.

Ex libro sancti Hierónymi Presbyteri de Scriptóribus Ecclesiásticis.

LECTIO IV.

POLYCARPUS, Joánnis Apóstoli discípulus, et ab eo Smyrnæ Epíscopus ordinátus, totíus Asiæ princeps fuit, quippe qui nonnúllos Apostolórum, et eórum qui víderant Dóminum, magístros habúerit, et víderit. Hic propter quasdam super die Paschæ quæstiónes, sub Imperatóre Antoníno Pio, Ecclésiam in Urbe regénte Anicéto, Romam venit : ubi plúrimos credéntium, Marciónis et Valentíni persuasióne decéptos, redúxit ad fidem. Cumque ei fortúito óbviam fuísset Márcion, et díceret : Cognóscis nos? respóndit : Cognósco primogénitum diáboli. Póstea vero regnánte Marco Antoníno et Lúcio Aurélio Cómmodo, quarta post Nerónem persecutióne, Smyrnæ sedénte procónsule, et univérso pópulo in amphitheátro advérsus eum personánte, igni tráditus est. Scripsit ad Philippénses valde útilem epístolam, quæ usque hódie in Asiæ convéntu légitur.

℟. Honéstum fecit illum Dóminus, et custodívit eum ab inimícis, et a seductóribus tutávit illum : * Et dedit illi claritátem ætérnam. ℣. Descendítque cum illo in fóveam: et in vínculis non derelíquit eum. Et dedit.

De Expositióne sancti Ambrósii Epíscopi in Psalmum centésimum décimum octávum.

LECTIO V. *Serm.* 21.

PRINCIPES persecúti sunt me gratis, et a verbis tuis trepidávit cor meum. Bene hoc Martyr dicit, quod injúste persecutiónum torménta sustíneat: qui nihil rapúerit, nullum violéntus opprésserit, nullíus sánguinem fúderit, nullíus torum putáverit esse violándum : qui nihil légibus débeat, et gravióra latrónum sustinére cogátur supplícia : qui loquátur juste, et non audiátur : qui loquátur plena salútis, et impugnétur : ut possit dícere : Cum loquébar illis, impugnábant me gratis. Gratis ígitur persecutiónem pátitur, qui impugnátur sine

crímine, impugnátur ut nóxius, cum sit in tali confessióne laudábilis : impugnátur quasi venéficus, qui in nómine Dómini gloriátur, cum píetas virtútum ómnium fundaméntum sit.

℟. Desidérium ánimæ ejus tribuísti ei Dómine, * Et voluntáte labiórum ejus non fraudásti eum. ℣. Quóniam prævenísti eum in benedictiónibus dulcédinis: posuísti in cápite ejus corónam de lápide pretióso. Et.

LECTIO VI.

VERE frustra impugnátur qui apud ímpios et infídos impietátis arcéssitur, cum fídei sit magíster. Verum qui gratis impugnátur, fortis debet esse et constans. Quómodo ergo subléxuit : Et a verbis tuis trepidávit cor meum? Trepidáre infirmitátis est, timóris atque formídinis. Sed est étiam infírmitas ad salútem, est étiam timor sanctórum. Timéte Dóminum omnes sancti ejus : et, Beátus vir qui timet Dóminum. Qua ratióne beátus? Quia in mandátis ejus cupit nimis.

℟. Stola jucunditátis, *p.* xxvj.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 10. *c*

IN illo témpore : Dixit Jesus discípulis suis : Nihil est opértum, quod non revelábitur; et occúltum, quod non sciétur. Et réliqua.

Homilía sancti Hilárii Epíscopi.

Comment. in Matth. cap. 10, *post medium.*

DOMINUS diem judícii osténdit, quæ abstrúsam voluntátis nostræ consciéntiam prodet : et ea quæ nunc occúlta existimántur, luce cognitiónis públicæ déteget. Igitur non minas, non consília, non potestátes insectántium monet esse metuéndas; quia dies judícii nulla hæc fuísse atque inánia revelábit. Et quod dico vobis in ténebris, dícite in lúmine : et quod in aure audítis, prædicáte super tecta. Non légimus Dóminum sólitum fuísse nóctibus sermocinári, et doctrínam in ténebris tradidísse; sed quia omnis sermo ejus carnálibus ténebræ sunt, et verbum ejus infidélibus nox est.

℟. Coróna áurea super caput ejus * Expréssa signo sanctitátis, glória honóris, et opus fortitúdinis. ℣. Quóniam prævenísti eum in benedictiónibus dulcédinis, posuísti in cápite ejus corónam de lápide pretióso. Expréssa.

LECTIO VIII.

ITAQUE id quod a se dictum est, cum libertáte fídei et confessiónis vult esse loquéndum. Idcírco quæ in ténebris dicta sunt, prædicári jussit in lúmine : ut quæ secréto áurium commíssa sunt, super tecta, id est, excélso loquéntium præcónio audiántur. Constán-

ter enim Dei ingerénda cognitio est, et profúndum doctrínæ Evangélicæ secrétum in lúmine prædicatiónis Apostólicæ revelándum : non timéntes eos, quibus cum sit licéntia in córpora, tamen in ánimam jus nullum est : sed timéntes pótius Deum, cui perdéndæ in gehénna et ánimæ et córporis sit potéstas.

℟. Hic est vere martyr, qui pro Christi nómine sánguinem suum fudit : * Qui minas júdicum non tímuit, nec terrénæ dignitátis glóriam quæsívit, sed ad cœléstia regna pervénit. ℣. Justum dedúxit Dóminus per vias rectas, et osténdit illi regnum Dei. Qui. Glória Patri. Qui.

LECTIO IX.

NOLITE timére eos, qui occídunt corpus. Nullus ígitur córporum nostrórum casus est pertimescéndus, neque ullus interiméndæ carnis admitténdus est dolor : quando pro natúræ suæ atque oríginis conditióne resolúta, in substántiam spirituális ánimæ refundátur. Et quia doctrínis tálibus confirmátos opórtet líberam confiténdi Dei habére constántiam ; étiam conditiónem, qua tenerémur adjécit : negatúrum se eum Patri in cœlis, qui se homínibus in terra negásset : eum porro qui conféssus coram homínibus se fuísset, a se in cœlis confiténdum : qualésque nos nóminis sui testes homínibus fuissémus, tali nos apud Deum Patrem testimónio ejus usúros.

Te Deum Laudámus, *p.* 16.

Vesperæ de sancto Joanne, cum Commemoratione sancti Polycarpi.

DIE XXVII JANUARII.

IN FESTO S. JOANNIS CHRYSOSTOMI, EPISCOPI, CONFESSORIS, ET ECCLESIÆ DOCTORIS.

Duplex.

Omnia de Communi Conf. Pont., p. xlvij, *præter sequentia.*

In Hymno, Iste Conféssor, *mutatur tertius Versus.*

IN UTRISQUE VESPERIS.

Ad Magnif. Ant. t. 2. O Doctor óptime, Ecclésiæ sanctæ lumen, beáte Joánnes Chrysóstome, divínæ legis amátor, deprecáre pro nobis Fílium Dei.

ORATIO.

ECCLESIAM tuam, quæsumus Dómine, grátia cœléstis amplíficet : quam beáti Joánnis Chrysóstomi Confessóris tui atque Pontíficis illustráre volúisti gloriósis méritis et doctrínis. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Et fit Commem. S. Polycarpi.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

JOANNES Antiochénus propter áureum eloquéntiæ flumen cognoménto Chrysó-

stomus, a forénsibus et sæculáribus stúdiis ad divínas lítteras summa cum ingénii et indústriæ laude se cóntulit. Itaque sacris initiátus, ac présbyter Antiochénæ Ecclésiæ factus, mórtuo Nectário, Arcádii Imperatóris ópera, invítus Constantinopolitánæ Ecclésiæ præfícitur. Quo suscépto pastoráli múnere, depravátos mores, et nobiliórum hóminum vivéndi licéntiam veheméntius objurgáre cœpit. Qua ex libertáte magnam multórum súbiit invídiam. Apud Eudóxiam étiam, quod eam propter Callítropæ víduæ pecúniam, et altérius víduæ agrum reprehendísset, gráviter offéndit.

℞. Invéni David servum meum, óleo sancto meo unxi eum: * Manus enim mea auxiliábitur ei. ℣. Nihil profíciet inimícus in eo, et fílius iniquitátis non nocébit ei. Manus.

LECTIO V.

Quare áliquot Episcopórum acto Chalcédone convéntu, quo ipse vocátus ire nóluit, quod nec legítimum concílium, nec públicum esse díceret; niténte in primis ipsa contra Chrysóstomum Eudóxia, ejícitur in exílium: sed paulo post propter ejus desidérium seditióne pópuli facta, admirábili civitátis plausu ab exílio revocátur. Verum cum pérditos mores increpáre non desísteret, et ad argénteam Eudóxia státuam in foro sanctæ Sophíæ ludos fíeri prohibéret: conspiratióne inimicórum Episcopórum íterum exuláre cógitur, víduis et egéntibus ómnibus commúnis paréntis ejectiónem lugéntibus. In exílio Chrysóstomus incredíbile est et quanta mala perpéssus sit, et quam multos ad Jesu Christi fidem convérterit.

℞. Pósui adjutórium super poténtem, et exaltávi eléctum de plebe mea: * Manus enim mea auxiliábitur ei. ℣. Invéni David servum meum, óleo sancto meo unxi eum. Manus.

LECTIO VI.

Verum dum Concílio Romæ hábito, decréto Innocéntii Primi Pontíficis restitúitur, a milítibus, qui eum custodiébant, miris in itínere malis et calamitátibus affícitur. Cumque per Arméniam ducerétur, sanctus Basilíscus Martyr, in cujus templo ántea oráverat, noctu sic eum affátus est: Joánnes frater, crástinus dies nos loco conjúnget. Quare postrídie sumpto Eucharístiæ sacraménto, seque crucis signo múniens, ánimam Deo réddidit décimo octávo Kaléndas Octóbris. Quo mórtuo horríbilis grando Constantinópoli cécidit, et quatríduo Augústa cessit e vita. Ejus corpus insígni pompa et hóminum multitúdine celebrátum, Theodósius Arcádii fílius Constantinópolim portándum, et honorífice sepeliéndum curávit,

sexto Kaléndas Februárii : cujus étiam relíquias venerátus, paréntum suórum véniam pétiit : quod deínde Romam translátum, in Basílica Vaticána cónditum est. Multitúdinem, pietátem, ac splendórem conciónum, cœterorúmque ejus scriptórum, interpretándi étiam ratiónem, et inhæréntem senténtiæ sacrórum librórum explanatiónem, omnes admirántur : dignúmque exístimant, cui Paulus Apóstolus, quem ille miríficе cóluit, scribénti et prædicánti multa dictásse videátur.

℟. Iste est, *p.* liij.

IN III NOCTURNO.

Lectio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 5. *b*

In illo témpore : Dixit Jesus discípulis suis : Vos estis sal terræ. Quod si sal evanúerit, in quo saliétur? Et réliqua.

Homilía sancti Joánnis Chrysóstomi.

Hom. 15 *in Matth. sub med.*

Atténdite quid díxerit : Vos estis sal terræ : per quod osténdit, quam necessário ista præcípiat. Non enim de vestra, inquit, tantúmmodo vita, sed de univérso orbe vobis rátio reddénda est. Non ad duas quippe urbes, aut decem, aut vigínti, neque ad unam gentem vos mitto, sicut mittébam Prophétas, sed ad omnem terram prorsus ac mare, totúmque mundum, et hunc váriis crimínibus oppréssum.

℟. Amávit eum Dóminus, et ornávit eum : stolam glóriæ índuit eum, * Et ad portas paradísi coronávit eum. ℣. Induit eum Dóminus lorícam fídei, et ornávit eum. Et ad portas.

LECTIO VIII.

Dicendo enim : Vos estis sal terræ : osténdit univérsam hóminum infatuátam esse natúram, et peccatórum vi corrúptam, et idcírco illas ab eis virtútes requírit, quæ máxime ad multórum salútem procurándam necessáriæ sunt atque útiles. Nam qui mansuétus est ac modéstus, et miséricors et justus, non intra se tantummódo hæc recte facta conclúdit, verum in aliórum quoque utilitátem præcláros hos fáciet efflúere fontes. Igitur qui corde mundo est atque pacíficus, et persecutiónem pro veritáte pátitur, nihilóminus in commúne cómmodum vitam instítuit.

℟. In médio Ecclésiæ apéruit os ejus, * Et implévit eum Dóminus spíritu sapiéntiæ et intelléctus. ℣. Jucunditátem et exultatiónem thesaurizávit super eum. Et implévit. Glória Patri. Et implévit.

LECTIO IX.

Ne ígitur putétis, inquit, ad lévia vos ducéndos esse

certámina, neque exiguárum rerum vobis ineúndam esse ratiónem. Vos estis sal terræ. Quid ígitur ? Ipsíne putrefácta medicáti sunt ? Nequáquam : neque enim fíeri potest, ut ea quæ jam corrúpta sunt, salis perfricatióne reparéntur. Non ergo hoc fecérunt ; sed ante renováta, sibíque trádita, atque ab illa jam putrédine liberáta, aspergébant sale, et in ea novitáte conservábant, quam a Dómino suscéperant. Liberáre quippe a putrédine peccatórum, Christi virtútis est : ut autem ad illa íterum non revertántur, Apostolórum curæ est ac labóris.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

In II Vesperis fit Comm. S. Agnetis, ut infra.

DIE XXVIII JANUARII.

SANCTÆ AGNETIS, *Secundo.*

Ad Magnif. Ant. t. 8. Stans a dextris ejus Agnus nive candídior, Christus sibi sponsam et mártyrem consecrávit.

℣. Spécie tua, et pulchritúdine tua. ℟. Inténde, próspere procéde, et regna.

ORATIO.

Deus, qui nos ánnua beátæ Agnétis Vírginis et Mártyris tuæ solemnitáte lætíficas : da quæsumus ; ut quam venerámur officio, étiam piæ conversatiónis sequámur exémplo. Per Dóminum.

AD MATUTINUM.

Invitatorium, et Hymnus de Communi Virginum, p. lxxx.

Nocturnum Feriæ currentis : Versus et duo Responsoria ex Nocturnis Festi, eo ordine quo sumuntur Responsoria ex Communibus Sanctorum in aliis Festis Simplicibus, ut dicitur in Rubrica de Responsoriis.

LECTIO III.

Beata Agnes paréntibus ad ejus sepúlchrum assídue vigilántibus , quadam nocte choro vírginum comitáta cum apparuísset, sic ad eos locúta dícitur : Ne me paréntes mórtuam lugeátis : nam una cum his virgínibus vivo apud illum in cœlis, quem in terris tota mente diléxi. Cum áliquot post annos Constántia, Constantíni Imperatóris fília, insanábili úlceri medicínam quærens, nondum Christiána, ad idem sepúlchrum accessísset, obdormíscens sibi audíre visa est vocem hanc Agnétis : Constánter age Constántia ; crede in Jesum Christum Fílium Dei, qui te sanam fáciet. Quæ sanáta, paulo post una cum multis ex família Imperatóris baptísmum suscípiens, ibi Ecclésiam nómine beátæ Agnétis ædificávit.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

AD LAUDES.

Ant. Ingréssa Agnes, *cum reliquis ut in die Festi*, p. 478. *Similiter et ad Horas omnia dicuntur ut annotatur in Festo , præter Orationem ,*

quæ dicitur ut supra ; et deinceps post Nonam nihil fit de ea.

DIE XXIX JANUARII.

IN FESTO
S. FRANCISCI SALESII,
EPISCOPI ET CONFESSORIS.

Duplex.

Omnia de Communi Confessoris Pontificis, p. xlvij, *præter ea quæ hic ponuntur.*

In Hymno, Iste Confessor, *mutatur tertius versus.*

ORATIO.

DEUS, qui ad animárum salútem beátum Franciscum Confessórem tuum atque Pontíficem, ómnibus omnia factum esse voluísti : concéde propítius ; ut charitátis tuæ dulcédine perfúsi, ejus dirigéntibus mónitis, ac suffragántibus méritis, ætérna gáudia consequámur. Per Dóminum.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

FRANCISCUS in óppido Salésio, unde famíliæ cognómen, piis et nobílibus paréntibus natus, a téneris annis futúræ sanctitátis indícia præbuit, morum innocéntia et gravitáte. Adoléscens liberálibus disciplínis erudítus, mox Philosophíæ ac Theologíæ Parísiis óperam dedit : et ne quid sibi deésset ad ánimi cultúram, Juris utriúsque láuream summa cum laude Patávii obtínuit. In sacra æde Lauretána perpétuæ virginitátis votum, quo pridem Parísiis se obstrínxerat, innovávit : a cujus virtútis propósito nullis umquam dæmonum fráudibus, nullis sénsuum illécebris pótuit dimovéri.

℟. Invéni David servum meum, óleo sancto meo unxi eum : * Manus enim mea auxíliabitur ei. ℣. Nihil profíciet inimícus in eo, et fílius iniquitátis non nocébit ei. Manus.

LECTIO V.

RECUSATA in Sabáudiæ Senátu amplíssima dignitáte, Clericáli milítiæ nomen dedit : tum Sacerdótio initiátus, et Genevénsis Ecclésiæ præpositúram adéptus, ejus múneris partes ádeo perfécte explévit, ut eum Granérius Epíscopus vindicándis ab hæresi Calviniána Caballicénsibus, aliísque Genévæ finítimis pópulis, divíni verbi præcónem destinárit. Quam expeditiónem álacri ánimo suscípiens, aspérrima quæque perpéssus est, sæpe ab hæréticis conquisítus ad necem, variísque calúmniis et insídiis vexátus. Sed inter tot discrímina et agónes, insuperábilis ejus constántia semper enítuit : Deíque ope protéctus, septuagínta duo míllia hæreticórum ad Cathólicam Fidem reduxísse dícitur, inter quos multi

nobilitáte et doctrína insígnes numerántur.

℟. Pósui adjutórium super poténtem, et exaltávi eléctum de plebe mea : * Manus enim mea auxiliábitur ei. ℣. Invéni David servum meum, óleo sancto meo unxi eum. Manus.

LECTIO VI.

MORTUO Granério, qui eum sibi coadjutórem decérni curáverat, Epíscopus consecrátus, sanctitátis suæ rádios circumquáque diffúdit, zelo Ecclesiásticæ disciplínæ, pacis stúdio, misericórdia in páuperes, omníque virtúte conspícuus. Ad divíni cultus augméntum novum Ordinem Sanctimoniálium instítuit, a Visitatióne beátæ Vírginis nuncupátum, sub Régula sancti Augustíni; cui áddidit Constitutiónes, sapiéntia, discretióne, et suavitáte mirábiles. Suis étiam scriptis cœlésti doctrína refértis Ecclésiam illustrávit, quibus iter ad Christiánam perfectiónem tutum et planum demónstrat. Annum dénique agens quinquagésimum quintum, dum e Gállia Annésium regréditur, post Sacrum in die Sancti Joánnis Evangelístæ Lugdúni celebrátum, gravi morbo corréptus, sequénti die migrávit in cœlum, anno Dómini millésimo sexcentésimo vigésimo secúndo. Ejus corpus Annésium delátum, in Ecclésia Moniálium dicti Ordinis honorífice cónditum fuit, cœpítque statim miráculis claréscere. Quibus rite probátis, ab Alexándro Séptimo Pontífice Máximo in Sanctórum númerum relátus est, assignáta ejus festivitáti die vigésima nona Januárii.

℟. Iste est, *p.* liij.

IN III NOCTURNO.

Homilia S. Gregorii Papæ in Evangel. Homo péregre proficíscens, *ut in Communi Confessoris Pontificis, primo loco,* p. lv.

In II Vesperis, fit Comm. S. Martinæ, Virg. et Mart.

DIE XXX JANUARII.

IN FESTO S. MARTINÆ, VIRGINIS ET MARTYRIS.

Semiduplex.

Omnia de Communi Virginum, p. lxxx, *præter ea quæ assignantur propria.*

Oratio, Deus, qui inter cætera, *p.* lxxx.

Nisi Festum sanctæ Martinæ transferri contingat : tunc enim in primis Vesperis (si a Capitulo fiat de eodem Festo, et in secundis, si non sequatur Festum Semiduplex) dicitur Hymnus, Martínæ célebri, *usque ad* Quærit præmia cœlitum, *et in fine,* A nobis ábigas; *et ad Matutinum dicitur Hymnus,* Non illam, *usque in finem. Si vero non transferatur, ad Matutinum erit Hymnus ut infra.*

AD MATUTINUM.

Invitat. Regem Vírginum

Dóminum, * Venite adorémus.

Psalm. Veníte, exultémus, *p.* 2.

HYMNUS.

MARTINÆ célebri pláudite nómini,
Cives Romúlei, pláudite glóriæ :
Insígnem méritis dícite Vírginem,
Christi dícite Mártyrem.

Hæc dum conspícuis orta paréntibus,
Inter delícias, inter amábiles
Luxus illécebras, dítibus áffluit
Faustæ munéribus domus,

Vitæ despíciens cómmoda, dedicat
Se rerum Dómino, et munífica manu
Christi paupéribus distríbuens opes,
Quærit præmia Cœlitum.

NON illam crúcians úngula, non feræ,
Non virgæ horríbili vúlnere cómmovent ;
Hinc lapsi e Súperum sédibus Angeli
Cœlésti dape récreant.

Quin et depósita sævítie leo
Se rictu plácido prójicit ad pedes :
Te Martína tamen dans gládius neci
Cœli cœtibus ínserit.

Te, thuris rédolens ara vapóribus
Quæ fumat, précibus júgiter ínvocat,
Et falsum périmens auspícium, tui
Delet nóminis ómine.

A nobis ábigas lúbrica gáudia,
Tu, qui Martyribus dexter ades, Deus
Une et Trine : tuis da fámulis jubar,
Quo clemens ánimos beas. Amen.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

MARTINA Virgo Romána, patre consulári, illústri génere nata, téneris adhuc annis orbáta paréntibus, Christiánæ pietátis ardóre succénsa, divítias, quibus affluébat, mira in páuperes liberalitáte distríbuit. Sub Alexándro Príncipe, cum deos inánes cólere juberétur, immáne fácinus summa libertáte detestátur. Quaprópter íterum atque íterum affécta verbéribus, uncis, úngulis férreis, testárum fragméntis laceráta, acutíssimis gládiis membrátim concísa, ádipe fervénti perúncta, demum in amphitheátro damnátur ad béstias a quibus illæsa divínitus evádens, in ardéntem rogum injécta, incólumis pari benefício servátur.

℟. Propter veritátem, et mansuetúdinem, et justítiam:*

Et dedúcet te mirabíliter déxtera tua. ℣. Spécie tua et pulchritúdine tua inténde, próspere procéde, et regna. Et dedúcet.

LECTIO V.

Ex ejus tortóribus nonnúlli miráculi novitáte corrépti, Dei aspiránte grátia, Christi fidem ampléxi, post cruciátus gloriósam martyrii palmam cápitis abscissióne promeruére. Ad ejúsdem preces, nunc terræmótibus exórtis, nunc ígnibus e cœlo tonánte delápsis, deórum templa prostráta sunt, et simulácra consúmpta. Intérdum ex vulnéribus lac cum sánguine erúpit, splendórque nitidíssimus, ac suavíssimus odor e córpore emanávit: intérdum sublímis régia in sede divínis láudibus una cum cœlítibus interésse visa est.

℟. Dilexísti justítiam, et odísti iniquitátem: * Proptérea unxit te Deus, Deus tuus óleo lætítiæ. ℣. Propter veritátem, et mansuetúdinem, et justítiam. Proptérea.

LECTIO VI.

Hisce prodígiis ejúsque in primis constántia, ácriter permótus judex, caput vírgini amputári præcépit; qua perémpta, auditáque de cœlo voce, qua ad súperos evocabátur, urbs tota contrémuit, ac multi idolórum cultóres ad Christi fidem convérsi sunt. Sacrum Martínæ corpus sedénte sancto Urbáno Primo, martyrio affléctum; Urbáno Octávo Pontífice Máximo, in pervetústa ejúsdem Ecclésia, ad Mamertínum cárcerem, in Capitolíni clivi radícibus, cum sanctórum Mártyrum Concórdii, Epiphánii, et sociórum corpóribus répertum, eódem loco in meliórem formam redácto, atque decéntius ornáto, magno pópuli concúrsu, totíus Urbis lætítia, solémni ritu ac pompa repósitum est.

℟. Afferéntur, *p.* lxxxvij.

IN III NOCTURNO.

Homilia S. Gregorii Papæ in Evang. Símile erit regnum cœlórum decem virgínibus, *de Communi Virginum*, p. lxxxix.

AD LAUDES.

HYMNUS.

Tu natále solum prótege, tu bonæ
Da pacis réquiem Christíadum plagis;
Armórum strépitus, et fera prælia
In fines age Thrácios:
Et regum sócians ágmina sub Crucis
Vexíllo, Sólymas néxibus éxime,
Vindéxque innócui sánguinis, hósticum
Robur fúnditus érue.
Tu nostrum cólumen, tu decus ínclytum,
Nostrárum obséquium réspice méntium;
Romæ vota libens éxcipe, quæ pio
Te ritu canit, et colit

A nobis ábigas lúbrica gáudia
Tu, qui Martyribus dexter ades, Deus
Une et Trine : tuis da fámulis jubar,
Quo clemens ánimos beas. Amen.

Vesperæ de S. Petro Nolasco, cum Commemoratione S. Martinæ.

DIE XXXI JANUARII.

IN FESTO S. PETRI NOLASCI, CONFESSORIS.

Duplex.

Omnia de Communi Confessoris non Pontif p. lxiv, *præter ea quæ hic habentur propria.*

In Hymno, Iste Conféssor, *mutatur tertius Versus.*

ORATIO.

DEUS, qui in tuæ charitátis exémplum, ad fidélium redemptiónem sanctum Petrum Ecclésiam tuam nova prole fœcundáre divínitus docuísti : ipsíus nobis intercessióne concéde, a peccáti servitúte solútis, in cœlésti pátria perpétua libertáte gaudére. Qui vivis et regnas.

Et fit Comm. præced.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

PETRUS Noláscus, Recáudi prope Carcassónam in Gállia nóbili génere natus, singulári erga próximum charitáte excélluit. Cujus virtútis præságium fuit, quod, cum adhuc in cunábulis vagíret infans, exámen apum ad eum convolávit, et favum mellis in ejus déxtera constrúxit. Adoléscens paréntibus orbátus, Albigénsium hæresim, quæ tunc in Gállia grassabátur, éxecrans, divéndito património, in Hispániam secéssit ; et apud beátam Vírginem Montis Serráti votum, quo pridem se obstrínxerat, exólvit. Tum Barcinónam pergens, cum Christi fidélibus ab hóstium servitúte rediméndis omnem pecúniam consumpsísset, seípsum pro iis liberándis venum ire, aut in illórum víncula súffici cúpere dictitábat.

℟. Honéstum fecit illum Dóminus, et custodívit eum ab inímicis, et a seductóribus tutávit illum : * Et dedit illi claritátem ætérnam. ℣. Justum dedúxit Dóminus per vias rectas, et osténdit illi regnum Dei. Et dedit.

LECTIO V.

QUAM gratum Deo fúerit hoc sancti viri desidérium, súbsequens declarávit evéntus : nam noctu oránti, et de Christianórum in captivitáte degéntium subsídio multa ánimo volvénti beáta Virgo appárens, Fílio suo sibíque acceptíssimum fore suggéssit, si ad sui honórem Religiosórum Ordo instituerétur, quibus præcípue esset cura, captívos ab infidélium

tyránnide liberáre. Huic cœlésti mónito íllico obtémperans, una cum sancto Raymúndo de Pénnafort, et Jacóbo Primo rege Arragóniæ, de eádem re a Dei Genitríce ipsa nocte præmónitis, Religiónem beátæ Maríæ de Mercéde Redemptiónis Captivórum instítuit : sodálibus suis quarto voto obstríctis, manéndi in pignus sub Paganórum potestáte, si pro Christianórum liberatióne opus fúerit.

℟. Amávit eum Dóminus, et ornávit eum : stolam glóriæ índuit eum, * Et ad portas paradísi coronávit eum. ℣. Induit eum Dóminus loricam fídei, et ornávit eum. Et ad portas.

LECTIO VI.

Edito virginitátis voto, illibátam perpétuo castitátem servávit. Patiéntia, humilitáte, abstinéntia, cæterísque virtútibus mirabíliter enítuit. Prophetíæ dono illústris, futúra prædíxit : inter quæ máxime celebrátur, quod Jacóbus rex Valéntiam a Mauris occupátam expugnáverit, accépta prius ab eo obtinéndæ victóriæ securitáte. Angeli Custódis, ac Deíparæ Vírginis, frequénti apparitióne recreabátur. Sénio tandem conféctus, de imminénti morte cértior factus, in morbum íncidit, sanctísque reféctus Sacraméntis, fratres suos ad charitátem erga captívos cohortátus, et Psalmum, Confitébor tibi Dómine in toto corde meo, devotíssime récitans ad illa verba : Redemptiónem misit Dóminus pópulo suo, spíritum Deo réddidit, média nocte Vigíliæ Nativitátis Dómini, anno millésimo ducentésimo quinquagésimo sexto. Cujus festivitátem Alexánder Séptimus die trigésima prima Januárii celebrári præcépit.

℟. Iste homo, *p.* lxxj.

IN III NOCTURNO.

Homilia venerabilis Bedæ Presbyteri in Evangel. Nolíte timére, *de Communi Confessoris non Pontificis, secundo loco*, p. lxxviij.

In II Vesperis, fit Comm. S. Ignatii, Episcopi et Martyris.

FESTA FEBRUARII.

Prima die non impedita dicitur Officium Defunctorum.

DIE I FEBRUARII.

IN FESTO S. IGNATII, EPISCOPI ET MARTYRIS.

Semiduplex.

Omnia de Communi unius Martyris, p. xix, *præter seq.*

Orat. Infirmitátem, *p.* xx.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente.

IN II NOCTURNO.

Ex libro sancti Hierónymi Presbyteri de Scriptóribus Ecclesiásticis.

LECTIO IV.

Ignatius Antiochénæ Ecclésiæ tértius post Petrum

Apóstolum Epíscopus, commovénte persecutiónem Trajáno, damnátus ad béstias, Romam vinctus míttitur. Cumque návigans Smyrnam venísset, ubi Polycárpus audítor Joánnis Epíscopus erat, scripsit unam Epístolam ad Ephésios, álteram ad Magnesiános, tértiam ad Tralléнses, quartam ad Romános: et inde egrédiens scripsit ad Philadélphios et ad Smyrnæos, et própriam ad Polycárpum, comméndans illi Antiochénsem Ecclésiam : in qua et de Evangélio, quod nuper a me translátum est, super persóna Christi ponit testimónium.

℟. Honéstum fecit illum Dóminus, et custodívit eum ab inimícis, et a seductóribus tutávit illum : * Et dedit illi claritátem ætérnam. ℣. Descendítque cum illo in fóveam : et in vínculis non derelíquit eum. Et dedit.

LECTIO V.

Dignum autem vidétur, quia tanti viri fécimus mentiónem, et de epístola ejus, quam ad Romános scribit, pauca pónere. De Syria usque ad Romam pugno ad béstias in mari et in terra, nocte diéque ligátus cum decem leopárdis, hoc est milítibus, qui me custódiunt; quibus et cum beneféceris, pejóres fiunt. Iníquitas autem eórum mea doctrína est : sed non idcírco justificátus sum. Utinam fruar béstiis, quæ mihi sunt præparátæ : quas et oro mihi velóces esse ad intéritum, et ad supplícia, et állici ad comedéndum me, ne, sicut et aliórum Mártyrum, non áudeant corpus attíngere. Quod si veníre nolúerint, ego vim fáciam, ego me urgébo, ut dévorer. Ignóscite mihi filíoli : quid mihi prosit, ego scio.

℟. Desidérium ánimæ ejus tribuísti ei Dómine, * Et voluntáte labiórum ejus non fraudásti eum. ℣. Quóniam prævenísti eum in benedictiónibus dulcédinis: posuísti in cápite ejus corónam de lápide pretióso. Et voluntáte labiórum.

LECTIO VI.

Nunc incípio Christi esse discípulus, nihil de his, quæ vidéntur, desíderans, ut Jesum Christum invéniam. Ignis, crux, béstiæ, confráctio óssium, membrórum divísio, et totíus córporis contrítio, et tota torménta diáboli in me véniant : tantum ut Christo fruar. Cumque jam damnátus esset ad béstias, et ardóre patiéndi rugiéntes audíret leónes, ait: Fruméntum Christi sum, déntibus bestiárum molar, ut panis mundus invéniar. Passus est anno undécimo Trajáni. Relíquiæ córporis ejus Antiochíæ jacent extra portam Daphníticam in in cœmetério.

℟. Stola jucunditátis índuit, p. xxvj.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Joánnem.

LECTIO VII. *Cap. 12. d*

In illo témpore : Dixit Jesus discípulis suis : Amen, amen dico vobis, nisi granum fruménti cadens in terram mórtuum fúerit, ipsum solum manet. Et réliqua.

Homilía S. Augustíni Epíscopi. *Tract. 51 in Joannem, sub medium.*

Ipse Dóminus Jesus erat granum mortificándum, et multiplicándum : mortificándum infidelitáte Judæórum, multiplicándum fide populórum. Jam vero exhórtans ad passiónis suæ sectánda vestígia : Qui amat, inquit, ánimam suam, perdet eam. Quod duóbus modis intélligi potest. Qui amat, perdet : id est, si amas, perdes. Si cupis vitam tenére in Christo, noli mortem timére pro Christo. Item álio modo : Qui amat ánimam suam, perdet eam : noli amáre, ne perdas : noli amáre in hac vita, ne perdas in ætérna vita.

℟. Coróna áurea super caput ejus, * Expréssa signo sanctitátis, glória honóris, et opus fortitúdinis. ℣. Quóniam prævenísti eum in benedictiónibus dulcédinis, posuísti in cápite ejus corónam de lápide pretióso. Expréssa.

LECTIO VIII.

Hoc autem, quod postérius dixi, magis habére vidétur Evangélicus sensus. Séquitur enim : Et qui odit ánimam suam in hoc mundo, in vitam ætérnam custódit eam. Ergo quod supra dictum est, qui amat, subintellígitur in hoc mundo, ipse útique perdet : qui autem odit, útique in hoc mundo, in vitam ætérnam ipse custódit eam. Magna et mira senténtia quemádmodum sit hóminis in ánimam suam amor ut péreat, ódium ne péreat. Si male amáveris, tunc odísti : si bene óderis, tunc amásti. Felíces, qui odérunt custodiéndo, ne perdant amándo.

℟. Hic est vere martyr, qui pro Christi nómine sánguinem suum fudit : * Qui minas júdicum non tímuit, nec terrénæ dignitátis glóriam quæsívit, sed ad cœléstia regna pervénit. ℣. Justum dedúxit Dóminus per vias rectas, et osténdit illi regnum Dei. Qui. Glória Patri. Qui.

LECTIO IX.

Sed vide ne tibi subrépat, ut teípsum velis interímere, sic intelligéndo, quod debes odísse in hoc mundo ánimam tuam. Hinc enim quidam malígni atque pervérsi hómines, et in seípsis crudelióres et sceleratióres homicídæ, flammis se donant, aquis se præfócant, præcipítio se collídunt, et péreunt. Hoc Christus non dócuit: imo étiam diábolo præcipítium suggerénti respóndit : Redi

retro sátanas; scriptum est: Non tentábis Dóminum Deum tuum. Petro autem dixit, signíficans qua morte clarificatúrus erat Deum: Cum esses júnior, cingébas te, et ambulábas quo volébas: cum autem senúeris, alter te cinget, et feret quo tu non vis. Ubi satis expréssit, non a seípso, sed ab álio debére occídi, qui vestígia séquitur Christi.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

DIE II FEBRUARII.

IN FESTO PURIFICATIONIS BEATÆ MARIÆ VIRGINIS.

Duplex II *Classis.*

AD VESPERAS.

Ant. t. 2. O admirábile commércium! Creátor géneris humáni, animátum corpus sumens, de Vírgine nasci dignátus est: et procédens homo sine sémine, largítus est nobis suam Deitátem.

Psalm. Dixit Dóminus, *cum reliquis, ut in Festis Beatæ Mariæ Virginis,* p. cxxvij.

Ant. t. 7. *r* Quando natus es ineffabíliter ex Vírgine, tunc implétæ sunt Scriptúræ: sicut plúvia in vellus descendísti, ut salvum fáceres genus humánum: te laudámus Deus noster.

Ant. t. 4. Rubum quem víderat Móyses incombústum, conservátam agnóvimus tuam laudábilem virginitátem: Dei Génitrix intercéde pro nobis.

Ant. t. 1. Germinávit radix Jesse, orta est stella ex Jacob: Virgo péperit Salvatórem: te laudámus Deus noster.

Ant. t. 2. Ecce María génuit nobis salvatórem, quem Joánnes videns exclamávit, dicens: Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccáta mundi, allelúia.

CAPITULUM. *Malach.* 3.

Ecce ego mitto Angelum meum, et præparábit viam ante fáciem meam. Et statim véniet ad templum sanctum suum Dominátor, quem vos quæritis, et Angelus testaménti, quem vos vultis.

Hymnus, Ave maris stella, *p.* cxxix.

℣. Respónsum accépit Símeon a Spíritu sancto. ℟. Non visúrum se mortem, nisi vidéret Christum Dómini.

Ad Magnif. Ant. t. 1. Senex púerum portábat, puer autem senem regébat: quem Virgo péperit, et post partum Virgo permánsit, ipsum quem génuit, adorávit.

ORATIO.

Omnipotens sempitérne Deus, majestátem tuam, súpplices exorámus: ut sicut unigénitus Fílius tuus hodiérna die cum nostræ carnis substántia in templo est præsentátus; ita nos fácias purificátis tibi méntibus præsentári. Per eúmdem Dóminum.

Et non fit Commemoratio S. Ignatii.

AD MATUTINUM.

Invitat. Ecce venit ad tem-

plum sanctum suum Dominátor Dóminus : * Gaude et lætáre Sion, occúrrens Deo tuo.

Psalm. Veníte, exultémus, *p.* 2.

Hymnus, Quem terra, *Antiphonæ, Psalmi, et* ℣℣. *Nocturnorum dicuntur ut in Festis B. M. Virg.,* p. cxxix.

IN I NOCTURNO.

De libro Exodi.

Lectio i. *Cap.* 13.

Locutus est Dóminus ad Móysen, dicens : Sanctífica mihi omne primogénitum quod aperit vulvam in fíliis Israel, tam de homínibus quam de juméntis : mea sunt enim ómnia. Et ait Móyses ad pópulum : Cum introdúxerit te Dóminus in terram Chananæi, sicut jurávit tibi et pátribus tuis, et déderit tibi eam : seperábis omne quod áperit vulvam Dómino, et quod primitívum est in pecóribus tuis : quidquid habúeris masculíni sexus, consecrábis Dómino. Primogénitum ásini mutábis ove : quod si non redémeris, interfícies. Omne autem primogénitum hóminis de fíliis tuis prétio rédimes.

℟. Adórna thálamum tuum Sion, et súscipe Regem Christum : * Quem Virgo concépit, Virgo péperit, Virgo post partum, quem génuit, adorávit. ℣. Accípiens Símeon púerum in mánibus, grátias agens benedíxit Dóminum. Quem Virgo.

De libro Levítici.

Lectio ii. *Cap.* 12.

Locutus est Dóminus ad Móysen, dicens : Lóquere fíliis Israel, et dices ad eos : Múlier, si suscépto sémine pepérerit másculum, immúnda erit septem diébus, juxta dies separatiónis ménstruæ. Et die octávo circumcidétur infántulus : ipsa vero trigínta tribus diébus manébit in sánguine purificatiónis suæ. Omne sanctum non tanget, nec ingrediétur in Sanctuárium, donec impleántur dies purificatiónis suæ. Sin autem féminam pepérerit, immúnda erit duábus hebdomádibus, juxta ritum fluxus ménstrui, et sexagínta sex diébus manébit in sánguine purificatiónis suæ.

℟. Postquam impléti sunt dies purgatiónis Maríæ, secúndum legem Móysi, tulérunt Jesum in Jerúsalem, ut sísterent eum Dómino, * Sicut scriptum est in lege Dómini : Quia omne masculínum adapériens vulvam, sanctum Dómino vocábitur. ℣. Obtulérunt pro eo Dómino par túrturum, aut duos pullos columbárum. Sicut.

Lectio iii.

Cumque expléti fúerint dies purificatiónis suæ, pro fílio, sive pro fília, déferet agnum annículum in holocáustum, et pullum colúmbæ sive túrturem pro peccáto, ad óstium tabernáculi testimónii, et tradet sacerdóti, qui ófferet

illa coram Dómino, et orábit pro ea, et sic mundábitur a proflúvio sánguinis sui. Ista est lex pariéntis másculum aut féminam. Quod si non invénerit manus ejus, nec potúerit offérre agnum, sumet duos túrtures vel duos pullos columbárum, unum in holocáustum, et álterum pro peccáto : orabítque pro ea sacérdos, et sic mundábitur.

℟. Obtulérunt pro eo Dómino par túrturum, aut duos pullos columbárum, * Sicut scriptum est in lege Dómini. ℣. Postquam autem impléti sunt dies purgatiónis Maríæ, secúndum legem Móysi, tulérunt illum in Jerúsalem, ut sísterent eum Dómino. Sicut. Glória Patri. Sicut.

IN II NOCTURNO.

Sermo sancti Augustini Epíscopi.

Serm. 13 *de Temp. post init.*

LECTIO IV.

SIC olim prædíctum est : Mater Sion dicit : Homo et homo factus est in ea : et ipse fundávit eam Altíssimus. O omnipoténtia nascéntis! o magnificéntia de cœlo ad terram descendéntis! Adhuc in útero portabátur, et ex útero matris a Joánne Baptísta salutabátur. In templo præsentabátur, et a Simeóne sene, famóso, annóso, probáto, coronáto agnoscebátur. Tunc cognóvit, tunc adorávit, tunc dixit : Nunc Dómine dimíttis servum tuum in pace : quia vidérunt óculi mei salutáre tuum.

℟. Símeon justus et timorátus expectábat redemptiónem Israel : * Et Spíritus sanctus erat in eo. ℣. Respónsum accépit Símeon a Spíritu sancto, non visúrum se mortem, nisi vidéret Christum Dómini. Et Spíritus.

LECTIO V.

DIFFEREBATUR exíre de sæculo, ut vidéret natum, per quem cónditum est sæculum. Agnóvit infántem senex, factus est in púero puer. Innovátus in ætáte, qui plenus erat pietáte. Símeon senex ferébat Christum infántem, Christus regébat Simeónis senectútem. Dictum ei fúerat a Dómino, quod non gustáret mortem, nisi vidéret Christum Dómini natum. Natus est Christus, et implétum est desidérium senis in mundi ipsíus senectúte. Ipse ad senem hóminem venit, qui mundum inveterátum invénit.

℟. Respónsum accépit Símeon a Spíritu sancto, non visúrum se mortem, nisi vidéret Christum Dómini : * Et benedíxit Deum, et dixit : Nunc dimíttis servum tuum in pace, quia vidérunt óculi mei salutáre tuum Dómine. ℣. Cum indúcerent púerum Jesum paréntes ejus, ut fácerent secúndum consuetúdinem legis pro eo : ipse accépit eum in ulnas suas. Et benedíxit.

LECTIO VI.

In isto quidem sæculo diu esse nolébat, et Christum in hoc sæculo vidére cupiébat, cantans cum Prophéta, et dicens : Osténde nobis Dómine misericórdiam tuam, et salutáre tuum da nobis. Dénique, ut novéritis ita esse istíus lætítiam, conclúsit, dicens : Nunc dimíttis servum tuum in pace : quia vidérunt óculi mei salutáre tuum. Prophétæ cecinérunt conditórem cœli et terræ in terra cum homínibus futúrum : Angelus nuntiávit creatórem carnis et spiritus in carne ventúrum : salutávit Joánnes ex útero in útero Salvatórem : Símeon senex Deum agnóvit infántem.

℟. Cum indúcerent púerum Jesum paréntes ejus in templum, ut fácerent secúndum consuetúdinem legis pro eo, accépit eum Símeon in ulnas suas, et benedíxit Deum, dicens : * Nunc dimíttis Dómine servum tuum in pace. ℣. Suscípiens Símeon púerum in mánibus, exclamávit, dicens. Nunc. Glória Patri. Nunc.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Lucam.

LECTIO VII. *Cap. 2. c*

In illo témpore : Postquam impléti sunt dies purgatiónis Maríæ secúndum legem Móysi, tulérunt Jesum in Jerúsalem, ut sísterent eum Dómino, sicut scriptum est in lege Dómini. Et réliqua.

Homilía sancti Ambrósii Epíscopi.

Lib. 2 Comment. in Luc. c. 2, post initium.

Et ecce homo erat in Jerúsalem, cui nomen Símeon, et homo iste justus et timorátus, expéctans consolatiónem Israel Non solum ab Angelis, et Prophétis, et a pastóribus, sed étiam a senióribus et justis generátio Dómini accépit testimónium. Omnis ætas, et utérque sexus, eventorúmque mirácula fidem ástruunt. Virgo génerat, stérilis parit, mutus lóquitur, Elisabeth prophétat, Magus adórat, útero clausus exúltat, vídua confitétur, justus expéctat.

℟. Suscípiens Jesum in ulnas suas Símeon, exclamávit, et dixit : * Tu es vere lumen ad illuminatiónem Géntium, et glóriam plebis tuæ Israel. ℣. Cum indúcerent púerum Jesum paréntes ejus, et ipse accépit eum in ulnas suas, et benedíxit Deum, et dixit. Tu es vere.

Bened. Cujus festum cólimus, ipsa Virgo vírginum.

LECTIO VIII.

Et bene justus, qui non suam, sed pópuli grátiam requirébat, cúpiens ipse corpóreæ vínculis fragilitátis exsólvi, sed expéctans vidére promíssum : sciébat enim quia beáti óculi qui eum vidérent. Et ipse accépit eum in ulnas suas, et benedíxit Deum, et dixit : Nunc dimítte servum

tuum Dómine secúndum verbum tuum in pace. Vide justum, velut corpóreæ cárcere molis inclúsum, velle dissólvi, ut incípiat esse cum Christo. Dissólvi enim, et cum Christo esse, multo mélius est.

℟. Senex púerum portábat, puer autem senem regébat : * Quem Virgo concépit, Virgo péperit, Virgo post partum, quem génuit, adorávit. ℣. Accípiens Símeon púerum in mánibus, grátias agens benedíxit Dóminum. Quem. Glória Patri. Quem.

LECTIO IX.

SED qui vult dimítti, véniat in templum, véniat in Jerúsalem, expéctet Christum Dómini, accípiat in mánibus Verbum Dei, complectátur opéribus velut quibúsdam suæ fídei bráchiis : tunc dimittétur, ut non vídeat mortem, qui víderit vitam. Vides úberem in omnes grátiam, Dómini generatióne diffúsam, et prophetíam incrédulis negátam esse, non justis. Ecce et Símeon prophétat, in ruínam et resurrectiónem plurimórum venísse Dóminum Jesum Christum : ut justórum iniquorúmque mérita discérnat, et pro nostrórum qualitáte factórum, judex verus et justus aut supplícia decérnat, aut præmia.

Te Deum laudámus, p. 16.

AD LAUDES
ET PER HORAS.

Ant. t. 3. Símeon justus * et timorátus expectábat redemptiónem Israel, et Spíritus sanctus erat in eo.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliquis de Dominica*, p. 17.

Ant. t. 7. *r* Respónsum accépit Símeon * a Spíritu sancto, non visúrum se mortem, nisi vidéret Dóminum.

Ant. t. 3. Accípiens Símeon * púerum in mánibus, grátias agens benedíxit Dóminum.

Ant. t. 8. Lumen ad revelatiónem Géntium, et glóriam plebis tuæ Israel.

Ant. t. 8. Obtulérunt * pro eo Dómino par túrturum, aut duos pullos columbárum.

CAPITULUM. *Malach.* 3.

ECCE ego mitto Angelum meum, et præparábit viam ante fáciem meam. Et statim véniet ad templum sanctum suum Dominátor, quem vos quæritis, et Angelus testaménti, quem vos vultis.

Hymnus, O Gloriósa Vírginum, *p.* cxxxix.

℣. Diffúsa est grátia in lábiis tuis. ℟. Proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

Ad Bened. Ant. t. 1. Cum indúcerent púerum Jesum paréntes ejus, accépit eum Símeon in ulnas suas, et benedíxit Deum, dicens : Nunc dimíttis servum tuum in pace.

ORATIO.

OMNIPOTENS sempitérne Deus, majestátem tuam súpplices exorámus : ut sicut unigénitus Fílius tuus ho-

diérna die cum nostræ carnis substántia in templo est præsentátus; ita nos fácias purificátis tibi méntibus præsentári. Per eúmdem Dóminum.

AD PRIMAM.

In ℟. *br. dicitur* ℣. Qui natus es de María Vírgine.

AD TERTIAM.

Ant. Respónsum accépit Símeon.

Capitulum, Ecce ego mitto, *ut supra, ad Laudes.*

℟. *br.* Spécie tua, * Et pulchritúdine tua. Spécie. ℣. Inténde, próspere procéde, et regna. Et. Glória Patri. Spécie.

℣. Adjuvábit eam Deus vultu suo. ℟. Deus in médio ejus, non commovébitur.

AD SEXTAM.

Ant. Accípiens Símeon.

CAPITULUM. *Malach.* 3.

Ecce véniet, dicit Dóminus exercítuum : et quis póterit cogitáre diem advéntus ejus, et quis stabit ad vidéndum eum? Ipse enim quasi ignis conflans, et quasi herba fullónum.

℟. *br.* Adjuvábit eam * Deus vultu suo. Adjuvábit. ℣. Deus in médio ejus, non commovébitur. Deus. Glória Patri. Adjuvábit.

℣. Elégit eam Deus, et præelégit eam. ℟. In tabernáculo suo habitáre facit eam.

AD NONAM.

Ant. Obtulérunt.

CAPITULUM. *Malach.* 3.

Et placébit Dómino sacrifícium Juda et Jerúsalem sicut dies sæculi, et sicut anni antíqui, dicit Dóminus omnípotens.

℟. *br.* Elégit eam Deus, * Et præelégit eam. Elégit. ℣. In tabernáculo suo habitáre facit eam. Et præelégit. Glória Patri. Elégit.

℣. Diffúsa est grátia in lábiis tuis. ℟. Proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

AD VESPERAS.

Ant. Símeon justus, *cum reliquis de Laudibus.*

Psalmi, Capitulum, Hymnus, et ℣. *ut supra in primis Vesperis*, p. 505.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Hódie beáta Virgo María púerum Jesum præsentávit in templo, et Símeon replétus Spíritu sancto accépit eum in ulnas suas, et benedíxit Deum in ætérnum.

Oratio ut supra.

Et fit Commem. S. Blasii.

DIE III FEBRUARII.

S. BLASII,

EPISCOPI ET MARTYRIS.

ORATIO.

Deus, qui nos beáti Blásii Mártyris tui atque Pontíficis ánnua solemnitáte lætíficas : concéde propítius; ut cujus natalítia cólimus, de ejúsdem étiam protectióne gaudeámus. Per Dóminum.

LECTIO III.

Blasius, Sebáste in Arménia cum virtútum laude floréret, ejúsdem civitátis Epíscopus elígitur. Qui, quo témpore Diocletiánus insatiábilem cru-

delitátem in Christiános exercébat, se in spelúncam ábdidit montis Argæi: ubi támdiu látuit, dum ab Agricolái Præsidis milítibus venántibus deprehénsus, et ad Præsidem ductus, ejus jussu conjéctus est in víncula. Quo in loco multos ægrótos sanávit, qui ad Blásium, ejus fama sanctitátis addúcti deferebántur. In illis puer fuit, qui desperáta a médicis salúte, transvérsa spina fáucibus inhæréute, ánimam agébat. Prodúctus autem ad Præsidem Blásius semel et íterum cum nec blandítiis, nec minis addúci posset, ut diis sacrificáret, primum virgis cæsus, deínde in equúleo férreis pectínibus dilaniátus est: postrémo dempto cápite, illústre fídei testimónium Christo Dómino dedit, tértio Nonas Februárii.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

DIE IV FEBRUARII.

IN FESTO
S. ANDREÆ CORSINI,
EPISCOPI ET CONFESSORIS.

Duplex.

Omnia de Communi Confessoris Pontificis, p. xlvij, *præter ea quæ hic ponuntur propria.*

In Hymno, Iste Conféssor, *mutatur tertius Versus.*

ORATIO.

Deus, qui in Ecclésia tua nova semper instáuras exémpla virtútum: da pópulo tuo beáti Andréæ Confessóris tui atque Pontíficis ita sequi vestígia, ut assequátur et prǽmia. Per Dóminum.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente.

Si vero hoc Festum celebretur in Quadragesima, Lectiones primi Nocturni sumuntur ex Communi Confessoris Pontificis, Fidélis sermo, *p.* 1, *et nona Lectio legitur de Homilia Feriæ cum Commemoratione de ea in Vesperis et Laudibus.*

Similiter si aliquod ex sequentibus Festis occurrat in dicta Quadragesima, in primo Nocturno leguntur Lectiones quæ habentur in Communi illius Sancti, nisi propriæ assignentur.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

Andream Floréntiæ ex nóbili Corsinórum família natum, paréntes précibus a Deo impetrárunt, et beátæ Vírgini spopondérunt. Qualis autem futúrus esset, divíno præsságio, ántequam nascerétur, osténsum est, nam mater grávida sibi visa est per quiétem lupum edidísse, qui ad Carmelitárum ædem pergens, in ipso templi vestíbulo statim in agnum convérsus est. Adoléscens pie et ingénue educátus, cum sensim ad vítia declináret, sæpe a matre increpátus fuit. Ubi autem cognóvit se paréntum voto Deíparæ Vírgini dicátum fuísse, Dei amóre succénsus, deque visu matris

admónitus, Carmelitárum institútum ampléxus est, in quo váriis tentatiónibus a dæmone vexátus, numquam tamen pótuit a Religiónis propósito dimovéri. Mox Lutétiam missus, eménso studiórum currículo, et láurea donátus, in pátriam revocátur, suíque Ordinis regímini in Etrúria præfícitur.

℟. Invéni David servum meum, óleo sancto meo unxi eum :* Manus enim mea auxiliábitur ei. ℣. Nihil profíciet inimícus in eo, et fílius iniquitátis non nocébit ei. Manus enim.

LECTIO V.

INTEREA Fesulána Ecclésia suo viduáta Pastóre, eum sibi Epíscopum elégit : quo múnere se indígnum æstimans, diu látuit ignótus, donec púeri voce mirabíliter loquéntis próditus, et extra urbem invéntus, ne divínæ contradíceret voluntáti, Episcopátum suscépit. Ea dignitáte auctus, humilitáti quam semper colúerat, impénsius incúbuit; et pastorali sollicitúdini misericórdiam in páuperes, liberalitátem, oratiónis assiduitátem, vigílias aliásque virtútes adjúnxit, et spíritu étiam prophético clarus fuit; ádeo ut ejus sánctitas ab ómnibus celebrarétur.

℟. Pósui adjutórium super poténtem, et exaltávi eléctum de plebe mea : * Manus enim mea auxiliábitur ei. ℣. Invéni David servum meum, óleo sancto meo unxi eum. Manus.

LECTIO VI.

HIS permótus Urbánus Quintus, ad sedándas Bonóniæ turbas, Andréam legátum misit : quo in múnere multa perpéssus, cívium ódia, quæ ad interneciónem exárserant, summa prudéntia restínxit; tum restitúta tranquillitáte, ad própria revérsus est. Nec multo post assíduis labóribus, et voluntária carnis maceratióne conféctus, óbitus die a beáta Vírgine sibi prædícto, ad cœléstia regna migrávit anno Dómini millésimo tercentésimo septuagésimo tértio, ætátis suæ septuagésimo primo. Quem Urbánus Octávus multis magnísque miráculis clarum Sanctorum número adscrípsit. Ejus corpus Floréntiæ in Ecclésia sui Ordinis quiéscit, et máxima cívium veneratióne cólitur, quibus non semel in præsénti discrímine præsídio fuit.

℟. Iste est, *p.* liij.

IN III NOCTURNO.

Homilia S. Gregorii Papæ in Evang. Homo péregre profícíscens, *de Communi Conf. Pont., primo loco,* p. lv.

Vesperæ a Capitulo de sequenti, cum Commemoratione S. Andreæ.

DIE V FEBRUARII.

IN FESTO S. AGATHÆ, VIRGINIS ET MARTYRIS.

Duplex.

Si hoc Festum transferri

contingat, et habeat primas Vesperas proprias, tunc dicitur Ant. Quis es tu, *cum reliquis de Laudibus,* p. 517.

Psalm. Dixit Dóminus, *cum reliq. de Dom.*, p. 125, *et loco ultimi, Psalm.* Laudáte Dóminum omnes Gentes, *p.* 129.

CAPITULUM. *Eccli.* 51.

CONFITEBOR tibi Dómine Rex, et collaudábo te Deum Salvatórem meum. Confitébor nómini tuo : quóniam adjútor et protéctor factus es mihi, et liberásti corpus meum a perditióne.

Hymnus, Jesu coróna vírginum, *de Communi Virg.*, p. xcj.

℣. Spécie tua, et pulchritúdine tua. ℟. Inténde, próspere procéde, et regna.

Ad Magnif. Ant. t. 1. Stans beáta Agatha in médio cárceris, expánsis mánibus orábat ad Dóminum : Dómine Jesu Christe, magíster bone, grátias tibi ago qui me fecísti víncere torménta carníficum : jube me Dómine ad tuam immarcescíbilem glóriam felíciter perveníre.

ORATIO.

DEUS, qui inter cætera poténtiæ tuæ mirácula étiam in sexu frágili victóriam martyrii contulísti : concéde propítius ; ut qui beátæ Agathæ Vírginis et Mártyris tuæ natalítia cólimus, per ejus ad te exémpla gradiámur. Per Dóminum.

Et fit Commem. S. Andreæ. Hiemalis.

AD MATUTINUM.

Invitat. Regem vírginum Dóminum, * Veníte adorémus.

Psalm. Veníte, exultémus, *p.* 2.

Hymnus, Vírginis proles *de Communi Virginis Martyris,* p. lxxx.

IN I NOCTURNO.

Ant. t. 7. *r* Ingénua sum, et ex spectábili génere, ut omnis parentéla mea testátur.

Psalm. Beátus vir, *cum reliquis de Communi unius Martyris,* p. xx.

Ant. t. 8. *f* Summa ingenúitas ista est, in qua sérvitus Christi comprobátur.

Ant. t. 2. Ancílla Christi sum, ídeo osténdo me servílem habére persónam.

℣. Spécie tua, et pulchritúdine tua. ℟. Inténde, próspere procéde, et regna.

Lectiones de Libro Ecclesiastici, Confitébor tibi Dómine rex, *de Communi Virginum, secundo loco,* p. xciij.

℟. I. Dum torquerétur beáta Agatha in mamílla gráviter, dixit ad júdicem : * Impie, crudélis, et dire tyránne, non es confúsus amputáre in fœmina, quod ipse in matre suxísti? ℣. Ego enim hábeo mamíllas íntegras intus in ánima mea, quas ab infántia Dómino consecrávi. Impie.

℟. II. Agatha lætíssima et gloriánter ibat ad cárcerem, * Quasi ad épulas invitáta : et

agónem suum Dómino précibus commendábat. ℣. Nobilíssimis orta natálibus, ab ignóbili gaudens trahebátur ad cárcerem. Quasi.

℟. III. Quis es tu, qui venísti ad me curáre vúlnera mea? ego sum Apóstolus Christi: nihil in me dúbites fília: ipse me misit ad te, * Quem dilexísti mente et puro corde. ℣. Nam et ego Apóstolus ejus sum, et in nómine ejus scias te esse curándam. Quem dilexísti. Glória Patri. Quem dilexísti.

IN II NOCTURNO.

Ant. t. 8. Agatha sancta dixit: Si feras mihi promíttis, audíto Christi nómine mansuéscunt.

Psalm. Cum invocárem, *cum reliquis de Communi unius Martyris,* p. xxiij.

Ant. t. 8. Si ignem adhíbeas, rorem mihi salvíficum de cœlo Angeli ministrábunt.

Ant. t. 7. Agatha lætíssime et gloriánter ibat ad cárcerem, quasi ad épulas invitáta: et agónem suum Dómino précibus commendábat.

℣. Adjuvábit eam Deus vultu suo. ℟. Deus in médio ejus, non commovébitur.

LECTIO IV.

AGATHA Virgo, in Sicília nobílibus paréntibus nata, quam Panormitáni et Cataněnses civem suam esse dicunt, in persecutióne Décii Imperatóris Cátanæ gloriósi martyrii corónam consecúta est. Nam cum pari pulchritúdinis et castitátis laude commendarétur, Quintiánus Silíciæ prætor, ejus amóre captus est. Sed cum, tentáta modis ómnibus ejus pudicítia, Agatham in suam senténtiam perdúcere non posset, Christiánæ superstitiónis nómine comprehénsam, Aphrodísiæ cuídam mulíeri depravándam tradit. Quæ Aphrodísiæ consuetúdine cum de constántia coléndæ Christiánæ fídei, et servándæ virginitátis, removéri non posset, núntiat illa Quintiáno, se in Agatha óperam pérdere. Quare ille ad se Vírginem addúci jubet: et: Nonne, inquit, te pudet nóbili génere natam, húmilem et servílem Christianórum vitam ágere? Cui Agatha: Multo præstántior est Christiána humílitas et sérvitus, regum ópibus ac supérbia.

℟. Ego autem adjúta a Dómino, perseverábo in confessióne ejus qui me salvam fecit, * Et consolátus est me. ℣. Grátias tibi ago, Dómine Jesu Christe, qui misísti ad me Apóstolum tuum, curáre vúlnera mea. Et consolátus.

LECTIO V.

QUAMOBREM irátus Prætor hanc ei optiónem dat, velítne pótius venerári deos, an vim tormentórum subíre. At illa constans in fide, primum cólaphis cæsa míttitur in cárcerem: unde postrídie

edúcta, cum in senténtia permanéret, admótis candéntibus láminis in equúleo torquétur: tum ei mamílla abscínditur. Quo in vúlnere Quintiánum appéllans Virgo: Crudélis, inquit, tyránne, non te pudet amputáre in fæmina, quod ipse in matre suxísti? Mox conjécta in víncula, sequénti nocte a sene quodam, qui se Christi Apóstolum esse dicébat, sanáta est. Rursum evocáta a Prætóre, et in Christi confessióne persevérans, in acútis téstulis, et candéntibus carbónibus ei subjéctis volutátur.

℟. Ipse me curávit, qui per Apóstolum Petrum in custódia me confortávit, pro eo quod jussa sum suspéndi in equúleo. * Propter fidem castitátis ádjuva me Dómine Deus meus in tortúra mamillárum meárum. ℣. Ipse me dignátus est ab omni plaga curáre, et mamíllam meam meo péctori restitúere. Propter.

LECTIO VI.

Quo témpore ingénti terræmótu urbs tota contrémuit, ac duo paríetes corruéntes, Silvínum et Falcónium íntimos Prætóris familiáres oppressérunt. Quare veheménter commóta civitáte, véritus pópuli tumúltum Quintiánus, Agatham semimórtuam clam redúci imperat in cárcerem. Quæ sic Deum precáta: Dómine, qui me custodísti ab infántia, qui abstulísti a me amórem sæculi, qui me carníficum torméntis superiórem præstitísti, áccipe ánimam meam. Ea in oratióne migrávit in cœlum, Nonis Februárii: cujus corpus a Christiánis sepelítur.

℟. Vidísti Dómine, et spectásti agónem meum, quómodo pugnávi in stádio: sed quia nólui obedíre mandátis príncipum,* Jussa sum in mamílla torquéri. ℣. Propter veritátem et mansuetúdinem et justítiam. Jussa sum. Glória Patri. Jussa sum.

IN III NOCTURNO.

Ant. t. 4. Nisi diligénter perféceris corpus meum a carnifícibus attrectári, non potest ánima mea in paradísum Dómini cum palma intráre martyrii.

Psalm. In Dómino confído, *de Comm. unius Mart.*, p. xxvj.

Ant. t. 7. Vidísti Dómine agónem meum, quómodo pugnávi in stádio: sed quia nólui obedíre mandátis príncipum, jussa sum in mamílla torquéri.

Psalm. Dómine, quis habitábit, *de eodem Comm.*, p. xxvij.

Ant. t. 7. Propter fidem castitátis jussa sum suspéndi in equúleo: ádjuva me Dómine Deus meus in tortúra mamillárum meárum.

Psalm. Consérva me, *p.* 10.

℣. Elégit eam Deus, et præelégit eam. ℟. In tabernáculo suo habitáre facit eam.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 19.

In illo témpore : Accessérunt ad Jesum Pharisæi tentántes eum, et dicéntes : Si licet hómini dimíttere uxórem suam quacúmque ex causa ? Et réliqua.

Homilía sancti Joánnis Chrysóstomi.

Homilia 63 in Matthæum, sub medium.

Dominus noster, quia ad virginitátem hortári grave esse videbátur, a necessitáte legis de non solvéndo matrimónio, eos ad cupiditátem illíus tráhere studet. Deínde ut eam esse possíbilem osténdat, sic inquit : Sunt eunúchi qui ex ventre matris ita nati sunt, et sunt qui ab homínibus eunúchi facti sunt, et sunt qui seípsos castravérunt propter regnum cœlórum. Quibus verbis laténter eos ad eligéndam virginitátem indúcit, dum eam virtútem esse possíbilem ástruit.

℟. Beáta Agatha ingréssa cárcerem, expándit manus suas ad Deum, et dixit : Dómine, qui me fecísti víncere torménta carníficum, * Jube me ad tuam misericórdiam perveníre. ℣. Dómine qui me creásti, et tulísti a me amórem sæculi, qui corpus meum a pollutióne separásti. Jube.

LECTIO VIII.

Id autem hoc fere modo confírmat. Cógita tecum si aut a natúra talis esses, aut ab homínibus eam injúriam passus, quid fáceres, cum et ejúsmodi voluptáte caréres, et nullam caréndo mercédem consequeréris? Grátias ígitur nunc Deo agas, quod cum mercéde atque corónis idem sústines, quod illi sine corónis ac præmio tólerant : imo vero non idem, sed multo lévius, tum quia spe erígeris, et consciéntia recte facti ; tum quia non ita ingéntibus concupiscéntiæ flúctibus jactáris.

℟. Medicínam carnálem córpori meo numquam exhíbui, sed hábeo Dóminum Jesum Christum, * Qui solo sermóne restáurat univérsa. ℣. Qui me dignátus est ab omni plaga curáre, et mamíllam meam meo péctori restitúere, ipsum ínvoco Deum vivum. Qui. Glória Patri. Qui.

LECTIO IX.

Cum ergo de illis eunúchis díxerit, qui nisi étiam ipsi mente se contíneant, frustra et inutíliter tales sunt ; ac de illis, qui ut regnum cœlórum consequántur, se cóntinent, subjúnxit rursus, dicens : Qui potest cápere, cápiat : ut alacrióres effíciat eo ipso, quod grave esse opus osténdit, et ineffábili benignitáte sua nóluit eam rem intra necessitátem legis conclúdere : idque dicéndo, adhuc magis possíbilem esse demónstrat, ut voluntátis stúdium plus augeátur.

Te Deum laudámus, p. 16.

AD LAUDES
ET PER HORAS.

Ant. t. 7. Quis es tu, * qui venísti ad me curáre vúlnera mea? Ego sum Apóstolus Christi: nihil in me dúbites fília.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliquis*, p. 17.

Ant. t. 1. Medicínam carnálem * córpori meo numquam exhíbui, sed hábeo Dóminum Jesum Christum, qui solo sermóne restáurat univérsa.

Ant. t. 7. Grátias tibi ago, * Dómine Jesu Christe, quia memor es mei, et misísti ad me Apóstolum tuum curáre vúlnera mea.

Ant. t. 8. Benedíco te Pater Dómini mei Jesu Christi, quia per Apóstolum tuum mamíllam meam meo péctori restituísti.

Ant. t. 7. r Qui me dignátus est * ab omni plaga curáre, et mamíllam meam meo péctori restitúere, ipsum ínvoco Deum vivum.

CAPITULUM. *Eccli.* 51.

Confitebor tibi Dómine Rex, et collaudábo te Deum Salvatórem meum. Confitébor nómini tuo: quóniam adjútor et protéctor factus es mihi, et liberásti corpus meum a perditióne.

Hymnus, Jesu, coróna vírginum, *de Communi Virginum*, p. xcj.

℣. Diffúsa est grátia in lábiis tuis. ℟. Proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

Ad Bened. Ant. t. 5. Paganórum multitúdo fúgiens ad sepúlchrum Vírginis, tulérunt velum ejus contra ignem: ut comprobáret Dóminus, quod a perículis incéndii méritis beátæ Agathæ Mártyris suæ eos liberáret.

ORATIO.

Deus, qui inter cætera poténtiæ tuæ mirácula étiam in sexu frágili victóriam martyrii contulísti: concéde propítius; ut qui beátæ Agathæ Vírginis et Mártyris tuæ natalítia cólimus, per ejus ad te exémpla gradiámur. Per Dóminum.

AD TERTIAM.

Ant. Medicínam carnálem.

Capitulum, Confitébor tibi, *ut supra.*

℟. *br.* Spécie tua, * Et pulchritúdine tua. Spécie. ℣. Inténde, próspere procéde, et regna. Et pulchritúdine. Glória Patri. Spécie.

℣. Adjuvábit eam Deus vultu suo. ℟. Deus in médio ejus, non commovébitur.

AD SEXTAM.

Ant. Grátias tibi ago.

CAPITULUM. *Eccli.* 51.

Liberasti me secúndum multitúdinem misericórdiæ nóminis tui a rugiéntibus præparátis ad escam, de mánibus quæréntium ánimam meam, et de multis tribulatiónibus quæ circumdedérunt me.

℟. *br.* Adjuvábit eam * Deus vultu suo. Adjuvábit. ℣. Deus in médio ejus, non commovébitur. Deus vultu. Glória Patri. Adjuvábit.

℣. Elégit eam Deus, et præelégit eam. ℟. In tabernáculo suo habitáre facit eam.

AD NONAM.

Ant. Qui me dignátus est.

CAPITULUM. *Eccli.* 51.

LAUDABIT usque ad mortem ánima mea Dóminum : quóniam éruis sustinéntes te, et líberas eos de manu angústiæ, Dómine Deus noster.

℟. *br.* Elégit eam Deus, * Et præelégit eam. Elégit. ℣. In tabernáculo suo habitáre facit eam. Et præelégit. Glória Patri. Elégit.

℣. Diffúsa est grátia in lábiis tuis. ℟. Proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

AD VESPERAS.

Ant. Quis es tu, *cum reliq. ut supra in Laudibus.*

Psalm. Dixit Dóminus, *cum reliquis de Dominica*, p. 125, *et loco ultimi, Psalm.* Lauda Jerúsalem, *p.* 146.

Capitulum et Hymnus, ut supra in Laudibus.

℣. Diffúsa est grátia in lábiis tuis. ℟. Proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

Ad Magnif. Ant. t. 5. Stans beáta Agatha in médio cárceris, expánsis mánibus orábat ad Dóminum : Dómine Jesu Christe, magíster bone, grátias tibi ago, qui me fecísti víncere torménta carníficum : jube me Dómine ad tuam immarcescíbilem glóriam felíciter perveníre.

Oratio, Deus, qui inter cætera, *ut supra, ad Laudes.*

Et fit Commemoratio sequentis.

DIE VI FEBRUARII.

SANCTÆ DOROTHEÆ, VIRGINIS ET MARTYRIS.

Oratio, Indulgéntiam nobis, *p.* lxxx.

LECTIO III.

DOROTHEA Virgo, ex Cæsaréa Cappadóciæ, propter Christi confessiónem ab Aprício præside comprehénsa, Chrystæ et Callístæ soróribus, quæ a fide defécerant. trádita est, ut eam a propósito removérent. Sed contra factum est : nam eas Doróthea ad cultum Christiánæ religiónis redúxit, propter quam étiam martyrium suscepérunt. Quare Virgo equúleo diu torta, et palmis cæsa, ad extrémum cápitis damnáta, duplicátam virginitátis et martyrii palmam accépit.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

DIE VII FEBRUARII.

IN FESTO SANCTI ROMUALDI, ABBATIS.

Duplex.

Omnia de Communi Confessoris non Pont., p. lxiv, *præter sequentia.*

In Hymno, Iste Conféssor, *mutatur tertius Versus.*

Oratio, Intercéssio nos, *p.* lxv.

IN I NOCTURNO.

Lect. de Script. occurr.

Si vero venerit in Quadragesima, leguntur Lectiones de libro Ecclesiastici, Beátus vir, *ut in Comm. Confess. non Pont. secundo loco,* p. lxxvj.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

ROMUALDUS Ravénnæ, Sérgio patre nóbili génere natus, adoléscens in propínquum monastérium Classénse, pœniténtiæ causa secéssit; ubi religiósi hóminis sermóne ad pietátis stúdium vehementius incénsus, viso étiam semel et íterum per noctem in Ecclésia beáto Apollinári, quod Dei servus illi futúrum promíserat, mónachus efficitur. Mox ad Marínum, vitæ sanctitáte ac severióre disciplína in fínibus Venetórum eo témpore célebrem, se cóntulit, ut ad arctam et sublímem perfectiónis viam eo magístro ac duce uterétur.

℟. Honéstum fecit illum Dóminus, et custodívit eum ab inimícis, et a seductóribus tutávit illum : * Et dedit illi claritátem ætérnam. ℣. Justum dedúxit Dóminus per vias rectas, et osténdit illi regnum Dei. Et dedit.

LECTIO V.

MULTIS sátanæ insídiis, et hóminum invídia oppugnátus, tanto humílior se assídue jejúniis et oratiónibus exercébat, et rerum cœléstium meditatióne, vim lacrymárum profúndens, fruebátur : vultu tamen ádeo læto semper erat, ut intuéntes exhilaráret. Magno apud Príncipes et Reges in honóre fuit : multíque ejus consílio, mundi illécebris abjéctis, solitúdinem petiérunt. Martyrii quoque cupiditáte flagrávit; cujus causa dum in Pannóniam profic͡íscitur, morbo, quo afflictabátur cum progrederétur, levabátur cum recéderet, revérti cógitur.

℟. Amávit eum Dóminus, et ornávit eum : stolam glóriæ índuit eum, * Et ad portas paradísi coronávit eum. ℣. Induit eum Dóminus lorícam fídei, et ornávit eum. Et.

LECTIO VI.

IN vita et post mortem mirâculis clarus, spíritu étiam prophetíæ non cáruit. Scalam a terra cœlum pertingéntem, in similitúdinem Jacob Patriárchæ, per quam hómines in veste cándida ascendébant et descendébant, per visum conspéxit; eóque Camaldulénses mónachos, quorum institúti auctor fuit, designári mirabíliter agnóvit. Dénique cum annos centum et vigínti ágeret, et centum ipsos in summa vitæ asperitáte Deo servísset, ad eum migrávit anno salútis millésimo vigésimo séptimo. Ejus corpus quinquénnio postquam sepúltum fúerat, íntegrum repértum, Fabriáni in Ecclésia

sui Ordinis honorífice cónditum est.

℟. Iste homo, *p.* lxxj.

IN III NOCTURNO.

Homilia S. Hieronymi Presbyteri in Evang. Ecce nos relíquimus ómnia, *ut in Communi Abbatum*, p. lxxix.

In secundis Vesperis a Capitulo de sequenti, cum Commem. præcedentis.

DIE VIII FEBRUARII.

IN FESTO S. JOANNIS DE MATHA, CONFESSORIS.

Duplex.

Omnia de Communi Confessoris non Pontificis, p. lxiv, *exceptis his quæ hic sunt propria.*

In Hymno, Iste Conféssor, *mutatur tertius Versus.*

ORATIO.

DEUS, qui per sanctum Joánnem Ordinem sanctíssimæ Trinitátis ad rediméndum de potestáte Saracenórum captívos cœlitus instituére dignátus es: præsta quæsumus; ut ejus suffragántibus méritis, a captivitáte córporis et ánimæ, te adjuvánte liberémur. Per Dóminum.

Et fit Commem. S. Romualdi.

IN I NOCTURNO.

Si venerit in Quadragesima, Lectiones de Libro Ecclesiastici, Beátus vir, *de Communi Confessoris non Pontif. secundo loco*, p. lxxvj; *alias de Scriptura occurrente.*

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

JOANNES de Matha, Ordinis sanctíssimæ Trinitátis redemptiónis captivórum institútor, Falcóne in Província natus est, paréntibus pietáte et nobilitáte conspícuis. Studiórum causa Aquas Séxtias, mox Parísios proféctus, confectóque Theologíæ currículo, Magistérii láuream adéptus, doctrínæ et virtútum splendóre enítuit. Quibus motus Parisiénsis Antístes, ad sacrum Presbyterátus órdinem præ humilitáte reluctántem promóvit, eo consílio ut in ea civitáte cómmorans, sapiéntia et móribus studiósæ juventúti prælucéret. Cum autem in sacéllo ejúsdem Epíscopi, ipso cum áliis adstánte, primum Deo sacrum offérret, cœlésti favóre méruit recreári. Nam Angelus cándida et fulgénti veste indútus, cui in péctore Crux rúbei et cærúlei colóris assúta erat, bráchiis cancellátis, et super duos captívos ad látera pósitos, Christiánum unum, álterum Maurum, exténsis appáruit. Qua visióne in éxtasim raptus, intelléxit prótinus vir Dei se ad rediméndum ab infidélibus captívos destinári.

℟. Honéstum fecit illum Dóminus, et custodívit eum ab inimícis, et a seductóribus tutávit illum: * Et dedit illi claritátem ætérnam. ℣. Justum dedúxit Dóminus per vias

rectas, et osténdit illi regnum Dei. Et dedit.

LECTIO V.

Quo vero matúrius in re tanti moménti procéderet, in solitúdinem secéssit, ibíque divíno nutu factum est, ut Felícem Valésium in ipsa erémo jam multis annis degéntem repérerit, cum quo íníta societáte, se per triénnium in oratióne et contemplatióne, omniúmque virtútum stúdio exércuit. Cóntigit autem, ut dum secum de rebus divínis prope fontem colloqueréntur, cervus ad eos accésserit, crucem inter córnua gerens, rúbei et cærúlei colóris. Cumque Felix ob rei novitátem mirarétur, narrávit ei Joánnes visiónem in prima Missa hábitam : et exinde ferséntius oratióni incumbéntes, ter in somnis admóniti, Romam proficísci decrevérunt, ut a summo Pontífice novi Ordinis pro rediméndis captívis institutiónem impetrárent. Eléctus fúerat eo témpore Innocéntius Tértius : qui illis benígne accéptis, dum secum de re propósita delíberat, in festo sanctæ Agnétis secúndo, Laterání intra Missárum solémnia, ad sacræ hóstiæ elevatiónem, Angelus ei cándida veste, Cruce bicolóri, spécie rediméntis captívos appáruit. Quo viso Póntifex institútum approbávit, et novum Ordinem sanctíssimæ Trinitátis redemptiónis captivórum vocári jussit, ejúsque professóribus albas vestes cum Cruce rúbei et cærúlei colóris præbuit.

℟. Amávit eum Dóminus, et ornávit eum : stolam glóriæ índuit eum, * Et ad portas paradísi coronávit eum. ℣. Induit eum Dóminus loricam fídei, et ornávit eum. Et ad portas.

LECTIO VI.

Sic stabilíto Ordine, sancti Fundatóres in Gálliam rediérunt, primóque Cœnóbio Cervi Frígidi in diœcési Meldénsi constrúcto, ad ejus régimen Felix remánsit, et Joánnes Romam cum áliquot sóciis revérsus est, ubi Innocéntius domum, Ecclésiam, et hospitále sancti Thomæ de Formis in Monte Cœlio eis donávit, cum multis reditibus et possessiónibus. Datis quoque lítteris ad Miramolínum regem Marróchii, opus redemptiónis felíci auspício inchoátum fuit. Tum ad Hispánias, sub jugo Saracenórum magna ex parte oppréssas, Joánnes proféctus est, Regúmque, Príncipum, atque aliórum fidélium ánimos ad captivórum et páuperum commiseratiónem commóvit. Monastéria ædificávit, hospitália eréxit, magnóque lucro animárum plures captívos redémit. Romam tandem revérsus, sanctísque opéribus incúmbens, assíduis labóribus attrítus, et morbo conféctus, ardentíssimo Dei et próximi amóre exæstuans, ad extré-

mum devénit. Quare frátribus convocátis, eísque ad opus redemptiónis cœlitus præmonstrátum efficáciter cohortátis, obdormívit in Dómino sextodécimo Kaléndas Januárii, anno salútis millésimo ducentésimo decimotértio; ejúsque corpus in ipsa Ecclésia sancti Thomæ de Formis condígno honóre tumulátum fuit.

℟. Iste homo, *p.* lxxj.

IN III NOCTURNO.

Homilia S. Gregorii Papæ in Evangelium, Sint lumbi vestri præcíncti, *de Communi Confessoris non Pontificis, primo loco,* p. lxxii.

In II Vesperis fit Comm. S. Apolloniæ, Virg. et Mart.

DIE IX FEBRUARII.

SANCTÆ APOLLONIÆ, VIRGINIS ET MARTYRIS.

Oratio, Deus, qui inter cétera, *p.* lxxx.

LECTIO III.

APOLLONIA, Virgo Alexandrína, sub Décio Imperatóre, cum ingravescénte jam ætáte ad idóla sisterétur, ut eis veneratiónem adhibéret, illis contémptis, Jesum Christum verum Deum coléndum esse prædicábat. Quamóbrem omnes ei contúsi sunt, et evúlsi dentes; ac, nisi Christum detestáta deos cóleret, accénso rogo combustúros vivam mináti sunt ímpii carnífices. Quibus illa, se quamvis mortem pro Jesu Christi fide subitúram, respóndit. Itaque comprehénsa ut comburerétur, cum paulísper, quasi delíberans quid agéndum esset, stetísset, ex illórum mánibus elápsa, álacris in ignem sibi parátum, majori Spíritus sancti flamma intus accénsa, se injécit. Unde brevi consúmpto córpore, puríssimus spíritus in cœlum ad sempitérnam martyrii corónam evolávit.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

DIE X FEBRUARII.

IN FESTO S. SCHOLASTICÆ, VIRGINIS.

Duplex.

Omnia de Communi Virginum, p. lxxx, *præter seq.*

ORATIO.

DEUS qui ánimam beátæ Vírginis tuæ Scholásticæ, ad ostendéndam innocéntiæ viam, in colúmbæ spécie cœlum penetráre fecísti: da nobis ejus méritis et précibus; ita innocénter vívere, ut ad ætérna mereámur gáudia perveníre. Per Dóminum.

IN I NOCTURNO.

Si venerit in Quadragesima, Lectiones, De virgínibus, *ut in Comm., primo loco,* p. lxxxiij; *alias de Scriptura occurrente.*

IN II NOCTURNO.

Ex libro secúndo Dialogórum sancti Gregórii Papæ.

LECTIO IV. *Cap.* 33.

SCHOLASTICA venerábilis Patris Benedícti soror, omnipoténti Dómino ab ipso in-

fántiæ témpore dedicáta, ad eum semel per annum veníre consuéverat, ad quam vir Dei non longe extra jánuam in possessióne monastérii descendébat. Quadam vero die venit ex more, atque ad eam cum discípulis venerábilis ejus descéndit frater, qui totum diem in Dei láudibus sacrísque collóquiis ducéntes, incumbéntibus jam noctis ténebris, simul accepérunt cibum. Cumque adhuc ad mensam sedérent, et inter sacra collóquia tárdior se hora protráheret, éadem sanctimoniális fæmina soror ejus eum rogávit, dicens : Quæso te, ut ista nocte me non déseras, ut usque mane de cœléstis vitæ gáudiis loquámur. Cui ille respóndit : Quid est quod lóqueris soror? manére extra cellam nullátenus possum. Tanta vero erat cœli sérénitas, ut nulla in áere nubes apparéret. Sanctimoniális autem fæmina, cum verba fratris negántis audivísset, insértas dígitis manus super mensam pósuit; et caput in mánibus omnipoténtem Dóminum rogatúra declinávit. Cumque leváret de mensa caput, tanta coruscatiónis et tonítrui virtus tántaque inundátio plúviæ erúpit, ut neque venerábilis Benedíctus, neque fratres, qui cum eo áderant, extra loci limen, quo conséderant, pedem movére potúerint.

℟. Propter veritátem, et mansuetúdinem, et justítiam : * Et dedúcet te mirabíliter déxtera tua. ℣. Spécie tua, et pulchritúdine tua inténde, próspere procéde, et regna. Et dedúcet.

LECTIO V.

SANCTIMONIALIS quippe fæmina caput in mánibus declínans, lacrymárum flúvium in mensam fúderat, per quas serenitátem áeris ad plúviam traxit. Nec paulo tárdius post oratiónem inundátio illa secúta est : sed tanta fuit conveniéntia oratiónis et inundatiónis, ut de mensa caput jam cum tonítruo leváret : quátenus unum idémque esset moméntum, et leváre caput, et plúviam depónere. Tunc vir Dei inter corúscos et tonítruos, atque ingéntis plúviæ inundatiónem, videns se ad monastérium non posse remeáre, cœpit cónqueri contristátus, dicens : Parcat tibi omnípotens Deus, soror : quid est quod fecísti? Cui illa respóndit : Ecce rogávi te, et audíre me noluísti : rogávi Deum meum, et audívit me : modo ergo, si potes, egrédere, et me dimíssa, ad monastérium recéde. Ipse autem exíre extra tectum non valens, qui remanére sponte nóluit in loco, mansit invítus. Sicque factum est, ut totam noctem pervígilem dúcerent, atque per sacra spiritális vitæ collóquia, sese vicária relatióne satiárent.

℟. Dilexísti justítiam, et odísti iniquitátem: * Proptérea unxit te Deus, Deus tuus óleo lætítiæ. ℣. Propter veritátem, et mansuetúdinem, et justítiam. Proptérea.

LECTIO VI.

Cumque die áltero éadem venerábilis fæmina ad cellam própriam recessísset, vir Dei ad monastérium rédiit. Cum ecce post triduum in cella consístens, elevátis in áera óculis, vidit ejúsdem sorória suæ ánimam de córpore egréssam, in colúmbæ spécie cœli secréta penetráre. Qui, tantæ ejus glóriæ congáudens, omnipoténti Deo in hymnis et láudibus grátias réddidit, ejúsque óbitum frátribus denuntiávit. Quos étiam prótinus misit, ut ejus corpus ad monastérium deférrent, atque in sepúlchro, quod sibi ipsi paráverat, pónerent. Quo facto cóntigit, ut quorum mens una semper in Deo fúerat, eórum quoque córpora nec sepultúra separáret.

℟. Afferéntur, *p.* lxxxvij.

IN III NOCTURNO.

De Homilia in Evangelium Símile erit, *ut in Communi*, *primo loco*. p. lxxxix.

DIE XIV FEBRUARII.

S. VALENTINI,

PRESBYTERI ET MARTYRIS.

ORATIO.

Præsta quæsumus omnípotens Deus: ut qui beáti Valentíni Mártyris tui natalítia cólimus; a cunctis malis imminéntibus, ejus intercessióne liberémur. Per.

Sermo sancti Augustíni Epíscopi.

Sermone 44 de Sanctis.

LECTIO III.

Triumphalis beáti Mártyris Valentíni dies hódie nobis anniversária celebritáte recúrrit: cujus glorificatióni sicut congáudet Ecclésia, sic ejus propónit sequénda vestígia. Si enim compátimur, et conglorificábimur. In cujus glorióso agóne duo nobis præcípue consideránda sunt, induráta vidélicet tortóris sævítia, et Mártyris invícta patiéntia. Sævítia tortóris, ut eam detestémur: patiéntia Mártyris, ut eam imitémur. Audi Psalmístam advérsus malítiam increpántem: Noli æmulári in malignántibus: quóniam tamquam fœnum velóciter aréscent. Quod autem advérsus malignántes patiéntia exhibénda sit, audi Apóstolum suadéntem: Patiéntia vobis necessária est, ut reportétis promissiónes.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

DIE XV FEBRUARII.

SS. FAUSTINI ET JOVITÆ,

MARTYRUM.

Oratio, Deus, qui nos ánnua, *p.* xxxiv.

℟. II. Hæc est vera fratérnitas, quæ numquam pótuit violári certámine: qui effúso sánguine secúti sunt Dómi-

num : * Contemnéntes aulam régiam, pervenérunt ad regna cœléstia. ℣. Ecce quam bonum, et quam jucúndum habitáre fratres in unum. Contemnéntes. Glória Patri. Contemnéntes.

LECTIO III.

FAUSTINUS et Jovíta fratres, nóbiles Brixiáni, in multis Itáliæ úrbibus, quo vincti sæviénte Trajáni persecutióne ducebántur, acerbíssima supplícia perpéssi, fortes in Christiánæ fídei confessióne perstitérunt. Nam Bríxiæ diu vínculis constrícti, feris étiam objécti, in ignémque conjécti, et a béstiis et a flamma íntegri et incólumes serváti sunt; inde vero iísdem caténis colligáti Mediolánum venérunt : ubi eórum fides tentáta exquisitíssimis torméntis, tamquam igne aurum, in cruciátibus magis enítuit. Póstea Romam missi, ab Evarísto Pontífice confirmáti, ibi quoque crudelíssime torquéntur. Dénique perdúcti Neápolim, in ea étiam urbe várie cruciáti, vinctis mánibus pedibúsque in mare demergúntur: unde per Angelos mirabíliter erépti sunt. Quare multos et constántia in torméntis, et miraculórum virtúte ad Christi fidem convertérunt. Postrémo redúcti Bríxiam inítio suscépti ab Andriáno impérii, secúri percússi, illústrem martyrii corónam accepérunt.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

DIE XVIII FEBRUARII.

S. SIMEONIS.

EPISCOPI ET MARTYRIS.

Orat. Infirmitátem, *p.* xx.

LECTIO III.

SIMEON, fílius Cléophæ, post Jacóbum próximus Jerosólymis ordinátus Epíscopus, Trajáno Imperatóre apud Atticum consulárem est accusátus, quod Christiánus esset, et Christi propínquus. Comprehendebántur enim omnes eo témpore, quicúmque ex génere David orti essent. Quare multis cruciátus torméntis, eódem passiónis génere, quod Salvátor noster subíerat, affícitur, mirántibus ómnibus, quod homo ætáte conféctus (erat enim centum et vigínti annórum) acerbíssimos crucis dolóres fórtiter constantérque paterétur.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

DIE XXII FEBRUARII.

IN CATHEDRA S. PETRI,

ANTIOCHIÆ.

Duplex majus.

Omnia ut in Cathedra Romana, die xviij *Januarii, p.* 465, *etiam Lectiones I Nocturni, cum Responsoriis, præter sequentia.*

In utrisque Vesperis, et Laudibus fit Commemoratio S. Pauli, ut ibidem.

IN II NOCTURNO.

Sermo S. Augustini Epíscopi.

Serm. 15 *de Sanctis.*

LECTIO IV.

INSTITUTIO solemnitátis hodiérnæ a senióribus nostris

Cáthedræ nomen accépit, ídeo quod primus Apostolórum Petrus hódie Episcopátus Cáthedram suscepísse referátur. Recte ergo Ecclésiæ natálem Sedis illíus colunt, quam Apóstolus pro Ecclesiárum salúte suscépit, dicénte Dómino: Tu es Petrus, et super hanc petram ædificábo Ecclésiam meam.

℟. Tu es pastor óvium, princeps Apostólorum: tibi trádidit Deus ómnia regna mundi: * Et ídeo tibi tráditæ sunt claves regni cœlórum. ℣. Quodcúmque ligáveris super terram, erit ligátum et in cœlis: et quodcúmque sólveris super terram, erit solútum et in cœlis. Et ídeo.

LECTIO V.

PETRUM ítaque fundaméntum Ecclésiæ Dóminus nominávit: et ídeo digne fundaméntum hoc Ecclésia colit, supra quod Ecclesiástici ædifícii altitúdo consúrgit. Unde conveniénter Psalmus, qui lectus est, dicit: Exáltent eum in Ecclésia plebis, et in cáthedra seniórum laudent eum. Benedíctus Deus, qui beátum Petrum Apóstolum in Ecclésia exaltári præcépit: quia dignum est, ut fundaméntum hoc in Ecclésia honorétur, per quod ad cœlum conscénditur.

℟. Ego pro te rogávi Petre, ut non defíciat fides tua: * Et tu aliquándo convérsus confírma fratres tuos. ℣. Caro et sanguis non revelávit tibi, sed Pater meus, qui in cœlis est. Et tu.

LECTIO VI.

QUOD natális ergo Cáthedræ hódie cólitur, sacerdotále honorátur offícium. Sibi hoc Ecclésiæ ínvicem præstant, quia tanto necésse plus habet Ecclésia dignitátis, quanto sacerdotále offícium plus honóris. Cum solemnitátem hanc Ecclésiis mérito religiósa observátio introdúxerit, miror, cur apud quosdam infidéles hódie tam perniciósus error incréverit ut super túmulos defunctórum cibos et vina cónferant, quasi egréssæ de corpóribus ánimæ carnáles cibos requírant.

℟. Petre amas me? Tu scis Dómine, quia amo te. * Pasce oves meas. ℣. Simon Joánnis díligis me plus his? Tu scis Dómine, quia amo te. Pasce. Glória Patri. Pasce.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 16. *b*

IN illo témpore: Venit Jesus in partes Cæsaréæ Philíppi: et interrogábat discípulos suos, dicens: Quem dicunt hómines esse Fílium hóminis? Et réliqua.

Homilía sancti Leónis Papæ. *Serm.* 3 *in Anniver. Assump. suæ, post initium.*

APOSTOLOS Dóminus, quid de se hómines opinéntur, intérrogat: et támdiu sermo

respondéntium commúnis est, quámdiu humánæ intelligéntiæ ambigúitas explicátur. At ubi quid hábeat sensus discipulórum exígitur, primus est in Dómini confessióne, qui primus est in Apostólica dignitáte. Qui cum dixísset : Tu es Christus Fílius Dei vivi : respóndit ei Jesus : Beátus es Simon Bar-Jóna, quia caro et sanguis non revelávit tibi, sed Pater meus, qui in cœlis est. Id est, ídeo beátus es, quia Pater meus te dócuit : nec terréna opínio te feféllit, sed inspirátio cœléstis instrúxit : et non caro et sanguis, sed ille me tibi, cujus sum unigénitus Fílius, indicávit.

℟. Quem dicunt hómines esse Fílium hóminis, dixit Jesus discípulis suis? Respóndens Petrus dixit : Tu es Christus Fílius Dei vivi. * Et ego dico tibi, quia tu es Petrus, et super hanc petram ædificábo Ecclésiam meam. ℣. Beátus es Simon Bar-Jóna, quia caro et sanguis non revelávit tibi, sed Pater meus qui est in cœlis. Et ego.

LECTIO VIII.

Et ego, inquit, dico tibi : Hoc est, sicut Pater meus tibi manifestávit divinitátem meam, ita et ego tibi notam fácio excelléntiam tuam, quia tu es Petrus : id est, cum ego sim inviolábilis petra, ego lapis anguláris, qui fácio útraque unum, ego fundaméntum præter quod nemo potest áliud pónere : tamen tu quoque petra es, quia mea virtúte solidáris, ut quæ mihi potestáte sunt própria, sint tibi mecum participatióne commúnia. Et super hanc petram ædificábo Ecclésiam meam, et portæ inferi non prævalébunt advérsus eam. Super hanc, inquit, fortitúdinem ætérnum éxtruam templum : et Ecclésiæ meæ cœlo inserénda sublímitas, in hujus fídei firmitáte consúrget.

℟. Elégit te Dóminus sacerdótem sibi, ad sacrificándum ei * Hóstiam laudis. ℣. Immola Deo sacrifícium laudis, et redde Altíssimo vota tua. Hóstiam. Glória Patri. Hóstiam.

Si hoc Festum ante Quadragesimam venerit in Sabbato, vel transferatur in Feriam II, *et annus non fuerit Bissextilis, legitur nona Lectio de Homilia Vigiliæ S. Mathiæ, ut in Vigiliis Apost.* p. j, *et de ea fit Commem. ad Laudes post Commemorationem S. Pauli. In Quadrag. autem nona Lectio erit de Homilia Feriæ occurr. cum Commem. de ea : et nihil fit de Vigilia, nisi in Missa.*

LECTIO IX.

Hanc confessiónem portæ ínferi non tenébunt, mortis víncula non ligábunt : vox enim ista, vox vitæ est. Et sicut confessóres suos in cœléstia próvehit, ita negatóres

ad inférna demérgit. Propter quod dicit beatíssimo Petro : Tibi dabo claves regni cœlórum. Et quæcúmque ligáveris super terram, erunt ligáta et in cœlis : et quæcúmque sólveris super terram, erunt solúta et in cœlis. Transívit quidem étiam in álios Apóstolos vis potestátis istíus, et ad omnes Ecclésiæ príncipes decréti hujus constitútio commeávit: sed non frustra uni commendátur, quod ómnibus intimátur. Petro enim ídeo hoc singuláriter créditur, quia cunctis Ecclésiæ rectóribus Petri forma præpónitur. Manet ergo Petri privilégium, ubicúmque ex ipsíus fertur æquitáte judícium. Nec nímia est vel sevéritas vel remíssio, ubi nihil erit ligátum, nihil solútum, nisi quod beátus Petrus aut sólverit, aut ligáverit.

Te Deum laudámus *p.* 16.

In II Vesperis, post Comm. S. Pauli, fit Commemor. sancti Petri Damiani.

DIE XXIII FEBRUARII.

IN FESTO S. PETRI DAMIANI, EPISCOPI, CONFESSORIS, ET ECCLESIÆ DOCTORIS.

Duplex.

Ad Magnif. Ant. t. 2. O Doctor óptime, Ecclésiæ sanctæ lumen, beáte Petre, divínæ legis amátor, deprecáre pro nobis Fílium Dei.

℣. Amávit eum Dóminus, et ornávit eum. ℟. Stolam glóriæ índuit eum.

ORATIO.

Concede nos, quæsumus omnípotens Deus, beáti Petri Confessóris tui atque Pontíficis mónita et exémpla sectári : ut per terréstrium rerum contémptum ætérna gáudia consequámur. Per Dóminum.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente.

Si vero venerit in Quadragesima, Fidélis sermo, *ut in Communi Confess. Pontif.,* p. 1.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

Petrus Ravénnæ honéstis paréntibus natus adhuc lactens a matre numerósæ prolis pertæsa abjícitur, sed doméstícæ mulíeris ópera semivívus excéptus ac recreátus, genitríci ad humanitátis sensum revocátæ rédditur. Utróque orbátus paréntе, tamquam vile mancípium sub áspera fratris tutéla duram servitútem exércuit. Religiónis in Deum, ac pietátis erga patrem egrégium tunc spécimen dedit; invéntum síquidem forte nummum non própriæ inédiæ sublevándæ, sed Sacerdóti, qui divínum Sacrifícium ad illíus expiatiónem offérret, erogávit. A Damiáno fratre, a quo uti fertur cognoméntum accépit, ejus cura lítteris erudítur, in quibus brevi tantum profécit, ut magístris admiratióni esset.

Cum autem liberálibus sciéntiis floréret et nómine, eas cum laude dócuit. Interim ut corpus ratióni súbderet, sub móllibus véstibus cilícium adhíbuit, jejúniis, vigíliis, et oratiónibus solérter insístens. Caléntе juvénta dum carnis stímulis ácriter urgerétur, insultántium libídinum faces rigéntibus flúvii mersus aquis noctu extinguébat; tum venerabília quæque loca obíre, totúmque Psaltérium recitáre consuéverat. Ope assídua páuperes levábat, quibus frequénter pastis convívio, própriis ipse mánibus ministrábat.

℟. Invéni David servum meum, óleo sancto meo unxi eum : * Manus enim mea auxiliábitur ei. ℣. Nihil profíciet inimícus in eo, et fílius iniquitátis non nocébit ei. Manus.

LECTIO V.

PERFICIENDÆ magis vitæ causa, in Avellanénsi Eugubínæ Diœcésis Cœnóbio, Ordini Monachórum Sanctæ Crucis Fontis Avellánæ, a beáto Ludúlpho sancti Romuáldi discípulo fundáto, nomen dedit. Non ita multo post in Monastérium Pomposiánum, mox in Cœnóbium Sancti Vincéntii Petræ Pertúsæ ab Abbáte suo missus, utrúmque Ascetérium verbo sacro, præcláris institutiónibus, et móribus excóluit. Ad suos revocátus post præsidis óbitum Avellanitárum famíliæ præfícitur; quam, novis variis in locis extrúctis domicíliis, et sanctissímis institútis ita auxit, ut alter ejus Ordinis parens, ac præcípuum ornaméntum jure sit hábitus. Salutárem Petri sollicitúdinem ália quoque divérsi institúti Cœnóbia, Canonicórum Convéntus, et pópuli sunt expérti. Urbináti Diœcési non uno nómine prófuit : Theuzóni Epíscopo in causa graevíssima assédit, ipsúmque in recte administrándo Episcopátu consílio et ópera juvit. Divinórum contemplatióne, córporis maceratiónibus, cæterísque spectátæ sanctimóniæ exémplis excélluit. His motus Stéphanus Nonus Pontífex Máximus eum licet invítum et reluctántem Sanctæ Románæ Ecclésiæ Cardinálem creávit, et Ostiénsem Epíscopum. Quas Petrus dignitátes splendidíssimis virtútibus, et consentáneis Episcopáli ministério opéribus gessit.

℟. Pósui adjutórium super poténtem, et exaltávi eléctum de plebe mea : * Manus enim mea auxiliábitur ei. ℣. Invéni David servum meum, óleo sancto meo unxi eum. Manus.

LECTIO VI.

DIFFICILLIMO témpore, Románæ Ecclésiæ, Summísque Pontifícibus doctrína, legatiónibus, aliísque suscéptis labóribus mirífice ádfuit. Advérsus Nicolaitárum et Simo-

níacam hæreses ad mortem usque strénue decertávit. Hujúsmodi depúlsis malis, Mediolanénsem Ecclésiæ Románæ conciliávit. Benedícto, et Cadalóo falsis Pontifícibus fórtiter réstitit : Henrícum Quartum Germániæ Regem ab iníquo uxóris divórtio detérruit : Ravennátes ad débita Románo Pontífici obséquia revocátos sacris restítuit. Canónicos Velitérnos ad sanctióris vitæ leges compósuit. In Província præsértim Urbináte vix ulla fuit Episcopális Ecclésia, de qua Petrus non sit beneméritus: Eugubínam, quam aliquándo créditam hábuit, multis levávit incómmodis : álias álibi, quando opórtuit, períndc curávit, ac suæ essent tutélæ commíssæ. Cardinalátu, et Episcopáli dignitáte depósitis, nihil de pristina juvándi próximos sedulitáte remísit. Jejúnium sextæ Fériæ in honórem sanctæ Crucis Jesu Christi, horárias beátæ Dei Genitrícis preces, ejúsque die Sabbáto cultum propagávit. Inferéndæ quoque sibi verberatiónis morem ad patratórum scélerum expiatiónem provéxit. Demum sanctitáte, doctrína, miráculis, et præcláre actis illústris, dum e Ravennáte Legatióne redíret, Favéntiæ octávo Kaléndas Mártii migrávit ad Christum. Ejus corpus ibídem apud Cisterciénses multis miráculis clarum frequénti populórum veneratióne cólitur. Ipsum Faventíni non semel in præsénti discrímine propítium expérti Patrónum apud Deum delegérunt : Leo vero Duodécimus Póntifex Máximus Officium Missámque in ejus honórem tamquam Confessóris Pontíficis, quæ alíquibus in Diœcésibus, atque in Ordine Camaldulénsium jam celebrabántur, ex Sacrórum Rítuum Congregatiónis Consúlto, áddita Doctóris qualitáte, ad univérsam exténdit Ecclésiam.

℟. Iste est, p. liij.

IN III NOCTURNO.

Lect. de Homil. in Evang., Vos estis, *ut in Communi Doctorum*, p. lxiij.

Si non venerit in Quadragesima vel non sit Bissextilis, nona Lectio erit de Vigilia S. Mathiæ ut in Vigiliis Apostolorum, p. j, *de qua fiet Commem. in Laudibus cum Oratione sequenti.*

ORATIO.

DA, quæsumus omnípotens Deus : ut beáti Mathíæ Apostóli tui, quam prævenímus, veneránda solémnitas, et devotiónem nobis áugeat, et salútem. Per Dóminum.

In Anno Bissextili de Vigilia fit die xxiv.

DIE XXIV FEBRUARII,

Vel XXV *anno bissextili.*

IN FESTO S. MATHIÆ,

APOSTOLI.

Duplex.

Omnia dicuntur de Com-

muni Apostolorum, p. ij, *præter sequentia.*

ORATIO.

Deus, qui beátum Mathíam Apostolórum tuórum collégio sociásti : tríbue quæsumus ; ut ejus interventióne, tuæ circa nos pietátis semper víscera sentiámus. Per Dóminum.

IN I NOCTURNO.

De Actibus Apostolórum.

LECTIO I. *Cap.* 1. *c*

In diébus illis exúrgens Petrus in médio fratrum dixit (erat autem turba hóminum simul fere centum vigínti) : Viri fratres, opórtet impléri Scriptúram, quam prædíxit Spíritus sanctus per os David de Juda, qui fuit dux eórum, qui comprehendérunt Jesum: qui connumerátus erat in nobis, et sortítus est sortem ministérii hujus. Et hic quidem possédit agrum de mercéde iniquitátis, et suspénsus crépuit médius : et diffúsa sunt ómnia víscera ejus.

℟. Ecce ego mitto vos sicut oves in médio lupórum, dicit, Dóminus : * Estóte ergo prudéntes sicut serpéntes, et símplices sicut colúmbæ. ℣. Dum lucem habétis, crédite in lucem, ut fílii lucis sitis. Estóte ergo.

LECTIO II.

Et notum factum est ómnibus habitántibus Jerúsalem, ita ut appellarétur ager ille lingua eórum, Hacéldama, hoc est, ager sánguinis. Scriptum est enim in libro Psalmórum : Fiat commorátio eórum desérta, et non sit qui inhábitet in ea : et episcopátum ejus accípiat alter. Opórtet ergo ex his viris, qui nobíscum sunt congregáti in omni témpore, quo intrávit et exívit inter nos Dóminus Jesus, incípiens a baptísmate Joánnis, usque in diem qua assúmptus est a nobis, testem resurrectiónis ejus nobíscum fíeri unum ex istis.

℟. Tóllite jugum meum super vos, dicit Dóminus, et díscite a me, quia mitis sum, et húmilis corde : * Jugum enim meum suáve est, et onus meum leve. ℣. Et inveniétis réquiem animábus vestris. Jugum.

LECTIO III.

Et statuérunt duos, Joseph, qui vocabátur Bársabas, qui cognominátus est Justus, et Mathíam. Et orántes dixérunt : Tu Dómine, qui corda nosti ómnium, osténde quem elégeris ex his duóbus unum, accípere locum ministérii hujus, et Apostolátus, de quo prævaricátus est Judas, ut abíret in locum suum. Et dedérunt sortes eis, et cécidit sors super Mathíam, et annumerátus est cum úndecim Apóstolis.

℟. Dum stetéritis, *p.* vj.

IN II NOCTURNO.

Lectiones de Expositione S. Augustini Episcopi, Fundaménta ejus, *ut in Commu-*

ni Apostolorum, secundo loco, p. XV.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 11. *d*

IN illo témpore : Respóndens Jesus dixit : Confíteor tibi Pater, Dómine cœli et terræ, quia abscondísti hæc a sapiéntibus et prudéntibus, et revelásti ea párvulis. Et réliqua.

Homilía sancti Augustíni Epíscopi.

Serm. 10 *de Verbis Domini.*

VENITE ad me omnes qui laborátis. Quare enim omnes laborámus, nisi quia sumus hómines mortáles, frágiles, infírmi, lútea vasa portántes, quæ fáciunt ínvicem angústias? Sed si angustiántur vasa carnis, dilaténtur spátia charitátis. Quid ergo dicit : Veníte ad me omnes qui laborátis, nisi ut non laborétis ? Dénique promíssio ejus in promptu est, quóniam laborántes vocávit. Quærent forte, qua mercéde vocáti sunt. Et ego vos, inquit, refíciam. Tóllite jugum meum super vos, et díscite a me, non mundum fabricáre, non cuncta visibília et invisibília creáre, non in ipso mundo mirabília fácere, et mórtuos suscitáre; sed : Quóniam mitis sum, et húmilis corde.

℟. Isti sunt qui vivéntes in carne, plantavérunt Ecclésiam sánguine suo : * Cálicem Dómini bibérunt, et amíci Dei facti sunt. ℣. In omnem terram exívit sonus eórum, et in fines orbis terræ verba eórum. Cálicem.

LECTIO VIII.

MAGNUS esse vis? a mínimo íncipe. Cógitas magnam fábricam constrúere celsitúdinis? de fundaménto prius cógita humilitátis. Et quantam quisque vult et dispónit superimpónere molem ædifícii, quanto erit majus ædifícium, tanto áltius fodit fundaméntum. Et fábrica quidem cum constrúitur, in supérna consúrgit; qui autem fodit fundaméntum, ad ima deprímitur. Ergo et fábrica ante celsitúdinem humiliátur, et fastígium post humiliatiónem erígitur.

℟. Isti sunt viri sancti, quos elégit Dóminus in charitáte non ficta, et dedit illis glóriam sempitérnam : * Quorum doctrína fulget Ecclésia, ut sole luna. ℣. Sancti per fidem vicérunt regna, operáti sunt justítiam. Quorum. Glória Patri. Quorum.

Si hoc Festum venerit in Quadragesima, nona Lectio legitur de Homilia Feriæ occurrentis, et de ea fit Commemoratio.

LECTIO IX.

QUOD est fastígium construéndæ fábricæ, quam molímur? quo perventúrum est cacúmen ædifícii? Cito dico, usque ad conspéctum

Dei. Vidétis quam excélsum est, quanta res est conspícere Deum. Qui desíderat, et quod dico, et quod audit intélligit. Promíttitur nobis conspéctus Dei, veri Dei, summi Dei. Hoc enim bonum est, vidéntem vidére. Nam qui colunt falsos deos, fácile illos vident; sed eos vident, qui óculos habent, et non vident. Nobis autem promíttitur vísio Dei vivéntis et vidéntis.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

Ad Laudes et alias Horas, omnia de Communi Apostolorum, p. xij.

FESTA MARTII.

Ante Quadragesimam prima die non impedita dicitur Officium Defunctorum.

DIE IV MARTII.

IN FESTO SANCTI CASIMIRI, CONFESSORIS.

Semiduplex.

Omnia de Communi Confessoris non Pont. p. lxiv, *præter ea quæ hic habentur.*

ORATIO.

Deus, qui inter régales delícias, et mundi illécebras, sanctum Casimírum virtúte constántiæ roborásti; quæsumus; ut ejus intercessióne fidéles tui terréna despíciant, et ad cœléstia semper aspírent. Per Dóminum.

Deinde fit Commem. Feriæ, si in Quadragesima venerit.

Postea S. Lucii, Papæ et Martyris.

Oratio, Deus, qui nos *p.* xx.

IN I NOCTURNO.

Si venerit in Quadragesima, Lectiones, Justus si morte, *de Communi Confessoris non Pontificis*, p. lxvij, *alias de Scriptura occurrente.*

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

Casimirus, patre Casimíro, matre Elisabétha Austríaca, Polóniæ régibus ortus, a pueritia sub óptimis magístris, pietáte et bonis ártibus instrúctus, juveníles artus áspero domábat cilício, et assíduis extenuábat jejúniis. Regii spreta lecti mollítie, dura cubábat humo, et clam intempésta nocte, præ fóribus templórum pronus in terra divínam exorábat cleméntiam. In Christi contemplánda passióne assíduus, Missárum solémniis ádeo erécta in Deum mente solébat adésse, ut extra se rapi viderétur.

℟. Honéstum fecit illum Dóminus, et custodívit eum ab inimícis, et a seductóribus tutávit illum; * Et dedit illi claritátem ætérnam. ℣. Justum dedúxit Dóminus per vias rectas, et osténdit illi regnum Dei. Et dedit.

LECTIO V.

Catholicam promovére fidem summópere stúduit, et Ruthenórum schisma abo-

lére : quaprópter Casimírum patrem indúxit, ut legem ferret, ne schismátici nova templa constrúerent, nec vétera collabéntia restauràrent. Erga páuperes et calamitátibus oppréssos benéficus et misérícors, patris et defensóris egenórum nomen obtínuit. Virginitátem, quam ab incunábulis servávit illæsam, sub extrémo vitæ término fórtiter asséruit, dum gravi pressus infirmitáte, mori pótius, quam castitátis jactúram ex medicórum consílio subíre, constánter decrévit.

℟. Amávit eum Dóminus, et ornávit eum : stolam glóriæ índuit eum, * Et ad portas paradísi coronávit eum. ℣. Induit eum Dóminus lorícam fídei, et ornávit eum. Et ad portas.

LECTIO VI.

CONSUMMATUS in brevi, virtútibus et méritis plenus, prænuntiáto mortis die, inter Sacerdótum et Religiosórum choros spíritum Deo réddidit, anno ætátis vigésimo quinto. Corpus Vilnam delátum multis claret miráculis. Etenim, prætérquam quod puélla defúncta vitam, cæci visum, claudi gressum, et várii infírmi sanitátem ad ejus sepúlchrum recuperárunt; Lithuánis exíguo número ad potentíssimi hostis insperátam irruptiónem trepidántibus in áere appárens, insígnem tríbuit victóriam. Quibus permótus Leo Décimus eúmdem Sanctórum catálogo adscrípsit.

℟. Iste homo, *p.* lxxj.

IN III NOCTURNO.

Homilia sancti Gregorii Papæ in Evangelium, Sint lumbi vestri, *de Communi Confessoris non Pontificis*, *primo loco*, p. lxxiij.

Si venerit in Quadragesima, nona Lectio de Homilia Feriæ occurrentis; et de ea fit Commemoratio.

Postea de S. Lucio.

DIE VII MARTII.

IN FESTO

S. THOMÆ DE AQUINO,

CONFESSORIS,

ET ECCLESIÆ DOCTORIS.

Duplex.

Omnia de Communi Confessoris non Pontificis, p. lxiv, *præter ea quæ hic habentur.*

Ad Magnif. in utrisque Vesperis, Ant. t. 2. O Doctor óptime, Ecclésiæ sanctæ lumen, beáte Thoma divínæ legis amátor, deprecáre pro nobis Fílium Dei.

ORATIO.

DEUS, qui Ecclésiam tuam beáti Thomæ Confessóris tui mira eruditióne claríficas, et sancta operatióne fœcúndas : da nobis quæsumus, et quæ dócuit, intelléctu conspícere, et quæ egit, imitatióne complére. Per Dóminum.

Deinde fit Commemoratio de Feria, si venerit in Quadragesima.

Postea SS. Martyrum Perpetuæ et Felicitatis.

In Vesperis et Laudibus, Ant. Istárum est enim regnum cœlórum, quæ contempsérunt vitam mundi, et pervenérunt ad præmia regni, et lavérunt stolas suas in sánguine Agni.

℣. Glória et honóre coronásti eas Dómine. ℟. Et constituísti eas super ópera mánuum tuárum.

ORATIO.

Da nobis, quæsumus Dómine Deus noster, sanctárum Mártyrum tuárum Perpétuæ et Felicitátis palmas incessábili devotióne venerári: ut quas digna mente non póssumus celebráre, humílibus saltem frequentémus obséquiis. Per Dóminum.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de libro Ecclesiastici, Sapiéntiam ómnium antiquórum, *ut in Communi Doctorum,* p. lxj.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

Thomas, Landúlpho Cómite Aquináte et Theodóra Neapolitána, nobílibus paréntibus natus, quintum annum agens, mónachis sancti Benedícti Cassinátibus custodiéndus tráditur. Inde Neápolim studiórum causa missus, jam adoléscens Fratrum Prædicatórum Ordinem suscépit. Sed matre ac frátribus id indígne feréntibus, Lutétiam Parisiórum míttitur. Quem fratres, in itínere per vim raptum, in arcem castri sancti Joánnis perdúcunt: ubi várie exagitátus, ut sanctum propósitum mutáret, mulíerem étiam, quæ ad labefactándam ejus constántiam introdúcta fúerat, titióne fugávit. Mox beátus júvenis flexis génibus ante signum Crucis orans, ibíque somno corréptus, per quiétem sentíre visus est, sibi ab Angelis constríngi lumbos; quo ex témpore omni póstea libídinis sensu cáruit. Soróribus, quæ, ut eum a pio consílio removérent, in castrum vénerant, persuásit, ut contémptis curis sæculáribus, ad exercitatiónem cœléstis vitæ se conférrent.

℟. Honéstum fecit illum Dóminus, et custodívit eum ab inimícis, et a seductóribus tutávit illum; * Et dedit illi claritátem ætérnam. ℣. Justum dedúxit Dóminus per vias rectas, et osténdit illi regnum Dei. Et dedit.

LECTIO V.

Emissus e castro per fenéstram, Neápolim redúcitur: unde Romam, póstea Parísium a fratre Joánne Theutónico, Ordinis Prædicatórum Generáli Magístro, ductus, Albérto Magno doctóre, Philosophíæ ac Theologíæ óperam dedit. Vigínti quinque annos natus, magíster est appellátus, publicéque Philósophos ac Theólogos summa

cum laude est interpretátus. Numquam se lectióni aut scriptióni dedit, nisi post oratiónem. In difficultátibus locórum sacræ Scriptúræ, ad oratiónem jejúnium adhibébat. Quin étiam sodáli suo fratri Reginálddo dícere solébat, quidquid sciret, non tam stúdio aut labóre suo peperísse, quam divínitus tráditum accepísse. Neápoli cum ad imáginem Crucifíxi veheméntius oráret, hanc vocem audívit : Bene scripsísti de me Thoma; quam ergo mercédem accípies? Cui ille : Non áliam Dómine, nisi teípsum.

℟. Amávit eum Dóminus, et ornávit eum : stolam glóriæ índuit eum, * Et ad portas paradísi coronávit eum. ℣. Induit eum Dóminus loricam fídei, et ornávit eum. Et ad portas.

LECTIO VI.

NULLUM fuit scriptórum genus, in quibus non esset diligentíssime versátus. Collatiónes Patrum assídue pervolutábat: nec tamen a prædicatióne divíni verbi desistébat. Quod cum fáceret per Octávam Paschæ in Basílica sancti Petri, mulíerem, quæ ejus fímbriam tetígerat, a fluxu sánguinis liberávit. Scripta ejus et multitúdine, et varietáte et facilitáte explicándi res diffíciles, ádeo excéllunt, ut ob eam causam étiam nomen Doctóris Angélici jure sit adéptus. Ab Urbáno Quarto Romam vocátus, addúci non pótuit ut honóres accíperet. Archiepiscopátum Neapolitánum étiam deferénte Cleménte Quarto Pontífice recusávit. Missus a Gregório Décimo ad Concílium Lugdunénse, in monastério Fossæ novæ in morbum íncidit, ubi ægrótus Cántica canticórum explanávit. Ibídem óbiit quinquagenárius, anno salútis millésimo ducentésimo septuagésimo quarto, Nonis Mártii. Miráculis et vivus et mórtuus flóruit. A Joánne Vigésimo secúndo in Sanctórum númerum relátus est anno millésimo trecentésimo vigésimo tértio : cujus corpus póstea Urbáno Quinto Summo Pontífice Tolósam translátum est.

℟. Iste homo, *p.* lxxj.

IN III NOCTURNO.

Homilia S. Augustini Episcopi in Evangelium, Vos estis sal terræ, *de Communi Doctorum*, p. lxiij.

Nona Lectio dicitur de Homilia Feriæ occurrentis, si celebretur in Quadragesima.

In Laudibus fit Commem. Feriæ, si venerit in Quadragesima.

Postea SS. Perpetuæ et Felicitatis, ut supra, in primis Vesperis, p. 535.

In II Vesperis fit a Capitulo de sequenti cum Commem. præcedentis, et Feriæ, si venerit in Quadragesima.

DIE VIII MARTII.

IN FESTO

SANCTI JOANNIS DE DEO,

CONFESSORIS.

Duplex.

Omnia de Communi Confessoris non Pontificis, p. lxiv, *præter ea quæ hic assignantur.*

ORATIO.

Deus, qui beátum Joánnem tuo amóre succénsum, inter flammas innóxium incédere fecísti, et per eum Ecclésiam tuam nova prole fœcundásti : præsta, ipsíus suffragántibus méritis; ut igne charitátis tuæ vítia nostra curéntur, et remédia nobis ætérna provéniant. Per Dóminum.

Deinde fit Commemoratio S. Thomæ, Ant. O Doctor, *p.* 534, *et Feriæ, si celebretur in Quadragesima.*

IN I NOCTURNO.

Si celebretur in Quadrages. Lectiones de libro Ecclesiastici, Beátus vir, *de Communi Confessoris non Pontificis, secundo loco,* p. lxxvj ; *alias de Scriptura occurrente.*

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

Joannes de Deo ex cathólicis piísque paréntibus in óppido Montis Majóris junióris regni Lusitániæ natus, quam sublímiter in sortem Dómini fúerit eléctus, insuétus splendor super ejus domo refúlgens, sonitúsque æris campáni sua sponte emissus ab ipso ejus nativitátis témpore non obscúre prænuntiárunt. A laxióri vivéndi ratióne, divína operánte virtúte, revocátus, magnæ sanctitátis exhibére spécimen cœpit, et ob audítam prædicatiónem verbi Dei sic ad melióra se excitátum sensit, ut jam ab ipso sanctióris vitæ rudiménto consummátum áliquid, perfectúmque visus sit attigísse. Bonis ómnibus in páuperes carcéribus inclúsos erogátis, admirábilis pœniténtiæ, suíque ipsíus contémptus cuncto pópulo spectáculum factus, a plerísque, ceu demens, gráviter afflíctus, in cárcerem améntibus destinátum conjícitur. At Joánnes cœlésti charitáte magis incénsus, gémino atque amplo valetudinário ex piórum eleemósynis in civitáte Granaténsi extrúcto, jactóque novi Ordinis fundaménto, Ecclésiam nova prole fœcundávit fratrum Hospitalitátis infírmis præcláro animárum corporúmque profectu inserviéntium, et longe latéque per orbem diffusórum.

℟. Honéstum fecit illum Dóminus, et custodívit eum ab inimícis, et a seductóribus tutávit illum : * Et dedit illi claritátem ætérnam. ℣. Justum dedúxit Dóminus per vias rectas, et osténdit illi regnum Dei. Et dedit.

LECTIO V.

Pauperibus ægrótis, quos própriis quandóque húmeris domum deferébat, nulla

re ad ánimæ corporísque salútem profícua déerat. Effúsa quoque extra nosocomíum charitáte indigéntibus muliéribus víduis, et præcípue virgínibus periclitántibus clam aliménta subministrábat, curámque indeféssam adhibébat, ut carnis concupiscéntiam a próximis hujúsmodi vítio inquinátis exterminâret. Cum autem máximum in régio Granaténsi valetudinário excitátum fuísset incéndium, Joánnes impávidus prosíliit in ignem, huc illuc discúrrens, quoúsque tum infírmos húmeris exportátos, tum léctulos e fenéstris projéctos ab igne vindicávit, ac per dimídiam horam inter flammas, jam in imménsum succrescéntes, versátus, exínde divínitus incólumis, univérsis cívibus admirántibus, exívit, in schola charitátis édocens, segniórem in eum fuísse ignem, qui foris ússerat, quam qui intus accénderat.

℟. Amávit eum Dóminus, et ornávit eum, stolam glóriæ índuit eum : * Et ad portas paradísi coronávit eum. ℣. Induit eum Dóminus lorícam fídei, et ornávit eum. Et.

LECTIO VI.

MULTIPLICI asperitátum génere, demissíssima obediéntia, extréma paupertáte, orándi stúdio, rerum divinárum contemplatióne, ac in beátam Vírginem pietáte mirífice excélluit, et lacrymárum dono enítuit. Dénique gravi morbo corréptus, ómnibus Ecclésiæ Sacraméntis rite sanctéque refféctus, víribus licet destitútus, própriis indútus véstibus e léctulo surgens, ac provolútus in génua, manu et corde Christum Dóminum e cruce pendéntem perstríngens, octávo Idus Mártii anno millésimo quingentésimo quinquagésimo óbiit in ósculo Dómini : quem étiam mórtuus ténuit, nec dimísit, et in eádem córporis constitutióne sex círciter horas, quoúsque inde dimótus fuísset, tota civitáte inspectánte, mirabíliter permánsit, odórem mire fragrántem diffúndens. Quem ante et post óbitum plúrimis miráculis clarum, Alexánder Octávus Póntifex Máximus in Sanctórum númerum rétulit.

℟. Iste homo, *p.* lxxj.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 22. *d*

IN illo témpore : Accessérunt ad Jesum Pharisæi : et interrogávit eum unus ex eis legis doctor, tentans eum : Magíster, quod est mandátum magnum in lege? Et réliqua.

Homilía sancti Joánnis Chrysóstomi.

Homilia 72 *in Matth.*

SADDUCÆIS confúsis, Pharisæi rursus aggrediúntur : cumque quiéscere oportéret, decertáre voluérunt ; et legis

perítiam profiténtem præmíttunt, non díscere, sed tentáre cupiéntes; ac ita intérrogant: Quodnam primum mandátum in lege sit. Nam cum primum illud sit: Díliges Dóminum Deum tuum, putántes causas sibi allatúrum ad mandátum hoc corrigéndum, áliquid addéndo, quóniam Deum se faciébat, hoc modo intérrogant: Quid ígitur Christus? Ut osténdat idcírco ad hæc eos devenísse, quia nulla in eis esset cháritas, sed invídiæ livóre tabéscerent: Díliges, inquit, Dóminum Deum tuum: hoc primum et magnum mandátum est. Secúndum autem símile huic: Díliges próximum tuum sicut teípsum.

℟. Iste est qui ante Deum magnas virtútes operátus est, et de omni corde suo laudávit Dóminum: * Ipse intercédat pro peccátis ómnium populórum. ℣. Ecce homo sine queréla, verus Dei cultor, ábstinens se ab omni ópere malo, et pérmanens in innocéntia sua. Ipse intercédat.

LECTIO VIII.

QUAMOBREM símile est huic? quóniam hoc illud indúcit, et ab illo rursus munítur. Quicúmque enim male agit, ódio habet lucem, et non venit ad lucem. Et rursus: Dixit insípiens in corde suo: Non est Deus. Deínde séquitur: Corrúpti sunt, et abominábiles facti sunt in stúdiis suis. Et íterum: Radix ómnium malórum avarítia est, quam quidam appeténtes, erravérunt a fide. Et: Qui díligit me, mandáta mea servábit: quorum caput et radix est: Díliges Dóminum Deum tuum, et próximum tuum sicut teípsum.

℟. Sint lumbi vestri præcíncti, et lucérnæ ardéntes in mánibus vestris: * Et vos símiles homínibus expectántibus dóminum suum, quando revertátur a núptiis. ℣. Vigiláte ergo, quia nescítis qua hora Dóminus vester ventúrus sit. Et vos. Glória Patri. Et.

Si hoc Festum venerit in Quadragesima, nona Lectio legitur de Homilia Feriæ occurrentis, et de ea fit Commemoratio.

LECTIO IX.

SI ergo dilígere Deum, dilígere próximum est: (nam si díligis me, o Petre, inquit, pasce oves meas;) si étiam diléctio próximi facit ut mandáta custódias: mérito ait in his totam legem et Prophétas pendére. Et quemádmodum in superióribus, cum de resurrectióne interrogarétur, plus dócuit quam tentántes petébant: sic in hoc loco de primo interrogátus mandáto, secúndum étiam non valde quam primum inférius, sponte áttulit: secúndum enim est primo símile. Ita occúlte insinuávit, ódio illos ad quæréndum incitári. Cháritas enim, inquit non æmulátur.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

Vesperæ a Capitulo de sequenti, Commem. præcedentis.

DIE IX MARTII.

IN FESTO SANCTÆ FRANCISCÆ, VIDUÆ ROMANÆ.

Duplex.

Omnia de Communi nec Virg. nec Mart. p. xcv, *præter ea quæ hic habentur propria.*

ORATIO.

Deus, qui beátam Franciscam fámulam tuam, inter cætera grátiæ tuæ dona, familiári Angeli consuetúdine decorásti : concéde quæsumus; ut intercessiónis ejus auxílio Angelórum consórtium cónsequi mereámur. Per Dóminum.

Et fit Commemoratio S. Joannis de Deo.

Postea Feriæ occurrentis.

IN I NOCTURNO.

Si venerit in Quadragesima, Lectiones de Parabolis Salomonis, Mulíerem fortem, *ut in Communi nec Virginis nec Martyris*, p. xcvj, *alias de Scriptura occurrente.*

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

Francisca nóbilis Matróna Romána, ab ineúnte ætáte illústria dedit virtútum exémpla : étenim pueríles ludos et illécebras mundi réspuens, solitúdine, et oratióne magnópere delectabátur. Undecim annos nata, virginitátem suam Deo consecráre, et Monastérium íngredi propósuit : paréntum tamen voluntáti humíliter obtémperans, Lauréntio de Pontiánis júveni æque díviti ac nóbili nupsit. In matrimónio arctióris vitæ propósitum, quantum lícuit, semper retínuit : a spectáculis, convíviis, aliísque hujúsmodi oblectaméntis abhórrens ; lánea ac vulgári veste utens ; et quidquid a doméstícis curis supérerat témporis, oratióni, aut proximórum utilitáti tríbuens ; in id vero máxima sollicitúdine incúmbens, ut Matrónas Románas a pompis sæculi et ornátus vanitáte revocáret. Quaprópter Domum Oblatárum, sub Régula sancti Benedícti, Congregatiónis Montis Olivéti, adhuc viro alligáta, in Urbe instítuit. Viri exílium, bonórum jactúram, ac univérsæ domus mœrórem non modo constantíssime tolerávit ; sed grátias agens cum beáto Job, illud frequénter usurpábat : Dóminus dedit, Dóminus ábstulit, sit nomen Dómini benedíctum.

℟. Propter veritátem et mansuetúdinem, et justítiam : * Et dedúcet te mirabíliter déxtera tua. ℣. Spécie tua, et pulchritúdine tua inténde, próspere procéde, et regna. Et dedúcet.

LECTIO V.

Viro defúncto, ad prædíctam Oblatárum Domum cónvolans, nudis pédibus, fu-

ne ad collum alligáto, humi prostráta, multis cum lácrymis eárum número adscríbi supplíciter postulávit. Voti compos facta, licet esset ómnium mater, non álio tamen quam ancíllæ, vilissimæque fæminæ, et immundítiæ vásculi título gloriabátur. Quam vilem sui existimatiónem et verbo declarávit, et exémplo : sæpe enim e suburbána vínea revértens, et lignórum fascem próprio cápiti impósitum déferens, vel eísdem onústum agens per Urbem aséllum, paupéribus subveniébat, in quos étiam largas eleemósynas erogábat : ægrotantésque in xenodochíis vísitans, non corporáli tantum cibo, sed salutáribus mónitis recreábat. Corpus suum vigíliis, jejúniis, cilício, férreo cíngulo, crebrísque flagéllis in servitútem redígere júgiter satagébat. Cibum illi semel in die herbæ et legúmina, aqua potum præbuit. Hos tamen córporis cruciátus aliquándo Confessárii mandáto, a cujus ore nutúque pendébat, módice temperávit.

℟. Dilexísti justítiam, et odísti iniquitátem : * Proptérea unxit te Deus, Deus tuus óleo lætítiæ. ℣. Propter veritátem et mansuetúdinem, et justítiam. Proptérea.

LECTIO VI.

DIVINA mystéria, præsértim vero Christi Dómini passiónem, tanto mentis ardóre, tantáque lacrymárum vi contemplabátur, ut præ dolóris magnitúdine pene cónfici viderétur. Sæpe étiam cum oráret, máxime sumpto sanctíssimæ Eucharistíæ Sacraménto, spíritu in Deum eleváta, ac cœléstium contemplatióne rapta, immóbilis permanébat. Quaprópter humáni géneris hostis váriis eam contuméliis ac verbéribus a propósito dimovére conabátur : quem tamen illa impertérrita semper elúsit; Angeli præsértim præsídio, cujus familiári consuetúdine gloriósum de eo triúmphum reportávit. Grátia curatiónum et prophetíæ dono enítuit, quo et futúra prædíxit, et córdium secréta penetrávit. Non semel aquæ, vel per rivum decurréntes, vel e cœlo labéntes, intáctam prorsus, dum Deo vacáret, reliquérunt. Módica panis fragménta, quæ vix tribus soróribus reficiéndis fuissent satis, sic ejus précibus Dóminus multiplicávit, ut quíndecim inde exsaturátis, tantum superfúerit, ut canístrum impléverit : et aliquándo earúmdem sorórum, extra Urbem mense Januário ligna parántium, sitim recéntis uvæ racémis ex vite in árbore pendéntibus mirabíliter obténtis abúnde expléverit. Dénique méritis et miráculis clara, migrávit ad Dóminum anno ætátis suæ quinquagésimo sexto, quam Paulus Quintus Póntifex

Máximus in Sanctórum númerum rétulit.

℟. Fallax grátia, *p.* xcviij.

IN III NOCTURNO.

Homilia sancti Gregorii Papæ in Evangelium, Símile est regnum cœlórum thesáuro, *de Communi Sanctarum nec Virginum nec Martyrum*, p. xcviij.

Si in Quadragesima venerit, nona Lectio dicitur de Homilia Feriæ occurrentis; et de ea fit Commemoratio.

In II Vesperis fit Commem. SS. Quadraginta Martyrum.

DIE X MARTII.

IN FESTO

SS. XL MARTYRUM.

Semiduplex.

Omnia de Communi plurimorum Mart. p. xxxiij, *præter sequentia.*

ORATIO.

PRÆSTA, quæsumus omnípotens Deus : ut qui gloriósos Mártyres fortes in sua confessióne cognóvimus, pios apud te in nostra intercessióne sentiámus. Per Dóminum.

Deinde fit Comm. de Feria.

IN I NOCTURNO.

In Quadragesima, Lectiones de Epistola ad Romanos, Fratres, Debitóres, *de Communi plurimorum Martyrum,* p. xxxvj.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

LICINIO Imperatóre, et Agricoláo Præside, ad Sebásten Arméniæ urbem, quadragínta mílitum fides in Jesum Christum, et fortitúdo in cruciátibus perferéndis enítuit. Qui sæpius in horríbilem cárcerem detrúsi, vinculísque constrícti, cum ora ipsórum lapídibus contúsa fuíssent, híemis témpore frigidíssimo nudi sub apérto áere supra stagnum rigens pernoctáre jussi sunt, ut frígore congeláti necaréntur. Una autem erat ómnium orátio : Quadragínta in stádium ingréssi sumus, quadragínta item, Dómine, coróna donémur, ne una quidem huic número desit. Est in honóre hic númerus, quem tu quadragínta diérum jejúnio decorásti, per quem divína lex ingréssa est in orbem terrárum. Elías quadragínta diérum jejúnio Deum quærens, ejus visiónem consecútus est. Et hæc quidem illórum erat orátio.

℟. Sancti tui Dómine mirábile consecúti sunt iter, serviéntes præcéptis tuis, ut inveniréntur illæsi in aquis válidis : * Terra appáruit árida : et in mari Rubro via sine impediménto. ℣. Quóniam percússit petram, et fluxérunt aquæ, et torréntes inundavérunt. Terra.

LECTIO V.

CÆTERIS autem custódibus somno déditis, solus vigilábat jánitor, qui et illos orántes, et luce circumfúsos, et quosdam e cœlo descendéntes Angelos tamquam a Rege missos, qui corónas tri-

gínta novem milítibus distribúerent, íntuens, ita secum loquebátur : Quadragínta hi sunt, quadragésimi coróna ubi est? Quæ dum cogitáret, unus ex illo número, cui ánimus ad frigus feréndum deféceral, in próximum tepefáctum bálneum desíliens, Sanctos illos summo dolóre affécit. Verum Deus illórum preces írritas esse non est passus : nam rei evéntum admirátus jánitor, mox custódibus e somno excitátis, detractísque sibi véstibus, ac se Christiánum esse clara voce proféssus, Martyribus se adjúnxit. Cum vero Præsidis satéllites janitórem quoque Christiánum esse cognovíssent, bacíllis comminúta ómnium eórum crura fregérunt.

℞. Vérbera carníficum non timuéruntsancti Dei, moriéntes pro Christi nómine : * Ut hærédes fíerent in domo Dómini. ℣. Tradidérunt córpora sua propter Deum ad supplícia. Ut hærédes.

LECTIO VI.

In eo supplício mórtui sunt omnes præter Melithónem, natu mínimum. Quem cum præsens mater ejus, fractis crúribus adhuc vivéntem vidísset, sic cohortáta est : Fili, paulísper sústine : ecce Christus ad jánuam stat ádjuvans te. Cum vero reliquórum córpora plaustris impóni cérneret, ut in rogum inferréntur, ac fílium suum relínqui, quod speráret ímpia turba púerum, si vixísset, ad idolórum cultum revocári posse : ipso in húmeros subláto, sancta mater vehícula Mártyrum corpóribus onústa strénue prosequebátur : in cujus ampléxu Méllithon spíritum Deo réddidit, ejúsque corpus in eúmdem illum cæterórum Mártyrum rogum pia mater injécit : ut qui fide et virtúte conjunctíssimi fúerant, fúneris étiam societáte copuláti, una in cœlum pervenírent. Combústis illis, eórum relíquiæ projéctæ in profluéntem, cum mirabíliter in unum confluxíssent locum, salvæ et íntegræ repértæ honorífico sepúlchro cónditæ sunt.

℞. Tamquam aurum, *p.* xl.

IN III NOCTURNO.

Homilia S. Ambrosii Episc. in Evangel. Descéndens Jesus de monte, *de Communi plurimorum Martyrum secundo loco,* p. xlvj.

Nona Lectio dicitur de Homilia Feriæ occurrentis; et de ea fit Commemoratio.

DIE XII MARTII.

IN FESTO S. GREGORII,

PAPÆ, CONFESSORIS,

ET ECCLESIÆ DOCTORIS.

Duplex.

Omnia de Communi Conf. Pontif., p. xlvij, *præter sequentia.*

Ad Magnif. in utrisque Vesperis. Ant. t. 2. O Doctor

óptime, Ecclésiæ sanctæ lumen, beáte Gregóri, divínæ legis amátor, deprecáre pro nobis Fílium Dei.

ORATIO.

Deus, qui ánimæ fámuli tui Gregórii ætérnæ beatitúdinis præmia contulísti: concéde propítius; ut qui peccatórum nostrórum póndere prémimur, ejus apud te précibus sublevémur. Per Dóminum.

Et fit Commemoratio Feriæ.

IN I NOCTURNO.

Lectiones, Sapiéntiam, *de Communi Doctorum*, p. lxj.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

Gregorius Magnus Románus, Gordiáni Senatóris fílius, adoléscens philosophíæ óperam dedit; et prætório offício functus, patre mórtuo, sex monastéria in Sicília ædificávit, Romæ séptimum sancti Andréæ nómine in suis ædibus, prope Basílicam sanctórum Joánnis et Pauli ad clivum Scauri: ubi Hilarióne ac Maximiáno magístris, mónachi vitam proféssus, póstea Abbas fuit. Mox Diáconus Cardinális creátus, Constantinópolim a Pelágio Pontífice ad Tibérium Constantínum Imperatórem legátus míttitur: apud quem memorábile étiam illud effécit, quod Eutychium Patriárcham, qui scripserat contra veram ac tractábilem córporum resurrectiónem, ita convícit, ut ejus librum Imperátor in ignem injíceret. Quare Eutychius paulo post cum in morbum incidísset, instánte morte, pellem manus suæ tenébat multis præséntibus, dicens: Cónfiteor quia omnes in hac carne resurgémus.

℟. Invéni David servum meum, oleo sancto meo unxi eum: * Manus enim mea auxiliábitur ei. ℣. Nihil profíciet inimícus in eo, et fílius iniquitátis non nocébit ei. Manus enim.

LECTIO V.

Romam rédiens, Pelágio pestiléntia subláto, summo ómnium consénsu Póntifex elígitur: quem honórem ne accíperet, quámdiu pótuit recusávit. Nam aliéno vestítu in spelúnca delítuit: ubi deprehénsus indício ígneæ colúmnæ, ad sanctum Petrum consecrátur. In Pontificátu multa successóribus doctrínæ ac sanctitátis exémpla relíquit. Peregrínos quotídie ad mensam adhibébat: in quibus et Angelum, et Dóminum Angelórum peregríni fácie accépit. Páuperes et urbános et extérnos, quorum númerum descríptum habébat, benígne sustentábat. Cathólicam fidem multis locis labefactátam restítuit. Nam Donatístas in Africa, Ariános in Hispánia représsit, Agnoítas Alexandría ejécit. Pállium Syágrio Augustodunénsi Epíscopo dare

nóluit, nisi Neóphytos hæréticos expélleret ex Gállia. Gothos hæresim Ariánam relínquere coégit. Missis in Británniam doctis et sanctis viris Augustíno et áliis mónachis, ínsulam ad Jesu Christi fidem convértit, vere a Beda Presbytero, Angliæ vocátus Apóstolus. Joánnis Patriárchæ Constantinopolitáni audáciam fregit, qui sibi universális Ecclésiæ Epíscopi nomen arrogábat. Mauritium Imperatórem eos qui mílites fuíssent, mónachos fíeri prohibéntem, a senténtia detérruit.

℟. Pósui adjutórium super poténtem, et exaltávi eléctum de plebe mea : * Manus enim mea auxiliábitur ei. ℣. Invéni David servum meum, óleo sancto meo unxi eum. Manus.

LECTIO VI.

Ecclesiam ornávit sanctíssimis institútis et légibus. Apud sanctum Petrum coácta Synodo, multa constítuit : in iis : ut in Missa Kyrie eléison nóvies repeterétur : ut extra id tempus, quod continétur Septuagésima et Pascha, Allelúia dicerétur : ut adderétur in Cánone : Diésque nostros in tua pace dispónas. Litanías, Statiónes, et Ecclesiásticum offícium auxit. Quátuor Concíliis, Nicæno, Cónstantinopolitáno, Ephesíno, et Chalcedonénsi, tamquam quátuor Evangéliis honórem habéri vóluit. Epíscopis Sicíliæ, qui ex antíqua Ecclesiárum consuetúdine Romam síngulis triénnis conveniébant, quinto quoque anno semel veníre indúlsit. Multos libros confécit quos cum dictáret, testátus est Petrus Diáconus, se Spíritum sanctum colúmbæ spécie in ejus cápite sæpe vidísse. Admirabília sunt quæ dixit, fecit, scripsit, decrévit, præsértim infírma semper et ægra valetúdine. Qui dénique multis éditis miráculis, Pontificátus anno decimotértio, mense sexto, die décimo, quarto Idus Mártii, qui dies festus a Græcis étiam propter insígnem hujus Pontíficis sapiéntiam ac sanctitátem præcípuo honóre celebrátur, ad cœléstem beatitúdinem evocátus est. Cujus corpus sepúltum est in Basílica sancti Petri, prope Secretárium.

℟. Iste est, *p.* liij.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 5. *b*

In illo témpore : Dixit Jesus discípulis suis : Vos estis sal terræ. Quod si sal evanúerit, in quo saliétur ? Et réliqua.

Homilía S. Gregórii Papæ.

Ex Homil. 17 *in Lucæ* 10, *ante medium.*

Considerandum nobis est, ut qui una eadémque exhortatiónis voce non súfficit simul cunctos admonére, stú-

deat síngulos, in quantum valet, instrúere, privátis locutiónibus ædificáre. Debémus namque pensáre contínuo, quod sanctis Apóstolis dícitur, et per Apóstolos nobis : Vos estis sal terræ. Si ergo sal sumus, condíre mentes fidélium debémus. Vos ígitur qui pastóres estis, pensáte quia Dei animália páscitis : de quibus profécto animálibus Deo per Psalmístam dícitur : Animália tua habitábunt in ea. Et sæpe vidémus quod petra salis brutis animálibus ante pónitur, ut ex eádem salis petra lámbere débeant, et melioríri. Quasi ergo inter bruta animália petra salis debet esse sacérdos in pópulis. Curáre namque sacerdótem necésse est, quæ síngulis dicat, unumquémque quáliter admóneat : ut quisquis sacerdóti júngitur, quasi ex salis tactu ætérnæ vitæ sapóre condiátur.

℟. Amávit eum Dóminus, et ornávit eum, stolam glóriæ índuit eum : * Et ad portas paradísi coronávit eum. ℣. Induit eum Dóminus loricam fídei, et ornávit eum. Et ad portas paradísi.

LECTIO VII.

SAL étenim terræ non sumus si corda audiéntium non condímus : quod profécto condiméntum ille veráciter próximo impéndit, qui prædicatiónis verbum non súbtrahit. Sed tunc vere áliis recta prædicámus, si dicta rebus et exémplis osténdimus. Nullum puto, fratres caríssimi, ab áliis majus præjudícium quam a sacerdótibus tólerat Deus : quando eos quos ad aliórum correctiónem pósuit, dare de se exémpla pravitátis cernit : quando ipsi peccámus, qui compéscere peccáta debúimus, nulla animárum lucra quærimus, ad nostra quotídie stúdia vacámus, terréna concupíscimus, humánam glóriam inténta mente captámus. Et quia eo ipso quo céteris præláti sumus, ad agénda quælibet majórem licéntiam habémus; suscéptæ benedictiónis ministérium vértimus ad ambitiónis arguméntum : Dei causam relínquimus, ad terréna negótia vacámus : locum sanctitátis accípimus, et terrénis áctibus implicámur.

℟. In médio Ecclésiæ apéruit os ejus, * Et implévit eum Dóminus spíritu sapiéntiæ et intelléctus. ℣. Jucunditátem et exultatiónem thesaurizávit super eum. Et implévit. Glória Patri. Et implévit.

Lectio nona dicitur de Homilia Feriæ occurrentis, et de ea fit Commemoratio in Laudibus.

COMMUNE SANCTORUM.

IN VIGILIIS

Apostolorum.

Officium fit de Feria, ut dictum est in Rubricis generalibus, exceptis Lectionibus, et Oratione, quæ in propriis locis notantur.

Ubi vero non sunt propriæ Lectiones, legitur Evangelium cum Homilia sequenti.

Léctio sancti Evangélii secúndum Joánnem.

Lectio i. *Cap.* 15. *b*

In illo témpore : Dixit Jesus discípulis suis : Hoc est præcéptum meum, ut diligátis ínvicem, sicut diléxi vos. Et réliqua.

Homilía sancti Gregórii Papæ.

Hom. 27. *in Evangelia.*

Cum cuncta sacra elóquia Domínicis plena sint præcéptis, quid est quod de dilectióne, quasi de singulári mandáto, Dóminus dicit : Hoc est præcéptum meum, ut diligátis ínvicem : nisi quia omne mandátum de sola dilectióne est : et ómnia unum præcéptum sunt? quia quidquid præcípitur, in sola charitáte solidátur. Ut enim multi árboris rami ex una radíce pródeunt : sic multæ virtútes ex una charitáte generántur. Nec habet áliquid viriditátis ramus boni óperis, si non manet in radíce charitátis.

℟℟. *de Feria pro tempore. Hiemalis.*

Lectio ii.

Præcepta ergo Domínica et multa sunt, et unum : multa per diversitátem óperis, unum in radíce dilectiónis. Quáliter autem ista diléctio tenénda sit, ipse insínuat, qui in plerísque Scriptúræ suæ senténtiis, et amícos jubet díligi in se, et inimícos propter se. Ille enim veráciter charitátem hábet, qui et amícum díligit in Deo, et inimícum díligit propter Deum. Nam sunt nonnúlli, qui dilígunt próximos, sed per afféctum cognatiónis et carnis : quibus tamen in hac dilectióne sacra elóquia non contradícunt : sed áliud est quod sponte impénditur natúræ, áliud quod præcéptis Domínicis ex charitáte debétur obediéntiæ.

Lectio iii.

Hi nimírum et próximum díligunt, et tamen illa sublímia dilectiónis præmia non assequúntur : quia amórem suum non spirituáliter, sed carnáliter impéndunt. Proínde cum Dóminus díceret : Hoc est præcéptum meum, ut diligátis ínvicem : prótinus áddidit : Sicut diléxi vos ; ac si apérte dicat : Ad hoc amáte, ad quod amávi vos. Qua in re, fratres charíssimi, solérter intuéndum est, quod antíquus hostis, dum mentem nostram ad rerum temporálium dile-

ctiónem trahit, infirmiórem contra nos próximum éxcitat, qui ea ipsa quæ dilígimus, auférre moliátur.

COMMUNE
Apost. et Evangelistarum.
AD VESPERAS.

Ant. de Laud. Psalm. Dixit Dóminus, *cum reliquis de Dominica*, p. 123, *et loco ultimi, Psalm.* Laudáte Dóminum omnes Gentes, *p.* 127.

Capitul. et Hymn. ut infra in Laudibus.

℣. In omnem terram exívit sonus eórum. ℟. Et in fines orbis terræ verba eórum.

Ad Magnif. Ant. t. 1. Tradent enim vos in concíliis, et in synagógis suis flagellábunt vos, et ante reges et præsides ducémini propter me in testimónium illis, et Géntibus.

Oratio propria.

AD MATUTINUM.

Invitat. Regem Apostolórum Dóminum, * Veníte adorémus.

Psalm. Veníte, exultémus, *p.* 2.

Hymnus.

Æterna Christi múnera,
Apostolórum glóriam,
Palmas et hymnos débitos
Lætis canámus méntibus.

Ecclesiárum Príncipes,
Belli triumpháles Duces,
Cœléstis aulæ mílites,
Et vera mundi lúmina.

Devóta Sanctórum fides,
Invícta spes credéntium,
Perfécta Christi cháritas
Mundi tyránnum cónterit.

In his Patérna glória,
In his triúmphat Fílius,
In his volúntas Spíritus,
Cœlum replétur gáudio.

Patri, simúlque Fílio,
Tibíque sancte Spíritus,
Sicut fuit, sit júgiter
Sæclum per omne glória.
Amen.

IN I NOCTURNO.

Ant. t. 2. In omnem terram * exívit sonus eórum, et in fines orbis terræ verba eórum.

Psalmus 18.

Cœli enárrant glóriam Dei, * et ópera mánuum ejus annúntiat firmaméntum.

Dies diéi erúctat verbum, * et nox nocti índicat sciéntiam.

Non sunt loquélæ, neque sermónes, * quorum non audiántur voces eórum.

In omnem terram exívit sonus eórum: * et in fines orbis terræ verba eórum.

In sole pósuit tabernáculum suum: * et ipse tamquam sponsus procédens de thálamo suo:

Exultávit ut gigas ad curréndam viam, * a summo cœlo egréssio ejus:

Et occúrsus ejus usque ad summum ejus: * nec est qui se abscóndat a calóre ejus.

Lex Dómini immaculáta, convértens ánimas: * testimónium Dómini fidéle, sapiéntiam præstans párvulis.

Justítiæ Dómini rectæ, læti-

ficántes corda : * præcéptum Dómini lúcidum, illúminans óculos.

Timor Dómini sanctus, pérmanens in sæculum sæculi : * judícia Dómini vera, justificáta in semetípsa.

Desiderabília super aurum et lápidem pretiósum multum : * et dulcióra super mel et favum.

Etenim servus tuus custódit ea, * in custodiéndis illis retribútio multa.

Delícta quis intélligit? ab occúltis meis munda me : * et ab aliénis parce servo tuo.

Si mei non fúerint domináti, tunc immaculátus ero : * et emundábor a delícto máximo.

Et erunt ut compláceant elóquia oris mei : * et meditátio cordis mei in conspéctu tuo semper.

Dómine adjútor meus, * et redémptor meus.

Ant. In omnem terram exívit sonus eórum, et in fines orbis terræ verba eórum.

Ant. t. 7. *f* Clamavérunt * justi, et Dóminus exaudívit eos.

PSALMUS 33.

BENEDICAM Dóminum in omni témpore : * semper laus ejus in ore meo.

In Dómino laudábitur ánima mea : * áudiant mansuéti, et læténtur.

Magnificáte Dóminum mecum : * et exaltémus nomen ejus in idípsum.

Exquisívi Dóminum, et exaudívit me : * et ex ómnibus tribulatiónibus meis erípuit me.

Accédite ad eum, et illuminámini : * et fácies vestræ non confundéntur.

Iste pauper clámavit, et Dóminus exaudívit eum : * et de ómnibus tribulatiónibus ejus salvávit eum.

Immíttet Angelus Dómini in circúitu timéntium eum : * et erípiet eos.

Gustáte, et vidéte quóniam suávis est Dóminus : * beátus vir, qui sperat in eo.

Timéte Dóminum omnes sancti ejus : * quóniam non est inópia timéntibus eum.

Dívites eguérunt et esuriérunt : * inquiréntes autem Dóminum non minuéntur omni bono.

Veníte fílii, audíte me : * timórem Dómini docébo vos.

Quis est homo qui vult vitam : * díligit dies vidére bonos?

Próhibe linguam tuam a malo : * et lábia tua ne loquántur dolum.

Divérte a malo, et fac bonum : * inquíre pacem, et perséquere eam.

Oculi Dómini super justos: * et aures ejus in preces eórum.

Vultus autem Dómini super faciéntes mala : * ut perdat de terra memóriam eórum.

Clamavérunt justi, et Dóminus exaudívit eos : * et ex

ómnibus tribulatiónibus eórum liberávit eos.

Juxta est Dóminus iis, qui tribuláto sunt corde : * et húmiles spíritu salvábit.

Multæ tribulatiónes justórum : * et de ómnibus his liberábit eos Dóminus.

Custódit Dóminus ómnia ossa eórum : * unum ex his non conterétur.

Mors peccatórum péssima:* et qui odérunt justum, delínquent.

Rédimet Dóminus ánimas servórum suórum : * et non delínquent omnes, qui sperant in eo.

Ant. Clamavérunt justi, et Dóminus exaudívit eos.

Ant. t. 7. r Constítues eos Príncipes * super omnem terram : mémores erunt nóminis tui Dómine.

PSALMUS 44.

ERUCTAVIT cor meum verbum bonum : * dico ego ópera mea Regi.

Lingua mea cálamus scribæ, * velóciter scribéntis.

Speciósus forma præ fíliis hóminum, diffúsa est grátia in lábiis tuis : * proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

Accíngere gládio tuo super femur tuum, * potentíssime.

Spécie tua, et pulchritúdine tua * inténde, próspere procéde, et regna.

Propter veritátem, et mansuetúdinem, et justítiam : * et dedúcet te mirabíliter déxtera tua.

Sagíttæ tuæ acútæ, pópuli sub te cadent, * in corda inimicórum regis.

Sedes tua Deus in sæculum sæculi : * virga directiónis virga regni tui.

Dilexísti justítiam, et odísti iniquitátem : * proptérea unxit te Deus, Deus tuus óleo lætítiæ præ consórtibus tuis.

Myrrha, et gutta, et cásia a vestiméntis tuis, a dómibus ebúrneis : * ex quibus delectavérunt te fíliæ regum in honóre tuo.

Astitit regína a dextris tuis in vestítu deauráto : * circúmdata varietáte.

Audi fília, et vide, et inclína aurem tuam : * et oblivíscere pópulum tuum, et domum patris tui.

Et concupíscet Rex decórem tuum : * quóniam ipse est Dóminus Deus tuus, et adorábunt eum.

Et fíliæ Tyri in munéribus* vultum tuum deprecabúntur, omnes dívites plebis.

Omnis glória ejus fíliæ Regis ab intus, * in fímbriis áureis circumamícta varietátibus.

Adducéntur Regi vírgines post eam : * próximæ ejus afferéntur tibi.

Afferéntur in lætítia et exultatióne : * adducéntur in templum Regis.

Pro pátribus tuis nati sunt tibi fílii : * constítues eos

príncipes super omnem terram.

Mémores erunt nóminis tui * in omni generatióne et generatiónem.

Proptérea pópuli confitebúntur tibi in ætérnum, * et in sæculum sæculi.

Ant. Constítues eos príncipes super omnem terram : mémores erunt nóminis tui Dómine.

℣. In omnem terram exívit sonus eórum. ℟. Et in fines orbis terræ verba eórum.

Pater noster.

Absolutio, Exáudi Dómine.

℣. Jube domne.

Bened. Benedictióne perpétua.

Lectiones de Scriptura positæ in Communi Sanctorum, leguntur, quando annotantur in Proprio Sanct. per Annum, et quando contingit fieri Officium de aliquo Sancto illis diebus, in quibus in Offic. Feriæ non ponuntur Lectiones de Script., sed tantum de Homilia; et quando aliquod Festum solemniter celebratur in propria Ecclesia.

De Epístola prima beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios.

Lectio i. *Cap.* 4.

Sic nos exístimet homo ut minístros Christi, et dispensatóres mysteriórum Dei. Hic jam quæritur inter dispensatóres, ut fidélis quis inveniátur. Mihi autem pro mínimo est ut a vobis júdicer, aut ab humáno die : sed neque meípsum júdico. Nihil enim mihi cónscius sum : sed non in hoc justificátus sum : qui autem júdicat me, Dóminus est. Itaque nolíte ante tempus judicáre, quoadúsque véniat Dóminus : qui et illuminábit abscóndita tenebrárum, et manifestábit consília córdium : et tunc laus erit unicuíque a Deo.

℟. Ecce ego mitto vos sicut oves in médio lupórum, dicit Dóminus : * Estóte ergo prudéntes sicut serpéntes, et símplices sicut colúmbæ. ℣. Dum lucem habétis, crédite in lucem, ut fílii lucis sitis. Estóte.

Bened. Unigénitus Dei Fílius.

Lectio ii.

Hæc autem, fratres, transfigurávi in me et Apóllo, propter vos : ut in nobis discátis, ne supra quam scriptum est, unus advérsus álterum inflétur pro álio. Quis enim te discérnit? Quid autem habes, quod non accepísti? Si autem accepísti, quid gloriáris quasi non accéperis? Jam saturáti estis, jam dívites facti estis : sine nobis regnátis : et útinam regnétis, ut et nos vobíscum regnémus. Puto enim quod Deus nos Apóstolos novíssimos osténdit, tamquam morti destinátos : quia spectáculum facti sumus mundo, et Angelis, et homínibus.

℟. Tóllite jugum meum super vos, dicit Dóminus, et

díscite a me, quia mitis sum, et húmilis corde : * Jugum enim meum suáve est, et onus meum leve. ℣. Et inveniétis réquiem animábus vestris. Jugum.

Bened. Spíritus sancti grátia.

LECTIO III.

NOS stulti propter Christum, vos autem prudéntes in Christo : nos infírmi, vos autem fortes : vos nóbiles, nos autem ignóbiles. Usque in hanc horam et esurímus, et sitímus, et nudi sumus, et cólaphis cædimur, et instábiles sumus, et laborámus operántes mánibus nostris : maledícimur, et benedícimus : persecutiónem pátimur, et sustinémus : blasphemámur, et obsecrámus : tamquam purgaménta hujus mundi facti sumus, ómnium peripséma usque adhuc. Non ut confúndam vos, hæc scribo, sed ut fílios meos charíssimos móneo. Nam si decem míllia pædagogórum habeátis in Christo, sed non multos patres. Nam in Christo Jesu per Evangélium ego vos génui.

℟. Dum stetéritis ante reges et præsides, nolíte cogitáre quómodo, aut quid loquámini : * Dábitur enim vobis in illa hora, quid loquámini. ℣. Non enim vos estis qui loquímini : sed Spíritus Patris vestri, qui lóquitur in vobis. Dábitur. Glória Patri. Dábitur.

IN II NOCTURNO.

Ant. t. 8. Príncipes * populórum congregáti sunt cum Deo Abraham.

PSALMUS 46.

OMNES Gentes pláudite mánibus : * jubiláte Deo in voce exultatiónis.

Quóniam Dóminus excélsus, terríbilis : * Rex magnus super omnem terram.

Subjécit pópulos nobis : * et Gentes sub pédibus nostris.

Elégit nobis hæreditátem suam, * spéciem Jacob, quam diléxit.

Ascéndit Deus in júbilo : * et Dóminus in voce tubæ.

Psállite Deo nostro, psállite : * psállite Regi nostro, psállite.

Quóniam Rex omnis terræ Deus : * psállite sapiénter.

Regnábit Deus super Gentes : * Deus sedet super sedem sanctam suam.

Príncipes populórum congregáti sunt cum Deo Abraham : * quóniam dii fortes terræ, veheménter eleváti sunt.

Ant. Príncipes populórum congregáti sunt cum Deo Abraham.

Ant. t. 8. Dedísti * hæreditátem timéntibus nomen tuum Dómine.

PSALMUS 60.

EXAUDI Deus deprecatiónem meam : * inténde oratióni meæ.

A fínibus terræ ad te clamávi : * dum anxiarétur cor

meum, in petra exaltásti me.

Deduxísti me, quia factus es spes mea : * turris fortitúdinis a fácie inimíci.

Inhabitábo in tabernáculo tuo in sæcula : * prótegar in velaménto alárum tuárum.

Quóniam tu Deus meus exaudísti oratiónem meam : * dedísti hæreditátem timéntibus nomen tuum.

Dies super dies regis adjícies : * annos ejus usque in diem generatiónis, et generatiónis.

Pérmanet in ætérnum in conspéctu Dei : * misericórdiam et veritátem ejus quis requíret?

Sic psalmum dicam nómini tuo in sæculum sæculi : * ut reddam vota mea de die in diem.

Ant. Dedísti hæreditátem timéntibus nomen tuum Dómine.

Ant. t. 8. Annuntiavérunt * ópera Dei, et facta ejus intellexérunt.

PSALMUS 63.

EXAUDI Deus oratiónem meam cum déprecor : * a timóre inimíci éripe ánimam meam.

Protexísti me a convéntu malignántium, * a multitúdine operántium iniquitátem.

Quia exacuérunt ut gládium linguas suas : * intendérunt arcum rem amáram, ut sagíttent in occúltis immaculátum.

Súbito sagittábunt eum, et non timébunt : * firmavérunt sibi sermónem nequam.

Narravérunt ut abscónderent láqueos : * dixérunt : Quis vidébit eos?

Scrutáti sunt iniquitátes : * defecérunt scrutántes scrutínio.

Accédet homo ad cor altum : * et exaltábitur Deus.

Sagíttæ parvulórum factæ sunt plagæ eórum : * et infirmátæ sunt contra eos linguæ eórum.

Conturbáti sunt omnes qui vidébant eos : * et tímuit omnis homo.

Et annuntiavérunt ópera Dei : * et facta ejus intellexérunt.

Lætábitur justus in Dómino, et sperábit in eo, * et laudabúntur omnes recti corde.

Ant. Annuntiavérunt ópera Dei, et facta ejus intellexérunt.

℣. Constítues eos príncipes super omnem terram. ℟. Mémores erunt nóminis tui Dómine.

Pater noster.

Absolutio, Ipsíus píetas.

℣. Jube domne.

Bened. Deus Pater omnípotens.

Sermo sancti Gregórii Papæ.

LECTIO IV.

Homilia 30. *in Evang., post medium.*

SCRIPTUM est : Spíritus Dómini ornávit cœlos. Ornaménta enim cœlórum sunt virtútes prædicántium. Quæ vi-

délicet ornaménta Paulus enúmerat, dicens : Alii datur per Spíritum sermo sapiéntiæ, álii sermo sciéntiæ secúndum eúmdem Spíritum, álteri fides in eódem Spíritu, álii grátia sanitátum in uno Spíritu, álii operátio virtútum, álii prophetía, álii discrétio spiríituum, álii génera linguárum, álii intepretátio sermónum. Hæc autem ómnia operátur unus atque idem Spíritus, dívidens síngulis prout vult.

℟. Vidi conjúnctos viros habéntes spléndidas vestes, et Angelus Dómini locútus est ad me, dicens : * Isti sunt viri sancti facti amíci Dei. ℣. Vidi Angelum Dei fortem, voléntem per médium cœlum, voce magna clamántem, et dicéntem. Isti.

Bened. Christus perpétuæ.

LECTIO V.

QUOT ergo sunt bona prædicántium, tot sunt ornaménta cœlórum. Hinc rursus scriptum est : Verbo Dómini cœli firmáti sunt. Verbum enim Dómini Fílius est Patris. Sed eósdem cœlos, vidélicet sanctos Apóstolos, ut tota simul sancta Trínitas ostendátur operáta, repénte de sancti Spíritus divinitáte adjúngitur : Et spíritu oris ejus omnis virtus eórum. Cœlórum ergo virtus de Spíritu sumpta est : quia mundi hujus potestátibus contraíre non præsúmerent, nisi eos sancti Spíritus fortitúdo solidásset. Quales namque doctóres sanctæ Ecclésiæ ante advéntum hujus Spíritus fúerint, scimus : et post advéntum illíus cujus fortitúdinis facti sint, conspícimus.

℟. Beáti estis cum maledíxerint vobis hómines, et persecúti vos fúerint, et díxerint omne malum advérsum vos, mentiéntes, propter me : * Gaudéte et exultáte, quóniam merces vestra copiósa est in cœlis. ℣. Cum vos óderint hómines, et cum separáverint vos, et exprobráverint, et ejécerint nomen vestrum tamquam malum propter Fílium hóminis. Gaudéte.

Bened. Ignem sui amóris.

LECTIO VI.

CERTE iste ipse pastor Ecclésiæ, ad cujus sacratíssimum corpus sedémus, quantæ debilitátis, quantæque formídinis ante advéntum Spíritus fúerit, ancílla ostiária requisíta dicat. Una enim mulíeris voce percússus, dum mori tímuit, vitam negávit. Et pensándum, quia eum comprehénsum Petrus negávit in terra, quem suspénsum latro conféssus est in cruce. Sed vir iste tantæ formídinis, qualis post advéntum Spíritus exístat, audiámus. Fit convéntus magistrátus atque seniórum, cæsis denuntiátur Apóstolis, ne in nómine Jesu loqui débeant : Petrus magna auctoritáte respóndet : Obedíre opórtet Deo magis quam homínibus.

℟. Isti sunt triumphatóres, et amíci Dei, qui contemnéntes jussa príncipum, meruérunt præmia ætérna : * Modo coronántur, et accípiunt palmam. ℣. Isti sunt qui venérunt ex magna tribulatióne, et lavérunt stolas suas in sánguine Agni. Modo. Glória Patri. Modo.

IN III NOCTURNO.

Ant. t. 6. Exaltabúntur * córnua justi, allelúia.

PSALMUS 74.

CONFITEBIMUR tibi Deus : * confitébimur, et invocábimus nomen tuum.

Narrábimus mirabília tua : * cum accépero tempus, ego justítias judicábo.

Liquefácta est terra, et omnes qui hábitant in ea : * ego confirmávi colúmnas ejus.

Dixi iníquis : Nolíte iníque ágere : * et delinquéntibus : Nolíte exaltáre cornu.

Nolíte extóllere in altum cornu vestrum : * nolíte loqui advérsus Deum iniquitátem.

Quia neque ab Oriénte, neque ab Occidénte, neque a desértis móntibus : * quóniam Deus judex est.

Hunc humíliat, et hunc exáltat : * quia calix in manu Dómini vini meri plenus misto.

Et inclinávit ex hoc in hoc : verúmtamen fæx ejus non est exinaníta : * bibent omnes peccatóres terræ.

Ego autem annuntiábo in sæculum : * cantábo Deo Jacob.

Et ómnia córnua peccatórum confríngam : * et exaltabúntur córnua justi.

Ant. Exaltabúntur córnua justi, allelúia.

Ant. t. 6. Lux orta est justo, allelúia : * rectis corde lætítia, allelúia.

PSALMUS 96.

DOMINUS regnávit, exúltet terra : * læténtur ínsulæ multæ.

Nubes, et calígo in circúitu ejus : * justítia, et judícium corréctio sedis ejus.

Ignis ante ipsum præcédet, * et inflammábit in circúitu inimícos ejus.

Illuxérunt fúlgura ejus orbi terræ : * vidit, et commóta est terra.

Montes sicut cera fluxérunt a fácie Dómini : * a fácie Dómini omnis terra.

Annuntiavérunt cœli justítiam ejus : * et vidérunt omnes pópuli glóriam ejus.

Confundántur omnes, qui adórant sculptília : * et qui gloriántur in simulácris suis.

Adoráte eum omnes Angeli ejus : * audívit, et lætáta est Sion.

Et exultavérunt fíliæ Judæ, * propter judícia tua Dómine :

Quóniam tu Dóminus altíssimus super omnem terram : * nimis exaltátus es super omnes deos.

Qui dilígitis Dóminum, odí-

te malum : * custódit Dóminus ánimas sanctórum suórum, de manu peccatóris liberábit eos.

Lux orta est justo, * et rectis corde lætítia.

Lætámini justi in Dómino : * et confitémini memóriæ sanctificatiónis ejus.

Ant. Lux orta est justo, allelúia : rectis corde lætítia, allelúia.

Ant. t. 4. Custodiébant * testimónia ejus, et præcépta ejus, allelúia.

PSALMUS 98.

DOMINUS regnávit, irascántur pópuli : * qui sedet super Chérubim, moveátur terra.

Dóminus in Sion magnus : * et excélsus super omnes pópulos.

Confiteántur nómini tuo magno : quóniam terríbile, et sanctum est : * et honor regis judícium díligit.

Tu parásti directiónes : * judícium et justítiam in Jacob tu fecísti.

Exaltáte Dóminum Deum nostrum, et adoráte scabéllum pedum ejus : * quóniam sanctum est.

Móyses et Aaron in sacerdótibus ejus : * et Sámuel inter eos, qui ínvocant nomen ejus :

Invocábant Dóminum, et ipse exaudiébat eos : * in colúmna nubis loquebátur ad eos.

Custodiébant testimónia ejus, * et præcéptum quod dedit illis.

Dómine Deus noster tu exaudiébas eos : * Deus tu propítius fuísti eis, et ulcíscens in omnes adinventiónes eórum.

Exaltáte Dóminum Deum nostrum, et adoráte in monte sancto ejus : * quóniam sanctus Dóminus Deus noster.

Ant. Custodiébant testimónia ejus, et præcépta ejus, allelúia.

℣. Nimis honoráti sunt amíci tui Deus. ℟. Nimis confortátus est principátus eórum.

Pater noster.

Absolutio, A vínculis.

℣. Jube domne.

Bened. Evangélica léctio.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 19. *d*

IN illo témpore : Dixit Petrus ad Jesum : Ecce nos relíquimus ómnia, et secúti sumus te : quid ergo erit nobis ? Et réliqua.

Homilía sancti Hierónymi Presbyteri.

Lib. 3. *in Matth. cap.* 19.

GRANDIS fidúcia ! Petrus piscátor erat, dives non fúerat, cibos manu et arte quærébat : et tamen lóquitur confidénter : Relíquimus ómnia. Et quia non súfficit tantum relínquere, jungit quod perféctum est : Et secúti sumus te. Fécimus quod jussísti : quid ígitur nobis dabis præmii ? Jesus autem dixit illis : Amen dico vobis, quod

vos qui secúti estis me, in regeneratióne, cum séderit Fílius hóminis in sede majestátis suæ, sedébitis et vos super sedes duódecim, judicántes duódecim tribus Israel. Non dixit : Qui reliquístis ómnia : hoc enim et Crates fecit philósophus, et multi álii divítias contempsérunt ; sed : Qui secúti estis me : quod próprie Apostolórum est, atque credéntium.

℟. Isti sunt qui vivéntes in carne, plantavérunt Ecclésiam sánguine suo : * Cálicem Dómini bibérunt, et amíci Dei facti sunt. ℣. In omnem terram exívit sonus eórum, et in fines orbis terræ verba eórum. Cálicem.

Bened. Cujus, *vel* Quorum festum cólimus.

LECTIO VIII.

IN regeneratióne, cum séderit Fílius hóminis in sede majestátis suæ (quando et mórtui de corruptióne resúrgent incorrúpti) sedébitis et vos in sóliis judicántium, condemnántes duódecim tribus Israel : quia vobis credéntibus, illi crédere noluérunt. Et omnis qui relíquerit domum, vel fratres, aut soróres, aut patrem, aut matrem, aut uxórem, aut fílios, aut agros propter nomen meum, céntuplum accípiet, et vitam ætérnam possidébit. Locus iste cum illa senténtia cóngruit, in qua Salvátor lóquitur : Non veni pacem míttere, sed gládium. Veni enim separáre hóminem a patre suo, et matrem a fília, et nurum a socru : et inimíci hóminis, doméstici ejus. Qui ergo propter fidem Christi, et prædicatiónem Evangélii, omnes afféctus contémpserint, atque divítias et sæculi voluptátes : isti céntuplum recípient, et vitam ætérnam possidébunt.

℟. Isti sunt viri sancti, quos elégit Dóminus in charitáte non ficta, et dedit illis glóriam sempitérnam : * Quorum doctrína fulget Ecclésia, ut sole luna. ℣. Sancti per fidem vicérunt regna, operáti sunt justítiam. Quorum. Glória Patri. Quorum.

Bened. Ad societátem.

LECTIO IX.

EX occasióne hujus senténtiæ quidam introdúcunt mille annos post resurrectiónem, dicéntes, tunc nobis céntuplum ómnium rerum, quas dimísimus, et vitam ætérnam esse reddéndam : non intelligéntes, quod, si in céteris digna sit repromíssio, in uxóribus appáreat turpitúdo, ut qui unam pro Dómino dimíserit, centum recípiat in futúro. Sensus ergo iste est : Qui carnália pro Salvatóre dimíserit, spirituália recípiet : quæ comparatióne et mérito sui ita erunt, quasi si parvo número centenárius númerus comparétur.

Deinde dicitur Hymnus, Te Deum laudámus, *p.* 16.

AD LAUDES
ET PER HORAS.

Ant. t. 8. *f* Hoc est præcéptum meum, * ut diligátis ínvicem, sicut diléxi vos.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliquis*, p. 16.

Ant. t. 2. Majórem charitátem * nemo habet, ut ánimam suam ponat quis pro amícis suis.

Ant. t. 1. *l* Vos amíci mei estis, * si fecéritis quæ præcípio vobis, dicit Dóminus.

Ant. t. 1. Beáti pacífici, * beáti mundo corde : quóniam ipsi Deum vidébunt.

Ant. t. 2. In patiéntia vestra * possidébitis ánimas vestras.

CAPITULUM. *Ephes.* 2. *d*

FRATRES, Jam non estis hóspites, et ádvenæ : sed estis cives sanctórum, et doméstici Dei : superædificáti super fundaméntum Apostolórum, et Prophetárum, ipso summo anguléri lápide Christo Jesu.

℟. Deo grátias.

HYMNUS.

EXULTET orbis gáudiis :
Cœlum resúltet láudibus :
Apostolórum glóriam
Tellus, et astra cóncinunt.

Vos sæculórum Júdices,
Et vera mundi lúmina,
Votis precámur córdium ;
Audíte voces súpplicum.

Qui templa cœli cláuditis,
Serásque verbo sólvitis ;
Nos a reátu nóxios
Solvi jubéte, quæsumus.

Præcépta quorum prótinus
Languor, salúsque séntiunt
Sanáte mentes lánguidas :
Augéte nos virtútibus :

Ut, cum redíbit Arbiter
In fine Christus sæculi,
Nos sempitérni gáudii
Concédat esse cómpotes.

Patri, simúlque Fílio,
Tibíque, sancte Spíritus,
Sicut fuit, sit júgiter
Sæclum per omne glória.
Amen.

℣. Annuntiavérunt ópera Dei. ℟. Et facta ejus intellexérunt.

Ad Bened. Ant. t. 2. Vos qui reliquístis * ómnia, et secúti estis me, céntuplum accipiétis, et vitam ætérnam possidébitis.

AD TERTIAM.

Ant. Majórem charitátem.

Capitulum, Fratres, Jam non estis, *ut supra ad Laudes.*

℟. *br.* In omnem terram, * Exívit sonus eórum. In omnem. ℣. Et in fines orbis terræ verba eórum. Exívit. Glória Patri. In omnem.

℣. Constítues eos príncipes super omnem terram. ℟. Mémores erunt nóminis tui Dómine.

AD SEXTAM.

Ant. Vos amíci mei estis.

CAPITULUM. *Act.* 5. *b*

PER manus autem Apostolórum fiébant signa, et prodígia multa in plebe.

℟. *br.* Constítues eos prín-

cipes, * Super omnem terram. Constítues. ℣. Mémores erunt nóminis tui Dómine. Super. Glória Patri. Constítues.

℣. Nimis honoráti sunt amíci tui Deus. ℟. Nimis confortátus est principátus eórum.

AD NONAM.

Ant. In patiéntia vestra.

CAPITULUM. *Act.* 5. *c*

IBANT Apóstoli gaudéntes a conspéctu concílii, quóniam digni hábiti sunt pro nómine Jesu contuméliam pati.

℟. *br.* Nimis honoráti sunt, * Amíci tui Deus. Nimis. ℣. Nimis confortátus est principátus eórum. Amíci. Glória Patri. Nimis.

℣. Annuntiavérunt ópera Dei. ℟. Et facta ejus intellexérunt.

AD VESPERAS.

Ant. t. 8. Jurávit Dóminus, * et non pœnitébit eum : Tu es sacérdos in ætérnum.

PSALMUS 109.

DIXIT Dóminus Dómino meo : * Sede a dextris meis :

Donec ponam inimícos tuos, * scabéllum pedum tuórum.

Virgam virtútis tuæ emíttet Dóminus ex Sion : * domináre in médio inimicórum tuórum.

Tecum princípium in die virtútis tuæ in splendóribus Sanctórum : * ex útero ante lucíferum génui te.

Jurávit Dóminus, et non pœnitébit eum : * Tu es sacerdos in ætérnum secúndum órdinem Melchísedech.

Dóminus a dextris tuis, * confrégit in die iræ suæ reges.

Judicábit in natiónibus, implébit ruínas : * conquassábit cápita in terra multórum.

De torrénte in via bibet : * proptérea exaltábit caput.

Ant. Jurávit Dóminus, et non pœnitébit eum : Tu es sacérdos in ætérnum.

Ant. t. 8. *f* Cóllocet eum * Dóminus cum princípibus pópuli sui.

PSALMUS 112.

LAUDATE púeri Dóminum : * laudáte nomen Dómini.

Sit nomen Dómini benedíctum, * ex hoc nunc, et usque in sæculum.

A solis ortu usque ad occásum, * laudábile nomen Dómini.

Excélsus super omnes Gentes Dóminus, * et super cœlos glória ejus.

Quis sicut Dóminus Deus noster, qui in altis hábitat, * et humília réspicit in cœlo et in terra ?

Súscitans a terra ínopem, * et de stércore érigens páuperem :

Ut cóllocet eum cum princípibus, * cum princípibus pópuli sui.

Qui habitáre facit stérilem in domo, * matrem filiórum lætántem.

Ant. Cóllocet eum Dóminus

cum princípibus pópuli sui.

Ant. t. 7. *r* Dirupísti Dómine * víncula mea : tibi sacrificábo hóstiam laudis.

PSALMUS 115.

CREDIDI, propter quod locútus sum : * ego autem humiliátus sum nimis.

Ego dixi in excéssu meo : * Omnis homo mendax.

Quid retríbuam Dómino, * pro ómnibus, quæ retríbuit mihi ?

Cálicem salutáris accípiam : * et nomen Dómini invocábo.

Vota mea Dómino reddam coram omni pópulo ejus : * pretiósa in conspéctu Dómini mors sanctórum ejus.

O Dómine, quia ego servus tuus : * ego servus tuus, et fílius ancíllæ tuæ.

Dirupísti vincula mea : * tibi sacrificábo hóstiam laudis, et nomen Dómini invocábo.

Vota mea Dómino reddam in conspéctu omnis pópuli ejus : * in átriis domus Dómini, in médio tui Jerúsalem.

Ant. Dirupísti Dómine víncula mea : tibi sacrificábo hóstiam laudis.

Ant. t. 2. *f* Eúntes ibant et flebant, * mitténtes sémina sua.

PSALMUS 125.

IN converténdo Dóminus captivitátem Sion : * facti sumus sicut consoláti :

Tunc replétum est gáudio os nostrum : * et lingua nostra exultatióne.

Tunc dicent inter Gentes : * Magnificávit Dóminus fácere cum eis.

Magnificávit Dóminus fácere nobíscum : * facti sumus lætántes.

Convérte Dómine captivitátem nostram, * sicut torrens in Austro.

Qui séminant in lácrymis, * in exultatióne metent.

Eúntes ibant et flebant, * mitténtes sémina sua.

Veniéntes autem vénient cum exultatióne, * portántes manípulos suos.

Ant. Eúntes ibant et flebant, mitténtes sémina sua.

Ant. t. 8. *f* Confortátus est * principátus eórum, et honoráti sunt amíci tui Deus.

PSALMUS 138.

DOMINE probásti me, et cognovísti me : * tu cognovísti sessiónem meam et resurrectiónem meam.

Intellexísti cogitatiónes meas de longe : * sémitam meam, et funículum meum investigásti.

Et omnes vias meas prævidísti : * quia non est sermo in lingua mea.

Ecce Dómine, tu cognovísti ómnia, novíssima et antíqua :* tu formásti me, et posuísti super me manum tuam.

Mirábilis facta est sciéntia tua ex me : * confortáta est, et non pótero ad eam.

Quo ibo a spíritu tuo ? * et quo a fácie tua fúgiam ?

Si ascéndero in cœlum, tu

illic es : * si descéndero in inférnum, ades.

Si súmpsero pennas meas dilúculo, * et habitávero in extrémis maris :

Etenim illuc manus tua dedúcet me : * et tenébit me déxtera tua.

Et dixi : Fórsitan ténebræ conculcábunt me : * et nox illuminátio mea in delíciis meis.

Quia ténebræ non obscurabúntur a te, et nox sicut dies illuminábitur : * sicut ténebræ ejus, ita et lumen ejus.

Quia tu possedísti renes meos : * suscepísti me de útero matris meæ.

Confitébor tibi quia terribíliter magnificátus es : * mirabília ópera tua, et ánima mea cognóscit nimis.

Non est occultátum os meum a te, quod fecísti in occúlto : * et substántia mea in inferióribus terræ.

Imperféctum meum vidérunt óculi tui, et in libro tuo omnes scribéntur : * dies formabúntur, et nemo in eis.

Mihi autem nimis honorificáti sunt amíci tui, Deus : * nimis confortátus est principátus eórum.

Dinumerábo eos, et super arénam multiplicabúntur : * exurréxi, et adhuc sum tecum.

Si occíderis Deus peccatóres : * viri sánguinum declináte a me :

Quia dícitis in cogitatióne : * Accípient in vanitáte civitátes tuas.

Nonne qui odérunt te Dómine, óderam : * et super inimícos tuos tabescébam ?

Perfécto ódio óderam illos : * et inimíci facti sunt mihi.

Proba me Deus, et scito cor meum : * intérroga me, et cognósce sémitas meas.

Et vide, si via iniquitátis in me est : * et deduc me in via ætérna.

Ant. Confortátus est principátus eórum, et honoráti sunt amíci tui Deus.

Capitul. Fratres, Jam non estis. *Hymnus,* Exúltet orbis, *p.* xij.

℣. Annuntiavérunt ópera Dei. ℟. Et facta ejus intellexérunt.

Ad Magnif. Ant. t. 1. *l* Estóte fortes in bello, et * pugnáte cum antíquo serpénte : et accipiétis regnum ætérnum, allelúia.

ALIÆ LECTIONES

Pro Apostolis.

IN II NOCTURNO.

De Expositióne sancti Augustíni Epíscopi super Psalmum octogésimum sextum.

Lectio iv.

Ante medium.

Fundamenta ejus in móntibus sanctis : díligit Dóminus portas Sion. Quare sunt fundaménta Apóstoli, et Prophétæ ? Quia eórum auctóritas portat infirmitátem nostram. Quare sunt portæ ?

Quia per ipsos intrámus ad regnum Dei. Prædicant enim nobis : et cum per ipsos intrámus, per Christum intrámus. Ipse est enim jánua. Et cum dicúntur duódecim portæ Jerúsalem, et una porta Christus, et duódecim portæ Christus, quia in duódecim portis Christus : et ídeo duodenárius númerus Apostolórum. Sacraméntum magnum hujus duodenárii significátio est númeri. Sedébitis, inquit, super duódecim sedes, judicántes duódecim tribus Israel.

℟. Vidi conjúnctos, *p.* viij.

LECTIO V.

Si duódecim sellæ ibi sunt, non est ubi sédeat tertiusdécimus Paulus Apóstolus, et non erit quómodo júdicet : et ipse se judicatúrum dixit, non hómines tantum, sed et ángelos. Quos ángelos, nisi apóstatas ángelos? Nescítis, inquit, quia ángelos judicábimus? Respondéret ergo turba : Quid te jactas judicatúrum? Ubi sedébis? Duódecim sedes dixit Dóminus duódecim Apóstolos : unus cécidit Judas, in locum ipsíus sanctus Matthías ordinátus est : implétus est duodenárius númerus sédium. Primo locum inveni, ubi sédeas, et sic te mináre judicatúrum? Duódecim ergo sedes quid sibi velint videámus. Sacraméntum est cujúsdam universitátis, quia per totum orbem terrárum futúra erat Ecclésia : unde vocátur hoc ædifícium ad Christi compágem.

℟. Beáti estis, *p.* viij.

LECTIO VI.

Et ídeo quia úndique venítur ad judicándum, duódecim sedes sunt : sicut quia úndique intrátur in illam civitátem, duódecim portæ sunt. Non solum ergo illi duódecim, et Apóstolus Paulus, sed quotquot judicatúri sunt, propter significatiónem universitátis ad sedes duódecim pértinent : quemádmodum quotquot intrábunt, ad duódecim portas pértinent. Partes enim mundi quátuor sunt, Oriens, Occidens, Aquilo, et Merídies. Istæ quátuor partes assídue nominántur in Scriptúris. Ab istis quátuor ventis, sicut dicit Dóminus in Evangélio, a quátuor ventis se collectúrum eléctos suos : ab ómnibus ergo istis quátuor ventis vocátur Ecclésia. Quómodo vocátur? Undique in Trinitáte vocátur. Non vocátur nisi per baptísmum in nómine Patris, et Fílii, et Spíritus sancti. Quátuor ergo ter ducta duódecim inveniúntur.

℟. Isti sunt, *p.* ix.

PRO EVANGELISTIS

LECTIONES.

IN I NOCTURNO.

Incipit liber Ezechiélis Prophétæ.

LECTIO I. *Cap.* 1.

Et factum est, in trigésimo anno, in quarto, in quinta mensis, cum essem in médio captivórum juxta flúvium

Chobar, apérti sunt cœli, et vidi visiónes Dei. In quinta mensis, ipse est annus quintus transmigratiónis regis Jóachin, factum est verbum Dómini ad Ezechiélem filium Buzi sacerdótem in terra Chaldæórum, secus flumen Chobar : et facta est super eum ibi manus Dómini. Et vidi, et ecce ventus túrbinis veniébat ab Aquilóne, et nubes magna, et ignis invólvens, et splendor in circuítu ejus : et de médio ejus quasi spécies eléctri, id est, de médio ignis.

℟. Ecce ego mitto vos sicut oves in médio lupórum, dicit Dóminus : * Estóte ergo prudéntes sicut serpéntes, et símplices sicut colúmbæ. ℣. Dum lucem habétis, crédite in lucem, ut fílii lucis sitis. Estóte.

Lectio II.

Et in médio ejus similitúdo quátuor animálium : et hic aspéctus eórum, similitúdo hóminis in eis. Quátuor fácies uni, et quátuor pennæ uni. Pedes eórum pedes recti, et planta pedis eórum quasi planta pedis vítuli, et scintíllæ quasi aspéctus æris candéntis. Et manus hóminis sub pennis eórum in quátuor pártibus : et fácies, et pennas per quátuor partes habébant, junctæque erant pennæ eórum altérius ad alterum. Non revertebántur cum incéderent : sed unumquódque ante fáciem suam gradiebátur.

℟. Tóllite jugum meum super vos, dicit Dóminus, et díscite a me, quia mitis sum, et húmilis corde : * Jugum enim meum suáve est, et onus meum leve. ℣. Et inveniétis réquiem animábus vestris. Jugum.

Lectio III.

Similitudo autem vultus eórum : fácies hóminis, et fácies leónis a dextris ipsórum quátuor : fácies autem bovis a sinístris ipsórum quátuor, et fácies áquilæ désuper ipsórum quátuor. Fácies eórum, et pennæ eórum exténtæ désuper : duæ pennæ singulórum jungebántur, et duæ tegébant córpora eórum : et unumquódque eórum coram fácie sua ambulábat : ubi erat ímpetus spíritus, illuc gradiebántur, nec revertebántur cum ambulárent.

℟. Dum stetéritis ante reges et præsides, nolíte cogitáre quómodo, aut quid loquámini : * Dábitur enim vobis in illa hora, quid loquámini. ℣. Non enim vos estis qui loquímini : sed Spíritus Patris vestri, qui lóquitur in vobis. Dábitur. Glória Patri. Dábitur.

IN II NOCTURNO.

De Expositióne sancti Gregórii Papæ super Ezechiélem Prophétam.

Lectio IV.

Homilia 3. *lib.* 1.

Sancta quátuor animália, quæ prophetíæ spíritu futúra prævidéntur, subtíli nar-

ratióne describúntur, cum dícitur : Quátuor fácies uni, et quátuor pennæ uni. Quid per fáciem, nisi notítia ; et quid per pennas, nisi volátus exprímitur ? Per fáciem quippe unusquísque cognóscitur : per pennas vero in altum ávium córpora sublevántur. Fácies ítaque ad fidem pértinet, penna ad contemplatiónem. Per fidem namque ab omnipoténti Deo cognóscimur, sicut ipse de suis óvibus dicit: Ego sum pastor bonus, et cognósco oves meas, et cognóscunt me meæ. Qui rursus ait : Ego scio quos elégerim. Per contemplatiónem vero, qua super nosmetípsos tóllimur, quasi in áera levámur.

℞. Vidi conjúnctos, *p.* viij.

LECTIO V.

QUATUOR ergo fácies uni sunt : quia si requíras quid Matthæus de Incarnatióne Dómini séntiat ; hoc nimírum sentit, quod Marcus, Lucas, et Joánnes. Si quæras quid Joánnes séntiat ; hoc procul dúbio, quod Lucas, Marcus, et Matthæus. Si quæras quid Marcus ; hoc quod Matthæus, Joánnes, et Lucas. Si quæras quid Lucas ; hoc quod Joánnes, Matthæus, et Marcus sentit. Quátuor ergo fácies uni sunt : quia notítia fídei, qua cognoscúntur a Deo, ipsa est in uno, quæ est simul in quátuor. Quidquid enim in uno invéneris, hoc in ómnibus simul quátuor cognósces.

℞. Beáti estis, *p.* viij.

LECTIO VI.

ET quátuor pennæ uni : quia Dei omnipoténtis Fílium Dóminum nostrum Jesum Christum simul omnes concórditer prædicant ; et ad divinitátem ejus mentis óculos levántes, penna contemplatiónis volant. Evangelistárum ergo fácies ad humanitátem Dómini pértinet, penna ad divinitátem ; quia in eum, quem corpóreum aspíciunt, quasi fácies inténdunt : sed dum hunc esse incircumscríptum atque incorpóreum ex divinitáte annúntiant, per contemplatiónis pennam quasi in áera levántur. Quia ítaque una est fides Incarnatiónis ejus in ómnibus, et par contemplátio divinitátis ejus in síngulis, recte nunc dícitur : Quátuor fácies uni, et quátuor pennæ uni.

℞. Isti sunt, *p.* ix.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Lucam.

LECTIO VII. *Cap.* 10.

IN illo témpore : Designávit Dóminus et álios septuagínta duos ; et misit illos binos ante fáciem suam, in omnem civitátem, et locum, quo erat ipse ventúrus. Et réliqua.

Homilía S. Gregórii Papæ.

Homilia 17. *in Evang.*

DOMINUS et Salvátor noster, fratres charíssimi, aliquándo nos sermónibus, ali-

quándo vero opéribus ádmonet. Ipsa étenim facta ejus, præcépta sunt : quia dum áliquid tácitus facit, quid ágere debeámus innotéscit. Ecce enim binos in prædicatiónem discípulos mittit : quia duo sunt præcépta charitátis, Dei vidélicet amor, et próximi : et minus, quam inter duos, cháritas habéri non potest. Nemo enim próprie ad semetípsum habére charitátem dícitur : sed diléctio in álterum tendit, ut cháritas esse possit.

℟. Isti sunt qui vivéntes, *p.* xj.

LECTIO VIII.

Ecce enim binos ad prædicándum discípulos Dóminus mittit : quátenus hoc nobis tácitus ínnuat, quia qui charitátem erga álterum non habet, prædicatiónis offícium suscípere nullátenus debet. Bene autem dícitur, quia misit eos ante fáciem suam in omnem civitátem et locum, quo erat ipse ventúrus. Prædicatóres enim suos Dóminus séquitur : quia prædicátio prævenit, et tunc ad mentis nostræ habitáculum Dóminus venit, quando verba exhortatiónis præcúrrunt : atque per hoc véritas in mente suscípitur.

℟. Isti sunt viri, *p.* xj.

LECTIO IX.

Hinc namque eísdem prædicatóribus Isaías dicit : Paráte viam Dómini, rectas fácite sémitas Dei nostri. Hinc fíliis Psalmísta ait : Iter fácite ei, qui ascéndit super occásum. Super occásum namque Dóminus ascendit : quia unde in passióne occúbuit, inde majórem suam glóriam resurgéndo manifestávit. Super occásum vidélicet ascéndit : quia mortem, quam pértulit, resurgéndo calcávit. Ei ergo, qui ascéndit super occásum, iter fácimus, cum nos ejus glóriam vestris méntibus prædicámus, ut eas et ipse post véniens, per amóris sui præséntiam illústret.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

COMMUNE
UNIUS MARTYRIS.
AD VESPERAS.

Ant. Qui me confèssus, *cum reliquis de Laudibus*, p. XXIX.

Psalm. Dixit Dóminus, *cum reliquis de Dominica*, p. 123, *et loco ultimi, Psalm.* Laudáte Dóminum omnes Gentes, *p.* 127.

CAPITULUM. *Jac.* 1. *b*

Beatus vir, qui suffert tentatiónem : quóniam cum probátus fúerit, accípiet corónam vitæ, quam repromísit Deus diligéntibus se.

HYMNUS.

Deus tuórum mílitum
Sors, et coróna, præmium,
Laudes canéntes Mártyris
Absólve nexu críminis.
Hic nempe mundi gáudia,

Et blanda fraudum pábula
Imbúta felle députans,
Pervénit ad cœléstia.
Pœnas cucúrrit fórtiter,
Et sústulit viríliter,
Fundénsque pro te sánguinem,
Ætérna dona póssidet.
Ob hoc precátu súpplici
Te póscimus piíssime;
In hoc triúmpho Mártyris
Dimítte noxam sérvulis.
Laus et perénnis glória
Patri sit, atque Fílio,
Sancto simul Paráclito,
In sempitérna sæcula. Amen.

℣. Glória et honóre coronásti eum Dómine. ℟. Et constituísti eum super ópera mánuum tuárum.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Iste sanctus * pro lege Dei sui certávit usque ad mortem, et a verbis impiórum non tímuit: fundátus enim erat supra firmam petram.

Pro Martyre et Pontifice.

ORATIO.

INFIRMITATEM nostram réspice omnípotens Deus: et quia pondus própriæ actiónis gravat, beáti *N.* Mártyris tui atque Pontíficis intercéssio gloriósa nos prótegat. Per Dóminum.

ALIA ORATIO.

DEUS, qui nos beáti *N.* Mártyris tui atque Pontíficis ánnua solemnitáte lætíficas: concéde propítius; ut cujus natalítia cólimus, de ejúsdem étiam protectióne gaudéamus. Per Dóminum.

Pro Martyre tantum.

ORATIO.

PRÆSTA, quæsumus omnípotens Deus: ut qui beáti *N.* Mártyris tui natalítia cólimus, intercessióne ejus in tui nóminis amóre roborémur. Per Dóminum.

ALIA ORATIO.

PRÆSTA, quæsumus omnípotens Deus: ut, intercedénte beáto *N.* Mártyre tuo, et a cunctis adversitátibus liberémur in córpore, et a pravis cogitatiónibus mundémur in mente. Per Dóminum.

AD MATUTINUM.

Invitat. Regem Mártyrum Dóminum, * Veníte adorémus.

Psalm. Veníte, exultémus, *p.* 2.

Hymnus, Deus tuórum mílitum, *ut supra.*

IN I NOCTURNO.

Ant. t. 2. In lege Dómini * fuit volúntas ejus die ac nocte.

PSALMUS 1.

BEATUS vir, qui non ábiit in consílio impiórum, et in via peccatórum non stetit, * et in cáthedra pestiléntiæ non sedit:

Sed in lege Dómini volúntas ejus, * et in lege ejus meditábitur die ac nocte.

Et erit tamquam lignum, quod plantátum est secus decúrsus aquárum, * quod fructum suum dabit in témpore suo:

Et fólium ejus non défluet: *

et ómnia quæcúmque fáciet prosperabúntur.

Non sic ímpii, non sic : * sed tamquam pulvis, quem prójicit ventus a fácie terræ.

Ideo non resúrgent ímpii in judício : * neque peccatóres in concílio justórum.

Quóniam novit Dóminus viam justórum : * et iter impiórum períbit.

Ant. In lege Dómini fuit volúntas ejus die ac nocte.

Ant. t. 1. *f* Prædicans * præcéptum Dómini, constitútus est in monte sancto ejus.

PSALMUS 2.

QUARE fremuérunt Gentes,* et pópuli meditáti sunt inánia ?

Astitérunt Reges terræ, et príncipes convenérunt in unum, * advérsus Dóminum, et advérsus Christum ejus.

Dirumpámus víncula eórum : * et projiciámus a nobis jugum ipsórum.

Qui hábitat in cœlis, irridébit eos : * et Dóminus subsannábit eos.

Tunc loquétur ad eos in ira sua, * et in furóre suo conturbábit eos.

Ego autem constitútus sum Rex ab eo super Sion montem sanctum ejus,* prædicans præcéptum ejus.

Dóminus dixit ad me : * Fílius meus es tu, ego hódie génui te.

Póstula a me, et dabo tibi Gentes hæreditátem tuam, * et possessiónem tuam términos terræ.

Reges eos in virga férrea, * et tamquam vas fíguli confrínges eos.

Et nunc reges intellígite : * erudímini qui judicátis terram.

Servíte Dómino in timóre : * et exultáte ei cum tremóre.

Apprehéndite disciplínam, nequando irascátur Dóminus, * et pereátis de via justa.

Cum exárserit in brevi ira ejus, * beáti omnes, qui confídunt in eo.

Ant. Prædicans præcéptum Domini, constitútus est in monte sancto ejus.

Ant. t. 7. Voce mea * ad Dóminum clamávi : et exaudívit me de monte sancto suo.

PSALMUS 3.

DOMINE quid multiplicáti sunt qui tríbulant me ? * multi insúrgunt advérsum me.

Multi dicunt ánimæ meæ : * Non est salus ipsi in Deo ejus.

Tu autem Dómine suscéptor meus es, * glória mea, et exáltans caput meum.

Voce mea ad Dóminum clamávi : * et exaudívit me de monte sancto suo.

Ego dormívi, et soporátus sum : * et exurréxi, quia Dóminus suscépit me.

Non timébo míllia pópuli circumdántis me : * exúrge

Dómine, salvum me fac Deus meus.

Quóniam tu percussísti omnes adversántes mihi sine causa : * dentes peccatórum contrivísti.

Dómini est salus : * et super pópulum tuum benedíctio tua.

Ant. Voce mea ad Dóminum clamávi : et exaudívit me de monte sancto suo.

℣. Glória et honóre coronásti eum Dómine. ℟. Et constituísti eum super ópera mánuum tuárum.

Pater noster.

Absolutio, Exáudi Dómine.

℣. Jube domne.

Bened. Benedictióne perpétua.

Lectiones sequentes primi Nocturni leguntur in Festo Martyris et Pontificis. In Festo autem Martyris non Pontificis, leguntur quæ inferius positæ sunt in Communi plurimorum Martyrum, p. xxxvj.

De Actibus Apostolórum.

Lectio i. *Cap.* 20. *d*

A Miléto Paulus mittens Ephesum, vocávit Majóres natu Ecclésiæ. Qui cum veníssent ad eum, et simul essent, dixit eis : Vos scitis a prima die, qua ingréssus sum in Asiam, quáliter vobíscum per omne tempus fúerim, sérviens Dómino cum omni humilitáte, et lácrymis, et tentatiónibus, quæ mihi accidérunt ex insídiis Judæórum : quómodo nihil subtráxerim utílium, quóminus annuntiárem vobis, et docérem vos públice, et per domos, testíficans Judæis atque Gentílibus in Deum pœniténtiam, et fidem in Dóminum nostrum Jesum Christum. Et nunc ecce alligátus ego spíritu, vado in Jerúsalem, quæ in ea ventúra sint mihi, ignórans : nisi quod Spíritus sanctus per omnes civitátes mihi protestátur, dicens : Quóniam víncula, et tribulatiónes Jerosólymis me manent. Sed nihil horum véreor : nec fácio ánimam meam pretiosiórem quam me, dúmmodo consúmmem cursum meum, et ministérium verbi, quod accépi a Dómino Jesu, testificári Evangélium grátiæ Dei.

℟. Iste sanctus pro lege Dei sui certávit usque ad mortem, et a verbis impiórum non tímuit : * Fundátus enim erat supra firmam petram. ℣. Iste est qui contémpsit vitam mundi, et pervénit ad cœléstia regna. Fundátus.

Bened. Unigénitus Dei Fílius.

Lectio ii.

Et nunc ecce ego scio quia ámplius non vidébitis fáciem meam vos omnes, per quos transívi prædicans regnum Dei. Quaprópter contéstor vos hodiérna die, quia mundus sum a sánguine ómnium. Non enim subterfúgi, quóminus annuntiárem omne

consílium Dei vobis. Atténdite vobis, et univérso gregi, in quo vos Spíritus sanctus pósuit epíscopos, régere Ecclésiam Dei, quam acquisívit sánguine suo. Ego scio quóniam intrábunt post discessiónem meam lupi rapáces in vos, non parcéntes gregi. Et ex vobis ipsis exúrgent viri loquéntes pervérsa, ut abdúcant discípulos post se. Propter quod vigiláte, memória retinéntes, quóniam per triénnium nocte et die non cessávi, cum lácrymis monens unumquémque vestrum.

℟. Justus germinábit sicut lílium : * Et florébit in ætérnum ante Dóminum. ℣. Plantátus in domo Dómini, in átriis domus Dei nostri. Et.

Bened. Spíritus sancti grátia.

LECTIO III.

Et nunc commendo vos Deo, et verbo grátiæ ipsíus, qui potens est ædificáre, et dare hæreditátem in sanctificátis ómnibus. Argéntum et aurum, aut vestem nullíus concupívi, sicut ipsi scitis : quóniam ad ea, quæ mihi opus erant, et his, qui mecum sunt, ministravérunt manus istæ. Omnia osténdi vobis, quóniam sic laborántes, opórtet suscípere infírmos, ac meminísse verbi Dómini Jesu, quóniam ipse dixit : Beátius est magis dare, quam accípere. Et cum hæc dixísset, pósitis génibus suis orávit cum ómnibus illis. Magnus autem fletus factus est ómnium : et procumbéntes super collum Pauli, osculabántur eum, doléntes máxime in verbo, quod díxerat, quóniam ámplius fáciem ejus non essent visúri. Et deducébant eum ad navem.

℟. Iste cognóvit justítiam, et vidit mirabília magna, et exorávit Altíssimum : * Et invéntus est in número sanctórum. ℣. Iste est qui contémpsit vitam mundi, et pervénit ad cœléstia regna. Et invéntus. Glória Patri. Et invéntus.

IN II NOCTURNO.

Ant. t. 2. Fílii hóminum * scitóte quia Dóminus sanctum suum mirificávit.

PSALMUS 4.

Cum invocárem, exaudívit me Deus justítiæ meæ : * in tribulatióne dilatásti mihi.

Miserére mei, * et exáudi oratiónem meam.

Fílii hóminum úsquequo gravi corde ? * ut quid dilígitis vanitátem, et quæritis mendácium ?

Et scitóte quóniam mirificávit Dóminus sanctum suum : * Dóminus exáudiet me, cum clamávero ad eum.

Irascímini et nolíte peccáre : * quæ dícitis in córdibus vestris, in cubílibus vestris compungímini.

Sacrificáte sacrifícium justítiæ, et speráte in Dómino. * Multi dicunt : Quis osténdit nobis bona ?

Signátum est super nos lu-

men vultus tui Dómine : * dedísti lætítiam in corde meo.

A fructu fruménti, vini, et ólei sui * multiplicáti sunt.

In pace in idípsum * dórmiam, et requiéscam;

Quóniam tu Dómine singuláriter in spe * constituísti me.

Ant. Fílii hóminum, scitóte quia Dóminus sanctum suum mirificávit.

Ant. t. 2. Scuto bonæ voluntátis * tuæ coronásti eum Dómine.

PSALMUS 5.

VERBA mea áuribus pércipe Dómine : * intéllige clamórem meum.

Inténde voci oratiónis meæ: * Rex meus, et Deus meus.

Quóniam ad te orábo : * Dómine mane exáudies vocem meam.

Mane astábo tibi, et vidébo : * quóniam non Deus volens iniquitátem tu es.

Neque habitábit juxta te malígnus : * neque permanébunt injústi ante óculos tuos.

Odísti omnes, qui operántur iniquitátem : * perdes omnes, qui loquúntur mendácium.

Virum sánguinum et dolósum abominábitur Dóminus : * ego autem in multitúdine misericórdiæ tuæ.

Introíbo in domum tuam : * adorábo ad templum sanctum tuum in timóre tuo.

Dómine, deduc me in justítia tua : * propter inimícos meos dírige in conspéctu tùo viam meam.

Quóniam non est in ore eórum véritas : * cor eórum vanum est.

Sepúlchrum patens est guttur eórum, linguis suis dolóse agébant, * júdica illos Deus.

Décidant a cogitatiónibus suis, secúndum multitúdinem impietátum eórum expélle eos, * quóniam irritavérunt te Dómine.

Et læténtur omnes, qui sperant in te, * in ætérnum exultábunt, et habitábis in eis.

Et gloriabúntur in te omnes, qui díligunt nomen tuum, * quóniam tu benedíces justo.

Dómine, ut scuto bonæ voluntátis tuæ * coronásti nos.

Ant. Scuto bonæ voluntátis tuæ coronásti eum Dómine.

Ant. t. 2. In univérsa terra * glória et honóre coronásti eum.

PSALMUS 8.

DOMINE Dóminus noster, * quam admirábile est nomen tuum in univérsa terra!

Quóniam eleváta est magnificéntia tua * super cœlos.

Ex ore infántium et lacténtium perfecísti laudem propter inimícos tuos, * ut déstruas inimícum et ultórem.

Quóniam vidébo cœlos tuos, ópera digitórum tuórum : * lunam et stellas, quæ tu fundásti.

Quid est homo, quod memor es ejus? * aut Fílius hó-

minis, quóniam vísitas eum?

Minuísti eum paulo minus ab Angelis, glória et honóre coronásti eum: * et constituísti eum super ópera mánuum tuárum.

Omnia subjecísti sub pédibus ejus, * oves et boves univérsas, ínsuper et pécora campi;

Vólucres cœli, et pisces maris, * qui perámbulant sémitas maris.

Dómine Dóminus noster, * quam admirábile est nomen tuum in univérsa terra!

Ant. In univérsa terra glória et honóre coronásti eum.

℣. Posuísti Dómine super caput ejus. ℟. Corónam de lápide pretióso.

Pater noster.

Absolutio, Ipsíus píetas.

℣. Jube domne.

Bened. Deus Pater omnípotens.

Sermo S. Augustíni Epíscopi.

LECTIO IV.

Serm. 44. de Sanctis.

TRIUMPHALIS beáti Mártyris *N.* dies hódie nobis anniversária celebritáte recúrrit: cujus glorificatióni sicut congáudet Ecclésia, sic ejus propónit sequénda vestígia. Si enim compátimur, et conglorificábimur. In cujus glorióso agóne duo nobis præcípue considerânda sunt: indiráta vidélicet tortóris sævítia, et Mártyris invícta patiéntia. Sævítia tortóris, ut eam detestémur: patiéntia Mártyris, ut eam imitémur. Audi Psalmístam advérsus malítiam increpántem: Noli æmulári in malignántibus: quóniam tamquam fœnum velóciter aréscent. Quod autem advérsus malignántes patiéntia exhibénda sit, audi Apóstolum suadéntem: Patiéntia vobis necessária est, ut reportétis promissiónes.

℟. Honéstum fecit illum Dóminus, et custodívit eum ab inimícis, et a seductóribus tutávit illum: * Et dedit illi claritátem ætérnam. ℣. Descendítque cum illo in fóveam: et in vínculis non derelíquit eum. Et dedit.

Bened. Christus perpétuæ.

LECTIO V.

CORONATA ítaque est beáti Mártyris patiéntia, mancipáta est ætérnis cruciátibus tortóris incorrécta malítia. Hoc atténdens in agóne suo gloriósus Christi athléta non exhórruit cárcerem. Ad imitatiónem cápitis sui tolerávit probra, sustínuit irrisiónes, flagélla non tímuit: et quot ante mortem pro Christo pértulit supplícia, tot ei de se óbtulit sacrifícia. Quod enim propinánte Apóstolo bíberat, alte retinébat: Quia non sunt condígnæ passiónes hujus témporis ad futúram glóriam, quæ revelábitur in nobis. Et quia momentáneum hoc et leve nostræ tribulatiónis, ætérnum glóriæ pondus operátur in cœlis. Hujus promissiónis amóre a terrénis sus-

pénsus, et prægustáta supérnæ suavitátis dulcédine ineffabíliter affectus, dicébat cum Psalmísta : Quid mihi est in cœlo, et a te quid vólui super terram? Defécit caro mea, et cor meum : Deus cordis mei, et pars mea Deus in ætérnum.

℟. Desidérium ánimæ ejus tribuísti ei Dómine, * Et voluntáte labiórum ejus non fraudásti eum. ℣. Quóniam prævenísti eum in benedictiónibus dulcédinis : posuísti in cápite ejus corónam de lápide pretióso. Et voluntáte.

Bened. Ignem sui amóris.

LECTIO VI.

CONTEMPLABATUR enim, quantum in ænígmate infírmitas humána óculum mentis in æternitáte fígere potest, quanta sint supérnæ civitátis gáudia : et ea enarráre non suffíciens, admirándo clamábat : Quid mihi est in cœlo? Quasi díceret : Excédit vires meas, excédit facultátem eloquéntiæ meæ, transcéndit capacitátem intelligéntiæ meæ illud decus, illa glória, illa celsitúdo qua nobis, a conturbatióne hóminum remótis, in abscóndito faciéi suæ Jesus Christus Dóminus noster reformábit corpus humilitátis nostræ, configurátum córpori claritátis suæ. Hujus perféctæ libertátis contemplatióne nullum vitábat perículum, nullum horrébat supplícium : et si míllies posset mori, non putábat se hanc digne posse áliqua ratióne promeréri.

℟. Stola jucunditátis índuit eum Dóminus : * Et corónam pulchritúdinis pósuit super caput ejus. ℣. Cibávit illum Dóminus pane vitæ et intelléctus : et aqua sapiéntiæ salutáris potávit illum. Et corónam. Glória Patri. Et corónam.

IN III NOCTURNO.

Ant. t. 7. Justus Dóminus,* et justítiam diléxit : æquitátem vidit vultus ejus.

PSALMUS 10.

IN Dómino confído : quómodo dícitis ánimæ meæ : * Tránsmigra in montem sicut passer?

Quóniam ecce peccatóres intendérunt arcum, paravérunt sagíttas suas in pháretra, * ut sagíttent in obscúro rectos corde.

Quóniam quæ perfecísti, destruxérunt : * justus autem quid fecit?

Dóminus in templo sancto suo, * Dóminus in cœlo sedes ejus.

Oculi ejus in páuperem respíciunt : * pálpebræ ejus intérrogant fílios hóminum.

Dóminus intérrogat justum et ímpium : * qui autem díligit iniquitátem, odit ánimam suam.

Pluet super peccatóres láqueos : * ignis, et sulphur, et spíritus procellárum, pars cálicis eórum.

Quóniam justus Dóminus,

et justítias diléxit : * æquitátem vidit vultus ejus.

Ant. Justus Dóminus, et justítiam diléxit : æquitátem vidit vultus ejus.

Ant. t. 4. Habitábit * in tabernáculo tuo : requiéscet in monte sancto tuo.

PSALMUS 14.

DOMINE, quis habitábit in tabernáculo tuo ? * aut quis requiéscet in monte sancto tuo ?

Qui ingréditur sine mácula, * et operátur justítiam :

Qui lóquitur veritátem in corde suo, * qui non egit dolum in lingua sua :

Nec fecit próximo suo malum, * et oppróbrium non accépit advérsus próximos suos.

Ad níhilum dedúctus est in conspéctu ejus malígnus : * timéntes autem Dóminum gloríficat :

Qui jurat próximo suo, et non décipit, * qui pecúniam suam non dedit ad usúram, et múnera super innocéntem non accépit.

Qui facit hæc, * non movébitur in ætérnum.

Ant. Habitábit in tabernáculo tuo : requiéscet in monte sancto tuo.

Ant. t. 4. Posuísti Dómine * super caput ejus corónam de lápide pretióso.

PSALMUS 20.

DOMINE in virtúte tua lætábitur rex : * et super salutáre tuum exultábit veheménter.

Desidérium cordis ejus tribuísti ei : * et voluntáte labiórum ejus non fraudásti eum.

Quóniam prævenísti eum in benedictiónibus dulcédinis : * posuísti in cápite ejus corónam de lápide pretióso.

Vitam pétiit a te : * et tribuísti ei longitúdinem diérum in sæculum, et in sæculum sæculi.

Magna est glória ejus in salutári tuo : * glóriam et magnum decórem impónes super eum.

Quóniam dabis eum in benedictiónem in sæculum sæculi : * lætificábis eum in gáudio cum vultu tuo.

Quóniam rex sperat in Dómino : * et in misericórdia Altíssimi non commovébitur.

Inveniátur manus tua ómnibus inimícis tuis : * déxtera tua invéniat omnes, qui te odérunt.

Pones eos ut clíbanum ignis in témpore vultus tui : * Dóminus in ira sua conturbábit eos, et devorábit eos ignis.

Fructum eórum de terra perdes : * et semen eórum a fíliis hóminum.

Quóniam declinavérunt in te mala : * cogitavérunt consília quæ non potuérunt stabilíre.

Quóniam pones eos dorsum : * in relíquiis tuis præparábis vultum eórum.

Exaltáre Dómine in virtúte

tua : * cantábimus et psallémus virtútes tuas.

Ant. Posuísti Dómine super caput ejus corónam de lápide pretióso.

℣. Magna est glória ejus in salutári tuo. ℟. Glóriam et magnum decórem impónes super eum.

Pater noster.

Absolutio, A vínculis.

℣. Jube domne.

Bened. Evangélica léctio.

Léctio sancti Evangélii secúndum Lucam.

Lectio vii. *Cap.* 14. *f*

In illo témpore : Dixit Jesus turbis : Si quis venit ad me, et non odit patrem suum, et matrem, et uxórem, et fílios, et fratres, et soróres, adhuc autem et ánimam suam, non potest meus esse discípulus. Et réliqua.

Homilía S. Gregórii Papæ.

Hom. 37. *in Evangelia.*

Si considerémus, fratres charíssimi, quæ et quanta sunt quæ nobis promittúntur in cœlis, viléscunt ánimo ómnia, quæ habéntur in terris. Terréna namque substántia supérnæ felicitáti comparáta, pondus est, non subsídium. Temporális vita ætérnæ vitæ comparáta, mors est pótius dicénda, quam vita. Ipse enim quotidiánus deféctus corruptiónis quid est áliud, quam quædam prolíxitas mortis? Quæ autem lingua dícere, vel quis intelléctus cápere súfficit, illa supérnæ civitátis quanta sint gáudia; Angelórum choris interésse, cum beatíssimis spirítibus glóriæ conditóris assístere, præséntem Dei vultum cérnere, incircumscriptum lumen vidére, nullo mortis metu áffici, incorruptiónis perpétuæ múnere lætári ?

℟. Coróna áurea super caput ejus, * Expréssa signo sanctitátis, glória honóris, et opus fortitúdinis. ℣. Quóniam prævenísti eum in benedictiónibus dulcédinis : posuísti in cápite ejus corónam de lápide pretióso. Expréssa.

Bened. Cujus festum cólimus.

Lectio viii.

Sed ad hæc audíta inardéscit ánimus : jamque illic cupit assístere, ubi se sperat sine fine gaudére. Sed ad magna præmia perveníri non potest, nisi per magnos labóres. Unde et Paulus egrégius prædicátor dicit : Non coronábitur, nisi qui legítime certáverit. Deléctet ergo mentem magnitúdo præmiórum, sed non detérreat certámen labórum. Unde ad se veniéntibus Véritas dicit : Si quis venit ad me, et non odit patrem suum, et matrem, et uxórem, et fílios, et fratres, et soróres, adhuc autem et ánimam suam, non potest meus esse discípulus.

℟. Hic est vere martyr, qui pro Christi nómine sánguinem suum fudit : * Qui minas jú-

dicum non tímuit, nec terrénæ dignitátis glóriam quæsívit, sed ad cœléstia regna pervénit. ℣. Justum dedúxit Dóminus per vias rectas, et osténdit illi regnum Dei. Qui minas. Glória Patri. Qui minas.

Sequens ℟. *dicitur ultimo loco in Festis SS. Martyrum Pontificum Eusebii, Marcelli, Joannis, Silverii, Martini, et Pontiani.*

℟. Dómine prævenísti eum in benedictiónibus dulcédinis: * Posuísti in cápite ejus corónam de lápide pretióso. ℣. Vitam pétiit a te, et tribuísti ei longitúdinem diérum in sæculum sæculi. Posuísti. Glória Patri. Posuísti.

Bened. Ad societátem.

LECTIO IX.

SED percontári libet, quómodo paréntes, et carnáliter propínquos præcípimur odísse, qui jubémur et inimícos dilígere? Et certe Véritas de uxóre dicit: Quod Deus conjúnxit, homo non séparet. Et Paulus ait: Viri dilígite uxóres vestras, sicut et Christus Ecclésiam. Ecce, discípulus uxórem diligéndam prædicat, cum magíster dicat: Qui uxórem non odit, non potest meus esse discípulus. Numquid áliud judex núntiat, áliud præco clamat? An simul et odísse póssumus, et dilígere? Sed si vim præcépti perpéndimus, utrúmque ágere per discretiónem valémus: ut uxórem, et eos, qui nobis carnis cognatióne conjúncti sunt, et quos próximos nóvimus, diligámus; et quos adversários in via Dei pátimur, odiéndo et fugiéndo nesciámus.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

AD LAUDES

ET PER HORAS.

Ant. t. 1. Qui me conféssus fúerit * coram homínibus, confitébor et ego eum coram Patre meo.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliquis,* p. 16.

Ant. t. 3. Qui séquitur me, * non ámbulat in ténebris, sed habébit lumen vitæ, dicit Dóminus.

Ant. t. 1. Qui mihi minístrat, * me sequátur: et ubi ego sum, illic sit et miníster meus.

Ant. t. 1. Si quis mihi ministráverit, * honorificábit eum Pater meus, qui est in cœlis, dicit Dóminus.

Ant. t. 1. *l* Volo Pater, * ut ubi ego sum, illic sit et miníster meus.

CAPITULUM. *Jac.* 1. *b*

BEATUS vir, qui suffert tentatiónem: quóniam cum probátus fúerit, accípiet corónam vitæ, quam repromísit Deus diligéntibus se.

HYMNUS.

INVICTE martyr, únicum
Patris secútus Fílium,
Victis triúmphas hóstibus,
Victor fruens cœléstibus.
Tui precátus múnere

Nostrum reátum dílue,
Arcens mali contágium,
Vitæ repéllens tædium.

Solúta sunt jam víncula
Tui sacráti córporis:
Nos solve vinclis sæculi
Dono supérni Núminis.

Deo Patri sit glória,
Ejúsque soli Fílio,
Cum Spíritu Paráclito,
Nunc, et per omne sæculum.
Amen.

℣. Justus ut palma florébit.
℟. Sicut cedrus Líbani multiplicábitur.

Ad Bened. Ant. t. 3. d Qui odit * ánimam suam in hoc mundo, in vitam ætérnam custódit eam.

Pro Martyre et Pontifice.

ORATIO.

INFIRMITATEM nostram réspice omnípotens Deus: et quia pondus própriæ actiónis gravat, beáti *N.* Mártyris tui atque Pontíficis intercéssio gloriósa nos prótegat. Per Dóminum nostrum.

ALIA ORATIO.

DEUS, qui nos beáti *N.* Mártyris tui atque Pontíficis ánnua solemnitáte lætíficas: concéde propítius; ut, cujus natalítia cólimus, de ejúsdem étiam protectióne gaudeámus. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Pro Martyre tantum.

ORATIO.

PRÆSTA, quæsumus omnípotens Deus: ut, qui beáti *N.* Mártyris tui natalítia cólimus, intercessióne ejus in tui nóminis amóre roborémur. Per Dóminum.

ALIA ORATIO.

PRÆSTA, quæsumus omnípotens Deus: ut, intercedénte beáto *N.* Mártyre tuo, et a cunctis adversitátibus liberémur in córpore, et a pravis cogitatiónibus mundémur in mente. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

AD TERTIAM.

Ant. Qui séquitur me.

Capitulum, Beátus vir, *ut supra ad Laudes.*

℟. *br.* Glória et honóre, * Coronásti eum Dómine. Glória et honóre. ℣. Et constituísti eum super ópera mánuum tuárum. Coronásti. Glória Patri. Glória et honóre.

℣. Posuísti Dómine super caput ejus. ℟. Corónam de lápide pretióso.

AD SEXTAM.

Ant. Qui mihi minístrat.

CAPITULUM. *Eccli.* 15.

CIBAVIT illum pane vitæ et intelléctus, et aqua sapiéntiæ salutáris potávit illum Dóminus Deus noster.

℟. *br.* Posuísti Dómine, * Super caput ejus. Posuísti. ℣. Corónam de lápide pretióso. Super. Glória Patri. Posuísti.

℣. Magna est glória ejus in salútari tuo. ℟. Glóriam et magnum decórem impónes super eum.

AD NONAM.

Ant. Volo Pater.

CAPITULUM. *Eccli.* 39.

JUSTUS cor suum trádidit ad vigilándum dilúculo ad Dóminum qui fecit illum, et in conspéctu Altíssimi deprecábitur.

℟. *br.* Magna est glória ejus, * In salutári tuo. Magna est. ℣. Glóriam et magnum decórem impónes super eum. In. Glória Patri. Magna.

℣. Justus ut palma florébit. ℟. Sicut cedrus Líbani multiplicábitur.

AD VESPERAS.

Ant. Qui me conféssus, *ut supra, cum reliquis de Laudibus,* p. xxix.

Psalm. Dixit Dóminus, *cum reliquis de Dominica,* p. 123. *et loco ultimi,* Crédidi, *p.* xiv.

Capitulum, Beátus vir.

Hymnus, Deus tuórum mílitum, *p.* xix.

℣. Justus ut palma florébit. ℟. Sicut cedrus Líbani multiplicábitur.

Ad Magnif. Ant. t. 1. Qui vult veníre post me, * ábneget semetípsum, et tollat crucem suam, et sequátur me.

ALIÆ LECTIONES

PRO UNO MARTYRE.

IN II NOCTURNO.

De Expositióne S. Ambrósii Epíscopi in Psalmum centésimum décimum octávum.

LECTIO IV.

Sermone 21.

PRINCIPES persecúti sunt me gratis : et a verbis tuis trepidávit cor meum. Bene hoc Martyr dicit, quod injúste persecutiónum torménta sustíneat : qui nihil rapúerit, nullum violéntus opprésserit, nullíus sánguinem fúderit, nullíus thorum putáverit esse violándum : qui nihil légibus débeat, et gravióra latrónum sustinére cogátur supplícia : qui loquátur juste, et non audiátur : qui loquátur plena salútis, et impugnétur : ut possit dícere : Cum loquébar illis, impugnábant me gratis. Gratis ígitur persecutiónem pátitur, qui impugnátur sine crímine : impugnátur ut nóxius, cum sit in tali confessióne laudábilis : impugnátur quasi venéficus, qui in nómine Dómini gloriátur, cum píetas virtútum ómnium fundaméntum sit.

℟. Honéstum, *p.* xxv.

LECTIO V.

VERE frustra impugnátur, qui apud ímpios et infídos impietátis arcéssitur, cum fídei sit magíster. Verum qui gratis impugnátur, fortis debet esse et constans. Quómodo ergo subtéxuit : Et a verbis tuis trepidávit cor meum? Trepidáre infirmitátis est, timóris atque formídinis. Sed est étiam infírmitas ad salútem, est étiam timor sanctórum. Timéte Dóminum omnes sancti ejus : et : Beátus vir, qui timet Dóminum. Qua ratióne beátus? Quia in mandátis ejus cupit nimis.

℟. Desidérium, *p.* xxvj.

LECTIO VI.

PONE ergo Mártyrem inter perícula constitútum, cum inde immánitas bestiárum ad incutiéndum terrórem ínfremat, aliúnde stridor candéntium laminárum, et flamma fornácis ardéntis exæstuet, ex parte ália pérsonent tractus grávium catenárum, hinc cárnifex cruéntus assístat : pone, inquam, circumspectántem ómnia plena supplíciis, deínde cogitántem mandáta divína, illum ignem perpétuum, illud sine fine incéndium perfidórum, illam pœnæ recrudescéntis ærúmnam : trepidáre corde, ne, dum præséntibus cedat, perpétuis se dedat exítiis: perturbári ánimo, dum futúri judícii rhomphæam illam terríbilem quadam conspéctus spécie contuétur. Nonne ad hanc trepidatiónem fidúciæ viri constántis, æquális in eúmdem concúrrit efféctum confidéntia cupiéntis ætérna, et divína trepidántis ?

℟. Stola, *p.* xxvj.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 16. *d*

IN illo témpore : Dixit Jesus discípulis suis : Si quis vult post me veníre, ábneget semetípsum, et tollat crucem suam, et sequátur me. Et réliqua.

Homilía sancti Gregórii Papæ.

Homilia 32. *in Evang.*

QUIA Dóminus ac Redémptor noster novus homo venit in mundum, nova præcépta dedit mundo. Vitæ étenim nostræ véteri in vítiis enutrítæ contrarietátem oppósuit novitátis suæ. Quid enim vetus, quid carnális homo nóverat, nisi sua retinére, aliéna rápere, si posset; concupíscere, si non posset ? Sed cœléstis médicus síngulis quibúsque vítiis obviántia ádhibet medicaménta. Nam sicut arte medicínæ, cálida frígidis, frígida cálidis curántur : ita Dóminus noster contrária oppósuit medicaménta peccátis, ut lúbricis continéntiam, tenácibus largitátem, iracúndis mansuetúdinem, elátis præcíperet humilitátem.

℟. Coróna áurea super, *p.* xxviij.

LECTIO VIII.

CERTE cum se sequéntibus nova mandáta propóneret, dixit : Nisi quis renuntiáverit ómnibus quæ póssidet, non potest meus esse discípulus. Ac si apérte dicat : Qui per vitam véterem aliéna concupíscitis, per novæ conversatiónis stúdium et vestra largímini. Quid vero in hac lectióne dicat, audiámus : Qui vult post me veníre, ábneget semetípsum. Ibi dícitur, ut abnegémus nostra : hic dícitur, ut abnegémus nos. Et fortásse laboriósum non est hómini relínquere sua : sed valde laboriósum est relínquere semetípsum. Minus quippe est abnegáre quod habet : valde

autem multum est, abnegáre quod est.

℟. Hic est, *p.* xxviij.

LECTIO IX.

Ad se autem nobis veniéntibus Dóminus præcépit, ut renuntiémus nostris : quia quicúmque ad fídei agónem vénimus, luctámen contra malígnos spíritus súmimus. Nihil autem malígni spíritus in hoc mundo próprium póssident. Nudi ergo cum nudis luctári debémus. Nam si vestítus quisque cum nudo luctátur, cítius ad terram dejícitur, quia habet unde teneátur. Quid enim sunt terréna ómnia, nisi quædam córporis induménta? Qui ergo contra diábolum ad certámen próperat, vestiménta abjíciat, ne succúmbat.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

COMMUNE

PLURIMORUM MARTYRUM.

AD VESPERAS.

Ant. Omnes sancti, quanta, *cum reliquis de Laudibus,* p. xliij.

Psalm. Dixit Dóminus, *cum reliquis de Dominica,* p. 123, *et loco ultimi, Psalm.* Laudáte Dóminum omnes Gentes, *p.* 127.

CAPITULUM. *Sap.* 3.

Justorum ánimæ in manu Dei sunt, et non tanget illos torméntum mortis. Visi sunt óculis insipiéntium mori : illi autem sunt in pace.

Hiemalis.

HYMNUS.

Sanctorum méritis ínclyta gáudia
Pangámus sócii, géstaque fórtia:
Gliscens fert ánimus prómere cántibus
Victórum genus óptimum.

Hi sunt quos fátue mundus abhórruit:
Hunc fructu vácuum, flóribus áridum
Contempsére tui nóminis ásseclæ,
Jesu Rex bone Cœlitum.

Hi pro te fúrias atque minas truces
Calcárunt hóminum, sævaque vérbera:
His cessit lácerans fórtiter úngula,
Nec carpsit penetrália.

Cædúntur gládiis more bidéntium :
Non murmur résonat, non querimónia;
Sed corde impávido mens bene cónscia
Consérvat patiéntiam.

Quæ vox, quæ póterit lingua retéxere,
Quæ tu Martyribus múnera præparas?
Rubri nam flúido sánguine fúlgidis
Cingunt témpora láureis.

Te summa o Déitas, únaque póscimus,
Ut culpas ábigas, nóxia súbtrahas,

Des pacem fámulis, ut tibi glóriam
Annórum in sériem canant. Amen.

℣. Lætámini in Dómino, et exultáte justi. ℟. Et gloriámini omnes recti corde.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Istórum est enim regnum cœlórum, * qui contempsérunt vitam mundi, et pervenérunt ad præmia regni, et lavérunt stolas suas in sánguine Agni.

Pro pluribus Martyribus Pontificibus.

ORATIO.

BEATORUM Mártyrum, paritérque Pontíficum *N.* et *N.* nos, quæsumus Dómine, festa tueántur: et eórum comméndet orátio veneránda. Per.

Si non fuerint Pontifices.

ORATIO.

DEUS qui nos concédis sanctórum Mártyrum tuórum *N.* et *N.* natalítia cólere: da nobis in ætérna beatitúdine de eórum societáte gaudére. Per Dóminum.

ALIA ORATIO.

DEUS, qui nos ánnua sanctórum Mártyrum tuórum *N.* et *N.* solemnitáte lætíficas: concéde propítius; ut, quorum gaudémus méritis, accendámur exémplis. Per Dóminum.

AD MATUTINUM.

Invitat. Regem Mártyrum Dóminum, * Veníte adorémus.

Psalm. Veníte, exultémus, *p.* 2.

HYMNUS.

CHRISTO profúsum sánguinem,
Et Mártyrum victórias,
Dignámque cœlo láuream
Lætis sequámur vócibus.

Terróre victo sæculi,
Pœnísque spretis córporis,
Mortis sacræ compéndio
Vitam beátam póssident.

Tradúntur igni Mártyres,
Et bestiárum déntibus:
Armáta sævit úngulis
Tortóris insáni manus.

Nudáta pendent víscera:
Sanguis sacrátus fúnditur:
Sed pérmanent immóbiles
Vitæ perénnis grátia.

Te nunc Redémptor quæsumus,
Ut mártyrum consórtio
Jungas precántes sérvulos
In sempitérna sæcula. Amen.

IN I NOCTURNO.

Ant. t. 4. Secus decúrsus aquárum * plantávit víneam justórum, et in lege Dómini fuit volúntas eórum.

PSALMUS 1.

BEATUS vir, qui non ábiit in consílio impiórum, et in via peccatórum non stetit, * et in cáthedra pestiléntiæ non sedit:

Sed in lege Dómini volúntas ejus, * et in lege ejus meditábitur die ac nocte.

Et erit tamquam lignum, quod plantátum est secus decúrsus aquárum, * quod fructum suum dabit in témpore suo:

Et fólium ejus non défluet: *

et ómnia quæcúmque fáciet, prosperabúntur.

Non sic ímpii, non sic: * sed tamquam pulvis, quem prójicit ventus a fácie terræ.

Ideo non resúrgent ímpii in judício : * neque peccatóres in concílio justórum.

Quóniam novit Dóminus viam justórum : * et iter impiórum períbit.

Ant. Secus decúrsus aquárum plantávit víneam justórum, et in lege Dómini fuit volúntas eórum.

Ant. t. 7. Tamquam aurum in fornáce * probávit eléctos Dóminus: et quasi holocáusta accépit eos in ætérnum.

PSALMUS 2.

Quare fremuérunt Gentes, * et pópuli meditáti sunt inánia ?

Astitérunt reges terræ, et príncipes convenérunt in unum * advérsus Dóminum, et advérsus Christum ejus.

Dirumpámus víncula eórum : * et projiciámus a nobis jugum ipsórum.

Qui hábitat in cœlis, irridébit eos: * et Dóminus subsannábit eos.

Tunc loquétur ad eos in ira sua, * et in furóre suo conturbábit eos.

Ego autem constitútus sum Rex ab eo super Sion montem sanctum ejus, * prædicans præcéptum ejus.

Dóminus dixit ad me: * Fílius meus es tu, ego hódie génui te.

Póstula a me, et dabo tibi Gentes hæreditátem tuam, * et possessiónem tuam términos terræ.

Reges eos in virga férrea, * et tamquam vas fíguli confrínges eos.

Et nunc reges intellígite : * erudímini qui judicátis terram.

Servíte Dómino in timóre:* et exultáte ei cum tremóre.

Apprehéndite disciplínam, nequándo irascátur Dóminus, * et pereátis de via justa.

Cum exárserit in brevi ira ejus, * beáti omnes, qui confídunt in eo.

Ant. Tamquam aurum in fornáce probávit eléctos Dóminus : et quasi holocáusta accépit eos in ætérnum.

Ant. t. 7. Si coram homínibus * torménta passi sunt, spes electórum est immortális in ætérnum.

PSALMUS 3.

Domine quid multiplicáti sunt qui tríbulant me ? * multi insúrgunt advérsum me.

Multi dicunt ánimæ meæ: * Non est salus ipsi in Deo ejus.

Tu autem Dómine suscéptor meus es, * glória mea, et exáltans caput meum.

Voce mea ad Dóminum clamávi : * et exaudívit me de monte sancto suo.

Ego dormívi, et soporátus sum : * et exurréxi, quia Dóminus suscépit me.

Non timébo míllia pópuli circundántis me: * exúrge Dó-

mine, salvum me fac Deus meus.

Quóniam tu percussísti omnes adversántes mihi sine causa: * dentes peccatórum contrivísti.

Dómini est salus: * et super pópulum tuum benedíctio tua.

Ant. Si coram homínibus torménta passi sunt, spes electórum est immortális in ætérnum.

℣. Lætámini in Dómino, et exultáte justi. ℟. Et gloriámini omnes recti corde.

Pater noster.

Absolutio, Exáudi Dómine.

℣. Jube domne.

Bened. Benedictióne perpétua.

De Epístola béati Pauli Apóstoli ad Romános.

LECTIO I. *Cap.* 8. *c*

FRATRES, Debitóres sumus non carni, ut secúndum carnem vivámus. Si enim secúndum carnem vixéritis, moriémini: si autem spíritu facta carnis mortificavéritis, vivétis. Quicúmque enim spíritu Dei agúntur, ii sunt fílii Dei. Non enim accepístis spíritum servitútis íterum in timóre, sed accepístis spíritum adoptiónis filiórum, in quo clamámus: Abba (Pater). Ipse enim Spíritus testimónium reddit spirítui nostro, quod sumus fílii Dei. Si autem fílii, et hærédes: hærédes quidem Dei, cohærédes autem Christi: si tamen compátimur, ut et conglorificémur. Exístimo enim quod non sunt condígnæ passiónes hujus témporis ad futúram glóriam, quæ revelábitur in nobis. Nam expectátio creatúræ revelatiónem filiórum Dei expéctat.

℟. Abstérget Deus omnem lácrymam ab óculis sanctórum: et jam non erit ámplius neque luctus, neque clamor, sed nec ullus dolor: * Quóniam prióra transiérunt. ℣. Non esúrient, neque sítient ámplius, neque cadet super illos sol, neque ullus æstus. Quóniam.

Bened. Unigénitus Dei Fílius.

LECTIO II.

SCIMUS autem, quóniam diligéntibus Deum ómnia cooperántur in bonum, iis, qui secúndum propósitum vocáti sunt sancti. Nam quos præscívit, et prædestinávit confórmes fíeri imáginis Fílii sui, ut sit ipse primogénitus in multis frátribus. Quos autem prædestinávit, hos et vocávit: et quos vocávit, hos et justificávit: quos autem justificávit, illos et glorificávit. Quid ergo dicémus ad hæc? Si Deus pro nobis, quis contra nos? Qui étiam próprio Fílio suo non pepércit, sed pro nobis ómnibus trádidit illum: quómodo non étiam cum illo ómnia nobis donávit? Quis accusábit advérsus eléctos Dei? Deus qui justífi-

cat, quis est qui condémnet? Christus Jesus, qui mórtuus est, immo qui et resurréxit, qui est ad déxteram Dei, qui étiam interpéllat pro nobis.

℟. Viri sancti gloriósum sánguinem fudérunt pro Dómino, amavérunt Christum in vita sua, imitáti sunt eum in morte sua: * Et ídeo corónas triumpháles meruérunt. ℣. Unus spíritus, et una fides erat in eis. Et ídeo.

Bened. Spíritus sancti grátia.

LECTIO III.

QUIS ergo nos separábit a charitáte Christi? tribulátio, an angústia, an fames, an núditas, an perículum, an persecútio, an gládius? (Sicut scriptum est: Quia propter te mortificámur tota die: æstimáti sumus sicut oves occisiónis.) Sed in his ómnibus superámus propter eum, qui diléxit nos. Certus sum enim, quia neque mors, neque vita, neque Angeli, neque Principátus, neque Virtútes, neque instántia, neque futúra, neque fortitúdo, neque altitúdo, neque profúndum, neque creatúra ália póterit nos separáre a charitáte Dei, quæ est in Christo Jesu Dómino nostro.

℟. Tradidérunt córpora sua propter Deum ad supplícia: * Et meruérunt habére corónas perpétuas. ℣. Isti sunt qui venérunt ex magna tribulatióne, et lavérunt stolas suas in sánguine Agni. Et meruérunt. Glória Patri. Et.

IN II NOCTURNO.

Ant. t. 8. Dabo sanctis meis * locum nominátum in regno Patris mei, dicit Dóminus.

PSALMUS 14.

DOMINE, quis habitábit in tabernáculo tuo? * aut quis requiéscet in monte sancto tuo?

Qui ingréditur sine mácula, * et operátur justítiam:

Qui lóquitur veritátem in corde suo, * qui non egit dolum in lingua sua:

Nec fecit próximo suo malum, * et oppróbrium non accépit advérsus próximos suos.

Ad níhilum dedúctus est in conspéctu ejus malígnus: * timéntes autem Dóminum gloríficat:

Qui jurat próximo suo, et non décipit, * qui pecúniam suam non dedit ad usúram, et múnera super innocéntem non accépit.

Qui facit hæc, * non movébitur in ætérnum.

Ant. Dabo sanctis meis locum nominátum in regno Patris mei, dicit Dóminus.

Ant. t. 4. Sanctis, qui in terra sunt ejus, * mirificávit omnes voluntátes meas inter illos.

PSALMUS 15.

CONSERVA me Dómine, quóniam sperávi in te. * Dixi Dómino: Deus meus es

tu, quóniam bonórum meórum non eges.

Sanctis, qui sunt in terra ejus, * mirificávit omnes voluntátes meas in eis.

Multiplicátæ sunt infirmitátes eórum : * póstea acceleravérunt.

Non congregábo conventícula eórum de sanguínibus : * nec memor ero nóminum eórum per lábia mea.

Dóminus pars hæreditátis meæ, et cálicis mei : * tu es, qui restítues hæreditátem meam mihi.

Funes cecidérunt mihi in præcláris : * étenim hæréditas mea præclára est mihi.

Benedícam Dóminum, qui tríbuit mihi intelléctum : * ínsuper et usque ad noctem increpuérunt me renes mei.

Providébam Dóminum in conspéctu meo semper : * quóniam a dextris est mihi, ne commóvear.

Propter hoc lætátum est cor meum, et exultávit lingua mea : * ínsuper et caro mea requiéscet in spe.

Quóniam non derelínques ánimam meam in inférno : * nec dabis Sanctum tuum vidére corruptiónem.

Notas mihi fecísti vias vitæ, adimplébis me lætítia cum vultu tuo : * delectatiónes in déxtera tua usque in finem.

Ant. Sanctis, qui in terra sunt ejus, mirificávit omnes voluntátes meas inter illos.

Ant. t. 1. *l* Sancti * qui sperant in Dómino, habébunt fortitúdinem, assúment pennas ut áquilæ, volábunt, et non defícient.

PSALMUS 23.

DOMINI est terra, et plenitúdo ejus : * orbis terrárum, et univérsi qui hábitant in eo.

Quia ipse super mária fundávit eum : * et super flúmina præparávit eum.

Quis ascéndet in montem Dómini? * aut quis stabit in loco sancto ejus ?

Innocens mánibus, et mundo corde, * qui non accépit in vano ánimam suam, nec jurávit in dolo próximo suo.

Hic accípiet benedictiónem a Dómino : * et misericórdiam a Deo salutári suo.

Hæc est generátio quæréntium eum, * quæréntium fáciem Dei Jacob.

Attóllite portas, príncipes, vestras, et elevámini portæ æternáles : * et introíbit Rex glóriæ.

Quis est iste Rex glóriæ ? * Dóminus fortis et potens : Dóminus potens in prælio.

Attóllite portas, príncipes, vestras, et elevámini portæ æternáles : * et introíbit Rex glóriæ.

Quis est iste Rex glóriæ ? * Dóminus virtútum ipse est Rex glóriæ.

Ant. Sancti qui sperant in Dómino, habébunt fortitúdinem, assúment pennas ut

áquilæ, volábunt, et non defícient.

℣. Exúltent justi in conspéctu Dei. ℟. Et delecténtur in lætítia.

Pater noster.

Absolutio, Ipsíus píetas.

℣. Jube domne.

Bened. Deus Pater omnípotens.

Sermo sancti Augustíni Epíscopi.

LECTIO IV.

Serm. 47. de Sanctis.

QUOTIESCUMQUE, fratres charíssimi, sanctórum Mártyrum solémnia celebrámus, ita, ipsis intercedéntibus, expectémus a Dómino cónsequi temporália benefícia, ut ipsos Mártyres imitándo, accípere mereámur ætérna. Ab ipsis enim sanctórum Mártyrum in veritáte festivitátum gáudia celebrántur, qui ipsórum Mártyrum exémpla sequúntur. Solemnitátes enim Mártyrum, exhortatiónes sunt martyriórum: ut imitári non pígeat, quod celebráre deléctat.

℟. Sancti tui Dómine mirábile consecúti sunt iter, serviéntes præcéptis tuis, ut inveniréntur illæsi in aquis válidis: * Terra appáruit árida: et in mari Rubro via sine impediménto. ℣. Quóniam percússit petram, et fluxérunt aquæ, et torréntes inundavérunt. Terra.

Bened. Christus perpétuæ.

LECTIO V.

SED nos vólumus gaudére cum sanctis: et tribulatiónem mundi nólumus sustinére cum ipsis. Qui enim sanctos Mártyres, in quantum potúerit, imitári noluérit, ad eórum beatitúdinem non póterit perveníre. Sed et Paulus Apóstolus prædicat, dicens: Si fuérimus sócii passiónum, érimus et consolatiónum. Et Dóminus in Evangélio: Si mundus vos odit: scitóte quia me priórem vobis ódio hábuit. Recúsat esse in córpore, qui ódium non vult sustinére cum cápite.

℟. Vérbera carníficum non timuérunt sancti Dei, moriéntes pro Christi nómine: * Ut hærédes fíerent in domo Dómini. ℣. Tradidérunt córpora sua propter Deum ad supplícia. Ut hærédes.

Bened. Ignem sui amóris.

LECTIO VI.

SED dicet áliquis: Et quis est, qui possit beatórum Mártyrum vestígia sequi? Huic ego respóndeo, quia non solum Mártyres, sed étiam ipsum Dóminum cum ipsíus adjutório, si vólumus, póssumus imitári. Audi non me, sed ipsum Dóminum géneri humáno clamántem: Díscite a me, quia mitis sum, et húmilis corde. Audi et Petrum Apóstolum admonéntem: Christus passus est pro nobis, relínquens nobis exémplum, ut sequámur vestígia ejus.

℟. Tamquam aurum in fornáce probávit eléctos Dóminus, et quasi holocáusti hóstiam accépit illos : et in témpore erit respéctus illórum : * Quóniam donum et pax est eléctis Dei. ℣. Qui confídunt in illum, intélligent veritátem : et fidéles in dilectióne acquiéscent illi. Quóniam. Glória Patri. Quóniam.

IN III NOCTURNO.

Ant. t. 4. Justi autem * in perpétuum vivent, et apud Dóminum est merces eórum.

PSALMUS 32.

EXULTATE justi in Dómino : * rectos decet collaudátio.

Confitémini Dómino in cíthara : * in psaltério decem chordárum psállite illi.

Cantáte ei cánticum novum : * bene psállite ei in vociferatióne.

Quia rectum est verbum Dómini, * et ómnia ópera ejus in fide.

Díligit misericórdiam et judícium : * misericórdia Dómini plena est terra.

Verbo Dómini cœli firmáti sunt : * et spíritu oris ejus omnis virtus eórum.

Cóngregans sicut in utre aquas maris : * ponens in thesáuris abyssos.

Tímeat Dóminum omnis terra : * ab eo autem commoveántur omnes inhabitántes orbem.

Quóniam ipse dixit, et facta sunt : * ipse mandávit, et creáta sunt.

Dóminus díssipat consília Géntium : * réprobat autem cogitatiónes populórum, et réprobat consília príncipum.

Consílium autem Dómini in ætérnum manet : * cogitatiónes cordis ejus in generatiónem et generatiónem.

Beáta gens, cujus est Dóminus Deus ejus; * pópulus, quem elégit in hæreditátem sibi.

De cœlo respéxit Dóminus : * vidit omnes fílios hóminum.

De præparáto habitáculo suo * respéxit super omnes, qui hábitant terram.

Qui finxit singillátim corda eórum : * qui intélligit ómnia ópera eórum.

Non salvátur rex per multam virtútem : * et gigas non salvábitur in multitúdine virtútis suæ.

Fallax equus ad salútem : * in abundántia autem virtútis suæ non salvábitur.

Ecce óculi Dómini super metuéntes eum : * et in eis, qui sperant super misericórdia ejus :

Ut éruat a morte ánimas eórum : * et alat eos in fame.

Anima nostra sústinet Dóminum : * quóniam adjútor et protéctor noster est.

Quia in eo lætábitur cor nostrum : * et in nómine sancto ejus sperávimus.

Fiat misericórdia tua Dó-

mine super nos: * quemádmodum sperávimus in te.

Ant. Justi autem in perpétuum vivent, et apud Dóminum est merces eórum.

Ant. t. 1. *f* Tradidérunt * córpora sua in mortem, ne servírent idólis : ídeo coronáti póssident palmam.

PSALMUS 33.

BENEDICAM Dóminum in omni témpore : * semper laus ejus in ore meo.

In Dómino laudábitur ánima mea : * áudiant mansuéti, et læténtur.

Magnificáte Dóminum mecum : * et exaltémus nomen ejus in idípsum.

Exquisívi Dóminum, et exaudívit me : * et ex ómnibus tribulatiónibus meis erípuit me.

Accédite ad eum, et illumináminι : * et fácies vestræ non confundéntur.

Iste pauper clamávit, et Dóminus exaudívit eum : * et de ómnibus tribulatiónibus ejus salvávit eum.

Immíttet Angelus Dómini in circúitu timéntium eum : * et erípiet eos.

Gustáte, et vidéte quóniam suávis est Dóminus : * beátus vir, qui sperat in eo.

Timéte Dóminum omnes sancti ejus, * quóniam non est inópia timéntibus eum.

Dívites eguérunt et esuriérunt : * inquiréntes autem Dóminum non minuéntur omni bono.

Veníte fílii, audíte me : * timórem Dómini docébo vos.

Quis est homo qui vult vitam : * díligit dies vidére bonos?

Próhibe linguam tuam a malo : * et lábia tua ne loquántur dolum.

Divérte a malo, et fac bonum : * inquíre pacem, et perséquere eam.

Oculi Dómini super justos : * et aures ejus in preces eórum.

Vultus autem Dómini super faciéntes mala : * ut perdat de terra memóriam eórum.

Clamavérunt justi, et Dóminus exaudívit eos : * et ex ómnibus tribulatiónibus eórum liberávit eos.

Juxta est Dóminus iis, qui tribuláto sunt corde : * et húmiles spíritu salvábit.

Multæ tribulatiónes justórum : * et de ómnibus his liberábit eos Dóminus.

Custódit Dóminus ómnia ossa eórum : * unum ex his non conterétur.

Mors peccatórum péssima : * et qui odérunt justum, delínquent.

Rédimet Dóminus ánimas servórum suórum : * et non delínquent omnes qui sperant in eo.

Ant. Tradidérunt córpora sua in mortem, ne servírent idólis : ídeo coronáti póssident palmam.

Ant. t. 4. Ecce merces * sanctórum copiósa est apud

Deum : ipsi vero mórtui sunt pro Christo, et vivent in ætérnum.

PSALMUS 45.

DEUS noster refúgium, et virtus : * adjútor in tribulatiónibus, quæ invenérunt nos nimis.

Proptérea non timébimus dum turbábitur terra : * et transferéntur montes in cor maris.

Sonuérunt, et turbátæ sunt aquæ eórum : * conturbáti sunt montes in fortitúdine ejus.

Flúminis ímpetus lætíficat civitátem Dei : * sanctificávit tabernáculum suum Altíssimus.

Deus in médio ejus, non commovébitur : * adjuvábit eam Deus mane dilúculo.

Conturbátæ sunt Gentes, et inclináta sunt regna : * dedit vocem suam, mota est terra.

Dóminus virtútum nobíscum : * suscéptor noster Deus Jacob.

Veníte, et vidéte ópera Dómini, quæ pósuit prodígia super terram : * áuferens bella usque ad finem terræ.

Arcum cónteret, et confrínget arma : * et scuta combúret igni.

Vacáte, et vidéte quóniam ego sum Deus : * exaltábor in Géntibus, et exaltábor in terra.

Dóminus virtútum nobíscum : * suscéptor noster Deus Jacob.

Ant. Ecce merces sanctórum copiósa est apud Deum : ipsi vero mórtui sunt pro Christo, et vivent in ætérnum.

℣. Justi autem in perpétuum vivent. ℟. Et apud Dóminum est merces eórum.

Pater noster.

Absolutio. A vínculis.

℣. Jube domne.

Bened. Evangélica léctio.

Léctio sancti Evangélii secúndum Lucam.

LECTIO VII. *Cap.* 21. *c*

IN illo témpore : Dixit Jesus discípulis suis : Cum audiéritis prælia, et seditiónes, nolíte terréri : opórtet primum hæc fíeri, sed nondum statim finis. Et réliqua.

Homília S. Gregórii Papæ.

Hom. 35. *in Evang.*

DOMINUS ac Redémptor noster peritúri mundi præcurréntia mala denúntiat, ut eo minus pertúrbent veniéntia, quo fúerint præscíta. Minus enim jácula fériunt quæ prævidéntur : et nos tolerabílius mundi mala suscípimus, si contra hæc per præsciéntiæ clypeum munímur. Ecce enim dicit : Cum audiéritis prælia, et seditiónes, nolíte terréri : opórtet enim primum hæc fíeri, sed nondum statim finis. Pensánda sunt verba Redemptóris nostri, per quæ nos áliud intérius, áliud extérius passúros esse denúntiat. Bella quippe ad hostes pértinent, seditiónes ad cives. Ut ergo

nos índicet intérius exteriúsque turbári, áliud nos fatétur ab hóstibus, áliud a frátribus pérpeti.

℟. Propter testaméntum Dómini, et leges patérnas, sancti Dei perstitérunt in amóre fraternitátis : * Quia unus fuit semper spíritus in eis, et una fides. ℣. Ecce quam bonum, et quam jucúndum habitáre fratres in unum. Quia.

Bened. Quorum festum.

LECTIO VIIJ.

SED his malis præveniéntibus, quia non statim finis sequátur, adjúngit : Surget gens contra gentem, et regnum advérsus regnum : et terræmótus magni erunt per loca, et pestiléntiæ, et fames, terrorésque de cœlo, et signa magna erunt. Ultima tribulátio multis tribulatiónibus prævenítur : et per crebra mala, quæ prævéniunt, indicántur mala perpétua, quæ subsequéntur. Et ídeo post bella et seditiónes non statim finis : quia multa debent mala præcúrrere, ut malum váleant sine fine nuntiáre.

℟. Sancti mei, qui in carne pósiti, certámen habuístis : * Mercédem labóris ego reddam vobis. ℣. Veníte benedícti Patris mei, percípite regnum. Mercédem. Glória. Mercédem.

Sequens ℟. *dicitur post* VIII *vel* II *Lectionem in Festo plurimorum Martyrum fratrum.*

℟. Hæc est vera fratérnitas, quæ numquam pótuit violári certámine : qui effúso sánguine secúti sunt Dóminum : * Contemnéntes aulam régiam, pervenérunt ad regna cœléstia. ℣. Ecce quam bonum, et quam jucúndum habitáre fratres in unum. Contemnéntes. Glória Patri. Contemnéntes.

Bened. Ad societátem.

LECTIO IX.

SED cum tot signa perturbatiónis dicta sint, opórtet ut eórum consideratiónem bréviter per síngula perstringámus : quia necésse est, ut ália e cœlo, ália e terra, ália ab eleméntis, ália ab homínibus patiámur. Ait enim : Surget gens contra gentem, ecce perturbátio hóminum : erunt terræmótus magni per loca, ecce respéctus iræ désuper : erunt pestiléntiæ, ecce inæquálitas córporum : erit fames, ecce sterílitas terræ : terrorésque de cœlo et tempestátes, ecce inæquálitas áeris. Quia ergo ómnia consummánda sunt, ante consummatiónem ómnia perturbántur : et qui in cunctis delíquimus, in cunctis ferímur : ut impleátur quod dícitur : Et pugnábit pro eo orbis terrárum contra insensátos.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

AD LAUDES

ET PER HORAS.

Ant. t. 8. Omnes sancti, * quanta passi sunt torménta, ut secúri pervenírent ad palmam martyrii.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliquis*, p. 16.

Ant. t. 8. Cum palma * ad regna pervenérunt sancti, corónas decóris meruérunt de manu Dei.

Ant. t. 1. Córpora sanctórum * in pace sepúlta sunt: et vivent nómina eórum in ætérnum.

Ant. t. 4. Mártyres Dómini * Dóminum benedícite in ætérnum.

Ant. t. 8. *f* Mártyrum chorus * laudáte Dóminum de cœlis, allelúia.

CAPITULUM. *Sap.* 3.

JUSTORUM ánimæ in manu Dei sunt, et non tanget illos torméntum mortis. Visi sunt óculis insipiéntium mori: illi autem sunt in pace.

HYMNUS.

REX gloriόse Mártyrum,
Coróna confiténtium,
Qui respuéntes térrea
Perdúcis ad cœléstia:

Aurem benígnam prótinus
Inténde nostris vócibus:
Trophæa sacra pángimus:
Ignósce quod delíquimus.

Tu vincis inter Mártyres,
Parcísque Confessóribus:
Tu vince nostra crímina,
Largítor indulgéntiæ.

Deo Patri sit glória,
Ejúsque soli Fílio,
Cum Spíritu Paráclito,
Nunc, et per omne sæculum.
Amen.

℣. Exultábunt sancti in glória. ℟. Lætabúntur in cubílibus suis.

Ad Bened. Ant. t. 5. Vestri capílli cápitis * omnes numeráti sunt: nolíte timére, multis passéribus melióres estis vos.

Pro pluribus Martyribus Pontificibus.

ORATIO.

BEATORUM Mártyrum, paritérque Pontíficum *N.* et *N.* nos, quæsumus Dómine, festa tueántur: et eórum comméndet orátio veneránda. Per.

Si non fuerint Pontifices.

ORATIO.

DEUS, qui nos concédis sanctórum Mártyrum tuórum *N.* et *N.* natalítia colére: da nobis in ætérna beatitúdine de eórum societáte gaudére. Per Dóminum.

ALIA ORATIO.

DEUS, qui nos ánnua sanctórum Mártyrum tuórum *N.* et *N.* solemnitáte lætíficas: concéde propítius; ut quorum gaudémus méritis, accendámur exémplis. Per.

AD TERTIAM.

Ant. Cum palma.

Capit. Justórum, *ut supra.*

℟. *br.* Lætámini in Dómino, * Et exultáte justi. Lætámini. ℣. Et gloriámini omnes recti corde. Et exultáte. Glória Patri. Lætámini.

℣. Exúltent justi in conspéctu Dei. ℟. Et delectántur in lætítia.

AD SEXTAM.

Ant. Córpora sanctórum.

CAPITULUM. *Sap.* 10. *c*

REDDIDIT Deus mercédem labórum sanctórum suó-

rum, et dedúxit illos in via mirábili : et fuit illis in velaménto diéi, et in luce stellárum nocte.

℟. *br.* Exúltent justi, * In conspéctu Dei. Exúltent. ℣. Et delecténtur in lætítia. In conspéctu. Glória Patri. Exúltent.

℣. Justi autem in perpétuum vivent. ℟. Et apud Dóminum est merces eórum.

AD NONAM.

Ant. Mártyrum chorus.

Capitulum. *Sap.* 3.

Fulgebunt justi, et tamquam scintíllæ in arundinéto discúrrent. Judicábunt natiónes, et dominabúntur pópulis : et regnábit Dóminus illórum in perpétuum.

℟. *br.* Justi autem, * In perpétuum vivent. Justi. ℣. Et apud Dóminum est merces eórum. In perpétuum. Glória Patri. Justi.

℣. Exultábunt sancti in glória. ℟. Lætabúntur in cubílibus suis.

AD VESPERAS.

Ant. t. 2. Isti sunt sancti, * qui pro testaménto Dei sua córpora tradidérunt, et in sánguine Agni lavérunt stolas suas.

Psalmus, Dixit Dóminus, *p.* 123, *cum reliquis de Dominica : loco ultimo, Psalm.* Crédidi, *p.* xiv.

Ant. t. 2. Sancti per fidem * vicérunt regna, operáti sunt justítiam, adépti sunt repromissiónes.

Ant. t. 8. Sanctórum velut * áquilæ juvéntus renovábitur : florébunt sicut lílium in civitáte Dómini.

Ant. t. 7. Abstérget Deus * omnem lácrymam ab óculis sanctórum : et jam non erit ámplius neque luctus, neque clamor, sed nec ullus dolor : quóniam prióra transiérunt.

Ant. t. 8. In cœléstibus regnis * sanctórum habitátio est, et in ætérnum réquies eórum.

Capitulum et Hymnus, ut in primis Vesperis, p. xxxiij.

℣. Exultábunt sancti in glória. ℟. Lætabúntur in cubílibus suis.

Ad Magnif. Ant. t. 6. Gaudent in cœlis * ánimæ sanctórum, qui Christi vestígia sunt secúti : et quia pro ejus amóre sánguinem suum fudérunt, ídeo cum Christo exúltant sine fine.

ALIÆ LECTIONES

Pro pluribus Martyribus.

IN II NOCTURNO.

Sermo sancti Joánnis Chrysóstomi.

Lectio iv.

Serm. 1. *de Martyr. t.* 3.

Nemo est qui nésciat Mártyrum glórias ad hoc divíno consílio a Dei pópulis frequentári, ut et illis débitus honor dicétur, et nobis virtútis exémpla, favénte Christo, monstréntur ; ut, dum hæc ita celebrári perspícimus, cognoscámus quanta eos glória má-

neat in cœlis, quorum natalítia táliter celebrántur in terris : quo possímus étiam ipsi tálibus provocári exémplis, virtúte pari, devotióne consímili ac fide : ut Christo præstánte, dimicáre, et víncere hostem possímus : ut, parta victória, cum iísdem sanctis in regnis cœléstibus triumphémus.

℟. Sancti tui, *p.* xxxix.

LECTIO V.

Quis est enim, qui eórum volens mérito copulári, nisi prius constántiam eórum téneat, sectétur fidem, imitétur virtútem passiónis; eórum glóriam páribus vitæ lineaméntis aut invéniat, aut exquírat? Qui etsi martyrio par esse non possit, tamen múneris tanti dignitáte se quisque bonis áctibus dignum præbeat. Adest enim clementíssimus Deus, qui desiderántibus suis aut martyrium præbeat, aut sine martyrio cum sanctis præmia divína retríbuat.

℟. Vérbera, *p.* xxxix.

LECTIO VI.

Ut enim infirmátur peccátor advérsis, ita justus tentatiónibus roborátur. Sic dimicárunt advérsus peccátum sancti : sic et laborándo fortióres, et moriéndo victóres effécti sunt. Nullus athléta sine certámine fórtior dici, nullus sine victória póterit coronári. Nemo miles sine prælio hostem subjécit : nemo sine bello imperatórem proméruit. Habes Christiáne competéntia arma quibus hostem expúgnes: habes fortíssima tela, quibus inimícum debélles.

℟. Tamquam aurum, *p.* xl.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Lucam.

LECTIO VII. *Cap.* 6. *c*

In illo témpore : Descéndens Jesus de monte, stetit in loco campéstri, et turba discipulórum ejus, et multitúdo copiósa plebis ab omni Judæa, et Jerúsalem, et marítima, et Tyri, et Sidónis. Et réliqua.

Homilía sancti Ambrósii Epíscopi.

Lib. 5. *in Lucam*, *cap.* 6. *post initium.*

Adverte ómnia diligénter, quómodo et cum Apóstolis ascéndat, et descéndat ad turbas. Quómodo enim turba nisi in húmili Christum vidéret? Non séquitur ad excélsa, non ascéndit ad sublímia. Dénique ubi descéndit, invénit infírmos : in excélsis enim infírmi esse non possunt. Hinc étiam Matthæus docet, in inferióribus débiles esse sanátos. Prius enim unusquísque sanándus est, ut paulátim virtútibus procedéntibus ascéndere possit ad montem. Et ídeo quemque in inferióribus sanat, hoc est, a libídine révocat, injúriam cæcitátis avértit. Ad vúlnera nostra descéndit : ut usu quodam et cópia suæ natúræ, compartícipes nos fáciat esse regni cœléstis.

℟. Propter, *p.* xliij.

LECTIO VIII.

BEATI páuperes, quia vestrum est regnum Dei. Quátuor tantum beatitúdines sanctus Lucas domínicas pósuit, octo vero sanctus Matthæus : sed in illis octo istæ quátuor sunt, et in quátuor istis illæ octo. Hic enim quátuor velut virtútes ampléxus est cardináles : ille in illis octo mysticum númerum reservávit. Pro octáva enim multi inscribúntur Psalmi : et mandátum áccipis octo illis partem dare fortásse benedictiónibus. Sicut enim spei nostræ octáva perféctio est, ita octáva summa virtútum est.

℟. Sancti mei, *p.* xliij.

LECTIO IX.

SED prius quæ sunt amplióra videámus. Beáti, inquit, páuperes, quóniam vestrum est regnum Dei. Primam benedictiónem hanc utérque Evangelísta pósuit. Ordine enim prima est, et parens quædam generatíoque virtútum : quia qui contémpserit sæculária, ipse merébitur sempitérna : nec potest quisquam méritum regni cœléstis adipísci, qui mundi cupiditáte pressus, emergéndi non habet facultátem.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

COMMUNE

CONFESSORIS PONTIFICIS.

AD VESPERAS.

Ant. Ecce sacérdos magnus, *cum reliquis de Laudibus*, p. lvij.

Psalm. Dixit Dóminus, *cum reliquis de Dominica*, p. 123, *et loco ultimi*, *Psalm.* Laudáte Dóminum omnes Gentes, *p.* 127.

CAPITULUM. *Eccli.* 44. *c*

ECCE sacérdos magnus, qui in diébus suis plácuit Deo, et invéntus est justus : et in témpore iracúndiæ factus est reconciliátio.

HYMNUS.

ISTE Conféssor Dómini, coléntes,
Quem pie laudant pópuli per orbem,
Hac die lætus méruit beátas
Scándere sedes.

Si non est dies obitus, dicatur :

Hac die lætus méruit suprémos
Laudis honóres.

Qui pius, prudens, húmilis, pudícus,
Sóbriam duxit sine labe vitam,
Donec humános animávit auræ
Spíritus artus.

Cujus ob præstans méritum frequénter,
Ægra quæ passim jacuére membra,
Víribus morbi dómitis, salúti
Restituúntur.

Noster hinc illi Chorus obsequéntem
Cóncinit laudem, celebrésque palmas;
Ut piis ejus précibus juvémur
Omne per ævum.

Sit salus illi, decus, atque virtus,

Qui super cœli sólio corúscans,
Totíus mundi sériem gubérnat
Trinus et unus.
Amen.

℣. Amávit eum Dóminus, et ornávit eum. ℟. Stolam glóriæ índuit eum.

Ad Magnif. Ant. t. 2. Sacérdos et Póntifex, * et virtútum ópifex, pastor bone in pópulo, ora pro nobis Dóminum.

Pro Doctoribus in utrisque Vesperis ad Magnif. Ant. t. 2. O Doctor óptime.

Oratio, Deus qui pópulo tuo, *ut infra,* p. lxj.

Pro Confessore Pontifice.

ORATIO.

DA, quæsumus omnípotens Deus : ut beáti *N.* Confessóris tui atque Pontíficis veneránda solémnitas, et devotiónem nobis áugeat, et salútem. Per Dóminum

ALIA ORATIO.

EXAUDI, quæsumus Dómine, preces nostras, quas in beáti *N.* Confessóris tui atque Pontíficis solemnitáte deférimus : et qui tibi digne méruit famulári, ejus intercedéntibus méritis ab ómnibus nos absólve peccátis. Per Dóminum.

AD MATUTINUM.

Invitat. Regem Confessórum Dóminum, * Veníte adorémus.

Psalm. Veníte, exultémus, p. 2.

Hymnus, Iste Conféssor, *ut supra,* p. xlvij.

IN I NOCTURNO.

Ant. t. 3. *r* Beátus vir, * qui in lege Dómini meditátur : volúntas ejus pérmanet die ac nocte, et ómnia quæcúmque fáciet, semper prosperabúntur.

PSALMUS 1.

BEATUS vir, qui non ábiit in consílio impiórum, et in via peccatórum non stetit, * et in cáthedra pestiléntiæ non sedit :

Sed in lege Dómini volúntas ejus, * et in lege ejus meditábitur die ac nocte.

Et erit tamquam lignum, quod plantátum est secus decúrsus aquárum, * quod fructum suum dabit in témpore suo :

Et fólium ejus non défluet : * et ómnia quæcúmque fáciet, prosperabúntur.

Non sic ímpii, non sic : * sed tamquam pulvis, quem prójicit ventus a fácie terræ.

Ideo non resúrgent ímpii in judício : * neque peccatóres in concílio justórum.

Quóniam novit Dóminus viam justórum : * et iter impiórum períbit.

Ant. Beátus vir, qui in lege Dómini meditátur : volúntas ejus pérmanet die ac nocte, et ómnia quæcúmque fáciet, semper prosperabúntur.

Ant. t. 1. *f* Beátus * iste sanctus, qui confísus est in Dómino, prædicávit præcéptum Dómini, constitútus est in monte sancto ejus.

PSALMUS 2.

QUARE fremuérunt Gentes, * et pópuli meditáti sunt inánia?

Astitérunt Reges terræ, et príncipes convenérunt in unum * advérsus Dóminum, et advérsus Christum ejus.

Dirumpámus víncula eórum: * et projiciámus a nobis jugum ipsórum.

Qui hábitat in cœlis irridébit eos: * et Dóminus subsannábit eos.

Tunc loquétur ad eos in ira sua, * et in furóre suo conturbábit eos.

Ego autem constitútus sum Rex ab eo super Sion montem sanctum ejus, * prædicans præcéptum ejus.

Dóminus dixit ad me: * Fílius meus es tu, ego hódie génui te.

Póstula a me, et dabo tibi Gentes hæreditátem tuam, * et possessiónem tuam términos terræ.

Reges eos in virga férrea, * et tamquam vas fíguli confrínges eos.

Et nunc reges intellígite: * erudímini qui judicátis terram.

Servíte Dómino in timóre: * et exultáte ei cum tremóre.

Apprehéndite disciplínam nequándo irascátur Dóminus, * et pereátis de via justa.

Cum exárserit in brevi ira ejus, * beáti omnes, qui confídunt in eo.

Ant. Beátus iste sanctus, qui confísus est in Dómino, prædicávit præceptum Dómini, constitútus est in monte sancto ejus.

Ant. t. 8. Tu es glória mea, * tu es suscéptor meus, Dómine: tu exáltans caput meum, et exaudísti me de monte sancto tuo.

PSALMUS 3.

DOMINE quid multiplicáti sunt qui tríbulant me? * multi insúrgunt advérsum me.

Multi dicunt ánimæ meæ: * Non est salus ipsi in Deo ejus.

Tu autem Dómine suscéptor meus es, * gloria mea, et exáltans caput meum.

Voce mea ad Dóminum clamávi: * et exaudívit me de monte sancto suo.

Ego dormívi, et soporátus sum: * et exurréxi, quia Dóminus suscépit me.

Non timébo míllia pópuli circumdántis me: * exúrge Dómine, salvum me fac Deus meus.

Quóniam tu percussísti omnes adversántes mihi sine causa: * dentes peccatórum contrivísti.

Dómini est salus: * et super pópulum tuum benedictio tua.

Ant. Tu es glória mea, tu es suscéptor meus Dómine: tu exáltans caput meum, et exaudísti me de monte sancto tuo.

℣. Amávit eum Dóminus, et ornávit eum. ℟. Stolam glóriæ induit eum.

Pater noster.

Absolutio, Exáudi Dómine.

℣. Jube domne.

Bened. Benedictióne perpétua.

De Epístola prima beáti Pauli Apóstoli ad Timótheum.

LECTIO I. *Cap.* 3.

FIDELIS sermo : Si quis Episcopátum desíderat, bonum opus desíderat. Opórtet ergo Epíscopum irreprehensíbilem esse, uníus uxóris virum, sóbrium, prudéntem, ornátum, pudícum, hospitálem, doctórem, non vinoléntum, non percussórem, sed modéstum; non litigiósum, non cúpidum, sed suæ dómui bene præpósitum, fílios habéntem súbditos cum omni castitáte. Si quis autem dómui suæ præésse nescit, quómodo Ecclésiæ Dei diligéntiam habébit? Non neóphytum : ne in supérbiam elátus, in judícium íncidat diáboli. Opórtet autem illum et testimónium habére bonum ab iis qui foris sunt, ut non in oppróbrium íncidat, et in láqueum diáboli.

℟. Euge serve bone et fidélis, quia in pauca fuísti fidélis, supra multa te constítuam; * Intra in gáudium Dómini tui. ℣. Dómine, quinque talénta tradidísti mihi, ecce ália quinque superlucrátus sum. Intra.

Bened. Unigénitus Dei Fílius.

De Epístola ad Titum.

LECTIO II. *Cap.* 1. *b*

OPORTET enim Epíscopum sine crímine esse, sicut Dei dispensatórem : non supérbum, non iracúndum, non vinoléntum, non percussórem, non turpis lucri cúpidum : sed hospitálem, benígnum, sóbrium, justum, sanctum, continéntem, amplecténtem eum, qui secúndum doctrínam est, fidélem sermónem : ut potens sit exhortári in doctrína sana, et eos, qui contradícunt, argúere. Sunt enim multi étiam inobediéntes, vaníloqui, et seductóres; máxime qui de circumcisióne sunt : quos opórtet redárgui : qui univérsas domos subvértunt, docéntes quæ non opórtet, turpis lucri grátia.

℟. Ecce sacérdos magnus, qui in diébus suis plácuit Deo : * Ideo jurejurándo fecit illum Dóminus créscere in plebem suam. ℣. Benedictiónem ómnium Géntium dedit illi, et testaméntum suum confirmávit super caput ejus. Ideo jurejurándo.

Bened. Spíritus sancti grátia.

LECTIO III. *Cap.* 2.

TU autem lóquere quæ decent sanam doctrínam : senes ut sóbrii sint, pudíci, prudéntes, sani in fide, in dilectióne, in patiéntia : anus simíliter in hábitu sancto, non criminatríces, non multo vino serviéntes, bene docéntes : ut prudéntiam dóceant adolescéntulas, ut viros suos ament, fílios suos díligant, prudéntes, castas, sóbrias

domus curam habéntes, benígnas, súbditas viris suis, ut non blasphemétur verbum Dei. Júvenes simíliter hortáre ut sóbrii sint. In ómnibus teípsum præbe exémplum bonórum óperum, in doctrína, in integritáte, in gravitáte, verbum sanum, irreprehensíbile : ut is, qui ex advérso est, vereátur, nihil habens malum dícere de nobis.

℟. Jurávit Dóminus, et non pœnitébit eum : * Tu es sacérdos in ætérnum secúndum órdinem Melchísedech. ℣. Dixit Dóminus Dómino meo : Sede a dextris meis. Tu es sacérdos. Glória Patri. Tu es sacérdos.

IN II NOCTURNO.

Ant. t. 2. Invocántem exaudívit * Dóminus sanctum suum, Dóminus exaudívit eum, et constítuit eum in pace.

PSALMUS 4.

Cum invocárem, exaudívit me Deus justítiæ meæ : * in tribulatióne dilatásti mihi.

Miserére mei, * et exáudi oratiónem meam.

Fílii hóminum úsquequo gravi corde? * ut quid dilígitis vanitátem, et quæritis mendácium?

Et scitóte quóniam mirificávit Dóminus sanctum suum : * Dóminus exáudiet me, cum clamávero ad eum.

Irascímini, et nolíte peccáre : * quæ dícitis in córdibus vestris, in cubílibus vestris compungímini.

Sacrificáte sacrifícium justítiæ, et speráte in Dómino. * Multi dicunt : Quis osténdit nobis bona?

Signátum est super nos lumen vultus tui Dómine : * dedísti lætítiam in corde meo.

A fructu fruménti, vini, et ólei sui, * multiplicáti sunt.

In pace in idípsum * dórmiam, et requiéscam;

Quóniam tu Dómine singuláriter in spe * constituísti me.

Ant. Invocántem exaudívit Dóminus sanctum suum, Dóminus exaudívit eum, et constítuit eum in pace.

Ant. t. 8. Læténtur omnes, * qui sperant in te Dómine : quóniam tu benedixísti justo, scuto bonæ voluntátis tuæ coronásti eum.

PSALMUS 5.

Verba mea áuribus pércipe Dómine, * intéllige clamórem meum.

Inténde voci oratiónis meæ, * Rex meus et Deus meus.

Quóniam ad te orábo : * Dómine mane exáudies vocem meam.

Mane astábo tibi, et vidébo : * quóniam non Deus volens iniquitátem tu es.

Neque habitábit juxta te malígnus : * neque permanébunt injústi ante óculos tuos.

Odísti omnes, qui operántur iniquitátem : * perdes

omnes, qui loquúntur mendácium.

Virum sánguinum et dolósum abominábitur Dóminus : * ego autem in multitúdine misericórdiæ tuæ,

Introíbo in domum tuam : * adorábo ad templum sanctum tuum in timóre tuo.

Dómine deduc me in justítia tua : * propter inimícos meos dírige in conspéctu tuo viam meam.

Quóniam non est in ore eórum véritas : * cor eórum vanum est.

Sepúlchrum patens est guttur eórum, linguis suis dolóse agébant, * júdica illos Deus.

Décidant a cogitatiónibus suis, secúndum multitúdinem impietátum eórum expélle eos, * quóniam irritavérunt te Dómine.

Et læténtur omnes ,qui sperant in te, * in ætérnum exultábunt : et habitábis in eis.

Et gloriabúntur in te omnes, qui díligunt nomen tuum, * quóniam tu benedíces justo.

Dómine, ut scuto bonæ voluntátis tuæ * coronásti nos.

Ant. Læténtur omnes, qui sperant in te Dómine : quóniam tu benedixísti justo, scuto bonæ voluntátis tuæ coronásti eum.

Ant. t. 1. Dómine Dóminus noster, * quam admirábile est nomen tuum in univérsa terra ! quia glória et honóre coronásti sanctum tuum, et constituísti eum super ópera mánuum tuárum.

PSALMUS 8.

DOMINE Dóminus noster, * quam admirábile est nomen tuum in univérsa terra !

Quóniam eleváta est magnificéntia tua * super cœlos.

Ex ore infántium et lacténtium perfecísti laudem propter inimícos tuos, * ut déstruas inimícum et ultórem.

Quóniam vidébo cœlos tuos, ópera digitórum tuórum : * lunam et stellas, quæ tu fundásti.

Quid est homo, quod memor es ejus ? * aut fílius hóminis, quóniam vísitas eum ?

Minuísti eum paulo minus ab Angelis, glória et honóre coronásti eum : * et constituísti eum super ópera mánuum tuárum.

Omnia subjecísti sub pédibus ejus, * oves et boves univérsas : ínsuper et pecóra campi ;

Vólucres cœli, et pisces maris, * qui perámbulant sémitas maris.

Dómine Dóminus noster, * quam admirâbile est nomen tuum in univérsa terra !

Ant. Dómine Dóminus noster, quam admirábile est nomen tuum in univérsa terra ! quia glória et honóre coronásti sanctum tuum, et constituísti eum super ópera mánuum tuárum.

℣. Elégit eum Dóminus sacerdótem sibi. ℟. Ad sacrificándum ei hóstiam laudis.

Pater noster.

Absolutio, Ipsíus píetas.

℣. Jube domne.

Bened. Deus Pater omnípotens.

Sermo S. Máximi Episcopi.

LECTIO IV.

Homilia 59. *quæ est* 2. *de S. Eusebio Vercellensi.*

AD sancti ac beatíssimi Patris nostri *N*. cujus hódie festa celebrámus, laudes addidísse áliquid, decerpsísse est; síquidem virtútum ejus grátia non sermónibus exponénda est, sed opéribus comprobánda. Cum enim dicat Scriptúra : Glória patris est fílius sápiens : quantæ hujus sunt glóriæ, qui tantórum filiórum sapiéntia, et devotióne lætátur ? In Christo enim Jesu per Evangélium ipse nos génuit.

℟. Invéni David servum meum, oleo sancto meo unxi eum : * Manus enim mea auxiliábitur ei. ℣. Nihil profíciet inimícus in eo, et fílius iniquitátis non nocébit ei. Manus.

Bened. Christus perpétuæ.

LECTIO V.

QUIDQUID ígitur in hac sancta plebe potest esse virtútis et grátiæ, de hoc quasi quodam fonte lucidíssimo, ómnium rivulórum púritas emanávit. Etenim quia castitátis pollébat vigóre, quia abstinéntiæ gloriabátur angústiis, quia blandiméntis erat præditus lenitátis, ómnium cívium in Deum provocávit afféctum : quia Pontíficis administratióne fulgébat, plures e discípulis relíquit sui sacerdótii successóres.

℟. Pósui adjutórium super poténtem, et exaltávi eléctum de plebe mea : * Manus enim mea auxiliábitur ei. ℣. Invéni David servum meum, óleo sancto meo unxi eum. Manus.

Bened. Ignem sui amóris.

LECTIO VI.

BENE et cóngrue in hac die, quam nobis beáti Patris nostri *N*. ad paradisum tránsitus exultábilem reddit, præséntis Psalmi versículum decantávimus : In memória ætérna erit justus. Digne enim in memóriam vértitur hóminum, qui ad gáudium tránsiit Angelórum. Dicit sermo divínus : Ne laudes hóminem in vita sua : tamquam si díceret : Lauda post vitam, magnífica post consummatiónem. Dúplici enim ex causa utílius est hóminum magis memóriæ laudis dare, quam vitæ; ut illo potíssimum témpore mérita sanctitátis extóllas, quando nec laudántem adulátio movet, nec laudátum tentet elátio.

℟. Iste est qui ante Deum magnas virtútes operátus est, et omnis terra doctrína ejus repléta est : * Ipse intercédat pro peccátis omnium populórum. ℣. Iste est qui contém-

psit vitam mundi, et pervénit ad cœléstia regna. Ipse intercédat. Glória Patri. Ipse intercédat.

IN III NOCTURNO.

Ant. t. 8. Dómine, iste sanctus * habitábit in tabernáculo tuo, operátus est justítiam, requiéscet in monte sancto tuo.

PSALMUS 14.

DOMINE quis habitábit in tabernáculo tuo? * aut quis requiéscet in monte sancto tuo?

Qui ingréditur sine mácula, * et operátur justítiam:

Qui lóquitur veritátem in corde suo, * qui non egit dolum in lingua sua:

Nec fecit próximo suo malum: * et oppróbrium non accépit advérsus próximos suos.

Ad níhilum dedúctus est in conspéctu ejus malígnus: * timéntes autem Dóminum gloríficat:

Qui jurat próximo suo, et non décipit, * qui pecúniam suam non dedit ad usúram, et múnera super innocéntem non accépit.

Qui facit hæc, * non movébitur in ætérnum.

Ant. Dómine, iste sanctus habitábit in tabernáculo tuo, operátus est justítiam, requiéscet in monte sancto tuo.

Ant. t. 8. Vitam pétiit * a te, et tribuísti ei, Dómine: glóriam et magnum decórem imposuísti super eum: posuísti in cápite ejus corónam de lápide pretióso.

PSALMUS 20.

DOMINE in virtúte tua lætábitur rex: * et super salutáre tuum exultábit veheménter.

Desidérium cordis ejus tribuísti ei: * et voluntáte labiórum ejus non fraudásti eum.

Quóniam prævenísti eum in benedictiónibus dulcédinis: * posuísti in cápite ejus corónam de lápide pretióso.

Vitam pétiit a te: * et tribuísti ei longitúdinem diérum in sæculum, et in sæculum sæculi.

Magna est glória ejus in salutári tuo: * glóriam et magnum decórem impónes super eum.

Quóniam dabis eum in benedictiónem in sæculum sæculi: * lætificábis eum in gáudio cum vultu tuo.

Quóniam rex sperat in Dómino: * et in misericórdia Altíssimi non commovébitur.

Inveniátur manus tua ómnibus inimícis tuis: * déxtera tua invéniat omnes qui te odérunt.

Pones eos ut clíbanum ignis in témpore vultus tui: * Dóminus in ira sua conturbábit eos, et devorábit eos ignis.

Fructum eórum de terra perdes: * et semen eórum a fíliis hóminum.

Quóniam declinavérunt in

te mala : * cogitavérunt consília, quæ non potuérunt stabilíre.

Quóniam pones eos dorsum : * in relíquiis tuis præparábis vultum eórum.

Exaltáre Dómine in virtúte tua : * cantábimus et psallémus virtútes tuas.

Ant. Vitam pétiit a te, et tribuísti ei, Dómine : glóriam et magnum decórem imposuísti super eum : posuísti in cápite ejus corónam de lápide pretióso.

Ant. t. 7. *r* Hic accípiet * benedictiónem a Dómino, et misericórdiam a Deo salutári suo : quia hæc est generátio quæréntium Dóminum.

PSALMUS 23.

DOMINI est terra, et plenitúdo ejus ; * orbis terrárum, et univérsi qui hábitant in eo.

Quia ipse super mária fundávit eum : * et super flúmina præparávit eum.

Quis ascéndet in montem Dómini : * aut quis stabit in loco sancto ejus ?

Innocens mánibus et mundo corde, * qui non accépit in vano ánimam suam, nec jurávit in dolo próximo suo.

Hic accípiet benedictiónem a Dómino : * et misericórdiam a Deo salutári suo.

Hæc est generátio quæréntium eum, * quæréntium fáciem Dei Jacob.

Attóllite portas, príncipes, vestras, et elevámini portæ æternáles : * et introíbit Rex glóriæ.

Quis est iste Rex glóriæ ? * Dóminus fortis et potens : Dóminus potens in prælio.

Attóllite portas, príncipes, vestras, et elevámini portæ æternáles, * et introíbit Rex glóriæ.

Quis est iste Rex glóriæ ? * Dóminus virtútum ipse est Rex glóriæ.

Ant. Hic accípiet benedictiónem a Dómino, et misericórdiam a Deo salutári suo : quia hæc est generátio quæréntium Dóminum.

℣. Tu es sacérdos in ætérnum. ℟. Secúndum órdinem Melchísedech.

Pater noster.

Absolutio, A vínculis.

℣. Jube domne.

Bened. Evangélica léctio.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 25.

IN illo témpore : Dixit Jesus discípulis suis parábolam hanc : Homo péregre profíciscens, vocávit servos suos, et trádidit illis bona sua. Et réliqua.

Homilía S. Gregórii Papæ.

Homilia 9. *in Evang.*

LECTIO sancti Evangélii, fratres charíssimi, sollícite consideráre nos ádmonet, ne nos, qui plus céteris in hoc mundo accepísse áliquid cérnimur, ab Auctóre mundi grávius inde judicémur. Cum enim augéntur dona, ratiónes

étiam crescunt donórum. Tanto ergo esse humílior, atque ad serviéndum Deo prómptior quisque debet ex múnere, quanto se obligatiórem esse conspícit in reddénda ratióne. Ecce homo, qui péregre profíciscitur, servos suos vocat, eísque ad negótium taléntà partítur. Post multum vero témporis positúrus ratiónem revértitur. Bene operántes pro apportáto lucro remúnerat, servum vero a bono ópere torpéntem damnat.

℟. Amávit eum Dóminus, et ornávit eum, stolam glóriæ índuit eum : * Et ad portas paradísi coronávit eum. ℣. Induit eum Dóminus loríçam fídei, et ornávit eum. Et.

Bened. Cujus festum cólimus.

LECTIO VIII.

QUIS ítaque iste homo est, qui péregre profíciscitur, nisi Redémptor noster, qui in ea carne quam assúmpserat, ábiit in cœlum? Carnis enim locus próprius terra est : quæ quasi ad peregrína dúcitur, dum per Redemptórem nostrum in cœlo collocátur. Sed homo iste péregre profíciscens servis suis bona sua trádidit, quia fidélibus suis spirituália dona concéssit. Et uni quidem quinque talénta, álii duo, álii vero commísit unum. Quinque étenim sunt córporis sensus : vidélicet, visus, audítus, gustus, odorátus, et tactus. Quinque ergo taléntis, donum quinque sénsuum, id est, exteriórum sciéntia exprímitur. Duóbus vero, intelléctus et operátio designátur. Uníus autem talénti nómine, intelléctus tantúmmodo designátur.

℟. Sint lumbi vestri præcíncti, et lucérnæ ardéntes in mánibus vestris : * Et vos símiles homínibus expectántibus dóminum suum, quando revertátur a núptiis. ℣. Vigiláte ergo, quia nescítis qua hora Dóminus vester ventúrus sit. Et vos. Glória Patri. Et vos.

Bened. Ad societátem.

LECTIO IX.

SED is, qui quinque talénta accéperat, ália quinque lucrátus est : quia sunt nonnúlli, qui etsi intérna ac mystica penetráre nésciunt, pro intentióne tamen supérnæ pátriæ docent recta quos possunt, de ipsis exterióribus, quæ accepérunt, duplum taléntum portant : dumque se a carnis petulántia, et a terrenárum rerum ámbitu, atque a visibílium voluptáte custódiunt, ab his étiam álios admonéndo compéscunt. Et sunt nonnúlli, qui quasi duóbus taléntis ditáti, intelléctum atque operatiónem percípiunt, subtília de intérnis intélligunt, mira in exterióribus operántur. Cumque et intelligéndo et operándo áliis prædicant, quasi duplicátum de negótio lucrum repórtant.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

AD LAUDES

ET PER HORAS.

Ant. t. 7. Ecce sacérdos magnus, * qui in diébus suis plácuit Deo, et invéntus est justus.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliquis*, p. 16.

Ant. t. 7. Non est invéntus * símilis illi, qui conserváret legem Excélsi.

Ant. t. 8. Ideo jurejurándo * fecit illum Dóminus créscere in plebem suam.

Ant. t. 7. Sacerdótes Dei * benedícite Dóminum : servi Dómini hymnum dícite Deo, allelúia.

Ant. t. 7. *f* Serve bone * et fidélis, intra in gáudium Dómini tui.

CAPITULUM. *Eccli.* 44. *c*

ECCE sacérdos magnus, qui in diébus suis plácuit Deo, et invéntus est justus : et in témpore iracúndiæ factus est reconciliátio.

HYMNUS.

JESU Redémptor ómnium,
Perpes coróna Præsulum,
In hac die cleméntius
Indúlgeas precántibus;
Tui sacri qua nóminis
Conféssor almus cláruit :
Hujus celébrat ánnua
Devóta plebs solémnia.
Qui rite mundi gáudia
Hujus cadúca réspuens,
Æternitátis præmio
Potítur inter Angelos.
Hujus benígnus ánnue
Nobis sequi vestígia :
Hujus precátu sérvulis
Dimítte noxam críminis.
Sit Christe Rex piíssime,
Tibi, Patríque glória,
Cum Spíritu Paráclito,
Nunc, et per omne sæculum.
Amen.

℣. Justum dedúxit Dóminus per vias rectas. ℟. Et osténdit illi regnum Dei.

Ad Bened. Ant. t. 1. *r* Euge serve bone * et fidélis, quia in pauca fuísti fidélis, supra multa te constítuam, dicit Dóminus.

ORATIO.

DA, quæsumus omnípotens Deus : ut beáti *N.* Confessóris tui atque Pontíficis veneránda solémnitas, et devotiónem nobis áugeat, et salútem. Per Dóminum.

ALIA ORATIO.

EXAUDI, quæsumus Dómine, preces nostras, quas in beáti *N.* Confessóris tui atque Pontíficis solemnitáte deférimus : et qui tibi digne méruit famulári, ejus intercedéntibus méritis ab ómnibus nos absólve peccátis. Per Dóminum.

AD TERTIAM.

Ant. Non est invéntus.

Capitulum, Ecce sacérdos, *ut supra.*

℟. *br.* Amávit eum Dóminus, * Et ornávit eum. Amávit. ℣. Stolam glóriæ índuit eum. Et ornávit. Glória Patri. Amávit eum.

℣. Elégit eum Dóminus sacerdótem sibi. ℟. Ad sacrificándum ei hóstiam laudis.

AD SEXTAM.

Ant. Ideo jurejurándo.

Capitulum. *Eccli.* 44. *c*

NON est invéntus símilis illi, qui conserváret legem Excélsi : ídeo jurejurándo fecit illum Dóminus créscere in plebem suam.

℟. *br.* Elégit eum Dóminus, * Sacerdótem sibi. Elégit. ℣. Ad sacrificándum ei hostiam laudis. Sacerdótem. Glória Patri. Elégit.

℣. Tu es sacérdos in ætérnum. ℟. Secúndum órdinem Melchísedech.

AD NONAM.

Ant. Serve bone.

Capitulum. *Eccli.* 45. *c*

FUNGI sacerdótio, et habére laudem in nómine ipsíus, et offérre illi incénsum dignum in odórem suavitátis.

℟. *br.* Tu es sacérdos, * In ætérnum. Tu es. ℣. Secúndum órdinem Melchísedech. In ætérnum. Glória Patri. Tu es sacérdos.

℣. Justum dedúxit Dóminus per vias rectas. ℟. Et osténdit illi regnum Dei.

AD VESPERAS.

Ant. Ecce sacérdos magnus, *cum reliq. de Laud.*, p. lvij.

Psalm. Dixit Dóminus, *cum reliquis de Dominica,* p. 123, *et loco ultimi,* Meménto, *p.* 134.

Capitulum et Hymnus ut supra in I Vesp., p. xlvij.

℣. Justum dedúxit Dóminus per vias rectas. ℟. Et osténdit illi regnum Dei.

Ad Magnif. Ant. t. 1. *r* Amávit eum Dóminus, * et ornávit eum : stolam glóriæ índuit eum, et ad portas paradísi coronávit eum.

Sequens Ant. dicitur ad Magnif. in secundis Vesperis pro solis summis Pontificibus.

Ant. t. 1. Dum esset summus Póntifex, * terréna non métuit, sed ad cœléstia regna gloriósus migrávit.

Si occurrat celebrari Festum plurim. Pontif. et Confess. Officium fit ut supra : sed in Orat. et Sermone, quæ ponuntur in singulari, dicantur in plurali ; et in primo Nocturno legantur sequentes Lect. de Script.

De libro Ecclesiástici.

Lectio i. *Cap.* 44.

LAUDEMUS viros gloriósos, et paréntes nostros in generatióne sua. Multam glóriam fecit Dóminus magnificéntia sua a sæculo. Dominántes in potestátibus suis, hómines magni virtúte, et prudéntia sua prædíti, nuntiántes in Prophétis dignitátem Prophetárum, et imperántes in præsénti pópulo, et virtúte prudéntiæ pópulis sanctíssima verba. In perítia sua requiréntes modos músicos, et narrántes cármina scripturárum.

℟. Euge serve bone, p. l.

Lectio ii.

HOMINES dívites in virtúte, pulchritúdinis stúdium

habéntes: pacificántes in dómibus suis. Omnes isti in generatiónibus gentis suæ glóriam adépti sunt, et in diébus suis habéntur in laúdibus. Qui de illis nati sunt, reliquérunt nomen narrándi laudes eórum: et sunt quorum non est memória: periérunt quasi qui non fúerint: et nati sunt, quasi non nati, et fílii ipsórum cum ipsis.

℟. Ecce sacérdos magnus, p. l.

LECTIO III.

SED illi viri misericórdiæ sunt, quorum pietátes non defuérunt: cum sémine eórum pérmanent bona, hæréditas sancta nepótes eórum, et in testaméntis stetit semen eórum: et fílii eórum propter illos usque in ætérnum manent: semen eórum et glória eórum non derelinquétur. Córpora ipsórum in pace sepúlta sunt, et nomen eórum vivit in generatiónem et generatiónem. Sapiéntiam ipsórum narrent pópuli, et laudem eórum núntiet Ecclésia.

℟. Jurávit, p. lj.

ALIÆ LECTIONES

PRO PONTIFICE ET CONFESS.

IN II NOCTURNO.

Sermo S. Máximi Epíscopi.

LECTIO IV.

Ex Homil. 59. *quæ est* 2. *de S. Eusebio.*

BEATI Patris *N.* mérita jam in tuto pósita secúri magnificémus: qui gubernáculum fídei viríliter tenens, ánchoram spei tranquílla jam in statióne compósuit, et plenam cœléstibus divítiis et ætérnis mércibus navem optáto in líttore collocávit: qui contra omnes adversários scutum timóris Dei támdiu infatigabíliter ténuit, donec ad victóriam perveníret. Quid enim fuit totus vitæ illíus cursus, nisi unus cum vígili hoste conflíctus?

℟. Invéni David, p. liij.

LECTIO V.

QUANTIS hic cæcis a via veritátis errántibus, et de summa jam in profúndum rupe pendéntibus, amíssum réddidit visum, et illum, quo Christus viderétur, reparávit intúitum? Quantórum áuribus surdis, et infidelitátis obturatióne damnátis, ad percipiéndam vocem cœléstium mandatórum, pretiósum infúdit audítum, ut vocánti Deo ad misericórdiam respondérent per obediéntiam? Quantos intrínsecus vulnerátos, Angélici oris arte et oratiónum, ab infirmitáte curávit?

℟. Posui adjutórium, p. liij.

LECTIO VI.

QUANTOS per longam incúriam peccáti labe resolútos, et quadam lepræ contagióne perfúsos, castigatiónibus et exhortatiónibus expiándo, Deo in se operánte mundávit? Quantórum ánimas vivéntes in córpore jam defúnctas, et delictórum mole

óbrutas ac sepúltas, ad emendatiónem tamquam ad lucem vocándo, Deo resuscitávit; ut Dómini sui admirándus imitátor, jam mórtuas Deo, e contrário mortíficet vitáli morte peccáto?

℟. Iste est, *p.* liij.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 24. *d*

In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Vigiláte, quia nescítis qua hora Dóminus vester ventúrus sit. Et réliqua.

Homilía sancti Hilárii Epíscopi.

Comment. in Matth. cap. 26 *in fine.*

Ut ignorántiam illam diéi ómnibus táciti, non sine útilis siléntii ratióne esse scirémus, vigiláre nos Dóminus propter advéntum furis admónuit, et oratiónum assiduitáte deténtos, ómnibus præceptórum suórum opéribus inhærére. Furem enim esse osténdit zábulum, ad detrahénda ex nobis spólia pervígilem, et córporum nostrórum dómibus insidiántem; ut ea incuriósis nobis, et somno déditis, consiliórum suórum atque illecebrárum jáculis perfódiat. Parátos ígitur esse nos cónvenit: quia diéi ignorátio inténtam sollicitúdinem suspénsæ expectatiónis exágitet.

℟. Amávit, *p.* lvj.

LECTIO VIII. *Cap.* 27.

Quisnam est fidélis servus et prudens, quem constítuit Dóminus super famíliam suam? Quamquam in commúne nos ad indeféssam vigilántiæ curam adhortétur: speciálem tamen pópuli princípibus, id est Epíscopis, in expectatióne adventúque suo sollicitúdinem mandat. Hunc enim servum fidélem atque prudéntem, præpósitum famíliæ signíficat, cómmoda atque utilitátes commíssi sibi pópuli curántem. Qui si dicto áudiens, et præcéptis obédiens erit, id est, si doctrínæ opportunitáte et veritáte infírma confírmet, disrúpta consólidet, depraváta convértat, et verbum vitæ in æternitátis cibum aléndæ famíliæ dispéndat, atque hæc agens, hisque ímmorans deprehendátur; glóriam a Dómino tamquam dispensátor fidélis, et víllicus útilis consequétur, et super ómnia bona constituétur; id est in Dei glória collocábitur, quia nihil sit ultra, quod mélius sit.

℟. Sint lumbi, *p.* lvj.

LECTIO IX.

Quod si cóntuens longam Dei patiéntiam, quæ in proféctum humánæ salútis exténditur, advérsum consérvos insoléscet, et sæculi malis vitiísque se tradet, præséntium tantum curam in cultu ventris exércens: desperáta die Dóminus advéniet, eúmque a

bonis, quæ spopónderat, dívidet, portionémque ejus cum hypócritis in pœnæ æternitáte constítuet : quia advéntum desperáverit, quia mandátis non obtemperáverit, quia præséntibus studúerit, quia vita Géntium víxerit, quia desperatióne judícii commíssam sibi famíliam fame, siti, cæde vexáverit.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

PRO DOCTORIBUS.

Ad Magnif. in utrisque Vesperis.

Ant. t. 2. O Doctor óptime, * Ecclésiæ sanctæ lumen, beáte *N.* divínæ legis amátor, deprecáre pro nobis Fílium Dei.

ORATIO.

Deus, qui pópulo tuo ætérnæ salútis beátum *N.* minístrum tribuísti : præsta quæsumus; ut, quem Doctórem vitæ habúimus in terris, intercessórem habére mereámur in cœlis. Per Dóminum.

Lectiones sequentes leguntur in Festis Doctorum; Officium autem in illis fit de Confessoribus Pontificibus, vel non Pontificibus, pro qualitate Festi.

IN I NOCTURNO.

De libro Ecclesiástici.

LECTIO I. *Cap.* 39.

Sapientiam ómnium antiquórum exquíret sápiens, et in Prophétis vacábit. Narratiónem virórum nominatórum conservábit, et in versútias parabolárum simul introíbit. Occúlta proverbiórum exquíret, et in abscónditis parabolárum conversábitur. In médio magnatórum ministrábit, et in cónspectu præsidis apparébit. In terram alienigenárum géntium pertránsiet : bona enim et mala in homínibus tentábit.

℟. Euge serve bone et fidélis, quia in pauca fuísti fidélis, supra multa te constítuam : * Intra in gáudium Dómini tui. ℣. Dómine quinque talénta tradidísti mihi : ecce ália quinque superlucrátus sum. Intra.

LECTIO II.

Cor suum tradet ad vigilándum dilúculo ad Dóminum, qui fecit illum, et in conspectu Altíssimi deprecábitur. Apériet os suum in oratióne, et pro delíctis suis deprecábitur. Si enim Dóminus magnus volúerit, spíritu intelligéntiæ replébit illum : et ipse tamquam imbres mittet elóquia sapiéntiæ suæ, et in oratióne confitébitur Dómino : et ipse díriget consílium ejus, et disciplínam, et in abscónditis suis consiliábitur.

Pro Doctore Pontifice.

℟. Ecce sacérdos magnus, qui in diébus suis plácuit Deo : * Ideo jurejurándo fecit illum Dóminus créscere in plebem suam. ℣. Benedictiónem ómnium Géntium dedit illi, et testaméntum suum

confirmávit super caput ejus. Ideo.

Pro Doctore non Pontifice.

℟. Justus germinábit sicut lílium, * Et florébit in ætérnum ante Dóminum. ℣. Plantátus in domo Dómini, in átriis domus Dei nostri. Et florébit in ætérnum.

LECTIO III.

IPSE palam fáciet disciplínam doctrínæ suæ, et in lege testaménti Dómini gloriábitur. Collaudábunt multi sapiéntiam ejus, et usque in sæculum non delébitur. Non recédet memória ejus, et nomen ejus requirétur a generatióne in generatiónem. Sapiéntiam ejus enarrábunt Gentes, et laudem ejus enuntiábit Ecclésia.

Pro Doctore Pontifice.

℟. Jurávit Dóminus, *p.* lj.

Pro Doctore non Pontifice.

℟. Iste cognóvit, *p.* xxiij.

IN II NOCTURNO.

Ex libro Morálium sancti Gregórii Papæ.

LECTIO IV. *Lib.* 9. *Cap.* 6.

QUI post Oríonas Hyadum nómine, nisi Doctóres sanctæ Ecclésiæ designántur? Qui subdúctis martyribus, eo jam témpore ad mundi notítiam venérunt, quo fides clárius elúcet: et représsa infidelitátis híeme, áltius per corda fidélium sol veritátis calet. Qui remóta tempestáte persecutiónis, explétis longis nóctibus infidelitátis, tunc sanctæ Ecclésiæ orti sunt, cum ei jam per credulitátis vernum lucídior annus aperítur.

Pro Doctore Pontifice.

℟. Invéni David, *p.* liij.

Pro Doctore non Pontifice.

℟. Honéstum, *p.* xxv.

LECTIO V.

NEC immérito Doctóres sancti Hyadum nuncupatióne signántur. Græco quippe elóquio hyetos plúvia vocátur: et Hyades nomen a plúviis accepérunt, quia ortæ procul dúbio imbres ferunt. Bene ergo Hyadum appellatióne expréssi sunt, qui ad statum universális Ecclésiæ, quasi in cœli fáciem dedúcti, super aréntem terram humáni péctoris sanctæ prædicatiónis imbres fudérunt. Si enim prædicatiónis sermo plúvia non esset, Moyses mínime dixísset: Expectétur sicut plúvia elóquium meum: et nequáquam per Isaíam Véritas díceret: Mandábo núbibus meis, ne pluant super eam imbrem: atque hoc, quod paulo ante protúlimus; quamóbrem prohíbitæ sunt stillæ pluviárum.

Pro Doctore Pontifice.

℟. Pósui adjutórium, *p.* liij.

Pro Doctore non Pontifice.

℟. Amávit, *p.* lvj.

LECTIO VI.

DUM ergo Hyades cum plúviis véniunt, ad cœli spátia altióra sol dúcitur: quia apparénte Doctórum sciéntia, dum mens nostra imbre præ-

dicatiónis infúnditur, fídei calor augétur. Et perfúsa terra ad fructum próficit, cum lumen ætheris ignéscit: quia ubérius frugem boni óperis réddimus, dum per sacræ eruditiónis flammam in corde clárius ardémus. Dumque per eos diébus singulis magis magísque sciéntia cœléstis osténditur, quasi intérni nobis lúminis vernum tempus aperítur: ut novus sol nostris méntibus rútilet, et eórum verbis nobis cógnitus, seípso quotídie clárior micet. Urgénte étenim mundi fine, supérna sciéntia próficit, et lárgius cum témpore excréscit.

Pro Doctore Pontifice.

℟. Iste est, *p.* liij.

Pro Doctore non Pontifice.

℟. Iste homo, *p.* lxxj.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 5. *b*

In illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis: Vos estis sal terræ. Quod si sal evanúerit, in quo saliétur? Et réliqua.

Homilía S. Augustini Epíscopi.

Lib. 1 *de Sermone Domini in monte, c.* 6. *tom.* 4.

OSTENDIT Dóminus, fátuos esse judicándos, qui temporálium bonórum vel cópiam sectántes, vel inópiam metuéntes, amíttunt ætérna, quæ nec dari possunt ab homínibus, nec auférri. Itaque si sal infatuátum fúerit, in quo saliétur? Id est, si vos, per quos condiéndi sunt quodámmodo pópuli, metu persecutiónum temporálium amiséritis regna cœlórum; qui erunt hómines, per quos a vobis error auferátur, cum vos elégerit Deus, per quos errórem áuferat ceterórum?

Pro Doctore Pontifice.

℟. Amávit eum Dóminus, et ornávit eum, stolam glóriæ índuit eum: * Et ad portas paradísi coronávit eum. ℣. Induit eum Dóminus lorícam fídei, et ornávit eum. Et ad portas.

Pro Doctore non Pontifice.

℟. Iste est qui ante Deum magnas virtútes operátus est, et de omni corde suo laudávit Dóminum: * Ipse intercédat pro peccátis ómnium populórum. ℣. Ecce homo sine queréla, verus Dei cultor, ábstinens se ab omni ópere malo, et pérmanens in innocéntia sua. Ipse intercédat.

LECTIO VIII.

ERGO ad níhilum valet sal infatuátum, nisi ut mittátur foras, et calcétur ab homínibus. Non ítaque calcátur ab homínibus, qui pátitur persecutiónem; sed qui persecutiónem timéndo infatuátur. Calcári enim non potest, nisi inférior: sed inférior non est, qui quamvis córpore multa in terra sustíneat, corde tamen fixus in cœlo est.

℟. In médio Ecclésiæ apéruit os ejus, * Et implévit eum Dóminus spíritu sapiéntiæ et intelléctus. ℣. Jucunditátem et exultatiónem thesaurizávit super eum. Et implévit. Glória Patri. Et implévit.

LECTIO IX.

Vos estis lumen mundi. Quómodo dixit supérius sal terræ, sic nunc dicit lumen mundi. Nam neque supérius ista terra accipiénda est, quam pédibus corpóreis calcámus : sed hómines, qui in terra hábitant, vel étiam peccatóres, quorum condiéndis et extinguéndis putóribus Apostólicum salem Dóminus misit. Et hic mundum, non cœlum et terram, sed hómines, qui sunt in mundo, vel díligunt mundum, opórtet intélligi, quibus illuminándis Apóstoli missi sunt. Non potest cívitas abscóndi super montem pósita : id est, fundáta super insígnem magnámque justítiam, quam signíficat étiam ipse mons, in quo dísputat Dóminus.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

COMMUNE

CONFESSORIS NON PONTIFICIS.

AD VESPERAS.

Ant. Dómine quinque talénta, *ut infra ad Laudes,* p. lxxvij.

Psalm. Dixit Dóminus, *cum reliquis de Dominica,* p. 123, *et loco ultimi, Psalm.* Laudáte Dóminum omnes Gentes, *p.* 127.

CAPITULUM. *Eccli.* 31.

Beatus vir, qui invéntus est sine mácula : et qui post aurum non ábiit, nec sperávit in pecúnia et thesáuris. Quis est hic, et laudábimus eum ? fecit enim mirabília in vita sua.

HYMNUS.

Iste Conféssor Dómini, coléntes
Quem pie laudant pópuli per orbem,
Hac die lætus méruit beátas
Scándere sedes.

Si non est dies obitus, dicatur :

Hac die lætus méruit suprémos
Laudis honóres.

Qui pius, prudens, húmilis, pudícus,
Sóbriam duxit sine labe vitam,
Donec humános animávit auræ
Spíritus artus.

Cujus ob præstans méritum frequénter,
Ægra quæ passim jacuére membra,
Víribus morbi dómitis, salúti
Restituúntur.

Noster hinc illi Chorus obsequéntem
Cóncinit laudem, celebrésque palmas,
Ut piis ejus précibus juvémur
Omne per ævum.

Sit salus illi, decus, atque virtus,

Qui super cœli sólio corúscans,
Totíus mundi sériem gubérnat
Trinus, et unus.
Amen.

℣. Amávit eum Dóminus, et ornávit eum. ℟. Stolam glóriæ índuit eum.

Ad Magnif. Ant. t. 2. Similábo eum * viro sapiénti, qui ædificávit domum suam supra petram.

ORATIO.

DEUS, qui nos beáti *N.* Confessóris tui ánnua solemnitáte lætíficas : concéde propítius; ut cujus natalítia cólimus, étiam actiónes imitémur. Per.

ALIA ORATIO.

ADESTO Dómine supplicatiónibus nostris, quas in beáti *N.* Confessóris tui solemnitáte deférimus : ut qui nostræ justítiæ fidúciam non habémus; ejus, qui tibi plácuit, précibus adjuvémur. Per.

Si fuerit Abbas.

ORATIO.

INTERCESSIO nos, quæsumus Dómine, beáti *N.* Abbátis comméndet : ut quod nostris méritis non valémus, ejus patrocínio asséquamur. Per.

AD MATUTINUM.

Invitat. Regem Confessórum Dóminum, * Veníte adorémus.

Psalm. Veníte exultémus, p. 2.

Hymnus, Iste Conféssor, *ut supra.*

Hiemalis.

IN I NOCTURNO.

Ant. t. 3. *r* Beátus vir, * qui in lege Dómini meditátur : volúntas ejus pérmanet die ac nocte, et ómnia quæcúmque fáciet, semper prosperabúntur.

PSALMUS 1.

BEATUS vir qui non ábiit in consílio impiórum, et in via peccatórum non stetit, * et in cáthedra pestiléntiæ non sedit :

Sed in lege Dómini volúntas ejus, * et in lege ejus meditábitur die ac nocte.

Et erit tamquam lignum, quod plantátum est secus decúrsus aquárum, * quod fructum suum dabit in témpore suo :

Et fólium ejus non défluet : * et ómnia quæcúmque fáciet, prosperabúntur.

Non sic ímpii, non sic : * sed tamquam pulvis, quem prójicit ventus a fácie terræ.

Ideo non resúrgent ímpii in judício : * neque peccatóres in concílio justórum.

Quóniam novit Dóminus viam justórum : * et iter impiórum períbit.

Ant. Beátus vir, qui in lege Dómini meditátur : volúntas ejus pérmanet die ac nocte, et ómnia quæcúmque fáciet, semper prosperabúntur.

Ant. t. 1. *f* Beátus * iste sanctus, qui confísus est in Dómino, prædicávit præcéptum Dómini, constitútus est in monte sancto ejus.

PSALMUS 2.

QUARE fremuérunt Gentes, * et pópuli meditáti sunt inánia?

Astitérunt reges terræ, et príncipes convenérunt in unum, * advérsus Dóminum, et advérsus Christum ejus.

Dirumpámus víncula eórum: * et projiciámus a nobis jugum ipsórum.

Qui hábitat in cœlis irridébit eos: * et Dóminus subsannábit eos.

Tunc loquétur ad eos in ira sua: * et in furóre suo conturbábit eos.

Ego autem constitútus sum Rex ab eo super Sion montem sanctum ejus, * prædicans præcéptum ejus.

Dóminus dixit ad me: * Fílius meus es tu, ego hódie génui te.

Póstula a me, et dabo tibi Gentes hæreditátem tuam, * et possessiónem tuam términos terræ.

Reges eos in virga férrea, * et tamquam vas fíguli confrínges eos.

Et nunc reges intellígite: * erudímini qui judicátis terram.

Servíte Dómino in timóre: * et exultáte ei cum tremóre.

Apprehéndite disciplínam, nequándo irascátur Dóminus, * et pereátis de via justa.

Cum exárserit in brevi ira ejus, * beáti omnes, qui confídunt in eo.

Ant. Beátus iste sanctus, qui confísus est in Dómino, prædicávit præcéptum Dómini, constitútus est in monte sancto ejus.

Ant. t. 8. Tu es glória * mea, tu es suscéptor meus Dómine: tu exáltans caput meum, et exaudísti me de monte sancto tuo.

PSALMUS 3.

DOMINE, quid multiplicáti sunt qui tríbulant me? * multi insúrgunt advérsum me.

Multi dicunt ánimæ meæ: * Non est salus ipsi in Deo ejus.

Tu autem Dómine suscéptor meus es, * glória mea, et exáltans caput meum.

Voce mea ad Dóminum clamávi: * et exaudívit me de monte sancto suo.

Ego dormívi, et soporátus sum: * et exurréxi, quia Dóminus suscépit me.

Non timébo míllia pópuli circumdántis me: * exúrge Dómine, salvum me fac Deus meus.

Quóniam tu percussísti omnes advérsantes mihi sine causa: * dentes peccatórum contrivísti.

Dómini est salus: * et super pópulum tuum benedíctio tua.

Ant. Tu es glória mea, tu es suscéptor meus Dómine: tu exáltans caput meum, et

exaudísti me de monte sancto tuo.

℣. Amávit eum Dóminus, et ornávit eum. ℟. Stolam glóriæ índuit eum.

Pater noster.

Absolutio, Exáudi Dómine.

℣. Jube domne.

Bened. Benedictióne perpétua.

De libro Sapiéntiæ.

LECTIO I. *Cap.* 4 *b et* 5.

JUSTUS si morte præoccupátus fúerit, in refrigério erit. Senéctus enim venerábilis est, non diutúrna, neque annórum número computáta: cani autem sunt sensus hóminis, et ætas senectútis vita immaculáta. Placens Deo factus est diléctus, et vivens inter peccatóres translátus est. Raptus est ne malítia mutáret intelléctum ejus, aut ne fíctio decíperet ánimam illíus. Fascinátio enim nugacitátis obscúrat bona, et inconstántia concupiscéntiæ transvértit sensum sine malítia. Consummátus in brevi explévit témpora multa : plácita enim erat Deo ánima illíus : propter hoc properávit edúcere illum de médio iniquitátum.

℟. Euge serve bone et fidélis, quia in pauca fuísti fidélis, supra multa te constítuam : * Intra in gáudium Dómini tui. ℣. Dómine quinque talénta tradidísti mihi, ecce ália quinque superlucrátus sum. Intra in gáudium.

Bened. Unigénitus Dei Fílius.

LECTIO II.

POPULI autem vidéntes, et non intelligéntes, nec ponéntes in præcórdiis tália : quóniam grátia Dei et misericórdia est in sanctos ejus, et respéctus in eléctos illíus. Condémnat autem justus mórtuus vivos ímpios, et juvéntus celérius consummáta longam vitam injústi. Vidébunt enim finem sapiéntis, et non intélligent quid cogitáverít de illo Deus, et quare muníerit illum Dóminus. Vidébunt et contémnent eum : illos autem Dóminus irridébit. Et erunt post hæc decidéntes sine honóre, et in contumélia inter mórtuos in perpétuum : quóniam disrúmpet illos inflátos sine voce, et commovébit illos a fundaméntis, et usque ad suprémum desolabúntur.

℟. Justus germinábit sicut lílium : * Et florébit in ætérnum ante Dóminum. ℣. Plantátus in domo Dómini, in átriis domus Dei nostri. Et florébit.

Bened. Spíritus sancti grátia.

LECTIO III.

ET erunt geméntes, et memória illórum períbit. Vénient in cogitatióne peccatórum suórum tímidi, et tradúcent illos ex advérso iniquitátes ipsórum. Tunc stabunt justi in magna constántia ad-

vérsus eos qui se angustiavérunt, et qui abstulérunt labóres eórum. Vidéntes turbabúntur timóre horríbili, et mirabúntur in subitatióne insperátæ salútis, dicéntes intra se, pœniténtiam agéntes, et præ angústia spíritus geméntes. Hi sunt quos habúimus aliquándo in derísum, et in similitúdinem impropérii. Nos insensáti vitam illórum æstimabámus insániam, et finem illórum sine honóre : ecce quómodo computáti sunt inter fílios Dei, et inter sanctos sors illórum est.

℟. Iste cognóvit justítiam, et vidit mirabília magna, et exorávit Altíssimum : * Et invéntus est in número sanctórum. ℣. Iste est qui contémpsit vitam mundi, et pervénit ad cœléstia regna. Et invéntus. Glória Patri. Et invéntus.

IN II NOCTURNO.

Ant. t. 2. Invocántem exaudívit * Dóminus sanctum suum, Dóminus exaudívit eum, et constítuit eum in pace.

PSALMUS 4.

Cum invocárem exaudívit me Deus justítiæ meæ : * in tribulatióne dilatásti mihi.

Miserére mei, * et exáudi oratiónem meam.

Fílii hóminum úsquequo gravi corde ?* ut quid dilígitis vanitátem, et quæritis mendácium ?

Et scitóte quóniam mirificávit Dóminus sanctum suum : * Dóminus exáudiet me, cum clamávero ad eum.

Irascímini, et nolíte peccáre : * quæ dícitis in córdibus vestris, in cubílibus vestris compungímini.

Sacrificáte sacrifícium justítiæ, et speráte in Dómino. * Multi dicunt : Quis osténdit nobis bona ?

Signátum est super nos lumen vultus tui Dómine : * dedísti lætítiam in corde meo.

A fructu fruménti, vini, et ólei sui, * multiplicáti sunt.

In pace in idípsum * dórmiam, et requiéscam ;

Quóniam tu Dómine singuláriter in spe * constituísti me.

Ant. Invocántem exaudívit Dóminus sanctum suum, Dóminus exaudívit eum, et constítuit eum in pace.

Ant. t. 8. Læténtur omnes, * qui sperant in te Dómine : quóniam tu benedixísti justo, scuto bonæ voluntátis tuæ coronásti eum.

PSALMUS 5.

Verba mea áuribus pércipe Dómine, * intéllige clamórem meum.

Inténde voci oratiónis meæ, * Rex meus et Deus meus.

Quóniam ad te orábo : * Dómine, mane exáudies vocem meam.

Mane astábo tibi, et vidébo : * quóniam non Deus volens iniquitátem tu es.

Neque habitábit juxta te

malígnus : * neque permanébunt injústi ante óculos tuos.

Odísti omnes qui operántur iniquitátem : * perdes omnes, qui loquúntur mendácium.

Virum sánguinum et dolósum abominábitur Dóminus : * ego autem in multitúdine misericórdiæ tuæ,

Introíbo in domum tuam : * adorábo ad templum sanctum tuum in timóre tuo.

Dómine deduc me in justítia tua : * propter inimícos meos dírige in conspéctu tuo viam meam.

Quóniam non est in ore eórum véritas : * cor eórum vanum est.

Sepúlchrum patens est guttur eórum, línguis suis dolóse agébant, * júdica illos Deus.

Décidant a cogitatiónibus suis, secúndum multitúdinem impietátum eórum expélle eos, * quóniam irritavérunt te Dómine.

Et læténtur omnes, qui sperant in te, * in ætérnum exultábunt : et habitábis in eis.

Et gloriabúntur in te omnes, qui díligunt nomen tuum, * quóniam tu benedíces justo.

Dómine, ut scuto bonæ voluntátis tuæ * coronásti nos.

Ant. Læténtur omnes, qui sperant in te Dómine : quóniam tu benedixísti justo, scuto bonæ voluntátis tuæ coronásti eum.

Ant. t. 1. *l* Dómine Dóminus noster, * quam admirábile est nomen tuum in univérsa terra ! quia glória et honóre coronásti sanctum tuum, et constituísti eum super ópera mánuum tuárum.

PSALMUS 8.

DOMINE Dóminus noster, * quam admirábile est nomen tuum in univérsa terra !

Quóniam eleváta est magnificéntia tua * super cœlos.

Ex ore infántium et lacténtium perfecísti laudem propter inimícos tuos, * ut déstruas inimícum et ultórem.

Quóniam vidébo cœlos tuos, ópera digitórum tuórum : * lunam et stellas, quæ tu fundásti.

Quid est homo, quod memor es ejus ? * aut fílius hóminis, quóniam vísitas eum ?

Minuísti eum paulo minus ab Angélis, glória et honóre coronásti eum : * et constituísti eum super ópera mánuum tuárum.

Omnia subjecísti sub pédibus ejus : * oves et boves univérsas : ínsuper et pécora campi ;

Vólucres cœli, et pisces maris, * qui perámbulant sémitas maris.

Dómine Dóminus noster, * quam admirábile est nomen tuum in univérsa terra !

Ant. Dómine Dóminus noster, quam admirábile est nomen tuum in univérsa terra ! quia glória et honóre coronásti sanctum tuum, et con-

stituísti eum super ópera mánuum tuárum.

℣. Os justi meditábitur sapiéntiam. ℟. Et lingua ejus loquétur judícium.

Pater noster.

Absolutio, Ipsíus píetas.

℣. Jube domne.

Bened. Deus pater omnípotens.

Sermo sancti Joánnis Chrysóstomi.

LECTIO IV.

In Orat. de S. Philogonio, tom. 3.

BEATI *N.* dies, cujus festivitátem celebrámus, ad ipsíus recte factórum enarratiónem linguam nostram evocávit : síquidem hódie beátus iste ad tranquíllam omnísque perturbatiónis expértem vitam tránsiit : eóque navígium áppulit, ubi deínceps non póterit metúere naufrágium, nec ullam ánimi perturbatiónem, aut dolórem. Et quid mirum est, si locus ille purus est ab omni moléstia ánimi, cum Paulus homínibus adhuc in hac vita degéntibus loquens dicat : Semper gaudéte, sine intermissióne oráte?

℟. Honéstum fecit illum Dóminus, et custodívit eum ab inimícis, et a seductóribus tutávit illum : * Et dedit illi claritátem ætérnam. ℣. Justum dedúxit Dóminus per vias rectas, et osténdit illi regnum Dei. Et.

Bened. Christus perpétuæ.

LECTIO V.

QUOD si hic, ubi morbi, ubi insectatiónes, ubi præmatúræ mortes, ubi calúmniæ, ubi invídiæ, ubi perturbatiónes, ubi iræ, ubi cupiditátes, ubi innumerábiles insídiæ, ubi quotidiánæ sollicitúdines, ubi perpétua sibíque succedéntia mala sunt, innúmeros ex omni parte dolóres afferéntia, Paulus dixit fíeri posse ut semper gaudeámus, si quis paúlulum ex rerum mundanárum flúctibus eréxerit caput, vitámque suam recte composúerit : multo magis, postquam hinc demigravérimus, fácile cómpotes érimus ejus boni, cum hæc ómnia subláta fúerint, advérsa valetúdo, morbi, peccándi matéria, ubi non est meum ac tuum, frígidum illud verbum, et quidquid est malórum in vitam nostram ínvehens, innumeráque gignens bella.

℟. Amávit eum Dóminus, et ornávit eum, stolam glóriæ índuit eum : * Et ad portas paradísi coronávit eum. ℣. Induit eum Dóminus loricam fídei, et ornávit eum. Et ad.

Bened. Ignem sui amóris.

LECTIO VI.

QUAMOBREM maximópere grátulor hujus Sancti felicitáti, quod quamquam translátus est, atque hanc, quæ apud nos est, civitátem relíquit, tamen in álteram adscríptus est civitátem, nempe

Dei : et digréssus ab hac Ecclésia, ad illam pervénit, quæ est primogenitórum descriptórum in cœlis : ac relíctis hisce festis, tránsiit ad celebritátem Angelórum. Etenim quod et cívitas sursum sit, et Ecclésia, et celébritas, audi Paulum dicéntem : Accessístis ad civitátem Dei vivéntis, Jerúsalem cœléstem, et Ecclésiam primitivórum, qui conscrípti sunt in cœlis, et ad multórum míllium Angelórum frequéntiam.

℟. Iste homo perfécit ómnia, quæ locútus est ei Deus, et dixit ad eum : Ingrédere in réquiem meam : * Quia te vidi justum coram me ex ómnibus Géntibus. ℣. Iste est qui contémpsit vitam mundi, et pervénit ad cœléstia regna. Quia. Glória Patri. Quia.

IN III NOCTURNO.

Ant. t. 8. Dómine iste sanctus * habitábit in tabernáculo tuo, operátus est justítiam, requiéscet in monte sancto tuo.

PSALMUS 14.

DOMINE quis habitábit in tabernáculo tuo ? * aut quis requiéscet in monte sancto tuo ?

Qui ingréditur sine mácula, * et operátur justítiam :

Qui lóquitur veritátem in corde suo, * qui non egit dolum in lingua sua :

Nec fecit próximo suo malum, * et oppróbrium non accépit advérsus próximos suos.

Ad níhilum dedúctus est in conspéctu ejus malígnus : * timéntes autem Dóminum gloríficat :

Qui jurat próximo suo, et non décipit, * qui pecúniam suam non dedit ad usúram, et múnera super innocéntem non accépit.

Qui facit hæc, * non movébitur in ætérnum.

Ant. Dómine iste sanctus habitábit in tabernáculo tuo, operátus est justítiam, requiéscet in monte sancto tuo.

Ant. t. 8. Vitam pétiit * a te, et tribuísti ei, Dómine : glóriam et magnum decórem imposuísti super eum : posuísti in cápite ejus corónam de lápide pretióso.

PSALMUS 20.

DOMINE in virtúte tua lætábitur rex : * et super salutáre tuum exultábit veheménter.

Desidérium cordis ejus tribuísti ei : * et voluntáte labiórum ejus non fraudásti eum.

Quóniam prævenísti eum in benedictiónibus dulcédinis : * posuísti in cápite ejus corónam de lápide pretióso.

Vitam pétiit a te : * et tribuísti ei longitúdinem diérum in sæculum, et in sæculum sæculi.

Magna est glória ejus in salutári tuo : * glóriam et magnum decórem impónes super eum.

Quóniam dabis eum in benedictiónem in sæculum sæculi : * lætificábis eum in gáudio cum vultu tuo.

Quóniam rex sperat in Dómino : * et in misericórdia Altíssimi non commovébitur.

Inveniátur manus tua ómnibus inimícis tuis : * déxtera tua invéniat omnes qui te odérunt.

Pones eos ut clíbanum ignis in témpore vultus tui : * Dóminus in ira sua conturbábit eos, et devorábit eos ignis.

Fructum eórum de terra perdes : * et semen eórum a fíliis hóminum.

Quóniam declinavérunt in te mala : * cogitavérunt consília, quæ non potuérunt stabilíre.

Quóniam pones eos dorsum : * in relíquiis tuis præparábis vultum eórum.

Exaltáre Dómine in virtúte tua : * cantábimus et psallémus virtútes tuas.

Ant. Vitam pétiit a te, et tribuísti ei, Dómine : glóriam et magnum decórem imposuísti super eum : posuísti in cápite ejus corónam de lápide pretióso.

Ant. t. 7. *r* Hic accípiet * benedictiónem a Dómino, et misericórdiam a Deo salutári suo : quia hæc est generátio quæréntium Dóminum.

PSALMUS 23.

DOMINI est terra, et plenitúdo ejus : * orbis terrárum, et univérsi qui hábitant in eo.

Quia ipse super mária fundávit eum : * et super flúmina præparávit eum.

Quis ascéndet in montem Dómini ? * aut quis stabit in loco sancto ejus ?

Innocens mánibus et mundo corde, * qui non accépit in vano ánimam suam, nec jurávit in dolo próximo suo.

Hic accípiet benedictiónem a Dómino : * et misericórdiam a Deo salutári suo.

Hæc est generátio quæréntium eum, * quæréntium fáciem Dei Jacob.

Attóllite portas, príncipes, vestras, et elevámini portæ æternáles : * et introíbit Rex glóriæ.

Quis est iste Rex glóriæ ? * Dóminus fortis et potens : Dóminus potens in prælio.

Attóllite portas, príncipes, vestras, et elevámini portæ æternáles : * et introíbit Rex glóriæ.

Quis est iste Rex glóriæ ? * Dóminus virtútum ipse est Rex glóriæ.

Ant. Hic accípiet benedictiónem a Dómino, et misericórdiam a Deo salutári suo : quia hæc est generátio quæréntium Dóminum.

℣. Lex Dei ejus in corde ipsíus. ℟. Et non supplantabúntur gressus ejus.

Pater noster.

Absolutio, A vínculis.

℣. Jube domne.

Bened. Evangélica léctio.

Léctio sancti Evangélii secúndum Lucam.

Lectio vii. *Cap.* 12. *e*

In illo témpore : Dixit Jesus discípulis suis : Sint lumbi vestri præcíncti, et lucérnæ ardéntes in mánibus vestris. Et réliqua.

Homilía sancti Gregórii Papæ.

Homilia 13. *in Evang.*

Sancti Evangélii, fratres charíssimi, apérta vobis est léctio recitáta. Sed ne alíquibus ipsa ejus planíties alta fortásse videátur, eam sub brevitáte transcúrrimus, quátenus ejus exposítio ita nesciéntibus fiat cógnita, ut tamen sciéntibus non sit onerósa. Dóminus dicit : Sint lumbi vestri præcíncti. Lumbos enim præcíngimus, cum carnis luxúriam per continéntiam coarctámus. Sed quia minus est mala non ágere, nisi étiam quisque stúdeat et bonis opéribus insudáre, prótinus ádditur : Et lucérnæ ardéntes in mánibus vestris. Lucérnas quippe ardéntes in mánibus tenémus, cum per bona ópera próximis nostris lucis exémpla monstrámus. De quibus profécto opéribus Dóminus dicit : Lúceat lux vestra coram homínibus, ut vídeant ópera vestra bona, et gloríficent Patrem vestrum, qui in cœlis est.

℟. Iste est qui ante Deum magnas virtútes operátus est, et de omni corde suo laudávit Dóminum : * Ipse intercédat pro peccátis ómnium populórum. ℣. Ecce homo sine queréla, verus Dei cultor, ábstinens se ab omni ópere malo, et pérmanens in innocéntia sua. Ipse intercédat.

Bened. Cujus festum cólimus.

Lectio viii.

Duo autem sunt, quæ jubéntur, et lumbos restríngere, et lucérnas tenére : ut et mundítia sit castitátis in córpore, et lumen veritátis in operatióne. Redemptóri étenim nostro unum sine áltero placére nequáquam potest : si aut is, qui bona agit, adhuc luxúriæ inquinaménta non déserit ; aut is, qui castitáte præéminet, necdum se per bona ópera exércet. Nec cástitas ergo magna est sine bono ópere, nec opus bonum est áliquod sine castitáte. Sed et si utrúmque ágitur, restat, ut quisquis ille est, spe ad supérnam pátriam tendat, et nequáquam se a vítiis pro mundi hujus honestáte contíneat.

℟. Sint lumbi vestri præcíncti, et lucérnæ ardéntes in mánibus vestris : * Et vos símiles homínibus expectántibus dóminum suum, quando revertátur a núptiis. ℣. Vigiláte ergo, quia nescítis qua hora Dóminus vester ventúrus sit. Et vos. Glória Patri. Et vos símiles.

Bened. Ad societátem.

Lectio IX.

Et vos símiles homínibus expectántibus dóminum suum, quando revertátur a núptiis : ut, cum vénerit, et pulsáverit, conféstim apériant ei. Venit quippe Dóminus, cum ad judícium próperat : pulsat vero, cum jam per ægritúdinis moléstias esse mortem vicínam desígnat. Cui conféstim aperímus, si hunc cum amóre suscípimus. Aperíre enim júdici pulsánti non vult, qui exíre de córpore trépidat : et vidére eum, quem contempsísse se méminit, júdicem formídat. Qui autem de sua spe et operatióne secúrus est, pulsánti conféstim áperit, quia lætus júdicem sústinet. Et cum tempus propínquæ mortis advénerit, de glória retributiónis hilaréscit.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

AD LAUDES
et per Horas.

Ant. t. 1. *f* Dómine, * quinque talénta tradidísti mihi : ecce ália quinque superlucrátus sum.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliquis*, p. 16.

Ant. t. 1. Euge serve bone, * in módico fidélis, intra in gáudium Dómini tui.

Ant. t. 3. Fidélis servus * et prudens, quem constítuit Dóminus super famíliam suam.

Ant. t. 7. *r* Beátus ille servus, * quem cum vénerit Dóminus ejus, et pulsáverit jánuam, invénerit vigilántem.

Ant. t. 7. *f* Serve bone * et fidélis, intra in gáudium Dómini tui.

Capitulum. *Eccli.* 31.

Beatus vir, qui invéntus est sine mácula : et qui post aurum non ábiit, nec sperávit in pecúnia et thesáuris. Quis est hic, et laudábimus eum ? fecit enim mirabília in vita sua.

Hymnus.

Jesu coróna célsior,
Et véritas sublímior,
Qui confiténti sérvulo
Reddis perénne præmium.

Da supplicánti cœtui,
Hujus rogátu, nóxii
Remissiónem críminis,
Rumpéndo nexum vínculi.

Anni revérso témpore,
Dies refúlsit lúmine,
Quo Sanctus hic de córpore
Migrávit inter sídera.

Hic vana terræ gáudia,
Et luculénta prædia,
Pollúta sorde députans,
Ovans tenet cœléstia.

Te Christe Rex piíssime,
Hic confiténdo júgiter,
Calcávit artes dæmonum,
Sævúmque avérni príncipem.

Virtúte clarus, et fide,
Confessióne sédulus,
Jejúna membra déferens,
Dapes supérnas óbtinet.

Proínde te piíssime
Precámur omnes súpplices :
Nobis ut hujus grátia
Pœnas remíttas débitas.

Patri perénnis glória,
Natóque Patris Unico,

Sanctóque sit Paráclito
Per omne semper sæculum.
Amen.

℣. Justum dedúxit Dóminus per vias rectas. ℟. Et osténdit illi regnum Dei.

Ad Bened. Ant. t. 1. *r* Euge serve bone, * et fidélis, quia in pauca fuísti fidélis, supra multa te constítuam, intra in gáudium Dómini tui.

ORATIO.

DEUS qui nos beáti *N.* Confessóris tui ánnua solemnitáte lætíficas : concéde propítius ; ut cujus natalítia cólimus, étiam actiónes imitémur. Per Dóminum.

ALIA ORATIO.

ADESTO, Dómine, supplicatiónibus nostris, quas in beáti *N.* Confessóris tui solemnitáte deférimus : ut, qui nostræ justítiæ fidúciam non habémus ; ejus, qui tibi plácuit, précibus adjuvémur. Per Dóminum.

Si fuerit Abbas.

ORATIO.

INTERCESSIO nos, quæsumus Dómine, beáti *N.* Abbátis comméndet : ut quod nostris méritis non valémus, ejus patrocínio assequámur. Per Dóminum.

AD TERTIAM.

Ant. Euge serve bone.

Capitul. Beátus vir, qui invéntus est, *ut supra ad Laudes.*

℟. *br.* Amávit eum Dóminus. * Et ornávit eum. Amávit. ℣. Stolam glóriæ índuit eum. Et ornávit. Glória Patri. Amávit.

℣. Os justi meditábitur sapiéntiam. ℟. Et lingua ejus loquétur judícium.

AD SEXTAM.

Ant. Fidélis servus.

CAPITULUM. *Eccli.* 39.

JUSTUS cor suum trádidit ad vigilándum dilúculo ad Dóminum, qui fecit illum, et in conspéctu Altíssimi deprecábitur.

℟. *br.* Os justi * Meditábitur sapiéntiam. Os justi. ℣. Et lingua ejus loquétur judícium. Meditábitur. Glória Patri. Os justi.

℣. Lex Dei ejus in corde ipsíus. ℟. Et non supplantabúntur gressus ejus.

AD NONAM.

Ant. Serve bone.

CAPITULUM. *Sap.* 10. *b*

JUSTUM dedúxit Dóminus per vias rectas, et osténdit illi regnum Dei, et dedit illi sciéntiam sanctórum : honestávit illum in labóribus, et complévit labóres illíus.

℟. *br.* Lex Dei ejus * In corde ipsíus. Lex. ℣. Et non supplantabúntur gressus ejus. In corde. Glória Patri. Lex Dei.

℣. Justum dedúxit Dóminus per vias rectas. ℟. Et osténdit illi regnum Dei.

AD VESPERAS.

Ant. Dómine, quinque talénta, *cum reliquis de Laud.*, p. lxxiv.

Psalmi, Capit. et Hym-

nus, ut in primis Vesperis, p. lxiv.

℣. Justum dedúxit Dóminus per vias rectas. ℟. Et osténdit illi regnum Dei.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Hic vir despíciens mundum * et terréna, triúmphans, divítias cœlo cóndidit ore, manu.

Si occurrat celebrari Festum plurium Confessorum non Pontificum, Officium fit ut supra; sed in Oratione, et Sermone, quæ habentur in singulari, dicantur in plurali.

ALIÆ LECTIONES

PRO CONFESS. NON PONTIFICE.

IN I NOCTURNO.

De libro Ecclesiástici.

LECTIO I. *Cap.* 31.

BEATUS vir, qui invéntus est sine mácula : et qui post aurum non ábiit, nec sperávit in pecúnia et thesáuris. Quis est hic, et laudábimus eum? fecit enim mirabília in vita sua. Qui probátus est in illo, et perféctus est, erit illi glória ætérna : qui pótuit tránsgredi, et non est transgréssus : fácere mala, et non fecit : ídeo stabílita sunt bona illíus in Dómino, et eleemósynas illíus enarrábit omnis Ecclésia sanctórum.

℟. Euge serve, *p.* lxvij.

LECTIO II.

Cap. 32. *c et* 33.

QUI timet Dóminum, excípiet doctrínam ejus : et qui vigiláverint ad illum, invénient benedictiónem. Qui quærit legem, replébitur ab ea : et qui insidióse agit, scandalizábitur in ea. Qui timent Dóminum, invénient judícium justum, et justítias quasi lumen accéndent. Qui credit Deo, atténdit mandátis : et qui confídit in illo, non minorábitur. Timénti Dóminum non occúrrent mala, sed in tentatióne Deus illum conservábit, et liberábit a malis. Sápiens non odit mandáta, et justítias, et non illidétur quasi in procélla navis. Homo sensátus credit legi Dei, et lex illi fidélis.

℟. Justus germinábit sicut lílium, *p.* lxvij.

LECTIO III. *Cap.* 34. *b*

SPIRITUS timéntium Deum quæritur, et in respéctu illíus benedicétur. Spes enim illórum in salvántem illos, et óculi Dei in diligéntes se. Qui timet Dóminum, nihil trepidábit, et non pavébit : quóniam ipse est spes ejus. Timéntis Dóminum beáta est ánima ejus. Ad quem réspicit, et quis est fortitúdo ejus? Oculi Dómini super timéntes eum, protéctor poténtiæ, firmaméntum virtútis, tégimen ardóris, et umbráculum meridiáni, deprecátio offensiónis, et adjutórium casus, exáltans ánimam, et illúminans óculos, dans sanitátem et vitam, et benedictiónem.

℟. Iste cognóvit justítiam, *p.* lxviij.

IN II NOCTURNO.

Ex libro Morálium sancti Gregórii Papæ.

LECTIO IV.

Lib. 10. *c.* 16. *in* c. 12. *Job.*

DERIDETUR justi simplícitas. Hujus mundi sapiéntia est, cor machinatiónibus tégere, sensum verbis veláre; quæ falsa sunt, vera osténdere; quæ vera sunt, falsa demonstráre. Hæc nimírum prudéntia usu a juvénibus scitur, hæc a púeris prétio díscitur: hanc qui sciunt, céteros despiciéndo supérbiunt: hanc qui nésciunt, subjécti et tímidi in áliis mirántur: quia ab eis hæc eádem duplicitátis iníquitas nómine palliáta dilígitur, dum mentis pervérsitas urbánitas vocátur. Hæc sibi obsequéntibus præcipit honórum cúlmina quærere, adépta temporális glóriæ vanitáte gaudére, irrogáta ab áliis mala multiplícius réddere: cum vires súppetunt, nullis resisténtibus cédere: cum virtútis possibílitas deest, quidquid explére per malítiam non valent, hoc in pacífica bonitáte simuláre.

℟. Honéstum, *p.* lxx.

LECTIO V.

AT contra, sapiéntia justórum est, nil per ostensiónem fíngere, sensum verbis aperíre, vera ut sunt dilígere, falsa devitáre, bona gratis exhibére, mala libéntius toleráre, quam fácere; nullam injúriæ ultiónem quærere, pro veritáte contuméliam lucrum putáre. Sed hæc justórum simplícitas deridétur: quia ab hujus mundi sapiéntibus, puritátis virtus fatúitas créditur. Omne enim quod innocénter ágitur, ab eis procul dúbio stultum putatur: et quidquid in ópere véritas ápprobat, carnáli sapiéntiæ fátuum sonat. Quid namque stúltius vidétur mundo, quam mentem verbis osténdere, nil cállida machinatióne simuláre, nullas injúriis contumélias réddere, pro maledicéntibus oráre, paupertátem quærere, posséssa relínquere, rapiénti non resístere, percutiénti álteram maxíllam præbére?

℟. Amávit, *p.* lxx.

LECTIO VI.

Cap. 17 *post initium.*

LAMPAS contémpta apud cogitatiónes dívitum. Sæpe contíngit, ut eléctus quisque, qui ad ætérnam felicitátem dúcitur, contínua hic adversitáte deprimátur: non hunc rerum abundántia fúlciat, non dignitátum glória honorábilem osténdat, nulla ei obsequéntium frequéntia súppetat, nulla hunc humánis óculis véstium pompa compónat: a cunctis vero despicábilis cérnitur, et hujus mundi grátia indígnus æstimátur: sed tamen ante occúlti júdicis óculos virtútibus émicat, vitæ méritis corúscat: honorári métuit, déspici non réfugit: corpus continéntia áfficit, sola

in ánimo dilectióne pinguéscit : mentem semper ad patiéntiam præparat, et eréctus pro justítia, de percéptis contuméliis exúltat : afflíctis ex corde compátitur, de bonórum prosperitátibus quasi de própriis lætátur, sacri verbi pábula in mente sollícitus rúminat, et inquisítus quódlibet éloqui dupliciter ignórat.

℟. Iste homo, p. lxxj.

IN III NOCTURNO.

Lectio sancti Evangélii secúndum Lucam.

Lectio vii. *Cap.* 12. *d*

In illo témpore : Dixit Jesus discípulis suis : Nolíte timére pusíllus grex, quia complácuit Patri vestro dare vobis regnum. Et réliqua.

Homilía venerábilis Bedæ Presbyteri.

Lib. 4. *c.* 54. *in Luc.* 12.

Pusillum gregem electórum, vel ob comparatiónem majóris númeri reprobórum, vel pótius ob humilitátis devotiónem nóminat : quia vidélicet Ecclésiam suam quantálibet numerositáte jam dilatátam, tamen usque ad finem mundi humilitáte vult créscere, et ad promíssum regnum humilitáte perveníre. Ideóque ejus labóres blande consolátus, quam regnum Dei tantum quærere præcipit, eídem regnum a Patre dandum complácita benignitáte promíttit.

℟. Iste est qui ante Deum, p. lxxiij.

Lectio viii.

Vendite quæ possidétis, et date eleemósynam. Nolíte, inquit, timére ne propter regnum Dei militántibus, hujus vitæ necessária desint : quin étiam posséssa propter eleemósynam véndite. Quod tunc digne fit, quando quis semel pro Dómino suis ómnibus spretis, nihilóminus post hæc labóre mánuum, unde et victum transígere, et eleemósynam dare queat, operátur. Unde gloriátur apóstolus, dicens : Argéntum et aurum, aut vestem nullíus concupívi : ipsi scitis, quóniam ad ea quæ mihi opus erant, et his qui mecum sunt, ministravérunt manus istæ. Omnia osténdi vobis, quóniam sic laborántes opórtet suscípere infírmos.

℟. Sint lumbi, p. lxxiij.

Lectio ix.

Facite vobis sácculos, qui non veteráscunt : eleemósynas vidélicet operándo, quarum merces in ætérnum máneat. Ubi non hoc præcéptum esse putándum est, ut nil pecúniæ reservétur a sanctis, vel suis scílicet, vel páuperum úsibus suggeréndæ, cum et ipse Dóminus, cui ministrábant Angeli, tamen ad informándam Ecclésiam suam lóculos habuísse legátur, et a fidélibus obláta consérvans, et suórum necessitátibus, aliísque indigéntibus tríbuens; sed ne Deo propter ista ser-

viátur, et ob inópiæ timórem justítia deserátur.

Te Deum laudámus, p. 16.

PRO ABBATIBUS.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

Lectio vii. *Cap.* 19. *d*

In illo témpore : Dixit Petrus ad Jesum : Ecce nos relíquimus ómnia, et secúti sumus te : quid ergo erit nobis ? Et réliqua.

Homilía sancti Hierónymi Presbyteri.

Lib. 3. *in Matth. Cap.* 19.

Grandis fidúcia : Petrus piscátor erat, dives non fúerat, cibos manu et arte quærébat et tamen lóquitur confidénter : Relíquimus ómnia. Et quia non súfficit tantum relínquere, jungit quod perféctum est : Et secúti sumus te. Fécimus quod jussísti : quid ígitur nobis dabis præmii ? Jesus autem dixit illis : Amen dico vobis, quod vos qui secúti estis me, in regeneratíone, cum séderit Fílius hominis in sede majestátis suæ, sedébitis et vos super sedes duódecim, judicántes duódecim tribus Israel. Non dixit : Qui reliquístis ómnia, hoc enim et Crates fecit philósophus, et multi álii divítias contempsérunt : sed, Qui secúti estis me : quod próprie Apostolórum est, atque credéntium.

℟. Iste est, p. lxxiij.

Lectio viii.

In regeneratióne, cum séderit Fílius hóminis in sede majestátis suæ (quando et mórtui de corruptióne resúrgent incorrúpti), sedébitis et vos in sóliis judicántium, condemnántes duódecim tribus Israel : quia vobis credéntibus, illi crédere noluérunt. Et omnis qui relíquerit domum, vel fratres, aut soróres, aut patrem, aut matrem, aut uxórem, aut fílios, aut agros propter nomen meum, céntuplum accípiet, et vitam ætérnam possidébit. Locus iste cum illa senténtia cóngruit, in qua Salvátor lóquitur : Non veni pacem míttere, sed gládium. Veni enim separáre hóminem a patre suo, et matrem a fília, et nurum a socru : et inimíci hóminis doméstici ejus. Qui ergo propter fidem Christi et prædicatiónem Evangélii, omnes affédctus contémpserint, atque divítias et sæculi voluptátes : isti céntuplum recípient, et vitam ætérnam possidébunt.

℟. Sint lumbi, p. lxxiij.

Lectio ix.

Ex occasióne hujus senténtiæ quidam introdúcunt mille annos post resurrectiónem, dicéntes, tunc nobis céntuplum ómnium rerum, quas dimísimus, et vitam ætérnam esse reddéndam : non intelligéntes quod, si in céteris digna sit repromíssio, in uxóribus appáreat turpitú-

do, ut qui unam pro Dómino dimíserit, centum recípiat in futúro. Sensus ergo iste est : Qui carnália pro Salvatóre dimíserit, spirituália recípiet : quæ comparatióne et mérito sui ita erunt, quasi si parvo número centenárius númerus comparétur.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

COMMUNE VIRGINUM.

AD VESPERAS.

Ant. Capit. et Hymnus de Laudibus, Psalmi ut in Festis B. M. V., p. cxxvij.

℣. Spécie tua, et pulchritúdine tua. ℟. Inténde, próspere procéde, et regna.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Veni sponsa Christi, * áccipe corónam, quam tibi Dóminus præparávit in ætérnum.

ORATIO.

DEUS, qui inter cétera poténtiæ tuæ mirácula étiam in sexu frágili victóriam Martyrii contulísti : concéde propítius; ut qui beátæ *N.* Vírginis et Mártyris tuæ natalítia cólimus, per ejus ad te exémpla gradiámur. Per.

ALIA ORATIO.

INDULGENTIAM nobis, quæsumus Dómine, beáta *N.* Virgo et Martyr implóret : quæ tibi grata semper éxtitit et mérito castitátis, et tuæ professióne virtútis. Per.

Pro Virgine non Martyre.

ORATIO.

EXAUDI nos, Deus salutáris noster : ut sicut de beátæ *N.* Vírginis tuæ festivitáte gaudémus ; ita piæ devotiónis erudiámur afféctu. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Si fuerint plures, in utrisque Vesperis ad Magnificat, et in Laudibus ad Benedictus, Ant. t. 4. Prudéntes Vírgines, * aptáte vestras lámpades : ecce sponsus venit, exíte óbviam ei.

℣. Adducéntur Regi vírgines post eam. ℟. Próximæ ejus afferéntur tibi.

ORATIO.

DA nobis quæsumus Dómine Deus noster, sanctárum Vírginum et Mártyrum tuárum *N.* et *N.* palmas incessábili devotióne venerári : ut quas digna mente non póssumus celebráre, humílibus saltem frequentémus obséquiis. Per Dóminum.

AD MATUTINUM.

Invitat. Regem Vírginum Dóminum, * Veníte adorémus.

Psalm. Veníte exultémus, *p.* 2.

HYMNUS.

VIRGINIS Proles, Opiféxque Matris,
Virgo quem gessit, peperítque Virgo ;
Vírginis partos cánimus decóra
Morte triúmphos.
Hæc enim palmæ dúplicis beáta
Sorte, dum gestit frágilem domáre

Córporis sexum, dómuit cruéntum
Cæde tyránnum.
Unde nec mortem, nec amíca mortis
Mille pœnárum génera expavéscens,
Sánguine effúso méruit serénum
Scándere cœlum.
Hujus orátu Deus alme nobis
Débitas pœnas scélerum remítte;
Ut tibi puro resonémus almum
Péctore carmen.
Sit decus Patri, génitæque Proli,
Et tibi compar utriúsque virtus
Spíritus semper, Deus unus omni
Témporis ævo. Amen.

Si sancta fuerit Virgo tantum, et non Martyr, dicitur Hymnus ut sequitur.

Virginis Proles, Opiféxque Matris,
Virgo quem gessit, peperítque Virgo,
Vírginis festum cánimus beátæ,
Accipe votum.
Hujus orátu Deus alme nobis
Débitas pœnas scélerum remítte;
Ut tibi puro resonémus almum
Péctore carmen.
Sit decus Patri, genitæque Proli,
Et tibi compar utriúsque virtus
Spíritus semper, Deus unus omni
Témporis ævo. Amen.

Hiemalis.

IN I NOCTURNO.

Ant. t. 7. O quam pulchra * est casta generátio cum claritáte!

PSALMUS 8.

Domine Dóminus noster, * quam admirábile est nomen tuum in univérsa terra!

Quóniam eleváta est magnificéntia tua * super cœlos.

Ex ore infántium et lacténtium perfecísti laudem propter inimícos tuos, * ut déstruas inímicum et ultórem.

Quóniam vidébo cœlos tuos, ópera digitórum tuórum: * lunam et stellas, quæ tu fundásti.

Quid est homo, quod memor es ejus? * aut fílius hóminis, quóniam vísitas eum?

Minuísti eum paulo minus ab Angelis, glória et honóre coronásti eum: * et constituísti eum super ópera mánuum tuárum.

Omnia subjecísti sub pédibus ejus, * oves et boves univérsas: ínsuper et pécora campi.

Vólucres cœli, et pisces maris, * qui perámbulant sémitas maris.

Dómine Dóminus noster, * quam admirábile est nomen tuum in univérsa terra!

Ant. O quam pulchra est casta generátio cum claritáte.

Ant. t. 4. Ante torum * hujus Vírginis frequentáte nobis dúlcia cántica drámatis.

Pro non Virgine.

Ant. t. 4. Læva ejus * sub cápite meo, et déxtera illíus amplexábitur me.

PSALMUS 18.

COELI enárrant glóriam Dei,* et ópera mánuum ejus annúntiat firmaméntum.

Dies diéi erúctat verbum, * et nox nocti índicat sciéntiam.

Non sunt loquélæ, neque sermónes, * quorum non audiántur voces eórum.

In omnem terram exívit sonus eórum : * et in fines orbis terræ verba eórum.

In sole pósuit tabernáculum suum : * et ipse tamquam sponsus procédens de thálamo suo :

Exultávit ut gigas ad curréndam viam, * a summo cœlo egréssio ejus :

Et occúrsus ejus usque ad summum ejus, * nec est qui se abscóndat a calóre ejus.

Lex Dómini immaculáta, convértens ánimas : * testimónium Dómini fidéle, sapiéntiam præstans párvulis.

Justítiæ Dómini rectæ, lætificántes corda : * præcéptum Dómini lúcidum, illúminans óculos.

Timor Dómini sanctus, pérmanens in sæculum sæculi : * judícia Dómini vera, justificáta in semetípsa.

Desiderabília super aurum et lápidem pretiósum multum : * et dulcióra super mel et favum.

Etenim servus tuus custódit ea, * in custodiéndis illis retribútio multa.

Delícta quis intélligit? ab occúltis meis munda me : * et ab aliénis parce servo tuo.

Si mei non fúerint domináti, tunc immaculátus ero : * et emundábor a delícto máximo.

Et erunt ut compláceant elóquia oris mei : * et meditátio cordis mei in conspéctu tuo semper.

Dómine adjútor meus, * et redémptor meus.

Ant. Ante torum hujus Vírginis frequentáte nobis dúlcia cántica drámatis.

Pro non Virgine.

Ant. Læva ejus sub cápite meo,et déxtera illíus amplexábitur me.

Ant. t. 7. *r* Revértere, * revértere Sunamítis : revértere, revértere, ut intueámur te.

PSALMUS 23.

DOMINI est terra, et plenitúdo ejus : * orbis terrárum, et univérsi qui hábitant in eo.

Quia ipse super mária fundávit eum : * et super flúmina præparávit eum.

Quis ascéndet in montem Dómini ? * aut quis stabit in loco sancto ejus ?

Innocens mánibus et mundo corde, * qui non accépit in

vano ánimam suam, nec jurávit in dolo próximo suo.

Hic accípiet benedictiónem a Dómino : * et misericórdiam a Deo salutári suo.

Hæc est generátio quæréntium eum, * quæréntium fáciem Dei Jacob.

Attóllite portas, príncipes, vestras, et elevámini portæ æternáles : * et introíbit Rex glóriæ.

Quis est iste Rex glóriæ ? * Dóminus fortis et potens, Dóminus potens in prælio :

Attóllite portas, príncipes, vestras, et elevámini portæ æternáles : * et introíbit Rex glóriæ.

Quis est iste Rex glóriæ? * Dóminus virtútum ipse est Rex glóriæ.

Ant. Revértere, revértere Sunamítis : revértere, revértere, ut intueámur te.

℣. Spécie tua, et pulchritúdine tua. ℟. Inténde, próspere procéde, et regna.

Pater noster.

Absolutio, Exáudi Dómine.

℣. Jube domne.

Bened. Benedictióne perpétua.

De Epístola prima beáti Pauli Apóstoli ad Corínthios.

Lectio i. *Cap.* 7. *e*

De virgínibus præcéptum Dómini non hábeo : consílium autem do, tamquam misericórdiam consecútus a Dómino, ut sim fidélis. Exístimo ergo hoc bonum esse propter instántem necessitátem, quóniam bonum est hómini sic esse. Alligátus es uxóri ? noli quærere solutiónem. Solútus es ab uxóre ? noli quærere uxórem. Si autem accéperis uxórem, non peccásti. Et si núpserit virgo, non peccávit. Tribulatiónem tamen carnis habébunt hujúsmodi. Ego autem vobis parco. Hoc ítaque dico, fratres : Tempus breve est : réliquum est, ut et qui habent uxóres, tamquam non habéntes sint : et qui flent, tamquam non flentes : et qui gaudent, tamquam non gaudéntes : et qui emunt, tamquam non possidéntes : et qui utúntur hoc mundo, tamquam non utántur : præterit enim figúra hujus mundi.

℟. Veni sponsa Christi, áccipe corónam, quam tibi Dóminus præparávit in ætérnum : pro cujus amóre sánguinem tuum fudísti : * Et cum Angelis in paradísum introísti. ℣. Veni elécta mea, et ponam in te thronum meum, quia concupívit Rex spéciem tuam. Et cum.

Si non fuerit Martyr, dicitur sequens

℟. Veni elécta mea, et ponam in te thronum meum : * Quia concupívit Rex spéciem tuam. ℣. Spécie tua, et pulchritúdine tua inténde, próspere procéde, et regna. Quia concupívit.

Bened. Unigénitus Dei Fílius.

Lectio II.

VOLO autem vos sine sollicitúdine esse. Qui sine uxóre est, sollícitus est quæ Dómini sunt, quómodo pláceat Deo. Qui autem cum uxóre est, sollícitus est quæ sunt mundi, quómodo pláceat uxóri, et divísus est. Et múlier innúpta, et virgo, cógitat quæ Dómini sunt; ut sit sancta córpore, et spíritu. Quæ autem nupta est, cógitat quæ sunt mundi, quómodo pláceat viro. Porro hoc ad utilitátem vestram dico: non ut láqueum vobis injíciam, sed ad id, quod honéstum est, et quod facultátem præbeat sine impediménto Dóminum obsecrándi.

℟. Diffúsa est grátia in lábiis tuis: * Proptérea benedíxit te Deus in ætérnum. ℣. Spécie tua, et pulchritúdine tua inténde, próspere procéde, et regna. Proptérea.

Bened. Spíritus sancti grátia.

Lectio III.

SI quis autem turpem se vidéri exístimat super vírgine sua, quod sit superadúlta, et ita opórtet fíeri; quod vult fáciat: non peccat, si nubat. Nam qui státuit in corde suo firmus, non habens necessitátem, potestátem autem habens suæ voluntátis, et hoc judicávit in corde suo, serváre vírginem suam, bene facit. Igitur et qui matrimónio jungit vírginem suam, bene facit: et qui non jungit, mélius facit. Múlier alligáta est legi quanto témpore vir ejus vivit. Quod si dormíerit vir ejus, liberáta est: cui vult nubat, tantum in Dómino. Beátior autem erit si sic permánserit, secúndum meum consílium: puto autem quod et ego Spíritum Dei hábeam.

℟. Spécie tua, et pulchritúdine tua * Inténde, próspere procéde, et regna. ℣. Diffúsa est grátia in lábiis tuis: proptérea benedíxit te Deus in ætérnum. Inténde. Glória Patri. Inténde.

IN II NOCTURNO.

Ant. t. 7. Spécie tua, * et pulchritúdine tua inténde, próspere procéde, et regna.

Psalmus 44.

ERUCTAVIT cor meum verbum bonum: * dico ego ópera mea Regi.

Lingua mea cálamus scribæ, * velóciter scribéntis.

Speciósus forma præ fíliis hóminum, diffúsa est grátia in lábiis tuis: * proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

Accíngere gládio tuo super femur tuum, * potentíssime.

Spécie tua, et pulchritúdine tua * inténde, próspere procéde, et regna,

Propter veritátem, et mansuetúdinem, et justítiam: * et dedúcet te mirabíliter déxtera tua.

Sagíttæ tuæ acútæ, pópuli sub te cadent, * in corda inimicórum regis.

Sedes tua Deus in sæculum sæculi : * virga directiónis virga regni tui.

Dilexísti justítiam, et odísti iniquitátem : * proptérea unxit te Deus, Deus tuus óleo lætítiæ præ consórtibus tuis.

Myrrha, et gutta, et cásia a vestiméntis tuis, a dómibus ebúrneis : * ex quibus delectavérunt te fíliæ regum in honóre tuo.

Astitit regína a dextris tuis in vestítu deauráto : * circúmdata varietáte.

Audi fília, et vide, et inclína aurem tuam : * et oblivíscere pópulum tuum, et domum patris tui.

Et concupíscet Rex decórem tuum : * quóniam ipse est Dóminus Deus tuus, et adorábunt eum.

Et fíliæ Tyri in munéribus * vultum tuum deprecabúntur, omnes dívites plebis.

Omnis glória ejus fíliæ Regis ab intus, * in fímbriis áureis circumamícta varietátibus.

Adducéntur Regi vírgines post eam : * próximæ ejus afferéntur tibi.

Afferéntur in lætítia et exultatióne : * adducéntur in templum Regis.

Pro pátribus tuis nati sunt tibi fílii : * constítues eos príncipes super omnem terram.

Mémores erunt nóminis tui * in omni generatióne et generatiónem.

Proptérea pópuli confitebúntur tibi in ætérnum, * et in sæculum sæculi.

Ant. Spécie tua, et pulchritúdine tua inténde, próspere procéde, et regna.

Ant. t. 7. Adjuvábit eam * Deus vultu suo : Deus in médio ejus, non commovébitur.

PSALMUS 45.

DEUS noster refúgium, et virtus : * adjútor in tribulatiónibus, quæ invenérunt nos nimis.

Proptérea non timébimus dum turbábitur terra : * et transferéntur montes in cor maris.

Sonuérunt, et turbátæ sunt aquæ eórum : * conturbáti sunt montes in fortitúdine ejus.

Flúminis ímpetus lætíficat civitátem Dei : * sanctificávit tabernáculum suum Altíssimus.

Deus in médio ejus, non commovébitur : * adjuvábit eam Deus mane dilúculo.

Conturbátæ sunt Gentes, et inclináta sunt regna : * dedit vocem suam, mota est terra.

Dóminus virtútum nobíscum : * suscéptor noster Deus Jacob.

Veníte, et vidéte ópera Dómini, quæ pósuit prodígia super terram : * áuferens bella usque ad finem terræ.

Arcum cónteret, et confrínget arma : * et scuta combúret igni.

Vacáte, et vidéte quóniam

ego sum Deus : * exaltábor in Géntibus, et exaltábor in terra.

Dóminus virtútum nobíscum : * suscéptor noster Deus Jacob.

Ant. Adjuvábit eam Deus vultu suo : Deus in médio ejus, non commovébitur.

Ant. t. 8. f Aquæ multæ * non potuérunt extínguere charitátem.

PSALMUS 47.

MAGNUS Dóminus, et laudábilis nimis * in civitáte Dei nostri, in monte sancto ejus.

Fundátur exultatióne univérsæ terræ mons Sion, * látera Aquilónis, cívitas Regis magni.

Deus in dómibus ejus cognoscétur, * cum suscípiet eam.

Quóniam ecce reges terræ congregáti sunt : * convenérunt in unum.

Ipsi vidéntes sic admiráti sunt, conturbáti sunt, commóti sunt : * tremor apprehéndit eos.

Ibi dolóres ut parturiéntis, * in spíritu veheménti cónteres naves Tharsis.

Sicut audívimus, sic vídimus in civitáte Dómini virtútum, in civitáte Dei nostri : * Deus fundávit eam in ætérnum.

Suscépimus Deus misericórdiam tuam, * in médio templi tui.

Secúndum nomen tuum Deus, sic et laus tua in fines terræ : * justítia plena est déxtera tua.

Lætétur mons Sion, et exúltent fíliæ Judæ, * propter judícia tua Dómine.

Circúmdate Sion, et compléctímini eam : * narráte in túrribus ejus.

Pónite corda vestra in virtúte ejus : * et distribúite domos ejus, ut enarrétis in progénie áltera.

Quóniam hic est Deus, Deus noster in ætérnum, et in sæculum sæculi : * ipse reget nos in sæcula.

Ant. Aquæ multæ non potuérunt extínguere charitátem.

℣. Adjuvábit eam Deus vultu suo. ℟. Deus in médio ejus, non commovébitur.

Pater noster.

Absolutio, Ipsíus píetas.

℣. Jube domne.

Bened. Deus Pater omnípotens.

Sermo sancti Ambrósii Epíscopi.

LECTIO IV.

Lib. 1. de Virg. circa init.

QUONIAM hódie natális est Vírginis, invítat nunc integritátis amor, ut áliquid de virginitáte dicámus : ne véluti tránsitu quodam præstrícta videátur, quæ principális est virtus. Non enim ídeo laudábilis virgínitas, quia in martyribus reperítur; sed quia ipsa mártyres fáciat. Quis autem humáno eam possit ingé-

nio comprehéndere, quam nec natúra suis inclúsit légibus? aut quis naturáli voce compléсti, quod supra usum natúræ sit? E cœlo accersívit, quod imitarétur in terris. Nec immérito vivéndi sibi usum quæsívit e cœlo, quæ sponsum sibi invénit in cœlo.

℟. Propter veritátem, et mansuetúdinem, et justítiam : * Et dedúcet te mirabíliter déxtera tua. ℣. Spécie tua, et pulchritúdine tua inténde, próspere procéde, et regna. Et dedúcet.

Bened. Christus perpétuæ.

LECTIO V.

HÆC, nubes, áera, Angelos, sidéraque transgrédiens, Verbum Dei in ipso sinu Patris invénit, et toto hausit péctore. Nam quis tantum, cum invénerit, relínquat boni? Unguéntum enim exinanítum est nomen tuum : proptérea adolescéntulæ dilexérunt te, et attraxérunt te. Postrémo non meum est illud, quóniam quæ non nubunt, neque nubéntur, erunt sicut Angeli Dei in cœlo. Nemo ergo mirétur, si Angelis comparéntur, quæ Angelórum Dómino copulántur.

℟. Dilexísti justítiam, et odísti iniquitátem : * Proptérea unxit te Deus, Deus tuus óleo lætítiæ. ℣. Propter veritátem, et mansuetúdinem, et justítiam. Proptérea.

Bened. Ignem sui amóris.

LECTIO VI.

QUIS ígitur neget hanc vitam fluxísse de cœlo, quam non fácile invenímus in terris, nisi postquam Deus in hæc terréni córporis membra descéndit? Tunc in útero virgo concépit, et Verbum caro factum est, ut caro fíeret Deus. Dicet áliquis : Sed étiam Elías nullíus corpórei cóitus fuísse permíxtus cupiditátibus invenítur. Ideo ergo curru raptus ad cœlum, ídeo cum Dómino appáret in glória, ídeo Domínici ventúrus est præcúrsor advéntus.

℟. Afferéntur Regi vírgines post eam, próximæ ejus * Afferéntur tibi in lætítia et exultatióne. ℣. Spécie tua, et pulchritúdine tua inténde, próspere procéde, et regna. Afferéntur. Glória Patri. Afferéntur.

IN III NOCTURNO.

Ant. t. 3. Nigra sum, * sed formósa, fíliæ Jerúsalem: ídeo diléxit me Rex, et introdúxit me in cubículum suum.

PSALMUS 95.

CANTATE Dómino cánticum novum : * cantáte Dómino omnis terra.

Cantáte Dómino, et benedícite nómini ejus : * annuntiáte de die in diem salutáre ejus.

Annuntiáte inter Gentes glóriam ejus, * in ómnibus pópulis mirabília ejus.

Quóniam magnus Dóminus, et laudábilis nimis : * terrí-

bilis est super omnes deos.

Quóniam omnes dii Géntium dæmónia : * Dóminus autem cœlos fecit.

Conféssio, et pulchritúdo in conspéctu ejus : * sanctimónia, et magnificéntia in sanctificatióne ejus.

Afférte Dómino pátriæ Géntium, afférte Dómino glóriam et honórem : * afférte Dómino glóriam nómini ejus.

Tóllite hóstias, et introíte in átria ejus : * adoráte Dóminum in átrio sancto ejus.

Commoveátur a fácie ejus univérsa terra : * dícite in Géntibus quia Dóminus regnávit.

Etenim corréxit orbem terræ, qui non commovébitur : * judicábit pópulos in æquitáte.

Læténtur cœli, et exúltet terra, commoveátur mare, et plenitúdo ejus : * gaudébunt campi, et ómnia quæ in eis sunt.

Tunc exultábunt ómnia ligna silvárum a fácie Dómini, quia venit : * quóniam venit judicáre terram.

Judicábit orbem terræ in æquitáte, * et pópulos in veritáte sua.

Ant. Nigra sum, sed formósa, fíliæ Jerúsalem : ídeo diléxit me Rex, et introdúxit me in cubículum suum.

Ant. t. 8. Trahe me post te, * in odórem currémus unguentórum tuórum : óleum effúsum nomen tuum.

PSALMUS 96.

Dominus regnávit, exúltet terra : * læténtur ínsulæ multæ.

Nubes, et calígo in circúitu ejus : * justítia, et judícium corréctio sedis ejus.

Ignis ante ipsum præcédet, * et inflammábit in circúitu inimícos ejus.

Illuxérunt fúlgura ejus orbi terræ : * vidit, et commóta est terra.

Montes sicut cera fluxérunt a fácie Dómini : * a fácie Dómini omnis terra.

Annuntiavérunt cœli justítiam ejus : * et vidérunt omnes pópuli glóriam ejus.

Confundántur omnes, qui adórant sculptília : et qui gloriántur in simulácris suis.

Adoráte eum omnes Angeli ejus : * audívit, et lætáta est Sion.

Et exultavérunt fíliæ Judæ, * propter judícia tua Dómine :

Quóniam tu Dóminus altíssimus super omnem terram: * nimis exaltátus es super omnes deos.

Qui dilígitis Dóminum, odíte malum : * custódit Dóminus ánimas sanctórum suórum, de manu peccatóris liberábit eos.

Lux orta est justo, * et rectis corde lætítia.

Lætámini justi in Dómino : * et confitémini memóriæ sanctificatiónis ejus.

Ant. Trahe me post te, in

odórem currémus unguentórum tuórum : óleum effúsum nomen tuum.

Ant. t. 7. Veni sponsa Christi, * áccipe corónam, quam tibi Dóminus præparávit in ætérnum.

PSALMUS 97.

CANTATE Dómino cánticum novum : * quia mirabília fecit.

Salvávit sibi déxtera ejus, * et bráchium sanctum ejus.

Notum fecit Dóminus salutáre suum : * in conspéctu Géntium revelávit justítiam suam.

Recordátus est misericórdiæ suæ, * et veritátis suæ dómui Israel.

Vidérunt omnes términi terræ * salutáre Dei nostri.

Jubiláte Deo omnis terra, * cantáte, et exultáte, et psállite.

Psállite Dómino in cíthara, in cíthara et voce psalmi ; * in tubis ductílibus, et voce tubæ córneæ.

Jubiláte in conspéctu Regis Dómini : * moveátur mare, et plenitúdo ejus ; orbis terrárum, et qui hábitant in eo.

Flúmina plaudent manu, simul montes exultábunt a conspéctu Dómini : * quóniam venit judicáre terram.

Judicábit orbem terrárum in justítia, * et pópulos in æquitáte.

Ant. Veni sponsa Christi, áccipe corónam, quam tibi Dóminus præpáravit in ætérnum.

℣. Elégit eam Deus, et præelégit eam. ℟. In tabernáculo suo habitáre facit eam.

Pater noster.

Absolutio, A vínculis.

℣. Jube domne.

Bened. Evangélica léctio.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 25.

IN illo témpore : Dixit Jesus discípulis suis parábolam hanc : Símile erit regnum cœlórum decem virgínibus : quæ accipiéntes lámpades suas, exiérunt óbviam sponso, et sponsæ. Et réliqua.

Homilía S. Gregórii Papæ.

Hom. 12. *in Evang.*

SÆPE vos, fratres charíssimi, admóneo prava ópera fúgere, mundi hujus inquinaménta devitáre : sed hodiérna sancti Evangélii lectióne compéllor dícere, ut e bona quæ ágitis, cum magna cautéla teneátis : ne per hoc, quod a vobis rectum géritur, favor aut grátia humána requirátur : ne appetítus laudis súbrepat, et quod foris osténditur, intus a mercéde vacuétur. Ecce enim Redemptóris voce decem vírgines, et omnes dicúntur vírgines, et tamen intra beatitúdinis jánuam non omnes sunt recéptæ : quia eárum quædam, dum de virginitáte sua glóriam foris éxpetunt, in vasis suis óleum habére noluérunt.

℟. Hæc est virgo sápiens, quam Dóminus vigilántem invénit, quæ accéptis lampádibus, sumpsit secum óleum : * Et veniénte Dómino, introívit cum eo ad núptias. ℣. Média nocte clamor factus est : Ecce sponsus venit, exíte óbviam ei. Et veniénte Dómino introívit.

Bened. Cujus, *vel* Quarum festum cólimus.

LECTIO VIII.

SED prius quæréndum nobis est, quid sit regnum cœlórum, aut cur decem virgínibus comparétur, quæ étiam vírgines prudéntes et fátuæ dicántur. Dum enim cœlórum regnum constat, quia reprobórum nullus ingréditur, étiam fátuis virgínibus cur símile esse perhibétur? Sed sciéndum nobis est, quod sæpe in sácro elóquio regnum cœlórum præséntis témporis Ecclésia dícitur. De quo álio in loco Dóminus dicit : Mittet Fílius hóminis Angelos suos, et cólligent de regno ejus ómnia scándala. Neque enim in illo regno beatitúdinis, in quo pax summa est, inveníri scándala póterunt, quæ colligántur.

℟. Média nocte clamor factus est : * Ecce sponsus venit, exíte óbviam ei. ℣. Prudéntes vírgines aptáte vestras lámpades. Ecce sponsus venit. Glória Patri. Ecce sponsus venit.

Bened. Ad societátem.

LECTIO IX.

IN quinque autem córporis sénsibus unusquísque subsístit. Geminátus autem quinárius denárium pérficit. Et quia ex utróque sexu fidélium multitúdo collígitur, sancta Ecclésia decem virgínibus símilis esse denuntiátur. In qua, quia mali cum bonis, et réprobi cum eléctis admíxti sunt, recte símilis virgínibus prudéntibus et fátuis esse perhibétur. Sunt namque plérique continéntes, qui ab appetítu se exterióri custódiunt, et spe ad interióra rapiúntur, carnem mácerant, et toto desidério ad supérnam pátriam anhélant, ætérna præmia éxpetunt, pro labóribus suis recípere laudes humánas nolunt. Hi nimírum glóriam suam non in ore hóminum ponunt, sed intra consciéntiam cóntegunt. Et sunt pleríque, qui corpus per abstinéntiam afflígunt, sed de ipsa sua abstinéntia humános favóres éxpetunt.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

AD LAUDES
ET PER HORAS.

Ant. t. 1. Hæc est virgo sápiens, * et una de número prudéntum.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliquis*, p. 16.

Ant. t. 1. Hæc est virgo sápiens, * quam Dóminus vigilántem invénit.

Ant. t. 3. *r* Hæc est quæ nescívit * torum in delícto :

habébit fructum in respectióne animárum sanctárum.

Ant. t. 1. Veni elécta mea, * et ponam in te thronum meum, allelúia.

Ant. t. 3. Ista est speciósa * inter fílias Jerúsalem.

Capitulum. 2 *Cor.* 10. *d*

Fratres, Qui gloriátur, in Dómino gloriétur. Non enim qui seípsum comméndat, ille probátus est : sed quem Deus comméndat.

Hymnus.

Jesu, coróna Vírginum,
Quem mater illa cóncipit,
Quæ sola Virgo párturit,
Hæc vota clemens áccipe.

Qui pergis inter lília,
Septus choréis Vírginum,
Sponsus decórus glória,
Sponsísque reddens præmia,

Quocúmque tendis, Vírgines
Sequúntur, atque láudibus
Post te canéntes cúrsitant,
Hymnósque dulces pérsonant.

Te deprecámur súpplices,
Nostris ut addas sénsibus,
Nescíre prorsus ómnia
Corruptiónis vúlnera.

Virtus, honor, laus, glória
Deo Patri cum Fílio,
Sancto simul Paráclito
In sæculórum sæcula.
Amen.

℣. Diffúsa est grátia in lábiis tuis. ℟. Proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

Ad Bened. Ant. t. 8. Símile est regnum cœlórum * hómini negotiatóri quæréntì bonas margarítas : invénta una pretiósa, dedit ómnia sua, et comparávit eam.

Oratio.

Deus, qui inter cétera poténtiæ tuæ mirácula, étiam in sexu frágili victóriam martyrii contulísti: concéde propítius ; ut, qui beátæ *N.* Vírginis et Mártyris tuæ natalítia cólimus, per ejus ad te exémpla gradiámur. Per Dóminum nostrum.

Alia Oratio.

Indulgentiam nobis, quæsumus Dómine, beáta *N.* Virgo et Martyr implóret : quæ tibi grata semper éxtitit et mérito castitátis, et tuæ professióne virtútis. Per Dóminum nostrum.

Pro Virgine non Martyre.

Oratio.

Exaudi nos Deus salutáris noster : ut, sicut de beátæ *N.* Vírginis tuæ festivitáte gaudémus; ita piæ devotiónis erudiámur afféctu. Per.

Si fuerint plures, ad Benedictus dicitur

Ant. t. 4. Prudéntes Vírgines * aptáte vestras lámpades : ecce sponsus venit, exíte óbviam ei.

℣. Adducéntur Regi Vírgines post eam. ℟. Próximæ ejus afferéntur tibi.

Oratio.

Da nobis, quæsumus Dómine Deus noster, sanctárum Vírginum et Mártyrum tuárum *N.* et *N.* palmas incessábili devotióne venerári : ut quas digna mente non

póssumus celebráre, humílibus saltem frequentémus obséquiis. Per Dóminum.

AD TERTIAM.

Ant. Hæc est virgo sápiens.

Capitulum, Fratres, Qui gloriátur, *ut supra, ad Laudes.*

℟. *br.* Spécie tua, * Et pulchritúdine tua. Spécie tua. ℣. Inténde, próspere procéde, et regna. Et pulchritúdine. Glória Patri. Spécie tua.

℣. Adjuvábit eam Deus vultu suo. ℟. Deus in médio ejus, non commovébitur.

AD SEXTAM.

Ant. Hæc est quæ nescívit.

CAPITULUM. 2 *Cor.* 11.

ÆMULOR enim vos Dei æmulatióne. Despóndi enim vos uni viro vírginem castam exhibére Christo.

℟. *br.* Adjuvábit eam * Deus vultu suo. Adjuvábit. ℣. Deus in médio ejus, non commovébitur. Deus. Glória Patri. Adjuvábit.

℣. Elégit eam Deus, et præelégit eam. ℟. In tabernáculo suo habitáre facit eam.

AD NONAM.

Ant. Ista est speciósa.

CAPITULUM. *Eccli.* 51. *b*

DOMINE Deus meus, exaltásti super terram habitatiónem meam, et pro morte defluénte deprecáta sum. Invocávi Dóminum Patrem Dómini mei, ut non derelínquat me in die tribulatiónis meæ, et in témpore superbórum sine adjutório.

Si fuerit Virgo, et non Martyr, dicitur sequens

CAPITULUM. *Sap.* 4.

O QUAM pulchra est casta generátio cum claritáte! immortális est enim memória illíus: quóniam apud Deum nota est, et apud hómines.

℟. *br.* Elégit eam Deus, * Et præelégit eam. Elégit. ℣. In tabernáculo suo habitáre facit eam. Et præelégit. Glória Patri. Elégit.

℣. Diffúsa est grátia in lábiis tuis. ℟. Proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

AD VESPERAS.

Ant., Capit. et Hymn. de Laudibus, Psalmi ut in Festis B. M. V., p. cxxvij.

℣. Diffúsa est grátia in lábiis tuis. ℟. Proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

Ad Magnif. Ant. t. 7. *f* Veni sponsa Christi, * áccipe corónam, quam tibi Dóminus præparávit in ætérnum.

ALIÆ LECTIONES

PRO VIRGINIBUS.

Pro Virgine et Martyre, ac pro Martyre tantum, Lectiones primi Nocturni leguntur etiam ut infra.

De libro Ecclesiástici.

LECTIO I. *Cap.* 51.

CONFITEBOR tibi Dómine Rex, et collaudábo te Deum salvatórem meum. Confitébor nómini tuo: quóniam adjútor et protéctor factus es mihi, et liberásti corpus me-

um a perditióne, a láqueo linguæ iníquæ, et a lábiis operántium mendácium, et in conspéctu astántium factus es mihi adjútor. Et liberásti me secúndum multitúdinem misericórdiæ nóminis tui a rugiéntibus præparátis ad escam, de mánibus quæréntium ánimam meam, et de portis tribulatiónum quæ circumdedérunt me : a pressúra flammæ, quæ circúmdedit me, et in médio ignis non sum æstuáta : de altitúdine ventris ínferi, et a lingua coinquináta, et a verbo mendácii, a rege iníquo, et a lingua injústa.

℟. Veni sponsa Christi, *p.* lxxxiij.

LECTIO II.

LAUDABIT usque ad mortem ánima mea Dóminum, et vita mea appropínquans erat in inférno deórsum. Circumdedérunt me úndique, et non erat qui adjuváret. Respíciens eram ad adjutórium hóminum, et non erat. Memoráta sum misericórdiæ tuæ Dómine, et operatiónis tuæ, quæ a sæculo sunt : quóniam éruis sustinéntes te Dómine, et líberas eos de mánibus Géntium.

℟. Diffúsa est, *p.* lxxxiv.

LECTIO III.

EXALTASTI super terram habitatiónem meam, et pro morte defluénte deprecáta sum. Invocávi Dóminum patrem Dómini mei, ut non derelínquat me in die tribulatiónis meæ, et in témpore superbórum sine adjutório. Laudábo nomen tuum assídue, et collaudábo illud in confessióne, et exaudíta est orátio mea. Et liberásti me de perditióne, et eripuísti me de témpore iníquo. Proptérea confitébor, et laudem dicam tibi, et benedícam nómini Dómini.

℟. Spécie tua, *p.* lxxxiv.

IN II NOCTURNO.

Ex libro sancti Cypriáni Epíscopi et Mártyris de disciplína et hábitu Vírginum.

LECTIO IV. *Cap.* 2.

NUNC nobis ad Vírgines sermo est, quarum quo sublímior glória est, major et cura est. Flos est ille Ecclesiástici gérminis, decus atque ornaméntum grátiæ spiritális, læta índoles, laudis et honóris opus íntegrum atque incorrúptum, Dei imágo respóndens ad sanctimóniam Dómini, illústrior pórtio gregis Christi. Gaudet per illas, atque in illis lárgiter floret Ecclésiæ matris gloriósa fœcúnditas : quantóque plus copiósa virgínitas número suo addit, tanto plus gáudium matris augéscit. Ad has lóquimur, has adhortámur affectióne pótius quam potestáte : non quod extrémi, et mínimi, et humilitátis nostræ ádmodum cónscii, áliquid ad censúram licéntiæ vindicémus : sed quod ad sollicitúdinem magis cauti, plus de diáboli infestatióne timeámus.

℟. Propter, *p.* lxxxvij.

LECTIO V.

NEQUE inánis hæc cáutio est, et vana formído, quæ ad salútis viam cónsulit, quæ Domínica et vitália præcépta custódit, ut quæ se Christo dicáverint, et a carnáli concupiscéntia recedéntes, tam carne, quam mente se Deo vóverint, consúmment opus suum magno præmio destinátum : nec ornári jam, aut placére cuíquam, nisi Dómino suo, stúdeant, a quo et mercédem virginitátis expéctant, dicénte ipso : Non omnes cápiunt verbum, sed illi quibus datum est. Sunt enim spadónes, qui ex útero matris sic nati sunt : et sunt spadónes, qui coácti sunt ab homínibus : et sunt spadónes, qui seípsos castravérunt propter regnum cœlórum.

℟. Dilexísti, *p.* lxxxvij.

LECTIO VI.

DENUO quoque per hanc Angeli vocem continéntiæ munus osténditur, virgínitas prædicátur. Hi sunt qui cum muliéribus se non coinquinavérunt : vírgines enim permansérunt : hi sunt qui sequúntur Agnum quocúmque íerit. Neque enim tantum másculis continéntiæ grátiam Dóminus repromíttit, et féminas prætérit : sed quóniam fémina viri pórtio est, et ex eo sumpta atque formáta est, in Scriptúris fere ómnibus ad protoplástum Deus lóquitur, quia sunt duo in carne una, et in másculo simul significátur et fémina. Quod si Christum continéntia séquitur, et regno Dei virgínitas destinátur : quid est illis cum terréno cultu, et cum ornaméntis, quibus dum homínibus placére géstiunt, Deum offéndunt?

℟. Afferéntur, *p.* lxxxvij.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 19.

IN illo témpore : Accessérunt ad Jesum Pharisæi tentántes eum, et dicéntes : Si licet hómini dimíttere uxórem suam, quacúmque ex causa? Et réliqua.

Homília sancti Joánnis Chrysóstomi.

Hom. 63. *in Matth. sub med.*

DOMINUS noster, quia ad virginitátem hortári grave esse videbátur, a necessitáte legis de non solvéndo matrimónio, eos ad cupiditátem illíus tráhere studet. Deínde ut eam esse possíbilem osténdat, sic inquit : Sunt eunúchi qui ex ventre matris ita nati sunt, et sunt qui ab homínibus eunúchi facti sunt, et sunt qui seípsos castravérunt propter regnum cœlórum. Quibus verbis laténter eos ad eligéndam virginitátem indúcit, dum eam virtútem esse possíbilem ástruit.

℟. Hæc est virgo, *p.* xc.

LECTIO VIII.

ID autem hoc fere modo confírmat. Cógita tecum, si aut

a natúra talis esses, aut ab homínibus eam injúriam passus, quid fáceres, cum et ejúsmodi voluptáte caréres, et nullam caréndo mercédem consequeréris? Grátias ígitur nunc Deo agas, quod cum mercéde atque corónis idem sústines, quod illi sine corónis ac præmio tólerant : imo vero non idem sed multo lévius : tum quia spe erígeris, et consciéntia recte facti ; tum quia non ita ingéntibus concupiscéntiæ flúctibus jactáris.

℟. Média nocte, *p.* xc.

LECTIO IX.

CUM ergo de illis eunúchis díxerit, qui nisi étiam ipsi mente se contíneant, frustra et inutíliter tales sunt ; ac de illis, qui, ut regnum cœlórum consequántur, se cóntinent, subjúnxit rursus, dicens : Qui potest cápere, cápiat : ut alacrióres effíciat eo ipso quod grave esse opus osténdit, et ineffábili benignitáte sua nóluit eam rem intra necessitátem legis conclúdere : idque dicéndo magis, adhuc possíbilem esse demónstrat, ut voluntátis stúdium plus augeátur.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

COMMUNE

SANCTÆ MARTYRIS TANTUM, ET NEC VIRG. NEC MARTYRIS.

AD VESPERAS.

Ant. Dum esset Rex, *cum reliquis de Laud.*, p. xcix.

Psalm. Dixit Dóminus, *ut in Festis B. M. Virg.*, p. cxxvij.

Pro Martyre tantum.

CAPITULUM. *Eccli.* 51.

CONFITEBOR tibi Dómine Rex, et collaudábo te Deum salvatórem meum. Confitébor nómini tuo : quóniam adjútor et protéctor factus es mihi, et liberásti corpus meum a perditióne.

Pro nec Virgine nec Martyre.

CAPITULUM. *Prov.* 31. *b*

MULIEREM fortem quis invéniet ? procul, et de últimis fínibus prétium ejus. Confídit in ea cor viri sui, et spóliis non indigébit.

HYMNUS.

FORTEM viríli péctore
Laudémus omnes féminam,
Quæ sanctitátis glória
Ubíque fulget ínclyta.

Hæc sancto amóre sáucia,
Dum mundi amórem nóxium
Horréscit, ad cœléstia
Iter perégit árduum.

Carnem domans jejúniis,
Dulcíque mentem pábulo
Oratiónis nútriens,
Cœli potítur gáudiis.

Rex Christe virtus fórtium,
Qui magna solus éfficis,
Hujus precátu quæsumus,
Audi benígnus súpplices.

Deo Patri sit glória,
Ejúsque soli Fílio,
Cum Spíritu Paráclito,
Nunc, et per omne sæculum.
Amen.

℣. Spécie tua, et pulchritú-

dine tua. ℟. Inténde, próspere procéde, et regna.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Símile est regnum cœlórum * hómini negotiatóri quærénti bonas margarítas : invénta una pretiósa, dedit ómnia sua, et comparávit eam.

Pro Martyre tantum.

ORATIO.

Deus, qui inter cétera poténtiæ tuæ mirácula étiam in sexu frágili victóriam martyrii contulísti : concéde propítius; ut qui beátæ *N.* Mártyris tuæ natalítia cólimus, per ejus ad te exémpla gradiámur. Per Dóminum.

Pro pluribus Mart. tantum.

ORATIO.

Da nobis, quæsumus Dómine Deus noster, sanctárum Mártyrum tuárum *N.* et *N.* palmas incessábili devotióne venerári : ut quas digna mente non póssumus celebráre, humílibus saltem frequentémus obséquiis. Per Dóminum.

Pro nec Virgine nec Martyre.

ORATIO.

Exaudi nos, Deus salutáris noster : ut sicut de beátæ *N.* festivitáte gaudémus; ita piæ devotiónis erudiámur afféctu. Per Dóminum.

AD MATUTINUM.

Invitat. Laudémus Deum nostrum, * in confessióne beátæ *N.*

Psalm. Veníte, exultémus. *p.* 2.

HYMNUS.

Hujus orátu Deus alme nobis
Débitas pœnas scélerum remítte;
Ut tibi puro resonémus almum
Péctore carmen.

Sit decus Patri, genitæque Proli,
Et tibi compar utriúsque virtus
Spíritus semper, Deus unus omni
Témporis ævo.
Amen.

Ant. Psalmi et ℣℣. *in quolibet Noct. ut in communi Virg.*, p. lxxx.

IN I NOCTURNO.

Lect. primi Noct. pro Mart. tantum, leguntur ut supra, Confitébor, *p.* xcij.

Pro nec Virgine nec Martyre, ut sequuntur.

De Parábolis Salomónis.

LECTIO I. *Cap.* 31. *b*

Mulierem fortem quis invéniet? procul, et de últimis fínibus prétium ejus. Confídit in ea cor viri sui, et spóliis non indigébit. Reddet ei bonum, et non malum, ómnibus diébus vitæ suæ. Quæsívit lanam et linum, et operáta est consílio mánuum suárum. Facta est quasi navis institóris, de longe portans panem suum. Et de nocte surréxit, dedítque prædam domésticis suis, et cibária ancíllis suis. Considerávit agrum, et emit eum : de fructu má-

nuum suárum plantávit víneam. Accínxit fortitúdine lumbos suos, et roborávit bráchium suum.

℟. Veni elécta mea, et ponam in te thronum meum : * Quia concupívit Rex spéciem tuam. ℣. Spécie tua, et pulchritúdine tua inténde, próspere procéde, et regna. Quia.

Lectio II.

Gustavit, et vidit quia bona est negotiátio ejus : non extinguétur in nocte lucérna ejus. Manum suam misit ad fórtia, et dígiti ejus apprehendérunt fusum. Manum suam apéruit ínopi, et palmas suas exténdit ad páuperem. Non timébit dómui suæ a frigóribus nivis : omnes enim doméstici ejus vestíti sunt duplícibus. Stragulátam vestem fecit sibi : byssus et púrpura induméntum ejus. Nóbilis in portis vir ejus, quando séderit cum senatóribus terræ. Síndonem fecit, et véndidit, et cíngulum trádidit Chananæo.

℟. Diffúsa est grátia in lábiis tuis : *Proptérea benedíxit te Deus in ætérnum. ℣. Spécie tua, et pulchritúdine tua inténde, próspere procéde, et regna. Proptérea.

Lectio III.

Fortitudo, et decor induméntum ejus, et ridébit in die novíssimo. Os suum apéruit sapiéntiæ, et lex cleméntiæ in lingua ejus. Considerávit sémitas domus suæ, et panem otiósa non comédit. Surrexérunt fílii ejus, et beatíssimam prædicavérunt : vir ejus, et laudávit eam. Multæ fíliæ congregavérunt divítias : tu supergréssa es univérsas. Fallax grátia, et vana est pulchritúdo : mulier timens Dóminum, ipsa laudábitur. Date ei de fructu mánuum suárum : et laudent eam in portis ópera ejus.

℟. Spécie tua, *p.* lxxxiv.

IN II NOCTURNO.

Ex libro sancti Ambrósii Epíscopi de Víduis.

Prope finem.

Lectio IV.

Agrum hunc Ecclésiæ fértilem cerno, nunc integritátis flore vernántem, nunc viduitátis gravitáte polléntem, nunc étiam conjúgii frúctibus redundántem. Nam etsi divérsi, unius tamen agri fructus sunt : nec tanta hortórum lília, quantæ arístæ ségetum, méssium spicæ, compluriúmque spátia campórum recipiéndis aptántur semínibus, quam rédditis nováles frúctibus feriántur. Bona ergo vidúitas, quæ tóties apostólico judício prædicátur. Hæc enim magístra fídei, magístra est castitátis.

℟. Propter, *p.* lxxxvij.

Lectio V.

Unde et illi qui deórum suórum adultéria et probra venerántur, cœlibátus et viduitátis statuére pœnas, ut æmuli críminum mulctárent stúdia virtútum, spécie qui-

dem, qua fœcunditátem quærerent, sed stúdio quo propósitum castitátis abolérent. Nam confectis et miles stipéndiis arma depónit, et relícto offício quod gerébat, ad própria veteránus rura dimíttitur, ut et ipse exércitæ labóribus vitæ réquiem consequátur, et álios spes futúræ quiétis subeúndis fáciat opéribus promptióres. Agrícola quoque matúrior torquéndam áliis stivam commíttit, et juveníli gravátus ópere providéntiam curæ senílis explórat: vitem fácilis tóndere, quam prémere, ut juvenescéntem luxúriam réprimat, et adolescéntem lascíviam falce succídat: parcórum quamdam pártuum castitátem docens étiam in vítibus expeténdam.

℟. Dilexísti justítiam, et odísti, *p.* lxxxvij.

LECTIO VI.

SIMILIS huic vídua velut eméritis veterána stipéndiis castitátis, et si conjúgii arma depónat, domus tamen totíus pacem gubérnat: et si vehéndis oséribus otiósa, maritándis tamen junióribus próvida, ubi cultus utílior, ubi fructus ubérior sit, quarum cópulam aptiórem seníli gravitáte dispónit. Itaque si maturióribus quam junióribus commíttitur ager, cur putes utiliórem nuptam esse quam víduam? Quod si persecutóres fídei persecutóres fuérunt étiam viduitátis: útique fidem sequéntibus vidúitas non pro supplício fugiénda est, sed tenénda pro præmio.

℟. Fallax grátia, et vana est pulchritúdo: * Múlier timens Deum, ipsa laudábitur. ℣. Date ei de fructu mánuum suárum, et laudent eam in portis ópera ejus. Múlier. Glória Patri. Múlier.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 13. *f*

IN illo témpore: Dixit Jesus discípulis suis parábolam hanc: Símile est regnum cœlórum thesáuro abscóndito in agro. Et réliqua.

Homilía sancti Gregórii Papæ.

Hom. 11 *in Evang.*

CŒLORUM regnum, fratres charíssimi, idcírco terrénis rebus símile dícitur, ut ex his quæ ánimus novit, surgat ad incógnita quæ non novit: quátenus exémplo visibílium se ad invisibília rápiat, et per ea, quæ usu dídicit, quasi confricátus incaléscat: ut per hoc, quod scit notum dilígere, discat et incógnita amáre. Ecce enim cœlórum regnum thesáuro abscóndito in agro comparátur: quem qui ínvenit homo, abscóndit, et præ gáudio illíus vadit, et vendit univérsa quæ habet, et emit agrum illum.

℟. Os suum apéruit sapiéntiæ, et lex cleméntiæ in lingua ejus: considerávit sémitas domus suæ, * Et panem

otiósa non comédit. ℣. Gustávit, et vidit quia bona est negotiátio ejus : non extinguétur in nocte lucérna ejus. Et.

LECTIO VIII.

QUA in re hoc quoque notándum est, quod invéntus thesáurus abscónditur, ut servétur : quia stúdium cœléstis desidérii a malígnis spirítibus custodíre non súfficit, qui hoc ab humánis láudibus non abscóndit. In præsénti étenim vita, quasi in via sumus, qua ad pátriam pérgimus. Malígni autem spíritus iter nostrum quasi quidam latrúnculi óbsident. Deprædári ergo desíderat, qui thesáurum públice portat in via. Hoc autem dico, non ut próximi ópera nostra bona non vídeant, cum scriptum sit: Vídeant ópera vestra bona, et gloríficent Patrem vestrum, qui in cœlis est : sed ut per hoc, quod ágimus, laudes extérius non quærámus. Sic autem sit opus in público, quátenus inténtio máneat in occúlto: ut et de bono ópere próximis præbeámus exémplum, et tamen per intentiónem, qua Deo soli placére quærimus, semper optémus secrétum.

℟. Regnum mundi, et omnem ornátum sæculi contémpsi propter amórem Dómini mei Jesu Christi. *Quem vidi, quem amávi, in quem crédidi, quem diléxi. ℣. Eructávit cor meum verbum bonum : dico ego ópera mea Regi. Quem. Glória Patri. Quem.

LECTIO IX.

THESAURUS autem cœléste est desidérium: ager vero, in quo thesáurus abscónditur, disciplína stúdii cœléstis. Quem profécto agrum vénditis ómnibus cómparat, qui voluptátibus carnis renúntians, cuncta sua terréna desidéria per disciplínæ cœléstis custódiam calcat : ut nihil jam, quod caro blandítur, líbeat; nihil, quod carnálem vitam trucídat, spíritus perhorréscat.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

AD LAUDES
ET PER HORAS.

Ant. t. 3. Dum esset Rex * in accúbitu suo, nardus mea dedit odórem suavitátis.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliquis,* p. 16.

Ant. t. 4. In odórem * unguentórum tuórum cúrrimus, adolescéntulæ dilexérunt te nimis.

Ant. t. 8. Jam hiems tránsiit, * imber ábiit, et recéssit : surge amíca mea, et veni.

Ant. t. 4. Veni elécta mea, * et ponam in te thronum meum, allelúia.

Ant. t. 8. Ista est speciósa * inter fílias Jerúsalem.

Pro Martyre tantum.

CAPITULUM. *Eccli.* 51.

CONFITEBOR tibi Dómine Rex, et collaudábo te Deum salvatórem meum. Confitébor nómini tuo : quóniam adjútor et protéctor factus es

mihi, et liberásti corpus meum a perditióne.

Pro nec Virgine nec Mart.

CAPITULUM. *Prov.* 31. *b*

MULIEREM fortem quis invéniet? procul, et de últimis fínibus prétium ejus. Confídit in ea cor viri sui, et spóliis non indigébit.

HYMNUS.

FORTEM viríli péctore
Laudémus omnes féminam,
Quæ sanctitátis glória
Ubíque fulget ínclyta.

Hæc sancto amóre sáucia,
Dum mundi amórem nóxium
Horréscit, ad cœléstia
Iter perégit árduum.

Carnem domans jejúniis,
Dulcíque mentem pábulo
Oratiónis nútriens,
Cœli potítur gáudiis.

Rex Christe virtus fórtium,
Qui magna solus éfficis,
Hujus precátu quæsumus,
Audi benígnus súpplices.

Deo Patri sit glória,
Ejúsque soli Fílio,
Cum Spíritu Paráclito,
Nunc, et per omne sæculum.
Amen.

℣. Diffúsa est grátia in lábiis tuis. ℟. Proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

Ad Bened. Ant. t. 4. Date ei * de fructu mánuum suárum, et laudent eam in portis ópera ejus.

Pro una Martyre tantum.

ORATIO.

DEUS, qui inter cétera poténtiæ tuæ mirácula étiam in sexu frágili victóriam martyrii contulísti: concéde propítius; ut, qui beátæ *N.* Mártyris tuæ natalítia cólimus, per ejus ad te exémpla gradiámur. Per Dóminum.

Pro pluribus Martyribus tantum.

ORATIO.

DA nobis, quæsumus Dómine Deus noster, sanctárum Mártyrum tuárum *N.* et *N.* palmas incessábili devotióne venerári: ut quas digna mente non póssumus celebráre, humílibus saltem frequentémus obséquiis. Per Dóminum.

Pro nec Virgine nec Martyre.

ORATIO.

EXAUDI nos Deus salutáris noster: ut, sicut de beátæ *N.* festivitáte gaudémus; ita piæ devotiónis erudiámur afféctu. Per Dóminum.

AD TERTIAM.

Ant. In odórem.

Pro Martyre tantum.

Capitulum, Confitébor, *ut supra ad Laudes.*

Pro nec Virgine nec Martyre.

Capitulum, Mulíerem fortem, *ut supra ad Laudes.*

℟. *br.* Spécie tua, * Et pulchritúdine tua. Spécie tua. ℣. Inténde, próspere procéde, et regna. Et pulchritúdine. Glória Patri. Spécie tua.

℣. Adjuvábit eam Deus vultu suo. ℟. Deus in médio ejus, non commovébitur.

AD SEXTAM.

Ant. Jam hiems tránsiit.

Pro Martyre tantum.

CAPITULUM. *Eccli.* 51.

LIBERASTI me secúndum multitúdinem misericórdiæ nóminis tui a rugiéntibus præparátis ad escam, de mánibus quæréntium ánimam meam, et de multis tribulatiónibus, quæ circumdedérunt me.

Pro nec Virgine nec Martyre.

CAPITULUM. *Prov.* 31. *c*

MANUM suam apéruit ínopi, et palmas suas exténdit ad paúperem. Non timébit dómui suæ a frigóribus nivis.

℟. *br.* Adjuvábit eam, * Deus vultu suo. Adjuvábit. ℣. Deus in médio ejus, non commovébitur. Deus. Glória. Adjuvábit.

℣. Elégit eam Deus, et præelégit eam. ℟. In tabernáculo suo habitáre facit eam.

AD NONAM.

Ant. Ista est speciósa.

Pro Martyre tantum.

CAPITULUM. *Eccli.* 51.

LAUDABIT usque ad mortem ánima mea Dóminum, quóniam éruis sustinéntes te, et líberas eos de manu angústiæ, Dómine Deus noster.

Pro nec Virgine nec Martyre.

CAPITULUM. *Prov.* 31. *d*

MULTÆ fíliæ congregavérunt divítias : tu supergréssa es univérsas. Fallax grátia, et vana est pulchritúdo : múlier timens Dóminum, ipsa laudábitur.

℟. *br.* Elégit eam Deus, * Et præelégit eam. Elégit. ℣. In tabernáculo suo habitáre facit eam. Et præelégit. Glória Patri. Elégit.

℣. Diffúsa est grátia in lábiis tuis. ℟. Proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

AD VESPERAS.

Ant. Dum esset Rex, *cum reliquis de Laudibus*, p. xcix.

Psalm. Dixit Dóminus, *cum reliquis ut in Festis B. M. V.*, p. cxxvij.

Capit. et Hymn. ut ad Laud.

℣. Diffúsa est grátia in lábiis tuis. ℟. Proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Manum suam * apéruit ínopi, et palmas suas exténdit ad páuperem, et panem otiósa non comédit.

Si fuerint plures non Virgines, idem fit Officium ut supra, p. xcv.

LECTIONES

PRO MARTYRE TANTUM.

IN II NOCTURNO.

Sermo sancti Joánnis Chrysóstomi.

LECTIO IV.

Serm. 67. *de diversis novi Testamenti locis.*

EGO máxime commemoratiónes díligo Mártyrum, díligo, et ampléctor; atque omnes quidem, sed tum præ-

cípue, cum mulíerum certámina proponúntur. Quanto enim infírmius est vas, tanto major est grátia, tanto illústrius est trophæum, tanto insígnior est victória, non ob imbecillitátem sexus athletárum, sed quod per ea, quibus vícerat inimícus, nunc étiam vincátur.

℟. Propter, *p.* lxxxvij.

LECTIO V.

PER mulíerem vicit, per mulíerem superátus est. Hoc illíus ántea telum erat; hoc illíus nunc cædis factum est instruméntum, hoc vas appáruit insuperábile. Peccávit illa prior, et mórtua est: ista mórtua est, ne peccáret. Illa tum fútilis promíssi spe infláta, Dei leges violávit: hæc vitam præséntem contémpsit, ne fidem in suum benefactórem ejuráret. Quam ígitur deínceps speráre póterunt excusatiónem viri, si molles sint, et ignávi? quam vero véniam, cum fórtiter ac viríliter se gerant mulíeres, cum ádeo se generóse ad certámina pietátis accíngant?

℟. Dilexísti, *p.* lxxxvij.

LECTIO VI.

FUIT illi corpus imbecíllum, et obnóxius sexus injúriæ: verúmtamen ómnium horum imbecillitátem advéniens grátia occultávit. Nihil enim est, nihil plane poténtius est eo, qui magno cum stúdio Dei timórem hábeat in mente defíxum; sed quamvis ignes, quamvis ferrum, quamvis béstias, quamvis áliud quidvis minéntur hostes, ómnia nullo negótio contémnit; quod útique Beáta ista étiam fecit.

℟. Fallax, *p.* xcviij.

COMMUNE

DEDICATIONIS ECCLESIÆ.

AD VESPERAS.

Ant. Domum tuam Dómine, *cum reliquis de Laudibus*, p. cxij.

Psalm. Dixit Dóminus, *cum reliq. de Dominica*, p. 123, *et loco ultimi,*

Psalm. Lauda Jerúsalem, *p.* 143.

CAPITULUM. *Apoc.* 21.

VIDI civitátem sanctam Jerúsalem novam descendéntem de cœlo a Deo, parátam sicut sponsam, ornátam viro suo.

HYMNUS.

CŒLESTIS Urbs Jerúsalem,
Beáta pacis vísio,
Quæ celsa de vivéntibus
Saxis ad astra tólleris,
Sponsæque ritu cíngeris
Mille Angelórum míllibus.

O sorte nupta próspera,
Dotáta Patris glória,
Respérsa Sponsi grátia,
Regína formosíssima,
Christo jugáta Príncipi,
Cœli corúsca cívitas.

Hic margarítis émicant,
Paténtque cunctis óstia:
Virtúte namque prævia
Mortális illuc dúcitur,
Amóre Christi pércitus
Torménta quisquis sústinet.

Scalpri salúbris íctibus,
Et tunsióne plúrima,
Fabri políta málleo
Hanc saxa molem cónstruunt,
Aptísque juncta néxibus
Locántur in fastígio.
Decus Parénti débitum
Sit usquequáque Altíssimo,
Natóque Patris único,
Et inclyto Paráclito,
Cui laus, potéstas, glória
Ætérna sit per sæcula.
Amen.

℣. Hæc est domus Dómini fírmiter ædificáta. ℟. Bene fundáta est supra firmam petram.

Ad Magnif. Ant. t. 1. *f* Sanctificávit Dóminus * tabernáculum suum : quia hæc est domus Dei, in qua invocábitur nomen ejus, de quo scriptum est : Et erit nomen meum ibi, dicit Dóminus.

In ipso die Dedicationis Ecclesiæ, et per Octavam, et quando varianda est Oratio ob concursum Dedicationis alterius Ecclesiæ.

ORATIO.

DEUS, qui invisibíliter ómnia cóntines, et tamen pro salúte géneris humáni signa tuæ poténtiæ visibíliter osténdis : templum hoc poténtia tuæ inhabitatiónis illústra, et concéde; ut omnes, qui huc deprecatúri convéniunt, ex quacúmque tribulatióne ad te clamáverint, consolatiónis tuæ benefícia consequántur. Per.

In Anniversario Dedicationis Ecclesiæ, et per Octavam.

ORATIO.

DEUS, qui nobis per síngulos annos hujus sancti templi tui consecratiónis réparas diem, et sacris semper mystériis repræséntas incólumes : exáudi preces pópuli tui, et præsta ; ut quisquis hoc templum benefícia petitúrus ingréditur, cuncta se impetrásse lætétur. Per.

AD MATUTINUM.

Invitat. Domum Dei decet sanctitúdo : * Sponsum ejus Christum adorémus in ea.

Psalm. Veníte exúltemus, *p.* 2.

Hymnus, Cœléstis Urbs, *ut supra ad Vesperas.*

IN I NOCTURNO.

Ant. t. 7. *r* Tóllite * portas, príncipes, vestras, et elevámini portæ æternáles.

PSALMUS 23.

DOMINI est terra, et plenitúdo ejus : * orbis terrárum, et univérsi qui habitant in eo.

Quia ipse super mária fundávit eum : * et super flúmina præparávit eum.

Quis ascéndet in montem Dómini? * aut quis stabit in loco sancto ejus ?

Innocens mánibus, et mundo corde, * qui non accépit in vano ánimam suam, nec jurávit in dolo próximo suo.

Hic accípiet benedictiónem a Dómino : * et misericórdiam a Deo salutári suo.

Hæc est generátio quæréntium eum, * quæréntium fáciem Dei Jacob.

Attóllite portas, príncipes, vestras, et elevámini portæ æternáles : * et introíbit Rex glóriæ.

Quis est iste Rex glóriæ ? * Dóminus fortis et potens, Dóminus potens in prælio :

Attóllite portas, príncipes, vestras, et elevámini portæ æternáles : * et introíbit Rex glóriæ.

Quis est iste Rex glóriæ ? * Dóminus virtútum ipse est Rex glóriæ.

Ant. Tóllite portas, príncipes, vestras, et elevámini portæ æternáles.

Ant. t. 4. Erit mihi * Dóminus in Deum, et lapis iste vocábitur domus Dei.

PSALMUS 45.

Deus noster refúgium, et virtus ; * adjútor in tribulatiónibus, quæ invenérunt nos nimis.

Proptérea non timébimus dum turbábitur terra : * et transferéntur montes in cor maris.

Sonuérunt, et turbátæ sunt aquæ eórum : * conturbáti sunt montes in fortitúdine ejus.

Flúminis ímpetus lætíficat civitátem Dei : * sanctificávit tabernáculum suum Altíssimus.

Deus in médio ejus, non commovébitur : * adjuvábit eam Deus mane dilúculo.

Conturbátæ sunt Gentes, et inclináta sunt regna : * dedit vocem suam, mota est terra.

Dóminus virtútum nobíscum : * suscéptor noster Deus Jacob.

Veníte, et vidéte ópera Dómini, quæ pósuit prodígia super terram : * áuferens bella usque ad finem terræ.

Arcum cónteret, et confrínget arma : * et scuta combúret igni.

Vacáte, et vidéte quóniam ego sum Deus : * exaltábor in Géntibus, et exaltábor in terra.

Dóminus virtútum nobíscum : * suscéptor noster Deus Jacob.

Ant. Erit mihi Dóminus in Deum, et lapis iste vocábitur domus Dei.

Ant. t. 6. Ædificávit * Móyses altáre Dómino Deo.

PSALMUS 47.

Magnus Dóminus, et laudábilis nimis * in civitáte Dei nostri, in monte sancto ejus.

Fundátur exultatióne univérsæ terræ mons Sion*, látera Aquilónis, cívitas Regis magni.

Deus in dómibus ejus cognoscétur, * cum suscípiet eam.

Quóniam ecce reges terræ congregáti sunt : * convenérunt in unum.

Ipsi vidéntes sic admiráti sunt, conturbáti sunt, commóti sunt : * tremor apprehéndit eos.

Ibi dolóres ut parturiéntis, * in spíritu veheménti cónteres naves Tharsis.

Sicut audívimus, sic vídi-

mus in civitáte Dómini virtútum, in civitáte Dei nostri : * Deus fundávit eam in ætérnum.

Suscépimus Deus misericórdiam tuam, * in médio templi tui.

Secúndum nomen tuum Deus, sic et laus tua in fines terræ : * justítia plena est déxtera tua.

Lætétur mons Sion, et exúltent fíliæ Judæ, * propter judícia tua Dómine.

Circúmdate Sion, et complectímini eam : * narráte in túrribus ejus.

Pónite corda vestra in virtúte ejus : * et distribúite domos ejus, ut enarrétis in progénie áltera.

Quóniam hic est Deus, Deus noster in ætérnum, et in sæculum sæculi : * ipse reget nos in sæcula.

Ant. Ædificávit Móyses altáre Dómino Deo.

℣. Domum tuam Dómine decet sanctitúdo. ℟. In longitúdinem diérum.

Pater noster.

Absolutio, Exáudi Dómine.

℣. Jube domne.

Bened. Benedictióne perpétua.

De libro secúndo Paralipómenon.

LECTIO I. *Cap.* 7.

CUM complésset Sálomon fundens preces, ignis descéndit de cœlo, et devorávit holocáusta et víctimas : et majéstas Dómini implévit domum. Nec póterant sacerdótes íngredi templum Dómini, eo quod implésset majéstas Dómini templum Dómini. Sed et omnes fílii Israel vidébant descendéntem ignem, et glóriam Dómini super domum : et corruéntes proni in terram super paviméntum stratum lápide, adoravérunt, et laudavérunt Dóminum : Quóniam bonus, quóniam in sæculum misericórdia ejus. Rex autem, et omnis pópulus immolábant víctimas coram Dómino. Mactávit ígitur rex Sálomon hóstias boum vigínti duo míllia, aríetum centum vigínti míllia : et dedicávit domum Dei Rex, et univérsus pópulus.

℟. In dedicatióne templi decantábat pópulus laudem : * Et in ore eórum dulcis resonábat sonus. ℣. Fundáta est domus Dómini supra vérticem móntium, et vénient ad eam omnes Gentes. Et in ore.

Bened. Unigénitus.

LECTIO II.

SACERDOTES autem stabant in offíciis suis : et Levítæ in órganis cárminum Dómini, quæ fecit David rex ad laudándum Dóminum : Quóniam in ætérnum misericórdia ejus, hymnos David canéntes per manus suas : porro sacerdótes canébant tubis ante eos, cunctúsque Israel stabat. Sanctificávit quoque Sálomon médium átrii ante templum Dómini : obtúlerat enim ibi holocáusta et ádipes pacificó-

rum : quia altáre æneum, quod fécerat, non póterat sustinére holocáusta, et sacrifícia, et ádipes. Fecit ergo Sálomon solemnitátem in témpore illo septem diébus, et omnis Israel cum eo, ecclésia magna valde, ab intróitu Emath usque ad Torréntem Ægypti. Fecítque die octávo colléctam, eo quod dedicásset altáre septem diébus, et solemnitátem celebrásset diébus septem.

℟. Fundáta est domus Dómini supra vérticem móntium, et exaltáta est super omnes colles : * Et vénient ad eam omnes Gentes, et dicent : Glória tibi Dómine. ℣. Veniéntes autem vénient cum exultatióne, portántes manípulos suos. Et vénient.

Bened. Spíritus sancti grátia.

LECTIO III.

COMPLEVITQUE Sálomon domum Dómini, et domum regis, et ómnia quæ disposúerat in corde suo, ut fáceret in domo Dómini, et in domo sua, et prosperátus est. Appáruit autem ei Dóminus nocte, et ait : Audívi oratiónem tuam, et elégi locum istum mihi in domum sacrifícii. Si cláusero cœlum, et plúvia non flúxerit, et mandávero et præcépero locústæ, ut dévoret terram, et mísero pestiléntiam in pópulum meum : convérsus autem pópulus meus, super quos invocátum est nomen meum, deprecátus me fúerit, et exquisíerit fáciem meam, et égerit pœniténtiam a viis suis péssimis : et ego exáudiam de cœlo, et propítius ero peccátis eórum, et sanábo terram eórum. Oculi quoque mei erunt apérti, et aures meæ eréctæ ad oratiónem ejus, qui in loco isto oráverit. Elégi enim, et sanctificávi locum istum, ut sit nomen meum ibi in sempitérnum, et permáneant óculi mei, et cor meum ibi cunctis diébus.

℟. Bénedic Domine domum istam, quam ædificávi nomini tuo, veniéntium in loco isto : * Exáudi preces in excélso sólio glóriæ tuæ. ℣. Dómine, si convérsus fúerit pópulus tuus, et oráverit ad sanctuárium tuum. Exáudi. Glória Patri. Exáudi.

IN II NOCTURNO.

Ant. t. 7. Non est hic áliud, * nisi domus Dei, et porta cœli.

PSALMUS 83.

QUAM dilécta tabernácula tua Dómine virtútum! * concupíscit et déficit ánima mea in átria Dómini.

Cor meum, et caro mea * exultavérunt in Deum vivum.

Etenim passer invénit sib[i] domum, * et turtur nidun[m] sibi, ubi ponat pullos suos.

Altária tua Dómine virtú[-]tum : * Rex meus, et Deu[s] meus.

Beáti, qui hábitant in dom[o]

tua Dómine : * in sæcula sæculórum laudábunt te.

Beátus vir, cujus est auxílium abs te : * ascensiónes in corde suo dispósuit, in valle lacrymárum, in loco, quem pósuit.

Etenim benedictiónem dabit legislátor, ibunt de virtúte in virtútem : * vidébitur Deus deórum in Sion.

Dómine Deus virtútum exáudi oratiónem meam : * áuribus pércipe Deus Jacob.

Protéctor noster áspice Deus : * et réspice in fáciem Christi tui.

Quia mélior est dies una in átriis tuis * super millía.

Elégi abjéctus esse in domo Dei mei, * magis quam habitáre in tabernáculis peccatórum.

Quia misericórdiam, et veritátem díligit Deus : * grátiam, et glóriam dabit Dóminus.

Non privábit bonis eos, qui ámbulant in innocéntia : * Dómine virtútum, beátus homo, qui sperat in te.

Ant. Non est hic áliud, nisi domus Dei, et porta cœli.

Ant. t. 7. *r* Vidit Jacob scalam, * súmmitas ejus cœlos tangébat, et descendéntes Angelos, et dixit : Vere locus iste sanctus est.

PSALMUS 86.

FUNDAMENTA ejus in móntibus sanctis : * díligit Dóminus portas Sion super ómnia tabernácula Jacob.

Gloriósa dicta sunt de te, * cívitas Dei.

Memor ero Rahab et Babylónis * sciéntium me.

Ecce alienígenæ, et Tyrus, et pópulus Æthíopum, * hi fuérunt illic.

Numquid Sion dicet: Homo, et homo natus est in ea : * et ipse fundávit eam Altíssimus?

Dóminus narrábit in scriptúris populórum, et príncipum, * horum, qui fuérunt in ea.

Sicut lætántium ómnium * habitátio est in te.

Ant. Vidit Jacob scalam, súmmitas ejus cœlos tangébat, et descendéntes Angelos, et dixit : Vere locus iste sanctus est.

Ant. t. 7. *r* Eréxit Jacob * lápidem in títulum, fundens óleum désuper.

PSALMUS 87.

DOMINE Deus salútis meæ, * in die clamávi, et nocte coram te.

Intret in conspéctu tuo orátio mea : * inclína aurem tuam ad precem meam :

Quia repléta est malis ánima mea : * et vita mea inférno appropinquávit.

Æstimátus sum cum descendéntibus in lacum : * factus sum sicut homo sine adjutório, inter mórtuos liber.

Sicut vulneráti dormiéntes in sepúlchris, quorum non es memor ámplius : * et ipsi de manu tua repúlsi sunt.

Posuérunt me in lacu infe-

rióri : * in tenebrósis, et in umbra mortis.

Super me confirmátus est furor tuus : * et omnes fluctus tuos induxísti super me.

Longe fecísti notos meos a me : * posuérunt me abominatiónem sibi.

Tráditus sum, et non egrediébar : * óculi mei languérunt præ inópia.

Clamávi ad te Dómine tota die : * expándi ad te manus meas.

Numquid mórtuis fácies mirabília : * aut médici suscitábunt, et confitebúntur tibi ?

Numquid narrábit áliquis in sepúlchro misericórdiam tuam, * et veritátem tuam in perditióne ?

Numquid cognoscéntur in ténebris mirabília tua, * et justítia tua in terra obliviónis ?

Et ego ad te Dómine clamávi : * et mane orátio mea prævéniet te.

Ut quid Dómine repéllis oratiónem meam : * avértis fáciem tuam a me ?

Pauper sum ego, et in labóribus a juventúte mea : * exaltátus autem, humiliátus sum et conturbátus.

In me transiérunt iræ tuæ : * et terróres tui conturbavérunt me.

Circumdedérunt me sicut aqua tota die : * circumdedérunt me simul.

Elongásti a me amícum, et próximum, * et notos meos a miséria.

Ant. Eréxit Jacob lápidem in títulum, fundens óleum désuper.

℣. Domus mea, ℟. Domus oratiónis vocábitur.

Pater noster.

Absolutio, Ipsíus píetas.

℣. Jube domne.

Bened. Deus pater omnípotens.

Sermo sancti Augustíni Epíscopi.

LECTIO IV.

Serm. 252. *de Tempore.*

QUOTIESCUMQUE, fratres charíssimi, altáris vel templi festivitátem cólimus, si fidéliter ac diligénter atténdimus, et sancte ac juste vívimus, quidquid in templis manufáctis ágitur, totum in nobis spirituáli ædificatióne complétur. Non enim mentítus est ille qui dixit : Templum enim Dei sanctum est, quod estis vos : et íterum : Nescítis, quia córpora vestra templum sunt Spíritus sancti, qui in vobis est ? Et ídeo, fratres charíssimi, quia nullis præcedéntibus méritis per grátiam Dei merúimus fíeri templum Dei, quantum póssumus cum ipsíus adjutório laborémus, ne Dóminus noster in templo suo, hoc est, in nobis ipsis invéniat, quod óculos suæ majestátis offéndat.

℟. Orántibus in loco isto, * Dimítte peccáta pópuli tu Deus, et osténde eis viam bonam per quam ámbulent, e da glóriam in loco isto. ℣. Qu

regis Israel inténde, qui dedúcis velut ovem Joseph, qui sedes super Chérubim. Dimítte.

Bened. Christus perpétuæ.

LECTIO V.

SED habitáculum cordis nostri evacuétur vítiis, et virtútibus repleátur : claudátur diábolo, et aperiátur Christo : et ita laborémus, ut nobis bonórum óperum clávibus jánuam regni cœléstis aperíre possímus. Sicut enim malis opéribus quasi quibúsdam seris ac véctibus vitæ nobis jánua cláuditur : ita absque dúbio bonis opéribus aperítur. Et ídeo, fratres charíssimi, unusquísque consíderet consciéntiam suam, et quando se áliquo crímine vulnerátum esse cognóverit, prius oratiónibus, jejúniis, vel eleemósynis stúdeat mundáre consciéntiam suam, et sic Eucharístiam præsúmat accípere.

℟. O quam metúendus est locus iste ! * Vere non est hic áliud nisi domus Dei, et porta cœli. ℣. Hæc est domus Dómini fírmiter ædificáta, bene fundáta est supra firmam petram. Vere non est.

Bened. Ignem sui amóris.

LECTIO VI.

SI enim agnóscens reátum suum, ipse se a divíno altári subtráxerit, cito ad indulgéntiam divínæ misericórdiæ pervéniet. Quia sicut qui se exáltat, humiliábitur ; ita e contrário, qui se humíliat, exaltábitur. Qui enim, sicut dixi, agnóscens reátum suum, ipse se humíliter ab altári Ecclésiæ pro emendatióne vitæ removére volúerit, ab ætérno illo, et cœlésti convívio excommunicári pénitus non timébit.

℟. Mane surgens Jacob erigébat lápidem in títulum, fundens óleum désuper, votum vovit Dómino : * Vere locus iste sanctus est, et ego nesciébam. ℣. Cumque evigilásset Jacob de somno, ait. Vere. Glória Patri. Vere.

IN III NOCTURNO.

Ant. t. 8. Qui hábitat * in adjutório Altíssimi, in protectióne Dei cœli commorábitur.

Quando hæc Ant. dicitur integra, et illi non additur in fine Allelúia, *tunc princípium Psalmi est a secundo* ℣. Dicet Dómino.

PSALMUS 90.

QUI hábitat in adjutório Altíssimi, * in protectióne Dei cœli commorábitur.

DICET Dómino : Suscéptor meus es tu, et refúgium meum : * Deus meus sperábo in eum.

Quóniam ipse liberávit me de láqueo venántium, * et a verbo áspero.

Scápulis suis obumbrábit tibi : * et sub pennis ejus sperábis.

Scuto circúmdabit te véritas ejus : * non timébis a timóre noctúrno.

A sagítta volánte in die, a negótio perambulánte in ténebris, * ab incúrsu, et dæmónio meridiáno.

Cadent a látere tuo mille, et decem míllia a dextris tuis : * ad te autem non appropinquábit.

Verúmtamen óculis tuis considerábis : * et retributiónem peccatórum vidébis.

Quóniam tu es Dómine spes mea : * altíssimum posuísti refúgium tuum.

Non accédet ad te malum : * et flagéllum non appropinquábit tabernáculo tuo.

Quóniam Angelis suis mandávit de te, * ut custódiant te in ómnibus viis tuis.

In mánibus portábunt te : * ne forte offéndas ad lápidem pedem tuum.

Super áspidem et basilíscum ambulábis : * et conculcábis leónem et dracónem.

Quóniam in me sperávit, liberábo eum : * prótegam eum, quóniam cognóvit nomen meum.

Clamábit ad me, et ego exáudiam eum : * cum ipso sum in tribulatióne : erípiam eum, et glorificábo eum.

Longitúdine diérum replébo eum : * et osténdam illi salutáre meum.

Ant. Qui hábitat in adjutório Altíssimi, in protectióne Dei cœli commorábitur.

Ant. t. 2. Templum Dómini * sanctum est, Dei structúra est, Dei ædificátio est.

PSALMUS 95.

CANTATE Dómino cánticum novum : * cantáte Dómino omnis terra.

Cantáte Dómino, et benedícite nómini ejus : * annuntiáte de die in diem salutáre ejus.

Annuntiáte inter Gentes glóriam ejus, * in ómnibus pópulis mirabília ejus.

Quóniam magnus Dóminus, et laudabílis nimis : * terríbilis est super omnes deos.

Quóniam omnes dii Géntium dæmónia : * Dóminus autem cœlos fecit.

Conféssio, et pulchritúdo in conspéctu ejus : * sanctimónia, et magnificéntia in sanctificatióne ejus.

Afférte Dómino pátriæ Géntium, afférte Dómino glóriam et honórem : * afférte Dómino glóriam nómini ejus.

Tóllite hóstias, et introíte in átria ejus : * adoráte Dóminum in átrio sancto ejus.

Commoveátur a fácie ejus univérsa terra : * dícite in Géntibus quia Dóminus regnávit.

Etenim corréxit orbem terræ, qui non commovébitur : * judicábit pópulos in æquitáte.

Læténtur cœli, et exúltet terra, commoveátur mare, et plenitúdo ejus : * gaudébunt campi, et ómnia quæ in eis sunt.

Tunc exultábunt ómnia ligna silvárum a fácie Dómini

quia venit : * quóniam venit judicáre terram.

Judicábit orbem terræ in æquitáte, * et pópulos in veritáte sua.

Ant. Templum Dómini sanctum est, Dei structúra est, Dei ædificátio est.

Ant. t. 7. *r* Benedícta * glória Dómini de loco sancto suo, allelúia.

PSALMUS 98.

DOMINUS regnávit, irascántur pópuli : * qui sedet super Chérubim, moveátur terra.

Dóminus in Sion magnus : * et excélsus super omnes pópulos.

Confiteántur nómini tuo magno : quóniam terríbile, et sanctum est : * et honor regis judícium díligit.

Tu parásti directiónes : * judícium et justítiam in Jacob tu fecísti.

Exaltáte Dóminum Deum nostrum, et adoráte scabéllum pedum ejus : * quóniam sanctum est.

Móyses et Aaron in sacerdótibus ejus : * et Sámuel inter eos qui ínvocant nomen ejus:

Invocábant Dóminum, et ipse exaudiébat eos : * in colúmna nubis loquebátur ad eos.

Custodiébant testimónia ejus : * et præcéptum, quod dedit illis.

Dómine Deus noster tu exaudiébas eos : * Deus tu propítius fuísti eis, et ulcíscens in omnes adinventiónes eórum.

Exaltáte Dóminum Deum nostrum, et adoráte in monte sancto ejus : * quóniam sanctus Dóminus Deus noster.

Ant. Benedícta glória Dómini de loco sancto suo, allelúia.

℣. Hæc est domus Dómini fírmiter ædificáta. ℟. Bene fundáta est supra firmam petram.

Pater noster.

Absolutio, A vínculis.

℣. Jube domne.

Bened. Evangélica léctio.

Léctio sancti Evangélii secúndum Lucam.

LECTIO VII. *Cap.* 19.

IN illo témpore : Ingréssus Jesus perambulábat Jéricho. Et ecce vir nómine Zachæus: et hic princeps erat publicanórum, et ipse dives. Et réliqua.

Homilía sancti Ambrósii Epíscopi.

Lib. 8. in Luc. prope finem.

ZACHÆUS statúra pusíllus, hoc est, nulla nobilitátis ingénitæ dignitáte sublímis, exíguus méritis sicut pópulus natiónum, audíto Dómini Salvatóris advéntu, quem sui non recéperant, vidére cupiébat. Sed nemo fácile Jesum videt : nemo potest Jesum vidére constitútus in terra. Et quia non Prophétas, non legem habébat, tamquam formæ grátiam naturális, ascéndit in sycomórum, vanitátem scílicet

Judæórum vestígio suo próterens, erráta quoque córrigens superióris ætátis : et ídeo Jesum in interióris domus recépit hospítio.

℞. Domus mea, domus oratiónis vocábitur, dicit Dóminus : in ea omnis qui petit, áccipit : et qui quærit, invenit : * Et pulsánti aperiétur. ℣. Pétite, et accipiétis : quærite, et inveniétis. Et pulsánti.

Bened. Divínum auxílium.

LECTIO VIII.

Et bene ascéndit in árborem, ut arbor bona bonos fructus fáceret : ac naturáli excísus oleástro, et contra natúram insértus in bonam olívam, fructum posset legis afférre. Radix enim sancta, etsi rami inútiles : quorum infructuósam glóriam plebs Géntium fide resurrectiónis, quasi quadam córporis elevatióne transcéndit. Zachæus ergo in sycomóro, cæcus in via: quorum álterum Dóminus miseratúrus expéctat, álterum mansiónis suæ claritáte nobílitat : álterum sanatúrus intérrogat, apud álterum se non invitátus invítat. Sciébat enim úberem hospítii sui esse mercédem. Sed tamen, etsi nondum vocem invitántis audíerat, jam víderat afféctum.

℞. Lápides pretiósi omnes muri tui : * Et turres Jerúsalem gemmis ædificabúntur. ℣. Portæ Jerúsalem ex sapphíro et smarágdo ædificabúntur, et ex lápide pretióso omnis circúitus muri ejus. Et turres. Glória Patri. Et turres.

Bened. Ad societátem.

LECTIO IX.

Verum ne cæcum illum tamquam fastidiósi páuperum cito reliquísse videámur, et transísse ad dívitem, expectémus eum, quia expectavit et Dóminus : interrogémus eum, quia interrogávit et Christus. Nos interrogémus, quia nescímus : ille, quia nóverat. Nos interrogémus, ut sciámus unde iste curátus sit: ille interrogávit, ut in uno plures discerémus, unde Dóminum vidére mereámur. Interrogávit enim ut crederémus, néminem nisi confiténtem posse salvári.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

AD LAUDES
ET PER HORAS.

Ant. t. 7. *r* Domum tuam Dómine * decet sanctitúdo, in longitúdinem diérum.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliquis,* p. 16.

Ant. t. 1. *r* Domus mea, * domus oratiónis vocábitur.

Ant. t. 1. Hæc est domus Dómini * fírmiter ædificáta, bene fundáta est supra firmam petram.

Ant. t. 8. *f* Bene fundáta est * domus Dómini supra firmam petram.

Ant. t. 2. Lápides pretiósi * omnes muri tui, et turres Je-

rúsalem gemmis ædificabúntur.

CAPITULUM. *Apoc.* 21.

VIDI civitátem sanctam Jerúsalem novam descendéntem de cœlo a Deo, parátam sicut sponsam, ornátam viro suo.

HYMNUS.

ALTO ex Olympi vértice
Summi Paréntis Fílius,
Ceu monte deséctus lapis
Terras in imas décidens,
Domus supérnæ, et ínfimæ,
Utrúmque junxit ángulum.

Sed illa sedes Cœlitum
Semper resúltat láudibus,
Deúmque Trinum, et Unicum
Jugi canóre prædicat:
Illi canéntes júngimur
Almæ Siónis æmuli.

Hæc templa, Rex cœléstium,
Imple benígno lúmine:
Huc o rogátus ádveni,
Plebísque vota súscipe,
Et nostra corda júgiter
Perfúnde cœli grátia.

Hic ímpetrent fidélium
Voces precésque súpplicum
Domus beátæ múnera,
Partísque donis gáudeant;
Donec solúti córpore
Sedes beátas ímpleant.

Decus Parénti débitum
Sit usquequáque altíssimo,
Natóque Patris único,
Et ínclyto Paráclito,
Cui laus, potéstas, glória
Ætérna sit per sæcula.
Amen.

℣. Hæc est domus Dómini fírmiter ædificáta. ℟. Bene fundáta est supra firmam petram.

Hiemalis.

Ad Bened. Ant. t. 8. Zachæe * festínans descénde, quia hódie in domo tua opórtet me manére: at ille festínans descéndit, et suscépit illum gaudens in domum suam. Hódie huic dómui salus a Deo facta est, allelúia.

In ipso die Dedicationis Ecclesiæ, et per Octavam, et quando varianda est Oratio ob concursum Dedic. alterius Ecclesiæ.

ORATIO.

DEUS, qui invisibíliter ómnia cóntines, et tamen pro salúte géneris humáni signa tuæ poténtiæ visibíliter osténdis: templum hoc poténtia tuæ inhabitatiónis illústra, et concéde; ut omnes qui huc deprecatúri convéniunt, ex quacúmque tribulatióne ad te clamáverint, consolatiónis tuæ benefícia consequántur. Per Dóminum.

In Anniversario Dedicat. Ecclesiæ, et per Octavam.

ORATIO.

DEUS, qui nobis per síngulos annos hujus sancti templi tui consecratiónis réparas diem, et sacris semper mystériis repræséntas incólumes: exáudi preces pópuli tui, et præsta; ut quisquis hoc templum benefícia petitúrus ingréditur, cuncta se impetrásse lætétur. Per.

AD TERTIAM.

Ant. Domus mea.

Capitulum, Vidi civitátem, *ut supra ad Laudes.*

℟. *br.* Domum tuam Dómine, * Decet sanctitúdo. Domum. ℣. In longitúdinem diérum. Decet. Glória Patri. Domum.

℣. Locus iste sanctus est, in quo orat sacérdos. ℟. Pro delíctis, et peccátis pópuli.

AD SEXTAM.

Ant. Hæc est domus.

CAPITULUM. *Apoc.* 21.

Et audívi vocem magnam de throno dicéntem : Ecce tabernáculum Dei cum homínibus, et habitábit cum eis. Et ipsi pópulus ejus erunt, et ipse Deus cum eis erit eórum Deus.

℟. *br.* Locus iste sanctus est, * In quo orat sacérdos. Locus. ℣. Pro delíctis et peccátis pópuli. In quo. Glória Patri. Locus.

℣. Hæc est domus Dómini fírmiter ædificáta. ℟. Bene fundáta est supra firmam petram.

AD NONAM.

Ant. Lápides pretiósi.

CAPITULUM. *Apoc.* 21. *b*

Et abstérget Deus omnem lácrymam ab óculis eórum : et mors ultra non erit, neque luctus, neque clamor, neque dolor erit ultra, quia prima abiérunt. Et dixit qui sedébat in throno : Ecce nova fácio ómnia.

℟. *br.* Hæc est domus Dómini * Fírmiter ædificáta. Hæc est. ℣. Bene fundáta est supra firmam petram. Fírmiter. Glória Patri. Hæc est.

℣. Bene fundáta est domus Dómini. ℟. Supra firmam petram.

AD VESPERAS.

Ant., Psalmi, Capitulum, et Hymnus, ut in primis Vesperis, p. cij.

℣. Domum tuam Dómine decet sanctitúdo. ℟. In longitúdinem diérum.

Ad Magnif. Ant. t. 6. O quam metuéndus est * locus iste ! vere non est hic áliud, nisi domus Dei, et porta cœli.

SECUNDA DIE

INFRA OCTAVAM.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente.

IN II NOCTURNO.

Ex tractátu sancti Augustíni Epíscopi super Psalmos.

LECTIO IV. *In Ps.* 121.

Jerusalem, quæ ædificátur ut cívitas. Fratres, quando dicébat ista David, perfécta erat illa cívitas, non ædificabátur. Néscio quam ergo civitátem dicit, quæ modo ædificátur, ad quam currunt in fide lápides vivi, de quibus dicit Petrus : Et vos tamquam lápides vivi coædificámini in domum spiritálem, id est, templum Dei sanctum. Quid est, Lápides vivi coædificámini ? Vivis, si credis : si autem credis, efficiéris templum Dei : quia dicit Apóstolus Paulus : Templum enim Dei sanctum est quod estis vos.

℟. Orántibus, *p.* cviij.

LECTIO V.

IPSA ergo modo civitas ædificátur. Præcidúntur de móntibus lápides per manus prædicántium veritátem, conquadrántur, ut intrent in structúram sempitérnam. Adhuc multi lápides in mánibus artíficis sunt : non cadant de mánibus artíficis, ut possint perfécti coædificári in structúram templi. Est ergo ista Jerúsalem, quæ ædificátur ut cívitas : fundaméntum ipsíus Christus est. Dicit Apóstolus Paulus : Fundaméntum áliud nemo potest pónere præter id, quod pósitum est, quod est Christus Jesus.

℟. O quam, *p.* cix.

LECTIO VI.

FUNDAMENTUM quando pónitur in terra, désuper ædificántur paríetes, et pondus paríetum ad ima tendit, quia in imo pósitum est fundaméntum. Si autem fundaméntum nostrum in cœlo est, ad cœlum ædificémur. Córpora ædificavérunt istam structúram, quam vidétis amplam surrexísse hujus Basílicæ : et quia córpora ædificavérunt, fundaméntum in imo posuérunt. Quia vero spirituáliter ædificámur, fundaméntum nostrum in summo pósitum est. Illuc ergo currámus, ibi ædificémur ; quia de ipsa Jerúsalem dictum est : Stantes erant pedes nostri in átriis tuis Jerúsalem.

℟. Mane surgens, *p.* cix.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Lucam.

LECTIO VII. *Cap.* 19.

IN illo témpore : Ingréssus Jesus perambulábat Jéricho. Et ecce vir nómine Zachæus : et hic princeps erat publicanórum, et ipse dives. Et réliqua.

De Homilía sancti Ambrósii Epíscopi.

Ex lib. 8. *in Luc. in fine.*

ET conféstim, inquit, vidit, et sequebátur illum, magníficans Dóminum. Aliter enim non vidéret, nisi sequerétur Christum, nisi Dóminum prædicáret, nisi sæculum præteríret. Cum divítibus quoque in grátiam revertámur. Nólumus enim offéndere dívites, qui vólumus, si fíeri potest, sanáre omnes : ne in caméli comparatióne præstrícti, et in Zachæo cítius quam opórtuit derelícti, justæ hábeant commotiónis offénsam.

℟. Domus mea, *p.* cxij.

LECTIO VIII.

DISCANT dívites, non in facultátibus crimen hærére, sed in iis, qui uti nésciant facultátibus. Nam divítiæ ut impediménta ímprobis, ita bonis sunt adjuménta virtútis. Dives certe Zachæus, et eléctus a Christo : sed dimídium bonórum suórum paupéribus largiéndo, reddéndo étiam in quádruplum, quæ fraude sustúlerat (álterum enim non sat

est, nec habet grátiam liberálitas, si injúria persevérat, quia non spólia, sed dona quærúntur) uberiórem mercédem quam conferébat accépit.

℟. Lápides, *p.* cxij.

LECTIO IX.

Et bene princeps indúcitur publicanórum. Quis jam de se despéret, quando et iste, cui census ex fraude, ad salútem pervénit? Et ipse, inquit, dives. Ut scias non omnes dívites, aváros. Quia statura pusíllus erat. Quid sibi vult, quod nullíus altérius statúram Scriptúra, nisi hujus expréssit? Vide ne forte malítia pusíllus, aut adhuc pusíllus fide. Nondum enim réddere promíserat: nondum víderat Christum: mérito adhuc pusíllus. Joánnes autem magnus, quia et Christum vidit, et Spíritum sicut colúmbam super Christum manéntem, sicut ipse ait: Vidi Spíritum descendéntem sicut colúmbam, et manéntem super eum.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

TERTIA DIE

INFRA OCTAVAM.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente.

IN II NOCTURNO.

Sermo S. Augustíni Epíscopi.

LECTIO IV.

Serm. 256. *de Tempore.*

Celebritas hujus congregatiónis, dedicátio est domus oratiónis. Domus ergo nostrárum oratiónum ista, domus autem Dei nos ipsi. Si domus Dei nos ipsi, nos in hoc sæculo ædificámur, ut in fine sæculi dedicémur. Ædifícium, imo ædificátio habet labórem, dedicátio exultatiónem. Quod hic fiébat, quando ista surgébant, hoc fit modo cum congregántur credéntes in Christum. Credéndo enim, quasi de silvis et móntibus ligna et lápides præcidúntur: cum vero catechizántur, baptizántur, formántur, tamquam inter manus fabrórum et opíficum dolántur, collineántur, complanántur. Verúmtamen domum Dómini non fáciunt, nisi quando charitáte compaginántur.

℟. Orántibus, *p.* cviij.

LECTIO V.

Ligna ista et lápides si non sibi certo órdine cohærérent, si non se pacífice innécterent, si non se ínvicem cohæréndo sibi, quodámmodo amárent, nemo huc intráret. Dénique quando vides in áliqua fábrica lápides et ligna bene sibi cohærére, secúrus intras, ruínam non times. Volens ergo Dóminus Christus intráre, et in nobis habitáre, tamquam ædificándo dicébat: Mandátum novum do vobis: Ut vos ínvicem diligátis. Mandátum, inquit, novum do vobis. Véteres enim erátis, domum mihi nondum faciebátis, in vestra ruína jacebátis.

Ergo ut eruámini a vestræ ruínæ vetustáte, vos ínvicem amáte.

℟. O quam, *p.* cix.

LECTIO VI.

CONSIDERET ergo cháritas vestra, ædificári adhuc istam domum toto, sicut prædíctum est et promíssum, orbe terrárum. Cum enim ædificátur domus post captivitátem, sicut habet álius Psalmus, dícitur : Cantáte Dómino cánticum novum ; cántate Dómino omnis terra. Quod ibi dixit, cánticum novum ; hoc Dóminus dixit, mandátum novum. Quid enim habet cánticum novum, nisi amórem novum ? Cantáre amántis est. Vox hujus cantóris, fervor est sancti amóris. Amémus, gratis amémus : Dóminum enim amámus, quo nihil mélius invenímus ; ipsum amémus propter ipsum, et nos in ipso, tamen propter ipsum.

℟. Mane surgens, *p.* cix.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Lucam.

LECTIO VII. *Cap.* 19.

IN illo témpore : Ingréssus Jesus perambulábat Jéricho, Et ecce vir nómine Zachæus : et hic princeps erat publicanórum, et ipse dives. Et réliqua.

De Homilía sancti Ambrósii Epíscopi.

Ex l. 8. in Luc. prope finem.

QUÆ autem turba, nisi imperítæ confúsio multitúdinis, quæ vérticem nequit vidére sapiéntiæ? Ergo Zachæus quámdiu in turba est, non videt Christum : supra turbam ascéndit, et vidit : hoc est, plebis jam transgréssus inscítiam, méruit quem desiderábat, aspícere. Pulchre autem áddidit : Quia illa parte erat transitúrus Dóminus : vel ubi sycomórus, vel ubi creditúrus : ut et mystérium serváret, et grátiam semináret. Sic enim vénerat, ut per Judæos transíret ad Gentes.

℟. Domus mea, *p.* cxij.

LECTIO VIII.

VIDIT itaque Zachæum sursum. Jam enim sublimitáte fídei inter fructus novórum óperum, velut fœcúndæ altitúdine árboris eminébat. Et quóniam de typo ad morália defléximus, inter tot credéntium voluptátes Domínica die relaxáre ánimum, festivitátem admiscére deléctat. Zachæus in sycomóro, novum vidélicet novi témporis pomum, ut in hoc quoque complerétur illud : Arbor fici prodúxit grossos suos.

℟. Lápides, *p.* cxij.

LECTIO IX.

AD hoc enim Christus advénit, ut ex lignis non poma, sed hómines nasceréntur. Légimus álibi : Cum esses sub árbore fici, vidi te. Ergo Nathánael sub árbore, hoc est, supra radícem, quia justus, Radix enim sancta. Sub árbore tamen Nathánael, quia sub le-

ge : Zachæus supra árborem, quia supra legem. Ille Dómini occúltus defensor, hic públicus prædicátor. Ille adhuc Christum ex lege quærebat : iste jam supra legem relinquébat sua, et Dóminum sequebátur.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

QUARTA DIE

Infra Octavam.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente.

IN II NOCTURNO.

De Sermóne Sancti Augustíni Epíscopi.

Lectio iv.

Ex Serm. 256. *de Temp.*

Attendite in Psalmo dedicatiónis, quem modo cantávimus ex ruína ædificiórum. Conscidísti saccum meum : hoc pértinet ad ruínam. Quid ergo ad ædifícium? Et accinxísti me lætítia. Vox dedicatiónis : ut cantet tibi glória mea, et non compúngar. Quis est, qui lóquitur? In verbis ejus agnóscite. Si expóno, obscúrum est. Ergo verba ejus dicam, contínuo agnoscétis loquéntem, ut amétis alloquéntem. Quis est, qui dícere pótuit : Eruísti Dómine ab ínferis ánimam meam?

℟. Orántibus, *p.* cviij.

Lectio v.

Cujus ánima jam ab ínferis éruta est, nisi de qua dictum est álio loco : Non derelínques ánimam meam in inférno? Propónitur dedicátio, et cantátur liberátio, cánticum dedicatiónis domus, et dícitur : Exaltábo te Dómine, quóniam suscepísti me : et non jucundásti inimícos meos super me. Atténdite Judæos inimícos, qui se putábant occidísse Christum, vicísse tamquam inimícum, perdidísse quasi hóminem céteris símilem atque mortálem.

℟. O quam, *p.* cix.

Lectio vi.

Resurrexit tértia die, et ejus vox est : Exaltábo te Dómine, quóniam suscepísti me. Atténdite Apóstolum dicéntem : Propter quod eum exaltávit. Et non jucundásti inimícos meos super me. Ipsi quidem in Christi morte jucundabántur, sed in ejus resurrectióne, ascensióne, prædicatióne áliqui compungebántur. In ejus ergo prædicatióne, et per Apostolórum constántiæ diffamatiónem áliqui compungebántur, et convertebántur : áliqui obdurabántur, et confundebántur, nulli tamen jucundabántur.

℟. Mane surgens, *p.* cix.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Lucam.

Lectio vii. *Cap.* 19.

In illo témpore : Ingréssus Jesus perambulábat Jéricho. Et ecce vir nómine Zachæus : et hic princeps erat publicanórum, et ipse dives. Et réliqua.

Homilía S. Gregórii Papæ.
Lib. 27 *Moralium, cap.* 27. *post medium.*

Si veráciter sapiéntes esse, atque ipsam sapiéntiam contemplári appétimus, stultos nos humíliter cognoscámus. Relinquámus nóxiam sapiéntiam, discámus laudábilem fatuitátem. Hinc quippe scriptum est : Stulta mundi elégit Deus, ut confúndat sapiéntes. Hinc rursum dícitur : Si quis vidétur inter vos sápiens esse in hoc sæculo, stultus fiat, ut sit sápiens. Hinc evangélicæ históriæ verba testántur : quia Zachæus cum vidére præ turba nihil posset, sycomóri árborem ascéndit, ut transeúntem Dóminum cérneret. Sycomórus quippe ficus fátua dícitur.

℟. Domus mea, domus oratiónis, *p.* cxij.

Lectio viii.

Pusillus ítaque Zachæus sycomórum súbiit, et Dóminum vidit : quia qui mundi stultítiam humíliter éligunt, ipsi Dei sapiéntiam subtíliter contemplántur. Pusillitátem namque nostram ad vidéndum Dóminum turba præpedit : quia infirmitátem humánæ mentis, ne lucem veritátis inténdat curárum sæculárium tumúltus premit. Sed prudénter sycomórum ascéndimus, si próvide eam, quæ divínitus præcípitur, stultítiam mente tenémus. Quid enim in hoc mundo stúltius, quam amíssa non quærere, posséssa rapiéntibus relaxáre, nullam pro accéptis injúriis injúriam réddere, imo adjúnctis áliis patiéntem præbére ?

℟. Lápides pretiósi, *p.* cxij.

Lectio ix.

Quasi enim sycomórum nos ascéndere Dóminus præcipit, cum dicit : Qui aufert quæ tua sunt, ne répetas. Et rursum : Si quis te percússerit in déxteram maxíllam, præbe illi et álteram. Per sycomórum Dóminus tránsiens cérnitur : quia per hanc sapiéntem stultítiam, etsi necdum, ut est, sólide, jam tamen per contemplatiónis lumen Dei sapiéntia quasi in tránsitu vidétur, quam vidére néqueunt qui sibi sapiéntes esse vidéntur : quia ad conspiciéndum Dóminum, in eláta cogitatiónum suárum turba deprehénsi, adhuc sycomóri árborem non invénerunt.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

QUINTA DIE

Infra Octavam.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente.

IN II NOCTURNO.

De Sermóne sancti Augustíni Epíscopi.

Lectio iv.

Ex Serm. 256. *de Temp.*

Modo, quando impléntur Ecclésiæ, putámus jucundári Judæos? Ecclésiæ ædificántur, dedicántur, im-

pléntur : quómodo illi jucun, dántur? Non solum non jucundántur, sed étiam confundúntur, et implétur vox exultántis : Exaltábo te Dómine, quóniam suscepísti me : et non jucundásti inimícos meos super me. Non jucundásti super me : si mihi credant, jucundábis in me. Ne multa dicámus, ad illa, quæ cantávimus, aliquándo veniámus. Quómodo dicit Christus : Conscidísti saccum meum, et accinxísti me lætítia? Saccus ejus erat similitúdo carnis peccáti.

℟. Orántibus, *p.* cviij.

LECTIO V.

NON tibi viléscat, quod ait, Saccum meum : ibi erat inclúsum prétium tuum. Conscidísti saccum meum. Evásimus ad saccum istum. Conscidísti saccum meum. In passióne conscíssus est. Quómodo ergo Deo Patri dícitur : Conscidísti saccum meum ? Quómodo Patri dicátur, vis audíre, Conscidísti saccum meum ? Quia próprio Fílio non pepércit, sed pro nobis ómnibus trádidit illum. Fecit enim per Judæos nesciéntes, unde redimeréntur sciéntes, et confunderéntur negántes. Nésciunt enim quid boni nobis operáti sunt malo suo. Suspénsus est saccus, et quasi lætátus est ímpius. Conscídit saccum láncea persecútor, et fudit prétium nostrum Redémptor.

℟. O quam, *p.* cix.

LECTIO VI.

CANTET Christus Redémptor, gemat Judas vénditor, erubéscat Judæus emptor. Ecce Judas véndidit, Judæus emit, malum negótium egérunt, ambo damnáti sunt, seípsos perdidérunt vénditor et emptor. Dicat ergo caput nostrum, dicat pro córpore occíso, pro córpore dedicáto. Dicat, audiámus. Conscidísti saccum meum, et accinxísti me lætítia : id est, conscidísti mortalitátem meam, et accinxísti me immortalitáte et incorruptióne. Ut cantet tibi glória mea, et non compúngar. Quid est, Non compúngar? Jam contra me non ferat lánceam persecútor, ut non compúngar. Christus enim surgens a mórtuis, jam non móritur, et mors illi ultra non dominábitur.

℟. Mane surgens, *p.* cix.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Lucam.

LECTIO VII. *Cap.* 19.

IN illo témpore : Ingréssus Jesus perambulábat Jéricho. Et ecce vir nómine Zachæus : et hic princeps erat publicanórum, et ipse dives. Et réliqua.

Homília venerábilis Bedæ Presbyteri.

Lib. 5. *c.* 77. *in Lucæ* 19.

QUÆ impossibília sunt apud hómines, possibília sunt apud Deum. Ecce enim camélus, depósita gibbi sárcina,

per forámen acus transit, hoc est, dives et publicánus, relícto ónere divitiárum, contémpto censu fraudum, angústam portam, arctámque viam, quæ ad vitam ducit, ascéndit. Qui mira devotióne fídei ad vidéndum Salvatórem, quod natúra minus habúerat, ascénsu supplet árboris: atque ídeo juste, quamvis ipse rogáre non áudeat, benedictiónem domínicæ susceptiónis, quam desiderábat accépit.

℟. Domus mea, *p.* cxij.

LECTIO VIII.

MYSTICE autem Zachæus, qui interpretátur justificátus, credéntem ex Géntibus pópulum signíficat. Qui quanto curis sæculáribus occupátior, tanto flagítiis depriméntibus erat factus humílior. Sed ablútus est, sed sanctificátus, sed justificátus in nómine Dómini nostri Jesu Christi, et in Spíritu Dei nostri. Qui intrántem Jéricho Salvatórem vidére quærébat, sed præ turba non póterat: quia grátiæ fídei, quam mundo Salvátor áttulit, participáre cupiébat: sed inólita vitiórum consuetúdo, ne ad votum pervéniret, obstíterat.

℟. Lápides pretiósi, *p.* cxij.

LÉCTIO IX.

EADEM namque turba nóxiæ consuetúdinis, quæ supra cæcum clamántem, ne lumen péteret, increpábat; étiam suspiciéntem publicánum, ne Jesum vídeat, tardat. Sed sicut cæcus turbárum voces magis ac magis clamándo devícit: ita pusíllus necésse est turbæ nocéntis obstáculum altióra peténdo transcéndat, terréna relínquat, árborem crucis ascéndat. Sycomórus namque (quæ est arbor fóliis moro símilis, sed altitúdine præstans, unde et a Latínis celsa nuncupátur) ficus fátua dícitur. Et éadem Domínica crux, quæ credéntes alit ut ficus, ab incrédulis irridétur ut fátua.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

SEXTA DIE

INFRA OCTAVAM.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente.

IN II NOCTURNO.

De Sermóne sancti Augustíni Epíscopi.

LECTIO IV.

Ex Serm. 256. *de Temp.*

ERGO, dum novam constructiónem sanctæ hujus Ecclésiæ libénter atténdimus, quam divíno nómini hódie dedicámus, invénimus a nobis debéri et Deo nostro máximam laudem, et sanctitáti vestræ cóngruum de divínæ domus ædificatióne sermónem. Tunc autem sermo noster cóngruus erit, si in se áliquid ædificatiónis hábeat, quod utilitáti animárum vestrárum, Deo vos intérius ædificánte, profíciat. Quod

hic factum corporáliter vidémus in pariétibus, spirităliter fiat in méntibus : et quod hic perféctum cérnimus in lapídibus et lignis, hoc, ædificánte grátia Dei, perficiátur in corpóribus vestris.

℟. Orántibus, *p.* cviij.

LECTIO V.

PRINCIPALITER ergo grátias agámus Dómino Deo nostro, a quo est omne datum óptimum, et omne donum perféctum : et ejus bonitátem tota cordis alacritáte laudémus, quóniam ad construéndam istam domum oratiónis, fidélium suórum visitávit ánimum, excitávit afféctum, surrogávit auxílium, inspirávit necdum voléntibus ut vellent, adjúvit bonæ voluntátis conátus ut fácerent : ac per hoc Deus, qui operátur in suis et velle et perfícere pro bona voluntáte, hæc ómnia ipse cœpit, ipse perfécit.

℟. O quam, *p.* cix.

LECTIO VI.

ET quia ópera bona in conspéctu suo numquam esse permíttit inánia, fidélibus suis, quibus operántibus præbuit virtútis suæ favórem, tríbuet condígnam pro tanta operatióne mercédem. Adhuc ámplius agéndæ sunt grátiæ Deo nostro. Hanc enim Ecclésiam, quam fécit nómini suo cónstrui, fecit étiam sanctórum Mártyrum relíquiis ámplius honorári.

℟. Mane surgens, *p.* cix.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Lucam.

LECTIO VII. *Cap.* 19.

IN illo témpore : Ingréssus Jesus perambulábat Jéricho. Et ecce vir nómine Zachæus : et hic princeps erat publicanórum, et ipse dives. Et réliqua.

De Homilia venerábilis Bedæ Presbyteri.

Lib. 5. *c.* 77. *in Lucæ* 19.

ET cum venísset ad locum, suspíciens Jesus vidit illum. Perámbulans Jéricho Salvátor, venit ad locum, ubi præcúrrens Zachæus sycomórum conscénderat : quia missis per mundum sui verbi præcónibus, in quibus ipse nimírum et loquebátur et ibat, venit ad pópulum natiónum, qui passiónis ejus fide jam sublímis exístens, étiam divinitátis ejus ardébat ágnita fácie beári. Suspíciens vidit illum, quia per grátiam fídei a terrénis cupiditátibus elevátum, turbísque infidélibus præeminéntem elégit. Vidére enim Dei, elígere vel amáre est. Unde est illud : Oculi Dómini super justos. Nam et nos quæ amámus, vidére; ab his, quæ execrámur, intúitum festinámus avértere.

℟. Domus mea, *p.* cxij.

LECTIO VIII.

VIDIT ergo Jesus vidéntem se, quia elégit eligéntem se, et amávit amántem. Hunc sane órdinem proficiéndi, hoc

est, per fidem Domínicæ incarnatiónis ad cognitiónem divinitátis perveniéndi, quasi per sycomórum Jesu fáciem speculándi Doctor egrégius osténdit, cum ait : Non enim judicávi scire me áliquid inter vos, nisi Christum Jesum, et hunc crucifíxum. Itémque áliis éxprobrans : Facti estis, inquit, quibus lacte opus sit, non sólido cibo. Lac infírma temporáriæ dispensatiónis, sólidum cibum árdua perpétuæ majestátis appéllans.

℟. Lápides pretiósi, *p.* cxij.

LECTIO IX.

Et dixit ad eum : Zachæe, festínans descénde, quia hódie in domo tua opórtet me manére. Et festínans descéndit, et excépit illum gaudens. Manébat aliquándo Dóminus in domo príncipis Pharisæórum, hoc est, in Judæórum synagóga docébat; sed quia non baptizátum ante prándium, sábbato curántem, publicános et peccatóres recipiéntem, contra avarítiam disputántem, et cétera digna Deo geréntem, lingua venenáta carpébant; pertæsus eórum facínora, discéssit et aufúgit, dicens : Relinquétur vobis domus vestra desérta. Hódie autem in domo pusílli Zachæi opórtet illum manére, hoc est, novæ lucis grátia coruscánte, in húmili credéntium natiónum corde quiéscere.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

SEPTIMA DIE

INFRA OCTAVAM.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente.

IN II NOCTURNO.

Sermo sancti Joánnis Chrysóstomi.

LECTIO IV.

Ex Hom. 33. *in c.* 9. *Matt*

Communis ómnium domus est Ecclésia, in quam vobis prius ingréssis, nos intrámus, discipulórum formam retinéntes : ideóque commúniter ómnibus statim atque ingréssi fuérimus, ut illis datam legem sequámur, pacem offérimus. Nemo ígitur socórdia tórpeat, nemo sæculáribus rebus suspénsum ánimum hábeat, cum jam ad prædicándum sacerdótes intráverint. Non enim parva huic rei ímminet pœna. Equidem míllies pótius malim in domum alicújus vestrum ingréssus destítui, quam hic prædicans non audíri. Hoc mihi moléstius esset, quam illud, quandóquidem magis própria hæc est, quam illa.

℟. Orántibus, *p.* cviij.

LECTIO V.

Nam hic magnæ illæ nostræ opes pósitæ sunt; hic spes nostra omnis. Quid enim hoc loco non magnum est et admirándum? Nam hæc mensa longe pretiósior est atque jucúndior; et lucérna hæc, quam illa, ut norunt qui cum fide

óleo perúncti, a morbis liberáti sunt. Arca étiam hæc multo mélior, magísque necessária. Non enim vestes, sed misericórdiam inclúsam cóntinet : quamvis pauci sint qui eam possídeant. Hic et léctulus est valde illo præstántior : divinárum enim Scripturárum réquies quovis lecto suávior est.

℟. O quam, *p.* cix.

LECTIO VI.

Et quidem si concórdia perfécte servarétur a nobis, nullam áliam domum præter hanc haberémus. Hoc autem quod dixi non esse durum, testántur illa tria míllia et quinque míllia hóminum, quibus et domus una, et mensa una, et ánima una erat. Multitúdinis enim credéntium, inquit, unum erat cor, et ánima una. Sed quia longe ab illórum virtúte ábsumus, et per domos disjúncti sumus, saltem quando huc convenímus, id omni stúdio faciámus. Nam etsi in áliis rebus páuperes et ínopes sumus, hoc loco saltem, cum huc ad vos intrámus, cum charitáte nos suscípite : cumque, Pax vobis, dico : Et cum spíritu tuo, non voce solum, sed ánimo quoque respondéte.

℟. Mane surgens, *p.* cix.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Lucam.

LECTIO VII. *Cap.* 19.

In illo témpore : Ingréssus Jesus perambulábat Jéricho. Et ecce vir nómine Zachæus : et hic princeps erat publicanórum, et ipse dives. Et réliqua.

De Homilía venerábilis Bedæ Presbyteri.

Paulo post prædicta.

Et cum vidérent omnes, murmurábant, dicéntes quod ad hóminem peccatórem divertísset. Maniféstum est Judæos semper Géntium odísse salútem. Scriptum est enim : Sequénti vero sábbato pene univérsa cívitas convénit audíre verbum Dei. Vidéntes autem turbas Judæi, repléti sunt zelo, et contradicébant iis quæ a Paulo dicebántur. Et álibi, fidéles étiam fratres advérsus Apostolórum príncipem disceptábant, dicéntes : Quare introísti ad viros præpútium habéntes, et manducásti cum illis?

℟. Domus mea, *p.* cxij.

LECTIO VIII.

Stans autem Zachæus, dixit ad Dóminum : Ecce dimídium bonórum meórum, Dómine, do paupéribus : et si quid áliquem defraudávi, reddo quádruplum. Aliis calumniántibus hóminem peccatórem, ipse Zachæus stans, id est, in ea quam cœperat fídei veritáte persístens, non solum se ex peccatóre convérsum, sed étiam inter perféctos probat esse conversátum. Dicénte enim Dómino : Si vis perféctus esse, vade, vende ómnia quæ habes, et da paupéribus : quisquis ante conver-

siónem innocénter vixit, ómnia convérsus potest dare paupéribus.

℟. Lápides pretiósi, *p.* cxij.

LECTIO IX.

At qui áliqua fraude sústulit, primo hæc juxta legem réddere, deínde quod sibi remánserit, debet dare paupéribus. Ac sic et ipse, quia sibi nil rétinet, ómnia sua dispérgit, dat paupéribus, justítia ejus manet in sæculum sæculi. Et hæc est sápiens illa stultítia, quam de sycomóro publicánus quasi fructum vitæ légerat : rapta vidélicet réddere, própria relínquere, visibília contémnere, pro invisibilíbus étiam mori desideráre, seípsum abnegáre, et ejus, qui necdum videátur, Dómini vestígia sequi concupíscere.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

IN OCTAVA

DEDICATIONIS ECCLESIÆ.

Duplex.

Omnia ut in die, præter Lectiones secundi Nocturni.

Ex Epístola prima sancti Felícis Papæ quarti.

LECTIO IV.

De Consec. dist. 1. *c.* 2.

Tabernaculum Móysen, Dómino præcipiénte fecísse et sacrásse, cum mensa et altári ejus, et céteris vasis et utensílibus ad divínum cultum expléndum, légimus : et non solum divínis précibus ea sacrásse, sed étiam sancti ólei unctióne, Dómino jubénte, perlinísse nóvimus. Quáliter autem hæc facta sint, et quómodo ipsa sacra non álii quam sacerdótes sacra unctióne delibúti, Dominóque cum véstibus sanctis sacráti, et Levítæ tractábant, ferébant, erigébant, et deponébant : in ipsis institutiónibus, quæ jubénte Dómino conscríptæ sunt per Móysen, in lege Dómini reperítur.

℟. Orántibus in loco isto, * Dimítte peccáta pópuli tui Deus, et osténde eis viam bonam per quam ámbulent, et da glóriam in loco isto. ℣. Qui regis Israel inténde, qui dedúcis velut ovem Joseph, qui sedes super Chérubim. Dimítte peccáta.

LECTIO V.

Qualiter ergo David regum piíssimus amplificáverit cultum Dei, et templum Dómino ædificáre volúerit, sed propter multum sánguinem quem effúderat prohíbitus est, et ipse collégerat expénsas : Sálomon quoque fílius ejus, idípsum quod ipse fácere optáverat, jubénte et auxiliánte Deo, perfécit et templum cum altári, et réliqua ad divínum cultum peragéndum consecrávit; in libro Regum légitur. Fecit ergo Sálomon in témpore illo festivitátem célebrem, et omnis Israel cum eo, multitúdo magna ab intróitu Emath usque ad rivum Ægypti, coram Dómino Deo

nostro septem diébus et septem diébus, id est, quatuórdecim diébus, et in die octáva dimísit pópulos.

℟. O quam metuéndus est locus iste! * Vere non est hic áliud nisi domus Dei, et porta cœli. ℣. Hæc est domus Dómini fírmiter ædificáta, bene fundáta est supra firmam petram. Vere.

LECTIO VI.

De Consec. dist. 1. *c.* 17.

SOLEMNITATES dedicatiónum Ecclesiárum et sacerdótum, per síngulos annos solémniter sunt celebrándæ, ipso Dómino exémplum dante, qui ad festum dedicatiónis templi, ómnibus id faciéndi dans formam, cum réliquis pópulis eámdem festivitátem celebratúrus venit, sicut scriptum est: Facta sunt encænia in Jerosólymis, et hiems erat, et ambulábat Jesus in templo in pórticu Salomónis. Quod autem octo diébus encænia sint celebránda, in libro Regum, perácta dedicatióne templi, reperiétis.

℟. Mane surgens, *p.* cix.

IN FESTIS
B. MARIÆ VIRGINIS
PER ANNUM.

AD VESPERAS.

Ant. t. 3. Dum esset Rex * in accúbitu suo, nardus mea dedit odórem suavitátis.

PSALMUS 109.

DIXIT Dóminus Dómino meo : * Sede a dextris meis :

Donec ponam inimícos tuos, * scabéllum pedum tuórum.

Virgam virtútis tuæ emíttet Dóminus ex Sion : * domináre in médio inimicórum tuórum.

Tecum princípium in die virtútis tuæ in splendóribus sanctórum : * ex útero ante lucíferum génui te.

Jurávit Dóminus, et non pœnitébit eum : * Tu es sacérdos in ætérnum secúndum órdinem Melchísedech.

Dóminus a dextris tuis, * confrégit in die iræ suæ reges.

Judicábit in natiónibus, implébit ruínas : * conquassábit cápita in terra multórum.

De torrénte in via bibet : * proptérea exaltábit caput.

Ant. Dum esset Rex in accúbitu suo, nardus mea dedit odórem suavitátis.

Ant. t. 4. Læva ejus * sub cápite meo, et dextéra illíus amplexábitur me.

PSALMUS 112.

LAUDATE púeri Dóminum : * laudáte nomen Dómini.

Sit nomen Dómini benedíctum, * ex hoc nunc, et usque in sæculum.

A solis ortu usque ad occásum, * laudábile nomen Dómini.

Excélsus super omnes Gentes Dóminus, * et super cœlos glória ejus.

Quis sicut Dóminus Deus noster, qui in altis hábitat, * et humília réspicit in cœlo et in terra.

Súscitans a terra ínopem, * et de stércore érigens páuperem :

Ut cóllocet eum cum princípibus, * cum princípibus pópuli sui.

Qui habitáre facit stérilem in domo, * matrem filiórum lætántem.

Ant. Læva ejus sub cápit meo : et déxtera illíus amplexábitur me.

Ant. t. 3. Nigra sum, * sed formósa, fíliæ Jerúsalem : ídeo diléxit me Rex, et introdúxit me in cubículum suum.

PSALMUS 121.

LÆTATUS sum in his, quæ dicta sunt mihi : * in domum Dómini íbimus.

Stantes erant pedes nostri, * in átriis tuis Jerúsalem.

Jerúsalem, quæ ædificátur ut cívitas : * cujus participátio ejus in idípsum.

Illuc enim ascendérunt tribus, tribus Dómini : * testimónium Israel ad confiténdum nómini Dómini.

Quia illic sedérunt sedes in judício, * sedes super domum David.

Rogáte quæ ad pacem sunt Jerúsalem : * et abundántia diligéntibus te.

Fiat pax in virtúte tua : * et abundántia in túrribus tuis.

Propter fratres meos, et próximos meos, lóquebar pacem de te.

Propter domum Dómini Dei nostri, * quæsívi bona tibi.

Ant. Nigra sum, sed formósa, fíliæ Jerúsalem : ídeo diléxit me Rex, et introdúxit me in cubículum suum.

Ant. t. 8. Jam hiems tránsiit, * imber ábiit, et recéssit : surge amíca mea, et veni.

PSALMUS 126.

NISI Dóminus ædificáverit domum, * in vanum laboravérunt, qui ædifícant eam.

Nisi Dóminus custodíerit civitátem, frustra vígilat qui custódit eam.

Vanum est vobis ante lucem súrgere : * súrgite postquam sedéritis, qui manducátis panem dolóris.

Cum déderit diléctis suis somnum : * ecce hæréditas Dómini, fílii ; merces, fructus ventris.

Sicut sagíttæ in manu poténtis : * ita fílii excussórum.

Beátus vir qui implévit desidérium suum ex ipsis : * non confundétur cum loquétur inimícis suis in porta.

Ant. Jam hiems tránsiit, imber ábiit, et recéssit : surge amíca mea, et veni.

Ant. t. 4. Speciósa facta es * et suávis in delíciis tuis, sancta Dei Génitrix.

PSALMUS 147.

LAUDA Jerúsalem Dóminum : * lauda Deum tuum Sion.

Quóniam confortávit seras portárum tuárum : * benedíxit fíliis tuis in te.

Qui pósuit fines tuos pacem : * et ádipe fruménti sátiat te.

Qui emíttit elóquium suum terræ : * velóciter currit sermo ejus.

Qui dat nivem sicut lanam : * nébulam sicut cínerem spargit.

Mittit crystállum suam, sicut bucéllas : * ante fáciem frígoris ejus, quis sustinébit ?

Emíttet verbum suum, et

liquefáciet ea : * flabit spíritus ejus, et fluent aquæ.

Qui annúntiat verbum suum Jacob : * justítias et judícia sua Israel.

Non fecit táliter omni natióni : * et judícia sua non manifestávit eis.

Ant. Speciósa facta es, et suávis in delíciis tuis, sancta Dei Génitrix.

CAPITULUM. *Eccli.* 24. *b*

Ab inítio, et ante sæcula creáta sum, et usque ad futúrum sæculum non désinam, et in habitatióne sancta coram ipso ministrávi.

HYMNUS.

Ave maris stella,
Dei mater alma,
Atque semper Virgo,
Felix cœli porta.

Sumens illud Ave
Gabriélis ore,
Funda nos in pace,
Mutans Hevæ nomen.

Solve vincla reis,
Profer lumen cæcis,
Mala nostra pelle,
Bona cuncta posce.

Monstra te esse matrem,
Sumat per te preces,
Qui pro nobis natus,
Tulit esse tuus.

Virgo singuláris,
Inter omnes mitis,
Nos culpis solútos,
Mites fac et castos.

Vitam præsta puram,
Iter para tutum,
Ut vidéntes Jesum,
Semper collætémur.

Sit laus Deo Patri,
Summo Christo decus,
Spirítui sancto,
Tribus honor unus. Amen.

℣. Dignáre me laudáre te, Virgo sacráta. ℟. Da mihi virtútem contra hostes tuos.

Ad Magnif. Ant. t. 1. *r* Sancta María, succúrre míseris, juva pusillánimes, réfove flébiles, ora pro pópulo, intérveni pro clero, intercéde pro devóto femíneo sexu : séntiant omnes tuum juvámen, quicúmque célebrant tuam sanctam Festivitátem.

ORATIO.

Concede nos fámulos tuos, quæsumus Dómine Deus, perpétua mentis et córporis sanitáte gaudére : et gloriósa beátæ Maríæ semper Vírginis intercessióne, a præsénti liberári tristítia, et ætérna pérfrui lætítia. Per Dóminum.

Ad Completorium et Horas, in fine Hymnorum, dicitur :

Jesu, tibi sit glória,
Qui natus es de Vírgine.

AD MATUTINUM.

Invitat. Sancta María Dei Génitrix Virgo, * Intercéde pro nobis.

Psalm. Veníte, exultémus, *p.* 2.

HYMNUS.

Quem terra, pontus, sidera
Colunt, adórant, prædicant,
Trinam regéntem máchinam
Claustrum Maríæ bájulat.

Cui luna, sol, et ómnia
Desérviunt per témpora,

Perfúsa cœli grátia,
Gestant puéllæ víscera.

Beáta Mater múnere,
Cujus supérnus Artifex
Mundum pugíllo cóntinens,
Ventris sub arca clausus est.

Beáta cœli núntio,
Fecúnda sancto Spíritu,
Desiderátus Géntibus
Cujus per alvum fusus est.

Jesu, tibi sit glória,
Qui natus es de Vírgine,
Cum Patre, et almo Spíritu,
In sempitérna sæcula.
Amen.

IN I NOCTURNO.

Ant. t. 4. Benedícta tu * in muliéribus, et benedíctus fructus ventris tui.

PSALMUS 8.

DOMINE Dóminus noster, * quam admirábile est nomen tuum in univérsa terra!

Quóniam eleváta est magnificéntia tua * super cœlos.

Ex ore infántium et lacténtium perfecísti laudem propter inimícos tuos, * ut déstruas inimícum et ultórem.

Quóniam vidébo cœlos tuos, ópera digitórum tuórum: * lunam et stellas, quæ tu fundásti.

Quid est homo, quod memor es ejus? * aut fílius hóminis, quóniam vísitas eum?

Minuísti eum paulo minus ab Angelis, glória et honóre coronásti eum; * et constituísti eum super ópera mánuum tuárum.

Omnia subjecísti sub pédibus ejus, * oves et boves univérsas, ínsuper et pécora campi;

Vólucres cœli, et pisces maris, * qui perámbulant sémitas maris.

Dómine Dóminus noster, * quam admirábile est nomen tuum in univérsa terra!

Ant. Benedícta tu in muliéribus, et benedíctus fructus ventris tui.

Ant. t. 4. Sicut myrrha * elécta odórem dedísti suavitátis, sancta Dei Génitrix.

PSALMUS 18.

COELI enárrant glóriam Dei, * et ópera mánuum ejus annúntiat firmaméntum.

Dies diéi erúctat verbum, * et nox nocti índicat sciéntiam.

Non sunt loquélæ, neque sermónes, * quórum non audiántur voces eórum.

In omnem terram exívit sonus eórum: * et in fines orbis terræ verba eórum.

In sole pósuit tabernáculum suum: * et ipse tamquam sponsus procédens de thálamo suo:

Exultávit ut gigas ad curréndam viam, * a summo cœlo egréssio ejus:

Et occúrsus ejus usque ad summum ejus: * nec est qui se abscóndat a calóre ejus.

Lex Dómini immaculáta, convértens ánimas: * testimónium Dómini fidéle, sapiéntiam præstans párvulis.

Justítiæ Dómini rectæ, lætificántes corda: * præcéptum

Dómini lúcidum, illúminans óculos.

Timor Dómini sanctus, pérmanens in sæculum sæculi : * judícia Dómini vera, justificáta in semetípsa.

Desiderabília super aurum et lápidem pretiósum multum : * et dulcióra super mel et favum.

Etenim servus tuus custódit ea, * in custodiéndis illis retribútio multa.

Delícta quis intélligit ? ab occúltis meis munda me : * et ab aliénis parce servo tuo.

Si mei non fuérint domináti, tunc immaculátus ero : * et emundábor a delícto máximo.

Et erunt ut compláceant elóquia oris mei : * et meditátio cordis mei in conspéctu tuo semper.

Dómine adjútor meus, * et redémptor meus.

Ant. Sicut myrrha eléçta odórem dedísti suavitátis, sancta Dei Génitrix.

Ant. t. 4. Ante torum * hujus Vírginis frequentáte nobis dúlcia cántica drámatis.

PSALMUS 23.

DOMINI est terra, et plenitúdo ejus ; * orbis terrárum, et univérsi qui hábitant in eo.

Quia ipse super mária fundávit eum : * et super flúmina præparávit eum.

Quis ascéndet in montem Dómini ? * aut quis stabit in loco sancto ejus?

Innocens mánibus, et mundo corde, * qui non accépit in vano ánimam suam, nec jurávit in dolo próximo suo.

Hic accípiet benedictiónem a Dómino : * et misericórdiam a Deo salutári suo.

Hæc est generátio quæréntium eum, * quæréntium fáciem Dei Jacob

Attóllite portas, príncipes, vestras, et elevámini portæ æternáles : * et introíbit Rex glóriæ.

Quis est iste Rex glóriæ ? * Dóminus fortis et potens, Dóminus potens in prælio.

Attóllite portas, príncipes, vestras, et elevámini portæ æternáles : * et introíbit Rex glóriæ.

Quis est iste Rex glóriæ ? * Dóminus virtútum ipse est Rex glóriæ.

Ant. Ante torum hujus Vírginis frequentáte nobis dúlcia cántica drámatis.

℣. Spécie tua, et pulchritúdine tua. ℟. Inténde, próspere procéde, et regna.

De Parábolis Salomónis.

LECTIO I. *Cap.* 8 *b et* 9.

EGO sapiéntia hábito in consílio, et erudítis intérsum cogitatiónibus. Timor Dómini odit malum : arrogántiam, et supérbiam, et viam pravam, et os bilíngue detéstor. Meum est consílium et æquitas, mea est prudéntia, mea est fortitúdo. Per me reges regnant, et legum conditóres justa decérnunt. Per me príncipes

ímperant, et poténtes decérnunt justítiam. Ego diligéntes me díligo : et qui mane vígilant ad me, invénient me.

℟. Sancta et immaculáta virgínitas, quibus te láudibus éfferam néscio : * Quia quem cœli cápere non póterant, tuo grémio contulísti. ℣. Benedícta tu in muliéribus, et benedíctus fructus ventris tui. Quia.

LECTIO II.

MECUM sunt divítiæ, et glória, opes supérbæ et justítia. Mélior est enim fructus meus auro, et lápide pretióso, et genímina mea argénto elécto. In viis justítiæ ámbulo, in médio semitárum judícii, ut ditem diligéntes me, et thesáuros eórum rédpleam. Dóminus possédit me in inítio viárum suárum, ántequam quidquam fáceret a princípio. Ab ætérno ordináta sum, et ex antíquis ántequam terra fíeret. Nondum erant abyssi, et ego jam concépta eram : necdum fontes aquárum erúperant : necdum montes gravi mole constíterant : ante colles ego parturiébar.

℟. Congratulámini mihi omnes qui dilígitis Dóminum, quia cum essem párvula, plácui Altíssimo : * Et de meis viscéribus génui Deum et hóminem. ℣. Beátam me dicent omnes generatiónes, quia ancíllam húmilem respéxit Deus. Et de meis.

LECTIO III.

BEATUS homo qui audit me, et qui vígilat ad fores meas quotídie, et obsérvat ad postes óstii mei. Qui me invénerit, invéniet vitam, et háuriet salútem a Dómino : qui autem in me peccáverit, lædet ánimam suam. Omnes, qui me odérunt, díligunt mortem. Sapiéntia ædificávit sibi domum, excídit colúmnas septem. Immolávit víctimas suas, míscuit vinum, et propósuit mensam suam. Misit ancíllas suas ut vocárent ad arcem, et ad mœnia civitátis : Si quis est párvulus, véniat ad me. Et insipiéntibus locúta est : Veníte, comédite panem meum, et bíbite vinum quod míscui vobis.

℟. Beáta es Virgo María, quæ Dóminum portásti Creatórem mundi : * Genuísti qui te fecit, et in ætérnum pérmanes Virgo. ℣. Ave María, grátia plena : Dóminus tecum. Genuísti qui. Glória Patri. Genuísti.

IN II NOCTURNO.

Ant. t. 7. Spécie tua, * et pulchritúdine tua inténde, próspere procéde, et regna.

PSALMUS 44.

ERUCTAVIT cor meum verbum bonum : * dico ego ópera mea Regi.

Lingua mea cálamus scribæ, * velóciter scribéntis.

Speciósus forma præ fíliis hóminum, diffúsa est grátia in lábiis tuis : * proptérea

benedíxit te Deus in ætérnum.

Accíngere gládio tuo super femur tuum, * potentíssime.

Spécie tua, et pulchritúdine tua * inténde, próspere procéde, et regna,

Propter veritátem, et mansuetúdinem, et justítiam : * et dedúcet te mirabíliter déxtera tua.

Sagíttæ tuæ acútæ, pópuli sub te cadent, * in corda inimicórum Regis.

Sedes tua Deus in sæculum sæculi : * virga directiónis virga regni tui.

Dilexísti justítiam, et odísti iniquitátem : * proptérea unxit te Deus, Deus tuus óleo lætítiæ præ consórtibus tuis.

Myrrha, et gutta, et cásia a vestiméntis tuis, a dómibus ebúrneis : * ex quibus delectavérunt te fíliæ regum in honóre tuo.

Astitit regína a dextris tuis in vestítu deauráto : * circúmdata varietáte.

Audi fília, et vide, et inclína aurem tuam : * et oblivíscere pópulum tuum, et domum patris tui.

Et concupíscet Rex decórem tuum : * quóniam ipse est Dóminus Deus tuus, et adorábunt eum.

Et fíliæ Tyri in munéribus * vultum tuum deprecabúntur omnes dívites plebis.

Omnis glória ejus fíliæ Regis ab intus, * in fímbriis áureis circumamícta varietátibus.

Adducéntur Regi vírgines post eam : * próximæ ejus afferéntur tibi.

Afferéntur in lætítia et exultatióne : * adducéntur in templum Regis.

Pro patribus tuis nati sunt tibi fílii : * constítues eos príncipes super omnem terram.

Mémores erunt nóminis tui : * in omni generatióne et generatiónem.

Proptérea pópuli confitebúntur tibi in ætérnum : * et in sæculum sæculi.

Ant. Spécie tua, et pulchritúdine tua inténde, próspere procéde, et regna.

Ant. t. 7. Adjuvábit eam * Deus vultu suo : Deus in médio ejus, non commovébitur.

PSALMUS 45.

DEUS noster refúgium et virtus ; * adjútor in tribulatiónibus quæ invenérunt nos nimis.

Proptérea non timébimus dum turbábitur terra : * et transferéntur montes in cor maris.

Sonuérunt, et turbátæ sunt aquæ eórum : * conturbáti sunt montes in fortitúdine ejus.

Flúminis ímpetus lætíficat civitátem Dei : * sanctificávit tabernáculum suum Altíssimus.

Deus in médio ejus, non

commovébitur : * adjuvábit eam Deus mane dilúculo.

Conturbátæ sunt Gentes, et inclináta sunt regna : * dedit vocem suam, mota est terra.

Dóminus virtútum nobíscum : * suscéptor noster Deus Jacob.

Veníte, et vidéte ópera Dómini, quæ pósuit prodígia super terram : * áuferens bella usque ad finem terræ.

Arcum cónteret, et confrínget arma : * et scuta combúret igni.

Vacáte, et vidéte quóniam ego sum Deus : * exaltábor in Géntibus, et exaltábor in terra.

Dóminus virtútum nobíscum : * suscéptor noster Deus Jacob.

Ant. Adjuvábit eam Deus vultu suo : Deus in médio ejus, non commovébitur.

Ant. t. 7. Sicut lætántium * ómnium nostrum habitátio est in te, sancta Dei Génitrix.

PSALMUS 86.

FUNDAMENTA ejus in móntibus sanctis : * díligit Dóminus portas Sion super ómnia tabernácula Jacob.

Gloriósa dicta sunt de te, * cívitas Dei.

Memor ero Rahab, et Babylónis * sciéntium me.

Ecce alienígenæ, et Tyrus, et pópulus Æthíopum, * hi fuérunt illic.

Numquid Sion dicet : Homo, et homo natus est in ea : * et ipse fundávit eam Altíssimus ?

Dóminus narrábit in scriptúris populórum, et príncipum ; * horum, qui fuérunt in ea.

Sicut lætántium ómnium * habitátio est in te.

Ant. Sicut lætántium ómnium nostrum habitátio est in te, sancta Dei Génitrix.

℣. Adjuvábit eam Deus vultu suo. ℟. Deus in médio ejus, non commovébitur.

Sermo sancti Joánnis Chrysóstomi.

LECTIO IV.

Apud Metaphrasten.

DEI Fílius non dívitem, aut locúpletem áliquam féminam sibi matrem elégit, sed beátam Vírginem illam, cujus ánima virtútibus ornáta erat. Cum enim beáta María supra omnem humánam natúram castitátem serváret, proptérea Christum Dóminum in ventre concépit. Ad hanc ígitur sanctíssimam Vírginem et Dei matrem accurréntes, ejus patrocíniis utilitátem assequámur. Itaque quæcúmque estis vírgines, ad matrem Dómini confúgite. Illa enim pulchérrimam, pretiosíssimam, et incorruptíbilem possessiónem patrocínio suo vobis conservábit.

℟. Sicut cedrus exaltáta sum in Líbano, et sicut cypréssus in monte Sion : quasi myrrha elécta, * Dedi suavitátem odóris. ℣. Et sicut cinnamó-

mum et bálsamum aromatízans. Dedi.

LECTIO V.

Magnum revéra miráculum, fratres dilectíssimi, fuit beáta semper Virgo María. Quid namque illa majus aut illústrius ullo umquam témpore invéntum est, seu aliquándo inveníri póterit? Hæc sola cœlum ac terram amplitúdine superávit. Quidnam illa sánctius? Non Prophétæ, non Apóstoli, non Mártyres: non Patriárchæ, non Angeli, non Throni, non Dominatiónes, non Séraphim, non Chérubim: non dénique áliud quídpiam inter creátas res visíbiles aut invisíbiles, majus aut excelléntius inveníri potest. Eadem ancílla Dei est et mater: éadem virgo et génitrix.

℟. Quæ est ista, quæ procéssit sicut sol, et formósa tamquam Jerúsalem? * Vidérunt eam fíliæ Sion, et beátam dixérunt, et Regínæ laudavérunt eam. ℣. Et sicut dies verni circúmdabant eam flores rosárum, et lília convállium. Vidérunt.

LECTIO VI.

Hæc ejus mater est, qui a Patre ante omne princípium génitus fuit, quem Angeli et hómines agnóscunt Dóminum rerum ómnium. Visne cognóscere quanto Virgo hæc præstántior sit cœléstibus Poténtiis? Illæ cum timóre et tremóre assístunt, fáciem velántes suam: hæc humánum genus illi offert, quem génuit. Per hanc et peccatórum véniam conséquimur. Ave ígitur mater, cœlum, puélla, virgo, thronus, Ecclésiæ nostræ decus, glória et firmaméntum, assídue pro nobis precáre Jesum Fílium tuum, et Dóminum nostrum; ut per te misericórdiam inveníre in die judícii, et quæ repósita sunt iis, qui díligunt Deum, bona cónsequi possímus grátia et benignitáte Dómini nostri Jesu Christi: cum quo Patri simul et sancto Spirítui glória et honor, et impérium nunc et semper in sæcula sæculórum. Amen. Tu autem.

℟. Ornátam monílibus fíliam Jerúsalem Dóminus concupívit: * Et vidéntes eam fíliæ Sion beatíssimam prædicavérunt, dicéntes: * Unguéntum effúsum nomen tuum. ℣. Astitit Regína a dextris tuis in vestítu deauráto, circúmdata varietáte. Et vidéntes. Glória Patri. Unguéntum.

IN III NOCTURNO.

Ant. t. 4. Gaude María Virgo, * cunctas hæreses sola interemísti in univérso mundo.

PSALMUS 95.

Cantate Dómino cánticum novum: * cantáte Dómino omnis terra.

Cantáte Dómino, et benedícite nómini ejus: * annuntiáte de die in diem salutáre ejus.

Annuntiáte inter Gentes glóriam ejus, * in ómnibus pópulis mirabília ejus.

Quóniam magnus Dóminus, et laudábilis nimis : * terríbilis est super omnes deos.

Quóniam omnes dii Géntium dæmónia : * Dóminus autem cœlos fecit.

Conféssio, et pulchritúdo in conspéctu ejus : * sanctimónia, et magnificéntia in sanctificatióne ejus.

Afférte Dómino pátriæ Géntium, afférte Dómino glóriam et honórem : * afférte Dómino glóriam nómini ejus.

Tóllite hóstias, et introíte in átria ejus : * adoráte Dóminum in átrio sancto ejus.

Commoveátur a fácie ejus univérsa terra : * dícite in Géntibus quia Dóminus regnávit.

Etenim corréxit orbem terræ, qui non commovébitur : * judicábit pópulos in æquitáte.

Læténtur cœli, et exúltet terra, commoveátur mare, et plenitúdo ejus : * gaudébunt campi, et ómnia, quæ in eis sunt.

Tunc exultábunt ómnia ligna silvárum a fácie Dómini, quia venit : * quóniam venit judicáre terram.

Judicábit orbem terræ in æquitáte, * et pópulos in veritáte sua.

Ant. Gaude María Virgo, cunctas hæreses sola interemísti in univérso mundo.

Ant. t. 4. Dignáre me * laudáre te, Virgo sacráta : da mihi virtútem contra hostes tuos.

PSALMUS 96.

DOMINUS regnávit, exúltet terra : * læténtur ínsulæ multæ.

Nubes, et calígo in circúitu ejus : * justítia, et judícium corréctio sedis ejus.

Ignis ante ipsum præcédet, * et inflammábit in circúitu inimícos ejus.

Illuxérunt fúlgura ejus orbi terræ : * vidit, et commóta est terra.

Montes sicut cera fluxérunt a fácie Dómini : * a fácie Dómini omnis terra.

Annuntiavérunt cœli justítiam ejus : * et vidérunt omnes pópuli glóriam ejus.

Confundántur omnes qui adórant sculptília : * et qui gloriántur in simulácris suis.

Adoráte eum omnes Angeli ejus : * audívit, et lætáta est Sion.

Et exultavérunt fíliæ Judæ, * propter judícia tua Dómine :

Quóniam tu Dóminus altíssimus super omnem terram : * nimis exaltátus es super omnes deos.

Qui dilígitis Dóminum, odíte malum : * custódit Dóminus ánimas sanctórum suórum, de manu peccatóris liberábit eos.

Lux orta est justo, * et rectis corde lætítia.

Lætámini justi in Dómino : *

et confitémini memóriæ sanctificatiónis ejus.

Ant. Dignáre me laudáre te, Virgo sacráta : da mihi virtútem contra hostes tuos.

Ant. t. 4. Post partum, * Virgo, invioláta permansísti, Dei Génitrix intercéde pro nobis.

¶ IN ADVENTU.

Ant. t. 4. Angelus Dómini * nuntiávit Maríæ, et concépit de Spíritu sancto.

PSALMUS 97.

CANTATE Dómino cánticum novum : * quia mirabília fecit.

Salvávit sibi déxtera ejus, * et bráchium sanctum ejus.

Notum fecit Dóminus salutáre suum : * in conspéctu Géntium revelávit justítiam suam.

Recordátus est misericórdiæ suæ, * et veritátis suæ dómui Israel.

Vidérunt omnes términi terræ * salutáre Dei nostri.

Jubiláte Deo omnis terra : * cantáte, et exultáte, et psállite.

Psállite Dómino in cíthara, in cíthara et voce psalmi : * in tubis ductílibus, et voce tubæ córneæ.

Jubiláte in conspéctu Regis Dómini ; * moveátur mare, et plenitúdo ejus : orbis terrárum, et qui hábitant in eo.

Flúmina plaudent manu, simul montes exultábunt a conspéctu Dómini : * quóniam venit judicáre terram.

Judicábit orbem terrárum in justítia, * et pópulos in æquitáte.

Ant. Post partum, Virgo, invioláta permansísti, Dei Génitrix intercéde pro nobis.

¶ IN ADVENTU.

Ant. Angelus Dómini nuntiávit Maríæ, et concépit de Spíritu sancto.

℣. Elégit eam Deus, et præelégit eam. ℟. In tabernáculo suo habitáre facit eam.

Léctio sancti Evangélii secúndum Lucam.

LECTIO VII. *Cap.* 11. *d*

IN illo témpore : Loquénte Jesu ad turbas, extóllens vocem quædam múlier de turba, dixit illi : Beátus venter, qui te portávit. Et réliqua.

Homilía venerábilis Bedæ Presbyteri.

Lib. 4. *cap.* 49 *in Luc.* 11.

MAGNÆ devotiónis et fídei hæc múlier osténditur, quæ Scribis et Pharisæis Dóminum tentántibus simul et blasphemántibus, tanta ejus Incarnatiónem præ ómnibus sinceritáte cognóscit, tanta fidúcia confitétur, ut et præséntium prócerum calúmniam, et futurórum confúndat hæreticórum perfídiam. Nam sicut tunc Judæi, sancti Spíritus ópera blasphemándo, verum consubstantialémque Patri Dei Fílium negábant : sic hærétici póstea negándo Maríam semper Vírginem, sancti Spíritus operánte virtúte, nascitúro cum humánis

membris Unigénito Dei, carnis suæ matériam ministrásse, verum consubstantialémque matri fílium hóminis fatéri non debére dixérunt.

℟. Felix namque es sacra Virgo María, et omni laude digníssima : * Quia ex te ortus est sol justítiæ, Christus Deus noster. ℣. Ora pro pópulo, intérveni pro clero, intercéde pro devóto femíneo sexu : séntiant omnes tuum juvámen, quicúmque célebrant tuam sanctam Festivitátem. Quia.

Bened. Cujus festum cólimus, ipsa Virgo vírginum.

LECTIO VIII.

SED si caro Verbi Dei secúndum carnem nascéntis a carne Vírginis matris pronuntiátur extránea, sine causa venter qui eam portásset, úbera quæ lactássent, beatificántur. Dicit autem Apóstolus : Quia misit Deus Fílium suum factum ex mulíere, factum sub lege ; neque audiéndi sunt qui legéndum putant : Natum ex mulíere, factum sub lege ; sed, Factum ex mulíere : quia concéptus ex útero virgináli, carnem non de níhilo, non aliúnde, sed matérna traxit ex carne : alióquin nec vere fílius hóminis dicerétur, qui orígínem non habéret ex hómine. Et nos ígitur his contra Eútychen dictis, extollámus vocem cum Ecclésia cathólica, cujus hæc múlier typum gessit; extollámus et mentem de médio turbárum, dicamúsque Salvatóri : Beátus venter qui te portávit, et úbera quæ suxísti. Vere enim beáta parens, quæ, sicut quidam ait : Eníxa est puérpera Regem, qui cœlum terrámque tenet per sæcula.

℟. Beátam me dicent omnes generatiónes : * quía fecit mihi Dóminus magna qui potens est, et sanctum nomen ejus. ℣. Et misericórdia ejus a progénie in progénies timéntibus eum. Quia fecit. Glória Patri. Quia fecit.

LECTIO IX.

QUINIMO beáti qui áudiunt verbum Dei, et custódiunt. Pulchre Salvátor attestatióni mulíeris ánnuit, non eam tantúmmodo quæ Verbum Dei corporáliter generáre merúerat, sed et omnes qui idem Verbum spirituáliter audítu fídei concípere, et boni óperis custódia vel in suo vel in proximórum corde párere, et quasi álere studúerint, assevérans esse beátos : quia et éadem Dei Génitrix, et inde quidem beáta, quia Verbi incarnándi minístra facta est temporális : sed inde multo beátior, quia ejúsdem semper amándi custos manébat ætérna.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

AD LAUDES

ET PER HORAS.

Ant. t. 3. Dum esset Rex * in accúbitu suo, nardus mea dedit odórem suavitátis.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliquis de Dominica,* p. 17.

Ant. t. 4. Læva ejus * sub cápite meo, et déxtera illíus amplexábitur me.

Ant. t. 3. Nigra sum, * sed formósa, fíliæ Jerúsalem : ídeo diléxit me Rex, et introdúxit me in cubículum suum.

Ant. t. 8. Jam hiems tránsiit, * imber ábiit, et recéssit : surge amíca mea, et veni.

Ant. t. 4. Speciósa facta es, * et suávis in delíciis tuis, sancta Dei Génitrix.

Capitulum. *Eccli.* 24. *b*

Ab inítio, et ante sæcula creáta sum, et usque ad futúrum sæculum non désinam, et in habitatióne sancta coram ipso ministrávi.

Hymnus.

O gloriosa Vírginum,
Sublímis inter sídera :
Qui te creávit, párvulum
Lacténte nutris úbere.

Quod Heva tristis ábstulit,
Tu reddis almo gérmine :
Intrent ut astra flébiles,
Cœli reclúdis cárdines.

Tu Regis alti jánua,
Et aula lucis fúlgida :
Vitam datam per Vírginem
Gentes redémptæ pláudite.

Jesu, tibi sit glória,
Qui natus es de Vírgine,
Cum Patre, et almo Spíritu,
In sempitérna sæcula. Amen.

℣. Diffúsa est grátia in lábiis tuis. ℟. Proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

Ad Bened. Ant. t. 8. Beáta es María, quæ credidísti : perficiéntur in te, quæ dicta sunt tibi a Dómino, allelúia.

Oratio.

Concede nos fámulos tuos, quæsumus Dómine Deus, perpétua mentis et córporis sanitáte gaudére : et gloriósa beátæ Maríæ semper Vírginis intercessióne, a præsénti liberári tristítia, et ætérna pérfrui lætítia. Per Dóminum.

AD PRIMAM.

In Responsorio brevi, ℣. Qui natus es de María Vírgine.

AD TERTIAM.

Ant. Læva ejus.

Capitul. Ab inítio, *ut supra, ad Laudes.*

℟. *br.* Spécie tua, * Et pulchritúdine tua. Spécie tua. ℣. Inténde, próspere procéde, et regna. Et pulchritúdine. Glória Patri. Spécie tua.

℣. Adjuvábit eam Deus vultu suo. ℟. Deus in médio ejus, non commovébitur.

AD SEXTAM.

Ant. Nigra sum.

Capitulum. *Eccli.* 24. *b*

Et sic in Sion firmáta sum, et in civitáte sanctificáta simíliter requiévi, et in Jerúsalem potéstas mea. Et radicávi in pópulo honorificáto, et in parte Dei mei hæréditas illíus, et in plenitúdine sanctórum deténtio mea.

℟. *br.* Adjuvábit eam * Deus vultu suo. Adjuvábit. ℣. Deus in médio ejus, non commovébitur. Deus. Glória Patri. Adjuvábit.

℣. Elégit eam Deus, et præelégit eam. ℟. in tabernáculo suo habitáre facit eam.

AD NONAM.

Ant. Speciósa.

CAPITULUM. *Eccli.* 24. *b*

In platéis sicut cinnamómum et bálsamum aromatízans odórem dedi : quasi myrrha elécta dedi suavitátem odóris.

℟. *br.* Elégit eam Deus, * Et præelégit eam. * Elégit. ℣. In tabernáculo suo habitáre facit eam. Et. Glória Patri. Elégit.

℣. Diffúsa est grátia in lábiis tuis. ℟. Proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

In II Vesp. omnia ut in primis, p. cxxvij.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Beátam me dicent omnes generatiónes, quia ancíllam húmilem respéxit Deus.

OFFICIUM B. MARIÆ

IN SABBATO.

Omnibus Sabbatis per Annum, prœterquam in Adventu, Quadragesima, Quatuor Temporibus, et Vigiliis, et nisi Officium fieri debeat de Feria, propter Officium alicujus Dominicœ infra Hebdomadam ponendum, ut dicitur in Rubrica de Dominicis, ac nisi Festum IX *Lectionum occurrat, fit Officium de S. Maria, modo infrascripto.*

In Vesperis Feriœ VI *dicuntur Psalmi feriales in Psalterio positi, nisi fuerit Festum* IX *Lectionum : quia tunc de S. Maria fit tantum Commem. in dictis Vesperis cum Ant.,* ℣. *et Oratione, ut infra : quœ Comm. omittitur, quando Feria* VI *occurrit aliud ejusdem B. V. Officium.*

Capitulum et Hymnus ut in Festis B. M., p. cxxix.

℣. Diffúsa est grátia in lábiis tuis. ℟. Proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

Ad Magnif. Ant. t. 1. Beáta Mater * et intácta Virgo, gloriósa Regína mundi, intercéde pro nobis ad Dóminum.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

ORATIO.

Concede nos fámulos tuos, quæsumus Dómine Deus, perpétua mentis et córporis sanitáte gaudére : et gloriósa beátæ Maríæ semper Vírginis intercessióne, a præsénti liberári tristítia, et ætérna pérfrui lætítia. Per Dóminum.

¶ *Post Nativitatem usque ad Purificationem.*

Ad Magnif. Ant. t. 2. Magnum * hæreditátis mystérium : templum Dei factus est úterus nesciéntis virum : non est pollútus ex ea carnem assúmens : omnes Gentes vénient dicéntes : Glória tibi Dómine.

ORATIO.

Deus, qui salútis ætérnæ, beátæ Maríæ virginitáte fœcúnda, humáno géneri præmia præstitísti : tríbue quæsumus; ut ipsam pro nobis

intercédere sentiámus, per quam merúimus auctórem vitæ suscípere, Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit.

Post Orationem fiunt Commemorationes consuetæ de Apostolis, de Patrono, et de Pace, ut in Psalterio, post Vesperas Sabbati, p. 147.

Si autem occurrat Festum Simplex, de eo fit Commemoratio ante ipsa suffragia.

Completor. ut in Psalterio. Et in fine Hymni Te lucis ante términum, *dicitur,* Jesu tibi sit glória, Qui natus es de Vírgine; *etiamsi in Vesperis facta sit tantum Commem. de B. Maria, nisi Hymni illius Festi, quod Feria* VI *celebratum est, aliter concludendi sint, ut in Transfiguratione Domini.*

AD MATUTINUM.

Invitat. Ave María, grátia plena, * Dóminus tecum.

Psalm. Veníte, exultémus, *p.* 2.

Hymnus, Quem terra, *ut in festis B. M.*, p. cxxix.

Nocturnum Sabbati, ut in Psalt., p. 103. *Et in fine,*

℣. Diffúsa est grátia in lábiis tuis. ℟. Proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

Pater noster.

ABSOLUTIO.

PRECIBUS et méritis beátæ Maríæ semper Vírginis, et ómnium Sanctórum, perdúcat nos Dóminus ad regna cœlórum. ℟. Amen.

℣. Jube domne benedícere.

Pro prima Lectione, Bened. Nos cum prole pia benedícat Virgo María. ℟. Amen.

Primæ duæ Lectiones de Scriptura libri currentis: tertia, una ex inferius positis per ordinem.

℟. I. Sancta, et immaculáta virgínitas, quibus te láudibus ésseram, néscio: * Quia quem cœli cápere non póterant, tuo grémio contulísti. ℣. Benedícta tu in muliéribus, et benedíctus fructus ventris tui. Quia.

Pro secunda Lectione, Bened. Ipsa Virgo vírginum intercédat pro nobis ad Dóminum. ℟. Amen.

℟. II. Felix namque es sacra Virgo María, et omni laude digníssima: * Quia ex te ortus est sol justítiæ, * Christus Deus noster. ℣. Ora pro pópulo, intérveni pro clero, intercéde pro devóto femíneo sexu: séntiant omnes tuum juvámen, quicúmque célebrant tuam sanctam Commemoratiónem. Quia. Glória Patri. Christus.

Pro tertia Lectione, Bened. Per Vírginem matrem concédat nobis Dóminus salútem et pacem. ℟. Amen.

Post tertiam Lectionem dicitur Te Deum laudámus, *p.* 16.

Ad Laudes et per Horas, extra Tempus Nativitatis, omnia ut in Festis B. M., p. cxxxviij, *præter sequent,*

AD LAUDES.

℣. Benedícta tu in muliéribus. ℟. Et benedíctus fructus ventris tui.

Ad Bened. Ant. t. 1. Beáta Dei Génitrix María, * Virgo perpétua, templum Dómini, sacrárium Spíritus sancti, sola sine exémplo placuísti Dómino nostro Jesu Christo : ora pro pópulo, intérveni pro clero, intercéde pro devóto femíneo sexu.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

ORATIO.

CONCEDE nos fámulos tuos, quæsumus Dómine Deus, perpétua mentis et córporis sanitáte gaudére : et gloriósa beátæ Maríæ semper Vírginis intercessióne, a præsénti liberári tristítia, et ætérna pérfrui lætítia. Per Dóminum.

Commem. de Apostolis, de Patrono, et de Pace, ut in Psalterio, post Vesperas Sabbati, p. 147.

¶ *Sed post Nativitatem usque ad Purificationem, Antiphonæ, ad Laudes et per Horas, Antiphona ad Benedictus, et Oratio, dicuntur ut in Officio parvo B. M. post Nativitatem, infra,* p. clij.

Ad Vesperas, Ant. et Psalmi feriales : Capitulum et reliqua omnia, si non occurrat Festum Duplex, de Domin.

Lectiones sequentes dicuntur singulis mensibus in Officio B. M. in Sabbato, ordine subscripto.

MENSE JANUARIO.

De Epístola sancti Ambrósii Epíscopi ad Sirícium Papam.

LECTIO III.

Epist. 81. *al.* 7, *post initium.*

DE via perversitátis prodúntur dícere : Virgo concépit, sed non virgo generávit. Pótuit ergo virgo concípere, non pótuit virgo generáre, cum semper concéptus præcédat, partus sequátur? Sed si doctrínis non créditur sacerdótum, credátur óraculis Christi, credátur mónitis Angelórum dicéntium : Quia non est impossíbile Deo omne verbum. Credátur Symbolo Apostolórum, quod Ecclésia Romána intemerátum semper custódit et servat. Audívit María vocem Angeli, et quæ ante díxerat : Quómodo fiet istud? non de fide generatiónis intérrogans, respóndit póstea : Ecce ancílla Dómini, contíngat mihi secúndum verbum tuum.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

MENSE FEBRUARIO.

Ex libro sancti Hierónymi Presbyteri advérsus Joviniánum.

LECTIO III.

Ex Apol. ad Pammach. pro lib. adv. Jov. in fine.

CHRISTUS virgo, mater vírginis nostri virgo perpétua mater et virgo. Jesus enim clausis ingréssus est óstiis; et in sepúlchro ejus, quod no-

vum et in petra duríssima fúerat excísum, nec ántea quis, nec póstea pósitus est. Hortus conclúsus, fons signátus : de quo fonte ille flúvius manat, juxta Joel, qui írrigat torréntem vel fúnium, vel spinárum : fúnium peccatórum, quibus ante alligabámur : spinárum, quæ suffócant seméntem patrisfamílias. Hæc est porta orientális, ut ait Ezéchiel, semper clausa, et lúcida, opériens in se, vel ex se próferens Sancta sanctórum : per quam sol justítiæ et Póntifex noster secúndum órdinem Melchísedech ingréditur, et egréditur.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

MENSE MARTIO.

ANTE QUADRAGESIMAM.

Ex libro sancti Irenæi Epíscopi et Mártyris advérsus hæreses.

LECTIO III.

Lib. 5. *c.* 19.

In sua própria veniénte Dómino, et sua própria eum bajulánte conditióne, quæ bajulátur ab ipso, et recapitulatiónem ejus quæ in ligno fuit inobediéntiæ, per eam quæ in ligno est, obediéntiam faciénte, et seductióne illa solúta, qua sedúcta est male illa, quæ jam viro destináta erat virgo Heva: per veritátem evangelizáta est bene ab Angelo jam sub Viro virgo María. Quemádmodum enim illa per angélicum sermónem sedúcta est, ut effúgeret Deum, prævaricáta verbum ejus : ita et hæc per angélicum sermónem evangelizáta est, ut portáret Deum, obédiens ejus verbo. Et sicut illa sedúcta est, ut effúgeret Deum; sic hæc suása est obedíre Deo, uti vírginis Hevæ Virgo María fíeret advocáta. Et quemádmodum adstríctum est morte genus humánum per vírginem, solvátur per vírginem : æqua lance dispósita virginális inobediéntia per virginálem obediéntiam.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

OFFICIUM PARVUM

Beatæ Mariæ non dicitur, quando fit Officium novem Lectionum, nec in Vigilia Nativitatis Domini, nec in Sabbatis quando fit Officium de Sancta Maria. Quibus diebus omittitur a primis Vesperis, et in Vigilia Nativitatis a Matutino. Cum dicitur in Choro, in Matutinis et in Vesperis præponitur Officio diei. In aliis Horis postponitur. Prima dicitur post Benedicámus Dómino, *antequam legatur Martyrologium. Extra Chorum potest dici pro temporis opportunitate.*

OFFICIUM B. MARIÆ

EXTRA ADVENTUM.

AD VESPERAS.

Ave María, *secreto, quæ dicitur semper in principio omnium Horarum B. Ma-*

riæ, quando non conjunguntur cum Officio diei.

℣. Deus in adjutórium meum inténde. ℟. Dómine ad adjuvándum me festína. Glória Patri. Sicut erat. Allelúia, *vel* Laus tibi Dómine, *pro temporis varietate.*

Ant. Psalmi, Capitulum, et Hymnus, ut in Festis B. M., p. cxxvij.

℣. Diffúsa est grátia in lábiis tuis. ℟. Proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

Ad Magnif. Ant. t. 1. Beáta Mater, * et intácta Virgo, gloriósa Regína mundi, intercéde pro nobis ad Dóminum.

Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

ORATIO.

CONCEDE nos fámulos tuos, quæsumus Dómine Deus, perpétua mentis et córporis sanitáte gaudére : et gloriósa beátæ Maríæ semper Vírginis intercessióne, a præsénti liberári tristítia, et ætérna pérfrui lætítia. Per Dóminum.

Sequens Commemor. pro Sanctis fit tantum ad Vesperas, et Laudes in Officio S. Mariæ, præterquam in Adventu : cujus loco tunc alia dicitur, ut infra, p. cxlix.

Ant. Sancti Dei omnes, intercédere dignémini pro nostra omniúmque salúte.

℣. Lætámini in Dómino, et exultáte justi. ℟. Et gloriámini omnes recti corde.

ORATIO.

PROTEGE Dómine pópulum tuum, et Apostolórum tuórum Petri et Pauli, et aliórum Apostolórum patrocínio confidéntem, perpétua defensióne consérva.

OMNES Sancti tui, quæsumus Dómine, nos ubíque ádjuvent, ut dum eórum mérita recólimus, patrocínia sentiámus : et pacem tuam nostris concéde tempóribus, et ab Ecclésia tua cunctam repélle nequítiam : iter, actus, et voluntátes nostras, et ómnium famulórum tuórum, in salútis tuæ prosperitáte dispóne : benefactóribus nostris sempitérna bona retríbue, et ómnibus fidélibus defúnctis réquiem ætérnam concéde. Per Dóminum.

AD COMPLETORIUM.

Ave María, *ut supra.*

℣. Convérte nos Deus salutáris noster. ℟. Et avérte iram tuam a nobis.

℣. Deus in adjutórium. Glória Patri. Allelúia, *vel* Laus tibi, Dómine.

Psalm. Sæpe expugnavérunt me. De profúndis, *et* Dómine non est exaltátum, *ut in Vesp. Feriæ quartæ,* p. 135.

HYMNUS.

MEMENTO, rerum Cónditor,
Nostri quod olim córporis,
Sacráta ab alvo Vírginis
Nascéndo, formam súmpseris.
María mater grátiæ,

Dulcis Parens cleméntiæ
Tu nos ab hoste prótege,
Et mortis hora súscipe.
Jesu, tibi sit glória
Qui natus es de Vírgine,
Cum Patre, et almo Spíritu,
In sempitérna sæcula.
Amen.

CAPITULUM. *Eccli.* 24. *c*

Ego mater pulchræ dilectiónis, et timóris, et agnitiónis, et sanctæ spei.

℟. Deo grátias.

℣. Ora pro nobis, sancta Dei Génitrix. ℟. Ut digni efficiámur promissiónibus Christi.

Ad Nunc dimittis, Ant. t. 7. Sub tuum præsídium * confúgimus, sancta Dei Génitrix, nostras deprecatiónes ne despícias in necessitátibus; sed a perículis cunctis líbera nos semper, Virgo gloriósa et benedícta.

Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

ORATIO.

Beatæ et gloriósæ semper Vírginis Maríæ, quæsumus Dómine, intercéssio gloriósa nos prótegat : et ad vitam perdúcat ætérnam. Per Dóminum.

AD MATUTINUM.

Ave María, *ut supra.*

℣. Dómine lábia mea apéries. ℟. Et os meum annuntiábit laudem tuam.

℣. Deus in adjutórium. Glória Patri. Allelúia, *vel* Laus tibi, Dómine.

Hiemalis.

Invitat. Ave María, grátia plena : * Dóminus tecum.

Psalm. Veníte, exultémus, *p.* 2.

Hymnus, Quem terra, *p.* cxxix.

In Nocturno, Ant. et Psalmi dicuntur ut in Festis B. M., scilicet :

Feria II *et* V *ut in I Noct.,* p. cxxx.

Feria III *et* VI *ut in II Noct.,* p. cxxxij.

Feria IV *et Sabbato ut in III Nocturno,* p. cxxxv.

℣. Diffúsa est grátia in lábiis tuis. ℟. Proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

Pater noster, *secreto.*

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem. ℟. Sed líbera nos a malo.

ABSOLUTIO.

Précibus et méritis beátæ Maríæ semper Vírginis, et ómnium Sanctórum, perdúcat nos Dóminus ad regna cœlórum. ℟. Amen.

℣. Jube domne benedícere.

Bened. Nos cum prole pia benedícat Virgo María.

℟. Amen.

LECTIO I. *Eccli.* 24.

In ómnibus réquiem quæsívi, et in hæreditáte Dómini morábor. Tunc præcépit, et dixit mihi Creátor ómnium : et qui creávit me, requiévit in tabernáculo meo, et dixit mihi : In Jacob inhábita, et in Israel hæreditáre, et in eléctis meis mitte radíces. Tu autem Dómine, miserére nobis

℟. Deo grátias.

℟. Sancta et immaculáta virgínitas, quibus te láudibus ésseram, néscio : * Quia quem cœli cápere non póterant, tuo grémio contulísti. ℣. Benedícta tu in muliéribus, et benedíctus fructus ventris tui. Quia.

℣. Jube domne benedícere.

Bened. Ipsa Virgo vírginum intercédat pro nobis ad Dóminum. ℟. Amen.

LECTIO II.

Et sic in Sion firmáta sum, et in civitáte sanctificáta simíliter requiévi, et in Jerúsalem potéstas mea. Et radicávi in pópulo honorificáto, et in parte Dei mei hæréditas illíus, et in plenitúdine Sanctórum deténtio mea. Tu autem Dómine.

℟. Beáta es Virgo María, quæ Dóminum portásti Creatórem mundi : * Genuísti qui te fecit, et in ætérnum pérmanes virgo. ℣. Ave María, grátia plena, Dóminus tecum. Genuísti.

℣. Jube domne benedícere.

Bened. Per Vírginem matrem concédat nobis Dóminus salútem et pacem. ℟. Amen.

LECTIO III.

Quasi cedrus exaltáta sum in Líbano, et quasi cypréssus in monte Sion : quasi palma exaltáta sum in Cades, et quasi plantátio rosæ in Jéricho. Quasi olíva speciósa in campis, et quasi plátanus exaltáta sum juxta aquam in platéis. Sicut cinnamómum et bálsamum aromatízans odórem dedi : quasi myrrha elécta dedi suavitátem odóris. Tu autem Dómine.

℟. Felix namque es sacra Virgo María, et omni laude digníssima : * Quia ex te ortus est sol justítiæ, * Christus Deus noster. ℣. Ora pro pópulo, intérveni pro clero, intercéde pro devóto femíneo sexu : séntiant omnes tuum juvámen, quicúmque célebrant tuam sanctam Commemoratiónem. Quia. Glória Patri. Christus.

AD LAUDES.

℣. Deus in adjutórium meum inténde. ℟. Dómine ad adjuvándum me festína.

Glória Patri. Allelúia, *vel* Laus tibi Dómine.

Ant. t. 7. *r* Assúmpta est * María in cœlum, gaudent Angeli, laudántes benedícunt Dóminum.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliquis de Dominica*, p. 17.

Ant. t. 8. María Virgo, * assúmpta est ad æthéreum thálamum, in quo Rex regum stelláto sedet sólio.

Ant. t. 4. In odórem * unguentórum tuórum cúrrimus, adolescéntulæ dilexérunt te nimis.

Ant. t. 7. *f* Benedícta * fília tu a Dómino : quia per te fructum vitæ communicávimus.

Ant. t. 1. *l* Pulchra es, * et

decóra * fília Jerúsalem : terríbilis ut castrórum ácies ordináta.

CAPITULUM. *Cant.* 6. *c*

VIDERUNT eam fíliæ Sion, et beatíssimam prædicavérunt, et regínæ laudavérunt eam.

℟. Deo grátias.

Hymnus, O gloriósa Vírginum, *p.* cxxxix.

℣. Benedícta tu in muliéribus. ℟. Et benedíctus fructus ventris tui.

Ad Bened. Ant. t. 1. Beáta Dei Génitrix María, * Virgo perpétua, templum Dómini, sacrárium Spíritus sancti, sola sine exémplo placuísti Dómino nostro Jesu Christo : ora pro pópulo, intérveni pro clero, intercéde pro devóto femíneo sexu.

Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

ORATIO.

DEUS, qui de beátæ Maríæ Vírginis útero Verbum tuum, Angelo nuntiánte, carnem suscípere voluísti : præsta supplícibus tuis ; ut, qui vere eam Genitrícem Dei crédimus, ejus apud te intercessiónibus adjuvémur. Per eúmdem Christum Dóminum.

℟. Amen.

Pro Sanctis, Ant. Sancti Dei, *ut supra*, p. cxliv.

AD PRIMAM.

Ave María, *etc.*

℣. Deus, in adjutórium.

Hymn. Meménto, *p.* cxliv.

Ant. t. 7. ℟ Assúmpta est.

Psalmi, Deus in nomine tuo, *p.* 22. Benedíxisti Dómine, *p.* 99. Laudáte Dóminum omnes Gentes, *p.* 129.

Ant. Assúmpta est María in cœlum, gaudent Angeli, laudántes benedícunt Dóminum.

CAPITULUM. *Cant.* 6. *c*

QUÆ est ista, quæ progréditur quasi auróra consúrgens, pulchra ut luna, elécta ut sol, terríbilis ut castrórum ácies ordináta ?

℟. Deo grátias.

℣. Dignáre me laudáre te, Virgo sacráta. ℟. Da mihi virtútem contra hostes tuos.

Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

ORATIO.

DEUS qui virginálem aulam beátæ Maríæ, in qua habitáres, elígere dignátus es : da quæsumus ; ut sua nos defensióne munítos, jucúndos fácias suæ interésse commemoratióni. Qui vivis.

AD TERTIAM.

Ave María, *etc.*

℣. Deus in adjutórium.

Hymn. Meménto, *p.* cxliv.

Ant. t. 8. María Virgo.

Psalmi, Ad Dóminum, *p.* 129. Levávi ocúlos, *p.* 130. Lætátus sum, *p.* 132.

Ant. María Virgo assúmpta est ad æthéreum thálamum, in quo Rex regum stelláto sedet sólio.

Capitulum. *Eccli.* 24. *b*

Et sic in Sion firmáta sum, et in civitáte sanctificáta simíliter requiévi, et in Jerúsalem potéstas mea.

℟. Deo grátias.

℣. Diffúsa est grátia in lábiis tuis. ℟. Proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

Oratio.

Deus, qui salútis ætérnæ, beátæ Maríæ virginitáte fœcúnda, humáno géneri prǽmia præstitísti : tríbue quǽsumus; ut ipsam pro nobis intercédere sentiámus, per quam merúimus auctórem vitæ suscípere, Dóminum nostrum Jesum Christum.

AD SEXTAM.

Ave María, *etc.*

℣. Deus in adjutórium.

Hymn. Meménto, *p.* cxliv.

Ant. t. 4. In odórem.

Psalmi, Ad te levávi, *p.* 132. Nisi quia Dóminus, *p.* 133. Qui confídunt, *p.* 133.

Ant. In odórem unguentórum tuórum cúrrimus, adolescéntulæ dilexérunt te nimis.

Capitulum. *Eccli.* 24. *b*

Et radicávi in pópulo honorificáto, et in parte Dei mei hæréditas illíus, et in plenitúdine Sanctórum deténtio mea.

℟. Deo grátias.

℣. Benedícta tu in muliéribus. ℟. Et benedíctus fructus ventris tui.

Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

Oratio.

Concede, miséricors Deus, fragilitáti nostræ præsídium : ut, qui sanctæ Dei Genitrícis memóriam ágimus, intercessiónis ejus auxílio, a nostris iniquitátibus resurgámus. Per eúmdem Christum Dóminum nostrum.

AD NONAM.

Ave María, *etc.*

℣. Deus in adjutórium.

Hymn. Meménto, *p.* cxliv.

Ant. t. 1. Pulchra es.

Psalmi, In convertêndo, *p.* 133. Nisi Dóminus, *p.* 134. Beáti omnes, *p.* 134.

Ant. Pulchra es, et decóra, fília Jerúsalem : terríbilis ut castrórum ácies ordináta.

Capitulum. *Eccli.* 24. *b*

In platéis, sicut cinnamómum et bálsamum aromatízans odórem dedi : quasi myrrha elécta dedi suavitátem odóris.

℟. Deo grátias.

℣. Post partum Virgo inviolláta permansísti. ℟. Dei Génitrix intercéde pro nobis.

Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

Oratio.

Famulorum tuórum, quǽsumus Dómine, delíctis

ignósce : ut, qui tibi placére de áctibus nostris non valémus, Genitrícis Fílii tui Dómini nostri intercessióne salvémur. Qui tecum vivit.

OFFICIUM B. MARIÆ IN ADVENTU.

AD VESPERAS.

Antiphonæ et Capitulum de Laud. ut infra, p. clj.

Psalmi ut in Festis B. M., p. cxxvij.

Hymnus, Ave maris stella, p. cxxix.

℣. Diffúsa est grátia in lábiis tuis. ℟. Proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Spíritus sanctus * in te descéndet María : ne tímeas, habébis in útero Fílium Dei, allelúia.

Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

ORATIO.

Deus, qui de beátæ Maríæ Vírginis útero Verbum tuum, Angelo nuntiánte, carnem suscípere voluísti : præsta supplícibus tuis ; ut qui vere eam Genitrícem Dei crédimus, ejus apud te intercessiónibus adjuvémur. Per eúmdem Christum Dóminum nostrum.

℟. Amen.

Hæc Oratio dicitur ad omnes Horas, sed cum conclusione integra scilicet : Per eúmdem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum : Qui tecum vivit et regnat, etc.

Pro Sanctis ad Vesperas et Laudes tantum.

Ant. Ecce Dóminus véniet, et omnes sancti ejus cum eo : et erit in die illa lux magna, allelúia.

℣. Ecce apparébit Dóminus super nubem cándidam. ℟. Et cum eo Sanctórum míllia.

ORATIO.

Conscientias nostras, quæsumus Dómine, visitándo purífica : ut véniens Jesus Christus Fílius tuus Dóminus noster cum ómnibus Sanctis, parátam sibi in nobis invéniat mansiónem. Qui tecum vivit.

AD COMPLETORIUM.

Psalmi, et Hymnus ut extra Adventum, p. cxliv.

CAPITULUM. *Isaiæ.* 7. *c*

Ecce virgo concípiet, et páriet fílium, et vocábitur nomen ejus Emmánuel. Butyrum et mel cómedet, ut sciat reprobáre malum, et elígere bonum.

℣. Angelus Dómini nuntiávit Maríæ. ℟. Et concépit de Spíritu sancto.

Ad Nunc dimittis, Ant. t. 8. Spíritus sanctus * in te descéndet María : ne tímeas, habébis in útero Fílium Dei, allelúia.

Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

Oratio, Deus, qui de beátæ, *ut supra,* p. cxlix.

AD MATUTINUM.

Omnia, usque ad Lectiones, dicuntur sicut extra Adventum, præter tertiam Antiphonam III Nocturni Post partum, *cujus loco dicitur Ant.* Angelus Dómini, *ut supra,* p. cxxvij.

LECTIO I. *Lucæ* 1. *c*

MISSUS est Angelus Gábriel a Deo in civitátem Galilææ, cui nomen Názareth, ad Vírginem desponsátam viro, cui nomen erat Joseph, de domo David, et nomen vírginis María. Et ingréssus Angelus ad eam dixit : Ave grátia plena : Dóminus tecum : benedícta tu in muliéribus. Tu autem.

℟. Missus est Gábriel Angelus ad Maríam Vírginem desponsátam Joseph, núntians ei verbum : et expavéscit Virgo de lúmine. Ne tímeas María, invenísti grátiam apud Dóminum : * Ecce concípies et páries, et vocábitur Altíssimi Fílius. ℣. Dabit ei Dóminus Deus sedem David patris ejus, et regnábit in domo Jacob in ætérnum. Ecce.

LECTIO II.

QUÆ cum audísset, turbáta est in sermóne ejus, et cogitábat qualis esset ista salutátio. Et ait Angelus ei : Ne tímeas María, invenísti enim grátiam apud Deum : ecce concípies in útero, et páries fílium, et vocábis nomen ejus Jesum. Hic erit magnus, et Fílius Altíssimi vocábitur, et dabit illi Dóminus Deus sedem David patris ejus : et regnábit in domo Jacob in ætérnum, et regni ejus non erit finis. Tu autem.

℟. Ave María, grátia plena : Dóminus tecum : * Spíritus sanctus supervéniet in te, et virtus Altíssimi obumbrábit tibi : quod enim ex te nascétur Sanctum, vocábitur Fílius Dei. ℣. Quómodo fiet istud, quóniam virum non cognósco? Et respóndens Angelus, dixit ei. Spíritus.

LECTIO III.

DIXIT autem María ad Angelum : Quómodo fiet istud, quóniam virum non cognósco ? Et respóndens Angelus, dixit ei : Spíritus sanctus supervéniet in te, et virtus Altíssimi obumbrábit tibi. Ideóque et quod nascétur ex te Sanctum, vocábitur Fílius Dei. Et ecce Elísabeth cognáta tua, et ipsa concépit fílium in senectúte sua : et hic mensis sextus est illi, quæ vocátur stérilis : quia non erit impossíbile apud Deum omne verbum. Dixit autem María : Ecce ancílla Dómini, fiat mihi secúndum verbum tuum. Tu autem.

℟. Súscipe verbum, Virgo María, quod tibi a Dómino per Angelum transmíssum est : concípies et páries Deum páriter et hóminem : * Ut benedícta dicáris inter omnes mu-

liéres. ℣. Páries quidem fílium, et virgínitátis non patiéris detriméntum : efficiéris grávida, et eris mater semper intácta. Ut benedícta. Glória Patri. Ut benedícta.

AD LAUDES

ET PER HORAS.

Ant. t. 8. Missus est * Gábriel Angelus ad Maríam Vírginem desponsátam Joseph.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliquis*, p. 17.

Ant. t. 1. *f* Ave María, * grátia plena : Dóminus tecum : benedícta tu in muliéribus, allelúia.

Ant. t. 8. Ne tímeas María, * invenísti grátiam apud Dóminum : ecce concípies et páries fílium, allelúia.

Ant. t. 1. Dabit ei Dóminus * sedem David patris ejus, et regnábit in ætérnum.

Ant. t. 8. *f* Ecce ancílla Dómini, * fiat mihi secúndum verbum tuum.

CAPITULUM. *Isaiæ* 11.

EGREDIETUR virga de radíce Jesse. Et flos de radíce ejus ascéndet, et requiéscet super eum Spíritus Dómini.

Hymnus, O gloriósa Vírginum, *p.* cxxxix.

℣. Benedícta tu in muliéribus. ℟. Et benedíctus fructus ventris tui.

Ad Bened. Ant. Spíritus sanctus, *cum Oratione et reliquis ut supra ad Vesperas,* p. cxlix.

Ad Horas, Hymni et Psalmi dicuntur sicut extra Adventum, p. cxlvij.

AD PRIMAM.

Ant. Missus est.

CAPITULUM. *Isaiæ* 7. *c*

ECCE virgo concípiet, et páriet fílium, et vocábitur nomen ejus Emmánuel. Butyrum et mel cómedet, ut sciat reprobáre malum, et elígere bonum.

℣. Dignáre me laudáre te, Virgo sacráta. ℟. Da mihi virtútem contra hostes tuos.

Kyrie eléison, etc., *et Oratio, ut* p. cxlix.

AD TERTIAM.

Ant. Ave María.

Capitulum. Egrediétur virga de radíce, *ut supra, ad Laudes.*

℣. Diffúsa est grátia in lábiis tuis. ℟. Proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

Kyrie eléison, etc., *et Oratio, ut* p. cxlix.

AD SEXTAM.

Ant. Ne tímeas María.

CAPITULUM. *Lucæ* 1. *d*

DABIT illi Dóminus Deus sedem David patris ejus : et regnábit in domo Jacob in ætérnum, et regni ejus non erit finis.

℣. Benedícta tu in muliéribus. ℟. Et benedíctus fructus ventris tui.

Kyrie eléison, etc., *et Oratio, ut*, p. clxij.

AD NONAM.

Ant. Ecce ancílla Dómini.

CAPITULUM. *Isaiæ 7. c*

ECCE virgo concípiet, et páriet fílium, et vocábitur nomen ejus Emmánuel. Butyrum et mel cómedet, ut sciat reprobáre malum, et elígere bonum.

℣. Angelus Dómini nuntiávit Maríæ. ℟. Et concépit de Spíritu sancto.

Kyrie eléison, etc., *et Oratio, ut* p. cxlix.

POST NATIVITATEM

Usque ad Purificationem inclusive, Officium B. Mariæ dicitur ut supra extra Adventum, exceptis his quæ sequuntur.

AD VESPERAS.

Ant. de Laudibus, *ut infra.*

Psalmi ut in Festis B. Mariæ, p. cxxvij.

Ad Magnificat, *et ad Nunc dimittis*,

Ant. t. 2. Magnum * hæreditátis mystérium : templum Dei factus est úterus nesciéntis virum : non est pollútus ex ea carnem assúmens : omnes Gentes vénient, dicéntes : Glória tibi Dómine.

AD LAUDES

ET PER HORAS.

Ant. t. 6. O Admirábile commércium ! * Creátor géneris humáni, animátum corpus sumens, de Vírgine nasci dignátus est : et procédens homo sine sémine, largítus est nobis suam Deitátem.

Psalm. Dóminus regnávit *cum reliquis*, p. 17.

Ant. t. 3. *r* Quando natus es * ineffabíliter ex Vírgine, tunc implétæ sunt Scriptúræ : sicut plúvia in vellus descendísti, ut salvum fáceres genus humánum : te laudámus Deus noster.

Ant. t. 4. Rubum, quem víderat * Móyses incombústum, conservátam agnóvimus tuam laudábilem virginitátem : Dei Génitrix intercéde pro nobis.

Ant. t. 1. Germinávit radix Jesse, * orta est stella ex Jacob, Virgo péperit Salvatórem : te laudámus Deus noster.

Ant. t. 2. Ecce María génuit * nobis Salvatórem, quem Joánnes videns exclamávit, dicens : Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccáta mundi, allelúia.

Ad Bened. Ant. t. 8. Mirábile mystérium * declarátur hódie : innovántur natúræ, Deus homo factus est : id quod fuit permánsit, et quod non erat assúmpsit : non commixtiónem passus, neque divisiónem.

Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

ORATIO.

DEUS, qui salútis ætérnæ, beátæ Maríæ virginitáte fœcúnda, humáno géneri præmia præstitísti : tríbue quæ-

sumus; ut ipsam pro nobis intercédere sentiámus, per quam merúimus auctórem vitæ suscípere, Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum.

Sic dicitur ad omnes Horas, et in eis additur, Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

℟. Amen.

Deinde pro Sanctis, Ant. Sancti Dei, ℣. ℟. *et Orationes ut supra*, p. cxliv.

Reliquum Officium, in aliis Horis, ut supra extra Adventum, p. cxlvij.

OFFICIUM

DEFUNCTORUM.

Dicitur extra tempus Paschale prima cujusque mensis die, non impedita Festo novem Lectionum, alioquin alia sequenti die similiter non impedita. In Adventu autem, et Quadragesima, Feria II *cujuslibet Hebdomadæ similiter non impedita, præterquam in Majori Hebdomada. In Choro dicitur post Officium diei, id est, Vesperæ post Vesperas, et Matutinum post Laudes diei, nisi alia sit consuetudo Ecclesiarum : extra Chorum vero pro opportunitate temporis.*

AD VESPERAS.

Absolute incipitur ab Ant. t. 2. Placébo Dómino * in regióne vivórum.

Psalm. Diléxi, quóniam, *p.* 128.

In fine omnium Psalmorum dicitur :

Réquiem ætérnam * dona eis Dómine.

Et lux perpétua * lúceat eis.

Ant. t. 2. Hei mihi Dómine, * quia incolátus meus prolongátus est.

Psalmus, Ad Dóminum, *p.* 129.

Ant. t. 2. Dóminus custódit te * ab omni malo : custódiat ánimam tuam Dóminus.

Psalmus, Levávi óculos, *p.* 130.

Ant. t. 7. Si iniquitátes * observáveris Dómine : Dómine quis sustinébit?

Psalm. De profúndis, *p.* 135.

Ant. t. 2. Opera * mánuum tuárum Dómine ne despícias.

Psalmus, Confitébor tibi, *p.* 140.

℣. Audívi vocem de cœlo dicéntem mihi. ℟. Beáti mórtui, qui in Dómino moriúntur.

Ad Magnif. Ant. t. 7. Omne, * quod dat mihi Pater, ad me véniet : et eum qui venit ad me, non ejíciam foras.

Preces infrascriptæ dicuntur flexis genibus similiter et ad Laudes.

Pater noster, *secreto.*

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem. ℟. Sed líbera nos a malo.

PSALMUS 145.

LAUDA ánima mea Dóminum, laudábo Dóminum in vita mea : * psallam Deo meo quámdiu fúero.

Nolíte confídere in princí-

pibus : * in fíliis hóminum, in quibus non est salus.

Exíbit spíritus ejus, et revertétur in terram suam : * in illa die períbunt omnes cogitatiónes eórum.

Beátus, cujus Deus Jacob adjútor ejus, spes ejus in Dómino Deo ipsíus : * qui fecit cœlum et terram, mare, et ómnia quæ in eis sunt.

Qui custódit veritátem in sæculum, facit judícium injúriam patiéntibus : * dat escam esuriéntibus.

Dóminus solvit compedítos : * Dóminus illúminat cæcos.

Dóminus érigit elísos, * Dóminus díligit justos.

Dóminus custódit ádvenas, pupíllum et víduam suscípiet :* et vias peccatórum dispérdet.

Regnábit Dóminus in sæcula, Deus tuus Sion * in generatiónem et generatiónem.

Cujus loco ad Laudes dicitur

Psalm. De profúndis, *p.* 135.

Qui Psalmi non dicuntur in die Comm. omnium Fidelium defunctorum neque in die obitus, seu depositionis Defuncti ; alias, semper.

In fine Psalmi, Réquiem ætérnam * dona eis Dómine.

Et lux perpétua * lúceat eis.

Deinde ℣. A porta ínferi. ℟. Erue Dómine ánimas eórum.

℣. Requiéscant in pace. ℟. Amen.

℣. Dómine exáudi oratiónem meam. ℟. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

ORATIO.

DEUS, qui inter apostólicos sacerdótes, famulos tuos Pontificáli, seu sacerdotáli fecísti dignitáte vigére : præsta quæsumus ; ut eórum quoque perpétuo aggregéntur consórtio.

DEUS, véniæ largítor, et humánæ salútis amátor : quæsumus cleméntiam tuam ; ut nostræ congregatiónis fratres, propínquos, et benefactóres, qui ex hoc sæculo transiérunt, beáta María semper Vírgine intercedénte cum ómnibus Sanctis tuis, ad perpétuæ beatitúdinis consórtium perveníre concédas.

FIDELIUM Deus ómnium Cónditor et Redémptor, animábus famulórum famularúmque tuárum remissiónem cunctórum tríbue peccatórum : ut indulgéntiam, quam semper optavérunt, piis supplicatiónibus consequántur. Qui vivis et regnas in sæcula sæculórum. ℟. Amen.

In die vero Commemorationis omnium Fidelium defunctorum, quando dicitur hæc ultima tantum Oratio, dicitur : Qui vivis et regnas cum Deo Patre in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

℟. Amen.

In die depositionis Defuncti.

ORATIO.

ABSOLVE, quæsumus Dómine, ánimam fámuli tui *N.* ut defúnctus sæculo, tibi vivat: et quæ per fragilitátem carnis humána conversatióne commísit, tu vénia misericordíssimæ pietátis abstérge. Per Dóminum.

Si fuerit femina, dicatur ánimam fámulæ tuæ *N.* ut defúncta.

In anniversario die.

ORATIO.

DEUS indulgentiárum Dómine, da animábus famulórum famularúmque tuárum, quorum anniversárium depositiónis diem commemorámus, refrigérii sedem, quiétis beatitúdinem, et lúminis claritátem. Per Dóminum nostrum.

Si pro uno tantum fit Anniversarium, dicatur in singulari numero.

Pro uno Episcopo defuncto.

ORATIO.

DEUS, qui inter apostólicos sacerdótes fámulum tuum *N.* Pontificáli fecísti dignitáte vigére: præsta quæsumus; ut eórum quoque perpétuo aggregétur consórtio. Per Dóminum nostrum.

Si fuerit Sacerdos, dicatur sacerdotáli fecísti, *etc.*

Pro fratribus vero, et familiaribus, vel benefactoribus, dicitur Oratio, Deus véniæ largítor, *ut supra.*

Pro patre et matre.

ORATIO.

DEUS, qui nos patrem et matrem honoráre præcepísti: miserére cleménter animábus patris mei ac matris meæ, eorúmque peccáta dimítte; meque eos in ætérnæ claritátis gáudio fac vidére. Per Dóminum.

Si fit pro pluribus, dicatur animábus paréntum nostrórum, *et ubi dicitur* meque, *dicatur* nosque.

Si pro patre tantum, dicatur ánimæ patris mei, *vel* nostri.

Si pro matre tantum, dicatur ánimæ matris meæ, *vel* nostræ.

Pro uno defuncto.

ORATIO.

INCLINA Dómine aurem tuam ad preces nostras, quibus misericórdiam tuam súpplices deprecámur: ut ánimam fámuli tui, quam de hoc sæculo migráre jussísti, in pacis ac lucis regióne constítuas, et Sanctórum tuórum júbeas esse consórtem. Per Dóminum nostrum.

Pro una defuncta.

ORATIO.

QUÆSUMUS Dómine, pro tua pietáte miserére ánimæ fámulæ tuæ, et a contágiis mortalitátis exútam, in ætérnæ salvatiónis partem restítue. Per Dóminum.

℣. Requiem ætérnam dona eis Dómine. ℟. Et lux perpétua lúceat eis.

℣. Requiéscant in pace.
℟. Amen.

AD MATUTINUM.

Invitat. Regem, cui ómnia vivunt, * Veníte adorémus.

Ps. Veníte, exultémus, *p.* 2.

Et in fine, Réquiem ætérnam dona eis Dómine : et lux perpétua lúceat eis.

Postea, Veníte adorémus. *Et repetitur Invit.* Regem.

Hoc Invitatorium dicitur tantum in die Commemorationis omnium Fidelium defunctorum, et in die depositionis Defuncti : quibus diebus dicuntur tres infrascripti Nocturni, et Ant. duplicantur. Aliis temporibus dicitur tantum unum Nocturnum cum Laudibus, hoc ordine : Feria II, *et* V, *I Nocturnum : Feria* III, *et* VI, *II Nocturnum : Feria* IV, *et Sabbato, III Nocturnum.*

IN I NOCTURNO.

Pro Feria II *et* V.

Ant. t. 7. Dirige, * Dómine Deus meus, in conspéctu tuo viam meam.

Psalm. Verba mea, *p.* 58.

Ant. t. 8. Convértere * Dómine, et éripe ánimam meam : quóniam non est in morte qui memor sit tui.

Psalm. Dómine ne in furóre, *p.* 4.

Ant. t. 8. Nequándo * rapiat ut leo ánimam meam, dum non est qui rédimat, neque qui salvum fáciat.

Psalm. Dómine Deus meus, *p.* 5.

℣. A porta ínferi. ℟. Erue Dómine ánimas eórum.

Pater noster, *totum secreto.*

Lectiones leguntur sine Absolutione, Benedictionibus et Titulo.

LECTIO I. *Job* 7. *d*

PARCE mihi Dómine, nihil enim sunt dies mei. Quid est homo, quia magníficas eum? aut quid appónis erga eum cor tuum? Vísitas eum dilúculo, et súbito probas illum. Usquequo non parcis mihi, nec dimíttis me, ut glútiam salívam meam? Peccávi, quid fáciam tibi, o custos hóminum? quare posuísti me contrárium tibi, et factus sum mihimetípsi gravis? Cur non tollis peccátum meum, et quare non aufers iniquitátem meam? Ecce nunc in púlvere dórmiam, et si mane me quæsíeris, non subsístam.

Lectiones terminantur sine Tu autem, *vel alia conclusione.*

℟. Credo quod Redémptor meus vivit : et in novíssimo die de terra surrectúrus sum : * Et in carne mea vidébo Deum Salvatórem meum. ℣. Quem visúrus sum ego ipse, et non álius, et óculi mei conspectúri sunt. Et in carne.

LECTIO II. *Job* 10.

TÆDET ánimam meam vitæ meæ, dimíttam advérsum me elóquium meum, loquar in amaritúdine ánimæ meæ. Dicam Deo : Noli me condem-

náre : índica mihi cur me ita júdices. Numquid bonum tibi vidétur, si calumniéris me, et ópprimas me opus mánuum tuárum, et consílium impiórum ádjuves? Numquid óculi cárnei tibi sunt : aut sicut videt homo, et tu vidébis? Numquid sicut dies hóminis dies tui, et anni tui sicut humána sunt témpora, ut quæras iniquitátem meam, et peccátum meum scrutéris? Et scias quia nihil ímpium fécerim, cum sit nemo qui de manu tua possit erúere.

℟. Qui Lázarum resuscitásti a monuménto fœtidum : * Tu eis Dómine dona réquiem, et locum indulgéntiæ. ℣. Qui ventúrus es judicáre vivos et mórtuos, et sæculum per ignem. Tu eis Dómine.

LECTIO III. *Job* 10. *b*

MANUS tuæ fecérunt me, et plasmavérunt me totum in circúitu : et sic repénte præcípitas me? Meménto, quæso, quod sicut lutum féceris me, et in púlverem redúces me. Nonne sicut lac mulsísti me, et sicut cáseum me coagulásti? Pelle et cárnibus vestísti me : óssibus et nervis compegísti me. Vitam et misericórdiam tribuísti mihi, et visitátio tua custodívit spíritum meum.

℟. Dómine, quando véneris judicáre terram, ubi me abscóndam a vultu iræ tuæ? * Quia peccávi nimis in vita mea. ℣. Commíssa mea pavésco, et ante te erubésco : dum véneris judicáre, noli me condemnáre. Quia peccávi. ℣. Réquiem ætérnam dona eis Dómine : et lux perpétua lúceat eis. Quia peccávi.

Postea ad Laudes, *ut infra*, p. clxj, *quando dicitur unum tantum Nocturnum.*

IN II NOCTURNO.

Pro Feria III, *et* VI.

Ant. t. 8. In loco páscuæ * ibi me collocávit.

Psalm. Dóminus régit me, *p.* 32.

Ant. t. 8. Delícta * juventútis meæ et ignorántias meas ne memíneris Dómine.

Psalm. Ad te Dómine, levávi, *p.* 30.

Ant. t. 4. Credo vidére * bona Dómini in terra vivéntium.

Psalm. Dóminus illuminátio, *p.* 47.

℣. Cóllocet eos Dóminus cum princípibus. ℟. Cum princípibus pópuli sui.

Pater noster, *totum secreto.*

LECTIO IV. *Job* 13. *d*

RESPONDE mihi : Quantas hábeo iniquitátes et peccáta, scélera mea et delícta osténde mihi. Cur fáciem tuam abscóndis, et arbitráris me inimícum tuum? Contra fólium, quod vento rápitur, osténdis poténtiam tuam, et stípulam siccam perséqueris : scribis enim contra me amaritúdines, et consúmere me

vis peccátis adolescéntiæ meæ. Posuísti in nervo pedem meum, et observásti omnes sémitas meas, et vestígia pedum meórum considerásti. Qui quasi putrédo consuméndus sum, et quasi vestiméntum, quod comméditur a tínea.

℟. Meménto mei Deus, quia ventus est vita mea, * Nec aspíciat me visus hóminis. ℣. De profúndis clamávi ad te Dómine: Dómine exáudi vocem meam. Nec.

LECTIO V. *Job* 14.

HOMO natus de muliére, brevi vivens témpore, replétur multis misériis. Qui quasi flos egréditur et contéritur, et fugit velut umbra, et numquam in eódem statu pérmanet. Et dignum ducis super hujuscémodi aperíre óculos tuos, et addúcere eum tecum in judícium? Quis potest fácere mundum de immúndo concéptum sémine? nonne tu qui solus es? Breves dies hóminis sunt, númerus ménsium ejus apud te est: constituísti términos ejus, qui præteríri non póterunt. Recéde páululum ab eo, ut quiéscat, donec optáta véniat sicut mercenárii dies ejus.

℟. Hei mihi, Dómine, quia peccávi nimis in vita mea: Quid fáciam miser? ubi fúgiam, nisi ad te Deus meus? * Miserére mei, dum véneris in novíssimo die. ℣. Anima mea turbáta est valde, sed tu Dómine succúrre ei. Miserére.

LECTIO VI. *Job* 14. c

QUIS mihi hoc tríbuat, ut in inférno prótegas me, et abscóndas me, donec pertránseat furor tuus, et constítuas mihi tempus, in quo recordéris mei? Putásne mórtuus homo rursum vivat? Cunctis diébus, quibus nunc mílito, expécto donec véniat immutátio mea. Vocábis me, et ego respondébo tibi: óperi mánuum tuárum pórriges déxteram. Tu quidem gressus meos dinumerásti, sed parce peccátis meis.

℟. Ne recordéris peccáta mea Dómine, * Dum véneris judicáre sæculum per ignem. ℣. Dírige Dómine Deus meus in conspéctu tuo viam meam. Dum. ℣. Réquiem ætérnam. Dum.

Postea ad Laudes, ut infra, p. clxj, *quando dicitur unum tantum Nocturnum.*

IN III NOCTURNO.

Pro Feria IV, *et Sabbato.*

Ant. t. 8. Compláceat * tibi Dómine, ut erípias me: Dómine ad adjuvándum me réspice.

Psalm. Expéctans, *p.* 62.

Ant. t. 2. Sana Dómine * ánimam meam, quia peccávi tibi.

Psalm. Beátus qui intélligit, *p.* 63.

Ant. t. 2. Sitívit * ánima mea ad Deum vivum: quando véniam, et apparébo ante fáciem Dómini?

Psalm. Quemadmodum, *p.* 64.

℣. Ne tradas béstiis ánimas confiténtes tibi. ℟. Et ánimas páuperum tuórum ne oblivi- scáris in finem.

Pater noster, *totum secreto.*

LECTIO VII. *Job* 17.

SPIRITUS meus attenuábitur, dies mei breviabúntur, et solum mihi súperest sepúlchrum. Non peccávi, et in amaritudínibus morátur óculus meus. Líbera me Dómine, et pone me juxta te; et cujúsvis manus pugnet contra me. Dies mei transiérunt, cogitatiónes meæ dissipátæ sunt, torquéntes cor meum. Noctem vertérunt in diem, et rursum post ténebras spero lucem. Si sustinúero, inférnus domus mea est, et in ténebris stravi léctulum meum. Putrédini dixi: Pater meus es; mater mea, et soror mea, vérmibus. Ubi est ergo nunc præstolátio mea, et patiéntiam meam quis consíderat?

℟. Peccántem me quotídie, et non me pœniténtem, timor mortis contúrbat me: * Quia in inférno nulla est redémptio, miserére mei, Deus, et salva me. ℣. Deus in nómine tuo salvum me fac, et in virtúte tua líbera me. Quia in inférno.

LECTIO VIII. *Job* 19. *c*

PELLI meæ, consúmptis cárnibus, adhæsit os meum, et derelícta sunt tantúmmodo lábia circa dentes meos. Miserémini mei, miserémini mei, saltem vos amíci mei, quia manus Dómini tétigit me. Quare persequímini me sicut Deus, et cárnibus meis saturámini? Quis mihi tríbuat ut scribántur sermónes mei? quis mihi det ut exaréntur in libro stylo férreo, et plumbi lámina vel celte sculpántur in sílice? Scio enim quod Redémptor meus vivit, et in novíssimo die de terra surrectúrus sum: et rursum circúmdabor pelle mea, et in carne mea vidébo Deum meum. Quem visúrus sum ego ipse, et óculi mei conspectúri sunt, et non álius: repósita est hæc spes mea in sinu meo.

℟. Dómine, secúndum actum meum noli me judicáre: nihil dignum in conspéctu tuo egi: ídeo déprecor majestátem tuam, * Ut tu Deus déleas iniquitátem meam. ℣. Amplius lava me Dómine ab injustítia mea, et a delícto meo munda me. Ut tu Deus.

LECTIO IX. *Job* 10. *d*

QUARE de vulva eduxísti me? qui útinam consúmptus essem ne óculus me vidéret. Fuíssem quasi non essem, de útero translátus ad túmulum. Numquid non páucitas diérum meórum finiétur brevi? dimítte ergo me, ut plangam páululum dolórem meum: ántequam vadam et non revértar, ad terram te-

nebrósam, et opértam mortis calígine : terram misériæ et tenebrárum, ubi umbra mortis, et nullus ordo, sed sempitérnus horror inhábitat.

℟. Líbera me Dómine de viis inférni, qui portas æreas confregísti : et visitásti inférnum, et dedísti eis lumen, ut vidérent te : * Qui erant in pœnis tenebrárum. ℣. Clamántes et dicéntes : Advenísti Redémptor noster. Qui erant. ℣. Réquiem ætérnam. Qui erant.

Sequens ℟ *dicitur solummodo in die Commem. omnium Defunctorum, et quandocumque pro Defunctis dicuntur novem Lectiones.*

℟. Líbera me Dómine de morte ætérna, in die illa treménda : * Quando cœli movéndi sunt, et terra, * Dum véneris judicáre sæculum per ignem. ℣. Tremens factus sum ego, et tímeo : dum discússio vénerit, atque ventúra ira. Quando cœli movendi sunt, et terra. ℣. Dies illa, dies iræ, calamitátis et misériæ, dies magna, et amára valde. Dum véneris judicáre sæculum per ignem. ℣. Réquiem ætérnam. Líbera me, *usque ad primum* ℣.

AD LAUDES.

Absolute incipitur.

Ant. t. 1. Exultábunt Dómino * ossa humiliáta.

Psalm. Miserére mei Deus, *p.* 57.

Ant Exáudi Dómine * oratiónem meam : ad te omnis caro véniet.

Psalm. Te decet, *p.* 80.

Ant. t. 7. Me suscépit * déxtera tua Dómine.

Psalm. Deus Deus meus ad te, *p.* 18.

Ant. t. 2. A porta ínferi * érue Dómine ánimam meam.

Cantic. Ego dixi, *p.* 70.

Ant. t. 7. *r* Omnis spíritus * laudet Dóminum.

Psalm. Laudáte Dóminum de cœlis, *p.* 19.

℣. Audívi vocem de cœlo dicéntem mihi. ℟. Beáti mórtui qui in Dómino moriúntur.

Ad Bened. Ant. t. 2. Ego sum * resurréctio, et vita : qui credit in me, etiámsi mórtuus fúerit, vivet : et omnis qui vivit, et credit in me, non moriétur in ætérnum.

Deinde dicuntur flexis genibus.

Pater noster. *Psalm.* De profúndis, *p.* 135, *cum Precibus et Orationibus, ut supra in Vesperis*, p. clv.

PSALMI GRADUALES

Dicuntur in Quadragesima Feria quarta cujuslibet Hebdomadæ, non impedita aliquo Festo novem Lectionum, in Choro ante Matutinum diei: extra Chorum pro opportunitate temporis.

Primi quinque Psalmi dicuntur sine Glória Patri. *Sed in fine ultimi dicitur* Réquiem ætérnam.

Incipitur absolute sine Antiphona.

Psalmi, Ad Dóminum cum tribulárer, *p.* 129. Levávi, *p.* 130. Lætátus sum, *p.* 132. Ad te levávi, *p.* 132. Nisi quia Dóminus, *p.* 133.

Réquiem ætérnam * dona eis, Dómine.

Et lux perpétua * lúceat eis.

Deinde dicitur flexis genibus,

Pater noster, *secreto.*

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem. ℟. Sed líbera nos a malo.

℣. A porta ínferi. ℟. Erue Dómine ánimas eórum.

℣. Requiéscant in pace. ℟. Amen.

℣. Dómine exáudi oratiónem meam. ℟. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus. ORATIO.

ABSOLVE, quæsumus Dómine, ánimas famulórum famularúmque tuárum, et ómnium fidélium defunctórum, ab omni vínculo delictórum : ut in resurrectiónis glória inter sanctos et eléctos tuos resuscitáti respírent. Per Christum Dóminum nostrum.

℟. Amen.

Post Orationem statim dicuntur alii Psalmi Graduales, qui sequuntur, et in fine cujuslibet Psalmi dicitur Glória Patri.

Psalmi, Qui confídunt in Dómino, *p.* 133. In converténdo, *p.* 133. Nisi Dóminus, *p.* 134. Beáti omnes, *p.* 134, Sæpe expugnavérunt, *p.* 135.

Postea dicitur flexis genibus,

Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Pater noster, *secreto.*

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem. ℟. Sed líbera nos a malo.

℣. Meménto congregatiónis tuæ. ℟. Quam possedísti ab inítio.

℣. Dómine exáudi oratiónem meam. ℟. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus. ORATIO.

DEUS, cui próprium est miseréri semper et párcere : súscipe deprecatiónem nostram ; ut nos, et omnes fámulos tuos, quos delictórum caténa constríngit, miserátio tuæ pietátis cleménter absólvat. Per Christum Dóminum nostrum.

℟. Amen.

Post Orationem statim dicuntur alii Psalmi Graduales, qui sequuntur, et in fine cujuslibet Psalmi dicitur Glória Patri.

Psalmi, De profúndis clamávi, *p.* 135. Dómine non est exaltátum, *p.* 135. Meménto Dómine David, *p.* 136. Ecce quam bonum, *p.* 137. Ecce nunc, *p.* 150.

Deinde dicitur flexis genibus,

Kyrie éleison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Pater noster, *secreto.*

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem. ℟. Sed líbera nos a malo.

℣. Salvos fac servos tuos. ℟. Deus meus sperántes in te.

℣. Dómine exáudi oratiónem meam. ℟. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus. ORATIO.

PRÆTENDE Dómine fámulis et famulábus tuis déxteram cœléstis auxílii : ut te toto corde perquírant; et quæ digne póstulant, cónsequi mereántur. Per Christum Dóminum nostrum.

℟. Amen.

SEPTEM PSALMI

POENITENTIALES

Cum Litaniis dicuntur flexis genibus in omnibus sextis Feriis Quadragesimæ, quando Officium fit de Feria.

Litaniæ autem, omissis septem Psalmis, dicuntur in Litaniis majoribus in Festo sancti Marci, et in tribus diebus Rogationum.

Dicuntur autem in Quadragesima in Choro post Matutinum et Laudes dici, dicto Benedicámus Dómino; *extra Chorum pro opportunitate temporis.*

Ant. Ne reminiscáris.

PSALMUS 6.

DOMINE, ne in furóre tuo árguas me, * neque in ira tua corrípias me.

Miserére mei Dómine, quóniam infírmus sum : * sana me Dómine, quóniam conturbáta sunt ossa mea.

Et ánima mea turbáta est valde : * sed tu Dómine úsquequo?

Convértere Dómine, et éripe ánimam meam, * salvum me fac propter misericórdiam tuam.

Quóniam non est in morte qui memor sit tui : * in inférno autem quis confitébitur tibi?

Laborávi in gémitu meo, lavábo per síngulas noctes lectum meum : * lácrymis meis stratum meum rigábo.

Turbátus est a furóre óculus meus : inveterávi inter omnes inimícos meos.

Discédite a me omnes qui operámini iniquitátem : * quóniam exaudívit Dóminus vocem fletus mei.

Exaudívit Dóminus deprecatiónem meam : * Dóminus oratiónem meam suscépit.

Erubéscant, et conturbéntur veheménter omnes inimíci mei : * convertántur et erubéscant valde velóciter.

Glória Patri, et Fílio, et Spirítui sancto :

Sicut erat in princípio, et nunc, et semper, et in sæcula sæculórum. Amen.

Psalmus 31.

Beati, quorum remíssæ sunt iniquitátes : * et quorum tecta sunt peccáta.

Beátus vir, cui non imputávit Dóminus peccátum, * nec est in spíritu ejus dolus.

Quóniam tácui, inveteravérunt ossa mea, * dum clamárem tota die.

Quóniam die ac nocte graváta est super me manus tua : * convérsus sum in ærúmna mea, dum confígitur spina.

Delíctum meum cógnitum tibi feci : * et injustítiam meam non abscóndi.

Dixi : Confitébor advérsum me injustítiam meam Dómino : * et tu remisísti impietátem peccáti mei.

Pro hac orábit ad te omnis sanctus, * in témpore opportúno.

Verúmtamen in dilúvio aquárum multárum, * ad eum non approximábunt.

Tu es refúgium meum a tribulatióne, quæ circúmdedit me : * exultátio mea érue me a circumdántibus me.

Intelléctum tibi dabo, et ínstruam te in via hac, qua gradiéris : * firmábo super te óculos meos.

Nolíte fíeri sicut equus et mulus, * quibus non est intelléctus.

In camo et fræno maxíllas eórum constrínge, * qui non appróximant ad te.

Multa flagélla peccatóris, * sperántem autem in Dómino misericórdia circúmdabit.

Lætámini in Dómino, et exultáte justi, * et gloriámini omnes recti corde.

Glória Patri.

Psalmus 37.

Domine, ne in furóre tuo árguas me, * neque in ira tua corrípias me.

Quóniam sagíttæ tuæ infíxæ sunt mihi : * et confirmásti super me manum tuam.

Non est sánitas in carne mea a fácie iræ tuæ : * non est pax óssibus meis a fácie peccatórum meórum.

Quóniam iniquitátes meæ supergréssæ sunt caput meum : * et sicut onus grave gravátæ sunt super me.

Putruérunt, et corrúptæ sunt cicatríces meæ, * a fácie insipiéntiæ meæ.

Miser factus sum, et curvátus sum usque in finem : * tota die contristátus ingrediébar.

Quóniam lumbi mei impléti sunt illusiónibus : * et non est sánitas in carne mea.

Afflíctus sum, et humiliátus sum nimis : * rugiébam a gémitu cordis mei.

Dómine, ante te omne desidérium meum : * et gémitus meus a te non est abscónditus.

Cor meum conturbátum est, derelíquit me virtus mea : * et lumen oculórum meórum, et ipsum non est mecum.

Amíci mei, et próximi mei * advérsum me appropinquavérunt, et stetérunt.

Et qui juxta me erant, de longe stetérunt : * et vim faciébant qui quærébant ánimam meam.

Et qui inquirébant mala mihi, locúti sunt vanitátes : * et dolos tota die meditabántur.

Ego autem tamquam surdus non audiébam : * et sicut mutus non apériens os suum.

Et factus sum sicut homo non áudiens : * et non habens in ore suo redargutiónes.

Quóniam in te Dómine sperávi : * tu exáudies me Dómine Deus meus.

Quia dixi : Nequándo supergáudeant mihi inimíci mei : * et dum commovéntur pedes mei, super me magna locúti sunt.

Quóniam ego in flagélla parátus sum : * et dolor meus in conspéctu meo semper.

Quóniam iniquitátem meam annuntiábo : * et cogitábo pro peccáto meo.

Inimíci autem mei vivunt, et confirmáti sunt super me : * et multiplicáti sunt qui odérunt me iníque.

Qui retríbuunt mala pro bonis, detrahébant mihi : * quóniam sequébar bonitátem.

Ne derelínquas me Dómine Deus meus : * ne discésseris a me.

Inténde in adjutórium meum, * Dómine Deus salútis meæ.

Glória Patri.

PSALMUS 50.

MISERERE mei Deus, * secúndum magnam misericórdiam tuam :

Et secúndum multitúdinem miseratiónum tuárum, * dele iniquitátem meam.

Amplius lava me ab iniquitáte mea : * et a peccáto meo munda me.

Quóniam iniquitátem meam ego cognósco : * et peccátum meum contra me est semper.

Tibi soli peccávi, et malum coram te feci : * ut justificéris in sermónibus tuis, et vincas cum judicáris.

Ecce enim in iniquitátibus concéptus sum : * et in peccátis concépit me mater mea.

Ecce enim veritátem dilexísti : * incérta et occúlta sapiéntiæ tuæ manifestásti mihi.

Aspérges me hyssópo, et mundábor : * lavábis me, et super nivem dealbábor.

Audítui meo dabis gáudium et lætítiam : * et exultábunt ossa humiliáta.

Avérte fáciem tuam a peccátis meis : * et omnes iniquitátes meas dele.

Cor mundum crea in me Deus : * et spíritum rectum ínnova in viscéribus meis.

Ne projícias me a fácie tua : * et spíritum sanctum tuum ne áuferas a me.

Redde mihi lætítiam salutá-

ris tui : * et spíritu principáli confírma me.

Docébo iníquos vias tuas : * et ímpii ad te converténtur.

Líbera me de sanguínibus Deus, Deus salútis meæ : * et exultábit lingua mea justítiam tuam.

Dómine lábia mea apéries : * et os meum annuntiábit laudem tuam.

Quóniam si voluísses sacrifícium, dedíssem útique : * holocáustis non delectáberis.

Sacrifícium Deo spíritus contribulátus : * cor contrítum et humiliátum Deus non despícies.

Benígne fac Dómine in bona voluntáte tua Sion : * ut ædificéntur muri Jerúsalem.

Tunc acceptábis sacrifícium justítiæ, oblatiónes, et holocáusta : * tunc impónent super altáre tuum vítulos.

Glória Patri.

PSALMUS 101.

DOMINE exáudi oratiónem meam : * et clamor meus ad te véniat.

Non avértas fáciem tuam a me : * in quacúmque die tríbulor, inclína ad me aurem tuam.

In quacúmque die invocávero te; * velóciter exáudi me :

Quia defecérunt sicut fumus dies mei : * et ossa mea sicut crémium aruérunt.

Percússus sum ut fœnum, et áruit cor meum : * quia oblítus sum comédere panem meum.

A voce gémitus mei * adhæsit os meum carni meæ.

Símilis factus sum pellicáno solitúdinis : * factus sum sicut nyctícorax in domicílio.

Vigilávi, * et factus sum sicut passer solitárius in tecto.

Tota die exprobrábant mihi inimíci mei : * et qui laudábant me, advérsum me jurábant.

Quia cínerem tamquam panem manducábam, * et potum meum cum fletu miscébam.

A fácie iræ et indignatiónis tuæ : * quia élevans allisísti me.

Dies mei sicut umbra declinavérunt : * et ego sicut fœnum árui.

Tu autem Dómine in ætérnum pérmanes : * et memoriále tuum in generatiónem et generatiónem.

Tu exúrgens miseréberis Sion : * quia tempus miseréndi ejus, quia venit tempus.

Quóniam placuérunt servis tuis lápides ejus : * et terræ ejus miserebúntur.

Et timébunt Gentes nomen tuum Dómine : * et omnes reges terræ glóriam tuam.

Quia ædificávit Dóminus Sion : * et vidébitur in glória sua.

Respéxit in oratiónem humílium : * et non sprevit precem eórum.

Scribántur hæc in genera-

tióne áltera : * et pópulus, qui creábitur, laudábit Dóminum :

Quia prospéxit de excélso sancto suo : * Dóminus de cœlo in terram aspéxit :

Ut audíret gémitus compeditórum : * ut sólveret fílios interemptórum :

Ut annúntient in Sion nomen Dómini : * et laudem ejus in Jerúsalem.

In conveniéndo pópulos in unum, * et reges, ut sérviant Dómino.

Respóndit ei in via virtútis suæ : * Paucitátem diérum meórum núntia mihi.

Ne révoces me in dimídio diérum meórum : * in generatiónem et generatiónem anni tui.

Inítio tu Dómine terram fundásti : * et ópera mánuum tuárum sunt cœli.

Ipsi períbunt, tu autem pérmanes : * et omnes sicut vestiméntum veteráscent.

Et sicut opertórium mutábis eos, et mutabúntur : * tu autem idem ipse es, et anni tui non defícient.

Fílii servórum tuórum habitábunt : * et semen eórum in sæculum dirigétur.

Glória Patri.

PSALMUS 129.

De profúndis clamávi ad te Dómine : * Dómine exáudi vocem meam.

Fiant aures tuæ intendéntes, * in vocem deprecatiónis meæ.

Si iniquitátes observáveris Dómine : * Dómine quis sustinébit.

Quia apud te propitiátio est : * et propter legem tuam sustínui te Dómine.

Sustínuit ánima mea in verbo ejus : * sperávit ánima mea in Dómino.

A custódia matutína usque ad noctem : * speret Israel in Dómino.

Quia apud Dóminum misericórdia : * et copiósa apud eum redémptio.

Et ipse rédimet Israel, * ex ómnibus iniquitátibus ejus.

Glória Patri.

PSALMUS 142.

Dómine exáudi oratiónem meam : áuribus pércipe obsecratiónem meam in veritáte tua : * exáudi me in tua justítia.

Et non intres in judícium cum servo tuo : * quia non justificábitur in conspéctu tuo omnis vivens.

Quia persecútus est inimícus ánimam meam : * humiliávit in terra vitam meam.

Collocávit me in obscúris sicut mórtuos sæculi : * et anxiátus est super me spíritus meus, in me turbátum est cor meum.

Memor fui diérum antiquórum, meditátus sum in ómnibus opéribus tuis : * in factis mánuum tuárum meditábar.

Expándi manus meas ad te : * ánima mea sicut terra sine aqua tibi :

Velóciter exáudi me Dómine : * defécit spíritus meus.

Non avértas fáciem tuam a me, * et símilis ero descendéntibus in lacum.

Audítam fac mihi mane misericórdiam tuam : * quia in te sperávi.

Notam fac mihi viam, in qua ámbulem : * quia ad te levávi ánimam meam.

Eripe me de inimícis meis Dómine, ad te confúgi : * doce me fácere voluntátem tuam, quia Deus meus es tu.

Spíritus tuus bonus dedúcet me in terram rectam : * propter nomen tuum Dómine vivificábis me, in æquitáte tua.

Edúces de tribulatióne animam meam : * et in misericórdia tua dispérdes inimícos meos.

Et perdes omnes, qui tríbulant ánimam meam : * quóniam ego servus tuus sum.

Glória Patri.

Ant. Ne reminiscáris Dómine delícta nostra, vel paréntum nostrórum; neque vindíctam sumas de peccátis nostris.

LITANIÆ.

KYRIE eléison. Christe eléison.
Kyrie eléison.
Christe audi nos.
Christe exáudi nos.
Pater de cœlis Deus, Miserére nobis.
Fili Redémptor mundi Deus, Miserére nobis.
Spíritus sancte Deus, Miserére nobis.
Sancta Trínitas unus Deus, Miserére nobis.
Sancta María, Ora pro nobis.
Sancta Dei Génitrix, ora.
Sancta Virgo vírginum, ora.
Sancte Míchael, ora.
Sancte Gábriel, ora.
Sancte Ráphael, ora.
Omnes sancti Angeli et Archángeli, oráte pro nobis.
Omnes sancti beatórum spirítuum órdines, oráte.
Sancte Joánnes Baptísta, ora pro nobis.
Sancte Joseph, ora.
Omnes sancti Patriárchæ et Prophétæ, oráte pro nobis.
Sancte Petre, ora pro nobis.
Sancte Paule, ora.
Sancte Andréa, ora.
Sancte Jacóbe, ora.
Sancte Joánnes, ora.
Sancte Thoma, ora.
Sancte Jacóbe, ora.
Sancte Philíppe, ora.
Sancte Bartholomæe, ora.
Sancte Matthæe, ora.
Sancte Simon, ora.
Sancte Thaddæe, ora.
Sancte Matthía, ora.
Sancte Bárnaba, ora.
Sancte Luca, ora.
Sancte Marce, ora.
Omnes sancti Apóstoli, et Evangelístæ, oráte pro nobis.
Omnes sancti Discípuli Dómini, oráte.

Omnes sancti Innocéntes, oráte pro nobis.
Sancte Stéphane, ora pro nobis.
Sancte Lauránti, ora.
Sancte Vincénti, ora.
Sancti Fabiáne et Sebastiáne, oráte pro nobis.
Sancti Joánnes et Paule, oráte.
Sancti Cosma et Damiáne, oráte.
Sancti Gervási et Protási, oráte.
Omnes sancti Mártyres, oráte.
Sancte Sylvéster, ora pro nobis.
Sancte Gregóri, ora.
Sancte Ambrósi, ora.
Sancte Augustíne, ora.
Sancte Hierónyme, ora.
Sancte Martíne, ora.
Sancte Nicoláe, ora.
Omnes sancti Pontífices et Confessóres, oráte pro nobis.
Omnes sancti Doctóres, oráte.
Sancte Antóni, ora pro nobis.
Sancte Benedícte, ora.
Sancte Bernárde, ora.
Sancte Domínice, ora.
Sancte Francísce, ora.
Omnes sancti Sacerdótes et Levítæ, oráte pro nobis.
Omnes sancti Mónachi et Eremítæ, oráte.
Sancta María Magdaléna, ora pro nobis.
Sancta Agatha, ora.
Sancta Lúcia, ora.
Sancta Agnes, ora.
Sancta Cæcília, ora.
Sancta Catharína, ora.
Sancta Anastásia, ora.
Omnes sanctæ Vírgines et Víduæ, oráte pro nobis.
Omnes Sancti et Sanctæ Dei, Intercédite pro nobis.
Propítius esto, Parce nobis Dómine.
Propítius esto, Exáudi nos Dómine.
Ab omni malo, Líbera nos Dómine.
Ab omni peccáto, líbera.
Ab ira tua, líbera.
A subitánea et improvísa morte, líbera.
Ab insídiis diáboli, líbera.
A flagéllo terræ motus, líbera.
Ab ira, et ódio, et omni mala voluntáte, líbera.
A spíritu fornicatiónis, líbera.
A fúlgure et tempestáte, líbera nos, Dómine.
A morte perpétua, líbera.
Per mystérium sanctæ incarnatiónis tuæ, líbera.
Per advéntum tuum, líbera.
Per nativitátem tuam, líbera.
Per baptísmum et sanctum jejúnium tuum, líbera.
Per crucem et passiónem tuam, líbera.
Per mortem et sepultúram tuam, líbera.
Per sanctam resurrectiónem tuam, líbera.
Per admirábilem ascensiónem tuam. líbera.
Per advéntum Spíritus sancti Paráclití, líbera.
In die judícii, líbera.
Peccatóres, Te rogámus audi nos.

Ut nobis parcas, te rogámus audi nos.

Ut nobis indúlgeas, te rogámus audi nos.

Ut ad veram pœniténtiam nos perdúcere dignéris, te rogámus audi nos.

Ut Ecclésiam tuam sanctam régere et conserváre dignéris, te rogámus audi nos.

Ut domnum Apostólicum et omnes Ecclesiásticos órdines in sancta religióne conserváre dignéris, te rogámus audi nos.

Ut inimícos sanctæ Ecclésiæ humiliáre dignéris, te rogámus audi nos.

Ut régibus et princípibus christiánis pacem et veram concórdiam donáre dignéris, te rogámus audi nos.

Ut cuncto pópulo christiáno pacem et unitátem largíri dignéris, te rogámus audi nos.

Ut nosmetípsos in tuo sancto servítio confortáre et conserváre dignéris, te rogámus audi nos.

Ut mentes nostras ad cœléstia desidéria érigas, te rogámus audi nos.

Ut ómnibus benefactóribus nostris sempitérna bona retríbuas, te rogámus audi nos.

Ut ánimas nostras, fratrum, propinquórum, et benefactórum nostrórum ab ætérna damnatióne erípias, te rogámus audi nos.

Ut fructus terræ dare et conserváre dignéris, te rogámus audi nos.

Ut ómnibus fidélibus defúnctis réquiem ætérnam donáre dignéris, te rogámus audi nos.

Ut nos exaudíre dignéris, te rogámus audi nos.

Fili Dei, te rogámus audi nos.

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, Parce nobis Dómine.

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, Exáudi nos Dómine.

Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi, Miserére nobis.

Christe audi nos.

Christe exáudi nos.

Kyrie eléison.

Christe eléison.

Kyrie eléison.

Pater noster, *secreto.*

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem. ℟. Sed líbera nos a malo.

PSALMUS 69.

DEUS in adjutórium meum inténde : * Dómine ad adjuvándum me festína.

Confundántur et revereántur, * qui quærunt ánimam meam.

Avertántur retrórsum, et erubéscant, * qui volunt mihi mala :

Avertántur statim erubescéntes, * qui dicunt mihi : Euge, euge.

Exúltent et læténtur in te, omnes qui quærunt te : * et dicant semper : Magnificétur Dóminus : qui díligunt salutáre tuum.

Ego vero egénus, et pauper sum : * Deus ádjuva me.

℟ Adjútor meus, et liberátor meus es tu : * Dómine ne moréris.

Glória Patri. Sicut erat.

℣. Salvos fac servos tuos. ℟. Deus meus sperántes in te.

℣. Esto nobis Dómine turris fortitúdinis. ℟. A facie inimíci.

℣. Nihil profíciat inimícus in nobis. ℟. Et fílius iniquitátis non appónat nocére nobis.

℣. Dómine non secúndum peccáta nostra fácias nobis. ℟. Neque secúndum iniquitátes nostras retríbuas nobis.

℣. Orémus pro Pontífice nostro *N*. ℟. Dóminus consérvet eum, et vivíficet eum, et beátum fáciat eum in terra, et non tradat eum in ánimam inimicórum ejus.

℣. Orémus pro benefactóribus nostris. ℟. Retribúere dignáre Dómine ómnibus nobis bona faciéntibus propter nomen tuum vitam ætérnam. Amen.

℣. Orémus pro fidélibus defúnctis. ℟. Réquiem ætérnam dona eis Dómine, et lux perpétua lúceat eis.

℣. Requiéscant in pace. ℟. Amen.

℣. Pro frátribus nostris abséntibus. ℟. Salvos fac servos tuos, Deus meus, sperántes in te.

℣. Mitte eis Dómine auxílium de sancto. ℟. Et de Sion tuére eos.

℣. Dómine exáudi oratiónem meam. ℟. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Dominus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus. ORATIO.

DEUS, cui próprium est miseréri semper, et párcere : súscipe deprecatiónem nostram; ut nos, et omnes fámulos tuos, quos delictórum caténa constríngit, miserátio tuæ pietátis cleménter absólvat.

EXAUDI, quæsumus Dómine, súpplicum preces, et confiténtium tibi parce peccátis : ut páriter nobis indulgéntiam tríbuas benígnus et pacem.

INEFFABILEM nobis, Dómine, misericórdiam tuam cleménter osténde : ut simul nos et a peccátis ómnibus éxuas; et a pœnis, quas pro his merémur, erípias.

DEUS, qui culpa offénderis, pœniténtia placáris : preces pópuli tui supplicántis propítius réspice; et flagélla tuæ iracúndiæ, quæ pro peccátis nostris merémur, avérte.

OMNIPOTENS sempitérne Deus, miserére famulo tuo Pontífici nostro *N*. et dírige eum secúndum tuam cleméntiam in viam salútis ætérnæ : ut te donánte tibi plácita cúpiat, et tota virtúte perfíciat.

DEUS, a quo sancta desidéria, recta consília, et justa sunt ópera : da servis tuis

illam, quam mundus dare non potest, pacem; ut et corda nostra mandátis tuis dédita, et hóstium subláta formídine, témpora sint tua protectióne tranquílla.

Ure igne sancti Spíritus renes nostros, et cor nostrum, Dómine: ut tibi casto córpore serviámus, et mundo corde placeámus.

Fidelium Deus ómnium Cónditor et Redémptor, animábus famulórum famularúmque tuárum remissiónem cunctórum tríbue peccatórum: ut indulgéntiam, quam semper optavérunt, piis supplicatiónibus consequántur.

Actiones nostras, quæsumus Dómine, aspirándo prævéni, et adjuvándo prosé-quere: ut cuncta nostra orátio et operátio a te semper incípiat, et per te cœpta finiátur.

Omnipotens sempitérne Deus, qui vivórum domináris simul et mortuórum, omniúmque miseréris, quos tuos fide et ópere futúros esse prænóscis: te súpplices exorámus; ut pro quibus effúndere preces decrévimus, quosque vel præsens sæculum adhuc in carne rétinet, vel futúrum jam exútos córpore suscépit, intercedéntibus ómnibus Sanctis tuis, pietátis tuæ cleméntia ómnium delictórum suórum véniam consequántur. Per Dóminum.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

℣. Exáudiat nos omnípotens et miséricors Dóminus. ℟. Amen.

℣. Et fidélium ánimæ per misericórdiam Dei requiéscant in pace. ℟. Amen.

ORDO
COMMENDATIONIS ANIMÆ.

Primum dicuntur Litaniæ breves in hunc modum.

Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Sancta María, Ora pro eo.
Omnes sancti Angeli et Archángeli, oráte pro eo.
Sancte Abel, ora.
Omnis Chorus justórum, ora.
Sancte Abraham, ora.
Sancte Joánnes Baptísta, ora.
Sancte Joseph, ora.
Omnes sancti Patriárchæ et Prophétæ, oráte pro eo.
Sancte Petre, ora.
Sancte Paule, ora.
Sancte Andréa, ora.
Sancte Joánnes, ora.
Omnes sancti Apóstoli et Evangelístæ, oráte pro eo.
Omnes sancti Discípuli Dómini, oráte.
Omnes sancti Innocéntes, oráte.
Sancte Stéphane, ora pro eo.
Sancte Lauréntí, ora.
Omnes sancti Mártyres, oráte pro eo.
Sancte Silvéster, ora.
Sancte Gregóri, ora.
Sancte Augustíne, ora.

Omnes sancti Pontífices et Confessóres, oráte pro eo.
Sancte Benedícte, ora.
Sancte Francísce, ora.
Omnes sancti Mónachi et Eremítæ, oráte pro eo.
Sancta María Magdaléna, ora.
Sancta Lúcia, ora.
Omnes sanctæ Vírgines et Víduæ, oráte pro eo.
Omnes Sancti et Sanctæ Dei, Intercédite pro eo.
Propítius esto, Parce ei Dómine.
Propítius esto, Líbera eum Dómine.
Propítius esto, líbera.
Ab ira tua, líbera.
A perículo mortis, líbera.
A mala morte, líbera.
A pœnis inférni, líbera.
Ab omni malo, líbera.
A potestáte diáboli, líbera.
Per nativitátem tuam, líbera.
Per crucem et passiónem tuam, líbera.
Per mortem et sepultúram tuam, líbera.
Per gloriósam resurrectiónem tuam, líbera.
Per admirábilem ascensiónem tuam, líbera.
Per grátiam Spíritus sancti Parácliti, líbera.
In die judícii, líbera.
Peccatóres, Te rogámus audi nos.
Ut ei parcas, te rogámus.
Kyrie eléison,
Christe eléison,
Kyrie eléison.

Deinde cum in agone sui exitus anima anxiatur, dicantur sequentes Orationes.

ORATIO.

PROFICISCERE ánima christiána de hoc mundo, in nómine Dei Patris omnipoténtis, qui te creávit : in nómine Jesu Christi Fílii Dei vivi, qui pro te passus est : in nómine Spíritus sancti, qui in te effúsus est : in nómine Angelórum et Archangelórum : in nómine Thronórum et Dominatiónum : in nómine Principátuum et Potestátum : in nómine Chérubim et Séraphim : in nómìne Patriarchárum et Prophetárum : in nómine sanctórum Apostolórum et Evangelistárum : in nómine sanctórum Mártyrum et Confessórum : in nómine sanctórum Monachórum et Eremitárum ; in nómine sanctárum Vírginum, et ómnium Sanctórum et Sanctárum Dei : hódie sit in pace locus tuus, et habitátio tua in sancta Sion. Per eúmdem Christum. ℟. Amen.

ORATIO.

DEUS mísericors, Deus clemens, Deus, qui secúndum multitúdinem miseratiónum tuárum peccáta pœniténtium deles, et præteritórum críminum culpas vénia remissiónis evácuas : réspice propítius super hunc fámulum tuum *N.* et remissiónem ómnium peccatórum suórum tota cordis confessióne poscéntem deprecátus exáudi. Rénova in eo, piíssime Pater, quidquid terréna fragilitáte

corrúptum, vel quidquid diabólica fraude violátum est : et unitáti córporis Ecclésiæ membrum redemptiónis annécte. Miserére Dómine gemítuum, miserére lacrymárum ejus : et non habéntem fidúciam, nisi in tua misericórdia, ad tuæ sacraméntum reconciliatiónis admítte. Per Christum Dóminum nostrum.

℟. Amen.

Commendo te omnipoténti Deo, charíssime frater, et ei, cujus es creatúra, commítto : ut, cum humanitátis débitum morte interveniénte persólveris, ad auctórem tuum, qui te de limo terræ formáverat, revertáris. Egrediénti ítaque ánimæ tuæ de córpore spléndidus Angelórum cœtus occúrrat : judex Apostolórum tibi senátus advéniat : candidatórum tibi Mártyrum triumphátor exércitus óbviet : liliáta rutilántium te Confessórum turma circúmdet : jubilántium te Vírginum chorus excípiat : et beátæ quiétis in sinu Patriarchárum te compléxus adstríngat : mitis atque festívus Christi Jesu tibi aspéctus appáreat, qui te inter assisténtes sibi júgiter interésse decérnat. Ignóres omne quod horret in ténebris, quod stridet in flammis, quod crúciat in torméntis. Cedat tibi tetérrimus sátanas cum satellítibus suis : in advéntu tuo te comitántibus Angelis contremíscat, atque in ætérnæ noctis chaos immáne diffúgiat. Exúrgat Deus, et dissipéntur inimíci ejus : et fúgiant, qui odérunt eum, a fácie ejus. Sicut déficit fumus, defíciant : sicut fluit cera a fácie ignis, sic péreant peccatóres a fácie Dei : et justi epuléntur, et exúltent in conspéctu Dei. Confundántur ígitur et erubéscant omnes tartáreæ legiónes, et minístri sátanæ iter tuum impedíre non áudeant. Líberet te a cruciátu Christus, qui pro te crucifíxus est. Líberet te ab ætérna morte Christus, qui pro te mori dignátus est. Constítuat te Christus Fílius Dei vivi intra paradísi sui semper amœnaviréntia, et inter oves suas te verus ille Pastor agnóscat. Ille ab ómnibus peccátis tuis te absólvat, atque ad déxteram suam in electórum suórum te sorte constítuat. Redemptórem tuum fácie ad fáciem vídeas, et præsens semper assístens, manifestíssimam beátis óculis aspícias veritátem. Constitútus ígitur inter ágmina beatórum, contemplatiónis divínæ dulcédine potiáris in sæcula sæculórum.

℟. Amen.

Oratio.

Suscipe Dómine servum tuum in locum sperándæ sibi salvatiónis a misericórdia tua. ℟. Amen.

Líbera Dómine ánimam servi tui ex ómnibus perículis inférni, et de láqueis pœná-

rum, et ex ómnibus tribulatiónibus. ℟. Amen.

Líbera Dómine ánimam servi tui, sicut liberásti Henoch et Elíam de commúni morte mundi. ℟. Amen.

Líbera Dómine ánimam servi tui, sicut liberásti Noe de dilúvio. ℟. Amen.

Líbera Dómine ánimam servi tui, sicut liberásti Abraham de Ur Chaldæórum. ℟. Amen.

Líbera Dómine ánimam servi tui, sicut liberásti Job de passiónibus suis. ℟. Amen.

Líbera Dómine ánimam servi tui, sicut liberásti Isaac de hóstia et de manu patris sui Abrahæ. ℟. Amen.

Líbera Dómine ánimam servi tui, sicut liberásti Lot de Sódomis, et de flamma ignis. ℟. Amen.

Líbera Dómine ánimam servi tui, sicut liberásti Móysen de manu Pharaónis regis Ægyptiórum. ℟. Amen.

Líbera Dómine ánimam servi tui, sicut liberásti Daniélem de lacu leónum. ℟. Amen.

Líbera Dómine ánimam servi tui, sicut liberásti tres púeros de camíno ignis ardéntis, et de manu regis iníqui. ℟. Amen.

Líbera Dómine ánimam servi tui, sicut liberásti Susánnam de falso crímine. ℟. Amen.

Líbera Dómine ánimam servi tui, sicut liberásti David de manu regis Saul et de manu Golíæ. ℟. Amen.

Líbera Dómine ánimam servi tui, sicut liberásti Petrum et Paulum de carcéribus. ℟. Amen.

Et sicut beatíssimam Theclam Vírginem et Mártyrem tuam de tribus atrocíssimis torméntis liberásti, sic liberáre dignéris ánimam hujus servi tui, et tecum fácias in bonis congaudére cœléstibus. ℟. Amen.

Oratio.

COMMENDAMUS tibi Dómine ánimam fámuli tui *N.* precamúrque te, Dómine Jesu Christe Salvátor mundi, ut propter quam ad terram misericórditer descendísti, Patriarchárum tuórum sínibus insinuáre non rénuas. Agnósce Dómine creatúram tuam, non a diis aliénis creátam, sed a te solo Deo vivo et vero: quia non est álius Deus præter te, et non est secúndum ópera tua. Lætífica Dómine ánimam ejus in conspéctu tuo, et ne memíneris iniquitátum ejus antiquárum, et ebrietátum, quas suscitávit furor sive fervor mali desidérii. Licet enim peccáverit, tamen Patrem, et Fílium, et Spíritum sanctum non negávit, sed crédidit, et zelum Dei in se hábuit, et Deum, qui fecit ómnia, fidéliter adorávit.

Oratio.

DELICTA juventútis, et ignorántias ejus, quæsumus,

ne memíneris Dómine : sed secúndum magnam misericórdiam tuam memor esto illíus in glória claritátis tuæ. Aperiántur ei cœli, collæténtur illi Angeli. In regnum tuum Dómine servum tuum súscipe. Suscípiat eum sanctus Míchael Archángelus Dei, qui milítiæ cœléstis méruit principátum. Véniant illi óbviam sancti Angeli Dei, et perdúcant eum in civitátem cœléstem Jerúsalem. Suscípiat eum beátus Petrus Apóstolus, cui a Deo claves regni cœléstis tráditæ sunt. Adjuvet eum sanctus Paulus Apóstolus, qui dignus fuit esse vas electiónis. Intercédat pro eo sanctus Joánnes eléctus Dei Apóstolus, cui reveláta sunt secréta cœléstia. Orent pro eo omnes sancti Apóstoli, quibus a Dómino data est potéstas ligándi atque solvéndi. Intercédant pro eo omnes sancti et elécti Dei, qui pro Christi nómine torménta in hoc sæculo sustinuérunt : ut vínculis carnis exútus, perveníre mereátur ad glóriam regni cœléstis : præstánte Dómino nostro Jesu Christo : Qui cum Patre et Spíritu sancto vivit et regnat in sæcula sæculórum.

℟. Amen.

Si anxiatur adhuc anima, dicuntur hi Psalmi, videlicet, Confitémini, *p.* 23, *et totus Ps.* Beáti immaculáti, *per Horas distributus,* p. 24.

Egressa autem anima, dicitur hoc

℟. Subveníte Sancti Dei, occúrrite Angeli Dómini : * Suscipiéntes ánimam ejus : * Offeréntes eam in conspéctu Altíssimi. ℣. Suscípiat te Christus, qui vocávit te, et in sinum Abrahæ Angeli dedúcant te. Suscipiéntes. ℣. Réquiem ætérnam dona ei Dómine : et lux perpétua lúceat ei. Offeréntes.

Deinde Kyrie eléison, Christe eléison. Kyrie eléison.

Postea Pater noster, *secreto.*

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem. ℟. Sed líbera nos a malo.

℣. Réquiem ætérnam dona ei Dómine. ℟. et lux perpétua lúceat ei.

℣. A porta ínferi. ℟. Erue Dómine ánimam ejus.

℣. Requiéscat in pace. ℟. Amen.

℣. Dómine exáudi oratiónem meam. ℟. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus. ORATIO.

TIBI Dómine commendámus ánimam fámuli tui *N.* ut defúnctus sæculo tibi vivat, et quæ per fragilitátem humánæ conversatiónis peccáta commísit, tu vénia misericordíssimæ pietátis abstérge. Per Christum Dóminum nostrum.

℟. Amen.

BENEDICTIO MENSÆ.

ANTE PRANDIUM.

Sacerdos benedicturus mensam, incipit Benedícite, *et alii repetunt* Benedícite. *Deinde dicit :*

℣. Ocúli ómnium, *et alii prosequuntur :* In te sperant Dómine, et tu das escam illórum in témpore opportúno. Aperis tu manum tuam, et imples omne ánimal benedictióne.

Glória Patri. Sicut erat.

Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Pater noster, *secreto.*

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem. ℟. Sed líbera nos a malo.

Postea Sacerdos dicit :

Orémus.

Benedic Dómine nos, et hæc tua dona, quæ de tua largitáte sumus sumptúri. Per Christum Dóminum nostrum.

℟. Amen.

Deinde Lector, Jube domne benedícere.

Bened. Mensæ cœléstis partícipes fáciat nos Rex ætérnæ glóriæ. ℟. Amen.

POST PRANDIUM.

Aguntur gratiæ hoc modo. Dicto a Lectore, Tu autem Dómine miserére nobis. ℟. Deo grátias, *omnes surgunt.*

Sacerdos incipit. ℣. Confiteántur tibi Dómine ómnia ópera tua. ℟. Et Sancti tui benedícant tibi.

℣. Glória Patri. ℟. Sicut erat.

Postea Sacerdos absolute dicat :

Agimus tibi grátias omnípotens Deus pro univérsis benefíciis tuis : qui vivis et regnas in sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Deinde alternatim dicitur Psalm. Miserére mei Deus, *p.* clxv,

Vel PSALMUS 116.

Laudate Dóminum omnes Gentes : * laudáte eum omnes pópuli.

Quóniam confirmáta est super nos misericórdia ejus : * et véritas Dómini manet in ætérnum.

Glória Patri. Sicut erat.

Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Sacerdos dicit : Pater noster.

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem. ℟. Sed líbera nos a malo.

℣. Dispérsit, dedit paupéribus. ℟. Justítia ejus manet in sæculum sæculi.

℣. Benedícam Dóminum in omni témpore. ℟. Semper laus ejus in ore meo.

℣. In Dómino laudábitur ánima mea. ℟. Audiant mansuéti, et læténtur.

℣. Magnificáte Dóminum mecum. ℟. Et exaltémus nomen ejus in idípsum.

℣. Sit nomen Dómini benedíctum. ℟. Ex hoc nunc et usque in sæculum.

Deinde sine Orémus.

RETRIBUERE dignáre Dómine ómnibus nobis bona faciéntibus propter nomen tuum vitam ætérnam.

℟. Amen.

℣. Benedicámus Dómino. ℟. Deo grátias.

℣. Fidélium ánimæ per misericórdiam Dei requiéscant in pace. ℟. Amen.

Pater noster, *secreto.*

Quo finito, dicit Sacerdos :

℣. Deus det nobis suam pacem. ℟. Amen.

ANTE COENAM.

Sacerdos benedicturus mensam incipit Benedícite, *et alii repetunt* Benedícite.

Deinde Sacerdos incipit ℣. *et alii prosequuntur :*

EDENT páuperes, et saturabúntur, et laudábunt Dóminum, qui requírunt eum : vivent corda eórum in sæculum sæculi.

Glória Patri. Sicut erat.

Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Pater noster, *secreto.* Et ne nos indúcas.

Orémus. Bénedic Dómine, *ut sup. in prandio,* p. clxxvij.

Jube domne.

Bened. Ad cœnam vitæ ætérnæ perdúcat nos Rex ætérnæ glóriæ. ℟. Amen.

IN FINE COENÆ.

Dicitur ℣. Memóriam fecit mirabílium suórum miséricors et miserátor Dóminus : escam dedit timéntibus se.

Glória Patri. Sicut erat.

Sacerdos dicat :

BENEDICTUS Deus in donis suis, et sanctus in ómnibus opéribus suis : qui vivit et regnat in sæcula sæculórum. ℟. Amen.

Deinde alternatim dicitur Psalm. Laudáte Dóminum omnes Gentes, *et reliqua ut supra,* p. clxxvij.

Quando semel comeditur, omnia dicuntur ut in Cœna.

Prædictus modus benedicendi mensam, et agendi gratias, servatur omni tempore hujus Partis Hiemalis, præterquam diebus infrascriptis, quibus Versiculi et Psalmi tantum variantur.

IN NATIVITATE DOMINI.

Usque ad cœnam Vigiliæ Epiphaniæ exclusive, dicitur

℣. Verbum caro factum est, allelúia : Et habitávit in nobis, allelúia.

Glória Patri.

In fine dicitur

℣. Notum fecit Dóminus, allelúia, Salutáre suum, allelúia. *Alia ut supra.*

Psalm. Cantáte Dómino... quia, *p.* 109, *vel* Laudáte Dóminum, *ut supra.*

Qui Psalmus semper ad beneplacitum dici potest etiam in aliis Solemnitatibus.

IN EPIPHANIA,

Et per totam Octavam.

℣. Reges Tharsis, et ínsulæ múnera ófferent, allelúia : Reges Arabum et Saba dona addúcent, allelúia.

Glória Patri.

In fine dicitur

℣. Omnes de Saba vénient, allelúia, Aurum et thus deferéntes, allelúia.

Glória Patri.

Psalm. Deus judícium tuum, *p.* 85.

ITINERARIUM.

Clericus in ipso itineris ingressu, si solus fuerit, dicat quæ sequuntur in singulari; si cum sociis, in plurali.

Ant. In viam pacis.

Canticum. Benedíctus Dóminus Deus Israel, *p.* 21.

In fine, Glória Patri.

Ant. In viam pacis et prosperitátis dírigat nos omnípotens et miséricors Dóminus: et Angelus Ráphael comitétur nobíscum in via, ut cum pace, salúte et gáudio revertámur ad própria.

Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Pater noster, *secreto.*

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem. ℟. Sed líbera nos a malo.

℣. Salvos fac servos tuos. ℟. Deus meus sperántes in te.

℣. Mitte nobis Dómine auxílium de sancto. ℟. Et de Sion tuére nos.

℣. Esto nobis Dómine turris fortitúdinis. ℟. A fácie inimíci.

℣. Nihil profíciat inimícus in nobis. ℟. Et fílius iniquitátis non appónat nocére nobis.

℣. Benedíctus Dóminus die quotídie. ℟. Prósperum iter fáciat nobis Deus salutárium nostrórum.

℣. Vias tuas Dómine demónstra nobis. ℟. Et sémitas tuas édoce nos.

℣. Utinam dirigántur viæ nostræ. ℟. Ad custodiéndas justificatiónes tuas.

℣. Erunt prava in dirécta. ℟. Et áspera in vias planas.

℣. Angelis suis Deus mandávit de te. ℟. Ut custódiant te in ómnibus viis tuis.

℣. Dómine exáudi oratiónem meam. ℟. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

Orémus. ORATIO.

Deus qui fílios Israel per maris médium sicco vestígio ire fecísti, quique tribus Magis iter ad te stella duce pandísti: tríbue nobis quæsumus iter prósperum, tempúsque tranquíllum; ut, Angelo tuo sancto cómite, ad eum quo pérgimus locum, ac demum ad ætérnæ salútis portum perveníre felíciter valeámus.

Deus qui Abraham púerum tuum, de Ur Chaldæórum edúctum, per omnes suæ peregrinatiónis vias illæsum custodísti: quæsumus, ut nos fámulos tuos custodíre dignéris: esto nobis Dómine in procínctu suffrágium, in via solátium, in æstu umbráculum, in plúvia et frígore te-

guméntum, in lassitúdine vehículum, in adversitáte præsídium, in lúbrico báculus, in naufrágio portus; ut te duce, quo téndimus, próspere perveniámus, et demum incólumes ad própria redeámus.

Adesto, quæsumus Dómine, supplicatiónibus nostris : et viam famulórum tuórum in salútis tuæ prosperitáte dispóne; ut inter omnes viæ et vitæ hujus varietátes tuo semper protegámur auxílio.

Præsta, quæsumus omnípotens Deus, ut família tua per viam salútis incédat : et beáti Joánnis Præcursóris hortaménta sectándo, ad eum quem prædíxit, secúra pervéniat, Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum : Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

℟. Amen.

℣. Procedámus in pace.
℟. In nómine Dómini. Amen.

PRO
COMMEMORATIONE SANCTORUM.

PRO UNO MARTYRE.

AD I VESPERAS.

Ant. Iste sanctus pro lege Dei sui certávit usque ad mortem, et a verbis impiórum non tímuit : fundátus enim erat supra firmam petram.

℣. Glória et honóre coronásti eum Dómine. ℟. Et constituísti eum super ópera mánuum tuárum.

AD LAUDES.

Ant. Qui odit ánimam suam in hoc mundo, in vitam ætérnam custódit eam.

℣. Justus ut palma florébit. ℟. Sicut cedrus Líbani multiplicábitur.

AD II VESPERAS.

Ant. Qui vult veníre post me, ábneget semetípsum, et tollat crucem suam, et sequátur me.

℣. Justus, *ut supra.*

PRO PLUR. MARTYR.

AD I VESPERAS.

Ant. Istórum est enim regnum cœlórum, qui contempsérunt vitam mundi, et pervenérunt ad præmia regni, et lavérunt stolas suas in sánguine Agni.

℣. Lætámini in Dómino et exultáte justi. ℟. Et gloriámini omnes recti corde.

AD LAUDES.

Ant. Vestri capílli cápitis omnes numeráti sunt : nolíte timére : multis passéribus melióres estis vos.

℣. Exultábunt sancti in glória. ℟. Lætabúntur in cubílibus suis.

AD II VESPERAS.

Ant. Gaudent in cœlis ánimæ sanctórum, qui Christi vestígia sunt secúti : et quia pro ejus amóre sánguinem suum fudérunt, ídeo cum Christo exúltant sine fine.

℣. Exultábunt, *ut supra.*

PRO CONFESS. PONT.

AD I VESPERAS.

Ant. Sacérdos et Póntifex, et virtútum ópifex, pastor bone in pópulo, ora pro nobis Dóminum.

℣. Amávit eum Dóminus, et ornávit eum. ℟. Stolam glóriæ índuit eum.

AD LAUDES.

Ant. Euge serve bone et fidélis, quia in pauca fuísti fidélis, supra multa te constítuam, dicit Dóminus.

℣. Justum dedúxit Dóminus per vias rectas. ℟. Et osténdit illi regnum Dei.

AD II VESPERAS.

Ant. Amávit eum Dóminus, et ornávit eum, stolam glóriæ índuit eum, et ad portas paradísi coronávit eum.

℣. Justum, *ut supra.*

Si sit summus Pontifex,

Ant. Dum esset summus

Póntifex, terréna non métuit, sed ad cœléstia regna gloriósus migrávit.

℟. Justum, *ut supra.*

PRO DOCTORE.

AD UTR. VESPERAS.

Ant. O Doctor óptime, Ecclésiæ sanctæ lumen, beáte N. divínæ legis amátor, deprecáre pro nobis Fílium Dei.

PRO CONF. NON PONT.

AD I VESPERAS.

Ant. Similábo eum viro sapiénti, qui ædificávit domum suam supra petram.

℣. Amávit eum, *ut supra.*

AD LAUDES.

Ant. Euge serve bone et fidélis, quia in pauca fuísti fidélis, supra multa te constítuam, intra in gáudium Dómini tui.

℣. Justum, *ut supra.*

AD II VESPERAS.

Ant. Hic vir despíciens mundum et terréna, triúmphans, divítias cœlo cóndidit ore, manu.

℣. Justum, *ut supra.*

PRO VIRGINE.

AD I VESPERAS.

Ant. Veni Sponsa Christi, áccipe corónam, quam tibi Dóminus præparávit in ætérnum.

℣. Spécie tua, et pulchritúdine tua. ℟. Inténde, próspere procéde, et regna.

AD LAUDES.

Ant. Símile est regnum cœlórum hómini negotiatóri, quærénti bonas margarítas: invénta una pretiósa, dedit ómnia sua, et comparávit eam.

℣. Diffúsa est grátia in lábiis tuis. ℟. Próptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

AD II VESPERAS.

Ant. Veni sponsa Christi, áccipe corónam, quam tibi Dóminus præparávit in ætérnum.

℣. Diffúsa, *ut supra.*

PRO PLUR. VIRGINIB.

AD UTR. VESP. ET LAUD.

Ant. Prudéntes Vírgines, aptáte vestras lámpades: ecce sponsus venit, exíte óbviam ei.

℣. Adducéntur Regi Vírgines post eam. ℟. Próximæ ejus afferéntur tibi.

PRO NON VIRGINE.

AD I VESPERAS.

Ant. Símile est regnum cœlórum hómini negotiatóri, quærénti bonas margarítas: invénta una pretiósa, dedit ómnia sua, et comparávit eam.

℣. Spécie tua, *ut supra.*

AD LAUDES.

Ant. Date ei de fructu mánuum suárum, et laudent eam in portis ópera ejus.

℣. Diffúsa est grátia in lábiis tuis. ℟. Proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

AD II VESPERAS.

Ant. Manum suam apéruit ínopi, et palmas suas exténdit ad páuperem, et panem otiósa non comédit.

℣. Diffúsa, *ut supra.*

SUPPLEMENTUM

PRO ALIQUIBUS LOCIS.

LECTORI MONITUM.

Quæ adnotantur Officia utpote universalem non respiciant Ecclesiam, sed pro aliquibus tantum indulta sint locis, extra ordinem aliorum hic in fine posita sunt pro majori Psallentium commoditate.

FESTA MOBILIA.

FERIA TERTIA

POST DOMINICAM SEPTUAG.

ORATIONIS D. N. J. C.

IN MONTE OLIVETI.

Duplex majus.

Pro Clero Urbis, et alibi.

Ad Vesperas Antiphonæ de Laudibus.

Psalm. Dixit Dóminus, *cum reliquis de Dominica,* p. 125, *et loco ultimi, Psalm.* Laudáte Dóminum omnes Gentes, *p.* 129.

CAPITULUM. *Matth.* 26.

VENIT Jesus ad discípulos suos, et invénit eos dormiéntes, et dicit Petro : Sic non potuístis una hora vigiláre mecum ? Vigiláte, et oráte, ut non intrétis in tentatiónem.

HYMNUS.

ASPICE ut Verbum Patris a supérnis
Sédibus clemens, et amóre flagrans,
Pérditis culpa génitis medéri
Pergit Adámi.

Flébilem mundi míserans ruínam,
Et volens nostros reparáre casus,
Orat, et prona véniam precátur
Fronte Magíster.

Flúctuat secum tot acérba volvens :
Hunc, ait supplex, cálicem dolóris
Mi Pater transfer ; tua sed volúntas,
Non mea fiat.

Cum premat tristis pavor ima cordis,
Déficit languens Dóminus; per artus
Sánguinis sudor fluit, atque guttis
Terra madéscit.

At celer summo véniens Olympo,
Angelus Jesum récreat jacentem,

Córporis vires rédeunt, novóque
Róbore surgit.
Laus, honor Patri, genitæque Proli,
Cui datum Nomen super omne Nomen,
Et Paracléto decus, atque virtus
Omne per ævum.
Amen.

℣. Tristis est ánima mea.
℟. Usque ad mortem.

Ad Magnif. Ant. t. 2. Pósitis génibus orábat dicens : Pater, si vis, transfer cálicem istum a me : verúmtamen non mea volúntas, sed tua fiat.

ORATIO.

DOMINE Jesu Christe, qui in horto verbo et exémplo nos oráre docuísti ad tentatiónum perícula superánda : concéde propítius ; ut nos oratióni semper inténti, ejus copiósum fructum cónsequi mereámur. Qui vivis et regnas.

AD MATUTINUM.

Invitat. Christum Jesum in monte Olivárum orántem * Veníte adorémus.

Psalm. Veníte, exultémus, *p.* 2.

Hymnus ut supra in Vesp.

IN I NOCTURNO.

Ant. t. 2. Ante oratiónem præpara ánimam tuam, et noli esse quasi homo, qui tentat Deum.

Psalm. Exáudi Dómine justítiam meam, *p.* 11.

Ant. t. 4. Non impediáris oráre semper, et ne vereáris usque ad mórtem justificári.

Psalm. Ad te Dómine clamábo, *p.* 47.

Ant. t. 8. Omnia quæcúmque petiéritis in oratióne, credéntes accipiétis.

Psalm. Voce mea, *p.* 89.

℣. Tristis est ánima mea.
℟. Usque ad mortem.

De libro Tobíæ.

LECTIO I. *Cap.* 12.

BONA est orátio cum jejúnio, et eleemósyna magis quam thesáuros auri recóndere : quóniam eleemósyna a morte líberat, et ipsa est, quæ purgat peccáta, et facit inveníre misericórdiam, et vitam ætérnam. Qui autem fáciunt peccátum, et iniquitátem, hostes sunt ánimæ suæ. Manifésto ergo vobis veritátem, et non abscóndam a vobis occúltum sermónem. Quando orábas cum lácrymis et sepeliébas mórtuos, et derelinquébas prándium tuum, et mórtuos abscondébas per diem in domo tua, et nocte sepeliébas eos, ego óbtuli oratiónem tuam Dómino. Et quia accéptus eras Deo, necésse fuit, ut tentátio probáret te.

℟. In ómnibus grátias ágite : * Sine intermissióne oráte. ℣. Hæc est enim volúntas Dei in Christo Jesu in ómnibus vobis. Sine.

De Epístola beáti Jacóbi Apóstoli.

LECTIO II. *Cap.* 5.

ORATE pro ínvicem, ut salvémini : multum enim va-

let deprecátio justi assídua : Elías homo erat símilis nobis passíbilis, et oratióne orávit, ut non plúeret super terram, et non pluit annos tres, et menses sex. Et rursum orávit, et cœlum dedit plúviam, et terra dedit fructum suum. Fratres mei, si quis ex vobis erráverit a veritáte, et convérterit quis eum, scire debet, quóniam qui convérti fécerit peccatórem ab erróre viæ suæ, salvábit ánimam ejus a morte, et opériet multitúdinem peccatórum.

℟. Cum stábitis ad orándum, * Dimíttite, si quid habétis, advérsus áliquem. ℣. Ut et Pater vester, qui in cœlis est, dimíttat vobis peccáta vestra. Dimíttite.

De Epístola beáti Pauli Apóstoli ad Hebræos.

LECTIO III. *Cap.* 5. *b*

CHRISTUS non semetípsum clarificávit, ut Póntifex fíeret, sed qui locútus est ad eum : Fílius meus es tu, ego hódie génui te. Quemádmodum et in álio loco dicit : Tu es Sacérdos in ætérnum secúndum órdinem Melchísedech. Qui in diébus carnis suæ preces, supplicationésque ad eum, qui possit illum salvum fácere a morte, cum clamóre válido, et lácrymis ófferens, exaudítus est pro sua reveréntia. Et quidem cum esset Fílius Dei, dídicit ex iis, quæ passus est, obediéntiam : et consummátus, factus est ómnibus obtemperántibus sibi causa salútis ætérnæ, appellátus a Deo Póntifex juxta órdinem Melchísedech.

℟. Exaudívit Dóminus deprecatiónem meam : * Dóminus oratiónem meam suscépit. ℣. Clamávi in toto corde meo, exáudi me Dómine. Dóminus. Glória Patri. Dóminus.

IN II NOCTURNO.

Ant. t. 7. *r* Cum orátis non éritis sicut hypócritæ, qui amant in synagógis, et in ángulis plateárum stantes oráre, ut videántur ab homínibus.

Psalm: Júdica me, *p.* 70.

Ant. t. 1. *f* Tu autem cum oráveris, intra in cubículum tuum, et, clauso óstio, ora Patrem tuum in abscóndito.

Psalm. Exáudi Deus, *p.* 77.

Ant. t. 2. Factum est autem in illis diébus, éxiit Jesus in montem oráre, et erat pernóctans in oratióne Dei.

Psalm. Levávi óculos, *p.* 130.

℣. Pater mi, si possíbile est.
℟. Tránseat a me calix iste.

Ex Tractátu sancti Cypriáni Epíscopi, et Mártyris.

LECTIO IV.

De Oratione Dominica.

NEC verbis tantum, sed et factis Dóminus oráre nos dócuit, ipse orans frequénter, et déprecans, et quid fácere nos oportéret exémpli sui contestatióne demónstrans, sicut scriptum est : Ipse autem fuit secédens in solitúdinem, et adórans. Et íterum : Exívit in

montem oráre, et fuit pernóctans in oratióne Dei. Quod si ille orábat, qui sine peccáto erat, quanto magis peccatóres opórtet oráre? Et si ille per totam noctem júgiter vígilans contínuis précibus orábat, quanto nos magis in frequentánda oratióne debémus nocte vigiláre? Orábat autem Dóminus, et rogábat, non pro se: quid enim pro se ínnocens precarétur? Sed pro delíctis nostris, sicut et ipse declárat, cum dicit ad Petrum: Ecce Sátanas expetívit, ut vos vexáret quómodo tríticum: ego autem rogávi pro te, ne defíciat fides tua. Et póstmodum pro ómnibus Patrem deprecátur dicens: Non pro his autem rogo solis, sed et pro illis, qui creditúri sunt per verbum ipsórum in me; ut omnes unum sint, sicut tu Pater in me, et ego in te; ut et ipsi in nobis unum sint.

℟. Simon, Simon ecce Sátanas expetívit vos, ut cribráret sicut tríticum: * Ego autem rogávi pro te, ut non defíciat fides tua. ℣. Et tu aliquándo convérsus, confírma fratres tuos. Ego autem.

Ex Commentáriis S. Ansélmi Epíscopi.

LECTIO V.

In Epist. ad Hebr. Cap. 5.

SICUT verus Póntifex óbtulit preces: nam in Evangélio sæpe légitur orásse, et máxime apud Lucam, qui Sacerdótis in eo descrípsit persónam. Sed et quidquid ipse egit in carne, preces et supplicatiónes fuérunt pro homínibus. Tota vita sua Patrem orávit de resurrectióne carnis suæ, ac de nostra salúte, et instánte jam passióne óbtulit supplicatiónes, id est, humíllimas et instantíssimas oratiónes, cum summa devotióne cordis et affectióne, quando factus in agonía prolíxius orábat, et factus est sudor ejus, sicut guttæ sánguinis decurréntis in terram. Et has preces, supplicationésque obtulit, idest, óbviam tulit Patri per exauditiónem sibi obviánti. Obtulit eas ad eum, qui posset illum a morte salvum fácere, id est resuscitáre: ad eum, quem scivit esse sufficiéntem ut salváret eum, id est, immortálem et impassíbilem fáceret eripiéndo a morte, ut nec ánima remanéret in inférno, nec caro putrésceret in sepúlchro.

℟. Orátio humiliántis se nubes penetrábit: * Et donec propínquet, non consolábitur. ℣. Et non discédet, donec Altíssimus aspíciat. Et donec.

LECTIO VI.

ET óbtulit has cum clamóre válido, id est, cum intentióne piæ devotiónis vehementíssima, et efficacíssima, ut quando prolíxius orábat, et étiam cum lácrymis; quia in illa prolíxa oratióne credéndus est lácrymas effudísse, cum et guttæ sánguinis pro

sudóre decúrrerent ab ejus córpore; et exaudítus est, quia, quod quæsíerat, accépit in resurrectióne. Exaudítus est, id est, extra númerum aliórum ómnium audítus est, quóniam super omnem creatúram post labóris sui milítiam a Patre sublimátus est, et hoc pro sui reveréntia, id est, secúndum hoc, quod ipse, sicut Dei Fílius, dignus est reveréntia, et veneratióne; vel pro sua reveréntia in Deum, id est, propter quod ipse super ómnia Patrem revéritus est, et honorávit; sive pro sua reveréntia, id est, sicut sua relígio méruit. Sánguinis quoque ejus effúsio potest intélligi clamor válidus, in quo exaudítus est pro sua reveréntia ejúsdem passiónis. Reveréntia est, quod sine peccáto passus est sola charitáte.

℟. Fiant aures tuæ auscultántes, et óculi tui apérti, * Ut áudias oratiónem servi tui. ℣. Quam ego oro coram te hódie nocte, ac die. Ut áudias. Glória Patri. Ut áudias.

IN III NOCTURNO.

Ant. t. 8. *f* Tribulátio, et angústia invenérunt me, mandáta tua meditátio mea est.

Psalm. Dómine, quid, *p.* 4.

Ant. t. 3. Sustínui qui simul contristarétur, et non fuit, et qui consolarétur, et non invéni.

Psalm. Usquequo, *p.* 8.

Ant. t. 8. *f* Adhæsit paviménto ánima mea, vivífica me secúndum verbum tuum.

Psalm. Dómine Deus salútis, *p.* 101.

℣. Vigiláte, et oráte. ℟. Ut non intrétis in tentatiónem.

Léctio sancti Evangélii secúndum Lucam.

LECTIO VII. *Cap.* 22.

In illo témpore : Egréssus Jesus ibat secúndum consuetúdinem in montem Olivárum. Secúti sunt autem illum et discípuli. Et réliqua.

Homilía sancti Ambrósii Epíscopi.

Lib. 10 *Comment. in Luc. Cap.* 22.

TRANSFER a me cálicem istum : quasi homo mortem recúsans, quasi Deus senténtiam suam servans. Opórtet enim mori nos sæculo, ut resurgámus Deo, ut juxta divínam senténtiam lex maledictiónis resolúta in terræ limum natúræ fine solvátur. Quod autem ait : Non mea volúntas, sed tua fiat; suam ad hóminem rétulit, Patris ad divinitátem. Volúntas enim hóminis temporális, volúntas divinitátis ætérna. Non ália volúntas Patris, ália Fílii. Una enim volúntas, ubi una divínitas. Disce tamen Deo esse subjéctus, ut non, quod ipse vis, éligas; sed quod Deo scias esse placitúrum.

℟. Veni in altitúdinem maris, * Et tempéstas demérsit me. ℣. Salvum me fac Deus, quóniam intravérunt aquæ usque ad ánimam meam. Et.

LECTIO VIII.

DEINDE verbórum ipsórum proprietátem considerémus. Tristis est, inquit, ánima mea. Et álibi : Nunc ánima mea turbáta est valde. Non ergo suscípiens, sed suscépta turbátur. Anima enim obnóxia passiónibus, divínitas líbera. Dénique spíritus promptus, caro autem infírma. Tristis autem est non ipse, sed ánima. Non est tristis sapiéntia, non divína substántia, sed ánima. Suscépit enim ánimam meam, suscépit corpus meum. Non me feféllit, ut áliud esset, et áliud viderétur. Tristis videbátur, et tristis erat, non pro sua passióne, sed pro nostra dispersióne.

℟. Intret in conspéctu tuo orátio mea : * Inclína aurem tuam ad precem meam. ℣. Quia repléta est malis ánima mea, et vita mea inférno appropinquávit. Inclína. Glória Patri. Inclína.

LECTIO IX.

DENIQUE ait : Percútiam pastórem, et disperséntur oves gregis. Tristis erat, quia nos párvulos relinquébat. Cæterum quam constánter se morti obtúlerit, consequéntia declárant : quandóquidem quæréntibus occúrrit, turbátos confirmávit, trépidos provocávit, proditórem ósculi dignatióne suscépit. Nec illud distat a vero, si tristis erat pro persecutóribus suis, quos sciébat immánis sacrilégii pœnas datúros. Et ídeo dixit : Transfer hunc cálicem a me. Non quia Deus Dei Fílius mortem timébat, sed quia nec malos pro se períre volébat.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

AD LAUDES
ET PER HORAS.

Ant. t. 8. Venit Jesus * cum discípulis suis in villam, quæ dícitur Gethsémani, et dixit illis : Sedéte hic, donec vadam illuc, et orem.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliq. de Domin.*, p. 17.

Ant. t. 2. Et assúmpto Petro, * et duóbus fíliis Zebedæi, cœpit contristári, et mœstus esse.

Ant. t. 4. Tunc ait illis : * Tristis est ánima mea usque ad mortem, sustinéte hic, et vigiláte mecum.

Ant. t. 4. Et progréssus pusíllum * prócidit in fáciem suam orans, et dicens : Pater mi, si possíbile est, tránseat a me calix iste.

Ant. t. 8. Pater mi, * si non potest hic Calix transíre, nisi bibam illum, fiat volúntas tua.

CAPITULUM. *Matth.* 26.

VENIT Jesus ad discípulos suos, et invénit eos dormiéntes, et dicit Petro : sic non potuístis una hora vigiláre mecum? Vigiláte, et oráte, ut non intrétis in tentatiónem.

HYMNUS.

VENIT e Cœlo Mediátor alto,

Quem sacri dudum cecinére
vates.
Parce mœróri, lacrymísque
amáris
Fília Sion.
Attulit mortem vetus hortus, unde
Culpa prodívit, novus iste vitam
Hortus en affert, ubi nocte
Jesus
Pérmanet orans.
Víndicem placat Genitóris
iram :
Réprimit forti jaciénda dextra
Fúlmina : occúrrit scéleri expiándo
Sponte Redémptor.
Sic teret duros láqueos
Avérni,
Et diu clausam reserábit aulam :
Nos ad ætérni révocans beáta
Gáudia Regni.
Laus, honor Patri, genitæque Proli
Cui datum Nomen super omne Nomen,
Et Paracléto decus, atque virtus
Omne per ævum.
Amen.

℣. Doce nos oráre. ℟. Sic ergo vos orábitis.

Ad Bened. Ant. t. 8. Factus in agonía prolíxius orábat; et factus est sudor ejus sicut guttæ sánguinis decurréntis in terram.

ORATIO.

DOMINE Jesu Christe, qui in horto verbo et exémplo nos oráre docuísti ad tentatiónum perícula superánda : concéde propítius; ut nos oratióni semper inténti ejus copiósum fructum cónsequi mereámur. Qui vivis et regnas.

AD TERTIAM.

Ant. Et assúmpto Petro.

Capitulum, Venit Jesus, *ut supra, ad Laudes.*

℟. *br.* Tristis est * Anima mea. Tristis. ℣. Usque ad mortem. Anima mea. Glória Patri. Tristis.

℣. Pater mi, si possíbile est. ℟. Tránseat a me calix iste.

AD SEXTAM.

Ant. Tunc ait illis.

CAPITULUM. *Luc.* 21.

VIGILATE ítaque omni témpore orántes, ut digni habeámini fúgere ista ómnia, quæ futúra sunt, et stare ante Fílium hóminis.

℟. *br.* Pater mi, * Si possíbile est. Pater. ℣. Tránseat a me calix iste. Si possíbile. Glória Patri. Pater.

℣. Vigiláte, et oráte. ℟. Ut non intrétis in tentatiónem.

AD NONAM.

Ant. Pater mi.

CAPITULUM. *Matth.* 5.

ORATE pro persequéntibus, et calumniántibus vos : ut sitis fílii Patris vestri, qui in cœlis est.

℟. *br.* Vigiláte, * Et oráte. Vigiláte. ℣. Ut non intrétis in tentatiónem. Et oráte. Glória Patri. Vigiláte.

℣. Factus est sudor ejus. ℟. Sicut guttæ sánguinis.

IN II VESPERIS.

Omnia ut in primis, et loco ultimi, Psalm. Crédidi propter, *p.* 129.

℣. Factus est sudor ejus.
℟. Sicut guttæ sánguinis.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Ecce appropinquávit hora, et Fílius hóminis tradétur in manus peccatórum.

Oratio ut supra ad Laudes.

FERIA TERTIA

POST DOMIN. SEXAGESIMÆ.

COMMEM. PASSIONIS D. N. J. C.

Duplex majus.

Pro Clero Urbis, et alibi.

AD VESPERAS.

Ant. t. 2. Cálicem salutáris accípiam : et nomen Dómini invocábo.

Psalm. Crédidi, *p.* 129.

Ant. t. 8. *f* Cum his, qui odérunt pacem, eram pacíficus : dum loquébar illis, impugnábant me gratis.

Psalm. Ad Dóminum cum tribulárer, *p.* 129.

Ant. t. 8. *f* Ab homínibus iníquis líbera me Dómine.

Psalm. Erípe me, *p.* 141.

Ant. t. 8. Custódi me a láqueo, quem statuérunt mihi, et a scándalis operántium iniquitátem.

Psalm. Dómine clamávi ad te, *p.* 142.

Ant. t. 7. *r* Considerábam ad déxteram, et vidébam, et non erat qui cognósceret me.

Psalm. Voce mea, *p.* 142.

CAPITULUM. *Philip.* 2.

FRATRES, hoc enim sentíte in vobis, quod et in Christo Jesu, qui, cum in forma Dei esset, non rapínam arbitrátus est esse se æquálem Deo : sed semetípsum exinanívit, formam servi accípiens, in similitúdinem hóminum factus, et hábitu invéntus ut homo. Humiliávit semetípsum, factus obédiens usque ad mortem, mortem autem crucis.

HYMNUS.

MOERENTES óculi spárgite lácrymas,
Et luctu résonent íntima córdium,
Illátas réfero Númini ab ímpiis
Pœnas, et fera vúlnera.

Accíncta heu! gládiis turba satéllitum
Arréptum Dóminum fústibus ímpetit,
Nunc cædit cólaphis, nunc quatit hórridis
Divínum Caput íctibus.

Haud finis scéleri : tráditur ímprobo
Christus carnífici; nec mora, bárbarus
In Regem Súperum non timet, ímpio
Ausu, vértere déxteram.

Audíte, o pópuli, Numen amábile,
Manánte ex húmeris úndique sánguine
Lictóris rábidi sústinet ímpetum,

Et vocem premit ínnocens.
Quis non illácrymet! Jam nova cóndidit
Torménta indómitæ gentis iníquitas :
Infígit cérebro, proh dolor! éfferis
Sertum vépribus ásperum.
Heu crimen! tráhitur fúnibus ímprobis
Funésti Dóminus supplícii ad locum :
Illic oppétiit fúnere spíritum
Patri restítuens suo.
Passo pro míseris tam fera vúlnera
In terris résonet débita glória;
Sacrúmque assídue Nomen in æthera
Humánum genus efferat.
Amen.

℣. Oblátus est, quia ipse vóluit. ℟. Et livóre ejus sanáti sumus.

Ad Magnif. Ant. t. 8. O vos omnes, qui transítis per viam, atténdite, et vidéte, si est dolor, sicut dolor meus.

ORATIO.

Omnipotens sempitérne Deus, qui humáno géneri, ad imitándum humilitátis exémplum, Salvatórem nostrum carnem súmere, et crucem subíre fecísti : concéde propítius; ut, sicut Commemoratiónem Passiónis ejus celebrámus, ita et patiéntiæ ipsíus habére documénta, et resurrectiónis consórtia mereámur. Per eúmdem Dóminum.

Ad Completorium, et per Horas diei, in fine Hymnorum dicitur :

Sit laus Patri, ac Paráclito,
Natóque Patris único,
Nostræ dedit qui pródigus
Prétium salútis sánguinem.
Amen.

AD MATUTINUM.

Invitat. Christum Regem crucifíxum * Veníte adorémus.

HYMNUS.

Aspice, infámi Deus ipse ligno
Pendet, effúso mádidus cruóre;
Aspice, immíti manus alma clavo
Fínditur alte.
Hunc, velut pravi scéleris minístrum,
Inter indígnos médium latrónes,
Cerne : crudélis fuit ista gentis
Dira volúntas.
Pallet heu! vultus; caput ecce lassum
Fléctitur : clausis óculis Redémptor
Spíritum sacro méritis onústum
Fundit ab ore.
O cor, æs durum súperas, geméndo
Ni scelus tergas, tua culpa Christum
Stípiti affíxit: tua culpa morti
Súbdidit atræ.

Sit Deo ætérnum decus omne in ævum,
Qui pius nostri géneris Redémptor,
Críminis labem míseris nocéntem,
Sánguine tersit.
Amen.

IN I NOCTURNO.

Ant. t. 8. Astitérunt reges terræ, et príncipes convenérunt in unum advérsus Dóminum, et advérsus Christum ejus.

Psalm. Quare fremuérunt, *p.* 3.

Ant. t. 8. *f* Multiplicáti sunt, qui tríbulant me, multi insúrgunt advérsum me.

Psalm. Dómine, quid multiplicáti sunt, *p.* 4.

Ant. t. 8. Divisérunt sibi vestiménta mea, et super vestem meam misérunt sortem.

Psalm. Deus Deus meus, réspice in me, *p.* 32.

℣. Oblátus est, quia ipse vóluit. ℟. Et livóre ejus sanáti sumus.

De Epístola beáti Pauli Apóstoli ad Romános.

Lectio i. *Cap.* 5 *et* 6.

Commendat charitátem suam Deus in nobis, quóniam cum adhuc peccatóres essémus, secúndum tempus Christus pro nobis mórtuus est : multo ígitur magis nunc justificáti in sánguine ipsíus, salvi érimus ab ira per ipsum. Si enim, cum inimíci essémus, reconciliáti sumus Deo per mortem Fílii ejus, multo magis reconciliáti salvi érimus in vita ipsíus. Non solum autem, sed et gloriámur in Deo, per Dóminum nostrum Jesum Christum, per quem nunc reconciliatiónem accépimus. Si enim uníus delícto mors regnávit per unum : multo magis abundántiam grátiæ, et donatiónis, et justítiæ accipiéntes, in vita regnábunt per Jesum Christum.

℟. Vínea mea elécta, ego te plantávi, dicit Dóminus, et tu facta es mihi nimis ámara ; * Quia parásti crucem Salvatóri tuo. ℣. Pópule meus, quid feci tibi, aut in quo contristávi te? respónde mihi. Quia.

Lectio ii.

Igitur, sicut per uníus delíctum, in omnes hómines in condemnatiónem : sic et per uníus justítiam, in omnes hómines in justificatiónem vitæ. Sicut enim, per inobediéntiam uníus hóminis, peccatóres constitúti sunt multi : ita et per uníus obeditiónem justi constituéntur multi. Lex autem subintrávit, ut abundáret delíctum : ubi autem abundávit delíctum, superabundávit grátia : ut sicut regnávit peccátum in mortem, ita et grátia regnet per justítiam in vitam ætérnam, per Jesum Christum Dóminum nostrum.

℟. Ego edúxi te de Ægypto, demérso Pharaóne in mare Rubrum, et ante te præivi in colúmna nubis ; * Et tu me

tradidísti princípibus Sacerdótum, et me duxísti ad prætórium Piláti. ℣. Pópule meus, quid feci tibi, aut in quo contristávi te? respónde mihi. Et.

LECTIO III.

Quid ergo dicémus? Permanébimus in peccáto, ut grátia abúndet? Absit: qui enim mórtui sumus peccáto, quómodo adhuc vivémus in illo? An ignorátis quia quicúmque baptizáti sumus in Christo Jesu, in morte ipsíus baptizáti sumus? Consepúlti enim sumus cum illo per Baptísmum in mortem: ut quómodo Christus surréxit a mórtuis per glóriam Patris; ita et nos in novitáte vitæ ambulémus. Si enim complantáti facti sumus similitúdini mortis ejus, simul et resurrectiónis érimus. Hoc sciéntes, quia vetus homo noster simul crucifíxus est, ut destruátur corpus peccáti, et ultra non serviámus peccáto. Qui enim mórtuus est, justificátus est a peccáto. Si autem mórtui sumus cum Christo, crédimus quia simul étiam vivémus cum Christo.

℟. Ego propter te flagellávi Ægyptum cum primogénitis suis; * Et tu me flagellátum tradidísti, * Qui, tamquam agnus coram tondénte se obmútui, et non apérui os meum. ℣. Pópule meus, quid feci tibi, aut in quo contristávi te? respónde mihi. Et tu. Glória Patri. Qui.

Hiemalis.

IN II NOCTURNO.

Ant. t. 8. Inímici mei dixérunt mala mihi, quando moriétur, et peribit nomen ejus?

Psalm. Beátus qui intélligit, *p.* 63.

Ant. t. 4. Aliéni insurrexérunt in me, et fortes quæsiérunt ánimam meam.

Psalm. Deus in nómine tuo salvum me fac, *p.* 22.

Ant. t. 6. Conculcavérunt me inimíci mei tota die, advérsum me omnes cogitatiónes eórum in malum.

Psalm. Miserére mei Deus, quóniam conculcávit, *p.* 73.

℣. Próprio Fílio suo non pepércit Deus. ℟. Sed pro nobis ómnibus trádidit illum.

Sermo S. Augustíni Epíscopi.

LECTIO IV.

Serm. 41 *Domin. in Palmis de Passione Domini.*

Admonet nos, fratres charíssimi, ad solemnitátem Domínicæ Passiónis dies ipse, in quo eam nec muta eleménta tacuérunt. Célebret eam lux fídei, linguis hóminum, quam conclamavérunt étiam siléntia tenebrárum. Dóminus noster in statéra crucis prétium nostræ salútis appéndit, et una morte univérsum mundum, sicut ómnium Cónditor, ita ómnium Reparátor absólvit. Indubitánter enim credámus, quod totum mundum redémit, qui plus dedit, quam totus mundus valéret. Méritum enim redémptæ mercé-

dis dígnitas insígnis prétii supergréssa est. Inter redémptum, et Rediméntem dispensátio fuit, compensátio non fuit. Qui ergo non habébat peccáta própria, digne delévit aliéna. Solus hic pia víctima pro ómnibus cécidit, ut omnes leváret; et quia débitum solus non hábuit, recte fœnus misericórdiæ pro debitóribus erogávit.

℟. Ego propter te Chananæórum Reges percússi, et dedi tibi sceptrum regále: * Et tu dedísti cápiti meo spíneam corónam, et percussísti arúndine caput meum. ℣. Pópule meus, quid feci tibi, aut in quo contristávi te? respónde mihi. Et tu dedísti cápiti meo.

LECTIO V.

PERPENDE inter hæc, qui talem pro nobis dedit pecúniam, qualem a nobis sit exactúrus usúram. In hac ítaque die fides prophéticæ annuntiatiónis impléta est, ita dicéntis: Corpus meum dedi percutiéntibus, et genas meas velléntibus; fáciem meam non avérti a fœditáte sputórum. Suscépit mala nostra, ut tribúeret bona sua. Hinc intelligámus, quantum hóminem dilígere dignátus sit ante culpam, quem sic díligit post ruínam. Agnósce, homo, quantum váleas, et quantum débeas; et dum tantam redemptiónis tuæ pérspicis dignitátem, ipse tibi indícito peccándi pudórem. Ecce, pro ímpio píetas flagellátur, pro stulto sapiéntia illúditur, pro mendáce véritas necátur, damnátur justítia pro iníquo, misericórdia affícitur pro crudéli, pro mísero replétur sincéritas acéto, inebriátur felle dulcédo, addícitur innocéntia pro reo, móritur vita pro mórtuo.

℟. Ego duxi te per desértum quadragínta annis, et manna cibávi te: * Et tu me cæcidístis álapis, et flagéllis. ℣. Pópule meus, quid feci tibi, aut in quo contristávi te? respónde mihi. Et tu me.

LECTIO VI.

EXPAVIT scelus hóminum natúra rerum; et quem creatúra rebéllis non agnóscit, eum mundi Dóminum tremens terra testátur, et cœli Regem sol fúgiens confitétur. Chlámyde coccínea indúitur, quia sánguine Mártyrum suórum Ecclésiæ corpus ornátur. Coróna spínea cápiti ejus impónitur, quia púnctio peccatórum nostrórum, quorum remissióne Redemptóris glória strúitur, áridis tríbulis comparátur. Studeámus nunc e divérso, ut membrórum vita Cápitis sit coróna. Quod vero sitíre se in cruce pósitus dicit, fidem incrédulæ gentis concupíscit; sed e contra acétum malítiæ porrígunt, quia vinum sapiéntiæ, quod a Deo accéperant, peccándo corrúperant. Velum templi scínditur, quia Synagóga honóre

nudátur, observátio antíqua dissólvitur, Ecclésiæ únitas præmonstrátur. Monuménta aperiúntur, quia mortis jura jure superántur.

℟. Ego exaltávi te magna virtúte: * Et tu me suspendísti in patíbulo crucis, * In qua expándi manus meas ad pópulum non credéntem, et contradicéntem. ℣. Pópule meus, quid feci tibi, aut in quo contristávi te? respónde mihi. Et. Glória Patri. In qua.

IN III NOCTURNO.

Ant. t. 2. Fílii hóminum dentes eórum arma, et sagíttæ, et lingua eórum gládius acútus.

Psalm. Miserére mei Deus, miserére mei, *p.* 74.

Ant. t. 8. Intendérunt arcum rem amáram, ut sagíttent in occúltis immaculátum.

Psalm. Exáudi Deus oratiónem meam, *p.* 77.

Ant. t. 4. Factus sum sicut homo sine adjutório, inter mórtuos liber.

Psalm. Dómine Deus salútis meæ, *p.* 101.

℣. Factus est obédiens usque ad mortem. ℟. Mortem autem crucis.

Léctio sancti Evangélii secúndum Joánnem.

Lectio vii. *Cap.* 19.

In illo témpore: Sciens Jesus, quia ómnia consummáta sunt, ut consummarétur scriptúra dixit: Sítio. Et réliqua.

Homilía sancti Joánnis Chrysóstomi.

Hom. 84 *in cap.* 19 *Joannis ante medium.*

Sciens Jesus ómnia consummáta, ait: Sítio: étiam hoc verbo prophetíam implens. Tu autem adstántium pravitátem intéllige: nam licet innúmeros habeámus inimícos, qui nos gravíssime persecúti sint, cum tamen intérimi eos vidémus, fléctimur misericórdia. Hi vero nil moti magis efferúntur, et irrídent, acetúmque in spóngia pórrigunt, ut bibat tamquam reus. Nam propter hoc hyssópum ádditur, quo gustáto, mórtuus est. Vides quam non perturbáte, et quam poténter ómnia transigéntem? Quod et prósequens osténdit; cum enim ómnia consummáta essent, inclináto cápite, quod affíxum non erat, trádidit spíritum, hoc est, expirávit.

℟. Ego te potávi aqua salútis de petra: * Et tu me potásti felle, et acéto. ℣. Pópule meus, quid feci tibi, aut in quo contristávi te? respónde mihi. Et tu.

Bened. Divínum auxílium.

Lectio viii.

Atqui non post inclinátum caput expirátur; sed post expiratiónem caput inclinátur. Hic autem contra áccidit, per quod osténdit eum Evangelísta esse ómnium Dóminum. Judæi autem camélum devorántes, et cúlicem exco-

lántes, tantum nefas ausi, de die consúltant: Quóniam Parascéve erat, ut non remanérent in cruce córpora Sábbato, rogavérunt Pilátum ut frangeréntur eórum crura. Vides quanti sit véritas. Per ea, quæ illi fáciunt, prophetía implétur, ália enim ex hoc manifestáta est. Venérunt ergo mílites, et aliórum fregérunt crura, non Christi; sed ad Judæórum grátiam conciliándam latus ejus láncea aperuérunt, et mórtuo adhuc insúltant. O péssimam voluntátem, ac scelestíssimam!

℟. Ego ante te apérui mare: * Et tu aperuísti láncea latus Salvatóri tuo, * Qui redémit mundum in sánguine suo. ℣. Pópule meus, quid feci tibi, aut in quo contristavi te? respónde mihi. Et tu. Glória Patri. Qui redémit.

LECTIO IX.

NOLI tamen perturbári, dilectíssime, quæ enim malo illi ánimo patrárunt, veritáti consentiébant. Prophetía hinc impléta est, ínquiens: Vidébunt in quem transfixérunt. Neque hoc tantum, sed non creditúris fuit fídei arguméntum, ut Thomæ, et qui cum eo erant. Ad hæc et arcánum mystérium consummátum est, exívit enim Sanguis, et Aqua; non casu, et simplíciter hi fontes scaturiérunt, sed quóniam ex ambóbus Ecclésia constitúta est. Sciunt hoc initiáti, per aquam enim regeneráti, Sánguine, et Carne nutríti, hinc mystéria ortum habent, ut quóties ad admirándum Cálicem accédis, tamquam ab ipso látere háuriens accédas.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

AD LAUDES
ET PER HORAS.

Ant. t. 2. Fui flagellátus tota die, et castigátio mea in matutínis.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliquis de Dominica,* p. 17.

Ant. t. 2. Veni ad montem myrrhæ, et ad collem thuris; tamquam agnus ad occisiónem ductus, obmútui, et non apérui os meum.

Ant. t. 4. Fodérunt manus meas, et pedes meos, dinumeravérunt ómnia ossa mea.

Ant. t. 8. Consolántem me quæsívi, et non invéni: dedérunt in escam meam fel, et in siti mea potavérunt me acéto.

Ant. t. 1. *l* Cum accepísset Jesus acétum dixit: Consummátum est, et inclináto cápite, emísit spíritum.

CAPITULUM. *Philip.* 2.

FRATRES, hoc enim sentíte in vobis, quod et in Christo Jesu, qui, cum in forma Dei esset, non rapínam arbitrátus est esse se æquálem Deo: sed semetípsum exinanívit, formam servi accípiens, in similitúdinem hóminum factus, et hábitu invéntus ut homo. Humiliávit semetíp-

sum, factus obédiens usque ad mortem, mortem autem crucis.

HYMNUS.

SÆVO dolórum túrbine
Jactátur, atris óbrutus
Pœnis, acérba sústinens
Redémptor affíxus cruci.

Pedes, manúsque horríbili
Clavi cruéntant vúlnere;
Cor, vultus, artus, péctora
Sacro redúndant sánguine.

Flet, orat, et clamans obit :
Cor Matris ictum cóncidit :
Heu Mater! Heu Fili! dolor
Ingráta frangat péctora.

Montes, sepúlchra, sáxaque
Scindúntur; arva, flúmina,
Rupes, et æquor cóntremunt;
Templíque velum scínditur.

Sol, luna, cœlum, sídera
Plangunt, et orbis íngemit :
O vos viri, vos párvuli,
Nuptæ, puéllæ plángite.

Adstáte mœréntes Cruci,
Pedes beátos úngite,
Laváte fletu, térgite
Comis, et ore lámbite.

Tu charitátis víctima,
Ut nostra tollas crímina,
Nobis salúbri pérficis
Adoptiónem Sánguine.

Nostra ergo pax, et gáudium
Sis, vita, Jesu, et præmium;
Sis ductor, et lux in vita,
Merces, coróna in Pátria.

Amen.

℣. Ipse vulnerátus est propter iniquitátes nostras. ℟. Et attrítus est propter scélera nostra.

Ad Bened. Ant. t. 1. r Ad Jesum autem cum venissent, ut vidérunt eum jam mórtuum, non fregérunt ejus crura; sed unus mílitum lánceа latus ejus apéruit, et contínuo exívit Sanguis, et aqua.

ORATIO.

OMNIPOTENS sempitérne Deus, qui humáno géneri, ad imitándum humilitátis exémplum, Salvatórem nostrum carnem súmere, et crucem subíre fecísti : concéde propítius; ut sicut Commemoratiónem Passiónis ejus celebrámus, ita et patiéntiæ ipsíus habére documénta, et resurrectiónis consórtia mereámur. Per eúmdem.

AD PRIMAM.

In Responsorio brevi,

℣. Qui pro nobis pati dignátus es.

AD TERTIAM.

Ant. Veni ad montem myrrhæ.

Capitulum, Fratres, hoc enim, *ut supra.*

℟. *br.* Oblátus est * Quia ipse vóluit. Oblátus. ℣. Et livóre ejus sanáti sumus. Quia. Glória Patri. Oblátus.

℣. Próprio Fílio suo non pepércit Deus. ℟. Sed pro nobis ómnibus trádidit illum.

AD SEXTAM.

Ant. Fodérunt manus meas.

CAPITULUM. *Zach.* 13. 6.

QUID sunt plagæ istæ in médio mánuum tuárum? Et dicet : His plagátus sum in domo eórum, qui diligébant me.

℟. *br.* Próprio Fílio suo * Non pepércit Deus. Próprio Fílio. ℣. Sed pro nobis ómnibus trádidit illum. Non pepércit Deus. Glória Patri. Próprio Fílio.

℣. Factus est obédiens usque ad mortem. ℟. Mortem autem crucis.

AD NONAM.

Ant. Cum accepísset Jesus.

CAPITULUM. *Isa.* 53. 1.

GENERATIONEM ejus quis enarrábit? Quia abscíssus est de terra vivéntium, propter scelus pópuli mei percússi eum.

℟. *br.* Factus est obédiens * Usque ad mortem. Factus est. ℣. Mortem autem crucis. Usque ad mortem. Glória Patri. Factus est.

℣. Ipse vulnerátus est propter iniquitátes nostras. ℟. Et attrítus est propter scélera nostra.

IN II VESPERIS.

Omnia ut in primis præter sequentia.

℣. Ipse vulnerátus est propter iniquitátes nostras. ℟. Et attrítus est propter scélera nostra.

Ad Magnif. Ant. t. 2. Depónens Joseph corpus Jesu invólvit síndone, et pósuit eum in monuménto excíso. Fuit planctus magnus in illa die: mulíeres autem sedéntes contra sepúlchrum dolébant, sicut doléri solet in morte primogéniti.

FERIA SEXTA

POST CINERES.

SPINEÆ CORONÆ D. N. J. C.

Duplex majus.

Pro Clero Urbis, et alibi.

AD VESPERAS.

Ant. de Laudibus. Psalm. Dixit Dóminus, *cum reliquis de Dominica, et loco ultimi, Psalm.* Laudáte Dóminum omnes Gentes.

CAPITULUM. *Cant.* 3.

EGREDIMINI, et vidéte fíliæ Sion regem Salomónem in diadémate, quo coronávit illum mater sua.

HYMNUS.

EXITE Sion fíliæ,
Regis pudícæ vírgines,
Christi corónam cérnite,
Quam mater ipsa téxuit.

Horret, revúlsis crínibus,
Spinis cruentátum caput:
Et vultus ille décolor
Mortem propínquam réspicit.

Quæ terra sulcis ínvia,
Dumis rigens, et séntibus,
Lugúbre munus prótulit?
Quæ sæva méssuit manus?

Christi rubéscens sánguine
Acúleos mutat rosis,
Palmámque vincens frúctibus,
Spina est triúmphis áptior.

Culpis satæ mortálium
Te Christe, spinæ vúlnerant,
Evélle nostras córdibus
Tuásque nostris ínsere.

Virtus, honor, laus, glória
Deo Patri cum Fílio,
Sancto simul Paráclito,
In sæculórum sæcula.
Amen.

℣. Plecténtes corónam de spinis. ℟. Posuérunt super caput ejus.

Ad Magnif. Ant. t. 1. *r* Egredímini, et vidéte fíliæ Sion regem Salomónem in diadémate, quo coronávit eum mater sua, parans crucem Salvatóri suo.

ORATIO.

PRÆSTA, quæsumus omnípotens Deus : ut qui in memóriam Passiónis Dómini nostri Jesu Christi Corónam ejus spíneam venerámur in terris ; ab ipso glória, et honóre coronári mereámur in cœlis. Qui tecum vivit et regnat.

Et fit Commem. Feriæ.

AD MATUTINUM.

Invitat. Christum Regem spinis coronátum * Veníte adorémus.

Hymnus, Exíte Sion fíliæ, *ut supra ad Vesperas.*

IN I NOCTURNO.

Ant. t. 7. *f* Erit tamquam lignum, quod plantátum est secus decúrsus aquárum, et fructum suum dabit in témpore suo.

Psalm. Beátus vir, qui non ábiit, *p.* 3.

Ant. t. 8. Convenérunt in unum advérsus Dóminum, et advérsus Christum ejus.

Psalm. Quare fremuérunt, *p.* 3.

Ant. t. 1. *l* In tribulatióne dilatásti mihi.

Psalm. Cum invocárem, *p.* 149.

℣. Glória et honóre coronásti eum Dómine. ℟. Et constituísti eum super ópera mánuum tuárum.

De Isaía Prophéta.

LECTIO I. *Cap.* 53.

QUIS crédidit audítui nostro ? et bráchium Dómini cui revelátum est ? Et ascéndet sicut virgúltum coram eo, et sicut radix de terra sitiénti : non est spécies ei, neque decor : et vídimus eum, et non erat aspéctus, et desiderávimus eum : despéctum, et novíssimum virórum, virum dolórum, et sciéntem infirmitátem : et quasi abscónditus vultus ejus et despéctus, unde nec reputávimus eum. Vere languóres nostros ipse tulit, et dolóres nostros ipse portávit : et nos putávimus eum quasi leprósum, et percússum a Deo, et humiliátum. Ipse autem vulnerátus est propter iniquitátes nostras, attrítus est propter scélera nostra : disciplína pacis nostræ super eum, et livóre ejus sanáti sumus.

℟. Maledícta terra in ópere hóminis, * Spínas, et tríbulos germinávit Christo. ℣. Quia comédit Adam de ligno, ex quo præcéperat Deus ne coméderet. Spinas.

LECTIO II.

OMNES nos quasi oves errávimus, unusquísque in viam suam declinávit : et pósuit Dóminus in eo iniquitátem ómnium nostrum. Oblá-

tus est, quia ipse vóluit, et non apéruit os suum: sicut ovis ad occisiónem ducétur, et quasi agnus coram tondénte se obmutéscet, et non apériet os suum. De angústia, et de judício sublátus est: generatiónem ejus quis enarrábit? quia abscíssus est de terra vivéntium: propter scelus pópuli mei percússi eum.

℟. Appáruit Móysi Dóminus in flamma ignis de médio rubi: * Et vidébat, quod rubus ardéret, et non combureré-tur. ℣. Dixit ergo Móyses: Vadam et vidébo visiónem hanc magnam. Et vidébat, quod.

LECTIO III.

Et dabit ímpios pro sepultúra, et dívites pro morte sua: eo quod iniquitátem non fécerit, neque dolus fúerit in ore ejus. Et Dóminus vóluit contérere eum in infirmitáte; si posúerit pro peccáto ánimam suam, vidébit semen longævum, et volúntas Dómini in manu ejus dirigétur. Pro eo quod laborávit ánima ejus, vidébit et saturábitur: in sciéntia sua justificábit ipse justus servus meus multos, et iniquitátes eórum ipse portábit.

℟. Ecce ignis, et ligna, Deus providébit sibi * Víctimam holocáusti. ℣. Levávit Abraham óculos suos, vidítque post tergum aríetem inter vepres hæréntem. Víctimam. Glória Patri. Víctimam.

IN II NOCTURNO.

Ant. t. 2. Dómine ut scuto bonæ voluntátis tuæ coronásti eum.

Psalm. Verba mea, *p.* 58.

Ant. t. 1. *l* Minuísti eum paulo minus ab Angelis, glória et honóre coronásti eum.

Psalm. Dómine Dóminus noster, *p.* 5.

Ant. t. 7. *r* Peccatóres intendérunt arcum, paravérunt sagíttas suas in pháretra, ut sagíttent justum.

Psalm. In Dómino confído, *p.* 7.

℣. Posuísti Dómine super caput ejus. ℟. Corónam de lápide pretióso.

Sermo sancti Bernárdi Abbátis.

LECTIO IV.

Serm. 2 *in Epiph. Domini.*

Egredimini fíliæ Sion; vobis dícimus, fíliæ Sion ánimæ sæculáres, débiles, delicátæ, fíliæ, et non fílii, in quibus nihil est fortitúdinis, nihil est virílis ánimi. Egredímini de sensu carnis ad intelléctum mentis, de servitúte carnális concupiscéntiæ ad libertátem spirituális intelligéntiæ. Egredímini de terra vestra, et de cognatióne vestra, et de domo patris vestri, et vidéte regem Salomónem in diadémate, quo coronávit eum mater sua, in coróna paupertátis, in coróna misériæ: síquidem coronátus est et a novérca sua coróna spínea, coróna misériæ, coronándus a

família sua coróna justítiæ, quando exíbunt Angeli, et tollent de regno ejus ómnia scándala, quando véniet ad judícium cum senióribus pópuli sui, cum pugnábit pro eo orbis terrárum advérsus insensátos. Corónat eum et Pater coróna glóriæ; sicut ait Psalmísta: Glória et honóre coronásti eum Dómine. Vidéte eum fíliæ Sion in diadémate, quo coronávit eum mater sua.

℟. Cum apparúerit Princeps pastórum, quo percússo dispérsæ sunt oves gregis, * Percipiémus immarcescíbilem glóriæ corónam. ℣. Cum fécerit grande convívium, ut osténdat divítias glóriæ regni sui. Percipiémus.

LECTIO V.

Serm. 42 in Cant.

EGO, Fratres, ab ineúnte mea conversióne pro acérvo meritórum, quæ mihi deésse sciébam, mihi fascículum colléctum ex ómnibus anxietátibus, et amaritudínibus Dómini mei colligáre, et inter úbera mea collocáre curávi. Memóriam abundántiæ suavitátis horum eructábo quoad víxero, in ætérnum non oblivíscar miseratiónes istas, quia in ipsis vivificátus sum. Mihi hic salutáris fascículus servátus est: nemo tollet eum a me: inter úbera mea commorábitur. Hæc meditári, dixi sapiéntiam: in his justítiæ mihi perfectiónem constítui: in his plenitúdinem sciéntiæ, in his divítias salútis, in his cópias meritórum. Ex his mihi intérdum potus salutáris amaritúdinis; ex his rursum suávis únctio consolatiónis. Hæc me érigunt in advérsis, in prósperis réprimunt, et inter læta tristíaque vitæ præséntis, via régia incedénti tutum præbent utrobíque ducátum, hinc inde mala imminéntia propulsándo. Hæc mihi concíliant mundi Júdicem, dum treméndum potestátibus, mitem, humilémque figúrant, dum non solum placábilem, sed et imitábilem repræséntant eum, qui inaccessíbilis est principátibus, terríbilis apud reges terræ.

℟. Accépit regnum decóris, * Et diadéma speciéi. ℣. Deus exaltávit illum, et dedit illi nomen, quod est super omne nomen. Et diadéma.

LECTIO VI.

HÆC proptérea mihi in ore frequénter, sicut vos scitis; hæc in corde semper, sicut Deus scit; hæc stylo meo ádmodum familiária, sicut appáret: hæc mea sublímior ínterim philosophía; scire Jesum, et hunc crucifíxum. Non requíro, sicut sponsa, ubi cubet in merídie, quem lætus ampléctor mea inter úbera commorántem. Non requíro ubi pascat in merídie, quem intúeor Salvatórem in cruce.

Illud sublímius, istud suávius: panis illud, hoc lac: hoc víscera réficit parvulórum; hoc replet úbera matrum; et ídeo inter úbera mea commorábitur. Hunc et vos, dilectíssimi, tam diléctum fascículum collígite vobis: hunc medúllis insérite cordis, hoc munite áditum péctoris, ut et vobis inter úbera commorétur. Si enim ante óculos habuéritis, quem portátis, pro certo vidéntes angústias Dómini, lévius portábitis, ipso auxiliánte Ecclésiæ sponso; qui est super ómnia Deus benedíctus in sæcula. Amen.

℟. Arcam de lignis Sethim deaurábis auro mundíssimo intus, et foris: * Faciésque super corónam áuream per circúitum. ℣. Pones in Arca testificatiónem, quam dabo tibi. Faciésque. Glória Patri. Faciésque.

IN III NOCTURNO.

Ant. t. 4. Ingréssus sine mácula, et operátus justítiam, coronátus est in monte sancto tuo.

Psalm. Dómine, quis habitábit, *p.* 9.

Ant. t. 8. Super caput ejus corónam de lápide pretióso posuísti Dómine.

Psalm. Dómine in virtúte tua, *p.* 15.

Ant. t. 8. *f* Advérsus eos qui tríbulant me impinguásti in óleo caput meum.

Psalm. Dóminus regit me, *p.* 32.

℣. Coróna áurea super caput ejus. ℟. Expréssa signo sanctitátis.

Léctio sancti Evangélii secúndum Joánnem.

LECTIO VII. *Cap.* 19.

In illo témpore: Apprehéndit Pilátus Jesum, et flagellávit. Et mílites plecténtes corónam de spinis, imposuérunt cápiti ejus. Et réliqua.

Homilía sancti Bernárdi Abbátis.

Ex Serm. 50 *de diversis.*

VIDETE fíliæ Sion regem Salomónem. Non dicit Ecclesiásten, aut Ididam. Nam et his nomínibus appellátus est rex ille: et signíficat Jesum Christum nostrum verum Salomónem, qui est Sálomon, id est, pacíficus in exílio: Ecclesiástes, id est, concionátor in judício: Idida, id est, diléctus Dómini in regno, ubique rex. In exílio mansuétus, in judício justus, in regno gloriósus. In exílio amábilis, in judício terríbilis, in regno admirábilis. In diadémate, quo coronávit eum mater sua. Est autem hæc coróna misericórdiæ, et in hac imitábilis. Coronávit eum et novérca sua coróna misériæ, et in hac contemptíbilis. Synagógam lóquor, quæ se ei non matrem exhíbuit, sed novércam.

℟. Fácies altáre ad adoléndum thymiáma de lignis Sethim: * Faciésque ei coró-

nam auréolam per gyrum. ℣. Ponésque altáre contra velum coram propitiatório. Faciésque.

Bened. Divínum auxílium.

Lectio viii.

Coronabit eum família sua coróna justítiæ, et in hac terríbilis : corónat eum Pater suus coróna glóriæ, et in hac desiderábilis. Vídeant ergo eum peccatóres in coróna misériæ, id est, spínea, et compungántur : vídeant eum fíliæ Sion, ánimæ affectuósæ, in coróna misericórdiæ, et imiténtur; vidébunt eum ímpii in coróna justítiæ, et períbunt; vidébunt eum sancti in coróna glóriæ, et perpetuáliter gaudébunt. Coronántur quidem et álii imitatóres ipsíus, sed hoc ex indústria adjúti per grátiam. Solus iste a matre coronátus est, quia solus cum ordinátis affectiónibus, tamquam sponsus e thálamo procéssit ex útero matris.

℟. Christus sciens dolórem et infirmitátem, spinis coronátus,* Ipse est, qui corónat vos in misericórdia et miseratiónibus. ℣. Vulnerátus propter iniquitátes nostras, attrítus est propter scélera nostra, cujus livóre sanáti sumus. Ipse. Glória Patri. Ipse.

Lectio ix *dicitur de Homilia Feriæ.*

Te Deum laudámus, *p.* 16.

AD LAUDES

ET PER HORAS.

Ant. t. 8. Diléctus meus cándidus, et rubicúndus, comæ cápitis ejus sicut púrpura regis vincta canálibus.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliq. de Dominica*, p. 17.

Ant. t. 1. *l* Requiévit super eum spíritus timóris Dómini : coróna sapiéntiæ, et exultatiónis decorávit illum.

Ant. t. 3. *d* Induit eum Dóminus vestiméntis salútis, et induménto justítiæ quasi spónsum decorátum coróna.

Ant. t. 1. *f* Fascículus myrræ diléctus meus mihi, inter úbera mea commorábitur.

Ant. t. 7. *r* Rex ætérnæ glóriæ pro nobis coronátus, benedícet corónæ anni benignitátis suæ.

Capitulum. *Cant.* 3.

Egredimini, et vidéte fíliæ Sion regem Salomónem in diadémate, quo coronávit illum mater sua.

Hymnus.

Legis figúris píngitur
Christi Coróna nóbilis :
Impléxa spinis víctima,
Ardénsque testátur rubus.

Arcam coróna cínxerat,
Mensæque sacrum círculum;
Arámque thure fúmidam
Coróna nectit ámbiens.

Christi dolórum cónscia
Salve Coróna glóriæ,
Gemmis, et auro púlchrior,
Vincens corónas síderum.

Virtus, honor, laus, glória
Deo Patri cum Fílio,
Sancto simul Paráclito,
In sæculórum sæcula. Amen

℣. Eris Coróna glóriæ in manu Dómini. ℟. Et diadéma regni in manu Dei tui.

Ad Bened. Ant. t. 4. Exívit Jesus portans spíneam Corónam, et purpúreum vestiméntum.

ORATIO.

Præsta, quæsumus omnípotens Deus : ut qui in memóriam Passiónis Dómini nostri Jesu Christi Corónam ejus spíneam venerámur in terris ; ab ipso glória, et honóre coronári mereámur in cœlis. Qui tecum vivit.

Et fit Commem. Feriæ.

AD TERTIAM.

Ant. Requiévit super eum.

Capitulum, Egredímini, et vidéte, *ut supra.*

℟. *br.* Eris Coróna glóriæ * in manu Dómini. Eris. ℣. Et diadéma regni in manu Dei tui. In manu Dómini. Glória Patri. Eris.

℣. Glória, et honóre coronásti eum Dómine. ℟. Et constituísti eum super ópera mánuum tuárum.

AD SEXTAM.

Ant. Induit eum.

CAPITULUM. *Apoc.* 6.

Vidi : et ecce equus albus : et qui sedébat super illum, habébat arcum : et data est ei coróna : et exívit vincens, ut vínceret.

℟. *br.* Glória, et honóre * Coronásti eum Dómine. Glória, et honóre. ℣. Et constituísti eum super ópera mánuum tuárum. Coronásti. Glória Patri. Glória, et honóre.

℣. Tuam Corónam adorámus Dómine. ℟. Tuam gloriósam recólimus Passiónem.

AD NONAM.

Ant. Rex ætérnæ glóriæ.

CAPITULUM. *Isaiæ* 28.

In die illa erit Dóminus exercítuum coróna glóriæ, et sertum exultatiónis, resíduo pópuli sui.

℟. *br.* Tuam Corónam * Adorámus Dómine. Tuam Corónam. ℣. Tuam gloriósam recólimus Passiónem. Adorámus. Glória Patri. Tuam Corónam.

℣. Plecténtes Corónam de spinis, ℟. Posuérunt super caput ejus.

IN II VESPERIS.

Omnia ut in primis.

Ad Magnif. Ant. t. 1. r Et genu flexo ante eum illudébant ei, dicéntes : Ave Rex Judæórum : et expuéntes in eum accepérunt arúndinem, et percutiébant caput ejus.

Oratio. Præsta quæsumus, *ut supra, ad Laudes.*

Deinde fit Commemoratio Feriæ.

FESTA SANCTORUM.

FESTA NOVEMBRIS.

DIE XXVII NOVEMBRIS.

LEONARDI A PORTU MAURIT., CONFESSORIS.

Duplex.

Pro aliquibus locis.

In Hymno, Iste Conféssor, *mutatur tertius Versus.*

ORATIO.

DEUS, qui ad obstináta peccatórum corda per evangélicam prædicatiónem ad pœniténtiam flecténda, beátum Leonárdum Confessórem tuum admirábilem sanctitáte et invícto dicéndi róbore suscitásti : da quæsumus; ut contritiónis lácrymas, ad quas ob durítiam cordis nostri sine te promovéri non póssumus, per ejus preces ac mérita consequámur. Per.

IN I NOCTURNO.

Lect. de Script. occurr.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

BEATUS Leonárdus a Portu Maurítio, in ora Ligústica Itáliæ, piis paréntibus natus, étiam a prima pueritia mirífica quadam propensióne ad pietátem porténdit indícia futúræ sanctitátis. Quæ multo clarióra deínde ejus in adolescéntia eluxérunt, cum Romam proféctus in collégio Románo stúdiis litterárum, ac philosophíæ óperam dedit. Ita enim in illa scholárum celebritáte est versátus, ut dum ingénii exercitatióne némini concéderet, innocéntia morum, austeritáte vitæ, contémptu sui, stúdio rerum divinárum omnes antecéderet, ádeo ut in adolescénte alter Aloysius Gonzága collégio illi rédditus viderétur. His pósitis fundaméntis, ad consummándum sanctitátis opus quod ædificáre cœperat, inter sodáles Caravitános adléctus, dum de more illíus sodalítii totus esset in navánda ópera apostólicis urbis concionatóribus, captus apostolátus sanctitáte nihil magis in votis habére cœpit, quam se totum proximórum salúti declináre. Ad quod vitæ genus quo facílius formarétur, terrénis ómnibus abdicátis, in famíliam Fratrum Minórum reformatórum Institúti rigidióris ingréssus est. Hic, quámdiu vixit; numquam a summa sanctitáte est visus abésse. Admiránda in doméstícis légibus servándis vigilántia, singuláre oratiónis stúdium, exímius in Jesum atque Deíparam amor, assídua in affligéndo córpore acérbitas, ar-

dens in próximos cháritas, summa in omni virtútum laude ánimi demíssio, eum absolútum sanctitátis exémplar constituébant.

LECTIO V.

Ex hac virtútis schola, suscépto sacerdótio, atque theológicis stúdiis ad prædicatiónem formátus, urgénte in próximos charitáte, tamquam e cárcere ad cursum ad lucrándas ánimas agréssus, tanta contentióne apostolátum suscépit, ut, conátibus impar ejéctu sánguinis, apostólicis labóribus in ipso prædicatiónis exórdio abstinére ei fúerit necésse. Hoc ex morbo quinto post anno, Deíparæ ope relevátus, ad pristínam contentiónem ita se renovávit, ut prodígii loco haberétur, in corpúsculo ádeo gráviter affécto, inédia, vigíliis, maceratiónibus semper extenuáto, tantam inésse firmitátem. Hoc in vitæ génere numquam nec períeulis detérritus, nec labóribus defatigátus, annos quátuor supra quadragínta perseverávit; quanta cum animárum utilitáte declárant Itáliæ regiónes admirábili ejus dicéndi vi, qua vel obstinatíssimos quosque pervincébat, ad religiónis stúdium revocátæ; ac urbs Roma præcípue, qua conciónibus ejus, ad quæ étiam Benedíctus Décimus quartus intérfuit, ádeo ad virtútes exársit, ut fructus adhuc perénnet admirándi illíus apostolátus. Nec vero, dum exterórum salúti consulébat, suos oblivi-scebátur: nam, benefício Cosmæ Tértii, in solitúdine Etrúriæ comparáta ea domo, in quam ipse se a prædicatióne recípere ad sancti Ignátii exercítia solébat, auctor fuit iis, qui árctius Deo adhærére vellent, ut eo secéderent, ibíque, juxta leges ab ipso cónditas, et a Cleménte Undécimo probátas, secréti a pópulo, aspernióri vitæ génere uteréntur.

LECTIO VI.

Idem plura sodalítia Urbis excóluit, atque illud præcípue sanctíssimi Cordis Jesu, quod est in sancti Theodóri templo; in iis multa instítuit, quibus in Christum atque in Deíparam honos mirífice est auctus. Horum dulcíssima nómina in ore habébat semper, et tamquam præsídia certa salútis pro fóribus domórum palam proponénda curábat. Passiónis Domínicæ meditándæ stúdium propagávit, sacéllis in amphitheátro Flávio ædificátis, ad quæ cruciátus Christi crucem ad Calvárium bajulántis recoleréntur. Ab eo étiam perpétua Sacraménti Eucharístici adorátio præcípuis in Itáliæ úrbibus est constitúta. His ígitur aliísque admirándis virtútum méritis matúrus cœlo, postquam et prophetíæ dono, et miraculórum virtúte Deus sanctitátem servi sui confirmásset, cum

tempus appropinquáret retributiónis, ut Benedícto Décimo quarto fidem præstáret, cui núspiam nisi Romæ se moritúrum promíserat, ex prædicatióne Bononiénsi, ad quam ab eódem fúerat missus, in Urbem revérsus, labóribus fractus, morbo tentári cœpit; quo cum defíceret Ecclésiæ Sacris expiátus, et postréma salútis mónita Frátribus suis dedísset, anno ætátis suæ quinto et septuagésimo sanctíssime obdormívit in Dómino, die vigésima sexta Novémbris, in cœnóbio sancti Bonaventúræ, ubi nunc ejus corpus cólitur; eíque Pius Sextus, qui vivéntem magno honóre habúerat, absolúto prius rite de virtútibus et miráculis servi Dei júdicio, anno ab ejus óbitu quadragésimo quinto, Beatórum honóres, Offícium et Missam decrévit.

In III Noct. Homilia in Evang., Sint lumbi, *p.* lxxiij.

DIE XXVIII NOVEMBR.

S. GREGORII III,

PAPÆ CONFESSORIS.

Duplex.

Pro Clero Urbis, et alibi.

Oratio, Da quæsumus, *p.* xlviij.

IN I NOCTURNO.

Lect. de Script. occurr.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

GREGORIUS hujus nóminis Tértius, natióne Syrus, patre Joánne, Gregório Secúndo vita functo, unánimi cleri, et pópuli consénsu, nec non divíno quodam instínctu, cum digníssimus ómnium esset, subrogátus est, anno Christi septingentésimo trigésimo primo. Vir singulári doctrína, et virtúte, latína et græca lingua erudítus, mirábili dicéndi facúndia, atque ádeo felíci memória, ut totum Psaltérium memóriter recitáret; is demum, quem prædecessóri suo Gregório, doctrína et prudéntia sapientíssimi hómines æquiparándum esse duxérunt.

LECTIO V.

CATHOLICÆ fídei propugnátor acérrimus, Leónem Isáurum Imperatórem Iconoclástam patérnis mónitis, et lítteris ad saniórem mentem redúcere conátus est. Sed cum nihil profíceret, convocáto Romæ nonagínta quinque Episcopórum Concílio, sacrárum Imáginum cultum Apostólico decréto firmávit, et diro anathémate fériit Iconómachos. Quæ cum ad Leónis aures perveníssent, áltius rugíre cœpit, misítque advérsus Gregórium florentíssimam classem cum potentíssimo exércitu; sed hæc, volénte ac víndice Deo, in Hadriático sæva tempestáte agitáta, fœdo naufrágio périit.

LECTIO VI.

MULTA quoque a Luitprándo Longobardórum Rege iníque passus est, qui et Urbem longa obsidióne cin-

xit, et sancti Petri Basílicam sacrílega manu dirípuit. In his angústiis sanctíssimus Póntifex ad Cárolum Martéllum, antecessóris exémplo, Legátos cum sacris munéribus destinávit. Munívit Urbis mœnia; largas in egénos eleemósynas erogávit; novas Basílicas a fundaméntis extrúxit; antíquas ornávit ac restaurávit, Vaticánam præsértim, intra quam Oratórium auro, argénto, gemmis, omníque pretiósi óperis génere ditátum eréxit, in quo Sanctórum Apostolórum et Mártyrum relíquias, summa cura et diligéntia toto Christiáni Orbis ámbitu conquisítas repósuit, et coléndas expósuit, eo máxime témpore, quo illas Hagiómachi diabólico furóre proculcábant. Multa monastéria restítuit, et sanctis légibus instrúxit; statuítque, ut Presbyteri et Mónachi, altérnis noctu diúque, divínas laudes celebrárent. Fractus demum labóribus, méritis licet atque virtútibus ínclytus, anno sui Pontificátus undécimo nondum perácto, quarto Kaléndas Decémbris pie óbiit in Dómino, et in prædícto Oratório Vaticáno sepúltus est.

IN III NOCTURNO.

Homilia super Evang. Homo péregre, *de Communi, primo loco,* p. lv.

In Vesp. Oratio, Exáudi, p. lvij.

DIE XXIX NOVEMBRIS.

S. GELASII I, PAPÆ CONFESSORIS.

Duplex.

Pro Clero Urbis, et alibi.

Oratio, Da quæsumus, p. xlviij.

IN I NOCTURNO.

Lect. de Script. occurr.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

GELASIUS, gente Africánus, patre Valério, in Felícis Tértii locum subrogátus, Pontificátum gessit annos quátuor, menses octo, duodevigínti dies. Creávit in dúplici Ordinatióne Diáconos duos, Presbyteros trigínta et duos, sexagínta septem per divérsa loca Epíscopos. Vir sane singulári fídei propagándæ ac servándæ zelo ardentíssimus; omni litteratúra, præsértim sacra, instructíssimus; et intrépidi péctoris róbore, tum ad vindicánda Ecclésiæ et Sedis Apostólicæ jura, tum ad retundéndam hæreticórum et schismaticórum protérviam armátus.

LECTIO V.

EJUS cura et stúdio non Clerus modo plúrimum auctus est, verum étiam univérsa Ecclésia magnis increméntis adolévit. In quo certe illíus prudéntia mirábilis fuit, cum eo témpore Anastásius Imperátor hæréticus, et Theodorícus Ariánus rerum utriúsque Impérii potiréntur. Imminénte famis perículo, úbere

annóna Urbem recreávit. Lupercália, áliaque Gentílium spectácula, quæ ad hæc usque témpora, post tam multa Imperatórum edícta advérsus idololatríam lata, et Romanórum Pontíficum stúdia ad eam extirpándam adhíbita, viguísse constat, Andrómacho Senatóre, aliísque Románis, frustra licet, refragántibus pénitus abolévit.

LECTIO VI.

ALIA quamplúrima ad dignitátem et disciplínam Ecclésiæ spectántia præstitit, sancívit, et scripsit. Defensóres Acácii, Euphæmium præsértim Constantinopolitánum, damnávit; scriptísque ad divérsos nervosíssimis juxta atque doctíssimis lítteris, vel eos in offício contínuit, vel aberrántes redúxit. Pelagiános, Manichæos, et álios hæréticos coércuit, eorúmque libros públicis flammis tradi curávit. Præter Decretáles, et Hymnos Ecclesiásticos, egrégia scripsit opúscula contra Nestórium, Aríum, Pelágium, et Eutychéten. Sed illud præ céteris memorándum, quod libros canónicos ab áliis, et probátos ab apócryphis in Romána Synodo septuagínta Episcopórum, singulári decréto distínxit. Post multos demum labóres in regénda universáli Ecclésia exantlátos, sanctíssimus et doctíssimus Póntifex pie óbiit in Dómino, undécimo Kaléndas Decémbris, anno Christi quadringentésimo nonagésimo sexto, et sepúltus est in Vaticáno.

IN III NOCTURNO.

Homil. super Evang. Homo péregre, *de Communi, primo loco,* p. lv.

InLaudibus, fit Commem. Feriæ, et S. Saturnini Mart.

FESTA DECEMBRIS.

In Martyrol. 13 Novembris.

DIE V DECEMBRIS.

S. NICOLAI I,

PAPÆ CONFESSORIS.

Duplex.

Pro Clero Urbis, et alibi.

Oratio, Da quæsumus, *p.* xlviij.

I Vesp. a Capit. Commem. S. Sabbæ. Abb. ult. loco.

IN I NOCTURNO.

Lect. de Script. occurr.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

NICOLAUS hujus nóminis Primus, natióne Románus patre Theodóro Regionário, Benedícto Tértio e vivis subláto, mirábili ómnium consensióne, anno Christi octingentésimo quinquagésimo octávo, a Clero eléctus, et ex Basílica Príncipis Apostolórum, in qua latitábat, per vim edúctus, adductúsque in Lateranénse Patriarchíum, Románus Póntifex renuntiátus est. A prima pueritia pietátem, omnémque virtútem cóluit, eósque in sacris lítteris progréssus fecit, ut eum Sérgius

Secúndus in ipso eódem Patriarchío, Ecclésiæ Románæ Subdiáconum, Leo vero Quartus Diáconum creáverint, Benedíctus demum Tértius, ejus consílio et ductu, univérsam Ecclésiam administráverit.

LECTIO V.

EXSTANT plúrimæ ab eo scriptæ epístolæ, in quibus errántes corréxit, supérbos depréssit, oppréssos recreávit. Epíscopos, Reges, Imperatóres in offício contínuit. Joánnis Ravennátis Archiepíscopi contumáciam fregit. Híncmarum Rheménsem Archiepíscopum, de injústa Rhotáldi Epíscopi Suessioniénsis depositióne ácriter reprehéndit; ejus ea de re, nec non Synodi Sylvanecténsis judícium abrogávit; tum apud Sanctam Maríam Majórem in pervigílio Nativitátis Domínicæ Missárum solémnia explens, Epíscopum ipsum prístinæ dignitáti, et paulo post suæ sedi plene restítuit. Lothárium Regem, qui rejécta legítima uxóre Theutbérga, Waldrádam concubínam dúxerat, intentáto anathémate, ad sanióreni mentem redúxit. Electiónem Phótii láici hóminis reprobávit et Patriárcham Ignátium in prístinam Sedem restítuit. Ecclésiæ demum Románæ jura ita deféndit, ut síngulæ illíus epístolæ quasi tótidem fortíssima Sedis Apostólicæ muniménta esse videántur.

LECTIO VI.

CUM illíus zelus intra tunc præscríptos Ecclésiæ fines continéri non posset, ad conversiónem infidélium applícuit ánimum, fecítque ut amplíssima Bulgarórum gens, una cum Rege, ad Christi fidem convérsa, Ecclésiæ Románæ, frendénte licet Imperatóre schismático, accésserit. Operam quoque suam privátis pietátis offíciis sédulo navávit. Hinc descrípta ómnium indigéntium nómina apud se habére vóluit, ut síngulis accurátius succúrreret. Reparándis étiam, ornandísque Basílicis Urbis, præcípue Lateranénsi Patriarchío, liberálem manum appósuit, et nullis súmptibus pepércit. Iníto demum décimo Pontificátus anno, in cœlum migrávit, et in Vaticáno sepúltus est.

IN III NOCTURNO.

Homilia super Evang. Homo péregre, *de Communi*, *primo loco*, p. lv.

In Laudibus, Commemoratio Feriæ, et S. Sabbæ Abbatis.

DIE VIII DECEMBRIS.

IN FESTO

IMMACUL. CONCEPTIONIS

BEATÆ MARIÆ VIRGINIS.

Duplex II *classis.*

Pro utroque clero et sanctimonialibus Urbis, ac etiam pro cujuslibet Diœceseos clero, si Ordinario placuerit, ex litteris Encyclicis Pii IX, 2 *Februarii* 1849.

AD VESPERAS.

Ant. de Laud. Psalmi ut in Fest. B. M. Virg., p. cxxvij.

CAPITULUM. *Prov.* 8.

DOMINUS possédit me in inítio viárum suárum, ántequam quidquam fáceret a princípio. Ab ætérno ordináta sum, et ex antíquis ántequam terra fíeret. Nondum erant abyssi, et ego jam concépta eram.

Hymn. Ave maris, *p.* cxxix.

℣. Immaculáta Concéptio est hodie sanctæ Maríæ Vírginis. ℟. Cujus vita ínclyta cunctas illústrat ecclésias.

Ad Magnif. Ant. t. 1. Beáta Dei Génitrix María Virgo perpétua, templum Dómini, Sacrárium Spíritus sancti, sola sine exémplo placuísti Dómino nostro Jesu Christo, allelúia.

ORATIO.

DEUS qui per immaculátam Vírginis Conceptiónem dignum Fílio tuo habitáculum præparásti : ejus nobis intercessióne concéde; ut cor et corpus nostrum immaculátum tibi, qui eam ab omni labe præservásti, fidéliter custodiámus. Per eúmdem.

AD MATUTINUM.

Invitat. Immaculátam Conceptiónem Vírginis Maríæ celebrémus : * Christum ejus Fílium adorémus Dóminum.

Psalm. Veníte, exultémus, *p.* 2.

Hymnus, Quem terra, *p.* cxxix.

IN I NOCTURNO.

Ant. t. 4. Multæ fíliæ congregavérunt divítias, tu supergréssa es univérsas.

Psalmi de B. M. V., p. cxxx.

Ant. t. 8. Manus Dómini confortávit te, et ídeo eris benedícta in ætérnum.

Ant. t. 3. Noli metúere, non moriéris : non enim pro te, sed pro ómnibus hæc lex constítuta est.

℣. Deus præcínxit me virtúte. ℟. Et pósuit immaculátam viam meam.

De libro Ecclesiástici.

LECTIO I. *Cap.* 24.

EGO ex ore Altíssimi prodívi : primogénita ante omnem creatúram. Ego feci in cœlis ut orirétur lumen indefíciens, et sicut nébula texi omnem terram. Ego in altíssimis habitávi, et thronus meus in colúmna nubis. Gyrum cœli circuívi sola : et profúndum abyssi penetrávi : in flúctibus maris ambulávi, et in omni terra steti, et in omni pópulo, et in omni gente primátum hábui : et ómnium excelléntium, et humílium corda virtúte calcávi ; et in his ómnibus réquiem quæsívi, et in hæreditáte Dómini morábor. Tunc præcépit, et dixit mihi Creátor ómnium : et qui creávit me, requiévit in tabernáculo meo, et dixit mihi: In Jacob inhábita, et in Israel hæreditáre, et in eléctis meis mitte radíces.

℟. Quæ est ista quæ ascén-

dit sicut auróra consúrgens, * Pulchra ut luna, elécta ut sol? ℣. Quasi arcus refúlgens inter nébulas glóriæ, et quasi flos rosárum in diébus vernis. Pulchra.

LECTIO II.

Ab inítio et ante sæcula creáta sum, et usque ad futúrum sæculum non désinam, et in habitatióne sancta coram ipso ministrávi. Et sic in Sion firmáta sum, et in civitáte sanctificáta símiliter requiévi, et in Jerúsalem potéstas mea. Et radicávi in pópulo honorificáto, et in parte Dei mei hæréditas illíus, et in plenitúdine sanctórum deténtio mea. Quasi cedrus exaltáta sum in Líbano : et quasi cypréssus in monte Sion. Quasi palma exaltáta sum in Cades, et quasi plantátio rosæ in Jeríco. Quasi olíva speciósa in campis, et quasi plátanus exaltáta sum juxta aquam in platéis. Sicut cinnamómum et bálsamum aromatízans odórem dedi : quasi myrrha elécta dedi suavitátem odóris : et quasi storax, et gálbanus, et úngula, et gutta, et quasi Líbanus non incísus vaporávi habitatiónem meam, et quasi bálsamum non mistum odor meus.

℟. Vidi speciósam sicut colúmbam ascendéntem désuper rivos aquárum, * Cujus inæstimábilis odor erat nimis in vestiméntis ejus. ℣. Quæ est ista quæ ascéndit de desérto delíciis áffluens, inníxa super diléctum suum ? Cujus.

LECTIO III.

Ego quasi terebínthus exténdi ramos meos, et rami mei honóris et grátiæ. Ego quasi vitis fructificávi suavitátem odóris : et flores mei fructus honóris, et honestátis. Ego mater pulchræ dilectiónis, et timóris, et agnitiónis, et sanctæ spei. In me grátia omnis viæ, et veritátis : in me omnis spes vitæ et virtútis. Transíte ad me omnes qui concupíscitis me, et a generatiónibus meis impléminí: Spíritus enim meus super mel dulcis, et hæréditas mea super mel et favum. Memória mea in generatiónes sæculórum. Qui edunt me, adhuc esúrient; et qui bibunt me, adhuc sítient. Qui audit me non confundétur : et qui operántur in me, non peccábunt. Qui elúcidant me, vitam ætérnam habébunt.

℟. Congratulámini mihi omnes qui dilígitis Dóminum, * Quia cum essem párvula plácui Altíssimo. ℣. Fecit mihi magna qui potens est, et sanctum nomen ejus. Quia. Glória Patri. Quia.

IN II NOCTURNO.

Ant. t. 7. Erípuit me de inimícis mei fortíssimis, et factus est Dóminus protéctor meus.

Ant. t. 1. *r* Sanctificávit tabernáculum suum Altíssimus.

Ant. t. 2. Fundátur mons Sion exultatióne univérsæ terræ, látera aquilónis, cívitas Regis magni.

℣. In hoc cognóvi quóniam voluísti me. ℟. Quóniam non gaudébit inimícus meus super me.

Ex libro sancti Ambrósii Epíscopi de Virgínibus.

LECTIO IV.

Lib. 2, sub init.

SIT vobis tamquam in imágine descrípta virgínitas vítaque beátæ Maríæ : de qua velut in spéculo refúlget spécies castitátis, et forma virtútis. Hinc sumátis licet exémpla vivéndi : ubi tamquam in exemplári magistéria expréssa probitátis, quid corrígere, effúgere, quid tenére debeátis, osténdunt. Primus discéndi ardor, nobílitas est magístri. Quid nobílius Dei Matre ? Quid splendídius ea, quam splendor elégit ? Quid cástius ea, quæ corpus sine córporis contagióne generávit ?

℟. Fundaménta ejus in móntibus sanctis : * Díligit Dóminus portas Sion super ómnia tabernácula Jacob. ℣. Glorиósa dicta sunt de te Cívitas Dei. Díligit.

LECTIO V.

NAM de céteris ejus virtútibus quid loquar ? Virgo erat non solum córpore, sed etiam mente, quæ nullo doli ámbitu sincérum adulteráret afféctum. Corde húmilis, verbis gravis, ánimi prudens, loquéndi párcior, legéndi studiósior, non incérto divitiárum, sed in prece páuperis spem repónens : inténta óperi, verecúnda sermóne, árbitrum mentis sólita non hóminem, sed Deum quærere : nullum lædere, bene velle ómnibus, assúrgere majóribus natu, æquálibus non invidére, fúgere jactántiam, ratiónem sequi, amáre virtútem.

℟. Nihil inquinátum in eam incúrrit : * Candor est lucis ætérnæ, spéculum sine mácula. ℣. Hortus conclúsus soror mea sponsa, hortus conclúsus, fons signátus. Candor.

LECTIO VI.

QUANDO ista vel vultu læsit paréntes ? quando dissénsit a propínquis ? quando fastidívit húmilem ? quando derísit débilem ? quando vitávit ínopem ? Eos solos sólita cœtus virórum invísere, quos misericórdia non erubésceret, neque præteríret verecúndia. Nihil torvum in óculis, nihil in verbis procax, nihil in actu inverecúndum. Non gestus fráctior, non incéssus solútior, non vox petulántior : ut ipsa córporis spécies simulácrum fúerit mentis, figúra probitátis.

℟. Beátam me dicent omnes generatiónes, * Quia ancíllam húmilem respéxit Deus. ℣. Ornátam monílibus fíliam Jerúsalem Dóminus concupívit. Quia. Glória Patri. Quia.

IN III NOCTURNO.

Ant. t. 7. Ave grátia plena, Dóminus tecum.

Ant. t. 5. Veníte, et vidéte, et narrábo quanta facit Deus ánimæ meæ.

Ant. t. 3. A dextris est mihi Dóminus ne commóvear : propter hoc dilatátum est cor meum.

℣. Elégit eam Deus et præelégit eam. ℟. In tabernáculo suo habitáre facit eam.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

Lectio vii. *Cap.* 1.

Liber generatiónis Jesu Christi fílii David, fílii Abraham : Abraham génuit Isaac, Isaac autem génuit Jacob. Et réliqua.

Homilía sancti Augustíni Epíscopi.

Lib. II, de Cons. Evang. c. 1.

Matthæus Evangelísta sic orsus est : Liber generatiónis Jesu Christi fílii David, fílii Abraham. Quo exórdio suo satis osténdit generatiónem Christi secúndum carnem se suscépisse narrándam. Secúndum hanc enim Christus fílius hóminis est : quod étiam se ipse sæpíssime appéllat, comméndans nobis quid misericórditer dignátus sit esse pro nobis. Nam illa supérna et ætérna generátio, secúndum quam Fílius Dei unigénitus est ante omnem creatúram, quia ómnia per ipsum facta sunt, ita ineffábilis est, ut de illa dictum a Prophéta intelligátur : Generatiónem ejus quis enarrábit ?

℟. Signum magnum appáruit in cœlo, Múlier amícta sole, et luna sub pédibus ejus ; * Et in cápite ejus coróna stellárum duódecim. ℣. Fília Sion tota formósa et suávis est. Et.

Lectio viii.

Exequitur ergo humánam generatiónem Christi Matthæus, ab Abraham generatóres commémorans quos perdúcit ad Joseph virum Maríæ, de qua natus est Jesus. Neque enim fas erat, ut ob hoc eum a conjúgio Maríæ separándum putáret, quod non ex ejus concúbitu, sed virgo péperit Christum. Hoc enim exémplo magnífice insinuátur fidélibus conjugátis, étiam serváta pari consénsu continéntia, posse permanére vocaríque conjúgium, non permísto córporis sexu, sed custodíto mentis afféctu : præsértim quia nasci eis étiam fílius pótuit sine ullo compléxu carnáli, qui propter solos gignéndos fílios adhibéndus est.

℟. Benedíxit te Dóminus in virtúte sua, * Quia per te ad níhilum redégit inimícos nostros. ℣. Hódie nomen tuum ita magnificávit Dóminus, ut non recédat laus tua de ore hóminum. Quia. Glória Patri. Quia.

Lectio ix. *Cap.* 2.

Cum autem evidénter dicat Apóstolus Páulus, ex sé-

mine David secúndum carnem Christum; ipsam quoque Maríam de stirpe David áliquam consanguinitátem duxísse, dubitáre útique non debémus. Cujus féminæ, quóniam nec sacerdotále genus tacétur, insinuánte Luca, quod cognáta ejus esset Elísabeth, quam dicit de filiábus Aaron: firmíssime tenéndum est, carnem Christi ex utróque génere propagátam, et regum scílicet, et sacerdótum, in quibus persónis apud illum pópulum Hebræórum étiam mystica únctio figurabátur, id est chrisma, unde Christi nomen elúcet, tanto ante étiam ista evidentíssima significatióne prænuntiátum.

AD LAUDES
ET PER HORAS.

Ant. t. 3. Sicut lílium * inter spinas, sic amíca mea inter fílias.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliquis de Dominica,* p. 17.

Ant. t. 2. Diléctus * meus mihi et ego illi, qui páscitur inter lília.

Ant. t. 7. Tota pulchra es,* amíca mea, et mácula non est in te.

Ant. t. 4. Benedícta es tu, fília, a Dómino Deo excélso præ ómnibus muliéribus super terram.

Ant. t. 5. Tu glória * Jerúsalem, tu lætítia Israel, tu honorificéntia pópuli nostri.

CAPITULUM. *Prov.* 8.

Dominus possédit me in inítio viárum suárum, ántequam quidquam fáceret a princípio. Ab ætérno ordináta sum, et ex antíquis ántequam terra fíeret. Nondum erant abyssi, et ego jam concépta eram.

Hymnus, O gloriósa Vírginum, *p.* cxxxix.

℣. Immaculáta Concéptio est hódie sanctæ Maríæ Vírginis. ℟. Cujus vita inclyta cunctas illústrat Ecclésias.

Ad Bened. Ant. t. 4. Ait Dóminus Deus ad serpéntem: Inimicítias ponam inter te et mulíerem, et semen tuum et semen illíus: ipsa cónteret caput tuum, allelúia.

ORATIO.

Deus qui per immaculátam Vírginis Conceptiónem dígnum Fílio tuo habitáculum præparásti, ejus nobis intercessióne concéde, ut cor et corpus nostrum immaculátum Tibi, qui eam ab omni labe præservásti, fidéliter custodiámus. Per eúmdem.

AD PRIMAM.

In Responsorio brevi dicatur: Qui natus es de María Vírgine.

AD TERTIAM.

Ant. t. 2. Dilectus meus.

Capitulum, Dóminus, *ut supra, ad Laudes.*

℟. *br.* Deus * Præcínxit me virtute. Deus. ℣. Et pósuit immaculátam viam meam. Præcínxit. Glória Patri. Deus.

℣. In hoc cognóvi quóniam voluísti me. ℟. Quóniam non gaudébit inimícus meus super me.

AD SEXTAM.

Ant. t. 7. Tota pulchra es.

CAPITULUM. *Ezech.* 44.

PORTA hæc clausa erit, non aperiétur, et vir non intrábit per eam, quóniam Dóminus Deus Israel ingréssus est per eam : erítque clausa Príncipi. Princeps ipse sedébit in ea.

℟. *br.* In hoc cognóvi * Quóniam voluísti me. In hoc. ℣. Quóniam non gaudébit inimícus meus super me. Quóniam. Glória Patri. In hoc.

℣. Elégit eam Deus, et præelégit eam. ℟. In tabernáculo suo habitáre facit eam.

AD NONAM.

Ant. t. 5. Tu glória.

CAPITULUM. *Prov.* 8.

BEATUS homo qui audit me, et qui vígilat ad fores meas quotídie, et obsérvat ad postes óstii mei. Qui me invénerit, invéniet vitam, et háuriet salútem a Dómino.

℟. *br.* Elégit eam Deus, * Et præelégit eam. Elégit. ℣. In tabernáculo suo habitáre facit eam. Et præelégit. Glória Patri. Elégit.

℣. Diffúsa est grátia in lábiis tuis. ℟. Proptérea benedíxit te Deus in ætérnum.

In secundis Vesperis fit Commemoratio de B. M. V., ut sequitur.

Ant. t. 1. Concéptio tua Dei Génitrix Virgo, gáudium annuntiávit univérso mundo : ex te enim ortus est Sol justítiæ Christus Deus noster, qui solvens maledictiónem, dedit benedictiónem, et confúndens mortem, donávit nobis vitam sempitérnam. Allelúia.

DIE IX DECEMBRIS.

SECUNDA DIE INFRA OCT.

Semiduplex.

Omnia ut in Festo.

IN I NOCTURNO.

Lect. de Script. occurr.

IN II NOCTURNO.

Sermo S. Epiphánii Epíscopi.

LECTIO IV.

Or. de laud. S. Mariæ Deip.

QUID dicam? et quid próloquar? Quo pacto beátam prædicábo glóriæ radícem? Solo enim Deo excépto, cunctis supérior exístit; natúra formósior est ipsis Chérubim, Séraphim, et omni exércitu angélico : cui prædicándæ cœléstis ac terréna lingua mínime súfficit, imo vero nec Angelórum. Eténim ipsi quidem hymnum, laudem, honórem protulérunt. Lætabántur vero Angeli, tamquam ipsi dumtáxat Deum habérent; quibus sanctíssima Virgo supérior facta, Deum habitántem in cœlis concépit in terra, ut hac ratióne exércitus Angelórum tráheret in terram, et versarétur cum homínibus. Ipsa enim est cœli et terræ mediátrix, quæ uniónem naturáliter perégit.

LECTIO V.

O BEATA Virgo, colúmba pura et sponsa cœléstis María, cœlum, templum et thronus Divinitátis, quæ coruscántem in cœlo et in terra solem habes Christum; nubes lúcida, quæ fulgur de cœlo lucidíssimum ad illuminándum mundum deduxísti Christum. Nubes cœléstis, quæ tonítruum Spíritus sancti in se ipsa recónditum dedúxit in mundum, et imbrem Spíritus sancti in univérsam terram, ad producéndum fídei fructum, cum ímpetu demísit. Ave grátia plena, porta cœlórum, de qua Prophéta vaticinátus est his verbis: Ecce porta clausa, et nullus ingrediétur per eam, nec egrediétur, præter quam Dóminus Deus solus: et erit porta clausa duci, quia dux ipse vocábitur, et in ipsum sperábunt omnes Gentes. De hac porta étiam in Cánticis Prophéta in decúrsu oratiónis plane et apérte prolóquitur inclámans: Hortus conclúsus soror mea sponsa, hortus conclúsus, fons signátus.

LECTIO VI.

ANGELI accusábant Evam, nunc vero Maríam glória prosequúntur, quæ mulíerum infirmitátem vere gloriósam réddidit; quæ lapsam Evam eréxit, et Adámum e paradíso dejéctum in cœlos misit; quæ paradísum clausum apéruit, et per latrónem rursum Adámum complantávit. Per te enim, o Virgo, médius obstructiónis páries inimicítias dissólvit; per te pax cœléstis donáta est mundo; per te hómines facti sunt Angeli; per te hómines appelláti sunt amíci, servi, et fílii Dei; per te hómines meruérunt esse consérvi Angelórum, et cum eis familiáriter conversári; per te notítia cœléstis a terra transmíttitur in cœlos; per te hómines fidúciam habent in cœlo erga Altíssimum; per te Crux resplénduit per univérsam terram, in qua quidem Cruce pepéndit fílius tuus Christus Deus noster; per te mors conculcátur, et spoliátur inférnus.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTO VII. *Cap.* 1.

LIBER generatiónis Jesu Christi fílii David, fílii Abraham. Abraham génuit Isaac, Isaac autem génuit Jacob. Et réliqua.

Homilía sancti Hierónymi Presbyteri.

Lib. 1 Commem. in Matth. in init.

IN Isaía légimus: Generatiónem ejus quis enarrábit? Non ergo putémus Evangelístam Prophétæ esse contrárium; ut quod ille impossíbile dixit effátu, hic enarráre incípiat: quia ibi de generatióne divinitátis, hic de Incarnatióne est dictum. A carnálibus autem cœpit, ut per hómi-

nem Deum díscere incipiámus. Fílii David, fílii Abraham. Ordo præpósterus, sed necessário commutátus. Si enim primum posuísset Abraham, et póstea David, rursus ei repeténdus fúerat Abraham, ut generatiónis séries texerétur.

LECTIO VIII.

IDEO autem céteris prætermíssis, horum fílium nuncupávit, quia ad hos tantum facta est de Christo repromíssio. Ad Abraham: In sémine, ínquit, tuo benedicéntur omnes Gentes, quod est Christus. Ad David: De fructu ventris tui ponam super sedem tuam. Judas autem génuit Phares et Zaram de Thamar. Notándum in genealogía Salvatóris nullam sanctárum assúmi mulíerum, sed eas, quas Scriptúra reprehéndit: ut qui propter peccatóres vénerat, de peccatóribus nascens, ómnium peccáta deléret. Unde et in consequéntibus Ruth Moabítis pónitur, et Bethsabée uxor Uríæ.

LECTIO IX.

JACOB autem génuit Joseph. Hunc locum objécit nobis Juliánus Augústus de dissonántia Evangelistárum, cur Evangelísta Matthæus Joseph díxerit fílium Jacob, et Lucas eum fílium appellárit Heli: non intélligens consuetúdinem Scripturárum, quod alter secúndum natúram, alter secúndum legem ei pater sit. Scimus enim hoc per Móysen, Deo jubénte, præcéptum, ut si frater aut propínquus absque líberis mórtuus fúerit, álius accípiat uxórem ad suscitándum semen fratris, vel propínqui sui. Joseph virum Maríæ. Cum virum audíeris, suspício tibi non súbeat nuptiárum: sed recordáre consuetúdinis Scripturárum, quod sponsi viri, et sponsæ vocéntur uxóres.

EAD. DIE IX DECEMBR.

S. EUTICHIANI,
PAPÆ MARTYRIS.

Duplex.

Pro clero Urbis, et alibi.

Oratio, Deus, qui nos, *p.* xx.

IN I NOCTURNO.

Lect. de Script. occurr.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

EUTYCHIANUS natióne Tuscus, pátria Lunénsis, Maríno patre, post beáti Felícis Sacerdótium, Románæ Ecclésiæ Episcopátum suscépit. Constítuit fruges, fabas, et uvas super altári benedíci: itémque a fidélibus nullátenus Mártyrem sepelíri sine dalmática, aut purpúrato colóbio. Qui cum per divérsa loca trecéntos sexagínta duos Mártyres sua manu sepelísset, illis et ipse sociátus, sub Numeriáno Imperatóre martyrio coronátus est, sexto Idus Decémbris, sepultúsque in cœmetério Callísti via Appia. Quinque Ordinatiónibus mense Decémbri creávit Presby-

teros quatuórdecim, Diáconos quinque, Epíscopos per divérsa loca novem. Vixit in Pontificátu annos octo, menses quinque, et dies áliquot.

Sermo S. Máximi Epíscopi.

De S. Cypriano Homil. 2.

LECTIO V.

IN martyrio beatíssimi Eutychiáni, fratres caríssimi, univérsa nobíscum Christi exúltat Ecclésia, quam in omne gáudium, et cœléstis eruditióne sermónis instrúxit, et múnere triumphális sánguinis decorávit. Fuit enim in eo, sicut compértum habémus, et contra erróres diáboli spirituális sapiéntiæ plenitúdo, et advérsum persecutiónes mundi Christiáni péctoris mitigáta constántia. Quis non hujúsmodi virum quantis valet præcóniis prosequátur, cujus eloquéntia inspiráta divínitus et Ecclésias dócuit, et sæculum confutávit?

LECTIO VI.

VERE hic mirábilis, atque ómnium ubique stúdiis celebrándus, quem sánctitas sacerdótem, perítia doctórem, fides Martyrem consecrávit. Pretiósa, inquit David, in conspéctu Dómini mors Sanctórum ejus. Vidéte charíssimi, in quantum venerábilis Eutychiánus étiam prophéticam supergréssus est laudem, cujus in conspéctu Dómini non solum mors, sed et vita éxtitit pretiósa. Moriéndo namque próprium Christo sánguinem dedit: vivéndo nihilóminus cohortatióne fortíssima innúmeros cœlo Mártyres acquisívit.

IN III NOCTURNO.

Homil. super Evang. Si quis vult, *de Communi, secundo loco*, p. xxxij.

In Laud. Comm. Oct. Imm. Concept. p. ccxv, *et Feriæ.*

DIE X DECEMBRIS.

Ubi non celebratur Festum cum Missa et Officio propriis Translationis almæ Domus Lauretanæ B. M. V., fit de tertia die infra Octavam Conceptionis. Semidupl. Officium ut in Festo.

IN I NOCTURNO.

Lect. de Script. occurr.

IN II NOCTURNO.

Sermo sancti Thomæ Archiepíscopi Valentíni.

LECTIO IV.

In Conceptione B. M. V.

NON est facta in póndere et mensúra Virgo. Omníbus dedit, ómnia replévit. Et quemádmodum sol justítiæ Christus Deus noster oríri facit lumen suum super bonos et malos: sic lumen indéficiens Virgo sacratíssima, rádios évibrans misericórdiæ suæ, ómnibus indifferénter sese exorábilem, ómnibus clementíssimam præbet, ómnium dénique necessitátes amplíssimo quodam miserátur afféctu. Omnibus ómnia facta est; sapiéntibus et insipiéntibus copiosíssima charitáte debitrícem se fecit; ómnibus miseri-

córdiæ sinum apéruit, ut de plenitúdine ejus accípiant univérsi, captívus redemptiónem, æger curatiónem, tristis consolatiónem, peccátor véniam, justus grátiam, Angelus lætítiam, dénique tota Trínitas glóriam, Fílii persóna carnis humánæ substántiam.

LECTIO V.

O LAMPAS lucidíssima, quantos lætificásti, quando divíno splendóre illustráta in útero matris immaculáta apparuísti! Concéptio tua, Dei Génitrix Virgo, gáudium annuntiávit univérso mundo. Mérito epithalámii præcéntor ille a longe in ortu tuo, te intúitus: Quæ, inquit, est ista quæ progréditur quasi auróra consúrgens, pulchra ut luna, elécta ut sol, terríbilis ut castrórum ácies ordináta? Sicut auróra valde rútilans in mundum prodiísti, o María, quando veri solis fulgóre adumbráta in Conceptióne tua Immaculáta fuísti. Ipse enim Sol justítiæ de te processúrus, ortum tuum quadam matutína irradiatióne prævéniens, in te suæ lucis rádios copiosíssime transfúdit, quibus potestátes tenebrárum, quas Eva prodúxerat, in fugam convertísti.

LECTIO VI.

TU pulchra ut luna díceris, eíque non immérito comparáris; illa enim ómnium astrórum sola, soli simíllima, comparatióne et candóre venústa, inter míllia astrórum Deo assisténtium, omnígena puritáte in cœlo gloriósa præfúlges. Tu ergo pulchra es ut luna, imo et púlchrior luna, quia tota pulchra es, et máculæ neque originális neque actuális umbra non est in te. Tu elécta es ut sol. Ille, inquam, sol, solis cónditor, ille eléctus est ex míllibus virórum; tu elécta ex míllibus feminárum. Tu terríbilis ut castrórum ácies ordináta. An non horruérunt príncipes tenebrárum, quando vidérunt præter morem immaculáte concéptam, armatúra omni fortióre instrúctam contra se procédere féminam? Quin et in animatióne tua ácies válidas spirituálium Virtútum, et innumerabílium beatórum spiríttuum milítiam delegátam fuísse nullátenus ambígimus; útpote qui custodírent léctulum Salomónis puríssimum, ne præparátum ætérno Regi hospítium aliénus hospes inváderet.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangéli secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 1.

LIBER generatiónis Jesu Christi fílii David, fílii Abraham: Abraham génuit Isaac: Isaac autem génuit Jacob. Et réliqua.

Homilía S. Ambrósii Epíscopi.

Expos. Evang. secund. Lucam, Cap. III.

IDEO istos duos géneris auctóres Evangelísta delégit: unum qui promíssum accé-

pit de congregatióne populórum : álterum, qui de generatióne Christi oráculum consecútus est. Et ídeo licet órdine sit successiónis postérior, prior tamen quam Abraham in Dómini generatióne descríbitur ; quia plus est promíssum accepísse de Christo, quam de Ecclésia : quóniam Ecclésia ipsa per Christum. Ergo unus princeps géneris secúndum carnem, alter princeps géneris secúndum spíritum : alter secúndum séminis grátiam, alter secúndum populórum fidem; pótior enim qui salvat eo qui salvátur. Et ídeo David fílius dícitur : Liber generatiónis Jesu Christi fílii David. Ejus enim primo loco débuit fílius dici, cui dari fílius est promíssus, licet Apóstolus etiam Abrahæ Christum dicat esse promíssum. Abrahæ enim dictæ sunt promissiónes, et sémini ejus. Non dicit : Et semínibus ; tamquam in multis, sed sicut in uno : Et sémini tuo ; qui est Christus : ut álteri propríetas generatiónis, principátus álteri deferátur.

LECTIO VIII.

Illi delátum est, ut Jesus ejus fílius dicerétur : huic quasi príncipi, famíliæ Gentiúmque prærogatíva servátur ; ut ab Abraham generatiónis Domínicæ manáret exórdium. Qui enim fídei auctor est, ipsum adsérere Scriptúra quoque débuit divínæ generatiónis auctórem. Unde et Lucas ad Deum putávit oríginem ejus esse referéndam ; quod verus Christi generátor Deus sit, vel secúndum veram generatiónem pater, vel secúndum lavácri regeneratiónem mystici múneris auctor. Et ídeo non a primo generatiónem ejus cœpit descríbere ; sed posteáquam baptísmum ejus explícuit, auctórem ómnium Deum per baptísmum cúpiens demonstráre, Christum quoque a Deo órdine manásse successiónis adséruit : univérsa contéxens, ut et secúndum natúram, et secúndum grátiam, et secúndum carnem Dei fílium demonstráret.

LECTIO IX.

Quod vero per Salomónem Matthæus generatiónem derivándam putávit, Lucas vero per Nathan : alter regálem, alter sacerdotálem Christi famíliam vidétur osténdere. Quod non ita accípere debémus, quod álterum áltero vérius, sed alter álteri pari fide et veritáte concórdet. Fuit enim vere et secúndum carnem regális et sacerdotális famíliæ : rex ex régibus, sacérdos ex sacerdótibus, licet oráculum non de carnálibus, sed de cœléstibus exprimátur ; quóniam et rex in Dei virtúte lætátur, cui judícium a Patre rege defértur et sacérdos est in ætérnum, secúndum quod scriptum est : Tu es sa-

cérdos in ætérnum secúndum órdinem Melchísedech. Bene ígitur utérque ténuit fidem, ut Matthæus per reges ductam oríginem comprobáret, et Lucas per sacerdótes a Deo transmíssam in Christum sériem géneris deducéndo, sanctiórem ipsam oríginem declaráret.

EAD. DIE X DECEMBR.

TRANSLATIONIS ALMÆ DOMUS LAURETANÆ.

Duplex majus.

Pro Statu Ecclesiastico et alibi.

AD VESPERAS.

Ant. de Laudib., p. ccxxvij.

Psalm. Dixit Dóminus, *cum reliq. ut in Festis B. M. V.*, p. cxxvij.

CAPITULUM. *Eccli.* 24.

In ómnibus réquiem quæsívi, et in hæreditáte Dómini morábor. Tunc præcépit, et dixit mihi Creátor ómnium: et qui creávit me, requiévit in tabernáculo meo.

Hymn., Ave maris stella, *ut in Festis B. M. V.*, p. cxxix.

℣. Hæc est domus Dómini fírmiter ædificáta. ℟. Bene fundáta est supra firmam petram.

Ad Magnif. Ant. t. 2. Sanctificávit Dóminus tabernáculum suum: quia hæc est domus Dei, in qua invocábitur nomen ejus, de quo scriptum est: Et erit nomen meum ibi, dicit Dóminus.

ORATIO.

Deus, qui beátæ Maríæ Vírginis domum per incarnáti Verbi mystérium misericórditer consecrásti, eámque in sinu Ecclésiæ tuæ mirabíliter collocásti: concéde; ut segregáti a tabernáculis peccatórum digni efficiámur habitatóres domus sanctæ tuæ. Per eúmdem Dóminum.

Fit Commem. Feriæ, non autem Octavæ Conceptionis.

AD MATUTINUM.

Invitat. Salvatórem mundi in domo Vírginis de Spíritu sancto concéptum, * Veníte adorémus.

Psalm. Veníte, exultémus, p. 2.

HYMNUS.

Cœlestis Urbs Jerúsalem,
Beáta pacis vísio,
Quæ celsa de vivéntibus
Saxis ad astra tólleris,
Sponsæque ritu cíngeris
Mille Angelórum míllibus.

O sorte nupta próspera,
Dotáta Patris glória,
Respérsa Sponsi grátia,
Regína formosíssima,
Christo jugáta Príncipi,
Cœli corúsca cívitas.

Hic margarítis émicant,
Paténtque cunctis óstia:
Virtúte namque prævia
Mortális illuc dúcitur,
Amóre Christi pércitus
Torménta quisquis sústinet.

Scalpri salúbris íctibus.
Et tunsióne plúrima,
Fabri políta málleo
Hanc saxa molem cónstruunt,
Aptísque juncta néxibus
Locántur in fastígio.

Decus Parénti débitum
Sit usquequáque Altíssimo,

Natóque Patris único
Et ínclyto Paráclito,
Cui laus, potéstas, glória
Ætérna sit per sæcula.
Amen.

IN I NOCTURNO.

Ant. Eleváta est magnificéntia tua super cœlos.

Psalmi ut in Festis B. M. V., p. cxxx.

Ant. In sole pósuit tabernáculum suum, et ipse tamquam sponsus procédens de thálamo suo.

Ant. Quis ascéndet in montem Dómini? aut quis stabit in loco sancto ejus? ínnocens mánibus, et mundo corde.

℣. Domum tuam Dómine decet sanctitúdo. ℟. In longitúdinem diérum.

De libro tértio Regum.

LECTIO I. *Cap.* 8.

STETIT autem Sálomon ante altáre Dómini in conspéctu ecclésiæ Israel, et expándit manus suas in cœlum, et ait : Ergone putándum est quod vere Deus hábitet super terram? Si enim cœlum, et cœli cœlórum te cápere non possunt, quanto magis domus hæc, quam ædificávi? Sed réspice ad oratiónem servi tui, et ad preces ejus, Dómine Deus meus : audi hymnum et oratiónem, quam servus tuus orat coram te hódie : ut sint óculi tui apérti super domum hanc nocte ac die : super domum, de qua dixísti : Erit nomen meum ibi : ut exáudias deprecatiónem servi tui, et pópuli tui Israel, quodcúmque oráverint in loco isto ; et exáudies in loco habitáculi tui in cœlo, et cum exaudíeris, propítius eris.

℟. Vidi speciósam sicut colúmbam, ascendéntem désuper rivos aquárum : cujus inæstimábilis odor erat nimis in vestiméntis ejus : * Et sicut dies verni circúmdabant eam flores rosárum, et lília convállium. ℣. Quæ est ista, quæ ascéndit per desértum sicut vírgula fumi, ex aromátibus myrrhæ et thuris. Et sicut dies verni.

LECTIO II.

SI fúgerit pópulus tuus Israel inimícos suos (quia peccatúrus est tibi) et agéntes pœniténtiam, et confiténtes nómini tuo vénerint, et oráverint, et deprecáti te fúerint in domo hac : exáudi in cœlo, et dimítte peccátum pópuli tui Israel, et redúces eos in terram, quam dedísti pátribus eórum. Si clausum fúerit cœlum, et non plúerit propter peccáta eórum, et orántes in loco isto, pœniténtiam égerint nómini tuo, et a peccátis suis convérsi fúerint propter afflictiónem suam : exáudi eos in cœlo, et dimítte peccáta servórum tuórum, et pópuli tui Israel : et osténde eis viam bonam, per quam ámbulent, et da plúviam super terram tuam, quam dedísti pópulo tuo in possessiónem.

℟. Quæ est sta, quæ ascéndit sicut auróra consúrgens, pulchra ut luna, elécta ut sol, * Terríbilis ut castrórum ácies ordináta. ℣. Fília Sion tota formósa, et suávis es, pulchra ut luna, elécta ut sol. Terríbilis.

LECTIO III.

Si quis cognóverit plagam cordis sui, et expánderit manus suas in domo hac, tu exáudies in cœlo in loco habitatiónis tuæ, et repropitiáberis, et fácies ut des unicuique secúndum omnes vias suas, sicut víderis cor ejus (quia tu nosti solus cor ómnium filiórum hóminum) ut tímeant te cunctis diébus, quibus vivunt super fáciem terræ, quam dedísti pátribus nostris. Insuper et alienígena, qui non est de pópulo tuo Israel, cum vénerit de terra longínqua propter nomen tuum (audiétur enim nomen tuum magnum, et manus tua fortis, et bráchium tuum exténtum ubíque) cum vénerit ergo, et oráverit in hoc loco, tu exáudies in cœlo, in firmaménto habitáculi tui, et fácies ómnia pro quibus invocáverit te alienígena: ut discant univérsi pópuli terrárum nomen tuum timére, sicut pópulus Israel, et probent quia nomen tuum invocátum est super domum hanc.

℟. Quæ est ista, quæ procéssit sicut sol, et formósa tamquam Jerúsalem? * Vidérunt eam fíliæ Sion, et beátam dixérunt, et regínæ laudavérunt eam. ℣. Et sicut dies verni circúmdabant eam flores rosárum, et lília convállium. Vidérunt. Glória Patri. Vidérunt.

IN II NOCTURNO.

Ant. Diffúsa est grátia in lábiis tuis, proptérea benedíxit te Deus in ætérnum, et in sæculum sæculi.

Ant. Sanctificávit tabernáculum suum Altíssimus.

Ant. Homo natus est in ea, et ipse fundávit eam Altíssimus.

℣. Dómine diléxi decórem domus tuæ. ℟. Et locum habitatiónis glóriæ tuæ.

Sermo sancti Bernárdi Abbátis.

LECTIO IV.

Sermone 52 *de divers.*

Sapientia, quæ Dei erat, et Deus erat, de sinu Patris ad nos véniens ædificávit sibi domum, ipsam scílicet Matrem suam Vírginem Maríam, in qua septem colúmnas excídit. Quid est in ea septem colúmnas excídere, nisi ipsam dignum sibi habitáculum fide et opéribus præparáre? Nimírum ternárius númerus ad fidem propter sanctam Trinitátem, quaternárius pértinet ad mores propter quátuor principáles virtútes. Quod autem in beáta María sancta Trínitas fúerit, fúerit dico per præséntiam majestátis, ubi solus Fílius erat per susceptiónem humanitátis, testátur

Núntius cœléstis, qui ei arcána mystéria réserans, ait: Ave grátia plena, Dóminus tecum; et post pauca : Spíritus sanctus supervéniet in te, et virtus Altíssimi obumbrábit tibi. Ecce habes Dóminum, habes virtútem Altíssimi, habes Spíritum sanctum, habes Patrem, Fílium, et Spíritum sanctum.

℟. O quam metuéndus est locus iste ! * Vere non est hic áliud, nisi domus Dei, et porta cœli. ℣. Hæc est domus Dómini fírmiter ædificáta, bene fundáta est supra firmam petram. Vere non est.

LECTIO V.

Utrum autem et quátuor principáles virtútes, tamquam quátuor colúmnas posséderit, inquisitióne dignum vidétur. Primum ergo videámus, an fortitúdinem habúerit, quæ nimírum virtus quómodo illi abésse pótuit, quæ abjéctis sæculáribus pompis, spretísque voluptátibus carnis, soli Deo in virginitáte vívere propósuit ? Ni fallor, hæc Virgo est, quæ apud Salomónem légitur : Mulíerem fortem quis invéniet ? procul, et de últimis fínibus prétium ejus. Porro, quod témperans, et justa fúerit, ex Angeli collocutióne, et sui ipsíus responsióne, luce clárius comprobámus. Salutáta quippe tam venerabíliter ab Angelo : Ave grátia plena, Dóminus tecum, non se éxtulit, quasi quæ ex singulári grátiæ privilégio benediceréur, sed síluit, et qualis esset insólita hæc salutátio secum cogitávit. Qua in re, quid, nisi témperans fuit ? at vero, cum de cœléstibus mystériis ab eódem Angelo doceréur, diligénter quæsívit, quómodo concíperet, et páreret, quæ virum útique non cognósceret; et in hoc sine dúbio prudens éxtitit.

℟. Fundáta est domus Dómini supra vérticem móntium, et exaltáta est super omnes colles, * Et vénient ad eam omnes Gentes, et dicent: Glória tibi Dómine. ℣. Veniéntes autem vénient cum exultatióne, portántes manípulos suos. Et vénient.

LECTIO VI.

Justitiæ autem præ se fert insígne ubi se ancíllam Dómini confitétur, nam quod justórum sit conféssio, testátur qui ait : Verúmtamen justi confitebúntur nómini tuo. Fuit ígitur beáta Virgo María fortis in propósito, témperans in siléntio, prudens in interrogatióne, justa in confessióne. His ítaque quátuor morum colúmnis, et tribus fidei prædíctis extrúxit in ea sibi domum Sapiéntia cœléstis, quæ ádeo mentem ejus replévit, ut de plenitúdine mentis fœcundarétur et caro. Ipsíus autem Vírginis natális domus divínis mystériis consecráta, Angelórum ministério ab infidélium potestáte, in Dalmá-

tiam prius, deínde in Agrum Lauretánum Picénæ Provínciæ transláta fuit, sedénte sancto Cœlestíno Quinto : eamdémque ipsam esse, in qua Verbum caro factum est, et habitávit in nobis, tum Pontifíciis diplomátibus, et celebérrima totíus orbis veneratióne, tum contínua miraculórum virtúte, et cœléstium beneficiórum grátia comprobátur. Quibus permótus Innocéntius Duodécimus, quo fervéntius erga Matris amantíssimæ cultum fidélium memória excitarétur, ejúsdem sanctæ Domus Translatiónem anniversária solemnitáte in tota Picéni Província venerátam, Missa étiam et Offício proprio celebrári præcépit.

℟. Domus mea domus oratiónis vocábitur, dicit Dóminus : in ea omnis qui petit, áccipit; et qui quærit, invenit : * Et pulsánti aperiétur. ℣. Pétite, et accipiétis : quærite, et inveniétis. Et. Glória Patri. Et.

IN III NOCTURNO.

Ant. Tollite hóstias, et introíte in átria ejus, adoráte Dóminum in aula sancta ejus.

Ant. Vidérunt omnes pópuli glóriam ejus.

Ant. Cantáte Dómino cánticum novum, quia mirabília fecit Dóminus, allelúia.

℣. Domum tuam Dómine decet sanctitúdo. ℟. In longitúdinem diérum.

Léctio sancti Evangélii secúndum Lucam.

LECTIO VII. *Cap.* 1.

In illo témpore : Missus est Angelus Gábriel a Deo in civitátem Galilææ, cui nomen Názareth, ad Vírginem desponsátam viro cui nomen erat Joseph, de domo David, et nomen Vírginis María. Et réliqua.

Homilía sancti Bernárdi Abbátis.

Ex Hom. 1 super Missus est.

Quæ hæc est Virgo tam venerábilis ut salutétur ab Angelo; tam húmilis, ut desponsáta sit fabro? Pulchra permíxtio virginitátis, et humilitátis, nec mediócriter placet Deo illa ánima, in qua et humílitas comméndat virginitátem, et virgínitas exórnat humilitátem : sed quanta putas veneratióne digna est, in qua humilitátem exáltat fœcúnditas, et partus cónsecrat virginitátem? Audis vírginem, audis húmilem? laudábilis virtus virgínitas, sed magis necessária humílitas : illa consúlitur, ista præcípitur.

℟. Diffúsa est grátia in lábiis tuis : * Proptérea benedíxit te Deus in ætérnum. ℣. Myrrha, et gutta, et cásia a vestiméntis tuis, a dómibus ebúrneis, ex quibus te delectavérunt fíliæ regum in honóre tuo. Proptérea benedíxit.

Ex Hom. 2 super eodem loco.
LECTIO VIII.

MISSUS est, inquit, Angelus ad Vírginem, vírginem carne, vírginem mente, vírginem professióne, vírginem dénique, qualem descríbit Apóstolus, mente et córpore sanctam, nec nóviter, nec fortúito invéntam, sed a sæculo eléctam, ab Altíssimo præcógnitam, et sibi præparátam, ab Angelis servátam, a Pátribus præfigurátam, a Prophétis promíssam, ut pauca loquar de plúribus, quam sibi áliam prædixísse Deus vidétur, quando ad serpéntem ait: Inimicítias ponam inter te, et mulíerem? Etsi adhuc dúbitas, an de María díxerit, audi quod séquitur: Ipsa cónteret caput tuum: cui hæc serváta victória est, nisi Maríæ?

℟. Beáta es Virgo María, Dei Génitrix, quæ credidísti Dómino perfécta sunt in te, quæ dicta sunt tibi: Ecce exaltáta es super choros Angelórum: * Intercéde pro nobis ad Dóminum Deum nostrum. ℣. Ave María, grátia plena: Dóminus tecum. Intercéde. Glória Patri. Intercéde.

Ex Hom. 3 super eodem loco.
LECTIO IX.

ET ingréssus Angelus ad eam dixit: Ave grátia plena, Dóminus tecum. Quo ingréssus ad eam? Puto in sacrárium púdici cubículi, ubi illa fortássis clauso super se óstio orábat Patrem in abscóndito. Solent Angeli adstáre orántibus, et delectári in his, quos vident leváre puras manus in oratióne. Holocáustum sanctæ devotiónis gaudent se offérre Deo in odórem suavitátis. Maríæ autem oratiónes quantum placúerint in conspéctu Altíssimi, Angelus indicávit, qui ingréssus ad eam tam reveréntér salutávit.

Te Deum laudámus, *p.* 16.

AD LAUDES
ET PER HORAS.

Ant. Domum tuam Dómine * decet sanctitúdo in longitúdinem diérum.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliquis de Dominica*, p. 17.

Ant. Domus mea * domus oratiónis vocábitur: in ea omnis qui petit, áccipit; et qui quærit, ínvenit: et pulsánti aperiétur.

Ant. Propter domum Dómini * Dei nostri, quæsívi bona tibi.

Ant. Dómine Deus exaltásti super terram habitatiónem meam.

Ant. Domum majestátis meæ, * et locum pedum meórum glorificábo.

CAPITULUM. *Eccli.* 24.

IN ómnibus réquiem quæsívi, et in hæreditáte Dómini morábor. Tunc præcépit, et dixit mihi Creátor ómnium: et qui creávit me, requiévit in tabernáculo meo.

HYMNUS.

Alto ex Olympi vértice
Summi Paréntis Fílius,
Ceu monte deséctus lapis
Terras in imas décidens,
Domus supérnæ, et ínfimæ,
Utrúmque junxit ángulum.

Sed illa sedes Cœlitum
Semper resúltat láudibus,
Deúmque Trinum, et Unicum
Jugi canóre prædicat:
Illi canéntes júngimur
Almæ Siónis æmuli.

Hæc templa, Rex cœléstium,
Imple benígno lúmine:
Huc o rogátus ádveni,
Plebísque vota súscipe,
Et nostra corda júgiter
Perfúnde cœli grátia.

Hic ímpetrent fidélium
Voces precésque súpplicum
Domus beátæ múnera,
Partísque donis gáudeant;
Donec solúti córpore
Sedes beátas ímpleant.

Decus Parénti débitum
Sit usquequáque altíssimo,
Natóque Patris único,
Et ínclyto Paráclito,
Cui laus, potéstas, glória
Ætérna sit per sæcula.
Amen.

℣. Introíbimus in tabernáculum ejus. ℟. Adorábimus in loco, ubi stetérunt pedes ejus.

Ad Bened. Ant. Ecce tabernáculum Dei cum homínibus, et habitábit cum eis, et ipsi pópulus ejus erunt, et ipse Deus cum eis erit eórum Deus.

ORATIO.

Deus, qui beátæ Maríæ Vírginis domum per incarnáti Verbi mystérium misericórditer consecrásti, eámque in sinu Ecclésiæ tuæ mirabíliter collocásti: concéde; ut segregáti a tabernáculis peccatórum, digni efficiámur habitatóres Domus sanctæ tuæ. Per eúmdem Dóminum nostrum.

Et fit Commemoratio Feriæ.

AD PRIMAM.

In Responsorio brevi dicitur ℣. Qui natus es de María Vírgine.

AD TERTIAM.

Ant. Domus mea.

Capit. In ómnibus réquiem quæsívi, *ut supra ad Laudes.*

℟. *br.* Hic domus Dei est, * Et porta cœli. Hic Domus. ℣. Et vocábitur áula Dei. Et porta. Glória Patri. Hic domus.

℣. Dómine diléxi decórem domus tuæ. ℟. Et locum habitatiónis glóriæ tuæ.

AD SEXTAM.

Ant. Propter domum Dómini.

CAPITULUM. *Eccli. 24. b*

Et sic in Sion firmáta sum, et in civitáte sanctificáta simíliter requiévi, et in Jerúsalem potéstas mea. Et radicávi in pópulo honorificáto et in parte Dei mei hæréditas illíus, et in plenitúdine sanctórum deténtio mea.

℟. *br.* Dómine, * Diléxi decórem domus tuæ. Dómine. ℣. Et locum habitatiónis gló-

riæ tuæ. Diléxi. Glória Patri. Dómine.

℣. Domum tuam Dómine decet sanctitúdo. ℟. In longitúdinem diérum.

AD NONAM.

Ant. Domum majestátis meæ.

CAPITULUM. *Eccli. 24. b*

In platéis sicut cinnamómum et bálsamum aromatízans odórem dedi : quasi myrrha elécta dedi suavitátem odóris.

℟. *br.* Domum tuam Dómine * Decet sanctitúdo. Domum. ℣. In longitúdinem diérum. Decet sanctitúdo. Glória Patri. Domum.

℣. Hic domus Dei est, et porta cœli. ℟. Et vocábitur aula Dei.

In secundis Vesperis, omnia ut in primis, præter Antiphonam ad Magnificat.

Ad Magnif. Ant. O quam metuéndus est locus iste! Vere non est hic áliud nisi domus Dei, et porta cœli.

Oratio ut supra, et Commem. Feriæ.

DIE XII DECEMBRIS.

QUINTA DIE INFRA OCT.

Semiduplex.

Omnia ut in Festo.

IN I NOCTURNO.

Lect. de Script. occurr.

IN II NOCTURNO.

Sermo S. Bernárdi Abbátis.

LECTIO IV.

De duodecim prærogativis B. M. V.

Mulier, inquit, amícta sole. Plane amícta lúmine tamquam vestiménto. Non pércipit forte carnális : nimírum spirituále est : stultítia illi vidétur. Non sic videbátur Apóstolo qui dicébat: Induímini Dóminum Jesum Christum. Quam familiáris ei facta es Dómina! Quam próxima, immo quam íntima fíeri meruísti, quantam invenísti grátiam apud eum! In te manet, et tu in eo: et vestis eum, et vestíris ab eo. Vestis eum substántia carnis, et vestit ille te glória suæ majestátis. Vestis solem nube, sole ipsa vestíris. Novum enim fecit Dóminus super terram, ut múlier circúmdaret virum, nec álium quam Christum, de quo dícitur : Ecce vir, Oriens nomen ejus. Novum quoque fecit in cœlo, ut múlier sole apparéret amícta. Dénique et coronávit eum, et vicíssim ab eo méruit coronári.

LECTIO V.

In cápite, inquit, ejus coróna stellárum duódecim. Dignum plane stellis coronári caput, quod et ipsis longe clárius micans, ornet eas pótius quam ornétur ab eis. Quidni corónent sídera quam sol vestit? Sicut dies verni, ait, circúmdabant eam flores rosárum, et lília convállium. Nimírum læva sponsi sub cápite ejus, et jam déxtera illíus amplexátur eam. Quis illas æstimet gemmas, quis stellas nóminet, quibus Maríæ ré-

gium diadéma compáctum est? Supra hóminem est corónæ hujus ratiónem expónere, indicáre compositiónem. Mihi sane singuláris rútilat fulgor, primo quidem in Maríæ generatióne, secúndo in Angélica salutatióne, tértio in Spíritus superventióne, quarto in Fílii Dei inenarrábili Conceptióne.

LECTIO VI.

QUID ergo sidéreum micat in generatióne Maríæ? Plane quod ex régibus orta; quod ex sémine Abrahæ; quod generósa ex stirpe David. Si id parum vidétur, adde quod generatióni illi, ob singuláre privilégium sanctitátis, divínitus nóscitur esse concéssa; quod longe ante eísdem Pátribus cœlitus repromíssa; quod mysticis præsignáta miráculis; quod oráculis prænuntiáta prophéticis. Hanc enim sacerdotális virga, dum sine radíce flóruit; hanc Gedeónis vellus, dum in médio siccæ áreæ máduit; hanc in Ezechiélis visióne orientális porta, quæ nulli umquam pátuit, præsignábat. Hanc dénique præ céteris Isaías nunc vírginis de radíce Jesse oritúram prænuntiábat; nunc evidéntius vírginem paritúram. Mérito signum hoc magnum in cœlo apparuísse scríbitur, quod tanto ante de cœlo nóscitur fuísse promíssum.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 1.

LIBER generatiónis Jesu Christi fílii David, fílii Abraham. Abraham génuit Isaac, Isaac autem génuit Jacob. Et réliqua.

Homilía sancti Joánnis Chrysóstomi.

Homil. 2 *in Matth. post init.*

AUDITU quidem mirábile est, quod ineffábilis Deus, et qui nec sermónibus explicári potest, nec cogitatiónibus comprehéndi, Patríque per ómnia coæquális, per Vírginis ad nos venit úterum, et fíeri ex muliére dignátus est, et habére progenitóres David, et Abraham: et quid dico David et Abraham? étiam illas, quod magis stupéndum est, féminas, quas paulo ante memorávi. Hæc ígitur áudiens mente consúrge, nihílque húmile suspicéris, sed pótius propter hoc ipsum máxime miráre, quia cum verus, et diléctus fílius sit sempitérni Dei, étiam fílius David esse dignátus est, modo ut te fílium fáceret Dei: servum patrem habére dignátus est, ut tibi servo Patrem fáceret ipsum Deum.

LECTIO VIII.

VIDES ab ipso statim princípio, quam læta sint hæc núntia. Quod si ámbigis de his quæ ad tuum spectant honórem, ab iis quæ illíus sunt, étiam tua disce crédere.

Quantum enim cónsequi potest humána rátio, multo est difficílius Deum hóminem fíeri, quam hóminem Dei fílium consecrári. Cum ergo audíeris quia Fílius Dei fílius sit et David, et Abrahæ, dubitáre jam désine, quod et tu qui fílius es Adæ, futúrus sis fílius Dei. Non enim semetípsum ita humiliásset, nisi nos esset exaltatúrus. Natus est enim secúndum carnem, ut tu nascerére spíritu: natus est ex mulíere, ut tu desíneres fílius esse mulíeris.

LECTIO IX.

PROPTEREA duplex facta generátio est, hæc scílicet nostræ símilis, illa nostram eminénter excédens. Quod enim natus ex fémina est, et nobis cómpetit: quod vero non ex sánguine, neque ex voluntáte carnis, aut viri, sed ex Spíritu sancto, áliam nobis subliniórem, futurámque, et spíritu consequéndam generatiónem promíttit. Sed ália quoque ómnia ex símili diversitáte constábunt. Nam et baptísma profécto tale suscépit, quod habéret quidem áliquid véteris, habéret et novi. Quod enim baptizátus est a Prophéta, expréssit vetus: quod autem descéndit Spíritus, adumbrávit novum.

EAD. DIE XII DECEMB. S. MELCHIADIS, PAP. MART.

Duplex.

Pro clero Urbis, et alibi.

Oratio, Infirmitátem, *p.* xx.

IN I NOCTURNO.

Lect. de Script. occurr.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

MELCHIADES Afer post Eusébium Románam ténuit Ecclésiam. Qui cum adhuc Présbyter esset, misit Diáconos cum lítteris Maxéntii Imperatóris, et lítteris Præfécti Prætórii ad Urbis Præféctum, ut ea loca recíperet, quæ fúerant Christiánis témpore persecutiónis, abláta. Réddita autem Ecclésiis pace, Constantínum Augústum adivére Donatístæ, ut in eórum contra Cæciliánum Carthaginénsem Epíscopum causa júdices daret. Quibus Constantínus respóndit: Petístis a me in sæculo judícium, cum ego ipse Christi judícium expéctem. Attamen dati sunt júdices Epíscopi tres, missíque Romam ad Melchíadem Pontíficem, ut ibi pro fratrum concórdia, et unitáte Synodus cogerétur.

LECTIO V.

IN Urbem ítaque hi tres profécti convenérunt cum áliis quíndecim Epíscopis, ipsóque Melchíade in domum Faustæ in Lateránis, ubi, causa discússa, Cæciliánus ómnium Episcopórum senténtiis innocens est pronuntiátus, et ejúsdem Melchíadis decréto judícium est clausum. Ut autem Donatístæ Cathólicæ uniréntur Ecclésiæ, Melchíades (prout scribit sanctus Augustínus)

tamquam vir óptimus, fílius Christiánæ pacis, et pater Christiánæ plebis ádmodum laborávit, obláta étiam conditióne, ut quibuscúmque in locis duo essent contrariárum factiónum Epíscopi, is confirmarétur, qui prior fuísset ordinátus, et álteri plebs ália regénda providerétur.

LECTIO VI.

SANXIT, ne ulla ratióne die Domínico, aut quinta féria, quis fidélium jejunáret, quia eos dies quasi sacro jejúnio deputátos Pagáni celebrábant. Item státuit, ut oblatiónes consecrátæ per Epíscopum, quæ dicebántur Ferméntum, per Ecclésias dirigeréntur, ne Presbyteri in suis Títulis una cum suis plébibus celebrántes, se ab Epíscopi communióne separátos judicárent. Qui cum in persecutióne Maximiáni multa passus esset, tandem sub Constantíno quiévit in Dómino quarto Idus Decémbris, sepultúsque est in cœmetério Callísti via Appia. Una Ordinatióne creávit Presbytéros sex, Diáconos quinque, Epíscopos per divérsa loca úndecim.

IN III NOCTURNO.

Homilia super Evangel. Si quis venit, *de Communi, primo loco,* p. xxviij.

℟. VIII. Dómine præveními sti, *p.* xxix.

In Laudibus, Commemoratio Octavæ, p. ccxv, *et Feriæ.*

DIE XIV DECEMBRIS.

SEPTIMA DIE INFRA OCT. IMMAC. CONCEPTIONIS.

Semiduplex.

Omnia ut in Festo.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente.

IN II NOCTURNO.

Sermo sancti Joánnis Damascéni.

LECTIO IV.

Serm. 2 *in Nativ. B. M. V.*

CUM homo per imménsam Dei bonitátem in rerum natúram edéndus esset, in primis cœlum exténditur, substérnitur terra, suis mare términis cláuditur, cetéraque ómnia, quibus útraque compléndа essent, in univérsi ornátu una prodúcta sunt. Tum postrémum homo, régio cultu in paradíso velut in virtútis schola pónitur, ac nisi violásset præcéptum, a vitáli illo loco numquam exulásset: cumque expers induménti esset, nisi divínis consíliis obstitísset, haudquáquam in multis variísque affectiónibus obnóxiam mutatiónem cecidísset, ut Dei monárchæ loco plura númina cóleret. Cunctis ítaque, ut verbo expédiam, interitióni déditis, miseránte Deo, ne quem suis ipse mánibus formásset, in níhilum céderet, penitúsque abolerétur, cœlum áliud novum, terrámque ac mare fábricat, in quibus propensióri consílio humánum genus reformatúrus, ipse ca-

perétur, qui capi nusquam potest. Isthæc porro est beáta multiplicitérque celebránda Virgo.

LECTIO V.

O REM miram! Cœlum quidem est, cum velut ex penitíssimis virginitátis thesáuris Solem justítiæ próferat: terra vero, ceu quæ ex intemerátis lumbis vitæ spicam edat: mare tandem, útpote quæ ex úteri sui sinu spiritálem margarítam prodit. Nunc ítaque nova ejus, qui capi nequit, creatúra elúxit: universórum Regis regális aula paráta est; ejus qui incomprehensíbilis est, ratióne utensdiversórium instrúctum. Quam mundus iste magníficus est! Quam stupénda creátio, quæ virtútum arbóribus venustátem habet, castitátis odóre fragrat, visibílium splendóribus claret, cunctísque bonis áliis nulla penúria frúitur: digna dénique prorsus est, in qua Deus ad hómines véniens inhábitet! Quinímo, inquit, mundus antérior quam máxime est admirábilis: tunc enim, cum creáta sunt sídera, laudavérunt me voce magna Angeli mei, et prædicavérunt: Nihil vero sic Deo decens gratúmque fuit, uti sancta, omnibúsque modis miránda Virgo.

LECTIO VI.

O INDULGENTIÆ demissiónem! Qui exímie bonus est, próprii figménti proles audíre non rénuit, amóre captus illíus, quæ creátis ómnibus speciósior est; illam ampléxus, quæ cœléstibus virtútibus dignitáte præit. De hac ítaque summe admirábilis Zacharías ait: Gaude et lætáre, fília Sion, quia ecce vénio, et habitábo in médio tui, dicit Dóminus. Sed et beatíssimus Joel de eádem, ut quidem exístimo, ita propémodum nóscitur clamáre Confíde terra, gaude et lætáre, quia magnificávit Dóminus ut fáceret tibi. Terra namque est, in qua sacratíssimus Móyses umbráticæ legis calceaméntum sólvere ob grátiæ commendatiónem jussus est. Terra est, in qua ille carne fundátus a spíritu cánitur, qui fundat terram super stabilitátem suam. Terra est, in qua nulla peccáti enáta spina; secus vero per cujus germen illud pótius evúlsum est. Terra est, non uti prior maledícta, ac cujus fructus spinis ac tríbulis horréscant: sed super quam benedíctio Dómini fuit, et cujus fructus ventris benedíctus, ut sacro dictum est oráculo.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 1.

LIBER generatiónis Jesu Christi fílii David, fílii Abraham. Abraham génuit Isaac, Isaac autem génuit Jacob. Et réliqua.

De Homilía sancti Joánnis Chrysóstomi.

Unde supra paulo post.

Cujus vero rei grátia librum ipsum generatiónis Christi vocat, ubi non sola útique generátio, sed tota prorsus ipsíus mystérii dispensátio continétur? Quia totíus scílicet dispensatiónis caput, radix atque princípium ómnium nobis in hoc consístit bonórum. Ut enim Móyses librum cœli appellávit, ac terræ, cum certe non de cœlo solum terráque loquerétur, sed de cunctis quæ inter ista subsístunt; ita étiam Evangelísta ab ipso ómnium fonte et cápite bonórum librum vocávit.

Lectio viii.

Qua vero de causa non eum ante fílium Abrahæ, et póstea fílium David nuncupávit? Non, sicut opinántur áliqui, ab inferióribus volens ad superióra conscéndere. Céterum fecísset, quod fecit et Lucas; nunc autem e contrário facit. Cur ergo commemorávit priórem David? Quia ipse procul dúbio in ómnium versabátur ore, ob insígne honóris, et glóriæ, ob ipsíus quoque témporis spátia junctióra. Etsi enim utríque promíserat Deus, sed tamen illud quasi antíquum reticebátur, hoc vero, quasi novum, et recens, ab ómnibus celebrabátur.

Lectio ix.

Ipsi namque Judæi dicunt: Nonne ex sémine David, et Béthleem castéllo, unde erat David, venit Christus? Nemo ígitur illum fílium Abrahæ; sed omnes fílium David nominábant; qui étiam honorabilióres quosque de sanctitáte Reges, qui post David fuísse referúntur, ab illo omnes vocábant. Nec ipsi solum, verum étiam Deus: Nam et Ezéchiel, et álii Prophétæ dicunt, David surrectúrum esse eis, atque ventúrum: non de illo útique mórtuo jam loquéntes, sed de iis, qui illíus virtútem erant imitatúri. Proptérea ígitur a notióre ínterim, et celebratióre persóna sumit exórdium: et tum demum ad antiquiórem recúrrit paréntem.

DIE XV DECEMBRIS.

Octava Immacul. Conceptionis Beatæ Mariæ Virginis.

Duplex.

Omnia ut in Festo, præter sequentia.

IN I NOCTURNO.

Lect. de Scriptura, verum occurrente Feria IV *Quatuor Temporum,* Ego sapiéntia, *ut in Festis B. M. V. per Annum,* p. cxxxj.

IN II NOCTURNO.

Sermo S. Bernárdi Abbátis.

Lectio iv.

Homilia 2 *super Missus est.*

Lætare, pater Adam, sed magis tu, o Eva mater, exúlta, qui sicut ómnium paréntes, ita ómnium fuístis peremptóres; et quod infelícius est, prius peremptóres, quam

paréntes. Ambo, inquam, consolámini super fília, et tali fília : sed illa ámplius, de qua malum ortum est prius, cujus oppróbrium in omnes pertransívit mulíeres. Instat namque tempus, quo jam tollátur oppróbrium, nec hábeat vir quid causétur advérsus féminam ; qui útique, dum se imprudénter excusáre conarétur, crudéliter illam accusáre non cunctátus est, dicens : Múlier, quam dedísti mihi, dedit mihi de ligno, et comédi. Proptérea curre, Eva, ad Maríam ; curre mater ad fíliam ; fília pro matre respóndeat : ipsa matris oppróbrium áuferat ; ipsa patri pro matre satisfáciat : quia ecce si vir cécidit per féminam, jam non erígitur nisi per féminam.

LECTIO V.

Quid dicébas, o Adam ? Múlier, quam dedísti mihi, dedit mihi de ligno, et comédi. Verba malítiæ sunt hæc, quibus magis áugeas quam déleas culpam. Verúmtamen Sapiéntia vicit malítiam, cum occasiónem véniæ, quam a te Deus interrogándo elícere tentávit, sed non pótuit, in thesáuro indeficiéntis suæ pietátis invénitr. Rédditur nempe fémina pro fémina, prudens pro fátua, húmilis pro supérba ; quæ pro ligno mortis gustum tibi pórrigat vitæ, et pro venenóso cibo illo amaritúdinis, dulcédinem páriat fructus ætérni. Muta ergo iníquæ excusatiónis verbum in vocem gratiárum actiónis, et dic: Dómine, múlier, quam dedísti mihi, dedit mihi de ligno vitæ, et comédi ; et dulce factum est super mel ori meo, quia in ipso vivificásti me. Ecce enim ad hoc missus est Angelus ad Vírginem. O féminam singuláriter venerándam, super ómnes féminas admirábilem, paréntum reparatrícem, posterórum vivificatrícem !

LECTIO VI.

Quam tibi áliam prædixísse Deus vidétur, quando ad serpéntem ait : Inimicítias ponam inter te et mulíerem ? Et si adhuc dúbitas, quod de María díxerit, audi quod séquitur : Ipsa cónteret caput tuum. Cui hæc serváta victória est, nisi Maríæ ? Ipsa proculdúbio caput contrívit venenátum, quæ omnímodam suggestiónem tam de carnis illécebra, quam de mentis supérbia dedúxit ad níhilum. Quam vero áliam Sálomon requirébat, cum dicébat : Mulíerem fortem quis invéniet ? Nóverat quippe vir sápiens hujus sexus infirmitátem, frágile corpus, lúbricam mentem. Quia tamen et Deum légerat promissísse, et ita vidébat congrúere, ut qui vícerat per féminam, vincerétur per ipsam, veheménter admírans aiébat : Mulíerem fortem quis invéniet ? Quod est dícere : Si ita de manu féminæ pendet

et nostra ómnium salus, et innocéntiæ restitútio, et de hoste victória : fortis omníno necésse est ut provideátur, quæ ad tantum opus possit esse idónea.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 1.

LIBER generatiónis Jesu Christi fílii David, fílii Abraham. Abraham génuit Isaac, Isaac autem génuit Jacob. Et réliqua.

De Homilía sancti Joánnis Chrysóstomi.

Unde supra paulo post.

DUO sunt, quæ páriunt quæstiónem. Unum, quæ causa sit, ut in generatiónum catálogo Virgo sileátur; álterum vero, qua ratióne Joseph memorétur, cui certe nihil cum Christi generatióne est commúne. Vidétur enim et unum abundáre, et álterum deésse. Quid ergo dicémus? quod útique primum illud necésse fúerit memorári, quemádmodum ex David Virgo descénderit. Unde hoc ítaque discémus? Audi ad Gábriel loquéntem Dóminum : Vade ad Vírginem desponsátam viro, cui nomen Joseph, ex domo et família David. Quid vis audíre manféstius, cum ex domo et família David illam Vírginem esse cognóscas?

LECTIO VIII.

NON erat mos apud Hebræos generatiónum catálogum per féminas téxere. Ut ergo et morem custodíret, neve in ipso statim princípio viderétur antíqua destrúere; et nobis Vírginem cértius indicáret; paréntes ejus réticens, atque majóres, de Joseph generatióne non tácuit. Sive enim hæc fecísset in Vírgine, novitátis non effugísset invídiam; sive Joseph reticuísset, non agnoscerémus, ex qua tribu Virgo subsísteret. Ut ergo et nos discernerémus, quæ esset María, vel unde, et consuetúdo legis permanéret immóbilis, generatiónum catálogum usque ad sponsum ejus perdúxit, ac de domo illum David esse monstrávit.

LECTIO IX.

HOC enim declaráto, illud quoque páriter osténdit, quod scílicet inde esset et Virgo; quia útique nequáquam justus iste paterétur uxórem sibi aliúnde quam unde lex præcipiébat, elígere. Póssumus vero áliam quoque et altiórem quidem proférre ratiónem, ob quam paréntes Vírginis prætermíssi sunt. Sed quæ ea est? Nóluit Evangelísta recénti adhuc témpore, novi illíus, admirandíque partus, Judæis esse maniféstum, quod Christus natus fuísset ex Vírgine. Neque próprius noster hic sermo est, sed a nobis de Patrum, atque insígnium virórum traditióne suscéptus.

DIE XVIII DECEMBRIS.
IN EXPECTAT. PARTUS BEATÆ MARIÆ VIRG.

Duplex majus.

Pro Statu Ecclesiastico, et alibi.

AD VESPERAS.

Ant. de Laudib. Psalmi ut in Festis B. M. V., p. cxxvij.

CAPITULUM. *Isaiæ* 11.

EGREDIETUR virga de radíce Jesse. Et flos de radíce ejus ascéndet, et requiéscet super eum Spíritus Dómini.

Hymn. Creátor alme, *p.* 155.

℣. Ave María, grátia plena. ℟. Dóminus tecum.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Spíritus sanctus in te descéndet María, ne tímeas : habébis in útero Fílium Dei, allelúia.

ORATIO.

DEUS, qui de beátæ Maríæ Vírginis útero, Verbum tuum, Angelo nuntiánte, carnem suscípere voluísti : præsta supplícibus tuis ; ut qui vere eam Genitrícem Dei crédimus, ejus apud te intercessiónibus adjuvémur. Per eúmdem Dóminum nostrum Jesum Christum.

Et fit Commemor. Adventus, Ant. O.

Ad Completorium, et alias Horas, in fine omnium Hymnorum dicitur :

Virtus, honor, laus, glória
Deo Patri cum Fílio,
Sancto simul Paráclito
In sæculórum sæcula.
Amen.

AD MATUTINUM.

Invitat. Ave María, grátia plena : * Dóminus tecum.

Psalm. Veníte, exultémus, *p.* 2.

Hymnus, Verbum supérnum, *p.* 156.

IN I NOCTURNO.

Ant. t. 3. Ecce Dóminus noster cum virtúte véniet, et illuminábit óculos servórum suórum, allelúia

Psalm. in I et II Noct. de Communi Virgin., p. lxxx.

Ant. t. 4. Roráte cœli désuper, et nubes pluant justum: aperiátur terra, et gérminet Salvatórem.

Ant. t. 1. Ecce nomen Dómini de longínquo : et cláritas ejus replet orbem terrárum.

℣. Ex Sion spécies decóris ejus. ℟. Deus noster maniféste véniet.

De Isaía Prophéta.

LECTIO I. *Cap.* 7. *b*

ET adjécit Dóminus lóqui ad Achaz, dicens : Pete tibi signum a Dómino Deo tuo in profúndum inférni, sive in excélsum supra. Et dixit Achaz: Non petam, et non tentábo Dóminum. Et dixit : Audíte ergo domus David : Numquid parum vobis est moléstos esse homínibus, quia molésti estis et Deo meo ? propter hoc dabit Dóminus ipse vobis signum. Ecce virgo concípiet, et páriet fílium, et vocábitur nomen ejus Emmánuel. Bútyrum et mel cómedet, ut sciat

reprobáre malum, et elígere bonum.

℟. Non auferétur sceptrum de Juda, et dux de fémore ejus, donec véniat qui mitténdus est : * Et ipse erit expectátio Géntium. ℣. Pulchrióres sunt óculi ejus vino, et dentes ejus lacte candidióres. Et ipse.

LECTIO II. *Cap.* 11.

Et egrediétur virga de radíce Jesse, et flos de radíce ejus ascéndet. Et requiéscet super eum Spíritus Dómini ; spíritus sapiéntiæ et intelléctus, spíritus consílii et fortitúdinis, spíritus sciéntiæ et pietátis : et replébit eum spíritus timóris Dómini. Non secúndum visiónem oculórum judicábit, neque secúndum audítum áurium árguet: sed judicábit in justítia páuperes, et árguet in æquitáte pro mansuétis terræ: et percútiet terram virga oris sui, et spíritu labiórum suórum interfíciet ímpium. Et erit justítia cíngulum lumbórum ejus : et fides cinctórium renum ejus.

℟. Oriétur stella ex Jacob, et consúrget homo de Israel, et confrínget omnes duces alienigenárum : * Et erit omnis terra posséssio ejus. ℣. De Jacob erit qui dominábitur, et perdet relíquias civitátis. Et erit.

LECTIO III. *Cap.* 35.

Lætabitur desérta et ínvia, et exultábit solitúdo, et florébit quasi lílium. Gérminans germinábit, et exultábit lætabúnda et laudans : glória Líbani data est ei : decor Carméli, et Saron : ipsi vidébunt glóriam Dómini, et decórem Dei nostri. Confortáte manus dissolútas , ét génua debília roboráte. Dícite pusillánimis : Confortámini, et nolíte timére ; ecce Deus vester ultiónem addúcet retributiónis : Deus ipse véniet, et salvábit vos. Tunc aperiéntur óculi cæcórum, et aures surdórum patébunt. Tunc sáliet sicut cervus claudus , et apérta erit lingua mutórum : quia scissæ sunt in desérto aquæ, et torréntes in solitúdine. Et quæ erat árida, erit in stagnum, et sítiens in fontes aquárum.

℟. Descéndet Dóminus sicut plúvia in vellus : oriétur in diébus ejus justítia, * Et abundántia pacis. ℣. Et adorábunt eum omnes reges : omnes Gentes sérvient ei. Et. Glória Patri. Et.

IN II NOCTURNO.

Ant. t. 2. De Sion exíbit lex, et verbum Dómini de Jerúsalem.

Ant. t. 5. Ecce Deus noster, expectávimus eum, et salvábit nos, allelúia.

Ant. t. 1. Dóminus véniet, occúrrite illi dicéntes: Magnum princípium ; et regni ejus non erit finis, Deus, Fortis, Dominátor, Princeps pacis, allelúia.

℣. Egrediétur virga de ra-

díce Jesse. ℟. Et flos de radíce ejus ascéndet.

Sermo S. Ildefónsi Archiepisc. Toletáni.

LECTIO IV.

Ex libro de virginitate B. Mariæ.

DOMINA mea, atque domi-nátrix mea, dóminans mihi, mater Dómini mei, ancílla Fílii tui, génitrix factóris mundi, te rogo, te oro, te quæso, ut hábeam spíritum Dómini tui, spiritúmque Fílii tui, necnon et spíritum Redemptóris mei, ut de te vera et digna sápiam, vera et digna loquar, vera et digna quæcúmque sunt, díligam. Tu enim es elécta a Deo, assúmpta a Deo, advocáta a Deo; próxima Deo, ádhærens Deo, conjúncta Deo; visitáta ab Angelo, salutáta ab Angelo, benedícta ab Angelo, beatificáta ab Angelo : turbáta in sermóne, attónita in cogitatióne, stupefácta in salutatióne, admiráta in dictórum annuntiatióne.

℟. Ecce virgo concípiet, et páriet fílium, dicit Dóminus: * Et vocabitur nomen ejus Admirábilis, Deus, Fortis. ℣. Super sólium David, et super regnum ejus sedébit in ætérnum. Et vocábitur.

LECTIO V.

INVENISSE te apud Deum grátiam audis, et ne tímeas, jubéris. Unde et tu fidúcia roboráris, cognitióne miraculórum instrúeris, ad novitátem inaudítæ glóriæ provéheris. De prole ab Angelo nuntiáta es; et post fœtum íntegra, et púdica manes. Certa vírginitas nobis propónitur, et nascitúrum ex te sanctum Dei Fílium, tibi ab Angelo evangelizátur : et quæ sit nascéntis Regis poténtia, mirabíliter intimátur. Quómodo fiat, quæris, de orígine intérrogas, de ratióne perscrutáris, de experiéntia requíris, de órdine sciscitáris. Audi inaudítum orácululm, consídera inusitátum opus, animadvérte incógnitum arcánum, atténde invísum factum: Spíritus sanctus supervéniet in te, et virtus Altíssimi obumbrábit tibi.

℟. Roráte cœli désuper, et nubes pluant justum : * Aperiátur terra, et gérminet Salvatórem. ℣. Emítte Agnum Dómine Dominatórem terræ, de petra desérti ad montem fíliæ Sion. Aperiátur.

LECTIO VI.

TOTA invisibíliter Trínitas conceptiónem operábitur in te : sola persóna Fílii Dei in córpore tuo nascitúra carnem assúmet de te. Ideóque quod concipiétur ex te, quod nascétur ex te, quod pródiet ex te, quod germinábitur ex te, quod parturiétur ex te Sanctum, vocábitur Fílius Dei. Erit enim hic magnus, hic Deus virtútum, hic Rex ómnium sæculórum, hic factor ómnium rerum. Ecce

beáta tu inter mulíeres, íntegra inter puérperas, Dómina inter ancíllas, Regína inter soróres. Ecce ex hoc beátam te dicent omnes generatiónes, beátam te novérunt omnes cœléstes Virtútes, beátam te prædicant omnes Vates, beátam te célebrant omnes natiónes. Beáta tu fídei nostræ, beáta tu ánimæ nostræ, beáta dilectióni nostræ, beáta præcóniis, et prædicatiónibus meis.

℟. Docébit nos Dóminus vias suas, et ambulábimus in sémitis ejus : * Quia de Sion exíbit lex, et verbum Dómini de Jerúsalem. ℣. Veníte, ascendámus ad montem Dómini, et ad domum Dei Jacob. Quia. Glória Patri. Quia.

IN III NOCTURNO.

Ant. t. 6. Dóminus dabit benignitátem, et terra nostra dabit fructum suum.

Psalm. Benedixísti, *p.* 99.

Ant. t. 1. *r* Ecce véniet Deus, et homo de domo David sedére in throno, allelúia.

Psalm. Fundaménta ejus, *p.* 101.

Ant. t. 4. Annuntiáte pópulis, et dícite : Ecce Deus Salvátor noster véniet.

Psalm. Cantáte Dómino.... omnis terra, *p.* 104.

℣. Egrediétur Dóminus de loco sancto suo. ℟. Véniet ut salvet pópulum suum.

Si hoc Festum venerit in Feria quarta Quatuor Temporum Adventus, loco sequentis Homiliæ leguntur tres Lectiones Homiliæ ejusdem Feriæ IV, *cum Responsoriis, quæ hic assignantur.*

Léctio sancti Evangélii secúndum Lucam.

LECTIO VII. *Cap.* 1. *c*

In illo témpore : Missus est Angelus Gábriel a Deo in civitátem Galilææ, cui nomen Názareth, ad vírginem desponsátam viro, cui nomen erat Joseph, de domo David, et nomen vírginis María. Et réliqua.

Homilía venerábilis Bedæ Presbyteri.

In Evang. Lucæ cap. 1, *et in Homiliis hiemalibus de Tempore, Feria* IV *Quat. Temp. mensis Decembris.*

Ad Maríam vírginem Gábriel míttitur, qui Dei fortitúdo nominátur : illum quippe nuntiáre veniébat, qui ad debellándas aéreas potestátes húmilis apparére dignátus est. De quo per Psalmístam dícitur : Dóminus fortis et potens, Dóminus potens in prælio. Et rursum : Dóminus virtútum ipse est Rex glóriæ. Per Dei ergo fortitúdinem nuntiándus erat, qui virtútum Dóminus, et potens in prælio contra potestátes aéreas ad bella veniébat. Et ingréssus Angelus ad eam, dixit : Ave grátia plena, Dóminus tecum : Benedícta tu in muliéribus. Bene grátia plena vocátur, quæ nimírum grátiam, quam nulla ália merúerat, aséquitur : ut ipsum

vidélicet grátiæ concípiat, et géneret auctórem.

℟. Ave María, grátia plena : Dóminus tecum : * Spíritus sanctus supervéniet in te, et virtus Altíssimi obumbrábit tibi : quod enim ex te nascétur Sanctum, vocábitur Fílius Dei. ℣. Quómodo fiet istud, quóniam virum non cognósco? Et respóndens Angelus, dixit ei. Spíritus.

Bened. Cujus festum cólimus, ipsa Virgo vírginum.

LECTIO VIII.

ECCE concípies in útero et páries fílium, et vocábis nomen ejus Jesum. Jesus, Salvátor sive salutáris interpretátur : cujus sacraméntum nóminis álloquens Joseph Angelus expósuit : Ipse enim (ínquiens) salvum fáciet pópulum suum a peccátis eórum. Non ait, pópulum Israel, sed pópulum suum ; hoc est, in unitátem fídei ex præpútio, et circumcisióne vocátum : quibus ex divérsa parte vocátis, fíeret unus pastor, et unum ovíle. Hic erit magnus, et Fílius Altíssimi vocábitur, et dabit illi Dóminus Deus sedem David patris ejus. Idem ergo Fílius Altíssimi, qui in útero virgináli concéptus, et natus est. Idem homo in témpore creátus ex matre, qui Deus est ante témpora natus ex Patre. Si autem idem homo, qui Deus est ; omíttat Nestórius, hóminem tantum dícere ex Vírgine natum.

℟. Súscipe verbum Virgo María, quod tibi a Dómino per Angelum trasmíssum est : concípies et páries Deum páriter et hóminem : * Ut benedícta dicáris inter omnes mulíeres. ℣. Páries quidem fílium, et virginitátis non patiéris detriméntum : efficiéris grávida, et eris mater semper intácta. Ut benedícta. Glória Patri. Ut benedícta.

LECTIO IX.

IDEOQUE et quod nascétur ex te Sanctum, vocábitur Fílius Dei. Ad distinctiónem nostræ sanctitátis, Jesus sanctus singuláriter nascitúrus asséritur. Nos quippe, etsi sancti effícimur ; non tamen náscimur, quia ipsa natúræ corruptiónis conditióne constríngimur, ut mérito cum Prophéta geméntes sínguli dicámus : Ecce enim in iniquitátibus concéptus sum, et in delíctis péperit me mater mea. Ille autem solus veráciter sanctus est, qui ut ipsam conditiónem natúræ corruptíbilis vínceret, ex commixtióne carnális cópulæ concéptus non est. Sanctum, inquit, vocábitur Fílius Dei. Quid hic dicis Nestoriáne, qui beátam Maríam Dei negans esse genitrícem, apérte níteris impugnáre veritátem ? Ecce Deum dixit superventúrum, Dei Fílium nascitúrum. Quómodo ergo aut Dei Fílius Deus non est, aut quæ Deum édidit, quómodo Theótocos, id est

Dei génitrix non esse potest?

Te Deum laudámus, *p.* 16.

AD LAUDES ET PER HORAS.

Ant. t. 8. Missus est * Gábriel Angelus ad Maríam vírginem desponsátam Joseph.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliq. de Dominica*, p. 17.

Ant. t. 1. *f* Ave María * grátia plena, Dóminus tecum: benedícta tu in muliéribus, allelúia.

Ant. t. 8. Ne tímeas María,* invenísti grátiam apud Dóminum: ecce concípies et páries fílium, allelúia.

Ant. t. 1. Dabit ei Dóminus sedem David patris ejus, et regnábit in ætérnum.

Ant. t. 8. *f* Ecce ancílla Dómini, * fiat mihi secúndum verbum tuum.

CAPITULUM. *Isaiæ* 11.

EGREDIETUR virga de radíce Jesse, et flos de radíce ejus ascéndet. Et requiéscet super eum Spíritus Dómini.

Hymnus, En clara vox, . 161.

℣. Spíritus sanctus supervéniet in te. ℟. Et virtus Altíssimi obumbrábit tibi.

Ad Bened. Ant. t. 8. Super sólium David, et super regnum ejus sedébit in ætérnum.

ORATIO.

DEUS, qui de beátæ Maríæ Vírginis útero Verbum tuum, Angélo nuntiánte, carnem suscípere voluísti: præsta supplícibus tuis; ut, qui vere eam Genitrícem Dei crédimus, ejus apud te intercessiónibus adjuvémur. Per eúmdem Dóminum.

Deinde fit Comm. Feriæ.

AD PRIMAM.

In ℟. *brevi dicitur* ℣. Qui natus es de María Vírgine.

AD TERTIAM.

Ant. Ave María.

Cap. Egrediétur, *ut supra.*

℟. *br.* Tu exúrgens Dómine, * Miseréberis Sion. Tu. ℣. Quia tempus miseréndi ejus, quia venit tempus. Miseréberis. Glória Patri. Tu.

℣. Roráte cœli désuper, et nubes pluant justum. ℟. Aperiátur terra, et gérminet Salvatórem.

AD SEXTAM.

Ant. Ne tímeas María.

CAPITULUM. *Isaiæ* 7.

ECCE virgo concípiet, et páriet fílium, et vocábitur nomen ejus Emmánuel. Bútyrum et mel cómedet, ut sciat reprobáre malum, et elígere bonum.

℟. *br.* Roráte cœli désuper,* Et nubes pluant justum. Roráte. ℣. Aperiátur terra, et gérminet Salvatórem. Et nubes. Glória Patri. Roráte cœli.

℣. Emítte Agnum Dómine Dominatórem terræ. ℟. De petra desérti ad montem fíliæ Sion.

AD NONAM.

Ant. Ecce ancílla Dómini.

CAPITULUM. *Isaiæ* 45.

RORATE cœli désuper, et nubes pluant justum; aperiátur terra, et gérminet Salvatórem, et justítia oriátur simul: ego Dóminus creávi eum.

℟. *br.* Emítte Agnum Dómine * Dominatórem terræ. Emítte. ℣. De petra desérti ad montem fíliæ Sion. Dominatórem. Glória Patri. Emítte Agnum Dómine.

℣. Spíritus sanctus supervéniet in te. ℟. Et virtus Altíssimi obumbrábit tibi.

IN II VESPERIS.

Ant. Missus, *cum reliq. de Laudibus. Psalmi de B. M. V.*, p. cxxvij, *præter ultim. Ant. et Psalm. quorum loco dicuntur.*

Ant. t. 8. *f* De fructu ventris tui ponam super sedem tuam.

Psalmus, Meménto Dómine David, *p.* 136.

Capitulum, Hymnus, et ℣. *ut in primis Vesperis.*

Ad Magnif. Ant. t. 8. O Virgo vírginum, quómodo fiet istud? quia nec primam símilem visa es, nec habére sequéntem? Fíliæ Jerúsalem quid me admirámini? Divínum est mystérium hoc quod cérnitis.

Oratio ut supra, ad Laudes.

Pro Commem. Adventus, Antiphona, O.

DIE XXVI DECEMBRIS.

PRO COMMEMM. OMNIUM SS. MARTYRUM.

PRIDIE IN VESPERIS.

Ant. Isti sunt sancti quos elégit Dóminus in charitáte non ficta; dedit illis glóriam sempitérnam.

℣. Justi epuléntur et exúltent in conspéctu Dei. ℟. Et delecténtur in lætítia.

ORATIO.

DEUS, qui glorificáris in concílio sanctórum Mártyrum tuórum: réspice ad preces humilitátis nostræ; ut quorum solémnia celebrámus, eórum précibus adjuvári mereámur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum: Qui tecum vivit et regnat in unitáte Spíritus sancti Deus.

AD LAUDES.

Ant. Sancti tui Dómine semper benedícant te, et glóriam regni tui dicant.

℣. Mirábilis Deus in Sanctis suis. ℟. In Sanctis ejus laudáte Deum.

Oratio ut supra.

AD II VESPERAS.

Ant. Dico autem vobis amicis meis, ne terreámini ab his qui occídunt corpus, ánimam autem non possunt occídere.

℣. Justi autem in perpétuum vivent. ℟. Et apud Dóminum est merces eórum.

Oratio ut supra.

FESTA JANUARII.

DIE XXIII JANUARII.

IN DESPONSATIONE B. M. V. CUM S. JOSEPH.

Duplex majus.

Pro Statu Ecclesiastico, et alibi.

Omnia hic non propria, ut in Festis B. M. V. p. ccxxvij.

AD VESPERAS.

Ant. Desponsátio, *cum reliquis de Laud.,* p. ccxlvij.

℣. Desponsátio est hódie sanctæ Maríæ Vírginis. ℟. Cujus vita ínclyta cunctas illústrat Ecclésias.

Ad Magnif. Ant. t. 1. *r* Gloriósa Vírginis Maríæ Desponsatiónem digníssimam recolámus quæ et Genitrícis dignitátem obtínuit, et virginálem pudicítiam non amísit.

ORATIO.

FAMULIS tuis, quæsumus Dómine, cœléstis grátiæ munus impertíre: ut quibus beátæ Vírginis partus éxtitit salútis exórdium, Desponsatiónis ejus votíva solémnitas pacis tríbuat increméntum. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

Ubi concessa est, ante alias fiat sequens Commem. S. Joseph Sponsi.

Ant. Exúrgens Joseph a somno fecit sicut præcépit ei Angelus Dómini, et accépit cónjugem suam.

℣. Constítuit eum dóminum domus suæ. ℟. Et príncipem omnis possessiónis suæ.

ORATIO.

SANCTISSIMÆ Genitrícis tuæ Sponsi, quæsumus Dómine méritis adjuvémur: ut quod possibílitas nostra non óbtinet, ejus nobis intercessióne donétur.

Deinde fit Commemoratio SS. Vincentii et Anastasii Martyrum.

Postea S. Emerentianæ Virg. et Mart., ut in Breviario.

AD MATUTINUM.

Invitat. Desponsatiónem Vírginis Maríæ celebrémus, * Christum ejus Fílium adorémus Dóminum.

IN I NOCTURNO.

Incípiunt Cántica Canticórum.

LECTIO. I. *Cap.* 1.

OSCULÉTUR me ósculo oris sui: quia melióra sunt úbera tua vino, fragrántia unguéntis óptimis. Oleum effúsum nomen tuum, ídeo adolescéntulæ dilexérunt te. Trahe me: post te currémus in odórem unguentórum tuórum. Introdúxit me Rex in cellária sua: exultábimus, et lætábimur in te, mémores úberum tuórum super vinum: recti díligunt te. Nigra sum, sed formósa, fíliæ Jerúsalem, sicut tabernácula Cedar, sicut pelles Salomónis.

℟. Hódie desponsáta est beáta Virgo María ex progénie David: * Per quam salus mundi credéntibus appáruit, cujus vita gloriósa lucem dedit sæculo. ℣. Desponsatió-

nem beátæ Maríæ Vírginis cum gáudio celebrémus. Per quam salus mundi.

LECTIO II.

NOLITE me consideráre quod fusca sim, quia decolorávit me sol: fílii matris meæ pugnavérunt contra me, posuérunt me custódem in víneis: víneam meam non custodívi. Indica mihi, quem díligit ánima mea, ubi pascas, ubi cubes in merídie, ne vagári incípiam post greges sodálium tuórum. Si ignóras te, o pulchérrima inter mulíeres, egrédere, et abi post vestígia gregum, et pasce hœdos tuos juxta tabernácula pastórum. Equitátui meo in cúrribus Pharaónis assimilávi te amíca mea. Pulchræ sunt genæ tuæ sicut túrturis: collum tuum sicut monília.

℟. Beatíssimæ Vírginis Maríæ Desponsatiónem devotíssime celebrémus, * Ut ipsa pro nobis intercédat ad Dóminum Jesum Christum. ℣. Cum jucunditáte Desponsatiónem beátæ Maríæ Vírginis devotíssime celebrémus. Ut ipsa.

LECTIO III.

MURENULAS áureas faciémus tibi, vermiculátas argénto. Dum esset Rex in accúbitu suo, nardus mea dedit odórem suum. Fascículus myrrhæ diléctus meus mihi, inter úbera mea commorábitur. Botrus Cypri diléctus meus mihi, in víneis Engáddi. Ecce tu pulchra es amíca mea, ecce tu pulchra es: óculi tui columbárum. Ecce tu pulcher es dilécte mi, et decórus. Léctulus noster flóridus: tigna domórum nostrárum cédrina, laqueária nostra cypréssina.

℟. Gloriósæ Vírginis Maríæ Desponsatiónem digníssimam recolámus: * Cujus Dóminus humilitátem respéxit, quæ Angelo nuntiánte concépit Salvatórem mundi. ℣. Beatíssimæ Vírginis Maríæ Desponsatiónem devotíssime celebrémus. Cujus. Glória Patri. Cujus.

IN II NOCTURNO.

Sermo sancti Bernárdi Abbátis.

LECTIO IV.

Ex homilia secunda super Missus est.

OPORTEBAT a príncipe mundi aliquándiu celári divíni consílii Sacraméntum: non quod Deus, si palam opus suum fácere vellet, impedíri posse ab illo metúeret; sed quia ipse, qui non solum poténter, sed étiam sapiénter quæcúmque vóluit, fecit, sicut in ómnibus opéribus suis quasdam rerum vel témporum congruéntias propter órdinis pulchritúdinem serváre consuévit: ita in hoc quoque tam magnífico ópere suo, nostræ vidélicet reparatiónis, non tantum poténtiam suam, sed et prudéntiam osténdere vóluit.

℟. Desponsátio gloriósæ Vír-

ginis Maríæ ex sémine Abrahæ, ortæ de tribu Juda, clara ex stirpe David, * Cujus vita ínclyta cunctas illústrat Ecclésias. ℣. Hódie desponsáta est beáta Virgo María ex progénie David. Cujus vita.

LECTIO V.

CONVENIENS ergo erat; ut suáviter quoque ómnia, cœléstia scílicet et terréna dispóneret, quátenus et illinc dejíciens inquiétum, réliquos in pace firmáret, et hic debellatúrus ínvidum, nobis prius suæ humilitátis et mansuetúdinis valde necessárium exémplum relínqueret: sicque mirábili fíeret moderámine sapiéntiæ, ut et suis suávis, et hóstibus fortis apparéret.

℞. Cum jucunditáte Desponsatiónem beátæ Maríæ celebrémus: * Ut ipsa pro nobis intercédat ad Dóminum Jesum Christum. ℣. Corde et ánimo Christo canámus glóriam in hac sacra solemnitáte præcélsæ Genitrícis Dei Maríæ. Ut ipsa.

LECTIO VI.

QUID enim prodésset diábolum a Deo vinci, nobis manéntibus supérbis? Necessário ígitur desponsáta est María Joseph, quando per hoc et a cánibus sanctum abscónditur, et a Sponso virgínitas comprobátur, et vírginis tam verecúndiæ párcitur, quam famæ providétur. Quid sapiéntius? quid dígnius divína providéntia? Uno tali consílio secrétis cœléstibus et admíttitur testis, et exclúditur hostis, et íntegra servátur fama Vírginis Matris.

℞. Desponsátio tua, Dei Génitrix Virgo gáudium annuntiávit univérso mundo: * Ex te enim ortus est Sol justítiæ, Christus Deus noster: * Qui solvens maledictiónem, dedit benedictiónem, et confúndens mortem, donávit nobis vitam sempitérnam. ℣. Benedícta tu in muliéribus, et benedíctus fructus ventris tui. Ex te. Glória Patri. Qui.

IN III NOCTURNO.

Homilia, Quare non de símplici, *ut in Vigilia Nativ. Domini.*

℞. VII. Beátam me dicent omnes generatiónes: * Quia fecit mihi Dóminus magna qui potens est, et sanctum nomen ejus. ℣. Et misericórdia ejus a progénie in progénies timéntibus eum. Quia fecit.

Bened. Cujus festum cólimus, ipsa Virgo vírginum.

℞. VIII. Felix namque es sacra Virgo María, et omni laude digníssima. * Quia ex te ortus est Sol justítiæ, * Christus Deus noster. ℣. Ora pro pópulo, intérveni pro clero, intercéde pro devóto femíneo sexu: séntiant omnes tuum juvámen, quicúmque célebrant tuam sanctam Desponsatiónem. Quia ex te. Glória Patri. Christus.

Pro S. Emerentiana Virg. et Mart. Lect. IX *ut in Brev.*

AD LAUDES

ET PER HORAS.

Ant. t. 8. Desponsátio * gloriósæ Vírginis Maríæ, ex sémine Abrahæ, ortæ de tribu Juda, clara ex stirpe David.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliq. de Dominica*, p. 17.

Ant. t. 7. Desponsátio est hódie, * sanctæ Maríæ Vírginis, cujus vita ínclyta cunctas illústrat Ecclésias.

Ant. t. 6. Regáli ex progénie * María exórta refúlget; cujus précibus nos adjuvári mente et spíritu devotíssime póscimus.

Ant. t. 8. Corde et ánimo Christo canámus glóriam, in hac sacra solemnitáte præcélsæ Genitrícis Dei Maríæ.

Ant. t. 7. Cum jucunditáte * Desponsatiónem beátæ Maríæ celebrémus, ut ipsa pro nobis intercédat ad Dóminum Jesum Christum.

℣. Desponsátio est hódie sanctæ Maríæ Virginis. ℟. Cujus vita ínclyta cunctas illústrat Ecclésias.

Ad Bened. Ant. t. 8. Desponsatiónem hodiérnam perpétuæ Vírginis Genitrícis Dei Maríæ solémniter celebrémus, qua celsitúdo throni procéssit, allelúia.

ORATIO.

FAMULIS tuis, quæsumus Dómine, cœléstis grátiæ munus impertíre: ut quibus beátæ Vírginis partus éxtitit salútis exórdium; Desponsatiónis ejus votíva solémnitas pacis tríbuat increméntum. Per Dóminum.

Deinde fit Commemoratio S. Joseph Sponsi.

Ant. Ipse Jesus erat incípiens quasi annórum trigínta, ut putabátur fílius Joseph.

℣. Os justi meditábitur sapiéntiam. ℟. Et lingua ejus loquétur judícium.

Oratio, Sanctíssimæ, *ut supra; ac tandem Commem. S. Emerentianæ, ut in Breviario.*

IN II VESPERIS.

Ant. Psalm. Cap. Hymnus, et ℣. *ut in primis Vesperis.*

Ad Magnif. Ant. t. 1. Desponsátio tua, Dei Génitrix Virgo, gáudium annuntiávit univérso mundo: ex te enim ortus est Sol justítiæ, Christus Deus noster: qui solvens maledictiónem, dedit benedictiónem: et confúndens mortem, donávit nobis vitam sempitérnam.

Fit Commemoratio S. Joseph.

Ant. Ecce fidélis servus et prudens, quem constítuit Dóminus super famíliam suam.

℣. Glória, et divítiæ in domo ejus. ℟. Et justítia ejus manet in sæculum sæculi.

Oratio, Sanctíssimæ, *ut supra, ac tandem Commemoratio S. Timothei, ut in Breviario.*

DIE XXVII JANUARII.

S. VITALIANI, PAPÆ CONFESSORIS.

Duplex.

Pro Clero Urbis et alibi.

Oratio, Da quæsumus, *p.* xlviij.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

VITALIANUS, pátria Signiénsis, natióne Campánus, Anastásio patre, duóbus fere ménsibus ab Eugénii hujus nóminis primi óbitu, non sine pública bonórum ómnium gratulatióne, in ejus locum subrogátus fuit, vir sane disciplínæ ac régulæ Ecclesiásticæ amantíssimus, et retinentíssimus. Illam in vigóre suo, ut a prædecessóre lætus accéperat, ita sédulus successóri relíquit, et nihil unquam omísit, quod ad illíus splendórem servándum pertinéret.

LECTIO V.

NULLI labóri, nulli pepércit indústriæ, ut Orientálem Ecclésiam, jam diutúrno schísmate a Romána separátam, et Constántium Imperatórem Heraclíi nepótem Monothelitárum fautórem, impiíque auctórem Typi, ad meliórem frugem redúceret. Eódem ánimo et fine, Petrum Patriárcham Constantinopolitánum, scriptis ad eum lítteris, hortátus est ad reddéndam Ecclésiæ pacem, et fidem Cathólicam amplecténdam.

LECTIO VI.

VARIAS scripsit epístolas, ut sacrórum Cánonum indemnitáti, et divínæ fídei propagatióni consúleret. In id præsértim pastorális illíus cura incúbuit, non sine próspero evéntu : Religiónem enim in Anglia collabéntem restítuit : et cum ibi esset sacrórum Ministrórum penúria, magnum Theodórum Tharsénsem, et Hadriánum Abbátem eo misit : illum quidem, ut Ecclésiæ Anglicánæ Primas esset, hunc vero, ut Monásticam disciplínam restauráret. Cum demum illíus píetas multum diúque refulsísset, ac sedísset annos quatuórdecim, et menses quinque, ex hac vita ad Deum migrávit, anno Christi sexcentésimo sexagésimo nono, et in Vaticáno sepúltus est.

IN III NOCTURNO.

Homilia super Evang. Homo péregre, *de Communi, primo, loco*, p. lv.

DIE XXX JANUARII.

S. FELICIS IV, PAPÆ CONFESSORIS.

Duplex.

Pro Clero Urbis et alibi.

Oratio, Exáudi, *p.* xlviij.

IN I NOCTURNO.

Lect. de Script. occurr.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

FELIX Quartus Samnítis, Castóris fílius, divína grá-

tia copióse instrúctus, beáto Joánne Papa in Theodoríci Regis Itáliæ Ariáni cárcere defúncto, ob húmilem pietátem atque simplicitátem, céteris prælátus, celsum Románi Episcopátus locum proméruit. Per id tempus Athalarícus Theodoríci succéssor, quamquam et ipse Ariánus, Apostólicæ tamen Sedis honóri cónsulens, instantísque Románi cleri desidériis favens, suo decréto constítuit, quod juxta priscæ consuetúdinis tenórem (ne clerus forénsibus lítibus profanátus sæculáribus implicétur) si quis áliquem ad Románum clerum pertinéntem in quálibet causa probábili créderet actióne pulsándum, ad beatíssimi Papæ judícium prius veníret audiéndus; ut, aut ipse inter utrósque more suæ Sanctitátis cognósceret, aut causam delígeret æquitátis stúdio terminándam. Qui vero reveréntiam tantæ Sedi exhibére contémneret, decem librárum auri dispéndio mulctári jussit, per manus memoráti Antístitis erogándo.

LECTIO V.

PORRO Felix nefáriam damnávit præsumptiónem eórum, qui Sacerdotáli Ordinatióne suscépta, ad sæculáris vitæ mores demigrábant. Eréxit in Urbe Basílicam sanctórum Cosmæ et Damiáni, eo loco qui appellátur via Sacra, juxta templum Urbis Romæ, consumptámque incéndio sancti Mártyris Saturníni Basílicam via Salária a solo refécit. Idem paupéribus largus, et míseris solátia præbens, cum créscere fecísset opes Apostólicæ Sedis, ærumnósam hanc cum beáta vita commutávit, sepúltus in Basílica sancti Petri, quarto Idus Octóbris, Justiniáno Imperatóre, et Athalaríco Itáliæ Rege. Duábus Ordinatiónibus, mense Februário et Mártio, creávit Presbýteros quinquagínta quinque, Diáconos quátuor, Epíscopos per divérsa loca vigínti novem. Sedit in Pontificátu annos quátuor, menses duos, dies decem et octo.

Sermo S. Gregórii Papæ.

LECTIO VI.

2 *Par. Past. c.* 1.

TANTUM debet actiónem pópuli áctio transcéndere Præsulis, quantum distáre solet a grege vita pastóris. Opórtet namque, ut metíri se sollícite stúdeat, quanta tenéndæ rectitúdinis necessitáte constríngitur, sub cujus æstimatióne pópulus grex vocátur. Sit ergo (necésse est) cogitatióne mundus, actióne præcípuus, discrétus in siléntio, útilis in verbo, síngulis compassióne próximus, præ cunctis contemplatióne suspénsus, bene agéntibus per humilitátem sócius, contra delinquéntium vítia per zelum justítiæ eréctus, internórum curam in exteriórum occupa-

tióne non mínuens, exterióorum providéntiam in interiórum sollicitúdine non relínquens.

IN III NOCTURNO.

Hom. super Evang. Vigiláte, *de Communi, secundo loco,* p. lx.

FESTA FEBRUARII.

DIE III FEBRUARII.

S. DIONYSII, PAPÆ CONFESSORIS.

Duplex.

Pro Clero Urbis et alibi.

Mutatur tertius versus.

Oratio, Da quæsumus, *p.* xlviij.

IN I NOCTURNO.

Lect. de Script. occurr.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

DIONYSIUS ex mónacho, post beátum Xystum Secúndum, Románæ Ecclésiæ Epíscopus est constitútus. Is contra Sabelliános scripsit; et advérsus eos, qui Fílium Dei opus aut creatúram asseverábant, plura volúmina édidit. Dionysii Alexandríni Epíscopi apud se accusáti, quasi qui Fílium Dei factum, et non substantiálem Patri díceret, in Románа Synodo causam discússit, ad quem ejúsdem Synodi id indígne feréntis senténtiam perscrípsit. Sed cum Alexandrínus Antístes, íterum atque íterum missis Romam suis scriptis, se purgásset atque defendísset, matúro demum consílio est absolútus. Presbyteris Ecclésias in Urbe Dionysius distríbuit; et Cœметéria, Paróchias, atque Diœcéses divísit. Dénique multis pro Ecclésia perfúnctus labóribus, ac fídei documéntis clarus, Aureliáno Imperatóre, migrávit ad Dóminum, sepultúsque est in Cœmetério Callísti via Appia, sexto Kaléndas Januárii. Hábuit mense Decémbri Ordinatiónes duas, quibus creávit Presbyteros duódecim, Diáconos sex, Epíscopos per divérsa loca septem. Sedit annos úndecim, menses tres, dies quatuórdecim.

Sermo sancti Joánnis Chrysóstomi.

LECTIO V.

In Ep. ad Rom. cap. 15, *serm.* 29, *circa finem.*

CHRISTUM díligens, et gregem illíus útique díligit: et Móysen tum primum super pópulum Judæórum pósuit, quando, qua esset in illum benevoléntia, re ipsa jam declaráverat. David quoque símili modo regno inaugurátus est, posteáquam apparúerat quam amíco esset in pópulum afféctu: ita quippe júvenis adhuc pópuli causa dóluit ac zélavit, ut et ánimam suam expóneret, cum vidélicet bárbarum illum e médio tollébat. Quod vero dicébat: Quid dábitur ei, qui alienígenam hunc interfécerit? non ídeo dicébat, quod mercédem exígeret, sed quo sibi crederétur, et in pu-

gnam cum illo committerétur : nam cum, adépta jam victória, ad regem esset ingréssus, nihil de mercéde méminit.

LECTIO VI.

Et Sámuel quoque benígnus erat, et amátor pópuli : ut et dicébat : Absit autem hoc a me peccátum, ut cessem pro vobis oráre Dóminum. Ita et Paulus, imo non ita, sed multo plus ómnibus ardébat erga súbditos. Unde et discípulos ita erga se animávit, ut díceret : Si possíbile fuísset, óculos vestros eruissétis, mihíque dedissétis. Et Christus óptimi Pastóris régulam próferens, dixit : Bonus Pastor ánimam suam ponit pro óvibus : sunt enim Sanctórum ánimæ vehementer mites, et hóminum amántes, non solum erga domésticos, sed aliénos, ita ut hanc suam mansuetúdinem étiam ad animántia bruta exténdant. Proptérea et sápiens quíspiam dixit : Justus miserétur animárum jumentórum suórum : si jumentórum, multo magis hóminum.

IN III NOCTURNO.

Lect. de Homil. super Evang. : Homo péregre, *de Communi, primo loco,* p. lv.

Lectio nona S. Blasii, ut in Breviario, et de eo fit Commemmoratio in Laudibus.

DIE IV FEBRUARII.

S. JOANNÆ VALESIÆ, VIDUÆ.

Duplex. In Gallia.

ORATIO.

Deus, qui ad imitándum beátæ Vírginis Fílii tui Genitrícis virtútes, novum per beátam Joánnam sacrárum Vírginum cœtum institúi voluísti : ejus méritis precibúsque concéde; ut per éadem gradiámur virtútum exémpla. Per eúmdem.

IN I NOCTURNO.

Lect. de Scriptura occurr.

In Quadrag. Múlierem fortem, *de Communi,* p. xcvj.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

Joanna Valésia, Ludovíci Undécimi Galliárum regis fília, a téneris annis in omnem pietátem institúta ac propénsa non obscúris futúræ sanctitátis indíciis contínuo cláruit. Quinquénnis, ferventíssimis précibus Deíparam Vírginem, quam semper mirífice cóluit, exoránti, ut quo ei placére magis posset obséquio significáret, prænuntiári sibi visa est fore aliquándo, ut novum sacrárum Vírginum órdinem in ejúsdem Deíparæ honórem institúeret. Ludovíco Aurelianénsium duci nupta, summam in prósperis moderatiónem exhíbuit, atque in advérsis constántiam. Ipso póstea in Galliárum re-

gem assúmpto, ac nullo et irríto per Apostólicam Sedem eo declaráto conjúgio, id non solum æquíssimo ánimo tulit, sed gravi se vínculo solútam prædicans, libérius deínceps uni Deo famulári posse gratuláta est.

LECTIO V.

BITURICENSIS Ducátus sibi a Ludovíco rege assignátos réditus, aléndis paupéribus, curándis ægrótis, ædificandísque monastériis profúse erogábat. In eam vero curam præsértim incúbuit, ut sacrárum vírginum cœtum sub nómine Annuntiatiónis beátæ Vírginis Maríæ quibus ejúsdem virtútes, certis régulis ab Alexándro Sexto approbátis, essent ad imitándum propósitæ, institúeret ac promovéret; quod ei felíciter cessit. Egénos ac míseros omnes ad se confugiéntes, matérnæ charitátis complectebátur viscéribus; ægrótos imprímis, quorum úlcera et sániem própriis mánibus térgere et contrectáre non defugiébat, restitúta non semel eo contáctu iísdem sanitáte.

LECTIO IV.

SINGULARI atque exímia erga sanctíssimum Eucharístiæ Sacraméntum pietáte ferebátur; ad quod tanta accedébat lacrymárum vi, ut ejúsdem charitátis ac devotiónis sensus in adstántium ánimis excitáret. Domínicæ quoque passiónis mystéria pari recolébat afféctu; quare constrúcto intra doméstícum hortum Christi sepúlchro, ibi secedébat idéntidem nudum pectus lápide tundens, atque in preces et lácrymas júgiter effúsa. Vitæ demum innocentíssime actæ finem quadragenária præséntiens, sacris ómnibus Christiánæ religiónis Mystériis rite piéque suscéptis, prídie nonas Februárii, Bituríci decéssit anno millésimo quingéntesimo quinto. Ejus corpus, quinquagésimo séptimo post óbitum anno, incorrúptum repértum, dum Hæréticis milítibus ad cremándum raperétur, gémitus edidísse, et mucróne transfíxum copióso sánguine manásse perhibétur. Ejus cultum Benedíctus Décimus quartus Apostólica auctoritáte probávit anno millésimo septingentésimo quadragésimo secúndo. Tandem Pius Sextus, ut in toto Gálliæ regno possit de beáta Joánna Valésia, anniversária ejus dormitiónis die, Offícium recitári, ac Missa celebrári de Cómmuni nec Vírginis nec Mártyris indúlsit, anno millésimo septingentésimo septuagésimo quinto, die vero Aprílis vigésima.

In III Noct. Lect. de Homilia in Evang. Símile est regnum cœlórum thesáuro, *p.* xcviij.

Vesperæ a Capitulo de S. Agatha. Commem. S. Joannæ.

DIE VI FEBRUARII.
S. HYACINTHÆ DE MARISCOTTIS, VIRG.
Duplex.
Pro statu Ecclesiastico, et alibi.

ORATIO.

DEUS, qui beátam Hyacíntham Vírginem tuam jugis mortificatiónis, et charitátis víctimam effecísti : ejus nobis exémplo, et intercessióne concéde ; ut peccáta nostra deflére, et te semper díligere veleámus. Per.

IN I NOCTURNO.
Lect. de Script. occurr.

In Quadrag. De virgínibus, *ut in Communi*, p. lxxxiij.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

HYACINTHA nóbilis Virgo Romána, Márci Antónii de Mariscóttis, Vignanélli Cómitis, quo in óppido nata est, et Octáviæ Ursínæ fília, a prima ætáte divínæ protectiónis arguménta experíri cœpit, cum septénnis jamjam in púteum prolapsúra præsénti Dei benefício serváta est. Vitérbium missa ad Moniáles sancti Bernardíni, ut ab iis educarétur, ibi Tértii Ordinis sancti Francísci institútum adoléscens suscépit, non ita tamen, ut sacra cum veste religiósos mores indúeret ; pompis enim, ac delíciis aliquándiu indúlsit ; donec ex febri decúmbens, accíti ad se Confessárii opportúna commonitióne percúlsa, omni vanitáti núntium remísit. Itaque anteáctæ vitæ máculis pœniténtiæ Sacraménto expiátis, in commúni triclínio in génua humíllime provolúta, lácrymis se próluens, ac flagéllo in se ipsam animadvértens, véniam a Soróribus deprecáta est ; tum ánnuam pecúniam, ac spléndidam, atque supérfluam suppelléctilem, mundi, ac sui contémptrix abdicávit : deínceps vero nudis pédibus, vel, cum morbus cógeret, subjécta sólea obtéctis, ac única tantúmmodo túnica conténta, eáque rudi, obsoléta, et in eleemósynam accépta, ac fune præcíncta, quoad vixit, incéssit.

LECTIO V.

PRÆTER ásperum vestítum, cílicio, vigíliis, labóribus fracta, assiduísque jejúniis extenuáta, corpus étiam crebris verbéribus, ac spinárum manípulis lacerábat, adhíbito intérdum altérius quoque Moniális bráchio ad majórem sui córporis afflictatiónem, quod ut magis magísque attéreret, léctulo ex asséribus, solóque viii strágulo instrúcto utebátur, ac pro pulvíllo saxum adhibébat, quod in stramen ex obediéntia commutávit, in quo altérutro pede ad crucem in conspéctu pósitam, caténa alligáto, brevíssimum somnum capiébat. Ad hæc absynthium, herbásque amaríssimas mándere, Moniálium úlcera, ac pannícula sánie madéntia exo-

sculári non rénuit: scalas Monastérii, onústa ingénti Cruce, génibus ascéndere aliquándo consuévit; nunc quoque urtícas, nunc ceras liquátas, modo nivem, et gláciem, modo álveos rigéntium aquárum ad maceratiónem adhíbuit. Christi Dómini Passiónem, quam summópere venerabátur, apte a se excogitáta atrocissimárum pœnárum série imitári in majóri hebdómada, singulísque sextis fériis sólita fuit. Patiéntia in perferéndis injúriis, christiána humílitas, virginális verecúndia, ac summa sedúlitas in Novítiis quibus præerat, ad perfectiónem provehéndis, in ea mirífice eluxérunt. Animárum quoque zelo incénsa, plures inimicítias sústulit; periclitántes puéllas in tuto collocávit, plúrimis ad meliórem frugem tradúctis, in proximórum salúte procuránda, qua oratiónibus, qua voluntáriis córporis cruciátibus, omni dénique conátu júgiter incúbuit.

Lectio VI.

Ægrorum in nosocómiis, ac páuperum patrocínium, quamquam inops, omni stúdio suscépit, et ut iísdem succúrreret, non solum própriis ipsa mánibus laborábat, et quotidiánum sibi victum subtrahébat, frústulis panis conténta; sed Moniáles étiam ac Matrónas civitátis, virósque dívites ad id óperis alliciébat atque undequáque póterat, subsídia corrogábat; quinímo ut quam pro egénis et inválidis sollicitúdinem osténderat perpétuo firmáret, duas Sodalitátes, quæ eorúmdem curam gérerent, institúi curávit. Erga sanctíssimum Eucharístiæ Sacraméntum fuit vehementer affécta, cujus cultum ut in áliis quoque promovéret, illud frequénter per annum cum solémni pompa, quam Deo gratam fuísse nonnúlla prodígia comprobárunt, públicæ veneratióni exponéndum omnem óperam adhíbuit: Deíparam Vírginem tam impénse cóluit, ut digna hábita fúerit, quæ ejus apparitióne recrearétur. Prophetíæ, contemplatiónis, lacrymárum dono, aliísque charismátibus flóruit. Anno dénique millésimo sexcentésimo quadragésimo, ætátis suæ quinquagésimo quinto inchoáto in cœlum evocáta est, cujus corpus in Ecclésia sancti Bernardíni Vitérbii cólitur, eámque Benedíctus Décimus tértius méritis et miráculis claram in Beatárum, Pius vero Séptimus in Sanctárum Vírginum númerum retulérunt.

In III Nocturno de Homilia S. Gregorii in Evang. Símile erit regnum cœlórum, *p.* lxxxix.

IX *Lect. S. Dorotheæ Virg. Mart. ut in Breviario, et de ea fit Commemoratio in Laudibus.*

DIE IX FEBRUARII.

S. ZOZIMI,

PAPÆ CONFESSORIS.

Duplex.

Pro Clero Urbis, et alibi.

Mutatur tertius versus.

Oratio, Da quæsumus, *p.* xlviij.

IN I NOCTURNO.

Lect. de Script. occurr.

In Quadragesima, Fidélis Sermo, *de Communi*, p. l.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

ZOZIMUS Græcus Abrahámi fílius, post sanctum Innocéntium Románæ Ecclésiæ Episcopátum suscépit. Is Africanórum Conciliórum decrétis advérsus Pelagiánam hæresim senténtiæ suæ robur adnéxuit, et ad impiórum excídium gládio Petri déxteras ómnium armávit Antístitum; iis namque ab ipso probátis, per totum mundum hæresis Pelagiána damnáta est. Damnávit et Pelágium ipsum una cum Cœléstio, datis hac de re lítteris ad univérsam Ecclésiam.

LECTIO V.

ECCLESIASTICÆ disciplínæ tenacíssimus fuit, complúribus ad eam úbique sive servándam, sive restituéndam, destinátis grávibus Epístolis. Defíniit juxta probátum Ecclésiæ morem, ut si quis ab infántia Ecclesiásticis ministériis nomen dedísset, inter Lectóres usque ad vigésimum ætátis annum, continuáta observatióne duráret. Si vero major jam, et grandævus post Baptísmum, sive inter Lectóres, sive inter Exorcístas, quinquénnio tenerétur, et inde Acólythus, vel Subdiáconus quátuor annis, et sic ad Diaconátum (si mererétur) accéderet, in quo Ordine quinque annis hærére debéret, et inde, suffragántibus votis, Sacerdótium promeréri posset.

LECTIO VI.

SANCIVIT, ut Diáconi lævas linóstimis pallis tégerent, potestatémque fecit, ut per Paróchias Paschális Céreus benedicerétur. Cavit prætérea, ne Clérico póculum propinarétur in público, prætérquam in fidélium cellis, et máxime Clericórum. Qui cum sanctíssime rexísset Ecclésiam annum unum, menses quátuor, dies septem, quiévit in pace, sepultúsque est juxta corpus sancti Lauréntii Mártyris, via Tiburtína, séptimo Kaléndas Januárii, Honório et Theodósio Junióre imperántibus. Una Ordinatióne, mense Decémbri, creávit Presbyteros decem, Diáconos tres, Epíscopos per divérsa loca octo.

IN III NOCTURNO.

Lect. de Homilia in Evang. Homo péregre, *de Communi, primo loco*, p. lv, *et in Quadrag.* IX *Lectio Feriæ occurrentis.*

DIE XI FEBRUARII.

S. ANTHERI, PAPÆ MARTYRIS.

Duplex.

Pro Clero Urbis, et alibi.

Oratio, Infirmitátem, *p.* xx.

IN I NOCTURNO.

Lect. de Script. occurr.

In Quadrag. A Miléto, *de Communi*, p. xxij.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

ANTHERUS, natióne Græcus, patre Rómulo, post sanctum Pontiánum Romæ ordinátus est Epíscopus. Is gesta Mártyrum diligénter a Notáriis conquisívit, ac in Ecclésia recóndidit. Propter eam causam a Máximo Præfécto martyrio coronátus est tértio Nonas Januárii, sepultúsque in Cœmetério Callísti via Appia, Maximíno Príncipe. Unica Ordinatióne mense Decémbri ordinávit Epíscopum Fundánæ civitátis in Campánia. Sedit in Pontificátu mensem unum, dies duódecim.

Sermo S. Augustíni Epíscopi.

De verbis Domini 50.

LECTIO V.

PASTOR bonus Christus. Quid Petrus? Nonne bonus Pastor? Nonne et ipse ánimam suam pro óvibus pósuit? Quid Paulus? Quid céteri Apóstoli? Quid eórum témpora consequéntes beáti Epíscopi Mártyres? Quid étiam iste sanctus (Anthérus?) Nonne omnes Pastóres boni, non mercenárii, de quibus dícitur: Amen dico vobis, percepérunt mercédem suam? Omnes ergo illi Pastóres boni, non solum quia sánguinem fudérunt, sed quia pro óvibus fudérunt. Non enim fudérunt elatióne, sed charitáte.

LECTIO VI.

NAM et apud hæréticos, qui propter iniquitátes et erróres suos áliquid molestiárum perpéssi fuérunt, nómine martyrii se jactant; ut hoc pállio dealbáti facílius furéntur, quia lupi sunt. Si autem vultis scire, in quo número habéndi sunt, Pastórem bonum Paulum Apóstolum audíte: Quóniam non omnes, qui córpora sua in passióne étiam ígnibus tradunt, æstimándi sunt sánguinem fudísse pro óvibus, sed pótius contra oves. Si distribúero, inquit, ómnia mea paupéribus, et tradídero corpus meum, ut árdeam. Jam ipsi sunt. Sed vide quid séquitur: Charitátem autem non hábeam, nihil mihi prodest. Ecce venítur ad passiónem, ecce venítur et ad sánguinis effusiónem, venítur et ad córporum incensiónem, et tamen nihil prodest, quia cháritas deest. Adde charitátem, prosunt ómnia: détrahe charitátem, nihil prosunt cétera.

IN III NOCTURNO.

Lect. de Hom. in Evang. Si quis venit, *primo loco*, p. xxviij, *et in Quadrages. Lectio* IX *de Homilia Feriæ.*

DIE XII FEBRUARII.

In Martyrol. 5 Januarii.

S. TELESPHORI,

PAPÆ MARTYRIS.

Duplex.

Pro Clero Urbis, et alibi.

Oratio, Deus qui nos, *p.* xx.

IN I NOCTURNO.

Lect. de Script. occurr.

In Quadrag. A Miléto, *de Communi*, p. xxij.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

TELESPHORUS, natióne Græcus, Pátria Thuriénsis in magna Græcia, ex Presbytero Románæ Ecclésiæ (cujus dignum minístrum égerat) Póntifex Máximus creátus est. Hoc suprémum munus ita óbiit, ut exímius Petri Succéssor lectus esse viderétur. In ejus Cáthedra sedit sub Imperatóre Antoníno Pio, fervénte persecutiónis æstu. Qui tamen non óbstitit, ne sédulam óperam regéndæ Christi Ecclésiæ sollícitus navárit.

LECTIO V.

HINC novis decrétis multa illum egrégie sancivísse légimus, quæ ad fidélium mores, Ecclesiasticórum libertátem, et sacros ritus áttinent: scílicet Quadragesimále jejúnium, jam olim ab Apóstolis tráditum, novo edícto restaurásse; ac mandásse ut in Natáli Dómini sanctum Missæ Sacrifícium ter celebrarétur, média nocte, illucescénte auróra, hora demum tértia post solis ortum; et constituísse ut sacræ Liturgíæ Hymnus Angélicus, Glória in excélsis Deo, adderétur.

LECTIO IV.

EDIXISSE quoque, ne Sacerdótes a pópulo argueréntur, ut sublímis Ordinis dignitáti consúleret. Ordinatióne quadrúplici, mense Decémbri, creávit Presbyteros duódecim, Diáconos octo, Epíscopos trédecim per divérsa loca. Cum autem in propagánda fide ardentíssimus esset, ac proínde idolórum sacerdótibus invísus, captus tándem, cápitis abscissióne martyrium consummávit Nonis Januárii, et ejus corpus in Vaticáno sepúltum est.

IN III NOCTURNO.

Lect. de Homilia in Evang. Si quis vult, *de Communi, secundo loco*, p. xxxij, *et in Quadrag.* IX *Lectio de Homil. Feriæ occurr.*

DIE XIII FEBRUARII.

S. GREGORII II,

PAPÆ CONFESSORIS.

Duplex.

Pro Clero Urbis, et alibi.

Oratio, Da quæsumus, *p.* xlviij.

IN I NOCTURNO.

Lect. de Script. occurr.

In Quadrag. Fidélis sermo, *de Communi*, p. l.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

GREGORIUS hujus nóminis Secúndus, natióne Románus, patre Marcéllo, anno Christi septingentésimo déci-

mo quarto, mirábili totíus Cleri et pópuli concórdia, ad suprémum Ecclésiæ Cathólicæ Pontificátum evéctus est. Hic a pueritia divíno cúltui addíctus in Lateranénsi Patriarchío, sub beáti Sérgii óculis et disciplína víxerat, Subdiáconi primum, tum Sacellárii múnere functus. Mox Bibliothécæ cura illi crédita. Ad Diaconátus tandem Ordinem promótus, in régiam Urbem, una cum sanctíssimo Papa Constantíno proféctus est. Ibi ab Imperatóre de nonnúllis capítibus interrogátus, cum sacrárum litterárum peritíssimus esset, et constantíssimus rerum Ecclesiasticárum defénsor, óptima et cathólica responsióne Príncipi satisfécit.

LECTIO V.

URBIS mœnia contra Longobardórum excursiónes, áliqua ex parte reparávit. Aliquot Basílicas témporum injúria collâpsas restítuit. Urbána Monastéria fere desérta, et Mónachos in prístinam formam, et disciplínam redégit. Imo post mortem Honéstæ matris, patérnam domum in Ecclésiam et Monastérium commutávit, quod multis prædiis instrúctum relíquit. Corbiniánum et Bonifácium viros Apostólico spíritu plenos, in Germániam misit, ad prædicándum Gentílibus Christi Evangélium, eósque sacris Episcopátus ínfulis decorávit, postquam innúmeram Paganórum multitúdinem ab iis ad Christi fidem convérsam fuísse accepísset. Ut omnes óptimi Pastóris partes impléret, óptimis légibus Ecclesiásticam disciplínam, et Christianórum mores instrúxit. Géminam Synodum Romæ hábuit, álteram advérsus illícita conjúgia, álteram advérsus Iconoclástas.

LECTIO VI.

LEONEM Isáurum sacrárum Imáginum destructórem váriis Epístolis ab illa hæresi removére, omníque illum officiórum génere sibi demeréri stúduit; cum tamen hic ad scéleris cúmulum, óptimum Pontíficem neci trádere ferro séxies, semel auro et munéribus corrúmpere, quamvis frustra, tentásset. Luitprándo, cum Exárcho ad excídium Urbis properánti, sanctíssimus Póntifex, Dei fretus præsídio, ad prata Nerónis occúrrit, et piis mónitis Regis ánimum ita mollívit, ut non jam hostis, sed pius adorátor ensem et corónam Príncipi Apostolórum obtúlerit. Cum autem Imperátor destructiónem machinarétur, eúmdem diro anathémate pérculit, et ínito cum Francis fœdere ab ímpio molímine detérruit. Rebus demum præcláre gestis, quibus máximis quibúsque Prædecessórum suórum æquiparátur, pie óbiit in Dómino, sexto Pontificátus anno, et in Basílica Vaticána cónditus est.

IN III NOCTURNO.

Lect. de Homil. in Evangel. Homo péregre, *de Communi, primo loco,* p. lv.

In Quadragesima Lect. IX *de Homilia Feriæ occurr.*

In II Vesp. Oratio, Exáudi, *p.* xlviij.

EADEM DIE XIII.

SANCTÆ CATHARINÆ DE RICCIIS, VIRG.

Duplex.

Pro aliquibus locis.

ORATIO.

DOMINE, Jesu Christe, qui beátam Catharínam Vírginem tui amóre succénsam passiónis contemplatióne claréscere voluísti: ejus intercessióne concéde; ut, passiónis mystéria devóte recoléntes, ejus fructum percípere mereámur: Qui vivis et regnas.

IN I NOCTURNO.

Lect. de Script. occurr.

In Quadrag., De virgínibus, *ut in Communi*, p. lxxxiij.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

CATHARINA nóbili família de Ricciis Floréntiæ nata, vel ab ineúnte ætáte piam índolem præmatúre osténdit. In suburbáno monastério sancti Petri de Monticéllis, ubi morum disciplína imbuerétur, collocáta, quotídie ad Christi crucifíxi imáginem orans, non sine lácrymis, horis etiam ánimi relaxatióni addíctis, ejus passiónem meditabátur. Ad monastérium póstea sancti Vincéntii, Ordinis sancti Domínici, in civitáte Prati transláta, patérnos lares ad tempus repétere, nisi certa spe réditus hábita, constánter recusávit. Tandem anno décimo tértio, sæculi delíciis contémptis, ibídem religiósum institútum proféssa est.

LECTIO V.

CHARITATE in Deum fervens, oratióni fere assídue vacábat, quidquid témporis necessáriis occupatiónibus et módicæ quiéti supérerat, in ea insúmens; utque corpus in servitútem redígeret, férrea caténa et flagéllis illud macerábat. Cibi parcíssima, octo supra quadragínta annos cárnibus abstínuit, legumínibus plerúmque et herbis vescens, intérdum vero solo pane et aqua conténta. Proximórum ætérnam salútem exóptans, ardentíssimas ad Deum pro peccatórum conversióne preces fundébat. Tanto etiam commiseratiónis sensu erga purgántem ánimam commóta est, ut acerbíssimos dolóres sibi divínitus inflíctos in pœnárum illi debitárum expiatiónem pertulísse visa sit. Exímia prudéntia et reguláris observántiæ zelo moniáles diu rexit, eas non minus exémplo, quam adhortatiónibus ad omnem sanctimóniam infórmans. Quo in offício humilitátem ádeo cóluit, ut abjectíssima quæque ópera sponte obíret, ac infírmis

præcípua charitáte et summo stúdio inservíret.

LECTIO VI.

SUPERNORUM charísmatum cópia singuláris in ea enítuit, ánnulo desponsatiónis, sacrísque stigmátibus, quæ non semel spectánda se exhibuérunt, accéptis. Plúrium annórum spátio, quinta et sexta féria in altíssimam contemplatiónem rapta, síngulos Redemptóris cruciátus in passióne tolerátos ex órdine in córpore mirabíliter sentíre consuévit. Prati degens, sanctum Philíppum Nérium Romæ commorántem vidére proméruit, ejúsque collóquio frui. Extásum, cœléstium visiónum, ac prophétici lúminis dono illústris, futúra prædíxit, ac simul occúlta revelávit. Grávibus dénique morbis decúmbens, Ecclésiæ Sacraméntis muníta, anno a Christo nato millésimo quingentésimo nonagésimo, ætátis sexagésimo nono, quarto nonas Februárii in cœlum migrávit. Eam subínde Clemens Duodécimus beatárum Vírginum número, Benedíctus vero Décimus Quartus Póntifex Máximus solémni ritu sanctárum Vírginum fastis adscrípsit, anno salútis millésimo septingentésimo quadragésimo sexto.

In III Noct. Homilia in Evang. Símile erit regnum, *p.* lxxxix.

In II Vesp. Comm. S. Valentini Mart.

DIE XIV FEBRUARII.

In Martyrol. 10 *Januarii.*

S. AGATHONIS, PAPÆ ET CONFESSORIS.

Duplex.

Pro Clero Urbis, et alibi.

Mutatur tertius versus,

Oratio, Da quæsumus, *p.* xlviij.

IN I NOCTURNO.

Lect. de Script. occurr.

In Quadrag. Fidélis sermo, *de Communi,* p. l.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

AGATHO, natióne Sículus, ex doctíssimo ac sanctíssimo mónacho Románus Póntifex creátus est, anno Christi sexcentésimo septuagésimo octávo. Vir summa humanitáte, exímio ánimi candóre, singulári morum suavitáte et comitáte præditus, cunctórum amans, cunctis amabilíssimus. Ita demum a natúra et grátia comparátus, ut ad suprémam illam dignitátem geréndam natus, seu factus esse viderétur.

LECTIO V.

ACCEPTIS a Constantíno Pogonáto lítteris ad Donum Prædecessórem scriptis, pro convocándo Concílio Œcuménico, ad diutúrnum schisma tolléndum, quo laborábat Ecclésia, et definiéndas fídei controvérsias, quæ toto fere Oriénte máximas tempestátes, atque ruínas excitárant, Provinciáles Synodos in Occidénte habéri curávit, in qui-

bus Monothelitárum causa discuterétur, et damnaréntur erróres.

LECTIO VI.

His præmissis, Legátos suos et Concílii Románi, misit Constantinópolim cum binis lítteris ad Imperatórem, in quibus prædícta hæresi docte, fuse, ac sólide refutáta, damnatísque primáriis illíus sectatóribus, Sérgio scílicet, Cyro, Paulo, Pyrrho, Petro, et áliis, Antecessóres suos ab omni erróris labe immúnes hucúsque fuísse, expréssis verbis declarávit. Agathónis ígitur auctoritáte, sexta Synodus universális congregáta est, in qua iídem erróres, iidémque errántes damnáti fuérunt. Demum cum tres annos, et quinque círciter menses sedísset, pie óbiit in Dómino, et in Basílica Príncipis Apostolórum sepultúræ mandátus est.

IN III NOCTURNO.

Lect. de Homil. in Evang, Homo péregre, *de Communi, primo loco,* p. lv. *Lectio* IX *de S. Valentino, Mart., cujus Commem. in Laud.*

In Quadrages. IX *Lectio de Homilia Feriæ occurr.*

DIE XVI FEBRUARII.

SANCTI GREGORII X, PAPÆ CONFESSORIS.

Duplex.

Pro Clero Urbis, et alibi.

ORATIO.

Deus, qui Ecclésiam tuam beáti Gregórii Confessóris atque Pontíficis Religiónis zelo, et apostólicis curis amplificásti: ejus méritis, et intercessióne concéde; ut fídei et sanctitátis nova semper increménta suscípiat. Per.

IN I NOCTURNO.

Lect. de Script. occurr.

In Quadrag. Laudémus viros gloriósos, *de Communi, secundo loco,* p. lviij.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

Gregorius Décimus, Théaldus seu Theobáldus ántea nuncupátus, Placéntiæ ad Æmíliæ fines nóbili Vicecómitum génere natus est. Adoléscens Ecclesiásticæ milítiæ adscríptus, singulári nítuit honestáte morum vitæque mundítia, nulla umquam, ut créditur, críminis contagióne pollúta. In Gálliam cum Jacóbo Cardináli Pecorário Gregórii Noni Legáto proféctus, Archidiáconus Leodiénsis renuntiátus est. Eo in Itáliam redeúnte, Theologíæ Parísiis óperam dedit; ac Magístri munus adéptus, verbo, et exémplo fidéles, ac Príncipes ad Terræ Sanctæ recuperatiónem veheménter accéndit. In Syriam deínde peregrinátus, dum ibi sacram expeditiónem urgéret, a Cardinálibus, Vitérbii Pontíficis electiónem in annum fere tértium protrahéntibus, in Petri Sedem evéctus est, anno millésimo ducentésimo septuagésimo primo.

LECTIO V.

Accepto Ptolemáide electiónis decréto, in Itáliam navigávit, ac Vitérbium se cóntulit, deínde Romam, ubi anno insequénte solémniter inaugurátus est. Ab ipso Pontificátus exórdio ad generális Concílii celebratiónem curas et cogitatiónes omnes adjécit. Eo Lugdúnum Galliárum indícto Michaélem Palæólogum Græcórum Imperatórem, tum álios Christiános Príncipes, et Græcæ Latinæque Ecclésiæ Præsules lítteris amantíssimis invitávit, accersítis étiam exímiis doctrína et sanctitáte viris, uti sancto Thoma Aquináte in ipso itínere vita functo, sancto Bonaventúra, sancto Philíppo Benítio, beáto Albérto Magno, Petro de Tarantásia Ordinis Prædicatórum, qui eídem in Pontificátu succéssit. Igitur Œcuménicam Synodum Patrum número ómnium frequentíssimam cui præfuit Póntifex ipse, Græcis, ejuráto schismate, ad Ecclésiæ unitátem recéptis, decrétis pro sacra expeditióne subsídiis, editísque plúribus sanctíssimis légibus, triméstri spátio felíciter celebrávit.

LECTIO VI.

De pace in Ecclésia firmánda cum primis sollícitus, prælatórum dissídia, Regum inimicítias Provinciárum ódia, populórum factiónes compósuit, dirémit, extínxit. Ecclésiæ jura, étiam advérsus Reges et Príncipes, sevére ac fórtiter vindicávit, nullam esse prædicans solidiórem Regnórum basim, quam tutélam Ecclesiásticæ libertátis. Páuperum amantíssimus, primus ómnium in Apostólico Palátio piárum in illos largitiónum Præsidem constítuit, iísque própriis mánibus pedes quotídie abluébat. In Itáliam a Concílio redux, dum profectiónem in Palæstínam meditátur, plúraque ália Christiánæ Reipúblicæ bono molirétur, Arétii in Etrúria morte intercéptus est, quarto ab electióne sua anno, mense quarto, die décima. Fuit vir ánimi plane invícti et apostólici, terrenórum contémptu, cultus divíni stúdio, fídei zelo, disciplínæ, et morum restauratióne, rerum gerendárum prudéntia, fortitúdine, magnanimitáte, aliísque virtútibus prorsus exímius. Mirâculis post mortem clarúisse Ecclésiæ Aretínæ monuménta testántur.

IN III NOCTURNO.

Lect. de Homilia in Evang. Homo péregre, *de Communi, primo loco*, p. lv.

In Quadrages. Lectio IX *de Homilia Feriæ occurr.*

DIE XVII FEBRUARII.

S. HYGINI,

PAPÆ MARTYRIS.

Duplex.

Pro Clero Urbis, et alibi.

Oratio, Infirmitátem, *p.* xx.

IN I NOCTURNO.

Lect. de Script. occurr.

In Quadrag. A Miléto, *de Communi*, p. xxij.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

HYGINUS Atheniénsis, Philósopho patre, cum jam Románæ Ecclésiæ Présbyter esset, Cleri suffrágiis, Telésphoro suffectus est. Sedit in sancta Petri Sede, Imperatóre Antoníno Pio Augústo, annos tres, menses úndecim, dies vigínti octo. Ubi primum Póntifex renunciátus est, Clericórum Ordines in suos gradus distínxit, ac fecit ut, in iis Ecclésiis quas Títulos vocant, tum primárii Minístri, tum álii eísdem subjécti adéssent, qui fidélibus, cum res postuláret, sacra ministrárent.

LECTIO V.

INSTITUIT étiam, ne absque celebratióne Missæ Templa, vel Oratória sacro ritu consecraréntur; ne inconsúlto Epíscopo, vel nova construeréntur, vel jam constrúcta destrueréntur, et ne matéries ad sacrum illum usum congésta et destináta, in profános usus converterétur. Edíxit prætérea, ut Patríni Baptísmo adéssent, qui de sacro fonte infántes levárent; ne quis Epíscopus reus críminis damnarétur, nisi a Comprovinciálibus Epíscopis ejus causa probe discússa fuísset. Cuncta hæc ejus título ac nómine sancíta extant. Tres Ordinatiónes hábuit mense Decémbri, in quibus creávit Epíscopos sex, Presbyteros quíndecim, Diáconos quinque.

LECTIO VI.

CUM autem paulo ante Justínus claríssimus Philósophus et Christi Martyr scripsísset Apologíam pro Religióne Christiána ad Imperatórem Antonínum Pium Augústum, obtínuit, ut persecútio desævíret. Hinc a Christianórum cæde, non quidem omníno, plúrimum tamen, público Príncipis edícto, temperátum est. Sanctíssimo tamen Pastóri, cujus cura domínico gregi consúltum fúerat, párcitum non fuit; nempe hic glorióso martyrio, ne Antecessóribus dissímilis esset, innocentíssimam vitam terminávit, die undécima Januárii, et sepúltus est in Vaticáno.

IN III NOCTURNO.

Lect. de Homilia in Evang. Si quis venit, *primo loco*, p. xxviij.

In Quadrages IX *Lectio de Homilia Feriæ occurr.*

DIE XXV FEBRUARII, *vel* XXVI *in anno bissext.*

SANCTI FELICIS III, PAPÆ CONFESSORIS.

Duplex.

Pro Clero Urbis, et alibi.

Oratio, Da quæsumus, *p.* l.

IN I NOCTURNO.

Lect. de Script. occurr.

In Quadrag. Fidélis sermo, *de Communi*, p. l.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

FELIX Tértius pátria Románus, natus ex nobilíssima domo Anícia, et divi Gregórii Magni átavus, post Simplícium Papam ad summi Pontificátus ápicem est evéctus. Hic mira ánimi constántia, tamétsi Roma sub Hérulis Ariánis propémodum captíva viderétur, aliíque Patriárchæ conciliatiónem Zenónis Imperatóris approbássent, solus illi non communicávit. Ejúsdem de fide edíctum promulgántis, audáciam fórtiter represśit; Petrum Fullónem Patriarchátu Antiochéno dejécit. Acácium Constantinopolitánum Epíscopum Romam veníre coégit, ut contra eum objéctis in Apostólicæ Sedis judício respónderet, ac in eúmdem senténtia excommunicatiónis animadvértit.

LECTIO V.

CONSTITUIT, ut Ecclésiæ nónnisi ab Epíscopis consecraréntur; semel baptizátos íterum rebaptizári sub grávibus pœnis prohíbuit. Basílicam sancti Agapíti constrúxit. Anno ejus Pontificátus tértio, sanctus Bárnabas Apóstolus, cum sancti Matthæi Evangélio, in Cypro Anthémio Epíscopo Salamínæ appáruit; sicque prævia trina revelatióne, corpus sancti Bárnabæ cum Evangélio supradícto est invéntum. Duas fecit Ordinatiónes mense Decémbri, quibus creávit Romæ Presbýteros vigínti novem, Diáconos quinque, Epíscopos per divérsa loca trigínta. Quinto Kaléndas Mártii e terris excédens ad Súperos evolávit.

Sermo sancti Gregórii Papæ.

Ex Hom. 38 *in Evang.*

LECTIO VI.

QUIA nonnúnquam mentes audiéntium plus exémpla fidélium, quam docéntium verba convértunt, volo vobis áliquid de próximo dícere, quod corda vestra tanto formidolósius áudiant, quanto eis hoc de propínquo sonat. Neque enim res longe ante gestas dícimus; sed eas, de quibus testes exístunt, eísque interfuísse se réferunt, memorámus. Tres pater meus soróres hábuit, quæ cunctæ tres sacræ Vírgines fuérunt; quarum una Tarsílla, ália Gordiána, ália Æmiliána dicebátur. Quadam vero nocte huic Tarsíllæ (quæ inter soróres suas virtúte contínuæ oratiónis, afflictiónis stúdio, abstinéntiæ singuláris, gravitáte vitæ venerábilis, in honóre et cúlmine sanctitátis excréverat), sicut ipsa narrávit, per visiónem átavus meus Felix hujus Románæ Ecclésiæ Antístes appáruit, eíque mansiónem perpétuæ claritátis osténdit, dicens: Veni, quia in hac te lucis mansióne suscípio. Quæ subsequénti mox febre corrépta ad diem pervénit extrémum, et sicut nobílibus fém-

nis virísque moriéntibus multi convéniunt, qui eórum próximos consoléntur, eádem hora ejus éxitus multi viri ac féminæ ejus léctulum circumstetérunt inter quas mater mea quoque ádfuit; cum sursum illa respíciens Jesum veniéntem vidit, et cum magna animadversióne cœpit circumstántibus clamáre, dicens: Recédite, recédite, Jesus venit. Cumque in eum inténderet quem vidébat, sancta illa ánima a carne solúta est: tantáque súbito fragrántia miri odóris aspérsa est, ut ipsa quoque suávitas cunctis osténderet, illuc auctórem suavitátis venísse.

IN III NOCTURNO.

Lect. de Homilia in Evang. Homo péregre, *de Communi, primo loco*, p. lv.

In Quadrages. IX *Lectio, de Homilia Feriæ occurr.*

DIE XXVI *vel* XXVII FEBR. S. MARGARITÆ CORTON., POENITENTIS.

Semiduplex.

ORATIO.

Deus qui fámulam tuam Margarítam de perditiónis via ad salútis trámitem misericórditer deduxísti: eádem nobis miseratióne concéde; ut quam prius erràntem sectári non erubúimus, mox pœniténtem impigre sequi gloriémur. Per.

IN I NOCTURNO.

Lect. de Script. occurr.

In Quadragesima, Mulíerem fortem, *de Communi*, p. xcvj.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

Margarita, a loco dormitiónis, Cortonénsis appelláta, Laviáni in Túscia ortum hábuit. Primis adolescéntiæ suæ annis mundi voluptátibus capta, in Montis Politiáni civitáte, vanam et lúbricam vitam duxit; sed cum amásium ab hóstibus fœde transfóssum indício canis in fóvea sub strue lignórum tumulátum fortúito reperísset, íllico facta est manus Dómini super eam; quæ magno culpárum suárum mœróre tacta, éxiit foras, et flevit amáre. Itaque Laviánum revérsa, crine detónso, negléeto cápite, pulláque veste contécta, erróribus suis, mundíque illécebris núntium misit; inque ædibus Deo sacris, fune ad collum alligáto, humi procúmbens, ab ómnibus, quos ántea móribus suis palam offénderat, véniam exorávit. Mox Cortónam profécta in cínere, et cilício ab se læsam Dei Majestátem placáre studuit, donec post triennále virtútum experiméntum a Frátribus Minóribus spirituális vitæ dúcibus Tértii Ordinis hábitum impetrávit. Uberes exínde lácrymæ ei familiáres fuérunt, atque ima suspíria tanta ánimi contritióne ducta, ut diu elínguis consísteret. Léctulus nuda humus, cervícal lapis aut lignum por-

réxit; atque ita noctes insómnes in cœléstium meditatióne tráhere consuévit, nullum ámplius pravum desidérium perpéssa, dum bonus spíritus prómptior infírmam carnem ad subeúndos labóres erigébat.

Lectio v.

A DÆMONE insídiis, funestísque conátibus lacessíta múlier fortis hostem ex verbis detéctum, semel, atque íterum invícta répulit. Ad eludéndum vanæ glóriæ lenocínium, quo a malo spíritu petebátur, prætéritos mores suos per vicos, et platéas alta voce accusáre non déstitit, omni supplício se ream inclámans: nec nisi a Confessário detérrita in speciósam fáciem, olim impúri amóris causam, sævíre abstínuit, ægre ferens suam formam longa carnis maceratióne non aboléri. Quibus, aliísque magnæ pœniténtiæ arguméntis suórum críminum labe expiáta, atque ita de se triumphátrix, ut sensus plane omnes a mundi illécebris custodíret, digna facta est, quæ sæpe Dómini consuetúdine fruerétur. Ejúsdem quoque Christi, et Vírginis Matris dolórum, quod ipsa ardénter expetíerat, párticeps facta, cunctis sénsibus destitúta, et vere mórtua intérdum visa est. Ad eam proínde, véluti ad perfectiónis magístram, ex díssitis étiam regiónibus plúrimi conveniébant: ipsa vero, cœlésti, quo erat perfúsa, lúmine córdium secréta, consciéntias hóminum, immo et peccáta in remótis licet pártibus Deum offendéntium, cum dolóre, et lácrymis détegens, summáque in Deum, et próximum charitáte fervens ingéntem animárum fructum operáta est. Ægris ad se veniéntibus salútem, obséssis a dæmone liberatiónem impetrávit. Púerum defúnctum lugénte matre ad vitam redúxit. Imminéntes bellórum tumúltus assíduis oratiónibus sedávit. Dénique summæ pietátis opéribus vivos et mórtuos sibi deméruit.

Lectio vi.

TOT sanctis opéribus occupáta, de rigóre quo assídue corpus suum exercébat nihil remísit, neque a stúdio cœléstia meditándi se avélli passa est, in utróque vitæ génere plane admiránda, utrámque sorórem Magdalénam, et Martham réferens. Tandem pro se Dóminum orans, ut ex hac valle lacrymárum sursum in cœléstem pátriam evocarétur, exaudíta est orátio ejus, die, atque hora dormitiónis ei patefáctis. Méritis ítaque et labóribus plena, ac cœléstibus donis cumuláta, cœpit córporis víribus destítui, perque dies decem et septem nullo cibo, sed divínis tantum collóquiis refécta est: tum sanctíssimis Ecclésiæ Sacramén-

tis rite suscéptis, vultu hílari, atque óculis in cœlum convérsis octávo Kaléndas Mártias anno ætátis quinquagésimo, suæ conversiónis vigésimo tértio, humánæ vero salútis millésimo ducentésimo nonagésimo séptimo, felix migrávit ad Sponsum. Corpus in hanc usque diem végetum, incorrúptum, illæsum, et suáviter olens summa religióne cólitur in Ecclésia Fratrum Minórum, quæ jam ab eádem Margaríta appellátur. Miráculis contínuo flóruit, quibus permóti Románi Pontífices ad augéndum ejus cultum plúrima liberáliter indulsérunt. Benedíctus vero Décimus tértius in festo Pentecóstes, die sexta décima Máii anni millésimi septingentésimi vigésimi octávi, solémnem ejus Canonisatiónem religiosíssime celebrávit.

IN III NOCTURNO.

Lectiones de Homilia in Evangelium, Símile est regnum cœlórum thesáuro, *p.* xcviij.

In Quadrag. IX *Lectio de Feria occurrente.*

Ad Bened. Ant. t. 4. Ut cognóvit, resipuit Seráphici Ordinis Magdaléna: dimíssa sunt ei peccáta multa, quia diléxit multum.

Ad Magnif. Ant. t. 8. Ego diléсto meo, et ad me convérsio ejus: invéni quem díligit ánima mea: ténui eum, nec dimíttam.

Hiemalis.

FESTA MARTII.

DIE II MARTII.

S. SIMPLICII, PAPÆ CONFESSORIS.

Duplex.

Pro Clero Urbis et alibi.

Oratio, Da quæsumus, *p.* I.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Scriptura occurrente.

In Quadrag., Fidélis sermo, *de Communi*, p. I.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

SIMPLICIUS Tiburtínus, patre Castório, próxime post sanctum Hílarum Románæ Ecclésiæ Principátum suscépit, ac difficíllimis tempóribus (cum magna ex parte Christiáni orbis Cathólica fides, ob cunctos fere Príncipes hæresi inféctos, nutáret, summa vigilántia gubernávit. Leóni Imperatóri peténti, ut rata haberéntur concéssa ab Epíscopis Synodi Chalcedonénsis Ecclésiæ Constantinopolitánæ privilégia, veheméntius réstitit, misso étiam eam ob causam Constantinópolim suo Legáto. Eádem pastoráli sollicitúdine plúrimum laborávit, ut Timótheus Ælúrus Alexandrínæ Ecclésiæ invásor, qui Constantinópoli líbere degens, adnitebátur quam máxime propagáre hæresim, novúmque Zenónis Imperatóris ópera cogi Concílium, pellerétur in exílium, sicque integritáti suæ Alexandrína

*

redderétur Ecclésia. Reliquórum item perduéllium pro nona Synodo indicénda conátibus fórtiter óbstitit, ásserens nova Concília non fácile convocánda, nisi cum áliquid in pravis sénsibus novum, aut in assertióne dógmatum emersísset ambíguum.

LECTIO V.

DAMNAVIT íterum Petrum Moggum, álterum Alexandrínæ Sedis invasórem, curavítque ut ex urbe pellerétur, ne áliquos módicæ fídei infíceret, et ad perversitátis suæ factiónem pertráheret. Timótheo Solofacióló, legítimo ejúsdem Ecclésiæ Antístiti, juxta prístinum institútum, per suos Legátos erróris sui condonatiónem expeténti, idcírco quod timóre pertérritus Dióscorum ad altáre nominásset, véniam impértiit. Antiochéni Epíscopi electiónem ad seditiónes vitándas Constantinópoli in Concílii Nicæni præjudícium peráctam, ea lege ratam hábuit, ut deínceps, secúndum Patrum definitiónes, Orientáli Comprovinciálium Episcopórum Synodo, creátio Antiochéni Pontíficis reservarétur. Oblatiónes Ecclésiæ ita partiéndas esse præcépit, ut una dumtáxat pórtio Epíscopo, una ítidem Clero, duæ vero in Ecclésiæ fábricam, et peregrínos ac páuperes erogaréntur. Zenónem Epíscopum Hispalénsem vicária Sedis Apostólicæ auctoritáte fulcívit, ne Apostólicæ institutiónis decréta, et sanctórum términos Patrum in Hispániis transcéndi permítteret.

LECTIO VI.

STATUIT in urbe hebdómadas, ut, propter baptísmum et pœniténtiam peténtes, Presbyteri quidem de regióne prima apud Sanctum Paulum, de tértia apud Sanctum Lauréntium, et de séptima apud Sanctum Petrum manérent. Dedicávit Basílicas Sancti Stephani in Cœlio Monte. Sancti Andréæ Apóstoli juxta Sanctam Maríam, item áliam Sancti Stéphani juxta Sanctum Lauréntium, ac postrémo Sanctæ Bibiánæ Mártyris áliam intra Urbem juxta Palátium Liciniánum; itémque vasa complúra tum argéntea, tum áurea Románæ cóntulit Ecclésiæ. Demum Zenóne Imperatóre, et Odoácre Itáliæ Rege, migrávit ad Dóminum. Hábuit Ordinatiónes tres mense Decémbri, quibus creávit Presbyteros quinquagínta octo, Diáconos úndecim, Epíscopos per divérsa loca trigínta sex. Sacerdótium administrávit annos quíndecim, menses quinque, et dies decem.

IN III NOCTURNO.

Lectiones de Homilia in Evangelium, Homo peregre, *de Communi, primo loco*, p. lv.

In Quadrag. IX *Lectio de Homilia Feriæ occurrentis.*

DIE IV MARTII.

S. LUCII, PAPÆ MART.

Duplex.

Pro Clero Urbis, et alibi.

Oratio, Deus qui, *p.* xx.

IN I NOCTURNO.

Lectiones de Script. occurrente.

In Quadrag. vero, A Miléto, *de Communi*, p. xxij.

IN I NOCTURNO.

LECTIO IV.

LUCIUS Románus, patre Porphyrio, post sancti Cornélii consummatiónem, Románæ Ecclésiæ Episcopátum ténuit. Sanxit, ut duo Presbyteri, ac tres Diáconi, Ecclesiástici causa testimónii, quovis loco Epíscopum non desérerent. Pacem lapsis dandam, et pœniténtia acta, communicatiónis fructum negándum non esse, Spíritu Dei plenus (ut sanctus Cypriánus scripsit) lítteris suis significávit. Ob Christi fidem exílio relegátus, et póstmodum ad Ecclésiam suam incólumis redíre permíssus, tandem omni Ecclésiæ facultáte Archidiácono suo Stéphano prius trádita, cápite truncátus est quarto Nonas Mártii, Gallo et Volusiáno Princípibus. Duas hábuit Ordinatiónes mense Decémbri, quibus Presbyteros quátuor, Epíscopos per divérsa loca septem creávit. Ejus corpus primo via Appia ad Sanctum Xystum, in Cœmetério Callísti sepúltum, inde a Pascháli Papa in Sanctæ Cæcíliæ Títulum, una cum ejúsdem Vírginis et Sociórum corpóribus translátum, ibi sub sancto altári collocátum fuit.

De Epístola S. Cypriáni Epíscopi, et Mártyris, et Collegárum ejus ad Sanctum Lúcium Papam, et Mártyrem.

LECTIO V.

NUPER quidem tibi, Frater charíssime, gratuláti sumus, cum te honóre gemináto in Ecclésiæ suæ administratióne Confessórem páriter et Sacerdótem constítuit divína dignátio. Sed et nunc non minus tibi, et comítibus tuis, atque univérsæ fraternitáti gratulámur, quod, cum eádem glória et láudibus vestris, réduces vos dénuo ad suos fécerit benígna Dómini, et larga protéctio ; ut pascéndo gregi Pastor, et gubernándæ navi Gubernátor, et plebi regéndæ Rector redderétur ; et apparéret relegatiónem vestram sic divínitus esse dispósitam, non ut Epíscopus relegátus et pulsus Ecclésiæ deésset, sed ut ad Ecclésiam major redíret. Neque enim in tribus púeris minor fuit martyrii dígnitas, quia, morte frustráta, de camíno ignis incólumes exiérunt ; aut non consummátus Dániel éxtitit in suis láudibus, quia, qui leónibus missus fúerat ad prædam, protéctus a Dómino vixit ad glóriam. In Confessóribus Christi diláta martyria non mérita confessió-

nis mínuunt, sed magnália divínæ protectiónis osténdunt.

LECTIO VI.

REPRÆSENTATUM vidémus in vobis, quod apud Regem fortes atque illústres púeri prædicavérunt, ipsos quidem parátos esse ardére flammis, ne diis ejus servírent, aut imáginem quam fécerat adorárent; Deum tamen, quem colébant, quemque et nos cólimus, poténtem esse, ut eos de camíno ignis exímeret, et de Regis mánibus ac de pœnis præséntibus liberáret; quod invenímus in confessiónis vestræ fide, et in Dómini circa vos protectióne nunc gestum: ut cum vos paráti fuéritis, et prompti omne subíre supplícium, Dóminus tamen vos pœnæ subtráheret, et Ecclésiæ reserváret. Regrediéntibus vobis, breviáta non est in Epíscopo confessiónis suæ dígnitas, sed magis crevit Sacerdotális auctóritas, ut altári Dei assístat Antístes, qui ad confessiónis arma suménda, et faciénda martyria, non verbis plebem, sed factis cohortétur, et imminénte antichrísto, paret ad prælium mílites, non solum sermónis et vocis incitaménto, sed fídei et virtútis exémplo.

IN III NOCTURNO.

Lect. de Homilia in Evang., Si quis vult, *de Communi, secundo loco*, p. xxxij.

In Quadragesima, IX *Lectio de Hom. Feriæ occurr.*

OFFICIA VOTIVA.

OFFICIUM. DE SS. SACRAMENTO.

Semiduplex.

Recitatur in quibusdam locis, sub ritu Semiduplici, omnibus Feriis V, *non impeditis Festo novem Lectionum, etiam translato, excepto Adventu, Quadragesima, Vigiliis, ac etiam Feria illa, in qua secundum Rubricas Officium Dominicæ aliquando erit apponendum, etc. juxta tenorem Decreti* 20 *Martii* 1706.

Si in Feria IV *vel* VI *occurrerit aliquod Festum novem Lectionum, Vesperæ ordinandæ erunt juxta Rubricam de Concurrentia Officii.*

Notandum, quod ad Completorium Feriæ quartæ et quintæ in fine Hymni dicitur, Jesu, tibi sit glória, Qui natus es de Vírgine, *etiamsi in Vesperis facta sit tantum Commemoratio de SS. Samento.*

AD VESPERAS.

Ant. t. 1. ℟ Sacérdos in ætérnum * Christus Dóminus secúndum órdinem Melchísedech, panem et vinum óbtulit.

Psalm. Dixit Dóminus, *p.* 125.

Ant. t. 2. Miserátor Dóminus * escam dedit timéntibus se in memóriam suórum mirabílium.

Psalm. Confitébor... in consílio, *p.* 125.

Ant. t. 3. ℟ Cálicem * salutáris accípiam, et sacrificábo hóstiam laudis.

Psalm. Crédidi, *p.* 129.

Ant. t. 4. Sicut novéllæ * olivárum, Ecclésiæ fílii sint in circúitu mensæ Dómini.

Psalm. Beáti omnes, *p.* 134.

Ant. t. 5. Qui pacem * ponit fines Ecclésiæ, fruménti ádipe sátiat nos Dóminus.

Psalm. Lauda Jerúsalem, *p.* 146.

CAPITULUM. 1 *Cor.* 11. *e*

FRATRES, Ego enim accépi a Dómino quod et trádidi vobis, quóniam Dóminus Jesus, in qua nocte tradebátur, accépit panem et grátias agens fregit, et dixit : Accípite, et manducáte : hoc est Corpus meum, quod pro vobis tradétur : hoc fácite in meam commemoratiónem.

HYMNUS.

PANGE lingua gloriósi
Córporis mystérium,
Sanguinísque pretiósi,
Quem in mundi prétium
Fructus ventris generósi
Rex effúdit géntium.

Nobis datus, nobis natus
Ex intácta Vírgine,
Et in mundo conversátus,

Sparso verbi sémine,
Sui moras incolátus
Miro clausit órdine.
In suprémæ nocte cœnæ
Recúmbens cum frátribus,
Observáta lege plene
Cibis in legálibus,
Cibum turbæ duodénæ
Se dat suis mánibus.
Verbum caro, panem verum
Verbum carnem éfficit,
Fitque sanguis Christi merum:
Et si sensus déficit,
Ad firmándum cor sincérum
Sola fides súfficit.
Tantum ergo Sacraméntum
Venerémur cérnui :
Et antíquum documéntum
Novo cedat rítui :
Præstet fides suppleméntum
Sénsuum deféctui.
Genitóri, Genitóque
Laus et jubilátio,
Salus, honor, virtus quoque
Sit et benedíctio :
Procedénti ab utróque
Compar sit laudátio.
Amen.

℣. Panem de cœlo præstitísti eis. ℟. Omne delectaméntum in se habéntem.

Ad Magnif. Ant. t. 6. O quam * suávis est Dómine spíritus tuus, qui ut dulcédinem tuam in fílios demonstráres, pane suavíssimo de cœlo præstito, esuriéntes reples bonis, fastidiósos dívites dimíttens inánes.

ORATIO.

DEUS, qui nobis sub Sacraménto mirábili passiónis tuæ memóriam reliquísti: tríbue, quæsumus, ita nos Córporis et Sánguinis tui sacra mystéria venerári ; ut redemptiónis tuæ fructum in nobis júgiter sentiámus. Qui vivis et regnas cum Deo Patre.

Si occurrat aliquod Festum simplex, fit de eo Commemoratio.

Deinde fiunt Comm. communes, seu suffragia, ut in Psalterio, si faciendæ sint.

Ad Completorium, et per Horas, in fine Hymnorum dicitur,

Jesu, tibi sit glória,
Qui natus es de Vírgine.

AD MATUTINUM.

Invitat. Christum Regem adorémus dominántem Géntibus : * Qui se manducántibus dat spíritus pinguédinem.

Psalm. Veníte, exultémus, *p.* 2.

HYMNUS.

SACRIS solémniis juncta sint gáudia,
Et ex præcórdiis sonent præcónia :
Recédant vétera, nova sint ómnia,
Corda, voces, et ópera.
Noctis recólitur cœna novíssima,
Qua Christus créditur agnum et azyma
Dedísse frátribus, juxta legítima
Priscis indúlta pátribus.
Post agnum typicum, explétis épulis,
Corpus Domínicum datum discípulis,

Sic totum ómnibus, quod totum síngulis,
Ejus fatémur mánibus.
Dedit fragílibus Córporis férculum,
Dedit et trístibus Sánguinis póculum,
Dicens : Accípite quod trado vásculum,
Omnes ex eo bíbite.
Sic sacrifícium istud instítuit,
Cujus offícium commítti voluit
Solis Presbyteris, quibus sic cóngruit,
Ut sumant, et dent céteris.
Panis Angélicus fit panis hóminum ;
Dat panis cœlicus figúris términum :
O res mirábilis, mandúcat Dóminum
Pauper, servus, et húmilis.
Te trina Déitas, únaque póscimus,
Sic nos tu vísita, sicut te cólimus :
Per tuas sémitas duc nos quo téndimus,
Ad lucem, quam inhábitas.
Amen.

IN I NOCTURNO.

Ant. t. 1. ℟ Fructum salutíferum * gustándum dedit Dóminus mortis suæ témpore.

Psalm. Beátus vir, qui non ábiit, p. 3.

Ant. t. 2. A fructu * fruménti et vini multiplicáti fidéles in pace Christi requiéscunt.

Psalm. Cum invocárem, p. 149.

Ant. t. 3. ℟ Communióne cálicis * quo Deus ipse súmitur, non vitulórum sánguine, congregávit nos Dóminus.

Psalm. Consérva me, p. 10.

℣. Panem cœli dedit eis.
℟. Panem Angelórum manducávit homo.

Lectiones de Scriptura occurrente.

℟. I. Immolábit hœdum multitúdo filiórum Israel ad vésperam Paschæ, * Et edent carnes, et ázymos panes. ℣. Pascha nostrum immolátus est Christus : ítaque epulémur in ázymis sinceritátis et veritátis. Et edent.

℟. II. Comedétis carnes, et saturabímini pánibus : * Iste est panis, quem dedit vobis Dóminus ad vescéndum. ℣. Non Móyses dedit vobis panem de cœlo, sed Pater meus dat vobis panem de cœlo verum. Iste est panis.

℟. III. Respéxit Elías ad caput suum subcinerícium panem : qui surgens comédit, et bibit : * Et ambulávit in fortitúdine cibi illíus usque ad montem Dei. ℣. Si quis manducáverit ex hoc pane, vivet in ætérnum. Et ambulávit. Glória Patri. Et ambulávit.

IN II NOCTURNO.

Ant. t. 4. Memor sit Dóminus * sacrifícii nostri, et ho-

locáustum nostrum pingue fiat.

Psalm. Exáudiat, *p.* 15.

Ant. t. 5. Parátur * nobis mensa Dómini advérsus omnes qui tríbulant nos.

Psalm. Dóminus regit me, *p.* 32.

Ant. t. 6. In voce exultatiónis * résonent epulántes in mensa Dómini.

Psalm. Quemádmodum, *p.* 64.

℣. Cibávit illos ex ádipe fruménti. ℟. Et de petra, melle saturávit eos.

Lectiones ponuntur inferius post Officium ordine Mensium.

℟. IV. Cœnántibus illis accépit Jesus panem, et benedíxit ac fregit, dedítque discípulis suis, et ait : * Accípite, et comédite : hoc est Corpus meum. ℣. Dixérunt viri tabernáculi mei : Quis det de cárnibus ejus, ut saturémur ? Accípite.

℟. V. Accépit Jesus cálicem, postqnam cœnávit dicens : Hic calix novum testaméntum est in meo sánguine : * Hoc fácite in meam commemoratiónem. ℣. Memória memor ero, et tabéscet in me ánima mea. Hoc fácite.

℟. VI. Ego sum panis vitæ : patres vestri manducavérunt manna in desérto, et mórtui sunt : * Hic est panis de cœlo descéndens, ut si quis ex ipso mandúcet, non moriátur. ℣. Ego sum panis vivus, qui de cœlo descéndi : si quis manducáverit ex hoc pane, vivet in ætérnum. Hic. Glória Patri. Hic.

IN III NOCTURNO.

Ant. t. 7. s Introíbo * ad altáre Dei : sumam Christum, qui rénovat juventútem meam.

Psalm. Júdica me Deus, *p.* 70.

Ant. t. 8. Cibávit nos Dóminus * ex ádipe fruménti : et de petra, melle saturávit nos.

Psalm. Exultáte Deo, *p.* 97.

Ant. t. 6. Ex altári tuo Dómine * Christum súmimus : in quem cor et caro nostra exúltant.

Psalm. Quam diléctà tabernácula, *p.* 99.

℣. Edúcas panem de terra. ℟. Et vinum lætíficet cor hóminis.

Lectiones ponuntur inferius post Lectiones II Nocturni ordine Mensium.

℟. VII. Qui mandúcat meam Carnem, et bibit meum Sánguinem, * In me manet, et ego in eo. ℣. Non est ália nátio tam grandis, quæ hábeat deos appropinquántes sibi, sicut Deus noster adest nobis. In me manet.

℟. VIII. Misit me vivens Pater, et ego vivo propter Patrem : * Et qui mandúcat me, vivet propter me. ℣. Cibávit illum Dóminus pane vitæ et intelléctus. Et. Glória Patri. Et.

AD LAUDES
ET PER HORAS.

Ant. t. 1. Sapiéntia * ædificávit sibi domum, miscuit vinum, et pósuit mensam.

Psalm. Dóminus regnávit, *cum reliquis*, p. 17.

Ant. t. 2. Angelórum esca * nutrivísti pópulum tuum, et panem de cœlo præstitísti eis.

Ant. t. 3. *r* Pinguis est panis * Christi, et præbébit delícias régibus.

Ant. t. 4. Sacerdótes sancti * incénsum et panes ófferunt Deo.

Ant. t. 5. Vincénti * dabo manna abscónditum, et nomen novum.

CAPITULUM. 1 *Cor.* 11. *e*

FRATRES, Ego enim accépi a Dómino quod et trádidi vobis, quóniam Dóminus Jesus, in qua nocte tradebátur, accépit panem, et grátias agens fregit, et dixit : Accípite, et manducáte : hoc est Corpus meum, quod pro vobis tradétur : hoc fácite in meam commemorationem.

HYMNUS.

VERBUM supérnum pródiens,
Nec Patris linquens déxteram,
Ad opus suum éxiens,
Venit ad vitæ vésperam.

In mortem a discípulo
Suis tradéndus æmulis,
Prius in vitæ férculo
Se trádidit discípulis.

Quibus sub bina spécie
Carnem dedit et Sánguinem;
Ut dúplicis substántiæ
Totum cibáret hóminem.

Se nascens dedit sócium,
Convéscens in edúlium,
Se móriens in prétium,
Se regnans dat in præmium.

O salutáris Hóstia,
Quæ cœli pandis óstium!
Bella premunt hostília,
Da robur, fer auxílium.

Uni, trinóque Dómino
Sit sempitérna glória;
Qui vitam sine término
Nobis donet in pátria.
Amen.

℣. Pósuit fines tuos pacem,
℟. Et ádipe fruménti sátiat te.

Ad Bened. Ant. t. 1. *f* Ego sum * panis vivus, qui de cœlo descéndi : si quis manducáverit ex hoc pane, vivet in ætérnum.

ORATIO.

DEUS, qui nobis sub Sacraménto mirábili passiónis tuæ memóriam relíquisti : tríbue, quæsumus, ita nos Córporis et Sánguinis tui sacra mystéria venerári; ut redemptiónis tuæ fructum in nobis júgiter sentiámus. Qui vivis et regnas cum Deo Patre.

Si occurrat aliquod Festum simplex, fit de eo Commemoratio.

Deinde fiunt Commemorat. communes, seu suffragia, ut in Psalterio.

AD PRIMAM.

℟. *br.* Christe Fili.

℣. Qui natus es de María Vírgine. *Et dicuntur Preces.*

AD TERTIAM.

Ant. Angelórum esca.

Capitulum, Fratres, Ego enim accépi, *ut supra, ad Laudes.*

℟. *br.* Panem cœli * Dedit eis. Panem. ℣. Panem Angelórum manducávit homo. Dedit eis. Glória Patri. Panem.

℣. Cibávit illos ex ádipe fruménti. ℟. Et de petra, melle saturávit eos.

AD SEXTAM.

Ant. Pinguis est panis.

CAPITULUM. 1 *Cor.* 11. *f*

QUOTIESCUMQUE enim manducábitis panem hunc, et cálicem bibétis, mortem Dómini annuntiábitis donec véniat.

℟. *br.* Cibávit illos * Ex ádipe fruménti. Cibávit. ℣. Et de petra, melle saturávit eos. Ex ádipe. Glória Patri. Cibávit.

℣. Edúcas panem de terra. ℟. Et vinum lætificet cor hóminis.

AD NONAM.

Ant. Vincénti.

CAPITULUM. 1 *Cor.* 11. *f*

QUICUMQUE manducáverit panem hunc, vel bíberit cálicem Dómini indígne, reus erit córporis et sánguinis Dómini.

℟. *br.* Edúcas panem * De terra. Edúcas. ℣. Et vinum lætíficet cor hóminis. De terra. Glória Patri. Edúcas.

℣. Pósuit fines tuos pacem. ℟. Et ádipe fruménti sátiat te.

IN II VESPERIS.

Omnia dicuntur sicut in primis Vesperis, p. cclxxj.

Ad Magnif. Ant. t. 5. O sacrum * convívium in quo Christus súmitur: recólitur memória Passiónis ejus: mens implétur grátia: et futúræ glóriæ nobis pignus datur, allelúia.

Si occurrat aliquod Festum simplex, fit de eo Commemoratio.

Deinde fiunt Commemorat. communes, seu suffragia, ut in Psalterio, si facienda sint.

MENSE FEBRUARIO.

IN II NOCTURNO.

Sermo Sancti Joánnis Chrysóstomi.

LECTIO IV.

Homilia 61 *ad populum Antiochenum.*

NECESSARIUM est, dilectíssimi, mysteriórum díscere miráculum, quodnam sit, et quare sit datum, et quæ ejus rei utílitas. Unum corpus effícimur: membra, inquit, ex carne ejus, et ex óssibus ejus: sequámur autem initiáti, quæ dicúntur. Ut ítaque non tantum per charitátem hoc fiámus, verum étiam ipsa re, in illam misceámur carnem: hoc namque per escam effícitur, quam largítus est nobis, volens osténdere desidérium quod erga nos habet. Proptérea semetípsum nobis immíscuit, et corpus suum in nos contemperávit, ut unum quid simus tamquam corpus cápiti coaptátum: ardénter enim amántium hoc est.

LECTIO V.

TAMQUAM leónes ígitur ignem spirántes ab illa mensa recedámus, facti diábolo terríbiles, et caput nostrum mente revolvéntes, et charitátem, quam erga nos osténdit. Nam paréntes quidem áliis sæpe fílios tradunt aléndos : ego autem, inquit, non ita, sed cárnibus meis alo, et meípsum vobis appóno, vos omnes generósos esse volens, et spem bonam de futúris vobis præbens : quippe qui vobis hic meípsum trádidi, multo magis id in futúro fáciam. Vólui frater vester fíeri, carni propter vos et sánguini communicávi : vobis vicíssim ipsam carnem et sánguinem, per quæ cognátus vester factus sum, trado.

LECTIO VI.

ATTENDAMUS ítaque nobis ipsis, dilectíssimi, tálibus fruéntes bonis : et cum áliquid turpe dícere voluérimus, vel nos ab ira córripi vidérimus, vel álio quópiam hujúsmodi vítio; considerémus quibus facti sumus digni : talísque cogitátio nobis irrationabílium mótuum sit corréctio. Quotquot ígitur hujus partícipes córporis effícimur, quotquot sánguinem degustámus; cogitémus, quod illum sursum sedéntem, qui ab Angelis adorátur incorruptíbili vicínus virtúti, hunc degustámus. Hei mihi, quot ad salútem nobis viæ! Nos corpus suum effécit, nobis suum communicávit corpus : et horum nos nihil a malis avértit.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Joánnem.

LECTIO VII. *Cap.* 6.

IN illo témpore : Dixit Jesus turbis Judæórum : Caro mea vere est cibus, et sanguis meus vere est potus. Et réliqua.

Homilía sancti Augustíni Epíscopi.

Tractatu 27 in Joannem.

VERBA Dómini ex Evangélio, quæ sermónem prístinum consequúntur, audívimus. Hinc sermo debétur áuribus et méntibus vestris, et hodiérna die non importúnus est. Est enim de Córpore Dómini, quod dicébat se dare ad manducándum propter ætérnam vitam. Expósuit autem modum attributiónis hujus et doni sui, quómodo daret carnem suam manducáre, dicens : Qui mandúcat carnem meam, et bibit sánguinem meum, in me manet, et ego in illo. Signum quia manducávit et bibit, hoc est, si manet, et manétur : si hábitat, et inhabitátur : si hæret ut non deserátur.

LECTIO VIII.

HOC ergo nos dócuit, et admónuit mysticis verbis, ut simus in ejus córpore sub ipso cápite in membris ejus,

edéntes carnem ejus, non relinquéntes unitátem ejus. Sed qui áderant, plures non intelligéndo scandalizáti sunt : non enim cogitábant, hæc audiéndo, nisi carnem, quod ipsi erant. Apóstolus autem dicit, et verum dicit : Sápere secúndum carnem mors est. Carnem suam dat nobis Dóminus manducáre, et sápere secúndum carnem, mors est. Cum de carne sua dicat, quia ibi est vita ætérna : ergo nec carnem debémus sápere secúndum carnem, sicut in his verbis : Multi ítaque audiéntes, non ex inimícis, sed ex discípulis ejus, dixérunt : Durus est hic sermo, et quis potest eum audíre?

Nona Lectio de S. Simplici, si occurrat ; alias,

LECTIO IX.

SI discípuli durum habuérunt istum sermónem, quid inimíci? Et tamen sic oportébat ut dicerétur quod non ab ómnibus intelligerétur. Secrétum Dei inténtos debet fácere, non advérsos : isti autem cito defecérunt, tália loquénte Dómino Jesu Christo. Non credidérunt áliquid magnum dicéntem, et verbis illis áliquam grátiam cooperiéntem : sed prout voluérunt, ita intellexérunt, et more hóminum : quia póterat Jesus, aut hoc disponébat Jesus, carnem, qua indútum erat Verbum, véluti concísam, distribúere credéntibus in se. Durus est, ínquiunt, hic sermo : quis potest eum audíre?

MENSE MARTIO.

Ante Quadragesimam.

IN II NOCTURNO.

Sermo S. Joánnis Chrysóstomi.

LECTIO IV.

Ex Hom. 60 *ad pop. Antioch.*

QUONIAM Verbum dicit : Hoc est Corpus meum : et assentiámur, et credámus, et intellectuálibus ipsum óculis intueámur. Nihil enim sensíbile nobis Christus trádidit; sed sensibílibus quidem rebus, at ómnia intelligibilía. Itidem et in baptismáte, per rem, nempe sensíbilem aquam, donum confértur : intelligíbile vero quod perfícitur, generátio et renovátio. Si enim incorpóreus esses, nuda et incorpórea tibi dedísset ipse dona : sed quóniam ánima córpori consérta est, in sensibílibus intelligibília tibi præbet. Quot nunc dicunt : Vellem ipsíus formam aspícere, figúram, vestiménta, calceaménta? Ecce eum vides, ipsum tangis, ipsum mandúcas. Et tu quidem vestiménta cupis vidére : ipse vero tibi concédit non tantum vidére, verum et manducáre, et tángere, et intra te súmere.

LECTIO V.

IGITUR accédat nemo cum náusea, nemo irresolútus, omnes accénsi, omnes fervéntes et excitáti. Nam si Judæi stantes, et calceaménta in pé-

dibus habéntes et báculos mánibus gestántes, agnum cum festinatióne comedébant, te multo magis opórtet esse solértem. Nam illi quidem in Palæstínam erant profectúri, et proptérea viatórum figúram habébant : tu vero debes in cœlum migráre. Quaprópter in ómnibus opórtet te vigiláre : nec enim parva pœna propónitur indígne suméntibus. Cógita quantum advérsus proditórem indignáris, et contra eos, qui illum crucifixérunt. Itaque consídera, ne tu quoque sis reus Córporis et Sánguinis Christi. Illi sanctíssimum corpus occidérunt, tu vero pollúta súscipis ánima, post tot benefícia. Neque enim illi satis fuit, hóminem fíeri, cólaphis cædi, et crucifígi : verum et semetípsum nobis commíscet : et non fide tantum, verum et ipsa re nos suum éfficit corpus.

LECTIO VI.

Quo non opórtet ígitur esse puriórem, tali fruéntem sacrifício? quo solári rádio non splendidiórem manum, carnem hanc dividéntem? os, quod igne spiritáli replétur, linguam, quæ treméndo nimis sánguine rubéscit? Cógita quali sis insignítus honóre, quali mensa fruáris. Quod Angeli vidéntes horréscunt, neque líbere audent intuéri propter emicántem inde splendórem, hoc nos páscimur, huic nos unímur, et facti sumus unum Christi corpus, et una caro. Quis loquétur poténtias Dómini, audítas fáciet omnes laudes ejus? Quis pastor oves próprio pascit cruóre? Et quid dico, pastor? Matres multæ sunt, quæ post partus dolóres, fílios áliis tradunt nutrícibus. Hoc autem ipse non est passus : sed ipse nos próprio sánguine pascit, et per ómnia nos sibi coagméntat.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Joánnem.

LECTIO VII. *Cap. 6. f*

In illo témpore : Dixit Jesus turbis Judæórum : Caro mea vere est cibus : et sanguis meus vere est potus. Et réliqua.

Homilía sancti Augustíni Epíscopi.

Tractatu 27 in Joannem, circa medium.

Diximus, fratres, hoc Dóminum commendásse in manducatióne carnis suæ, et potatióne sánguinis sui, ut in illo maneámus, et ipse in nobis. Manémus autem in illo, cum sumus membra ejus : manet autem ipse in nobis, cum sumus templum ejus. Ut autem simus membra ejus, únitas nos compáginat : ut compáginet únitas, quæ facit, nisi cháritas? Et cháritas Dei unde? Apóstolum intérroga. Cháritas, inquit, Dei diffúsa est in córdibus nostris per Spíritum sanctum, qui datus est nobis.

LECTIO VIII.

Ergo spíritus est, qui vivíficat: spíritus enim facit viva membra: nec viva membra spíritus facit, nisi quæ in córpore, quod végetat ipse spíritus, invenerit. Nam spíritus qui est in te, o homo, quo constas ut homo sis, numquid vivíficat membrum quod separátum invénerit a carne tua? Spíritum tuum dico ánimam tuam. Anima tua non vivíficat, nisi membra quæ sunt in carne tua: unum si tollas, jam non vivificátur ex ánima tua, quia unitáti córporis tui non copulátur.

Lectio nona de S. Simplici, si occurrat; alias,

LECTIO IX.

Hæc dicúntur, ut amémus unitátem, et timeámus separatiónem. Nihil enim sic debet formidáre Christiánus, quam separári a córpore Christi. Si enim separátur a córpore Christi, non est membrum ejus: si non est membrum ejus, non vegetátur Spíritu ejus. Quisquis autem, inquit Apóstolus, Spíritum Christi non habet, hic non est ejus. Spíritus ergo est, qui vivíficat, caro autem non prodest quidquam. Verba, quæ ego locútus sum vobis, spíritus et vita sunt. Quid est Spíritus et vita sunt? Spirituáliter intelligénda sunt. Intellexísti spirituáliter? Spíritus et vita sunt. Intellexísti carnáliter? Etiam sic illa spíritus et vita sunt, sed tibi non sunt.

OFFICIUM
IMMACULATÆ CONCEPT.
B. M. V. IN SABBATO.
Semiduplex.

His in locis, in quibus Officium Conceptionis B. M. V. recitatur quoties Officium occurrit de B. M. in Sabbato, si, de Ordinarii licentia, Officium infrascriptum de Immaculata Conceptione B. M. V. persolvatur die VIII *Decembris, et per Octavam, erit in Sabbatis hoc idem Officium quod in Festo,* p. ccxj, *ritu semiduplici, exceptis Lectionibus.*

In I Noct., Lectiones de Scriptura occurrente.

In II et III Noct. Lectiones ut infra per Octavam adnotantur, nimirum mensibus

JANUARIO ET FEBR.,

Ut in secunda die infra Octavam, IX *Decembr.* p. ccxvj.

MARTIO,

Ut in tertia die infra Octavam, X *Decembr.,* p. ccxix.

INDEX SUPPLEMENTI

PRO ALIQUIBUS LOCIS.

FESTA MOBILIA.

FESTA SANCTORUM.

OFFICIA VOTIVA.

INDEX PSALMORUM.

Primus numerus marginalis indicat Psalmum; alter Paginam, in qua Psalmus idem adnotatur in Breviario.

INDEX CANTICORUM.

INDEX HYMNORUM.

PRÆPARATIO AD MISSAM

PRO

OPPORTUNITATE SACERDOTIS FACIENDA.

ANTIPHONA.

Ne reminiscáris Dómine delícta nostra, vel paréntum nostrórum; neque vindíctam sumas de peccátis nostris.

Quæ Antiphona in Festis duplicibus tantum duplicatur.

Deinde dicuntur sequentes Psalmi Quam dilécta, *p.* 99. Benedixísti Dómine, *ibid.* Inclína Dómine, *p.* 100. Crédidi, *p.* 129. De profúndis, *p.* 135.

Postea repetitur Ant. Ne reminiscáris.

Deinde Sacerdos dicit Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Pater noster.

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem. ℟. Sed líbera nos a malo.

℣. Ego dixi : Dómine miserére mei. ℟. Sana ánimam meam, quia peccávi tibi.

℣. Convértere Dómine aliquántulum. ℟. Et deprecáre super servos tuos.

℣. Fiat misericórdia tua Dómine super nos. ℟. Quemádmodum sperávimus in te.

℣. Sacerdótes tui induántur justítiam. ℟. Et Sancti tui exúltent.

℣. Ab occúltis meis munda me Dómine. ℟. Et ab aliénis parce servo tuo.

℣. Dómine exáudi oratiónem meam. ℟. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Dominus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

OREMUS.

Aures tuæ pietátis mitíssime Deus inclína précibus nostris : et grátia sancti Spíritus illúmina cor nostrum : ut tuis mystériis digne ministráre, teque ætérna charitáte dilígere mereámur.

Deus cui omne cor patet, et omnis volúntas lóquitur, et quem nullum latet secrétum : purífica per infusiónem sancti Spíritus cogitatiónes cordis nostri, ut te perfécte dilígere, et digne laudáre mereámur.

Ure igne sancti Spíritus renes nostros, et cor nostrum Dómine, ut tibi casto córpore serviámus, et mundo corde placeámus.

MENTES nostras quæsumus Dómine Paráclitus, qui a te procédit, illúminet : et indúcat in omnem, sicut tuus promísit Fílius, veritátem.

ADSIT nobis quæsumus Dómine virtus Spíritus sancti : quæ et corda nostra cleménter expúrget, et ab ómnibus tueátur advérsis.

DEUS qui corda fidélium sancti Spíritus illustratióne docuísti : da nobis in eódem Spíritu recta sápere, et de ejus semper consolatióne gaudére.

CONSCIENTIAS nostras quæsumus Dómine visitándo purífica : ut véniens Dóminus noster Jesus Christus Fílius tuus, parátam sibi in nobis invéniat mansiónem. Qui tecum vivit.

ORATIONES

Pro opportunitate Sacerdotis ante Celebrationem et Communionem dicendæ.

AD mensam dulcíssimi convívii tui, pie Dómine Jesu Christe, ego peccátor de própriis méritis nihil præsúmens, sed de tua confídens misericórdia et bonitáte, accédere véreor, et contremísco. Nam cor et corpus hábeo multis criminibus maculátum, mentem, et linguam non caute custodítam. Ergo, o pia Déitas, o treménda majéstas, ego miser inter angústias deprehénsus, ad te fontem misericórdiæ recúrro, ad te festíno sanándus, sub tuam protectiónem fúgio : et quem júdicem sustinére néqueo, salvatórem habére suspíro. Tibi Dómine plagas meas osténdo : tibi verecúndiam meam détego. Scio peccáta mea multa, et magna, pro quibus tímeo. Spero in misericórdias tuas, quarum non est númerus. Réspice ergo in me óculis misericórdiæ tuæ Dómine Jesu Christe, Rex ætérne, Deus et homo, crucifíxus propter hóminem. Exáudi me sperántem in te : miserére mei pleni misériis et peccátis, tu qui fontem miseratiónis numquam manáre cessábis. Salve salutáris víctima, pro me, et omni humáno génere in patíbulo crucis obláta. Salve nóbilis et pretióse Sanguis de vulnéribus crucifíxi Dómini mei Jesu Christi prófluens, et peccáta totíus mundi ábluens. Recordáre Dómine creatúræ tuæ, quam tuo Sánguine redemísti. Pœnitet me peccásse, cúpio emendáre quod feci. Aufer ergo a me, clementíssime Pater, omnes iniquitátes et peccáta mea : ut purificátus mente et córpore, digne degustáre mérear Sancta Sanctórum : et concéde, ut hæc sancta prælibátio Córporis et Sánguinis tui, quam ego indígnus súmere inténdo, sit peccatórum meórum remíssio, sit delictórum perfécta purgátio, sit túrpium cogitatiónum effugátio, ac bonórum

sénsuum regenerátio, operúmque tibi placéntium salúbris efficácia, ánimæ quoque et córporis, contra inimicórum meórum insídias firmíssima tuítio. Amen.

ORATIO
S. Thomæ de Aquino.

OMNIPOTENS sempitérne Deus, ecce accédo ad sacraméntum unigéniti Fílii tui Dómini nostri Jesu Christi, accédo tamquam infírmus ad médicum vitæ, immúndus ad fontem misericórdiæ, cæcus ad lumen claritátis ætérnæ, pauper et egénus ad Dóminum cœli et terræ. Rogo ergo imménsæ largitátis tuæ abundántiam, quátenus meam curáre dignéris infirmitátem, laváre fœditátem, illumináre cæcitátem, ditáre paupertátem, vestíre nuditátem: ut panem Angelórum, Regem regum, et Dóminum dominántium, tanta suscípiam reveréntia, et humilitáte, tanta contritióne, et devotióne, tanta puritáte, et fide, tali propósito, et intentióne, sicut éxpedit salúti ánimæ meæ. Da mihi quæso Domínici Córporis, et Sánguinis non solum suscípere Sacraméntum, sed etiam rem et virtútem sacraménti. O mitíssime Deus, da mihi Corpus unigéniti Fílii tui Dómini nostri Jesu Christi, quod traxit de Vírgine María, sic suscípere, ut córpori suo mystico mérear incorporári, et inter ejus membra connumerári. O amantíssime Pater, concéde mihi diléctum Fílium tuum, quem nunc velátum in via suscípere propóno, reveláta tandem fácie perpétuo contemplári. Qui tecum.

ORATIO.

Gregorius XIII, Pontifex Maximus concessit cuilibet dicenti quæ sequuntur, quinquaginta annorum Indulgentiam.

EGO volo celebráre Missam, et confícere Corpus et Sánguinem Dómini nostri Jesu Christi, juxta ritum sanctæ Románæ Ecclésiæ, ad laudem omnipoténtis Dei, totiúsque Cúriæ triumphántis, ad utilitátem meam, totiúsque Cúriæ militántis, pro ómnibus, qui se commendavérunt oratiónibus meis in génere, et in spécie, et pro felíci statu sanctæ Románæ Ecclésiæ. Amen.

GAUDIUM cum pace, emendatiónem vitæ, spátium veræ pœniténtiæ, grátiam, et consolatiónem sancti Spíritus, perseverántiam in bonis opéribus, cor contrítum et humiliátum, atque felícem vitæ meæ consummatiónem, tríbuat mihi omnípotens, et miséricors Dóminus. Amen.

Quia Sacerdos, aut tacita mentis cogitatione, aut submissa vocis expressione debet recitare singillatim nomina, pro quibus in illa Celebratione vult singulariter orare (ut insinuatur per

illas litteras N. N. *in Canone contentas*) *et ne hujusmodi determinatarum personarum nominatio, ob multitudinem, aut incertum ordinem, ingerat Sacerdoti celebranti confusionem, non inutile erit sequentem servare ordinem ex* 20 *quæst. Quodlibet Doctoris subtil. et ex aliorum gravissimorum Doctorum scriptis excerptum.*

Meménto Dómine, si tibi placet,

VIVORUM.

1 Mei, Paréntum, Cognatórum, Fratrum, Sorórum, et amicórum meórum ómnium.

2 Cœtus Cardinálium, ac ómnium Superiórum Ordinis, atque Sacerdótum, et sanctæ Ecclésiæ ministrórum.

3 Omnium meæ curæ subjectórum, tamquam spirituálium filiórum, et ómnium fundatórum, patronórum, et benefactórum spirituálium, et temporálium.

4 Omnium Príncipum Christianórum, Dominatiónum, et rerum publicárum temporálium.

5 Omnium peccántium, inimicorúmque meórum, atque conversiónis ómnium hæreticórum, et infidélium.

6 Et ómnium pro quibus scis, et vis me debére oráre.

MORTUORUM.

1 Animarum Paréntum, Fratrum, Sorórum, Cognatórum atque amicórum meórum ómnium.

2 Animárum ómnium benefactórum, tam spirituálium quam corporálium.

3 Animárum ómnium mihi in génere, et in spécie commissárum.

4 Animárum Prælatórum, Sacerdótum, et ómnium ministrórum sanctæ Romanæ Ecclésiæ Dei, et Apostólicæ.

5 Animárum morte improvísa corpóribus exutárum, atque eárum quarum non est speciális memória.

6 Animárum, quæ mei occasióne in Purgatório purgántur: eárum quoque misérrime in Purgatório existéntium.

7 Et eárum ómnium pro quibus scis, et vis me debére oráre.

GRATIARUM ACTIO

POST MISSAM.

ANTIPHONA.

TRIUM puerórum cantémus hymnum, quem cantábant Sancti in cámino ignis, benedicéntes Dóminum.

Quæ Antiphona in Festis duplicibus tantum duplicatur.

Cant. Benedícite ómnia ópera, *p.* 19.

Psalm. Laudáte Dóminum in sanctis ejus, *p.* 20.

Et in fine dicitur Glória Patri.

Deinde repetitur Ant. Trium puerórum.

Postea Sacerdos dicit Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Pater noster.

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem. ℟. Sed líbera nos a malo.

℣. Confiteántur tibi Dómine ómnia ópera tua. ℟. Et sancti tui benedícant tibi.

℣. Exultábunt sancti in glória. ℟. Lætabúntur in cubílibus suis.

℣. Non nobis Dómine, non nobis. ℟. Sed nómini tuo da glóriam.

℣. Dómine exáudi oratiónem meam. ℟. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Dóminus vobíscum. ℟. Et cum spíritu tuo.

OREMUS.

DEUS, qui tribus púeris mitigásti flammas ígnium: concéde propítius; ut nos fámulos tuos non exúrat flamma vitiórum.

ACTIONES nostras quæsumus Dómine aspirándo præveni, et adjuvándo proséquere: ut cuncta nostra orátio, et operátio a te semper incípiat, et per te cœpta finiátur.

DA nobis quæsumus Dómine vitiórum nostrórum flammas extínguere, qui beáto Lauréntio tribuísti tormentórum suórum incéndia superáre. Per Christum Dóminum nostrum.

℟. Amen.

ORATIONES

Post Celebrationem et Communionem dicendæ.

ORATIO

S. Thomæ de Aquino.

GRATIAS tibi ago, Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus, qui me peccatórem indígnum fámulum tuum nullis meis méritis, sed

sola dignatióne misericórdiæ tuæ satiáre dignátus es pretióso Córpore, et Sánguine Fílii tui Dómini nostri Jesu Christi. Et precor, ut hæc sancta Commúnio non sit mihi reátus ad pœnam, sed intercéssio salutáris ad véniam. Sit mihi armatúra fídei, et scutum bonæ voluntátis. Sit vitiórum meórum evacuátio: concupiscéntiæ, et libídinis exterminátio; charitátis, et patiéntiæ, humilitátis, et obediéntiæ, omniúmque virtútum augmentátio: contra insídias inimicórum ómnium, tam visibílium quam invisibílium, firma defénsio: mótuum meórum, tam carnálium quam spirituálium, perfécta quietátio: in te uno, ac vero Deo firma adhæsio: atque finis mei felix consummátio. Et precor te, ut ad illud ineffábile convívium me peccatórem perdúcere dignéris, ubi tu cum Fílio tuo et Spíritu sancto, Sanctis tuis es lux vera, satiétas plena, gáudium sempitérnum, jucúnditas consummáta, et felícitas perfécta. Per eúmdem Christum.

Alia Oratio
Sancti Bonaventuræ.

TRANSFIGE, dulcíssime Dómine Jesu, medúllas et víscera ánimæ meæ suavíssimo ac salubérrimo amóris tui vúlnere, vera, serenáque et Apostólica sanctíssima charitáte, ut lángueat, et liquefíat ánima mea solo semper amóre et desidério tui, te concupíscat, et defíciat in átria tua, cúpiat dissólvi, et esse tecum. Da ut ánima mea te esúriat, panem Angelórum, refectiónem animárum sanctárum, panem nostrum quotidiánum supersubstantiálem, habéntem omnem dulcédinem, et sapórem, et omne delectaméntum suavitátis: te, in quem desíderant Angeli prospícere, semper esúriat, et cómedat cor meum, et dulcédine sapóris tui repleántur víscera ánimæ meæ; te semper sítiat fontem vitæ, fontem sapiéntiæ et sciéntiæ, fontem ætérni lúminis, torréntem voluptátis, ubertátem domus Dei: te semper ámbiat, te quærat, te invéniat, ad te tendat, ad te pervéniat, te meditétur, te loquátur, et ómnia operétur in laudem, et glóriam nóminis tui, cum humilitáte et discretióne, cum dilectióne et delectatióne, cum facilitáte et afféctu, cum perseverántia usque in finem: et tu sis solus semper spes mea, tota fidúcia mea, divítiæ meæ, delectátio mea, jucúnditas mea, gáudium meum, quies et tranquíllitas mea, pax mea, suávitas mea, odor meus, dulcédo mea, cibus meus, refectio mea, refúgium meum, auxílium meum, sapiéntia mea, pórtio mea, posséssio mea, thesáurus meus, in quo fixa, et firma, et immobíliter

semper sit radicáta mens mea, et cor meum. Amen.

ORATIO

Ad beatissimam Virginem Mariam.

O SACRATISSIMA, o sereníssima, et ínclyta gloriósa Virgo María, quæ Creatórem ómnium creaturárum in tuo sacratíssimo útero fuísti digna portáre, sólaque virgíneo úbere lactáre: cujus veracíssimum sacrúmque Corpus, et Sánguinem ego indígnus peccátor modo súmere præsúmpsi: tuam humíliter deprécor misericórdiam, ut apud ipsum pro me peccatóre intercédere dignéris; ut, quidquid in hoc tam ineffábili, ac digníssimo Sacrifício, per me indígnum ignoránter, vel neglígénter, aut accidénter, seu irreverénter, scílicet in tractándo, et suméndo, ac ministrándo actum est, commíssum, vel omíssum, tuis sacratíssimis précibus indulgére dignétur idem Dóminus noster Jesus Christus Fílius tuus, qui cum Patre et Spíritu sancto vivit et regnat in sæcula sæculórum. Amen.

RHYTHMUS SANCTI THOMÆ

Ad sacram Eucharistiam.

ADORO te devóte, latens Déitas,
Quæ sub his figúris vere látitas:
Tibi se cor meum totum súbjicit,
Quia te contémplans, totum déficit.
Visus, tactus, gustus in te fállitur,
Sed audítu solo tuto créditur:
Credo quidquid dixit Dei Fílius,
Nil hoc verbo veritátis vérius.
In cruce latébat sola Déitas,
At hic latet simul et humánitas:
Ambo tamen credens, atque cónfitens,
Peto quod petívit latro pœnitens.
Plagas, sicut Thomas, non intúeor,
Deum tamen meum te confíteor:
Fac me tibi semper magis crédere,
In te spem habére, te dilígere.
O memoriále mortis Dómini,
Panis vivus vitam præstans hómini,
Præsta meæ menti de te vívere,
Et te illi semper dulce sápere.
Pie pellicáne Jesu Dómine,
Me immúndum munda tuo Sánguine:
Cujus una stilla salvum fácere
Totum mundum quit ab omni scélere.
Jesu, quem velátum nunc aspício,
Oro fiat illud, quod tam sítio:

Ut te reveláta cernens fácie,
Visu sim beátus tuæ glóriæ.
Amen.

ALIA ORATIO.

Decreto Urbis et Orbis 11 *Decembris* 1846, *Pius IX, Pontifex Maximus, Sacerdotibus, qui sequentem Orationem inter alias preces pro gratiarum actione post Missam recitaverint, Indulgentiam trium annorum concessit.*

OBSECRO te, dulcíssime Dómine Jesu Christe, ut Pássio tua sit mihi virtus, qua múniar, prótegar, atque deféndar. Vúlnera tua sint mihi cibus, potúsque, quibus pascar, inébrier, et delécter. Aspérsio Sánguinis tui sit mihi ablútio ómnium peccatórum meórum. Mors tua sit mihi glória sempitérna, et nunc, et in perpétuum. Amen.

ALIA ORATIO

Post Communionem.

ANIMA Christi sanctífica me, Corpus Christi salva me, Sanguis Christi inébria me, Aqua láteris Christi munda me. O bone Jesu exáudi me, et ne permíttas me separári a te, ab hoste malígno defénde me, in hora mortis meæ voca me et pone me juxta te, ut cum Angelis tuis laudem te in sæcula sæculórum. Amen.

FORMULA

AD IMPERTIENDAM INDULGENTIAM PLENARIAM

IN ARTICULO MORTIS,

Juxta formam a BENEDICTO Papa XIV traditam.

℣. Adjutórium nostrum † in nómine Dómini. ℟. Qui fecit cœlum et terram.

Ant. Ne reminiscáris Dómine delícta fámuli tui (*vel* ancíllæ tuæ), neque vindictam sumas de peccátis ejus.

Kyrie eléison. Christe eléison. Kyrie eléison.

Secreto, Pater noster, *etc.*

℣. Et ne nos indúcas in tentatiónem. ℟. Sed líbera nos a malo.

℣. Salvum fac servum tuum (*vel* ancíllam tuam).

℟. Deus meus, sperántem in te.

℣. Dómine exáudi oratiónem meam. ℟. Et clamor meus ad te véniat.

℣. Dóminus vobíscum.

℟. Et cum spíritu tuo.

OREMUS.

Clementissime Deus, Pater misericordiárum, et Deus totíus consolatiónis, qui néminem vis períre in te credéntem atque sperántem; secúndum multitúdinem miseratiónum tuárum réspice propítius fámulum tuum *N.* quem (*vel* fámulam tuam *N.* quam) tibi vera fides et spes christiána commendant. Vísita eum (*vel* eam) in salutári tuo; et per Unigéniti tui Passiónem et Mortem, ómnium ei delictórum suórum remissiónem et véniam cleménter indúlge; ut ejus ánima, in hora éxitus sui, te júdicem propitiátum invéniat, et in Sánguine ejúsdem Fílii tui ab omni mácula ablúta, transíre ad vitam mereátur perpétuam. Per eúmdem Christum Dóminum nostrum. ℟. Amen.

Tunc dicto ab uno e Clericis adstantibus, Confíteor, *etc. Sacerdos dicat,* Misereátur, *etc., deinde*:

Dóminus noster Jesus Christus, Fílius Dei vivi, qui beáto Petro Apóstolo suo dedit potestátem ligándi atque solvéndi, per suam piíssimam misericórdiam recípiat confessiónem tuam, et restítuat tibi stolam primam, quam in baptísmate recepísti; et ego facultáte mihi ab Apostólica Sede tribúta, Indulgéntiam plenáriam et remissiónem ómnium peccatórum tibi concédo. In nómine Patris †, et Fílii, et Spíritus sancti. ℟. Amen.

Per sacrosáncta humánæ reparatiónis mystéria, remíttat tibi omnípotens Deus omnes præséntis et futúræ vitæ pœnas, Paradísi portas apériat, et ad gáudia sempitérna perdúcat. ℟. Amen.

Benedícat te omnípotens Deus, Pater ✝, et Fílius, et Spíritus sanctus. ℟. Amen.

Si vero Infirmus sit adeo morti proximus, ut neque confessionis generalis faciendæ, neque præmissarum precum recitandarum supetat tempus, statim Sacerdos Benedictionem ei impertiatur, dicendo, Dóminus noster, *etc., ut supra.*

Et si mors proxime urgeat, dicat :

Indulgéntiam plenáriam, et remissiónem ómnium peccatórum tibi concédo, in nómine Patris ✝, et Fílii, et Spíritus sancti. Amen.

FESTA MOBILIA.

Feria III post Dom. Septuag. Orationis D. N. J. C. *dupl. maj.* clxxxiij
Feria III post Domin. Sexag. Comm. Passionis D. N. J. C. *dupl. maj.* cxc
Feria VI post Cineres. Spineæ Coronæ D. N. J. C. *dupl. maj.* cxcviij

NOVEMBER.

28 S. Gregorii III, Papæ Conf. *dupl.* ccvij
29 S. Gelasii I, *Dupl. Comm.* S. Saturnini, *Mart.* ccviij
30 S. ANDREÆ, Apost. *dupl. 2 cl.* 404

DECEMBER.

1 Didaci, Conf. (13 Nov.) *semid.* *Autum.*
2. S. Bibianæ, Virg. Mart., *semid.* 411
3 S. Francisci Xaverii, Conf. *dupl.* 413
4 S. Petri Chrysol. E. C. D. *dupl. Comm.* S. Barbaræ, V. M. 416
5 S. Nicolai, I, P. C. (13 Nov.) *dupl. Comm.* S. Sabbæ, Abb. cclx
6 S. Nicolai, Ep. Conf. *dupl.* 419
7 S. Ambrosii, Ep. Conf. Doct., *dupl.* 421
8 IMMAC. CONCEPTIONIS B. M. V. *dupl. 2 Classis.* ccx
9 S. Eutychiani, P. Mart. (*Heri*) *dupl. Comm.* Octavæ. ccxviij
10 Translationis almæ Domus Lauretanæ, *dupl. maj.* ccxxij
11 S. Damasi, Papæ Conf., *dupl. Comm.* Octavæ. 432
12 S. Melchiadis, P. Mart., *dupl.* (10 *hujus*). *Comm.* Octavæ. ccxxxj
13 S. Luciæ, Virg. Mart., *dupl. Comm.* Octavæ. 436
14 Die 7 infra Octav., *semid.* ccxxxij
15 Dies Octava Immac. Concept. B. M. V. *dupl.* ccxxxiv
16 S. Eusebii, Ep. et Mart., *semid.* 443
18 Expectatio Partus B. M. V., *dupl. maj.* ccxxxvij
21 S. THOMÆ, Apost.. *dupl. 2 cl.* 445
24 Vigilia Nativitatis D. N. J. C. 206
25 NATIVITAS D. N. J. C., *dupl. 1 cl.* 209
22 S. STEPHANI, Protomart., *dupl. 2 cl. Comm.* Octav. 227
67 S. JOANNIS, Apost. et Evang., *dupl. 2 cl. Comm.* 2 Octav. 233

JANUARIUS.

FEBRUARIUS.

2 PURIFICATIO B. M. V., *dupl.* 2. *cl.* 5
3 S Dionysii, P. C. (26 *Dec.*) *dupl. Comm.* S. Blasii, E. M. cc
4 S. Andreæ Corsini, Ep. Conf., *dupl.* 511
5 S. Agathæ, Virg. Mart., *dupl.* 512
6 S. Hyacinthæ de Mariscot., *dupl. Comm.* S. Dorotheæ, V. M. ccliij
7 S. Romualdi, Abb., *dupl.* 518
8 S. Joannis de Matha, Conf., *dupl.* 520
9 S. Zozimi, Papæ Conf. (26 *Decemb.*) *dupl. Comm.* S. Apolloniæ, Virg. Mart. cclv
10 S. Scholasticæ, Virg., *dupl.* 522
11 S. Antheri, Papæ Mart. (3 *Januar.*) *dupl.* cclvj
12 S. Telesphori, Papæ Mart. 5 (*Januar.*) *dupl.* cclvij
13 S. Gregorii II, Papæ Conf. *dupl.* cclvij
14 S. Agathonis, P. C. (10 *Jan.*) *dupl. Com.* S. Valentini, Mart. cclx
15 S. Martinæ, Virg. Mart., (30 *Januar.*) *dupl. Comm.* SS. Faustini et Jovitæ, Mart. 498
16 S. Gregorii X, Papæ Conf., *dupl.* cclxj
17 S. Hygini, Papæ Mart. (11 *Januar.*) *dupl.* cclxij
18 S. Raymundi de Pennafort, Conf. (23 *Januar.*) *semid. Comm.* S. Simeonis, Ep. Mart. 481
22 Cathedra S. Petri, Antiochiæ, *dupl. maj. Comm.* S. Pauli. 525
23 S. Petri Damiani, Ep. Conf. Doct., *dupl. Comm.* Vigiliæ. 528
24 *in biss.* 25. S. MATHIÆ, Apost., *dupl.* 2 *cl.* 530
25 *in biss.* 26. S. Felicis III, Papæ Conf., *dupl.* cclxiij
26 *in biss.* 27. S. Margaritæ Corton. Pœnit., *semid.* cclxv

MARTIUS.

2 S. Simplicii, Papæ Conf. *dupl.* cclxviij
4 S. Lucii I, Papæ Mart., *dupl.* cclxix
5 S. Casimiri, Conf. (*Heri*), *semid.* 533
7 S. Thomæ Aquinatis, Conf. Doct., *dupl. Comm.* SS. Perpetuæ et Felicitatis, Mart. 534
8 S. Joannis de Deo, Conf., *dupl.* 537
9 S. Franciscæ, Romanæ Viduæ, *dupl.* 540
10 SS. Quadraginta Martyrum, *semid.* 542
12 S. Gregorii I, Papæ, Conf. Doct., *dupl.* *Verna.*

MUTANDA KALENDARIO ROMANO,

PRO CONGREGATIONE MISSIONIS.

DECEMBER.

5 S. Sabbæ, Abbatis, *simpl.* 419

PRO CONGREGATIONE MISSIONIS.

OFFICIUM VOTIVUM
S. VINCENTII A PAULO.
Semiduplex.

Ex Indultis 13 *Septembris* 1766, *et* 2 *Aug.* 1788, *persolvitur semel in hebdomada, exceptis temporibus Adventus, Quadragesimæ, Quatuor Temporum, Vigiliis, etiam absque jejunio, Feria secunda Rogationum, atque illis Feriis in quibus reponendum sit Officium Dominicæ, aut de Festo Duplici vel Semiduplici translato.*

Omnia de Communi Confessoris, mutato tertio versu, præter sequentia.

AD I VESPERAS.

℣. Justus tota die miserétur et cómmodat. ℟. Et semen ejus in benedictióne erit.

Ad Magnif. Ant. t. 6. Dispérsit, dedit paupéribus : justítia ejus manet in sæculum sæculi.

Oratio, Deus, qui, *ut infra ad Laudes.*

IN I NOCTURNO.
Lect. de Script. occurr.
IN II NOCTURNO.

MENSIBUS
JANUARIO ET FEBRUARIO.
LECTIO IV.

VINCENTIUS a Paulo natióne Gallus, Pódii non procul ab Aquis Tarbéllis in Aquitánia natus, jam tum a púero exímiam in páuperes charitátem præ se tulit. A custódia patérni gregis ad lítteras evocátus, humánas Aquis, divínas, cum Tolósæ tum Cæsaraugústæ dídicit. Sacerdótio initiátus, ac Theologíæ láurea insignítus, cum Massíliis Tolósam itúrus navigáret, íncidit in Turcas, qui captívum in Africam abduxérunt, sed in captivitáte pósitus herum ipsum Christo rursus lucrifécit. Cum eo ígitur ex Bárbaris oris, opitulánte Deípara, sese prorípiens, ad Apostólica límina iter instítuit : unde in Gálliam revérsus, Clippíaci primum, deínde Castellriónis paræcias sanctíssime rexit. Renuntiátus a Rege primárius sacrórum Miníster in Gálliæ trirémibus, mirum quo zelo, et Ducum et Rémigum salúti óperam posúerit. Moniálibus Visitatiónis a sancto Francísco Salésio præpósitus, tanta prudéntia per annos círciter quadragínta eam curam sustínuit, ut máxime comprobáverit judícium sanctíssimi Præsulis, qui sacerdótem Vincéntio digniórem nullum se nosse fatebátur.

Lectio v.

Evangelizandis paupéribus, præsértim Ruricolis, ad decrépitam usque ætátem indeféssus incúbuit, eíque Apostólico óperi tum se, tum Alúmnos Congregatiónis, quam sub nómine Presbyterórum sæculárium Missiónis instítuit, perpétuo voto a Sancta Sede confirmáto, speciátim obstrínxit. Quantum autem augéndæ Cleri disciplínæ allaboráverit, testántur erécta majórum Clericórum Seminária, collatiónum de divínis inter Sacerdótes frequéntia, et sacræ Ordinatióni præmitténda exercítia, ad quæ sicut et ad pios laicórum secéssus, institúti sui domicília libénter patére vóluit. Insuper ad amplificándam fidem et pietátem Evangélicos misit operários, non in solas Gálliæ províncias, sed et in Itáliam, Polóniam, Scótiam, Hybérniam, atque ad Bárbaros et Indos. Ipse vero, vita functo Ludovíco Decimotértio, cui moriénti hortátor ádstitit, a Regína Anna Austríaca matre Ludovíci Decimiquárti in sánctius Concílium accítus, studiosíssime egit, ut non nisi dignióres Ecclésiis ac Monastériis præficeréntur; civíles discórdiæ, singulária certámina, serpéntes erróres, quos simul sensit et exhórruit, amputaréntur; debítaque judíciis Apostólicis obediéntia præstarétur ab ómnibus.

Lectio vi.

Nullum fuit calamitátis genus, cui patérne non occúrrerit. Fidéles sub Turcárum jugo geméntes, infántes expósitos, júvenes dyscolos, vírgines periclitántes, moniáles dispérsas, mulíeres lapsas, ad triremes damnátos, peregrínos infírmos, artífices inválidos, ipsósque mente captos, et innúmeros mendícos subsídiis et hospítiis etiámnum superstítibus excépit, ac pie fovit. Lotharíngiam, Campániam, Picárdiam, aliásque regiónes peste, fame, bellóque vastátas prolíxe refécit. Plúrima ad perquiréndos et sublevándos míseros sodalítia fundávit; inter quæ célebris Matronárum cætus, et late diffúsa sub nómine Charitátis Puellárum socíetas. Puéllas quoque tum de Cruce, tum de Providéntia ac sanctæ Genovéfæ ad sequióris sexus educatiónem erigéndas curávit. Hæc inter et ália gravíssima negótia Deo júgiter inténtus, cunctis affábilis, ac sibi semper constans, simplex, rectus, húmilis, ab honóribus, divítiis, ac delíciis semper abhórruit, audítus dícere: Rem nullam sibi placére, prætérquam in Christo Jesu, quem in ómnibus studébat imitári. Córporis demum afflictatióne, labóribus, senióque attrítus, die vigésima séptima Septémbris, anno salútis supra millésimum sexcentésimo sexagé-

simo, ætátis suæ octogésimo quinto, Parísiis in domo sancti Lázari, quæ caput est Congregátionis Missiónis, plácide obdormívit: quem virtútibus, méritis ac mirá-culis clarum Clemens Duodécimus inter sanctos rétulit, ipsíus celebritáti die decimanóna mensis Júlii quotánnis assignáta.

IN III NOCTURNO.

Léctio sancti Evangélii secúndum Matthæum.

LECTIO VII. *Cap.* 9.

In illo témpore: Circuíbat Jesus omnes civitátes et castélla, docens in Synagógis eórum, et prædicans Evangélium regni. Et réliqua.

Homilía sancti Hierónymi Presbyteri.

In cap. 9 *Matth.*

Cernis quod æquáliter et villis, et úrbibus, et castéllis, id est, et magnis et parvis Evangélium prædicáverit: ut non consideráret nobílium poténtiam, sed salútem credéntium. Circuíbat civitátes, hoc habens óperis quod mandáverat Pater, et hanc esúriem, ut doctrína sua salvos fáceret infidéles. Docébat autem in Synagógis et villis Evangélium regni, et post prædicatiónem atque doctrínam curábat omnem languórem, et omnem infirmitátem, ut quibus sermo non suáserat, ópera persuadérent.

LECTIO VIII.

Videns autem turbas misértus est eis, quia erant vexáti et jacéntes sicut oves non habéntes pastórem. Vexátio gregis et óvium atque turbárum, pastórum culpa et vítium magistrórum est. Unde séquitur: Messis quidem multa, operárii autem pauci. Rogáte ergo Dóminum messis, ut mittat operários in messem suam. Messis multa, populórum signíficat multitúdinem; operárii pauci, penúriam magistrórum.

Lectio IX *de Simplici, si occurrat; alias,*

LECTIO IX.

Et ímperat ut rogent Dóminum messis, ut mittat operários in messem suam. Isti sunt operárii de quibus lóquitur Psalmísta: Eúntes ibant et flebant mitténtes sémina sua. Veniéntes autem vénient cum exultátione portántes manípulos suos. Et, ut apértius loquar, messis multa omnis turba credéntium est: operárii autem pauci, et Apóstoli, et imitatóres eórum qui mittúntur ad messem.

Mense Martio, si quando occurrat, Lect. II et III Noct. de parte Verna.

AD LAUDES.

℣. Sacerdótes tui Dómine induántur justítiam. ℟. Et Sancti tui exúltent.

Ad Bened. Ant. t. 8. Operátus est bonum, et rectum, et verum coram Dómino Deo

suo in univérsa cultúra ministérii domus Dómini, juxta legem et cæremónias, volens requírere Dóminum Deum suum in toto corde suo.

ORATIO.

Deus, qui ad salútem páuperum, et Cleri disciplínam, novam in Ecclésia tua per beátum Vincéntium famíliam congregásti: da quæsumus; ut eódem nos quoque spíritu fervéntes, et amémus quod amávit, et quod dócuit operémur. Per Dóminum nostrum Jesum Christum.

AD II VESPERAS.

℣. Parásti in dulcédine tua páuperi Deus. ℟. Dóminus dabit verbum evangelizántibus virtúte multa.

Ad Magnif. Ant. t. 1. Páuperes Sion saturábo pánibus: sacerdótes ejus índuam salutári, et sancti ejus exultátione exultábunt.

Oratio, Deus, qui, *ut supra.*

IN SUFFRAGIIS SANCTORUM

COMMEMORATIO S. VINCENTII A PAULO.

AD LAUDES. *Ant.* Operátus est bonum, et rectum, et verum coram Dómino Deo suo in univérsa cultúra ministérii domus Dómini, juxta legem et cæremónias, volens requírere Dóminum Deum suum in toto corde suo.

℣. Sacerdótes tui Dómine induántur justítiam. ℟. Et Sancti tui exúltent.

AD VESPERAS. *Ant.* Páuperes Sion saturábo pánibus: sacerdótes ejus índuam salutári, et sancti ejus exultatióne exultábunt.

℣. Parásti in dulcédine tua páuperi Deus. ℟. Dóminus dabit verbum evangelizántibus virtúte multa.

ORATIO.

Deus, qui ad salútem páuperum et Cleri disciplínam, novam in Ecclésia tua per beátum Vincéntium famíliam congregásti: da quæsumus; ut eódem nos quoque spíritu fervéntes, et amémus quod amávit, et quod dócuit operémur.

PRIMA DIE LIBERA

POST PRIDIE NONAS JANUARII.

IN FESTO SANCTI TITI,

EPISCOPI ET CONFESSORIS.

Duplex.

Omnia de Communi Confessorum Pontificum, page xlvij præter sequentia.

In Hymno Iste Conféssor, *mutatur tertius Versus.*

ORATIO.

DEUS, qui beátum Titum, Confessórem tuum atque Pontíficem, apostólicis virtútibus decorásti : ejus méritis et intercessióne concéde; ut juste et pie vivéntes in hoc sæculo, ad cœléstem pátriam perveníre mereámur. Per Dóminum.

Lectiones I Nocturni de Scriptura occurrente.

IN II NOCTURNO.

LECTIO IV.

TITUM Creténsium Epíscopum vix Pauli Apóstoli verbo christiánæ fídei sacraméntis mysteriísque excúltum, ea sanctitátis luce Ecclésiæ tunc vagiénti effulsísse compértum est, ut inter ejúsdem Doctóris Géntium discípulos merúerit cooptári. Adscítus in partem óneris prædicatiónis, ádeo evangelizándi ardóre, et fidelitáte Paulo éxtitit charus, ut ipse cum venísset Tróadem propter Evangélium Christi, testátus sit non habuísse réquiem spirítui suo, eo quod Titum fratrem suum ibi non invénerit. Et paulo post Macedóniam petens, rursus suam in eum charitátem ita éxprimit : sed qui consolátur húmiles, consolátus est nos Deus in advéntu Titi.

℟. Invéni David servum meum, óleo sancto meo unxi eum : * Manus enim mea auxiliábitur ei. ℣. Nihil profíciet inimícus in eo, et fílius iniquitátis non nocébit ei. Manus.

LECTIO V.

QUAMOBREM Corínthum ab Apóstolo missus, ea sapiéntia et lenitáte legatiónis hujus múnere functus est,

quæ præsértim de fidélium pietáte eleemósynas colligéndas ad sublevándam Ecclésiæ Hebræórum inópiam spectábat, ut Corínthios non solum in Christi fide continúerit, sed étiam desidérium, fletum, æmulatiónem inter eos pro Paulo, qui illos primus instítuit, excitáverit. Ad effundéndum ínterim inter gentes linguis locísque distínctas divíni verbi semen, plúribus terra maríque itinéribus reléctis, magnáque ánimi firmitáte pro Crucis trophæo curis laboribúsque exantlátis, una cum duce Paulo Cretæ ínsulam áppulit. Cum porro huic Ecclésiæ Epíscopus ab ipso Apóstolo deléctus esset, dubitándum non est, quin in eo múnere ita versátus sit, ut juxta ipsíus Pauli præceptóris mónita, seípsum præbúerit exémplum bonórum óperum in doctrína, in integritáte, in gravitáte.

℟. Pósui, adjutórium super poténtem, et exaltávi eléctum de plebe mea : * Manus enim mea auxiliábitur ei. ℣. Invéni David servum meum, óleo sancto meo unxi eum. Manus.

LECTIO VI.

ITAQUE tamquam lucérna inter eos, qui in idololatríæ, et mendaciórum ténebris, véluti in umbra mortis, sedébant, religiónis jubar diffúdit. Tráditur eum inter Dálmatas, ut Crucis vexíllum explicáret, strénue consudásse. Tandem meritórum, et diérum plenus, quarto supra nonagésimum anno, prídie Nonas Januárii pretiósa justórum morte obdormívit in Dómino, et sepúltus est in Ecclésia, ubi ab Apóstolo miníster fúerat constitútus. Hujus nomen a sancto Joánne Chrysóstomo, et a sancto Hierónymo præcípue commendátum, Martyrológio Románo eádem die inscríptum légitur; verum pro ejus die festo cum Offício et Missa in cathólico orbe recoléndo ab utróque Clero, primam insequéntem diem líberam Summus Póntifex Pius Nonus assignávit.

℟. Iste est, *p.* liij.

In III Noct. Lectiones de Homilia sancti Gregorii Papæ in Evangelium Designávit Dóminus, *de Communi Evangelistarum,* p. xviij *cum Resp. de Communi Confessorum Pontificum,* p. lvj.

Parisiis. — Typis ADRIANI LE CLERE et Soc.